

ပါရာမီတာ၏ဂလိုဘယ်

ဤစာအုပ်များ ရရှိနိုင်သော ဌာန

ဦးဘဇိန် - ကြည်ကြည်

ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်၊ ဝိဇ္ဇာကတ်စာအုပ်ဆိုင်

ဇေးချို-စီရုံ၊ ဆိုင်နံပါတ်(၅၀-၅၁)မန္တလေးမြို့။

ဝိဇ္ဇာကတ်တော်ပြန့်ပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်

ကျောက်သွေးတန်း-မန္တလေးမြို့။

ဝိနယပိဋက

အဿူင် သုတမူဝိ

ရေးသားတော်မူအပ်သော

ဦးသုတဂဏ္ဍိ

ဧည့်သော

ပါရမီသမ္ဘာတော်အကျမ်း

ပဌမအုပ်။

ပရိသေဝရာ-ဆရာထူး
ကြည့်ကြပ်ငြိမ်းဆင်သည့်။

မြန်မာပြည်

ဝိနယကတ်တော်ဖြန့်ပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်

အလား၊ နှလုံးသား၌ ထည့်ထား ဗွဲမြဲစွာ သင်ယူတော်မူစဉ် ‘ဥပသမ္ဘဒကံ’ ဆောင်ရန်ကာလ၊ ဝဿန္တိဆယ်-ရောက်သောခါဝယ် ကြီးကျယ်အနန္တ၊ မိဘနှစ်ဦး၊ ကျေးဇူးဥပကာရ၊ သာသနာအမွေ ခံယူစေ၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသောအခါ “အရှင်သိဝ္ဋဝ” မထေရ်သည် တိဿသာမဏေအား စဏ္ဍဝဇ္ဇိတမဟာထေရ်ထံ စေလွှတ်ဘိသကဲ့သို့ ဆရာဥပဇ္ဈာပတ်မထေရ် မြတ်သည်။ “အရှင်သုဘရမာဓိနိယေ” အား သွန်သင် ဆုံးမ ဩဝါဒ၊ အနု သာသနီနှင့်ထကွ သန္ဓေသကထာ၊ သျှောက်ကြားဘွယ်ရာတို့ကို မှာကြား ပြီးလျှင်မန္တလေးရတနာပုံနေပြည်တော်-တောင်ပြင်ဌာန “ဒက္ခိဏေရာမ ဘုရားကြီးတိုက်”၌သီတင်းသုံးနေတော်မူသော “ဇာဂရာဘိဓဇသီရိပဝ ရာသင်္ကာရ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု၊ ဇာဂရာဘိဝံသ တိပိဋကဓရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု” သွန်းထု၊ ခတ်နှိပ်၊ တံဆိပ်နှာခံ-နှစ်ကြိမ်ခံတော် မူရ သော ‘ဘုရားကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီးစံ’ နိဿယည်းခံ၊ စာပေ ကျမ်း ဂန်-သင်ကြားရန် စေလွှတ်လိုက်သည်ကို ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်၍ မြို့တော် သို့ လာရောက်ခဲ့ပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဖူးမျှော်စေား သန္ဓေသ စကားတို့ကို ရှိသေစွာသျှောက်ထားသဖြင့် နေထိုင်ခွင့်၊ သင်ကြားခွင့်တို့ကို ရသည်ကစ၍ မဟုဿာဟ ပီရိယဖြင့် သင်ကြားအားထုတ်ရာ နာနာနယ ကောသလ္လ-ဂန္ထိန္ဒရ ဗဟုသုတဂဏ္ဌိပဒသဒ္ဓေါပဒေသဝိနိစ္ဆယ ပါရဂူ၊ သူမတူတန်၊ ထက်သန်သည့်အလျောက် ‘နှစ်ဝါမြောက်သောအခါ’ ပိနည်း ပိဋကတ်ကိုဆောင်တော်မူနိုင်သည်။

ငါးဝါမြောက်သောအခါ “ပိဘဏ္ဍတ္တပိဘာဝနိဋ္ဌိကာ” ကို ရေးသား တော်မူ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပူဇော်ဆက်သတော်မူသဖြင့် ပါဠိ အစီအကုံး၊ အနှုံးအဖွဲ့၊ တကဲ့စာသွား ဝါကျအထား အသို၊ လိုသည် မရှိ၊ ကပိတဆု-ပြုလိုသူတို့ကြည်ဖြူလောက်သော သဒ္ဒါအက္ခရန္တိရတို့နှင့် ပြည့်စုံ အောင် ရေးစွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရကား (သုတဗုဒ္ဓိ) ဟူသောအမည်သုံး ဖြင့် ချီးကျူးခြင်းကိုခံကော်မူရလေသည်။ ဤကိုရည်၍.....

- (၁) ရာဇဌာနိနဂုရုဿ၊ ရတနာပုဋ္ဌနာပိနော၊
ပတိချာပါမိဘာဂမ္ဘိ၊ ဆယောဇနပမာဏကေ။ ။
- (၂) ဌာနေ ပုဏ္ဏာဂါမဂ္ဂယ၊ နဂရဿဒိယနကေ၊
ယဗ္ဗိသဟဒုဿပါမိဘာဂေ၊ ဌာနေ သာရနိဝါသကေ။ ။

ဒုတိယနိဂုံး။

- (၃) နာနာရတနသမ္ပုဏ္ဏံ၊ သုသမ္ပန္နသိတောဒကော၊
သာရဇ္ဇနသမာကိဏ္ဏော၊ အသံကိဏ္ဏကုလာကုလော။ ။
- (၄) နရနာရီဂဏာကိဏ္ဏော၊ ဝိဝိဓာပဏာလင်္ကတော၊
ဗီတေ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နော၊ ဂါမေ ဗောဓိပ္ပမာဒယော။ ။
- (၅) ဇာတိယာ ဇာယမာနေ၊ ပဉ္စဝသေသန ဘိက္ခုနာ၊
သုတဗုဒ္ဓိတိနာမေန၊ နိဝသေသန ဝိနယဒ္ဓရာ။ ။
- (၆) ကဏ္ဍာယံ ဂန္ထော နိဗ္ဗိတော၊ ဝိနာ အန္တရာယံ ယထာ၊
တထာ 'ကလျာဏသင်္ကပ္ပါ၊ သိဒ္ဓိံ' ဂစ္ဆန္တု ပါဏိနံ။ ။
- (၇) ဧတေနုညကမ္ပေန၊ ပညာမိကောဘဝါမဟံ၊
ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏိတွာန၊ သန္တာရေယျံ သဒေဝကံ။ ။

ဟု သုတဗုဒ္ဓိဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ရေးသားတော်ပြုတော်မူခဲ့လေပြီ။ “ဘဒ္ဒန္တဇာဂရဓိဗိဇုကဓရ” ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း ရတနာပုံမြို့တည် ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးကို အမြဲပြု၍ သေလက္ခရာရုဉ်း ပဉ္စမသင်္ဂါယနာ တင်တော်မူပြီးနောက် (၁၂၃၆) ခုနှစ် သံဃုတ်မရဏ၊ စုတိကာလ-ဘဝနတ်ဌာန၊ ပြန်လွန်တော်မူပြီးသောအခါ ကလျာဏမိတ္တ၊ သမာနာစရိယက၊ သမဂ္ဂအပေါင်းတို့က ‘အရှင်သုတဗုဒ္ဓိဆရာတော်’အား အမရပူရမြို့တည် ‘ဘိုးတော်ဗဒုံမင်းတရား’လက်ထက် (ဥဇာဏသင်္ကဓရ) အမည်တော်ရှိသော (ဆင်စဲဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ဥဇာဏသင်္ကဓရ) အမည်တော်ရှိသော ‘မောင်းထောင်သာသနာပိုင်ဆရာတော်’တို့ တခု သောမဏ္ဍပ်၌ တွေ့ဆုံတော်မူကြိုက်တွင် မောင်းထောင် ဆရာတော်က မေးလျှောက်သဖြင့် ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ၊ နာမရူပဝိနိစ္ဆယ၊ ဝိဘာဝနိဋ္ဌိကာ-စသော ကျမ်းတို့၏ ဖြစ်သည့်အတွက် “ဂဏ္ဌိကျမ်း” ရေးသားနေသည်မှာ မဟာဝါ သို့ရောက်ပြီဟု အိန္ဒိယတော်ရှိရာ ဆရာတော်ဘုရားရေးသားသည်ကို သိသည့်အတွက် တပည့်တော်လည်း ရေးသားပါသေးသည်။

သို့ရာတွင် “အရှင်ဘုရား၏ ဂဏ္ဌိ” ရှိပြီးဖြစ်ရကား တပည့်တော်၏ ရေးသားခြင်းကို ‘ရရနိက္ခေပ’ ပြုပါတော့မည်ဟု မောင်းထောင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်က သျှောက်ထား၍ ရပ်စဲတားခဲ့လေသည်။ ယင်းဂဏ္ဌိ အပိုင်းအစသည် အရှင်မဟာမဟိန္ဒ ‘ဝေဒိသ’ သို့ကြွရောက်ကွင်းရှိသော်လည်း

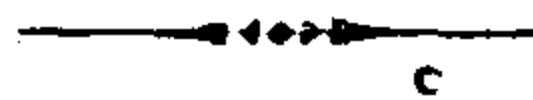

နိဒါန်း

ပညာရှိတစ်ချို့ရေးတော်မူခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ အထွက်၊ အတက်၊ စုန်၊ စောဒနာ၊ အာဘောဂ၊ ဥပနာ၊ နာနာနယ-မိဋ္ဌိမ်းရလောက်သော နိပုဏ ဂန္ထိရဂန္ထိပဒဝိနိစ္ဆယ၊ ဂန္ထိန္ဒရဗဟုဿုတရုံလင်စွာထည့်သွင်းပြထား ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ နောက်သား နောင်လာ ဆရာအဆက်ဆက် ရံဖန် မြတ်နိုးတော်မူလောက်သော ‘ဂန္ထိအပိုင်း အစ’ကို အရှင်မှတစ်ပါး ဆက် လက် ရေးသားနိုင်မည့်သူ ရှားပါးလှပါသောကြောင့် “ပြီးဆုံးသည် တိုင် အောင်”ရေးသားတော်မူပါဟု လျှောက်ထား တောင်းပန်ကြသဖြင့် ဝန်ခံ တော် မူပြီးလျှင် “ဂန္ထိသစ်ကို အားသစ်တော်မူဆဲတွင် (၁၂၄၂)ခုနှစ်၊ မအိမသာ လေနာရောဂါ နှိပ်စက်လာသဖြင့် ဘုရား ရဟန္တာတို့သော်မှ မလွှဲသာသော သင်္ခါရသဘော ရွှေလျှောပြန်လွန်တော်မူရာ ယင်းဂန္ထိသစ် အပြီးတိုင် မရောက်သော်လည်း “ပြီးသမျှမူကို ပေထက်တင်”၍ ဆရာ စဉ်ဆက် နှစ်သက်ကြည်ဖြူ နည်းယူ အားထား မှီခိုရာတစ်ပါးဟု ပညာရှိ များအမြဲကြည့်ရှု ဂရုပြုရသော ကျမ်းဖြစ်လေသည်။

ယခုကာလ သိသာခွဲသိသာ ဓမ္မာစရိယပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း သာ သနာတော်တံ့၎င်းလုံး ပြန့်နှံ့ စေလိုသော ဆန္ဒအာသိသ ပြင်းပြစွာ တောင့် တကြသဖြင့် “ဒက္ခိဏာရာမ ဘုရားကြီးတို့၏ ဟံသာဝတီဆရာတော် ဘုရား”ကိုလျှောက်ထားရာ ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းနိဒါန်းနှင့်တကွ ပေမူကို ချိုးမြှင့်လိုက်ရာ၊ ကျွန်ုပ်တို့ “ဗိဇုကတိဘေဒိပြန့်ပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်”က သာသနာတော်အကျိုး တိုးပွားရန် ရည်ရွယ်၍ စက်တင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ အပ်ပါသည်။

နိဒါန်းပြီး၏။

ပါဠိကဏ္ဍသစ်

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သာဝကဗ္ဗိသယာတိတော၊ ဝိနယော ယေန ဒေသိတော၊
မဟာကာရုဏိကဿ တဿ၊ နမော ဗုဒ္ဓဿ သာဒရံ။ ။

ပါမောက္ခံ သဗ္ဗ မ္ဗောနံ၊ ကုသလာနံ ယေန ယံဝိနာ။
ပတိဋ္ဌာ နတ္ထိ နိဗ္ဗာနေ၊ ဓမ္မံ တံ လက္ခိတံ နမေ။ ။

သာသနေ ကုလပုတ္တာနံ၊ ပတိဋ္ဌာ နတ္ထိ ယံ ဝိနာ။
ပါဏိကတသံဝရဿ၊ နမော သံဃဿ တဗ္ဗတော။ ။

ဇာဂရဉ္စ မဟာထေရံ၊ ပရိယတ္တိ ဝိသံသရဒံ။
ကောဝိဒံ နာနာသက္ကေသု၊ ဂရံ မေ သီရိဿာ နမေ။ ။

နိပစ္စကာရဿေတဿ၊ ကတဿ ရတနတ္တယေ။
တေဇသာဟံ ပဟန္တာန၊ အန္တရာယေ အသေသ တော။ ။

နာနာ ဂန္ဓာနာ နာနယံ၊ ဇီကတ္တယာဝိသေသတော။
ပေါရာဏ ဂဏ္ဍိတောစာလိ၊ ဂဟေတွာန ဝိနိစ္ဆယံ။ ။

သာသနမူလဘူတဿ၊ ဝိနယဿ ဗြဟ္မကထာယ။
ကရိဿံ ဂဏ္ဍိဌာနေသု၊ နာနာနယံ ဝိနိစ္ဆယံ။ ။

ပါရာဇိကဏ်ဏဇ္ဈိသစ်။

ပေါရာဏေဟိ အနေကေပိ၊ အသံမ္ပုဏ္ဏံ ဝိနိစ္ဆယာ။
ကတာ န တေဟိ ဝိညာတုံ၊ သက္ကောန္တိ မန္တဗုဒ္ဓယော။

တသ္မာဝါဟံ ကရိဿာမိပရိပုဏ္ဏဝိနိစ္ဆယံ။
ဂဏ္ဍိဌာနံ ဝိဘာဝေန္တော၊ ဘံ မေ သုဏာထ သာဝေဝါတိ။ ။

ယေနဗုဒ္ဓေန၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝကဋ္ဌိသယာတိတော၊
အရှင်သာရိပုတြာ-စသောသာဝကတို့၏ ဥာဏ်အရာကို လွန်၍ ဖြစ်သော၊
ဝိနယော၊ ဝိနည်းပညတ်ကို၊ ဝါ-ဝိနည်း၊ ပိဋကတ်ကို၊ ဝါ၊ သံဝရ ဝိနည်းကို၊
ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ မဟာကာရုဏီကဿ၊ ကရုဏာတော်
ဖြင့် ကြီးကြယ်များမြတ် ပူဇော်အပ်သော ကရုဏာရှိတော်မူသော၊ တဿ
ဗုဒ္ဓဿ၊ အား။ မေ၊ ၏။ သာဒရံ၊ ရှိသေစွာ၊ နမော၊ ရှိခိုးခြင်းသည်။ အတ္ထု၊
ဖြစ်ပါစေသတည်း။ နတွာ၊ ချီ။

ယံသီလံ၊ အကြင် သံဝရသီလသည်။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်
သော၊ ဝါ၊ အပြစ်မရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ ခပ်သိမ်းသော လောကီ၊
လောကုတ္တရာတရားတို့၏။ ပါမောက္ခံ၊ ဦးခိုင်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့
ဝင်ရာ တံခါးသွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ယေနသီလေန၊ နှင့်၊ ဝိနာ၊ ကင်း၍၊
ကုသလာနံ၊ ကုန်သော၊ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌၊ ပတိဋ္ဌာ၊
ထောက်ရာ တည်ရာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ တံလက္ခိတံ၊ ထိုသံဝရသီလဖြင့်
မှတ်အပ်သော၊ ဓမ္မံ၊ ပရိယတ်နှင့်တကွ ဆယ်ပါးသော လောကုတ္တရာ
တရားကို၊ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတွာ၊ ချီ။

ယံသီလံ၊ အကြင်ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို၊ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍၊ သာ
သနေ၊ သုံးပါးသော သာသနာတော်၌၊ ကုသပုတ္တာနံ၊ အမျိုးကောင်းသား
တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ ပတိဋ္ဌာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ပါဏိကတသံဝရဿ၊
အသက်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရှိသော၊ တမ္မတော၊
ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သံဃဿ၊ အရိယာသံဃာ
တော်အား။ မေ၊ ၏။ နမော၊ သည်။ အတ္ထု၊ တည်း။ နတွာ၊ ချီ။

မဟာထေရံ၊ မဟာထေရ်ဖြစ်သော၊ ပရိယတ္တိဝိသာရဒံ၊ ပိဋကတ်
သုံးပုံဟူသော ပရိယတ်၌ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းသော၊ နာနာသက္ကေသု၊
အထူးထူးသောကျမ်းဂန်တို့၌၊ ကောဝိဒံ၊ လိမ္မာသော၊ ဇာဂရံ၊ ဇာဂရ-

ဟူသောအမည်ရှိသော၊ မေ၊ ၏၊ ဂရုဉ္ဇ၊ ကိုလည်း၊ သိရသာ၊ ဦးဖြင့်၊
 နမေ၊ ၏၊ နထွာ၊ ချ်၊ ဣတိ၊ သို့၊ ။(ထည့်)။ ။ရတနုတ္တယေ၊ ရတနာ
 တို့၏ သုံးပါးတို့၏ အပေါင်း၌၊ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော၊ နိပဗ္ဗကဒရဿ၊
 နှိမ့်ချနေကျိုး ရှိခိုးခြင်း၏၊ ဝါ၊ ရှိခိုးကြောင်းဖြစ်သော ပဏာမစေတနာ၏၊
 တေဇာဿ၊ အစွမ်းဖြင့်၊ အဟံ၊ သည်၊ အန္တရာယေ၊ တို့ကို၊ အသေ
 သတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်၊ ပဟတ္တိနာ၊ ပယ်ပျောက်ပြီး၍၊ ။(ကုရိသံ
 ဌ်စပ်)။ ။နာနာဂဉ္ဇာ၊ အသူးသူးသောကျမ်းဂန်မှ၊ နာနာနယံ၊ အသူးသူး
 သောနည်းရှိသော၊ ဝိနိစ္ဆယဉ္ဇ၊ အဆုံး အဖြတ် ကို၎င်း၊ ဝိသေသတော၊
 အသူးအားဖြင့်၊ ဇိကတ္တယာ၊ ဝိနည်းဇိကာသုံးစောင်မှ၊ နာနာနယံ၊ သော၊
 ဝိနိစ္ဆယဉ္ဇ၊ ကို၎င်း၊ ပေါရာဏဂဏ္ဍိတော၊ ဂဏ္ဍိဟောင်းမှ၊ ဝိနိစ္ဆ
 ယဉ္ဇာပိ၊ ကို၎င်း၊ ဂဟေတွာန၊ ယူပြီး၍၊ ။(၎င်းကဏ္ဍသံဌ်စပ်)။ ။သာ
 သနမူလံဘူတဿ၊ သာသနာတော်သုံးပါး၏အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊
 ဝိနယဿ၊ ဝိနည်းဝိနည်းကတ်၏၊ အဋ္ဌကထာယ၊ အဋ္ဌကထာ၏၊ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနေသု
 ခဲရပ်၊ ခဲဆစ်အရာတို့၌၊ နာနာနယံ၊ သော၊ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို၊
 ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏ္ဍိကျမ်းကို၊ ကရိသံ၊
 ပြုပေလအံ့၊ ။တံ၊

ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်၊ အနေ
 ကေဝိ၊ များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အသမ္ပုဏ္ဏဝိနိစ္ဆယာ၊ မပြည့်မစုံ
 သော အဆုံးအဖြတ်ရှိကုန်သော၊ ယေဂဉ္ဇာ၊ အကြွင်းမဲ့ကျမ်းတို့ကို၊
 ကိဉ္ဇာပိ ကတော၊ အကယ်၍ ပြုအပ်ကုန်၏၎င်း၊ တထာပိ၊ ထိုသို့ပြုအပ်
 ကုန်သွင်းသော်လည်း၊ ။(ကရိသံသမိမ္မာစပ်)။ ။(ကိဉ္ဇာပိ၊ တထာပိ-
 သဒ္ဓါတို့ကိုထည့်)။ ။တေဟိဂဇ္ဇေဟိ၊ ထိုဂဏ္ဍိ ကျမ်းဟောင်းတို့ဖြင့်၊
 အတ္ထံ၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ဝိနိစ္ဆယဉ္ဇဖြစ်သော အနက်ကို၊ ။(ထည့်)။ ။ဝိညာတံ၊
 သိခြင်းငှါ၊ မဗ္ဗဗုဒ္ဓယော၊ ပညာနဲ့သူ-သူပြန်တို့သည်၊ ယသ္မာ၊ ငွေ၊
 နသက္ကောန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်၊ တသ္မာ၊ ငွေ၊ အဟံ၊ သည်၊ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနံ
 ခဲရပ်၊ ခဲဆစ်ဖြစ်သော အရာဋ္ဌာနကို၊ ဝိဘာဝေန္တော၊ ထင်စွာပြုလျက်၊
 ပရိပုဏ္ဏဝိနိစ္ဆယံဝေ၊ ပြည့်စုံသောအဆုံးအဖြတ်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော
 ပကရဏံ၊ ဂဏ္ဍိကျမ်းကို၊ ကရိသံ၊ ပြုပေလအံ့၊ မေ၊ ၏၊ တံပကရဏံ၊
 ထိုဂဏ္ဍိကျမ်းကို၊ သာဓဝေါ၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ တုမေ၊

တို့သည်၊ သုဏာသ၊ နာကြကုန်လော့၊ ဣတိ၊ ဤသည်မျှင် ကျမ်းပြု
ဘွယ်ရာ အခြင်းအရာကို ဆိုရာစကားချပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဝိနည်းဝိဇ္ဇကတ်၏ အဒွင်္ဂသံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကို စီရင်တော်မူလို
သော အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာ၏ အစဉ်
အနွှာရာယ ဝိသောသန၊ ယထာဓိပ္ပေတသိဒ္ဓိ၊ အကျိုးရှိသော ရတနတ္ထိယ
ပဏာမကို ပြုလို၍ ယော ကပ္ပကောဋိဟိ- စသောဂါထာဘို့ကိုမိန့်၊ ဋီကာ
သုံးစောင်နည်း။ ။

ဝါ၊ ယုဒနာရှင်သောင်း လေးထောင်နက်သော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်
ဝင်အံ့သောသူအား ကြောက်လန့်ခြင်း ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ သေးပါးသောနက်
နဲခြင်းရှိသော ဝိနည်းဝိဇ္ဇကတ်၏ အဋ္ဌကထာကို စီရင်လိုသော ဆရာအား
ကြောက်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရကား၊ ထိုသို့သော ကြောက်လန့်ခြင်းကို ပယ်
ဖျောက်တတ်သော ပဏာမကို ပြအံ့သောငှါ ယော ကပ္ပ-မိန့်၊ ဥဇာရုတ်၊
ဝဇီရဗုဒ္ဓိ။ ။

ဝါ၊ သဗ္ဗညု၊ ဝိသယဖြစ်သော ဝိနည်းပညတ်သည် ငါ့အားလည်း
ထိုက်တန်၏ဟု ပဏ္ဍားသကဲ့သို့သော အတ္တုတ္တံသန ဒေါသကို ပယ်အံ့
သောငှါ ပဏာမကိုပြုလိုရကား ယော ကပ္ပ-မိန့်။

ဝါ-ဗုဒ္ဓပဏာမဖြင့် သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု၊ ဓမ္မပဏာမဖြင့် ပစ္စေကဗောဓိ
ဆု၊ သံဃပဏာမဖြင့် သာသကဗောဓိဆုကို လိုကုန်သော သူတို့အား
ဥဿဟ ဖြစ်စေခြင်းငှါ ပဏာမကိုပြုလိုရကား ယော ကပ္ပ-မိန့်။

ဝါ-မင်္ဂလာအဦးရှိသော ကျမ်းသည်သာ မြင့်ရှည်ရှာတည်၏၊ ပညာရှိတို့
လည်း နှစ်သက်အပ်၏ဟု မှတ်ယူကုန်သော သူတို့အား နှစ်သက်စေခြင်း
ငှါ ပဏာမကိုပြုလိုရကား ယော ကပ္ပ-မိန့်၊ ၎င်း ဝက်ရုတ်-သုံးနည်း။

ကာယ၊ မနောပဏာမဘို့ဖြင့် အန္တရာယဝိသောသန-အကျိုးပြီးကောင်း
လျက် ရုဏ်အသုးနှင့် ရှဉ့်ခြင်းကိုပြုသဖြင့် သာဘိသယ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
ဝစိပဏာမကိုပြုသည်။

တဿ ဝိသိဋ္ဌရုဏယောဂသန္ဓဿနတ္ထံ။ ။ဋီကာ။ ။ရုဏဝိသေသ
ဒဿနတ္ထန္တိဇေတနသတိပိ ကာယမနောပဏာမာနံ အန္တရာယဝိသော
သနသမတ္တဘာဝေ တေဟိ ပဏာမဝိသယဿ ပဏာမာရဟဘာဝဝိ
ဘာဝနေန သာတိသယော ဝစိပဏာမော ဝိဟိတောတိ ဒေသတိ။
အနုဋီကာ။

ရုဏ်အသုးနှင့် ရှဉ်ခြင်းကြောင့် ရတနာသုံးပါး၏ရှိခိုးထိုက်သောအဖြစ် ပြီးသည်။ရှိခိုးထိုက်သောရတနာ၌ ပြုအပ်သော ပဏာမသာ ယထာဓိပ္ပေတ အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သည်။

ဝိသိဋ္ဌဂုဏယောဂေန ဟိ ဝန္တနာရဟဘာဝေါ ဝန္တနာရဟေစ က တာ ဝန္တနာ ယထာဓိပ္ပေတမတ္ထံ သာဓေဟိ။ ။ဋီကာ။ ။ဂုဏဝိသေ သဝါ ဟိ ပဏာမာရဟော ဟောတိ၊ပဏာမာရဟေစ ကတော ပဏာ မော ဝုတ္တပယောဇနသိဒ္ဓိကရောဝ ဟောတိ။ ။မူလဋီကာ။

ဝါ၊ကာယ၊မနောပဏာမဖြင့် အန္တရာယဝိသောသန ပြီးကောင်းလျက် ဒိဋ္ဌာနဂတိသို့ လိုက်၍ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် အန္တရာယ် မရှိဘဲ သင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း-စသည်ဖြင့် ကျမ်း၏ အနက်ကိုသိစေခြင်း၊ရတနာသုံးပါးရုဏ် ကို မံသိကုန်သေးသော သောတုဇနာတို့အား ရတနာသုံးပါး၌ ဂါရဝဖြစ် စေခြင်း သိကုန်ပြီးသော သောတုဇနာတို့အား ကျမ်း၌ဂါရဝဖြစ်စေခြင်းဖြင့် သောတုဇနာနုဂ္ဂဟကို ပဋ္ဌာနမူ၍ ဝစီပဏာမကပြသည်။

သောတုဇနာနုဂ္ဂဟမေဝ ပဋ္ဌာနံ ကတွာ အာစရိယေဟိ ဝန္တနာရန္တေ ထုတိပဏာမပရိဒ္ဓိပကာနိ ဝါကျာနိ နိက္ခိယန္တိ၊ဇ္ဇတရထာ ဝိနာပိ တံ နိက္ခေပံ ကာယမနောပဏာမေနာပိ ယထာဓိပ္ပေတ ပယောဇနသိဒ္ဓိ တော ကိမေ-တေန ဝန္တဂါရဝကရဏေန။ ။သစ္စသံဒိပ်ဋီကာ။

ဝါ၊ကာယ၊မနောပဏာမဖြင့် အန္တရာယဝိသောသန ပြီးကောင်းလျက် သံဝဏ္ဏောဘဗ္ဗဓမ္မ၏ •ပဘဝနိဿယသိသုဒ္ဓိကို သိစေခြင်း၊ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာ၌ ပညာရှိတို့ကို များစွာမြတ်နိုးခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်း၊ ပညာရှိ တို့၏ ကောင်းစွာ သင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း-စသော အစဉ်ဖြင့် ရအပ်သော သမ္မာပဒိုပတ်ဖြင့် ခင်သိမ်းသော လောကီ၊လောကုတ္တရာ စီးပွားချမ်းသာ ကိုပြီးစေခြင်းငှာ ဝစီပဏာမကပြသည်။

သံဝဏ္ဏနာ ရန္တေ ရတနတ္ထယဝန္တနာ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗဿ ဓမ္မဿ ပဘဝနိဿယသိသုဒ္ဓိပဋိဝေဒနတ္ထံ။တံ ပန ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာသု ဝိညူနံ ဗဟု မာနုပ္ပါဒနတ္ထံ။တံ သမ္ပဒေဝ တေသံ ဥဂ္ဂဟဓာရဏာဒိက္ကမလဒ္ဓဗ္ဗာယ သမ္မာပဋိဘူတိယာ သဗ္ဗဟိတသုခနိပ္ပါဒနတ္ထံ။ ။သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓ ဋီကာ။

ဂန္ဓာရဗ္ဗစကားစဉ်ကျမ်းရိုးကား-ထေရ်တိ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ၊ စသေံ မချအဋ္ဌကတာပြ၊ ဣဒါနိ ထေရ်တိ အာဒိပါဌဿ- စသော ပဒိညာဉ်ပြ၊ တတ္ထ ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာတိ ဣဒံ တာဝ စစနံ- စသောမာတိကာ၏ အကျယ်ပြ၊ သံဝဏ္ဏနတ္ထံ ပနဿ-စသောမာတိကာပြ၊ တတ္ထ တံ ဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယန္တိ ဝုတ္တန္တာ - စသော သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ ဝိနည်းပြ၊ တတောစ ဘာသန္တရမေဝ- စသော အဋ္ဌကထာသစ်၏ ပမာဏပြ၊ ဗုဒ္ဓေန မေဓာ ဝိနယောစ ဝုတ္တော- စသော ရှေးအဋ္ဌကထာ၏ ပမာဏပြ၊ တံ မေ နိဿမေန္တု- စသော ဥယျောဇဉ်ပြ၊ သံဝဏ္ဏနံ တဉ္စ သမာရဗ္ဗန္တော-စသော ကရဏဗျူဟာပြ၊ အဇ္ဈေသနံ ဗုဒ္ဓသိရိဝရဿ- စသော အဘိယာစနပြ၊ ကာမဉ္စ ဗုဒ္ဓာစရိယာသဘောဟိ- စသော ဝုနရတ္ထိ ဒေါသကို ပယ်သော စကားပြ၊ နိဿာယ ဗုဒ္ဓာစရိယာနုဘာဝံ- ဟူသော အဋ္ဌကထာနိဿယပြ၊ ဝဏ္ဏယိသံ- ဟူသော ပဒိညာဉ်ပြ၊ ယသ္မိံ ဌတေ- စသော သံဝဏ္ဏတဗ္ဗပြ၊ ဣစ္စေဝမစ္စန္တနမဿနေယျံ- စသော ယဒိန္ဒြိတ ပဏာမပယောဇဉ်ပြ၊ သံဃပဏာမ၊ ဓမ္မပဏာမ၊ ဗုဒ္ဓပဏာမ၊ ဤသို့ တည်း။

ဝိနည်း အဋ္ဌကထာကို သင်ကြားသော အမျိုးသားသည် ယင်းစကား အစဉ်ကို မှတ်သား၍ အစဉ်အတိုင်း ဌပနာ၊ အာဘော်အဖြေနှင့် သင့်အောင် ပဒိုလုံ၊ အနုလုံကျမ်းခိုးဆို။

ပဏာမောစ ပယောဇနံ၊ ဝဏ္ဏတဗ္ဗံ ပဒိညာဇ။
 နိဿယော ဒေါသသောစနံ၊ အာယာစနာ ပကာရောစ။ ။
 ဥယျောဇနံ ပေါရာဏာယ၊ ဝဏ္ဏနာယ ပမာဏကံ။
 အတ္တနောစ ဝဏ္ဏနာယ၊ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗဝိနယော။ ။
 မာတိကာ တဿာ ဝိတ္ထာရော၊ ပဒိညာစ အထာ ပရာ။
 လက္ခိတဗ္ဗော သန္တိဝေသော၊ ဝိနယဿဋ္ဌကထာယ။ ။
 ယင်းစကား၌ သင်္ဂဟဂါတာ။

ထိုရတနာသုံးပါးတို့တွင် တရား၊ သံဃာ-ရတနာတို့၏ ဘုရားရတနာလျှင် အမွန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓပဏာမကိုပြလိုရကား၊

ယောကပ္ပ-မိန့်၊ ၊ရတနတ္ထယပကာမအစဉ်ကို ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ
မှာရှု။

မုဒ္ဒေါပိ မုဒ္ဒံသ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ၊ ကပ္ပံပိ စေ အညမဘာသမာနော။ •

ဒီယေထ ကပ္ပေါ စိရဒီသ မန္တရေ၊ ဝဏ္ဏော နဒီယေထ တထာဂတဿ။ ။

ဟူသည်နှင့်အညီ - အသင်္ချေယျ၊ အပရိမေယျ ဖြစ်သော ဂုဏ်တော်
ရှိလျက် ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မအားလျော်စွာ ဒေသကမြတ်စွာဘုရားအား ထော
မနာလိုသောကြောင့် မဟာကာရုဏ်ကဿ-မိန့်။

သော ဟိ အာစရိယဿ ပကတိ၊ ယဒိဒံ အာရန္တာနုရူပထောမနာ။ ဇ္ဇိကာ
ဇ္ဇိကာဟံ သာမနံမှာလျှင် ‘ဝိနည်းဇ္ဇိကာ’ နှစ်စောင်တန်သည်၊ သုံးစောင်တန်သည်ယူ။

ဝါ၊ သောဘုဇနတို့အား အညာပဒေသအားဖြင့် အနုသာသနီမူလျက်
ဝိနည်းအရာနှင့်လျော်စွာ မြတ်စွာဘုရားအား ထောမနာလိုသောကြောင့်
မဟာကာရုဏ်ကဿ-မိန့်။

ဧဝံ သန္တေပိ ဝိနယာဓိကာရော ဣဓာမိပ္ပေတောံ-စသည်။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သို့ဝဉ်ရှည်မြင့်စွာ ကာသ
ပတ်လုံး သက္ကလောက၏စီးပွားခြင်းငှါ ဆင်းရဲကို ခံတော်မူတုံ၏ရှင်၊ အ
ဘယ်သူသည် ရဟန်းပြုသည်မှစ၍ ဂုတိတိုင်ရုံမျှ မိမိစီးပွားခြင်းငှါ မပြု
ဘိအံ့နည်း၊ ပြုကောင်းသည့်သာတည်းဟု အညာပဒေသအားဖြင့် အနု
သာသနီကို ပြသည်ဟူလို။

ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသောဂုဏ်တို့ထက် ဖြတ်သောကြောင့်၎င်း၊ ခပ်သိမ်း
သောဂုဏ်တို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ကြောင့်၎င်း၊ အသာဓမ္မရဏ
ဉာဏ်တော် ခြောက်ပါးတွင် တပါးဖြစ်ရကား၊ ကြွင်းငါးပါး ကိုလည်း
သဟစရဏအားဖြင့် ယူကောင်းသောကြောင့်၎င်း၊ မြတ်စွာဘုရားအား
ထောမနာလိုသောကြောင့် မဟာကာရုဏ်ကဿ-မိန့်။

သဗ္ဗဂုဏာနံ သေဋ္ဌတ္တာ မူလတ္တာစ ဧကမေဝ ဝုတ္တံ၊
 အထဝါ-ဆသု အသာဓာရဏဉာဏေသု အညတရတ္တာ တဂ္ဂဟဏေန
 သေသာပိ ဂဟိတာဝ သဟစရဏလက္ခဏေနာတိစ ဝဒန္တိ၊ ၎င်း။ ။
 တံမူလကတ္တာ သေသဗုဒ္ဓဂုဏာနံ မဟာကရဏာယဝါ ဆသု အသာ
 ဓာရဏဉာဏေသု အညတရတ္တာ တံသဟစရိတသေသာဓာရဏဉာဏာ
 နံပိ ဂဟဏသမ္ဘဝတော၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊ တံမူလကတ္တာ သေသဗုဒ္ဓ
 ဂုဏာနံ၊ ဝိမင်္ဂါ။ ။

ယော-ဟူသော အနိယတ်၏ နိယတ်ကို ဟေတု၊ မူလ၊ ကာလ၊ ဟေတု
 ဗလ၊ ပယောဇဉ်နှင့်တကွ ပြုခြင်းငှါ ကပ္ပ၊ ပ၊ တဿ-မိန့်၊ ထိုတွင် ပါရမီ
 ဟူသောဟေတုကို အတ်ဒုက္ခရာန်ဖြင့်၊ ကရဏာ- ဟူသောမူလကို မဟာ
 ကာရဏိကဿဖြင့်၊ ကာလကို ကပ္ပ၊ ပ၊ ကာလံဖြင့်၊ ဟေတုဗလကို နာ
 ထောဖြင့် အကြောင်းအကျိုး နှစ်ပါး၏ ပယောဇဉ်ကို သောကဟိတာယ
 ဖြင့် ပြသည်။ ဝဇီရ။

ယင်းသို့ပြုခြင်းဖြင့် ဘယသမ္မောဟ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဏာမ မဟုတ်၊ ပညာ
 ပုဗ္ဗင်္ဂပဏာမတည်းဟုသိစေသည်။

ဘယသမ္မောဟဒုဒ္ဓိပဏာမော နေသ သဗ္ဗထာ၊ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမော
 ဒေသော ပဏာမောတိ နိဒ္ဒသိတော၊ ၎င်း။

ဝါ၊ ပဏာမိတဗ္ဗကိုပြုခြင်းငှါ တဿ-မိန့်။ ။ ယံထံသမ္ဘိနိစ္စသမ္ပန္နာ
 ဟူရကား တဿဟူသောနိယတ်၏ အနိယတ်ကိုပြုခြင်းငှါ၊ ယောနာထော
 ဂတော-မိန့်။ ။ သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗအားလျော်စွာ ဂုဏ်အသုံးကို ပြုခြင်း
 ငှါ မဟာကာရဏိကဿမိန့်။ ။ မဟာကာရဏိက အပြစ်ကို ထင်စွာ
 ပြုခြင်းငှါ ကပ္ပကောဋိဟိဒိ-မိန့်။ ။ သာရတ္ထ၊ ။ ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကား
 ရပ်များကိုထောက်၍ ပဌမဂါထာ၌ အနုသန္ဓေကိုဆိုလေ။

ဤဂါထာကား အစသုံးပါး ဣန္ဒြိယရာ၊ စတုတ္ထပါး ဥပေန္နဝဇီရာ
 ရောသော ဥပဇာတိဂါထာတည်း။ ကဝိဟဒယာနန္ဒနိကျမ်း၌ကား ဣန္ဒ
 မာလာဟူ၏။ ။ သို့သော်ဒုတိယ စတုတ္ထပါးတို့၌ ပါဒန္တ ဂရမဟူ၍စားအုံး၊
 ပါဒန္တဖြစ်၍၊ ယင်းသည် လဟုပင် ဂရမည်သည်ဟူပေ။ ။

ဂရုဝင်္ကော ပါဒန္တာ ဝါ။ ။ ဝုတ္တောဒယ။ ။ ပါဒန္တေသု ဗဟုလံ ဂရု
 ဝင်္ကော။ ။ ဆန္ဒောဝိဇိတိ။ ။ ဧတ္ထ စကာရော ပါဒန္တတ္တာ ဂရုသု ဂဟေ
 တဗ္ဗော။ ။ အဘိဓာန်ဦးကာ။

အပ္ပမေယျံ၌ အပ္ပဟု သံယုတ်နှင့်ရှုတ်။ ယင်းသို့ ရှုတ်ခြင်းကား ဆန္ဒာ
နုရက္ခနု၊ ဝတ္တာနုရက္ခနု၊ သုရစ္စာရဏ၊ သုံးပါးတွင် ရှေ့နှစ်ပါးအကျိုးငှါ
တည်း။ ဝတ္တာနုရက္ခနု အကျိုးငှါဟူသည်ကို ကေမိဟူ၏။ ။ဂါထာ
ရှုတ်ရသော ဝတ်၊ သုတ္တန် ရှုတ်ရသော ဝတ်၊ တရက်ဝတ်-စသည်များကို
စောင့်ခြင်းငှါဟူလိုသည်။ ။ယင်းသို့ သံယောဂ လောပါဂမ-စသည်ကို
လည်း တပါးသောပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အံ့စိုး၍ပြုပြန်။

ယော ဟိ သုဿကော သဘယော၊ သော အညေသံ ပဏ္ဍိတာနံ
နိန္ဒာဘယေန ဆန္ဒန္တ ဝုတ္တိန္တ ရက္ခတိ။ သုရစ္စာရဏတ္ထန္တ အက္ခရလောပါ
ဒိကံ ကရေတိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

သောနာထော-သည်။ ယောတိ အနိယမဝစနံ၊ ကဿ နာထောတိ
ဣမိနာ သမ္ပန္နော။ ။ဇိကာ။

ဝါ-ယော၊ အကြင် ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ရှုအပ်တော်မူသော။

ယောပနာတိ။ ယော ယာဒိသော။ ဝိနည်းပါဠိ။ ။တေ တာဒိသေ ပူဇယတော
ဟူ၍ တသဒ္ဓါ၏ပရိယာယ်ကို ပြသောအပဒါန်ပါဠိ။ ။ယောတိ ယာဒိသော၊ ဇိနာ
လင်္ကာရဋီကာ။ ။သို့ဖွင့်သေးပါဠိ၏သဒ္ဓတ္ထ။

ဝါ၊ အကြင်သို့သောသဘောရှိတော်မူသော။

ယော၏အဖွင့်ယာဒိသော၏ယထာယုတ္တောဝါ ယထာဇစ္စောဝါ-စသော အ
ဖွင့်နှင့်အညီ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ။

ဝါ၊ အကြင်သို့သူဖြစ်တော်မူသော။

၎င်းယာဒိသော တိလိင်ဝသေန ယာဒိသောဝါ တာဒိသောဝါ ဟောတူ
ဒီဃောဝါ ရသောဝါ-စသည် ဖွင့်သောအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ။

ဝါ၊ အကြင် အနုညဿာဓာရဏဖြစ်သော လိင်္ဂ၊ နာမ၊ ဇာတိ၊ သီလ၊
ဝိဟာရ-စသောဂုဏ်ရှိတော်မူသော။

အဓိပ္ပါယ်တ္ထနှစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံသောအနက်။

နာထော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။

ယာနိ ဝါပနညာနိပိ အတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓဿ နာမံနိ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ
အာာဂုပေက္ခ၊ ဝါ၊ နာမာပေက္ခ၊ ဝါ၊ ကေဝလဒဗ္ဗာပေက္ခ၊ ဝါ၊ နာထော၊

သတ္တုလောက၏ ကိုးကွယ် လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းဖို့ရုံရာ ဖြစ်တော် မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။

နာထ ဟူသည် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သောသူတည်းဟူလောကသင်္ကေတဖြင့်သာ သိအပ်သော သဂုဏာ ပေက္ခ ဖြစ်သော သင်္ကေတတ္ထ။ နာထောတိ လောက ပဋိသရဏော လောကသာမိ လောကနာယကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဇီကာ။ ယော ဟိ အညဿ သရဏံ ဂတိ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ။ သော နာထော။ ယောစ အညဿ သရဏံ ဂတိ ပတိဋ္ဌာ န ဟောတိ။ နာပိ အတ္တနော အညော သရ ဏံ ဂတိ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ။ သော နာထောတိ ဝုတ္တံ သင်္ကေတဝသေန။ သဒ္ဓ နိတိ။ ဤသို့သောအနက်ကို ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ်ဖြင့်မသိအပ်။ ရှုဦးအနိပ္ပနပုင်တည်း။

ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ်ဖြင့် သိအပ်သောသဂုဏာပေက္ခအနက်ကား—

နာထော၊ ဝေနေယျတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို မေတ္တာ၏ အစွမ်းဖြင့် တောင့်တတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။

မဟာကာရဏိကသဖြင့် ကရုဏာကို ယူပြီးဖြစ်ရကား ဤပုဒ်ဖြင့် မေတ္တာကိုသာ ယူအပ်သည်။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ဝေနေယျ၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ကိလေသာကို လွန်စွာပူပန်စေ တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ၎င်း၊ ဝိမတိ။ ၊ဝါ၊ နာထော ဝိနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဝိတိက္ကမအားလျော်စွာ သိက္ခာပုန်ပညတ်တော် မူခြင်းဖြင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမ္ပရာယိကဖြစ်သော ဘေးရန်ကို ကရုဏာတော် ဖြင့် ကပ်၍ ပူပန်စေတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ သုတ္တန် ၏အစွမ်းဖြင့် ဝေနေယျတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ကိလေသာကို ကရုဏာ ပညာတော်ဖြင့် ကပ်၍ ပူပန်စေတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ အဘိဓမ္မာ၏ အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရ တရားတို့ကို လက္ခဏာရေးသုံးပါး ဖြင့် ရှု၍ ကိုယ်တော် သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိလေသာကို ပညာတော်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိ၍ ပူပန်စေတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤသုံး နည်းကား၊ ဝဇီရ။ ၊ဝါ၊ နာထော၊ ဝေနေယျတို့၏ ဟိတပဋိပတ်ကို တောင်းပန်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ အရိယိဒ္ဓိ စသော စိတ္တဝသီဘောင်ရှိသဖြင့် စိတ်ကို အစိုးရတော်မူတတ်သော၊ သည်။ ၊

ဝါ၊ သုံးမြတ်လွန်ကဲသောကျေးဇူးတော်တို့ဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို အစိုးရတော် မှုသောမြတ်စွာဘုရားသည်။

ပရမေန ဝါ စိတ္တိဿရိယေန သမန္နာဂတော၊ သမ္ဘသတ္တေ ဝါ ဂုဏေဟိ ဤသတိ အဘိဘဝတိတိ ပရမိဿရိယော ဘဂဝါ နာထောတိ ဝိစ္စတိ၊ သာရတ္ထ မူလဋီကာ။ ။ ဤဋီကာတို့၌ အဘိဘဝတိဟု ဓာတွတ္ထကို ဆိုသော ကြောင့် ဣဿရိယတ္ထမဟုတ်၊ အဘိဘဝနတ္ထသာ မဟုတ်လောဟူမူ၊ ဒုဝိဓေ နာပိ ဣဿရိယတ္ထံ နာထသဒ္ဓံ ဒေသတိ၊ အနုဋီကာမိန့်ရကား အဘိဘဝတိ ဟူသော်လည်း ဣဿရိယတ္ထကိုသာ ပြသည်။ အဘိဘဝနတ္ထကိုပြသည်မဟုတ် ဟူပေ။ နာထယာစနောပတာငိဿရိယာ သိသာသု၊ သဒ္ဓနိတိ၊ နာထ၊ အဘိဘဝနေ၊ ယောဇနာဟူ၏။ အနုဋီကာ၊ ဓာတ်ကျမ်းများနှင့်မညီ။ နာထ၊ နာဓ ဟု ဒုတိယက္ခရာ၊ စတုတ္ထက္ခရာနှစ်ချက်သင့်။ သဒ္ဓသတ္ထဝိဒူ ပန တေသု တေသု အတ္ထေသု နာထ နာဓ ဣဟိ ဓာတုဒ္ဓယံ ပဌန္တိ၊ သဒ္ဓနိတိ။ ။

ကပ္ပကောဋိဟိဝိ၊ ကမ္ဘာတို့၏ ကုဋေတို့ဖြင့်လည်း၊ ကပ္ပါနံ ကောဋိ၊ ဋီကာ၊ ယောဇနာ၊ သင်္ချာပဋ္ဌာန။

ဝါ၊ ကမ္ဘာသာလျှင် ဖြစ်သော ကုဋေတို့ဖြင့်လည်း။

ဇာတိယောဓေ ဝါ ကောဋိ-ဟူသော ဇာတ်ဋီကာနှင့်အညီ သင်္ချေယျ ပဋ္ဌာန၊ ကမ္ဘာဟူသည် ဤပါရမီဖြည့်သော အရာ၌ မဟာကပ်ကိုသာယူ။ ။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ မဟာကပ္ပါနိ သတံ သဟဿဉ္စ၊ စသည်-စရိယ ပိဋက အဋ္ဌကထာ။ ။ ကပ္ပေစ သတသဟဿေတိ မဟာကပ္ပါနံ သတ သဟဿန္တိ အတ္ထော၊ သာရတ္ထ၊ ကပ္ပိယတိတိ ကပ္ပေါ၊ ပကပ္ပိယတိ သာ သပ ပဗ္ဗတာဒိဟိ ဥပမာဟိ ကေဝလံ သံကပ္ပိယတိ နမနုဿဒိဝသ သံဝစ္ဆရာဒိ ဂဏနာယ ဂဏိယတိတိ ကပ္ပေါ၊ ဝဇီရ။ သာသပရာသယောပမာဒိဟိ ကပ္ပိယ တိတိ ကပ္ပေါ၊ စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ။ ။ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၌ ဟောတော်မူ အပ်သော အလျား၊ အနံ၊ အစောက်-တယူဇနာရှိသော မှညှင်းစေ့ဥပမာ၊ ထိုအတူ အလျား၊ အနံ၊ အစောက်-တယူဇနာရှိသောကျောက်တောင်ဥပမာ- စသည်တို့ဖြင့်သာ ကြံစည်အပ်သည်။ လူတို့ရက်၊ လ၊ နှစ်-စသည်တို့ဖြင့် မရေ တွက်အပ်ဟူလို။ ။

ပရိစ္ဆေဒဝသေန ကပ္ပိယတိတိ ကပ္ပေါ၊ သဒ္ဓနိတိ။ ။ ကပ္ပိယတိ ပရိစ္ဆိန္ဒိယတိတိ ကပ္ပေါ၊ ။ ယောဇနာ၊ ။ ကပ္ပဝိမိဝိတက္ကဆေဒနေသု၊ ။ ဓာတ်ကျမ်း၊ ။ ကမ္ဘာဟူသည် ကာသပညတိသာတည်း၊ အကျယ်ကို အဘက်မှာ သိအံ့။

.ကောသိသဒ္ဓါကား - အနိဗ္ဗန္တပါဠိပဒိကရုဋ္ဌိပုဒ် ထည်း။ ကေအာ ဒသ
သဟဿတိုင်ရုံသောသင်္ချာ၏အစွမ်းဖြစ်သောကြောင့်ကောသိမည်သည်။ ။
ကေန္တိ အာဒိဂဏနပထဿ ကောသိဘူတတ္တာ ကောသိဝဇီရ။ ။ တံ ဟိ
ကောဒိသင်္ချာယ ကောသိဘူတတ္တာ ကောသိတိ ဂုဗ္ဘတိ၊ ရူပသိဒ္ဓိဒိကာ။ ။
သင်္ချာသဆုံးတကား။ ဟူဌားအံ့။ ဒသဂုဏ်ထသင်္ချာ ဆုံးသည်ဟူပေ။ ။
ဒသဂုဏ် ကုဋ္ဌန္တိ ဆိန္ဒုန္တိတိ ကောသိယော။ ကုဋ္ဌဆေဒနေ။ ။ အဘိဓာန်
ဒိကာ။ ။ ဤအလိုသော် နိဗ္ဗန္တပုဒ်။ ။ ယင်းပုဒ်ကား-ဣတ္ထိလိင်-ကောသု
သာ။ အရုက္ခိဇ္ဇေဝေသော်ကား ဗဟုဝစနန္တဝစနတ်ဖြင့်၎င်း။ ကေသိသ်ဖြင့်
၎င်း ဗဟုဝစနတ်ဖြစ်သည်။ သတသဟဿာနံ သတံ ကောသိ၊ ဣတ္ထိလိင်-က
ဝစနန္တဝ။ ဝဂ္ဂဘောဒေ ဗဟုဝစနန္တ ဘာတိ။ ။ ရူပသိဒ္ဓိ။ ။ ဝဂ္ဂဘောဒေ
ရာသိနာနာတ္ထေသတိ။ ယင်းဒိကာ။ ကောသိ၊ ကောသိ၊ ကောသိယော။ ။
ရတ္တိနယောနုဂ္ဂေယျံ၊ သဒ္ဓနိတိ။ ။

ကောဏေသင်္ချာဝိသေသမှ၊ ဥက္ကံသေ ကောသိနာရိယံ။ ။ အဘိဓာန်။

ဤပုဒ်ကို အပ္ပမေယျံ၌ ဝိသေသနယောဇနာဟူ၏။ ။ ပဇာနာတိ တော
ယာတိ ပညာ၌ကဲ့သို့ ဥာဏ်ကိုကရိဏ်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကတ္တားခံလေ။ ။
ယင်းပုဒ်ကို ကရိဏ်းခံသော်ကား ပဇာနာတိတိ ပညာ၌ကဲ့သို့ ဥာဏ်ကို
ကတ္တားခံလေ။

သမုစ္စယေ အပေက္ခေ၊ သမ္ဘာဝနေစ နိန္ဒာယံ။

ဝိသဒ္ဓေါ အံဝိသဒ္ဓေါ၊ စထုတ္တေသု ပကာသ်တော။ ။

ဟူသောအနိက်တွင် ဤအပိသဒ္ဓါကား သမ္ဘာဝနာတည်း။ ကမ္ဘာကုဋေ
တို့ဖြင့်စဉ်လည်း မနှိုင်းရှဉ်နိုင်သေး၏ရှင်။ နှစ်အရေအတွက်ဖြင့်ကား အဘယ်
ဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်းဟု သမ္ဘာဝနာမူသည်၊ အပိသဒ္ဓေါ ကောသိဝသေနာပိ တာဝ
ပမေတုံ န သက္ကာ၊ ပဂေဝ ဝဿဂဏနာယာတိ ဒသေတိ။ ။ ဒွိကာ။

သမ္ဘာဝနာရှိသျှင် ဂရဟာကို ပေါင်းဆည်းမြဲဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်
ကမ္ဘာကုဋေတို့ဖြင့်သာ မဟုတ်။ နှစ်အရေအတွက်ဖြင့်လည်းဟုပေါင်း။
ငါတို့ကား ပဂေဝ ကေဒ္ဓိတိကဗ္ဗဂဏနာယာတိ ဒသေတိ-ဟု သမ္ဘာ
ဝနာမူလိုသည်။ ယင်းအပိသဒ္ဓါကား အာသဒ္ဓါကဲ့သို့ ဥပသာရ၊ နိပိတိ

နှစ်ပါးတည်း။ ဥပသာရဖြစ်မှု ကြိယာဝါစက ပဒါဒိန္ဒသာ။ နိပါတ်ဖြစ်မှု ကား ပဒါဒိန္ဒဖြစ်၏။ ဤကားအထူးတည်း။

ပတိပုရိအန္တာဘိတိ၊ စတုရော ဩပသဂ္ဂိကာ။ အာဒိမ္ပိ ပဒါနံ ဝေ •
အန္တေပိ ပဝတ္တရေ။ ။သေသာ သောဠသ သဗ္ဗေပိ အာဒိမ္ပိယေဝ
ဝတ္တရေ၊ နေဝ ကဒါဏ် တေ အန္တေ၊ နုတ်နိတိမနေ ကရေ။

ပဒါဒိန္ဒ ဥပသာရအပိသဒ္ဓါဖြစ်ကောင်း။ အပိသဒ္ဓေါ ပန ပဒါဒိန္ဒ
ပဒမဇ္ဈေ ပဒါဝသာနေဝ နိပတတိ။ သုံးဌာန၌ နိပါတ် အပိသဒ္ဓါဖြစ်
ကောင်း။ အပိသဒ္ဓေါပိ နိပါတပက္ခိကော ကာတဗ္ဗော၊ ယတ္ထကြိယာ
ဝါစကပဒတော ပုဗ္ဗော န ဟောတိ။ သုံးဌာနတွင် ကြိယာဝါစကပဒါဒိန္ဒ
နိပါတ်အပိသဒ္ဓါ ဖြစ်ကောင်း။ သဒ္ဓနိတိ။

အပ္ပမေယျံ၊ မနိုင်းရှဉ်အင်သော၊ သဒ္ဓဗ္ဗံ။ ။
န ပမိယတိတိ အပ္ပမေယျော၊ တံ အပ္ပမေယျံ၊ ဝဇီရေ၊
ဝါ၊ မနိုင်းရှဉ်နိုင်သော၊ အပိပ္ပိယတ္ထံ၊
ပမေတု အသတ္တု၊ နောယျံ၊ သာရတ္ထံ။
ဝါ၊ မနိုင်းရှဉ်ထိုက်သော၊ အပိပ္ပိယတ္ထံ၊
တထာ အရဟသတ္တိဝိသိဋ္ဌေဝ ကတ္တရိ၊ မောဂ္ဂလာနံ၊
ကာလံ၊ ကမ္ဘာတထိန်းအလွန်ရှိသောလေးအသင်္ချေကံလပတ်လုံး။
သာမညာစနော ပိသဒ္ဓေါ သဒ္ဓန္တရသဒ္ဓိဓာနေန ပိသေသဝိသာယော၊
ဟူ၍၎င်း။

သံယောဂံ ဝိပ္ပယောဂဉ္စ၊ သဟစာရိယံ ဝိရောဓတော။
သဒ္ဓန္တရဝသေနာပိ၊ သဒ္ဓေါပိသေသဝါစကော။ ။ဟူ၍၎င်းဆိုသော
ကြောင့် ကရောန္တော အတိဒုက္ကရာနိ ဟူသော သဒ္ဓန္တရိက်ကြောင့်....

ကပ္ပေဝ သတသဟသေ၊ စတုရောစ အသင်္ခယေ။
တ္ထန္တရေ ယံ စရိတံ၊ သဗ္ဗန္တံ ဗောဓိပါစနံ။ ။ဟု စရိယာပိဋက၌
လာသော ကာလအထူးကိုသာယူသင့်သည်။

ယင်းပုဒ်၌ အစွန္တသံယောဂတ္ထဝယ် ဒုတိယာ၊ ငိုကာ၊ သမာနာ
မိကရံဏာဖြစ်ရကား အပ္ပမေယျံ၌လည်း ၎င်းဒုတိယာ။

ကပေတိစ အစွန္တသံယောဂဝသေန ဥပယောဂဇနံ၊ သတသ
ဟသေတိ ကပ္ပသဒ္ဓသမ္ပန္နေ စာယံ ပုလ္လိဂ်နိဋ္ဌေသော။ ဣဓာပိ အစွန္တ
သံယောဂဝသေန ဥပယောဂဗဟုဇနံ။ သမာနာမိကရဏံ ဟေတံ
ပဒုဒ္ဓယံ။ ။ စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ။

ဝိသေသျှ ဒိဿမာနာယာ၊ လိင်္ဂသင်္ချာ ဝိဘဟိယော။

တုလျာမိကရဏေ ဘိယျော၊ ကာတမ္ဗာ တာ ဝိသေသနေ။ သဒ္ဓါငယ်။

ဝါ၊ အပ္ပမေယျံကို ကရောဇ္ဇောနှင့် မဆွတ်ပြီးမှ ကာလံနှင့်စပ်ကောင်း
ရကား ကြိယာနှင့်စပ်မိက်၊ အစွန္တသံယောဂဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၎င်းအနက်၌
ဒုတိယာ။

ဝိသေသနပဒါနဉ္စ ပဌမံ ကြိယာပဒေန သမ္ပန္နံ ကတွာ ပစ္စာ
ဝိသေသျှပဒေန သမ္ပန္နော ကာတမ္ဗော။ ဧဝံ ဟေတော ဥပယောဂဇနံ။
ဧကိမဉ္စူ။

ကထံ ကဋ္ဌံ ကရေတိ ဝိပုလံ ဒဿနိယန္တေတ္ထ ဝိပုလာဒိတော
ဒုတိယာ။ ကဋ္ဌံ ကရေတိ ဝိပုလံ၊ ကရေတိ၊ ဒဿနိယံ ကရေတိတိ
ပစ္စေကံ ကရေတုဘိသမ္ပန္နနေ ကမ္မတော ဒုတိယာ သိယာ။ ။
သဒ္ဓါငယ်။

ကဋ္ဌံ ကရေတိ ဝိပုလံ ဒဿနိယန္တေတ္ထ ဂုဏတ္ထသ ကမ္မတာ
နိစ္ဆိတေပိ ကမ္မတ္ထာဝ ဒုတိယာ သိဒ္ဓါ။ ။ မောဂ္ဂလာန်၊

ကလယတိတိ ကာလော၊ ဝိက္ခိပတိ ဝိဒ္ဓံသယတိ သတ္တာနံ ဇိဝိတန္တိ
အတ္ထော။ ကလဝိက္ခေပေ။ ။ ဇဇရ။

ကာလော သသတိ ဘူတာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ သဟတ္ထနာ၊ ။ ဒုကဇာတ်
ကလ-သင်္ချာနေ။

တ္ထေကောတိအာဒိနာ ကလိတဗ္ဗော သင်္ချာတဗ္ဗောတိ ကာလော။
သဒ္ဓါနိတိ။

ကလုန္တေ သင်္ချာယန္တေ အာယုပမာဏာဒယော အနေနာတိ
ကာလော။ ။ အဘိဓာန်ဦးကာ။

ကလိယန္တေ အာယုပမာဏာဒယော သင်္ချာသန္တေ ဇေတနာတိ
ကာလောကလ-သင်္ချာနေ။ ။ယောဇနာ။

ကရဏံ ဝါ ကာရောဘာဝေ ဣတိ သောဒေ ကာလော။ ။
အဘိဓာန်ဋီကာ။

ကာလဟူသည် ကြိယာပင်၊ ကြိယာမှ လွတ်သော ကာလမည်သည်
မရှိဟူလို၊

န ဟိ ကြိယာဝိနိမုတ္တော ကာလော နာမ အတ္ထိ၊ ၎င်း။
သို့သော်မဟာကာလ၏ ဖြစ်ကား အဘိတ်-စသောဝေါဟာရမရှိသည်
သာဟူငြားအံ့၊ အဘိတ်အဘိတ်ကာလတို့၏ အပေါင်းဖြစ်ကား ရှိ၏ဟူပေ။

မဟာကာလဿ ပန သဿတဘာဝတော အတိတာဒိဝေါဟာ
ရော နတ္ထေဝါတိ။ အဝယဝ ကာလာနံ သမူဟဘာဝတော သောပိ
ကာလောတိ ဝုတ္တော။ ၎င်း။

ယင်းကာလကို ဤ၌ လေးအသင်္ချာနှင့် ကမ္ဘာဘသိန်းဟူသော ဝေါ
ဟာရပညတ်ကိုယူ။

တံတံ ဥပါဒါယ ပညတ္တော ကာလော ဝေါဟာရမတ္တကော။ ။
အဋ္ဌသာလိနီ။

သို့သော် အပ္ပမေသျှံ ဟူသော ဝိသေသနနှင့်မညီ ဟူငြားအံ့၊ ကမ္ဘာ
ကုဋေဖြင့် မနှိုင်းနှိုင်းနိုင်သော်လည်း အသင်္ချာဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်သောကြောင့်
ညီ၏ဟူပေ။

ကပ္ပကောဋိဝသေနေဝ ဟိ သော ကာလော အပ္ပမေယျော။ အ
သင်္ချေယျာသေန ပန ပရိစ္ဆိန္နောယေဝ။ ။ဋီကာ။

သို့အသင်္ချာယူဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်သောအဖြစ်ကို ဗုဒ္ဓန္တရေဖြင့် သိအပ်၏။

နန အသင်္ချာဘာဝေန အသင်္ချေယျတ္ထေဝိ တံဿ ဧတုဗ္ဗိဘောဝေါ
န ယုဇ္ဇတိတိ။ နော နယုဇ္ဇတိ၊ စတုသု ဌာနေသု အသင်္ချေယျဘာဝဿ
ဇုတ္တိတတ္တာ။ ။စရိယဝိဇ္ဇာအဋ္ဌကသာ။

အထ အပ္ပမေဓယျ ပဝတ္တတိ။ စတုန္နန္တိ ပရိစ္ဆေဒေါ ကထံ အာဂ
တောတိ။ ဗုဒ္ဓန္တရဝသေန။ ။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ။

ဦပင်္ကရဿ ဘဂဝတော၊ ကောဏ္ဍညဿ စ သတ္ထုနော။

ဘေသံပိ အန္တရာကပ္ပေါ၊ ဂဏနတော အသင်္ခယာ။ ။

ကောဏ္ဍညဿ အပရေန၊ မင်္ဂလော နာမ နာယကော။

ဘေသံပိ အန္တရာကပ္ပေါ၊ ဂဏနတော အသင်္ခယာ။ ။

သောဝဂီတဿ အပရေန၊ အနောဓေသီ ဟောယသော။

ဘေသံပိ အန္တရာကပ္ပေါ၊ ဂဏနတော အသင်္ခယာ။ ။

နာရဒဿ ဘဂဝတော ပဒုမုတ္တရဿ သတ္ထုနော။

ဘေသံပိ အန္တရာကပ္ပေါ၊ ဂဏနတော အသင်္ခယာ။ ။ ဗုဒ္ဓဝင်္ဂါဒ္ဓိ။

ပဒုမုတ္တရဘုရား ပွင့်တော်မူသော ကမ္ဘာမှစ၍ ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာနှင့်
ဇကွ တသိန်း။ ။

ဣဒိနာစ ဘဒ္ဒကပ္ပေန သဒ္ဓိသတသဟဿ မဟာကပ္ပေါ။ ။ စရိယ
ပိဋကအဋ္ဌကထာ။

သို့လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလသည် အဘယ်၏ အဖွင်း
အားဖြင့် အဂ္ဂန္တသံယောဂဖြစ်သနည်း။ ဗိဉ္ဇပဝတ္တိနိရန္တရအားဖြင့် ဖြစ်
သလော။ သို့မဟုတ် ကြိယာပဝတ္တိ နိရန္တရအားဖြင့် ဖြစ်သလော။ အ
ကယ်၍ ဗိဉ္ဇပဝတ္တိ နိရန္တရအားဖြင့် ဖြစ်အံ့။ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏ
စိတ်မှတစ်ပါး စိတ်လည်းဖြစ်သောကြောင့် မသင့်။ အကယ်၍ ကြိယာပဝတ္တိ
နိရန္တရအားဖြင့် ဖြစ်အံ့။ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏအမှုမှတစ်ပါး အမှုလည်း
ဖြစ်သင့်သောကြောင့် မသင့်။ အကယ်၍ ကြိယာပဝတ္တိနိရန္တရ
အားဖြင့် ဖြစ်အံ့။ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏအမှုကို ပြီးစေတတ်သော စိတ်
မှတစ်ပါး စိတ်လည်းဖြစ်ရာသောကြောင့် မသင့်။ သို့စောဒနာ၊ ဇာတိနိရန္တရ
အားဖြင့် အဂ္ဂန္တသံယောဂဖြစ်၏။ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့
အား ဗောဓိသမ္ဘာရကိုမပြည့်သော ဘဝမည်သည်မရှိ။ သို့ဖြေ။

ဇာတိနိရန္တရတာယ ပန နိရန္တရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယသဉ္စိ ဇာတိ
ယံ မဟာဗောဓိသက္ကေန မဟာပဏိဓာနံ နိဗ္ဗတ္တိတံ။ တမော ပဋ္ဌာယ
ယံ ဝစရိမက္ခဘာဝေါ န သာနာမဇာတိ ဥပလက္ခတိ။ ယာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ
ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏရဟိတာ သိယာ အနုသော ဒါနပါရမီမတ္တံပိ
ဥပါဒါယ။ အယံ ပိ နိယတပတ္တိတာနံ ဗောဓိသက္ကာနံ—၎င်း။

အတိဒုက္ခရာနိ၊ စင်စစ်ဆင်းရဲသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သောပါရမီသုံးဆယ့်
တို့ကို၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ဝါ၊ စင်စစ်ပြုနိုင်ခဲ့ ကုန်သော ပါရမီသုံးဆယ့်တို့ကို၊
အဓိပ္ပာယ်ာတ္ထ၊ ဝဇီရ၊ ဝါ၊ အလွန်ဆင်းရဲသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊
အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့ကုန်သော စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးစသည်တို့ကို၊ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။

စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးကား။

ဓန၊ ပုတ္တ၊ ဘရိယံ၊ အင်္ဂ၊ ဇီဝိတ၊-ပရိစ္စာဂ။ ။ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ။

ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂေါ၊ ဝုတ္တောသေဋ္ဌဓနသမ္ပာ။
ဝသေန ပုတ္တဒါရာနံ၊ ရဇ္ဇဿင်္ဂါနမေဝစ။ ။အဘိဓာန်။

လောကဟိတာယ၊ သတ္တလောက၏ စီးပွားအကျိုးငှါ၊ (လောကသုံးပါး
သျှင်းမှုလည်း ဟိတသဒ္ဓန္တရ်ကြောင့် သတ္တလောကကိုသာယူ၊ သာရတ္ထ)
ဝါ၊ သတ္တလောက၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မက၊ သမ္ပရာဟိကစီးပွား၊ ရဟန္တာတို့၏ဒိဋ္ဌဓမ္မ
သုခဝိဟာရ စီးပွား၊ ဩကာသလောက၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခ ဝိဟာရ စီးပွား၊
အကျိုးငှါ။

လောကဿ ဟိတံ၊ လောကာနံ ဟိတံ လောကေ ဟိတံ-ဟု သမာသ်
သုံးချက်ပြု၍ တိပဒသရူပေကသေသကြိ။

လောကဿ လောကာနံ လောကေ ဝါ ဟိတန္တိ သရူပေကဒေသေက
သေသံ ကဘွာ လောကဟိတ မိစ္ဆေဝါဟ။ ။ဝဇီရ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရသည် သတ္တလောက၌ တည်သည်။ ရဟန္တာတို့ကို
လည်း သတ္တလောကဖြင့် ယူအပ်သည်ဖြစ်၍ ဝဇီရဗုဒ္ဓိရှိသော ဒုတိ
ယတ္ထ၊ တတိယတ္ထသည်မသင့်။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၊ ယောဇနာတို့၌လည်း
သာရတ္ထဒီပနီကို နှစ်သက်သည်။ •

စတုတ္ထေကဝစနဿ၊ အာယာဒေသေန သံယုတံ။
ရူပံ အနိတ္ထိလိင်္ဂါနံ၊ ဌာနေသု စတုသု ဌိတံ။
ဂတုတ္ထကမ္ပနိစေဝ၊ နယနတ္ထဿ ကမ္ပနိ။
ဝိဘတ္တိယာ ဝိပလ္လာသေ၊ တဒတ္ထေစာတိ နိဇ္ဈေသေ။ ။

ဟူသောအာယာဒေသလေးပါးတွင် တဒတ္ထသမ္ဘုဒါနံဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့်
အကျိုးဟောသဒ္ဓါ မရှိဘဲလျက် အကျိုးငှါဟုပြန်သည်။

သတ္တလောကဿ ဟိတကရဏတ္ထာယ။ ။ဋီကာ။

ယင်းပုဒ်ကို ကရောဇ္ဈော ခေဒဂတောမှာစပ်။ ။မဟာဂဏ္ဍိ။ ။
ဆင်းရဲသို့ ရောက်ခြင်းသည် သတ္တလောကအား တစုံတခုမျှ ကျေးဇူးမပြု
နိုင်ရာသောကြောင့် ဂတောမှာစပ်သင့်။ ။ဝဇီရ။ ။သို့သော် ခေဒ
ဂတော-ဟူခြင်းသည် နိရတ္တကသာ လောဟုငြားအံ့။ ဗောဓိသန္တာရကို
ဖြည့်ခြင်း၌ မဆုတ်မနစ်သည်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိရကား နိရတ္တကမဟုတ်
ဟူပေ။ ၎င်း။ ။ကရောဇ္ဈောမှာပင် စပ်သော်လည်း ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂ-
စသည်ကို ပြုကာမတ္တဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်-စသည်၌ တည်ခြင်းဟူသော သတ္တ
လောကဟိတ ပြီးသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုမသိအပ်။ ယင်းသို့ပြု၍ သဗ္ဗညု
အဖြစ်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးမှ နိယျာနိကဓမ္မဒေသနာဖြင့်သာ ယင်းသည်
အကျိုးကို ပြီးစေသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဂတော
မှာစပ်သော်လည်း ဒုက္ခာနုဘဝနမတ္တဖြင့် သတ္တလောကဟိတပြီးသည်ဟု
မသိအပ်။ ဒုက္ခာနုဘဝနဖြင့် ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂ-စသည်ကိုပြု၍ သဗ္ဗညု
အဖြစ်သို့ရောက်မှ နိယျာနိကဓမ္မဒေသနာဖြင့် ပြီးစေသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကို
သိကောင်းသောကြောင့် ကရောဇ္ဈော၊ ဂတော-နှစ်ပုဒ်မှာပင်စပ်။ ။
သာရတ္ထ။ ။ယောဇနာ၌လည်း နှစ်ပုဒ်လုံးမှာပင်စပ်၏။

ကရောဇ္ဈော-ပြုတော်မူ၍။ ဝါ-ပြုတော်မူရကား။ ။

မာနအန္တာ၊ ပစ္စယာလည်း၊ ရန်ခါအဟုတ်၊ နောက်ပုဒ် ကြိယာကိုခွဲမြဲ။ ။
ဟူသည်နှင့်အညီ

သရမာနော ဂစ္ဆန္တောတိအာဒိနိ ဟိ ယာတော ဂတော ပက္ခော
တိအာဒိဟိ သဒိသာနိ န ဟောန္တိ။ ဥတ္တမကြိယာ ပဒါပေက္ခ ကာနိ
ဟောန္တိ တွာဒိပစ္စယန္တ ပဒါနိ ဝိယ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

ဝါ-ကရောဇ္ဈော၊ ပြုတော်မူသောကြောင့်။

ဘာဝလက္ခဏဟေတွတ္တာ၊ တွာဒိနံ ယထာရဟံ။
သက္ကော ဟုတ္တာန နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပဋ္ဌန္တော ဝသတိတိ။ ။သဒ္ဓါငယ်။

ဝါ-ကရောဇ္ဈော၊ သော၊ ယောနာထော၊ သည်။

အန္တော ကတ္တရိ မာနောတု၊ ဘာဝေ ကမ္မနိ ကတ္တရိ။ ။၎င်း။ ။

မာနန္တာ တု ဝတ္တမာနာ၊ နာဂတေသု ပဝတ္တရေ။ ။ဟူငြားသော်လည်း
ဤ၌ကား အတိတ်သာ....

အတိတတ္ထေ အန္တပစ္စယော။ ။ယောဇနာ။

ကိတာဓာတွတ္တသမ္ပန္နော၊ ဟောန္တိ ကာလန္တရေသုပိ။ ။သဒ္ဓါငယ်။

အဝိပ္ပကတဝစနေ၊ အနိယမိတကာလေ အန္တော။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ကောတ္တနည်းအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ။ ။

ဝါ-တံကာလာပေက္ခာအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သည်။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ-ကရောန္တော၊ ဖြစ်တော်မူ၍။ ရကား၊ သောကြောင့်၊ သော၊ ယော
နာထော၊ သည်။ အတ္ထာတိသယနည်း။ ။ဝဇီရ။ ။ခေံ၊ အဆုံးမရှိသော
သံသရာဆင်းရဲသို့။ ဂတော၊ ခံစားသောအားဖြင့် ရောက်တော်မူပြီ။ ။
မူဇ္ဈိ။ ။၎င်း။

ယောဗုဒ္ဓေါ ဇိတိမာညာဓာရကော၊ သံသာရေ အနုဘောသိ ကာယိကံ၊
ဒုက္ခံ စေတသိကဉ္စ လောကတော-ဟူငြားသော်လည်း ပဉ္စ မဟာ ပရိစ္စာဂ
စသည်ကို ပြု၍ ဒေါမနဿသို့ရောက်သည်ဟု စေတသိကဒုက္ခ၌ အနိဋ္ဌပသင်္ဂ
ဖြစ်ခဲ့ရကား ကာယိကဒုက္ခကိုသာယူ။

ဝါ-ခေံ၊ ကိုယ်တော်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့၊ ဂတော၊
ရောက်တော်မူပြီ။ မူဇ္ဈိ။ သာရတ္ထဒိပနိစသည်။

တ္ထေ ခေံ ဂတောတိ ကာယိက ဒုက္ခသင်္ခါတံ ပရိဿမံ ပတ္တော၊
ဒုက္ခမနုဘဝတိတိ အတ္ထော။ ။သဒ္ဓနီတိ။ ။ကာယိကံ မာနသိကဉ္စ
သုခံ ခေဒယတိပါတယတိတိ မေဒေါ၊ ဝဇီရ။ ။

ဝိဇ္ဇတိ သဟိတုမသက္ကုဏေယျန္တိ ခေဒေါ။ ။သာရတ္ထ။ ။ဝိဒိ
ဒိနိယေ ဒိနာဘာဝေါ ဒိနိယံ၊ ယထာဒက္ခိယံ၊ ။သဒ္ဓနီတိ။ ။သဟိတု
မသက္ကုဏေယျကား-အဗျိယတ္တ။ ။ပါတသတိကား၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။
ဝိဒ အသဘာနေ-ဟုဓါတ်နက်ကြား၍ ယောဇနာ၌ ကမ္မသာင်မူဇ္ဈိ။

ဝါ-ခေံ၊ ကြောင့်ကြပင်ပန်းခြင်းသို့၊ ဂတော၊ ရောက်ပြီ။ ။ဇ္ဈိ။

ခေဉ် ဂတောတိ ဗျာပါရံ ပရိစယံ ဂတော၊ ဝဇိရ၊ ။ တရံတရံသန္တ
 ကြောင့်ကြသသူကိုဖြင့်၍ ခိန္နောယံကမ္မေ၊ ခိန္နောယံ သတ္တေ-စသည်ကို
 လူတို့ ဆုံးစမှတ် ပြုရကား လောက ဝေါဟာရ အားဖြင့် ခေသဒ္ဓါသည်
 ဗျာပါရဝါစက၊ ၎င်း။

ဝေါဟာရဝိသယသို့ ဟိ လောကသမ္ပုတိဇေ ပဋ္ဌာနာ အဝိလင်္ခနိယာ။ ။
 သံဒ္ဓနီတိ။ ။ ခိန္နတေ ပရိစယမာပဇ္ဇတေ ခေဒေါ။ ဘာဝသာဓ်မူ။ ။ ခေဒ
 သဒ္ဓါသည် ဒုက္ခဝါစကဖြစ်အံ့။ နာထော အရကို ပဋ္ဌမာဘိနိဟာရမှစ၍ ဗုဒ္ဓ
 ဘာဝတိုင်အောင် ရုက္ခပုတ္တိနည်းဖြင့်ယူ။ ဗျာပါရဝါစကဖြစ်အံ့။ ဗုဒ္ဓဘာဝတွင်
 သာယူ။ ဝဇိရ။ ။

မဟာကာရုဏိကဿ၊ ကရုဏာတော်ဖြင့်ဖြတ်သော ကရုဏာတော်
 နှိလည်းရှည်တော်မူသော၊

ကရုဏာယ နိယုတ္တော ကာရုဏိကော၊ မဟန္တော ကာရုဏိကော
 တထာ မူ။

မဟန္တကား ဣကပစ္စည်း၌သာ ဝိသေသနမဟုတ်၊ တပါးရုဏ်ဖြင့်
 မဟန္တဘော ဖြစ်ကောင်းသော်လည်း ကာရုဏိက သဒ္ဓန္တရိက်ကြောင့်
 မဟာဝေယျာကရုဏိကော-ဟူသကဲ့သို့ ကရုဏာတော်ဖြင့်သာ မဟန္တ
 ဘောကိုယူ။ သို့မှ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနအားဖြင့် မဟာကာရုဏာတော်ကိုပြသင့်
 သည်။ ။

သံတိပိ တဒညဂုဏာနံပိ ဝသေန မဟန္တဘာဝေ၊ ကာရုဏိကသဒ္ဓ
 သန္နိဋ္ဌာနေန ဝုတ္တတ္တာ ကရုဏာဝသေနတ္ထ မဟန္တဘာဝေါ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော၊ ယထာ မဟာဝေယျာကရုဏိကောတိ။ ဧဝံ ကတွာ မဟာရ
 ဣကဿာတိ ဣမိနာ ပဒေန ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနေန သတ္ထု မဟာကာရုဏာ
 ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ။ သာရတ္ထ၊ နေတ္ထိဋီကာ။

ဗဟုကေစ ပသံသာယံ၊ နိဋ္ဌာယဉ္ဇာတိသာယနေ။

နိစ္စယောဂေစ သံသဂ္ဂေ၊ ဟောန္တိမေ မန္တုအာဒယော။ ။

ဟုမောဂ္ဂလာနံ၌ မိန့်အပ်သော ဝိသယခြောက်ပါးတွင် ဒေါဝါရိကော၌
 ကဲ့သို့ ဤ၌ ဣကပစ္စည်းသည် ဗဟုကပသံသအတိသယ၌သာ၊ နိစ္စယောဂ
 ၌ မဖြစ်။ ထိုကြောင့် မေတ္တာ-စသောတရားတို့၌ ရံခါရှည်လျှင်းမူလည်း

ကရုဏာကိုလွန်၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကာရုဏိကဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။ ။
ဘုရားဆုကို ပန်တော်မူသည်မှ ပရိနိဗ္ဗာန် ခံတော်မူသည် တိုင်အောင်
လောကဟိတဌာသာ တည်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်း ကရုဏာကို လွန်၍
မဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်သည်။ ၎င်း။

ဝါ-မဟာကာရုဏိကဿ၊ ကရုဏာတော်ဖြင့် ဖြတ်သောကရုဏာ
ဖြစ်ခြင်းအလေ့လည်းရှိတော်မူသော။

ကရုဏာ ကရုဏာယနံ သီလံ ပကတိ ဧတဿာတိ ကာရုဏိကော။ ။
(မဟာနှင့် တွဲမြဲ)။ ။ပထဝီ၊ ဗသ-စသည်တို့သည် ကုက္ကုဋ္ဌ၊ ဗုဓန-စသော
သဘောရှိကုန်သကဲ့သို့ ကရုဏာသဘောရှိတော်မူသည်ဟူလို။ ။၎င်း။

တဒ္ဓိတ်တသီလ၊ ကိတ်တသီလ-နှစ်ပါးတွင် ပံသုကုလိကောကဲ့သို့တသီ
တတ္ထဖြင့် အထူးပြုသော အဿညိအနက်၌ ဣကပစ္စည်းဖြစ်ရကား တဒ္ဓိတ်
တသီလ။ ။

တသီလတ္ထကိုသာ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ယေဘုယျ အားဖြင့်
ပြသည်။ တဒ္ဓမ္မ၊ တဿာရကာရိယတ္ထလည်း သင့်၏။ ။

ဝါ-မဟာ ကာရုဏိကဿ၊ မဟာရမဏ မဟာနုဘာဝ၊ မဟာဗုလ၊
အားဖြင့် ကြီးမြတ်သော ကရုဏာ၌ ရှိတော်မူသော။ ။ဝါရှိတော်
မူသော။

မဟတိ ကရုဏာ အဿာတိ မဟာကာရုဏိကော။ ဣကစ္စည်း အနက်
မရှိ။ ။သာရတ္ထ။ ။မဟတိ ကရုဏာ မဟာကရုဏာတွဲ။ တဒ္ဓိတ် နှစ်ချက်
သင့်။ သုမာဂဓာ-စသည်ကဲ့သို့ မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိ။ ။နေတ္တိဋီကာ။

ဝါ-မဟာကာရုဏိကဿ၊ ပူဇော်အပ်သော ကရုဏာ၌ ရှိတော်
မူသော။ ဝါရှိတော်မူသော။ ဝစနတ္ထပြုမြဲ။ ။သာရတ္ထ။

ဤဝိကင်၌ မဟံန္တသဒ္ဓါကို မဟိတဗ္ဗာတိ မဟတိ-ဟု ကမ္မသင်္ဂြိုဟ်
အန္တော ကတ္တရိ မာနောတု၊ ဘာဝေ ကမ္မနိကတ္တရိ-ဟုရကား မာနပစ္စည်း
သက်။ ။သင်းကိုအတ္တာနောပဒါနိပရဿပဒတ္တံ-သုတ်ဖြင့် အန္တပြု။

အန္တမာနပစ္စယာနဓမ္မတ္ထ ပရသမညာပယောဂေတိ ပရသမညာ
ဂသေန ပရသပဒတ္တနော ပဒသညတ္တာ တာဒိသု ဝိယ မာနန္တေသုစ
ဝိကရဏပစ္စယာ ဘဝန္တိ။ တေနော မာနပစ္စယော အတ္တနောပဒါနိ
ဘာဝေစ ကမ္မနီတိ ဘာဝကမ္မေသုပိ ဟောတိ။ တဿစ အတ္တနော
ပဒါနိ ပရသပဒတ္တန္တိ ကွစိ အန္တပစ္စယာဒေသော။ ။ရူပသိပ္ပံ။

သမနုဘာသန္တဿာတိ ကမ္မကာရကေ ကတ္တုနိဗ္ဗေသောတိ အာဟ-သမနု
ဘာသိယမာနဿာတိ။ တေရသကဏ်ဋီကာ။ ။ဤဋီကာ၌လည်း ရူပသိပ္ပံ
အတိုင်းယူ။အန္တပင် ကမ္မတ္တ၌ဖြစ်၏ယူမူ သဒ္ဓါသဘောအတိုင်းအခြားမရှိခဲ့ ။

တဿနာထဿ၊အား၊ ဝါ-တဿ၊ သော၊ နာထဿ၊အား၊ မေ၊ဇ္ဇိ။
နမော၊သည၊အတ္ထ၊တည်း၊ ဝိကော၊

နမောကား နာမ်၊နိပါတ်နှစ်ပါး၊နာမ်မူ နမနံ နမောပြု။ ။နမုနမနေ နမတိ။
နမော နတံနတိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

နိပါတ်သော်၊ ဒေဝရာဇနမောတုတ္ထ၊ကဲ့သို့ ပဌမန္တ၊နမော ကတွာ
မဟေသိနောကဲ့သို့ ဒုတိယန္တအားဖြင့် နှစ်ပါး၊ ဤ၌ကား အတ္ထ၊တိ ပါဌ
သေသော-ဟူရကား ပဌမန္တ၊ဝါ-နမော၊ရှိခိုးပါ၏၊ပဌမန္တနာမ်နိပါတ်။

နာမ်မူ—နမေဒိတိနမောဌိ။

ဝါ-နမော၊ရှိခိုးခြင်းကို၊ ကရောဒိ၊ပြုပါ၏။ ဒုတိယန္တနိပါတ်။

ဝန္တနေ နမော—အဘိဓာန်။ ။ဧတ္ထ နမောတိပင် နိပါတေသုပိ
လန္တတိ။တေန ဟိ ပစ္စတ္တော ပယောဂဝစနာနိ အဘိန္တရူပါနိ ဒိဿန္တိ။
ဒေဝရာဇနမောတုတ္ထ၊နမော ကတွာ မဟေသိနောတိ။ ။သဒ္ဓနီတိ၊
ရူပသိပ္ပံ။

နတွာ၊၍၊ဝါ-နမော၊ကို၊ကတွာ၊၍၊ (သို့တည့်၍ ဝဏ္ဏယိသံမှာစပ်)၊
သို့မှ ပုဗ္ဗာပရသမ္ပန္နဖြစ်၍ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကို စီရင်အံ့၌ ပဏာမပြု
သည်(ကု သိသည်၊ပညာရှိစကားသည်းဖြစ်မည်။ ။မဏ်မဇ္ဈ။

ပဌမဂါထာ။

မဟာကရုဏာသျှင် အရင်းရှိသော အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဂုဏ်တော် တို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓပဏာမကိုပြပြီး၍ ဓမ္မပဏာမကို ပြလိုရကား-အသမ္ဘုမ္မံ-စသည် မိန့်၊ 'ဇိကာ၊

ဝါ-ဗုဒ္ဓပဏာမဖြင့်ပင် အန္တရာသဝိသောသနုပြီးလျှင်းမူလည်း တရားရတနာ၌ ကြည်ညိုခြင်းကို သိစေသဖြင့် ပညာရှိတို့ကို နှစ်သက်စေခြင်း၊ စသောအကျိုးကိုလည်း ပြီးစိမ့်သောငှါ ဓမ္မပဏာမကို ပြလိုရကား မိန့်သည်။ 'မဏိမဇ္ဈ။'

အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဖလသမ္ပဒါဖြင့် တရားတော်ကို ချီးမွမ်းခြင်းငှါ အသမ္ဘုမ္မံ၊ ပါဠိဝလောကော-မိန့်၊

ထိုဖလသမ္ပဒါ၏ အကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော ပဟာနုသမ္ပဒါကို ပြောသောငှါ အဝိဇ္ဇာ၊ ပါသိနော-မိန့်၊

အကြောင်း၊ အကျိုးနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ကိုပြအံ့သောငှါ ဝရ-မိန့်၊ 'သာရတ္ထ၊ 'ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကားရပ်ကိုထောက်၍ ဒုတိယဂါထာ၌ အနုသန္ဓေကိုဆို။ 'ဤဂါထာကား အစသုံးပါဒဥပေဉ္စဝဇိရာ၊ အဆုံးပါဒဣန္ဒဝဇိရာ ရောသော ဥပဇာတိဂါထာတည်း။ 'အသမ္ဘုမ္မံ ခံ-ဟု သံယုတ်မရှိဘဲရှုတ်၊ ဇာသန္တ၊ လ၊ ကသန္တ သကား၊ ပါဒန္တ ဂရ၊

ဗုဒ္ဓနိဿေဝိတံ၊ သဗ္ဗညုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည် ဂေါစရာသေဝန၊ ဘာဝနာသေဝန-အားဖြင့် ထိုက်သည်အား လျော်စွာ မှီဝဲအပ်သော၊ 'ဝဇိရ၊ ဝိမတိ၊

စတ္တာရော ဟိဗုဒ္ဓါ သုတဗုဒ္ဓေါ စတုသစ္စဗုဒ္ဓေါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါတိ-ဟု အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သော ဗုဒ္ဓလေးပါးလုံး၌ ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါဖြစ်သည်။ ။

ဝါ-ဂေါစရာသေဝန၊ ဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရားသည် မှီဝဲအပ်သော၊ 'သာရတ္ထ၊ ယောဇနာ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓတပါး၌သာ ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါ ဖြစ်သည်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့ မှီဝဲအပ်သော်လည်း ဥပ္ပတ္တပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ဆိုသည်။ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံကဲ့သို့၎င်း၊ 'နိဇ္ဇာန်ကို ဂေါစရာသေဝနဖြင့်၊ မိမိမဂ်ကို ဘာဝနာသေဝနဖြင့်၊ သူတပါးတို့ ဂေါစီလ်ကို စေတော

ပရိယာအဘိညာဉ်-စသည်သိသောအခါမိမိမဂ်၊ ဖိုလ်ကို ပဗ္ဗဝေက္ခနာဉာဏ်
ဖြင့် ဆင်ခြင်သောအခါတို့၌ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ဂေါစရာသေဝနုဖြင့် ဒေသနာ
ဉာဏ်၊ သမ္မသနဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ရကား ပရိယတ်ကိုလည်း ဂေါစရာ
သေဝနုဖြင့် ဖြစ်အပ်သည်။ ဗိုကာ။

နိသေဝိယတိတိ နိသေဝိတောပြု။ သိ-သေဝါယံ-သဒ္ဓနီတိ။

ယံဓမ္မဝရံ၊ အကြင်မြတ်သော လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို။

ဗုဒ္ဓေါ သမ္မညုတညာဏံ၊ ဓမ္မော လောကုတ္တရာ နဝ။
သံသော မဂ္ဂဖလဋ္ဌောစ၊ ဣစ္စေတံ ရတနတ္ထယံ-စသည်နှင့်အညီ။ ။

ဝါ-အကြင် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ်-အားဖြင့် ဆယ်ပါးသော
တရားတော်မြတ်ကို။ ။

ရာဂဝိရာဂ မနေဇမသောကံ၊ ဓမ္မသေဝံတမပဋိကုလံ။
မရုရိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မိမံ သရဏတ္ထမုပေဟိ-စသည်နှင့်အညီ၊
ကမ္မဓာရည်းပြု။ ။

ဝါ-ယံဓမ္မဝရံ၊ အကြင်တောဘူမက ဓမ္မတို့ထက် မြတ်သောလောကုတ္တ
ရာတရားကိုးပါးကို။ ဝဇီဇ။ ။

ဓမ္မာနံ ဝရော ဓမ္မဝရော-ဟု တပါးပါးနတ္ထ ဆဋ္ဌိတဗျူဟိသိပြု။

ဒွိပဒုတ္တမောတိ ဒွိပဒါနံ ဥတ္တမော။ ဧတ္ထ ပန နိဒ္ဓါရဏလက္ခဏဿ
အဘာဝတော ဆဋ္ဌိသမာသဿ ပဋိသေဝော နတ္ထိ။ နိဒ္ဓါရဏ
လက္ခဏာယ ဆဋ္ဌိယာ သမာသော ပဋိသိဒ္ဓေါ။ ဗုဒ္ဓဝင်္ဂအဋ္ဌကထာ။ ။

ဒေဝါနံ ဒေဝေါ-ဘဂဝါ။ နိရသမ္ပန္နလက္ခဏေစာယံ ဆဋ္ဌိ သဿျ
တေ။ သော ဟိ ဘဂဝါ တေဟိ ဗုဒ္ဓတယာ သမ္ပန္နံ ဘဝတိ။ န တု
နိဒ္ဓါရဏေ တဏှိ သမာသံ ပဋိသေဝေ။ ပဋိကာ။ ။

ထိုကြောင့် တရားတို့တွင် မြတ်သော-ဟု နိဒ္ဓါရဏတ္ထမယူသင့်။ နိဒ္ဓါ
ရဏတ္ထဆဋ္ဌိသတ္တမိတဗျူဟိသိမပြုသင့်။ ။

ကသ္မာ ပန သော တတ္ထ ပဋိသိဒ္ဓေါတိ။ သမာသေ ယေဘုယျေန
နိဒ္ဓါရဏလက္ခဏတ္ထယဿ ဝိကလဘာဝတော။ ကိဉ္စာပိ တတ္ထ ဆဋ္ဌိ
ယေဝ ပဋိသိဒ္ဓေါ။ သတ္တမိယာ ပန နိဒ္ဓါရဏလက္ခဏာယ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ
တဿာပိ သော ပဋိသေဝနိယောယေဝ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။

နိဗ္ဗါရဏဟေတု၊ နိဗ္ဗါရဏသမုဒါယ၊ နိဗ္ဗါရဏီယ-သုံးပါးသမာသ်၌ မပြည့်စုံသောကြောင့် နိဗ္ဗါရဏနှင့်သမာသ်မဖြစ်ဟူလို။ ။

ယသ္မာ နိဗ္ဗါရိယတေ။ ယောစေကဒေသေန နိဗ္ဗါရိယတေ။ ယောစ နိဗ္ဗါရဏဟေတု၊ တေတ္တယ သန္တိ ဓာနာဘာဝတော သမ္ပန္နဆဋ္ဌိသမာ သော။ အတိသယေ ဝိရက္ခိတေ နိဗ္ဗါရဏဆဋ္ဌာသမာသော။ အမရ ကောသဒီပနီ။ ။

ယင်းလက္ခဏာသုံးပါး မစုံခြင်းကြောင့် နိဗ္ဗါရဏနှင့် သမာသ်မဖြစ်။ အဘိသယဟူသော နိဗ္ဗါရဏ ဟေတုကို ငဲ့သော်ကား ယင်းနှင့်သမာသ် ဖြစ်သင့်၏ဟူလို။ ယင်းဒီပနီ၌ အတိသယကိုငဲ့သော နိဗ္ဗါရဏဟူသည် ကား ဝိဘတ္တအပါဒါနိတည်း။ ။

ကန္တာယနပကရဏေ ပန သာဠကထေစ ပိဋကတ္တယေ ဝါကျေယေဝ နိဗ္ဗါရဏလက္ခဏာ ဆဋ္ဌိ ဒသယိတာ။ နသမာသေတိ ပရိကပ္ပနတောတိ နော တက္ကော။ မဏိမစ္ဆ။ ကစ္စည်းကျမ်းနှင့်တကွ ပိဋကသုံးပုံပါဠိ အဋ္ဌ ကထာတို့၌ ဝါကျေယာသာ နိဗ္ဗါရဏလက္ခဏာရှိသော ဆဋ္ဌိကို ပြသော ကြောင့်ယင်းနှင့်သမာသ်မဖြစ်ဟူလို။ ။

ကသ္မာ ပန။ ပ။ ဝိကလဘာဝတောတိ ကေမိ ဝဒန္တိ ဟု အဘိဓာန် ဇိကာနည်းကို ကေမိဝါဒဟူ၏။ ဇိကာဆရာတို့သာ မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌ ကထာ၌ နိဗ္ဗါရဏ လက္ခဏာသာ အဘာဝတော-ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာကိုလည်း ကေမိဟူ၏။

ယင်း လက္ခဏာ သုံးပါး မစုံသောကြောင့် သမာသ် မဖြစ်သည်ကို အဋ္ဌကထာ၊ ဇိကာဆရာတို့သာ ဆိုသည် မဟုတ်။ အမရကောသ ဒီပနီ စသောသင်္သကရိုဏ်ကျမ်းများ၌လည်း ယသ္မာနိဗ္ဗါရိယတေ။ ပ။ တေတ္တယ သန္တိဓာနာဘာဝတော-ဟုဆိုသည်။

ယင်းသမာသ်ကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌သာဖြစ်သည် မဟုတ်။ ပဉ္စိကာ စသော သင်္သကရိုဏ်ကျမ်းများ၌လည်း ဖြစ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ယင်း ဟိတ်ဖြင့် ယင်းသမာသ်ကား သဒ္ဓိဒီပနီတို့ ဗုဒ္ဓဝေါဟာရ၊ ဗုဒ္ဓသင်္ဂဏီတပင် မရှိ။ လောကောပစာရဏသိဒ္ဓိဟူ၍၎င်း၊ ဝေါဟာရဝိသယောသဒ္ဓေါ။ နေ ကန္တပရမတ္ထကော-ဟူ၍၎င်း ဆိုရကား ဝေါဟာရသင်္ဂဏီတ ရှိမှလည်း

သဒ္ဓါဖြစ်သည်။ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၊ဇိကာတို့နည်းသာအသင့်၊ အမှာကံ ခန္တိ။ ။အညေဟိ ပန သဒ္ဓါဝိဒူဟိ နိဒ္ဓါရဏလက္ခဏာ ဆဋ္ဌိ သတ္တဝီစ နပဋိသိဒ္ဓါ-ဟုအညေဝါဒကား ယင်းနှင့်လည်း သမာသ်ဖြစ်သည်ဟူ၏။ ။
မဏိမဇ္ဈ။

ဝါ-ယံ၊အကြင်သို့သော သဘောရှိသော၊ ဝါ၊ အကြင်သို့သောတရား ဖြစ်သော၊ ဝါ၊အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော တရားဖြစ်သော၊ ဝါ၊အကြင်သို့ သော သွာက္ခာတတာစသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဓမ္မဝရံ၊ မိမိ ထက်လွန်ကဲသောတရားမရှိသဖြင့် ဖြတ်သော ကိုးပါး၊ဝါ-ဆယ်ပါးသော တရားတော်ကို၊ ။ဇိကာ၊ ။ဝါ-ဓမ္မဝရံ၊ အလိုပြီးခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ တောင့်တအပ်သော ကိုးပါး၊ဝါ-ဆယ်ပါးသောတရားတော်ကို၊

တံ တံ အတိပတ္တိတ သမိဒ္ဓိဟေတုတာယ ပဏ္ဍိတေဟိ စရိတဗ္ဗ
တော ဝါ ဝရံ။ ။နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ။

ဟိတ်ဆိုက်လေရားကြိယာ၏ကံကတ္တားသည်၊ ဟိတ်၏သမ္ပန်ခံဖြ်-ဟူသည်နှင့်အညီ၊

ဇီဝလောကဿ၊သတ္တလောက၏၊ ဟု သမ္ပန်တည်။ ။အသမ္ဘုဇံ၊အ သမ္ဘုဏ္ဍန္တော၊ကောင်းစွာမသိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

အန္တပစ္စည်ကား ဟေတုတ္ထ၌ ဖြစ်၍ ဘောပဋ္ဌာနတည်း။ ။ဘော ပဋ္ဌာန မကြံမူ ကေန္တ ကတွတ္ထဝါစီဖြစ်၍ ဇီဝလောက ခြိယာရဲ့။ သို့သော် သမ္ပန္တိခြိမ်မပြား၍ လောက၏လောကကြောင့်ဟု အနိမိပ္ပေ တတ္ထဖြစ်ခဲ့။ထိုကြောင့် လောက၏ အဝိဇ္ဇာဟူသော မသိခြင်းကြိယာ ကြောင့်ဟု အနိမိပ္ပေတတ္ထဖြစ်စိမ့်သောငှါ ဘောပဋ္ဌာနကြံ။

ယဒါ လောကီယာ သမထဝိပဿနာ အနိပ္ပေတော၊ တဒါ ဘာဝ ယန္တိဗ္ဗံ ဘာဝနာကြိယာယ ဟေတုဘာဝကထနံ၊ ဘာဝနာဟေတုတိ အတ္ထော။ဘာဝနာဟေတုကာ ဟိ ဝိဇ္ဇေနကြိယာ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ၊

တ္ထေ စ ကောသဇ္ဇံ ကုသိတသဗ္ဗေန ဝုတ္တံ။ဝိနာပိ ဟိ ဘာဝဇော တနုပစ္စယံ ဘာဝတ္ထော ဝိညာယတိ။ယထာ ပဒဿ သုက္ကန္တိ။ ။
ဝိမတိ။

န သမ္ဘုဏ္ဍာဘိဘိ အသမ္ဘုဇံ-ယောဇနာ။

အန္တကား ကတွတ္ထကိုဝါစကသတ္တိ၊ ဟေတုတ္ထကို ဇောတကသတ္တိ တပ်သည်။ ။အသတ္တိအနက်၌ ဖြစ်သော မန္တပစ္စည်း-စသည်ကဲ့သို့ တည်း။

လက္ခဏေ ဟေတုမှိတြိယာယ။ ။ ဘူတတြိယာယ လက္ခဏေ ဟေတုမှိ
စက္ကဝတ္ထမာနာဒ္ဓါတေအန္တမာနာ ဘဝန္တိ-ဟူသော ကလာပ်သုတ်ဝတ္ထိ အလို
သော် လက္ခဏတ္ထ၊ ဟေဘ္ဘတ္တ အန္တ၊ မာနရှိသောပုဒ်ကို ဘာဝသာမ်ပြုသင့်၏။

ဟေတုမှိ။ ။ ဟေတုမှိစ ပဌမာ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ-ဟူသောသဒ္ဓနီတိသုတ်
ဝတ္ထိအလိုသော် ဟေဘ္ဘတ္တ မဖြစ်။ ပဌမာဝိဘတ်သာဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်
ကတ္တုသာမ်ပြုသင့်၏။ ဇီဝလောကော၊ သတ္တလောကသည်။
ဇီဝလောကော၊ သတ္တလောကသည်။

ဧကတ္ထ၊ သဒ္ဓါသောပေက္ခ၊ ဇာတျာပေက္ခ၊ တဒ္ဓိဿသောပေက္ခ၊
ဧကတ္ထေကသက္ခဏာ-အားဖြင့် ငါးပါးတွင် ဇာတျာပေက္ခဧကဝဂ်တည်း။
သဒ္ဓနီတိ။ ။

မစ္ဆောတိ သတ္တော နရော မာဏဒေါ ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ
ဇဂ္ဂံ ဟိန္ဒူ မနုဿော-ဟူသော မဟာနိဒ္ဒေသနှင့်အညီ ဇီဝကား သတ္တ
ဝါစီ။ ယင်းဖြင့် သင်္ခါရ၊ ဩကာသလောကကို နှစ်စေသည်။ ။
ဦကာ။ ။ ဝိသေသနပုဗ္ဗကမ္မဓာရည်းမူ။ ။ ဝါ-လောကဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ
စသည်ကို နှစ်စေသည်။ သို့လည်း ဟူသင့်၏။ ။

ဝိသေသနဝိသေသျှတ္တံ၊ ဂမ္ပတေ တတ္ထ ကာမတော။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

ကာမဉ္စ ပုရိသောတိဝိ ပုဂ္ဂလောတိဝိ ဝုတ္တေ သတ္တော ယေဝ
ဝုတ္တော။ အယံ ပန သမ္မုတိကထာနာမ ယော ယထာ ဇာနာတိ၊
တဿ တဿ ဝုစ္စတိ။ သမ္မောအဋ္ဌကထာ။ ။ ဝိသေသနကမ္မဓာရည်းမူ။

ဘဝါ၊ ဖြစ်ဆဲဘဝံ၊ ဘဝံ၊ တပါးဘဝသို့၊ ဝါ-ဘဝါဘဝံ၊ ဘဝ
ငယ်၊ ဘဝကြီးသို့။ ။

အသေက္ခာ ဓမ္မာ၊ ဖလော ဖလံ-စသည်၌ကဲ့သို့ အ အက္ခရာကား ဝုဒ္ဓုတ္တ၊
အဘဝဖြင့် ဘဝကြီးကိုယူရကား ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ဘဝဖြင့် ဘဝ
ငယ်ကိုယူ။ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၊ ဟိနဘဝကား ဘဝငယ်၊ သုဂတိဘဝ၊ ပဏီ
တဘာကား ဘဝကြီး။ ခိုကာ။ ။

ဤဘဝသဒ္ဓါကား ဩကာသတ္တဝါစီ။ ဩကာသော ပန ဘဝန္တိ
ဇာသန္တိ ဧတ္ထ သတ္တာ နာမရူပါစာတိ ဘဝေါ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ ဝုဒ္ဓုတ္တ
ဖြစ်လျက် အသက္ခကို၊ နသေက္ခာ အသေက္ခာ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ရကား။

န ဓာဝေါ အဘဝေါ-ဟူ၍သာပြု။ ပဋိသေဓေ အနုနောမာလံ-ဟူရကား
အပုန်၊ နုပုန်နှစ်ပါးသင့်။ ဘဝါဘဝံ သဒ္ဓါကား ဝါကျသမာသ်နှစ်ပါး
သင့်။ ဝါကျသေဝ် ပုလ္လိင်ဝုန်နှစ်ပါး၊ သမာသ်သေဝ်ကား နုပုလ္လိင်ယေဘုယျ
ကေဝုန်သာ။ ၊

နပုံသကံ သမာသ်တ္ထေ၊ ပုလ္လိင်မိတရတ္ထနေ။
နပုံသကန္တုပါယေန၊ ကေဝုနကံ ဝဒေ။ ။
ဘဝေါစ အဘဝေါစာတိ၊ သမာသတ္တံ ဝဒေ မုဓေါ။
ဘဝတော ဘဝမိစ္ဆတ္ထံ၊ အသမာသဿ ဘာသယေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ဘဝါဘဝံ၊ ဗီးပွါးခြင်း၊ ယုတ်နွံခြင်းသို့။

ဘူဓာတ်ကား အတ္တဘိသယအားဖြင့် ဝနုနတ္ထ။ ဘဝေါ
တိစဝုတ္တတိဝုဒ္ဓိ။ ဘူသဒ္ဓဿအတ္တဘိသယ ယောဂတော ဝနုနေပိ
ဒိဿမာနတ္တာ ဘဝနံ ဝနုနန္တိ ကတ္တာ။ ။၎င်း။ အကား
ပဋိပက္ခတ္ထ၊ အညတ္တလည်းဟူ၍၊ သမာသ်ရှေးနည်းပြု။ ၊

ဝါ-ဘဝါဘဝံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိသို့၊ ဒိဋ္ဌိနှစ်ပုန်ကျေ။

ဘဝတဏှာ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဒွယံ ကတ္တမိ ပါဠိယံ။
ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ဘဝသဒ္ဓေန သဒ္ဓိတံ။ ။၎င်း။ ။ဤလေးနက်
ကား ဋီကာ။ ။ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာများနှင့်အညီ။

ဝါ-ဘဝါဘဝံ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ စုတိခြင်း
သို့။ ။ငဇရ။

ဘာဝိယတိတိ ဘဝေါ၊ ဟေတုဏမ္မသာဓ်။ ဘဝတိတိ ဘဝေါ၊ သုဒ္ဓ
ကတ္တုသာဓ်။ သမာသ်ရှေးနည်းပြု။ ။

ဝါ-ဘဝါဘဝံ၊ ဘဝသုံးပါးတို့၌ မရှိသော အဘာဝပညတ်သို့။ ဝါ-
သတ္တပညတ်သို့။ ။၎င်း။

ဘဝေသု အဘဝေါပြု။ အဘာဝပညတ် ဟူသည်ကား သတ္တပညတ်
တည်း။ ထိုကြောင့် ဘိက္ခုနီ သံယုတ်၌။

ကိဋ္ဌ၊ သက္ကောတိ ပစ္စေသိ၊မာရဒိဋ္ဌိဂတံ နုတေ။
 သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဇ္ဇောယံ၊နယိမ သက္ကောပလန္တတိ ၊
 ယထာစ အင်္ဂသမ္ဘာရာ၊ဟောတိသဒ္ဓေါ ရထောဇ္ဈတိ။
 ဧဝံ ခန္ဓေသု သန္ဓေသု၊ဟောတိသဒ္ဓေါ တိ သမ္ဗုတိ။ ။

ဟူ၍ မာရ်မင်းအား ဝဇီရာထေရီမိန့်ကြောင်းကိုလာပြီ....

ဝါ-ဘဝါဘင်၊ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ၊ဝါ၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုသို့၊

ဘဝေါတိ သမ္ပတ္တိ၊အဘဝေါတိ ဝိပတ္တိ၊ဘဝေါတိ ဝါ ပုညံ။ အ
 ဘဝေါတိ ပါပံ။ ။ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ။

ဂစ္ဆတိ၊သွားလာ၏။ ဝါ၊ကပ်ရောက်၏။ ၊ဝါ၊သွားလာပြီ၊ကပ်ရောက်ပြီ၊သွားလာဆဲ၊ကပ်ရောက်ဆဲ၊သွားလာလတ္တံ့၊ကပ်ရောက်လတ္တံ့၊

အနိယမ၌ ဝတ္တမာန်။

အနိယမက္ခေ မနုဿ စေ ပဒုဋ္ဌေန။ ဘာသတိဝါ ကရေတိဝါ။
 ဧတ္ထ ဟိ ကာလနိယမော န ကတော။ကာလသာမညေ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ္တ
 မာနဝစနဿ ဣတ္ထိတဗ္ဗတ္တာ။ တေန အဘာသိဝါ အကာသိဝါ၊ဘာ
 သိဿတိဝါ ကရိဿတိဝါတိ အတ္ထောပိ ဝုတ္တောဝ ဟောတိ။ ။
 သဒ္ဓနီတိ။

ဝတ္တမာနာဝိဘတ္တိယော ဟိ အတိတာနာဂတကာလောသုပိ သမ္ဘ
 ဝတော တတ္ထာပိ ဝတ္တမာနာ တိယောဂဝိဘာဂေန သင်္ဂဏှိတုံ ဧဝံ
 ဝတ္တံ။ဝတ္တမာနာပစ္စုပ္ပန္နေ-သုတ်ဖွင့်။ ။၎င်း။

အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာသဝိဒ္ဓံသိနော၊အဝိဇ္ဇာလျှင် ကိလေသာ၏ အပိုင်း
 အခြားရှိသော ကိလေသာတည်း။ဟူသော ကုန်ရက်ကို အကြွင်းမဲ့ ပျက်
 ဆီးဘတ်သော၊ဝါ၊အဝိဇ္ဇာလျှင် ကိလေသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်အတူရှိသော၊ပ၊
 သော၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် ကိလေသာအပေါင်း၏ အပိတ်ရှိသော၊ပ။ သော။
 သုဒ္ဓကတ္တု၊သား။ ။သာရတ္ထ။

မရိယာဒေ ပကာရေစ၊သမိပေ ဝယဝေဝိစ။
 စတုဗ္ဗိပေကာရောယံ၊အာဒိသဒ္ဓဿ လက္ခ၌တေ။ ။

ဟူသောအာဒိသဒ္ဓါအနက်လေးချက်တွင်....ဤ၌ ဉာဏ်ဆရာအလို-မရိယာဒ၊ ရူပသိဇ္ဈိဆရာအလို-ပကာရ၊ ခုဋ္ဌသိက္ခာဋီကာဆရာအလို-အဝယဝ။

ဝါ-အဝိဇ္ဇာဒိ၊ ပ။ သိနော၊ အဝိဇ္ဇာသျှင် အပိုင်းအခြား အဘူအပိတ် ရှိသောအင်္ဂါလေသာတည်းဟူသော ကွန်ရက်ကို အကြွင်းမဲ့ပျက်ဆီးခြင်း အလေ့ရှိသော၊ ဝါ၊ ခြင်းဌာ၊ အလေ့ရှိသော၊ ဝါ၊ ခြင်း၌ အလေ့ရှိသော၊ ဝါ၊ အလေ့အားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပျက်ဆီးတတ်သော-တသီလတ္ထ။ ။(၄)

အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာလဝိဒ္ဓံသနံ သီလံ ယဿ၊ ဝိဒ္ဓံသိတုံ သီလံ ယဿ၊ ဝိဒ္ဓံသနေ သီလံ ယဿ၊ ဝိဒ္ဓံသေတိ သီလေနပျံ။

ဝါ-အဝိဇ္ဇာဒိ၊ ပ။ သိနော၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ပ။ ကွန်ရက်ကို အကြွင်းမဲ့ ပျက်ဆီးခြင်းအကျင့်ရှိသော၊ ဝါ၊ ခြင်းဌာ၊ အကျင့်ရှိသော၊ ဝါ၊ ခြင်း၌ အကျင့်ရှိသော၊ ဝါ၊ အကျင့်အားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပျက်ဆီးတတ်သော-တဒ္ဓမ္မတ္ထ။ ။(၄)

အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာလဝိဒ္ဓံသနံ ဓမ္မော ယဿ၊ ဝိဒ္ဓံသိတုံ ဓမ္မော ယဿ၊ ဝိဒ္ဓံသနေ ဓမ္မော ယဿ၊ ဝိဒ္ဓံသေတိ ဓမ္မေနပျံ။

ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဒိ၊ ပ။ သိနော၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ပ။ ကွန်ရက်ကို အကြွင်းမဲ့ပျက်ဆီးခြင်းကို ကောင်းစွာပြုတတ်သော၊ ဝါ၊ ခြင်းဌာ၊ ကောင်းစွာပြုတတ်သော၊ ဝါ၊ ခြင်း၌ ကောင်းစွာပြုတတ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ပြုခြင်းရှိသဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပျက်ဆီးတတ်သော။ ။(တဿာရကာရိယတ္ထ။ ။(၄)

အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာလဝိဒ္ဓံသနံ သာဓု ကရေတိ၊ ဝိဒ္ဓံသိတုံ သာဓု ကရေတိ၊ ဝိဒ္ဓံသနေ သာဓု ကရေတိ၊ သာမုကာရိနာ ဝိဒ္ဓံသေတိ-ပျံ။ ။တသီလတ္ထ၌ လေးချက်၊ တဒ္ဓမ္မတ္ထ၌လေးချက်၊ တဿာရကာရိယတ္ထ၌ လေးချက်။

ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရား၊ အိုတ်ကျောင်းဆရာတော်ဘုရားနှစ်ပါးပါ။ ။အချို့ဆရာတို့ကား-တသီလ၊ တဒ္ဓမ္မ၌ တုလျှတ္ထ၊ တဿာရကာရိ၌ ဘိန္ဒုတ္ထ-ပေါင်းသုံးနက်ဟူကုန်၏။ အချို့ဆရာတို့ကား-တသီလ၊ တဒ္ဓမ္မ၌-၃၊ တဿာရကာရိ၌-၂၊ ပေါင်းရှစ်နက်ဟူကုန်၏။ အချို့ဆရာတို့ကား-သုံးနက်စီအားဖြင့် ကိုးနက်ဟူကုန်၏။ ။ထိုဝါဒတို့တွင် သုံးနက်သာဟူသောဝါဒကား.....

တုလျာဓိကရဏဏ္ဍေန၊ သီလံ ပကတိမနုတေ။
ဓာတုတ္ထောဘိ သတစာရော၊ ဓမ္မော တဿာရကာရိတာ။
ဘိန္နာဓိကရဏဏ္ဍေန၊ တတ္ထ သက္ကစ္စ ကာရိတာ။ ။ ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိ
နှင့်ညီ၏။

ရှစ်နက်ဟူသောဝါဒကား-

အထဝါ ပိယပသံသနသီလောဝါ ပိယပသံသီ၊ ပိယံ ပသံသတိ သီ
လေနာတိ ဝါ ပိယပသံသီ။ ပိယံ ပသံသတုံ ဓမ္မော ယဿ ရညော ဟော
တိတိ ပိယပသံသီ၊ ပိယပသံသနဓမ္မော ဝါ ပိယပသံသီ။ ပိယံ ပသံသတိ
ဓမ္မနာတိဝါ ပိယပသံသီ။ ပိယပသံသနသောရကာရိ သော ဟောတိတိ
ပိယပသံသီ၊ ပိယံ ပသံသတိ သာရကာရေနာတိ ဝါ ပိယပသံသီ။
ဟူသောကိတ်နိဒ္ဒေသနှင့်ညီ၏။

ကိုးနက်ဟူသောဝါဒကား

ယင်းရှစ်နက်ဝယ်-ပိယပသံသတုံ ယော သာရကာရိ သော ဟောတိတိ
ပိယပသံသီ-ဟူသောဝိကင်္ဂကိုထည့်သည်။ သို့ထည့်ခြင်းလည်း ပိယံ ပသံသတုံ
သီလံ ယဿ-ဟူသောဝိကင်္ဂနှင့်ညီရကား အသင့်ပင်။

တဆဲ နှစ်နက်ဟူသောဝါဒကား

ယင်းကိုးနက်ဝယ်၊ တသီလ၊ တဒ္ဓမ္မံ ပိယ ပသံသနသီလံ ယဿ၊ ဓမ္မော
ယဿ-ဟု တဝိကင်္ဂစီထည့်သည်။ သို့ထည့်ခြင်းလည်း ပိယပသံသနသောရ
ကာရိ-ဟူသောဝိကင်္ဂနှင့်ညီရကား အသင့်ပင်။ တဿာရကာရိလည်း ပိယ
ပသံသနံ သာရံ ကရောတိ-ဟု တဝိကင်္ဂစီထည့်သည်။ သို့ထည့်ခြင်းလည်း ဘိန္နာ
ဓိကရဏဏ္ဍေန-ဟူရကား ဘုမ္မတ္ထကိုယူလျှင် ဘိန္နာဓိကရဏ အဖြစ်ဖြင့်တူရကား
ကမ္မတ္ထကိုလည်း ယူကောင်းသောကြောင့် အသင့်ပင်။ နောတက္ကော။

ဘိက္ခဝေါတိ အာမန္တနာကာရပရိဒီပနံ။ တဉ္စ ဘိက္ခနသီလ တာဒိ ဂုဏ
ယောဂ သိဒ္ဓတ္တာ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခန သီလတာ ဂုဏယုတ္တောပိ ဟိ ဘိက္ခနဓမ္မ
တာ ဂုဏယုတ္တောပိ ဘိက္ခနသာရကာရိတာ ဂုဏယုတ္တောပိ တိ သဒ္ဓဝိဒူ
ပညန္တိ။ သီလ၊ ဓမ္မ၊ သာရကာရိ-သုံးပါးစုံရှိ ကောင်း။ ။ အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌ
ကထာ-မူလုပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ-ဘိက္ခန သီလတာတိ ဘိက္ခနေန ဇီဝန
သီလတာ၊ နကသိ ဝါဏိဇ္ဇာဒိနာ ဇီဝနသီလတာ။ ဘိက္ခနဓမ္မတာတိ ဥဒ္ဓိဿ
အရိယာ တိဋ္ဌန္တိတိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဘိက္ခနသဘာဝတာ၊ န ယာစနာ ကောဟညံ
သဘာဝတာ။ ဘိက္ခနသာရကာရိတာတိ ဥတ္တိဋ္ဌေန ပမဇ္ဇေယျာတိဝဇနံ အ

နုဿရိတွာ တံတ္ထ အပမန္တနာ။ အထဝါ-သီလံ နာမ ပကတိသဘာဝေါ။ ဣဓ
ပနံ တဒမိဋ္ဌာနံ။ ဓမ္မောတိ ဝတံ။ သာဓုကာရိတာတိ သက္ကစ္စကာရိတာ အာဒရ
ကြိယာ။ ။ အင်္ဂုတ္တရဋီကာ။

အဝိဇ္ဇာ မုဒ္ဒါတိ ဇာနာဟိ၊ ဝိဇ္ဇာ မုဒ္ဒိပပါတိနိ။
သဒ္ဓါသတိ သမာဓိတိ၊ ဆန္ဒဝိရိယေနသံယုတာ။ ။

ဟုပါရာယနဝဂ်၌ဟောတော်မူရကား-အဝိဇ္ဇာသည် ကိလေသာတို့၏
ဦးခေါင်းသဖွယ်ပဋ္ဌာနဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာဒိဟူသည်။ ။ ဇာသသဒ္ဓါကား-ကွန်
ရက်ကို မချ၊ ကိလေသာကို သိသူပစ္စာ။ ဝါ၊ ဥပမာ တဒ္ဓိတ်မူယင်းကို
လည်း မချ၊ ။ ဋီကာ။ ။ သကပက္ခ လေးနက်၊ ပရပက္ခ လေးနက်၊ ပေါင်း
ရှစ်နက်ယူ။

ဇလတိ ဒိဗ္ဗတိတိ ဇာလံ။ ယောဇနာ။ ။ ဋီကာ၌ကား-ပဓာနတ္ထေန-ဟု
သဘောကိုသာ ပြသည်။ ဝါ၊ ဇလတိ သတ္တေ ဗာဓတိတိ ဇာလံ။ သော်လည်းဖြူ။
ဇလေ ဟိတန္တိ ဇာလံ-အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ ဤဝိသေသနသည် သမုစ္ဆေဒ
ပဟာနသတ္တိရှိသောမဂ်၌ သင့်တန်စေ။ ကြွင်းသောဓမ္မ၌ကား မသင့်ရာဟူငြား
အံ့။ မဂ်၏ အာရုံဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်၌ ရာဂါဒိဓယဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်၌ ဖိုလ်ချင်းတူ
ရကား အောက်ဖိုလ်သုံးခု၌ သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ကိလေသဝိဒ္ဓိသနအား ဥပ
နိသျှတပ်ခြင်းကြောင့် ပရိယတ်၌လည်းသင့်၏ဟူပေ။ ။ ဝဇီရ။ ။

ဝါ-နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုမှ မဂ်၏ ကိလေသဝိဒ္ဓိသန ဖြစ်ရကား-နိဗ္ဗာန်၌
မဂ်၏ကိစ္စသည် ဖိုလ်ဖြင့် ဆုံးရကား-ဖိုလ်၌ ကိလေသဝိဒ္ဓိသန၏ အကြောင်း
ဖြစ်ရကား ပရိယတ်၌လည်းသင့်၏ဟူပေ။ သာဓုတ္တ၊ ဝိမတိ။

တဿ ဓမ္မဝရဿ၊ အားလည်း၊ ဝါ-တဿ သော၊ ဓမ္မဝရဿ၊
အားလည်း၊ မေ၊ ၏။ နမော၊ သည်၊ အတ္ထ၊ တည်း၊ ဝါ-အဟံ၊ သည်။
နမော၊ ကို၊ ကရောမိ၊ ၏။ နတွာ၊ ၍၊ ဝါ-နမော၊ ကို၊ ကတွာ၊ ၍၊
သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထ၊ ဝါ-သမုပ္ပယတ္ထ ဖြစ်သင့်သော စ၊ ပိ၊ အဝိ-သဒ္ဓါတွင် တခုခု
သည် ဂမုမာနတ္ထ၊ ဝါ-လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌ၊ ဝါ-ပါဠိသေသတည်း။

အယမ္ပိတိ ပုရိမံ ဥပါဒါယ ဝုစ္ဆတိ ဟူသောပါဠိ သဒ္ဓမ္မဿ ပူဇေတွာ
စသောအဋ္ဌကထာများနှင့်အညီ။ ။ ယင်းနည်းသုံးပါးအထူးကို-

သီကောင်းလောင်းသန်၊ ဂမုမာနိတည်း၊ ခုန်ဆန်းစေခွင့်၊ ဝါစာသိလိနိ၊
လုဘ်နိဒ္ဓိဋ္ဌမ္ဘတ်၊ ပါဠိသေသမှ၊ သီကောင်းပါလုက်-မဆိုဘူး (ဤသို့မှတ်)။

ကရုဏာပဋ္ဌာနာတိတ္ထ ဝေသဒ္ဓေါလုတ္တနိဒ္ဓိန္ဒြော။ ဂမ္မမာနတ္ထတ္တာ
ဝါ နယုတ္တော။ ပါဌသေသော ဝါ-မဏိဒီပ။ ။ အတ္ထပူရဏ၊ ပဒပူရဏ
နှစ်ပါးတွင် အတ္ထပူရဏတည်း။ သဒ္ဓါမထည့်နှင့် အနက်သာ ပါအောင်
ပေး။ ။ ယော ပနသဒ္ဓေါ န ပယုဇ္ဇတိ။ အတ္ထော ပန ပယုဇ္ဇတိ။ သော
လောပေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ အနုဋီကာ။

ပူရဏတ္ထံ ဒုဝိဓံ အတ္ထပူရဏန္တု ပဒပူရဏန္တု။ တေသု အတ္ထပူရဏန္တိ
ပဒပူရေန ပကာသိတသေဝတ္ထဿ ဇောတနဝသေန အဓိကဘာဝ
ကရဏံ။ တထာဟိ ခတ္ထိယော ဗြာဟ္မဏော ဝေသော သုဒ္ဓေါဓိ
ဝုတ္တေပိ ခတ္ထိယောစ ဗြာဟ္မဏောစ ဝေသောစ သုဒ္ဓေါစာတိ အယ
မတ္ထော ဝုတ္တောယေဝ ဟောတိ။ သေ နယော ယထာရဟံ နေတဗ္ဗော။
သဒ္ဓနီတိ။ ။

ဒုတိယဂါထာ-

တတိယဂါထာ၌ အဇကံဗျာဓိနည်း။

သုပ္ပဋိပန္နတာ-စသောဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကိုပြအံ့သော
ဌါ ဂုဏေဟိ။ ပ။ ယုတ္တော-မိန့်။ ။

အနုတ္တရပုညခေတ် အဖြစ်ကို ပြအံ့သောဌါ-ခေတ္တ။ ပ။ ကာနံ-မိန့်။ ။
ဤသို့အပ်ပြီးသော ကောင်းကို ထောက်၍ တတိယဂါထာ၌ အနုသန္ဓေကို
ဆို။ ။ ဤဂါထာလည်း ဥပေန္နဝဇိရာ၊ ဣန္ဒဝဇိရာရောသော ဥပဇာတိ
ဂါထာ။ ဥာဏပ္ပဘုတိဟိန္တ ပသံယောဂဥရဿနွင်္ဂရုတ်။ စတုတ္ထပါဒ၌
တမရိယဟု ဤဒီဃ။ သိရဿဟု ဣရဿနွင်္ဂရုတ်။ ။ ယင်းစတုတ္ထပါဒ
ကို ကမလာလည်းဟူကုန်၏။ တုဠုဘဆန်းချင်းမဟုတ်ရကား-ဥပဇာတိ
မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် မသင့်။ အရိယသဒ္ဓါနှင့် ရှည်ခြင်းကြောင့် ထ
အက္ခရာလွန်သည်။ သဂိုဏ်းမဟုတ်။ ။ အတြိ စတုတ္ထံ ကမလေတိ
ဝဒန္တိ။ တဒယုတ္တံ။ ဣဟ ဝိနာဓိကဋ္ဌာနဘူတေန သမာနေန တုဠုဘဆန်းန
သဟညေနာသမ္ဘဝတော။ ဣမဿစာဒိကဋ္ဌာန ဘာဝတော-ကမိသာရ
ဋီကာ။ ကမလာတိ ဥေယျာ၊ သယဟိယောစေ။ ဟူရကား-သဂိုဏ်း၊
ယဂိုဏ်း-နှစ်ရုံမှ ကမလာ။ ။ ကမိသမယေ အရိယာရဟစရိယာဒိ
ယောဂေ သာသနိကေဟိ ရဝိတော အဓိကက္ခရာပိ ပါဒေါ အနုပဝဇ္ဇော
ပူဇာရဟောဝ ဟောတိ။ တံ ယထာ။ ခေတ္တဉ္စ နာနံ ကုသလတ္ထိကာနံ။
တမရိယသံဃံ သိရဿ နမာမိ ဣစ္စာဒိ။ • သဒ္ဓနီတိ။ ။ ဆန္ဒော
သာရတ္ထဝိကာသိနိ။ ။

ယောအရိယသံဃော၊ အကြင်အရိယသံဃာရှစ်ပါးသည်။ ဝါ-ယော၊ သေံံ၊ အရိယသံဃော၊သည်။ ပေးပြီ။

ဝါ-ယော၊အကြင်သို့သော သုပ္ပဋိပနူတာ-စသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော၊အရိယသံဃော၊ကိလေသာတို့မှ ဝေးသောအရိယာတို့၏အပေါင်း သည်။ဝါ၊အရိယာဖြစ်သောအပေါင်းသည်။

ကိလေသေဟိ အာရကာတိ အရိယာ-နိရုတ္တိနည်း။ ။

သံဃသဒ္ဓါကား-သမ္မဟတ္ထဝါစီ-ရုဋ္ဌိ။ ဝါ-သမဂ္ဂံ ကမ္မံ သမုပဂ္ဂန္တတိ သံ ဃော။ ဝါ-ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတောတိ သံဃော-သမ္မဟရစေ။ဆဋ္ဌိတပျရိသ်။ ဝါ-ကမ္မဓာရည်းတွ။

ဝါ၊အကျိုးစီးပွားမဲ့ ကိုမဖြစ်စေတတ်သောအရိယာသည်။

အနယေန ဣရယန္တိ ပဝတ္တေန္တိတိ အရိယာ။ ။နိရုတ္တိနည်း။

ဝါ၊အကျိုးစီးပွားကိုဖြစ်စေတတ်သောအရိယာသည်။

အယေ ဣရယန္တိ ပဝတ္တေန္တိတိ အရိယာ။ ။နိရုတ္တိနည်း။

ဝါ-နတ်နှင့်တကွသောသတ္တလောကသည် ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်း ကပ်အပ်သော အရိယာသည်။

သဒေဝကေန လောကေန သရဏန္တိ အရိယန္တိ ဥပဂန္တိယန္တိတိ အရိယာ။ သာရတ္ထ၊သီလက္ခန်တိကာတို့နည်း။

ဝါ၊အရိယသံဃော၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သော အရိယာသည်။

အရိယသဒ္ဓါကား-ပရိသုဒ္ဓတ္ထဝါစီ ရုဋ္ဌိ။ ။ဝိဂတကိလေသတ္တာ အရိယံ ပရိ သုဒ္ဓိ-ဝဇီရ။ ။အရိယာယာတိ ပရိသုဒ္ဓါယ။ ။အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ကိလေသာတည်းဟူသော ရန်သူတို့ကို သတ်တတ်သော အရိယာ သည်။

ကိလေသာရယော ဟနန္တိဟိ အရိယာ၊အရိပုဗ္ဗ ဟနဓါတ်-ကွပ်စည်း၊ ဟ-ကိုယ်ပြု။ ။အဘိဓါန်ဒီကာ။

ဝါ၊မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို သိဋ္ဌင်းနိုင်သောအရိယာသည်။

အရတု၊ဗိဂစ္ဆတိမဂ္ဂံဖလဓမ္မတုရိယော။ ။၎င်း။

ဝါ-အရိယသံဃော၊ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သော သံဃာတော်
သည်။

အရိယံ ပစ္ဆော သံဃော-ဟု မဇ္ဈေလောပတွ။ ။အရိယသဒ္ဓါကား-ဘာ
ဝပ္ပဋ္ဌာန။ ။အရိယဘာဝံ ဝါ ပတ္တံ။ ။ဝဇီရ။

သိသ၊ပ၊ပဘုတိဟိ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊ ပဌမဈာန် စသောသမာဓိ၊
မဂ်ပညာ၊ ဗလသမာပတ်၊ ပစ္စဝေက္ခနဉာဏ် ငါးပါးအစရှိကုန်သော၊ ။
ဝိမုတ္တိစ ဝိမုတ္တိဉာဏဉ္စ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ ဧကဒေသသရူပေကသိသံ။

ပစ္ဆာ ပေက္ခတိသာမည၊ မေကသေသောပိ နိဋ္ဌိတေ။
တေနကဝစနံ ဟောတိ၊ နာမရူပန္တိ အာဒိသု။ ဟူရကား-ကေရုဏ်
ထားသည်။ ဗဟုရုဏ်သော်လည်းထားလေ။

ပုပ္ဖံ ဘာတိတိ ပဘုတိ၊ အာနုတ္တရစေ၊ ယင်းပုန်ကား နမောသဒ္ဓါ
ကဲ့သို့ နာမ်နိပါတ်နှစ်ပါး၊ အပဘူတေကတာသီသ သဒ္ဓါဝဏ္ဏာ-စသည်၌
နာမ်၊ ယတောပဘုတိ-စသည်၌ နိပါတ်၊ ဤ၌လည်း နာမ်၊ ယင်းဖြင့်ဝိဇ္ဇတ္တ
ယ စတုပါရိသုဒ္ဓိ ဆဋ္ဌာဘိည-စသည်ကိုယူ။ ကေသိသံ မကြံမူကား
ပစ္စဝေက္ခနဉာဏ်ကိုလည်း အာဒိဝန်ယူ။ ဗိကော-ယောဇနာ၊ ။ကေ
သိသံကြံရာ၌ ဝိမုတ္တိဉာဏသဒ္ဓါသည် ဗလပစ္စဝေက္ခနာကိုသာ ဟော
သည်မဟုတ်လောဟူ၍အံ့၊ ဝိမောက္ခဓယသဒ္ဓါတို့ကဲ့သို့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်
ကိုဟောခြင်းကြောင့် ပဟိနကိလေသာကိုလည်း ပါကတိကာဓယ၊ ဖြစ်၍
ဝိမုတ္တိသဒ္ဓါဟောခြင်းကြောင့် ပဟိနကိလေသ ပစ္စဝေက္ခနာမှ ဗျုတိရေက
နည်းအားဖြင့် အပဟိနကိလေသ ပစ္စဝေက္ခနာကိုလည်း ယူသင့်သော
ကြောင့် ငါးပါးလုံးကိုပင်ဟောသည်ဟူပေ။

ဝါ-ဝိမုတ္တတိတိ ဝိမုတ္တိ-မဂ်ရစေ၊ ဝိမုတ္တိတ္တာတိ ဝိမုတ္တိ - ဖိုလ်ရစေ၊
ဝိမုတ္တိန္တိ ကိလေသေဟိ ဧတ္တာတိ ဝိမုတ္တိ-နိဗ္ဗာန်ရစေ၊ ဝိမုတ္တိံသု တောဟိတိ
ဝိမုတ္တိယော- ပဟိန ကိလေသာ ရစေ၊ ဝိမုတ္တိဿန္တိ တောဟိတိ ဝိမုတ္တိ
ယော-အပဟိန ကိလေသာရစေ၊ သို့ပြု၍ကေသိသံကြံမူ ဝိမုတ္တိဉာဏသဒ္ဓါ
သည် ငါးပါးလုံးကိုပင်ဟောသည်ဟူပေ။ ။နောတဧတ္တာ။

ဂုဏေဟိ၊ လောကီလောကုတ္တရာကျေးဇူးဂုဏ်တို့နှင့်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ-ဟူသော ခန္ဓာလေးပါးကား-အရိယ
သံဃံဟူသော သဒ္ဓန္တရိုက်ကြောင့် လောကုတ္တရာသာ။ ၊ဝဇီရ။ ၊သဗ္ဗညု
ဘုရားအားလည်း သောကီလောကုတ္တရာဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက်သေး၏။
သံဃာမှာကား-အဘယ်ဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်း။ ၊သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။

ဂုဏိယန္တိ ပရိစိယန္တိ သေယျတ္ထိကေဟိတိ ဂုဏာ။ ။သစ္စသံခိင်္ခိကာ။
ဂုဇ္ဇန္တိ အတ္တနော အာဓာရံ ဒဗ္ဗံ ပါကဋ္ဌံ ကရောန္တိတိ ဂုဏာ။ ။သံယုင်။
ဂုဏ-ပကာသနေ၊ ပကာသေတိ ကာရကန္တိ ဂုဏော၊ ဂဏသင်္ချာနေ ဝါ
အဿု ဂုဏော။ ။အဘိဓာန်ဝိကာ။

ဧတ္ထ ဂုဏောတိ သီလာဒယော ဓမ္မာ၊ ကေနဋ္ဌေန တေ ဂုဏာ၊
ဂေါဏာဝိယတိ အာမန္တာဝိယတိ အတ္တနိ ပတိဋ္ဌိတော ပုဂ္ဂလော ဒဠှံ
သောတုံ ပူဇိတုဉ္စ ဣစ္ဆန္နေဟိ ဇနေဟိတိ ဂုဏော၊ သဒ္ဓနိတိ။ ။
အညေတိုကား။ ဂုဇ္ဇန္တေ အဗျယန္တေတိ ဂုဏာ-ဟူကုန်၏။ ။၎င်း။

ယုတ္တော၊ ပြည့်စုံသောအနက်၊ မယုတ်သောအနက်အားဖြင့် ရှဉ်တော်
မူ၏။ ဝါ၊ရှဉ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊၏။ ၊ဝဇီရ။ ၊ဝါ၊ပြည့်စုံတော်
မူ၏။ ၊ယောဇနာ။ ၊ကုသလတ္ထိကာနံ၊ ကုသိုလ်ကိုလိုချင်ကုန်သော။
ဝါ၊ကုသိုလ်ဖြင့်အလိုရှိကုန်သော။

တဒတ္ထိကောတိ 'တံ နဝလောကုတ္တရာဓမ္မံ ဣစ္ဆန္တော၊ တေန ဝါ နဝလော
ကုတ္တရာဓမ္မေန အတ္ထိကော-ဟုဖွင့်သော သံယုင်နှင့်အညီ။

ဝါ၊ကုသိုလ်ဖြင့် အကျိုးရှိကုန်သော။

ကုသလေန အတ္ထော ပယောဇနံ ကုသလတ္ထေ၊ ကုသလတ္ထော ဧတေသံ
အတ္ထိတိ ကုသလတ္ထိကာ။ ။ယောဇနာ။

ဝါ၊လိုချင်တောင့်တအပ်သော ကုသိုလ်ရှိကုန်သော။

အတ္ထိယတိတိ အတ္ထိကံ-အတ္ထဝေါဟံ တပစ္စည်း-ကပ္ပိ၊အတ္ထပတ္တယာစနေ။
အတ္ထေတိ အတ္ထယတိတိ အတ္ထော။ပ။ပဋိပက္ခမတ္တယန္တိဣစ္ဆန္တိတိ ပစ္စတ္ထိကာ။ ။
သဒ္ဓနိတိ။

ကုသလံ အတ္ထိကံ ဧတေသန္တိ ကုသလတ္ထိကာ-ပြု။ ။နောတတ္ထော။

ဇနာနံ၊တို့၏။ ပုညဿံ၊ကောင်းမှု၏။ ဂုဗိယာ၊ပွားများခြင်းငှါ၊ ခေတ္တံ၊
လယ်မြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်တော်မူသော။

ပုညဿ ပုနိယာ ခေတ္တသဒိသတ္တာ ခေတ္တန္တိ-ဟူသော ငိုကာနှင့်အ
ညီ၊ ပါဠိသေသထည့်။ အနုတ္တရံ ပုညခေတ္တံ လောကဿ-ဟု သုတ်၌
ဟောရကား-ခေတ္တန္တနာနံ မဆိုသင့်ဟူငြားအံ့။ ဒေဝဒတ္တဿ ခေတ္တံ၊ ယည
ဒတ္တဿ ခေတ္တံ-စသည်ဖြင့် သာမိသမ္ပန်၊ သာလိခေတ္တံ၊ ယဝခေတ္တံ-စသည်
ဖြင့် နိဿိတသမ္ပန်ခံ၍ လောက၌ အထူးထူးခေါ်ဝေါ်ရကား-လော
ကဿ ခေတ္တံ ဟုစပ်အပ်သော ၎င်းသုတ်နှင့်လည်း ညီခြင်းကြောင့် ဤ၌
ဝိသယိသမ္ပန်ခံ၍ ဆိုသင့်၏ဟူပေ။ ၊ ဝဇရ။

ဒိတ္တံ ဗီဇံ မဟပ္ပလဘာဝကရဏေန တာယတိ ရက္ခတိတိ ခေတ္တံ။ ငိုကာ။
(တတလုံးကြေ)။

ဒိပန္တိ ဝပန္တိ ဗီဇံ ဧတ္ထာတိ ခေတ္တံ။ ။ မဏိမဉ္ဇူ။ ။ ပကတိလယ်ကိုမူချ။
ဥပမာတဒ္ဓိတ်-သဒိသုပစာအားဖြင့် ဤသံဃာကိုဟောသည်။

တံအရိယသံဃံ၊ ကို၊ ဝါ-တံ၊ သော၊ အရိယသံဃံ၊ ကို၊ ပေးမြ၊
သိရသာ၊ ဦးဖြင့်၊ အဟံ၊ သည်၊ နမာမိ၊ ၏၊ နတွာ၊ ၍၊ ပါဠိသေသထည့်။
သိရသာဖြင့် ဝစီမနောပဏာမသာမဟုတ်၊ ကာယပဏာမကိုသည်း ပြု
သတည်းဟု စသည်။ သို့ပြသော် သိရသာဟူသော မဆိုသင့် ဟူငြားအံ့။
ဒဿနာနုတ္တရိယ၊ သဝနာနုတ္တရိယတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခု၊
သောတတို့၏ မှီရာဖြစ်၍ ငြိတ်ရကား ဥက္ကဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ဆိုသည်
ဟူပေ။ ၊ ဝဇရ။ ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ ပဏာမတို့၌ သိရသာမဆိုမူ၍ ဤသံ
ဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူအံ့။ ဘုရားနိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသည်မှနောက်၌
ဘုရား၊ တရားရတနာတို့ကို သိရခြင်းသည် သံဃာရတနာနှင့်စပ်ရကား
သံဃာဘော်၏ ကျေးဇူးများသည့်အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ ဆိုသည်ဟူပေ။

ဘဂဝတော အပရဘာဂေ ဗုဒ္ဓဓမ္မရတနာနံပိ သမေဂါမော။ သံဃာ
ရတနာမိနောတိ အရိယသံဃဿ ဗဟူပကာရတံ ဒသေတု ဣဓေဝ
သိရသာ နမာမိတိ ဝုတ္တန္တိ ဒဠဗ္ဗံ။ ။ သာရတ္ထ။ ။ သီလက္ခန္ဓံ ငိုကာ။

သို့ ငိုကာတို့၌ ဖွင့်လျက် ရှေးဆရာတို့ကား အဓိကာရနည်း၊ ဒိပက၊
နည်းအားဖြင့် သုံးဂါထာဆောင်၍ သမ္ပန်ကုန်၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌သာ
ဆိုသည် မဟုတ်၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာများ၌လည်း ဆိုသည်။ ဤငိုကာ၌သာ

သို့ဖွင့်သည်မဟုတ်၊ သုတ္တန်ဒိကာများ၌လည်း ဖွင့်သည်ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့အဘော်ကို ချေးငိုကာဆရာတို့သာ သိနိုင်မည်၊ ချေးငိုကာဆရာ တို့နည်းကိုလည်း နောက်ငိုကာဆရာတို့ ဆိုမြဲဖြစ်သည်၊ ငိုကာဆရာတို့ ထက်လွန်၍သင့်အံ့မထင်၊

တ တိ ယ ဂါ ထ ခ ။

ဤသို့ အကျဉ်းအားဖြင့် အလုံးစုံသော ဂုဏ်တော်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ်၍ ထောမနာခြင်းကိုအရင်းမူလျက် သုံးဂါထာတို့ဖြင့် ရတနာသုံးပါးတို့အား ပဏာမကို ပြုပြီး၍ ယခုအခါ ထိုပဏာမကို များစွာသော ပယောဇဉ် တို့ထွင် အဓိပ္ပေတပယောဇဉ်၌ ညွတ်စေလိုရကား ဣစ္စေဝ မစ္စန္တ-ဝ သည်-မိန့်၊ ၊

ဣစ္စေဝံ နမဿမာနော ရတနတ္ထယံ ယံ ပုညာဘိသန္တံ အလတ္ထံ၊
တဿာနဘာဝေန ဟတန္တရာယော၊ သာပြလိုရင်း။

ဆိုအပ်ပြီးသမျှကိုသာ ပြုထိုက်သည်မဟုတ်၊ တပါးသော အစီရင်ဖြင့် လည်း ပဏာမကို ပြုထိုက်သေး၏ဟုပြခြင်းငှါ ဣစ္စန္တနမဿနေယျ-မိန့်၊ ဝဇီရ၊ ၊သို့ပြုအပ်ပြီးသော ပဏာမကား အပ္ပကသာမဟုတ်ဟု ပြလို ရကား ဝိပုလံ-မိန့်၊ ၊သာရတ္ထ၊

ဣစ္စေဝံ၌ ဣတိ သဒ္ဓါကား-

‘ဣတိဟေတု ပကာရေသု၊ အာဒိမ္မိ စာဝ ဓာရဏေ။
နိဒဿနေ ပဒတ္တဿ၊ ဝိပလ္လာသေ သမာဂနေ-ဟူသော အနက်တွင် ပရိသမာပနတ္ထ။ ။

ဧဝံ သဒ္ဓါကား-

ဧဝံ နိဒဿနာကာရော၊ ပမောယု သံပဟံသနေ။
ဥပဒေသေစ ဝစန၊ ပဋိဂ္ဂါဟေဝ ဓာရဏေ။
ဂရဟာယေ ဒမတ္ထေစ၊ ပရိမာဏေစ ပုစ္ဆနေ။ ။
ဟူသောအနက်တွင် နိဒဿနတ္ထ။ ။

ဣစ္စေဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောအစီရင်ဖြင့်-ပေး၊ ၊ဝဇီရ၊

ဝါ-ဣတိဧဝံနှစ်ပုဒ်သည် နိဒဿနတ္ထချည်း၊ အပ္ပံ ဝဿသတံ အာယု၊ ဣဒါနေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိန္ဒကဲ့သို့ ပရိယာယ်၊

ဣန္ဒြေဝံ-ယထာဂုဠန္တနယောန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးတိုင်းသောနည်းဖြင့်၊ ပေး၊
သာရတ္ထ။

ဝါ-ဣတိသဒ္ဒါကား ယော ကပ္ပကောဋိဟိဝိ-စသော သဒ္ဒါအပေါင်း၊
ဘုရားဂုဏ်တော်-စသော အနက်အပေါင်းကို ညွှန်ပြကြောင်းနိဒဿနတ္ထ။
ဇေဝံသဒ္ဒါကား-ယော ကပ္ပကောဋိဟိဝိ-စသော သဒ္ဒါအစဉ်၊ ဘုရားဂုဏ်
တော်-စသောအနက်စဉ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း နိဒဿနတ္ထ။

ဣဘိဇေဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော သဒ္ဒါအပေါင်း အနက်အပေါင်း သဒ္ဒါ
အစဉ်၊ အနက်အစဉ်ဖြင့်-ပေး၊

ဣတိသဒ္ဒေါ ၀စန ၀စနီယ သမုဒါယ နိဒဿနတ္ထော။ ဇေဝံသဒ္ဒေါ
၀စန ၀စနီယ ပဋိပါဠိ သန္တဿနတ္ထော။ ။သင်္ဂြိုဟ်နိုင်ကား။

ဣတိကား-နာမ်၊ အာချာတ်၊ နိပါတ်-သုံးပါး၊ သဇိတိ ၀စနံ-စသည်၌
နာမ်၊ ဣတာယံကောဓရူပေန-စသည်၌ အာချာတ်၊ ဣတိ ဇာနာမိ၊ ဣတိ
ပဿာဒိ-စသည်၌ နိပါတ်၊ ဤ၌လည်းနိပါတ်၊ ဣန္ဒြေဝံကို နမဿမာနော
၌မင်၊

ဣစ္စန္တ နမဿနေယျံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တပါးသော အစီအရင်ဖြင့်
လည်း စင်စစ်ရှိခိုးခြင်းကိုခံထိုက်သော၊ ဝါ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါထိုက်သော၊

နမဿနာရဟံ။ ဝဇီရ။ ။နမဿိယတေ နမဿနံ၊ နမဿနံ
ပဋိဂ္ဂဟိတု အရဟတိ၊ နမဿနာယ ဝါအရဟတိတိ နမဿနေယျံ-
ပြု။ ။အရဟတ္ထေ ဣယေယျာ။ သံဗုဒ္ဓနိတိ။ ။အစ္စန္တနှင့် ဒုတိယ
တတိယာနှစ်ဝိကင်္ဂ တပျူရိသ်တွဲ။

ဝါ-စင်စစ်ရှိခိုးအပ်သော၊ ဝါ-ရှိခိုးထိုက်သော၊

နမဿိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ၊ ယောဇနာ၊ ကမ္မသာဓိမူ-အနိယပစ္စည်း-ဤကို
ပြေ၊ ဤအလိုသော် သံယုတ်မလို၊ ဒွေဘောင်သော်လည်းပြု၊ အနိယကား
ကိစ္စပစ္စည်းဖြစ်ရကား အရဟတ္ထကိုထွန်းသည်။

အကမ္မကေဟိ ဓာတူဟိ၊ ဘာဝေကိစ္စာ ဘဝန္တိတေ။ သကမ္မကေဟိ
ကမ္မတ္ထေ အရဟသက္ကတ္ထဒီပကာ။ ဣပဿိန္ဒြိ၊ ပူဇိတေတိ ပူဇာရဟေ။
အဋ္ဌသာလိနိ စသည်။ နမဿဝန္တနာ နတိယံ။ စန္ဒနာနတိနာမဝန္တနာ၊
သင်္ခါတံနမနံ။ သကမ္မကော ယေဝါယံ။ ဓာတု။ နနမုဓာတုဝိယ။ သကမ္မ
ကောစေဝ အကမ္မကောစ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

ရတနတ္ထယံ၊ ရတနာတို့၏သုံးပါးတို့၏အပေါင်းကို။

တိဏ္ဍံ သမ္မဟော တယံ၊ ရတနာနံ တယံ-တွဲ။

ဝါ-ရတနာတို့၏ သုံးပါးသောအစိတ်ရှိသောအပေါင်းကို။

တယော အဝယဝါ အဿာတိ တယံ။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဒ္ဓိကာ။ ။တယော
အံသာ အဿာတိ တယံ။ မောဂ္ဂလာန်။

ဝါ-ရတနာတို့၏သုံးပါးတို့ကိုပေါင်းအပ်သောအပေါင်းကို။

တိဏ္ဍံ သမ္မဟောနိ တယံ။ မဏိမဇ္ဈ။

သို့သော်-အပေါင်းကိုသာ ရကောင်း၏ဟူအံ့။ အစိတ်မှလွတ်သောအ
ပေါင်း၏ ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိခြင်းကြောင့် အစိတ်သုံးပါးပင်ရ၏ဟူပေ။

အဝယဝိနိမုတ္တဿ ပန သမုဒါယဿ အဘာဝတော တိဏ္ဍံ ဧဝ
ရတနာနိ ဝုစ္စန္တိ။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဒ္ဓိကာ။ သမုဒါယူပစာကြိ။

သို့သော် ဗဟုမှ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဗဟုဝစနံ ဟူရကား အစိတ်ကိုငဲ့၍ ဗဟု
ဝင်သက်သင့်၏ဟူမူ။ အပေါင်းကိုငဲ့၍ ကောဝင်ငါးပါးတွင် သမုဒါယာ
ပေက္ခကောဝင်အားဖြင့် ရတနတ္ထယံဟုဆိုသည်ဟူပေ။

သမုဒါယာပေက္ခံ ကောဝစနံ။ ၎င် ။ ။ရတံ ပေမံ ဇနေတိတိ ရတနံ၊
ရတနာခုနစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးရစေ။ နိရုတ္တိနည်း။ ရတနံ ဝိယာတိ ရတနံ၊
ရတနာသုံးပါးရစေ။ မဏိဒီပ။ လောကဿ ရတံ ရမဏံ၊ အဘိရတံ
ဇနေတိတိ ရတနံ။ ဇကာရလောပဝသေန။ တံ ရတနံ သရူပတော။ ပ။
သဗ္ဗုက္ကဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဗုဒ္ဓါဒိသရဏတ္ထယံ-ဟု မုချရတနာသုံးပါး
ရ၏။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ရမန္တိ ကိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ သာရုဇိတ္တာနီတိ ရံ၊ ရမိတဗ္ဗံ ဝါ တေဟိတိ ရံ၊
ဒုဂ္ဂတိံ တရန္တိ အတိက္ကမန္တိ သရဏံ ဂတာ ဧတေနာတိ တံ၊ သံသာ
ရဏ္ဏဝံ ဝါ တရန္တိ ဥတ္တရန္တိ သရဏဂမနသမပိနော ဧတေနာတိ တံ၊
သရဏံ ဂတေ သုဂတိနိဗ္ဗာနာနိ နေတိတိ နံ၊ ရဉ္စ တဉ္စ တံ နဉ္စာတိ
ရတနံ။ မဏိဒီပ။

ရတံ နယဘိဝဟဘိတိရတနံ။ ။သုတ္တနိပါက်အဋ္ဌကထာ။ ။ကော
သေသပကပ္ပေန ပူရေန္တိတိ တေန ဝါ၊ ပူရိသာတိ ပူရိဋ္ဌာနေ။ သေန္တိတျ၊ ပ
ပဒေနဝါ-ဟူသည်နှင့်အညီ။ ကောသိသ်ဖြင့်၎င်း ဗဟုဝစနံ၊ ဝစနတ္ထဖြင့်
၎င်း၊ ရတနာသုံးပါးရစေ-ဇာတျာပေက္ခကောဝင်သော်လည်းကြိ။

စိတ္တိကတံ မဟန္တဉ္စ၊ အတုလံ သုလ္လဘဒဿနံ။
အနောမသတ္တပရိဘောဂံ၊ ရတနံ တေန ဝုစ္စတိ။ ။
ရတနသုတ် အဋ္ဌက.ထာ။

စိတ္တိကတ-ဝသော အနက်ငါးပါးဖြင့်ကား၊ ဝစနတ္ထ မကြံသင့်၊ ရတနာ
ဟုသမုတ်အပ်သော ဝတ္ထု၏ ဂရုကာတဗ္ဗသဘော အားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်တ္ထ
သာဆိုသည်။ အနိဋ္ဌနုပါဠိပဒိကပုဒ်၊

စိတ္တိကတဋ္ဌေန ရတနန္တိ ဣဒံ ပန နိဗ္ဗစနတ္ထဝသေန ဝုတ္တံ န
ဟောတိ။ အထ ကိန္တိစေ။ လောကေ ရတနန္တိ သမ္ပတဿ ဝတ္ထုနော
ဂရုကာတဗ္ဗဘာဝေန ဝုတ္တံ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ အကျယ်ကိုလိုမူ ခုဒ္ဒကပါဌ
သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာရတနသုတ်အဖွင့်မှာယူ။

ကွာယဝါစာပိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ ထည့်။ ။ သာရတ္ထ။ ။ နမဿမာနော၊
ရှိခိုးသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ရှိခိုးသော၊ အဟံ၊ သည်။

မာနအန္တ၊ ဟူလက၊ ဥတ္တရပဒါပေက္ခသ၊ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-နမဿမာနော၊ ရှိခိုးရကား၊ ခြင်းငွေ့။ ။ နမဿ ဓါတ်၊ မာနပစ္စည်း။
အသမ္ပ၊ ခံ၌ကဲ့သို့ယူ။

ဝါ-နမဿမာနော၊ ရှိခိုးခြင်းကို ပြုသည် ဖြစ်၍၊ ပြုရကား၊ ပြုခြင်း
ကြောင့် ပြုသော၊ အဟံ၊ သည်။

နမောကရောမီတိ နမဿမာနောပြု။ နမောသဒ္ဓါနောင်၊ ကရောမီအနက်၌
နမောတွသော၊ ဟူသောမောဂ္ဂလာန်သုတ်ဖြင့် အဿပစ္စည်း။ ထိုနောင်-မာန
ပစ္စည်း၊ နာမဓါတ်။ ။ ယောဇနာ၌ကား-နမုဓါတ်နောင်ဟူ၏။ ။ သုတ်
ဝုတ္တိနှင့်မညီ။

ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြောသော။ ဝါ-မျှားသော၊ ဝိ၊ ကား၊ ဓာတုတ္ထာ နှ့်ဝတ္တက၊
ဝါ၊ အသူးသဖြင့်ပြန့်ပြောသော၊ အသူးသဖြင့်မျှားသော။ ။ ဓာတုတ္ထ ဝိသေ
သက၊

ဝိပုလမဟတ္ထေ၊ ပုလတိ၊ ဝိပုလံ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။ (ပညာဘိသန္ဓ်၌စပ်)။

ဝါ-ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြောစွာ၊ ဝါ၊ များစွာ၊ ဝါ၊ အသူးသဖြင့်ပြန့်ပြောစွာ၊ ဝါ၊
အသူးသဖြင့်မျှားစွာ၊ အလတ္တံ၌ ကြိယာဝိသိသ်စပ်၊ ။ ယံပညာဘိသန္ဓံ၊

အကြင်ကိလေသာတည်းဟူသောပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းသဖြင့် ချမ်းမြေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စိတ်ကိုငွေ့စိတ်စိတ်သောကောင်းမှုကို၊

ကိလေသဒရုဏပဋိပဿဒ္ဓိယာ သီတလတ္တာ စိတ္တံ အဘိသန္ဓေတိတိ
အဘိသန္ဓော၊ ပုညန္တ တံ အဘိသန္ဓေစာတိ ပုညဘိသန္ဓော။ ။
ဝဇီရ။ ။ ဟိတ်ကိုထောက်သော် သန္ဓေတေမနေဟူသင့်၏။

ဝါ-အကြင်ကောင်းမှုအယဉ်ကို၊ ဝါ၊ ကောင်းမှုဟူသော ဖြစ်ကို။ ဝါ၊ စီးနိုးထွေထွေ-ဖြစ်ရေတွင်ရှိ၊ ဇောဝိဝိဖြင့်၊ .....အစဉ်မပြတ် ဖြစ်တတ်သော ကောင်းမှုကို၊

အဘိသန္ဓတိ ပဿတိတိ အဘိသန္ဓော-ပြု။ သန္ဓပဿဝနေ၊ ပဿဝနံ သန္ဓနံ။
အဝိစ္စေဒပဝတ္တိ။ သန္ဓတိ ဥဒကံ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။ ။ အဘိသန္ဓတိ ဩဝရဏံ
ကရောတိတိ အဘိသန္ဓော-ပြု။ သန္ဓ ဩဝရဏေ။ ။ ဝဇီရ။ ။ သန္ဓ၊ သည်။ ဩ
ဝရဏေ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း၌ ဟုပေး။ ပုညနှင့်တွဲ၍။ ။ ပုညဘိသန္ဓာ ကုသလာဘိ
သန္ဓာတိ ပုညနဒိယော ကုသလနဒိယော။ ။ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ ပုည
ဘိသန္ဓောတိ ပုညပဝါဟော။ ပုညနဒိတိဝိ ဝတ္ထု ယုဇ္ဈတိ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။ ။
ပုညဘိသန္ဓန္တိ ပုညနဒိ ပုညပဝါဟန္တိ ဧဝံ ပနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
အဝိစ္စေဒေန ပဝတ္တမာနံ ဟိ ပုညအဘိသန္ဓနဋ္ဌေန ပုညဘိသန္ဓောတိ ဝုစ္စတိ။
သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။

ဝါ-ယံပုညဘိသန္ဓံ၊ အကြင်ကောင်းမှုအရာကို၊ ဝါ၊ ကောင်းမှု အ
များကို၊

ပုညဘိသန္ဓန္တိ ပုညရာသိ၊ ပုညမဟတ္တံဝါ၊ မဟာဂဏ္ဍိ။ ။ ပုညမဟတ္တံကို
ဝိပုလံဟူပြီးတကားဟုဝဇီရဗုဒ္ဓိပယ်၏။

ဝါ၊ အကြင်ကောင်းမှုအာနိသင်ကို၊

ပုညဘိသန္ဓန္တိ ပုညာနိသံသံ။ ။ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိ၊ ဣန္ဒဂဏ္ဍိ။

ဝါ၊ အကြင်ကောင်းမှုအကျိုးကို၊

ပုညဘိသန္ဓန္တိ ပုညဖလံ၊ ဂဏ္ဍိပုဒ်။

ထိုကိုဤဘဝ၌ မချေလဲလျက်ရှိသည်မဟုတ်၊ ယင်းဖလကား ပရလော
ကအနိဂ္ဂါ၏၊ ဒိဋ္ဌဗ္ဗေကား အန္တရာယ်ပျောက်ခြင်း အာနိသင်မျှသာတကား
ဟု သာရတ္ထဒီပနီပယ်၏။

ဝါ၊အကြင်ပဏာမကြိယာ၏အကျိုးဖြစ်သောကောင်းမှုကို၊
သို့သမ္ပန္နံ၊ ပဏာမကြိယာသည် ဖြစ်စေအပ်ရကား ဂဏ္ဌိပုဒ်စကား
သင့်တန်စေဟူ၏။ ၊၎င်း။

အသတ္တံ၊ ရပြီ။

လဘသွာ ဤဒန္တံ ဣတ္ထံ-ဟူရကား၊ဒုတိယက္ခရာနှင့်သာလိုသည်။

တဿ ပုညာဘိသန္ဓဿ၊ ၏။ ပေးပြီ။ အာနုဘာဝေန၊ အငွင်းသတ္တိ
ဖြင့်၊ ဝါ၊ ရအပ်ပြီးသော စည်းစိမ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးကံဟောင်း
အား အဆင့်အားပေးခြင်းဟူသောသတ္တိဖြင့်၊(ဟတန္တရာယော၌ ကရိုဏ်း
စပ်)။

တတ္ထ ဟိ အာနုဘာဝေနာတိ ဖလေနာတိ အတ္ထော၊တဉ္စ ယထာ
လဒ္ဓသမ္ပတ္တိနိမိတ္တကဿ ကမ္မဿ ဖလာနုပ္ပါဒါနဝသ သင်္ခါတာ သတ္တိ
ယေဝ၊ သာစ ကရဏန္တိ။ ၊မဏိမဉ္ဇူ။

ဝါ-အာနုဘာဝေန၊ကြောင့်(၎င်းမှာပင်ဟိတ်စပ်)၊၎င်း။

ပုနုပ္ပုနံ တံ သမင်္ဂိဘာဝေတိ ဝဇေတိတိ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘာ
ဝေါဝေ အာနုဘာဝေါ၊ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ။ ၊တေဇ၊ ဥဿာဟ၊ မန္တ၊
ပဘူ၊ သတ္တိ-ဟူ၍ အာနုဘောဝါငါးပါး၊ ၎င်း။ ၊ဤကားသတ္တိ။

ဧတေန တဿ ပုညပဝါဟဿ အတ္တနော ပသာဒ သမ္ပတ္တိယာ
ရတနတ္ထယဿစ ခေတ္တဘာဝသမ္ပတ္တိယာ အတ္တသံဝဏ္ဏနာယ၊ဥပသာ
တကသဗ္ဗုပဒ္ဓဝါနံ ဟနနေ သမတ္ထတံ ဒေသတိ။ ၊သုတ်ဦးကာ၊
သာရတ္ထ။

တေဇော ဥဿာဟမန္တာ၊ပဘူသတ္တိတိ ပဋိမေ။
အာနုဘာဝေါတိ ဝုစ္စဏိ၊ပဘာဝေါတိစ တေ ဝဒေ။ ၊သဒ္ဓနီတိ။

ဟတန္တရာယော၊ ပယ်ပျောက် အပ်ပြီးသော အန္တရာယ် ရှိသည်။
ဟုတွာ၊၍။(ဟုံတွာ ကိုထည့် ဝဏ္ဏယိသံ မှာစပ်)သုဝိဟတန္တရာယော
ဟုတွာ၊ သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ။ ၊အသ္မဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယန္တိ ဣဒိနာ
သမ္ပန္နော၊ ၊သာရတ္ထ။

ဝါ-ဟတန္တရာယော'သော၊ အဟံ၊သည်။ ၊ယောဇနာ၊အန္တရာယ်၏
အကြောင်းဖြစ်သော ဥပဗိဠိက၊ဥပစ္ဆေဒကကံကိုပယ်သဖြင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိ

အနတ္တဟူသော အန္တရာယ်တို့၏ မဖြစ်ခြင်းကိုပင် အန္တရာယ်ကို ပယ်
ဖျောက်သည်ဟုယူသည်။ ကာရဏူပစာ။

အန္တရဓာပေတွာတိ နိရောဓေတွာ၊ နိရောဓနဉ္စေတ္ထ ဥပ္ပါဒကဟေတု
ပရိဟရဏဝသေန တေသမနုပ္ပတ္တိကရဏန္တိ ဝေဒိကဗ္ဗံ။ ။ အနုဂ္ဂီကာ။
ပစ္စယာနံ ဓမ္မိကတာ စေတနာမဟတ္တံ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ၊ ဂုဏာတိရောက
ဓာ။

အင်္ဂါလေးပါးစုံခြင်းကြောင့် ဒါနစေတနာသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဖြစ်
သကဲ့သို့ ခေတ္တဘာဝအဇ္ဈာသယ။ အင်္ဂါနှစ်ပါးစုံခြင်းကြောင့် ပဏာမ
စေတနာသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဖြစ်၍ အန္တရာယ်ပျောက်ခြင်းအာနိသံသတ္တ
ကိုပေးသည်။ ။ ယင်းအာနိသင်ကား မချေ့လမဟုတ်၊ မချေ့လကား
သစ်သီးနှင့်တူ၏။ အာနိသင်ကား သစ်ပွင့်နှင့်တူ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအားထိုး
ဘိနပ်လှူသော သစ်ပုဏ္ဏား၏ ဒါနစေတနာသည် သမုဒ္ဒရာ၌ ထောက်တည်
ရာချခြင်းမျှကိုပေးသကဲ့သို့တည်း။

ဣဒမ္ပိ တဿ ဒါနဿ ဗုဒ္ဓမတ္ထံ ဖလန္တိ ဒဠဗ္ဗံ။ အပရိမာနဖလဟိတံ
ဒါနံ။ ။ စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ။

အင်္ဂါနှစ်ပါးတွင် ခေတ္တဘာဝကား ရတနာသုံးပါးဂုဏ်၊ အဇ္ဈာသယ
ကား ဆရာ၏ပသာဒ။ ဣတိ မေ ပသန္နမတိနော ရတနတ္ထယံ ဝန္တနာမယံ
ပုညံ။ ယံ သံဝိဟတန္တရာယော၊ ဟုတွာ တဿာနိဘာဝေန-ဟူသော
သုတ်အဋ္ဌကထာဖြင့် သိသာ၏။ ဆရာ၏ ဥဇ္ဈာရန္တိသည်လည်း အဇ္ဈာ
သယမည်၏။ ။ မဏိမဉ္ဇူ။ ။ ယထာဘူတဉာဏ်သည်အဇ္ဈာသယမည်၏
ဟူသည်ကို ပယ်၏။ ။ ၎င်း။

စ တုတ္ထ ဂါထာ ။

ဂါထာစတုတ္ထဖြင့် ပဏာမ၊ ပဏာမပယောဇဉ်ကိုပြပြီး၍ သံဝဇ္ဇော
တဗ္ဗ၊ သံဝဇ္ဇောနာပဋိညာဉ်ကိုပြလိုရကား၊ ဝါ၊ သံဝဇ္ဇောတဗ္ဗဓမ္မဖြစ်သော
ဝိနည်းပိဋကတ်ကို သာသနမူလအဖြစ်ဖြင့် ထောခနာလိုရကား၊ ယသ္မိ
ဌိတေ-စသောသုံးပါးမိန့်။ ဥဇာဂုတ်၊ သာရတ္ထ။

ဝါ-သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မဇ္ဈိ သာသနမူလအဖြစ်ကို အရင်းမူသဖြင့် သံဝဏ္ဏ နာဓမ္မဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၏လည်း သာသနမူလအဖြစ်ကို ပြုလိုရုံကား ယသ္မိံ ဌိတေ-စသောသုံးပါးမိန့်၊ ဝက်ဂုတ်၊ ဝိမတိ။

အဋ္ဌကထာ၏အစ၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မကို ဂုဏ်ဝိသေသဖြင့် ယော မနာမူမြဲ။

သံဝဏ္ဏနာသုစာယံ အာစရိယဿ ပကတိ၊ ယဒိဒံ အာဒိတော တဿ တဿ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဿ ဓမ္မဿ ဝိသေသဂုဏ်ကိတ္တနေန ထောမနာ။ ။သီလက္ခန္ဓိက။ ။ယသ္မိံ ဌိတေ သာသနံ ပတိဋ္ဌိတံ ဟောတိ။တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ-သာပြလိုရင်း။

သာသနံဟူသော သမ္ပန္နိ၏သမ္ပန်ကိုပြအံ့သောငှါ ဘဂဝတော-မိန့်၊ ။ ဝဇိရ။

ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မဖြစ်သော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မ ဝိနည်းဝိရုဏ အားလျော် စွာ ဒေသကဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်းလိုကောင်း အဋ္ဌတဿ သု သဏ္ဌိတဿ-မိန့်၊ ။ဋီကာ။

သိက္ခာပဒ ပညတ္တိကာလကိုစဉ်လည်း အရှင် သာရိပုတ္တရာ-စသော ပညာရှိတို့ပင် သိနိုင်ခဲ့ရကား စင်စစ်သဗ္ဗညုဘုရား အရာတော်သာဖြစ် သော ဝိနည်းဝိရုဏတ်ကို မိမိအစွမ်းအဖြင့် ဖွင့်အံ့ဟုဆိုခြင်းငှါသော်လည်း မဘတ်ကောင်းသောကြောင့် သံဝဏ္ဏနာနိဿယကိုပြလိုရကား စတုတ္ထပါဒ မိန့်၊ ။သာရတ္ထ။ ။ဒုတိယပါဒကား ဥပေန္နဝဇိရ။ ။ကြွင်းသုံးပါဒ ကား ဣန္ဒဝဇိရ ဥပဇ္ဇာတိဂါထာ။

ယသ္မိံ ဝိနယေ၊ သည်။ ဝါ-ယသ္မိံ၊သော။ ဝိနယေ၊သည်။ ဌိတေ၊ပါဠိ အနက်အားဖြင့်မယုတ်မချွန် လတ္တီပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖြစ်သောအားဖြင့် တည်လတ် သော်၊ပါ-တည်သည်၊သတိ၊သေ။

ယသ္မိံသာ ဘာဝသတ္တမီ တုလျာဓိကရဏဖြစ်ရကား ဌိတေသည်း ဘာဝသတ္တမီ၊ ယတ္ထာဝေါ ဘာဝလက္ခဏံ-မောဂ္ဂလာန်။

ဘိက္ခုသုစိ ဘာဝသတ္တမီ။ သဒ္ဓနီတိ။ တုလျာဓိကရဏ သတ္တမီနာမေသာ။ အနေနေဝစ လက္ခဏေန သာဓေတဗ္ဗာ။ ၎င်း။ဌိတေသာ ဘာဝသတ္တမီ၊ ယသ္မိံ၊ ကား စသဒ္ဓါဖြင့် ဘာဝသတ္တမီ။ ရူပသိဒ္ဓိ။ မီလာဝတေရ။ ဂရူ ပန ကတ္ထမိ ဌာနေ သမာနာဓိကရဏဘူတံ ဘာဝဝါစကပဒံ အဝိဇ္ဇမာနံပိ အာဟရိက္ခာ

သမာနာဓိကရဏပဓံ ကတွာ တတ္ထ ဘာဝသတ္တမီတိ ဝေါဟရန္တိ။ တထာ ပဟိ
တေ သတိ ဂမုမာနေ ဝတ္တဗ္ဗေဘိ အာဒိနိ ယထာရဟမဇ္ဈာဟရန္တိ။ သဒ္ဓနီတိ။
နိဒ္ဒေသကား သဒ္ဓနီတိ မောဂ္ဂလာန်တို့နှင့် ရူပသိဒ္ဓိ ဗာလာဝတာရတို့ကား၊
အတူတူပင် အပရေတို့ကား ကွဲပြားသောဟုယူကုန်သည်ဟူ၏။

ဝါ-ယသ္မိံဝိနယော ဇာ။ ဥတေ၊ ကြောင့်။

လက္ခဏာကြွယ်၊ နှိုသည်မှား၊ ရံခါဟိဘိပေးခြင်း-ဟူသည်နှင့်အညီ-အဓိပ္ပါယ်တွင်။

သဗ္ဗာ တာ ဇိမှာဂစ္ဆန္တီတိ သဗ္ဗာ တာ ဂါဝိယော ကုဋိလဗေဝ
ဂစ္ဆန္တိ။ ကသ္မာ၊ နေတ္ထေ ဇိမှံ ဂတေ သတိ နေတ္ထေ ကုဋိလံ ဂတေ
သတိ နေတ္ထဿ ကုဋိလံ ဂတတ္တာတိ အတ္ထော။ နေတ္ထိ အဋ္ဌကထာ။ ၊
ဟေတုအတ္ထတာ ဘုမ္မဝစနဿ ကရဏဿ ဘာဝေ တဒဝိနာဘာဝီ
ဖလဿ ဘာဝေါ လက္ခယတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ။

အဋ္ဌိတဿ၊ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိမရှိခြင်း
ကြောင့် တည်တော်မူသော။ သုသဇ္ဈိတဿ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့် အားမ
ထုတ်မူ၍ ကောင်းစွာမဖောက်ပြန်တည်တော်မူသော။ ဝါ၊ အဋ္ဌိတဿ၊
ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိမရှိသဖြင့်၎င်း သဿတဒိဋ္ဌိအားဖြင့်၎င်း တည်တော်မူသော၊
သုသဇ္ဈိတဿ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါးဖြင့်သတ္တဝါတို့၌ ကောင်းစွာ
မဖောက်ပြန်တည်တော်မူသော။

ဗြဟ္မဝိဟာရ၌တည်၍ ဝိနည်းကိုပညတ်တော်မူရကား အရာနှင့်လျော်
ညီစွာ ထောင့်နာသည်။

တသ္မာ ဗုဒ္ဓမဿ ဝိနယ သံဝဏ္ဏနာဓိကာရေ သာရပ္ပယ ထုတိယာ ထော
မေန္တော အာဟ-သုသဇ္ဈိတဿာတိ။ ။ဝဇီရ။

ဝါ-အဋ္ဌိတဿ၊ ကာမသုခလွှဲကာနုယောဂ၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂ
တည်းဟူသော အယုတ်တရားနှစ်ပါး၌ တည်တော်မူသော။ (ဂဗ္ဘိသုံး
စောင်၊ သာရတ္ထဒီပနီ-စသည်)။ သုသဇ္ဈိတဿ၊ ခဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော
မဇ္ဈိမပဒိပဒါ၌ ကောင်းစွာမဖောက်ပြန်တည်တော်မူသော။

အယုတ်တရားနှစ်ပါးကိုကြည့်၍ မဇ္ဈိမပဒိပတ်ကိုဝိနည်း၌ ပြခြင်းငှာ
အရာနှင့်လျော်စွာ ထောင့်နာသည်။ သာရတ္ထဒီပနီ-စသည်။

ဝါ-အဋ္ဌိတဿ၊ ယခုထင်ရှား တည်တော် မူသော။ ဝါ-ပရိနိဗ္ဗာန်
ဗိယူတော်မူပြီးသော။ သုသဇ္ဈိတဿ၊ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် ရောင်

ခြောက်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သောသဏ္ဌာန်ရှိတော်မူသော၊ (ရှေ့ပုန်ဖြင့် ဓမ္မကာယသမ္ပတ္တိကို၊ နောက်ပုန်ဖြင့် ရူပကာယ သမ္ပတ္တိကိုပြသည်။ ဇာတိ သုံးစောင်)။

ဘဂဝတော၊ ဇာတိ၊ သာသနံ၊ သုံးပါးသောသာသနာတော်သည်။ ဝဇီရ၊ ဝါ၊ သိက္ခာသုံးပါးဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သောသာသနာတော်သည်။ သာရတ္ထ၊ ပတိဋ္ဌိတံ၊ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖြစ်သော အားဖြင့် တည်သည်။ ပဇာနိတံ၊ ဓာတုတ္ထာ နှဝတ္ထကာ၊ သို့သော်။ ဓာတုတ္ထံ ဥပေစ္စ သန္တန္တိတိ ဥပသဂ္ဂါ ဟူသည်နှင့် ဆန့်ကျင်၏ ဟူအံ့။ ဝိသေသိတဗ္ဗ အနက်မရှိခြင်းငှာ ဆေန့် ကျင်ဟူပေ။

ဝိသေသိတဗ္ဗဿ အဘာဇေန တေသမုပသဂ္ဂါနံ နာမာချာတာနဝတ္ထနံ သန္တာယ ဝုတ္တံ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ပတိဋ္ဌိတံ၊ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖြစ်သောအားဖြင့် ရှေးရှုတည်သည်။ ဝါ၊ စွဲ၍တည်သည်။ (ဝါဘုတ္တဝိသေသကာ)၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ၊ ပုဗ္ဗာစရိယာ နှဘာဝံ၊ ရှေးဆရာတို့၏ အစွမ်းသတ္တိကို၊ ဝါ၊ အစွမ်းသတ္တိဟုဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာကို။

ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝေါ နာမ အတ္ထတော၊ ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ သံဝဏ္ဏိတာ အဋ္ဌ ကထာ။ ။ဋီကာ။

အာနုဘာဝ သဒ္ဓါကား သတ္တိဝါဂက-တစုံတရ အံ့ဘွယ်အမှုကို မြင်၍ မည်သူအစွမ်းသတ္တိနည်းဟုမေးသော်၊ ဤသူအစွမ်းသတ္တိတည်းဟုအမှုကို ပင် လူတို့ခေါ်ဝေါ်ငုကုန်ရကား အဓိပ္ပါယ်စကားကုအားဖြင့် အဋ္ဌကထာ ကိုယူအပ်သည်။ ဝဇီရ၊ ။ကာရဏူပစာ။

ဝါ-ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝံ၊ ဖြတ်ငွာဘုရားအလိုတော်သို့သျှောက်၍ပံ့ပိုး တော်၏ အနက်ကိုပြတတ်သော ပြီကြောင်းဖြစ်သောရှေးဆရာတို့၏ အဋ္ဌ ကထာကို။

ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယ် အနုဂန္ဓာ တံတံပါဌတ္ထံ ဘာဝယတိ ဝိဘာဝယတိ ဘာဝေတိ ဝါဝိဘာဝေတိ ဧတေနာတိ အာနုဘာဝေါ၊ အဋ္ဌကထာရစေ၊ ၎င်း။

နိဿာယ နိဿာယဇေ၊ မှီ၍သာသျှင်။ ဝါ၊ အဒ္ဓိတကဲသဟဲပြု၍သာ သျှင်။ ။ဇေသဒ္ဓါကား-အန္တောဂတအဝဓာရဏ။

ဝါ၊ နိဿာယ၊ ဤအညတ္တော ပေါဟန၊ ယင်းနှစ်ဦးကင်လုံးဖြင့်ပင် န အတ္တ
နောံယော ဗလံ နိဿာယ-ဟုတဖွလဖော်၊ သာရတ္ထ၊

သဗ္ဗာနိ ဝါကျာနိ ဧကောရတ္ထသဟိတာနိယေဝ၊ တေသံ အဝဓာရဏ
ဖလတ္တာ။ အထဝါ-သဒ္ဓန္တရတ္တာ ပေါဟနဝသေန သဒ္ဓေါ အတ္ထံ ဝဒတိတိ တ
သ္မိံ ပက္ခေ သုတန္တိ တေသံ အသုတံ န ဟောတိတိ အယမတ္ထော။ ဥဒါန်း
အဋ္ဌကထာ။ ။ သဗ္ဗေသံပိ ဝါကျာန ဧကောရတ္ထသဟိတတ္တာ ဥပေါသထော
တိ တေသံ ဥပေါသထောတိ တေသံ ။ ဥပေါသထော ဧဝါတိ အယမတ္ထော
လန္တတိတိ အာဟ-ဧတေန အနုပေါသထဒိဝသံ ပဋိက္ခိပတိတိ။ ဣမိနာ အဝ
ဓာရဏေန နိရာကတံ ဒသေတိ။ အထဝါ-သဒ္ဓန္တရတ္တာ ပေါဟနဝသေန
သဒ္ဓေါ အတ္ထံ ဝဒတိတိ ဥပေါသထောတိ တေသံ အနုပေါသထော ဟော
တိတိ အယမတ္ထောတိ ဝုတ္တံ-ဧတေန အနုပေါသထဒိဝသံ ပဋိက္ခိပတိတိ။ ။
ကင်္ခါဋီကာ။

သဒ္ဓေါလက္ခဏာဒိဟိ၊ ပတိတတ္ထေ နိဝုတ္တိတံ။
ကရောတေဝ ဖလတ္ထေန၊ အညတ္တာပေါဟနေနဝါ။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

တံဝိနယံ၊ ကိ၊ အမိသံ၊ ဇေတဝနဝါသီ၊ အဘယဂိရိဝါသီနိကာယံ
တို့၏ မိစ္ဆာအယူမိစ္ဆာဉာဏ်၊ ထိုအယူညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောဖောက်
ပြန်သောအနက်အဆုံးအဖြတ်နှင့် မရောမရှက်၊ ဝဏ္ဏယိသံ၊ ဖွင့်ပေလအံ့၊
ဝါ-အမိသံ၊ ဇေတဝနဝါသီ၊ ပ၊ နှင့် မရောမရှက်သော၊ ဝဏ္ဏယိသံ၊ ဝဏ္ဏ
နံကရိသံ၊ အဖွင့်ကိုပြုလအံ့။ ။

ဝေသိန္နိ၊ ခေါင်ပင်၊ နက်မထင်က၊ ဘူကရုရှင်း၊ သကတ္တကို၊ ရွှေကသွင်းလျက်၊
အနက်ခွံနှင့်လေစဖြ၊ ။ ဟူသည့်နှင်းအညီ။

မုဒုံ ပစ္စတိဗ္ဗတ္တတြ၊ ပစနံ ဘဝတိတိ။
သုခံ သယတိဗ္ဗတ္တတြ၊ ကရောတိ သယနန္တိ။ ။ ၎င်း၊ ။

အမိသန္တိ ဘာဝနပုံသကနိဋ္ဌေသော။ နိကာယန္တရလဋ္ဌိဟိအဓိဿံ
ကံတ္တာ အနာကုလံ ကတ္တာ ဝဏ္ဏယိသန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ ဋီကာ။

ပ ဉ္စမဂါထာ။

ရှေးအဋ္ဌကထာရှိပြီးလျက် အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်သဖြင့် အဘယ်
မျှစအံ့နည်း။ ။ 'ပုနရုတ္တံနိရုပ္ပကသာမဟုတ်လော စုန်ရှိ၍ ယင်းကိုပယ်အံ့
သောဌာ ကာမဉ္စမ္မ၊ သမာရတိသံတိုင်အောင် သုံးဂါထာနှင့် နှစ်ပါဒမိန့်၊
ဋီကာ။ ။ ဝဏ္ဏယိသံဟူသောပဋိညာဉ်မှ ထွက်သောအနုသဇ္ဇေ၊

ဝါ-နိဿာယ၊ ပုဗ္ဗာစရိယာ နုဘာဝံ-ဟူရကား လောက၌ ထင်ရှား
သောဆရာ သာသနာတော်၌ ရာဟုလာစရိယ-စသော ပရဝါဒိဆရာတို့၏
အစွမ်းကျွမ်းဝန်ကိုတည်း၌၍အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်တုံအံ့လော့စွာရှိ၍၊
ယင်းကိုပယ်အံ့သောငှါ ကာမဉ္စ၊ပ၊ သမာရဘိဿံ-မိန့်၊ ဝဇီရ၊ ပုဗ္ဗာ
စရိယာနုဘာဝံမှထွက်သောအနုသန္ဓေ။

ဝါ-ရှေးအဋ္ဌကထာရှိပြီးလျှင် အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်သဖြင့် မုနုရတ္တိ
နိရုတ္တကဒေါသမရောက်ရာပြီလော့စွာရှိ၍ စောဒနာ၊ စောဒက၊ အာဘော်
ပရိဟာရကအာဘော်ကိုပြအံ့သောငှါ ကာမဉ္စ၊ပ၊သမာရဘိဿံ-မိန့်။

ကိဇ္ဇာပိ ယဒိပိ ယတ္ထ၊ကာမဉ္စာပိသဒ္ဓေါ ဘဝေ၊
ပုစ္ဆာစ စောဒကာဘောဂေါ၊ဇာနိတဗ္ဗော တဟိံသဒါ။ ။

တထာပိ ပန ပိသဒ္ဓေါ၊ယုဇ္ဇန္တေ တဒနန္တရံ။
အထ ခေါတိ ပိ ဇောတေန္တိ၊မတံ တေ ပရိဟာရကေ။ ။

ဟူသောသဒ္ဓါကျမ်းနှင့်အညီ၊ဝဏ္ဏယိဿံမှထွက်သောအနုသန္ဓေ။

ထိုတွင်ကာမဉ္စ-စသောရှေ့နှစ်ဂါထာဖြင့် မယုတ်မလျော့ ပြည့်စုံသော
ရှေးအဋ္ဌကထာရှိပြီးမဟုတ်လော့ဟူသောစောဒနာ စောဒကအာဘော်ကို
သံဝဏ္ဏနာစသောနောက်ဂါထာနှင့် နှစ်ပါဒဖြင့် ရှေးအဋ္ဌကထာကိုသိဟင့်
ဘာသာစီရင်၍ ကျွန်းတပါး၌ အကျိုးမရှိခဲ့ရကား၊ မာဂဘောသာပါဠိ
နည်းနှင့်လျော်စွာ အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်အံ့သတည်းဟူသော ပရိဟာရ
ပရိဟာရက အာဘော်ကိုပြသည်။ အဘယ်သူတို့ ဖွင့်သနည်း၊ရန်ကြောင့်၊
ပုဗ္ဗာစရိယာသဘောဟိ-မိန့်၊ သာရတ္ထ၊ ဤပါဌဖြင့်သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်
တို့သာ သံဝဏ္ဏနာ ကြိယာ၏ ကတ္တားအဖြစ်ကို ပြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသိတ
ပကိဏ္ဏက ဒေသနာသည်ပင် အဋ္ဌကထာမည်သည် မဟုတ်လော့ဟူအံ့၊
ယင်းပကိဏ္ဏက ဒေသနာမှ လျော်ရာ သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း-စံသည်ကို
ပြုကုန်ရကားသင်္ဂါယနာတင် မထေရ်တို့သာ ကတ္တားဖြစ်သင့်ဟူပေ။

သံဝဏ္ဏိယတိ အတ္ထော တောယာတိ သံဝဏ္ဏနာ။ ။အဋ္ဌကထာ။ ။
သာ ပန ဓမ္မံသင်္ဂါယကေဟိ ပဌမံ တိဏိ ပိဋကနိ သင်္ဂါယိတွာ တဿ
အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ နုပေနေဝ ဝါစနာမဂ္ဂံ အာရောပိတတ္တာ တိသော သင်္ဂါတိ
ယော အာရုဋ္ဌောယေဝ ဗုဒ္ဓဝစနံသာ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဘူတော ကထာမဂ္ဂေါ။
သောယေဝစ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရေန တမ္ပပဏ္ဍိဒိပံ အာဘတော၊ပစ္ဆာ တမ္ပ

ပဏ္ဍိ ဒီပကေဟိ မဟာထေရေဟိ နိကာယန္တရလဒ္ဓိဟိ သင်္ကရပရိဟရဏတ္ထံ
သီဟဋ္ဌဘာသာယ ဌပိတော။ ။သာရတ္ထ။ ။သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေနဝ ဟိ တိဏ္ဏ
ပိဋကနံ။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနက္ခမော ဘာသိတော။ တတော သင်္ဂယုနာဒိဝသေန
သာဝကေဟိတိ အာစရိယာ ဝဒန္တိ။ ။သီလကွန်ဒိကာ။

ထိုပုဗ္ဗာစရိယတို့ကား၊ ပုထုဇဉ် သေက္ခလော စုန်ကြောင့် ဥာဏမ္ဗု
နိဒ္ဒေါတမလာသဝေဟိ-မိန့်။ ။ဇိကာ။ ။ရဟန္တာတို့ဟူလို၊ ရဟန္တာ
မည်ကာတို့လောစုန်ကြောင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိဝိဇ္ဇာပဋိသန္တိဒေဟိ-မိန့်။ ။၎င်းသုက္ခ
ဝိပဿကတို့ဟေုတ်။ တေဝိဇ္ဇာပဋိသန္တိဒါပတ္တတို့ဟူလို၊ တေဝိဇ္ဇာပဋိသန္တိ
ဒါပတ္တ အဖြစ်ကိုပြုရသဖြင့် အဘယ်ဂုဏ် အသုံးပြီးသနည်း၊ စုန်ကြောင့်
သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏန ကောဝိဒေဟိ-မိန့်။ ။၎င်း။ ။ဤသို့သောဂုဏ်သုံး ပြီး၏
ဟူလို၊

ဝါ၊ သည်မှတပါး အဘယ်ဂုဏ်သုံးရှိသနည်း စုန်ကြောင့်၊ ယင်းကိုမိန့်၊
သည်၊ အာစရိယဝါဒ။ ၎င်း၊ သာတိသယပဋိသန္တိဒါပတ္တဂုဏ်သုံးရှိသေး၏
ဟူလို၊

ရှေး၌ ဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါပါပြီးဖြစ်၍ ယင်းဂုဏ်ကို မနှစ်သက်ရကား၊ ဝဒန္တိ
ဟူ၏၊ ၎င်း၊ သည်မှတပါး အဘယ်ဂုဏ်သုံးရှိသနည်းစုန်ကြောင့်၊ သလ္လေခိ
ယော၊ ပ၊ န္ဓယေဟိ-မိန့်။

ထိုတွင်သလ္လေခိယောနောသုလဘူပမေဟိ၊ ဖြင့်ဝိနယာဓိကာရနှင့်မဟာ
ဝိဟာရဿ ဇေပမေဟိဖြင့် မိမိနိကာယ်နှင့်၊ သမ္ဗုဒ္ဓ ဝရန္တယေဟိဖြင့်
သံဝဏ္ဏနာဓိကာရနှင့်လျော်သောဂုဏ်ကိုပြသည်။ ။၎င်း။ ။သဟမ္ပတိ
ဗြဟ္မာတောင်းပန်ခြင်းကြောင့် တရားဟောတော်မူသည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာ
တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိနည်းပညတ်တော်မူသည် ဖြစ်ရကား၊ ဘုရား
သခင်အကျင့်တော်ကို ပူဇော်လျက် အဋ္ဌကထာကို စီရင်သတည်းဟု သိ
စေခြင်းငှါ၊ အဘိယာစနကို ပြလိုရကား အဇ္ဈေသနံ-စသော နှစ်ပါဒကို
မိန့်။ ။ဝက်ဝတ်၊ ဝဇီရ။

ဝါ၊ ဝိနည်းပိဋကတ်၏ နက်နဲ ခဲယဉ်းသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ရှိခြင်း
ကြောင့် အဋ္ဌကထာကို စီရင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်အဖြစ်ကို ပြလိုရကား
အဇ္ဈေသနံ-မိန့်။ ။ဝက်ဝတ်။

ဣဒါနိ အဘိဓမ္မဿ ဂန္ထိရတ္ထတ္တာ အတ္ထပကာသနေ ဒုက္ကရဘာဝံ ဒိဇ္ဈတုံ
ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလေနာတိအာဒိနာ အဘိယာစနံ ဒေသတိ။ ။မူလဒ္ဓိကာ။

ခဲယဉ်းသောကြောင့်သာ သို့ဆရာတောင်းပန်းသည်။ ထိုကြောင့် အဘိ
ယာစနဖြင့် ဒုက္ကရဘောကိုပြခြင်းသည် အတ္ထာပတ္တိဖြင့် ပြီးသည်ဟူလို၊

ဝါ-ဝိနယပိဋကဏ္ဍိရက္ခောဂါဟ၊ ရှင်ဗုဒ္ဓဗောဓသဆရာ၏အစွမ်းသတ္တိ
ကိုသိ၍ တောင်းပန်သော် သို့စဉ်ဆရာ၏ အဘိယာစနကို ဟင်ခြင်းငှါ
တတ်ကောင်းသောကြောင့်၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကို စီရင်သတည်းဟု သိ
စိမ့်သောငှါ အဘိယာစနကိုပြလိုရကား အဇ္ဈေသနံ-မိန့်၊ ၊ဥဇာရတံ။

ဝါ-သို့စဉ်လေးမြတ်အပ်သော ဆရာ၏ အဘိယာစနကို မှီ၍ စီရင်
အပ်သော အဋ္ဌကထာသည် အဘိယာစန ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသော ဥဿာဟ
ဖြင့် မမြင့်မှီပြီးစီးလတ် နှလုံးမူ၍ အဋ္ဌကထာကိုစီရင်သတည်း ဟု သိစိမ့်
သောငှါ အဘိယာစနကိုပြလိုရကား အဇ္ဈေသနံ-မိန့်၊ ၊ဝင်္ကဋတံ။

ထေရော ဟိ ပါတိမောက္ခဿ ဂန္ထိရတာယ ဒုရဓဂါဟတံ အာစရိယဿ
စ တံသံဝဏ္ဏနာယ သာမတ္ထိယံ ဥတွာ ပါတိမောက္ခဿတယာအတ္ထ သံဝဏ္ဏ
နာ ကာတဗ္ဗာ။ဧဝံ ဟိ သာသနဿ သုစိရဋ္ဌိတံကုတာ ဟောတီတိ သာနိ
သံသဂါရဝေန ယာစနံ အကာသိ။တဒဿ ယာစနံအတ္တနော သံဝဏ္ဏနာယ
နိဒါနဘူတံ ဒေသေန္တော ယာစိတောတိ အာဟ။ ။စသော ကင်္ခါဒ္ဓိကာကို
ထောက်၍ နှစ်နည်းတက်။ ဤလေးဂါထာတွင် စတုတ္ထဂါထာကား-ဣန္ဒဝဇိရာ၊
ကြွင်းသုံးဂါထာကား-ဥပေန္ဒဝဇိရာ။

ဥာဏမ္ပုနိဒ္ဓေါတမံလာသဝေဟိ၊ အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်တည်းဟူသော
ရူပက၊ ဝါ၊ အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်နှင့်တူသော သဒိသ၊ ဝါ၊ အရဟတ္တမဂ်
ဥာဏ်ကဲ့သို့သော၊ ဥပမာ၊ ဝါ၊ အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်ရေကြည်ဖြင့်အကြွင်း
မဲ့ဆေးလျှော်အပ်ပြီးသောသုံးပါးသောအညစ်အကြေး၊ လေးပါးသော အာ
သဝရှိကုန်သော၊ သမုပေက္ခာ၊ ပရပေက္ခလေးနက်။

ဝါ-ရေကြည်တည်းဟူသော၊ ဝါ၊ရေကြည်နှင့်တူသော၊ ဝါ၊ရေကြည်
ကဲ့သို့သော၊ ဝါ၊ရေကြည်အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဆေးလျှော်
အပ်ပြီးသော သုံးပါးသော အညစ်အကြေး၊ လေးပါးသော အာသဝရှိကုန်
သော၊ သကပက္ခလေးနက်။

အဋ္ဌကထာဆရာ ပြုလိုရင်းမဟုတ်ရကား ပရပက္ခကို အလိုမရှိအပ်ဟုအံ့၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌနည်း၊ နဋ္ဌနည်းတို့ဖြင့် ရွေးခြယ်၍ အတ္တနယန္တ လိမ္မာစိတ်သော ဌာ ပရပက္ခကိုလည်းအလိုရှိအပ်၏ဟူပေ။

ဧတ္ထံစ ကာမဉ္စ ပရပက္ခသကပက္ခာနံ မိသီဘာဝေန အတ္တဿ ဒီပနံ အယုတ္တံ။ တထာပိ ဥဒ္ဓိဋ္ဌနဋ္ဌနယေဟိ ယုတ္တတ္တာယေဝ ယထာရုတ္တမိသီဘူတတ္တာ ဇဟေတဗ္ဗာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ပဏ္ဍိတလက္ခဏံ ဟိ အတ္တနယဂဟဏန္တိ။ ။ ကဝိသာရ။ ။ အဗ္ဗုတိ သဒ္ဓံ ကရောတိတိ အဗ္ဗု။ ။ ယောဇနာ။ ။ အဗ္ဗိ ရဗိသဒ္ဓေ။ အဗ္ဗုတိ အဗ္ဗာ အဗ္ဗု။ ရဗ္ဗတိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ တတိယက္ခရာ (ဗ) နှင့်သာလိုသည်။ ။ နိကား-နိသေသတ္ထ။ ယင်းဖြင့်သေက္ခကိုစင်စေ။ ။ နိဇ္ဈေါတနိ နိသေသတော အာယတိံ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မာတာပါဒနေန ဓောတာနိ။ ။ သာရတ္ထ။ ။ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ကား မလ၊ သုံးပါး။ ။ ၎င်း။

ဝိသုဒ္ဓိဝိဇ္ဇာပဋိသန္တိဒေဟိ။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသော ရေကြည်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဆေးလျှော်အပ်ပြီးသော မလသုံးပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အသူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော ရေကြည်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဆေးလျှော်အပ်ပြီးသော အာသဝလေးပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အသူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော။ ပဋိသန္တိဒါလေးပါးရှိကုန်သော။ ဝဇီရ။ ။ ဟေတာလင်္ကာရနည်း။ ။ ဝုဒ္ဓိတိုင်းလည်း သမ္ပန္နသင့်၏။ အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ဤအတိုင်းယူ။

ယဉ္ဇတ္ထဝတောသဒ္ဓေက၊ သေသတော ဝါ ပိသုယျတေ။
တံ သမ္ပဇ္ဈတေ ပစ္စေကံ၊ ယထာလာဘံ ကဒါမိပိ။ ။

ဟူရကား နွန်ကေသိသ်မှ ရှေ့နောက်ပုဒ်ကို ယေဘုယျအားဖြင့်ပုဒ်တိုင်း နှင့်စပ်ကောင်းသောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိကိုနှစ်ပုဒ်လုံးနှင့်စပ်။ ပဋိသန္တိဒါသဒ္ဓါကား နိယတိတ္ထိလိင်ဖြစ်သော်လည်း။ ။

ကမ္မဓာရိယောစ ဒုန္နောစ၊ တပျုရိသောစ လာဘိနေဘူ။
တယောပရပဒေ လိင်္ဂံ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိဗဒန္တရေ။ ။

ဟူရကား။ ။ ဤသို့အညပုဒ်၏လိင်သို့လိုက်ခြင်းကြောင့်ပုလ္လိင်။

သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏနကောဝိဒေဟိ။ အသူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ပဋိသန္တိဒါလေးပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သူတော်ကောင်းတရားဟုဆိုအပ်သော

ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဖွင့်ခြင်း၌။ ဝါ-ဖွင့်ခြင်း၌။ လိမ္မာကုန်သော။ (သံဝဏ္ဏနာ
ကား ဘာဝသာဝနပုံလိင်)။ ဝါ။ ပိဋကတ်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌ
ကထာ၌လိမ္မာကုန်သော။ (သို့မူသံဝဏ္ဏနာကား ကရုဏာသမိ ဣတ္ထိလိင်၊
ဆန်းကြောင့်ရသာ-ပြ)။

ကံ ဝါစံ ဝိဒန္တိတိ ကောဝိဒါ။ ကုယာ ဝါ ဘူရိသမာ ပညာယ ဝိဒန္တိတိကော
ဝိဒါ။ ကုဘူရိသမာ ဝါ ဝိဒါ ပညာ ဧတေသန္တိ ကောဝိဒါ။ သရဏံ ကုမုဒံ-စသည်
ကဲ့သို့ အန္တတာကား-အန္တောနိတ၊ လိမ္မာသည်ဟူသောသင်္ကေတတ္ထ-ပါကဋ။

ယထာကထန္တိ ဗျုပ္ပတ္တိ၊ ရုဇ္ဈိယာ အတ္တနိစ္စယော။
ဇုတိရုဇ္ဈိပသိဒ္ဓေန၊ ဗျုပ္ပတ္တိယေန ကေနစိ။ ။သဒ္ဓါငယ်။

သလ္လေခိယေ၊ ကိလေသာကို၎င်း၊ ပစ္စည်းပရိက္ခရာပေါများခြင်းကို၎င်း
ခေါင်းပါးစေတတ်သောသူ၏အဖြစ်၌။

ကိလေသဇာတံ ပရိက္ခာရဗာဟုလ္လံ ဝါ သလ္လိခတိ တနံ ကရော
တိတိ သလ္လေခေါ၊ သလ္လေခသာ ဘာဝေါ သလ္လေခိယံ။ ။ဝဇီရ။

ဤ၌ရဟန္တာအရာဖြစ်၍ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေတတ်သည်အဖြစ်
ကိုမလို။

ဣဓ ပန ဒီဏာသဝါဒိကာရတ္တာ ပရိက္ခာရဗာဟုလ္လံ သလ္လိခန
ဝသေနော အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။

ဝါ-သလ္လေခိယေ၊ ပစ္စည်းပရိက္ခရာပေါများခြင်းကိုခေါင်းပါးစေတတ်
သော၊ အပ္ပိစ္ဆိတာ-အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်းသည် ဖြစ်အပ်သောရတင်
စသောသလ္လေခပဋိပတ်၌။ ဝိမတိ။ နှေးနည်းကတ္တုသင်္ဂြိုဟ်၍ အပ္ပိစ္ဆိတာ
စသောဂုဏ်ကိုယူ။

သလ္လေခေန နိဗ္ဗတ္တံ သလ္လေခိယံ။ ။ဟံ တဒ္ဓိတ်ဆင့်မှ ရတင်-စသောသလ္လေခ
ပဋိပတ်ကိုယူ။

နောသုလဘူပမေဟိ၊ ရလွယ်သော ဥပမာမရှိကုန်သော၊ အယုတ္တတ္ထ၊
ဝါ။ မရလွယ်သောဥပမာရှိကုန်သော၊ ယုတ္တတ္ထ။

ဥပမာသဒ္ဓါကား-

ဥပမတ္တာယိတတ္ထံ-စသည်၌ ဥပမေယျတ္ထ။ ဥပမာနော ပမေယျာနံ၊
သဒ္ဓမ္မတ္ထံ သိယောပမာ-စသည်၌ သဒ္ဓမ္မတ္ထ၊ ဤ၌ဥပမာနတ္ထ။ ဥပမိယတိ
ဧတာယာဟိ ဥပမာ။ ။ယောဇနာ။ ။ဤမည်သောသူနှင့်တူ၏ဟု
နှိုင်းရှည်ကြောင်းဥပမာနရခဲ၏ဟူလို။

ဝါ-နောသုလဘူပမေဟိ၊ ဓလ္လပသောနှိုင်းရှဉ်ခြင်းမရှိကုန်သော၊ ဝါ၊
မဓလ္လပသောနှိုင်းရှဉ်ခြင်းရှိကုန်သော။

ဥပမာသဒ္ဓါကား သဒ္ဓမ္မတ္ထ၊ ဥပမိယတေ ဥပမာ။ ။ဘာဝသာဓ်ပြု။
နှိုင်းရှဉ်စရာဥပမာရခဲ၏ဟူလို။

မဟာဝိရဿ၊ မဟာဝိဟာရဝါသီနိကာယံ၏။ ဓဇူပမေဟိ၊ ပညာ
ဖြင့်လွန်စွာတက်ခြင်းငွေ တံခွန်လျှင်ဥပမာရှိကုန်သော၊ ဝဇိရ၊ ဌာနူပစာ၊
ဝါ-မဟာဝိဟာရဿ၊ မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၏။ ဝါ၊ မဟာမေဃ
ဝန်ဥယျာဉ်၌တည်သော ကျောင်းတိုက်၏။ ဓဇူပမေဟိ၊ သိကြောင်းဖြစ်၍
ရထား၌စိုက်ဆောက်သောတံခွန်လျှင်ဥပမာရှိကုန်သော။

ရထား၌စိုက်ဆောက်သောတံခွန်သည် ရာဇ၊ ဥပရာဇ၊ သေနာပတိ-စသည်တို့
စီးသောရထားဟု အရာနိမ့်မြင့် သိကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ဤသည် မဟာထေရ်တို့ နေ
သော ကျောင်းတိုက်ဟု သိကြောင်းဖြစ်ကုန်၏ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-မဟာဝိဟာရဿ၊ မဟာဝိဟာရနိကာယံ၏။ ဓဇူပမေဟိ၊ ဒိဋ္ဌိ
ဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အမွန်ဖြစ်၍မှတ်ကြောင်းဖြစ်ရကား တံခွန်လျှင်
ဥပမာရှိကုန်သော။ ဝိမတိ၊ ဌာနူပစာ၊ ဝါ-မဟာဝိဟာရဿ၊ ကျောင်း၏။
ဓဇူပမေဟိ၊ တံခွန်နှင့်တူကုန်သော။

ဓဇေဟိ ဥပမာ သဒ္ဓိသာ ဓဇူပမာ။ ။ယောဇနာ၊ ဋီကာများ၌ ဗဟုဗ္ဗိဟိ
သာပြုသည်။ ဋီကာများထက်ထူး၍တော်အံ့မထင်။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဝရန္တယေဟိ၊ မြတ်သောသဗ္ဗညုဘုရားသို့အစဉ်လိုက်ကုန်
သော၊ (သဒ္ဓတ္ထ)။ ဝါ၊ မြတ်သောသဗ္ဗညုဘုရား အလိုတော်သို့ အစဉ်လိုက်
ကုန်သော၊ (အနိပ္ပါယတ္ထ)။

အနုယန္တိ အနုဂစ္ဆန္တိတိ အန္တယာ။ အနုပုဗ္ဗော ဣ ဂတိယံ။ သမ္ဗုဒ္ဓဝရံ အန္တ
ယာ သမ္ဗုဒ္ဓဝရန္တယာ။ ။ယောဇနာ။

ဝရသဒ္ဓါဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုခပ်စေ။ ဝဇိရ၊ ပဝရသည် ပဒါဒိန္နံ၊ ဝရ
သည် ပဒန္တိန္နံ၊ ဥတ္တမစသည်တို့ကား ဥဘယ၌ကျမြဲဖြစ်၍ သမ္ဗုဒ္ဓဝရ
ဟူသည်။

ပဝရ၊ ဝရသဒ္ဓေသုံ ပဝရသဒ္ဓေါ ပုဗ္ဗနိပါတိ၊ ဝိရသဒ္ဓေါ ပစ္စာနိပါတိ။ ပဝရ
ရာဇာ။ ရာဇဝရော၊ ဥတ္တမာဒယော။ ပုဗ္ဗုတ္တရေသု။ ဥတ္တမရာဇာ။ ရာဇုတ္တမော။
သေဋ္ဌရာဇာ။ ရာဇသေဋ္ဌော။ ဣစ္စာဒိ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

ဤပုဒ်ကိုပုဗ္ဗာစရိယာသဘောဟိ၊ နယောဟိ-ယင်းနှစ်ပုဒ်မှာစပ်၊ သာဓုတ္တ၊
ယောဇနာ။ ကာကောလောကန၊ သီလေသ၊ ပဒိပ၊ ဘိနုသတ္တိသမဇ္ဇေတ၊
အာဝုတ္တိနည်း။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၊ ဝိမတိတိန္ဒိကား နယောဟိသ္မိသာစပ်လိုသည်။

ပုဗ္ဗာစရိယာ သဘောဟိ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်သော အရှင်မဟာကဿပ-
စသောရှေးဆရာတို့သည်။ ဝါ၊ အရှင်မဟာကဿပ-စသောရှေးဆရာမြတ်
တို့သည်၊ အာသဘာသဒ္ဓါကား အကမ္ဘိယတ္တ၊ ဥတ္တမတ္တဝါစိရုဋ္ဌိ။

မဟာကဿပထေရာ ဒယော ပုဗ္ဗာစရိယာဇေဝ အကမ္မနဋ္ဌေန ဥတ္တမဋ္ဌေနစ
အာသဘာ။ ။ဋီကာ။

ဥတ္တရသ္မိံ ပဒေ ဗျုပ္ပ၊ ပုဂံဝေါ သဘကုဉ္ဇရ။
သီဟသဒ္ဓါလနာဂါဒျ၊ ပုမေ သေဋ္ဌတ္တဂေါစရာ။ ။အမရကောသ။

ဤကားလည်း ယျောဘုယျသာ။

ဟတ္ထိနာဂန္တိ ဟတ္ထိဘူတံ မဟာနာဂံ-ဖွင့်သော စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ
စသည်ကိုထောက်။

ဥသတိပဋိပက္ခေ နိဒဟတီတိ ဥသဘော၊ သေဋ္ဌော၊ ဥသဓာတ်၊ အဘပစ္စည်း။
ဥသ-ဒါဟေ။ ။မောဂ္ဂလာန်။ ။ဥသာပေတိ ပစ္စနိကေတိ ဥသဘော၊ ဥသ-
ဒါဟေ၊ အဘော။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ဤအလိုသော် သို့ဝစနတ္ထပြုပြီးမှ။
ဥသဘာယေဝ အာသဘာ-ပြန်။ ။နိပ္ပန္န။

ဝါ-ပုဗ္ဗာစရိယာသဘောဟိ၊ ပရဝါဒီတည်းဟူသောဘေးရန်ကို သည်း
ခံနိုင်သောအနက်၊ တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြီးကိုရှက်ဆောင်နိုင်သော
အနက်၊ မိုးကြိုးစက်သံ အရာတို့ဖြင့်လည်း မတုန်လှုပ်သောအနက် အား
ဖြင့် နိသာမည်သော နွားလားနှင့် တူကုန်သော အရှင်မဟာကဿပ
စသောရှေးဆရာတို့သည်။

တေဇေ ပရိဿယသဟနံတော ပဋိပက္ခဘူတကိလေသ ဟနနံတော ပရ
ဝါဒီမိဂေဟိ အပဓိသနိယတောစ သီဟသဒိသတ္တာ သီဟတိ ပုဗ္ဗာစရိယ
သီဟာ။ ။ဟူသောကန်၊ ဋီကာနှင့်အညီတည်း။ ။ဥသဘာသဒ္ဓါကား ဥသဘာ၊
ဝသဘာ၊ နိသဘာသုံးပါးတွင် နိသဘာဟော။ သဗ္ဗဂဝသေဋ္ဌော သဗ္ဗပရိဿယ
သဟော သေတော ပါသာဒိကော မဟာဘာရဝဟော။ အသနိသတသဋ္ဌေဟိဝိ
အကမ္မနိယော နိသဘော။ သော ဣဓ ဥသဘောတံတိ အဓိပ္ပေတော။ ဣဒမ္ပိ ဟိ
တဿ ပရိယာယဝစနံ။ ။သမ္မောအဋ္ဌကထာ။ ။ဥသဘာပိယာတိ အာ
သဘာ-ပြန်။

နွားတရာရှိသောသင်း၏ အကြီးကား ဥသဘာ၊ နွားတထောင်ရှိသော သင်း၏ အကြီးကား ဝသဘာ၊ အလုံးစုံသောနွားတို့၏ အကြီးကား နိသဘာ၊ ဝါ-နွားနောက်တရာ၏အကြီးကား ဥသဘာ၊ နွားနောက်တထောင်၏အကြီး ကား ဝသဘာ၊ အလုံးစုံသောနွားနောက်တို့၏အကြီးကား နိသဘာ၊ ၎င်းနွား တရာရှိသောသင်း၏ အကြီးကား ဥသဘာ၊ နွားတထောင်ရှိသော သင်း၏ အကြီးကား ဝသဘာ၊ နွားတသိန်းရှိသောသင်း၏အကြီးကား နိသဘာ၊ ဝါ- ဂါမခေတ်တခု၌ အကြီးကား ဥသဘာ၊ ဂါမခေတ်နှစ်ခု၌ အကြီးကား ဝသဘာ၊ အလုံးစုံဂါမခေတ်၌ အကြီးကား နိသဘာ၊ ဝါ-တုဘက်ကင်းသော အနက်ကြောင့် ဥသဘာ၊ ဝသဘာ၊ နိသဘာ-ဟူသည်သာ အမည်သာ ထူးပြား သည်။ သရုပ်အထူးမရှိ၊ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ။

ပုဗ္ဗောပူယေ ဂတေအာဒေါ၊ သောဒိသာဒေါတိ လိင်္ဂံ ကော။ ၈ ။

ဟူသောအနက်တွင်၊ ပုဗ္ဗာစရိယာသာသန္တံ ပုဗ္ဗသဒ္ဓါကား အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ယူအပ်သောကာသ၊ ဝါစက၊ တိလင်္ဂိက။ ယင်းလည်းပူယတ္ထ၊ ဂတတ္ထ၊ အာဒုတ္တတို့ကဲ့သို့သုဒ္ဓနာမ်မဟုတ်၊ ဒိသာဝါစကကဲ့သို့ကာလဝါစကလည်း သဗ္ဗနာမ်။

ပုဗ္ဗာဒယော ဥတ္တံရပရိယန္တံ၊ ဒိသာကာလာဒိ ဝဝတ္ထာဝစနာ။ တထာ ဟိ ပုဗ္ဗပရာပရဒက္ခိဏုတ္တရာသဒ္ဓါ ပုလ္လိင်္ဂတ္ထေ။ ယထာ ကာလဒေသာဒိဝစနာ။ ဣတ္ထိ လိင်္ဂတ္ထေ ဒိသာဒိဝစနာ။ နပုံသကလိင်္ဂတ္ထေ ဌာနာဒိဝစနာ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

အယံ ဝိနယော၊ ကျိ။ ဝါ-အယံ၊ ဤယသ္မိံ ဌိတေ-စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီး သောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဝိနယော၊ ကျိ။ စိတ္တေဟိ၊ များသော အပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော။

စိတ္တန္တိတိ စိတ္တာ၊ စိတ္တိယန္တိတိ ဝါ စိတ္တာ-ပျိ။ ။ စိတ္တဓါတ် အပစ္စည်း။ စိတ္တစိတ္တကရဏေ၊ ကဒါစိ ဒဿနေပိ။ စိတ္တကရဏံ ဝိစိတ္တဘာဝကရဏံ။ စိတ္တေတိ စိတ္တယတိ စိတ္တံ။ ။ ၎င်း။

သမ္မုဒ္ဓေ ဝရနွယေဟိ၊ ကုန်သော၊ ပေးမြဲ၊ နသေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ ကာမဉ္စ သံဝဏ္ဏိတော၊ စင်စစ်သဖြင့်ကား ဖွင့်အပ်ပြီး။ ဝါ၊ စင်စစ်ကားဖွင့်အပ်ပြီး။ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်းဖွင့်အပ်ပြီး။ သဒ္ဓတ္ထ၊ ဝါ၊ အချင်းခပ်သိမ်းဖွင့်အပ်ပြီး။ ။ အဓိပ္ပါယတ္ထ။ ။

ကာမန္တိပဒံ သံဝဏ္ဏိတောတိပဒေ တတိယာဝိသေသနံ၊ ကြိယာဝိသေသနံ
ဝါ။ ။ယေခဇနာ။ ။ကာမန္တိ ဧကန္တေန၊ယထိစ္စကံဝါ။သဗ္ဗသောတိ ဖုတ္တံ
ဟောတိ။ ။ဋီကာ။ ။ကာမံကား ဣစ္ဆတ္ထသော် နာမ်ဧကံသတ္တကား နိပါတ်။

စညဒတ္ထတု၊ တဋ္ဌေကံ သေသသက္ကံစာ၊ ဒွါကာမံ ဇာတုဝေဟဝေ။ ။
အဘိဓါန်။

ဝါ-ကာမဉ္စသံဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်သည်ကားဖြစ်စေ။ ။ကာမံကား၊
အနုညတ္တနိပါတ်။ အနုညာယံကာမ မဗျယံ၊ ၎င်း၊ ဝါ-ကာမဉ္စသံဝဏ္ဏိ
တော၊ အကယ်၍ ဖွင့်အပ်၏ရှင်၊ ပနတထာဝိ၊ ထိုသို့ဖွင့်အပ်ငြားသော်
လည်း၊ ။ကာမံကား ကိဉ္ဇာပိယဒိပိတို့ကဲ့သို့၊ ရှေးဆရာတို့ဖွင့်သော
အဋ္ဌကထာရှိပေသည်ဟု ချီးမြှင့်ကိုထွန်းရကား၊ အနုဂ္ဂဟတ္တနိပါတ်။

ကာမံ ယဒျပိသဒ္ဓတ္ထ၊ဧကံသတ္တေစ ဒိဿတိ။ ။၎င်း။

ပန၊ ကား၊ ယင်းသို့ပင်ရှိသော်လည်း။ ဤမည်သောအကြောင်းဖြင့်၊
ချိုဝဲ၏ဟု မနှစ်သက်ခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ထွန်းရကား အရမ်းသံသ့စနုတ္တ။
ဂရဟတ္တ၊ ကာမဉ္စန္တ စ-ကားဝါကျာရက္ခ၊ စသဒ္ဓေါ ဝါကျာရက္ခတ္ထော၊
သောဇနာ။ ။ဝါကျာရက္ခကိုပင် ဥပရာသဆိုသည်။ ဥပရာသတ္ထောဝါ
စသဒ္ဓေါ၊ ဥပရာ သောတိစဝါကျာရက္ခောဝုစ္စတိ။ သော ဟိ ဂန္ဓကာရာနံ
ပကဟိ၊ ယဒိဉံ ကိပ္ပိဝတွာ၊ ပန အပရံ ဝတ္ထုမရတန္တာနံ၊ သေဒ္ဓပယော
ဂေါ၊ ။သာရတ္ထ။

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသေဝတ္ထဿ၊စောဒနာပိ သိဟာပုန။
ယံ ပရံ ဝတ္ထုကာမဿ၊ဝါကျာရက္ခောတိ ဝုစ္စတိ။ ။

ဟူကား ယခင် အနုသန္ဓေအတိုင်း။ စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ယင်းဝါကျကို အား
ထုတ်ခြင်း၊ထွန်းခြင်းသည်ပင်လက္ခဏာ-

ဧတိသာသံဝဏ္ဏနာယ၊ ထိုရှေးအဋ္ဌကထာဟောင်း၏၊(သင်္ခတတ္တာဒ္ဓိ
ဘာဝသမ္ပန်)၊ပစ္ဆိမာဒ္ဓိ၊တမ္ပပဏ္ဏိဒိပကေဟိ၊ သိဟိန္ဒုက္ခန်းဒ္ဓိနေကုန်သော၊
မဟာထေရေဟိ၊ တို့သည် (သင်္ခတဒ္ဓိ ကတ္တား)၊ ဝါ-တမ္ပပဏ္ဏိဒိပကာနံ၊
ကုန်သော၊ မဟာထေရာနံ၊ တို့၏၊ (သင်္ခတဒ္ဓိ ဘာဝယုတ်သမ္ပန်၊ ဋီကာ
များနှင့်အညီ)၊သိဟန္တဒိပကေန၊ သိဟိန္ဒုက္ခန်းဒ္ဓိဖြစ်သော၊ ဝါကျေန၊ သင်

တိုင်းဦးစွပ်နှင့်တူသောသီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်၊ သင်္ခတတ္တာ၊ စိရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ စိရင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သောသံဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ ဝါ-သော၊ ဤသို့ ကာမဉ္စ ဗုဗ္ဗာစရိသာသဘောဟိ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ် ဖြီးသောဂုဏ်ရှိသော၊ သံဝဏ္ဏနာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာသည်၊ ဒိပန္တရေ၊ သီဟိုဠ် မှတပါးသောကျွန်း၌၊ ဘိက္ခုဇနဿ၊ ရဟန်းအပေါင်း၏၊ ဝါ၊ အား၊ ကိပ္ပိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝါ၊ စိုးစဉ်းမျှသော၊ ဝါ၊ စိုးစဉ်းမျှ၊ အတ္ထံ၊ ကို၊ ဝါ၊ သို့၊ ယဉ္ဇာ၊ ငွေ၊ နအဘိသမ္ဘုဏာတိ၊ မပြီးစေနိုင်၊ ဝါ၊ မရှိမရောက်နိုင်၊

သင်တိုင်းဦးစွပ်နှင့်တူသောသီဟိုဠ်ဘာသာဟူသည်ကား-

ဘုရားကို ဗုဒ္ဓဗလ္လိမောဟံသျှ၊ စေတီကိုဓာတုတ္ထဟံသျှ၊ စာပေကို ပေါတ္ထဟံသျှ၊ ဆွမ်းကို၊ ဓာနိ၊ ခေကိုဝါတုရ-စသည်ဖြင့် ပြောဆိုသော ဘာသာတည်း။ ဥာဏာဘိဝံသအမည်ရှိသော မောင်းထောင်ဆရာ၊ ၊ ရှင်အရိယဝံသကား၊ သရုပ်ကိုမထုတ်ဘဲ၊ အသူးမျှကိုစွဲ၍ မြန်မာဘာသာ ကိုပင် အမှောက်ကောင်းမှု၊ အမှောက်မကောင်းမှု ဣစ္စာဒိဟူ၏။

သီဟံ လာတိ အာဒေါတိ ဂဏ္ဍာတိတိ သီဟဋ္ဌော-သီဟကုမာရဿ မုချ" ထိုနှင့်အနွယ်တူသည့်တို့ကား သဒိသုပစာ၊ ကျွန်းကား ဌာနုပစာ။

သီဟဿ ဃနတော ဂဟနတော သီဟဋ္ဌော-သီဟကုမာရော၊ တဗ္ဗံသေ ဇာတတာယ တဗ္ဗပဏ္ဍိဒိပေ ခတ္တိယာနံ၊ တေသံ နိဝါသတာယ တဗ္ဗပဏ္ဍိ ဒိပဿာပိ သီဟဋ္ဌဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓိဋ္ဌိကာ။ ။ တဗ္ဗံသေ ဇာတဇေတရဟိ သဗ္ဗေပိ သီဟဋ္ဌာ နာမ ဇာတာ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။ ။ မုဒ္ဓဇနှင့်သာလိုသည်။ လဿဋ္ဌော၊ သီဟဋ္ဌော၊ ဂရုဋ္ဌော။ ၎င်း။ ။ အကျယ်ကိုလိုမှု မဟာဝင်မှာယူ။

ဒိဓာ အာပေါ သန္တတိ ဧတ္တာတိ ဒိပေါ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။ ။ ဇလမဇ္ဈေ ဒိပ္ပတိ တိ ဒိပေါ။ ယောဇနာ။ ။ ဇလမဇ္ဈေ ဒိပ္ပတိတိ ဒိပေါ။ ဒိပ္ပန္တိ ဧတ္ထ သဒ္ဓမ္မာတိ ဒိပေါ။ အဘိဓာန်ဋ္ဌိကာ။ ။ သီဟဋ္ဌော ဒိပေါ-ကမ္မဓာရည်း။ ဌာနုပစာမကြံမူ။ သီဟဋ္ဌာနံ နိဝါသော ဒိပေါ။ ဇေဇ္ဈလောပတပျုရိသံတွဲ။ ။ သီဟဋ္ဌဒိပေ ဘူတံ သီဟဋ္ဌဒိပကံ။ ယောဇနာ။ ။ နအဘိသမ္ဘုဏာတိ၌ သမ္ဘုဓာတ် ဣာပစ္စည်း။ သွာဒိဂိုဏ်း။ အပပါဋ္ဌဏေသမ္ဘုဓာ အပုဏာတိ ပါပုဏာတိပတ္တော။ သဗ္ဗညုတ ပတ္တော သမ္ပတ္တောယမသာဓနံ။ သမ္ဘုဏာတိ။ န ကိပ္ပိ အတ္ထံ အဘိသမ္ဘုဏာ တိ။ သမ္ဘုဏန္တော အဘိသမ္ဘုဏန္တော။ အဘိသမ္ဘုဏမာနော။ ။ သဒ္ဓနိတိ။

ဦးကာတို့၌ နသမ္မာဒေတိ-နသာဓေတိ-ဟုဖွင့်ခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်ထွက်သော။ ။
န အဘိ သမ္ဘုဏ္ဍာတိတိ န ပါပုဏ္ဍာတိ၊ န သာဓေတိတိ ဂုတ္တံ ဟောဝံတိ
၎င်းသံပုဗ္ဗ ဘူမိတ်ကြံသော် ဘူဝါဒိဂိုဏ်းနှင့်ဆန့်ခွဲ။သဒ္ဓနီတိအလို။ ။န ကိန္နိ။
အတ္ထံ အဘိသမ္ဘုဏ္ဍာတိတိ ကိန္နိ ပယောဇနံ ဖလံ ဟိတံ န သာဓေတိတိ
အတ္ထော။န တံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိန္နိ အတ္ထံ အနုဘောတိတိအာဒိသု ပိယ။
ဟူသောဝဇီရဗုဒ္ဓိအလိုသော်ကား-ဘူဓာတ်သည်ပင် အတ္တာတိသယအားဖြင့်
သာဓနတ္ထံ။ပစ္စည်းအထူးဖြင့် သွာဒိဂိုဏ်းလည်းဟူသင့်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။

ယသ္မာ တသ္မာပုဒ်တို့ကို လောက ဝေါဟာရအရာ၌ ယသ္မာ၊ ကာရဏာ၊
တသ္မာကာရဏာ-ဟုစွဲ၍ မယောဇနာသင့်။အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော အကြောင်းကို
ဆိုရာပရမတ္ထအရာ၌ကားယောဇနာသင့်၏။တထာ ယသ္မာ တသ္မာတိပဒေဟိပိ
သဒ္ဓိံ ပစ္စေကံ ကာရဏာတိပဒံ ယောဇေတွာဝဒန္တိ။ယသ္မာကာရဏာတိ အာ
ဒိန္နိ။ဘံပိ နဂဟေတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ တသ္မာ ကသ္မာတိပဒေဟေဝ ကာရဏတ္ထဿ
ပကာသိတက္ကာ ပါဠိယံ ပေါရာဏ ဌကထာဒိသုစ တာဒိသဿ န ယဿ
လောကဝေါဟာရဝသေန အာဂတဿ အဒဿနတောစ။တသ္မာ ယတ္ထကတ္ထ
စိ တာဒိသဿ ဒဿနံ ဝိညူနံ အပ္ပမာဏံ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဗုဒ္ဓသိရိပ္ပယဿ၊ ဗုဒ္ဓသိရိအမည်ရှိသော။ ဝါ၊ဗုဒ္ဓသိရိဟုခေါ်ဝေါ်အပ်
သော။

အဝှါတဗ္ဗောတိ အဝှယော၊အာပုဗ္ဗော ဝှေ-အဝှါယနေ။ အာသဒ္ဓေါ ဥပ
သုက္ကေ။သညောဂပရတ္တာရသောဇာတော။၎င်း။ ။ဗုဒ္ဓသိရိတိအဝှယော နာမံ
ယဿာတိ ဗုဒ္ဓသိရိပ္ပယော။ဗုဒ္ဓသိရိတိဝါ အဝှယော ဗုဒ္ဓသိရိပ္ပယော-ပြု။

ထေရဿ၊ ဤ၊ အဇ္ဈေသနံ၊ အလွန်လေးမြတ်စွာ တိုက်တွန်းခြင်းကို။
ဝါ၊ တောင်းပန်ခြင်းကို။

အဇ္ဈေသနန္တိ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ပရိယုပါသိတွာ ဂရံတရံ ပယောဇနံ၊ဥဒ္ဓိဿ အ
ဘိပတ္တနာ၊အဇ္ဈေသနာ၊တံ အဇ္ဈေသနံ အာယာစနန္တိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ။

သမ္မာ၊ ခိုသေသဖြင့်။ ဝါ၊ ခိုသေစွာ။ ဝါ၊ အခိုအသေပြု၍။ သမန္နဿ
ရနန္တာ၊ အဘန်တလဲလဲ အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊နှလုံး၌ထားသည်ဖြစ်
၍။ ဝါ၊သော၊အဟံ၊သည်။

သမ္မာရှိပြီးရကား သံအနုသည် ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တကလည်းဟူ၏။ သမ္မာ
ကား အဇ္ဈေသနံ၌ ဝိသေသနံဟူအံ့။ အဇ္ဈေသနံသည်ပင် ဂရုတရပယောဇန

ကိုဟောခြင်းကြောင့်မယူသင့်ဟူလို၊ယင်းသာရတ္ထနှင့်အညီ၊ သမနုဿ
ရန္တော ဖြင့် ဤအဋ္ဌကထာကိုစီရင်စဉ်ကာလဗုဒ္ဓသီရိမထေရ်မရှိပြီ။ ။
ရှေးကရှိသောစွာတောင်းပန်ဘူးသည်ကိုသာပြသည်။

သမ္မာသမနုဿရန္တော တိ တဿာဘာဝံ ဒီပေတိ အာဒရဉ္စ။ ။ဝဇီရ။

ဣဒံသံဝဏ္ဏနံ၊ ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကို၊ ပါဠိနယာနုရူပံ၊ ပါဠိတော်နည်း
နှင့်လျော်စွာ။ ။

(ပါဠိနည်း ဟူသည်လည်း ပါဠိဂတိ၊ ပါဠိသဘောတည်း၊ ပါဠိဂတိ
ပါဠိသဘော ဟူသည်လည်း မာဂဇာတာသာ သဘာဝ နိရုတ္တိပင်တည်း၊
မာဂဇာတာသာသဘာဝ နိရုတ္တိကိုလည်း-

ယာ မာဂဇာမူလဘာသာ၊နရာယာ ယာဒိ ကပ္ပိကာ။

ဗြဟ္မာနော စဿုတလာပါ၊သမ္ပုဒ္ဓါစာပိ ဘာသရေ။ ။ ဟူလည်အတိုင်းယူ

ထိုကြောင့် ဤပုဒ်ဖြင့် သီဟိုဠ်ဘာသာကို မာဂဇာတာသာ ပြန်အံ့ဟု
ပြသည်။

ပါဠိနယာနုရူပန္တိ ပါဠိနယဿ အနုရူပံ ကတွာ မာဂဇာတာသယ ပရိ
ဝတ္တိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။သာရတ္ထ။

ဒါနိ၊ ဝါ-ဣဒါနိ၊ သမာချုတိဿံ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်ပေလဒံ။

သံဝဏ္ဏိယတိ သမ္မာ သဒ္ဓတ္တာဓိပ္ပာယ်တ္ထေဟိ အနုနံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာပိဝရိ
ယတိ ဇောယာတိ သံဝဏ္ဏနာ။ ။

အနက်ကို ဖွင့်သောပါဌ်ကိုလည်း ဖွင့်သည်မည်ရကား ပါဠောဟုကံ
ထည့်၊ ဝါ၊ပါဌ်ကိုဖွင့်သောအနက်ကိုလည်း ဖွင့်သည်မည်ရကား အတ္ထော
ဟုကံထည့်၊ တေနသမယေန-စသောပါဠိနှင့်သာချေ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ပဏာမ
မှစ၍ ဗာဟိရနိဒါန်းကုန်ကား သမိပ္ပပစာ။ ဝါ၊ တတ္ထ တံ ဝဏ္ဏယိဿံ
ဝိနယန္တိ ဝုတ္တတ္တာမှစ၍ ဗာဟိရနိဒါန်းကုန်သာ သမိပ္ပပစာ၊ ယောကပ္ပ
ကောဋိဟိဝိ-စသော တဆဲ့ခြောက်ဂါထာကား ပရိပရူပစာ၊ ဝါ၊ ပါဠိ
နိဒါန်း ကိုပါဠိမှာသွင်းသကဲ့သို့၊ အဋ္ဌကထာနိဒါန်းကိုလည်း အဋ္ဌကထာ
မှာ သွင်းကောင်းရကား တတ္ထ သံဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယန္တိ ဝုတ္တတ္တာမှစ၍
အသုံးဝင်သည်ချေ၊ တဆဲ့ခြောက်ဂါထာသည်ကား သမိပ္ပပစာ၊ မဏိဒိပ။

ယာယတ္တမဘိဝဏ္ဏေန္တိဗျဉ္ဇနတ္ထပဒါနံ၊ နိဒါနဝတ္ထုသမ္ပန္နံ၊ သောသံဝဏ္ဏ နာမတာ၊ ဟူရုကား နိဒါနံနှင့်တကွ မချအဋ္ဌကထာမည်သည်။ ဆံဋ္ဌ၊ သတ္တမ၊ အဋ္ဌမ၊ နဝမ၊ ဂါထာ။

ယခုအခါ အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်လတ်သောအခြင်းအရာကရဏပွ ကာရကိုပြလိုရကား သံဝဏ္ဏနံ-စသောနှစ်ဂါထာမိန့်။ သံဝဏ္ဏနံ တဉ္စ သမာရဘန္တော၊ တဿ မဟာအဋ္ဌကထာသရီရံ ကတွာ၊ သံဝဏ္ဏနံ သမ္မာ သမာရဘိသံ သာလိုရင်း။

မဟာအဋ္ဌကထာမှတပါးဝိနည်းအဋ္ဌကထာရှိသေးသည်မဟုတ်သော စုန်ကြောင့်၊ မဟာပစ္စရိယံ တထေဝ။ပ။တတောပိ-မိန့်။

သို့အဋ္ဌကထာဘို့ကိုသာ ယူသော် ယင်းတို့၌ ပြအပ်သော ထေရဝါဒ သည်မပါ၊ ဤမှအပဖြစ်ခဲ့ရာသည် မဟုတ်လောစုန်ကြောင့် အန္တောဂဓ ထေရဝါဒမိန့်။ သာရတ္ထ။

ဝါ-သို့အဋ္ဌကထာဘို့ကိုသာ ယူသော် ယင်းတို့၌ အပဝယ်သာ၌ ထားအပ်သော ထေရဝါဒကို ထိန္တကဲ့သို့ အပဝယ်ထား၍ အားထုတ် မည်လောစုန်ကြောင့် မိန့်သည်။ ဝဇီရ။

ဝါ-သို့အဋ္ဌကထာဘို့မှ ယုတ္တတ္ထကိုသာယူသော် ယင်းတို့၌ ဝိနိစ္ဆယတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်သော ထေရဝါဒသည် အယုတ္တတ္ထချည်းလောစုန်ကြောင့် မိန့်သည်။ ဂုဠတ္ထဒိပနီ။

ကရဏပွကာရကိုပြသဖြင့် ရှေးအဋ္ဌကထာဘို့၌ဆိုအပ်သောဝိနိစ္ဆယ လျှင် အကြောင်းရှိသော ယုံမှားကိုဖျောက်ရခြင်း၊ အဋ္ဌကထာတစောင် တဖွဲ့၌သာ လိမ္မာသောသူတို့၏ ဤနည်းကား ရှေးအဋ္ဌကထာ၌မရှိဟု ပယ် သည်ကိုဖြစ်ရခြင်း၊ ယင်းရှေးအဋ္ဌကထာဘို့၌ အယုတ္တတ္ထကိုယူမှားသော သူတို့အယူကို စွန့်ရခြင်း၊ ယုတ္တထေရဝါဒကိုပြသဖြင့် ဝိနယဓရတို့အား ကြံစည်နည်းကို ပြရခြင်း၊ အယုတ္တထေရဝါဒကို ပယ်သဖြင့် မည်သည့် မထေရ်-မည်သည့်ဆရာတို့ပင် ဆိုသည်ဟုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိုးစားသောသူတို့ ၏ ပုဂ္ဂလဗ္ဗမာဏအဖြစ်ကို ပယ်ရခြင်း-ဤအာနိသင်ကို ပြီးစေသည်။ ဝဇီရ။ သောဘုဇနသမုဿာဟနကိုဖြစ်စေသည်။ သင်္ဂြိုဟ်ဒိကာ စသည်။ ဥပဇာတိဂါထာချည်း။ ပထမဂါထာဝယ် သဒ္ဓါရန္တ-ဤဒီဃ၊ဝိသုတာသု ဌံ ဝိသ်ဟုသသညောဂနှင့်ရှုတ်၊ ဒုတိယဂါထာဝယ် သမ္ပန္တ ရဿနှင့်ရှုတ်။

သမ္မာတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဂါထာဗန္ဓဝသေန ရသသဘာဝေါ ကတောတိ ဝေဒိ
တဗ္ဗော။ ။သာရတ္ထ။

တံဉ္စသံဝဏ္ဏနံ၊ ထိုယခုဆိုအပ်လတ်သော အဋ္ဌကထာသစ်ကိုလည်း။ ။
(စသဒ္ဓါကား ဝါကျာရေတ္တ၊ ယောဇနာ)။ သမာဓာနော၊ ရှိသော်၊ ဝါ။
သော၊ အဟံ၊ သည်။ မဟာအဋ္ဌကထံ၊ သင်္ဂါယနာသုံးတန်တင်သောမဟာ
အဋ္ဌကထာကို။ တဿာသံဝဏ္ဏနာယ၊ ဤ။ သရီရံ၊ ကိုယ်နှင့်တူသည်ကို။
ဝါ၊ ကိုယ်ကို။ ကတွာ၊ ချစ်။

သရတိ ဂစ္ဆတိ၊ သရန္တိ ဝါ တံ ဟိ သန္တိတိ သရီရံ-ဤရော။ ။ အဘိဓာန်
ဋီကာ။ ။ သက္ကသန္တာန်သာ မုချ။ ဂန္ဓမ္မာ သဒိသူပစာ။ ဝါ၊ ဥပမာတဗ္ဗိတ်။ သရီရံ
ခန္ဓပဉ္စကံ။ ယံ ဟိ မဟာဇနော သရီရန္တိ ဝဒတိ၊ တံ ပရမတ္ထတော ခန္ဓပဉ္စက
မေဝ။ ။ သဗ္ဗနီတိ။ ။ သရိယတီတိသရီရံ။ သရစိန္တာယံ-ဟု ယောဇနာ၌
မုချအရကြိ၏။ သက္ကသန္တာန်သာ။ သရီရသဒ္ဓါ ထင်ခြင်းကြောင့် မတန်လွန်း၊
ယင်းဝါကျဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ လာသည်ကို ဤအဋ္ဌကထာသစ်၌ အလုံးစုံ
ယူလတ်ဟုပြသည်။

မဟာပစ္စရိယံ၊ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ၌၊ ယောဝိနိစ္ဆယော၊ ကို၊
တက္ကာရကေန၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ဤ။

ပစ္စရိသဒ္ဓါဘောင်ဟော၊ ထို၌နေ၍စီရင်ရကား ဂန္ဓမ္မာ ဌာနပစာ-ဋီကာ၊
ဥဇ္ဇ၊ မြောတုပ္ပဝေါကုလ္လော၊ ထရောစပစ္စရိတ္ထိယံ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ဂမနာ
ဂမနဝသေနပုနုပ္ပ၊ နံဇလေအရန္တိယာယ၊ သာပစ္စရိ၊ အ၊ နဒါဒိ၊ ယင်းဋီကာ၊
ဝဇီရမုဒ္ဓိကား သိဟိန္ဒဘာသာပစ္စရိ၊ ဘောင်ဟောဘူ၏။

ဝိဿုတာသု၊ ခင်သိမ်းသောအရပ်၊ ခင်သိမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ကျော်
စောထင်ရှားကုန်သော၊ သာရတ္ထ၊ ဝါ၊ လောက၌ ကျော်စောထင်ရှားကုန်
သော၊ ဝဇီရ၊ ကုရုန္တိနာမာဒိသု၊ ကုရုန္တိမည်သော အဋ္ဌကထာ အစရှိကုန်
သော၊ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌၊ ယောဝိနိစ္ဆယော၊ ကို၊ တက္ကာရကေဟိ၊
တို့သည်။ ဝုတ္တော၊ ဤ။

(ကုရုန္တိဝဋ္ဋိဝိဟာရမည်သော ကျောင်းကို ဘိဗ္ဗသေနောကို ဘိဗ္ဗော၊
ဒေဝဒတ္တောကို ဒတ္တောဟူသကဲ့သို့ ကေဒေသဝေါဟာရအားဖြင့် ကုရုန္တိ
ဟူသည်။ ထိုကျောင်း၌ စီရင်ရကား ကျမ်းမှာ ဌာနပစာ၊ ဋီကာ။

အတ္ထော ကထိယတိ တောယာထိ အတ္ထကထာ၊ သံ ယေဝ အဋ္ဌကထာ။
 ဣကာရဿ ဋ္ဌကာရံ ကတွာ၊ ဒုက္ခဿ ပိဋနဋ္ဌောတိ အာဒိသု ဝိယ။ ။ ဇွိကာ
 ဟူရကား သံယုတ်နှင့်တကွ ပြသင့်သည်။ အဋ္ဌကထာဝယ် ခုန့်ဝဇီရာ၊ ဥပေန္တ
 ဝဇီရာဂါထာပါဒကိုထောက်၍လည်း သိသင့်သည်။ တထာနဋ္ဌယုဂံ အဋ္ဌကထာ။
 သဒ္ဓနီတိ။ ။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် အန္ဓကအဋ္ဌကထာ၊ သင်္ခေပအဋ္ဌကထာကိုယူ။ ။
 သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။ စူဠပစ္စရိအဋ္ဌကထာ။ အန္ဓကအဋ္ဌကထာ။ အရိယအဋ္ဌကထာ
 စသည်တို့ကိုယူ။ ။ ဝဇီရ။ ။ ဝိဝိဓေနာကာရေန နိစ္ဆိယတိတိ ဝိနိစ္ဆယော။
 ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗတ္ထကိုယူ။

တတောပိ ဝိနိစ္ဆိယတော၊ ထိုဆုံးဖြတ်အပ်သော အနက် အပေါင်းမှ
 လည်း၊ ဝါ၊ တွင်လည်း၊ (အပိသဒ္ဓါကား သမ္ပိဏ္ဏန)၊ ယုတ္တံ၊ သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗ
 ဌာနအားသင့်သော။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။

ယုတ္တမတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗ ဌာနဿ ယုတ္တမတ္တံ။ စူဠဂဏ္ဍိ၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိ။ ။
 ထိုကျမ်းတို့၌မသင့်သောအနက်မရှိဟူလို။

ဝါ-ယုတ္တံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာနည်းနှင့်၎င်း၊ စတုဗ္ဗိဓဝိနယယုတ္တိနှင့်၎င်း
 သင့်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ။ ဝဇီရ။

မဟာပစ္စရိ စသည်တို့၌ အချို့သောအရာဝယ် အယုတ္တတ္ထကိုအထက်၌ပြုလတ်
 သောကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိနည်းသာအသင့်။ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။

အပရိပ္ပဇ္ဇန္တော၊ မစွန့်ဘဲ။ ဝါ၊ မစွန့်မူ၍။ ဝါ၊ သော၊ အဟံ၊ သည်။
 အန္တောဂဓထေရဝါဒံ၊ အတွင်း၌ ဝင်သောထေရဝါဒရှိသည်ကို။ ကတွာ၊
 ၍။ သံဝဏ္ဏနံ၊ အဋ္ဌကထာသစ်ကို။ သမ္မာစွာ၊ သမာရတိသံ၊ အံ၊ ဂိုကာ။

ရှေးသံဝဏ္ဏနာကံ၊ သမာရတန္တောဟူသောပုဗ္ဗကာလကြိယာ၏ ကံ၊ နောက်
 သံဝဏ္ဏနံကား သမာရတိသံဟူသောအပရကာလကြိယာ၏ ကံ။ သာရတ္ထ။

အဋ္ဌကထာကိုသာ အားထုတ်အံ့။ တပါးကိုအားမထုတ်ဟု ဒဋ္ဌတရ
 ပြလိုရကား သံဝဏ္ဏနံဟုထပ်ပြန်သည်။

ကိံ သံဝဏ္ဏနမေဝ န အညန္တိ ဒဿနတ္ထံ၊ ပုန သံဝဏ္ဏနဂ္ဂဟဏံ။ ဝဇီရ။ ။
 သိဒ္ဓေ သတျာရန္တော၊ နိယမာယ ဝါ ဟောတိ အတ္ထန္တရဝိညာပနာယဝါ။ ။
 ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်လျော်၏။

ဝါ-အန္တောဂဓထေရဝါဒံ၊ သော၊ သံဝဏ္ဏနံ၊ အဒွင်္ဂကို၊ ကတွာ၊ ၍။ သမ္မာ
 စွာ၊ သမာရတိသံ၊ အံ၊ ။ ၎င်း။

သံဝဏ္ဏနံကို ဘာဝသာဓိမု၍၊ ကတွာဟူသောပါဌသေသတွင်စပ်၊ ရှေးသံဝဏ္ဏနံကို၊ သမာရဘိဿန္တလည်းစပ်၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ထေရဝါဒမပါ။ ယင်းကိုကား အဋ္ဌကထာဘို့မှ အပဉ္စသာ ဖွင့်ထားကုန်သည်။ ဤအဋ္ဌကထာသစ်၌ကား အတွင်းသွင်း၍ အားထုတ်အံ့ဟူလို။

ဝါ-အန္တောဂဓထေရဝါဒ၊ သော၊ ယုတ္တံ၊ သော၊ အတ္တံ၊ ကိ၊ အပရိစ္ဆန္တော၊ ဤ၊ သံဝဏ္ဏနံ၊ ကိ၊ သမ္မာစွာ၊ သမာရဘိဿံ၊ အံ၊ ၊ ဂုဠတ္ထံ။

ယောဇနာမူ ထေရဝါဒကို ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း အတွင်း သွင်းသည်ဟု သာပြရသည်။ ၎င်းအန္တောဂဓထေရဝါဒ၊ သံဝဏ္ဏနံဟု သာရတ္ထဒီပနီဝယ် သမ္ပန္နကို ပြသည်ဟု ယင်းဂုဠတ္ထဒီပနီ၌ဆိုခြင်းသည်၊ ယင်းဒီကာဝယ် ကတွာဟု ပါဌသေသကို ပြသည်နှင့်မတန်၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌လည်း ၎င်းနည်းပင်ပြသည်။

ဒသမ-ကောဒသမဂါသ။

ယခုအခါ သောတုဇနာဘို့၏ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိမိကို၊ ဝါ၊ ဥယျောဇဉ်ကို ပြလိုရကား တံမေ-ဝသောဂါသာသိနံ။

တံ မေ နိသာမေန္တ၊ ထေရာစ ဘိက္ခု၊ နဝမဇ္ဈိမာစ သာလိုရင်း။

ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်း အကျိုးရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ဆိုအပ်လတ်သော အတိုင်းပမာဏ မြောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ယုံကြည်ကုန်၍ ဖိတ်သော မနဿနှင့်ရှဉ်သောစိတ်ရှိကုန်လျက် ဣဿာပကာတမရှိကုန်ဘဲ နာသုညှ ကုန်ဟုပြလိုသောကြောင့် ပသန္နစိတ္တာ-မိနံ။ ၊ သာရတ္ထံ။

ပဒိပဓရဖြစ်သော သဗ္ဗညူဘုရားပင် နိဗ္ဗာန်ဝင်သော်လည်း စိုးမိပ်ကြောင့်ကြခြင်းကိုမပြုကုန်ဘဲ ပဒိပသဘွသဖြစ်သော တရားတော်ကို ပူဇော်ကုန်လျက် နာသုညှကုန်ဟု ပြလိုသောကြောင့် ဓမ္မပ္ပဒိပဿ၊ ပ၊ မာနယန္တော-မိနံ။ ၊ ဝဇီရ၊ ၊ (ဣန္ဒဝဇီရဂါသာ၊ တတိယပါဒ၌ ဓမ္မပ္ပဟု၊ ပသံယုတ်နှင့်ရှုတ်)။

မေ၊ ဤ၊ တံသံဝဏ္ဏနံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ်သောအဋ္ဌကထာသစ်ကို၊ ငိုကာ၊ ဝါ-မေ၊ သည်။ ဂုဠမာနံ၊ သော၊ တံသံဝဏ္ဏနံ၊ ကိ၊ ဝဇီရ၊ ဓမ္မပ္ပဒိပဿ၊ တရားတည်းဟူသော ဆီမီးရှိတော်မူသော၊ ဝါ၊ ဆီမီးနှင့်တူသော တရားရှိတော်မူသော၊ သာရတ္ထံ၊ (ပရပက္ခ၊ သကပက္ခ၊ လေးနက်စိသော်လည်းပေး)။ ဝါ၊ ဓမ္မကာယသည်းဖြစ်၊ ဆီမီးသဗ္ဗယ်သည်းဖြစ်တော်မူသော။

အထဝါ-ဓမ္မကာယာ တထာဂတဘိဝံ ၀စနတော ဓမ္မေသ သော
ပဒိပေါစာတိဓမ္မပဒိပေါ၊ ဘဂဝါ။ ။ဝဇီရ။

တထာဂတဿ၊ ဇာ၊ ဓမ္မံ၊ သာသနာထေဝံသုံးပါးကို၊ ဝါ၊ ပရိယတ္တိ
သာသနာထေဝံကို၊ သတ္တဝါရိသေစွာ၊ (ဆန်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကြေသည်။
နိဂ္ဂဟိတန္တနိပါတ်)၊ ဝါ-သတ္တဝါအရိအသေပြု၍၊ (တွာဒိပစ္စယန္တကံတပုဒ်)၊

ပဋိမာနယန္တော၊ မနောဒွါရဖြင့် ပူဇော်ကုန်လျက်၍၊ သော။ ထေရာစ၊
ကုန်သော၊ နဝမဇ္ဈိမာစ၊ ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ တို့သည်၊ ဝါ-ထေရာ၊ ကုန်
သော၊ ဘိက္ခု၊ တို့သည်၎င်း၊ နဝမဇ္ဈိမာ၊ သီတင်းငယ်၊ သီတင်းလတ်ဖြစ်
ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ တို့သည်၎င်း၊ (ဝါ-နဝကား ပုဂ္ဂလဓမ္မ ဒဿာထေဝံ
ပုဂ္ဂလသဒ္ဓါကဲ့သို့ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသ။ ဝါ၊ ဆန်းကြောင့် ရသေ)၊ နဝ၊
သီတင်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ တို့သည်၎င်း၊ ပေး၊ (နဝသဒ္ဓါကား
ကိုးရသင်္ချာ အသုံး၌၎င်း၊ အပုဗ္ဗတ္တ၌၎င်း ဖြစ်သည်။ ထိုတွင် သင်္ချာကား
သဗ္ဗနာမ်၊ အပုဗ္ဗတ္တကား သုဒ္ဓနာမ်၊

နယန္တေတိ နဝါပြု၊ ။နုထုတိယံ။ နောတိ၊ နဝတိ၊ နတော။ သဒ္ဓနီတိ။
ပသန္တိတ္တာ၊ ကုန်၍၊ နိသာမေန္တ၊ နာစေကုန်သတည်း၊ ဝါ၊ နာလင့်ကုန်၊
အထော နိသာမနံ ဝုတ္တံ၊ ဒဿနေ သဝနေပိဇ၊ *ဟူသောအနက်တွင် ဤ၌
သဝနတ္ထ။

ဥပါဒသမဂါထာ။

ယခုအခါ အဋ္ဌကထာသစ်၏ အကြောင်း အစ အမွန် စင်ကြယ်ခြင်း
အာဂမနိသုဒ္ဓိကို ပြ၍ ပမာဏမြောက်သော အဖြစ်ကို ပြီးစေလိုရကား
ဗုဒ္ဓေန-စသောလေးဂါထာမိန့်-သာရတ္ထ။

ဝါ-အာဂမနိ သုဒ္ဓိကိုပြခြင်း ပမာဏအဖြစ်ကိုပြ၍ အနုသိက္ခိတဗ္ဗ
အဖြစ်ကိုပြီးစေလိုရကား၊ ယင်းကိုမိန့်-ဝိတိ၊

ဝါ-အဋ္ဌကထာသစ်၏ အမွန်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာဟောင်း၏ပမာဏ
မြောက်သောအဖြစ်ကို၎င်း၊ အဋ္ဌကထာဟောင်းလျှင် အမွန်ရှိသော အဋ္ဌ
ကထာသစ်၏ ပမာဏမြောက်သော အဖြစ်ကို၎င်း ပြလိုရကား ယင်းကို
မိန့်၊ ထိုတွင် ရှေးနှစ်ဂါထာဖြင့် အဋ္ဌကထာဟောင်း၏ ပမာဏကို၊ နောက်
နှစ်ဂါထာဖြင့် အဋ္ဌကထာသစ်၏ပမာဏ ကိုပြသည်။

ဝါ-တံ မေ နိဿာမေန္တ၊ ပသန္တိတ္တာဟူသောဥယျောဇဉ်၏ဥယျောဇန ဟေတုကိုပြလိုရကား ဗုဒ္ဓေန-စသော နှစ်ဂါထာမိန့်၊ ဧေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသမျှပမာဏ မြောက်သည်ချဉ် ဖြစ်သောကြောင့် ဥယျောဇဉ်မူသည် ဟူလို၊

သို့သော် ဧေးအဋ္ဌကထာတို့၌သာ ဥယျောဇဉ်မူသင့်၏၊ ဤအဋ္ဌကထာ သစ်၌ ဥယျောဇဉ်မူတန်ရာ ရန်ကြောင့် တတော-စသောနှစ်ဂါထာမိန့်၊ ဧေးအဋ္ဌကထာတို့နှင့်ဝစနမတ္တသာသုးပြားသည်၊ အတ္တအားဖြင့်မထူးပြား၊ ထိုကြောင့်ဧေးအဋ္ဌကထာတို့ပမာဏမြောက်လျှင်အဋ္ဌကထာသစ်၏လည်း ပမာဏအဖြစ်ပြီးရကား၊ သို့ဥယျောဇနဟေတုကိုပြသည်ဟူလို၊ ဤဆိုအပ် ပြီးသောအနုသန္ဓေကား စူဠဂဏ္ဍိ၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိတို့အလို၊

ဝါ-အဋ္ဌကထာသစ်၏ ပမာဏအဖြစ်ကို ပြလိုရကား ဗုဒ္ဓေန-စသော နှစ်ဂါထာမိန့်၊ ဧေးအဋ္ဌကထာတို့၌လာသမျှ ပမာဏမြောက်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာသစ်၌ လာသမျှလည်း ပမာဏမြောက်၏ဟူလို၊

ဧေးအဋ္ဌကထာတို့၌လာသမျှပမာဏမြောက်လေရကား ဤအဋ္ဌကထာ သစ်၌ လာသမျှအဘယ်ကြောင့် ပမာဏမြောက်အံ့နည်းရန်ကြောင့်တတော စသောနှစ်ဂါထာမိန့်၊ ဧေးအဋ္ဌကထာတို့နှင့် ဘာသာမျှသာသုးပြားသော ကြောင့် ပမာဏမြောက်၏ဟူလို၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအနုသန္ဓေကား ဝဇီရ ဗုဒ္ဓိထေရဝါဒ၊

ဤဝါဒနှစ်ပါး ၌စကားအဆိုသည် အာကုလဖြစ်ခဲ့၏၊ အနာကုလဝစန ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာဆရာသည် သို့အာကုလပြု၍ မဆိုတန်ရာ၊ အနာ ကုလဝစနော ဟိ ဘဒ္ဒန္တဗုဒ္ဓဃောသာစရိယော၊ သာရတ္ထ၊ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ သစ်၏ အနုသိက္ခိတဗ္ဗအဖြစ်ကိုပြလိုရကား ဗုဒ္ဓေန-စသောနှစ်ဂါထာမိန့်၊ ဧေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသမျှပမာဏ မြောက်ခြင်းကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာ သစ်လည်း အနုသိက္ခိတဗ္ဗဖြစ်၏ဟူလို၊

ဧေးအဋ္ဌကထာတို့၌လာသမျှပမာဏမြောက်လေရကား ဤအဋ္ဌကထာ သစ်သည် အဘယ်ကြောင့် အနုသိက္ခိတဗ္ဗဖြစ်အံ့နည်း ရန်ကြောင့် အဆုံး နှစ်ဂါထာမိန့်၊ ဤအဋ္ဌကထာသစ်သည် ဧေးအဋ္ဌကထာတို့နှင့် ဘာသာရ ပရိစ္ဆာဂါဒိမတ္တသာ ထူးသည်၊ အတ္တအားဖြင့် မထူးဖြစ်ရကား ဧေးအဋ္ဌ ကထာတို့၌ လာသမျှပမာဏမြောက်လျှင် ဤအဋ္ဌကထာသစ်၏ အနုသိက္ခိ

တဗ္ဗအဖြစ်ပြီး၏ဟူလို၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနုသန္ဓေကား၊ သာရတ္ထဒီပနီ အလို)။

ဗုဒ္ဓေန၊ သဗ္ဗညုဘုရားသည်၊ ယောဓမ္မောစ၊ အကြင်သုတ်၊ အံတိ ဓမ္မာကို၎င်း၊ ယောဝိနယောစ၊ အကြင်ဝိနည်းကို၎င်း၊ ယထေဝ၊ အကြင် အခြင်းဖြင့်လျှင်၊ ဝုတ္တော၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာနှစ်ပါးအားဖြင့် ဟောအပ်ပြီ။

ဘုရားဟောတော်မမူသောပါဠိ၊ ဘုရားဟောတော်မမူသော အနက် မည်သည်မရှိ၊ ဟောတော်မူသည်ချည်း၊ ထိုထိုအရာ၌ ဟောတော်မူအပ် သော ပကိဏ္ဍကဒေသနာတော်ဖြစ်သောအနက်သည်ပင် အဋ္ဌကထာမည် သည်ဟူလို။

န ဟိ ဘဂဝတာ အဗျာကတံ နာမ တန္တိပဒံ အတ္ထိ။ သဗ္ဗေသံ ယေဝ အတ္ထော ကထိတော။ တဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနေဝ တိဏ္ဏံ ပိဋကနံ အတ္ထ ဝဏ္ဏနက္ကမောပိ ဘာသိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဂဝတာ ပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဏကဒေသနာယေဝဟိ။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ။ သုတ်ဋီကာ။

ဋီကာတို့၌သာ ဆိုသည်မဟုတ်။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ဥပါလိသုတ် အဖွင့်၌လည်း ခေယျံ ကရုဏာသမာဓတိ ဝိတ္ထာရေတွာ အတ္ထဒီပကဿ ဘဂဝ တာ ဟိ အဗျာကတံ တန္တိ ခံ နာမ နတ္ထိ။ သဗ္ဗေသညေဝ အတ္ထော ပိ ကထိ တော-မိန့်၏။

သော ဓမ္မောစ၊ ကို၎င်း၊ သောဝိနယောစ၊ ကို၎င်း၊ တဿဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ယေဟိ ဝုတ္တေဟိ၊ အကြင်အရှင်သာရိပုတ္တရာ-စသော သားတော်တို့ သည်။ (သာရတ္ထ)။ ဝါ၊ အရှင်မဟာကဿပ-စသော သားတော်တို့သည်။ (ဝိမတိ)။ ဝါ-ဝုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ယေဟိသာဝကေဟိ၊ တို့သည်။ ဝဇီရ။

ပုတ္တောစ နာမေသ အကြဇော ခေတ္တဇော၊ အန္တေဝါသိကော ဒိန္နကောတိ စတုဗ္ဗိဓော။ ။ ဧကနိပါတ်ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌လာသည့်လေးပါးတွင် အကြဇော၊ အန္တေဝါသိကလည်းဟူကြ၏။

တထေဝ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်လျှင်၊ ဥာတော၊ သိအပ်၏။ အက္ခရာတလုံး တပုဒ်တပါဒမျှမချွတ်ယွင်းစေဘဲ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းမပျက်စေမူ၍ သိအပ်၏ဟူလို။

ထေသံဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ-ဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ၊ ကုန်သော၊ ထေသံသာဝ ကာနံ၊ တို့၏။ မတိ၊ အယူကို၊ ဝါ၊ အလိုကို၊ ဝါ၊ ဆရာစဉ်ဆက်သင်အပ်

ဆံ့ဝင်အပ်သော ပါဠိသံဝဏ္ဏနာဇာ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အဆုံးအ
ဖြတ် ပါဠိပုတ္တကဇာအစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောအဆုံးအဖြတ်ဟု ဆိုအပ်သော
အယူကို။(ဝိမတိ)။

ထိယံ မတိစ္ဆာပညာသု။ ။ဟူသောအနက်တွင် ဤ၌ ဣစ္ဆတ္ထံ။

အစ္စဇန္တာ၊ မစွန့်ကုန်ဘဲ။ မစွန့်ကုန်မူ၍၊မစွန့်ကုန်သော၊ အာစရိယာ၊
တို့သည်၊ ပုရေ၊ ရှေးအခါ၌၊ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၊ မဟာပစ္စရိ-
စသောအဋ္ဌကထာတို့ကို။

မကာရော ပန ပဒသန္တဝိသေန အာဂတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ဋီကာ။

ဝါ-ပုရေ၊ပေါရာဏထေရာ၊တို့သည်။ အဋ္ဌကထာ၊တို့ကို။ ဝဇီရေ ၊
ဝါ-ပုရေ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌကထာ၊တို့ကို။ ။(အာစရိယဝါဒ)။
ဝါ-ပုရေ၊အနုရာဇ-စသောမြို့၌။ ။(ကေဝိဝါဒ)။

ပုရေကား ပုဗ္ဗကာလတ္ထ၊ ပေါရာဏထေရတ္ထ ပေါရာဏဋ္ဌကထာတို့၌ နိပါတ်။
ကေနစိဝါဒဖြစ်သော နဂရတ္ထ၌ကား နာမ်။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကံသု၊ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ရှေ့ဝါကျကိုစွဲ၍
ပေး။ တသ္မာဖြင့်ပင်ဟေ့တွတ္ထပြီးကောင်းသောကြောင့်။ ဟိကားပဒပူရဏ
မျှသာ။ သာရတ္ထ။ ဝါ၊ အာဓာရဏတ္ထ၊ပမာဏံမှာ၌။ ။ဝိမတိ။

ဝါ-တသ္မာဟိ၊တသ္မာဇေ၊ကြောင့်သာလျှင်၊ (ယောဇနာ)၊ အဋ္ဌကထာ
သု၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၊ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာစသည်တို့၌။ ယံဝစနံ၊ကို။
ဝါ-ယံ အတ္ထဇာတံ၊ကို။ ဝတ္ထံ၊ပြီ။ သဗ္ဗံ၊သော၊ ဆံဝစနံ၊သည်။ ဝါ-တံ
အတ္ထဇာတံ၊သည်။

ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသမျှစကားအလုံးစုံသည်ပင် ပမာဏသြောက်
သည်ချည်းလော ရန်ကြောင့်ဝိဇ္ဇယိတွာနပမာဒလေခံမိန့်။ ယင်းဝါကျဖြင့်
သဗ္ဗံဟူရကား၊ရောက်သောအတိဗျာပိတဒေါသကိုပယ်သည်။

ပမာဒလေခံ၊ပေထက်အက္ခရာတင်သောအခါဝယ် မေ့လျော့၍ရေးမှား
မိသောပမာဒပါဌကို။

အဒိန္နာဒါနဿ ပုဗ္ဗပယောဂေ သစ္စေပိ အလိကေပိ ဒုက္ကဋံ ။ဟူသည်နှင့်
တူသောစကားကိုယူ။ ။သာရတ္ထ၊ ဝဇီရေ။

ဝါ-ပမာဒလေခံ၊အဆင့်ဆင့်ရေးကူးသူတို့ မေ့လျော့သဖြင့် ရေးသင့်ရာ မှတခြားတပါးသောအရာ၌ ရေးမှားမိသော ပမာဒလေခကို။ (ယင်းကံး အဋ္ဌကထာ၌ပင်၊ ထင်လတံ၊ ဝိမတိ)။ ဝဇ္ဇယိတွာနု၊၍။

သူခပ်သိမ်းတို့၏ ပမာဏလောရန်ကြောင့်၊ ဣမ ပဏ္ဍိတာနံ-မိန့်။ (ဝဇ္ဇိ)။

မြင်မြင်တိုင်းသောပဏ္ဍိတာတို့ ပမာဏလော ရန်ကြောင့် သိက္ခာသုသဂါ ခဝါနံ-မိန့်။(ဗိကာစကားကျ)။

သိက္ခာသု၊ သိက္ခာသုံးပါးတို့၌၊ သဂါခဝါနံ၊ အလေးအမြတ် ပြုတတ် သောသူ၏အဖြစ်ရှိကုန်သော။ဝါ၊ နှင့်ထက္ခဖြစ်ကုန်သော။ဣမသာသနော၌၊ (သာဓုတ္တ)။ ဝါ-ဣဝဝိနယော၊ဤဝိနည်း ပိဋက၌၊(ဝဇ္ဇိရ)။ ပဏ္ဍိတာနံ၊တွင်၊ (အာဓ္မာရဝပ်-ယောဇနာ)။ ပဏ္ဍိတာနံ၊တို့အား၊၏၊ယသ္မာ၊ကြောင့်၊ ပမာ ဏံ၊သည်။ ဝါ၊နှိုင်း၍ကြောင်း ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်သော စကားသည်။ ဝါ၊နှိုင်း၍အပ်၊ ပိုင်းခြားအပ်သောစကားသည်။ ဝါ-ပမာဏံဟိ၊ပမာဏံ ဝေ၊သည်သာသျှင်၊ ဟောတိ၊၏။

သဂါရဝါနံ၌-ဂရံ ကရောတိတိ ဂရ။ ဂရကာရ ဆိုလိုလျက် နောက်ပုဒ် ကြေသည်။ဂရနော ဘာဝေါ ဂါရဝံ၊ သံဝိဇ္ဇတိ ဂါရဝံ ဧတေသံ၊သဟ ဝါ ဂါရ ဝေန ဝတ္တန္တိတိ သဂါရဝါ-ပြု။ ။ဂရဟူ၍မာဂံဘာသာ၊ သက္ကဋ္ဌဘာသာ ဟုတ်။သက္ကဋ္ဌဘာသာ၌ကား ဂရဟူ၏။

ဂရုဇုတိမာဂမိကာဘာသာ၊ဂါရဝံ ဟောတိ မေ တဒါ။ ။

ဂါရဝေါစ နိဝါတောစာတိ ဒဿနတော၊ဂါရဝဗုဒ္ဓတာတိ ဒဿနတော။ ဂရုဇုတိ ပန သက္ကဋ္ဌဘာသာ၊ပါဝစနေ အဒဿနတော။ ။သဒ္ဓနီတိ။ ။ ကျောက်ထီးကဲ့သို့ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အနက်ကြောင့် ဘဂဝါ၊ အာ စရိယ၊ မာတာပိတု-စသောခြံကို ဂရုသဒ္ဓါဟောသည်။ ဘာဝတဒ္ဓိတ်ဆင့်မှ ရှိသေလေးမြတ်ခြင်းကြိယာကိုဟောသည်။ ။၎င်း။

ဂရန္တိ ပဿာဒံ သိဇ္ဇန္တိတိ ဂရနော။ဂရသေစနေ-ဥပစ္စယော၊ယောဇနာ။ မဏိမဇ္ဈာန်ကား ဂရဟု ပုဒ်ပြီးကြ၍ ဝနေတ္ထ အထူးထူးဆိုသည်။ဘောဆင့်သည့် အခါဂါရဝပုဒ်ပြီးကိုမဆို။

တသ္မာ၊ကြောင့်၊ ပသန္နိဗ္ဗိတ္တာ၊၍၊ နိသာမေန္တ၊ကုန်၊ (သို့ပြန်၍သမ္ပုန့် ရုဇ္ဇဂဏ္ဍိ၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိ၊အသို)။ ဝါ-တသ္မာ၊ကြောင့်၊ ဣမ၊ဤသမန္တပါသာ ဒိကအဋ္ဌကထာသစ်၌၊ ဂဗ္ဘံပိ၊ သိုအပ်သမျှစကားသည်လည်း၊ ဝါ၊အနက်

သန့်ဘာသည့်လည်း၊ ပမာဏမေဝ၊ သာသျှင်၊ ဟောတိ၊ ဇာ၊ (သို့ပါဌသေသ ထည့်သမ္ပန္နံ၊ ဝဇိရဗုဒ္ဓိမထေရ်အလို)၊ ဝါ-တထ္ဌာ၊ ကြောင့်၊ အယံဝဏ္ဏနာ ပိ၊ ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကိုလည်း၊ သက္ကဋ္ဌံ၊ စွာ၊ ဤ၊ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ၊ အစဉ် မပြတ်သင်အပ်၏။ ဝါ၊ အဘိဓာန်တလဲလဲသင်အပ်၏။ (သို့နောက်မှစပ်၍သမ္ပန္နံ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၊ အလို)၊ တတောစအဋ္ဌကထာတော၊ ထိုရှေးအဋ္ဌကထာ တို့မှကား၊ (သာရတ္ထ၊ အပါဒါနတ္ထံ၊ တောပစ္စည်းဝင်နှစ်ပါးတွင် ဤဗဟု ဝင်၊ ကေဝိဝိဒ္ဓတို့ကား၊ ကေဝင်သော် ယေဘုယျ၊ ဗဟုဝင်ကား အပ္ပက ဟူ၍၎င်း၊ ကေဝင်သာဟူ၍၎င်းဆိုကုန်၏။

အနေကဘေဒတောစသ၊ ကာမတောတိ အဝတ္တ၊ ကာမေဟိတိ ဝုစ္ဆတိ။ ဟူသောအဋ္ဌကထာ။ ဧတ္ထစ တိဟိ သင်္ချာဟိတိ ဣမေသံ တိသဒ္ဓဝါစကတ္တာတိ တော သင်္ချာတောတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ တိဟိ သင်္ချာဟိတိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ သင်္ချာ ဝါစကောတိ သဒ္ဓတော ဗဟုဝစနမေဝ ဟောတိတိ ဥာပနတ္ထံ။ ။ ဟူသော ဥာသံ။ ။ ဤစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဥာသံဆရာတို့ သို့ဆိုခြင်းသည်ကား ဗဟုဝင်၌ တောပစ္စည်း၏အနေကန္တိက။ ဟိဝိဘတ်၏ကန္တိက အဖြစ်ကြောင့် သာတည်း။

ဝါ-တတောစ အဋ္ဌကထာသုဝုတ္တအတ္ထတော၊ ထိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သောအနက်သဘောမှကား၊ ဝဇိရ၊ (စကားဝါကျာရ၊ ဣ၊ ယောဇ နာ)။ ။ ဘာသန္တရမေဝ၊ သင်တိုင်းဦးစွင်နှင့်တူသော သီဟိုဠ်ဘာသာ အသုံးကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ဘာသာတပါးကိုသာလျှင်၊ ဟိတွာ၊ ပယ်စွန့်၍။

ဧဝံဖြင့် အဋ္ဌကထာနဂိုရ်ကိုမူကား ပယ်စွန့်မည်ဟုတ်ဟု နိဝတ္တေတဗ္ဗဌိ။ ။ ဧဝံသဒ္ဓေန အဋ္ဌကထာသရီရံ နဗဟိတန္တိ ဥာပေတိ။ ။ သောဇနာ။

ဝိတ္ထာရမဂ္ဂဉ္စ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ အထက်မှာ ဆိုသတ်သည်ကို ဆောင်၍အောက်၌၍ အပ်သော စကားအစဉ်ကိုလည်း

ဥတ္တိစတုတ္ထကံနှင့် စကားအလျင်းသင့်ရကား ကံလေးပါးအကျယ်ကို ဆိုသော စကားကဲ့သို့ယူ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသင့်ရာဝယ် အလွန်ကျယ်စွာဆိုသောစကား အစဉ် မိုးစဉ်းသူးကာမျှဖြင့် အထပ်ထပ်ဆိုသောစကားအစဉ်ကိုလည်း။

ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသင့်ရာဝယ် ဆိုအပ်သောသဒ္ဓတ္ထ၊ ဝိနိစ္ဆယတ္ထ-စသည် ကိုလည်းကျယ်စွာသောစကားအစဉ်ဖြင့် ဆိုလေသည်။ ။ ဆိုပြီးသည်ကိုလည်း မိုးစဉ်း

ထူးကာမျှဖြင့် ထိုထိုအရပ်၌ အထပ်ထပ်ချဲ့၍ ဆိုလေသည်။ ဤအဋ္ဌကထာသစ်၌ကား ပေါ်သောအနက်ကိုသိစေတတ်သောပုဒ်အစဉ်ဖြင့်၎င်း ဆိုပြီးသည်နှင့်တူသည်ကိုညွှန်း၍ သင်္ခေပနည်းဖြင့်၎င်း ဖွင့်အံ့ဟူလို။ ။သာရတ္ထဒီပနီစကားကိုသေဋ္ဌဟုပယ်၏။ ။ဗိမတိ။

သမာသယိတွာ၊ ချဉ်းချဲ့၊ ချဉ်းချဲ့၊ ကေန္တ ဓာတ်၊ ဝါ၊ အကျဉ်းပြု၍၊ နမ ဓာတ်၊

ဝိတ္ထာရမဂ္ဂကို ချဉ်းချဲ့သော ဝိနိစ္ဆယတ္ထ မယုတ်လျော့ရာပြီလောရန် ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယံ သဗ္ဗမသေသယိတွာသိန့်။ ။၎င်း။

သဗ္ဗ၊ သော၊ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အသေသယိတွာ၊ မကြွင်းစေမူ၍။ (သိသဓာတ်၊ ကာရိက်)။ ဝါ၊ မကြွင်းသည်ကိုပြု၍။ ဝါ-အကြွင်း မပြုမူ၍။ (နာမဓာတ်၊ ဏယပစ္စည်း)။

အသေသယိတွာ သေသံ အကတွာ။ ။သာရတ္ထ။ ။အသေသယိတွာ ကား န ကရေတိ-စသည်ကဲ့သို့ ဝါကျသာ သမာသ်မဟုတ်။ တွာပစ္စယန္တာ ဒီဟိစ သုတ်။ တွာ ပစ္စယန္တာ ဒီဟိစ ဝိပူကတဝစနဘူတေဟိ ဥတ္တရ ပုဒေဟိ သဟိပဒါနံ သမာသော န ဟောတိ၊ ဝုတ္တိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

သို့သော် အတ္တံနဿ တပ္ပုရိသေသုတ်နှင့် ဆန့်၍ ဟူအံ့။ ပဋိသေခေ အနုနောမာလံ-ဟူရကား မဆန့်ပေ။ အရာတိုင်းမှာ ဤနည်းပင် ဝိတ္ထာရ မဂ္ဂကို ချဉ်းချဲ့လျက် ဝိနိစ္ဆယအလိုကို မကြွင်းစေဟူသော် ဆိုမိဆိုရာ ပါဠိ၌သာလော ရန်ကြောင့် တန္တိက္ကမံ ကိဉ္စ အဝေါက္ကမိတွာ မိန့်-ဇိကာ ကောင်းကျ။

ကိဉ္စ၊ မိုးစဉ်းသော။ ဝါ၊ မိုးစဉ်းမျှ။ (ဘာဝနပုံ)။ တန္တိက္ကမံ၊ ဖွင့်သင့် သောပါဠိအစဉ်ကို။ ။သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ အားဖြင့်လာသောပါဠိကို။ အဓိပ္ပါ ယတ္ထ။ ။ဇိကာ။ ။အဝေါက္ကမိတွာ၊ မလွန်မူ၍၊ ကျော်မူ၍။ (အနုတ္တာ နပဒ၊ အပုဗ္ဗပဒကိုယူ)။

တနိယတိ အတ္ထဝသေန ဝိတ္ထာရိယတိတိ တန္တိ၊ တနုဝိတ္ထာရေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

သုတ္တန္တိကာနံ၊ သုတ္တန်ပိဋကတ်၌ လာကုန်သော။ ဝစနာနံ၊ ပါဠိတို့၏။ အတ္တံ၊ ကို။ သုတ္တံ၊ နုရူပံ၊ ထိုထိုသုတ်အားလျော်စွာ။ ဝါ၊ လျော်သော၊ အတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒီပယန္တိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြုလျက်။ ဝါ၊ ပြသော။

(ဝေရဉ္စကဏ္ဍ စသည်တို့၌ ဈာနကထာ အာနာပါနသတိ၊ သမာဓိ- စသောသုတ္တန်ပါဠိတို့၌ ၍၊ အနက်ကို သိဟိန္ဒုအဋ္ဌကထာတို့၌ မဖွင့်မူ၍

သုတ္တန္တိကရဟန်းတို့ဝန်သာ ဆို၍သွားလေသည်။ ဤအဋ္ဌကထာ၌မူကား၊
ထိုသုတ္တန်ပါဠိတို့၏အနက်ကိုဖွင့်အံ့ဟူလို၊ ၊ ခိုကာ၊ ၊ အန္တကားတဗ္ဗော
သုတ္တသဒ္ဓါသည်း သုတ္တန်ပိဋကဟော)။

သုတ္တန္တေ အာဂတာနိ သုတ္တန္တိကာနိ။ ။၎င်း။

ဝါ-သုတ္တန္တိကာနံ၊ သုတ္တန်ပိဋက၏ အပိတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝစနာနံ၊
တို့၏။ (အန္တကား အဝယာတ္တ)။

သုတ္တန္တေ ဘဝါနိ သုတ္တန္တိကာနိ။ ။ဝဇိရ။

ဝါ-သုတ္တန္တိကာနံ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံပါဠိဖြင့်ပြီးစေအပ်သော အတ္ထဝိကပ်
၌၍ကုန်သော။ ဝစနာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ သုတ္တန္တနုရူပံ၊ ပိဋကသုံးပုံပါဠိ
အားလျော်စွာ၊ သော၊ အတ္ထံ၊ ကို။ ဣတိပိသောဘဂဝါစသည်တို့၏၊ အနက်
ကို၊ သုတ္တန်ပါဠိအားလျော်စွာ၊ ပိဝါဒါမိကရဏံသိယာ၊ အကုသလံ သိယာ
အဗျာကတံ-စသည်တို့၏အနက်ကိုအဘိဓမ္မာပါဠိအားလျော်စွာသက်သက်
သောဝိနည်း၏အနက်ကို၊ ဝိနည်းပါဠိအားလျော်စွာပြအံ့ဟူလို၊ သုတ္တကား
ပိဋကတ္တယတ္ထ၊ အန္တကား သာဓနတ္ထ။

အထဝါ-အဓိယံတိတိ အန္တော၊ သာမိယတိတိ အဓိပ္ပာယော။ ကေန
သာမိယတိ။ သုတ္တေန။ သုတ္တဿ အန္တော သုတ္တန္တော။ ကောသော၊
သောသော၊ အတ္ထဝိကပ္ပေါ။ တသ္မိံ သုတ္တန္တေ နိယုတ္တာနိ ဝစနာနိ
သုတ္တန္တိကာနိ။ ။ဝဇိရ။

တန္တိက္ကမံ ကိန္နိ အဝေါက္ကမိတွာ-ဟူလျှင်ပင် ပြီးကောင်းပြီးလျက်
သုတ္တန္တိကတို့ဝန်သာဟု ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ အချင်းခပ်သိမ်းပြောဘဲ
သွားလေသည်။ ငါမူကား ပြအံ့ဟုအနက်အထူးကို သိစေခြင်းငှါ ဤစကား
ကိုဆိုပြန်သည်။ ဤအကြောင်းကိုလည်း တွေးဆကာသာ ငါဆိုသည်
မဟုတ်။ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ကြားလိုက်ရသည်ပင်ဟူလို၊

တန္တိက္ကမံ ကိန္နိ အဝေါက္ကမိတွာ တိ ဝစနေန သိဗ္ဗေပိ အဋ္ဌကထာ
စရိယာ ဝေရဉ္စ ကဏ္ဍာဒိသု သုတ္တန္တိကာနံ ဘာရောတံ ဂတာ။ မယံ
ပန ဝတွာဝ ဂမိယာမာတိ ဒသေတုံ သုတ္တန္တိကာနန္တိ ဝတ္တံ ကိရ။
ဝဇိရ။

အယံဝဏ္ဏနာပိ၊ ဤအဋ္ဌကထာသစ်သည်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဟေဿတိ၊ တံ၊ (အပိကား သမ္ဘိဏ္ဍန၊ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသော ပမာဏံကို
 ပေါင်း၊ သာရတ္ထ)။ ဝါ-အယံဝဏ္ဏနာပိ၊ ကိုလည်း၊ အမှေဟိ၊ တို့သည်။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေဿတိကရိဿတိ၊ ပြုအပ်လတံ၊ (အတ္ထာတိဿာ
 နည်းအားဖြင့် ဟူဓာတ်သည် ကရဓာတွတ္ထ)။ သို့ဟူဓာတ်သည် ကရဓိတ်
 နက်ကို ဟောသောအခါ အတ္တနောပုန်ကို ပရဿပုန်ပြန်၊ ယပစ္စည်းကြေ
 သည်။ ဤနှစ်ပိကပ်တွင် ပဋ္ဌမပိကပ်၌ တွာလေးချက်နှင့် ပရိဒိပယန္တိ
 ဟေဿတိသည် သံဝဏ္ဏနာ၏ အစွမ်းဖြင့် သမာနကတ္တက၊ ဒုတိယပိကပ်
 ၌ ဆရာ၏ အစွမ်းဖြင့် သမာနကတ္တက၊ ဒီကာ၊ ယင်းဒုတိယပိကပ်၌
 လည်း ပရိဒိပယန္တိ၏ကတ္တာကားဝဏ္ဏနာသာတည်း)။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာရတ္ထ၊ ဝါ-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ဝဏ္ဏ
 နာပိ၌ အပိကိုသည်မှာရှင်၊ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသောပယောဇဉ်နှင့် ပမာဏကို
 ပေါင်း။ ဝဇိရ၊ ဝုဇ္ဇဂဏ္ဌိ)။ အယံ ဝဏ္ဏနာ၊ ကို၊ လိုက်စေ၊ သက္ကစ္စ၊
 စွာ၊ ဝါ၊ ဤ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ၊ ၏၊ (ဒီကာစသည်)။
 ဝါ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံဝဏ္ဏနာ၊ ကို၊ သက္ကစ္စ၊ စွာ၊ ဝါ၊ ဤ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ၊
 တို့သည်။ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာအပိ၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အဘနိတလဲလဲသင်
 လည်းသင်အပ်၏။ (ယင်းဝဏ္ဏနာပိ၌ အပိကို အနုသိက္ခိတဗ္ဗာမှာရှင်)။

နကေဝလံ အယံ ဝဏ္ဏနာ ဟေဿတိယေဝ။ အတခေါ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ
 အပိ-ဟုပေါင်း။ ။မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိ။

ဣတိ၊ ဤသို့သျှင်။ ဗုဏ္ဏာမ၊ ပဏ္ဏာမပယောဇဉ်-စသည်ကိုဆိုရာစကား
 ရင်အပြီးသတ်တည်း။

ဣတိသဒ္ဓါကား-ပရိသမာပနတ္ထ၊ တေရသမ၊ ရဒ္ဓသမ၊ ပနုရသမ၊ သော
 ဇ္ဇသမဂါထာ၊ ပကရဏာရတ္တသောဇ္ဇသဂါထာသု၊ ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့ယော
 ကပ္ပကောဋီဟိပိအစရှိသောတဆဲ့ခြောက်ဂါထာတို့ဖြင့် ပဏ္ဏာမ ပဏ္ဏာမ
 ပယောဇဉ်စသော ဂန္ဓာရတ္တ အနက်တို့ကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ ပိနည်းပိဒုကာ
 ၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုစီရင်လိုသော ဆရာသည် သံဝဏ္ဏနာ
 ၏ရှေးဦးစွာ အဓိပ္ပေတဖြစ်သော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပိနယကို ပြလိုရကား
 တတ္ထ-စသည်မိန့်။

ဝါ-တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ-ဟု ဝနံခဲပြီးရကား ဝနံခဲတိုင်း ဝိနယ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗာကိုပြလိုသော ဆရာသည် ဝိနယ၏ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗာ၊ ပဟာနဝိနည်း စသော အားဖြင့် များသော အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤအရာ၌ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိအပ်သော ဝိနယကို ရှေးဦးစွာမှတ်အပ်၏ ဟုပြခြင်းငှါ မိန့်သည်။ ၊သာရတ္ထ။

ဝါ-သံဝရ၊ ပဟာန-စသော ဝိနယတွင် တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ-ဟု သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့် မိမိဝနံခဲပြီးသော ဝိနယကို ပြလိုသောကြောင့် မိန့်သည်။ ၊ဝိမတိ။

ဝါ-ဧကဒေသဿ ဂဟဏေ အသတိ ဂဟေတဗ္ဗဿ နိဂ္ဂဒေသတာဝ ဝိညာယတိ-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ၊ တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ-ဟု သာမညအားဖြင့် ဆိုအပ်ရကား သံဝရ၊ ပဟာန-စသော ဝိနယနှင့်ဆက် ဆံဌားသော်လည်း သာမည စောဒနာ ဝိသေသေ အဝတိဋ္ဌတိ-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ ဤအရာ၌ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိအပ်သော ဝိနယ အထူးကို ရှေးဦးစွာ မှတ်အပ်၏ ဟုပြလိုသော ဆရာသည် တတ္ထ စသည်မိန့်၊ နောဘက္ခော၊ ပြလိုရင်းကား၊ ဇေတဝုဂ္ဂတိ၊ ပ။ အနိပ္ပေတံတည်း။ ဝိနည်းဝိဇ္ဇကဿ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ၊ သံဝရ၊ ပဟာန-စသော ဝိနယသည်ကား သံဝဏ္ဏတဗ္ဗမဟုတ်ဟူလို၊

ယင်းစကားအဘယ်ကြောင့် ဆိုပြန်သနည်း ဖုန်ကြောင့်၊ ဝိနယော၊ ပ။ တေန-မိန့်၊ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗဝိနယကို ရှေးဦးစွာမှတ်သင့်သောကြောင့်ဟူလို၊

အဘယ်ကြောင့်မှတ်သင့်နည်း ဖုန်ကြောင့်၊ တတ္ထ၊ ပ။ ဂုတ္တတ္တာမိန့်၊ တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ-ဟု အောက်၌ သာမန်အားဖြင့် ဆိုခဲ့ရကား သံဝရ၊ ပဟာန-စသော ဝိနယသည်လည်း သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ ဖြစ်ကောင်း အံ့လော ဟူသောသာမညစောဒနာ၏ ဝိသေသန၌တည်ခြင်းကြောင့် ဝိသေသကိုလို သောသူသည်လည်း ဝိသေသတ္ထကို ရှဉ်အပ်သောကြောင့်ဟူလို၊

အဋ္ဌကထာဟိတ်ဖြင့် သာမညစောဒနာကိုသာ ပြသည်၊ ထိုကိုပြသဖြင့် သာမညစောဒနာ၏ ဝိသေသ၌တည်သောအဖြစ်သည် အတ္ထာပတ္တိဖြင့် ငြီး သည်။ စကားကျကား "သာမန်ဆိုရာ၌ သာမညစောဒနာကို ဝိသေသ ဝိသန္ဓနာမူသင့်၏ ဟူလိုသည်။

ယဒိပိဂါထာယံ သီလေတိ သာမညတော ဝုတ္တံန အဓိသီလေတိ၊
တံ ပန တဏှာဇဇာ၊ ဝိဇဇနဿ ပတိဋ္ဌာဘူတံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ
သီလေန အဓိသီလသိက္ခာ ပကာသိတာတိ။ ဘဝဂါမိသီလံ ဟိ သီလ
မော။ ဝိဘဝဂါမိသီလံ။ အဓိသီလသိက္ခာသာမညစောဒနာဟိဝိသေသေ
အာတိဋ္ဌတီတိ။ ။ ဟူသောဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာကဲ့သို့တည်း။

တတ္ထတာသု ဂါထာသု၊ ထိုဂန္ဓာရ၊ ဣတဆဲ၊ ခြောက်ဂါထာတို့၌၊

တတ္ထာတိပဒံ ဝုတ္တတ္ထာတိပဒေ အာဓာရော။ ။ ယောဇနာ။ ။ ယသ္မိ
ဋ္ဌိတေ ဂါထာသာအာဓာရ ဖြစ်သင့်သော်လည်း ဂန္ဓာရဗျူဟဖြစ်ဖြင့် အပေါင်း
ဖြစ်ရကား တဆဲ၊ ခြောက်ဂါထာ လုံးပင် အာဓာရ ဖြစ်သင့်၏ဟု ဒီကာတို့၌
တာသုဂါထာသု ဖွင့်သည်။

ဝါ-ပဏာမ၊ ပဏာမပယောဇနာဒိသန္ဓသနေန၊ ပဏာမ၊ ပဏာမ
ပယောဇဉ်စသည်ကိုပြသဖြင့်၊ ယာသောဋ္ဌသဂါထာယော၊ တို့ကို၊ မယာ၊
သည်၊ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ၊ တတ္ထတာသု ဂါထာသု၊ တို့၌၊ တံ ဝဏ္ဏယိသံ ဝိန
ယန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ-တံ ဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယန္တိ ဣမဿ ဝစနဿ၊ ဟူသော
ဤစကား၏၊ ကို၊ သာမညတော၊ ဖြင့်၊ မယာ၊ သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ကြောင့်၊
ဝိနယော၊ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗဖြစ်သော ဝိနည်းကို၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနတော၊ မှ၊ ဝါ
အတ္ထသံဝဏ္ဏနဿ၊ ၏၊ တာဝ၊ စွာ၊

ပဉ္စမံဘဝ၊ ဤကဏန်း၊ အပါဒါနိန္ဒ၊ သမ္ပန်အနေးထည့်ခြံပေ ။ ဟူသည်နှင့်အညီ။

ယေန၊ ကြောင့်၊ ဝုတ္တပေတဗ္ဗော၊ အသီးအခြားတည်စေအပ်၏၊ (ဝိရှေး
အဝရှေးရှိသောထာဓာတ်၊ ကာပေပစ္စည်း၊ ထာဂတိနိဝတ္တိ၊ သဒ္ဓနီတိ)၊
ဝါ၊ အသီးအခြားထာအပ်၏၊ ယင်းရှေးရှိသော ဌပဓာတ်၊ မုဒ္ဓဇကို ခန္တဇ
ပြန်၊ ဌပ ဌပနေ၊ ၎င်းသဒ္ဓတ္ထ၊ ဝါ၊ ဝုတ္တပေတဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏၊ ဒိကာ၊
အနိပ္ပါယတ္ထ၊ တေန၊ ထိုကြောင့်၊ ဝိနယောနာမ၊ ပ၊ အဓိပ္ပေတံ ဣတိ၊
ဟူ၍၊ ဟူသော၊ ဇေတိနိယာမဝစနံ၊ ဤမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားကို၊
မယာ၊ သည်၊ ဇုတိ၊ ၏၊

ဝုတ္တသိပုဂ်း ထုတ်၍ရှိရာ၊ ခန္တနောက်မှ၊ အာကာရ ဣတိ-ရှိပြီး မရှိသျှင်ထည့်ပြီး
ဟူသည်နှင့်အညီ၊ အာကာရသီလကဏ္ဍသိသဒ္ဓါထည့်သမ္ပန်၊

ဝိနယောနာမ၊ မည်သည်ကို၊ ဝါ၊ မည်၏ဟူ၍၊ ဣမေဤသံဝဏ္ဏယိသံ၊
ဝိနယံ- ဟူသောစကား၌၊ သကလံ၊ သော၊ ဝိနယဝိဇ္ဇကံ၊ ကို၊ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏၊

• သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မကိုပြပြီး၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအတ္ထကို ဥဒ္ဓေသမာတိကာ ထားပြီးလျှင် မာတိကာစဉ်အတိုင်း ဖွင့်လိုရကား သံဝဏ္ဏနုတ္တံ ပနဿ- စသည်မိန့်-ဇိုကာ။

• ပန၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မကို မှတ်ပြသည်မှတစ်ပါး သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအတ္ထကို မာတိကာထား၍ အခွင့်ကို ဆိုအံ့။ အဿဝိနယဿ၊ ကို၊ သံဝဏ္ဏနုတ္တံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ (စတုတ္ထိဝိဘတ်၊ ကစ္စည်းကျမ်း)၊ ဝါ၊ ဖွင့်ခြင်းအကျိုးငှါ။

အတ္ထသဒ္ဓေနသမာသော၊ မောဂ္ဂလာနံ။ ယင်း၌ကား အာလပနေစဉ် စသဒ္ဓါ ဖြင့် တဒတ္ထဉ္စငြမာ၊ မဏိမဉ္ဇူစသည်။

ဝုတ္တံယေန၊ ပ။ ဝုတ္တနန္တိ၊ ဟူသော၊ အယံမာတိကာ၊ ကို၊ ဝုစ္စတိ၊ ဖြစ်၊ မာတာ ဝိယာတိ မာတိကာ၊ ဥဒ္ဓေသကိုယူ၊ နိဒ္ဓေသကိုဖြစ်စေရကား အခွင့်တူသည်ဟူလို။

မာတိကာတိ ဥဒ္ဓေသော။ သော ဟိ နိဒ္ဓေသပဒါနံ ဇနနိဋ္ဌာနေ ဌာတတ္တာ မာတာ ဝိယာတိ မာတိကာတိ ဝုစ္စတိ။ ။ ဇိုကာ။

ဇေတံ၊ တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိတိအာဒိ နိဒါန ဝစန ပဋိမဏ္ဍိတံ ဝိနယဝိဇ္ဇကံ၊ ဤတေန၊ ပ။ ဝိဟရတိ-အစရှိသော နိဒါနးစကားဖြင့်တန်းဆာဆင်အပ်သောဝိနည်းဝိဇ္ဇကတ်ကို၊ ယေနပုဂ္ဂလေန၊ သည်၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ယဒါ-ယသ္မိံ ကာလေ၊ ဤ၊ ဝုတ္တံ၊ ဖြစ်၊ ယသ္မာကာ ရဏာ၊ ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဖြစ်၊ ယေနပုဂ္ဂလေန၊ သည်၊ ဓာရိတံ၊ နှုတ်ဖြင့်ဆောင် အပ်၏။ ဝါ၊ အာရုံနှုတ်တက်ဆောင်အပ်၏။ ယေနပရံပရာစရိယေန၊ အကြင် အဆက်ဆက်သောဆရာသည်။ ဝါ၊ ဆရာစဉ်ဆက်သည်။ အဘာတံ၊ အ ဆင့်ဆင့်ဆောင်အပ်၏။ ယတ္ထပုဂ္ဂလေသု၊ တို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်၊ ဇေယထာ ဝုတ္တံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးတိုင်းသော၊ ဝိဒိ၊ အစီရင်ကို၊ ဝါ၊ အထူးထူးအပြား ပြားစီရင်အပ်၊ ထားအပ်သော ဗါဟရနိဒါနးကို၊ ဝတ္တာ၊ ဤ၊ တတော၊ ထို အစီရင်မှ၊ ဝါ၊ ထို၊ ပ။ နိဒါနးမှ၊ ပရံ၊ ဤ၊ (ထည့်) (ဇေတံ ဝတ္တာ ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ သို့မူဇေတံဝိဒိံစွဲ)၊ ဝါ-ဇေတံဝိဒိံ ဇေသောဝိဒိ၊ ကို၊ ဝစဉ္စာဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်၊ ဆိုသင့်၊ ဆိုကောင်း၏ဆိုရမည်ဆိုလေ။ ဇေတံဝိဒိံ၊ ကို၊ ဝတ္တာ၊ ဤ။ ယေနဓာရိတံ ယေနအဘာတံ၌ အထူးကား အထက်၌ဝင်ရှားလတံ၊ ။ ဝုတ္တံယေနယဒါယသ္မာ ဤမာတိကာသုံးပုဒ်ကို နိဒါနးကိုသာငဲ့၍ ဆိုလို သော်လည်း အသီးမဆိုဘဲ၊ နိဒါနးဖြင့် အာဒိကလျာဏဖြစ်ရကား ပါဠိ

အားလျော်သော အစီအရင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါဠိသွင်း၍ ဇေတံဟုထပေါင်း
တည်းဆိုလေသည်။ ၊ ခိုကာ။

တတ္ထဝုတ္တံ။ပ။ ၀၈၈ သန္ဓာယဝုတ္တံဟူသော စကားကိုလည်း ဇေတံဟု နိဒါန်းနှင့်
တပေါင်းထည်းပြုခဲ့သောကြောင့်သာ-အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။ မပြုခဲ့လျှင်ဆိုရန်မရှိ။ •

တောနာတိအာဒိပါဌဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို၊ နာနုဗ္ဗကာရတော၊ အထူးထူး
သောအပြားဖြင့်၊ ဒဿယန္တော၊ ပြလျက်၊ ဝိနယဿ၊ ၏။ အတ္ထဝုတ္တံ၊
အနက်ကို၌နှင့်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ခွင့်ကြောင်းဖြစ်သောအဋ္ဌကထာကို၊ ကရိဿာ
မိ၊ အံ့။

သို့ဝိနည်းပိဋကတ် သာမန်ကို မာတိကာဝယ် တေသဒ္ဓါဖြင့်တပေါင်း
တည်းစွဲ၍ ဆိုခဲ့ရကား ဧကောသံသျှက်၌ နိဒါန်းကို အသီးထုတ်၍ပြလို
သောကြောင့် တတ္ထစသည်မိန့်၊ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။ ၊

ဝါ-ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယောဝ ဝုတ္တော-ဟုရှေး၌ဆိုပြီးရကား ဗုဒ္ဓဘာသိ
တအဖြစ်ပြီးကောင်းပြီး၊ တဘန်ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ ကို မဆိုတန်ရာ
ဟူသောစုန်ကြောင့် မိန့်သည်။ ၊ ဝဇီရ။

ဝါ-ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မာတိကာပုဒ်တို့၏ အကျယ်ကို ပြလိုရကား
တတ္ထစသည်မိန့်။ ၊ တတ္ထ အာယသ္မတာ ဥပါလိက္ခေရေန ဝုတ္တံ-စသည်
သာလိုရင်း။

အဘယ်ကြောင့် ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ-ဟူသော မာတိကာသုံးပုဒ်
ကို ဆိုအပ်သနည်း။ ပါဠိတော်၌ပင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာလ၊ ကာရဏ-ဤသုံးပါး
သည်ထင်ရှားရကားမဆိုသင့်သည်ဟုတ်လောစုန်ကြောင့် ဝုတ္တံ ယေန၊ ပ။
သန္ဓာယ ဝုတ္တံမိန့်။ ၊ နိဒါန်းကိုရည်၍ ဆိုရကားဆိုသင့်သည်ဟုလို၊ နော
တက္ကော။

အဘယ်ကြောင့် နိဒါန်းကိုသာ ရည်၍ ဆိုအပ်သနည်းစုန်ကြောင့် ဣဒံ
ဟိ-စသည်မိန့်။ ၊ သာရတ္ထ။

တတ္ထတေသု မာတိကာပဒေသု၊ တို့၌၊ (ဝုတ္တံမှာစပ်)။ ဝါ၊ တို့တွင်၊
(ဝစနံမှာစပ်)။ ဝါ၊ တတ္ထတိသံ မာတိကာယံ၊ ၌၊ ဝိတ္ထာရော၊ ကို၊ ဝေဒိ
တဗ္ဗော၊ ၏။ (ဟုထည့်၍စပ်)။ ဝုတ္တံ၊ ပ။ ဣဒံဝစနံ ဟူသော ဤမာတိကာ
စကားကို၊ (ဝုတ္တံမှာစပ်)။ တာဝ၊ ကြွင်းသော မာတိကာတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊
တောန၊ ပ။ ၀၈၈၊ ဤသို့အစရှိသောနိဒါန်းစကားကို၊ (သန္ဓာယတွင်စပ်)။

သန္ဓာယကံကား ဝိသေသ-အဘိဟိတ၊ ဝုတ္တံကံကား သာမည-အနဘိဟိတ။

ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံဝစနံ၊ ဤနိဒါန်းစကားသည်။ အတ္တပစ္စက္ခ
ဝစနံ၊ ကိုယ်တော်၏မျက်မှောက်ဖြစ်သောစကားသည်။ သာရတ္ထ။

အက္ခယ ပတိဝတ္တတိတိ ပစ္စက္ခံ၊ ပစ္စက္ခမေဝ ဝစနံ။ အတ္တနော ပစ္စက္ခ
ဝစနံ-တွဲ။

ဝါ၊မျက်မှောက်ပြု၍ ကိုယ်တော်ဟောအပ်သောစကားသည်။ သာရတ္ထ၊
ဝိမတိ။

အက္ခယ ပတိ ပစ္စက္ခံ၊ ပစ္စက္ခ ဘာသိတံ ဝစနံ၊ အတ္တနော ပစ္စက္ခဝစနံ-တွဲ။
ပစ္စက္ခကား ဘာဝနပုံ။ ။

ဝါ၊ ကိုယ်တော်၏ မျက်မှောက်ကာလဟောတော်မူအပ်သော စကား
သည်။

အတ္တပစ္စက္ခဝစနံ န ဟောတိတိ အတ္တနော ဓရောနကာလေ ငုတ္တဝစနံ န
ဟောတိ။ ဂဏ္ဍိပုဒ်။ အက္ခယ ပတိ ပစ္စက္ခံ၊ ပစ္စက္ခကာလေ ဝစနံ၊ အတ္တနော
ပစ္စက္ခဝစနံ-တွဲ။

ဝါ၊ ကိုယ်တော်၏ ဌာနကရိုဏ်းကို ထိခိုက်၍ ဟောတော်မူအပ်သော
စကားသည်။ (ဝဇီရ၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပ၊ ဝစနံ၊ ကို၊
တေန၊ ပ၊ ဝစနံ၊ ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဤ၊ ဝုတ္တံ၊ ၏၊ သမ္ပန္၊ သာရတ္ထဒီပနီအနုသန္ဓေ
နှင့်အညီ။ ။

အချို့ကား တိုက်ခိုက်၍သောတသ္မာနှင့်စပ်၍ ရှေ့ကိုတဖြောင့်တည်း
သမ္ပန္နကြ၏။

ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ-ဟူသောမာတိကဝိစကားကိုနိဒါန်းကိုသာ
ရည်၍ ဆိုအပ်၏ဟူပြီ။ ထိုသို့ဆိုခြင်းကြောင့် အဘယ်ကိုပြသင့်သနည်း
စုန်ကြောင့် တသ္မာ-သည်ခန့်။ နိဒါန်းကိုသာရည်၍ ဆိုခြင်းကြောင့်
ဤပြဿနာအစဉ်ကိုပြသင့်၏။ ပါဠိ သာမန်ကိုရည်၍ဆိုသော်ကား မပြ
သင့်ဟူလို၊ လဋ္ဌရုဏ်။

တသ္မာ၊ ထိုသို့နိဒါန်းကိုသာရည်၍ ဆိုအပ်သောကြောင့်။ ဣဒံဝစနံ
ကေနဝုတ္တံ၊ ပ၊ ဝုတ္တန္တံ၊ ဝုတ္တံဟူသော၊ တေပဉ္စက္ခမံ၊ ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏၊ ဣဒံ
ဝစနံ၊ ဤနိဒါန်းစကားကို၊ ကေနပုဂ္ဂလေန၊ သည်၊ ဝုတ္တံ၊ နည်း၊ ဣတိအယံ၊
ကား၊ ပုစ္ဆာ၊ တည်း၊ သို့သမ္ပန္၊ ။ (ဣဒံကိုလိုက်စေ)။

အာယသ္မတာဥပါလိက္ခဏေသုတ္တံ၊ ဇာတိ၊ ပန၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး ကာလကို ဆိုအံ့၊ တဉ္စဥပါလိက္ခဏေသုတ္တံ၊ ဝတ္ထုဝတ္ထုကိုလည်း။ ၊ ဇိကာ။

ဝါ၊ တဉ္စတေနသမယေနဗုဒ္ဓေါဘဂဝါတိအာဒိဝတ္ထု၊ ကိုလည်း။ ယောဇနာ။

ထိုပဌမသင်္ဂါယနာကို ပြလိုရကား ပါဠိ၌ သင်္ဂါယနာ တင်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှေးဦးစွာပြအံ့သောဌာ ပဌမမဟာသင်္ဂါယနာမင်္ဂလသောသည၊ မိန့်။ ၊ သာရတ္ထ။ ၊ ဝါ၊ ပဌမသင်္ဂါယနာကို ပြလိုသောကြောင့် ပါဠိ၌လာပြီးဖြစ်၍ ဤသို့သဖြင့် အကျိုးမရှိ ကာသာမဟုတ်လောဟူသော စောဒနာ၊ စောဒက၊ အာဘော်၊ သို့ပါဠိ၌ လာသော်လည်း ဤနိဒါနကောသလ္လမဖြစ်ဟူသော ပရိဟာရ၊ ပရိဟာရ ကအာဘော်ကိုပြလိုရကား မိန့်သည်။ ၊ ကိဉ္စာပိ ယဒိပိ ယတ္ထ။ ပ။ မတံ တေပရိဟာရကေ-ဟူသောသဒ္ဒါနည်းနှင့်အညီ။ ၊ ကိဉ္စာပိ။ ပ။ ငုတ္တာဖြင့် စောဒနာ၊ စောဒကအာဘော်ကို နိဒါန၊ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာဖြင့် ပရိဟာရ၊ ပရိဟာရကအာဘော်ကိုပြသည်။

သောပဌမ မဟာသင်္ဂါယနာမစ၊ မည်သည်ကိုလည်း။ (ဝတ္ထုပေဒိ တဗ္ဗာတို့၌ပင်)။ ၊ စ၊ ကား-သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထ၊ ထိုနိဒါနကိုလည်း ပဌမသင်္ဂါယနာတင်သောအခါ၌ ဆိုအပ်၏။ ပဌမသင်္ဂါယနာ မည်သည်ကိုလည်း ဤသို့သိအပ်၏ဟုဝတ္ထုဗ္ဗဝစနကိုပေါင်း၊ သာရတ္ထ။ ဝါ-စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့၊ သော၊ ပ။ နာမ၊ ကို။ (စူကား ဥပနာသ၊ ဝါကျာရတ္ထလည်းဟူ၏)။ ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကာသကိုဖြေပြီး၍ ပဌမသင်္ဂါယနာကိုပြခြင်းအနက်တစ်ပါးကိုအား ထုတ်လို၍ထားသည်ဟူလို၊ ၎င်း။ ၊

သမုစ္ဆယော ဥပနာသော၊ စသဒ္ဓတ္ထော ဒွိဓာ မတော။
ဥပနာသောနာမ ဝါကျာ၊ ရန္တော ဝုစ္စတိ တညနာ။ ။ သဒ္ဓါငယ်။ ။

ဝါ-စ၊ ကား အတိရေကတ္ထ၊ ယင်းဖြင့် ဒုတိယ၊ တတိယ သင်္ဂါယနာ လည်းရှိသေး၏ဟုပြသည်။ ၊ ဝဇရ၊ ၊ ယင်းကိုပြလိုတပြီးကားစသဒ္ဓါ ကိုယှဉ်ဘွယ်မရှိပြီ၊ ဒုတိယသည်ကို၌ ပဌမသဒ္ဓါကိုယှဉ်ရကားယင်း ဖြင့်ပင်ပြီးကောင်းသောကြောင့်မသင့်။ ၊ သာရတ္ထ။

တထာပစ္စယံ တတ္ထ တတ္ထ ဒေသိတတ္တာ ဝိပ္ပကိဏ္ဍာနံ ဓမ္မဝိသယာနံ
သင်္ဂဟေတွာ ဂါယနံ ကထနံ သင်္ဂီတိ။ ။ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်သုတ်တို့၏
အစအဆုံး အကြားအကြား၌ စကားဆက်၍ထားသော သင်္ဂါယနာတင်
မထေရ်တို့၏ စကားကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်။ ၎င်း။ ။ သီလက္ခန္ဓီဒီကာ။ ။
မဟတီ သင်္ဂီတိ ပဋ္ဌမာ မဟာသင်္ဂီတိ-တွဲ။

ဣဓာပိ၊ ဤဗာဟိရနိဒါနိန္ဒလည်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ၏အစ၌လည်း။ ဝါ၊
အဋ္ဌကထာ၌လည်း။ ဣမိနာနယေန၊ ဤဆိုအပ်လတ် သောနည်းဖြင့်၊ ကိဉ္ဇာ
ပိကား အနုဂ္ဂဟတ္ထ၊ ပနကား အရုပ်သံသုစနတ္ထ၊ ယောဇနာ၊ ထိုမှာ
ဆိုပေ၏ သို့သော်လည်း ဤမှာနိဒါန ကောသလ္လမဖြစ်သေး၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ
ဤမှာလည်းသိသင့်သေး၏ဟုအနုဂ္ဂဟအရုပ်ပြု။

နိဒဒါတိ ဒေသနံ ဒေသကာလာဒိဝသေန အဝိဒိတံ ဝိဒိကတွာ နိဒဿေ
တိတိ နိဒါနံ၊ နိဒါနေ ကောသလ္လံ-တွဲ။ ။ ဒီကာ။

အဘယံသို့သိအပ်လည်း ဖုန်ကြောင့် မွေတ္တပဝတ္ထနံဟိ၊ စသည်ကို
မိန့်၊ အာယသ္မာမဟာကဿပေါဓမ္မဝိနယသင်္ဂါယနတ္ထံ ဘိက္ခုနံ ဥဿာ
ဟံဇနေသိ စသည်သာလိုရင်း။

အရှင်မဟာ ကဿပသည် အားထုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသောဟုဆို၏။
အဘယံသို့သဘောရှိသော အရှင်မဟာ ကဿပနည်း ဖုန်ကြောင့် သံဃာ
ထေရော-မိန့်။

အဘယံကြောင့် ဖြစ်စေသနည်း ဖုန်ကြောင့် သံဃထေရော မိန့်ဟု
ဟောတုမန္တလည်း ကြံကြ၏။ ။ ဆိုလတ်သော အနုဿရဏပိန္တနုမ္ဘိ
လျှင် သံဃထေရ်ဖြစ်ကာမျှနှင့် ဥဿာဟဇနနုပ္ပမည်မဟုတ်သောကြောင့်
မသင့်သည်သာ။

သံဃထေရော၌အပေါင်းသံဃာကား အတိမျှနည်းဖုန်ကြောင့် သတ္တန္တံ
ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ-မိန့်။

သော ပန သံဃော ကိံ ပရိမာဏောတိ အာဟ သတ္တန္တံ ဘိက္ခုသတ
သဟဿာနန္တံ။ ။ သာရတ္ထ။ ။ သီလက္ခန္ဓီဒီကာ။

အဘယံ၌ စည်းဝေးသော၊ ဝါ၊ အဘယံကြောင့်စည်းဝေးသော ခုနစ်
သိန်းနည်းဖုန်ကြောင့် ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနေသန္နိပတိတာနံ-မိန့်။

အဘယ်အခါ၌ စည်းဝေးသနည်း၊ ဝါ၊ အဘယ်ကြောင့် စည်းဝေးသနည်း၊ ရန်ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ လောကနာထေ-မိန့်၊

ကိလေသခန္ဓ၊ ဓာတုနိဗ္ဗာန်ဝယ် အဘယ်နည်းရန်ကြောင့် အနုပါဒိ သေသာယာ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ-မိန့်၊

အဘယ်ကြောင့်နိဗ္ဗာန်လားတော်မူသနည်း၊ ရန်ကြောင့်ကတဗုဒ္ဓကိစ္စေ မိန့်၊ ဒဿနာနုတ္တရိယသမုဏာဒိ ပဋိလာဘစသော ဗုဒ္ဓကိစ္စအများရှိငြားသော်လည်း ဗုဒ္ဓေါ ယေဓဿု-ဟူသောပဋိညာဉ်နှင့် လျော်သောကြောင့် ဝေနေယျတို့ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကိစ္စသာမချ ဗုဒ္ဓကိစ္စမည်၏ဟု နှလုံးပြု၍ ဓမ္မစက္ကပ၊ ဝိနယနာ-မိန့်၊ ။ ငိုကာ၊ ။ (ဝါကျကျယ်၍ အသွားအလာခက်သောအရာ၌ အနုသန္ဓေစိုးစဉ်းမျှဆိုလိုက်သည်၊

ဟိကဿ ဝိတ္ထာရဇောတကာ၊

ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ၊ ဝါ-ဟိဝိတ္ထာရော၊ ကိ၊ မယာ ဂုစ္စတေ၊ ။ သမ္ပနံ၊

(ဟိ-ကထံဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နည်းဟု ဆရာတို့ပေးကြ၏။ ကျမ်းဂန်ဥပဒေမရှိ)။ ။

ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယသောတရားတည်းဟူသော စက်ကိုလည်စေတော်မူခြင်းကို၊ (ဓမ္မောဝေစက္ကံတွဲ)၊ ဝါ၊ တရားတည်းဟူသော အာဏာကိုလည်စေတော်မူခြင်းကို၊

စက္ကကား အာဏတ္ထ။ အာဏာဟူသည်လည်း တရားမှမကင်းရကား ဓမ္မဇ္ဇတံ စက္ကဇ္ဇာတိ ဓမ္မစက္ကံပြု။

ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့် လည်တတ်၊ လည်စေအပ်သော အာဏာစက်ကို လည်စေတော်မူခြင်းကို။

ဓမ္မေန ဥာယေန စက္ကံ ဓမ္မစက္ကံ-ပြု။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဓမ္မောယေဝ ပဝတ္ထနဋ္ဌေန စက္ကန္တိ ဓမ္မစက္ကံ။ အထဝါ-စက္ကန္တိ အာဏာဓမ္မတော အနပေတတ္တာ ဓမ္မဇ္ဇတံ စက္ကဇ္ဇာတိ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မေန ဥာယေန စက္ကန္တိပိ ဓမ္မစက္ကံ။ ။ သာရတ္ထ။

ဓမ္မဇ္ဇ ပာတ္တေဘိ စက္ကဇ္ဇာတိ ဓမ္မစက္ကံ။ စက္ကဇ္ဇ ပဝတ္တေဘိ ဓမ္မဇ္ဇာတိ ဓမ္မစက္ကံ။ ဓမ္မေန ပဝတ္တေဘိတိ ဓမ္မစက္ကံ။ ။ မဟာနိဒ္ဒေသ။

ရထင်္ဂေ လက္ခဏေ ဓမ္မော၊ ရထစက္ကေသ္မိရိယာပထေ၊
စက္ကံ သမ္ပတ္တိယံ စက္ကံ၊ ရတနေ မဏ္ဍနေ ဗလေ။
ကုလာလဘဘဏ္ဍေအာဏာယ၊ မာယုဓေ ဒါနရာသိသု။
ဟူသောစက္ကအနက်တဆဲ့ငါးချက်တွင် ဤ၌ ဓမ္မတ္ထ၊ အာဏတ္ထ။ ။

ဝါ- ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊ ဖြတ်သောစက်ကိုလည်စေတော်မူခြင်းကို။

ဓမ္မစက္ကန္တိ သေဋ္ဌစက္ကံ။ ကေရ်တ္တရအဋ္ဌကထာ၊ ကမ္မဓာရည်း-တဲ။

ဝါ၊ ဓမ္မစကြာတရားဟောတော်မူခြင်းကို၊ နာမသတ်အဓိပ္ပါယ်တ္ထ။ ။
အာဒိကတွာ၊ အပိုင်းအခြားပြု၍။ ဝါ၊ အစပြု၍။ ယာဝသုဘဒ္ဒ ပရိဗ္ဗာဒက
ဝိနယနာ၊ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗိဒ်ကို ဆုံးမတော်မူသည်တိုင်အောင်။

ယာဝကား အဘိဝိရုတ္တ။ ယင်းနှင့်ရှည်ရကား ဝိနယနာ၌အပါဒါ
နတ္ထပန္နမိမရိယာဒါဘိဝိဓတ္ထအာယာဝယောဂေ။ ။သဒ္ဓနီတံ။

ကတဗုဒ္ဓကိစ္စေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဗုဒ္ဓကိစ္စရှိတော်မူသော၊ လောကနာ
ထေ၊ လူသုံးပါးတို့၏ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝတိ၊ သည်။

ဤဝါကျဖြင့် အညာသိကောဏ္ဍညအစ သုဘဒ္ဓအဆုံးရှိသော ဗုဒ္ဓဝေ
နေယျကို ချေချွတ်တော်မူခြင်းကိုစွဲ၊ အကြွင်းမရှိ ပြီးစီးသည်ကိုပြသည်။
ယင်းကိုပြသဖြင့် သို့ဗုဒ္ဓကိစ္စ ပြီးစီးသောကြောင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်
မူသည်ဟူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်းသိစေသည်။ ။ဋီကာ။

သာဝကဘာသိတသည် ဗုဒ္ဓဘာသိတမည်သကဲ့သို့သာဝကဝေနေယျ
သည်လည်း ဗုဒ္ဓဝေနေယျမည်ရကား မပြီးလေသေးဟူငြားအံ့။ ဆုံးမရန်
နည်းဝိနယပါယကိုထားခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့်ပြီး၏ဟူပေ။ ။သာရတ္ထ။ ။
သီလက္ခန္ဓိဋီကာ။ ။

စတုဝိသတာသင်္ချေယျ၊ သဠိစေဝါဒိကောဋီယော။

ပါဏာနိ သတသဟုသ္မာနိ၊ ဧကော ဗုဒ္ဓေါ ပမောစယိ။ ။

နှစ်ဆဲ့လေးအသင်္ချေနှင့်ကုဋေခြောက်ဆယ်ဗိုလ်ခြေတသိန်းကို ဗုဒ္ဓဝေ
နေယျဟုဘာသာဂတုပ္ပတ္တိစသည်၌ဆိုသည်။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပတွာ စတုဝိသတိ အသင်္ချေယျပမာဏေ သတ္တေ
မာရဗန္ဓနတော မောစေတွာ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗတာ ဗုဒ္ဓါယေဝ ဂဏနံ
ပထံ ဝီတိဝတ္တာ။ ။ဟုဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌လည်း ကုဋေခြောက်ဆယ်

နှင့်မိုလ်ခြေတသိန်းမပါ၊ ၎င်းနည်းနှစ်ဆးလေးအသင်္ချေသာဆို၏။ ။
အဋ္ဌကထာ၊ ဦးကာကြီးတို့၌ သို့မဆို။ အနန္တအပရိမာဏသာဆိုသည်။

ဘဂဝတော ဟိ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တ ဒေသနာယ အညာသိကောဏှညပ္ပမုခါ
အဋ္ဌာရသဗြဟ္မကောဋီယော ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဇိံသု၊ ဧဝံ ယာဝသုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇော
ဝိနယနာ ဓမ္မံ ပဋိဝိဒ္ဓသတ္တာနံ ဂဏနာ နတ္ထိ။ ဟောသမယသုတ္တံ မင်္ဂလသုတ္တံ
စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ သမဓိတ္တသုတ္တန္တိ နုမေသံ စတုန့် သုတ္တာနံ ဒေသနာ
ကာလေ အဘိသမယပတ္တသတ္တာနံ ပရိစ္ဆေဒေါနတ္ထိ။ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ။ ။
ဓမ္မစကြာတရားမဟောမိသတ္တဝါတို့မဂ်ဖိုလ်ကိုရမြဲဟုတ်ရကား ယင်းကိုအစပြု
၍ဆိုသည်။

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနတော ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဘဂဝတော ဘာသိတံ ပရေသံ
သုဏန္တာနဗ္ဗိ တဗုဿဘလ္လိကာနံ သရဏဒါနံ ဝိယ ဝါသနာဘာဂိယမေဝ
ဇေတံ၊ နသေက္ခဘာဂိယံ၊ န နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ၊ သော ဟိ ဓမ္မတာ။ ။ ၎င်း။

ကုသိနာရာယံ၊ ကုသိနာရုံပြည်၏အနီး၌။ (သဇိပါဝါရ)

ကုသိနရံ ပဿိတွာ မာပိတံ ကုသိနာရံ၊ အဘိဓာန်ဦးကာ။ ။

ဥပဝတ္တနေ၊ အကွေ့ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မြို့သို့ကွေ့၍ဝင်သွားရာဖြစ်သော၊

နဂရံ ပဝိသိတုကာမာ ဥယျာနတော ဥပေစ္စ ဇက္ကန္တိ နိဝတ္ထိတွာ
ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝါ ဥပဝတ္တနံ-ပြု။ ။ ပါဠိနမုခါ ဂန္ဓာ
ဥတ္တရေန နိဝတ္တာ၊ တသ္မာ တံ ဥပဝတ္တနန္တိ ဖုစ္စတိ။ ။ ဦးကာ။ ။

ဝါ-ဥပဝတ္တနေ၊ အဆွေခင်ပွန်းချစ်ကျွမ်းဝင်သူတို့ကို ပန်ကြားပြီးသျှင်
ကပ်၍ပြန်လှည့်ရာဖြစ်သော။

သာလဝနံ ဥပေစ္စ မိတ္တသုဟဇ္ဇေ အပလောကေတွာ ဝတ္တန္တိ ဧတ္တာ
တိ ဥပဝတ္တနံ-ပြု။ တံ ဟိ သာလဝနံ ဥပဂစ္ဆိာ မိတ္တသုဟဇ္ဇေ အပ
လောကေတွာ နိဝတ္တနတော ဥပဝတ္တနန္တိ ပါကဋံ ကိရ ဇာတံ။ ။ ဝဇီရ။

သာသဝနေ၊ ဥယျာဉ်မှစဉ်လျက်ရောက်သောအင်ကြင်းတော၌၊ (ဒေသ
သာမန်၊ ဥယျာဉ်နဂိုရ်မဟုတ်၊ ဥယျာဉ်မှကွေ့လျက် အစိအစဉ်ရောက်
သောအင်ကြင်းတောကိုသာယူ)။

ဧဝံ ဥယျာနတော သာလဝန္တိ ပါဠိနမုခါ ဂန္ဓာ ဥတ္တရေန နိဝတ္တာ။ ။
ဦးကာ။

ယမကသာလာနံ၊ ခြေရင်း၊ ခေါင်းရင်းတော်၌ တပင်စီ ရောက်သော အစုံဖြစ်သော အင်ကြင်းပင်ပျိုတို့၏၊ အန္တရေ၊ အလယ်၌။ (ဒေသဝိသေသ။ ။ ပရိနိဗ္ဗာန်တော်မူရာ ညောင်စောင်းတော်၏ ခြေရင်းတစင်၊ ခေါင်းရင်းတစင်အင်ကြင်းပင်စဉ်ရှိသည်တွင် ခြေရင်းတော်၌တပင်၊ ခေါင်းရင်းတော်၌တပင် အင်ကြင်းပင်ပျိုရောက်သည်ဟူလို၊ ၎င်း။ ဝါ-ယမကသာလာနံ၊ အမျှစ်အပင် အကိုင်းအခွအခက်အရွက်တို့ဖြင့် အချင်းချင်း စပ်ရှက်လျက် တည်သော အင်ကြင်းပင်အစုံတို့၏၊ အန္တရေ၌၊ (မဟာအဋ္ဌကထာ)။ ။ ဝိသာခါပုဏ္ဏမဒိဝသေ၊ ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော ပြည့်သောလအရေး ရှိသောနွယ်တာလပြည့်နေ့၌၊ (ကာလသာမန်)။

ဥဠာရာဇာစ မာ ပုမေ။ ဟူရက္ခား မာသဒ္ဓါလဟော-ပုလ္လိင်။ ။ ပုဏ္ဏော မာ ပုဏ္ဏမာ။ ဝိသာခါယ နိယုတ္တော ပုဏ္ဏမာ ဧတ္တာတိ ဝိသာခါပုဏ္ဏမော။ သောဇေဝ ဒိဝသော တွေ။ ။ မာဇုတိ စန္ဒော ဝုစ္စတိတဿ ဂတိယာဒိဝသဿမိနိ တဗ္ဗတော သော ဧတ္ထသဗ္ဗကလာပါရိပူရိယာ ပုဏ္ဏောတိ ပုဏ္ဏမာဟုတိထိကိုဉ်၍သာ ဣတ္ထိလိင်နှင့် ကင်္ခါဒိကာ၌ဆိုသည်။ ယောဇနာ၌ အဿတ္ထိပြု၍ ဝိသာခါပုဏ္ဏမိဟူ၏။ ထိုထိုအဋ္ဌကထာ၊ ဒိကာ၌ပင် ဝိသာခါပုဏ္ဏမဒိဝသေ-ဟူ၍သာ အာကွရနှင့် ချည်းရှိ၏။

ပစ္စုသဿမယေ၊ မိုးသောက်ယံ၌။ ဝါ၊ မိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောအရုဏ်တက်စ၊ မိုးသောက်ထ၌၊ (ကာလဝိသေသ)။

ပစ္စုသတိ တိမိရံ နာသေတိတိ ပစ္စုသော။ ငှက်ပုဗ္ဗော ဥသ-ရူဇာယံ။ (အဘိဓာန်ဒိကာ)။

အနုပါဒိသေသာယ၊ ကိလေသာတို့သည် ယူအပ်သော ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော။

ဥပါဒိယတေ ကမ္မကိလေသေဟိတိ ဥပါဒိ။ ။ ဒိကာ။ ။

ဝါ-တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကပ်အပ်သော ကံသည်၊ အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်ယူအပ်သော ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော။

တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ ဥပေတေန ကမ္မနာ ဖလဘာဝေန အာဒိယတိတိ ဥပါဒိ-ပြု။ ဥပါဒိန္နတိက်ဖွင့်အဋ္ဌသာလိနီနှင့်အလျော်။

နိဗ္ဗာနဘေတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဘေတုဖြင့်၊ ဝါ၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောမျှဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန
ကားဘာဝ၊ ခေတုကား သဘာဝတ္ထ။ ။

နိဗ္ဗာနဘေတုတိစေတ္တ နိဗ္ဗတိမတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ ။ ဇီကာ။ ။ သုတ္တန်
ဇီကာ။ ။ ဦးပဉ္စမနန္ဒ နေနေ ပတ္တေန ဥပလက္ခိတော ယော ပန ဘိက္ခု
အညံ နဝံ ပတ္တံ စေတာပေယျာတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ သေသေသုပိ။ ။
သုတ္တန်ဒွေသ။

ဝါ-အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဘေတုယာ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဘေတု
ဟုတွာ၊ တဏှာဒိဗ္ဗိတို့ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်
သောဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဘေတုဖြစ်၍။

ဦးပဉ္စမနန္ဒ ပတ္တောဟုတွာ ဘိန္ဒသိသာဟုတွာ ပဉ္စရန္တလောဟိတာ
ဟုတွာတိ အတ္ထံဝဒန္တိ။ ။ ၎င်း။ ။ တတ္ထဘိန္ဒနသိသေနာတိဘိန္ဒ
သိသာဟုတွာ။ သေနယော ဣတရတြာပိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-နိဗ္ဗာနဘေတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဘေတုသည်။ ဝါ၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောမျှသည်။
အနုပါဒိသေသာယ၊ တဏှာဒိဗ္ဗိတို့ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်
ဖြင့်ယူအပ်သောဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိလသော်။

ဥပနုလိခိတေဟိ ဧကသေဟိတိ ဣတ္ထသမ္ဘူတလက္ခဏေ ကရဏ
ဝစနံ။ ဝိပုကတလိခိတေသု ဧကသေသုတိ အတ္ထော။ ။ ဥဒါန်းအဋ္ဌ
ကထာ။

ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာနပြုသည်။ သတိ၊ သော်၊ အနုပါဒိသေသာယ
နိဗ္ဗာနဘေတုယာကား ကတ္တရိစဉ် စသဒ္ဓါဖြင့် ဣတ္ထသမ္ဘူတလက္ခဏာ၌
တတ်ယာ။ ။ ပရိနိဗ္ဗုတကား သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဘေတုအနုပါဒိသေသ
နိဗ္ဗာနဘေတုဟုနှစ်ပါးပြားရကား သာမည။

သဗ္ဗဒါ ဝေ သုခံ သေတိ။ ဗြာဟ္မဏော ပရိနိဗ္ဗုတော။
ဇော န လိုမ္ပတိ ကာမေသု၊ သိတိဘူတော နိရုပမိ။ ။

ဤသဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဘေတုပရိနိဗ္ဗုတ၊

သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ လောကေ သမုဿယံ။
ယတ္ထ တောဒိသေသတ္တာ၊ လောကေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။
တထာဂတော ဗလပ္ပတ္တော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ။

ဤ၌ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတု ပရိနိဗ္ဗာတကို ဟောသည်ဖြစ်၍
 ဝိသေသဖြစ်ရကား ဣတ္ထံ။ ထိုဣတ္ထံသို့ရောက်သော ဘဂဝတိကား ဘူတ
 ထိုဣတ္ထသမ္ဘူတကိုမှတ်ကြောင်းဖြစ်၍ အနုပါဒိသေသယ နိဗ္ဗာနဓာတု
 ယာကား ဣတ္ထ သမ္ဘူတလက္ခဏာ၊ သို့ယူ။ ဣတ္ထ သမ္ဘူတ လက္ခဏေ
 ကရဏာဝစနံ။ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ။ ဣတ္ထသမ္ဘူတဿ ကိဉ္စိ ပကာရံပတ္တဿ
 လက္ခိယတေ အနေနာတိ လက္ခဏံ၊ တသ္မိံ ကရဏာဝစနံ။ တတိယာ
 ဝိဘတ္တိတိ အတ္ထော။ ပကာရောတိ စသာမညဿ ဘေဒကော ဝိသေ
 သော ဝုစ္စတိ။ တထာ ဟိ ဦးနပဉ္စဗန္ဓနေန ပတ္တေနာတိတ္ထေ ဘိက္ခုဘာဝ
 သာမညဿ ဦးနပဉ္စဗန္ဓနပတ္တ ဘာဝေါ ပကာရော။ တံ ဘိက္ခု အာ
 ပန္နော။ တဿ ပတ္တေ လက္ခဏန္တိ။ ကင်္ခါဋီကာ။ အချို့ကား အနု
 ပါဒိသေသယကား ဣတ္ထံ။ ပရိနိဗ္ဗာတကား ဘူတ။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ
 ကား လက္ခဏဟူကုန်၏။ ထိုဣတ္ထသမ္ဘူတလက္ခဏကို သာသနာတော်
 ၌ တုလျာဓိကရဏနှစ်ပုဒ်ဖြင့်ဆို၍၊ ဗာဟိရသဒ္ဓါကျမ်း၌ကား တိဒဏ္ဍေန
 ပရိဗ္ဗာဇကမဒက္ခိ-စသည်ကဲ့သို့ တပုဒ်တည်းဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဣတိ ဗုဒ္ဓ
 သာသနေ ဌာသု သမာနာဓိကရဏေသု ဌာတေသု ဣတ္ထသမ္ဘူတ လက္ခ
 ဏံ ဘဂဝတိ။ သဒ္ဓသတ္ထေ ပန ဝိနာ သမာနာဓိကရဏပဒံ ဣတ္ထသမ္ဘူတ
 လက္ခဏံ ဝဒန္တိ တိဒဏ္ဍေန ပရိဗ္ဗာဇက မဒက္ခိတိ။ သဒ္ဓနိတိ။

ပရိနိဗ္ဗာနေ၊ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဝံတော်မူရာ၌၊ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဝံတော်မူခြင်း
 ကြောင့်၊ (သန္နိပတိတသံဃံဝပ်)။

ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဣတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာယတေ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာနံ-ဖြူ။ ဋီကာ။

သန္နိပတိတာနံ၊ ကုန်သော၊ သတ္တန္တံ ဘိက္ခုသတသဟဿသန္ဒါနံ၊ ခုနစ်သိန်း
 သောဂဏပါမောက္ခရဟန်းတို့၏။ (သင်္ချေယျပဋ္ဌာနံ)။ ဝါ၊ ဂဏပါမောက္ခ
 ရဟန်းခုနစ်သိန်းတို့၏။ (သင်္ချာပဋ္ဌာနံ)၊ သံဃထေရော၊ အပေါင်း၏အကြီး
 ဖြစ်သော။

သတ္တန္တံ။ ပ။ နံကား သံဃ၌သမ္ပန်။ ဘိက္ခုသတသဟဿသန္ဒါနှင့်သံဃသန္ဒါ
 ၏ နိစ္စသာပေက္ခဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပုဒ်တပါးခြားသည်ဖြစ်၍ သံဃဿ ထေ
 ရော-ဟူသောဝါကျ၌ကဲ့သို့ သံဃသန္ဒါသည် ဘိက္ခုသတသဟဿသန္ဒါကား
 သံဃသန္ဒါ၌သာ စပ်၏ဟူသော အနက်ကို သိစေတတ်ရကား ဒေဝဒတ္တဿ
 ဂရုကုလံကဲ့သို့ ထေရသန္ဒါနှင့် သံဃထေရော-ဟူသမာဓ်ဖြစ်သည်။ နိစ္စသာ
 ပေက္ခတာယ ဟိ ဤဝိဝေသသု သမာသော ဟောတိယေဝ။ ယထာ ဒေဝဒတ္တဿ
 ဂရုကုလန္တိ။ သာရတ္ထ။ သီလက္ခန္ဓိကာ။ နိစ္စသာပေက္ခပင် ဖြစ်သော်
 လည်း ပုဒ်တပါးခြားရာ၌ ဗကဿ သေတာနိ ပတ္တာနိ ကဲ့သို့သမာသ်မဖြစ်။

အညာပေက္ခတ္တေ သတိ သမာသောနဟောတိ။ ဒေဝဒတ္တဿ ကဏှာ ဒန္တာ
ဗကဿ သေတာနိ ပတ္တာနီတိ အာဒိသု ဝိယ။ သုတ္တနိဒ္ဒေသ။ ။ ခန္တသိန်း
ဟူသည်လည်း ဂဏပါမောက္ခတို့ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူတော့
မည်ကြား၌ ထိုထိုအရပ်မှ စည်းဝေးရောက်လာသော ရဟန်းတို့ကား ဂဏှန်း
သင်္ချာမရှိမှားကုန်၏။ ။ ဦးကာ။ ။ သတ္တသတသဟဿာနိ၊ တေသု ပါမောက္ခ
ဘိက္ခဝေါ။

ထေရော မဟာကဿပေါ၊ သံဃထေရော အဟု တဒါ။ ။

မဟာဝင်၊ အနွယ်တော်အားဖြင့် အာယသ္မာကဿပေါဟူသင့်လျက်သီလ-
စသောမဟန္တဘောဂုံဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းလိုရကား မဟာကဿပေါ-ဟူသည်။ ဝါ။
ရှင်ကုမာရကဿပစသည်တို့ကို စင်စေလိုရကား မဟာကဿပေါဟူသည်။ ။
ဦးကာ။

မဟာကဿပေါတိ ဥရုဝေလကဿပေါ နဒီကဿပေါ ဂယာ
ဓာဿပေါ ကုမာရကဿပေါတိ ဣမေ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေ ထေရေ ဥပါဒါယ
အယံ မဟာကဿပေါတိ ဂုတ္တော။ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

အာယသ္မာ၊ သော၊ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ ဓမ္မဝိနယသင်္ဂါယနဌာ
ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟံ ဇနေသီတိ သမ္ပန္နော၊ ဦးကာ။ ။ ယေန ယဿ ဟိ
သမ္ပန္နော၊ ဒုရုဋ္ဌိပိစ တဿ တံ၊ အတ္ထတောဟုသမာနာနံ၊ အာသန္နတ္တမ
ကာရဏံ၊ သဒ္ဓါနည်း။

ဥဿာဟ ဇနနအကြောင်းကို ပြလိုရကား။ သတ္တာဟ ပရိနိဗ္ဗုတေ
စသည်မိန့်။ ဦးကာ။ ။

ဘဂဝတိ၊ သည်။ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားအား ခုနှစ်ရက်ရှိလသော်၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်လွန်တော်
မူသည်နေ့မှခုနှစ်ရက်လည်လသော်၊ အဓိပ္ပါယတ္တ။

သတ္တာဟံ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အဿာတိ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော၊ ဦးကာ။ ။
ဤပုဒ်ကား အစီရပက္ခန္တော မာသ ဇာတောကဲ့သို့ သမာသ်နောဏ်ပုဒ်သည်
အညပုဒ်နှင့် တုလျာဓိကရဏဖြစ်၍ အညပုဒ်သည် သမာသ်နောဏ်ပုဒ်ကို ငင်
ရကား ဗာဟိရတ္ထ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ပုဒ်။ သဒ္ဓဝိဒူတို့ဝါဒ။ ။ အညပုဒ်နှင့်
သမာသ်ပုဒ် တုလျာဓိကရဏဖြစ်ရကား အန္တတ္ထဗဟုဗ္ဗိဟိပုဒ်၊ သုတ္တနိဒ္ဒေသ။
ဤပုဒ်ကဲ့သို့အရာမှတစ်ပါး ဗဟုဗ္ဗိဟိဟူသမျှသည် ဗာဟိရတ္ထကြွင်းသောသမာသ်
ငါးပါးသည် အဗာဟိရတ္ထ။ ဤပုဒ်ကဲ့သို့အရာကား ဗာဟိရတ္ထလည်း ဟူသင့်
၏။ အဗာဟိရတ္ထလည်း ဟူသင့်၏။ ဆရာအချို့ဝါဒ။ ။ ဦးကာကား ဝိဂ္ဂိဟ်
ပြဿ၊ သတ္တာဟံ ပရိနိဗ္ဗုတော ယဿာတိ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော-ဟုဝိဂ္ဂိဟ်

စစ်ပြု။ ပုဂံ-ဒိသာပါမောက္ခဝါဒ။ ။ဤပုဂံကို ဂုတ္တဝစနံတွင် စပ်။ အနုဿ
ရန္တော၊ စိန္တယန္တော၊ ဇနေသိတို့မှာ မစပ်သင့်။ ပရိနိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူ၍ ခုနှစ်
ရက်လည်သနွေပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ရဟန်းငါးရာနှင့် အရှင်မဟာ
ကဿပကြွတော်မူသော် သုဘင်္ဂလည်းပါ၍ ခရီးအကြားတွင် ဤစကားကိုဆို
သည်။ ။ဋီကာ။

သုဘဒ္ဒေန၊ သုဘင်္ဂမည်သော၊ ဂုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတေန၊ အိမ်ရာထောင်မှီး၊ အရွယ်
ကြီးမှ ရဟန်းပြုသော သူသည်။ ဝါ-ဂုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတေန၊ သော၊ သုဘဒ္ဒေန၊
အာတုမာမြို့သား၊ ဆတ္တာသည်သုဘင်္ဂရဟန်းသည်။ (ဂုတ္တဝစနံမှာပင်စပ်
ဂုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတေနဖြင့် သုဘင်္ဂပရိဒိဇ်စသည်ကိုစင်စေ)။ အလံ၊ မသင့်၊ ဝါ၊
အဘယံမူအံ့နည်း။ ဝါ၊ အကျိုးမရှိ၊ မာသောဝိတ္ထ၊ စိတ်ဖြင့် မရိုးရိမ်လင့်
ကုန်။ ။သာရတ္ထ။ ။မာပရိဒေဝိတ္ထ၊ နှုတ်ဖြင့်မငိုကြွေးလင့်ကုန်။ ဝါ၊
အထူးထူးအပြားပြားမမြည်တမ်းမငိုကြွေးလင့်ကုန်။ မယံ၊ တို့သည်၊ တေန
မဟာသမဏေန၊ မှ၊ သုမုတ္တာ၊ ကောင်းစွာလွတ်ကုန်ပြီ။ (နိသတ္တန္တိတတိယာ၊
ဋီကာ။ ဝါ၊ သရေခဝိယောဇယေန္တိကဲ့သို့နာယုပဒေသ၊ ဥာသ်နည်း)။ ဣတိ၊
သို့။ တေနမဟာသမဏေန၊ သည်။ ကာကောလောကနနည်းစသည်။ မယံ၊
တို့ကို။ တို့သည်။ ဥပဒ္ဓုတာစ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်လည်း။ တဒါ၊ ဌ။
(ထည့်)။ ဟောမ၊ ကုန်၏။ ထိုကာလကိုငဲ့၍ အတိတ်ကိုပင်ပစ္စုပ္ပန်ဆိုသည်။
တကာလာပေက္ခပစ္စုပ္ပန်။ ။ဋီကာ။

ဝါ-ဟောမ-ကုန်ပြီ။ အတိတ်၌ ဝတ္တမာန်၊ ယောဂဝိဘာဂဖြင့်သက်၊
၎င်း၊ ကာလဝိပလ္လာသ၊ ဝါ-သမိပပစ္စုပ္ပန်လည်းဆိုသင့်၏။

ဣဒါနိပန၊ ဌကား၊ ပါနကရိသာမ၊ ပြေရကုန်လအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဂုတ္တ
ဝစနံ၊ ဆိုဘူးသောစကားကို။ အနုဿရန္တော၊ ဓမ္မသံဝေဂ အငွမ်းဖြင့်
အဘန်တုလဲလဲအောက်မေ့တော်မူရကွား။ ဝါ၊ မူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မူသည်
အဖြစ်ကြောင့်။ (အန္တကားကတွတ္ထဝါစက၊ ဟေတွတ္ထဇောတက၊ ဘာဝပ္ပ
ဌာန၊ ၎င်း)။ ဝါ-အနုဿရန္တော၊ သော၊ အာယာသ္မာမဟာဏဿပေါ၊ သည်၊
ယောဇနာ။ ။ဤစကားကိုလည်း အာတုမာမြို့သို့တရားရှင်ရောက်တော်
မူသည် ကာလသုဘဒ္ဒ၏ ယာဂုအလ္လကို ခံတော်မမူသည်တွင် အငြိုးတား
၍ ဆိုသည်။ သာရတ္ထဒိပနိမှာယူ။ ။ဓမ္မသံဝေဂဟူသည်ကား ဩတ္တပ္ပနှင့်
ဥာဏ်တည်း။

သဗ္ဗသင်္ခတဓမ္မေသု၊ ဩတ္တပ္ပါကာရ သဏ္ဌိတံ။
ဉာဏမောဟိတဘာရာနံ၊ ဓမ္မသံဝေဂသညိတံ။ ။သာရတ္ထ။
ယံကားနိပါတမတ္တ။ ဝါ-ကာရဏနိဒ္ဒေသ။ ။

ယံယေနကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ငိုကာ၊ ပါဝစနံ၊ ဂိဇု
ကတ်သုံးပုံဟု ဆိုအပ်သောမြတ်သော စကားတော်သည်။ အတိတသတ္ထု
ကံ၊ လွန်ပြီးသောဘုရားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့၊ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်၍၊
ရကား၊ သောကြောင့်၊ ဝါ၊ မှတ်ထင်ကုန်သော၊ ပါပဘိက္ခု၊ ရဟန်းယုတ်
ရဟန်းဆိုးတို့သည်။ ဝါ၊ ယုတ်မာသောအလိုရမက်ရှိသော ရဟန်းတို့သည်။
ပက္ခံ၊ အသန္တိအသင်းအပင်းကို၊ လတိတွာ၊ ကုန်၍၊ နိရိယေဝ၊ မကြာ
မြင့်မီပင်လျှင်၊ သဒ္ဓမ္မံ၊ သာသနာတော်သုံးပါးကို၊ အန္တရဓာပေယျံ၊ ကွယ်
စေကုန်ရာ၏။ ဇေတံဌာနံ၊ ထိုအကြောင်းသည်၊ ဝိဇ္ဇတိခေါ၊ ရှိသည်သာ
တည်း၊ နောနဝိဇ္ဇတိ၊ လှန်၊ ငိုကာ၊

နိမိတ္တံ ကာရဏံ ဌာနံ၊ ပဒံ ဗီဇံ နိဗန္ဓနံ။
နိဒါနံ ပဘဝေါ ဟေတု၊ သမ္ဘဝေါ သေတုပစ္စယော။ ။

ဟူရကားပရိယာသ်ဖြစ်၍ ယေနကာရဏေနဟုငိုကာခွင့်သည်။ သို့ကို
ထောက်၍ အနက်တူသဒ္ဓါပြားစွဲသင့်၏ဟုမှတ်၊ ယေနဌာနေနသော်လည်းစွဲ၊

အတိတော သတ္တာ ဧတ္ထ ဧတဿာတိ ဝါ အတိတသတ္ထုကံ၊ ကကား
သမာသန္တ၊ ပဋ္ဌာနဝစနံ ပါဝစနံ ပန ပဿာရကား ပဋ္ဌာနဝါစက။ ဒီသပြု၍
ပါဝစန ဟူသည်။ သာတ္ထသဗျူနတာဒိဟိ အညေသံ ဝစနတော ပဋ္ဌာနံ
ဝစနန္တိ ပဝစနံ၊ ပဝစနမော ပါဝစနံ။ သမ္မောအဋ္ဌကထာ၊ ပသဒ္ဓေါ ဥပသဂ္ဂေါ
ဒီဃံ ကတွာ ဝုဇ္ဈော၊ ပါဝဒတိတိ ပါဝစနန္တိ အာဒိသု ဝိယ။ ။သဒ္ဓနိတိ။ ။
အချို့ကား ပါဝဝရုတုသသ္မိကဲ့သို့ ပါနိပါတ်ဟူ၏မသင့်။ ။

ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး၊ (စကား-ဝါကျ၊ ရှု၊ ဟူ)၊ ဓမ္မ
ဝိနယော၊ သည်၊ တိဋ္ဌတိ၊ သန္တိသုတော်ကောင်းတို့၌ဖြစ်သောအားဖြင့်တည်
၏၊ (ဟိကားဒဋ္ဌိ) ဟိ-သစ္စံ၊ ယောဇနာ။ ။ပရိနိဗ္ဗာနမဇ္ဇကော၊ ပရိနိဗ္ဗာန
စံယုတော်မူရာ ညောင်စောင်း၌၊ နိပ္ပန္နေန၊ လျောင်းစက်တော် မူသော။
ဘဂဝတာ၊ သည်၊ (ထည့်စပ်)။ ငိုကာ၊ ။ယောဓမ္မောစ၊ ကိုလည်း၊
ဒေသိတော၊ ပြီ၊ ပညက္ကော၊ အပြားအားဖြင့်ဝေနေယူတို့သန္တာန်၌ထားအပ်
ပြီ၊ ယောဝိနယောစ၊ ကိုလည်း၊ ဒေသိတော၊ ပြီ၊ ပညက္ကော၊ မရောမရှက်

ပေနေယျတို့သန္တာန်၌ထားအပ်ပြီ။ သောဓမ္မောစ၊ သောဝိနယောစ၊ စွ၊ မမ၊
 ဇာ၊ အတ္တယေန၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသောကာလ၌။

သတ္တမုတ္တေ၊ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ကာလဒ္ဓါနဒိသာဒေသဒီသု
 စာယံ တေနသမယေန တေနကာလေန၊ ကာလေန ဓမ္မသုဝနံ။ သောဝေါမ
 မစ္စယေန သတ္တာ။ မာသေန ဘုဉ္ဇတိ။ ယောဇနေန ဓာဝတိ။ ဒက္ခိဏေန ဝိရုဇ္ဇ
 ကော။ ယေနဘဂဝါတေနပသက်မိ၊ ဣစ္စေဓမာဒိ။ ။သဒ္ဓနိဟိ။ ။အချို့ကား
 ဝိသေသနပေး၏။ သာဓကယုတ္တိနှစ်ပါးမရှိ။

ဝေါ၊ တုံဇာ၊ သတ္တာ၊ ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင်တတ်သော ဆရာတည်း။ ဝါ၊
 သည်။ ဟေသတိ၊ လတံ၊ ဤပါဠိဖြင့် ငါနိဗ္ဗာန်လွန်ပြီးတကား ဓမ္မခန္ဓာ
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် သင်တို့ဆရာမည်လတံ ဟု ပြတော်မူသည်။
 သာရတ္ထ၊ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ။

အက္ခရံ ဧကမေကဉ္စ၊ ဗုဒ္ဓရူပံ သမံ သိယာ ကား အနုဏောမ။ °

ယထာယေနပကာရေန၊ ဖြင့်၊ ဣဒံ သာသနံ၊ ဤသာသနာတော်သုံးပါး
 သည်။ ဝါ၊ ဤဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ် ခုနှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော
 သာသနာတော်သည်။ (ဤသာ မချ၊ ဗိုကာ)။ အဋ္ဌနယံ၊ ရှည်သောအမွန်သို့
 ရောက်ခြင်းငှါ ငွမ်းနှိုင်းသည်။ ဝါ၊ ရှည်သောအမွန်အား ခံသည်။ စိရဋ္ဌိ
 တံကံ၊ အဋ္ဌနိယကြောင့် ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းရှိသည်။ အဿ၊ ဇာ၊ (ရှေ့
 ပုဒ်ကား အကြောင်းနောက်ပုဒ်ကား အကျိုး၊ ဗိုကာ၊ တထာတေန ပကာ
 ရေန၊ ဖြင့်၊ ယံနုနသင်္ဂါယေယျံ၊ အကယ်၍ သင်္ဂါယနာ တင်ရမူကား။
 သာရဝတ၊ ကောင်းစွာတကား၊ ထည့်၊ ဝါ-သင်္ဂါယေယျံ၊ မူကား၊ ယံနုန
 အဟောဝတ၊ ဪသော်ကောင်းလေစွ၊ (ယံနုနကား ပရိဝိတက္ကနတ္ထ-နိပါတ်)။
 ယထာယေန ပကာရေန၊ ဖြင့်၊ သင်္ဂါယမာနေ၊ သော်၊ ပ၊ တထာတေနပကာ
 ရေန၊ ဖြင့်၊ သင်္ဂါယေယျံ၊ မူကား၊ ယံနုန အဟောဝတ၊ စွဟူ၍သော်လည်း
 သမ္ပန္နံ။ ။ယထာ ဇေ သင်္ဂါယမာနေသတိ-ဟုသမ္ပန္နသည်ကား မလျော်
 လွန်း၊ ဣတိ ဗိန္ဒယန္တော-ဟု သို့ရှေ့မှာစပ်၍ နိဒ္ဒေသတဗ္ဗ ထင်အောင်
 ပေး။

အနုဿရဏ၊ ဗိန္ဒနာကာရတပါးကိုပြုပြီး၍ အနုဂ္ဂဟဝိသေသကို ထင်
 စွာပြသဖြင့် ဗိန္ဒနာကာရတပါးကိုပြအံ့သောငှါ ယဉ္ဇာဟံ-စသည်မိန့်။
 ဗိုကာ၊ ။(စ၊ ကားပက္ခန္တရ)။

ယံယနကာရဏောန၊ ကြောင့်၊ အဟံ၊ ကို၊ ဘဂဝတာ၊ သည်၊ (ဤသုံး
ပုဒ်ကို အနုဂ္ဂဟိဟောနွပ်ပုဒ်ဝယ်စပ်)၊ သာဏာနိ၊ ပိုက်ဆံလျှော်ဖြင့်၊ ပြီး
ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပိုက်ဆံလျှော်ဖြင့်ရက်အပ်ကုန်သော၊ သာဏဝါကမလောနိ၊
ဋီကာ၊ ပိုက်ဆံ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြစ်ကုန်သော၊

သဏသဒ္ဓေ ကတ္တရိ-အ၊ သာဏောနာမ ထိရတစော ဧကော ရုက္ခယောနိ၊
ယဿ တစေန ကေဝဇ္ဇာဒယော ဇာလာဒိနိ ကရောန္တိ။ သာဏဿပိကာ
ရော သာဏံ။ ဝတ္ထံ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

နိဗ္ဗသနာနိ၊ ပြီးပြီးသောဝတ်ရုံခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော၊

ဝသိယတေ ဝသနံ၊ နိဗ္ဗိတံ ဝသနံ ဧတေသန္တိ နိဗ္ဗသနာနိပြု။ ဝသအစ္စာ
ဒနေ။ သဒ္ဓနီတိ။

ပံသုကုသလနိ၊ သူကောင်ကိုရစ်၍ စွန့်ပစ်ရာ၌ တတုံခန့်သောပိုးလောက်
ကိုခါ၍ ကောက်ယူအပ်သောပံသုကုသလ်နန်းတို့ကို၊ (ဤသက်နန်းတထည်
သာတည်း၊ အပိတ်အများကိုရည်၍ ဗဟုဝင်ဆိုသည်၊ ဋီကာ)၊ တွံ၊ သည်၊
ဝေရေဿတိ၊ ဆောင်နိုင်အံ့လော၊ ဝါ၊ ဆောင်စွမ်းနိုင်အံ့လော၊

ဆင်ပြောင်ငါးစီးအားရှိသောကာယဗလကိုရည်၍မေးတော်မူသည်ဟုတ်။
ပဋိပတ္တိဗလကိုသာ ရည်၍ မေးတော်မူသည်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား အိမ်ပြည့်ဝ
မည်သော ကျွန်မသေသည်တွင် သူကောင်ကိုရစ်၍ သုသာန်၌ စွန့်ပစ်သည်ကို
တတုံခန့်မျှပိုးလောက်ကိုခါ၍ မဟာအရိယဝံသ၌ တည်လျက် မြေကြီးတုန်လှုပ်
ခြင်း၊ ကောင်းကင် မိုမ်းကြီးခြင်း၊ နတ်တို့ကောင်းချီးပေးခြင်း၊ အံ့ဘွယ်ဖြင့်
ကောက်ယူအပ်သော ဤပံသုကုသလ်နန်းကို ရဟန်းမည်ကာ မဆောင်နိုင်ရာ။
ဇာတိအားဖြင့် ပွံသုကုလိက၊ အာရဿိက၊ ကောသနိက၊ သပဒါနစာရိက
ရဟန်းသာ ဆောင်နိုင်ရာသည်။ သင်ကား ဤသက်နန်းအားလျောက်ပတ်သော
အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်မည်လောဟူလို။ ။ဤစကားကိုလည်း သင်္ဂါ
ယနာတင်၍ သာသနာတော် ငါးထောင်တည်အောင် ပြုလမည်ကို မြင်တော်
မူ၍ ကိုယ်တော်အရာ၌ထားလိုသောကြောင့် မိန့်တော်မူသည်ဟူ၏။ ။အကျယ်
ကို ကဿပသံယုတ်ပါဠိအဋ္ဌကထာ။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာများမှာရှု။

ဣတိ၊ သို့၊ ဝတွာ၊ ဤ၊ စိဝရေ၊ ဒုကုဋ်သက်နန်းတော်၌၊ သာဓာရဏ ပရိ
ဘောဂေနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့် ထပ်တူဆောင်ခြင်းရှိသော သုံးဆောင်ခြင်း
ဖြင့်၎င်း၊ (သဒ္ဓတ္ထ၊ ဋီကာ)၊ ဝါ၊ ကိုယ်တော်နှင့် ဆက်ဆံသော သုံးဆောင်
ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ (သင်္ကေတာတ္ထ)။

သမသမဋ္ဌပနေနဉ္စ စသဒ္ဓါကို ဤမှာလည်းယှဉ်။ ။အတ္တသဒ္ဓါမပါသော်
လည်း ဓာရေဿသိ ပန မေ တွံ ကဿပဟူပြီးရကား ဤအနက်ကိုသိကောင်း
သည်။ သာရတ္ထ။ ဝါ၊ ယဉ္ဇာဟံဘဂဝတာဉ္စ ဘဂဝတာကတ္တာကို သဟာဒိ
ယောဂအဖြစ်ဖြင့် လိုက်စေ၍ ဘဂဝတာ သာဓာရဏပရိဘောဂေနဟုသမ္ပန်။
၎င်း။ ။ဝါ-အတ္တနာ သမသမဋ္ဌပနေနဉ္စ အတ္တနာကိုပင်ဆောင်၍ အတ္တနာ
သာဓာရဏပရိဘောဂေနဟုသမ္ပန်။သီလက္ခန္ဓီကော။

အနုဂ္ဂဟိတော၊ ငြိ၊ ဝါ-ယံအနုဂ္ဂဟိတော၊ အကြင်သို့ ချီးမြှောက်တော်
မူအပ်ငြိ၊

တတ္ထ ယန္တိ ယသ္မာ၊ ယေနကာရဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကြိယာပရာ
မသနံ ဝါ ဧတံ။ တေန အနုဂ္ဂဟိတောတိတ္ထေ အနုဂ္ဂဏှနံ ပရာမသတိ။ ။
ဋီကာ။ ။ဝဇီရမုဒ္ဓိဉ္စကြိယာပရာမသနကိုသာ နှစ်သက်၏။ကာရဏတ္ထကိုကေမိ
ဟူသည်။

ထိက္ခဝေ၊ တို့၊ အဟံ၊ သည်၊ ယာဝဒေ-ယတ္ထကံကာလံ၊ လုံး။ ဝါ-
ယာဝဒေယတ္ထကံ၊ သော၊ ပဌမံဈာနံ၊ သို့၊ ကို၊ ဥပသမ္ပန္န၊ ကပ်၍၊ ဝါ၊
ပြည့်စုံစေ၍၊ ဝိဟရိတုံ၊ ဌ၊ အာကင်္ခါဒိ၊ အလိုရှိ၏၊ တာဝဒေ-တတ္ထကံ
ကာလံ၊ လုံး၊ ဝါ-တာဝဒေ တတ္ထကံ၊ သော။

ယာဝဒေကား ယာဝဒေဝန့်နှင့် အတုနိပါတ်၊ မဇ္ဈိမ စူဠဂဏ္ဍိ၊ သီလက္ခန္ဓီ
ဋီကာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။အချို့ပေမူ ယာဝဒေဝပင်ရှိသည်ဟူ၏။
ဋီကာ။ ဂုဠတ္ထဒီပနိန္ဒကား ယာဝဒေယံယံပဌမံဈာနံ၊ ကို၊ အာကင်္ခါဒိ၊
၏၊ ပ၊ တံတံပဌမံဈာနံ၊ သို့၊ ဟူ၍ အနုပုဗ္ဗသမာပတ်ကိုးပါးနှင့် ဣဒ္ဓိဝိမော
ကံ၊ ကြွင်းအဘိညာဉ်ငါးပါးမှာ ကရိုဏ်း၊ တသဒ္ဓါကို ထုတ်၍ ယောဇနာ
လေဟူ၏။ အဋ္ဌကထာတွင် ပဌမံဈာနံသာ ပါသည်။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ
ဟု ပရိယာယ်သဒ္ဓါထုတ်၍လည်း စွဲသည်။ ။အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကြီးတို့
ထက် လွန်၍သင့်အံ့မထင်။

ဒုတိယဈာန်စသော သမာပတ်ရှစ်ပါး၊ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးကို
ပြသောကဿပ သံယုတ်ပါဠိကို ပေယျာလနည်းဖြင့်၊ ဝါ-အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်
ချုံး၍ပြအံ့သောဌ၊ ဣတိဝေမာဒိနာ-စသည်နှင့်။ ။ဋီကာ၊

နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရ ဆဋ္ဌာဘိညပဘောဒေ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားသဖြင့်
နေရာဖြစ်သောသမာပတ်ကိုးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော၊

(အချို့ပေ၌အာဒိသဒ္ဓါရှိသည်)။ သီလက္ခန္ဓာတို့၌အာဒိသဒ္ဓါနှင့်မပွင့်၊ သံယုတ်ပါဠိ၌လည်း သမာပတ်ကိုးပါး၊ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးသာသာ သည်ဖြစ်၍ မသင့်။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ၊ ဖြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောဈာနလာဘိ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တရား၌၊ (ဥတ္တရိသေဋ္ဌာ မနုဿာ၊ တေသံဓမ္မော-တွဲ)။

ဝါ၊ လူတို့ကုသိုလ် ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော တရား၌။

မနုဿေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတော မနုဿတ္တဘာဝါ ဝဟောဝါ ဓမ္မော မနုဿ ဓမ္မော၊ ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မော-တွဲ။

အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့်။ သမသမဋ္ဌပနေနစ၊ ထပ်မျှထပ်တူထားတော် မူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အတူအသူးပြု၍ထားတော်မူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဝိစ္ဆာ၊ ဝါ၊ အလွန်ထပ်တူထားတော်မူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ပဒဋ္ဌာနံကဲ့သို့ အတိသယတ္ထ။

သမသမာတိ အတိဝိယ သမာ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ တူသောဂုဏ်ဖြင့်အတူထားတော်မူခြင်းဖြင့်၎င်း။

သမေန ဝါ ဂုဏေန သမာ၊ ၎င်း။

အနုဂ္ဂဟိတော၊ ပြီး၊ တေနကာရဏေန၊ ခြင်းကြောင့်၊ တဿ မေ၊ အား၊ ၏၊ အညံ၊ သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းမှ တပါးသော၊ အာနဏျံ၊ မြီကင်းသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ အသို့ဖြစ်ပါအံ့နည်း၊ (သည်မှတပါးကျေးဇူး ဆင်ရန်မရှိဟူလို)၊ ဝါ-ယံအနုဂ္ဂဟိတော၊ ပြီး၊ တဿအနုဂ္ဂဟဿ၊ ၏၊ ကိံ၊ အဘယ်သို့သော၊ အညံ၊ သော၊ အာနဏျံ၊ မြီမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ နည်း။

ရှေးဝိကပ်၌ နတ္ထိ ဣဏံ တဿမေတိ အနဏော-ပြု၊ နောက်ဝိကပ်၌ကား န ဣဏံ-အနဏံပြု။ ။သမသမဋ္ဌပနဟူသည်လည်း အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ၊ ဆဋ္ဌာ ဘိညအဖြစ်တူကာမျှဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းမျှသာ၊ ကုဠေ နှစ်သန်း လေးသိန်းသော သမာပတ်ကို နေ့တိုင်းဘုရားရှင် ဝင်စားတော်မူသည်။ ယခိုက်ပြာဋိဟာစသည် ဖြင့် အဘိညာဉ်ကို သုံးသပ်တော်မူသည်။ ထိုသို့ရှင်ဟောကဿပ မဝင်စား မသုံးဆောင်နိုင်ရကား အချင်းခပ်သိမ်းတူသည်ဟုတ်။ ။ဋီကာ။

ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား နနုစသည် မိန့်။ ၎င်း။

အသာဓာရဏေန၊ သော၊ သကာကဝစ ဣဿရိယာနုပ္ပါဒနေ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မိမိ၏ချုပ်ဝတ်တန်းဆာအစိုးရခြင်းကိုပေးသဖြင့်။ ။

ကစတိ ဗန္ဓတိ ကာယံ ဧတေနာတိ ကဝစော-ပြီ။ ကစ-ဗန္ဓနေ-အ။
ဝကာရဝဏ္ဏာဂမော၊ အဘိဓာန်ဦးကာ။

ကုလဝံသပတိဋ္ဌာပကံ၊ မျိုးနွယ်စဉ်ဆက်ကိုတည်စေတတ်သော၊ ပုတ္တံ၊ သားကောင်းရတနာကို၊ အယံ၊ သည်၊ မေ၊ ၏။ ကုလဝံသပတိဋ္ဌာပကော၊ မျိုးနွယ်စဉ်ဆက်ကိုတည်စေအံ့သောသူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ၊ ။ ဣတိ၊ သို့၊ မက္ခိ၊ ချစ်၊ အနုဂ္ဂဟေသိဝိယ၊ ချီးမြှောက်၏သို့၊ အယံ ဤကဿပထေရ် သည်၊ မေ၊ ၏။ သဒ္ဓမ္မဝံသပတိဋ္ဌာပကော၊ သာသနာတော်အနွယ်စဉ်ဆက် ကိုတည်စေအံ့သောသူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ၊ ။ ဣတိ၊ သို့၊ မက္ခိ၊ ချစ်၊ အသာဓာရဏေန၊ တပါးသော သာဝကတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ ဣမိနာ အနုဂ္ဂဟေန၊ ဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟေသိနု၊ ချီးမြှောက်တော်မူသည်မဟုတ်တုံလော၊

ဤသို့ဥပမာနပက္ခ၊ ဥပမေယျပက္ခန္တိ အပြည့်အစုံသမ္ပန်။ သဒ္ဓိသုပမာ။ ။
ကဝစာနုပ္ပါဒနကား စိဝရသာဓာရဏပရိဘောဂ၏ ဥပမာန၊ ဣဿရိယာနုပ္ပါဒ နကား ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသမသမဋ္ဌပန၏ဥပမာန။ ။ဦးကာ။

ဣတိ၊ သို့၊ ဝိန္တယန္တော၊ ကြံထော်မှုရကား၊ ဝါ၊ သောကြောင့်၊ ဝါ၊ သော၊ အာယသ္မာ မဟာကာသပေါ၊ သည်၊ ဓမ္မဝိနယသင်္ဂါယနတ္ထံ၊ ဌာ၊ ဓာတုဘာဇနဒိဝသေ၊ ဓာတ်တော်ကိုဝေဘန်သောနေ၌၊ သန္နိပတိတာနံ၊ ကုန်သော၊ (ဤနှစ်ပုဒ်ကိုထည့်၊ အာဓာရကိုလည်း သန္နိပတိတာနံတွင် သာစပ်)။

ဓာတုဘာဇနဒိဝသေ တတ္ထ သန္နိပတိတာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟံ
ဇနေတိတံ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ။

ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား၊ တို့၏။ ဥဿာဟံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို၊ ဇနေသိ၊ ၏။
ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပါဌဖြင့် ထင်ရှားစေလိုရကား။ ယထာဟ-
စသည်၌။ ။ဦးကာ။

ယထာကိံ အာဟ၊ ဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူကား၊ ဝါ၊ မဿ၊ သည်၊ ဝုတ္တဝစနဿ၊ ၏။ သာဓကံ၊ သက်သေဖြစ်သော၊ ယထာကိံ ဝစနံ၊ ကို၊ အာဟ၊ ကား၊ ဝါ၊ ယထာယေနအာကာရေန၊ ဖြင့်၊ ဓမ္မဝိနယ

သင်္ဂါယနတ္ထံ ဘိက္ခုနံ ဥဿာဟံ ဇနေသီတိ၊ ဟူ၍၊ မယာ၊ ငါသည်၊ ဝုတ္တံ၊
ပြီ၊ တထာတေန အာကာရေန၊ ဖြင့်၊ အထခေါ၊ ပ၊ သတေဟိတိ၊ ဟူ၍၊ သင်္ဂါ
ယကော၊ သည်၊ အာဟ၊ ဇ၊ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏၊ ကေ၊ သော၊
သမယံ၊ ဌ၊ (ဣဒန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဇိကာ)၊ ပါဝါယ၊ ပါဝါပြည်မှ၊ မဟတာ၊
ဂုဏ်အားဖြင့် ဖြတ်သော၊ ဝါ၊ အရေအတွက်အားဖြင့်များသော၊ ဘိက္ခု၊
သံဃောန၊ နှင့်၊ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ၊ ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိသော
ရဟန်းတို့နှင့်၊ သန္တိ၊ ကွ၊ အဗ္ဗါနမဂ္ဂပဋိပနေ၊ ရှည်သောခရီးသို့သွားသည်၊

ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိဖြင့် မဟတာ၏ အနက်တချက်ကို ပြသည်။
အဗ္ဗါနကား ရှည်သောခရီးကိုဟောသည်။

ဒိဃပရိယာယော ဟေတ္ထ အဗ္ဗါနသဒ္ဓေါ။ ဇိကာ။ ။ အဗ္ဗါနံ
ဒိဃမဉ္ဇသေ။ ။ အဘိဓာန်။

အာယသ္မာမဟာကသပေါစသောမိမိသာချစကားနှင့်၊ အထခေါ၊ ပ၊
ဘိက္ခုသတေဟိဟူသော သာကေစကားသည် သုဘန်ရှင်ကြီးဆိုသောအ
ခြင်းအရာမပါရကား ဆန့်ကျင်၏ဟုရန်ကြောင့် သဗ္ဗံ၊ ပ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံမိန့်။ ။
အာဒိပေယျာသနည်း၊ နိဒဿနနည်းဖြင့် ဤသို့ပြသည်။ သုဘဒ္ဓကဏ္ဍအ
ကုန်ဆောင်လေ။ သို့မှသာချနှင့်သာကေမဆန့်ကျင်မည်ဟူလို၊

ယင်းဖြင့်ဂန္ဓဂရုကိုပယ်သည်။ သဗ္ဗံ၊ ပ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံဖြင့် ယံ န ဣန္ဒြိယာ
မ၊ တံ နကရိယာမ-အဆုံးရှိသောသုဘဒ္ဓကဏ္ဍကိုပြပြီး၍ ထိုသုဘဒ္ဓကဏ္ဍ
၌ ဥဿာဟ ဇနနပကာရမပါသေးရကား ထိုဥဿာဟဇနန ပကာရကို
ထိုမှကြွင်းသော သင်္ဂါယနကပါဠိဖြင့် ပြလိုရကား တတော ပရံ-သည်
မိန့်။ သုဘဒ္ဓကဏ္ဍ၏နောက်ဖြစ်သောဥဿာဟဇနနကဏ္ဍမှာမှ ဥဿာဟ
ဇနနပကာရကိုသိရမည်ဟူလို၊

အထခေါမှစ၍ တံ နကရိယာမာတိ အဆုံးရှိသော သင်္ဂါယနကပါဠိ
ကား သုဘဒ္ဓကဏ္ဍ၊ ဟန္တမယံ အာဝုသော-သည်ကား ဥဿာဟဇနန
ကဏ္ဍဟုခွဲ၍ မှတ်။

တတော၊ ထိုသို့အားထုတ်ခြင်းကိုဖြစ်စေသည်မှ၊ ပရံ၊ ဌ၊ သီလက္ခနံ
ဇိကာ။ ဝါ-တတော၊ ထိုသုဘဒ္ဓကဏ္ဍမှ၊ ပရံ၊ ဌ၊ ဝါ၊ နောက်ဖြစ်သော
ဥဿာဟဇနနကဏ္ဍပါဠိကို၊ မဟာဂဏ္ဌိ။

အထိခေါ်မှစ၍ တံ န ကရိယာမာတိ အဆုံးကား သုဘဒ္ဒကဏ္ဍ။ ဟန္တ မယံ
အာရုဿော-စသည်ကား ဥဿာဟဇနနကဏ္ဍဖြစ်ရကား မဟာဂဏ္ဍီစကား
သာအသင့်။ ။သာရတ္ထ။

ဟန္တ၊ ငါတိုက်တွန်း၏။

ဣဃ်ဟန္တဣစ္စေတေ စောဒနတ္ထေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ဟန္တ၊ ယခု။

ဝေ ဟန္တဣစ္စေတေဝေ ဝေါဿဂ္ဂတ္ထေ။ ။၎င်း။ ။ရှေးကမပြောဆိုဘဲ
ငို၍ထားသောစကားကို ယခုမှ လွှတ်၍ဆိုတော့သည်ဟူလို။

အဓမ္မော၊ အကုသိုလ်တရားသည်။ ။သာရတ္ထ။ ။ဝါ၊ ဓမ္မဝိနယကို
သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သီလဝိပဋ္ဌိ-စသည်
တို့အကြောင်းဖြစ်သောပါပိစ္ဆိတာ-စသောအပြစ်အပေါင်းသည်၊ ပိမတိ။ ။
ပုရေဒိဗ္ဗတိ၊ အပိနာမဒိဗ္ဗတိ၊ ထွန်းပမည်လည်းမသိ။ သံသယတ္ထ။ ။ဝါ-
ပုရေဒိဗ္ဗတိ၊ မထွန်းပမိ၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ။ ။ဝါ-ဒိဗ္ဗတိ၊ ထွန်းပလတ်၊
တတောပုရေ၊ ထိုသို့ထွန်းပသည်မှရှေ့၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ၊ ဝါ၊ ထိုသို့မထွန်း
ပမိ၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။(ယင်းသုံးနက်ကား သကဝါဒ၊ ပုရေကား ပုဗ္ဗဘာဝတ္ထ၊
ယင်းနှင့်ယှဉ်ရကား ဒိဗ္ဗတိမှာ အနာဂတ်၌ ဝတ္တမာန်)၊ ။ဝါ-ပုရေဒိဗ္ဗတိ၊
ရှေ့၌ထွန်းပလတ်၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ နောင်ခါထွန်းပလတ်၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ၊
မဂ္ဂဂမနနည်း၊ အနာဂတ်ကိုရှေ့ဆိုသည်၊ ကေဝိဝါဒ၊ သာရတ္ထ။ ။ဓမ္မော၊
ကုသိုလ်တရား ဆယ်ပါးကို၊ ဝါ၊ သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းလျှင် အကြောင်း
ရှိသော၊ ဝါ၊ သီလသမ္ပတ္တိ-စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အပ္ပိစ္ဆိတာ-
စသောကျေးဇူးအပေါင်းကို၊ ပုရေပဋိဗ္ဗာဟိယတိ၊ တားမြစ်အပ်မည်လည်း
မသိ။ ဝါ၊ မတားမြစ်အပ်မိ၊ ဝါ-ပဋိဗ္ဗာဟိယတိ၊ တားမြစ်အပ်လတ်၊
တတောပုရေ၊ ထိုသို့တားမြစ်အပ်သည်မှရှေ့၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ၊ ဝါ၊ ထိုသို့
မတားမြစ်အပ်မိ၊ ဝါ၊ ပုရေပဋိဗ္ဗာဟိယတိ၊ ရှေး၌တားမြစ်အပ်လတ်၊ ဝါ၊
နောင်ခါတားမြစ်အပ်လတ်။ ။အဝိနယော၊ သံဝရဝိနည်း၊ ပဟာနဝိနည်း
စသည်တို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောတရားသည်၊ ဝိနယော၊ သံဝရဝိနည်း၊
ပဟာနဝိနည်း-စသည်ကို။ ။

(ပုရေသဒ္ဓါကို ယင်းနှစ်ဝါကျမှာလည်းယှဉ်)။ ။

အမွေခါဒိနော၊တို့သည်၊ ဗလဝန္ဒော၊ကုန်သည်၊ပုရေဟောန္တိ၊ပေးမြဲ၊
နောက်၌လည်းနည်းတူ။

အနာဂတေ သန္တိဟိတေ၊ တတာတိတေ စိရတ္တနေ။
ကာလဒ္ဓယေဝိ ကဝိတိ၊ ပုရာသဒ္ဓေါ နိပါတေ။ ။ဝဇိရ။

အနီးဖြစ်သောအနာဂတ်၊စိရတ္တနဖြစ်သောအတိတ်၊ ယင်းကာလနှစ်ပါး
၌ ပုရာသဒ္ဓါကိုယှဉ်စေဟူလို။

အာသန္ဓေ ဟိ၊အနိဗ္ဗေတော အယံပုရေသဒ္ဓေါ၊ဒိဗ္ဗတိတိ၊ ဒိဗ္ဗိဿတိ။ ။
သာရတ္ထ။ ။ဒိဗ္ဗတိစသည်ကိုဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နသုတ်ဖြင့်ပင် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ
၌စီရင်။ နောက်မှပုရေဟသောသဒ္ဓန္တရိက်ကြောင့် အနာဂတ်ကိုဟောသည်။

ကြိယာကာလ ဝိဝစ္ဆာယံ၊ ဝတ္တမာနာဒယော ခိလာ။
ယထာသကာလမှပုပ္ဖန္တာ၊ သဒ္ဓန္တရသမာဂမာ။ ။

ပစ္စာကာလန္တရံ ဗြူတေ၊ ပဒသင်္ခါရကာလတော။
ပုရာဒိဗ္ဗတုသဒ္ဓမ္မော၊ ဣဘျာဒိကမိတံမတံ။ ။သဒ္ဓါငယ်။

ပုရေ ယာဝ ပုရာယောဂေ၊ နိစ္စံဝါ ကရဟိ ကဒါ။
လစ္ဆာယမပိ ကိံ ဝုတ္တေ၊ ဝတ္တမာနာ ဘဝိဿတိ။ ။ယင်းဋီကာ။

ပုရေ၊ယာဝ၊ပုရာအယှဉ်၌ အနာဂတ်ဝယ် ဝတ္တမာနကား နိစ္စ။ကရဟိ၊
ကဒါအယှဉ်၌ ၎င်း ရအပ်လတ်သည်၌၎င်း ကိံ သဒ္ဓါအယှဉ်၌၎င်း အနာ
ဂတ်ဝယ် ဝတ္တမာနကား ဝိကင်ဟူလို။

နိစ္စံ ယာဝ ပုရာယောဂေ၊ ကဒါကရဟိ ကော ကွဗိ။
လစ္ဆာယမပိ ကိံ ဝုတ္တေ၊ ဝတ္တမာနာ ဘဝိဿတိ။ ။ယင်းဋီကာသစ်။

ပုရေသဒ္ဓါကို နှုတ်၍ ကောသဒ္ဓါကိုထည့်သည်သာ ထူးသည်။ အကြွင်းမှာ
အတူတူ။

တေနဟိ၊ ထိုသို့သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းမူကား။

ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ ဋီကာ။

ဘိက္ခု။သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း၌၊ လျောက်ပတ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဥပ္ပိ
နတု၊ ရှေးကောက်တော်မူ၊ ထေရော ဝဇ္ဇေတွာ ပရိဂ္ဂဟေသိ သမ္ဗုဒ္ဓိ။

သကာလနဝင်္ဂသတ္ထု၊သာသနပရိယတ္တိဓရေ၊ အံလုံးစုံသုတ္တုဂေယျမသော
အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော ဘုရားသာသနာ တည်းဟူသော ပရိယတ္တိ ဓမ္မကို

ဆောင်စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ ပုထုဇ္ဇန၊ ပ၊ ဘိက္ခု။ ပုထုဇဉ်၊ ပ၊ သုက္ခဝိပဿက
ရဟံန္တာဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ အနေကသတေစ၊ တို့ကို၎င်း၊ အနေက
သဟံသေစ၊ တို့ကို၎င်း၊ ဝါ-အနေကသတေစ၊ ကုန်သော၊ အနေက
သဟံသေစ၊ ကုန်သော၊ ပုထုဇ္ဇန၊ ပ၊ ဘိက္ခု။ တို့ကို။

ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ခုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။

အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော။ ။

ဟူသောပုထုဇဉ်နှစ်ဇောကံတွင် ဤ၌ကလျာဏပုထုဇဉ်ကိုယူ၊
ဇိုကာ၊

သုက္ခာ ဝိပဿနာ ဧတေသန္တိ သုက္ခဝိပဿကာ၊ သမာသန္တ-က၊ နလောပ။ ။
သမထဘာဝနာအစေးကင်းရကား၊ မြောက်တတ်သောဝိပဿနာရှိသည်ဟူလို၊ ၎င်း။

တိပိဋက သဗ္ဗပရိယတ္တိပ္ပဘောဒဓရေ၊ ပိဋကတ်သုံးခုဟု ဆိုအပ်သော
သုတ္တ၊ ဂေယျ-စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိသော အလုံးစုံသော ပရိ
ယတ်ကို ဆောင်စွမ်းကုန်သော၊ မဟာနုဘာဝေ၊ ဥဿာဟာနုဘာဝဟု
ဆိုအပ်သောကြီးသောအာနုဘောဝိရှိကုန်သော၊

တေဇောဥဿာဟမန္တာစ၊ ပဘူသတ္တိတိ ပဋိမေ။

အာနုဘာဝေါတိ ဝုစ္စန္တိ၊ ပဘာဝေါတိစ တေ ဝဒေ။ ။

ဟူသော အာနုဘော် ငါးပါးတွင် ဤ၌ဥဿာဟကိုယူ။ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ဖြင့်
ကြွင်းလေးပါးပြီးသည်။ ။ အနုအနုတံသမ္ပိနံ ဘာဝေတိ ဝမေတိတိ အနုဘာ
ဝေါ၊ အနုဘာဝေါဝေအာနုဘာဝေါ၊ ပဘာဝေါ။ ။ သာရတ္ထ။

တေဒဂ္ဂံ၊ တေဒဂ်အရာသို့၊ ဝါ၊ တေဒဂ္ဂသဒ္ဓါဖြင့်ထားအပ်သောရာသူး
သို့၊ ယေဘုယျေန ဘဂဝတာ တေဒဂ္ဂမာရောပိတေ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား
တေဒဂ်ရ အရှင်လေးကျိပ်ကျော်တည်းတွင် နိဗ္ဗာန်ဝင်သည်ကား အနည်း
သာ နိဗ္ဗာန်မဝင် ဤဝှဲတွင် ပါကြသည်ကား အများပင်ဟူလို၊ ငါးရာ
တည်းတွင် အများမယူလင့်။ တေဒဂ္ဂကား ယေဝါပနက၊ စသည်ကဲ့သို့
ရဋ္ဌိပုဒ်။

တေဒဂ္ဂံဝသေနဌိတံ တေဒဂ္ဂံ-ဟုတမ္ပိတ်ပြု။

တေပိဇ္ဇာဒိဘောဒေ၊ ပိဇ္ဇာသုံးပါးစသော ကျေးဇူးတရား အပြားရှိကုန်
သော၊

တိဿော ဝိဇ္ဇာယေဝ တေဝိဇ္ဇာ၊ တာ အာဒိ ယေသံ ဆဋ္ဌာဘိညာဒိနံ
တေ တေဝိဇ္ဇာဒယော၊ တေ ဘေဒါ အနေကပ္ပကာရာ ဘိန္နာ ဧတေသန္တိ၊ တေ
ဝိဇ္ဇာဒိ ဘဒါ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသောသူသည်အပြားရှိကုန်သော။

တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဧတဿ အတ္ထိတိ တေဝိဇ္ဇော၊ သော အာဒိ ယေသံ ဆဋ္ဌာ
ဘိညာဒိနံ တေ တေဝိဇ္ဇာဒယော၊ တေ ဘေဒါ ယေသံ ဒီဏာသဝါ နံ တေ
တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒါ။ ။၎င်း။

ကျေနုပဉ္စသတေ၊ တပါးဖြင့်လျော့သောငါးရာတို့ကို၊ ဝါ၊ ကုန်သော၊
ဒီဏာသဝဘိက္ခုယေဝ၊ လျှင်၊ ပရိဂ္ဂဟေသိ၊ သိမ်းပိုက်ကောက်ယူရှေး
တော်မူ၏။

ဆရာဆိုဘိုင်း ဟုတ်ပါ၏လော မုဒ်ကြောင့် ယေ သန္ဓာယ-စသည်မိန့်။
ဆိုအပ်ပြီးသောရဟန်းတို့ကိုရည်၍ဟောရကား ဟုတ်၏ဟူလို။

ဝါ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ပုဂ္ဂလဝိသေသကို ရှေးကောက်၏ဟူသော စကား
သည်သင်္ဂီတိခန္ဓကဋ္ဌလာသည်နှင့် မညီတကား မုဒ်ကြောင့် မိန့်သည်။ ။
ဆိုအပ်ပြီးသောပုဂ္ဂလဝိသေသတို့ကိုပင် ရည်၍ ဟောတော်မူရကားညီ၏
ဟူလို။ ။ကျမ်းချင်း ညှိသည်အရာတိုင်း ဤနည်းပင်။ ။ယေဘိက္ခု။
အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်သုံးရှိသောရဟန်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်
၍၊ သင်္ဂီတိခန္ဓကော၊ ယေဘိက္ခု၊ သန္ဓာယ ဣဒံ အထ ခေါ် အာယသ္မာတိ
အာဒိဝစနံ ဝုတ္တန္တိ အတ္ထော၊ သာရတ္ထ။ ။တံသဒ္ဓါနာပေက္ခော ယံသဒ္ဓေါပိ
အတ္ထိ၊ မဏိဒိပ။

ဝါ-ယေဘိက္ခု။ တို့ကို။ မယာ၊ သည်၊ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ၊ တေဘိက္ခု။
တို့ကို၊ သန္ဓာယ၊ ၍။

ယတသဒ္ဓါ နိစ္စသမ္ပန္နာ-ဟူသည်နှင့်အညီ။ ။အနေကသတု၊ အနေက
သဟဿဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် တပါးလျော့ ရှေးကောက်သနည်း
မုဒ်ကြောင့် ကိဿ ပန-စသည်မိန့်။

ကိဿ၊ ကြောင့်။

ကိံကား ပုစ္ဆာဝါစက။ ပနကား ပုစ္ဆာဇေသက။ ကိဿကား ဟေတွတ္တဉ္စ
ဆဋ္ဌိ။ ကာရဏတ္ထေ ဝတ္တမာနာ ကိံသဒ္ဓတော ဆဋ္ဌိဝိဘတ္တိ ဟောတိ။
သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ကိဿ၊ အဘယံသုဇ္ဈိ၊ အား၊ ဩကာသကရဏတ္ထံ၊ အခွင့်ကို ပြုခြင်းငှါ၊ ဧကေန၊ တပါးအားဖြင့်၊ ဦးနံ၊ လျော့သည်ကို၊ အကာသိ၊ နည်း၊ သမ္ပန္နံ၊ ။

အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဩကာသ ကရဏတ္ထံ-ဟူသော ဝိဿဇ္ဇနာနှင့်အညီ၊ ။ ဣတိအယံ၊ ကား၊ စောဒနာ၊ တည်း၊ ဝါ-ဣတိအယံ စောဒနာ၊ ကို၊ ဝုစ္စတေ၊ ဇ္ဈိ၊ ဝါ-ဣတိ၊ သို့၊ စောဒေတဗ္ဗံ၊ ဇ္ဈိ၊ ဝါ-ဣတိ၊ သို့၊ မံ၊ ကို၊ ဝုစ္စေယျ၊ အံ၊ ဝါ-ဣတိဝုစ္စေယ၊ သည်၊ သတိယာ၊ သော်၊ အာနန္ဒတ္ထေရဿ၊ ဇ္ဈိ၊ အား၊ ဩကာသကရဏတ္ထံ၊ ငှါ၊ ဧကေနနံအကာသိ၊ ဇ္ဈိ၊ ဣတိအယံ၊ ကား၊ ပရိဟာရော၊ တည်း၊ ဝါ-ဣတိအယံ ပရိဟာရော ဝုစ္စတေ၊ ဝါ-ဣတိဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊ ဝါ-ဣတိဝိဿဇ္ဇေယျ၊ အရာတိုင်းမှာ ဤနည်း၊

အရှင်အာနန္ဒာကိုသွင်းလိုလည်း သွင်းသင့်၊ ကြဉ်လိုလည်း ကြဉ်သင့်သည်၊ သို့လျက် သွင်းသော်လည်းမသွင်းကြဉ်သော်လည်းမကြဉ်အဘယ်ကြောင့် အခွင့်ပြုပြန်သနည်း ရန်ကြောင့် တေန-စသည်-မိန့်၊

ဝါ၊ အရှင်အာနန္ဒာမှတစ်ပါး ရဟန်းတို့အား သော်လည်း ခွင့်ပြုကောင်းသည်မဟုတ်လော၊ ဝါ၊ အရှင်အာနန္ဒာအားအခွင့်မပြုဘဲ တစ်ပါးလျော့ပင်သင်္ဂါယနာတင်ကောင်းသည် မဟုတ်လော ရန်ကြောင့် မိန့်သည်၊ ကေမိ၊ ပဌမကား သဟာပိ ဝိနာပိနှစ်ချက်သင့်၊ ဒုတိယ တတိယကား ဝိနာပိတချက်သာသင့်၊ ဟိသမ္ပံ၊ ဇ္ဈိ၊ ဝါ-ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တေနအာယသ္မတာ၊ နှင့်၊ သဟာပိ၊ လည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂီတိ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံဟုဆိုအပ်သော ပရိယတ္တဓမ္မကိုသင်္ဂါယနာတင်ခြင်းကို၊ ကာတုံ၊ ပြုနဲ့သောငှါ၊ ဝါ၊ ပြုခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ၊ တေန အာယသ္မတာ ဝိနာပိ ဓမ္မသင်္ဂီတိ ကာတုံ နသက္ကာ-ဟု ယောဇနာ၊ တသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဩကာသကရဏတ္ထံ ဧကေနနံ အကာသိ-ဟု သမ္ပန္နံ၊

ကရေတီတိ ကာတုံ ပြု၊ ဣစ္ဆတ္ထေသု သမာနကတ္တု၊ ကေသု တဝေတုံ ဝါ၊ ကစ္စည်း၊ သဒ္ဓနီတိ၊ ။ ကရဏံ ကာတုံ-ဘာဝသင်္ဂြိုဟ်တုံတာ ဟေတဝေ ဘာဝေ ဘဝိဿတိ ကြိယာယံ တဒတ္ထာယံ၊ ။ မောဂ္ဂလာနံ၊

တဝေတုံ တုန တွာနတွာ၊ ဘာဝေကမ္ပနိ ကတ္တရိ၊

ဘာဝေယေဝတုအညတ္ထ၊ ဟောန္တိတိ ပရိဒီပယေ၊ ။ သဒ္ဓါငယ်၊

အဘယ်ကြောင့် တကွသင်္ဂါယနာထင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသနည်း
နှစ်ကြောင့် သောစံသည်-မိန့်၊
ဟိ-ယသ္မာ၊ကြောင့်။

ဟိတိ ယသ္မာ။ ။ယောဇနာ။ ။အချို့ကား ဝိတ္ထာရ။ တပ္ပါကဋီကရဏ
လည်းဟူကြ၏။တသ္မာနှင့်မတန်။ ။တသ္မာတင်းလင်းရှိရာဝယ်၊ ဟိကား ယေ
ဘုယျကာရဏ။

သေက္ခော၊သင်ဆဲကျင့်ဆဲဖြစ်၏။

သိက္ခတိတိသေက္ခော။ ။ဋီကာ။

ဝါ၊သင်လေ့ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ၎င်း။

သတ္တ ပန သေက္ခာ သိက္ခနသီလာတိ သေက္ခာ။ ။မူလဋီကာ။ ။သိက္ခ
ဝိဇ္ဇော ပါဒါနေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ၊အရိယဇာတ်အားဖြင့် သိက္ခာသုံးပါးတို့၌ ဖြစ်ဆဲသာဖြစ်၏။

အရိယာယ ဇာတိယာ တီသု သိက္ခာသု ဇာတော ဘဝေါတိ ဝါ
သေက္ခော။ ။ဋီကာ။

ဝါ၊သောတာပတ္တိဖိုလ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်သာ တကွဖြစ်၏။

ဣက္ခတိ ဧတာယာတိ ဣက္ခာ။ မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သဟ ဣက္ခာယာတိ
သေက္ခော။ ။၎င်း။

ဝါ၊သောတာပန်သာဖြစ်၏ဟုံသော်လည်း သရူပတ္ထပေး။

ဥပေက္ခာ ဥပေခေါကုသိုသေက္ခော သေခေါနှင်ချက်ရှိသင့်၏။ ။သေက္ခော
အသေက္ခော။ ကကာရလောပေ၊ သေခေါ အသေခေါတိ ရူပါနိ ဘဝန္တိ။ ။
သဒ္ဓနီတိ။

သကရဏီယော၊အထက်မဂ်သုံးပါးဟူသောပြုဘွယ်ကိစ္စနှင့်တကွဖြစ်
၏။ ဝါ-ပြုဘွယ်ကိစ္စရှိသေး၏။

သဟ ကရဏီယေနာတိ သကရဏီယော-ပြု။ သဟကား သမောယတ္ထ။
ဋီကာ။

ကရဏီယမဿ အတ္ထိတိ သကရဏီယော-ပြု။သဟကား ဝိဇ္ဇမာနတ္ထ။ ။
သင်္ခါရော အဿ အတ္ထိတိ သသင်္ခါရိကံ။ သလောမကော သပက္ခကောတိ
အာဒိသု ဝိယ။သဟ သဒ္ဓဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထပရိဒီပနတော။ ။သပြိုဟ်ဋီကာ။ ။

သံဝိဇ္ဇမာနသမ္ပန္န၊ သမိပေသုသမိဇ္ဈနေ။

အာရမ္မဏေ သမဝါယေ၊ သဟသဒ္ဓေါ ပဝတ္တဟိ။ ။သဒ္ဓါငယ်။

သေခေါက်ပင် သကရဏီယော ဟု ပရိယာယ်မူသည်။ ။တမေဝါဟ-
သကရဏီယောတိ။ ။ဝိမတိ။ ။တသ္မာသဟာပိနသက္ကာ၌ ဓမ္မသင်္ဂီတိကာ
တုံလိုက်။

အဘယ်ကြောင့်ကင်း၍သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသနည်း
ရန်ကြောင့် ယသ္မာ-စသည်မိန့်။ ။ပနကား ပက္ခန္တရ။

အဿအနေအာနန္ဒတ္ထေရေန၊ သည်။ (ပဋိဂ္ဂဟိတံနာမန္တစင်၊ ဇိကာ)၊
ဝါ-အဿအာနန္ဒတ္ထေရဿ၊ အား။ (နတ္ထိန္တစပ်)။ အသမ္ဗုခါ၊ မျက်ကွယ်။
ဝါ၊ မျက်မှောက်မဟုတ်သည်။ (သတ္တမုန္တနိပါတ်၊ သဒ္ဓနိတိ)။ ပဋိဂ္ဂ
ဟိတံနာမ၊ သင်အပ်သောမည်သည်။ သုတ္တဂေယျာဒိကံကား၊ ယင်း၌စပ်
လျှင်ကံ။ နတ္ထိန္တစပ်သျှင်ပကတိကတ္တား၊ ယင်းကား ဝိကတိကတ္တား၊ ကာ
ကောလောကနနည်း။ ကောလကာ ဝတ္ထိနည်းလည်းဟူ၏။ တသ္မာဝိနာပိ
နသက္ကာ၌လည်း ဓမ္မသင်္ဂီတိကာတုံလိုက်စေ။

အသမ္ဗုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံနာမ နတ္ထိ-ဟူခြင်းသည်-

ဒွါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှံ၊ ဒွေသဟသာနိ ဘိက္ခုတော။

စတုရာသီဟိသဟသာနိ၊ ယေမေ မ္မော ပဝတ္တိနော။ ။

ဟူ၍ အရှင်သာရိပုတြာ-စသောရဟန်းတို့ထံမှ-ဓမ္မက္ခန္ဓာ နှစ်ထောင်
သင်သည်ဆိုသောစကားနှင့်မတန်ဟူငြားအံ့။ ယင်းနှစ်ထောင်သည်လည်း
ဘုရားရှင်ထံတော်၌ သင်သည်ပင်မည်ရကား တန်၏ဟူပေ။ ။သာရတ္ထ၊
သီလက္ခန္ဓာနိဇိကာ။ ဇိကာဆရာတို့ကား-သင်္ဂါယနာသီတသည် ဗုဒ္ဓ
ဘာသီတမည်ကောင်းသကဲ့သို့ဟူလိုသည်။ ။ဝါ-သုတ္တဂေယျာဒိကံဟု
သာမန်မဆို၊ ဒသဗလဒေသီတံဟု မဆိုသောကြောင့်တန်၏ ဟူပေ။ ။
အာစရိယာဝါဒ။

ယင်းပါဌဖြင့် တိပိဋကသဗ္ဗပရိယတ္တိဘေဒဓရေဟုပြီးရကား ဝိနာပိ န
သက္ကာ ဓမ္မသင်္ဂီတိကာတုံ-ဟုမဆိုသင့်ပြီ။ ယင်းသို့ဆောင်နိုင်သောမထေရ်
တို့ဖြင့်ပင် သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းငှါ ကိစ္စပြီးကောင်းတော့သည် ဟူသော
စောဒနာကို အသမ္ဗုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံနာမ နတ္ထိ-ဟူသောဝိသေသကြောင့်ဆို
သင့်၏ဟုဖြေသည်။ ။ဝဇိရ။

သဟာပိ ဝိနာပိ နှစ်ချက်တွင် ဝိနာပိမှ စောဒနာထွက်ဘွယ်ရှိ၍ ဖြစ်လို
ရကား ယဒိဇေ-စံသည်မိန့်။

အာယသ္မတာ၊ သော၊ ထေနာအာနန္ဒတ္ထရေန၊ နှင့်၊ ဝိနာ၊ ခမ္မသင်္ဂီတိ၊
ကို၊ ကာဘု၊ ဌ၊ ယဒိနသက္ကာ၊ အံ၊ ဇေ၊ ဤသို့ကင်း၍သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း
၌ ခတတ်ကောင်းသည်၊ သတိ၊ သေ၊

ယဒိဒံ၊ နှစ်ပါး၊ ခြွင်းက၊ ဓနုဓကကားကို၊ မှတ်သားကိုလျက်၊ ယဒိဓာဏ်မှာ၊
စွက်သည့်ကြိယာ၊ အသစ်ရှား၊ ဇေနောဏ်မှာ သတိလော၊ ။ဟူသည်နှင့်အညီ။

သေက္ခော၊ သည်၊ သမာနောပိ၊ လည်း။

မာနန္တာ ဝတ္တမာနေစ၊ လက္ခဏေ ဟေတုကေ သိယံ။ ။ဟူသည်တွင် ဤ၌
မာနကား လက္ခဏ၊ အပိကား ဂရဟာ။

ဗဟု၊ ကာရက္ကာ၊ များသောကျေးဇူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဥပကာရ
ဝစနော ဟေတ္တ ကာရသဒ္ဓေါ-ဟူရကား ပအက္ခရာမရှိသင့်)၊ ။ထေရေန၊
အရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည်၊ အဿ-ဘဝေယျ၊ ၏၊ အထ၊ ထိုသို့
ဖြစ်လျက်၊ အထကား ပဉ္စတ္ထ၊

ပဉ္စေအထ တွံ ကေန ဝဏ္ဏေန။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဖြေလိုရကား ပရူပဝါဒပိဝဇ္ဇနတော-မိန့်။

ယင်းကိုချဲ့လိုရကား ထေရော-စသည်မိန့်၊ ဟိကား ပိတ္ထာရ၊ ဒဠိ၊ ဝါ၊
တပ္ပါကုဋ်ကရဏလည်းဟူကြိ၏၊ ။ကာရဏလည်းဟူ၏။

အဘယ်ကြောင့် ပရူပဝါဒမှကြဉ်လိုသနည်း ရန်ကြောင့် မိန့်သည်ဟု
တက်၊ ဟိယသ္မာ အဟောသိ သကျ ကုလပုံသုတော ဘာတာ ဝုဇ္ဇပိတု
ပုတ္တောသုံးချက်နှင့်စပ်၍ တသ္မာ ဆန္ဒာဂမနံ ပိယ မညမာနာယှဉ်၊

အဘိဝိယ ပိဿတ္ထော၊ အလွန်အကျွမ်းဝင်သည်၊ ဟိယသ္မာ၊ အဟော
သိ၊ တသ္မာစ၊ ၎င်း၊ ။အနိပ္ပါယ်အကျဉ်းကား သို့အလွန်အကျွမ်းဝင်ခြင်း
ကြောင့် ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ မှတ်ထင်ကုန်လေမည်
ဟူလိုသည်၊ ။အတိဝိယကား နိပါတ်၊ ဝါကျသော်လည်းပေး။

ထိုသို့ပိဿာသအဖြစ်ကို ဖြေလိုရကား တထာဟိစသည်မိန့်။

တထာဘံဝစနံ၊ သည်၊ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ-တထာဟိတတောဝေ၊ ထိုသို့
အလွန်အကျွမ်းဝင်သောကြောင့်သာလျှင်၊

ဝုတ္တံဟိ တထာဟိဇုစ္စေတေ ဒဠိကရဏတ္ထေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

နံအာနန္ဒတ္ထေရံ၊ ကိ၊(ဩဝဒတိတိသမ္ဗန္ဓော၊ ဇိကာ)၊ ။ပလိတေသု၊
ဆုံဖြူတို့သည်။ ဇာတေသုပိ၊ ပေါက်ရောက်ကုန်သော်လည်း။

ပလိတဟု ပဌမက္ခရာ ပနှင့်သာလိုသည်။ပစ ပါကေ ကုတောစယလတ္တံ။
အဘိဓာန်ဋီကာ။

အယံကုမာရော၊ ဤသုငယ်သည်။

ကုမာရဟူသည် အပတ္တဝီသတိဝသော ကုမာရော-ဟူရကား အနှစ်နှစ်ဆယ်
မပြည့်သေးသောသူတည်း။ ထိုအောက်ပင် အငယ်ထားလိုရကား ကုမာရကော-ဟူ
သည်....ကကား ရထကော-စသည်၌ကဲ့သို့ ခုဒ္ဒကတ္ထ။ဝါ-အနုကမ္မတ္ထ။ ။အနုကမ္မတ္ထ
ပုတ္တကော ကုမာရကော န္ဇစ္စာဒိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

မတ္တံ၊ မိမိအတိုင်းအရှည်ကို၊ ဝါ၊ ပရိသတ်၏အတိုင်းအရှည်ကို၊ နအညာ
သိ၊ မသိတုလေ။

ဝါသဒ္ဓါကား-နဝါဟံ ပဏ္ဏ' ဘုဉ္ဇာမိ၊န ဟေတံ မယှိ' ဘောဇနံ-စသည်၌
ကဲ့သို့ ပဒပူရဏ။ ။ဋီကာ။ ။သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌-နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တ
မညာသီတိ အယံ ကုမာရကော အတ္တနော ပမာဏံ နဝတ ဇာနာတိတိ ထေရံ
တဇ္ဇေန္တော အာဟ-ဆိုသည်တွင် ဝတဖြင့် ဝါကိုဖွင့်သည်ထင်မှား၍၊ နအညာသိဝါ၊
မသိလေစွတကား-ဟု အချို့ပေးကြ၏။ ။တ္ထောပိ ဝတတိ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ ဝုတ္တံ။
ဟူသောဋီကာနှင့်မညီ။

ဝါ-မတ္တံ၊ မိမိပမာဏကို၊ အညာသိဝါ၊ သိသည်လည်းရှိ၏၊ နဝါအညာ
သိ၊ မသိသည်လည်းရှိ၏၊ (ဝါကား ဝိဘာသတ္ထ၊ '၊ ဝဇီရ)။

ဣတိ၊ သို့၊ ကုမာရကဝါဒေန၊ သုငယ်ဟူသောဝေါဟာရဖြင့်၊ ဩဝဒတိ၊
ဆုံးမတော်မူ၏။ ။ယင်းစကားကိုလည်း သင်္ဂါယနာတင်မည့်ရာဇဂြိုဟ်
သို့ရှင်အာနန္ဒာကြွတော်မူသည်တွင် ဒက္ခိဏဂိရိဇနပုရ်၌ ဒေသစာဒိကြွစဉ်
ရှင်အာနန္ဒာထံ သုငယ်တို့ရဟန်းပြုသော် ဘုရားရှင်ကိုပဋိသျှင် လွယ်မည်
ရည်မှတ်၍ ရဟန်းပြုစေသောသုံးကျိပ်ခန့်သောပဉ္စင်းငယ် သာမဏေတို့ကို
ဘုရားရှင်မရှိပြီဖြစ်၍ ရှေးရည်မှတ်ခြင်းကင်းရကား မိဘတို့က တနေခြင်း
လူထွက်စေသည်ကို သိ၍ ဆိုတော်မူသည်။ အကျယ်ကို သံယုတ်အဋ္ဌ
ကထာ၊ ဇိကာမှာရှု။

ဤမှတပါး အကြောင်းမရှိပြီလော စုန်ကြောင့် သကျကုလဗ္ဗသုတော စသည်မိန့်။

အာယသ္မာ၊ သော၊ အာနန္ဒော၊ သည်။ သကျကုလဗ္ဗသုတော၊ သံ၊ ကိဝင်မင်းမျိုး၌ ဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ သာကီဝင်မင်းမျိုး ဟု ကျော်စောထင်ရှားသည်လည်း။ ။ ဟိယသ္မာအဟောသိ၊ တသ္မာစ ဆန္ဒာဂမနံ ဝိယ မညမာနာ-ယှဉ်။

ဤမှတပါး အကြောင်းမရှိပြီလော စုန်ကြောင့် တထာဂတဿ စသည်မိန့်။

တထာဂတဿ၊ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားသခင်၏။ စူဠဝိတုဗုဒ္ဓော၊ ဘထွေးတော် အမိတောဒန၏သားဖြစ်သော၊ ယင်းကားသမာသ်ပုန်။ နိဂ္ဂသာပေက္ခ ဖြစ်သောကြောင့် ဒေဝဒတ္တဿ ဂရု ကုလံကဲ့သို့ သမာသ်ဖြစ်သည်။

ဝါ-စူဠဝိတု၊ ၏၊ ဗုဒ္ဓော၊ သော၊ ဘာဘာစ၊ ညီတော်သည်လည်း။ ဟိယသ္မာအဟောသိ၊ တသ္မာစ ဆန္ဒာဂမနံ ဝိယ မညမာနာ-ယှဉ်။

သုဒ္ဓေါဒနော ဓောတောဒနော သက္ကသုက္ကာမိတောဒနော အမိတာ ပါလိတာစာတိဇ္ဈမေ ပဉ္စ ဣမာဒဝေ ဟူရကား ဘထွေးတော်လေးပါး၊ အရီးတော်နှစ်ပါးတိုင် ဘထွေးတော်အငယ်ဆုံး အမိတောဒနသာကီဝင်မင်း၏ သားဖြစ်သောညီတော်ဟူလို။

ကပ္ပသတသဟဿံ ပန ဒါနံ ဒဒမာနော အမှာကံ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗန္တိတွာ တတော စုတော အမိတောဒနသက္ကဿ ဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ။ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။ ။ အထဿ သဗ္ဗေဝ ဉာတကေ အာနန္ဒိတေ ပမုဒိတေ ကရောန္တော ဇာတောတိ အာနန္ဒောတွေဝ နာမမကံသု။ ။ အာနန္ဒာမည်ကြောင်း။ ၎င်း။ ။ အာဘုသော နန္ဒေတိ ဉာတကေ ပမောဒေတိတိ အာနန္ဒော-ဌိ။

တတြိ တဇ္ဇိံ ဥက္ခိနနေ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို ရွေးကောက်တော်မူသည်။ သတိ၊ သေဝိ၊ (ဥက္ခိနိတဗ္ဗောအဿကိစ္စ၊ ဆန္ဒာဂမနံနှင့်ဥပဝဒေယျုမ္မာစပ်)၊

တတြာတိ ဧဝံ သတိ။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိတေ။

ယင်းလိုကာတို့၌ သို့ဖွင့်ခြင်းသည်လည်း အဓိပ္ပါယ်တ္ထသာ၊ ဟိအဘက်တသ္မာသုံးချက်ကို ညေမာနာမှာစပ်။

.ဝါ-တတြဉ်နုနောၣ်၊   ဝဇိရ၊   ဝါ-တတြဉ်သွံဟောကဿပ
ထေရောၣ်၊ ယောဇနာ၊

အချို့ကား-အတိဝိယ ဝိဿတ္ထော သက္ကုလပ္ပသုတော ဘာတာ စုဋ္ဌ
ဝိတုပ္ပတ္တော-သုံးချက်ကိုစွဲ၍ ဟေတုမန္တလက္ခဏာကြိမ်။

ဤတွင် အချို့စာ၌ ဟိ၊ရှိ၏။ ဦးကာတို၌မဆို။ ယောဇနာ၌ ဒဋ္ဌ်ကြိမ်။ပဒ
ပူရဏသာ။ ။ဝါ-အဝဇာရဏ။မညမာနာမှာယှဉ်။ ဆန္ဒာဂမနံကို ဆန္ဒအာ
ဂမနံပုဒ်ဖြတ်။

ဆန္ဒာ-ဆန္ဒေန၊ချစ်ခြင်းကြောင့်၊အာဂမနံဝိယ၊ဖြစ်စေခြင်းကဲ့သို့၊ ။
ချစ်ခြင်းကြောင့် မပြုအပ်သည်ကို ပြုလေသကဲ့သို့ထင်သည် ဟူလို၊ ။
ဦးကာ၊

ဆန္ဒာဂတိန္တိ ဧတ္ထ သန္တံဝသေန သရလောပေါ၊ဆန္ဒာတိ ဟေတုမိ နိသက္က
ဝစနံ။ ။အဂုံတ္တရဦးကာ။

ဝါ-ဆန္ဒာဂမနံဝိယ၊ ကာမစ္ဆန္ဒသို့ သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ရောက်သော
အကုသိုလ်ပိတ္တုပ္ပါဒ်ကဲ့သို့၊

ဆန္ဒံ အာဂစ္ဆတိ သမ္ပယောဂဝသေနာတိ ဆန္ဒာဂမနံ-ပြု။ ။ဦးကာ။

ဝါ၊ချစ်ခြင်းကြောင့်မလျောက်ပတ်သောလားခြင်းကဲ့သို့၊

အနန္တရပံ အဂမနံ-ပြု။ အကား အရာဇာန့်ကဲ့သို့ဂရဟတ္ထ၊ဝါ၊အညတ္ထ၊ဂမန
၌အနန္တပဂမနံကိုယူ။န ဂမနံ အဂမနံ-ပြု။ဦးကာ၌ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထသာ။

မညမာနာ၊ကုန်သော၊ ဘိက္ခု။တို့သည်၊ဝါ-မညမာနာ၊ကုန်၍၊ရကား၊
ကြောင့်၊ (ဟေတွန္တောဂတဝိသေသန၊ ဥပဝဒေယျု၌စပ်)။ ။အသေခ
ပဋိသန္တိဒုပ္ပတ္တေ၊အသေခဖြစ်သောပဋိသန္တိဒါသို့ရောက်ကုန်သော၊(ဝါကျ
မရှိသင့်)။

အသေခပဋိဘူတာ ပဋိသမ္ဘိဒါ အသေခပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တံ ပတ္တေ။ ။

သာရတ္ထ။

တံ ပရူပဝါဒ၊ ထိုသူတို့၏ ကဲ့ရဲ့ရှင်စွဲခြင်းကို၊ ပရိဝဇ္ဇန္တော၊ ကြဉ်
လို၍၊ ရကား၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ သော၊ ထေရော၊ ရှင်မဟာကဿပမထေရ်
သည် ။(အာနန္ဒ ဝိနာ သင်္ခတိ ကာတု ကိဉ္ဇာပိ နသတ္တံ၊ ဝေဝေပိတိက္ခန္ဓံ

ယေဝ အနုမတိယာ ဂဟေဿာဓိတိ နုဉ္ဇိနိ-ဟု အနုဂ္ဂဟတ္ထ ထင်ရှား
အောင် ကိဉ္ဇာပိ၊ တထာပိတို့ကိုထည့်၍သမ္ပန္န)။ အနုမတိယာ၊ ခွင့်ပြု
ခြင်းဖြင့်၊ ခိုကာ။ ၊ ဝါ၊ အလိုဖြင့်၊ အာစရိယဝါဒ၊ ၊ ဣတိမနသိကတ္တာ၊
၍၊ နုဉ္ဇိနိ၊ မယူ။

ပရူပဝါဒ ပိဝဇ္ဇနတောကား ဥဒ္ဓေသ၊ ထေရောဟိ-စသည်ကား နိဒ္ဓေသ၊
ဣတိတံပရူပဝါဒ-စသည်ကား နိဂမန။ ဝါ-ပဌမကား သရူပဝန္တ၊ ဒုတိယကား
သရုပ်၊ တတိယကား လဒ္ဓဂုဏ်။

နုလုံးသွင်းတိုင်း ရဟန်းတို့ ခွင့်မပြုသော် သို့ဆိုကောင်းအံ့လော စုန်
ကြောင့် အထ-စသည်မိန့်။
အထ၊ ထိုမှနောက်၌။

အထကား-အထ ဒက္ခသိ ဘဒ္ဒန္တ၊ နိဂြောဓံ မဓုရဗ္ဗလံ။ ။ စသည်၌ကဲ့သို့
တံတောပရတ္ထ။

ဝါ-အထ၊ ထိုသို့မရွေးကောက်သည်ရှိသော်၊ (အထနံအာဟစသည်၌
ကဲ့သို့အနန္တရိယတ္ထ)။ အယံအာနန္ဒော၊ သည်၊ သေခေါ်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ
ဟောတိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း၊ (ထည့်)။ ဉ္ဇိနိတုနုဉ္ဇိစင်၊ အာဘဗ္ဗော
နုဉ္ဇိစင်နှင့်၊ ပဌမမဂ်ဖြင့်ပင် အဂတိလေးပါးကိုပယ်ပြီး။

ကိဉ္ဇာပိသေခေါ်ကိုကား ရဟန္တာတို့ကိုသာ ရွေးကောက်သောကြောင့် ဆို
သည်။

သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းအား ထိုက်သော ဂုဏ်ကိုပြုလိုရကား အာဘဗ္ဗော
စသည်မိန့်။ ထိုကိုပြုသဖြင့်လည်း သင်္ဂါယနာတင်ရာ ဓမ္မဝိနယအဆုံး
အဖြတ်ရောက်လသော်အဂတိသို့မသိုက်မှ၍ မှန်တိုင်းကိုသာ ဆိုသည်ကို
ပြသည်။ ခိုကာ။

ဆန္ဒာ-ဆန္ဒေန၊ ကြောင့်၊ ပ၊ ဖောဟာ-မောဟေန၊ ကြောင့်၊ အဂတိ၊
မလားအပ်သောအရာသို့၊ ဂန္တု၊ လားအံ့သောငှါ၊ ဝါ၊ လားခြင်းငှါ၊ အ
ဘဗ္ဗော၊ မထိုက်၊ အနေအာနန္ဒေန၊ သည်၊ ဘဂဝတော၊ ၏၊ သမ္ဘိကော၊
၌၊ ဗဟုစ ဗဟုဇေ၊ သော၊ (ဗဟုစရှိသျှင်ဘာဝနပုံ)။ ဓမ္မောစ၊ ကိုရင်း၊
ဝိနယောစ၊ ကိုရင်း၊ ပရိသက္ခော၊ သင်ကြားအပ်၏၊ တေနဟိ-တဘောဇေ၊
ကြောင့်သျှင်၊ ပ၊ ဉ္ဇိနိတု၊ လော၊ ဣတိ၊ သို့၊ အဝေါရံ၊ ကုန်၏၊ ၊ တိပိဋက

သဗ္ဗပရိယတ္တိဓရေဟုပြီးရကား ထိုမထေရ်တို့မှ ထောက်၍ များသည်ကို ဗဟုစုပ။ ပရိယတ္တောဆိုသည်ဟုယူ၊ သာမာန်သာယူသော် ထိုအောက် အပ္ပသုဘကျခဲ့၊ နောက်စကားနှင့်မည်ခဲ့၊ ၊ဝဇီရ။

‘ သို့ တောင်းပန်တိုင်း မရွေးမကောက်လော စုန်ကြောင့် အထခေါ- စသည်မိန့်၊

အထခေါ၊ထိုသို့တောင်းပန်သောအခါ၌၊

အထကား-အထ ခေါ် ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စသည်၌ကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇိန္ဒတ္ထ။ ။အဝိဇ္ဇိန္ဒတ္ထ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အနုလောမံ ပဋိလောမံ မနုသာကာသိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ကိုပြလိုရကား ဇေဝံ-စသည်မိန့်၊

ဥဂ္ဂိနတောန၊ရွေးကောက်အပ်သော၊ အာနန္ဒတ္ထေရေန၊နှင့်၊

သင်္ဂါယက ဥဂ္ဂိနနုမ္မတပါး အခြင်းအရာမရှိပြီလော၊ ဝါ-သင်္ဂါယက ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရွေးကောက်ပြီး၍ ထိုအရပ်တွင်ပင် သင်္ဂါယနာတင်သလော စုန်ကြောင့် အထခေါ-စသည်မိန့်၊ ၊အထခေါ၊ ထိုမှတပါးသော အခြင်း အရာကား၊ (အထကား အထပုဗ္ဗသရော လောပေါ-စသည်၌ကဲ့သို့ အမိ ကာရန္တရတ္ထ)။ ၊ထေရာနံ၊ မထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ကေတတ္ထ၊ ဝါ၊ မြဲမြံသောကျေးဇူးဇုဏ်အသုံးရှိကုန်သော၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ၊ဘိက္ခုနံ တို့အား၊ ဇာ၊ ဇေတံပရိဝိတက္ကနံ၊ သည်၊ အဟောသိ၊ ဇာ၊ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်၌၊ သင်္ဂါယေယျာမနူခေါ၊နည်း၊ ၊ရာဇဂဟံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဆင်ခြေဖုံးနှင့် တကွသောရာဇဂြိုဟ်သည်၊

ရာဇဂဟန္တိ ရာဇဂဟသာမန္တံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။ ။ဇိုတွင်း၊ မြို့ပြင်အရပ် အလုံးစုံကို မုချဥပစာဟူလို။ ။ရုဇ္ဈဂဏ္ဍိ၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိ။

ခေါ၊ခင်စစ်၊ မဟာဂေါစရံ၊ ကျယ်သောဆွင်းခံအရပ်လည်းရှိ၏၊ ပဟု တသေနာသနံ၊ များသောတဆွဲရှစ်ခုသောကျောင်းတိုက်လည်းရှိ၏၊ ၊ (သဒ္ဓန္တသသောပ၊ ဝါ၊ အတ္ထပူရဏ၊ခေါ်ကို အဝဓာရဏတ္ထကြံ၍ ယင်းနှစ် ပုဒ်နှင့်သော်လည်းဟူ၍)။

ဂါဝေါ စရန္တိ ဧတ္တာတိ ဂေါစရော။ ။နှားတို့ကျက်စားရာအရပ်သာ မုချ။ ဆွမ်းခံရာကား သဒ္ဓိသု၊ဝါ-ဥပမာတဒ္ဓိတိ။ ။ပဟောတိ သမတ္ထေတိတိ ပဟု တံ-ပြု။ ။ပဌမက္ခရာ ပနှင့်သာလိုသည်။ ပဟု သာမဏ္ဍိယေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝသံဝသန္တာ၊ ဝါဆိုကုန်လျက်။ ၊ အဓိပ္ပါယ်စွာ။ ၊ ဝါ-ဝသံ၊ ဝါ
ထွင်းသုံးလပတ်လုံး။ ဝသန္တာ၊ နေကုန်လျက်။ ၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ၊ (ယံနုနကို
သင်္ဂါယောသျာမ၊ နဥပဂစ္ဆေယျံနစ်ဝုန်မှာယှဉ်။ ၊ ပေးမြ)။

ဣဿာပကတဖြင့် သို့ကြိုကြသလော ရန်ကြောင့် ကသ္မာ-စသည်မရှိ။
နေသံထေရာနံ၊ တို့၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ထာဝရကမ္မံ၊ မြဲမြံအံ့သော
အမှုတည်း။ ဝါ၊ ကာလဖြင့်ရှည်တည်အံ့သောအမှုတည်း။ ကောဗ္ဗံသော။
ဝိသဘာဝပုဂ္ဂလော၊ သုဘန်ကဲ့သို့သော ဝိသဘာဝပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဝိသ
ဘာဝပုဂ္ဂလောသုဘဒ္ဓသဒိသော၊ ငိုကာ)။ ဣဒံထာဝရကမ္မံ၊ ကံ။ (လိုက်
စေ)။ ဥက္ကောဓေယျ၊ ဖြစ်တားရာ၏။ ဣတိမနသိကရဏာတော၊ ဤသို့လုံး
သွင်းသောကြောင့်။ ဇေတပရိဝိတက္ကနံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိအယံ၊
ကား၊ ပုရိဟာရော၊ တည်း။ (ဣတိတလုံးကျေ)။ ဥတ္တိဒုတိယေန၊ ဥတ်လျှင်
နှစ်ခုမြောက်ရှိသော။ ဝါ၊ ဥတ်မှနှစ်ခုမြောက်သော။ ကမ္မေန၊ ကမ္မဝါစာ
ဖြင့်။ (ဥတ္တရပဒလောပ)။ ဥတ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန၊ ဥတ္တိဒုတိယကံအားဖြင့်။
(ကြွင်းကံသုံးပါးကိုစင်စေ)။ သံဃံ၊ ကို၊ သာဝေတိ၊ ကြား၏။ ဝါ၊ ကြားစေ၏။
တံ၊ ထိုဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာကို။ ဝါ၊ ကံကို။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ (မဇ္ဈိမ
ဝတ္ထာဂတောမှာစပ်)။ ၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူရာ
ကဆုန်လပြည့်နေ့မှ။ သတ္တသုသာရကိဋ္ဌနဒိဝသေသုစ၊ ပူဇော်သော အား
ဖြင့်ကောင်းစွာကစားသော။ ဝါ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ ပူဇော်ကစားသော
ချစ်ရက်တို့သည်၎င်း။ သတ္တသုသာရပူဇာဒိဝသေသုစ၊ ခေတ်တော်ကို
ပူဇော်သောချစ်ရက်တို့သည်၎င်း။ ဝိတိဝတ္တေသု၊ လွန်ကုန်လသော်။ အဋ္ဌ
မာသော၊ ကဆုန်လဆုတ်သည့်သည်။ အတိက္ကန္တော၊ လွန်၏။ ဣဒါနိ၊ ကား၊
ဂိမှာနံ၊ နွေရတုတို့၏။ ဝါ၊ နွေလတို့၏။ (အဝယာသမ္ပနံ)။ ဝါ၊ နွေလတို့တွင်။

ဂိမှာနံ ပန မ,ကိုဟဆွဲလျက်လိုသည်။ ။ဂိရတိ ဝိဠယတိတိ ဂိမှော၊ မော။
ရဿဟော။ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယောစ။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။

ဝိသန္တာ၊ အခွဲအားဖြင့်နှစ်ခုမြောက်သော။
အစေန ဒုတိယော-ပြု။ ။ဝိသေသန၌ တတိယာ။
ဝါ၊ အခွဲလျှင်နှစ်ခုမြောက်ရှိသော။
အစေန ဒုတိယာ ယဿာတိ-ပြု။

ဝါ၊ အနွေနှင့်တကွနှစ်ခုမြောက်ရှိသော၊ ဟုလည်းပေးကြ၏။ မာသော၊ တံသံသည်၊ သေသော၊ ကြွင်း၏။

မသိယတိ ပရိမိယတိတိ မာသော-ပြု။ မသိ ပရိမာဏေ။ ကမ္မနိဏော။ ၎င်း။

ဝါ-သတ္တာနံ အာယံ မိနန္တော ဝိယ သိယတိ အန္တိ ကရောတိတိ မာသော-ပြု။ ။ ကင်္ခါဒီကာ။

သံဝေဂဝတ္ထုကိုကြား၍ အနိစ္စတာ စသည်နှင့် စပ်သော သိချင်းကို သိလျက် ကောင်းစွာ ကစားရာဖြစ်သောနေ့၊ ယင်းသို့သော အခြင်းအရာ ဖြင့် သူထော်ကောင်းတို့ ကစားရာဖြစ်သော နေ့သည် သာဓုကိဋ္ဌနိဝသ မည်၏။

သာဓုကိဋ္ဌနံနာမ သံဝေဂဝတ္ထု ကိစ္ဆေတွာ အနိစ္စတာဒိ ပဋိသံယုတ္တာနိ ဂီတာနိ ဂါယိတွာ ပူဇာဝသေန ကိဋ္ဌနတော သုန္ဓရကိဋ္ဌနန္တိ သာဓုကိဋ္ဌနံ။ ။ အထဝါ-သပရဟိတ သာဓနဋ္ဌေနသာဓု။ တေသံ သံဝေဂဝတ္ထု ကိစ္ဆေတွာ ကိစ္ဆေတွာ ကိဋ္ဌနံ သာဓုကိဋ္ဌနံ။ ဥဋ္ဌာရပုည ပသဝနတော သမ္ပရာယိကတ္တာ ဝိရောဓိကိဋ္ဌာဝိဟာရောတိ အတ္ထော။ ။ သာရတ္ထ။

မင်းမှုမင်းခင်း စီရင်ရာမင်းကွန်း၌ ဓာတ်တော်ကို တင်၍ လှံ၊ ထား၊ သန့်လျက်၊ လေး-စသောလက်နက်စွဲလျက် သူရဲတို့ကို လှံချိုင်ကဲ့သို့ ခြံရံ စေလျက် ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်သောနေ့သည် ဘေဘုပူဇာဒိဝသမည်၏။ ၎င်း။ ။ ကဆုန်လပြည့်နေ့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။ ယင်းနေ့နှင့်တကွ နောက်ခုနစ်ရက်ကား ပူဇော်ကစားကုန်သည်။ ယင်းနောက် ခုနစ်ရက်ကား အတောင်ဘဲရဲနှစ်ဆယ်မြင့်သော စန္ဒကူးလောင်စင်ထက်အသောင်းတော် ကို တင်လျက် ပူဇော်ကုန်သည်။ ယင်းနောက် ခုနစ်ရက်ကား မင်းကွန်း၌ ဓာတ်တော်ကို တင်၍ပူဇော်ကုန်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသနေ့နှင့်သော် အပေါင်းနှစ်ဆယ့်တရက်ဖြစ်၍ ကဆုန်လကွယ်ပြီး၊ နယုန်လဆန်းငါးရက် ပဉ္စမနေ့ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသည် ပဉ္စမနေ့၌ပင် ဓာတ်တော်ကိုဝေတန် သည်။ ယင်းနေ့၌ပင် သုဘန်ရှင်ကြီးနှင့်သောစကားကို ပြောရာ၌ သင်္ဂါ ယနာဘင်ခြင်းငှါ ဥဿာဟကိုဖြစ်စေသည်။ ရဟန်းတို့ကို ချွေးကောက် တော်မူသည်။ ယင်းသည်နေ့၌ပင် ယခင်ဥတ္တိနုတိယကမ္မဝါစာကို ကြား တော်မူ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူသည်။ သီလကွန်အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထ။

ယင်းစကားသည် ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ မင်္ဂလသုတ် ဖွင့်ရာသုတ္တံ နိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာတို့မှာ ခုနစ်ရက်နှစ်သီသာဆို သည်နှင့်မညီဟူခြင်းအံ့။ ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်သောခုနစ်ရက်ကို ဆိုလျှင် လောင်စင်ထက်တင်သော ခုနစ်ရက်ကိုလည်း အဝိနာဘာဝနည်းဖြင့် ဆို ခြင်းပြီးသောကြောင့် ညီ၏ဟူပေ။ ၊သာရတ္ထ။

သို့ပင် တမူဟူဘုံသော်လည်း အဋ္ဌမာသော အတိက္ကန္တော၊ ဒိယဗု ဗာသော သေသော-ဟူ၍ ပိုင်းခြားခြင်းသည် မသင့်တန်ရာဟူခြင်းအံ့။ ငါး ရက်သွန်သျှက် ဦးနုသင်္ချာအားဖြင့် အဋ္ဌမာသ၊ ငါးရက်လျော့လျှက် အဝိက သင်္ချာအားဖြင့် ဒိယဗုဗာသဆိုသောကြောင့် ညီသည်သာဟူပေ။ ၊၎င်း။

ဒွါသိသိခန္ဓကဝတ်ကို အသိတိ ခန္ဓက ဝတ္တာနိ ဟူခြင်းသည် လျော့ သောကြောင့် ဦးနု၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌ ဆမာသ အောက်သခွဲ လျော့လျှက် ဆမာသံ သန္တာယော ကာတဗ္ဗော ဟူခြင်းသည် လွန်သော ကြောင့် အဝိက၊ ခုဒ္ဒသခန္ဓကဝတ္တာနိ-စသည်ကား မလျော့မလွန်အတိုင်း အရှည်သာဖြစ်သောကြောင့် ပမာဏဟူ၍ သင်္ချာသုံးပါး။ ၊သို့ကျမ်း ချင်းညှိခြင်းသည်ခဲစွာဖြစ်၍ မိကော၌ဤသို့တနည်းကြံသည်။ ၊ပရိနိဗ္ဗာန် လွန်တော်မူသနွေနှင့်တကွ သာဓုကီဇ္ဇန ခုနစ်ရက်၊ ထိုမှ နောက်တရက်၌ အသောင်းတော်ကို သင်္ဂြိုဟ်သည်။ ထိုမှနောက် ဓာတုပူဇာ ခုနစ်ရက်ဖြစ် ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသနွေနှင့် တဆွဲငါးရက် ကဆုန်လကွယ် နေ့တိုင်း အနုဗာသဖြစ်သည်။ ထိုမှနောက် နွေတလခွဲကြွင်းသည့်အတွက်သင့်သော ကြောင့် လောင်စင်၌ကွင်သည့် ခုနစ်ရက်မဟုတ်၊ တရက်မျှသာဟုဝိနည်း၊ သုတ္တနိပါတ်ခုဒ္ဒကပါဌကို ဆောင်သော ခုဒ္ဒကဘာဏကဆရာတို့ယူကုန် သည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ လည်း စိတကသတ္တာဟမလာ၊ ထိုကြောင့် ခုဒ္ဒကဘာဏကဆရာတို့အလိုအားဖြင့် ဤအဋ္ဌကထာ၊ မင်္ဂလသုတ် အဋ္ဌ ကထာတို့၌ ဆိုသည်။ သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌကထာမှာကား ဒိဗ္ဗဘာဏကဆရာ တို့အလိုအားဖြင့် ဆိုသည်။ အဋ္ဌမာသော အတိက္ကန္တော၌ ကဆုန်လပြည့် ကျော် အထွက်ထုရက်နေ့သည် ကောသလဟလဒိဝသသည်သော နေ့သီး ဖြစ်၍ ယင်းနေ့ကို ချန်ထားလေသည်။ ၊ဝဇီရ၊ ၊မဟာပရိနိဗ္ဗာန သုတ်၌ အထွက်တရက်နေ့မှ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူ သနွေမှစ၍ပင် ရေတွက်ရကားမသင့်။ ၊သာရတ္ထ။ ၊ကဆုန်လပြည့်

နေ့မှ လကွယ်နေ့တိုင် အန္တမာသတွင် အစ လေးရက်သည် သာဓုကီဇ္ဇန သာ၊ ယင်းနောက်သုံးရက်ကား သာဓုကီဇ္ဇနမိတကာနှစ်ချက်၊ ယင်းနောက် တရက်ကား မိတကာသာ။ ယင်းနောက်သုံးရက်ကား မိတကာ ဓာတုပူဇာ နှစ်ချက်၊ ယင်းနောက်လေးရက်ကား ဓာတုပူဇာသာ။ အပေါင်းယူသော် လ၌ အမိတ်ယူသော်ချစ်ရက်မီဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာလေးစောင်ညီလေသည်။

ဣတော အညေန ဝါ ပကာရေန ယထာ န ဝိရဏ္ဏတိ၊ တထာ ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ဆိုခြင်းကြောင့် ကျမ်းလေးစောင်သင့်အောင် ကြံသော အာစရိယဝါဒ။

ဝဿူပနာယိကာ၊ ဝါသိုကင်္ဂရာနေသည်။ ၊ သဒ္ဓတ္ထံ၊ ၊ ဝါ၊ ဝါသို ရာနေသည်။ အဓိပ္ပါယတ္ထံ၊ (နိဓာတ်ဏှပစ္စည်း၊ အဓိကရဏသင်္ဂြိုဟ်)၊ ဥပကဋ္ဌာ၊ အနီးသို့ရောက်၏။ ၊ သဒ္ဓတ္ထံ၊ ၊ ဝါ၊ နီး၏။ (ဥပကား သဒ္ဓိပတ္ထံ၊ ကသဓာတ်ဂတုတ္ထံ၊ တပစ္စည်းကတ္ထုသင်္ဂြိုဟ်)။ ဣတိ ဣဒံကာရဏံ၊ ကို၊ ဝါ-ဣတိ၊ သို့၊ မဏ္ဍိ၊ ချစ်၊ ဂစ္ဆာမ၊ ကုန်အုံ၊ (အနာဂတ်၊ ငတ္တမာန်လေးပါး တိုင်သဗေပ)၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဝတ္ထာ၊ ချစ်၊ ထည့်၊ (မဏ္ဍိ၊ လိုက်စေ)၊ တိုင်ပင်တော် မူ၍ချိန်းချက်တော်မူ၍ပေး၊ ၊ ဥပနံ၊ ထက်ဝက်သော၊ (ဥပနုကား ပုလ္လင် အသမဘာဂတ္ထံ၊ သမဘာဂတ္ထကား နပုံ၊

ဧတေ စ အဒ္ဓါဒယော တယော အသမဘာဂေ ပုမေ။ သဗေတု နပုံသကေ တိ ရူပဘေဒေနာဟ အဒ္ဓံ ဝုတ္တံ သမဘာဂေတိ။ ခဏ္ဍာဒိဒ္ဓယံ ပန အသမေပိ ဝတ္တမာန်ပုံနပုံသကေ ဝတ္တတိ၊ တသ္မာ အဒ္ဓံ ဝုတ္တံ သမဘာဂေတိဧတ္ထ အဒ္ဓံ ဥပနံန္တိ ဣဒိဒ္ဓယံ သင်္ဂဟိတံ။ ။ အဘိဓာန်ဦးကာ။ ။

ကောမဂ္ဂိ-ဧကေနမဒ္ဓန၊ ဖြင့်၊ ရာဇဂဟံ၊ သို့၊ လိုက်စေ၊ ဂတော၊ ၏။
ကောမဂ္ဂိကား ဂမုဓာတ်၏ နိကမ္မဏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ကရိုဏ်း၌ ဒုတိယာဟူလို၊ ၊ ဒေဝာရိတြ၌ လူများအားနှစ်သိမ့်စေခြင်းငှါ ခရီးတ ကြောင်းမိတြတော်မူသည်။ ရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်ကား ရဟန်းငါးရာနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်လားတော်မူရာသို့ သာလာသမ္ဘူသော လူအများအား နှစ်သိမ့်စေ လျက် ကုသိနာရုံ၌ နေထောင်မူသည်။ ၊ ဗိုကာ၊ သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ။ ၊ ပတ္တမိဝရံ ဂဟေတွာ၌ ရာဇာယတနဝယ် စတုလောကပါလ နတ်တို့ ယူသော ကျောက်ညို၊ သပိတ်ကိုပင် ယူ၊ သင်္ကန်းကား သာမန်၊ ၊

ယင်းသိတ်ကို အမြဲသုံးဆောင်တော်မူကြောင်းကိုလည်း အဝါနှစ်ဆယ့်
ကျော်ကလေး ဤသိတ်ဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူကြောင်း
ကို သုဂတစီဝရံ ပါရုပိတွာသေလမယပတ္တံ အာဒါယဟု သမိတ္တသုတ်
အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသောကြောင့်၎င်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်မှနောက်ဝဇီရံ
ပြည်၊ ပါရုလိပုတ်ပြည်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းများသို့ ရောက်ကြောင်းကို နုလား
ဓာတုဝင်၊ မဟာဝင်များ၌ဆိုသောကြောင့်၎င်း သိရမည်။ ။ရှင်အသနန္ဒာမှာ
ကုသိနာရုံကကြွစ၊ ကလ ရဟန်းငါးရာသာ ရောက်တိုင်းရောက်တိုင်းတိုး
ရကား နောက်ကိုမရေမတွက်နိုင်။ ထိုကြောင့် ဘိက္ခုသံဃပရိဝုဒ္ဓတောဟု
သာမန်ဆိုသည်။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန သာဝတ္ထိ၊ တေန စာရိကံ ပက္ကမိ။ ဂစ္ဆတော
ဗုဒ္ဓတော ပနဿ ပရိဝါရာ ဘိက္ခု။ ဂဏနပထံ ဝိတိဝတ္တာ။ ။ သီလက္ခန္
အဋ္ဌကထာ။

ဂစ္ဆိသွားဦး၍၊ ဝါ၊ ရှေးဦးသွား၍၊ ဂန္တုကာမော၊ နောက်မှသွားလို
ရကား၊ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌၊ သာဝတ္ထိ၊ အတ္ထိ၊ တေန၊ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိ
ကို၊ ဝါ၊ အရပ်မျက်နှာ ဖြည့်သည်ခြင်းကို၊ ကတွာ၊ ၍၊ ပက္ကမိ၊ သွား၏၊
(ဂမနအယှဉ်ဒေသသည် ကံအာဓာရနှစ်ပါးတွင် တပါးပါးခံမြဲ၊ ဤတွင်
ဇိကာ၌ အာဓာရ၌သည်၊ ဆရာတို့ကား ကံလည်းပေးကြ၏၊ ။ ဇိကာ၌
ကမ္မတ္တသတ္တဇီယူ)။

ဝါ-ယေန ဒိသာဘာဂေန၊ ဖြင့်၊ သာဝတ္ထိ၊ သို့၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ၍၊ တေန
ဒိသာဘာဂေန၊ ဖြင့်၊ သာဝတ္ထိ၊ သို့၊ (ဝိဘတ်ပြန်၍လိုက်)။

အတ္ထဝသာ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမော။ ဥာသံ။ ။ စရဏံ စာရော၊ သောယေဝ
စာရိကံ-ပြု၊ သို့ကြောင့် ပက္ကမိနှင့်ထူးရကား ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိကဲ့သို့ အဘေဒ
ဘေဒပစာ။

ဝါ-စာရိကံ၊ ကို၊ ပက္ကမိအကသိ၊ ပြု၏၊ ။ (ပုဗ္ဗကမုဓာတ်သည်
ဟေသထိ ကရိသထိ ဖွင့်သော ငိုကောတို့၌ ဟူဓာတ်ကဲ့သို့ အတ္ထာတိ
သယအားဖြင့် ကရဓာတွတ္တ)။ ။ ဂတ ဂတဌာန၊ ရောက်အပ် ရောက်
အပ်သောအရပ်၌၊ မဟာပရိဒေဝေါ၊ သည်းစွာသော ငိုကြွေးခြင်းသည်၊ ဝါ၊
များစွာ အသူးသူးအပြားပြား မြည်တမ်းခြင်းသည်။

ဝိလာပေါ တု ပရိဒေဝေါ။ ။အဘိဓာန်။ ။ဘန္တေ-စသည်ဖြင့် ကေ
ဒေသအားဖြင့် ပရိဒေဝနာကာရကိုပြသည်။

သတ္တဝါရံ၊ရှင်ပင်ဆရာကို၊ဝါ၊ငါတို့ဆရာကို၊(ပဒုကား-ဝါကျာရ၊ဣ)။
ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသော၊ဤ၊မဟာပရိဒေဝေါ၊သည်။အဟောသိဝိယ၊သို့။

ဥပမာန၊ဥပမေယျ၊ ထုတ်လေကမူ၊ တူလျှင် ဥပမေယျ၊ တဘက်မျှတွင်း၊
ယှဉ်လေလျှင်က၊နှစ်ဘက်ရအောင် ယှဉ်စေပြီးမတူချင်က နှစ်ဘက်စာစုထား
ခြေ။ ။ဟူသည်နှင့်အညီ စာချင်းဝေသိမ်းတူရကား နှစ်ဘက်မှလည်း။

တတြ-တိသံ သာဝတ္ထိယံ၊ဤ၊ (သုဒ္ဓိကား နိပါတ်မျှ)။ ဓမ္မယာ၊တရား
နှင့်ယှဉ်သော၊ ဝါ၊တရားနှင့်လျော်သော၊

ဓမ္မေန ယုတ္တာ အနုရူပါ ဝါ၊ဓမ္မိ-ပြု။ ။နဒါဒိ။

သညာပေတွာ၊ သက်သာရာရစေ၍။ (သံပုဗ္ဗဉာဓာတ်တောသနုတ္ထ။
ဋီကာ)။ ။ဝါ၊ ကောင်းစွာသိစေ၍၊ ဝသိတဂန္ဓကုဋ်ယာ၊ သိတင်းသုံး
နေတော်မူအပ်သော ဂန္ဓကုဋ်၏၊ ခွါရံ၊ကို၊ ဝိဝရိတွာ၊ ရှိခိုးခွင့်၍၊ (ပရိ
ဘောဂစေတိဖြစ်ရကား ရှိခိုးပြီးမှခွင့်သည်ဟူလို၊ ၎င်း)။

ဂန္ဓကုဋ် ဝန္တိတွာ။ ။သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌကထာ။

နိဟရိတွာ၊အပသို့ထုတ်၍၊ ပပွေ၊ဧတုတွာ၊ခါတွက်၍၊(ဩဇ္ဇဇပဥမက္ခ
ရာ၊ဒုတိယက္ခရာနှစ်ချက်သင့်)။

စုဋ္ဌပုဋ္ဌဖုံဒဝိဘောဒေ၊စုဋ္ဌေတိ စုဋ္ဌယတိ။ ပေါဋ္ဌေတိ ပေါဋ္ဌယတိ။ ဖေါဋ္ဌေတိ
ဖေါဋ္ဌယတိ၊အင်္ဂုလိယော ဖေါဋ္ဌေတွာ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝိလာတမာလာကစဝရံ၊ညှိုးနွမ်းသော ပန်းဟူသော အမြှိုက်ကို၊

နာနာဝိမေ သင်္ကာရေ ရာသိကရဏဝသေန ကာစတိ ဗန္ဓတိ ဧတေနာတိ
ကစော။ သော ဧတ္ထ ဣန္ဒြိယဗျောတိ ကစငရော။ ။ဆွဲးရွားရကား အစေး
မရှိ၍ အပေါင်းအစည်းပြုသောအားဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ရန်လိုအပ်ရကား အမှိုက်သည်
ကစဝရမည်၏ဟူလို၊အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။မာလာဧဝ ကစငရော၊မိလာတောစ
မာလာကစဝရော-တွဲ။ ။ဋီကာ။ ။ယောဇနာဋ္ဌကား မိလာတ မာလာကစ
ဝရံလည်းရှိသည်ဟူ၏။

အဘိဟရိတွာ၊ အတွင်းသို့ရှေးရှုဆောင်၍၊ ပုန၊ဘန်၊ ယထာဋ္ဌာနေ၊
ထားမြတ်၎င်း၌၊ ဗွိတကာလေ၊ ထင်ရှားတည်တော်မူစဉ်ကာလ၌၊ ဝတ္တံ၊
သေနာသနဝတ်ကို၊

သေနာသနေ ကတ္တဗ္ဗဝတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ဋီကာ။

ယင်းသို့ဝတ်ပြုသော ကာလ၌လည်း ဤအခါကား ရေသပ္ပာယ်တော်မူသော ကာလမဟုတ်သော၊ ဤအခါကား တရားဟောတော်မူသည့် ကာလမဟုတ်သော၊ ဩဝါဒ ပေးထော်မူသည့်ကာလ၊ ကျန်းစက်တော်မူသည် ကာလ၊ မျက်နှာသစ်တော်မူသည့်ကာလ မဟုတ်သော၊ စသည်ဖြင့်ငိုကြွေးလျက်ပြုတော်မူသည်။ နတ်သားဘဦးလာ၍ အရှင်တို့ပင်သို့လောက်ငိုကြွေးဘိသော်တပါးသူကို အသို့ နှစ်သိမ့်စေမည်နည်းဟုသံဝေဂ ဖြစ်စေသည်တွင်မှ ကိုယ်တော်ကိုခိုင်ခန့်စေနိုင်သည်။ အကျယ်ကိုထေရာအဋ္ဌကထာမှာရှု။

ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်သည်။ ဌာနနိသဇ္ဇဗဟုလတ္တာ၊ များသောရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းများသည့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဿန္နဓာတုကံ၊ ပြောသော၊ ဝါ၊ ရဝေသော သလိပ်သည်းခြေလေဓာတ်ရှိသော၊ ဝါ၊ ပြောသောရဝေသော ဩဒေါသရှိသော။

သေမှာဒေါရသရတ္တာဒေါ၊ မဟာဘူတေ ပဘာဒိကေ။
ဓာတုဒွိသုတ္တိစက္ခာဒိ၊ သွာဒိသု ဂေရုကာဒိသု။ ။

ဟူသော ဓာတုသဒ္ဓါအနက်တွင် ဤ၌ ဓာတုသဒ္ဓါကား သေမှာဒိဒေါသတ္တ။ ။ သေမှာဒေါတိ ဒေါသေ။ အဘိဓာန်ဦးကာ။ ။ ဥဿန္နဓာတုကန္တိ ဥပစိတပိတ္တသေမှာဒိဓာတုကံ။ ။ ဦးကာ။

ယင်းဒိုကာတို့၌ အာဒိဖြင့် ဝါတကိုယူ။ ။ ယင်းပိတ္တ၊ သေမှ၊ ဝါတဟူသော အနက်သုံးပါးကို ဓာတ်ဟူ၍၎င်း ဒေါသဟူ၍၎င်း မလဟူ၍၎င်း ဆေးကျမ်းတို့၌ဆိုသည်။ ယင်းသည် ဓာတ်သုံးပါးကို ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အာကာသ၊ ဟူသော သင်္ခါရငါးပါးနှင့် မြှောက်သျှင်တဆဲ့ငါးပါးဖြစ်သည်။

ဝါယူ ပိတ္တံ ကမ္မိ ဒေါသ၊ ဓာတဝေါစ မလာတထာ။
ပစ္စေကံ ဒေဟဓာရဏာ၊ သင်္ခါရဋ္ဌသန္နာဒေါသ။
မလိနိကုရဏာ မလာ၊ ဓာရဏာ ဓာတဝေါ သိယံ။
ဇုတ္တမန္တတ္ထသညကာ။ ။ မြဲဗျဂုဏ်။

ဝါယူ၊ လေ၊ ပိတ္တံ၊ သည်းခြေ၊ ကမ္မိ၊ သလိပ်။ ဇုမေ၊ ဤသည်တို့ကား။ ဒေါသ၊ ဒေါသလည်းမည်ကုန်၏။ ဓာတဝေါစ၊ ဓာတ်လည်း မည်ကုန်၏။ တထာ၊ ထို

အတူ။မလာစ၊မလလည်းမည်ကုန်၏။ တကြာပိ၊ထိုသုံးပါးတို့၌လည်း။ ပစ္စေကံ၊
အသီးအသီး။ ဒေဟဓာရဏာ၊ သရီရငါးပါးကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်။ ပဉ္စဓာ၊
ငါးပါးအပြားအားဖြင့်။ အာချာတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ သရီရဉ္စသနာ၊ သရီရငါးပါး
ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်။ ဒေါသ၊ ဒေါသမည်ကုန်၏။ မလိနိကရဏာ၊
အညစ်အကြေးကိုပြုတတ်သောကြောင့်။ မလာ၊ မလမည်ကုန်၏။ ဓာရဏာ၊ သရီရ
ငါးပါး ကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်။ ဓာတဝေါ၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏။ တေ၊ ထို
ဒေါသ၊ မလ၊ ဓာတု—ဟူသောအမည်သုံးပါးတို့သည်။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အခြင်း
အရာဖြင့်။ အန္တတ္ထသညကာ၊ အနက်သို့ အစဉ်လိုက်သော အမည်ရှိကုန်သည်။
သိယံ၊ ကုန်၏။ ။ဤကားအနက်။

ကာယံ၊ ကို၊ သမဿာသေတုံ၊ သက်သာစိမ့်သောငှါ။ ဝါ၊ လုံစိမ့်သော
ငှါ။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ နတ်သားထိတ်လန့်စေသည်မှနှစ်ခုကံမြောက်သောနေ့
၌။ ဝါ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ဝင်သည်မှ နှစ်ခုကံမြောက်သောနေ့၌။
ဒီရိရိရေစနံ၊ ဆေးဖြင့်ထုံအပ်သောနို့ ရည်ဟူသောဝမ်းသွန်ဆေးကို။

ဝိရိစ္ဆတိ ဇေတနာတိ ဝိရေစနံ။ ဩသေ ပရိသာမိတံ ဒီရမေဝ ဝိရေစနန္တိ
ဒီရိရိရေစနံ။ ။ဋီကာ။

ယံဒီရိရေစနံပါနံ၊ အကြင်ဆေးဖြင့် ထုံအပ်သောနို့ ရည်ဟူသောဝမ်း
သွန်ဆေးသောက်ခြင်းကို။

ဋီကာ၌ကား။ ။ယံဘေသဇ္ဇပါနံ-ဟုသရုပ်ကိုသာ ပြသည်။ ဤသို့သော ယံ
သဒ္ဓါကား နိယတာနုပေက္ခ။ အင်္ဂေနသောဘတိတိ သုဘော-ဟုပြု။ ။ဋီကာ။

မာဏဂေန၊ လုလင်သည်။ မာဏဝကံ၊ လုလင်ငယ်ကို။

ကကား-ခုဒ္ဒကတ္ထ။ မနုနော အပစ္စံ မာနဝေါ။ မုဋ္ဌဇဒန္တဇန္တရ်ချက်သင့်။ ။
မနုနောအပစ္စံ မနုသော။ ဧဝံ မာနဝေါ။ မာဏဝေါစ နကာရဿ ဟိ ဣ
ကာရေ ကတေ မာဏဝေါ ရူပံ သိဇ္ဈတိ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ကေစိတို့ကား ဒန္တဇ
နှင့်သော် သတ္တဝါ သာမန်။ ။မုဋ္ဌဇနှင့်သော်ကား အပစ္စ-ဟူကုန်၏။

အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ အကာလော၊ ကပ်လာခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သောအခါ
မဖြစ်သေး။

နောက်က အဇ္ဇကို ဤ၌လည်းယှဉ်။ ။ခေါကား ပုဒပူရဏ။ ဝါ၊ ဝတတ္ထ။
ဝါ၊ ဧဝတ္ထ။ အကာလောနှင့်ယှဉ်။

အဇ္ဇ၊ နေ့၊ မေ၊ သည်။ ပိတာ၊ သောက်အပ်သော။ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ၊ အနည်း
ငယ်သောဆေးသည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။

အပ္ပဗ္ဗော ဟိ ဧတ္ထ မတ္တသဒ္ဓေါ။မတ္တာသုခ ပရိစ္စာဂါတိ အာဒိသုဝိယ။
ဦးကာ။

သွေပိ၊နက်ဖန်လည်း၊ အပ္ပေဝနာမ ဥပသက်မယျာမ၊ ကင်နိုင်ကုန်
ငြားအံ့လည်းမသိ။

အပိကား လျော့လျော့ ခွင့်ပြုခြင်းကို ခဲ့သောအပေက္ခာ။ ။သွေပိတ် အပိ
သဒ္ဓေါ အပေက္ခာ မန္တာနုညာယံ။ ဝဇီရ။ ။အပ္ပေဝအပ္ပေဝနာမနုခေါ ဣစ္စ
တေ သံသယတ္ထေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ကျောင်း၌ လူများရကား ပဋိသန္ဓာရပြုခြင်းငှါ တရားနာခြင်းငှါမလွယ်ဟု နှလုံးပြု၍
အိမ်သို့ပင့်သည်တွင် ယင်းစကားကို မိန့်တော်မူသည်။ ။ဦးကာ။ ။ဤစကားဖြင့်
ပါဠိနှင့်ညှိသည်။ဝါ-သာဓကပြသည်။

ဒုတိယဒိဝသေ၊ ဆေးသောက်သည်မှ နှစ်ချက်မြောက်သောနေ့၌၊ စေ
တကာဝေဝရေန၊ ဆိုအပ်သော၊ ပစ္ဆိမ သမဏောန၊ နောက်ပါ ရဟန်းနှင့်၊
ဂန္တိန္ဒာ၊၍။ ။သဟတ္ထ။

စေတိယေ ဇာတော စေတံကော။ ။စေတိယတိုင်းသား။ ။ဦးကာ။

ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊သော၊ ထေရော၊ သည်၊ သီလက္ခန္ဓ
ဝဂ္ဂေါ၊၌၊ (ဝိသေသာဓာရတည်း)၊ ခဏ္ဍာယုလ္လပင်္ဂသင်္ခရဏံ၊ကြိုးရာ ပွင့်ရာ၌
ပြင်ဆင်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ကြိုးသည် ပွင့်သည်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းကို၊ (ဤဒုတိယ
ဝိကပ်ကား ဇိုကာ)၊ ။ဝသုပနာသိကာယ၊ ဝါသို့ကင်ရာနေသည်၊ဝါ၊
ပါဆိုနေသည်၊ ။ဥပကဋ္ဌာယ၊ အနီးသို့ရောက်လသော်၊ဝါ၊နီးလသော်၊
ရာဇဂဟေ၊၌၊(သဗီပါဓာရ)။

တသ္မေရှစ်ရပ်သောကျောင်းတိုက်ကြီးတို့ကား မြို့ပြင်က ခြံရံလျက်သာ
တည်ကုန်သည်။

တေန ခေါပန သမယေန ရာဇဂဟံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိဟာရာ
ဟောန္တိ။ ။သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌကထာ။

ဆဋ္ဌိတ ပတိတဥက္ကာပါ၊ ရဟန်းတို့ စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သည်၊ ထိုမှဤမှ
ပြိုကျ ပျက်စီးကုန်သည်၊ တံမြက်လှေညှိရသောကြောင့် ရောငြိမ်းသော
အမြိုက်အသက်ရှိကုန်သည်။

ဥစ္ဆိဋ္ဌော ကလာပေါ သမူဟော ဥက္ကာပေါ၊ကကာရဿာကာရလောပေါ။
အဘိဓာန်ဦးကာ။ ။ဆဋ္ဌိတာစ ပတိတာစ တေ ဥက္ကာပါစ၌ ဆဋ္ဌိတပတိတ

ဥက္ကာပါ ဟု တိပဒကမ္မဓာရည်းပြ။ ။ ဇီကာတို့နှင့်ခြင်းသည်လည်း ခွန်မဟုတ်
တေသဗ္ဗေဒိ-ဟူသော ပကတိကတ္တာနှင့် အဟေသုကြိယကိုထောက်၍ ဇီကာ
တို့၌ ဆဋ္ဌိတာစ ပတိတာစ ဥက္ကာပါစ အဟေသုန္တိ အတ္ထော-ဟုဆိုသည်။ ။
အချို့လည်း ဗဟုဗ္ဗဟိ ပေးကြ၏။ ဇီကာနှင့်မညီ။

ယင်းအနက်ကိုပြုစေလိုရကား၊ ဝါ၊ အကြောင်းကိုပြုလိုရကား ဘဂဝ
တော ဟိ-စသည်၌၊ ။ အချို့ကား ဝိတ္ထာချဟူ၏။ လက္ခဏာမရှိ၊

ပရိနိဗ္ဗာန၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ သေ၊ ပရိဝေဏေစ၊ ပရိဂုဏ်တို့ကို၎င်း၊

ပရိစ္ဆေဒ ဝသေန ဝေဏိယတိ ဒိဿတိတိ ပရိဝေဏံ။ ။ ဇီကာ။

တတ္ထဘေသု ဝိဟာရေသု၊ တို့၌၊ (ခဏ္ဍာယုလ္လပဋိသင်္ခရဏံ၌စပ်)၊ တိတ္ထိ
ယဝါဒပရိမောဓနတ္ထံ၊ တိတ္ထိဘိဇ္ဇာ၏ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း၊
ပဌမမာသံ၊ ပဌမဝါလပတ်လုံး၊

ဘယ်သို့ တိတ္ထိတို့ကဲ့ရဲ့ကုန်းနည်း ရှိကြောင့် တိတ္ထိယဝါဟိ-စသည်
မိန့်၊ (ဟိကားဒဠိ၊ ဝိတ္ထာချ၊ တပ္ပါကုဋိကနုဏ)၊

သတ္တရိ၊ ဆရာသည်၊ ဌိတေယေဝ၊ ထင်ရှားတည်သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊
တည်စဉ်သာလျှင်၊ (အနာဒရ)၊ ဝိဟာရေ၊ ၌၊ ဝါ၊ တို့ကို၊ ပရိနိဗ္ဗာတေ၊
သေ၊ ဟ၊ ဣတိ၊ သို့၊ (ဝဒေသျှံ၌ပြန်စပ်)၊ ဣတိ၊ သို့၊ (စိန္တေသျှံ၌စပ်၊ ဣတိ
တသုဒ္ဓိကျေ)၊ ။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝါ-ဣတိဣဒံဝစနံ၊ သည်၊ ဂုတ္တံ၊ သည်၊ ဟောတိ၊
၏၊ ဣတိအယံအနိပ္ပါယော၊ ကို၊ ဂုတ္တံ-ဂုတ္တော၊ သည်၊ ဟောတိ၊ ၏၊ သို့
လည်းပေးကြ၏၊

တိတ္ထိယဝါဒပရိမောဓနတ္ထံ ဟူသည်ကို ယုတ္တိဒဠိနှစ်ပါးဖြင့် ပြပြီး၍
ဘဂဝတော ဝစနပူဇနတ္ထံ-ဟူသည်ကို အာဂမဒဠိဖြင့် ပြလိုရကား၊ ဝါ၊
ပဌမံ၊ ပ၊ စိန္တေသျှံ၌ သာဓကကို ပြလိုရကား၊ ဝါ-ဘဂဝတော ဝစနပူဇ
နတ္ထံ ပဌမံ၊ ပ၊ စိန္တေသျှံ-ဟူသည်၌ သာဓကကိုပြလိုရကား၊ ဂုတ္တံမိဟေတံ-
စသည်၌၊ ။ အဗ္ဗသေစနဂရသိန္နာနည်း၊

သေနာသနဝတ်ကို ပညတ်တော်မူသောကြောင့် သေနာသန ခန္ဓကုန္တ
လည်း သေနာသနနှင့်စပ်သောတရားကိုမျှားစွာဟောတော်မူသောကြောင့်
ဘဂဝတာ ခေါ် အာဂမသော ခဏ္ဍာယုလ္လပဋိသင်္ခရဏံဝဏ္ဏိတံ-မိန့်သည်၊

ပဌမံမာသံ၊လုံး၊ပ၊ကရောမ၊ကုန်အုံး၊ မဇ္ဈိမံမာသံ၊ မဇ္ဈိမဝါလန္တ ဤအ
ကြောင်းကိုလည်း ဝါဆိုလပြည့် အထွက်တရက်နေ့စည်းဝေး၍ ဝါကပ်
ပြီးမှ ကြီးဘော်မှုကုန်သည်၊ ငိုကာ၊ သီလကွန်အဋ္ဌကထာ၊

ထေထေရာ၊တို့သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ကြံသည်မှ၊ ဝါ၊ဝါဆိုသည်မှ
နှစ်ချက်မြောက်သောနေ့၌၊ ရာဇဒွါရေ၊ မင်း၏တံခါး၌၊ နန်းတော်မြို့တံခါး
ဟူသို၊ ။ဝါ၊မင်းအိမ်တံခါး၌၊ (ဤသို့လည်းပေးကြ၏၊ ဂေဟပုန်ကျေ
စေ)၊ ။အဇာဘသတ္တု-မဒွါးဇိကာ၊ အဘ၊ ရန်သူဖြစ်လိမ့်ဟူ၍ နိမိတ်
တတ်တို့ဖတ်ဆိုအပ်သောကြောင့် အဇာဘသတ်အမည်ရှိသော၊ ရာဇာ၊
သည်၊

တသ္မာ အဇာတောယေဝ ရညော သတ္တု ဘဝိဿတီတိ နေမိတ္တိကေဟိ
နိဗ္ဗိဋ္ဌတ္တာ အဇာတသတ္တုနာမ ဇာတော။ ။ဋီကာ။ ။အဇာတောယေဝ
သတ္တု အဇာတသတ္တု-ပြု။ ။အကျယ်ကိုလိုမူ သီလကွန် အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ
များမှာရှု။

ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။

ကိန္တိ ကာရဏပုစ္ဆနတ္ထေ နိပါတော။ ။ဋီကာ။

အတ္တနာ၊ သည်၊ (ကာတဗ္ဗန္တရပ်)၊ အဋ္ဌာရသမဟာဝိဟာရပဋိသင်္ခရ
ဏတ္ထာယ၊ တသွဲရှစ်ရပ်သောကျောင်းကြီးတို့၌၊ ဝါ၊တို့ကို ပြင်ဆင်ခြင်း
အကျိုးငှါ၊ ဟတ္ထကမ္ပ၊ဟတ္ထကံကို၊ ဝါ၊လက်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှုကို၊ ပဋိ
ဝေဒေသုံ၊ ကြားကုန်၏၊ ဝါ၊ သိစေကုန်၏၊ သာဓု၊ ကောင်းပါပြီ၊ ဝါ၊
တောင်းပန်ပါ၏၊ ဝိဿတ္ထာ၊လွတ်လွတ်၊ ဝါ၊ရဲရဲဝံ့ဝံ့၊ ဝါ၊ရှုံ့ရှားခြင်းကင်း
ကုန်လျက်၊ အာဏာစက္ကံ၊အာဏာစက်သည်၊

စရတိ အပ္ပဋိဟတဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ စက္ကံ၊ အာဏာယေဝံ စက္ကံ-တွဲ။

ဓမ္မစက္ကံ၊ ဇဗ္ဗစက်သည်၊ ဟောတု၊စေ၊ (ဝစနုပ္ပတ္တိမှာ-ရှေးနည်းပြု)၊
အာဏာပေထ၊ စေခိုင်းတော်မူကုန်လော့၊

အာကား ဓာတ်ပင် ပေသနတ္ထကို ဟောသောကြောင့် ဏာပေပစ္စည်းကား
အနက်အထူးမရှိ။ ။ယင်းကား ထိုဓာတ်နောက်သက်သော ကာရိက်သဘော
တည်း။

သန္ဓေသန္ဓေဌာနံ၊ စည်းဝေး၍နေရာအရပ်ကို၊ ကရောဟိ၊လေ့၊(ထည့်)၊
ဝေဘာရပဗ္ဗတပဿ၊ဝေဘာရတောင်၏နံပါး၌၊ ဝါ၊တောင်ယံ၌၊သတ္တ
ပုဏ္ဏိရဟန္တရ၊ စရည်းပင်ရောက်သောလိုဏ်တံခါး၌၊ ဝါ၊လိုဏ်ဝ၌၊

သတ္တပဏ္ဏ၊ သတ္တပဏ္ဏိ၊ ဆတ္တပဏ္ဏ၊ ဆတ္တပဏ္ဏိ-လေးချက်သင့်။ အရွက်
ခုနစ်ခုထီးကဲ့သို့ရှိရကား သို့ခေါ်သည်။

အဘတသတ္တ၊သော၊ ရာဇာ၊သည်၊ (ကာရာပေတွာ-စသည်ငါးချက်
နှင့်အာရောစာပေသိမှာစပ်)။ ။ဝိသုကမ္မနာ၊ဝိသကြိနုတ်သားသည်၊ ဝါ၊
ဗိသုကာနုတ်သားသည်၊ နိမ္မိတသဒိသံ၊ဘန်ဆင်းအပ်သည်နှင့်တူသော၊
သုဝိဘတ္တ ဘိက္ခုထမ္ဘသောပါနံ၊ ကောင်းငွာဝေဘန်အပ်သော နံရံ၊သည်
တိုင် စောင်းဘန်းရှိသော။

သုဝိဘတ္တကို ပုဒ်တိုင်းမှာယှဉ်၍ ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ပြု။ ။ဥန်ကေသိသံမှ ရှေးကို
ပုဒ်တိုင်းမှာ နောက်ပုဒ် ယေဘုယျအားဖြင့် ရသင့်သည်အားလျော်စွာယှဉ်ပြီ။

ယဉ္ဇတ္ထဝတောသဒ္ဓေက၊သေသတောဝါပိ သုယတေ။

တံ သမ္ပဇ္ဈတေ ပစ္စေကံ၊ယထာလာဘံ ကဒါမိပိ။ ။

ဥဒကံ ပါတိ ရက္ခတိတိ ဥပါနံ။ ။စောင်းတန်းလက်ရုံးရစေ။ ။ဥပါနေန
သဟ ယော ဝတ္တတိတိ သောပါနော။ ။စောင်းတန်းရစေ။

နာနာဝိဓမာသာကမ္မလတာကမ္မဒိဝိတ္တံ၊အသူးသူးအပြားပြားသော ခြူး
ပန်းခြူးနွယ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ ရာဇဘာဝနဝိဘူတိ၊မင်းနန်းထော်၏
တင့်တယ်ခြင်းကို၊ အဘိဘဝန္တမိဝစ၊ နှိုက်စက်ဖိစီး လွှမ်းမိုးဘိသကဲ့သို့
လည်းဖြစ်သော၊ ဒေဝဝိမာနသိရိ၊နတ်ဒီမာန၏အသရေကို၊ ဝါ၊တင့်တယ်
ခြင်းကို၊ အာဟသန္တမိဝစ၊ ပြက်ရယ်မှုပြုသကဲ့သို့လည်းဖြစ်သော။ သိရိ
ယာ၊ကြက်သရေ၏၊နိကေတဒိဝစ၊တပေါင်းတရတည်းနေရာကဲ့သို့လည်း
ဖြစ်သော၊ ဒေဝမနုဿာနယနဝိဟင်္ဂါနံ၊ နတ်လူတို့၏မျက်စိတည်းဟူသော
ဌာနတို့၏၊ ကေနိပါတန တိတ္ထမိဝစ၊ တပေါင်းတရတည်း သက်ကျရာ
ရေဆိပ်ကဲ့သို့လည်းဖြစ်သော။

ကေတော ဧတ္တနိပတန္တိတိ ကေနိပါတနံ။ ။ဝဇိရ။

သမ္ပိန္နိတံ၊အရပ်တရဘည်း၌ပေါင်းစုအပ်သော၊လောကရာဇကေယျ
ကမိဝစ၊ လောက၌ မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်အသရေ
အရောင်အင်္ဂါရှိသော ဝတ္ထုကဲ့သို့လည်းဖြစ်သော။

ရမဏိယဿ ဘာဝေါ ရမဏိယကံ၊ ရမဏိယကံ အဿ ဣတိ ရမဏေ
ယျကံ၊ လောကေ ရမဏေယျကံ-တုံ။ ။ ဧကတ္ထ သမ္ဗုဏ္ဍိတံ ရာသိကံတံ
လောကေ ရမဏိယဘာဝံ ဝိယ-ဟူသော သာရတ္ထဒီပနိဉ္စလည်း ရမဏိယ
ဘာဝေါ အဿဣတိ ရမဏိယဘာဝေါ-ပျံ။ ။ သို့မှဥပမာနဥပမေယျတူမည်း။
သို့မပြုလျှင် ဥပမာနကား ဂုဏ်၊ ဥပမေယျကား ဖြစ်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဝါ၊ လောက၌ မွေ့လျော်ထိုက်သော ဝတ္ထုကဲ့သို့လည်းဖြစ်သော။
ဝိမတိ။

ဤဝါကျက စသဒ္ဓါကို ဥပမာနဝါကျတိုင်းမှာယှဉ်။
ဒဠဗ္ဗဿာရမဏ္ဍံ၊ ရှုဘွယ်ဟူသမျှတွင် အနှစ်အကြည်ဖြစ်သော။
အကာ ကင်းသော အနှစ်ကဲ့သို့ အဖတ်ကင်းသော ထောပတ်ကြည်ကဲ့သို့
ရှုဘွယ်ဟူသမျှတွင် အနှစ်အကြည်ကဲ့သို့ဟူလို။ ။ ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးပါး။

ဝါ၊ ဒဠဗ္ဗဿာရမဏ္ဍံ၊ ရှုဘွယ်ဟူသမျှထက် ကြည်သော၊ ဝိမတိ။ ။ ဝါ၊
ရှုဘွယ်ဘာနန်းသုံးဆန်းလွန်မြတ်သောတန်ဆာရှိသော၊ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။ ။
မဏ္ဍပ်၊ မဏ္ဍပ်ကို။

မဏ္ဍံ သူရိယရသ္မိံ ပါတိနိဝါရေတိတိ မဏ္ဍပေ။ ။ ဋီကာ။
ဝိဝိဓကုသုမဒါမဩဇဗ္ဗက ဝိနိဂ္ဂလန္တစာရဝိတာနံ၊ အသုံးထူးအပြား
ပြားတွဲရ၍ဆွဲသော ပန်းဆိုင်းတို့ကို တွက်စေတိသကဲ့သို့ တင့်တယ်သော
ဗိတာနိရှိသော။ ဝါ၊ အသုံးထူးအပြားပြားသော ပန်းဆိုင်းပင်သွယ်တို့ကို
တွက်စေတိသကဲ့သို့ တင့်တယ်သောဗိတာနိရှိသော၊ ဝိမတိ။ ။ (နံမှာစင်၊
မဏ္ဍပ်မှာပြန်၍စပ်ကြ၏။ ။ ဋီကာနှင့်မညီ)။

တံ အလင်္ကရိဟ္မာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ သာရတ္ထ။
ရတနဝိမိတြိမဏိကောဋိမတလမ်ဝ၊ ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော
ဆော်ခပ်အပ်သော ပတ္တမြားအပြင်ကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ရတနာတို့ဖြင့်ဆန်း
ကြယ်သော ပတ္တမြားတို့ကိုဆော်ခပ်သဖြင့် ဖြစ်သောအပြင်ကဲ့သို့ဖြစ်သော။
နာနာပုဗ္ဗ၊ ပဟာဓဝိမိတြသုပရိနိဋ္ဌိတဘူမိကမ္မဉ္စ၊ အသုံးထူးသောပန်းပူစင်
ခြင်းဖြင့်ဆန်းကြယ်သောကောင်းလွှာပြီးစီးသော မြေအမှုလည်းရှိသော။ နံ၊
ထိုမဏ္ဍပ်ကို။

စ၊ သဒ္ဓါကို သည်မှာယှဉ် သမုစ္စည်း၊ ဝိဝိဓေပံ။ ဝိတာနံကို ဆည်းသည်။
ဝါကျာရန္တဟူကြ၏။ မသင့်။ ။ ရတနဝိမိတြနှင့် နာနာပုဗ္ဗ၊ ပဟာဓဝိမိတြ၊ မဏိ
ကောဋိမတလနှင့်သုပရိနိဋ္ဌိတဘူမိကမ္မကို ဥပမာန ဥပမေယျ-ဟပ်။ ။ ဋီကာ။

ဗြဟ္မဝိမာနသဒိသံ၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ဗိမာန်နှင့်အတူ။ အလက်ရိတွာ၊ ချစ်။ ။
 (ဗြဟ္မဝိမာနသဒိသံကို နံ့နှင့်သော်လည်းစပ်)။ ။ အနုဋ္ဌာနိ၊ အဘိုးဖြတ်ခြင်း
 မရှိကုန်သော၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဝါ၊ အဘိုးမဖြတ်နိုင်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အဘိုးအတိုင်း
 မသိထိုက်ကုန်သော။ ။ အနိပ္ပါယတ္ထ။

အဋ္ဌသဒ္ဓါကား။ ။ တံ အဋ္ဌာပေန္တံ န ဥပမာသကံ အဋ္ဌတိန္ဒကဲ့သို့ အဋ္ဌ
 ပရိစ္ဆေဒကိုဟောသည်။ မူလကိုဟောအံ့၊ အနုဓိပ္ပေတပသင်္ဂဖြစ်၏။

ပဉ္စကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏသတာနိ၊ ရဟန်းတို့အား အင်သောအခင်းငါးရာ
 တို့ကို။ ။ ဥတ္တရာဘိ ဗုဒ္ဓံ၊ မြောက်သို့ရှေးရှု။ ဝါ-ရှုသော၊ ထေရာသနံ၊
 မထေရ်၏နေရာကို။ ။ ဝုရတ္ထာဘိ ဗုဒ္ဓံ၊ အရှေ့သို့ရှေးရှု။ ဝါ၊ ရှုသော၊ မြော
 သနံ၊ တရားတော်ပညောင်ကို။ ပါ၊ ဓမ္မကထိကနေရာကို၊ (မဇ္ဈေလောပ)။ ။
 ဒန္တခမိတံ၊ ဆင်စွယ်ဖြင့်စီအပ်သော၊ ဒိဇနိဉ္စ၊ ကိုလည်း (ဒန္တဟုသာမန်ဆို
 သော်လည်း ဆင်စွယ်ကိုသာယူ။ ။ ဧတ္ထေဗ္ဗောသနေဗ္ဗေ။

ယခုအခါ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏သင်္ဂါယနာကကို ကောက်ယူစဉ် ကာလ၌
 သေက္ခပင်ဖြစ်သော်လည်း သင်္ဂါယနာတင်ဆဲကာလ၌ အသေက္ခဘူမိသို့
 ရောက်ကြောင်းကိုပြလိုရကား တသ္မိံ ခေါ်ပန-စသည်ရှိနို့။

တသ္မိံ ခေါ်ပနသမယော၊ ထိုသို့ အဇာတသတ်မင်း သျှောက်ကြားသနေ့
 ဟုဆိုအပ်သောအခါ၌၊ ဣသ္မိံ ဘိက္ခုသံဃော၌၊ ဝါ၊ တွင်။ ဝိဿဂန္ဓံ၊
 ကိလေသာတည်းဟူသောစိမ်းစော်ညှို့ဟောင်သော အနံ့ကို၊ ဝါ၊ ရူးရှသော
 အနံ့ကို။

ဝိဿကား အာမဂန္ဓဟော။ ဝိဿဟု သံယုတ်နှင့်လိုသည်။ ။ ဝိဿံ
 အာမဂန္ဓိယံ။ အဘိဓာန်။ ။ ဝိသဝိပ္ပယောဂေ။ သော။ ဝိဿံ။ ယင်းဦးကာ။ ။
 ဝိဿတိ အညဂန္ဓဟိ ဝိပ္ပယုဇ္ဇထိတိ ဝိဿံ-ပြု။ ။ အချို့ကား ကိလေသာ
 တည်းဟူသောအဆိပ်နံ့ကိုဟုပေးကြ၏။ မသင့်။

တံဝစနံ၊ ကို၊ သုတွာ၊ ချစ်။ ။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်၊ စင်စစ်။ ဧဘော၊ ထိုရဟန်းတို့
 သည်။

အဒ္ဓါကား ဧကံသတ္တနိပါတ်။ ။ ဧကံသေဒ္ဓါဗျယံဘဝေ။ ။ အဘိဓာန်။

သံပေဂံ၊ ထိတ်သန့်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇိ၊ ။ အာဝုသောအာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်
 အာနန္ဒာ၊ သွေ၊ ဖန်၊ သန္နိပါတော၊ သင်္ဃာစည်းဝေးလတ်။ ဝါ၊ သင်္ဃာအ

စည်းအဝေးသည်၊ ဘုရိသတိ၊ လတံ၊ (တံညှိ)၊ တွဉ္ဇ၊ သင်တမူကား၊
တော၊ ထိုသို့သေက္ခသကာရဏီယ ဖြစ်သောကြောင့်၊ တော၊ သင်အား၊ ဝါ၊
သည်။

ယမဟံဟူ၍၎င်း၊ ယာဟံဟူ၍၎င်း၊ ရှိရမည်။ ယံ အဟံပုဒ်ဖြတ်။ ယာဟံ-ဟု
မရှိသင့်။ ။ယံကား ကြိယာပရာမသန။

ယံဂစ္ဆေယျ၊ အကြင်သို့သွားခြင်းအံ့၊ ဇေတံဂမနံ၊ ထိုသို့သွားခြင်းသည်၊
မေ၊ အား၊ နုခေါ်ပန ပတိရူပံ၊ မလျောက်ပတ်၊ (သို့သမ္ပနံ)၊ ။ဗဟုဒေဝ၊
များစွာသာသျှင်ဖြစ်သော၊ ရတ္တိံ၊ လုံး၊ ဝါ၊ ကို၊ ကာယဂတာယ၊ ဆံအစရှိ
သောကာသအစရှိ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သော၊ သတိယာ၊ ဖြင့်၊ ။
ပစ္စုသသမယံ၊ ခိုဗန်းသောက်ရံအခါ၌၊ စက်မာ၊ စင်္ကြံမှ၊ (အဓိကရဏသင်
ပြု)။ ။အာဝဇ္ဇေသိ၊ စောင့်၏၊ ဝါ၊ ညွတ်စေ၏၊ (အာဝဇ္ဇေသိသည်းရှိ၏၊
မသင့်)။

ဒွေပါဒါစ၊ တို့သည်လည်း၊ ဘူမိတော၊ မှ၊ မုတ္တော၊ လွတ်ကုန်ပြီ၊ သီသဉ္ဇ၊
သည်လည်း၊ ဗိဗ္ဗောဟနံ၊ အုံးသို့၊ အပတ္တံ၊ မရောက်သေး၊ ဝါ-မုတ္တော၊ လွတ်
လည်းလွတ်ကုန်ပြီ၊ အပတ္တဉ္ဇ၊ ရောက်လည်းမရောက်ခင်၊ တေသ္မိံ၊ အန္တရေ၊
ဤအကြား၌၊ ဝါ၊ ဤခဏ၌၊ ။အနုပါဒါယ၊ တဏှာ၊ ခိုဗွိအားဖြင့် တစုံတခု
သောအာရုံကိုမယူမူ၍၊ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာတို့၏ အမြွက်လေသ
ကိုမျှမယူမူ၍၊ ခိုကာ၊ ။အာသဝေဟိ၊ တို့မှ၊ ဗိတ္တံ၊ သည်၊ ဝိမုစ္ဆတိ၊ လွတ်
ပြီ၊ (ပရဿပုဒ်-ကတ္တုရုပ်)၊ ။ဝါ-အာသဝေဟိ၊ တို့သည်၊ ဗိတ္တံ၊ ကို၊
ဝိမုစ္ဆတိ၊ လွတ်အပ်ပြီ၊ (အတ္တနောပုဒ်-ကမ္မရုပ်)၊ ။အာသဝေဟိကား
ဥပလက္ခဏသာ၊ ပဟာနေကဋ္ဌအားဖြင့် ကိလေသာ ပါပဓမ္မ ဟူသမျှမှ
လွတ်သည်သာ၊

လက္ခဏဝစနဉ္စေတံ အာသဝေဟိတိ၊ တဒေကဋ္ဌတာယ ပန သဗ္ဗေဟိ ကိ
သေဟိ သဗ္ဗေဟိ ပါပဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္ဆတိယေဝ။ ။ဋီကာ။ ။(ဝိမုစ္ဆတိကား
အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရည်၍ အတိတ်)။ ။၎င်း။

အာယံသို့မူ၍ အားထုတ်စဉ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်၊ လုံ့လကိုလျှော့၍
အိပ်တော့မည်ပြုကာမှ ဖြစ်သနည်း စုံကြောင့် အယံဟိ-စသည်မိန့်၊ ။
ဟိကား ဒဋ္ဌိ၊ သောဇနာ၊

စက်မေန၊ စကြိုသွားခြင်းဖြင့်၊ ဘာဝသာဓိမျှ၊ ဒိသေသံ၊ မဂ်ဖိုလ်
အသုံးကို၊ အဝေါစနု၊ မိန့်တော်မူဘူးသည်မဟုတ်လော။

နနကား ပုစ္ဆနတ္ထနိပါတ်။ ။ကစ္စ နန ဣစ္စေတေ ပုစ္ဆနတ္ထေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ကတပုညော၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ဝိဝနုပ နိဿယ ကောင်းမှု
ကုသိုလ်ရှိသည်။ (အရတ္တဖိုလ်ရရှိမ့်သောဌာ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှု
ရှိသည်ဟူလို)။ ပဓာနံ၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းလုံ့လကို၊ အနု
ယုဒ္ဓ၊ အဖန်တလဲလဲ ယှဉ်လော။ ခိပ္ပံ၊ ရှောင်တခင်၊ လျင်စွာ။ အနာသဝေါ၊
ရဟန္တာသည်၊ အဟောဟိသိ၊ ဖြစ်လတ်။ ကထာဒေါသောနာမ၊ စကား
တော်၌။ ဝါ၊ ဤ၊ အပြစ်မည်သည်။ ဝါ၊ စကားတော်၌။ ဝါ၊ ဤ ချွတ်ယွင်း
တိမ်းစောင်းခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မမ၊ ဤ။ ဝါ၊ သည်။ ဝိနိယံ၊ ကို။
အဂ္ဂာရန္တံ၊ အလွန်အားထုတ်အပ်၏။

မမကား—တဒါ ဟိ ပကတံ ပါပံ၊ မမတုယုဉ္ဇ မာရိသန္တကဲ့သို့ ကိတ်ပစ္စည်း
အယှဉ်၌ ဆဋ္ဌိကတ္တား။ ။ကတ္တရိ ကိတပစ္စယယောဂေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝိရိယသမထံ၊ ဝိရိယ၊ သမာဓိကို။

သမထကား သမာဓိ။ တာပစ္စည်း တင်တတ်သည်။ ယောဇေမိနှင့်သေဉ်။ ။
ဣတိ စိန္တေသိ၊ ဣတိစိန္တေတွာ—ဟုယောဇနာ။

စက်မာ၊ စကြိုမျှ။ (အဝိကရဏသာဓိမျှ)။ မဉ္ဇူကော၊ ညောင်စောင်း
လှ၌။ ထောက်၊ အတံငယ်။ ဝိသဒိဿာသိ၊ အပင်အပန်းဖြေဦးအံ့။ ဝါ၊
နားနေဦးအံ့။

ဝိပုဗ္ဗသမုဓာတ်ခေဒတ္ထ။ ။ဝိကား ဝိယောဂတ္ထ။

စတုဣရိယာပထဝိရဟိတံ၊ ဣရိယာပုထ်လေးပါးကိုစွန့်သော၊ သဒ္ဓတ္ထ။
ဝါ၊ ဣရိယာပုထ်လေးပါးမှကင်းသော။ အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ အနိပ္ပန္နော၊ မလျောင်း
ဘဲ။ အနိသိန္နော၊ မထိုင်ဘဲ။ အဋ္ဌိတော၊ မရပ်ဘဲ။ အစက်မန္တော၊ မသွားဘဲ။
ဒုတိယဒိဝသေ၊ အရှင်အာနန္ဒာရဟန္တာဖြစ်သည်မှ နှစ်ရက်မြောက်သနေ၌။
ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်ငါးရက်နေ့ကိုယူ။ လေးရက်နေ့ ရှင်အာနန္ဒာရဟန္တာ
ဖြစ်သည်။ မင်းသျှောက်ကြားသနေ့ပင်။ အင်္ဂါနေ့နိဗ္ဗာန်လွန်ထော်မူသည်။
ယင်းမှ ထောက်သော် သောကြာနေ့ ပဌသင်္ဂါယနာတင်သည်ဟုမှတ်။

ဩက္ကန္တော ဂုရုဝါရမိ၊သောကြံဝါရမိ ဝိဇာတော။
 စန္ဒဝါရမိ နိက္ခန္တော၊သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓဝါရမိ။ ။
 သောရိဝါရေ ဓမ္မစက္ကာ၊အင်္ဂါဝါရမိ နိဗ္ဗာတော။
 ရဝိဝါရေ အဂ္ဂိ တေဇော၊ဣမေ သတ္တ မဟာဝါရေ။ ။
 ဟု ရှေးအစဉ်စာတမ်းရှိသည်။ ယင်းသို့ ဇမ္ဗူဒိပ်တွင်သာ ရှိသည်မဟုတ်။
 သီဟိုဠ်ကျွန်းမှလာသော သီဟဋ္ဌ သန္ဓေသကထာ၌လည်း။ ။ဧဝံ ဘဂဝါ
 လင်္ကာရက္ခံ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဘာရံ ကတွာ ဧဝံသာဓပုဏ္ဏမာယ ဘူမ
 ဝါရေ ပစ္စုသကာလေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓါတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ-ဟု
 ပါသည်။

ဓမ္မသာဘာသံ၊တရားသဘင်၌။

ယခင်မဏ္ဍပ်ပင် သေက္ခသာ ဖြစ်၍ ဓမ္မသင်္ဂီတိဝယ် ယူခြင်းငှါ မလျော်သော်
 လည်း ဗဟုသုတဖြစ်ခြင်းကြောင့် ယူရတော့မည် ကြံစည်လျက် နေကုန်သော
 မထေရ်တို့အား သောမနဿ ဖြစ်စေခြင်း၊ ဘုရားရှင် ပေးတော်မူအပ်သော
 ဩဝါဒ၏ သဗ္ဗလအဖြစ်ကိုပြခြင်း၊ကိုယ်တော်၌ တိုက်ရိုက်မပြုဘဲ အရဟတ္တဖိုလ်
 ကိုကြားရခြင်းအကျိုးငှါ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကိုသိစေသည်။ဋီကာ။

ဘိက္ခုဟိ၊ တို့ကို။ ဥပပေတုကာမော၊ သိစေတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍။
 ဘိက္ခုဟိ၊တို့နှင့်၊သဒ္ဓိံ၊ကွ၊သို့ယောဇနာ။

ဘိက္ခုဟိကား ကာရိုက်ကံ။သဟာဒိယောဂ-နှစ်ချက်သင့်။ ။ကာလော
 လောကန၊ကောလကာဝုတ္တိ-စသောနည်း။

ယထာဝရဗု၊ သီတင်းကြီးစဉ်အတိုင်း၊ ဝါ၊သီတင်းကြီးစဉ်မလွန်မူ၍။
 (ယထာကား ပဒတ္တာနုတိက္ကန္တ)။ ။ဝါ၊သီတင်းကြီးသူ၊သတင်းကြီးသူ
 တို့၊ဤ၌ဝိစ္ဆာ။

ယထာ ဣတိ အတိဝိယာတိ အတ္ထေ ယောဂ္ဂတာ ဝိစ္ဆာ ပဋိပါဒ္ဓိပဒတ္တာ
 နတိဝတ္တနိဒဿနေသုစ။ ။ဇေဒ္ဓနီတိ။

တတ္ထ၊ထိုဘုရားတို့တွင်၊ပ၊အာနန္ဒဿ၊၏။ အာသနံ၊တည်း၊ဣတိ၊သို့၊
 အာဘံသု၊ကုန်၏၊ထည့်။ ။အာနန္ဒောပန၊ ရှင်အာနန္ဒာတော့။ ကုဟိ၊သို့၊
 ကတော၊နည်း၊ ဣတိဝုတ္တေ၊ထည့်၊ပနကား အရပ်သံသုစနတ္ထ။ ။တသ္မိံ
 သမယေ၊ထိုသို့ဆိုသောအခါ၌၊တတော၊ထိုသို့ပြုပြီးသည်မှ၊ပရံ၊၌၊ထည့်၊
 ဒဿန္တော၊ ပြသိသောကြောင့်၊ ဝါ၊၍၊ပထဝီယံ၊၌။ နိမုဇ္ဈိတွာ၊ငုတ်၍၊
 နိပုဗ္ဗိ မုဒ္ဒဓာတိ ဩသိဒနတ္ထ၊တတိယက္ခရာနှင့်သာလိုသည်၊သဒ္ဓနီတိ။ ။

ဣတ္ထိဣဒဗ္ဗိဝစနံ၊ ကိလည်း၊ ဧကော၊ အချိုသောမဇ္ဈိမဘာဏက ဆရာတို့
သည်၊ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

သေဋ္ဌာသဟာယသံခဉ္စ၊ တုလျေသွေကော တိလိ၊ ဟိကော။ ။

ဟူသော အနက်တွင် ဤ၌ အညတ္ထသဗ္ဗနာမ်။ ။ ရှေ့ဝါဒလည်း မဇ္ဈိမ
ဘာဏကတို့ဝါဒပင်၊ နောက်ဝါဒလည်း မဇ္ဈိမဘာဏကတို့တွင် အချို့ဆရာတို့
ဝါဒတည်း။ ဦးကာ။ ။ ဒီသဘာဏကတို့ကား ပြကတေ့ပင် သွားသည် ဟု
ကုန်၏။ ။ သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ ဦးကာမှာရှု။ ။ ဤဝါဒသုံးပါးကိုလည်း
ထိုထိုအခြင်း အရာဖြင့် လားခြင်းမှ တပါး အသီးအသီးဆိုင်ခြင်း၌ အကြောင်း
အထူးမရှိဟုကုန်၏။ ။ ခုနစ်လသင်္ဂါယနာတင်ရာ၌ ရံခါမြေ၌ငုတ်သဖြင့်၊ ရံခါ
ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ရံခါ ပြကတေ့သွားခြင်းဖြင့် ကြွတော်မူသည်ဟုလို။

ဥပတိဿမထေရ်ဝါဒကို ဦးကာ၌ပြခြင်းသည်လည်း အထူးမဟုတ်။ သာဓက
ပြသည်သာ။ ဝိမတိကိုထောက်။ ။ ရှေးဦးစွာ ကောင်းကင်ဖြင့်လာ၍ ဂရိသတ်
တို့ရောက်မှ ရဟန်းတို့နေစဉ်ကို မပျက်စေဘဲ မြေ၌ ငုတ်၍ ယင်း နေရာ၌သာ
ထင်ရှားပြသည်။ ထိုကြောင့် ဤ၌လောသောဝါဒနှစ်ပါးသင့်သည်ချည်း။ ။ ဝဇီရ၊

တသ္မိံ အာနန္တတ္ထေရေ၊ သည်။

အာမန္တေသိ၌ အာမန္တနကား။ ။ အာမန္တယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိဝေ
ဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ-စသည်၌ ဥပန၊ ဧဟိ တွံ ဘိက္ခု မမ ဝစနေန သာရိ
ပုတ္တံ အာမန္တေဟိ-စသည်၌ ပက္ခောသန၊ ဤ၌ ဘာသန။

အာမန္တေသိ၊ ဖိန့်တော်မူ၏၊ ပေး။ ။ ငိုကာ။

အာရုသော-စသည်ကား အာမန္တနာကာရ။ ၎င်း။ ။ ဓမ္မံဝါ ဝိနယံဝါ ၌
ဝါကား ဝိကပ်။ သမုစ္စည်းကား ဆိုသမျှရ၊ ဝိကပ်ကား တခုခုသင့်ရ၊ အထူး။

အာယု၊ အသက်တည်း။ ဝါ၊ အသက်သဒ္ဓယဖြစ်၏။ (သဒိသုပစာ။ ။
ဝါ၊ ဥပမာဘဒ္ဒိတ်)။ ။ ခုရံ၊ အကြီးအမှူးဦးကိုင်ကို၊ သင်္ဂါယာမ၊ လိုက်စေ။
အာယုသန္တုဥပါလိံ ဟူသောဝါကျ၌။ ။ ဗဟုစ အနေန ဘဂဝတော
သန္တိကေ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ ပရိသက္ခော-ဟူပြီးရကား ရှင်ဥပါလိမထေရ်
ကို ဦးကိုင်မပြုသင့်ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို ပြအံ့သောငှါ
ကိံအာနန္ဒော-စသည်မိန့်။

ဤစောဒနာကို ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ ထားသောဟူ၏။ ငိုကာ။ ။
သို့ထားခြင်းသည်လည်း ထိုအချိန်မေးသူမရှိ၊ သောတုဇနတို့ သိလွယ်
စေခြင်းငှါတည်း။ ။ အဘိဓမ္မာဝတာရငိုကာ။

နုပ္ပဟောတိ၊ မစွမ်းနိုင်သလော။ ။ နောနုပ္ပဟောတိ၊ မစွမ်းနိုင်သည်
မဟုတ်၊ ပဟောတိဧဝံ၊ စွမ်းနိုင်သည်သာကော။ ။ ဝါ-နောနုပ္ပဟောတိ၊
စွမ်းနိုင်သည်သာကော။

ဦးဦးသေစော ပကတုတ္တော။ ။

အဝိစ'သော်လည်း၊ ခေါ်ပန၊ စင်စစ်ကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်၊ ဓရ
မာနောယေဝ၊ ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်သျှင်၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ။ ။ ဝါ-ဓရမာနော
ယေဝ၊ ထင်ရှား ရှိတော်မူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်၊
သဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဝိနယပရိယတ္တံ၊ ဝိနည်းပရိယတ်ကို၊ ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့တွင်၊
ယဒိဒံယောအယံ ဥပါလိ၊ သည်၊ အတ္ထိ၊ ၏၊ ဇေတံ-ဇေသော ဥပါလိ၊ သည်၊
ဘိက္ခုနံ၊ တို့ထက်၊ အဂ္ဂံ-အဂ္ဂေါ၊ ကဲလွန်၏။

• ဘိက္ခုနံကား ဥပါလိနှင့် စပ်စိုက် နိဒ္ဒါရဏ။ ။ အဂ္ဂံနှင့်စပ်စိုက် ဝိဘတ္တ
အပါဒါန။ ကာကောလောကန-စသောနည်း။ ။ ယဒိဒံကား လိင်္ဂံလ္လသ။
ဇီကာ။ ။ ဝါ၊ လိင်္ဂံဝိဘတ်တရ်ခပ်သိမ်းတို့၌ ယင်းသို့သာရှိသောနိပါတ်။ ထိုထို
အရာ၌ အနက်အားဖြင့်လိင်္ဂံဝိဘတ်တရ်ကို ပြန်စေအပ်၏။ ။ ဤ၌ ပုလ္လိင်ပဌမာ
ဝိဘတ်ကေတုကိုပြန်စေအပ်၏။

ယဒိဒန္တိ နိပါတော၊ သဗ္ဗလိင်္ဂံဝိဘတ္တိဝစနေသု တာဒိသောဝ၊ တတ္ထ တတ္ထ
အတ္ထတော ပရိဏာဓေတဗ္ဗော။ ။ နုလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။

ဝါ-ယဒိဒံယံအုဒံခန္ဓပဉ္စကံ၊ သည်၊ ပ၊ ဇေတံခန္ဓပဉ္စကံ၊ သည်၊ အဂ္ဂံ၊ ၏၊
ဇီကာ။

တသ္မာ။ ပ။ သင်္ဂါယာမာတိ၌ ဣတိ အာဟံသု ဣတိအေယံပရိဟာရော-ဟု
ယောဇနာ။ သို့မှသာမည်။

တတော၊ ထို့နောက်မှ၊ ဝါ-ထိုမှ၊ ပရံ၊ ၌၊ ထေရော၊ ချင်မဟာကဿပ
မထေရ်သသည်၊ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်သည်သာသျှင်၊ (လိင်္ဂံတ္ထန္တိတတိယာ
ဝိဘတုတ္ထသင်္ဂဟ၊ ကစ္စာသနာဏ္ဏနာ)။ ။ ဝါ-ကိုယ်တော်တိုင်ပင်သျှင်၊
ဝိသေသနံ၊ တံတိယာ၊ ယင်းဖြင့် ပရသမ္မနကို နှစ်စေ၊ ဝါ၊ ဝိဘတုန္တ
ပဋိရူပကနိပါတ်။

အတ္တနာဝါတိ ဣဒံ ဝိသေသနံ ဘဝတိ။ တဉ္စ၊ ပရေဟိ သမ္ဗုဒ္ဓနံ နိဝတ္တေတိ။
အပရော နယော။ အတ္တနာတိ အယံသဒ္ဓေါ ဝိဘတုန္တပဋိရူပကော အဗျယ
သဒ္ဓေါတိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ ကတ္တာ၊ ကြံသော်ထေရောနှင့်မသင့်ခဲ့ဟူ၏။

အတ္တနံ၊ ကိုယ်တော်ကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သမုတ်၏။ ဥပါလိထေရောပိ၊ သည်လည်း၊ အတ္တနာဝ၊ အတ္တနံကိုလိုက်စေ။ ။ တတြသဗ္ဗနုဓေန္တိ၊ ပါဠိ၊ သင်္ဂီတံ ခန္ဓကပါဠိတည်း။ ။ မေ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို၊ သုဏာတု၊ နာလော။

သုဏာတုတိ ဣဒံ သဝနာဏတ္ထိဝစနံ။ ။ ကင်္ခါ။

ပတ္တကလ္လံ၊ လျောက်ပတ်သောအခါ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ကံသည်၊ ယဒိသိသာ၊ အံ၊ ဇေဝံသတိ၊ သော်။ ။ (ရှေ့ဥတ်၌ပုဋ္ဌေယျံမှာစပ်၊ နောက်ဥတ်၌ပုဋ္ဌောပိဿဇ္ဇေယျံမှာစပ်)။

ဣတိ ဥာပေသိ၊ ဣတိ အယံ ပါဠိ-ဟုယောဇနာ။

ဧကံသံ၊ တခုသောကိုယ်အတ္တိန္ဒြိယံ၊ အံသကား ဘာဂတ္ထ၊ ယောဇနာ။ ။ ဝါ၊ ဧကံသံ၊ ပရံးတာဘက် လက်ဝဲထက်၌၊ အံသကား ခန္ဓတ္ထ။

သာမန်ဆိုသော်လည်း။ ။ ဧကံသံ စိဝရံ ကတွာတိဇေတ္ထ ပန ပုဏသဏ္ဌာ ပနာသေန ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဧကံသန္တိစ ဝါမံသံ ပါရုပိတွာ ဌာတိသေတံ အဓိဝစနံ။ တတော ယထာ ဝါမံသံ ပါရုပိတွာ ဌာတိဟောတိ၊ တထာ စိဝရံ ကတွာတိ ဧဝ မဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောဟုဝဂီသသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသောကြောင့် ဝါမံသကိုယူ။ ။ ဂဟေတွာနိသိဒိ-ဟုစပ်။ ယပ်ကိုင်ခြင်းကား ဓမ္မကထိကတို့ ဓမ္မတာ။ ။ ဗီဇနိဂဟေတွာတိဇေတ္ထ ဗီဇနိဂဟဏံ ဓမ္မတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘဂဝါပိ ဟိ ဓမ္မကထိကာနံ ဓမ္မတာဒဿနတ္ထမေဝ ပိစိတ္တဗီဇနိ ဂဏှာတိ။ သာရတ္ထ။

ဗီဇနိဂဟေတွာတိဇေတ္ထ ဗီဇနိဂဟဏံ ပရိသာယ ဓမ္မကထိကာနံ ဟတ္ထ ကုက္ကုစ္ဆဝိနောဒနမုခ ဝိကာရပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ ဓမ္မတာဝသေန အာပိဏ္ဏန္တိ ငေဒိတဗ္ဗံ။ ကေနေဝ ဟိ အစ္စန္တသညတပုတ္တာ ဗုဒ္ဓါပိ သာဝကာပိ ဓမ္မကထိကာနံ ဓမ္မတာဒဿနတ္ထမေဝ စိတ္တဗီဇနိ ဂဏှန္တိ ဝိမဟိ။ ။ တတော အာယသ္မာ။ ပ။ ဝိနယံပုစ္ဆိ-ဟူသောကြောင့် မထေရ်ဟူကာမျှ အမှုမဲ့ထေရာသန၌ မနေအပ်။ လျော်သောအမှုရှိမှ နေအပ်သည်ကိုသိရာသည်။ ။ ဤ၌အစဉ်မှာ မဆွနေပြီးမှ ထေရာသနမှာနေသည်။ ။ ပုစ္ဆဓာတ်ကား ဒွိကမ္မကထိကြောင့် ဥပါလိဝိနယံ-ဟုဆိုသည်။ ။ ဋီကာ။

ကလန္တပုတ္တံ၊ ကလန္တသေဋ္ဌေးသားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နံ၊ ကို။ ဝါ၊ သုဒိန္နံ၊ မည်သော၊ ကလန္တပုတ္တံ၊ ကို။ ။ ကိသ္မိဝတ္ထုသ္မိ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ဣတိပုစ္ဆိ၊ ထည့်၊ မေထုနဓမ္မေ၊ မေထုနအကျင့်ကြောင့်၊ ဣတိပိဿဇ္ဇေသိ၊ ထည့်။

ကိသ္မိဝတ္ထုသ္မိ မေထုနဓမ္မေတိစ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။ ။ ဋီကာ။

သင်္ဂါယနာမတင်ဇီကပင် ပဌမအဖြစ်မရှိကောင်းရကား ပဌမံ ပါရာဇိကံ-မဟူတန်ရာ ဟူသြားအံ့။ ပညတ်တော်စဉ်၊ ပါတ်မောက်ပြစဉ်အားဖြင့် ပဌမအဖြစ်ပြီးကောင်းသောကြောင့် ဟူတန်၏။ ဝိဒူကတ်သုံးခုကို အထူးအားဖြင့် ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာကို ဘုရားထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်က သရဏ္ဍာယ်စဉ်အတိုင်း သင်္ဂါယနာတင်သည်။ သီလက္ခန္ဓာဋီကာ၊ ဋီကာ။ ။ ကတ္ထ ပညတ္တံ စသောသိအပ်ပြီးသော အနက်နှင့်တကွ ထိုမှကြွင်းသော အနုပညတ်စသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်၍ပြလိုရကား အထခေါ-စသည်မိန့်။ ။ သာရဏ္ဍ။ ။ သီလက္ခန္ဓာဋီကာ။

ပဌမံ အာဝုသော၊ ပါကတ္ထ ပညတ္တံ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောပုစ္ဆာ ဝိဿန္ဓာကို ချုံး၍ သင်္ဂြိုဟ်ကာရက ထို့ပြသည်အတိုင်း ပြပြန်လိုရကား အထခေါ-စသည်မိန့်။ ။ ဝဇီရ။ ။ ရှေးကပုစ္ဆာဝိဿန္ဓာမှာ သင်္ဂဟ ကာရကစကား၊ သည်မှာ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌လာသော သင်္ဂြိုဟ် ကာရက စကားဟူလို။

နိဒါန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဝတ္ထုဟုအစဉ် ဆိုပြီးလျက် ဝတ္ထု၊ နိဒါန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်-ဟုအစဉ်ဆိုပြန်သည်ကား သိက္ခာပဒပညတ်၏ ဝတ္ထုလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသောကြောင့်တည်း။ ၎င်း။ ။ စကားဝါကျာရေ။

ယထာပဌမဿပါရာဇိကဿဝတ္ထုဗ္ဗိပုစ္ဆိ။ပ။ အနာပတ္တိဗ္ဗိပုစ္ဆိ။ တထာ ဒုတိယဿပါရာဇိကဿ။ပ။ တထာတတိယဿပါရာဇိကဿ။ပ။ တထာစတုတ္ထဿ ပါရာဇိကဿဝတ္ထုဗ္ဗိပုစ္ဆိ။ပ။ အနာပတ္တိဗ္ဗိပုစ္ဆိ-ဟုယောဇနာ။

ပုဋ္ဌောပုဋ္ဌော၊ မေးတိုင်းမေးတိုင်း။ ဝါ၊သော။ ။ တတော၊ထိုသို့မေးပြီးဖြေပြီးသည်နောက်မှ။ ဣမာနိစက္ကာရိပါရာဇိကာနိ အာရောပေတွာ ဌပေသံ၊ သမ္ပန္နံ။ ။ ဣဒန္တိသင်္ဂဟံ အာရောပေတွာကို ဝါကျတိုင်းလိုက်စေ။ ။ တောနေဝဉ္စပါယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်လျှင်၊ ခန္ဓကပရိဝါရေရိ၊ မဟာဝဂ်၊ စူဠဝဂ်၊ ခန္ဓကပရိဝါတို့ကိုလည်း။ ။ သဉ္စဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓကပရိဝါရံ၊ ဉဘတောဝိဘင်း၊ မဟာဝဂ်၊ စူဠဝဂ်၊ ခန္ဓကပရိဝါနှင့်တကွသော၊ တေဝိနုသဝိနုကံ၊ ဂုရိ။ (ဝိသေသနဝိသေသျှကို အပေါင်းအစပ်ယူ)။ ။ ဂဏသဏ္ဌာယံ၊ အပေါင်းသဏ္ဌာယံခြင်းကို။ ။ ဖတ္တာသနေ၊ လျော်သောနေရာ၌၊ ပတ္တသဒ္ဒါကား လဒ္ဒတ္ထ။

လဒ္ဒန္တ၊ ပတ္တမုစတေ။ အဘိဓာန်။ ။ လဒ္ဒလဒ္ဒဘအဘူတ။ ။ သင်္ဂါယနာတင်အပ်သည့် သာသကဘာသိတ၊ ဒေဝတာဘာသိတများ၌ ပယ်ဘ ပ်သည်ကို

သင်္ဂါယကမထေရ်တို့ပယ်၍ ထည့်အပ်သည်ကိုလည်း ထည့်ကုန်ပြီ။ ။ဗုဒ္ဓဘာ
သိတ၌ ပယ်အပ်သည်မရှိ။ ။တေနံ သမယေန အထ ခေါ် ဧဝံ ဝုဒ္ဓတ္တ တေ
ဒဝေါစ-အစရှိသောစကားစပ်မှုကိုသာ ထည့်ကုန်သည်။အကုယ်ကို သီလကွန်
အဋ္ဌကထာ ဋီကာများမှာရှု။

ဥဘတောဝိဘင်းကား ဘာဏဝါရုဠောကီဆဲလေး၊ ခဟာဝဂ်၊ ဝုဠာဝဂ်၊
ခန္ဓကကား ရှစ်ဆယ်၊ ပရိဝါကား နှစ်ဆဲငါး၊ ဝိနယသင်္ဂဟကို ပြပြီး၍ ဓမ္မ
သင်္ဂဟကိုပြလိုရကား ဝိနယံ-စသည်မိန့်။

ရာဇဂဟံ-ရာဇဂဟဿ၊ ဇာ။ အန္တရာစ၊ အကြား၌၎င်း၊ နာဠန္ဒ-နာ
ဠန္ဒဿ၊ နာဠန္ဒမြို့၏၊ အန္တရာစ၊ ၌၎င်း။

အန္တရာသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် သာမုတ္တံ ခုတိယာ။ ။အန္တရံ ဂါမဉ္ဇ
နဒိဉ္စ ယာတိ-ဟု အန္တရာသဒ္ဓါတခုကိုသာ အကွရစ်န္တကဆရာတို့ ယှဉ်ကုန်
သည်။ ။နောက်ပုဒ်နှင့်လည်း ယှဉ်စေ။ သို့မှ ခုတိယာသက်သင့်သည်။ ဤမှာ
မယှဉ်ရပြီ။ ။ဋီကာ။

အပ္ပလင်္ဂကာယံ၊ သရက်ပင်ပျို၏ အနီး၌ဖြစ်၍ အပ္ပလင်္ဂကမည်သော
ဥယျာဉ်၌။

လင်္ဂတိ တရုဏော ဟုတွာ ပဝတ္တတိတိ လင်္ဂိကာ။ လင်္ဂခတ်ဏ္ဍပစ္စည်း။ မုဒ္ဒဇ
ပဌမကွရာနှင့်သာလိုသည်။ ။လင်္ဂဗာလေ့စ၊ ပုဗ္ဗပေက္ခာယံ စကာရော။ လင်္ဂတိ
လာဠော။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ဖလေတွာမေသလာဠုတ္တော။ အဘိဓာန်။ ။အာမေ
အပက္ကေ ဖလေ သလာဠုရုတ္တော။ လင်္ဂဗာလပရိဘာသနေသု-ဥ။ ငိဇ္ဇမာနဗာလျ
တာယ၊ သလာဠု။ ယင်းဋီကာ။ ။သို့သလာဠု၌ လာဠုသဒ္ဓါလည်း တရုဏတ္ထ
ဟောရကား လာဠုလင်္ဂကလည်း ပစ္စည်းမျှသာ ထူးသောကြောင့် ဤလင်္ဂက
လည်း တရုဏတ္ထဟော။ ။ထို့ကြောင့် တဿ ကိရ သမိပေ တရုဏော အပ္ပ
ရုက္ခော အတ္ထိ၊ တံ အပ္ပလင်္ဂကာတိ ဝဒန္တိ-ဟုမိန့်၏။ ။ဋီကာ။ သီလကွန်အဋ္ဌ
ကထာ။ ။တရုဏမ္ပနှင့်နီးရကား ဝရုဏနဂရံ ဟူသကဲ့သို့ ဥယျာဉ်ကိုလည်း
အပ္ပလင်္ဂကဟူသည်။ ။၎င်း။

ရာဇဂါရကေ၊ မင်းကွန်း၌၊ မင်း၏ပျော်ပါးခြင်းငှါ ဖန်းချီရင်တို့ဖြင့်
ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်သော အိမ်ဟူလို။ ။၎င်း။

ဝါ-အပ္ပလင်္ဂကာယံ၊ သရက်ပင်ပျို၏အနီး၌ဖြစ်သော၊ ရာဇဂါရကေ၊
မင်းကွန်းဆောက်ရာဖြစ်၍ ရာဇဂါရကမည်သောဥယျာဉ်၌ ။

ရာဇဂါရကေတိ ဧဝံ နာမကေ ဥယျာနေ။ အဘိရမဏာရဟံ ကိရ ရာဇာ
ဂါရံ တတ္ထ ယဿ ဝုသေနေတံ ဧဝံ နာမံ ဟောတိ။ ။ဝဇီရ။

ဤသို့သောအစွဲဖြင့်သာနိကာယငါးပါးသင်္ဂါယနာတင်သည်မဟုတ်။
ထိုထိုသုတ်အား-သင့်သောအကြား၌ ဖြစ်သော ဝတ္ထု၊ ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ၊
မာဘိကာ၊ ဝိဘင်း-စသောစကားကိုလည်းထည့်၍ ဖြေသဖြင့် သင်္ဂါယနာ
တင်သည်ဟု ပြခြင်းငှါ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ရာဇာဂါရကော-ဟူသင့်လျက်
ရာဇာဂါရ ကော၊ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာယံဟု ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဠိအားဖြင့်ဟူသည်။ ၎င်း။ ၊
ကေား အခြစ်အစ၌သွန်းသည်မဟူသာ။

သော ဟိ အာစရိယာနံ ပကတိ ယေနကေနစိ အာကာရေန အဓိပ္ပါ
ယန္တရိညာပနံ။ ။ဟူသည်ကိုထောက်။

ပရိဗ္ဗာဇကံ၊ ဆန့်ပရိဗ္ဗိတိဖြစ်သော၊ သုပ္ပါယဉ္စ၊ သိဉ္စည်းတပည့်သုပ္ပါယ
ကို၎င်း၊ ဝါ-သုပ္ပါယံ၊ သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကဉ္စ၊ ကို၎င်း၊ ဗြဟ္မဒတ္တံ၊ မည်သော၊
မာဏဝံဉ္စ၊ လုလင်ကို၎င်း၊ တရုဏတ္ထံ၊ ။ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏေ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊
ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ။သင်္ဂါယနာတင်သော အဋ္ဌကထာလာသည်အတိုင်း
ချုံး၍ပြလိုသောကြောင့် အထခေါ-စသည်မိန့် ပြန်သည်။ ။ဝဇရ၊ ။
ပနကား ဝိသေသဇောတက။ ဝါ-ပက္ခန္တရ၊

ဇိဝကမ္မဝနေ၊ ဇိဝကဏ္ဍိ သရက်ဥယျာဉ်၌၊ ဝါ၊ ဇိဝကဏ္ဍိ အဗ္ဗဝန်
ကျောင်းတော်၌၊ ။ဝေဒေဟိယုတ္တေန၊ ဝေဒေဟိမိဖုရား၏သားဖြစ်သော၊
ဝါ၊ ပညာဖြင့် လုံ့လပြုတတ်သည် ဖြစ်သည် ဖြစ်၍ ဝေဒေဟိ မည်သော
မိဖုရား၏သားဖြစ်သော၊

ဝိဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝိဒေါ၊ ဉာဏသေတံ အဓိဝစနံ၊ ဝေဒေန ဤဟုတ် သဋ္ဌ
တိ ဝါယာမတိတိ ဝေဒေဟိ။ ။မမာကောသလမင်း၏သမီး ပသေနဒီကော
သလမင်းနှစ်မ မိဗ္ဗိသာရမင်း၏ မိဖုရားတည်း။ ။ဋီကာ။

ရှေးကဲ့သို့ကံနှင့်မမေးဘဲ အဘယ်ကြောင့် သဟာဒိယောဝဂနှင့်မေး
သနည်းဟူသြားနဲ့။ ဤသာမညဗလသုတ်သည် ဘုရားဟောသာ မဟုတ်၊
အကြားအကြားတွင် မင်းသျှောက်ထားသည့်အရာလည်းပါသောကြောင့်
တည်းဟူပေ။ ။ဋီကာ။

ဧတေနဝုပါယေန-ဟူသော ဝိနည်းလည်း ပါဝင်သောကြောင့် ယင်းကို
နစ်စေလိုရကား ပဉ္စနိကာယာနာမ-စသည်နှင့်၊ ။တတ္ထ ဝိနယော-စ
သည်ဖြင့်သာ နစ်စေရင်း။

သေသခုဒ္ဒကနိကာယောစ စက္ကာရောစ နိကာယာဟူသည့် ပရိစ္ဆေဒကို ပြလိုရကား ဝါ၊ စက္ကာရော-ဟူသောသင်္ချာ၏ သင်္ချေယျ ထောင်သေးရကား ထင်ရှားစေခြင်းငှါ ပဉ္စနိကာယာနာမ-စသည်မိန့်။

ခုဒ္ဒကနိကာယ၏ သရုပ်သာမန်ကိုပြလိုရကား၊ ဝါ၊ အကြိုင်နိကာယ၌ လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိ၍ အသူးကို ဆိုလို၏။ ထိုနိကာယ၏ သရုပ်ကို ပြလိုရကား၊ တတ္ထ-စသည်မိန့်။

တတ္ထတေသု ပဉ္စသု နိကာယေသု၊ တို့တွင်။ တတ္ထတသ္မိ ခုဒ္ဒကနိကာယေ၊ တွင်၊ ဝါ၊ ဤသမာဓိနိပိဋ္ဌော၊ သော၊ ထည့်။ သေသခုဒ္ဒကနိကာယောစ၊ ကိုလည်း၊ ဝိသဇ္ဇိတော၊ ၏။ စက္ကာရောစ ဝိသဇ္ဇိတာနိကာယာ-ဟူသမ္ပန်။ အနုလုံသော်လည်း အနုသန္ဓေဆို။ ဤသို့နိဝိတ်၊ ပယောဇဉ်၊ ကာလ၊ ဒေသ၊ ကရက၊ ကာရဏပ္ပကာရ တို့ဖြင့် ပဌမ မဟာသင်္ဂီတိကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ထို၌မှတ်အပ် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော မွေခိနယတို့၌ နာနုပူကာရကော သလ္လဖြစ်စေခြင်းငှါ ကေဝိဓာဒိဘောဒကို ပြလိုရကား တဒေတံ စသည်မိန့်။

ဦးသု သဗ္ဗနာမေသု ဇောဝေဝ ပဋ္ဌာနံ-ဟူသည့်နှင့် အညီ တေံကား ဝစနာသင်္ကာရ၊ သဗ္ဗနာမ်နှစ်ပုဒ်ရှိရာ (ရှေ့ပုဒ်သာ)၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ပဋ္ဌာန။ သဗ္ဗံပိ၌ ပိကား အဝယဝသမ္ပိဏ္ဏန၊ အပေါင်း နောင်ထိုင်မှု အပိတ်ကိုပေါင်း၍ အပိတ်နောင်ကား အပေါင်းကိုရံခါ၊

ဝိသဒ္ဓေန ကေသဉ္စိ ပဋိသန္ဓာဒိနံ အဝယဝ သေန အာလမ္ဗဏ ဘာဝံ သမ္ပိဏ္ဏေတိ။ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ။

ရသဝသေန၊ သာယာအပ်သော အဿာဒရသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောသမ္ပတ္တိရသ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ပြီးစေတတ်သော ကိစ္စရသ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးအာနိသင်ဟူသော ဂုဏရသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကေဝိဓံ၊ တပါးသောအဘို့အစုရှိ၏။

ဤ၌ ကောဋ္ဌာသ၊ အကြွင်းမှာ ပကာရကောဋ္ဌာသနှစ်ချက်။ တထာကား အနုကမုန၊ တိပိဓကုံ၎င်း။ တထာတိ ဣမိနာ အညသမာနာ အပ္ပမညဝဇ္ဇိတသောဘဏ္ဍေတသိကာစ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိတိ အာကမံတိ၊ သဂြိုဟ်ရှိကာ။ ဝါ-အတိဒေသ၊ အတိပိဓကုံညွှန်း။ တထာတိဣမိနာ ဥပေက္ခာသဟဂတဘာဝံ အတိဒိဿတိ။ ၎င်း။

ဟိကား၊ ဝိတ္ထာရဒဋ္ဌိ၊ တပ္ပါကဒိကရဏလည်းဟူကြ၏။ ယံဝစနံ၊ ဂို၊
ဘဂဝတာ၊ သည်၊ (ဝုတ္တံမှာဝပ်)။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အလွန်မရှိသော၊
သမ္ဘာသမ္ဘောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို၊ ယာဝ၊ အကြွင်း
မျှလောက်၊ ပ၊ ဧတ္ထန္တ ရေ၊ ဤမျှလောက်ကလအကြား၌၊ ပ၊ ပစ္စဝေက္ခန္တေန
ဝါ၊ ကိုယ်တော်တည်း ဆင်ခြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ဥဒါန်းဝသည်ကို
ယူ၊ ကေရသံ၊ သည်၊ ဝိမုတ္တိရသမေဝ၊ သာသာအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူ
သော အသာဒရသရှိသည်သာလျှင်။

ဝိမုတ္တိရသန္တိ အရဟတ္တဖလအသာဒံ၊ ဋီကာ။ ။ ယင်းကိုသိလကွန်ဋီကာ၌
ကေစိဟူ၏။ ။ ရသကား ရသာရုံသာမုချ၊ ဤမှာသဒိသူပစာ။ ဝါ၊ ဥပမာတဒ္ဓိတ်။

ဝါ၊ ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော သမ္မုတ္တိရသရှိသည်သာလျှင်။
ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်စစ်လွတ်ခြင်းဟူသော ကိစ္စရသရှိသည်သာလျှင်။

ဝိမုတ္တိ သမ္မုတ္တိကံဝါ အဂ္ဂဖလ နိပ္ပါဒနုတော။ ဝိမုတ္တိကိစ္စံဝါ ကိလေသာနံ
အစ္စန္တိ ဝိမုတ္တိသမ္ပါဒနုတော။ ။ ဋီကာ၊ သုတ်ဋီကာ။

ဝါ၊ ကျေးဇူး အာနိသင်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဂုဏ်ရသရှိ
သည်သာလျှင်။

ဝိမုတ္တိရသန္တိ ဝိမုတ္တိဂုဏံ၊ သိလကွန်ဋီကာ။ ။ သမညစောဒနာ၏ဝိသေ
သ၌ တည်သောကြောင့် ဝိမုတ္တိရသမေဝ-ဟု သရုပ်ပြသည်။

သင်္ခံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့၊ သင်္ခံ သင်္ချံ နှစ်ချက်
သင့်၊ ။ ခါပကထနေချာဝ၊ ။ သဒ္ဓနိတိ၊

ကိလေသေ ဝိနေတိတိ ဝိနယော၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပစ္စမာနေ အပါသ
ပတနာဒိတော ဘေရေတိတိ ဓမ္မော၊ ။ ဤဝစနုတ္တဖြင့် ဗုဒ္ဓဝစနုဟူသမျှ
သည် ဝိနယဓမ္မ မည်သည်ချည်း ဖြစ်ရကား အဓိပ္ပေတကို ထုတ်ခြင်းငှါ
တတ္ထ-ဝသည်ရှိ၊ ။ ဋီကာ။

ဗုဒ္ဓဝစနု ဟူသမျှသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ဝစနုတ္တဖြင့် ဓမ္မမည်သော်
လည်း ခန္ဓာ-ဝသော သဘာဝဓမ္မကို ယေဘုယျဟောရာဖြစ်ရကား အာ
သေသဗုဒ္ဓဝစနု ဓမ္မော-မိန့်၊ ။ ၎င်း၊

ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ ပရိယတ်ဟူသော အနက်ကိုသာ မဟောသောကြောင့်
ဟူသို၊

ဝါ၊ ဝိနယကား ဝိနည်းကိုသံ၊ ဓမ္မကား ဝိနည်းနှင့်တကွသော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာကိုဟောသည်။ သို့သော်လည်း ဝိနယဟူသောသဒ္ဒန္တရိုက်၌ ဘိန္ဒု၊ ဝိကရဏအားဖြင့် ယှဉ်သော် ပုညဉာဏသမ္ဘာရုံ ဂေါဗလိဗဒ္ဓံ-ဟူသကဲ့သို့ ဓမ္မသည် ဝိနည်းမှကြွင်းသည်တို့ကိုဟော၏ဟုပြလိုရကား တတ္ထ-စသည် မိန့်။ ။ ၎င်း။

ဓမ္မနှင့်ဝိနယကား နိလုပ္ပလံ-စသည်ကဲ့သို့ တုလျာဓိကရဏအားဖြင့် မယှဉ်။ ဂဝဿကံ-စသည်ကဲ့သို့ ဘိန္ဒု၊ ဝိကရဏအားဖြင့် ယှဉ်သည် ဟုလို။ ။ ၎င်း။

သို့ယူမှ အထဝါတက်သည်နှင့်၎င်း၊ ပုညဉာဏသမ္ဘာရုံ ဂေါဗလိဗဒ္ဓံ ဟူသည်နှင့်၎င်းညီမည်။ ။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ရှေ့နောက်စကားနှစ်ရပ်လုံး ကိုပင် ပုညဉာဏသမ္ဘာရုံ ဂေါဗလိဗဒ္ဓံ-ဟူသကဲ့သို့လည်းဟူကြ၏။ ဓမ္မ ဝိနယဟူပြီးလျှက် အဝသေသံသဒ္ဓါဖြင့် သိသွယ်စေခြင်းငှါ ဝိနယဓမ္မ ဟု ပဌာသတ္တိနည်းဆိုသည်။ ပြုယုတ်ထုတ်လိုရကား ဝါ၊ ယင်းအနက်၌ ဖြစ်ကြောင်းကို သာဓကပြလိုရကား တေနေဝါဟ-စသည်မိန့်။

အဟံ၊ သည်။ ဂဟကာရံ၊ အတ္တဘော တည်းဟူသော ခန္ဓာအိုင်ကို ဆောက်လုပ် ပြုပြင်စီရင်တတ်သော တဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို။ ဂဝေသန္တော၊ ရှာလေသော်။ ဝါ၊ ရှာသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ တံဒဿနံ၊ ထို တဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို မြင်တတ်သော၊ မြင်စွမ်းနိုင်သော၊ ဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို။ အဘိနိဟာရတော၊ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ခြေရင်းတော်ပါး၌ ဘုရားဆုကို တောင်းသည်။ ပဘုတိ၊ ချီ၊ ဧတ္တကံကံသံ၊ ဤမျှလောက် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းအသွန်ရှိသော လေးအသင်္ချေ ကာလတိုင်အောင်။ အနေကဇာတိသံသာရံ၊ များလှစွာသောဘဝ အသိန်း မက အရေအတွက်ရှိသောသံသရာကာလပတ်လုံး။ အနိဗ္ဗိသံ အဝိဒ္ဓန္တော ယေဝ၊ မရသည် ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သန္ဓာဝိသံ-သံသရိ၊ ထိုဘဝ ဤဘဝ ကျင်လည်ရလေပြီးယာသွားကြောင့်။ ပုနုပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ဝါ၊ မပြတ်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းမည်သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဇရာဗျာဓိမရဏတို့နှင့် ရော သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဆင်းရဲ၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်၏။ တသ္မိံ၊ ထို တဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို။ အဒိဋ္ဌေ၊ သော်။ နနိဝတ္တတိ၊ မဆုတ်

မနစ်၊ တာသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တံ ဂဟကာရံ၊ ကိ၊ ဂဝေသန္တော၊ လျက်၊ သန္ဓံ၊
ပိဿံ-သံသရိ၊ ပြီ။

ဤဌးဂါထာ၌ ဂဟကာရံကား ဒုတိယန္တနှင့် ဒွိကာဖွင့်သောကြောင့်
ကံပုဒ်သာ၊ ထိုကြောင့် တံဟူသောပါဌသေသသည်လည်း တုမှသဒ္ဒါ၏ကရိယ
မဟုတ်။ တသ္မိံဒိဋ္ဌေကိုထောက်။ ဤသို့မကျဉ်းမကျယ် အဓိပ္ပါယ်သင့်ရုံမျှ သမ္ပန်
သည်။ ။ ထိုထက်အကျယ်ကိုလိုမူဒွိကာဖွင့်တိုင်းသမ္ပန်။ ထိုအောက်အကျဉ်းကို
လိုမူပါဌသေသကိုချန်၍ ဂါထာရှိတိုင်းသာသမ္ပန်။

ဂဟကာရက၊ အတ္တဘောတည်းဟူသော ခန္ဓာအိမ်ကို ဆောက်လုပ်
ပြုပြင်စီရင်တတ်သော တဏှာယောကျ်ား လက်သွား။ တွံ၊ ကိ၊ ဝါ၊ သည်။
ဣဒါနိ၊ ဌ၊ တံဒဿနံ၊ သော၊ ဥာဏံ၊ ကိ၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တေန၊ ထိုးထွင်း၍သိ၍၊ ဝါ၊
သော၊ မယာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သည်။ အသိ၊ ဇာတိ၊ ဂေဟံ၊ အတ္တဘော
တည်းဟူသော ငါ၏ခန္ဓာအိမ်ကို၊ ပုန၊ တဖန်။ နကာဟသိ၊ မပြုမဆောက်ရ
လတ်။ တေ၊ သင်တဏှာယောကျ်ား လက်သမား၏၊ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။
ဗာသုကာ၊ အဝိဇ္ဇာမှကြွင်းသောကိလေသာတည်းဟူသော အခြင် တို့ကို။
မယာ၊ သည်။ ဘဂ္ဂါ၊ ချိုးဖဲ့ ပျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ။ ဂဟကုဋံ၊ သင်ပြုအပ်သော
ခန္ဓာအိမ်၏အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသောအထွဋ်ကို။ ဝိသင်္ခတံ၊ ငါပျက်ဆီးအပ်ပြီ။
မမ၊ ဇာတိ၊ သည်။ ဝိသင်္ခါရဂတံ၊ ကင်းသောသင်္ခါရရှိသော။ ဝါ၊ သင်္ခါရ
တို့မှကင်းသော။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့မှကင်း ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်း
ကင်းသောနိဗ္ဗာန်သို့အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်ပြီ။ အဟဉ္စ၊ သည်လည်း။
တဏှာနံ၊ သင်တဏှာတို့၏၊ ခယံ၊ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တ
ဖိုလ်သို့၊ အဇ္ဈဂါ၊ ရောက်ပြီ။

အနေကဇာတိ သံသာရံကား အနိဗ္ဗိသံ-သန္ဓာဝိဿံ နှစ်ပုဒ်မှာ အစွန္တံ
သံယောဂ၊ ဤကား။ ။ ပုနပျုနံကား နိပါတ်။ ပုနပျုနံဇုတိ အဘိဏ္ဍာဏ္ဍ၊ နပသိဗ္ဗိ။
သန္ဓာဝိဿံ၌ ပရောက္ခာ ဇုကို ဇုဿံ-ပြီ။ ဂါထာယမတိတတ္ထေ ဇုမိဿံ။
သဒ္ဓနိတိ။ ။ ဝါ၊ အတိတ်၌ ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်။ မတန္တရေ တံကာလဝိစနိစ္စာ
ယမတိတေပိ ဘဝိဿန္တိ။ ၎င်း။ အဇ္ဈဂါ၌ အမှယောဂ အဇ္ဈတ္တနိဇ္ဇံကို။ ဝါ၊ အံကို
အာပြု။ အဇ္ဈတ္တနိယမတ္တမိံ ဝါ အံဝါ။ ၎င်း။ ။ ဂဏ္ဍိသုံးစောင်၌ စိတ္တံကိုပင်
အဇ္ဈဂါ၏ကတ္တားသမ္ပန်၏။ ယင်းကိုပိမတိဋ္ဌကေလိဟူ၏။ ။ စိတ်ကို ကတ္တားခံမူ
ပရောက္ခာအာဝိဘတ်။

ဖါသုကာ၌ ဒုတိယကွရာနှင့်သာလိုသည်။ ပါ ရက္ခဏေ-သု။ ဌာဂမော။
သကတ္ထေ ဧကာ။ ပဿ ဖေါ။ အဋ္ဌာဂမေ ဖါသုကာ။ ဖါသုတ်ကာတိပိ ပါဌော။
ဗုသသမ္ပယောတိပိ ဓာတု။ တဒါ ဥပစ္စယာဒိ။ ။ အဘိဓာန်ဤကား။

ကေမိ၊ အချို့သောခန္ဓက ဘာဏကဆရာတို့သည်၊ ယဒါ ဟဝေ ပါတု ဘဝန္တိ ဓမ္မာတိ၊ ဓမ္မာဤသို့အစရှိသော၊ ခန္ဓကေ၊ မဟာဝဂ်ခန္ဓကန္တိ၊ ဥဒါန ဂါထံ၊ ဥဒါနိးဂါထာကို၊ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနန္တိ၊ ဟူ၍၊ ထည့်။

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာတိ၌ ဣတိသဒ္ဓါသုံးလုံး၊ ပဌမကား ပဒတ္တဝိပလ္လာသ၊ နုတ်ယကား နိဒဿန၊ ဘတိယကား အာဒုတ္တ၊ ယင်းကို ရည်၍ ဣတိသဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထာ-ဟု ငိုကာတို့၌ ဆိုသည်။ ၊ အာဒိပေ ယှာလ သံဒုပဒတ္တကအရာ အာဒိသဒ္ဓါတင်းသင်းပါသော် ဣတိသဒ္ဓါတလုံး ကြေမြ၊ မပါသော်နှစ်လုံးကြေမြ၊ ဆရာတို့ဟူကုန်၏။ ၊ အာဒိဝန်ကို သုံး ဂါထာ ကုန်အောင်ယူသော် ဇာတျာပေက္ခ၊ ပဌမဂါထာ တွင်ရှေ့သာ ယူသော် ကေတ္ထကေရု၊ ၊ ဥဒါနဂါထန္တိ ပန ဇာတိယာ ကေဝစနံ၊ တထာပိ ပဌမဂါထံယော ဝါ ဂဟေတွာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သုာရတ္ထ၊ အနောဇာတိ ဂါထာကို သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရ ဟတ္တင်္ဂေဒိလ်ကို အပရာဇိတ ပလ္လင်ထက် ဆင်ခြင်တော်မူသဖြင့် ကျေန ဝိသတိ မပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ရွတ်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် ပဌမဗုဒ္ဓဝစနဟူသည်၊ ဤကား ဓမ္မပဒဘာဏကတို့ဝါဒ၊

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ-စသော ဥဒါနိးဂါထာကို ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစန ဟူသည်ကား ခန္ဓကဘာဏကတို့ဝါဒ၊

ဓမ္မပဒဘာဏကတို့ဂါထာကား မနုဿဒေသိတဖြစ်၍၊ မဟာစနအား ဥပကာရမဖြစ်၊ ငါတို့ ဂါထာသာ ဝစိဘောဒ ဒေသိတဖြစ်၍ ဥပကာရဖြစ် ရကား ပဌမဖြစ်သည်ဟု ခန္ဓကဘာဏက တို့ဆိုကုန်သည်။ ၊ ဒေသနာ၏ ဥပကာရ အနုပကာရဖြစ်ခြင်းသည် လက္ခဏာမဟုတ်၊ နှေးဦးစွာမနုဿ ဒေသိတဖြစ်ရကား ငါတို့ ဂါထာသာ ပဌမဖြစ်သည်ဟု ဓမ္မပဒဘာဏက တို့ဆိုကုန်သည်။ ၊ မနုဿ ပဝတ္တိယဓမ္မတွင် အနောဇာတိ ဂါထာ သည် ပဌမ၊ ဝါစာယ ပဝတ္တိယဓမ္မတွင် ယဒါဟဝေ ဂါထာသည် ပဌမ၊ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးစုံပင်သင့်သည်နည်း၊ ငိုကာ။ ။

ယင်းဂါထာကား ပဌမ မဟုတ်သော် အဘယ်နည်း စစ်ကြောင့် သော ပန-စသည်မိန့်။ -။

ပနကား ဝါကျာရန္တ၊ သောဥဒါနဂါထာ၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို၊ (ဥပ္ပန္နာ ဝေဒိ တဗ္ဗာ၌ ကတ္တားကံစပ်)၊ ပါဠိပဒဒိဝသေ၊ ကဆုန်လပြည့်အထွက် တရက် နေ့၌၊ (ယင်းကို ပစ္စဝေက္ခန္တိဿမ္ဘာသာစပ်၊ သဗ္ဗညုဘာဝဗုဒ္ဓဿမ္ဘာ

မစပ်နှင့်။ ယင်းနှင့်စပ်သော် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ဘုရားမဖြစ် ရောက်ခဲ့၏။
ဇိကာ။ ။အတိတ်ရတ္တိယာယာမော၊ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓိ မနုဿဝါ၊ ဘာဝနိယာ
ဒိပ္ပဟာ၊ ရာ၊ တဒဗ္ဗဝါဇ္ဇတေဟုယော။ ။ဟူသည်နှင့် အတိတ်ညဉ့်၏
ပစ္ဆိမယံ။ ဝါ၊ပစ္ဆိမယံ၏ထက်ဝက် အနာဂတ်ညဉ့်၏အစ ပဟိုရ်။ ဝါ၊
အစပဟိုရ်၏ ထက်ဝက်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ရက်ကို မှတ်သော
လောကီအလို စပ်ကောင်းသော်လည်း လောကီအရာ မဟုတ်ဟူလို၊

သဗ္ဗညုဘာဝပုတ္တဿ၊ သော၊ ဘဂဝတော၊ အား၊ ဝါ၊ သည်။ ထည့်၊
သောမနဿမယဉာဏောန၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်ဖြင့်။

သမ္ပယုတ္တသဒ္ဓါကြေသောမဇ္ဈေလောပ။ မယကား တန္တော။ ။ဝါ၊ယင်း
အနက်၌ယောဂဝိဘာဂဖြင့် မယလည်း။ သုတ်ဖြင့်ဟူအံ့။ ခန္ဓာသဘော ပြား
ရကား ဉာဏ်သည် သောမနဿဖြင့် မပြီးသောကြောင့်မသင့်။ ။သော
မနဿသဟဂတံ ဉာဏံ သောမနဿမယံ။ နဟိ သောမနဿမယံဉာဏံ ခန္ဓ
သဘာဝဘေဒတော။ ။ဝဇီရ။

ပစ္စယာကာရံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်တော်
မူလသော်၊

အန္တသမ္ပဒါနိ၊ မာနသမ္ပဒါနိ၊ ဤနှစ်တန်၊ရံဖန် လက္ခဏာပေ၊ ခြံ။ ။ဟူသည်နှင့်
အညီ လက္ခဏာ။

ဝါ၊ဆင်ခြင်တော်မူသော၊ဘဂဝတော၊အား၊(ပုံနကား ပက္ခန္တရ)။ ။
ယံဝစနံ၊ကို၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူနိုးသောအခါ၌။ သမိ
ပူပစာ။ ။ဝါ-အာသန္နလောပ၊ဟန္တ၊ပ၊သမ္ပါဒေထာတိ၊ဟူ၍၊ဝါ၊ဟူသော။
ယံဝစနံ၊ကို၊ အဘာသို့၊၏။ ။ဣဒါနိ၊ယခု၊ ဝေါ၊တို့ကို၊ (ဒုတိယာသာ
စတုတ္ထိမဟုတ်)။

အာမန္တနတ္ထေ ဒုတိယာယေဝ န စတုတ္ထိ၊ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာပိ
ဝေါ၊အာမန္တယဿ ဝေါ ပုစ္ဆေဇ္ဇစ္စေဝမာဒိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

အာမန္တယာသိ၊သိစေ၏။ပ ဝယခမ္ဘာ၊ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။
ယင်းဖြင့် အနိစ္စကို အရင်းပြု၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုပြတော်မူသည်။ ။
ထိုကိုပြတော်မူသဖြင့်လည်း တဒါရမ္မဏဖြစ်သော ဝိပဿနာ တည်းဟူသော
စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်း၏တည်ရာနိဗ္ဗာနဂါမိနိပဋိပဒ်ကိုပြတော်မူသည်။ ။ဇိကာ။
ဟန္တ၊ဝါတိုက်တွန်း၏။

ဟန္တကား စောဒနတ္ထံ။ ဣသံဟန္တဇ္ဇစ္စေတေ စောဒနတ္ထေ။ ဤပင်ပြယုဂ်။ ။
သဒ္ဓနီတိ။

အပ္ပမာဒေန၊မမေ့မလျော့သဖြင့်၊ တံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ ထိုနိဗ္ဗာနဂါဒိနိ ပဋိပဒါ-ဟူသော သမ္မာပဋိပတ်ကိုထည့်၊ သမ္မာဒေဝ၊ ပြည့်စုံစေကြကုန် လော့။

ယင်းဖြင့် ယခင်ပြအပ်ပြီးသော သမ္မာပဋိပတ်၌ ယှဉ်စေတော်မူသည်။

ဝါ-ဝေါ၊တို့ကို၊ပ။ ဓမ္မာ၊ဇာ၊ (ယင်းဖြင့် သံဝေဂကိုပြတော်မူသည်)။ တဿ၊ကြောင့်၊ထည့်၊ဟန္တ၊ဇာ၊ အပ္ပမာဒေန၊ထိက္ခာသုံးပါးဖြင့် သင်္ဂြိုဟ် အပ်သောအသုံးစုံ ပြည့်စုံသော သာသနာတော်ကို သိမ်းယူ၍ တည်သော အပ္ပမာဒတရားနှင့်၊သမ္မာဒေဝ၊ကုန်လော့။

ယင်းဖြင့် သမ္မာပဋိပတ်ကိုပြတော်မူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဥဘိန္နံ၊စကားတော်နှစ်ရပ်တို့၏၊အန္တရေ၊အလယ်၌။

ဥဘိန္နံကား ကစည်းကျမ်း၌ ခွဲသဒ္ဓါ၏ ကာရိယဟူ၏။ ။မောဂ္ဂလာန်၊ သဒ္ဓနီတိတို့၌ကား သဗ္ဗနာမ်အသီးဟူ၏။

သဗ္ဗကတရ ကတမ ဥဘ ဥဘယ။ပ။ တုမှ အမှ ဣစ္စေတေ သဗ္ဗာဒယော။ မောဂ္ဂလာန်။ ။ဥဘသဒ္ဓေါ ခွဲသဒ္ဓပရိယာယော။ သဒ္ဓနီတိ။ ။သုတ္တန္တံ အန္တကား တန္တော။ ယထာကမ္မမေဝ ကမ္မန္တံ၊ ဧဝံ သုတ္တမေဝ သုတ္တန္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ဋီကာ။

တတ္ထတသ္မိတိပ္ပဘောဒေ ပိဋကေ၊၌။ ဝါ-တတ္ထ တေသု ပိဋကေသု၊ တို့တွင်။ ။သင်္ဂီတဉ္စ၊သော၊အသင်္ဂီတဉ္စ၊သော၊(သဗ္ဗမိ၌သာဝဂ်သရုပ်ပြ)။ သဗ္ဗမိ သမေ၊ခေတောဣဒ်ဝိနယပိဋကံနာမ၊သုတ္တန္တံ၊အဘိဓမ္မပိဋကံနာမ ၌စပ်။

အသင်္ဂီတအရကား စူဠဝဂ်၌ သင်္ဂီတိခန္ဓက၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း-စသည် တည်း။ ။ကေဓိတို့ကား သုဘသုတ်လည်းဟူကုန်၏။ပဌမသင်္ဂီယနာ မတင် မီကပင် ရှင်အာနန္ဒာဟောသောကြောင့် မသင့်။ ။သီလက္ခန်ဋီကာ။

ဧဝံ မေ သုတံ ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထ ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ-ဟု သုဘသုတ် နိဒါန်းကို ရှင်အာနန္ဒာမဆိုသင့်။ ။ဧကမိဒါဟံ ဘန္တေသမယံ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရာမိ ဇေတဝနေ အနာထ ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ-ဟူ၍သာ ဆိုသင့်၏။ သို့လည်း ခေါ်ဆိုသောကြောင့် ဒုတိယ၊ တတိယ သင်္ဂီတိမှာသာ တင်သည်ဟူဘွယ်ရှိ၏။ တပါးသုတ်များနည်း သုဘသုတ်နိဒါန်းကို ရှင်မဟာကဿပ စသည်တို့ ထား ကုန်သည်။ဝါ၊မုဒ္ဒဘာသိတဓမ္မကို ကိုယ်တော်၌ မဆောင်လို၍ ရှင်အာနန္ဒာပင် ထားလေသည်ဟု အယူရှိ၍ သီလက္ခန်ဋီကာ၌ ယခင်စကားကို ဆိုလေသည်။

သာရတ္ထ။ ။ယောဇနာဉ်ကား အနုသမ္ဘိတဉ် ဟုပါဉ်ကိုပြင်၍ ဒုတိယ တတိယ သင်္ဂါယနာတို့၌ သင်္ဂါယနာတင်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော-ဟုပေး၏။ ဋီကာ တို့၌ အသမ္ဘိတဟူ၍မြင်သည်လည်းဟူ၏။

သောဠသပရိဝါရာ၊ တဆဲ့ခြောက်ဝါရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိဝါစာရှိ ၎င်း။ ။ဣတိ၊ သို့၊ ဣဒံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ သည်။ ပိနယ ပိဋကံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ၊ ထည့်။ ။သောဠသပရိဝါရာ၌ ပရိဝါရကား တဆဲ့ခြောက် မက သောဠသဝါရဖြင့်မှတ်၍ သို့ဆိုသည်။

သောဠသဟိ ဝါရေဟိ ဥပလက္ခိတတ္တာ သောဠသပရိဝါရာတိ ဝုတ္တံ။ ။ ဋီကာ။ ။အချို့ပေမာ ပရိဝါရောသာရှိသည်။ သောဠသမပါ။ ဒီဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာတို့၌ကား သောဠသပရိဝါရာပင် ရှိသည် ဟူ၏။ ။၎င်း။

ဗြဟ္မဇာလာဒိ စတု တိသ သုတ္တသင်္ဂဟော၊ ဗြဟ္မဇာလ-အစရှိသော သုံးဆဲ့ လေးသုတ်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း၊ ရေတွက်ရာ ရေ တွက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ကရဏ၊ အဓိကရဏ၊ သာမဓိပြ)။ ။၎င်း။

ဝါ၊ ဗြဟ္မ၊ ပ၊ သုတ်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း၊ ရေတွက်ခြင်းရှိသော။ (ဗဟုဋီ ဟိ-ပြ)။ ၎င်း။ ဒီဃနိကာယသော၊ ဒီဃနိကာယ်၎င်း။

နိကာယ်တူအားဖြင့် ပေါင်း၍ယူသည်။ ရေတွက်သည်ကား သင်္ဂဟ။ နောက် ၌လည်း နည်းတူ။ ။နောက်နိကာယ်တို့၌ ပါဉ်နေကား အာဒိဉ်တချက်၊ သင်္ဂ ဟဉ်တချက်၊ ဤနှစ်ချက်၌သာ သုတ္တသဒ္ဓါရှိသင့်သည်။ သင်္ချာတိုင်းမှာ သုတ္တသဒ္ဓါ ချပ်၍ ရှိတတ်သည် မလို။ ။ထေရကထာ၊ ထေရီကထာ-ဟု ရှိတတ်သည်။ မလို။ ။ထေရေဟိ ဘာသိတာ ဂါထာ-ဟု ထေရအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုရကား တတိယက္ခရာ ဂနဉ်သာလိုသည်။

ပိဋကတ်၏ သရုပ်ကိုပြပြီး၍ ဝစနတ္ထကို ပြလိုရကား အစဉ်အတိုင်း ပိနယ၏ ဝစနတ္ထကိုရှေးဦးစွာ ပြအံ့သောငှါ တတ္ထ-စသည်ဖိန့်။

တတ္ထတေသု ဘိသု ပိဋကေသု၊ တို့တွင်၊ (ပိနယော၊ သုတ္တံ၊ အဘိဓမ္မော တို့၌စပ်)။ ။ဝါ၊ တို့၌။ ဝစနတ္ထော ဇေ ဝေဒိတဇ္ဇော-ဟုလည်းပေးကြ၏။

အယံ ပိနယောကိုပင် ဣမဿ ပိနယဿ-ပြင်၍ ဘာဝသမ္ပန်ထည့်။ အတ္ထ ဝသာ ပိဘတ္တိပရိဏာမော။

ပိပိခ ပိသေသနယတ္တာစေဝ၊ သူးသောအပြားရှိသောနည်း ရှိသည်၏ အဖြစ်၊ သူးသောနည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ကာယဝါစာနံ၊ ကိုယ် နှုတ်တို့ကို၊ ဝါ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ကျူးလွန်ခြင်း၊ နှုတ်၌ဖြစ်သော ကျူးလွန်

ခြင်းတို့ကို။ ဝိနယနုတောစေတ။ ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ။
(ဘာဝံပုဋ္ဌာန၊ ဝါ၊ ဘာဝလောပ)။ အယံဝိနယော၊ ဤဝိနည်းကို။ (ပါဠိအစဉ်
ဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဓပဗန္ဓဟူသော သညီဖြစ်သော အတ္ထပညတ်ကိုယူ)။ ။
ဝိနယောတိ၊ ဝိနည်းဟူ၍။ (ထိုအတ္ထပညတ်လျှင် အကြောင်းရှိသော၊ ဝါ၊
ထိုအတ္ထပညတ်၏အကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော သညာ
ဖြစ်သော နာမပညတ်ကိုယူ)။ ။

ထိုဂါထာ၏အနက်ကို ထင်ရှားပြလိုရကား ဝိဝိဓာဟိ စသည်မိန့်။ ။
ဗိုကာ။ ။

ဟိကား တပ္ပါကဗိုကရဏ၊ ဝါ၊ ဝိတ္ထာရ၊ ယောဇနာ၌ကား ဒဋ္ဌိဟူ၏။
ဧတ္ထ၊ ဤဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ ဝိဝိဓာ၊ ထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ပဉ္စဝိဓ၊ ပ။
ပဘောဒါ၊ ကုန်သော၊ နယာ၊ တို့သည်၊ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာဝိဝိဓနယတ္တာစ၊
လည်း၊ ဝိနယောတိအက္ခာတော၊ သမ္ပန္နံ။ ။

ဝိဝိဓာ ဧတ္ထ နယာ တသ္မာ ဝိဝိဓနယတ္တာဖြင့် ဝိဝိဓနယတ္တာကို ဖွင့်သည်။
ဤဟိတ်ဖြင့် သတ္တမိဗဟုဗ္ဗိဟိသမာဓ်ကို ပြသည်။ ။ ပဉ္စဝိဓ၊ ပ။ ပဘောဒါဖြင့်
ဝိဝိဓာ၏သရုပ်ကိုပြသည်။

စ၊ ကား ပက္ခန္တရ၊ ဧတ္ထ၊ ၌။ (လိုက်စေ)။ ။ ဝိသေသဘူတာ၊ မူလ
ပညတ်နှင့်တူထူးသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အနုပညတ်ခြင်းမတူထူး
သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ထူးသည့်အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ ပတ္တတ္ထ၊
ဝါ၊ ထူးသည့်အဖြစ်အားဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒဋ္ဌိကမ္မသိထိလကရဏပ္ပယော
ဇနာ၊ မူလပညတ်ကိုတင်းအောင်မြဲအောင်ပြုခြင်း၊ လျော့အောင်၊ ပေါ့အောင်
ပြုခြင်း အကျိုးရှိကုန်သော၊ အနုပညတ္တိနယာ သန္တိ၊ တသ္မာ ဝိသေသန
ယတ္တာစ ဝိနယောတိ အက္ခာတော-သမ္ပန္နံ။

ဝိသေသဘူတာစ နယာ တသ္မာ ဝိသေသနယတ္တာဖြင့် ဝိသေသနယတ္တာ
ကိုဖွင့်သည်။ ဤဟိတ်ဖြင့်လည်း သတ္တမိဗဟုဗ္ဗိဟိသမာဓ်ကိုပင် ပြသည်။ ။
ဒဋ္ဌိ၊ ပ။ ပညတ္တိဖြင့် ဝိသေသနယ၏ သရုပ်ကို ပြသည်။ ။ ယင်းသို့ အကျိုး
ရှိသောအနုပညတ်နည်းကို မူလပညတ်မှ ထူးသောကြောင့် ဝိသေသဆိုသည်
ဟူလို။

အနုပညတ်ကား လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ဒဋ္ဌိကမ္မ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌
သိထိလကရဏအကျိုးရှိ၏။ သို့ထူးသောကြောင့်လည်း ဝိသေသဆိုသည်လည်း
ဟူသင့်၏။

ဤ၌ စလည်း၊ ပက္ခန္ဓာရသေ-သေဝေ ဝိနယောသည။ ကာယိက၊ ပ၊
နိသေနေတော၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သောလွန်ကျူးခြင်း၊ နှုတ်၌ဖြစ်သောလွန်ကျူး
ခြင်းကို ဖြစ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန၊ ဘာဝဇောပ)။ ။
ကာယဉ္စ၊ ကိုရင်း၊ ဝါစဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ။ တသ္မာ ကာယဝါစာနဉ္စ ဝိနယနံ
တော ဝိနယောထိ အက္ခာတော-သမ္ပန္နံ။

သေ ကာယံ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိ၊ တသ္မာ ကာယဝါစာနဉ္စ ဝိနယနတောဖြင့်
ဝိနယနတောစေဝ ကာယဝါစာနံကို သွင်းသည်။ ဤဟိတ်ဖြင့် ကတ္တုသမ္ပာဒ်ကို
ပြသည်။

အဇ္ဈာစာရသာ ဝိနောဗ္ဗမဟုတ်လော ရန်ကြောင့် ကာယိက၊ ပ၊ နိသေ
နေတော-မိန့်သည်။ ။ ကာယ၊ ဝစိဒ္ဓါရံ၌ ဖြစ်သော အဇ္ဈာစာရကိုဖြစ်
သောကြောင့် ဌာန၏ အမည်ဖြင့် ဌာနိဖြစ်သော အဇ္ဈာစာရကိုပင် ဆိုပါ
သည်ဟူလို၊ ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ-ကဲ့သို့၊ ။ နေနာ ဝိဇ္ဇတိ-စသည်
ကဲ့သို့ သသမ္ဘာရကထာကို ပြသည်လည်းဟူ၏။

တသ္မာနေခင်း၊ ဟိတ်နှင့်ဆောင်၊ တူအောင်အနက်ပေး။ ။ ဟူသည်နှင့်အညီ၊
တသ္မာနှင့် ဟိတ်သုံးချက်ကား အနက်တူ။

ရှေ့ဆိုခဲ့သောအတ္ထကား ဝစနတ္ထ၊ စ၊ ဝစနတ္ထတု၊ ဝစနတ္ထပြ သုံးပါး
တွင် အဘယ်နည်း ရန်ကြောင့် တေန-စသည်မိန့်။ ။ ဝစနတ္ထပြဟူလို။

တေနဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာဒိ ဟေတုနာ၊ ထိုဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာ
အစရှိသောဟိတ်ဖြင့်။ ကရိုဏ်းပေး။ ။

ဝါ-ဝိဝိဓာဟိစသောစကား၏ လက္ခဏာကိုပြလိုရကား တေန-စသည်
မိန့်၊ ဤသို့သောစကားကြောင့် ဤဂါထာကိုဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏ဟူလို။

တေနဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာဒိဟေတုနာ၊ ထိုသို့ဝိဝိဓနယ၊ ဝိသေသနယ
ရှိသည်၏အဖြစ်ရှိသောအကြောင်းကြောင့်ပေး။

ဝါ-သောတုဇနတို့အား သတိမြဲစေခြင်းငှါ ရှေးဂါထာကို နိဂုံးအဖြစ်
ဖြင့် ပြပြန်လိုရကား တေန-စသည်မိန့်။ ။ ယခင်ဂါထာကား ဥဒ္ဒေသ၊
ဝိဝိဓာဟိ-စသည်ကား ဝိတ္ထာရ၊ ယင်းနောက်ဂါထာကား နိဂုံး၊ တေန-
စသည်ကား ဝစနသမ္ပန္နဟူလို။ ။ (ဒုတိယနည်းအတိုင်းအနက်ပေး)။

ဝါ-ဝိနယသဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထကိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသောဂါထာကို
အရင်းမူသဖြင့် အကျယ်နှင့်ပြုပြီး၍ ထိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော
ဂါထာကိုပင် သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ပြပြန်လိုရကား တေန-စသည်မိန့်။ ။

ဤသို့ဖွင့်အပ်ပြီးသော ဝိဝိဓနယအဖြစ်-စသောအကြောင်းကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့လည်း ဤဂါထာကိုဆိုအပ်ပြီဟူလို၊ (ဒုတိယအတိုင်းအနက်ပေး)။

ဝါ-ဝိနယသဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထကို ရှေးဦးစွာသင်္ဂဟဂါထာဖြင့် ပြအပ်ပြီးသည်ကို-အကျယ်ဖွင့်ပြပြီးသော် ယင်းသင်္ဂဟဂါထာကိုပင် သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ပြပြန်လိုရကား တေန-စသည်မိန့်။ ဤသို့ဖွင့်အပ်ပြီးသော ဝိဝိဓနယအဖြစ်-စသောအကြောင်းကြောင့်ပင် ယခင်သင်္ဂဟဂါထာကို ငါဆိုအပ်ပြီဟူလို၊ (ဒုတိယအတိုင်း အနက်ပေး)။

ဤဝါဒခြောက်ချက်တွင် ပဌမဝါဒဆရာတို့ကား တေနာတိ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာဒိဟေတုနာ၊ ဝိညာတိန္ဒြဟေတုသဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်ခြင်းကြောင့် ကရိုဏ်းသာဟူကုန်သည်။

ကေန ဟေတုနာ ကိဿ ဟေတုနော တံကိဿ ဟေတု-စသည်ဖြင့် ဟေတုတ္ထန္တံ ပြယုဂ်များစွာရှိသည်နှင့် မတန်၊ ဝစနတ္ထစစ် ဝစနတ္ထတု ဝစနတ္ထပြုလောဟု အချင်းခပ်သိမ်းလျှင်းပါးဘွယ်မရှိသည့် အရာ၌လည်း ပသင်္ဂဟပြုသင့်။ ဒုတိယဝါဒကား ဘေန ဂတ္တံ လက်ရုံးတန်းဟု ရှေးဆရာတို့အနုသန္ဓေဆိုစဉ်နှင့်ညီ၏။ ဆင်ခြင်။ တတိယ၊ စတုတ္ထဝါဒကား စကားဖြစ်ရုံစကားရမုံကြိုးကဿ၊ ပဉ္စမဝါဒကား ပဏ္ဍိတေဟိ ဂတ္တံ-ဟုယောဇနာ၌ ကတ္တားခံသည်နှင့်ညီ၏။ ဆင်ခြင်။

ဆဋ္ဌဝါဒကား မယာ ဂတ္တံ-ဟုဆရာတို့ကတ္တားခံသည်နှင့်ညီ၏။ ဆင်ခြင်။

ဧတဿဝိနယဿ၊ ထိုဝိနယသဒ္ဓါ၏၊ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္တံ၊ ဝစနတ္ထ၌လိမ္မာသသူ၏အဖြစ်အကျိုး၌၊ ဝါ၊ လိမ္မာသသူ၏အဖြစ်ဟူသောကောသလ္လဉာဏ်အကျိုး၌၊ ဝါ၊ အကျိုးရှိသော၊ ဝိဝိဓ၊ ပ၊ တောတိ၊ ဟူသော၊ ဧတံအတ္ထဝစနံ၊ ဤအနက်ကိုဆိုကြောင်းဖြစ်သော်ဂါထာငါးကားကို၊ ဂတ္တံ၊ ပြီ။

အဘို့ဓမ္မာဝတာရဋီကာ၌ အတ္ထသဒ္ဓါရှိရာ၌ သဒ္ဓါသံ သမ္ဗန်ခံမြဲ ဟူခြင်းကြောင့် ဧတဿ ဝိနယဿကို သဒ္ဓပဒတ္ထကပေးသည်။ ။ဇောဒိပဉ္စလည်း ဝိနယဿာတိစ ဝိနယသဒ္ဓဇာတိ အတ္ထောဟူ၏။ ဂစနဿအတ္ထောဝနစနတ္ထော-ဟူကောင်းရကား သမ္ဗန်မထပ်ပြီလော ဟူငြားအံ့။ တိလ၊ တေလံ သုဂတဿ သုဂတစိဝရံ ဟူသကဲ့သို့ သာမန်ဖြစ်၍ ဝိသေသမည်ရကား မထပ်ဟူပေ။ ။ဇောဒိပ။

ဣတရံပန၊ သုတ္တန်ကိုကား၊ (အက္ခရာတံခွာစင်၊ ပနကား ပက္ခန္ဓာရ)။

အတ္တနံ၊ မိမိအကျိုး၊ သူတပါးအကျိုးစသည်တို့ကို။ ဝါ၊ မိမိအနက်၊ သူ
တပါးအနက်စသည်တို့ကို။ သုစနတောစ၊ ပြုစုတည်၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ အတ္တနံ၊ တို့၏။ သုဂတ္တတောစ၊ ကောင်းစွာဟောရာ၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ အတ္တနံ၊ တို့ကို။ သဝနတောစ၊ သီးတတ်ပွားစေတတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမြို့။ ဝါ၊ ထိုမှတပါး။ အတ္တနံ၊ တို့ကို။ သုဒနတောစ၊
သွန်တတ်ယိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတ္တနံ၊ တို့ကို။ သုတ္တ
ဏာစ၊ ကောင်းစွာစောင့်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုတ္တသဘာဂ
တောစ၊ တမျဉ်းခြည်၊ ပန်းကုန်းပန်းသီခြည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။

ယောဇနာဉ္စကား အထသည် စသဒ္ဓတ္တဟူ၏။

ဟိကား တပ္ပါကဋိကရဏ၊ ဝိတ္ထာရ၊ ဒဠိ။

တံ၊ ထိုသုတ္တန်သည်။ အတ္တတ္ထပရတ္တာဒိဘောဒေါ၊ မိမိအကျိုး၊ သူတပါး
အကျိုး-စသည်အပြားရှိကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အကျိုးတို့ကို။

(ဥဘယတ္ထ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကတ္ထ၊ သမ္မရာယိကတ္ထ၊ လောကိယတ္ထ၊ လောကုတ္တရတ္ထ
စသည်ကားအာဒိဝန်)။ ။ ဤဉ္စကား ဟိတပရိယာယ်။ ။ ဤကား သုတ်၌
မဖြစ်။ သုတ္တဓာရကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာဖြစ်သင့်သောကြောင့် သုတ္တန်ကိုသရဇ္ဈာယ်နာ
ကြံစည်ဟောကြားသောသူအား သုတ္တန်ဖြင့် သံဂြိုဟ်အပ်သော သီလာဒိအတ္ထ
သည် မိမိအားလည်း ဖြစ်၏။ သူတပါးအားလည်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သုတ္တန်
သည် ထိုအကျိုးတို့ကို ပြသည်မည်၏။ အဓိပ္ပါယ်ယူ။

ဝါ-အတ္တတ္ထပရတ္တာဒိဘောဒေါ၊ မိမိအကျိုးအနက်၊ သူတပါးအကျိုးအနက်-
စသည်အပြားရှိကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အကျိုးအနက်တို့ကို။

ယခင် ဟိတတ္ထနှင့် ဥတ္တာနတ္ထ၊ ဝဒ္ဓိရ၊ ဂဠု၊ ပဋိစ္ဆန္တ၊ နေယျ၊ နိတ-ဟူသော
ဘာသိတတ္ထ။ အနဝဇ္ဇ၊ နိက္ခိလေသ၊ ဝေါဒါန၊ ပရမတ္ထ-ဟူသောဥဘယတ္ထ။
ဤသို့မဟာနိဒ္ဒေသဉ္စလာသော အတ္ထအပေါင်းကား အာဒိဝန်။ ။ ဤဉ္စကား
ဟိတတ္ထ ဘာသိတတ္ထပရိယာယ်နှစ်ချက်သင့်။ အတ္ထတို့သရုပ်ကို မဟာနိဒ္ဒေသ
အဋ္ဌကထာဋီကာများမှာရှု။

ဝါ-အတ္တတ္ထပရတ္တာဒိဘောဒေါ၊ မိမိအနက်သူတပါးအနက်-စသည်အပြား
ရှိကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်တို့ကို။

အတ္တနာစ အပ္ပိစ္ဆော ဟောတိ၌ မိမိအနက်၊ အပ္ပိစ္ဆကတဉ္စ ပရေသံ ကတ္တာ
ဟောတိ၌ သူတပါးအနက်၊ အတ္တနာစ ပါဏာတိပါတာ ပဋိပရိတော ဟောတိ၊
ပရေစ တတ္ထ၊ သမာဒပေတိ-စသည်၌လည်း နည်းတူ။ ဤဉ္စကား ဘာသိတတ္ထ
ပရိယာယ်။ ။ မဏိဒိပဉ္စကား ဤပိကပ်၌လည်း ဟိတပရိယာယ်သာဟူ၏။

ဝါ-အတ္တတ္ထပရတ္တာဒိဘောဒေ၊သဘောအလျောက်ဟောအပ်သော မိမိ အနက်၊ ပူရဏကဿပ-စသောတိတ္ထိတို့၏ အယူတည်းဟူသောသုတပါး အနက်-စသည်အပြားရှိကုန်သော၊ ဝါ၊သုတ္တန်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော မိမိ အနက်၊ သုတ္တဒန္တလောမဖြစ်သော သုတပါးအနက်-စသည်အပြား ရှိကုန် သော၊ ဝါ၊သုတ္တန်၏ အနက်ဟူသောမိမိအနက်၊ ဝိနည်းအဘိဓမ္မာတို့၏ အနက်ဟူသော သုတပါးအနက်-စသည် အပြားရှိကုန်သော၊ ဘာသိတဗ္ဗ ချည်း၊ ဂုဠတ္ထဒိပနီ၊ ။အဘိဓမ္မာဋီကာ၊ သုတ်ဋီကာ၊ သာဓုတ္ထဒိပနီတို့၌ ဟိတပရိယာယ်၊ဘာသိတဗ္ဗပရိယာယ်နှစ်ပါးဟူ၏၊ ဝိတေဋ္ဌိကား ဟိတ ပရိယာယ်သာဟူ၏၊ ဂုဠတ္ထဒိပနီ၌ကား ဘာသိတဗ္ဗပရိယာယ်သာဟူ၏။

သုစခေါတ်၊သုဒခေါတ်တို့ကား ဒီသန့်နှင့်။သုစာဒိနံ ကုစာဒိ မဇ္ဈတ္တရာနံ ဒီသ ရဿပစ္စယေသုစာတိ ရဿံ ကတွာ၊ဉာည်။ ။အာဏာ သဘော၊ ဓမ္မသ ဘောဖြင့် ဖြစ်သော ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာကဲ့သို့မဟုတ်။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အ လျောက်ဖြစ်သော သုတ္တန်ဖြင့် အတ္တဟိတ၊ပရဟိတ-စသည်တို့ကို သာဟိသယ ပြအပ်သောကြောင့် ဝိနည်း၊အဘိဓမ္မာတို့မှ ထူး၍အနက်ကိုဆိုသည်။ထို့ကြောင့် သုတ္တသဒ္ဓါသည် သုတ္တန်၌ မုချ။သုတ္တဂတံသုတ္တပရိယာပနံ၌ ဝိနည်းမှာ သကဝါ ဒေပဉ္စသုတ္တသတာနိ၌ အဘိဓမ္မာမှာ ဥပစာသာတည်း။ ။သာရတ္ထ၊အနုဋီကာ။

ယင်းဖြင့် ပဠမဟိတ်ကိုဖွင့်သည်၊နုတိယဟိတ်ကိုဖွင့်ခြင်းငှါ သုဝုတ္တာ စသည်၌။

တ္ထေ၊ဤသုတ္တန်၌၊

ဤသုဝုတ္တာစေတ္တ အတ္တာဖြင့် သုဝုတ္တတော ဟိတ်ကိုဖွင့်သည်။ ။သတ္တမိ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ကိုပြသည်။အဓိကရဏသာဓ်ကိုပြသည်လည်းဟူကြ၏။

ဝိနည်းအဘိဓမ္မာလည်း သုဝုတ္တမဟုတ်လော ဖုဒ္ဓကြောင့်ဝေနေယျ၊ပ။ ဂတ္တတ္တဒ-မိန့်။ ။ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၌ကဲ့သို့ ဝေနေယျဇ္ဈာသယသည် အာဏာဓမ္မသဘောသို့ မလိုက်မူ၍ ဤ၌အာဏာဓမ္မသဘောသည် ဝေနေ ယျဇ္ဈာသယ သဘောသို့ လိုက်ရကား ဝေနေယျတို့အား ကေန္တဟိတ ပရိယာဘဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤကိုသာ သုဝုတ္တဆိုသည်ဟူလို၊ ဋီကာ။ ။ စသဒ္ဓါများကား ပက္ခန္ဓရ။

သောတဒ္ဓါရာနုသာဓရေ-စသောသဝနကို နှစ်စေခြင်းငှါ ပသဝတိ-မိန့်။ ပကား ဓာတွတ္တ ဝိသေသကအနက်ထူးကို မိမိမဟောသော်လည်း မိမိ ယှဉ်သောဓာတ်ကို ဟောစေသည်။

ဥပသဝ္ဋဝသေနံ ဟိ အတ္ထ ဝိသေသ ဝါစိနောယေဝ ဓာတုသဒ္ဓါ။ ။ဒိဃ
နိကာယ်ဋီကာ။

ပသဝတိ၊ သီးတတ်၏။ သဒ္ဓတ္ထံ။ ဝါ၊ ပြီးစေတတ်၏။ အဓိပ္ပါယတ္ထံ။

ပသဝတိတိ ဖလတိ နိပ္ပါဒေတိတိ အတ္ထော။ သာရတ္ထံ။ ။ပသဝတိတိ
ဖလတိ။ မူလဋီကာ။ ။သာရတ္ထံ နိပ္ပါဒေတိတိ အတ္ထော။ ဆင့်ပြန်သည်ကား
အဓိပ္ပါယတ္ထသာ။ ။ထိုကြောင့်သုဒ္ဓကတ္ထုသင်္ဂဟမှတ်။

ဝါ-ပသဝတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ကာရိတလောပ။

သုပသဝေ၊ ပသဝေါ၊ ဇနနံ၊ သဝတိ ပသဝတိတိ သုတ္တံ။ ဧတ္ထ ပန သုတ္တန္တိ
အတ္ထ ပသဝတိ ဇနေတိတိ သုတ္တံ။ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ-စသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကာလအထူးသို့ ရောက်မှ
ယင်းသည်အတ္ထတို့၏ပြီးခြင်းကိုပြလိုရကား သဿဝိဝဇလံမိန့်။ ။ဋီကာ။
သင်ဆဲ၊ ကျင့်ဆဲပင်ပြီးစေကောင်းအံ့လော စုန်ထုတ်။

ဖလံ၊ အသီးကို။ ပသဝတိဣဝ၊ သီးသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကောက်မည်ကြံပျိုးသောသူအား ကြံစဉ်၊ ပျိုးစဉ်ခဏ
ပင် အသီးကိုပြီးစေတတ်သည်မဟုတ်။ အစဉ်အတိုင်း သုခသင်ပြချ်စောင်
မ၍ နှစ်သ၊ သုံးသ-စသည်ကာလအထူးသို့ရောက်မှသာ ပြီးစေသည်။ ထို
ကဲ့သို့ ဤသုတ္တန်သည်လည်း သင်ခြင်း၊ နာခြင်း-စသည်ကိုပြုသသူအား
သင်ဆဲ၊ နာဆဲ-စသော ခဏပင် သိသာဒိအတ္ထကိုမပြီးစေ။ အစဉ်အတိုင်း
သင်ခြင်း၊ ကျင့်ခြင်းကိုပြု၍ ကာလအထူးသို့ ရောက်မှသာ ပြီးစေသည်
ဟူလို။

ဧတံသုတ္တံ၊ သည်။ အံတ္ထေ၊ တို့ကို။ လိုက်စေ။ ။သုဒတိ၊ ယိတတ်၏။
ဝါ၊ သွန်တတ်၏။ (သုဒ္ဓသာ)။ ယိစေတတ်၏။-ဟု ကာရိကပေးကြသည်
ကားမသင့်။ ထိုကြောင့် ပဉ္စရတိဟု သုဒ္ဓဗ္ဗင်္ဂသည်။

ဧတ္ထစသုတ္တန္တိ သုဒတိ ဓေနိယ ခီရံ အတ္ထ ပဉ္စရာပေတိတိသုတ္တံ-ဟူသော
သဒ္ဓနိတိ၌သာ ပဉ္စရာပေတိဟုကာရိကနှင့်ဖွင့်သောကြောင့်ဟေတွတ္ထအဓိပ္ပါယ်
ယူသင့်သည်။

ဓေနိ၊ နွားမသည်။ ဝေတိ ပိဝတိ ဣတော ခီရံ ပေါတကောတိ ဓေနိ-
ပြုသို့သော် နို့၊ ဖို့ သားငယ်ရှိသမျှ တိရစ္ဆာန်တိုင်း ယူသင့်လျက် အဘယ်
ကြောင့် နွားမကိုသာ ယူသနည်းဟုငြားအံ့။ သတ္တဓေနိသတေဒတွာ-
စသည်၌ကဲ့သို့နွားမ၌သာ ယေဘုယျဖြစ်သောကြောင့်ဟူပေ။

တ္ထေဝ ဓေနတိ ယေတိ ပိဝတိ ဣတော ဒီရံ ပေါတကောတိ ဓေနံ။ ဂေါ
ဓေန အဿဓေန မိဂဓေနတိ ဓေနသဒ္ဓေါ သာမညဝသေန သပေါတိကာသု
တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိသု ဝတ္တတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယေဘုယျေန ဂါဇိယံ ဝတ္တတိ။ တ
ဏာ ဟိ သတ္တဓေနသတေ ဒတွာတိ ပါဠိ ဒိဿတိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဒီရံ၊ ကို၊ ပဉ္စရတိဝိယ၊ ယိုသကဲ့သို့၊ ဝါ၊ သွန်သကဲ့သို့၊ အဓိပ္ပါယ်ကား၊
နွားငယ်ရှိသောအခါ နို့၌ကိုင်၍ညှစ်မှ နို့ရည်ထွက်သည်၊ နွားငယ် မရှိ
သောအခါ နို့ညှစ်သော်လည်း နို့ရည်မထွက်၊ ရှိသောအခါပင်ဖြစ်စေ၊
ဦးချိုစသည်၌ ကိုင်၍ ညှစ်သော်လည်း မထွက်၊ ထိုကဲ့သို့ ဤသုတ္တန်သည်
လည်း နိဿရဏတ္ထသင်ကုန်သော သူတို့အားသာ သိလာဒိအတ္ထကိုဖြစ်
စေ၏။ အလဂဒ္ဓါပမာသင်ကုန်သသူတို့အား မဖြစ်စေဟူလို၊ (ဒေအတ္ထေဝ)။

တာ-ရက္ခဓေပြုလို၍ ရက္ခတိမိန့်၊ ။တာပါသဓေ၊ ပါလနံ ရက္ခနံဟူ
ရကား တာနှင့်ရက္ခသည် အတ္ထမသုံးသောကြောင့် ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ
ဟူသော်လည်း ပရိယာယ်ပြုမျှသာ ရှေးနှစ်ချက်ကဲ့သို့ ဥဇုကပြမဟုတ်၊
ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-စကားချီက၊ ဥဇုက၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-စကား
ချီကဝိဇ္ဇာတ္ထဟူသည်လည်း ယောဘုယျသာမှတ်၊

သုတ္တသဘာဝဉ္စေတံဖြင့် ဥပမာဘဒ္ဒိတ်ကိုပြသည်၊ သဒိသအဖြစ်ကို
ပြလိုရကား တထာဟိ-စသည်မိန့်၊ ဋီကာ၊ ။ထိုတွင် ယထာ ဇင်ဖြင့်
သဘာဝ၏ သဒိသတ္ထကို သုတ္တံ သုတ္တေနဖြင့် သုတ္တ၏သာမညနိဒ္ဒေသနည်း၊
ကေသေသနည်းအားဖြင့် ဥဘယတ္ထကို အလုံးစုံဝါကျဖြင့် သဒိသထော
ကိုပြသည်၊

တစ္ဆကာနံ၊ တစည်းသမားတို့၏၊ ရွေသမားတို့၏၊ လက်သမားတို့၏၊
သုတ္တံ၊ တမျဉ်းခြည်သည်၊ ပ၊ သုတ္တေန၊ ပန်းကုံးပန်းသီခြည်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိ
တာနိ၊ ကုံးအပ်သီအင်ကုန်သော၊ ဝုပ္ပာနိ၊ တို့သည်၊ ။တေတေန သုတ္တေန၊
ထိုသုတ္တန်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သော၊ အတ္ထာ၊ တို့သည်၊ နဝိကိရယန္တိ၊
ဖရဲဖရဲမကြံကုန်၊ နဝိဒ္ဓံသယန္တိ၊ မပျက်စီးကုန်၊

အဓိပ္ပါယ်ကား လက်သမားတို့အား တမျဉ်းခြည်သည် ဤကား လိုအပ်၏၊
ဤကားမလိုအပ်ဟု နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း ပမာဏဖြစ်သကဲ့သို့ သုတ္တန်သည်လည်း
သင်နာကုန်သောသူတို့အား ဤကား ကတ္တဗ္ဗ၊ ဤကား ဒေကတ္တဗ္ဗ၊ သမာဒါတဗ္ဗ၊
အသမာဒါတဗ္ဗ-စသည်ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း ပမာဏဖြစ်၏။ ခြည်ဖြင့်သီအပ်
ကုန်သော ပန်းတို့သည် လေဖြင့်ဖရဲဖရဲမရှိကုန်သကဲ့သို့ သုတ္တန်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်
ကုန်သော အတ္ထတို့သည် မိစ္ဆာဝါဒဟူသော လေဖြင့် ဖရဲဖရဲမရှိကုန် မပျက်စီး
ကုန်ဟူလို။ ။မူလဒ္ဓိကာကိုမှီ၍ဆိုသောဏေဒိပ။

ဝါ၊လက်သမားတို့အား တမျဉ်းခြည်ကိုဖြတ်၍ အမှတ်ပြုလသော် ယူအပ်
ပြုအပ်သောအဖြစ်သင်ရှားရှိသကဲ့သို့ ဝိဝါဒဖြစ်သောအခါ သုတ်ကိုဆောင်လ
သော် ယူအပ် စွန့်အပ်သောအဖြစ်ထင်ရှား၏၊ထိုကြောင့် လက်သမားတို့အား
တမျဉ်းခြည်သည် ပမာဏဖြစ်၏သို့ သုတ္တန်သည်လည်းပညာရှိတို့အား ပမာဏ
ဖြစ်၏ဟူလို။ ။နောက်စကားတရပ်မှာ ရှေးနှင့်တူ၏။ ။သာရတ္ထ။

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေ နေဝဖြင့် ဝေနေယျဇ္ဈာသယာ နလောမေန ဝုတ္တတ္တာကို
ဝိဝါဒေသု ဥပ္ပန္နေသုဖြင့် အတ္တတ္ထ ပရတ္တာဒိဝိဘေနကိုရည်၍ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ဆို
သည်ဟု ကြံသော် မူလဋီကာ၊သီလက္ခနဋီကာတို့နှင့် သာရတ္ထဒီပနီညီ၏။တပုရ
ဘာဝေ။ပ။ တထာ အတ္တတ္တာဒိပကာသနပဋ္ဌာနတာဝိ-ဟူသော အနုဋီကာ
နှင့်လည်းလျော်ညီ၏။ ။မဏိဒီပဆရာကား မည်ဟူ၏။ ။ဝေနေယျဇ္ဈာ
သယအားလျော်သဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် ဝိနည်း၊အဘိဓမ္မာတို့မှ
တူးရကား ဤဝစနတ္ထအပေါင်းကို ဆိုသည်။ ဋီကာ၊ အနုဋီကာ။ ။တေနေ
တမေတဿမှာ တက်မြို့။ တေန အတ္တာနံ သူစနတောတံ အဒိ ဟေတုနာ။
ဧတဿ သုတ္တဿ။ဧတံအတ္ထဝစနံ-၌။

ဣတရောပန၊ အဘိဓမ္မာကိုကား၊ (အက္ခာတောမှာစပ်၊ ပနကား
ဤလည်းပက္ခန္တရ)။ ။ယံယေန၊ကြောင့်။ (ဋီကာ၌ ယသ္မာဟူ၏၊ ယံ
ကားယဉ္ဇာဟံ၌ကဲ့သို့ကာရဏတ္ထနိပါတ်)။

တ္ထေ၊ဤအဘိဓမ္မာ၌၊ဝုဇိမန္တော၊ကြီးပွားခြင်းရှိကုန်သော၊ဓမ္မာ၊တို့ကို။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မော၊ ဟူ၍၊ အက္ခာတော၊ ၏။
(ဤနည်းငါးပါးကျခွဲ၍ယောဇနာ)။ ။ဝါ-ယံယေန၊ကြောင့်၊ တ္ထေ၊၌၊ ဝုဇိ
မန္တော၊ ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ကြောင့်၎င်း။
(ဤသို့စသဒ္ဓါကို တေနနှင့် ယှဉ်၍ ငါးချက်ယောဇနာ)။ ။သလက္ခဏာ၊
အမှတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ပူဇိတာ၊ပူဇော်အပ်၊ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော။
ပရိတ္တိန္ဒာ၊ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ အဓိကာ၊ လွန်ကုန်သော။ ။(ဟိကား
တပ္ပါကဋီကရဏ၊ ဝိတ္ထာရ၊ ဒဠိ၊ သုံးချက်၊ ပြုလိုရင်းကား ဣန္ဒ-စသည်
တည်း။

ယင်းသို့ပင် ဟူသော်လည်း ဝုဇိစသည်၌ အဘိသဒ္ဓါမဖြစ်လေက မသင့်
တန်ရာ စုန်ကြောင့်၊ ဝါစကပသင်္ဂ။ ။ဝါ၊ယင်းသို့ပင်ဟူသော်လည်း ဝုဇိ-
စသောအနက်သည် အဘိသဒ္ဓတ္ထမဟုတ်လေက မသင့်တန်ရာ စုန်ကြောင့်
ဝစ္စပသင်္ဂ။ အယံအဘိသဒ္ဓေါ၊ပ။ဒိဿတိ-မိန့်။ ။ဤတွင်ပဌမဝါဒကား
ဝုဇိယံ အာဂတော-စသည်နှင့် ဒုတိယဝါဒကား တထာဟိဿ အပ္ပေဝ
နာမ။ပ။ဝေမာဒိသု သမဝါယောအတော-စသည်နှင့်ညီ၏။

သဒက၊ ဉာပက၊ ဥဒါဟရုဏ်မရှိသော် မသင့်တန်ရာ ရန်ကြောင့် တံထာဟေသ-စသည်မိန့်။ အနုလုံသော်လည်း သင့်အောင်ဆို။

အယံအဘိသဒ္ဓေါသညး ဝါ၊ကို။ ဒိဿတိ၊ထင်၏။ ဝါ၊ရှုအပ်၏။ ။
 တံထာတံဝစနံ၊ သည်။ ဟိသစ္စံ၊ ၏။ ဝါ-တထာဟိ တတောဝေ၊ လျှင်၊
 သေသောအဘိသဒ္ဓေါသညး။ ။ပါဠာ၊ပြင်းထန်ကုန်သော၊ အဘိက္ကမန္တိ၊
 တိုးပွားကုန်၏။ နောပဋိက္ကမန္တိ၊ မဆုတ်ကုန်။ ။ယာတာချတ္တိယော၊
 အကြင်ညဉ့်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ အဘိညာတာ၊ လထက်ဝက်စသော
 အမှတ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်၏၊သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ထင်ရှားကုန်၏။ အဓိပ္ပါယတ္ထ၊
 အဘိလက္ခိတာ၊လထက်ဝက်-စသောအမှတ်ဖြင့်မှတ်အပ်ကုန်၏။

လထက်ဝက်သော် လဆန်းရှစ်ရက်-စဉ်းငယ်လျော့သော် စတုဒ္ဓသီ၊ ထက်
 ဝန်းကျင်ပြည့်သော် ပန္နရသီ။ ။ဤသို့စသော အမှတ်ဖြင့် သိအပ်၊မှတ်အပ်၏
 ဟူလို။

အဘိညာတာတိ အဗ္ဗစန္ဒာဒိနာ ကေနစိ သညာဏေန ညာတာ သညာ
 တာ။ပါကဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ ။ဋီကာ၌ ပါကဋ္ဌာတိအတ္ထောကား အ
 ဓိပ္ပါယတ္ထသာ။ ။မဏိဒီပဆရာကား ကတ္တုသင်္ဂြိုဟ်၍ ပါကဋ္ဌတ္ထလည်းကြို၏။
 ဆင်ခြင်။ ။အဘိညာတာကား အဘိလက္ခိတာ၏ ပရိယာယ်ပင်။သာရတ္ထ။ ။
 အဘိလက္ခိတသဒ္ဓဿ ပရိယာယောစ အဘိညာတ သဒ္ဓေါဟိ ဒဗ္ဗဗ္ဗော။ အနု
 ဋီကာ။ ။ထို့ကြောင့် ယင်းနှစ်ပုဒ်ကို အနက်ပြားကြံကြသည်ကား မသင့်။

အဘိလက္ခိတာ၌ လက္ခိတပင် လက္ခဏကြိယာကိုဟောပြီးလျက် အဘိသဒ္ဓါ
 သည် လက္ခဏ၌ ဖြစ်ပြန်သော် အသို့ထူးအံ့နည်း ဟူငြားအံ့။ လက္ခိတကား
 ဝါစကသတ္တိ၊ အဘိကား ဇောတကသတ္တိတပ်သောကြောင့် ထူး၏ဟူပေ။

တ္ထေစ ဝါစကသဒ္ဓန္တရသဒ္ဓိဓာနေန နိပါတာနံ၊တဒတ္ထဇောတကမတ္တတ္တာ
 လက္ခိတသဒ္ဓဇောတကော အဘိသဒ္ဓေါ သလက္ခဏေ ဝတ္တတိတိ ဝုတ္တော။ ။
 သာရတ္ထ၊အနုဋီကာ။

ရာဇဂဟိရာဇာ၊ မင်းတကာဝံ့ပူဇော်အပ်သောမင်း၊ ပူဇိတေ၊ပူဇော်
 အပ်သည်၌၊သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ပူဇော်ထိုက်သည်၌။ အဓိပ္ပါယတ္ထ။ ။အဘိ
 ဓမ္မေ၊အချင်းချင်းရောယှက်ခြင်းကင်းသောဓမ္မ၌။ အဘိဝိနယေ၊အချင်းချင်း
 ရောယှက်ခြင်းကင်းသောဝိနည်း၌။

ပရိစ္ဆိန္န၏ သရုပ်ကိုပြခြင်းငှါ။ ဝါ၊ပိုင်းခြားအပ်၏ ဟူသောဝက်ဂုဏ်
 ဖြစ်ခဲ့၍ အချင်းချင်းရောယှက်ခြင်းကင်းသည်ပင်ကည်းဟုဥဇုဂုဏ်ပြခြင်းငှါ
 အညမည-စသည်မိန့်။

အညမညသင်္ကရိရဟိတေ၊အချင်းချင်းရောယှက်ခြင်းမှ ကင်းသော။

အညေနအညံ အညံ အညေန ဟူသော ဝိတိဟာရတ္ထ၌ အညသဒ္ဒါ တခု
ကို အညံအညံဟုဒွေဘော်ပြု။ရှေးပုဒ်၌ ဝိဘတ်ကိုချေ။ အညမညေန သင်္ကံရော
ဟုတွဲ။

သဗ္ဗာဒီနံ ဝိတိဟာရေ ဒွေ ဘဝန္တိ ပုဗ္ဗဿ သျာဒိလောပေါစ အညမညဿ
ဘောဇကာ။ ။မောဂ္ဂလာန်။

အချိုကား ခွန်ဟူ၏။ ။အချို့လည်းနိပါတ်ဟူ၏။ ။သုဝိနန္တဖြင့် သုက္က
ဝိဿဋ်၌ အနာပတ္တိဖြစ်သော်လည်း အကုသလစေတနာကိုရအပ်သည်။ အနာ
ပတ္တိဟူ၍မရအပ်သည်မဟုတ် စသည်ဖြင့် ဝိနည်းပညတ်နှင့်မရောသည်ကို ဓမ္မ၌
အညမည သင်္ကံရိရဟိတေ-ဆိုသည်။ဋီကာ။ ။ဝိနည်းနှင့် အညမညယူ။၁။
ရှေ့နောက်မသင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိသည်ကိုအည။ပ။တေ-ဆိုသည်။ဓမ္မချင်းအည
မညယူ။ဝါ။ပါဏာတိပါတသည် အကုသိုလ်မည်သည်-စသောအရာ၌ သေစေ
လိုလျက် ဇီဝိတိန္ဒြေကိုဖြတ်တတ်သော ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော စေတနာသာ
အကုသိုလ်မည်သည်။ဇီဝိတိန္ဒြေပြတ်ခြင်းဟူသော အတိပါတသည် အကုသိုလ်
မံမည်။ ။အဒိန္နာဒါန၌ ပရသန္တကံကိုယူခြင်း ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော
စေတနာသာ အကုသိုလ်မည်သည်။ ထိုဝိညတ်ကား အကုသိုလ်မမည်။ ။
ဤသို့စသည်ဖြင့် ရောယှက်ခြင်း ကင်းသည်ကို အညမည။ပ။ တေ-ဆိုသည်။
ဓမ္မချင်းယူ။ဇာတရူပကို ထေယျစိတ်ဖြင့် ခံသော် ဝတ္ထုအလျောက် ပါရာဇိက၊
ထုလ္လစွဉ်း၊ဒုက္ကဋ်တို့တွင် တပါးပါး။ဘဏ္ဍာစိုးကို အရင်းမှသဖြင့် ခံသော် သုဒ္ဓ
ပါစိတ်။မိမိဘို့ခံသော် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်။ လျှပ်ပေါ့သဖြင့် ကိုင်သော် အနာ
မာသဒုက္ကဋ်။ရူပိယဆန္ဒကအားကား အနာပတ္တိ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရောယှက်ခြင်း
ကင်းသည်ကိုအည။ပ။ တေ-ဆိုသည်။ ဝိနည်းချင်းကိုယူ။ ။အဘိသဒ္ဒါသည်
အဘိက္ကမန္တ၌ ကမနကြိယာ၏ ဝုဇ္ဇိဘောကို၊ အဘိညာတာအဘိလက္ခိတာ၌
ဥာဏလက္ခဏကြိယာ၏ပါကဋဘောကို၊ အဘိက္ကန္တန၌ ကန္တိကြိယာ၏အဓိ
ကဘောကိုပြရကား ပါဒယော ကြိယာယောဂေ ဥပသဂ္ဂါဟူသော စန်းကျမ်း၌
လာသော သုတ်၊ ဓာတုတ္ထသင်္ခါတံ ကြိယံ ဥပေစ္စ သဇ္ဇန္တိ ပကာသန္တိတိ ဥပ
သဂ္ဂါ-ဟူသော သဒ္ဓဝိဒူတို့ စကားနှင့်အညီ ကြိယာအယှဉ်ဖြစ်၍ သဒ္ဓသဘော
သင့်တန်စေ။ ။အဘိရာဇာ၊ အဘိဝိနယေတို့၌ကား ပူဇော်ဗုဒ္ဓဖြစ်သော မင်းခြင်၊
ပရိစ္ဆိန္တဖြစ်သော ဝိနည်းခြင်တို့၌ဖြစ်၍ ကြိယာနှင့်မယှဉ်ရကား အဘယ်သို့သဒ္ဓ
သဘောသင့်တုံအံ့နည်းဟူငြားအံ့။ ပူဇော်ခြင်း၊ ပိုင်းခြားခြင်း ကြိယာတို့နှင့်
ပူဇော်အပ်သော မင်းခြင်၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ဝိနည်းခြင်တို့၏ အဝိနာဘော
အားဖြင့် ယှဉ်ရကား ထိုကြိယာတို့ကိုလည်း ပြခြင်းကြောင့် သင့်၏ဟူပေ။ ။
အဓိပ္ပါယ် မကျဉ်းမကျယ်ကား အဘိရာဇာ၌ အဘိပူဇိတော ရာဇာ-ဘုရင်သာ
ဝစနတ်ဖြင့် မင်းခြင်၏ ပူဇော်ခြင်းကြိယာနှင့်စပ်ခြင်း။ သမ္ဗန်ကို ပဝတ္ထိနိမိတ်
ပြု၍ ကမ္မသာဓိဖြစ်သော မင်းခြင်ကိုမူချေ။ ယင်း၌တည်သော ပူဇော်ခြင်းကြိယာ
ကို ဌာနပစ္စာဖြင့် အဘိသဒ္ဓါဟောသည်။ အဘိဝိနယေနှင့် အဘိပရိစ္ဆိန္တော
ဝိနယော-ဟူသောဝစနတ်ဖြင့် ဝိနည်းခြင်၏ ပိုင်းခြားခြင်းကြိယာနှင့် စပ်ခြင်း

သမ္ပန်ကို ပဝတ္တိနိမိတ်ပြု၍ ကမ္မသံသင်ဖြစ်သော ငါးနည်းခြမ်းကိုမူချ။ ယင်း၌ တည်သောပိုင်းခြားခြင်းကြိယာကို ဌာနပစာဖြင့် အဘိသဒ္ဓါဟောသည်။ ယင်းသို့ အတိမာလာ စသည်၌ အဘိသဒ္ဓါကဲ့သို့ သာဓနဖြစ်သော ခြမ်းနှင့်တကွ ကြိယာကိုဟောခြင်းကြောင့် သင့်၏ဟူလို။ ။ အဘိဓမ္မ၌လည်း သာဓနဖြစ်သော ဓမ္မခြမ်းနှင့်တကွ ဝုဗ္ဗိ-စသော ကြိယာကို အဘိသဒ္ဓါပြု၍ ယင်းနည်းတူ၏။

နနုစ အတိတ္တမန္တိတိတ္ထေ အဘိသဒ္ဓေါ ကမနကြိယာယ ဝုဗ္ဗိဘာဝံ အတိရေကတံဒီပေတိ။ အဘိညာတာ အဘိလက္ခိတာဘိတ္တေ ဥပဇာလက္ခဏကြိယာနံ သုပါကဉ္စတာ ဝိသေသံ အဘိက္ကန္တေနာတိတ္ထေ ကန္တိယာ အဓိကတ္တံ ဝိသိဋ္ဌတံ ဒီပေတိတိ ဣဒံ ဘာဇယုတ္တံ ကြိယာဝိသေသကတ္တာ ဥပသဂ္ဂဿ။ အဘိရာဇာ အဘိဝိနယောတိ ပန ပူဇိတပရိစ္ဆိန္နေသု ရာဇဝိနယေသု အဘိသဒ္ဓေါ ဝတ္တတိတိ ကထမေတံ ယုဇ္ဈေယျာတိ စေ။ ဣဓာပိ နတ္ထံ ဒေါသော ပူဇနပရိစ္ဆေဒနကြိယာဒီပနတော တာဟိစ ကြိယာဟိ ရာဇဝိနယာနံ ယုတ္တတ္ထာ၊ တသ္မာ ဧတ္ထ အတိမာလာဒီသု အဘိသဒ္ဓေါ ဝိယ အဘိသဒ္ဓေါ သဟ သာဓနေန ကြိယံ ဝဒတိတိ အဘိရာဇ အဘိဝိနယသဒ္ဓါ သိဒ္ဓါ။ ဧဝံ အဘိဓမ္မသဒ္ဓေ အဘိသဒ္ဓေါ သဟ သာဓနေနဝုဗ္ဗိယာဒိကြိယံ ဒီပေတိတိ အယဇ္ဈော ဒဿိတောတိ ဇဗ္ဗဗ္ဗံ။ ။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခနီဒီကာ။

မူလဋီကာ၌ အဘိညာတာပြုယုဂ်၌လည်း စောဒနာထုတ်သည်။ သီလက္ခနီဒီကာ၊ သာရတ္ထဒီပနီတို့၌ မထုတ်။ မူလဋီကာအလိုသော် အဘိညာတာသည်း နာမ်ဖြစ်၍ ဒဗ္ဗပဋ္ဌာနဖြစ်ရကား ထုတ်သင့်သည်။ ယခင်ဋီကာနှစ်စောင်တို့အလိုသော် ကြိယာပဋ္ဌာနအဖြစ်ဖြင့် ဆိုရကား မထုတ်သင့်။ လျော်သည်ချည်း။ အမျိုးကား ဋီကာများနှင့်မညီကြံဆ၍ စောဒနာထုတ်ကြသည်။ မသင့်။ ။

အဘိသဒ္ဓေါ သမာသဝိသယေ အဓိကာရတ္ထံ ပဝတ္တိ အတ္ထဉ္စ ဂဟေတွာ ပာတ္တတိတိ အတ္တာနံ အဓိ အဇ္ဈတ္တာတို့ ဝုတ္တံ။ ။ မူလဋီကာ။

ဥပနဂရန္တိတ္ထေ ဥပသဒ္ဓေါ သသာနေ သမိပေ ပဝတ္တနကြိယံ ဇောတေတိ။ တသ္မာ နဂရဿ သမိပေ ပဝတ္တတိ ကထာဇုတိ ဥပနဂရန္တိဝုတ္တံ။ ။ နိဋ္ဌေသ။

အဘိသဒ္ဓါ၏ ဝုဗ္ဗိ-စသောအနက်၌ဖြစ်သည်ကို တပါးသော ပြုယုဂ်ဖြင့် ဆို၏။ ဤ၌ပြုယုဂ်မရှိလေက မသင့်တန်ရာ ရန်ကြောင့် ဇတ္ထ-စသည်မိန့်။

ယင်းသည်စောဒနာကို နယောနဝါးချက်ဖြင့် ပယ်သည်။ ။ ဇတ္ထစဝုဗ္ဗိ မန္တောပိ မ္မောဝုတ္တာ၊ သလက္ခဏာပိ။ ပ။ အဓိကာပိ မ္မောဝုတ္တာဖြင့် ယခင်ဂါထာကိုဖွင့်သည်။ သတ္တဗေဒဟုဇ္ဇိဟိသမာသံချည်းဟူလို။

တ္ထေဝ၊ ဤအဘိဓမ္မာ၌ကား၊ (စ၊ ကားဝါကျာရ၊ ဣ)။ ၊ ရူပပပတ္တိယဒါ၊ ရူပဘုံ၌ပဋိသန္ဓေ၏။ မဂ္ဂံ၊ အကြောင်းဖြစ်သောဈာန်ကို၊ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ (ဤကား၊ ဗိက္ခဝနန၊ ဈာနဝနနလည်းဟူ၏)။ ဧကံ၊ သော၊ ဒိသံ၊ အရပ်ကို၊ ဝါ၊ အရပ်၌တည်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ၊ မဏိဒီပ၊ ၊ ဖရိတွင်၊ နို့၍၊ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (ဤကား-အာရမ္မဏဝနန၊ ဝုဇီမန္တော၊ ဘာဝနာဝနန၊ ဖရဏာဝနနအားဖြင့် ကြီးပွားခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဗိက္ခဝနန၊ အာရမ္မဏဝနနအားဖြင့် ကြီးပွားခြင်းရှိကုန်သော။

အာရမ္မဏာဒီဟိန္တ သမ္ပယုတ္တ၊ ကမ္မ၊ ဒွါရ၊ ပဋိပဒါ-စသည်ကား အာဒိဝန်။

လောကုတ္တရာသာဓကန္တပူဇာရဟဖြစ်သောကြောင့် သေခါးပ၊ နယေနဟူသည်။ ဇိကာ။ ၊ တပစ္စည်းကား ကတ္တားဘော၌လော၊ ဝါ၊ အတိတ်၌ ဖြစ်၍ ပူဇော်ပြီးဓမ္မသာလော၊ ဝါ၊ သက္ကုဏေယျအဓိပ္ပါယ်လော ရန်ကြောင့် ပူဇာရဟာတိအဓိပ္ပါယောမိန့်၊ ၊ ကံ၌သာ ကာလအမှတ်မရှိ ပူဇော်ထိုက်သောဓမ္မသာ၊ အရဟအဓိပ္ပါယ်သာယူကြ၏။

ဝါ-တပစ္စည်းကား ကံ၌ဖြစ်၍ ပူဇော်အပ်သည်သာ လော ရန်ကြောင့် ပူဇာရဟာတိ အဓိပ္ပါယောမိန့်၊ ၊ ပူဇာရဟသဘောသာဟူလို၊ နောတက္ကော။

သဘာဝပရိန္တိန္ဒတ္တာ၊ ဖုသန-စသော မိမိသဘောဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ကာမာဝစရထက် မဟဂ္ဂုတ်သည်မြတ်ရကား ယင်းနှင့်တကွ မဟဂ္ဂတာ။ ပ။ နယေနဆိုသည်။ ဇိကာ။ ၊ တေန တမေတဿမှာ တက်မြို့၊ တေန ယံ ပုဒ္ဓိမန္တောဝိ အာဒိဟေတုနာ၊ ဧတဿအဘိဓမ္မဿ၊ ဧတံအတ္ထဝစနံစွ။

ဝိနယ၊ သုတ္တ၊ အဘိဓမ္မသဒ္ဓါဟူသော နှေးပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုပြပြီး၍ ပိဋကံဟူသောနောက်ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုလည်း ပြလိုရကား ယံ ပနောတ္ထဝသည်မိန့်။

တ္ထေတေသု အညမညဝိသိဋ္ဌေသု တိသု ဝိနယာဒိသု၊ အချင်းချင်း-ထူးကုန်သော ထိုဝိနယ-စသောသဒ္ဓါသုံးပါးတို့၌၊ ယံပိဋကံ၊ အကြင်ပိဋကသဒ္ဓါသည်၊ အဝိသိဋ္ဌံ၊ မသူးသည်၊ ဝါ၊ တူသည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ-အဝိသိဋ္ဌံသော၊ ယံပိဋကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ပိဋကံ၊ ကို၊ ပိဋကတ္ထဝိဒု။ ပိဋကသဒ္ဓါ၏အနက်ကိုသိကုန်သော ပညာရှိတို့လည်း၊ ပရိယတ္တိန္ဒာအနတ္ထ

တော၊ သင်အပ်သောအနက်၏ တည်ရာဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ဖြင့်၊ အာဟု၊ငြိ၊

ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံကား ဂါထာမဟုတ်။ ပိဋကံ-စသည်သာ အရိယာ ဂါထာ။ နှာ၌ သံယုတ်နှင့်ရွတ်။ စုဏ္ဏိယက ယံတံဖြင့် ဂါထာ၌ ပိဋကံကိုစွဲ။ ။
ယင်းပိဋကံကား သဒ္ဓပဒတ္တက။ အဂ္ဂိသိနိ-စသည်ကဲ့သို့ အတ္တနိဒ္ဓေသော ဝိယ သုဒ္ဓနိဒ္ဓေသော။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ထိုသို့လျက်ပိဋကသဒ္ဓံပြင်၍ သဒ္ဓကား နုပုလ္လိယုကြသည်ကားမသင့်၊
ဋီကာ၊ ။သုတ်ဋီကာတို့၌ ဒုတိယန္တိယာ ယုကြသည်လည်းပမာဒသာ၊
ဋီကာတို့၌ကား သဒ္ဓပဒတ္တကကို သိစေလို၍ ပိဋကသဒ္ဓံဟုခွင့်သည်။ ဧတ္ထ-
ဧတေသု စဘူသု သဒ္ဓေသု-စွဲကြသည်လည်း သာကေယုတ္တိမရှိ။ ။အဝိ
သိဋ္ဌံ၏ အနိပ္ပါယ်ကား ဝိနယ၊ သုတ္တ၊ အတ္တဓမ္မသဒ္ဓါတို့သည် အချင်းချင်း
မဆက်ဆံသောကြောင့် ထူးကုန်သည်။ ပိဋကသဒ္ဓါကား ထိုသုံးပါးနှင့်
ဆက်ဆံသောကြောင့် မထူးဟူလို၊ ဋီကာ၊ ။

ဤပုဗ္ဗုဒ္ဓဖြင့် ပရိယတ္တိ-အနက်၊ ဘာဇနအနက်ကြောင့် ပိဋကမည်သည်
ကိုသာပြသည်။ ယင်းကား ရုဋ္ဌိပုဒ်၊ ပိဋကသဒ္ဓေါ အနိဗ္ဗုဒ္ဓါပိဋိပဒိကော၊
နိရုတ္တိမဇ္ဈိသာ။ ပိဋသဒ္ဓိသဗ္ဗာတေသု ပေဇ္ဇတိ-ပေဇ္ဇတော၊ ပိဋကသဒ္ဓေါ
မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေနာတ်အာဒိသု ပရိယတ္တိယံ ဒိဿတိ။ အထ ပရိသော
အာဂစ္ဆေယျ ကုဒါသပိဋကမာဒါယာတ်အာဒိသု ယသ္မိံ ကသ္မိဉ္စိ ဘာ
ဇနေ၊ သဒ္ဓနီတိ၌ ဆိုသည့်အလိုကား နှစ်နက်အစဉ်သင့် ဝစနတ္ထပြုလေ။
နိဗ္ဗုဒ္ဓါပိဋိပဒိက။

တောန၊ ထိုနှစ်ပါးသောအနက်ရှိသော ပိဋကသဒ္ဓါနှင့်၊ သမောဓာနေတွာ၊
သမာသ်ဌြသဖြင့် ပေါင်း၍၊ ဝါ၊ သမာသ်ဌြ၍၊ ဝိနယာဒယော၊တို့ကို။

ဤအပရုဒ္ဓဖြင့် သမာသ်ဝိဂြိုဟ်ကိုပြသည်။ ပရိယတ္တိပိဟိ၌ ဟိကား
ရှေးနည်းသုံးချက်ဟက်မြဲ၊

ပရိယတ္တိဝိ၊ သင်အပ်သောပါဠိကိုလည်း၊ ပိဋကသမ္ပဒါနေန၊ သင်အပ်
သောပါဠိကိုသင်ယူတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊

ပိဋကံဂန္ဓော သမ္ပာဒိယတိ တေသာတိ ပိဋကသမ္ပဒါနံ။ အဝုတ္တကတ္တုသာဓ်
ပြု။ ဘာဝဗ္ဗဓာန၊ တေကံပိဋကဥဂ္ဂဏှနကဘာဝေန။ ။အဂ္ဂိတ္တရုဋီကာ။

မာဂဏ္ဍထ၊ ဤအယူသာမှန်လှစွာ ဟုမြဲစွာ မမှတ်မယူကြကုန်လင့်။ ၊
မိမိသင်ယူအပ်သော ကျမ်းဂန်၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုပြု၍ မသင်ကြကုန်လင့်
ဟူလို။

အတ္တနော ဂန္ဓသမ္ပတ္တိံ မာဂဏ္ဍထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ ၎င်း။

ယံကိဉ္စိဘာဇနန္တိ၊ အမှတ်မရှိသော တည်ရာကိုလည်း။ ၊ ကုဒါလ
ပိဋကံ၊ ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကို။ ဝါ၊ ပေါက်တူးပေါက်စရှိကို။

ကုပထဝိံ ဒါလတိ ဝိဒါလတိတိကုဒါလော။ ဒန္တဇ တတိယကွရာနှင့်သာ။
ကုပုရိသော—စသည်ကဲ့သို့ ဝိသံယောဂသာလိုသည်။ ။ အယော၊ မယော
ဥပကရဏာပိသေသော။ ဦးကာအကြား။ ။ တာလပဏ္ဍိ ဝေတ္တလတာ ဝိဟိ
ကတော ဘာဇနပိသေသော ဝိဇ္ဇကံနာမ။ ။ ၎င်း။ ။ တသ္မာ—စသည်ကား
လဒ္ဓဂုဏ်ပြု။

ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓကိုဖွင့်ပြီး၍ အပရဒ္ဓကိုဖွင့်လိုရကား ဣဒါနိ-စသည်မိန့်။

ဣဒါနိ၊ ဌ၊ တေန၊ ပ၊ ဥပယျာတိဇ္ဈေ၊ ဌ၊ အတ္ထော၊ ကိ၊ ဝေ၊ သို့၊ ဝေဒိ
တဗ္ဗော၊ ဤ၊ ပေး၊ (အချို့ကား၊ ဣဒါနိ၊ ပ၊ ဥပယျာတိ၊ ကား၊ ဥလ္လိင်္ဂနည်း
ဟူ၏၊ မသင့်)၊ ဝေဒုပိဇ္ဈေန၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် နှစ်ပါးအ
ပြားရှိသောအနက်ရှိသော၊ တေနပိဋကသဒ္ဓေန၊ နှင့်၊ သမာသံကတွာဖြင့်
သမောဓါးနတွာကိုဖွင့်သည်၊ ဥပယျာဌိစပ်။

သဗ္ဗနာမ၊ ဟူလက၊ ဝုတ္တဝုတ္တမာနာ-သိင်ယူခြင်း ။ ဟူသည်နှင့်အညီ။

ဤတွင် ဝုတ္တလိင်ကိုယူစေလိုသောကြောင့် သောဟူသည်။ သဗ္ဗာဒိဟိ
သဗ္ဗနာမေဟိ ဝုတ္တသဝါ လိင်္ဂမာဒိယတေ ဝုတ္တမာနသဝါ။ ၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာ
ဗိုကာ၊ ၊ ကမ္မဓာရည်းဟူသမျှ နောက်ပုဒ်လိင်ကို ယူမြဲဖြစ်၍ ဝိနယပိဋကံ
ဟူသည်။

ကမ္မဓ္မာရိယောစ ဒွန္ဓောစ၊ တဗျရိသောစ လာဘိနော။

တယော ပရပဒေ လိင်္ဂံ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပဒန္တရေ။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

ယထာ ဝုတ္တေ နိဝ နယေနဖြင့် ဝိဇ္ဇက၏ ဒုဝိဇ္ဈကို ညွှန်းသော် ဝိဇ္ဇကဉ္စ
ဟောတိမှာစပ်။ ။ သမာသံတွဲသည်ကို ညွှန်းသော် ဥပယျာမှာစပ်။ ။
ယထာဝုတ္တေနာတိ ဧဝံ ဒုဝိဇ္ဈေနာတိအာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။ ၊ ဦးကာတို့၌
ဖွင့်ခြင်းကြောင့် ဧဝံ ဒုဝိဇ္ဈေန ဝိဇ္ဇကသဒ္ဓေန သမာသံ ကတွာနှစ်ချက်လုံးကို
ညွှန်းသည်ဟုမှတ်။ ။ မဏိဒီပဆရာကား ပဌမကိုသာ နှစ်သက်သည်ဟူ၏။

ပိဋကတ်တို့၌ ပစ္စနတ္ထကောသလ္လသမာ ဖြစ်ကောင်းသလော စုန်ကြောင့်
ဝေ-စသည်မိန့်။ ။စကားဝါကျာချဟူ။ ။(ဥတွာ ကောသလ္လတ္ထံစပ်)။

တေသုပိဋကေသု၊တို့၌၊ ဒေသနာ၊ပ၊ဘောဒဉ္စ၊ ဒေသနာသာသနာကထာ
တို့၏အသုံးကို၎င်း၊ဝါ၊အပြားကို၎င်း၊ဝါ၊ဒေသနာအသုံးအပြား၊ သာသနာ
အသုံးအပြား၊ကထာအသုံးအပြားကို၎င်း၊ (ပဌမ-ဒုတိယကား အင်္ဂါသိတ
ဇ္ဇန်ပုဒ်နှင့်ဘောဒကိုတွဲ၍ အနက်ယူ)။ ။ဘောဒကား ပိသေသတ္ထ၊ ပကာ
ရတ္ထနှစ်ချက်သင့်၊ မဏိဒိပ၊ ။တတိယကား ယဉ္ဇတ္ထဝတောဟူသော
ဂါထာအတိုင်း ဘောဒကိုပုဒ်တိုင်းမှာယှဉ်။

ဘောဒသဒ္ဓေါ ဝိသုဝိသု ယောဇေတဗ္ဗော။ ။ဋီကာ။ ။သာသနာဟု
ဝေါဟာရသို့လိုက်၍ ဣတ္ထိလိင်ရှိတတ်သည်မသင့်။ ။သာသနန္တိ ဝုစ္စဟိ၊သာ
သနာနိ-ဟူသောအဋ္ဌကထာကိုထောက်။ ။သိက္ခာ၊ပ၊ဘာဝဉ္စ၊သိက္ခာပဟာနိ
ဂန္တိရဘောကို၎င်း၊ ဘာဝကို ဂန္တိရမှာယှဉ်။

တိသော သိက္ခာ တိဏိ ပဟာနာနိ စတုဗ္ဗိဓောစ ဂန္တိရဘာဝေါ ဝေဒိ
တဗ္ဗော။ ။အဋ္ဌကထာ။

ပရိယတ္တိဘောဒဉ္စ၊သင်ခြင်းအပြားကို၎င်း၊ (ဝိဘာဝယေဉ္စစပ်၊ဋီကာ)။
ယဟိ'ဝိနယာဒိပိဋကေ၊ ဉ္စ၊ ယံသမ္ပတ္တိ'စ၊ အကြင်ပြည့်စုံခြင်းသို့၎င်း၊ ယံ
ဝိပုတ္တိဉ္စာပိ၊အကြင်ပျက်စီးခြင်းသို့၎င်း၊ ယထာ၊ဖြင့်၊ ဘိက္ခု၊သည်၊ ပါပ
ဏာတိ၊၏။ တဟိ'ဝိနယာဒိပိဋကေ၊ဉ္စ၊ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အခြင်း
အရာကို၎င်း၊ဝိဘာဝယေ၊၏။ ဋီကာ။ ။ဝါ-ယံပရိယတ္တိဘောဒဉ္စ၊သို့၎င်း၊
(ယံသမ္ပတ္တိ'စ၊ ယံဝိပုတ္တိဉ္စာပိ၊ ယဟိ'ရှေးနည်းစွဲ)။ ။သထာယေဟိ ဥပါ
ရန္တာဒိဟေတုပရိယာ သုဏာဒိပကာရေဟိ၊အကြင်ငွေစွဲခြင်း အစရှိသည်
လျှင် အကြောင်းရှိသော သင်ခြင်းအစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်၊ (တဟိ'ရှေး
နည်းစွဲ)။ ။တံသဗ္ဗံ၊ကိုလည်း။၎င်း။

ပရိယတ္တိဘောဒဉ္စ နိဂ္ဂဟိတသောပ။ပရိယတ္တိကား သင်ခြင်းကြိယာ။ ။ပ၊ဋီ
ဟေတု။၎င်း။ ။ဒေသကနှင့်စပ်သော အာဏာဝေါဟာရ ပရမတ်ဖြင့်ပြခြင်း၊
သိစေခြင်းသည် ဒေသနာ၊ သာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သော ယထာပရာဓ-အနု
သောမဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ဆုံးမခြင်းသည် သာသနာ၊ကထေတဗ္ဗဖြစ်သော သံဝရာ
သံဝရဒိဋ္ဌိပိနိဝေဌန၊ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒအနက်ကို ဟောခြင်းသည် ကထာ။ ။
ဤကား သုံးပါးသောအသုံး။ ဋီကာ၊သုတ္တန်ဋီကာ၊အဘိဓမ္မာဋီကာ။ ။ယင်း
ဋီကာတို့အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းကား ဒေသကကိုဉ်၍ ဒေသနာ၊ ဘာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်
အားဖြင့် သာသနာ၊ကထေတဗ္ဗအတ္ထအားဖြင့် ကထာဟူလိုသည်။

ဒေသကဿ ဝသေနေတ္ထံ၊ ဒေသနာ ပိဋကတ္ထယံ။

ဘာသိတုဗ္ဗဝသေနေတံ၊ သာသနန္တိ ပဝုစ္စတိ။

ကထေတဗ္ဗဿ အတ္ထဿ၊ ဝသေနာပိ ကထာတိစ။

ဒေသနာသင်္ဂသနကထာ၊ ဘေဒမွေဝံ ပကာသယေ။ ။ ငဇိရ။

အချို့ကား အန္တတ္ထကိုပြလို၍သာ ယခင်စကားကိုဆိုသည်။ အထူးကို ပြလို၍ဆိုသည်မဟုတ်။ ။ မဏိဒိပဋ္ဌ်ဆိုသည်ဟူကြ၏။ တာသံဝါနာနာ ကရဏံ ဒသေန္တောကထေတဗ္ဗာနန္တိအာဒိမာဟ-စသည်ကို၎င်း၊ ဒေသ နာ၊ သာသနာ၊ ကထာတို့၏ ကရဏာမိကရဏဖြစ်သော ဗာဟုတ္ထကား ပိဋကတ္ထယပင်ဖြစ်၍ အထူးမရှိ။ ဘာဝသာင်ဖြစ်သော ဓာတုတ္ထအန္တတ် သာသုးကြောင်းကိုပြသည်ဟူသော ကျမ်းဆရာအဘော်ကို၎င်း၊ မဆင် ခြင်မိ၍ဆိုခြင်းသာ။ ။ ယင်းနှစ်ဂါထာ၏အကျယ်ကိုပြလိုရကား တတြာ ယံ-စသည်၌။

တတြတာသု ဂါထာသု၊ တို့၌၊ ဝါ-တတြ တေသု တိသု ပိဋကေသု၊ တို့၌၊ ယောဇနာ၊ ဆင်ခြင်။ ။ ပရိဒိပနာစ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြခြင်းသည် ၎င်း၊ ဝါ၊ ပဌမဂါထာ၏အနက်ကိုပြခြင်းသည်၎င်း၊ ဝိဘာဝနာစ၊ ထင်စွာ ပြခြင်းသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ဒုတိယဂါထာ၏အနက်ကိုပြခြင်းသည်၎င်း၊ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ ဝါ၊ လတံ၊ (ယင်းနှစ်ပုဒ်ကား အနက်မထူး၊ ပရိဒိပယေ ဝိဘာဝယေ ဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ ဆိုခြင်းမျှသာ)။

ပရိဒိပနာ ဝိဘာဝနာစာတိ ဟေဋ္ဌာ ဂုတ္တဿ အနုရူပတော ဂုတ္တံ။ အတ္ထ တော ပန ဧကမေဝ။ ဇီကာ။ ။ ဝါ-အကျဉ်းပြခြင်း၊ အကျယ်ပြခြင်းပေး။ ။ ဂုတ္တဒိပနိ။ ။ ဟိ ဝိတ္ထာရ၊ ယောဇနာကား ဒုဋ္ဌိ၊ အချို့ကား သင်္ခေပဟူ၏။

တောနိပိဋကနိ၊ တို့ကို၊ ယထာညှိခံ၊ တိုင်း၊ အာဏာ၊ ပ၊ ဒေသနာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း၊ ယထာ၊ ပ၊ သာသနာနိတိစ၊ ဟူ၍၎င်း၊ သံဝရာ၊ ပ၊ ကထာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း၊ ဂုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

ထိုကို ချဲ့ဆိုရကား ဧတ္တဟိ-စသည်၌။ ။ ဟိကား ဤ၌လည်း ဝိတ္ထာရ၊ ပဌမကား နှစ်ဂါထာလုံး၏ ဝိတ္ထာရ၊ ဤဒုတိယကား တောနိ- စသော ဝါကျအပိုင်း၏ ဝိတ္ထာရ။

ဝါ၊ အကြောင်းကို ပြလိုရကား ဧတ္တဟိ-စသည်၌။ ။ (ဟိကား ကာရဏ)။

ဟိကသ္မာ၊ မူကား၊ ပေး၊ အက္ခရဝိပတ္တိယံ ဟိ-စသည်ကဲ့သို့။

တတ္ထဟိတိ အယံ နိပါတော။ အက္ခရ ပိပတ္တိယံဟိတိ အာဒိသု ဝိယ၊ ကသ္မာ
တိအတ္ထေ ပဝတ္တတိ။ ဇေယျိယ။ ။ ယင်းကား အနာကုလဝစနောဟိ ဘဒန္တ
ဗုဒ္ဓသောသာစရိယော—ဟူသောဦးကာနှင့်မတန်လွန်း။

ဧတ္ထ ဧတေသု ဘိသု ပိဋကေသု၊ တို့တွင်း၊ ဝိနယ ပိဋကံ၊ ကို၊
(ဝုတ္တတိ-ဦးစပ်)။

ပရမတ္ထဒေသနာတိ ဝုတ္တတိက၊ ဣတိ ဝုတ္တတိလိုက်စေ။ ယင်းကား အဓိကာရ
နည်း။ ။ ဝါ—အန္တဒီပကနည်း။ ။ ဆရာတို့ကား ကတ္တားပေး၏။ ဆင်ခြင်။

အာဇာယံကြောင့် အာဇာဒေသနာ ဆိုသနည်း စုန်ကြောင့် အာဇာ
ရဟောန-စသည်မိန့်။

အာဇာရဟောန၊ အာဇာဇာထားခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူသော။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟာကာရဏီကဖြစ်၍ အဝိရိတဟိတောပဒေသ အဖြစ်ဖြင့်
ပမာဏမြောက်သော စကားရှိတော်မူသောကြောင့် ထိုက်သည်ဟူလိုဦးကာ။ ။
အာဇာ ပဏောတုံ အရဟတီတိ အာဇာရဟော။ သီလက္ခန္ဓာဦးကာ။ ။ ဝိမတိ၊
သာရတ္ထဒီပနီကား ဌပေတုံ—ဟူသည်သာထူး၏။

အာဇာဗာဟုလ္လတော၊ များသောအာဇာရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
သဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဝါ၊ အာဇာများသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ။ အဓိပ္ပါယတ္ထ။

ပရမတ်ပညတ်လည်း အပ္ပကအားဖြင့် ရှိသေးသောကြောင့် ဗာဟုလ္လဆို
သည်။ ။ ယင်းဖြင့် ယေဘုယျနည်းကိုပြသည်။ ။ ဝေါဟာဝါရ ပရမတ္ထာနမ္မိ
သန္တာဝတော အာဟ-အာဇာဗာဟုလ္လတောတိ။ ဣတော ပရေသုပိ ဒေသဝ
နယော။ ဦးကာ၊ သုတ္တန်ဦးကာ။ ။ နောက်နှစ်ချက်လည်းနည်းတူ။ ။ ဝိသေ
သေန သတ္တာနံ မနံ အာဟရတိတိ ဝေါဟာရော၊ ပညတ်ရစေ။ ဇေယျိယ။ ။ ဤ
သုံးချက်ကား တပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ကမ္မသာနေပြီ။

ယေတေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ပရရာပရာဓာ၊ များသောလွန်ကျူးခြင်း အ
ပြစ်ရှိကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ တို့ကို။ ယထာပရာဓံ၊ အပြစ်အားလျော်စွာ၊
ဧတ္ထ၊ ဤဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ သာသိတာ၊ ဆုံးမအပ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ကြောင့်။ ပရရော ဗဟုလော အပရာဓေါ ဒေါသော ဝိတိတ္တမေါ ယေသံ တေ
ပရရာ ပရာဓာ၊ ပဌမသံဃာဒိသိသ်သို့ အကြိမ်ကြိမ်ရောက်သောသေယျ
ကထေရ်-စသည်ကိုယူ။ ။ ဦးကာ။ ။ အနောဇ္ဈာဘယာနုသယစရိယာ
မိမုတ္တိကာ၊ များသောအဇ္ဈာသယ၊ များသောအနုသယ၊ များသောစရိတ်၊
များသောရှေးအလေ့အကျက်အားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်း အသိုဆန္ဒ
ရှိကုန်သော။ ဟိ၊ များသောနှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။

သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစ၊ ခန္တီစေဝါနုလောမိကာ။

ဘူတဉ္စ ယံ ဉာဏံ၊ ဧတံ အာသယသညိတံ။ ။

ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ၊ ကမ္မဿကစာ
ဉာဏံ-ဤလေးပါးသည် အဇ္ဈာသယ။ ကာမရာဂစသည့် ခုနစ်ပါးကား အနု
သယ၊ ရာဂစရိုက်-စသော မူလစရိုက် ခြောက်ပါး၊ သံသဂ္ဂ စရိုက် အားဖြင့်
ခြောက်ဆဲ သုံးပါးကား စရိယ။ ဝါ၊ သုစရိုက်၊ ဒုစရိုက်သုံးပါးကား စရိယ။
သတ္တဝါတို့၏ ရှေးအလေ့အကျက်အားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်း အလိုဆန္ဒ
ဟူသော ဟိန၊ ပဏီတ၊ ဟု ဆိုအပ်သော အဘိရုစိနှစ်ပါးကား အဓိမုတ္တိ။ ။
သီလက္ခန္ဓာ၊ ဝိမတိ။ ။ ယနေ့ပင် ရဟန်းပြုအံ့၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူအံ့၊
စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကား အဓိမုတ္တိ။ ။ ဂဏ္ဍိပုဒ်တို့။

ယထာနုလောမံ၊ အဇ္ဈာသယ-စသည်တို့အားလျော်စွာ။ ။ ဓမ္မပုညမတ္တေ၊
ပရမတ္ထတရားအစုအဝေး။

မတ္တကား ဧဝတ္ထ။ ယင်းဖြင့် အတ္တအတ္တနိယကိုကန့်။ ။ အချို့ကား သတ္တ
ဇီဝကကိုကန့်သောဟူ၏။ ။ ဆင်ခြင်။

အဟံ၊ သည်။ မမ၊ ဇာတိ။ သန္တကံ၊ တည်း။ ။ ဣတိသညိနော၊ တဏှာ၊
မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ဤသို့မှတ်ထင်ခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တဝါတို့ကို။ ယထာ
ဓမ္မ၊ ပရမတ္ထသဘောအားလျော်စွာ။

အတ္တအတ္တနိယမည်သည်မရှိ။ ဓမ္မမတ္တသာ ပြခြင်းကိုယူ။ ဇီကာ။ ။ ဤသုံးချက်
ကား တပျူရိသ်နှင့်အဓိကရဏသာနေပြီ။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ (ယောဇနာ၌ ကိမညံဟူ၏)၊ အဇ္ဈာစာရပဋိပက္ခ
ဘုတော၊ လွန်ကျူးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။

ဘူတသန္တ၊ ဤသည်မှာ သန္တ၊ ဝနာပြုခြင်း။ ။ ဟူသည်နှင့်အညီ ဟုတ္တာကျေ။

လွန်ကျူးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော။ ။ (ဘာဝ
ကျေ)။ ဝါ၊ လွန်ကျူးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ။
(ပုင်းဘာဝကျေ)။

ဘူဓာတ်ကား ပတ္တတ္ထ။ အဘိဘိတွာ အာစာရော အဇ္ဈစာရော-ပြီ။ ။
ဇီကာ။

သံဝရာ သံဝရော၊ ငယ်သောစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ကြီးသောစောင့်ရှောက်
ခြင်းကို။ ။

သံဝရကား သာမညကို ဟောသော်လည်း အသံဝရသည် မဟန္တသံဝရကို
ဟောပြီးဖြစ်၍ ခုဒ္ဒကသံဝရကိုသာ ဟောသည်။ အကား ဝုဒ္ဓတ္ထ။ မဟန္တော
သံဝရော ဋီကာ၌ ဟူသည်ကား အဓိပ္ပါယ်ပြသာ။ နသံဝရော-ပြု။ ဘဝါဘဝံ၌
ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကိုရှု။ ။စာရိတ္တ၊ ဝါရိတ္တသီလကို။ ဝါ၊ လဟုက၊ ဂရုက အာပါတ်
ကိုယူ။ ။ဤတွင် သုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာတို့၌ သံဝရာ
သံဝရောတိ ခုဒ္ဒကော မဟန္တောစ သံဝရော။ ကမ္မာကမ္မိဝိယ ဖလာဖလံဝိယစ
ဟူရှိ၏။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ကား မရှိ။ ဋီကာ၊ ဂုဠတ္ထဝိပနီ၊ ယောဇနာတို့၌လည်း
မဆို။

ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဠနာ၊ ဒိဋ္ဌိကိုဖြေခြင်းကို။

ဒိဋ္ဌိယာ ဝိမောစနံ။ ။ဋီကာ။

ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်ခြင်းကို။

အဘူတံ အဘူတတော နိဗ္ဗေဋ္ဌတဗ္ဗန္တိ ယံ အဘူတံ၊ တံ အဘူတဘာဝေ
နေဝ အပနေတဗ္ဗံ-ဟူသော သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာနှင့်အလျော်။ ဝိနိဝေဠနာ၌
မုဒ္ဓဇဒုတိယက္ခရာနှင့်သာလိုသည်။ ။ဝေဠ ဝေဠနေ၊ ဝေဠတိ နိဗ္ဗေဋ္ဌတိ။ ဝေဠနံ။
နိဗ္ဗေဋ္ဌနံ။ ။သဒ္ဓနိတိ။ ။ဝေဠ ဝေဠနေ၊ ကဏ္ဍဿ ဝေဠနံ ကဏ္ဍဝေဠနံ။
မုဒ္ဓဇဒုတိယောယံ။ ။အဘိဓမ္မာဋီကာ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ၊ နာမ်ကို၎င်း ရုပ်ကို၎င်း နာမ်ရုပ်ကို၎င်းပိုင်းခြား
ခြင်းကို။

ကေသေသ သရူပေကသိသံပြု။ ။ဤသုံးချက်လည်း တပျုရိသ် နှင့်အဓိ
ကရဏသာဓနပြု။

ဒေသနာ သာသနာကထာဘောဒ၌ ဝိတ္ထာရကိုပြုပြီး၍ သိက္ခာပဟာနု
ဂန္တိရဘာဝဉ္စ၏ ဝိတ္ထာရကိုပြုခြင်းငှါ တိသုပ္ပိ-စသည်မိန့်။ ။စ၊ ကား
ဝါကျာရက္ခ၊ ပိကား အဝယဝ သမ္ဘိဏ္ဍန။ ။တိသေသာ သိက္ခာစ ဝေဒိ
တဗ္ဗာ၊ တိဏိပဟာနာနိစ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ စ တုဗ္ဗိဓောစ ဂန္တိရဘာဝေါ
ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ဟု-ပယောဇနာ။

နှစ်သုံးလေး၊ ငါး၊ ကံကတ္တားနှင်းထား သည်အရ၊ ကြိယကား၊ ရှေ့မှာ နောက်
ဖူး၊ ကံကတ္တားနှင်းရခြားလိင်၎င်းအတူတည်း။ ။ဟူသည်နှင်းအသီးလိင်ဒိဘတ်
ပြန်၍လိုက်စေ။

အဓိသီလသိက္ခာ ဝုတ္တံ၌ ရှေ့ကိုသာဇွဲသည်။ ဂန္တိရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၌
နောက်ကိုသာဇွဲသည်။ ။ဝါ-တိသေသာ သိက္ခာစ တိဏိ ပဟာနာနိစ စတုဗ္ဗိ
ဓောစ ဂန္တိရဘာဝေါတိ အယမတ္ထော။ ပကာရော ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော

ဇနာ။ ။တထာဟိကား ကာရဏ။ဝါ၊ဒဉ္ဇိ။ဝါ၊ဝိတ္တာရ။ ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလကား အဓိသီလ။မဟဂ္ဂုတ်ဇာန်ကား အဓိစိတ္တ။ လောကုတ္တရာမည်သည် ကား အဓိပညာ။ ။အကျယ်ကို ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌ဆိုလတံ့။ ။ဝိသေသေနဖြင့် အတိသယနည်း၊ ယေဘုယျနည်းကိုပြသည်။ ။နောက် နှစ်ဝါကျသို့လည်း လိုက်စေ။

ကိလေသာနံ၊ သံကိလေသတရားတို့၏။ ဝါ၊ ကိလေသာ တို့၏။ (ဝိတိက္ကမ၌သမ္ပန်၊ ဇိကာ၊ ။ဆဋ္ဌိကံဟူကြ၏။ မသင့်)။ ဝိတိက္ကမပဟာနံ၊ ကာယ၊ဝစိဒ္ဓါရဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းကိုပယ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊၏။ (လိုက်စေ)။ ကသ္မာ၊ ကား။ သီလဿ၊ ၏။ (ဘာဝသမ္ပန်)။ ဝိတိက္ကမ ပဋိပက္ခတ္တာ၊ လွန်ကျူးခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဝိတိက္ကမကား ဘာဝယုဂ်သမ္ပန်။ တဖြောင့်၍ သော်လည်းသမ္ပန်။ ။သီလ ဘေဒဖြစ်အံ့စို့၍ မလွန်ကျူးရာကား သီလသည် ဝိတိက္ကမ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟူလို။ ။ဇိကာ။

ပရိယုဋ္ဌာနပဟာနံ၊ အခွင့်မပေးသည်၏အစွမ်းဖြင့် စိတ်၌ကုသိုလ်ဖြစ် ခြင်းကိုကုန်စေ၍ ကိလေသာတို့၏ တည်ခြင်းကိုပယ်ခြင်းကို။ သာရတ္ထ။ ဝါ၊ အခွင့်မပေးသည်၏အစွမ်းဖြင့် စိတ်၌ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကို ကုန်စေ၍ ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် တည်သောကိလေသာကိုပယ်ခြင်းကို။ ဝိမတိ။ ။ (ထိုးကျင်ခြင်းကိုပယ်ခြင်းကို။ လုယက်၍ တည်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းကို။ ပေးကြသည်ကား ဇိကာနှင့်မညီ)။

သမာဓိဖြင့် မြန်စွာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြူရကား ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူလို။ဇိကာ။ ။ အနုသယကို အရိယမဂ်ဖြင့် အချင်းခပ်သိမ်း ပယ်အပ်ရကား ဆန့်ကျင်ဘက် ဟူလို။ ။၎င်း။

ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ တဒဂ်ပဟာနံ၊ ဆီဗီးရောင်ဖြင့် မိုက်မှောင်ကို ဖြောက်ခြင်းကဲ့သို့ ထိုထိုကုသိုလ် အင်္ဂါဖြင့် ထိုထိုအကုသိုလ် အင်္ဂါကို ပယ်ခြင်းကို။

ဤ၌ အရူအားလျော်စွာ သုဿိလျက်ဖြင့် ဒုဿိလျက်ကိုပယ်ခြင်းကိုယူ။၎င်း။

ဣတရေသု၊သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာတို့၏။ ဝိက္ခန္ဓာန သဒုစ္ဆေဒပ္ပဟာနာနိ၊ အိုးခတ်ခြင်းဖြင့် ရေအပြင်၌ မှော်နှာခြင်းကဲ့သို့ သမာဓိဖြင့် စိတ်အစဉ်၌ နိဝရဏတို့ကို ခွါသောအားဖြင့် ပယ်ခြင်း၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာ အပေါင်းကို စင်စစ်အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းအစွမ်းဖြင့် ပယ်ခြင်းတို့ကို။ ။

တဒဂ်ပုဟာနံ၊ တဒဂ်သတ္တိဖြင့်ပယ်ခြင်းကို၊ ဝိက္ခမ္ဘနသမုန္တေ ဒပ္ပဟာနာနိ၊
ဝိက္ခမ္ဘနသတ္တိဖြင့်ပယ်ခြင်း၊ သမုန္တေဒသတ္တိဖြင့်ပယ်ခြင်းတို့ကို၊ သို့လည်း
ပေး။ ။(သိက္ခာသုံးပါးနှင့် အသင့်ဆိုသည်။ ဒုစ္စရိတ သံကိလေသဿ၊
ကာယ၊ ဝစီဒုစရိတ်ဟူသော သံကိလေသကို၊ ပဟာနံ၊ တဒဂ်သတ္တိဖြင့်
ပယ်ခြင်းကို။

ဇေရုဒ္ဓိ၌ စေတနာကို ဒုစ္စရိတ သံကိလေသဟူ၏။ ။ကာယဝစီဒုစ္စရိတ်
ကိုပင်ယူ။ သို့မှသီလနှင့် သင့်မည်။

တဏှာဒိဋ္ဌိ သံကိလေသာနံ၊ တဏှာ သံကိလေသ၊ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ
တို့ကို။ ။ပဟာနံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနသတ္တိ၊ သမုန္တေဒသတ္တိဖြင့်ပယ်ခြင်းကို။

စတုဗြဟ္မစာရဓမ္မိရာဘာဝေါကို ချဲ့လိုရကား ကောကသ္မိ-စသည်မိန့်။
စကားပက္ခန္တရ။

တ္ထေတေသု တိသု ဝိရကေသုတို့တွင်။

ကောကသ္မိ၊ ဤလေရာ၊ နိဗ္ဗာရဏဌာ၊ သတ္တဗိသက်ဗြ၊ ။ဟူသည်နှင့်အညီ။
နိဗ္ဗာရဏ၌ သတ္တဗိ၊

ကောကသ္မိ၊ ဤ။

ကေသ္မိံ တပုန်ကိုပင် ကေသ္မိံ၊ ကေသ္မိံ-ဟု ခွေဘော်ပြု၍ ရှေ့ပုန်၌ ဝိဘတ်
ကိုချေ၍ ကောကသ္မိံ-ဟူလေသည်။ ။သျှာဒိလောပေါ ပုဗ္ဗဿေကဿ သုတ်။
ဝိစ္ဆာယမေကဿ ခွတ္တေ ပုဗ္ဗဿသျှာဒိလောပေါ ဟောတိ။ ။ဓုန္တိ၊ မောဂ္ဂ
လာနံ။

ခွတ္တံ ဝိစ္ဆာယမေကဿ၊ နေကတ္တဿ နိပါတနာ။ ။သဒ္ဓါငယ်။

ဓမ္မ၊ ပ၊ ဘာဝေါ၊ ဓမ္မဇ္ဇိနက်နံသည်၏အဖြစ်၊ အတ္တဇ္ဇိနက်နံသည်၏အဖြစ်၊
ဒေသနာဇ္ဇိနက်နံသည်၏အဖြစ်၊ ပဋိဝေ ဓမ္မဇ္ဇိနက်နံသည်၏အဖြစ်ကို။

ထိုထိုသရုပ်ကိုပြု၍ ချဲ့လိုရကား တတ္ထ-စသည်မိန့်။

တတ္ထတေသုဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓေသု၊ တို့တွင်၊ တတ္ထတံသ္မိံ ဝစနော
၌၊ စွဲကြ၏။

ဓမ္မောတိ၊ ကား၊ ဥဏ္ဍိဂ်၊ ဣတိကား ပဒတ္တဝိပလ္လာသ။ ။ဝါ-ဓမ္မမည်
သည်ကား၊ ဣတိသဒ္ဓေါ နာမတ္ထော။ ။ယောဇနာ။

ပါဠိ၊ ပုဗ္ဗေ မနဿ ဝဝတ္ထာဝိတ ဖြစ်သော ပရမတ္ထ သဒ္ဓါအစဉ်တည်း။
(သဒ္ဓါဝါဒိ)။ ဝါ၊ ဝစီဘောဒဖြစ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါအစဉ်တည်း။ ၎င်း။ ။

ဝါ၊ မနုဿာဝဝတ္ထာပိတဖြစ်သော နာမပညတ်အစဉ်တည်း။ ပညတ္တိဝါဒီ။ ။
 အတ္ထောတိ၊ ကား၊ တဿာယော ပါဠိယာစွေ။ သဒ္ဓဝါဒီ နှစ်ပါးပညတ္တိ
 ဝါဒီ၊ အစဉ်အတိုင်းပေး၊ နောက်၌လည်း ဤနည်း။ ။ ဒေသနာတိ၊ ကား၊
 မနုဿ၊ စိတ်တော်ဖြင့်၊ ဝဝတ္ထပိတာယ၊ ရှေး၌ မှတ်အပ် ပိုင်းခြားအပ်ပြီး
 သော။ ဝါ၊ ပရမတ်၊ ပညတ်အနက်အားလျော်စွာ ဝါစကသတ္တိဖြင့် ပရမတ္ထ
 သဒ္ဓါတို့၌ မှတ်အပ်ပိုင်းခြားအပ်သော။ ။ တဿာပါဠိယာ၊ ထိုပရမတ္ထ
 သဒ္ဓါအစဉ်ကို။ ရှေး။ ဝါ၊ ထိုဝစိဘောဒဖြစ်သော ပရမတ္ထ သဒ္ဓါအစဉ်ကို။
 အလယ်။ ဝါ၊ ထိုအက္ခရာဝဠိဖြစ်သော နာမပညတ်အစဉ်ကို။ နောက်။ ။
 ဒေသနာ၊ နောက်ကာလသူတပါးတို့အား သိစေခြင်းငှါ ဟောခြင်းဟူသော
 ပရမတ္ထ သဒ္ဓါအစဉ်တည်း။ ရှေး။ ဝါ၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်
 တည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။ အလယ်။ ဝါ၊ သူတပါးတို့
 အား သိစေခြင်းငှါ ဟောခြင်းဟူသော ဝစိဘောဒဖြစ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါ
 တည်း။ နောက်။ ပဋိဝေခေတိ၊ ကား၊ ပါဠိယာစ၊ ဗုဗ္ဗေမနုဿ ဝဝတ္ထာ
 ပိတ ဖြစ်သော ပရမတ္ထ သဒ္ဓါအစဉ်၊ နောက်ကာလ သူတပါးတို့အား
 သိစေခြင်းငှါ ဟောခြင်း ဟူသော ပရမတ္ထ သဒ္ဓါအစဉ်ကို၎င်း။ ရှေး။ ဝါ၊
 ဝစိဘောဒ ဖြစ်သော ပရမတ္ထ သဒ္ဓါအစဉ်ကို၎င်း။ အလယ်။ ဝါ၊ မနုဿ
 ဝဝတ္ထာပိတဖြစ်သော နာမပညတ်အစဉ်၊ သူတပါးတို့အား သိစေခြင်းငှါ
 ဟောခြင်းဟူသော ဝစိဘောဒဖြစ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါအစဉ်ကို၎င်း။ နောက်။
 ပါဠိယာတ္ထဿစ၊ ယင်းသည်ပါဠိ၏အနက်ကို၎င်း၊ ယထာဘူတာဝဗောဓေါ၊
 ဟုတ်မှန်သည်အားလျော်စွာ သိတတ်သော။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊
 သိခြင်းဟူသောဥာဏ်တည်း။

ယင်းဝါဒသုံးပါးတို့တွင် (ဌမ္မဝါဒကား အဘိဓမ္မာဂဏ္ဍိပဒကာရ-စသော
 သဒ္ဓဝါဒီဆရာတို့ဝါဒ။ ။ ဒုတိယဝါဒကား ယင်းသဒ္ဓဝါဒီဆရာတို့ဝါဒပင်။ ။
 တတိယဝါဒကား သီဟဋ္ဌဂဏ္ဍိပဒကာရ-စသော ပညတ္တိဝါဒီဆရာတို့ဝါဒ။ ။
 ဓမ္မအရလည်း ပရမတ္ထသဒ္ဓါ။ ဒေသနာအရလည်း ပရမတ္ထသဒ္ဓါပင်။ ။ သို့သော်
 ဓမ္မနှင့် ဒေသနာ၊ မထူးတကားဟူခြားအံ့။ ထိုထိုအနက်ကို ဟောတတ်သော
 အဖြစ်ဖြင့် ရှေ့၌ မိမိသိအပ်သော သင်ခြင်းစသော အစွမ်းဖြင့် မှတ်အပ်၊ ပိုင်း
 ခြားအပ်သော သဒ္ဓါအစဉ်ကား ဓမ္မ။ ။ နောက်ကာလ သူတပါးတို့အား
 သိစေခြင်းငှါဖြစ်စေအပ်၊ ဟောအပ်သော ထိုထိုအနက်ကို ပြတတ်သော သဒ္ဓါ
 အစဉ်ကား ဒေသနာ-ဤသို့ထူးသည်ဟူပေ။ ။ ပဌမဝါဒ။

ဧတ္ထ စသဒ္ဓေါယေဝ ပါဠိနာမာတိ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ ဓမ္မဿာပိ သဒ္ဓသဘာဝတ္တာ ဓမ္မဒေသနာနံ ကော ဝိသေသောတိ စေ။ တေသံ တေသံ အတ္တာနံ ဗောဓက ဘာဝေန ဥာတော ဥဂ္ဂဟဏာ ဒိဝသေနစ ပုဗ္ဗေ ဝဝတ္ထာပိတော သဒ္ဓပ္ပဗန္ဓော ဓမ္မော၊ ပစ္ဆာ ပရေသံ အဝဗောဓနတ္ထံ ပဝတ္ထိတော တဒတ္ထပကာသကော သဒ္ဓေါ ဒေသနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓိကာ။ ။ ဒေသနာကား ဘာဝသင်္ဂတည်း။ ဝစီဘောဒဖြစ်သော ပရမတ္ထအစဉ်ကား ဓမ္မ။ ထိုထိုဖြစ်စေတတ်သောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကား ဒေသနာ။ ဒုတိယဝါဒ။ ။ အထဝါယထာဝုတ္တသဒ္ဓသမုဋ္ဌာပကော စိတ္တုပ္ပါဒေါ ဒေသနာ။ ။ ဒေသိယတိ သမုဋ္ဌာပိယတိ သဒ္ဓေါ ဧတေနာထိ ကတွာ မုသာဝါဒါဒယော ဝိယ။ တတ္ထပိ ဟိ မုသာဝါဒါဒိသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ မုသာဝါဒါဒိသဒ္ဓေနဝေါဟာရိယတိ။ ၎င်း။ ဒေသနာကား ကရဏသင်္ဂမူ။ ။ သဒ္ဓါကံခံသော် စိတ္တုပ္ပါဒ်။ အနက်ကံခံသော် သဒ္ဓါရစေ။ ။ ပညတ္တိသဒ္ဓါသာ အနက်ကို သိစေတတ်သော်လည်း အကြောင်းရင်းဖြစ်သောကြောင့် ပရမတ္ထသဒ္ဓါကိုပင် အက္ခရသညာတောဟူ၏သို့ တဿာဟေ ဝတ္ထော-ဟူသည်။ ။ တဿာပါဠိယာဒေသနာ-ဟူသည်လည်း ဥပ္ပန္နာစကုသလာ ဓမ္မာ ဘိယျော ဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တန္တိ-ဟူ၏သို့။ ။ သဒိသု။ ။ တတိယဝါဒ၌ သမ္မုတိပရမတ္ထဖြစ်သော အနက်အားလျော်သော ဝါစကသတ္တိအားဖြင့် ပရမတ္ထသဒ္ဓါတို့၌ စိတ်တော်ဖြင့် မှတ်အပ်၊ ပိုင်းခြားအပ်သော နာမပညတ်အစဉ်ကား ဓမ္မ။ ။ ထိုကိုဟောခြင်းဟူသော ဝစီဘောဒဖြစ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါကား ဒေသနာဟူလို။ ။ သမ္မုတိ ပရမတ္ထ ဘောဒဿအတ္ထဿ အနုရူပ ဝါစက ဘာဝေန ပရမတ္ထသဒ္ဓေသု ဧကန္တေန ဘဂဝတော မနသာ ဝဝတ္ထာပိတော နာမ ပညတ္တိပဗန္ဓော ပါဠိဓမ္မော။ ။ ဒေသနာယ ဓမ္မဿစ ကော ဝိသေသောတိ စေ။ ယထာဝုတ္တနယေန မနသာဝဝတ္ထာပိတဓမ္မဿာပရေသံ ဗောဓနဝသေန အတိသဇ္ဇနာဝါ ဘယ ပကာသနာ ဒေသနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟ-ဒေသနာတိ တဿာ မနသာ ဝဝတ္ထာပိတဿ ပါဠိယာ ဒေသနာတိ။ ။ ဝိမတိ။

ပရမတ္ထဝစီဘောဒသဒ္ဓါကို ဓမ္မယူငြားအံ့။ ဝစီဘောဒပြုခြင်းကိုထား၍ ဒေသနာ၏ ဓမ္မမှ အထူးမရှိခြင်းကြောင့် ဒေသနာနှင့်ဓမ္မမထူးခဲ့။ ထိုသို့ဝစီဘောဒပြုခြင်းမှ တပါး၊ နှစ်ပါး-အထူးမရှိခြင်းကြောင့် မနသာ ဝဝတ္ထာပိတဿ ပါဠိယာ ဒေသနာဟူ၍ ဝစီဘောဒပြုခြင်းကိုကြဉ်၍ ဓမ္မနှင့်ဒေသနာ၏ တပါးမဟုတ်သည်အဖြစ်ကို ဆိုသည်။ အထက်၌လည်း ဒေသနာတိ ပညတ္တိဟူ၍ အထူးမရှိသောအားဖြင့် မိန့်သည်။ အကယ်၍ဝစီဘောဒပြုခြင်းမှတပါး အထူးမရှိငြားအံ့၊ ပါဠိယာစ ပါဠိယက္ခဿစ ဒေသနာယစ ယထာဘူတာဝဗောဓေ-ဟု ပဋိဝေဓ၌ ဒေသနာကို အသီးအခြားဆိုရာ၏ သို့မဆိုခြင်းဖြင့်လည်း ဝစီဘောဒပြုသည်မှ တပါး ဒေသနာ၏ ဓမ္မမှမထူးသော

အဖြစ်ကိုပြသည်။ ထိုသို့လျက် ပရမတ္ထဝစိဘောဒသဒ္ဓါကို ဓမ္မယူသော်
 တစုံတခုမျှ မထူးသည်ဖြစ်ရာခဲ၏ဟု သိဟဋ္ဌဂဏ္ဌိပုဂံ၌ သဒ္ဓဝါဒီဆရာတို့
 ဝါဒကို အပြစ်ဆိုသည်။ ။ရှေးပရမတ္ထသဒ္ဓါကား ဓမ္မ၊ နောက်ကာလ
 သူတပါးတို့အား ဟောပြန်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါကား ဒေသနာဟူ၍ ယခင်
 ဆိုပြီးသည်အတိုင်း အနုဋီကာ၊ သာရတ္ထဒီပနီ၌ သဒ္ဓဝါဒီ ဆရာတို့ဝါဒ၌
 အသုံးရှိကြောင်းကိုဆိုသည်။ ပညတ်ဟူသမျှသည် ပရမတ်သဘောကိုစွဲ၍
 ဖြစ်ရကား နာမပညတ်လည်း ပရမတ္ထသဒ္ဓါကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောကြောင့် ပရ
 မတ်စစ်သော်ကား သဒ္ဓါပင်တည်းဟုယူဆ၍ ဓမ္မလည်းသဒ္ဓါသာဟုကော်မိ
 တို့ဆိုကုန်သည်။ ဆိုသော်လည်း ဣတ္ထိပုရိသဒါ အာကာရ၊ ပရိဝိဘက္ကန
 ပုဗ္ဗကဖြစ်သောရာဂ-စသည်၊ မေတ္တာစသည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၏
 အာရုံကိုယူ၍ဖြစ်လျက် ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိကာ ပရိတ္တာရမ္မဏာဟူ၏သို့
 ပရမတ္ထဓမ္မသျှင် အကြောင်းရှိသောကြောင့် ကော်မိဝါဒကိုလည်း မကွဲရဲ
 အပ်ဟူ၏။

ကော်မိ အနုပဝဇ္ဇာယေဝ။ယထာ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိကာ ပရိတ္တာရမ္မဏာ
 တိ ဝုစ္စန္တိ၊ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ဒဠဗ္ဗံ။ ။ဝိမတိ၊ မူလဋီကာ၊အနုဋီကာ၊ သီလံကွန်
 ဋီကာတို့၌ သဒ္ဓဝါဒတို့ ဝိမတိ၌ ပညတ္တိဝါဒကို နှစ်သက်သည်။ သာရတ္ထဒီပနီ၌
 နှစ်ပါးလုံးကိုပင်ဆိုသည်။

ဂန္တိရဘာဝကိုပြအံ့ သောဌာ တိသုပိ-စသည်မိန့်။ ။စ,ကားဘိကျာ
 ရ,ဗ္ဗိ။

ဧတေသု ပိဋကေသု၊ တို့၌၊ (ဂန္တိရာဋ္ဌိပင်)။ ။ဝါ၊ တို့တွင်၊ ဧကေ
 ကသ္မိံ။ (ထည့်စပ်)။ ဧဝံစသောနိဂုံးနှင့်အညီ။ ။ဧတေဓမ္မ၊လ၊ဝေဓာ၊
 တို့သည်။ (ပတိဋ္ဌာနှင့်ဂန္တိရာစပ်)။ ဝါ၊ တို့ကို၊ (ဒုက္ခောဂါဟာဋ္ဌိစပ်)။
 အတ္ထ၊ ဒေသနာပဋိဝေဓတို့သည် ပါဠိဝိသယဖြစ်ရာကား ဧတေသု တိသု
 ပိဋကေသုဟု အာဓာရဖြစ်တန်စေ။ ဓမ္မနှင့်ပိဋကတ်သည် ပါဠိချည်းဖြစ်
 ရကား ဓမ္မ၏အာဓာရ အသို့ဖြစ်အံ့နည်း ဟူငြားအံ့။ ဓမ္မအရပါဠိအစိတ်၊
 ပိဋကအရ ပါဠိအပေါင်း ဖြစ်ရကား ရုက္ခ သာခါ ဟူ၏ သို့ ဖြစ်တန်၏
 ဟူပေ။

တန္တိ သမုဒါယော အဝယဝတန္တိယာ အာဓာရော။ယထာရုက္ခသာခါတိ။
 အနုဋီကာ။ ။တန္တိသမုဒါယထာ အဝယဝတန္တိယာ အာဓာရ ဘာဝတော။
 ပိဋကသုံးပုံဋီကာ။

သသာဒိဟိ၊ ယုန်ငယ်စသောသတ္တဝါတို့သည်၊ ဒုက္ခောဂါဟောပိယစ၊ ဆင်းရဲသဖြင့် သက်ဝင်အပ်၏သို့၎င်း၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ဋီကာ၊ ။ဝါ၊ ဆင်းရဲသော သက်ဝင်ခြင်းရှိ၏သို့၎င်း၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ပိမတိ၊ ။ဝါ၊ သက်ဝင်နိုင်ခဲ့၏သို့၎င်း၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ ။အလ၊ ဣနေယျပတိဋ္ဌာပိယစ၊ ရအပ်သောထောက်ရာ တည်ရာမရှိသို့၎င်း၊ အယုတ္တ၊ ။ဝါ၊ မရအပ်သောထောက်ရာ တည်ရာရှိ၏ သို့၎င်း၊ ယုတ္တ၊ ။ဝါ၊ ထောက်ရာတည်ရာမရနိုင်၏သို့၎င်း၊ ။အဓိပ္ပါယ်။

ဒုက္ခော ဂါဟသာယုချေသော် ကောဒေသော ဂါဟဖြစ်ကောင်းသေး ရကား အလ ဣနေယျပတိဋ္ဌာဟူပြန်သည်။ တစိတ်တဒေသသက်ဝင်ငြား လည်း မရအပ်တေည်နိုင်ဟူလို၊ ။သာရတ္ထ၊ ယင်းသည် လေးပါးသာ ဂန္တီရဖြစ်သည်။ ပိဋကတ်ကား ဂန္တီရမဟုတ်ငြားအံ့၊ ဓမ္မကား ပိဋက ပင်၊ ယင်းဓမ္မသည် ဝါစကဖြစ်၍ ဝဠုဖြစ်သော အတ္တကား ပိသယ၊ ။ ဒေသနာပဋိဝေဓတို့ကား ယင်းအတ္တလျှင် အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ပိသယိ ဤသို့ မိမိသို့အရင်းမူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ပိသယ၊ ပိသယိကိုအရင်းမူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ပိဋ ကတ်တို့၏ ဂန္တီရအဖြစ်ကိုဆိုအပ်သောကြောင့် ဤသို့မစောဒနာသင့်၊ မူလ ဋီကာ၊ အနုဋီကာ၊ သီလက္ခန္ဓ်ဋီကာ၊ သာရတ္ထ။

ဝါ-အဝယဝ ဖြစ်သော ဓမ္မစသည်တို့၏ ဂန္တီရ အဖြစ်ကို ဆိုလျှင် အဝယဝဖြစ်သော ပိဋကတ်၏ ဂန္တီရ အဖြစ်ပြီးသောကြောင့် မစောဒနာ သင့်၊ ပိမတိ၊ ။အတ္ထ၊ ဒေသနာ၊ ပဋိဝေဓ-ဤသုံးပါးကို ပိဋကတ်၏ အစိတ်အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းခဲယဉ်းနိုင်မျှ၊ ။ဝါ၊ ဓမ္မနှင့်ပိဋကမပြားခြင်းကြောင့် ၎င်း ပိဋက၏အနက်လည်း အတ္ထအရဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဒေသနာလည်း မနသာ ဝဝတ္ထာပိတပါဠိကိုမှီ၍ ဝစီဘောဒအားဖြင့် ဖြစ်ရကား နိဿိတ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ပဋိဝေဓလည်း အာရမဏ်ကဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ အဘောဒ၊ ဝစ္စ၊ နိဿိတ တဒါရမ္မဏဖြစ်သော ယင်းလေးပါး၏ ဂန္တီရဘောဖြင့် ပိဋကတ်၏ ဂန္တီရဘောပြီးရကား မစောဒနာသင့်၊ မဏိ ဒိပ၊ ဓမ္မနှင့် ပိဋကတ်၏ အဝယာ၊ အဝယဝိ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘောဒ ယူခြင်းသည်၎င်း၊ ဓမ္မနှင့်ဒေသနာ၏ ပရမတ္ထသဒ္ဓါချည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိဿယ၊ နိဿိတယူခြင်းသည်၎င်း၊ ခဲယဉ်းနိုင်မျှ၊ ဋီကာများနှင့်လည်း ညီ၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်၏ခဲယဉ်းခြင်းကြောင့် ဓမ္မ၊ အတ္တတို့၏၎င်း၊ ဒေသနာ ဉာဏ်၏ခဲယဉ်းခြင်းကြောင့် ဒေသနာ၏၎င်း ဖြစ်စေခြင်းငှါ တတ်နိုင်ခဲ့သော

ကြောင့်၎င်း၊ ထိုပဋိဝေဓေနှင့် အာရုံရှိသော ဥာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏ ခဲယဉ်းခြင်း
ကြောင့်၎င်း၊ ပဋိဝေဓ၏၎င်း၊ ဒုက္ခောဂါဟဂမ္ဘီရဖြစ်သည်ဟူလို၊

တတ္ထ ပဋိဝေဓဿ ဒုက္ခရဘာဝတော ဓမ္မတ္တာနံ ဒေသနာဥာဏဿ ဒုက္ခရ
ဘာဝတော ဒေသနာယစ ဒုက္ခောဂါဟဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ပဋိဝေ
ဓဿ ပန ဥပ္ပါဒေတု မသက္ကုဏေယျတ္တာ တမ္ဘိသယ ဥာဏုပ္ပတ္တိယာစ ဒုက္ခရ
ဘာဝတော ဒုက္ခောဂါဟတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ပိဋကသုံးပုံရှိကာ။

ဂမ္ဘီရဘာဝကို ဟေတုဖလ-စသော နည်းတပါးဖြင့်လည်းပြခြင်းငှါ
အပရော နယော-စသည်ရှိ၏။ ။အတ္တနော ဖလံ ဒဟတိ ပိဒဟတိတိ
ဓမ္မော၊ ဓာဓာတ်ရမ္မပစ္စည်း၊ ဒဟဓာတ်ထင်မှတ်၍၊ တတိယက္ခရာကို
စတုတ္ထက္ခရာပြု။ ဟူကြသည်မသင့်၊ ဓာဓာတ်ဖြင့် ဒဟဓာတ်ရုပ်ပြီးကား
လွယ်၏။ ။ဝစနတ်ဖြင့် ဓမ္မကား ဟေတုဝါစကမှတ်။

ဟေတုပရိယာယ်ကို အဘယ်ဖြင့် သိအပ်သနည်း၊ ရှစ်ကြောင့် ဂတ္တံ-
စသည်ရှိ၏။ ။ပဋိသန္တိဒါဝိဘဏ် ဘဂဝတာ ဂတ္တံ-ဟုထည့်သမ္ပန်။ ။
ဓမ္မပဋိသန္တိဒါဟူသောသမာသ်ပုဒ်၏ ဓမ္မပဋိသန္တိဒါဟူသော ဝါကျကို
ပြလို၍ ဟေတုမှ ဥာဏံ-ဟုဟောတော်မူသည်။ ဓမ္မကို ဟေတုမှ၊ ပဋိ
သန္တိဒါကို ဥာဏံနှင့်သည်။ ထိုငှော် ဟေတုနှင့်၊ ဓမ္မ၊ ဥာဏနှင့် ပဋိသန္တိဒါ
တို့သည် ကောဏ္ဍဖြစ်သဖြင့် ဤအနက်ကိုသိအပ်၏ဟူလို၊

ဟေတာနုသာရေန အရိယတိ အဓိဂမိယတိ သမ္ပါပုဏိယတိတိ အတ္ထော။
ဋီကာ။ ။အရဓာတ်ထပစ္စည်း။ ။ဟေတုဖလဖြင့် အတ္တကိုဖွင့်သည်။ ။
ရှေးနည်း။

ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ သိစေတတ်သောပရမတ္ထ
သဒ္ဓါတည်း။ ။သဒ္ဓါဝါဒီ၊ ။ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိကြောင်းဖြစ်သော၊
ဝါ၊ သိစေတတ်သော မနုဿ ဝဂ္ဂတ္ထာပိတဟုဆိုအပ်သောအက္ခရာဝဋ်ဖြစ်
သောနာမပညတ်တည်း။ ဝါ၊ ထိုထိုအနက်အားလျော်စွာ ဝါစကသတ္တိဖြင့်
ပရမတ္ထသဒ္ဓါတို့၌ စင်စစ်စိတ်တော်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအက္ခရာဝဋ်ဖြစ်
သော နာမပညတ်တည်း။ ပညတ္တိဝါဒီ။ ယထာဓမ္မံ၊ အကြင် အကြင်
အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းသစ်၊ ရ အစရှိသော အကျိုးသဘောသည်။
အတ္တိ၊ ။ တသို့ တသို့ ဓမ္မော၊ ။

ယတသဒ္ဓါ နိစ္စသမ္ပန္နာ ဟူသည်နှင့်နိယတ်တည်း။ ။ဋီကာ။
ဝါ၊ ယထာဓမ္မံ၊ ။ပေးမြ၊

နိယတာန ပက္ခ။ နေိဒိပ။ ။ ပဉ္စမိမ္မတပါးကို အမျှယီဘောဉ် အံပြု၍ ။
န ပဉ္စမ္မာယ မံ ဘာဝေါကွစိတိ အဓိကာရတော။ ။ ရူပသိဗ္ဗိ။

ဝါ-ယထာဓမ္မံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း၊ သင်္ခါရ အစရှိသော
အကျိုးသဘောအားလျော်စွာ။

ဓမ္မကား သဘာဝတ္ထ။ ။ ထိုကြောင့် ဟေတုဖလအကုန်ပေး။

နိဝိဇ္ဇော၊ တည်သော။ (ထည့်)။

နိဝိဇ္ဇောတို့စ နှမိနာ-ပါဠိသေသေန သမ္ပန္နော။ ။ နေိဒိပ။

ဓမ္မာဘိလာပေါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ-စသောအနက်ကို ပြတတ်သော
မဘောက်ပြောသော သဝိညတ္တိကမိတ္တဇသဒ္ဓါ။ သဒ္ဓဝါဒိ။ ။ ဝါ-ဓမ္မာဘိ
လာပေါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ-စသောအနက်ကို ပြတတ်သော မဘောက်
မပြောသော သဝိညတ္တိကမိတ္တဇသဒ္ဓါ၏ အကျိုးဖြစ်သောနာမပညတ်။ ဝါ၊
အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ-စသော-အနက်ကိုပြတတ်သော သဝိညတ္တိကမိတ္တဇသဒ္ဓါ၊
ပညတ္တိဝါဒိ။ ။ ဣတိအယံ၊ ကား၊ အဓိပ္ပါယ်၊ အလိုရှိအင်သောအနက်
တည်း။ ဧဝါဒန္တစ်ပါး။ ဝါ၊ အဓိပ္ပါယ်၊ အဓိပ္ပါယ်သာတည်း။ နော
အတ္ထော၊ အတ္ထစစ် မကုတ်၊ နောက်ဝါဒ။

ဒေသနာတိ ပညတ္တိ၌ သဒ္ဓဝါဒိအလိုကား ဒေသိယတိ အတ္ထော ဧတေ
နာတိ ဒေသနာ၊ ပကာရေနဉာဏိယတိ ဧတေန ပကာရတော ဝါ ဉာပေတိတိ
ပညတ္တိ-ပြု။ ဝစီဘေဒဖြစ်သော ဧကေကက္ခရ ပရမတ္ထသဒ္ဓါရစေ။ ။ ဤကာ
စသည်။ ပညတ္တိဝါဒိကား အက္ခရာဝဋ္ဋိဖြစ်သော နာမပညတ်ဟူ၏။ ။ ဓမ္မာဘိ
လာပေါတိ အဓိပ္ပါယ်သော သဒ္ဓဝါဒိကား အဘိလ္လပ္ပတိ ဥစ္စာရိယတိတိ အဘိ
လာပေါ။ ။ ဓမ္မော သဘာဝေါ အဝိပရိတော အဘိလာပေါ ဓမ္မာဘိလာပေါ။
အဝိပရိတအတ္ထကို ပြတတ်သောကြောင့် အဝိပရိတဖြစ်သည်။ ။ အတ္ထဗျဉ္ဇန
ကော အဝိပရိတာတိလာပေါ။ ။ ဤကာ၊ အနုဋီကာ။

သာ မာဂဓါ မူလဘာသာ၊ နရာယာယာဒိကပ္ပိကာ၊

ဗြဟ္မာနောစ သု တာလာပါ၊ သမ္ပုဋ္ဌါစာပိ ဘာသရေ။ ။ ဟူသော
မူလဘာသာကိုသာယူ။

ဧတေန ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ ဉာဏံ နိရုတ္တိ ပဋိသန္ဓိဒါတိတ္ထေ ဂုတ္တံ ဓမ္မ
နိရုတ္တိ ဒေသတိ။ ။ မူလဋီကာ၊ သီလက္ခနိဋီကာ၊ သာရတ္ထ။ ။ ဓမ္မကား သဘာ
ဝတ္ထ။ အဝိပရိတတ္ထလည်းဟူကြ၏။ ။ ဧကေကက္ခရဖြစ်သော သဝိညတ္တိက ဝစီ
ဘေဒ ပရမတ္ထသဒ္ဓါ-ဟူသော ဓမ္မနိရုတ္တိသည်သာ ဒေသနာတိ ပညတ္တိ၌ အလို

ရှိအပ်သော အနက်ကို ပရမတ္ထသဒ္ဓါမှ လွတ်သော အက္ခရာဝဠိဖြစ်သော နာမ ပညတ်ကား အလိုရှိအပ်သော အနက်မဟုတ်ဟူ၏။

အဓိပ္ပါယ်တိုး-တေန ဒေသနာတိ ပညတ္တိတိ ဧတံ ဝစနံ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိ၊
လာပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။နတဗ္ဗိနိမုတ္တံ ပညတ္တိံ သန္ဓာယာတိ ဒေသတိ။ ။
မူလဒ္ဓိကာ၊ သီလက္ခန္ဓဒ္ဓိကာ၊ သာရတ္ထ။

ပညတ္တိဝါဒီကား ပိတ္တဇသဒ္ဓါကို ရှုတ်သည်ရှိသော် ထိုအားလျော်
သော နာမပညတ်ကိုယူ၍ ထိုနာမပညတ်ဖြင့် ပြအပ်သော အနက်ကို သိ
ခြင်းကြောင့် သုဏန္တမှထောက်သော် ပရမတ္ထသဒ္ဓါကား အကြောင်း၊
ပညတ္တိသဒ္ဓါကား အကျိုး၊ သို့အကြောင်းကိုသာ အကျိုး၌တင်၍ ကာရဏူ
ပစာအားဖြင့် ဆိုခြင်းသာ၊ အက္ခရာဝဠိဖြစ်သော နာမပညတ်သာ အလို
ရှိအပ်သောအနက်ဟူ၏။

ဒေသနာတိ ပညတ္တိတိတ္ထေ ပညတ္တိဝါဒီနော ပန ဧဝံ ဝဒန္တိ။ ကိဉ္ဇာပိဓမ္မာဘိ
လာပေါတိ တ္ထေ အဘိလပ္ပတိတိ အဘိလာပေါတိ သဒ္ဓေါ ဝုစ္စတိ။ နပဏ္ဏတ္တိ။
တဿာပိ သဒ္ဓေ ဝုစ္စမာနေ တဒနုရူပံ ဝေါဟာရံ ဂဟေတွာ တေန ဝေါဟာရေန
ဒိပိတဿ အတ္ထဿ ဇာနနတော သဒ္ဓေ ကထိတေ တဒနုရူပါ ပဏ္ဏတ္တိပိ
ကာရဏူပစာရေန ကထိတာယေဝ ဟောတိ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ဒေသနာတိ ပညတ္တိဟုနာမပညတ်ကိုပြုပြီး၍ ပရမတ်မှလွတ်သော
ပညတ်မည်သည်မရှိရကား ယင်းကိုပရမတ်စစ်သော် သဝိညတ္တိကပိတ္တဇ
သဒ္ဓါပင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုသာပြသည်။ အတ္ထစင်စစ်ကိုပြသည်မဟုတ်ဟူ၏။

အထဝါ-ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အတ္ထောတိ အဝတွာ ဓမ္မာဘိလာပေါတိ
အဓိပ္ပါယ်တိ ဝုတ္တိက္ခာ ဒေသနာနာမသဒ္ဓေါ နဟောတိတိ ဒိပိတမေဝါတိ။
၎င်း။ ။ဤအရာဝယ် သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာတို့၌ ဒေသနာ
စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုပြသောပါဌ်ရှိ၏၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌ကား မရှိ။

ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ ဝါ ဇေတန၊ ပဋိဝိဇ္ဈနံ ဝါတိ ပဋိဝေဓော-ဟု
မူစေလိုရကား ပဋိဝေဓောတိ အဘိသမယောမိန့်။

အဘိသမေတိ အဘိသမေန္တိ ဝါ ဇေတန၊ အဘိသမယနံ ဝါတိ အဘိ
သမယောပြု၊ ဉာဏ်ရစေ၊ ထို ပဋိဝေဓကို ပဘောဒ၊ အာကာရ၊ အာရမ္မဏ၊
သဘာဝသေးပါးဖြင့် ထင်ရှားပြခြင်းငှါ သောစသည်မိန့်။

သောစ လောကီယော လောကုတ္တရောဖြင့် ပဘောဒကို ပိသယတော အ
သမ္မောဟုတောစဖြင့် အာကာရကို ဓမ္မေသု အတ္ထေသု ပညတ္တိသုဖြင့် အာရမ္မ

ဏကို အတ္ထာနုရူပံ၊ဓမ္မာနုရူပံ၊ ပညတ္တိပထာနုရူပံ၊အဝဗောဓောဖြင့် သဘာဝ
ကို ပြသည်။ ။စ၊ကား တပ္ပါကဋီကရဏ။ဋီကာ။ ။ဝါ-ဝါကျာရန္တ။ ။
ယောဇနာ။

သော အဘိသမယော၊ ထိုအဘိသမယသည်။ ဝါ၊ဥာဏ်သည်။လော
ကီယော၊ လောကီဖြစ်သော၊ ဝိသယတော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်၊ ။
(ကရဏပုဒ်ကျေ)။ အတ္ထာနုရူပံ၊ သင်္ခါရ-စသော အကျိုးအားလျော်စွာ၊
ဓမ္မေသု၊ အဝိဇ္ဇာ-စသောအကြောင်းတို့၌၊ ဓမ္မာနုရူပံ၊ အဝိဇ္ဇာ စသောအ
ကြောင်းအားလျော်စွာ၊ အတ္ထေသု၊ သင်္ခါရ-စသောအကျိုးတို့၌၊ ပညတ္တိ
ပထာနုရူပံ၊သဒ္ဓပညတ်ဖြင့် ဟောအပ်သောတရားအားလျော်စွာ၊ ဝါ၊နာမ
ပညတ်ဖြင့် ဟောအပ်သော တရားအားလျော်စွာ၊ သာရတ္ထ၊ ။ဝါ၊
ခြောက်ပါး အပြားရှိသော နာမ ပညတ်၏ အကြောင်းအား လျော်စွာ၊
ဝိမတိ၊ ။ပညတ္တိသု၊သဒ္ဓပညတ်တို့၌၊ ဝါ၊နာမပညတ်တို့၌၊ (ယခင်ဝါဒ
နှစ်ပါးအားလျော်စေ)၊ အဝဗောဓောစ၊သိတတ်သောသိကြောင်းဖြစ်သော
သိခြင်းဟူသော ဥာဏ်၎င်း၊ လောကုတ္တရော၊ သော၊ အသမ္မောဟတော၊
မတွေဝေသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊သမ္မောဟကင်းသောအားဖြင့်၊ အတ္ထာနုရူပံ၊
(စသည်ပေးမြဲ)။ ။အဝဗောဓော၊ ၎င်းတည်း၊ (သို့စွဲ၍သမ္ပန်)၊ ။ဝါ-
လောကီယောစ၊သော၊ လောကုတ္တရောစ၊သော၊ အဘိသမယော၊သည်။
ယထာက္ကမံ၊တိုင်း၊(ထည့်)၊ ။ဝိသယောစ၊၎င်း၊အသမ္မောဟတောစ၊၎င်း၊
အတ္ထာနုရူပံ၊စသည်ပေးမြဲ၊ အဝဗောဓော၊ ထည့်၊ ။(သို့ပေါင်း၍သော်
လည်း သမ္ပန်)။

ဝိသယတောကား အဝဗောဓော၌ အရမတုံသောကြောင့် ဘိနုတ္တ
ဝိသေသနု၊ အသမ္မောဟတောကား အရတုံသောကြောင့် အဘိနုတ္တ ဝိသေ
သနုမောဟကိုပယ်ခြင်းပင် ပဋိဝေဓဟူသို၊ လောကုတ္တရဖြစ်သော ပဋိ
ဝေဓသည် နိဗ္ဗာန်ကိုဝိသယအားဖြင့် ကြွင်းသည်ကို အသမ္မောဟအားဖြင့်
ဟုလောကုတ္တရ၌ ကေဆရာတို့ကား နှစ်ချက်ဟူ၏။

လောတ္တရော ဧဝ ဝါ အဘိသမယော ဝိသယတော နိဗ္ဗာန သင်္ခါတဿ
အတ္ထဿ ဣတရဿ မဂ္ဂါဒိကဿ အသမ္မောဟတောတိပိ ဧကေ။ ။ဝဇီရ၊
အဘိဓမ္မဂုဠတ္တံ နှစ်ပါးလုံးပင် နှစ်ချက်စီယူ၏။ဋီကာများနှင့်ညီ။

လောကီပဋိဝေဓကား မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာဥာဏ် သာမန်၊
မဏိဒိပ။

အနိစ္စ၊စသော လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိ၍ဖြစ်ရကား ဝိပဿနာဉာဏ်။
အနိစ္စာဒိလက္ခဏာံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပဝတ္တတ္တာ ဝိပဿနာစိတ္တာနိ ဝိသယတော
လောကိယာဘိသမယော။ ။ဝဇီရ။

လောကုတ္တရာပဋိဝေဓကား မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ။နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏောမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တေ။
ဋီကာ။

ဝိသယတောကား ဤကားအကြောင်း၊ ဤကား အကျိုး၊ ဤကား ထို
နှစ်ပါးနှင့်လျော်သော သဒ္ဓပညတ်၊နာမပညတ်ဟုအာရုံပြုသဖြင့်သိသည်။
အသမ္မောဟတောကား ထိုအကြောင်းအကျိုးပညတ်တို့၌ မောဟကိုဖျက်
ဆီးသဖြင့် သိသည်။ အတ္တာနုရူပံ ဓမ္မေသုကား အဝိဇ္ဇာအကြောင်း၊သင်္ခါရ
အကျိုးသင်္ခါရကိုအဝိဇ္ဇာဖြစ်စေသည်။ဤသို့စသည်ဖြင့်သိသည်။ဝါ၊ပုညာ
ဘိသင်္ခါရ၊အပုညာဘိသင်္ခါရ၊အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရ-သုံးပါးတွင်အပုညာဘိ
သင်္ခါရ၏သမ္ပယုတ်အဝိဇ္ဇာသည်အကြောင်းကြွင်းသောသင်္ခါရ၏ ဝိပ္ပယုတ်
အဝိဇ္ဇာသည်အကြောင်း ဤသို့စသည်ဖြင့် သိသည်။

ဓမ္မာနုရူပံ အတ္တေသုကား အဝိဇ္ဇာကြောင့်သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရကြောင့်
ဝိညာဏ်-စသည်ဖြင့်သိသည်။

ပညတ္တိပထာနုရူပံ၊ပညတ္တိသုကား သဒ္ဓပညတ်၊နာမပညတ်ဖြင့်ဟော
အပ်သောပညတ်၏ အကြောင်းအားလျော်စွာ သဒ္ဓပညတ် နာမပညတ်တို့၌
သိသည်။ ။ဋီကာနှင့်အညီ၊ဤအရာဝယ် သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာ
အဋ္ဌကထာတို့၌ အဝိပရိတသဘာဝကိုပြသောပါဌ်ရှိ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌
မရှိ၊ဤနောက်နည်းဖြင့်လည်း ဂန္တိရဘာဝကိုပြခြင်းငှါဣဒါနိ-စသည်မိန့်။

ဣဒါနိ ဇေတေသု ပိဋကေသု စတုမ္ဘိဓေ ဂန္တိရဘာဝေါဝေဒိတဗ္ဗေ-
ဟုထည့်သမ္ပန်၊ ။ယသ္မာ ဇေတေသု ပိဋကေသု ဒုက္ခော ဂါဟံ၊ပ၊တထ္ထာ
ဂန္တိရံ-ဟုယောဇနာ။

ဓမ္မဇာတံ၊ အတ္တဇာတံ၌ ဇာတကား နိကာယေ သမ္ဘိသမည ပသု
တိသု ကုသလေ ဘဝေ ဝိသေသေသု မနာယဉ္စ၊ ဇာတိသင်္ခါတက္ခဏေ
ဟူသည်တွင် ဘေဒုတ္တ။ ဝါ-တဗ္ဗေ၊ယထာယထာ၊ဖြင့်၊ ဉာပေတဗ္ဗေ၊
သော၊ အတ္တော၊ သည်၊ သောတူနံ၊ တရားနာသု နတ်လူ ပရိသတ်တို့၏၊
ဉာဏဿ၊အား၊ အဘိဓမ္မေ၊ ဂြေဟူသည်၊ ဟောတိ၊၏၊ တထာတထာ၊
ဖြင့်၊ တဒတ္ထဇောတိကာ၊ ထိုအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော၊ ယာစာယံ
ယာစအယံဒေသနာ၊ အကြင် ဒေသနာသည်၎င်း၊ (အတ္ထိဗ္ဗာစပ်)။ ။တ္ထေ

တောသု တံတံပိဋကဂတာသု ဓမ္မတ္ထဒေသနာသု၊ ထိုထိုပိဋကတ်၌ဖြစ်
သော ထိုဓမ္မအတ္ထဒေသနာတို့၌၊ ဋီကာ။ ။တ္ထေ၊ ဤဓမ္မအတ္ထဒေသနာတို့၌၊
(လည်းပေးကြ၏)။ တေသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝါ၊ သည်။ (ဒုက္ခောဂါဟံ၊
အလန္တနေယျ ပတိဋ္ဌံ ဂန္တိရံတို့၌ လျော်ရာစပ်)။ ။အနုပစိတကုသလ
သန္တာရေဟိ၊ မဆည်းပူးအပ်သော အကုသိုလ်-သန္တာရ မရှိကုန်သော၊
ယုတ္တတ္ထ။ ဝါ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်သန္တာရ မရှိကုန်သော၊ အ
ယုတ္တတ္ထ။ ဝါ၊ ကုသိုလ်သန္တာရကိုမဆည်းပူးကုန်သော။ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

အဓိန္ဒာဒိဓမ္မ၊ သင်္ခါရာဒိအတ္ထတို့၏ သိနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဒေသနာ၏ ယင်း
နှစ်ပါးကို ပညတ်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောကြောင့် ပဋိဝေဓ၏ဖြစ်စေခြင်း၊ အာရုံ
ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဒုက္ခောဂါဟဂန္တိ ဖြစ်သည်။ ။ဋီကာ။ ။
နက်သောရေကို နှိုင်းယှဉ်သော ငြိုးစသည် ဒီဃပမာဏဖြစ်သကဲ့သို့ ဂန္တိရ
ဖြစ်သော ရှေးသုံးပါးကို သိသော ပဋိဝေလည်း ဂန္တိ ဖြစ်သည်။ ဝဇီရေ။ ။
ဧဝံပိဋံ ပိကား သမ္ဗုဏ္ဏန။ ရှေးနည်းကိုပေါင်း။

ပဌမဂါထာ၏ အနက်ကို အကြွင်းမဲ့ဖွင့်ပြပြီးဟုသိစေလိုရကားတ္ထော
ပတာ-စသည်မိန့်။ ။ယင်းစကားကို မဆိုဘဲပင်ပြီးကောင်းပြီးလျက် ဆို
ပြန်သဖြင့် အပြည့်အစုံပြေသည်ကို သိစေသည်။ ။ပြီးကောင်းပြီးလျက်
ဆိုပြန်ခြင်းကား နိယမအတ္ထန္တရိညာပနတွင် တပါးပါးရပြီ။ ။သိန္ဓေ
သတျာရတ္ထော၊ အတ္ထန္တရိညာပနာယဝါ၊ ဟောတိ နိယမာယဝါ။ ။
ဈာသ်၊ စကား ဝါကျာရတ္ထ၊ တ္ထောဝတာ တေံ ပရိမာဏဝန္တေန ဝစနတ္ထန္တ
မေန၊ ဖြင့်။ တဒ္ဓိတ်ပြု၊ ရူပသိဒ္ဓိ။ ဝါ၊ တ္ထောဝတာ-တ္ထောကေန ဝစနတ္ထန္တ မေန၊
ဖြင့်။ ။ပရိန္တေဒနိပါတ်၎င်း၊ အယံဂါထာ၊ သည်။ ဂုတ္တတ္ထော၊ ဖွင့်အပ်
ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ရှိသည်။ ပရိ၊ ပ၊ ဣတိ၊ ဟူသော၊ တ္ထောပန၊ ဤဂါထာ
၌ကား၊ ပနကား၊ ပက္ခန္တရ-ဧဝံ အတ္ထော ဝိနိစ္ဆယော ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
(ထည့်)၊ ဘိသု ပိဋကောသု၊ ။ ဝါ၊ တို့တွင်၊ ကောကသ္မိ၊ ။(လိုက်စေ)၊
ကောကသ္မိန္တ အဓိကာရတောဝါ ပကရဏထောဝါ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သာရတ္ထ။
ပရိယတ္တိယော၊ သင်ခြင်းတို့သည်။ ဘာဝသာမိ၊ ဝါ၊ သင်အပ်သောပါဠိတို့
သည်။ ကမ္မသာမိ။

သင်ခြင်းကြိယာသုံးပါးနှင့် ယှဉ်ရကား သင်အပ်သော ပါဠိကိုပင် သုံးပါး
ဟူသည်။ ၎င်း။ ။အလဂဗ္ဗေါ အလဂဗ္ဗဂဟဏံ ဥပမာ ဧတိသာတိ အလ
ဂဗ္ဗပမာ။ အလဂဗ္ဗဖြင့် ဖမ်းခြင်းကြိယာကိုယူ။ အာပူပိကော-ဟူသည်၌ အပူပ
ဖြင့် အပူပခါဒနကိုယူ၏သို့ မှုကိုစားခြင်း အလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ မှုကိုစားခြင်း

အလေ့မရှိသည် ပေး။ ။ဝါ-ဂဟဏလောပ။ သြဋ္ဌမုခဟူ၏သို့။ ဇီကာ။ ။
ဤကိုထောက်၍ လောပမကြိတ် အနက်လွန်ယူသောနည်းရှိသည်ဟုမှတ်။

အလံ ပရိယတ္တော ပရိပုဏ္ဏော ဂဒေါအဿာတိ အလဂဒ္ဓေါ။ အာသိဝိသ
ရစေ။ ။အနုနာသိကလောပံ ဒကာရာဂဗ္ဗေ ကတွာ-ဟူ၏။ ။အယံ ဇိဝိတံ
ဟရဏ သမတ္တော ဂဒေါ အဿာတိ ဝါ အလဂဒ္ဓေါ။ ။၀ နုဒုက္ခတော
နိဿရဏံ အတ္တော ပယောဇနံ ဧတိဿာတိ နိဿရဏတ္တာ။ ။ဘဏ္ဍာ
ဂါရေ နိယုတ္တော ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဝိယာတိ ဘဏ္ဍာဂါရိ
ကော။ ဓမ္မရတနနုပါလက ရစေ။ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိက
ပရိယတ္တိ။ ။သင်ခြင်း၊ သင်အပ်သောပါဠိ။ ဝစနတ္ထအတိုင်းနှစ်ချက်ပေး။

မြွေဖမ်းခြင်းသျှင် ဥပမာရှိသည်ကို အလဂဒ္ဓုပမာ ဟူသော် သုဂဟိ
တသည်လည်း ဤဥပမာဖြင့်ပင် အလဂဒ္ဓုပမာသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်
သောကြောင့် အလပဒ္ဓုပမာမည်သင့်၏ ဟူငြားအံ့။ နိဿရဏတ္ထ၊ ဘဏ္ဍာ
ဂါရိက ပရိယတ္တိအမည်အသီးဆိုးပြီးရကား ပါရိသေသနည်းဖြင့် ဒုဂ္ဂဟိတ
သာ သို့မည်သင့်၏ဟူပေ။ ဇီကာ။ ။

ဟိ-ဝိတ္ထာရ၊ ဝါ၊ တပ္ပါကဋီကရဏ၊ ဝါ၊ ဒဋ္ဌိ၊ တတ္ထ တာသု တိသု ပရိ
ယတ္တိသု၊ တို့တွင်၊ ယာပါဠိ၊ ကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတာ၊ မကောင်းသဖြင့် သင်အပ်၏။

တတ္ထ ဟိ ပါဠိယောဝ ဒုဂ္ဂဟိတာ ပရိယာပုဋ္ဌာတိစ ဝတ္ထု ဝဋ္ဌတိ။ ။
ယာ၊ အကြင်သင်ခြင်းကို။ ပေးကြ၍ စာရိတံ ပက္ကမတိ၊ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိဒ္ဓိ-
ဟူသကဲ့သို့အဘေဒဖြစ်လျက် ဘေဒဝေါဟာရ ဟူကြ၏။ ဇီကာများနှင့်မညီ။

ဒုဂ္ဂဟိတာဘာဝကိုပြလိုရကား ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဋ္ဌာမိန့်။
ဇီကာ။ ။

ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု၊ သူတပါးအပြစ်ကို ဆောင်လိုခြင်း အစရှိသော
အကြောင်းကြောင့်၊ လက္ခဏတ္ထ။ ။

အယံ ပရဝဇ္ဇာနုပနယနလက္ခဏေ ဥပါရမ္ဘော နာမ ဝုစ္စတိ။ ။သမ္မော
အဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ သူတပါးဝါဒ၌ အပြစ်တင်လိုခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်
သာရတ္ထ။ ။

အာရမ္ဘနံ အာရမ္ဘော ဘူသော အာရမ္ဘော တထာပရဿ ဝါဒေ ဒေါ
သာရောပနန္တိ အတ္တော။ မဏိဒီပ။ ။တေ ပရေသံ ဝါဒေ ဒေါသာရောပနာ
နိသံသာစေတု ဟုတွာ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ပရိယတ်ကိုမှီ၍ သူတပါးတို့အား ကဲ့ရဲ့ချွတ်ချယ်လိုခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။

ဥပရမ္ဘော နာမ ပရိယတ္တိ နိဿာယ ဥပရမ္ဘနံ။ ။ဝိမတိ။

ဝါ၊ ကပ်၍ သူတပါးတို့စိတ်ကို ဖျက်ဆီးလိုခြင်းအစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ ။

ဥပဂစ္ဆိာ ပရေသံ စိတ္တဿ အာရမ္ဘနံ ဝိကောပနံ ဥပရမ္ဘော။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။ ။ဣတိဝါဒပမောက္ခ။ လာဘသက္ကာရ-စသည်ကား အာဒိဝန်။ သာရတ္ထ။ ။ယင်းနှစ်ပုဒ်ဖြင့် ဒုဂ္ဂဟိတာ၏ သဒ္ဓတ္ထ၊ သရူပတ္ထကိုပြသည်။ ၎င်း။

ယံပရိယတ္တိဒုဂ္ဂဟဏံ၊ အကြင်မကောင်းသဖြင့် သင်အပ်သောပါဠိကို။ ဝါ၊ အကြင်ပရိယတ်ကို မကောင်းသဖြင့် သင်ခြင်းကို။ (နိယတာနပေက္ခ)။ မူလပဏ္ဏာသကော၊ အလဂဒ္ဓုပမာသုတ္တေန္တိ၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ၊ (ထည့်သမ္ပန်)။ ။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ။

ယင်းပုဒ်ကား သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာရုက္ခော-စသည်ကဲ့သို့ ပဋိဘာဂတ္ထနိပါတ်။ ။သဒ္ဓနီတိ။

အလဂဒ္ဓတ္ထိကော၊ မြွေဟောက်ကို လိုချင်သော။ ဝါ၊ မြွေဟောက်ဖြင့် အလိုရှိသော။ ဝါ၊ လိုအပ်သောမြွေဟောက်ရှိသော။ (ဝစနတ္ထကို ကုသလတ္ထိကာနံမှာရှု)။ အလ၊ ပ၊ သိ၊ ရှာလေ့ရှိသော၊ အလဂဒ္ဓုပရိယေသနံ၊ မြွေဟောက်ရှာခြင်းငှါ၊ (ကိမတ္တိန္တကဲ့သို့သဒ္ဓဒါနိန္တ ပဌမာ)။

အလဂဒ္ဓုပရိယေသနံ စရမာနောတိ အလဂဒ္ဓုပရိယေသနတ္ထံ စရမာနော။ ။ဦးကာ။

ဝါ-အလဂဒ္ဓုပရိယေသနံ၊ မြွေဟောက်ရှာရာအရပ်သို့၊ အဓိကရဏသဘင်၊ အာစရိယဝါဒ၊ စရမာနော၊ သွားလာလှည့်လည်သော၊ ပုရိသော၊ သည်။ ဝါ-စရမာနော၊ သွားလာလှည့်လည်သည်ရှိသော်၊ (လက္ခဏန္တိ မာန)။ ဝါ၊ စရမာနော၊ သည်၊ ဘဝေယျ၊ ဇာ။ (ပရိကပ္ပေါပမာထင်အောင် ပရိကပ္ပတ္တိသတ္တမိနှင့်ထည့်)။ တမေနံ တံဇေနံ အလဂဒ္ဓု၊ ကို၊ ဘောဂေဝါ၊ ကိုယ်၌၎င်း။

ဘောဂေါ တု ဖဏိနော တနု။ အဘိဓာန်။ ။ဘုဇဘိတိ ဘောဂေါ၊ ဘုဇကောဋီလေ၊ ဇာ။ ယင်းဦးကာ။ ။ထိုကြောင့် အဇ္ဈေယျကြသည်ကို ဆင်ခြင်။

နဂုံဋ္ဌေဝါ၊ အမြီး၌၎င်း။

နဂစ္ဆတိတိ နဂုံဋ္ဌော။ အင်္ဂ-ဂမနေ-ဋ္ဌော အဿု။ ၎င်း။ ။ဘောဂေဝါ စသည်ကား ဘုမ္မတ္တိ သတ္တမိ။ ယံ ယတ္ထ ယတော ဂဏှာတိ။ တာနိ ကမ္မော

ကာသာပါဒါနာနိ မြာဟူဏံ ဟတ္ထေ ဂဏှာတိ။မဉ္ဇိံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာန။
နာဂံ ဂဟေတွာ သောဏှာယ။ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဂဏှာတိ။
အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ သိက္ခံ ဂဏှာတိ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

ဝါ-တမေနံ တံဇေနံ အလဂန္ဓံ၊တဿ ဧတဿ အလဂန္ဓဿ၊ဇာ။ဘောဝံ
ဂေဝါ၊ကိုင်း၊ ပေး။

ယင်းပုဒ်တို့ကား ကမ္မတ္တဉ်သတ္တမိ၊ ယင်း၌ သတ္တမိဖြစ်ရကား တမေနံ အလ
ဂန္ဓံတို့ကား သာမုတ္တဉ် ဒုတိယာ။ကမ္မေ ဂဟာဒိနံပိစ။သဒ္ဓါငယ်။ ။ဂရူ ပန
သတ္တမိ ဝိသယေ ပုရိသဿ ဗာဟာသု ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ မုဒ္ဓနိ
စုမ္ဘိတွာတိ ဥဒါဟရိတွာ ကမ္မနိ သတ္တမိဝိဘတု၊ပုတ္တိံ ဝဒန္တိ။ သဒ္ဓနိတိ။ ။
ယင်းကို မဉ္ဇိံဟတ္ထေ ဂဟေတွာန-စသောပါဠိထင်ရကား ပုရိသံ ဗောဓိသတ္တံ-
ဟု ဝိဘတ်ပြန်၍ ဩကာသအရာ၌ပင် သတ္တမိဟူ၏။ ။င်း။

ဝါ-တမေနံ တံဇေနံ အလဂန္ဓံ၊ကိုး တမေနံ အလဂန္ဓံ-တဿ ဧတဿ
အလဂန္ဓဿ၊ဇာ။ ဘောဂေဝါ၊၌င်း၊ ပေးမြဲ။

ပုရာဏဒုတိယိကာယ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာတိ ပုရာဏဒုတိယိကာယ ယာ
ဗာဟာ၊ တတြ နံ ဂဟေတွာတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာ။ ။ပုရာဏဒုတိယိ
ကာယကား အာရုတ္တိနည်း၊ ဒီပကနည်း-စသည်ဟုပြခြင်းငှါ ပုရာဏ ဒုတိယိ
ကာယ ယာဗာဟာ၊တတြ နံ ဂဟေတွာတိ အတ္ထော-မိန့်သည်။ ။ပုရာဏ
ဒုတိယိကာယ ယာဗာဟာဖြင့် ပုရာဏဒုတိယိကာယ၏ ဗာဟာယံ၌သမ္ပန်ကို။
နံ ဂဟေတွာဖြင့် ယင်းပုဒ်၏ဂဟေတွာ၌ ကံကို။ယာဗာဟာ၊တတြဖြင့် ဗာဟာ
ယံဖြင့် ဂဟေတွာ၌ နင်း။အာဓာရကိုပြသည်။နော တက္ကော။ ။ဋီကာ၌ကား
ဥပယော ဂတ္ထေ ဘုဗ္ဗဝစနမ္ပိ ယုဇ္ဇတိ ယေဝ။ ယထာ သုဒိန္နဿ ပါဒေသု
ဂဟေတွာ-မိန့်၏။

ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လည်၍။ တဿပုရိဿ၊ဇာ။ ဝါ၊ကိုး။ ဟတ္ထေဝါ၊
၌င်း။ ဗာဟာသဝါ၊ မောင်း၌င်း။ ဝါ၊ကိုင်း။ အညတရသ္မိံ၊ လက်မှ
င်း၊ မောင်းမှင်းတပါးသော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဝါ၊အင်္ဂါကြီးအင်္ဂါငယ်ကိုင်း။

လက်ကောက်ဝတ်မှ လက်ဖျားတိုင်အောင် ဟတ္ထ၊ တတောင်ဆစ်မှ လက်
ဖျားတိုင်အောင် ဟတ္ထဆိုသည်ကား ကတ္တံစိသာ။ကြွင်းသည့်လက်ကို ဗာဟာ၊
ယင်းနှစ်ပါးမှ ကြွင်းသည်ကို အင်္ဂပစ္စင်္ဂ်ဆိုသည်။ ။ဋီကာ။

သောပုရိသော၊ သည်၊ တဟောနိဒါနံ၊ ထိုမြွေခဲခြင်းလျှင် အကြောင်း
ရှိသော၊ (မရဏဒုက္ခံမှစ၍)၊ဝါ၊မြွေခဲခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသောကြောင့်။
အဒိပ္ပါယတ္ထ။

တတောနိဒါနန္တိ တနိဒါနံ တံကာရဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ၎င်း။ ။
ဟေတုမန္တ။ဝါ။ဟေတုန္တောဂဓဝိသေသနဟူလို။

တံ ဟတ္ထာဒိသု ၃ သနံ နိဒါနံ ကာရဏံ တေဿာတိ တတောနိဒါနံ။ ။
ပစ္စတ္တံ ပဉ္စမိ မကျေသောကြောင့် အလုတ္တသမာသံ။တံနိဒါနန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တ
တော နိဒါနန္တိ ပုရိမပဒေ ပစ္စတ္တေ နိသက္ကဝစနံ ကတွာ တဿစ လောပံ အ
ကတွာ နိဗ္ဗေသော။ ။၎င်း အဋ္ဌကထာတွင်လည်းဆိုလတံ။

ဝါ-တတောနိဒါနံ၊ထိုမြွေခဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။

နိသက္ကံ ပဌမာ။ တာသံ ပဌမာပဉ္စမိနံ ဝိပရိတဝသေန ဌာတာနံ ကာရ
ဏတ္ထေ ဝတ္တမာနာနံ ပဋိပါဠိတန္တိ အနုရူပံ ဟောတိ။ သော တတောနိဒါနံ
မရဏံဝါ နိဂစ္ဆေယျ။ မရဏမတ္တံဝါ ဒုက္ခံ ဣစ္စေမာဒိ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ဝါ။
တတော နိဒါနံကား နိပါတသမုဒါယ။ ။ယံ ကာရဏိစ္စာဒိနိပါတသမုဒါ
ယောတိ ဝါ။ ။၎င်းအနက်ပေး၍။

မရဏမတ္တံ၊သေခြင်းလျှင်အတိုင်းအရှည်ရှိသော (သေလောက်ပျောက်
လောက်အောင်ပင်ဟူလို)။ ။တံ၊ထိုမြွေခဲခြင်း၊သေခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊
သေလောက်အောင်ဆင်းရဲသို့ရောက်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်
နည်းဟူမူကား။

ကိဿမှာ ဆဋ္ဌိ။ဟေတုမှာပဌမာတို့ကား ကာရဏတ္ထ။ ၎င်း။ ။နိပါတ
သမုဒါယလည်းဟူ၏။

အလဂဒ္ဒဿ၊ ၏။ ကိ၊ (ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာတွင်၊ ဣဒ္ဓိသမ္ပနံ၊ ဂဟိတဒ္ဓိကံ
စပ်)။ ပုရိသဿ၊ ၏။ သည်။ (ဂဟိတတွင် ကြိယာဒ္ဓိသမ္ပနံ၊ ပဉ္စည်း၌
ကတ္တားစပ်၊ ထည့်)။ ဣဓ၊ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကေစ္စ၊အချို့ကုန်သော။
မောဃပုရိသ၊တို့သည်။ ဝါ၊ပညာခွဲသူလူပြုန်းအချည်းနှီး ယောက်ျားတို့
သည်။ (တုစ္ဆပုရိသဒ္ဓန္တိ)။ ။ဓမ္မံ၊ပါဠိကို။ သာမနံ၊ သုတ္တံ၊ပ၊ဝေဒလ္လံ
ကား ဝိသေသ။ ပရိယာပုဏန္တိ၊သင်ကုန်၏။ တေသံဓမ္မာနံ၊တို့၏။ အတ္ထံ၊
အနက်အကျိုးကို။ (ဘာသိတတ္ထပယောဇနတ္ထ၊ဇိကာ)။ ။ပညာယ၊ ဖြင့်။
နဉပပရိက္ခန္တိ၊ကပ်၍ထက်ဝန်းကျင်မှ မရှုကုန်၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊မပုံစမ်း
မဆင်ခြင်ကုန်။ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

ဣက္ခဓာတ်ကား ဒဿနံ၊ အင်္ဂတွင် ဒဿန၊ ပရိဂ္ဂဏှနစက္ခလောစန-ဟူ
သောဒဿနတွင် ပရိဂ္ဂဏှန၊ ဝိစာရဏာပရိယာဒါန-ဟူသော ပရိဂ္ဂဏှနတွင်
ဝိစာရဏ။ ဝိမံသဝိစာရ-ဟူသောဝိစာရဏတွင် ဝိမံသတည်း။ ။ယင်းလည်း
ဘာသိတတ္ထဝိမံသ၊ ပယောဇနတ္ထဝိမံသနှစ်ပါး။ ဤအရာ၌ သီလကို၊ဤအရာ၌
သမာဓိကို၊ဤအရာ၌ ပညာကိုဟောသည်။ငါတို့လည်းဖြည့်ပါကုန်အံ့-စသဖြင့်

ဆင်ခြင်သည်ကား ဘာသိတတ္တ ဝိမံသ။ သီလသည် သမာဓိ၏ အကြောင်း၊
သမာဓိသည် ဝိပဿနာ၏ အကြောင်း၊ ဝိပဿနာသည် မဂ်၏။ မဂ်သည်
ဖိုလ်၏။ ဖိုလ်သည် ပစ္စဝေက္ခနာ၏။ ပစ္စဝေက္ခနာ ဉာဏ်သည် အနုပါဒါပရိ
နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းတည်း-စသဖြင့်ဆင်ခြင်သည်ကား ပယောဇနတ္ထဝိမံသ။
ယင်းနှစ်ပါးဖြင့်ပင် မစုံစမ်း မဆင်ခြင်ကုန်ဟူလို။

တေသံ မောဃပုရိသာနံ၊ တို့၏။ (နိဇ္ဈာနံ၌စပ်)။ ဝါ၊တို့သည်။ (အနုပ
ပရိက္ခတံ၌လက္ခဏာကတ္တား)။ အတ္ထံ၊ကို။ ပညာယ၊ဖြင့်။ အနုပပရိက္ခတံ-
အနုပပရိက္ခန္ဓာနံ၊ ကုန်သောကြောင့်။ ဝါ၊ကုန်လသော်။ ဝါ၊ကုန်သော။
တေသံမောဃပုရိသာနံ၊တို့၏။ နိဇ္ဈာနံ၊ပညာကို။ ဝါ၊အကြွင်းခွဲရှုခြင်းကို။
နမေန္တိ၊ မနှစ်သက်ကုန်။

ရောဓော ဂဟေတဗ္ဗာ နံ ဟောန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ ။သီလကွန်ဋိကာ၊
သာရတ္ထ။ ။ဈေးဓာတ်ကား ပေက္ခနသာ၊စိန္တန၊ဈာပနမဟုတ်။ ။ယင်းလည်း
ညာဏပက္ခဏ သာ၊ စက္ခုပေက္ခဏ မဟုတ်။ ဝါ-အာရမ္မဏူပ နိဇ္ဈာနသာ၊
လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနမဟုတ်။ထိုကြောင့် နနိဇ္ဈာနံ-ခမန္တိတိ နိဇ္ဈာနံ။ ပညာန-မန္တိ
ဟု ဝိနည်း၊သုတ်၊အဘိဓမ္မာ၊ဋီကာတို့၌ ဖွင့်သည်။နနိဇ္ဈာနံ ခမန္တိသာ ပါဠိမှန်။
နနိဇ္ဈာနကမန္တိကား ပါဠိပျက်။ယခင်ဋီကာတို့ပင် သာဓက။မဏိဒီပကိုလည်းရှု။

အဓိပ္ပါယ်ကား ဟိုမောဃပုရိသတို့သည် ပညာဖြင့်ရှု၍ နှစ်သက်၍ ယူအပ်
ကုန်။ထိုမောဃပုရိသတို့အား မထင်ကုန်။ ဤအရာ၌ သီလကို။ သမာဓိ၊ပညာ၊
ဝိပဿနာ၊မဂ်ဖိုလ်ကို။ ဝဋ်ကို ဝဋ်ကင်းခြင်းကို ဟော၏ဟု မသိနိုင်ကုန်ဟူလို။
သာရတ္ထ။ ။အနုပပရိက္ခတံကား ဟေတုမန္တဝိသေသန။ဝါ-လက္ခဏ၌ အန္တ
ပစ္စည်း။

ဥပါရုပ္ပာနိသံသာစေဝ။ သူတပါးတို့ဝါဒ၌ အပြစ်တင်ခြင်းအကျိုးရှိ
ကုန်သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ဤ။ (နောက်ကနည်းပေး)။ ဣတိဇေ-တောယ
ပရိယတ္တိယာ၊ ဤသို့သော သင်ခြင်းဖြင့်။ (ဣတိကား ဣဒမတ္ထ။ ပရိယာ
ပုဏန္တိ ကြိယာကိစ္စ။ မဏိဒီပ)။ ။ဝါ၊ ဤသို့သင်အပ်သော ပါဠိဖြင့်။
(ဓမ္မကိစ္စ။ ပမောက္ခန္ဓကရိုဏ်း)။ ဝါဒပမောက္ခန္ဓာနိသံသာစ။ မိမိအထက်
၌ သူတပါးတို့တင်အပ်သော ဒေါသ၏ မိမိမှ လွတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်
လည်း။ဝါ၊ဒေါသကို မိမိမှသွတ်စေခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်လည်း။ဟုတွာ၊
ဤ။ ပရိယာပုဏန္တိ၊ကုန်၏။

ဝါဒ၌ တင်သည်ကိုပင် မိမိ၌ တင်သော ဟူသည်။ ။မိမိဝါဒ၌ သူတပါး
တို့ဒေါသတင်သော် ထိုဒေါသကို ဤသို့ဤသို့လွှတ်စေအံ့-ဟူသော အကြောင်း
ဖြင့် သင်ကုန်သည်ဟူလို။

ဝဒန္တိ နိဂ္ဂဏန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ဒေါသရစေ။ ။ဝါဒဿပမောက္ခော
ဝါဒပမောက္ခော။ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသ်။မဏိဒီပ။ ။အာရောပိတသဒ္ဓါလည်း အာဒိ
လောပ-ဟူ၏။

ဝါ-ဝါဒပမောက္ခာနိသံသာစ၊မိမိဝါဒ၏သုတပါးတို့ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှလွတ်
ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်လည်း။

ဝါဒကား-နိန္ဒတ္ထ။ဝါဒပမောက္ခာတိ ဝါ နိန္ဒာပမောက္ခော။ ။မူလဒီကာ၊
သီလက္ခနီကာလည်း နည်းတူ။

ဝါ၊ သုတပါးတို့ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို မိမိဝါဒမှ လွတ်စေခြင်း အကျိုးရှိကုန်
သည်လည်း။ ။မဏိဒီပ။

ဝါ-ဇုတိဝါဒပမောက္ခာနိသံသာစ၊မိမိအထက်၌သုတပါးတို့တင်အပ်
သော ထိုထိုအပြစ်၏ မိမိမှ လွတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်လည်း။

ဇုတိကား ဝိစ္စာနှင့်တကွ တသဒ္ဓတ္ထ၌ဖြစ်၏။ သောသော ဝါဒေါ ဇုတိဝါ
ဒေါ၊ဇုတိဝါဒဿ ပမောက္ခော ဇုတိဝါဒပမောက္ခော၊ ဇုတိဝါဒပမောက္ခော
အာနိသံသော ဧတေသန္တိ ဇုတိဝါဒပမောက္ခာ နိသံသာ။တံတံဝါဒပမောစနာ
နိသံသာ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ၊မိမိအထက်၌သုတပါးတို့တင်အပ်သော ထိုထိုအပြစ်ကို မိမိမှလွတ်
စေခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်လည်း။ (သို့လည်းပေးသင့်၏)။ ယဿသီလာဒိ
ပူရဏဿ၊ အကြင်သီလ၊ သမာဓိ၊ဝိပဿနာကိုဖြည့်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။
(ဝိနည်း၊ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာဒိကာ)။ ဝါ၊ယဿမဂ္ဂဗလနိဗ္ဗာနဿ၊ အကြင်
မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော။ (သာရတ္ထ)။ ။ဝါ၊ ယဿ အနုပါဒါ
ဝိမောက္ခဿ၊အကြင်အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော။ (မူလ
ဒိကာ၊ သီလက္ခနီဒိကာ)။ အတ္ထာယစ၊အကျိုး၌သာလျှင်။ ။ကုလပုတ္တော၊
အာစာရ ကုလပုတ္တဖြစ်သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ ။ဉာယေန၊
အသင့်အားဖြင့်။ (ယင်းနှစ်ပုဒ်ထည့်)။ ခမ္ဘံ၊ကို။ ပရိယာပုံဏန္တိ၊ကုန်၏။
အဿဓမ္မဿ၊၏၊တံသီလာဒိပူရဏသင်္ခါတံ၊သော။ ဝါ-တံမဂ္ဂဗလနိဗ္ဗာန
သင်္ခါတံ၊သော။ ဝါ-တံအနုပါဒါဝိမောက္ခသင်္ခါတံ၊သော။ အတ္ထံ၊ကို။နုဂ္ဂဟိ
တဂါဟိနော၊ မကောင်းသောသင်ခြင်းဖြင့် သင်လေ့ရှိကုန်သော။ (ထည့်)။
တေမောဃပုရိသာ၊ တို့သည်။ နာနုဘောန္တိစ၊ ခေစားရကုန် သာသျှင်
ကတည်း။

ယဿ အတ္ထာယကား တုလျာဓိကရဏ၊ တဉ္စ အတ္ထံကို ထောက်။ ဣဒဉ္စ
 အတ္ထာယာတိ ဣဓိနာ တုလျာဓိကရဏမေဝဟောတိ။ မဏိဒီပ။ ။အချို့ကား
 အဘေဒဘေဒ ဟူ၏။ တုလျာဓိကရဏသင်တပြီးကား ယင်းသို့ ဟူဘယ်ရှိ။
 တဉ္စအတ္ထံနှင့်လည်း မတန်။ ။စ,သဒ္ဓါနှစ်လုံး အဝဓာရဏ။ ။စကာရဒ္ဓမံ
 အဝဓာရဏတ္ထမေဝ ဟောတိ၊န သမုစ္စယတ္ထံ။၎င်း။ ဘူဓာတ်သည် အနုပုဗ္ဗကား
 အနုဘဝန၊ အဘိပုဗ္ဗကား အဘိဘဝန။ သုဒ္ဓ။ သံပုဗ္ဗ, ပပုဗ္ဗကား ဘဝန။ ။
 ထိုကြောင့် နာနုဘောန္တိ အနုဘဝနသာ။ထိုကြောင့် ဦးကာတို့၌လည်း နဝိဒ္ဓန္တိ
 ဖွင့်သည်။ဝိဒ-အနုဘဝနေး။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ယဿ ဥပါရမ္ပုတ္တုတိဝါဒပမောက္ခဿ၊အကြင်သူတပါးတို့ဝါဒ၌
 အပြစ်တင်ခြင်း၊ မိမိအထက်၌ သူတပါးတို့ တင်အပ်သော ထိုထိုအပြစ်၏
 မိမိမှလွတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ။အတ္ထာယာစ၊လျှင်။ ယေမောဃာပုရိသာ၊
 တို့သည်။ ဓမ္မံ၊ကို။ ။ပရိသာပုဏန္တိ၊ကုန်၏။ တေမောဃာပုရိသာ၊ တို့
 သည်။ အဿဓမ္မဿ၊၏။ တံဥပါရမ္ပုတ္တုတိဝါဒပမောက္ခဿသင်္ခါတံ၊သော။
 အတ္ထံ၊ကို။ နာနုဘောန္တိစ၊လျှင်ကာတည်း။

သို့အကျိုးငှါသင့်ပါသော်လည်း ဒုဂ္ဂဟိတ ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းအကျိုး
 ကို မရကုန် ဟူလို။ ။သာရတ္ထ,ဝဇီရ,အဘိဓမ္မရဇ္ဇတ္ထဒီပနီတို့နည်း။

တေသံမောဃာပုရိသာနံ၊ တို့၏။ သည်။ အား၊ (ဒုဂ္ဂဟိတာ၌ ကတ္တား၊
 အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၌သမ္ပန်၊ သံဝတ္တန္တိ၌ သမ္ပဒါနိစပ်)။ ။ဒုဂ္ဂဟိတာ၊
 မကောင်းသဖြင့်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဝါ၊ကုန်သော။တေဓမ္မာ၊တို့
 သည်။ (ဒုဂ္ဂဟိတာကား ဟေတုမန္တဝိသေသန၊ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာကိုထောက်)။
 တံ၊ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးကို မခံစားရခြင်း၊ ထိုပါဠိဓမ္မတို့၏ အဟိ
 တ, ဒုက္ခအကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်းသည်။

တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ၊အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိကိုစွဲ။ ။
 ဦးကာ။

ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ကို။ (ဘာဝသမ္ပန်, ဘာဝယုဂ်ကံ)။ တေသံမောဃာ
 ပုရိသာနံ၊တို့၏။သည်။ (ဘာဝယုဂ်သမ္ပန်၊ ယင်းဘာဝယုဂ်ဇာတ်ကတ္တား)
 ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊မကောင်း။လ၊တည်း။ ဝါ၊မကောင်းသဖြင့်သင်ယူအပ်သည်
 ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါရမ္ပု, မာန, ဒဗ္ဗ, မက္ခ, ပဠာသ-စသော အ
 ကုသိုလ်ဓမ္မကြောင့်တည်း။

ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာကိုဖွင့်သော ဥပါရမ္ပု,မာန,ဒဗ္ဗ, မက္ခ,ပဠာသာဒိ ဟေတုဘာ
 ဝေန ဟူသည်။ဦးကာနှင့်အညီ။ ။သို့ဖွင့်သည်ဦးကာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဘဝန္တိ

ဗုဒ္ဓိသဒ္ဓါ ဧတေန ဧတသ္မာတိ ဝါ ဘာဝေါ နှင့် အညီ ဒုဂ္ဂဟိတ၌ ဒုဋ္ဌဝါစက
ဒုသဒ္ဓါ၏ ဥပါရမ္မ၊မာန၊ဒဗ္ဗ၊မက္ခ၊ ပဋ္ဌာသာဒိဓမ္မ-ဟူသော ဂုဏ်ကို ပဝတ္တိ
နိမိတ်ပြု၍ ပါဠိဓမ္မဒြမ်ကို ဂဟိတသဒ္ဓါလည်း ဂဟဏကြိယာကို ပဝတ္တိနိမိတ်
ပြု၍ ပါဠိဓမ္မဒြမ်ကိုဟောသောကြောင့် ဂုဏ်ကြိယာ ဟူသော ပဝတ္တိနိမိတ်နှစ်ပါး
တွင် ဘာဝသဒ္ဓါကား မူလကာရဏဖြစ်သော ဒုသဒ္ဓါ၏ ပဝတ္တိနိမိတ်ဟု ဆို
အပ်သော ယင်းဂုဏ်ကိုသာ ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ၌ ဘာဝအရ
သည် ဥပါရမ္မ၊ မာန၊ ဒဗ္ဗ၊ မက္ခ၊ ပဋ္ဌာသာဒိဓမ္မ ပင် ဟူလို။ ။ပရိယတ္တိဓမ္မ
သည် ရုပ်အဗျာကတဖြစ်ရကား တေ ဓမ္မာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ
ဟု မဆိုသင့်ဟူငြားအံ့။ ဃာတမာယုဒမိဖလံ-ဟူ၏။ သို့အကြောင်း၌ အကျိုး၏
ဝေါဟာရဖြင့်ဆိုသင့်၏ဟူပေ။ ။ကာရဏေ ဖလဝေါဟာရေန တေ ဓမ္မာ
အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိတိ ဝုတ္တံ။ အနုဋီကာ၊သာရတ္ထ။ ။အဓိပ္ပာယ်
ကား ယင်းသို့ ပါဠိဓမ္မတို့သည် အဟိတဒုက္ခငှါ မဖြစ်ကုန်သော်လည်း သင်
ခြင်း၊နာခြင်းကိုပြုကုန်သော မောဃပုရိသတို့အား သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၊ကြံစည်ခြင်း
စသောကာလ၊ ဝိဝါဒဖြစ်သောကာလ၌ ဥပါရမ္မ၊မာန၊ဒဗ္ဗ၊မက္ခ၊ပဋ္ဌာသ-စ
သော များစွာသော အကုသိုလ်ဓမ္မတို့ဖြစ်ရကား အကျိုးဖြစ်သော ထိုဓမ္မတို့၏
အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ-ဟူသော ဝေါဟာရကို အကြောင်းဖြစ်သော
ပါဠိဓမ္မ၌တင်သည် ဟူလို။ ။ဋီကာ။

သံဝတ္တန္တိသည် အပဋ္ဌာနအားဖြင့် ခြိမ်း၏ နာမ်ဖြစ်၍ ယင်းကိုသာ
တင်သည်။

သဟစရဏတော သုရာဒိတံ ရူပကဘာဝတော။

ဒဗ္ဗန္တရေ ပစာရောယံ၊နာမေနော နစတ္ထတော။ ။ဟူသည်နှင့်အညီကြံ။

ဧဝံ ပရိယာပုဏနတော ဗုဒ္ဓဝစနံ အပရိယာပုဏိတွာ။နိဗ္ဗေဒိက္ကမနံ ဝရတရံ၊
အလဂဒ္ဓူပမသုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ယာပန၌ ပါဠိကြိယာနှစ်နက်ပေး။ ။ပန
ကား ပက္ခန္တရ၊သုဂဟိတာကို သီလက္ခန္ဓာဒိ-စသည်ဖြင့်ဖွင့်သည်။

သီလ၊ပ၊ယေဝ၊ သီလကျေးဇူးစသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုသာလျှင်၊
ဝါ၊စသည်တို့ကိုပြည့်စုံခြင်းကိုသာလျှင်၊ အာကုဋိမာနေန၊တောငွေတသဖြင့်၊

သမာဓိ၊ဝိပဿနာ၊မဂ်၊ဖိုလ်-စသည်ကား အာဒိဝန်။ ။သီလလာရာ၌
သီလကိုပြည့်စေ၍ သမာဓိလာရာ၌ သမာဓိကိုယူစေ၍ ဝိပဿနာ လာရာ၌
ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၍ မဂ်ဖိုလ်လာရာ၌ မဂ်ကိုပွားစေအံ့။ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်
ပြုအံ့-စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ သင်သည်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

ယံ ပရိယတ္တိသုဂဟဏံ သန္ဓာယ မူလပဏ္ဏာသကေ အလဂဒ္ဓူပမသုတ္တေ
ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗနံ။

သုဂဟိတတ္ထာ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကောင်းစွာသင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၊ သတ်၊ ဝိရိယ၊ ညာဏ်-ပြဋ္ဌာန်းသောကုသိုလ်ဓမ္မကြောင့် တည်း။

ယင်းကုသိုလ်ဓမ္မကို ရှေးနည်းအတိုင်း ဘာဝအရကောက်။ ဥပစာအဓိပ္ပါယ် လည်းယူ။ ။ အဓမ္မ၊ အဝိနယဖြစ်သော ပရဝါဒကိုပယ်ခြင်း၊ ဓမ္မ၊ ဝိနယဖြစ်သော သကဝါဒကို တည်စေခြင်း-စသည် အကြောင်းရှိသည်လည်း နိဿရဏတ္ထ သာ။ ။ န ကေဝလံ သုဂဟိတပရိယတ္တိံ နိဿာယ မဂ္ဂဘာဝနာ ဗလ သန္တိ ကြိယာဒိနေဝ ပရဝါဒနိဂ္ဂဟသကဝါဒပတိဋ္ဌာပနာနိပိ ဣဇ္ဈန္တိ။ ။ ၎င်း။

ယံ၊ အကြင်ပါဠိကို၊ (ပနကား ပက္ခန္ဓာ)၊ ပရိယာသုဏ္ဍာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤပါဠိသည်။ ဝါ-ယံ ပရိယာသုဏ္ဍာတိ ပရိယာသုဏ္ဍာနံ ကရောတိ၊ အကြင် သင်ခြင်းကိုပြု၏။ အယံ၊ ဤသင်ခြင်းသည်။ သမ္ပန္နံ၊ ပရိညာတက္ခန္ဓော၊ ဒုက္ခ သစ္စာကိုပိုင်းခြား၍ သိသဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သောခန္ဓာရှိသော။ ပဟိန ကံလေသော၊ သဒ္ဓယသစ္စာကိုပယ်သဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ကံလေသာ ရှိသော။ ဘာဝိတမဂ္ဂေါ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော မဂ္ဂသစ္စာရှိသော။ ပဋိဝိဇ္ဇာ ကုပ္ပေါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိသော။ သန္တိကတ နိရောဓော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသော နိရောဓသစ္စာရှိသော။ ဝိဏာသဝေါ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ ဥပါရန္တာဒိဟေတု၊ သီလက္ခန္ဓာဒိပါရိပူရိ-ဟူသော အ ကြောင်းနှစ်ပါးနှင့် မဟဉ် မဘက်သက်သက်။ ဝါ၊ မရောသည်ဖြစ်၍ ရှေ နှစ်ပါးနှင့် မရောဘဲသင်သည်ဟူလို။ ။ ပဝေဏီပါသနတ္ထာယ၊ တရား တော်အစဉ်ကို စောင့်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝံသာနုရက္ခနတ္ထာယ၊ ဘုရားရှင် အနွယ်ကိုစောင့်ခြင်းအကျိုးငှါ။

မြတ်စွာဘုရား အနွယ်တော်ဟူသည်လည်း တရားတော် အစဉ်ပင်ဖြစ်ရကား ယင်းနှစ်ပုဒ်သည် ပရိယာယ်သာ။ သာရတ္ထ။ ။ န ကုပ္ပတိတိ အကုပ္ပံ၊ ဖေဖိုလ် ဟူသမျှ အကုပ္ပဖြစ်သော်လည်း သေက္ခတ္တိမှာ မိမိအမည်ကို စွန့်၍ အထက်အ ထက်၌ အမည်ထူး ရပြန်သောကြောင့် ယင်းတို့ကို အကုပ္ပ၊ မဆိုလိုက်။ ။ အ သေက္ခမူကား အရဟာ-ဟူသောအမည်ကို မစွန့်ပြီ။ ။ ယုံကြောင့် အရတ္တဖိုလ် ကိုသာ အကုပ္ပဟူသည်။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ဓမ္မကို အမည်ပေးသည်။ ဝိကာ။ ။ ပဝေဏီပါလနံ၊ ဝံသာနုရက္ခန အကျိုးငှါ ပုထုဇဉ်တို့လည်း သင်ကောင်းသော ကြောင့် ဝိဏာသဝေါ ဟု အထူးမဆိုတန်ဟူငြားအံ့။ ယင်းသို့ တပဲ့သင်သည် ဖြစ်စေ။ ပဘဝကန္တာရမှ မကူးမြောက်သေးသောကြောင့် ပုထုဇဉ်အား ရှေး နှစ်ပါးတွင် ယသာရဟ တပါးပါးသာ။ သေက္ခတ္တိအား နိဿရဏတ္ထသာ။ ရဟန္တာအား ဉာဏ္ဍာဂါရိကသာ။ ၎င်း။ ။ ဝိနယေ ပန-စသည်ကား သမ္ပတ္တိ၏

ဝိတ္ထာရ။ ။သတိသမ္ပဇည၊ ကမ္မဿကတဉာဏ်ဖြင့် သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ပြည့်စုံရကား မိမိအကြောင်းအားလျော်စွာ သီလလည်းသတိသမ္ပဇည-ကမ္မဿ ကတဉာဏ်ကို ဖြစ်စေသည်။ ။ထို့ကြောင့် သီလသမ္ပတ္တိ နိဿာယ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ပါပုဏ္ဏာတိ-ဟူသည်။ဋီကာ။ ။သတ်ဖြင့် ပုဗ္ဗေနိပါသ သမ္ပဇညဖြင့် စုတူပပါတ ကမ္မဿကတဖြင့် အာသဝက္ခယပြီးသည်။၎င်း။ ။အကြွင်းမဲ့ဆဋ္ဌာ ဘိညရှိမှ ဥက္ကဋ္ဌနည်းဖြင့် သမာဓိသမ္ပဒါရှိသည် ဆိုကောင်းသောကြောင့် အ ဝိဇ္ဇာသည် အဘိညာဉ်တစိတ်ဖြစ်သော်လည်း သမာဓိသမ္ပဒါကြောင့် ဖြစ်သည် ဟုသာယူ။ ။၎င်း။

တာသံယေဝဝ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာတို့၏သာသျှင်လည်း၊ ဝါ၊ ကိုသာသျှင်လည်း၊ တတ္ထတသ္မိံဝိနယေ၊ ဤ၊ ပဘေဒဝစနတော၊ အပြားကို၊ ဝါ၊ အပြားအား ဖြင့်ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။

ဧဝံဖြင့် ဆဋ္ဌာဘိည၊ စတုပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ ပဘေဒဝစနကိုကန့်၊ စဖြင့် ထိုတို့၏ ဧကဒေသဝစနကို ဆည်းသည်။ ။တာသံယေဝါတိ အဝဇာရဏံ ပါပုဏ္ဏိတဗ္ဗာနံ ဆဋ္ဌာဘိညာ စတုပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဝိနယေ ပဘေဒဝစနာဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟူသောဋီကာ၌လည်း ပဘေဒဝစနာဘာဝံဖြင့် ဧကဒေသဝစန ရှိကြောင်းကို သိစေသည်။

ဧလည်းကန့်၊ စလည်းခံ၊ လွှဲကန့်ထမ်းလျက်ခေါ်ခေါ်နည်း။ ။ရှေးဆရာ တို့လည်း ဟူ၏။

ဧဝံကား အဝဇာရဏ၊ စ၊ ကား သနုစ္စယတ္ထ။ ယောဇနာ၌ကား ဇေဇာတိ နိပါတသမုဒါယော-ဟူ၏။ ။ယင်းသို့ဟောသောကြောင့် လုံ့လပြုသော်လည်း ယင်းသုံးပါးသို့သာ ရောက်သည်ကို သိအပ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူ။ ဝဇီရေ။ ။ ယင်းကား ဥာပကဟိတ်တည်း။ ။ဇုတိ ငါညာယတိ-ထည့်မှ သိသာမည်။ နောက်နှစ်ချက်မှာလည်း နည်းတူ။ ။သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ဟူရကား သမာဓိလည်း ဆဋ္ဌာဘိည၏ ဥပနိဿယဖြစ်သောကြောင့်။ သုတ္တေ။ ပ။ဏာတိ-ဟူသည်။ဋီကာ။ ။ဧဝံဖြင့် ဝိဇ္ဇာသည် အဘိညာဉ်၌ ဝင်ရကား ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ပဘေဒဝစနကို ကန့်၊ စ၊ဖြင့် ဧကဒေသဝစနကို ဆည်း။ ။ ယော ဝါဝေ ဇာယတေ ဘူရိ-ဟူရကား ပုဗ္ဗယောဂဖြင့်၎င်း၊ ဂရုဝါသ၊ ဒေသ၊ ဘာသ၊ ကောသလ္လ၊ ဥဂ္ဂဟဏ၊ ပရိပုစ္ဆာ-စသည်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ထုံအပ်သော ပညာသည် ပဋိသမ္ဘိဒါ၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ အဘိဓမ္မေ။ပ။ဏာတိ၊ ဟူသည်။ ။၎င်း။

တာသဉ္စ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏လည်း၊ ဝါ၊ ကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ အဘိ ဓမ္မော၌သာသျှင်။

စ၊ဖြင့် တေဝိဇ္ဇာ၊ ဆဋ္ဌာဘိညာတို့၏လည်း အဘိဓမ္မာ၌ ပဘေဒဝစနကို ဆည်းသည်။ ။ဧဝံဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ ဝိနည်း၊ သုတ္တန်၌ ပဘေဒဝစနကို

နစ်စေ၍ အဘိဓမ္မာ၌သာ ပဘောဒဝစနကို မြဲစေသည်။ ထိုကြောင့် အောက်၌ ကဲ့သို့ တာသံ၌ မယှဉ်ဘဲ ဟတ္ထ၌ယှဉ်လေသည်။ မူလဋီကာ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိမတီ။ ။ ဝိဇ္ဇာ အဘိညာဉ် ပဋိသမ္ဘဝဒါ အလုံးစုံကို ဟောသော်လည်း အထူးအစားဖြင့် ပညာသဘောရှိရကား ပဋိသမ္ဘဝဒါသို့သာရောက်၏ဟု ခြင်းငှါ တတ္ထ၌ ဧဝံကို ယှဉ်လေသည်။ ဝဇီရ။ ။ အသိခက်လှ၏။ ။ အရဟတ္တမဂ်နှင့်တပြိုင်နက်ဝိဇ္ဇာ၊ အဘိညာဉ်၊ ပဋိသမ္ဘဝဒါကို ပြည့်စုံကုန်သည်။ သာရတ္ထဋီပနိ၌ဟူ၏။ ။ အရှင် စူဠပန္နကတ္ထကိုဆောင်။

ဝိနယေ-စသည်ကား ဝိပတ္တိ၏ ဝိတ္တာရ။

ဒုပ္ပငိုပန္နော၊ သော၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ပါပုဏ္ဏာတိ၌စပ်)။ အနုညာတ၊ ပ။ ညတော၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ချမ်းသာသော အတွေ့ရှိသော အခင်းအရံ- စသော အနုပါဒိနုတို့၏ အတွေ့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တေသု၊ ပယ်တော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဥပါဒိနုက ဗဿာဒိသု၊ ဥပါဒိနုက ဗဿဖြစ် သော မာတုဂါမအတွေ့စသည်တို့၌။ (မေထုနဓမ္မံကိုယူ)။ ဋီကာ။ ။ ဂုတ္တံဝိ ဟေတံ၌ ဂန္ဓဗာမိပုဗ္ဗေန၊ လင်းတသတ်မျိုးဖြစ်ဘူးသော၊ အရိဋ္ဌေန၊ မည်သော၊ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ထည့်။

အဝိသဒ္ဓေါ အတ္တနာ ဂုတ္တဝစနံ အပေက္ခတိ။ ။ ယောဇနာ။

ယေ ဣမေဓမ္မော၊ တို့ကို၊ အန္တရာယိကာ၊ နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် ကိုပြုတတ်ကုန်၏ဟူ၍။

သဒ္ဓမောက္ခာနံ အန္တရာယံ ကရောန္တိတိ အန္တရာယိကာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၊ ကင်္ခါ။

ဝါ-အန္တရာယ်၌ပဉ္စဉ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝါ၊ အန္တရာယ်ဟူသော အကျိုးကို ထိုက်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝါ၊ အန္တရာယ်ကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏ဟူ၍။ သာရတ္ထ၊ ကင်္ခါဋီကာ။ ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဂုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေဓမ္မော၊ တို့ကို၊ ပဋိသေဝဘော၊ အား၊ ယထာယေန ပကာရေန၊ ဖြင့်၊ တေဓမ္မော၊ တို့သည်။ လိုက်စေ၊ အန္တရာယာယ၊ နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းငှါ၊ အလံသမတ္တာ၊ သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်၊ တထာတေနပကာရေန၊ ဖြင့်၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော၊ ဓမ္မံ၊ ကို၊ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ ။

အန္တရာယိကာနောင် အာကာရတ္ထ။ ။ ဣတိသဒ္ဓါကား လောပ။ ဝါ၊ ပါဌ သေသ။ ဝါ၊ ဂမ္ပမနိ။ ယေ ဣမေ ဓမ္မော အန္တရာယိကာ အန္တရာယကရာတိ ဘဂ ဝတာ ဂုတ္တာ။ သာရတ္ထ။ ။ အချို့ကား ယေ မေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မော အန္တ ရာယိကာ ဂုတ္တာ ရှိသင့်သောဟူ၏။ ။ အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ပင် မဖွင့်ရကား

မရှိသင့်။ သာရတ္ထဒီပနိ၌လည်း အန္တရာယိကာကိုသာ အန္တရာယကရာတိ-ဟု
ဇုတိလောပကိုသာ ပြသည်။ ယင်း၌လည်း ယေ ဇုမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ-ဟု
မရှိ။

တတော၊ ထိုသို့အပြစ်မရှိဟု အမှတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိတိက္က
မိတွင်၊ ချဲ့၊ ထည့်၊ (အရိဋ္ဌဝတ္ထုကိုပါမိတ်ပါဠိအဋ္ဌကထာငိုကာများမှာရှု)။

အာဒိ၊ ဖြင့် အတ္တဟိတပဋိပန္န-သည် လေးပါးကိုပြသော သုတ်အစိတ်နှင့်
ပုဂ္ဂလ၊ ဒေသနာ ဟူသမျှကိုသိရှိဟန်။ ။ သာရတ္ထ။

အဓိပ္ပါယ်၊ အလိုတော်ကို၊ အဇာနန္ဒော၊ မသိသောကြောင့်၊

ဤကား ဝေါဟာရအစွမ်းဖြင့် ဟောအပ်သော သမ္မုတိ ဒေသနာတည်း။
ပရမတ္ထဒေသနာမဟုတ်ဟု မသိဟူလို။

ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္မုဒ္ဓေါ ဝဒတံ ဝရော။

သမ္မုတိပရမတ္ထဉ္စ၊ တတိယံ နုပလန္တတိ။ ။

ဟူသော ဒေသနာနှစ်ပါးတွင် သမ္မုတိဒေသနာ၏ အကြောင်း ရှစ်ပါးကို
ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထများမှာရှု။

ဒုဂ္ဂဟိတံ၊ မကောင်းသောယူခြင်းကို၊ ကတွင်၊ ချဲ့၊ ထည့်၊

ဒုဂ္ဂဟိတံ ကတွာ ဂဏှာတိ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ မကောင်းသောယူခြင်းဖြစ်သော၊ ဂဏှာတိဂဟဏံ ကရောတိ၊
ယူခြင်းကိုပြု၏။

ဒုဂ္ဂဟိတန္တိ ဘာဝနပုံသကနိဋ္ဌေသော။ ၎င်း။ ။ ဂဏှာတိ၌ ဂဟဏသည်
ဒုဂ္ဂဟိတ၊ သုဂ္ဂဟိတနှစ်ပါးတွင် ဒုဂ္ဂဟိတဟုဝိသေသနမူသည် ဟူလို။

အကြင်အခြင်းဖြင့် ထိုဝိညာဉ်သည်ပင် ဤဘဝထိုဘဝ စုံဆန်ကျင်လည်၏။
ထိုအခြင်းဖြင့် ဘုရားဟောသော တရားကို သိ၏-သည်ဖြင့် ဘောက်ပြန်၍
ယူ၏ဟူလို။

ယံဒုဂ္ဂဟိတံ၊ အကြင်မကောင်းသဖြင့်ယူခြင်းကို၊ မန္တိမနိကာယေ-မူလ
ပဏ္ဏာသကေ မဟာတဏှာ သင်္ခယသုတ္တေ ဘဂဝတာ၊ စသည်။

သာမိမည်သော တံငါသားရဟန်းကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။

အတ္တနာ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂဟိတောန၊ မကောင်းသဖြင့်ယူအပ်သော၊ ဓမ္မေန၊
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့်၊ ဝါ-အတ္တနာ၊ ၏။

သာမိ အတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ ။ ၎င်း။

ဒုဂ္ဂဟိတောန၊ မကောင်းသဖြင့်ယူခြင်းဖြင့်၊ အန္တာက္ခတိ၊ ငွပ်စွဲ၏။

အဘိဇ္ဈေး၊ အာရှေးရှိသော ခါဓာတ်၊ စိက္ခဓာတ်နှင့် ရှိတတ်သည်မလို။ ။
အန္တကွတိတိ၊ အန္တကွာနံ ကရောတိ။ ။ သတံဓာရယသိတုာဒု၊ အန္တကွာ
နံ။ အဘိဓာန်။ ။ တွံ သတံ သုဝဏ္ဏံ ဓာရယသိဇ္ဈာဒိကံ တုစ္ဆဘာသနံ အ
ဘူတဘာသနံ အန္တကွာနံနာမ။ အသစ္စေန အန္တကွာနံ ဘာသနံ အန္တကွာနံ။
ယင်းဦးကာ။ ။ မိမိ၏ အမြစ်အရင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ကို တူးဖော်ခြင်းကိုပင်
အတ္တာနုဉ္စ ခဏတိ-ဟူသည်။

တတော၊ ထိုသို့မကောင်းသဖြင့် ယူခြင်းငှေ့၊ ဓမ္မေ၊ ပရမတ္ထသဘော
တရား၌၊ စိန္တ၊ ကြံစည်ခြင်းသို့၊ ။ (သမာသဝုဒ္ဓိလည်းရှိ၏။ စိတ္တံ ကား
မရှိသင့်)။

ဓမ္မေ စိန္တန္တိ ဓမ္မသဘာဝဝိစာရဏံ။ ။ ဦးကာ။

အဘိဓာဝန္တော၊ အလွန်ပြေးသွားသောကြောင့်၊ အစိန္တယျာနိပိ၊ မကြံ
စည်အပ်သော မကြံစည်ကောင်းသော မကြံစည် နှိုင်းသော အရာတို့ကို
လည်း၊ စိန္တေတိ၊ ။ တတော၊ ထိုသို့မကြံစည်နှိုင်းသော အရာတို့ကို ကြံ
စည်ခြင်းကြောင့်၊ စိတ္တကွေပံ၊ စိတ်၏ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့၊

စိတ်ဖြစ်ကာမျှဖြင့် ဒါနဖြစ်၏။ စိတ်သည် မိမိပင်။ မိမိအာရုံဖြစ်၏။ စိတ်ဟူသမျှ
ပင် အဘာဝဓမ္မကို အာရုံပြု၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရကောင်းသော အပိုင်းအခြား၌
မရပ်ဘဲလွန်၍ပြေးသွားသောကြောင့် ကြံမိသည်ဟူလို၊ ။ ။ ဝတ္ထံ၌ အင်္ဂုတ္တရ
နိကာယေ အစိန္တယျသုတ္တေ ဘဂဝတော ထည့်။

အစိန္တယျာနိ၊ မကြံစည်အပ်မကြံစည်ကောင်းသော အရာတို့သည်
ကား၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ တို့ကို၊ စိန္တန္တော၊ သည်၊ ဥဗ္ဗာဒဿ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်
ခြင်း၏၎င်း၊ ဝါ၊ ရူးသွတ်ခြင်း၏၎င်း၊ ဝိဃာတဿ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏
၎င်း၊ ဘာဒိ၊ အဘို့ရှိသည်၊ အဿ၊ ။ တာနိ စတ္တာရိ၊ တို့ကို၊ နစိန္တ
တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။

သို့သန္ဓန်မှ အစိန္တယျာနိတိ တေသံ သဘာဝနိဒဿနံ။ န စိန္တတဗ္ဗာနိတိ
တတ္ထကတ္ထဗ္ဗတာ နိဒဿနံ-ဟူသည်နှင့်ညီမည်။ ။ စတ္တာရိ သရုပ်ကား၊ ဗုဒ္ဓ
ဝိသယ၊ ဗျာနဝိသယ၊ ကမ္မဝိပါက၊ လောကစိန္တာ။ ။ ယင်းတို့ကို အကျိုးရှိ
သောအားဖြင့် မကြံစည်အပ်ကုန်။ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အ
ကျိုးရှိသောအားဖြင့်မူကား ဆ အသာဓာရဏ ညာဏ်တော် စသည်တို့ကို
ကြံစည်အပ်ကုန်၏။ ။ ကာမံ အစိန္တယျာနိပိ ဆ အသာဓာရဏာဒီနိ အ
နုဿရန္တဿ ကုသလုပ္ပတ္တိ ဟေတုဘာဝတော တာနိ စိန္တတဗ္ဗာနိ။ ဣမာနိ
ပန ဧဝံ ဟောန္တိတိ အလဘာဝတော နစိန္တတဗ္ဗာနိတိ အဓိပ္ပါယော။ တေ

နေဝါဟ-ယာနိ စိန္တန္တော ဥမ္မာဒဿ ဝိဿာတဿ ဘာဂီ အဿာတိ။ ။
သာရတ္ထ။

တ္ထောဝတာ-စသည်ကား ရှေးနှင့်တူပြီ။ ။အယဗ္ဗိန္ဒ ပိဖြင့် ရှေးဂါထာကို
ပေါင်း။ ။ဧဝံ,စသည်ကား ကတံ ပိဋကဝသေန-စသည်၏ နိဂုံး။ ဥဘ္ဘာ၊
ဥာတဗ္ဗံ-စပ်။ ။မူလဒွိကာဉ်ကား အဋ္ဌကထာ၌ ဥာတဗ္ဗံ ရှိသောကြောင့်
သင်္ဂယမာနံထည့်လေသည်။ သဗ္ဗမေဝစေတံ၌ စ,ကား ဝိတ္ထာရ။

ဝိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ၊ သုံးဝင်ဘို့ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဗြဟ္မဇာ
လာဒီနိ၊ကုန်သော။ စတုတိံသသုတ္တံနိ၊ တို့တည်း။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဒိဃ
နိကာယော၊မည်၏။ သမ္ပန္နံ၊ ယဿနိကာယဿ၊အား။ သုတ္တဂဏနတော၊
ဖြင့်။ စတုတိံသေဝသုတ္တန္တာ၊ လျှင်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဂ္ဂသင်္ဂဟဝသေန၊
ဝင်အရေအတွက်၏ အဖွင့်ဖြင့်။ တိဝဂ္ဂေါသင်္ဂဟော၊ ဝင်သုံးပါးရှိသော
အရေအတွက်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ပဌမော၊ သော။ ဒေသနိကာယော၊ သည်။
ဒိဃနိကာယောတိ၊ဟူ၍။ အနုလောမိကော၊အနက်အားလျော်သောအမည်
ရှိ၏။

အတ္ထာနုလောမတော အနုလောမိကော။မူလဒွိကာ၊သီလက္ခန္ဓဒွိကာ။ ။
အတ္ထဿ အနုလောမံ နာမံ ဧတဿ အတ္ထိတိ အနုလောမိကော-ပြု။

ဝါ၊အနက်အားလျော်၏။

အတ္ထာနုလောမတော အနုတ္တနာမောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊သာရတ္ထ။ ။အနု
လောမေတိတိ အနုလောမိကော-ပြု။ တိဝဂ္ဂေါ သင်္ဂဟောကား ယဿခြား
လျက် သမာသ်ဖြစ်သည်။ ။တယော ဝဂ္ဂါ အဿ သင်္ဂဟဿာတိ တံဝဂ္ဂ
သင်္ဂဟော၊ သာရတ္ထ,ဝိမတိ။ ။ယင်းဒွိကာတို့၌ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတအစီရ
ပက္ကန္တ-မာသ ဇာတ-စသည်ကဲ့သို့ အနုတ္တမဟုမ္ဘိဟိကို ပြသည်။

သင်္ဂဟဿ၊ ပေါင်း၍ ယူခြင်းဟူသော။ အဿ၊ ထိုအရေအတွက်
အား။ တယော၊ကုန်သော။ ဝဂ္ဂါ၊တို့သည်။ သန္တိ၊၏။ ပေး။

နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စိဝရလာဘေန၌ စိဝရသည် လာဘနှင့် သမာသ်ဖြစ်ပြီး
ရကား နဝံနှင့် ဝါကျမူ၍စပ်ကောင်း။စပ်သော် ယဿကတ္ထ ဝိဘတ္တိ တွင်-
ဟူသောသဒ္ဓါသဘောဆန့်ခဲ့။မစပ်လည်း အနက်သဘောဆန့်ခဲ့။ ။ထို့ကြောင့်
ပန ဘိက္ခုနာ ခြားလျက် ဝိဘတ်မကြေဘဲ သမာသ်ဖြစ်လေသည်။ တိဝဂ္ဂေါ
သင်္ဂဟော၌လည်း 'တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိမှာ တိဟိ ဝဂ္ဂေဟိ သင်္ဂဟော ယေသန္တိ
ဟု ကရိုဏ်းကြိယာ စပ်သကဲ့သို့ တိဝဂ္ဂသည် သင်္ဂဟနှင့် ကရိုဏ်းကြိယာမစပ်
ကောင်း၊ စပ်သော် ဝိဘတ်မရှိရကား သဒ္ဓါသဘောဆန့်ခဲ့၊ ဝါကျမူ၍ ပဌမန္တ
ဝိသေသန ဝိသေသျှ စပ်သော်လည်း တိဝဂ္ဂသည် ပုလ္လင်နေရကား သဒ္ဓါ

သဘောပင်ဆန့်ခဲ့။ သင်္ဂဟောသည် တိဝဂ္ဂေါနှင့်မစက်က အသမ္ပန္နဖြစ်၍ အနက်
သဘောဆန့်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် ဦးကာတို့၌ ယဿခြားလျက် သမာသ်ကြံသည်။ ။
အလဘိတိ လဘော၊ လဘောဝေ လဘော။ ကိလဘိ၊ စိဝရံ၊ ကိဒိသံ၊ နဝံ၊
ဣတိ နဝစိဝရ လဘောနာတိ ဝတ္ထုဗ္ဗ အနုနာသိက လောပံ အကတွာ နဝံ
စိဝရလဘောနာတိ ဝတ္ထံ။ ပဋိလဒ္ဓ နဝစိဝရနာတိ အတ္ထော။ မဇ္ဈေ ဌတပဒ
ဒ္ဓယေ ပနာတိ နိပါတမတ္တံ၊ ဘိက္ခုနာတိ ယေန လဒ္ဓံ၊ တဿ နိဒယနံ။ ကင်္ခါ
အဋ္ဌကထာ။ ။ ဤကား သမာသ်ပြဟူသည့်ဆရာတို့ဝါဒ။

တိဝဂ္ဂေါကို ဗဟုဗ္ဗိဟိ မူသော်ကား ဝါကျပင် သင့်၏။ ဦးကာ တို့၌
တုလျာဓိကရဏပြဿ၊ အဘယ်သို့ အနက်အားလျော်သနည်း၊ စုန်ကြောင့်
ကဿာ-စသည်မိန့်။ ။ ဝါ၊ အနုလောဝိကအဖြစ်ကို ထင်စွာ ပြလိုရကား
ကဿာစသည်မိန့်။ ။ ဒုကာ။

ပန,ကား ပုစ္ဆာဇောတက။ ။ ကဿာကား ပုစ္ဆာဝါစက။

သမူဟတောစ၊ အပေါင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ နိဝါသတောစ၊ နေရာ
တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဒိဃနိကာယောဘိ ဝုပ္ပတိ-သို့ပြန်၊ တာဝ
ကျေ၊ မဏိဒိပ။ ။ ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်ပြ၊ နိကာယသည်း အနိပ္ပန္နံ။

ယင်းအနက်ကို မဟောသော်မသင့်တန်ရာ စုန်ကြောင့် သမူဟ-စသည်
မိန့်။ ။ ဟိကား ဒဠိ၊ ဝိတ္ထာရ၊ သာကောဂ္ဂိမူဆိုတန်၏ စုန်ကြောင့် နာဟံ-
စသည်မိန့်။ ။ စကား ဒဠိ၊ ဣဒံ-ဣမေ ပါဏာ၊ တို့သည်၊ ဝိတ္ထာ ယထာ၊
ဆန်းကြယ်ကုန်၏သို့၊ ဧဝံ ဖိတ္တံ အညံ ကောနိကာသံပိ အဟံ န သမန္တ
ပဿာဒံ၊ ယောဇနာ၊ ပေါဏိကနိကာယော၊ ပေါဏိကမင်းတို့၏နေရာ။ ။
ဖိက္ခလ္လိကနိကာယော၊ ဖိက္ခလ္လိကမင်းတို့၏နေရာ။

ပေါဏိကာ ဖိက္ခလ္လိကာစ ခတ္တိယာ။ ။ ဒိနည်း၊ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာဋီကာ။

တ္ထေ၊ ဤနိကာယသဒ္ဓါ၏ သမူဟ၊ နိဝါသကိုဟောသည်၌၊ သာသန
တောစ၊ သာသနာတော်အားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ မှ၎င်း၊ လောကတောစ၊ ၎င်း၊
ဝါ၊ မှ၎င်း၊ ဥဒါဟဇ္ဇာနိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ (ထည့်)၊ သာဓကောနိ၊
ပြီးစေတတ်သော ဥဒါဟရဏ်တို့တည်း။ ဝါ၊ သက်သေတို့တည်း။

ပဉ္စဂရုကဇာတကံ ပန သက္ခိဘာဝတ္ထာယ အာဟုရိတွာ ကထေတဗ္ဗံ။ ။
ဟူသော အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကသာနှင့် အလျော်။ ဦးကာ၌ သာကောနိ ပမာဏာနိ
ဟူ၏။ နှစ်နက် ပြယုဂ်နှစ်ချက် အစဉ်အတိုင်း သာသနာတော်လောကယူ။ ။
နိကာယဘာဝေ ဝစနတ္ထောဖြင့် တဗျုရိသ်ကို။ ဝါ၊ သဒ္ဓတ္ထကိုပြသည်။

ဒိယသုတံသုတ္တာနိ၊ တရောငါးဆယ်သောသုတ်တို့သည်၎င်း၊ ယတ္ထ
နိကာယော၊ ဤ၊ ပဉ္စဒသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော၊ တဆယ်ငါးဝက်ရှိသော အရေအ
တွက်သည်၊ အတ္ထိ၊ ။ (သင်္ဂဟနှင့်ပရိဂ္ဂဟကား အဘူ)၊ ဝါ၊ သော။
နိကာယော၊ သည်၊ မဇ္ဈိမောနိကာယော၊ ။ သောနိကာယော၊ ကို၊ ပဉ္စ
ဒသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော၊ တဆယ်ငါးဝက်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

ပဉ္စဒသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟောတိ ပဉ္စဒသဟိ ဝဂ္ဂေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတော၊ သင်္ဂဟိတော
တိ အတ္ထော။ သာရတ္ထ။ ။ သုတ္တန္တာနံ သဟဿာနိ သတ္တသုတ္တသတာနိ၊
စသည်၌ သုတ္တန္တာနံ သတ္တသဟဿာနိ သတ္တသုတ္တသတာနိစ-ဟု၊ ယောဇနာ။
သတ္တသုတ္တသဟဿာနိ သတ္တသုတ္တသတာနိစ-ဟုလည်းရှိ၏။ ဣတိ။

ဇေသော၊ ဤသို့သော ရေတွက်ခြင်းသည်။ သံယုတ္တသင်္ဂဟော၊ သံယုတ္တ
နိကာယံကို ရေတွက်ခြင်းတည်း။ ဝါ-ဇေသော၊ ဤသို့သော အရေအတွက်
သည်။ သံယုတ္တသင်္ဂဟော၊ သံယုတ္တနိကာယံ၏အရေအတွက်တည်း။

သံယုတ္တသင်္ဂဟောတိ သံယုတ္တနိကာယဿ သင်္ဂဟော။ သာရတ္ထ။

ဧကောအင်္ဂါတိဧကဝသေန၊ တပါးတပါးသော အင်္ဂါလွန်သည်၏
အဖွင်းဖြင့်။

အင်္ဂကား ဓမ္မကောဠာသတည်း။ ။ အရေအတွက်လည်းဟူ၍ကြ၏။ ဆင်ခြင်။
ဧကမှ ဧကဒသတိုင်အောင်ယူ။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သောသုတ္တန်ပိဋကနိဒ္ဒေသ၌၊ နိဒ္ဒေသိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီး
သော၊ ပဉ္စရသပ္ပဘောဒါစ၊ တို့သည်လည်း ၎င်းတည်း။ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။
ခုဒ္ဒကနိကာယော၊ ။ သမ္ပန္နံ။

ဆိုအပ်ပြီးသည်ကိုပင် အခြင်းအရာတပါးဖြင့် ချုံး၍ ပြပြန်လိုရကား
ဌပေတွာ-စသည်မိန့်၎င်း။ တဒညံ၊ ထိုနိကာယလေးပါးမှ တပါးသော၊
ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ကို၊ တတ္ထတသ္မိနဝပ္ပဘောဒေ၌၊ ဝါ၊ တွင်၊ (တတ္ထတေသု နဝသု
အင်္ဂေသုလည်းစွဲကြ၏)။ ဆင်ခြင်။

အညမည သင်္ကရဘောဒနာ၊ အသင်္ကရပဟ်ဂိုတို့ကို၊ နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ၊
ဋီကာ၊ သီလက္ခန္ဓနိဋီကာ၊ သာရတ္ထဒီပနီတို့မှယူ။ သုတ္တနိပါတ်၌ လာသော
အဋ္ဌကဝဂ်၊ ပါရာယနဝဂ်၊ ခုဂ္ဂဝိသာဏသုတ်တို့အနက်ကို ဝေဖန်သည်
အစွမ်းဖြင့် ဓမ္မ သေနာပတိ-အရှင်သာရိပုတြော ဟောတော် မူအပ်သော
နိဒ္ဒေသ၊ ယင်းကိုပင်၊ ယခုကာလ မဟာနိဒ္ဒေသ၊ ရူပနိဒ္ဒေသဟူ၏။ ထိုနိဒ္ဒေ

သင်္ကန်းဒေသအဋ္ဌကထာ၌ ဂါထာ၊ ဝေယျာကရဏာ၌သွင်းသည်။ ဝိနည်း၊ ဗိဇ္ဇာနိကာယ်၊ အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၊ နေတ္ထိအဋ္ဌကထာများ၌ကား သုတ္တန်၌သွင်းသည်။

သုတ္တန်ပါတော၊ ဌ၊ အာဂတာနိ၊ ကုန်သော၊ ထည့်၊ (နာဠကသုတ်၊ တုဝနကသုတ်များ အကြောင်းကို သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဗိပနီများမှာရှု)။ သဂါထကံ၊ ဂါထာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သုတ္တံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိယသုတ်ကို၊ (တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ)။ သဂါထာဝဂ္ဂေါ၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်သည်။ ဂေယျံ၊ ဇာ၊ သမ္ပန္၊ ယံဗုဒ္ဓဝစနံ အတ္ထိ၊ တဉ္စ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ယောစနာ၊

အသင်္ဂဟိတအရကား ပဋိသမ္ဘိဒါမင်စသည်။ ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမင်အဋ္ဌကထာ၌ ဂေယျံ၊ ဝေယျာသရဏာ၌သွင်းသည်ကို ကေစိဟူ၏။

အဘာသိသုတိ ဂါထာဗန္ဓဝသေန ကထေသုံ။ ။ ထေရာ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် ထေရာဂါထာ၊ ထေရီဂါထာသလို့သည်။ ။ ကထာမလို့။

နောသုတ္တနာမိကာ၊ သုတ်ဟူသောအမည်မရှိကုန်သော။ သုဒ္ဓိကဂါထာဝ၊ သက်သက်သောဂါထာကိုရင်း။

အရှင်အာနန္ဒာဟောသော ပါရာယနဝဂ်၏နိဒါန်းငါးဆယ်၊ ခြောက်ဂါထာ၊ နာဠကသုတ်နိဒါန်းဂါထာ နှစ်ဆယ်တို့ကိုယူ။ ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးပါး၊ နာဠကသုတ်၏နိဒါန်းဂါထာကို ယင်းသုတ်၌ပင် သွင်း။ ။ ယင်းအဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထ၊ အဓိတမာဝဏကပုစ္ဆာ ဂါထာ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဝိဿန္ဓနာဂါထာ—စသည်နှင့် ယခင်ငါးဆယ်၊ ခြောက်ဂါထာကိုယူ။ ။ သာရတ္ထ။

သောမနဿဉာဏမယိကဂါထာပဋိသံယုတ္တာ၊ သောမနဿနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ကြောင့်ဖြစ်သောဂါထာတို့နှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော။

သောမနဿ ဉာဏ မယိကဖြင့် ဉဒါန၏ ဝစနတ္ထကိုပြသည်။ ဉဒိယတိတိ ဉဒါနံ—ပြုဟူလို။

ဉဒိယတိ၊ ဝမ်းမြောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ မြူးသူးသဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ပေး။

ဉဒ—မောဒေ။ ကိဋ္ဌာယဉ္စ၊ ဉဒိတိ ဉဒါနံ ဉဒဂ္ဂေါ၊ သဒ္ဓနိတိ။ ။ ဉဒါနန္တိ ကေနဋ္ဌေန ဉဒါနံ၊ ဉဒါနဋ္ဌေန ကိမိဒံ ဉဒါနနာမ။ ဝိတိဝေဂ သမုဋ္ဌာပိတော ဉဒါဟရော။ ဉဒါနိးအဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထ။ ။ ချင်ခွက်ကို လျှပ်၍ စီးလေသော ဆီ၊ စသည်ကို အဝသေသက၊ ဆည်ကန်ကိုလျှပ်၍ သွားလေသောရေကို မဟောသဟူ၏သို့။ နှလုံးကို ခိုင်စေခြင်းငှါ မထတ်နှိုင်းရကား အတွင်း၌မတည်မှု၍ ဝစိဒ္ဓါရဖြင့် ပြင်သို့ထွက်လေသော ဝိတိဝေဂသမုဋ္ဌာပိတ-ဖြစ်သော ပဋိဂ္ဂဟက မရှိဘဲ ဟောတော်မူအပ်သော စကားအထူးကို ဉဒါနိးဆိုသည်ဟူလို။

ပီတိလည်း သောမနဿနှင့်မကင်းကောင်း၊ ယတ္ထ ပီတိ၊ တတ္ထ သုခံ၊ ယတ္ထ
သုခံ တတ္ထ နနိယမတောဝိ။ အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ။ ။ ယင်းစကား
လည်း ဓမ္မသံဝေဂအစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ရကား ယေဘုယျသာ။ သာရတ္ထ။ ။ ဂါထာ
ပဋိသံယုတ္တာဖြင့် ဂါထာသာမှချ။ ။ စုက္ခိယကား ကေဒေသူပစာ—ဟု အရကို
ပြသည်။ ။ ယင်းလည်း စုက္ခိယရှိသောကြောင့် ယေဘုယျသာ။ ပဋိဂ္ဂိုဟက
ကင်း၏ဟူသည်လည်း ယေဘုယျပင်။ ၎င်း။ ။ သဗ္ဗညုဘာသိတ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ
ဘာသိတ၊ သာဝကဘာသိတ—သုံးပါးတွင်လည်း သဗ္ဗညုဘာသိတကိုသာယူ။
၎င်းရွှေအသိတိသုတ္တန္တာ ၌ ဥဒါန်းမှာ ရှစ်ဝက်။ တဝက်သော် ဆယ်သုတ်ဖြစ်ရ
ကား အသိတိသာလိုသည်။ ရွှေမလို။ ၎င်း။ ။ အဓိကသန္နာသော်လည်းကြုံ။

ဒသုတ္တရသဘသုတ္တန်နိဂဏ္ဌိ၊

သတ္တဝီသဒ္ဒကကရုကဗာဠိသဿ။

ဟိတ် ပဋ္ဌာသ၊စဘုက၊မှတ်ပါစောရသား

ဣဝါဝိသုတ္တက၊ ဧပါင်းလေက၊ ဘရဒ္ဒဘသံ၊ နိဗ္ဗာန်သဘ၊

ဟူရကား ခွါဒသုတ္တရ သတ သုတ္တန္တသောသလိုသည်။ ဒသုတ္တရ သတ သုတ္တန္တသမလို၊ ၎င်း၊ ခြံနသင်္ချာသော်လည်းကြံ၊ ဣတိဝုတ္တကား ရုဋ္ဌိဝုဒ်၊ ယေဝါပနက-စသည်ကဲ့သို့တည်း။

ဣတိဂုတ္တံ ဣတိသင်္ဂဟိတံ ဣတိ ဂုတ္တကံ၊ တဒ္ဓိတ်ဆင့်။ ■ဂုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ ဂုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ—ဟူသော နိဒါန်းဖြင့် သင်္ဂါယနာ တင်အပ်သည်ကိုယူ။

ဇာတ် ဘူတံ ပုရာဇုတ္တံ ဘဂဝတာ ပုဗ္ဗစရိတံ ကထေတိ ကာယတိပကာ
သေဘိတိဇာတကံ။ ။ သာရတ္ထ။

ပညာသင်္ဂီကာနိ ပဉ္စဘာဘကာနိ နှိလည်း။

တရာငါ၊ဆယ်၊ဇကဝယ်၊ရှုဝယ်တရာသံ။

တိဋ္ဌာငါးဆယ်၊ စတုသယ်၊ ငါးဆယ် နှည်းတူလဒေ။

ပဉ္စမကား၊ နှစ်ဆဲ့ငါးဆ ကား၊ နှစ်ဆယ်သား၊

သတ်သတ်မှတ်လင်း၊ နှစ်ဆဲ တင်း၊ ချော့ဖြစ် ဇာတ်ဆယ်ဖြာ၊

နဝသဲ၊ နှစ်၊ ဒသ၊ ဖြစ်၊ ယူလစ်ဆဲခြောက်သား၊

ကောသလ၊ ဇာတ်ကိုးဝ၊ ခေပ်မျှခွါဒသဝ။

တောရသမ္ဘယ်ယူ၊ ပကိဏ်းမှူး၊ ခုတ်ယူဆဲ၊ သုံးဖြာ။

ဆဲလေ့ရှိသတိ သကၤရှက်ကြဲ တဆယ်သး။

စက္ကနလီသ၊ဇာတ်ပဉ္စ၊သုံးဝ ပဏ္ဍနသ၊။

နှစ်မြှာသဠိ၊သတ္တတိ၊ယူတိ၊နှစ်ဇာတ်သား

အသိတိဌာငါးဇာတ်သာမဟာဇာတ်ဆယ်ဖြာ။

ငါးရာလေးဆယ်၊ ခုနစ်ကယ်၊ ပေါင်းဝယ်၍ နှုတ်သန

ဟူရကား အဒိကသင်္ချာ။ ။အနန္တ၊ အပရိမာဏ ဖြစ်သော်လည်း အဋ္ဌပ္ပတ္တိမရှိသောကြောင့် ဤမျှသာဟောတော်မူသည်။

တတ္တကာနိယေဝ ဒေသနာရဋ္ဌတာယ အနုဆက္ကေသု ဇာတကသတေသု ပရိပါစနံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။န ဟိ ဧတ္တကာသုဝေ ဇာတီသု ပညာဒိ သမ္ဘာရ- သမ္ဘရဏံ။ကိမ္ပန ကာရဏံ ဧတ္တကာဝေ ဇာတိယော ဒေသိတာတိ။တဒညေ သံ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော။ ။အနုဋီကာ။

အန္တရိယန္တုတ ဓမ္မပဒိသံယုတ္တာ၊ အံတွဟ်သရဲ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်သော ကျေးဇူးတရားနှင့်စပ်ယှဉ်သော။

ဓမ္မကား န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မောစ-ဉ်ကဲ့သို့ ဂုဏတ္ထ။ အန္တုတဓမ္မကား ရှုဋီပုဏ်။ဧတဒဂ္ဂ-စသည်ကဲ့သို့ ယင်းအန္တုတဓမ္မကား ကျမ်းသီး ကျမ်းခြားမရှိ။ စက္ကာရော မေ ဘိက္ခဝေ အန္တရိယာအန္တုတဓမ္မအာနန္ဒေ-စသည်ဖြင့်အန္တရိယ အန္တုတဓမ္မကိုဟောသော ထိုထိုကျမ်း၌လာသည်ကိုယူ။ ။စူဠဝေဒလ္လသုတ်၊ မဟာဝေဒလ္လသုတ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်၊ သင်္ခါရဘာဇနိယသုတ်၊ 'ဟောပုဏ္ဏသေုတ် တို့ကား မဇ္ဈိမနိကာယ်မှာ၊ သက္ကပဉ္ဇသုတ်ကား ဒီသနိကာယ်မှာပါ၏။

ဝေဒဉ္စ၊ ဥာဏ်ကို၎င်း၊ တုဋ္ဌိဉ္စ၊ သာဓု အယျေ၊ သာဓု အာဝုသော-စသည် ဖြင့် အနုမောဒနာပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဗီတိသောမနဿကို၎င်း။ လဒ္ဓါလဒ္ဓါ၊ ရ၍ရ၍၊ ရတိုင်းရတိုင်း၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။၁။အာဒနံတလဲလဲရ၍။ အဓိပ္ပါယတ္ထ။

ပုနပ္ပုနံ လဘိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဘူရတ္ထ။ ။ဝေဒလ္လံ၌ ဝေဒကား ဥာဏ်သောမနသ္မာ၌ဖြစ်၏။

ဥာဏေစ သောမနဿေစ၊ ဝေဒေါဆန္ဒသိစောစတေ။ ။
အဘိဓာန်။

ယင်းဖြင့် ဝေဒံ လဒ္ဓါ ပုစ္ဆိတံ ဝေဒလ္လံ ကိုပြသည်။ ။ကစည်းကျမ်း၌ကား ဝေဒံ နိဿိတံ-မူ၏။ရှေးစကားကိုသိသဖြင့် နှစ်သက်၍ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာမေး သောသုတ်ကို ဝေဒလ္လသုတ်ဟူ၏။ ။ယင်းလည်းကျမ်းသီးကျမ်းခြားမရှိ။ ။ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန၌ ခန္ဓကား ရာသတ္ထ။ ။တရား တစုတစု ရေတွက်သော် ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဟူလို။ ။အရှင်ကား မမာသုတဟု-သာသနာတော်၌ ထင်ရှား၏။

အရှင်ဆရာသည် ဘယ်မျှလောက်ကုန်သော တရားတို့ကို ဟောခဲ့သနည်း။ အရှင်ကား အဘယ်မျှလောက်ဆောင်သနည်းဟု ဂေါဟာမောဂ္ဂလာနုပုဏ္ဏား

မေးသည်တွင် ဤဂါထာဖြင့် ရှင်အာနန္ဒာ ဖြေတော်မူရကား မြာဟူဏ၊ ဂေါ
ပကမောဂ္ဂလာနပုဏ္ဏား ဟု အာလုပ်ထည့်၍ ဂေါပကမောဂ္ဂလာနသုတ်၌ လာ
သည့်ဂါထာကို ယူ။

ဧဝံ ပရိဒီပိတဓမ္မက္ခန္ဓာ ဝသေနာတိ ဂေါပကမောဂ္ဂလာနေန မြာဟူဏေန
တွံ ဗဟုဿုတောတိ ဗုဒ္ဓဿာသနေ ပါကဋ္ဌော၊ ကိတ္တကာ ဓမ္မာ တေ သတ္တာရာ
ဘာသိတာ တယာ ဓာရိတာတိ ပုစ္ဆိတေန တဿ ပဋိဝစနံ ဒေန္တေန အာ
ယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန ဧဝံ ဒွါသိတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိန္ဒိအာဒိနာ ပရိဒီပိတ
ဓမ္မက္ခန္ဓာနံ ဝသေန၊ သာရတ္ထ။ ။ ကိုယ်တော်၏ ဗဟုဿုတဂုဏ်ကိုပြခြင်း၊ ပရိ
ယတ္ထိဓမ္မ၏ အပြားကိုပြခြင်းဖြင့် ထေရဂါထာ၌ ရှင်အာနန္ဒာ ဟောတော်မူရ
ကား ယင်းအာလုပ်ကိုမထည့်နှင့်။ ထေရဂါထာ၌လာသောဂါထာကို ယူလည်း
ယူကြ၏။

အဟံ၊ သည်၊ ဗုဒ္ဓတော၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ထံတော်မှ၊ ဒွါသိတိသဟဿာ
နိ၊ တို့ကို၊ ဂဏှိံ၊ သင်ပြီ၊ ဘိက္ခုတော၊ ဓမ္မသေနာပတိအစရှိသောရဟန္တာ
တို့ထံမှ၊ ဒွေသဟဿာနိ၊ တို့ကို၊ ဂဏှိံ၊ ပြီ၊ (သမ္ဘာဒိဋ္ဌိသုတ်-စသော
သာဝကဘာသိတာကိုယူ)။ ။ ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ မေ၊ အား၊ ပဝတ္တိနော၊
လေ့လာကုန်၏။ ဝါ-ယေဓမ္မာ၊ တို့ကို၊ မေ၊ သည်၊ ပဝတ္တိနော၊ လေ့လာ
အပ်ကုန်၏။ ဝါ-ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ မေ၊ ၏၊ ဇိဌာဂ္ဂေ၊ ဌ၊ ဝါ-ဟဒယေ၊ ဌ၊
ပဝတ္တိနော၊ လေ့လာကုန်၏။ ဝါ၊ ပွန်းတီးကုန်၏။ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ စတု
ရာသိတိ သဟဿာနိ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည်၊
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၊ ။ ဝါ-ယေဇ္ဇမေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊
ဗုဒ္ဓဿစ၊ အား၎င်း၊ ဘိက္ခုနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း၊ ပဝတ္တိနော၊ လေ့လာကုန်၏။
ဝါ-ယေဇ္ဇမေဓမ္မာ၊ တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓဿစ၊ သည်၎င်း၊ ဘိက္ခုနဉ္စ၊ တို့သည်၎င်း၊
ပဝတ္တိနော၊ လေ့လာအပ်ကုန်၏။ ။ တေသုဓမ္မသု၊ တို့တွင်၊ အဟံ၊ သည်၊
ဗုဒ္ဓတော၊ မှ၊ ဒွါသိတိသဟဿာနိ၊ တို့ကို၊ ဂဏှိံ၊ ပြီ၊ ဘိက္ခုတော၊ မှ၊ ဒွေ
သဟဿာနိ၊ တို့ကို၊ ဂဏှိံ၊ ပြီ၊ ဇူတိ၊ သို့၊ စတုရာသိတိသဟဿာနိ၊
တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤသို့ယောဇနာသည်ကို ကေပိဟူ၏၊ ၎င်း။

သုဘသုတ်၊ ဂေါပကမောဂ္ဂလာနသုတ်များလည်း ဘိက္ခုတော ဂဏှိံတွင်
ဝင်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဂဏှိံ။ ဗုဒ္ဓတောဂဏှိံတွင် ဝင်သည်။ ။ ဝဇီရ၊
သာရတ္ထ နှစ်ပါးမှပင်မဝင်။ ပရိနိဗ္ဗာန် လွန်တော်မူသည့်နောက် ရှင်အာနန္ဒာ
ဟောသော ယင်းနှစ်သုတ်နှင့် ကထာဝတ္ထုကား ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်း လေး
ထောင်မှ အလွန်။ ဝိမတိ၊ မာဓရိယ-စသောသုတ်၊ ဝိမာနဝတ္ထု၌ အချို့သော
ဂါထာများလည်း နောက်မှဖြစ်ရကား ယခင်ဓမ္မက္ခန္ဓာမှ အလွန်ပင်ဟူကြ၏။

တတ္ထ-တသ္မိံ စတုရသီတိသဟဿပုဘောဒေ၊ တွင်။

သတ္တိပဋ္ဌာနသုတ်စသည်ကား ကောနုသန္ဓိက။ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်စသည်
ကား အနောကနုသန္ဓိက။

အံဘိဓမ္မေ၊ တွင်။ တိကဒုကာဘာဇနံ၊ တိက်၊ ဒုက်ကို ဝေဘန်ရာပါဠိ
သည်။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဓမ္မက္ခန္ဓော၊ တည်း။ (နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာ
ကဏ္ဍဖြင့်ယူ)။ ဗိတ္တဝါရဘာဇနဉ္စ၊ ဗိတ္တဝါရကိုဝေဘန်ရာပါဠိသည်
လည်း။ ဧကော၊ တပါးတပါးသော။ ဓမ္မက္ခန္ဓော၊ တည်း။ (ဗိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ
ဖြင့်ယူ)။

ဤ၌ ဝိစ္ဆာလောပဖြင့် ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓော-ဟူသည်။ ဧကေကောမဓမ္မက္ခန္ဓော
ရှိသည်ကား ဋီကာနှင့်မညီ။

သုဒ္ဓိန္နကဏ္ဍစသည်ကား ဝတ္ထု၊ သိက္ခာပုဒ်ကား မာတိကာ၊ ယောပ
နာတိ ယောယာဒိသောစသည်ကား ပဒဘာဇနံ၊ ပဋိလာဘံ ဥက္ခိပတိ၊
အာပတ္တိဒုက္ခဋ္ဌာသ-စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကြား၌ ပညတ်အပ်သည်ကား
အန္တရာပတ္တိ၊ အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿ-စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်အဆုံး၌
အာပတ်မသင့်သည်ကိုပြသည်ကား အနာပတ္တိ၊ တိကပါမိတ်၊ တိကဒုက္ခဋ္ဌာ
စသည်ကိုပြသော ဝါရကား တိကန္ဓေဒ၊ အနုညကာခိနာနုန၊ ရဝေနာနု
နကာနိနာ၊ နုနာဝါဘာဝရဉ္စက္ကာ၊ ခန္ဓာဘိဝိဋ္ဌကေဝရေ-ဟု ဘိရုတ္တသင်္ဂဟ၊
ဗုဒ္ဓဗောဓသုပ္ပတ္တိများ၌ ဆိုခြင်းသည် ကျမ်းကြီး၊ ကျမ်းမ၌ မလှ။ ဤကား
ဓမ္မ၊ ဤကားဝိနယ၊ ပ။ ဤကား ဓမ္မက္ခန္ဓာ-ရှစ်သောင်းသေးထောင်ဟု မှတ်
သားပိုင်းခြား၍ သင်္ဂါယနာတင်သော အရှင်မဟာကဿပ အမှူးရှိသော
ရဟန္တာငါးရာအပေါင်းသည် များစွာသော အံ့ဘွယ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် တန်ဆာ
ဆင်အပ်သောပဌမသင်္ဂါယနာ၌ ဤဝိဋ္ဌကတိရိနည်းအဖြစ်၊ ဧန္တိယဗုဒ္ဓဝစန
အဖြစ်အစရှိသည်ကိုလည်း မှတ်အပ်ပြီဟု ပြလိုရကား ဧဝံပေတံ-စသည်
မိန့်။ သာမနံဆိုသည်တွင် လိုရာသာယူသည်။ ဝက်ဝတ်၊ သာရတ္ထ။
ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားကို မှတ်သား၍ ပဌမ သင်္ဂါယနာတင်သည်ဟု
ပြလိုရကား ဧဝံပေတံ-စသည်မိန့်။ ဥဇုရ်။

ဝသီဂဏေန၊ ရဟန္တာအပေါင်းသည်။ (သင်္ဂီတံ၌စပ်)။

သည်ကိုသာ မှတ်သလော စုဒ္ဓိကြောင့် နကောဝလံ-စသည်မိန့်။ ။
စကားဝါကျာရတ္ထ။

ကေဝလံ၊ သက်သက်၊ ဝါ၊ နည်းတပါးနှင့်မရောမူ၍၊ ဣန္ဒြေကမေဝ၊ ကိုသာသျှင်၊ ဝဝတ္ထပေတွာ၍၊ သင်္ဂီတံ၊ သည်၊ န၊ မဟုတ်သေး၊ အပိစခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား၊ (ထည့်)၊ အညံ၊ သော၊ သင်္ဂဟပ္ပဘောဒံပိ၊ ကိုလည်း၊ သတ္တဟိမာသေဟိ၊ ခုနစ်လချင်းတို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ၊ ဧ၊

ကြိယာပဝဂ္ဂန္တံ တတိယာ။ ကြိယာပဝဂ္ဂဟူသည်ကား ကြိယာကို လျင်စွာ ပြီးစေခြင်းတည်း။ ။ ကြိယာယ အာသုံ ပရိနိဋ္ဌာပနံ ကြိယာပဝဂ္ဂေါ။ တသ္မိံ တတိယာ ဝိဘက္ခိ ဟောတိ၊ ကောဟေနေဝ ဗာရဏသိံ ပါယာသိ။ နဝဟိ မာသေဟိ ဝိဟာရံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဥဒါနံ၊ ပ၊ အနေကဝိဇံကား သမာသ်တပုဒ်တည်း။ ။ သန္တံ သမာနံ၊ ထင်သော၊

ဓမ္မသင်္ဂါယကမထေရ်တို့ထားသောမက္ခဒ္ဒါဇ္ဇိပုတ္တာ-စဒသဂါထာတို့ကား ဥဒါနသင်္ဂဟ၊ ဥဒ္ဓံ ဒါတိ ရက္ခတိတိ ဥဒါနံ၊ သင်္ဂဟဂါထာရစေ။ ။ ဣဒံ ဥဒါနန္တိ ဣဒံ ဝုတ္တဿေဝတ္တဿ ဝိပုကိဏ္ဍဘာဝေန ဒဿိတုံ အဒတွာ ဥဒ္ဓံ ဒါနံ ရက္ခနံ ဥဒါနံ၊ သင်္ဂဟဝစနန္တိ အတ္ထော။ ။ နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ။

သီလက္ခန္ဓဝဂ်-မူလပရိယာယဝဂ်-စသည်ကား ဝဂ္ဂသင်္ဂဟ၊ ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မ ပေယျာလ၊ နိဗ္ဗာပေယျာလ-စသည်ကား ပေယျာလ သင်္ဂဟ၊ ပါတုံ ရက္ခိတုံဝိတ္ထာရိတုံခါ အလန္တိ ပေယျာလံ-ပြု၊ နိပါတသင်္ဂဟကား အင်္ဂုတ္တိရ်၊ ဣတိဝုတ်၊ ထေရဂါထာ-စသည်မှာ၊ သံယုတ္တသင်္ဂဟကား သံယုတ္တ နိကာယ်မှာ၊ မူလပဏ္ဏာသ-စသည်ကား မူလပဏ္ဏာသသင်္ဂဟ။ ။ ထိုအခါ အနေကတ္ထရိယပါတုဘာဝကိုပြသဖြင့် ပဿာဒကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ သင်္ဂီတိ-စသည်မိန့်။

အသဗုဒ္ဓာစနဿ၊ ကို၊ သင်္ဂဟိတပရိယောသာနစ၊ သင်္ဂါယနာတင် သည်၏အဆုံး၌ကား၊ ဣဒံသာသနံ၊ ကို၊ ပဝတ္တနသတ္ထေ၊ ငှါ၊ ဝါ၊ နှံ၊ ငွမ်း နှိုင်းသည်ကို၊ ။ သဗ္ဗဘပမောဒါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သောဝင်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ရကား၊ သောကြောင့်၊ သာဓုကာရံ၊ ကောင်းချီးကို၊ ဝါ- ကောင်းစွာဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ကောင်းစွာဟူ၍ ပြုခြင်းကို၊ သာဓု ဟူသောအခြင်းအရာကိုးဒဒမာနာဝိသ၊ ကဲ့သို့၊ (ဒဒမာနာဝိသတိသမ္ပန္နော၊ ဝိကာ)၊ အနေကပ္ပကာရံ၊ အပြားများစွာ၊ ဝါ၊ အကြိမ်များစွာ၊ ကမ္မိ၊ တုန် လှုပ်၏၊ (ဤကားသာမန်၊ နောက်သုံးပုဒ်ကား ဝိသေသ)၊ သင်္ဂမ္ပိ၊ အထက် အထက်သို့ တက်၍ ကောင်းစွာတုန်လှုပ်၏၊ သဒ္ဓကမ္ပိ၊ အထက်အောက်

တက်၍ သက်၍ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်၏။ သမ္ပဝေဓိ၊
အရပ်လေးမျက်နှာ ယိမ်းပါး၍ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်၏။
သာရတ္ထ။ ၊ဝါသကံမ္ပိ၊ အရှေ့အနောက်-မြင့်တုံ၊ နိမ့်တုံကောင်းစွာတုန်
လှုပ်၏။ သမ္ပကမ္ပိ၊ တောင်မြောက်-မြင့်တုံ၊ နိမ့်တုံကောင်းစွာ အပြားအား
ဖြင့် တုန်လှုပ်၏။ ၊သမ္ပဝေဓိ၊ အလယ်နား မြင့်တုံ၊ နိမ့်တုံ ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့်တုန်လှုပ်၏။

ဒသသဟဿ လောကဓာတု ဆပ္ပကာရံ ပကမ္ဘိတာတိ ဒသသု စက္ကဝါဠ
သဟဿေသု မဟာပထဝီ ဆပ္ပကာရံ သင်္ကမ္ဘိတ္ထစလိတ္ထ။ကထံ ပုရတ္ထိမတော
ဥဏ္ဏမတိ၊ပစ္ဆိမတော ဩဏမတိ၊ ပစ္ဆိမတော ဥဏ္ဏမတိ၊ပုရတ္ထိမတော ဩဏ
မတိ၊ဥတ္တရတော ဥဏ္ဏမတိ၊ဒက္ခိဏတော ဩဏမတိ၊ဒက္ခိဏတော ဥဏ္ဏမတိ၊
ဥတ္တရတော ဩဏမတိ၊ မဇ္ဈိမတော ဥဏ္ဏမတိ၊ ပရိယန္တရတော ဩဏမတိ၊
ပရိယန္တတော ဥဏ္ဏမတိ၊မဇ္ဈိမတော ဩဏမတိတိ ဆပ္ပကာရံ။ ။အဋ္ဌကထာ၊

အတ္ထရိယာနိစ၊ လက်ဖျပ်တီးခပ်ခြင်းငှါ ခံ့တုံသော ပုသိုးဦးရစ်ပပ်
ခြင်း၊ ပန်းကြံခြင်း-စသော အံ့ဘွယ်သရဲတို့သည်လည်း၊ ပါတုရဟောသုံ၊
ထင်ရှားကုန်ပြီ၊ ဣတိကား ပရိသမာပန၊ အယံ ပဌမမဟာသင်္ကတိနာမ
ကား အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပဌမမဟာသင်္ကတိနာမ စေသာ-စသော
စကားအပေါင်း၊ ၊နိရုံး၊

ပဌမသင်္ကတိသာ မည်ကောင်းသလော ရန်ကြောင့် ယာ လောကေ-
စသည်၌နိ၊

ယာ ပဌမမဟာသင်္ကတိ၊ကျိ၊မဇ္ဈဟိသတေဟိ၊တို့သည်၊ယေန၊ကြောင့်၊
ကတာ၊၏။ ဘေန၊ကြောင့်၊ ထေရေဟေဝ၊ အရှင်မဟာကဿပ-စသော
မထေရ်တို့သည်သာလျှင်၊

ပဉ္စသတာနိ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ပဉ္စသတာ၊ထေရာ မဟာကဿပ၊ဒယော
ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ထေရိကာ၊ဋီကာ။ ။ပဉ္စသတေဟိ ကတာ ပဉ္စသတာ။
ထေရေဟိ ကတာ ထေရိကာလည်း မူသင့်၏။

လောကေ၊ ဤ၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်၊ ပဌမမဟာသင်္ကတိနာမ၊၏။
သမ္ပနံ၊ ၊သာရတ္ထ၊

ပဌမမဟာသင်္ကတိယာ ဂဗ္ဘိဌာနံ သမတ္ထံ၊

ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့် ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကိုပြပြီး၍ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္တေရေန ဝတ္တံ၊ တဉ္စ ပန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေ ဟူသောစကား၌ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်းအကျိုးငှါ ထိုပဌမမဟာသင်္ဂီတိ ကိုဆိုအပ်သောကြောင့် ထိုစကားကို နိဂုံး၏အဖြစ်အားဖြင့် ပြလိုစကား ဣမိဿာ ပန-စသည်မိန့်၊ ၊ ဇိကာ၊

ပြလိုရင်းကား ဝေမိဒံ၊ ပ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံတည်း။

ထိုနိဒါန်းကိုအဘယ်မူလို၍ အဘယ်သူဆိုသနည်း စုန်ကြောင့် နိဒါနံ၊ ပ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-မိန့်၊ ၊ ထိုနိဒါန်းကို အရင်းမှစ၍ ချဲ့လျက် ပညတ်သသူ၊ ပညတ် ခြင်းအကြောင်းကို ဖြေလို၍ ရှင်ဥပါလိမထေရ်ဆိုအပ်၏-ဟူလို၊

အဘယ်သူ၊ အဘယ်ကို မေးသောကြောင့် ဖြေလိုသနည်း စုန်ကြောင့် ဣမိဿာ၊ ပ၊ ပုစ္ဆိတေ-မိန့်၊ ၊ နိဒါန်းကို အရှင်မဟာကဿပ မေးသော ကြောင့် ဖြေလိုသည်ဟူလို၊

ပနကား ဥပဗ္ဗာသ၊ ဣမိဿာ၊ ပ၊ ယာ၊ သည်၊ ပဝတ္တမာနာယ၊ သေ၊ (ပုစ္ဆိန္နေန၊ ပုစ္ဆိတေမှာဇင်)။ ၊ မဟာကဿပေန ပုစ္ဆိတေ ဝတ္တံ သမ္ပန္နံ၊ ပဌမံ၊ ပ၊ ပရိယေသာသာနေ၊ ဤသို့အစရှိသောစကား၏အဆုံးဖြစ်သော။ ဝတ္တုမ္၊ ပ၊ ပုစ္ဆိတိတ္ထေဝစနေ၊ ပုစ္ဆိဤသို့အစရှိသော စကား၌၊ ဝတ္ထေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော၊ နိဒါနေ၊ ကို၊ (ယောဇနာနှင့်အညီ၊ ဝေသာလိယံ ဘန္ဓေ တိ၊ ကံ အာရက္ခာတိ၊ သုဒိန္နံ ကလန္နကဝုတ္တံ အာရက္ခာတိ၊ ကိသ္မိံ ဝတ္ထု သိန္နိ၊ မေထုနမေဓေတိကား အာဒိဝနံ)။ ၊ ပုစ္ဆိတံ၌ ပညတ္တိပုစ္ဆိ-စသည် ကြွင်းသောကြောင့် ဣတိကား အာဒုတ္တံ။

ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား အဘယ်၏ ဝိဿန္ဓနာနည်း စုန်ကြောင့် ဧတ္တာ ဝတာ-စသည်မိန့်၊ ၊ ကတ္ထာ ဝတ္တံ-ဟူသော ပြဿနာသည် အသောဒိတ သာတကား စုန်ကြောင့် ဣဒါနိ-စသည်မိန့်၊

ဧတ္ထပဉ္စေ ပရိဟာရော ဝုစ္စတေ ထည့်၊ အယံ ဥပါလိတ္တေရော၊ အနေန ဥပါလိတ္တေရေန ဇေတံနိဒါနံစွဲ၊ ဣဒံလည်းရှိ၏၊ ဧတ္တာဝတာ-စသည်ကား တတ္တ ဝတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာတိဣဒံ-စသည်၏ နိဂုံး၊ အဘယ်အကျိုး ငှါ နိဒါန်းကိုဆိုအပ်သနည်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတကိုသာ သင်္ဂါယနာတင်သင့် သည်မဟုတ်လောဟူငြားအံ့၊ ဒေသ၊ ကာလ၊ ကာရက၊ ဟေတု၊ နိမိတ်တို့ ဖြင့် ဖွဲ့စီးသော အဆုံးအဖြတ်ကဲ့သို့ ကာလ၊ ဒေသ၊ ဒေသက၊ ပရိသတ်

တို့ကို ညွှန်းပြခြင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်း၍ထားသည်ရှိသော် ဒေသနာတော်၏ မြင့်
ရှည်စွာတည်သည်၏အဖြစ်၊ တွေဝေခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်၊ ယုံကြည်အပ်
သည်၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် သာသနာတော်၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့
ပြခြင်း၎င်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပမာဏမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြရသဖြင့်
သာသနာတော်၏ ပမာဏမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြရခြင်း၎င်း-စသည်
အကျိုးရှိရကား ဆိုသင့်၏ဟူပေ။ ။သာရတ္ထ။

တောန၊ ပ၊ နိဒါနံ-ဤသို့အစရှိသော စကားဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော
နိဒါန်းရှိသော တံ ပန ဇေတံ ဝိနယဒိဋ္ဌကံ၊ ကိုယင်းဖြင့်ယေန ယဒါယသ္မာ
မှာကွေသို့နိဒါန်းကိုသာ မစွဲနှင့်ဟုပြသည်။ ။ကောန ဝုဂ္ဂလေန ကောန ပရမ္မ
ရာစရိယေန၊ ကတ္ထဝုဂ္ဂလေသု၊ ဣတိဣဒံ ဝစနံ ပဉ္စက္ကမံ ဝါ ဝုတ္တဝါ၊ သမ္မနံ၊
အာဒိတော၊ အစမှ။ ဝါ၊ အစ၌။ တာဝ၊ ခပ်သိမ်းသောရဟန်းတို့ရှေးဦးစွာ။

အာဒိတောဖြင့် ဟောစကာလ၌။ တာဝဖြင့် သူတပါးတို့ ရှေးဦးကာလ၌
ဆောင်သည်ကိုပြသည်။

ဓာရိတံ၊ နှုတ်ဖြင့်ဆောင်အပ်၏။ ဝါ၊ ဝါဝုဂ္ဂတဆောင်အပ်၏။ တဿ
ဥပါလိက္ခေရဿ၊ ။ သမ္မုခတော၊ မျက်မှောက်မှ။ (ဤကားနာမ်၊ ရှေ့သမ္မု
ခါကား နိပါတ်)။ ။တထာဂတေ၊ သည်၊ အပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်
တော်မမူမီ၊ ဆဇ္ဇာတိညာဒိတေဒေဟိ၊ ဆဇ္ဇာတိညာဝုဂ္ဂိုလ်စသည်အပြား
ရှိကုန်သော၊ ကောနာဘတန္တိတ္ထေ ပဉ္ဇေ၊ ။ တာဝ၊ သီဟိုဠ်ဆရာအစဉ်
အဆက်တို့ရှေးဦးစွာ။ ။ တတြတသ္မိံ၊ ဇမ္ဗုဒိပေ၊ ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ်သည်
ကား၊ အာစရိယပရမ္မရာ၊ ဆရာတို့၏အဆက်အနွယ်တည်း။

အာစရိယာနံ ပရမ္မရာ ပဝေဏိပဋိပါဠိ။ ။ ဇီကာ။

ဝိဒိတာဝိနော ကိလေသာတည်းဟူသောရန်ကိုအောင်မြင်တော်မူကုန်
ပြီးသော၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော၊ ဇေတထေရာ၊ တို့သည်၊ ယာဝ၊ လောက်၊ တတိ
ယော၊ သော၊ သက်ဟော၊ သည်၊ အတ္ထိ၊ ။ တာဝ၊ လောက်၊ ဇမ္ဗုသီရိဝုဇယ၊
ဇမ္ဗုသပြေပင်၏ အမည်နှင့် တူသော ကြက်သားရရှိသော အမည်ရှိသော၊
ဒိပေ၊ ။

ဇမ္ဗုယာသဒိသောသိရိမန္တော အဝုဇယာ နာမံ ယဿာတိဇမ္ဗုသီရိဝုဇယော။
ဝိမတိ။ မန္တလောပ။ ။ သာရတ္ထ၌ကား အဓိပ္ပါယ်ပြသော။

ပရမုရာယ၊ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်၊ အတ္ထိဇ္ဇမာနံ၊ ကွေမပြတ်၊ ဝိနယံ၊ ကို၊
အာနေသုံ၊ ကုန်၏။

အတ္ထိဇ္ဇမာနံကား-ဘာဝနပုံ။ ။ အာယသွာဟိ-စသည်ကား ဝိတ္တာရ။

ဣဝံဝိနယဝံသံ၊ ဤဝိနည်းအနွယ်ကို၊ ဣဝံဝိနယတန္တိ၊ ဤဝိနည်းအစဉ်
ကို၊ ဣဝံဝိနယံပဝေဏံ၊ ဤဝိနည်းအဆက်ကို၊ (ဤသုံးပုဒ်ကား ပရိယာယံ၊
သို့ သုတိခြားရုံမျှသာပေး၊ ယင်းဖြင့်ပါဠိကိုသာယူ)။

ဝိနယဝံသန္တိ အာဒိဟိ တီဟိ ဝိနယပါဠိယေဝ ကထိတာ ပရိယာယဝစ
နတ္တာ။ ။ ဇွိကာ။

ဟိသစ္စံ၊ ၏၊ တဿဥပါလိက္ခေရဿ၊ ၏၊ ပကတညုတံ၊ အပြီးတိုင်သိ
သောသူ၏အဖြစ်သို့။

ပကတံ ဇာနာတိတိ ပကတညု၊ တဿ ဘာဝေါ ပကတညုတာ။ ယော
ဇနာ။ ။ တာပရေ ရဿတ္တံ။

ဝါ၊ လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ်သို့။ ။ အဝိပ္ပါယတ္တံ။

ပကတညုတန္တိ ဝေယျတ္တိယံ ပဋ္ဌဘဝန္တိ ဝတ္တံ ဟောတိ။ ။ ဇွိကာ။

ဂဏနုပထံ၊ အရေအတွက်ဟူသောအကြောင်းကို၊ ဝါ၊ ရေတွက်ခြင်း
၏အကြောင်းကို၊ ဝိတိဝတ္တော၊ လွန်ကုန်၏၊ (ဂဏန်းသင်္ချာမရှိ များ၏
ဟူလို)။ ။ အရဟန္တသဟဿဿ၊ ရဟန္တာတထောင်၏၊ ရရဂ္ဂါဟော၊
အကြီးအမှူးဖြစ်၍သင်သည်။ သဒ္ဒတ္တံ။ ။ ဝါ၊ ဂဏပါမောက္ခဖြစ်၍ သင်
သည်။ အဟောသိ၊ ၏။

သဗ္ဗေသံ ပါမောက္ခော ဟုတွာ ဂဏီတိ ဝတ္တံ ဟောတိ။ ။ ဇွိကာ။

အပရိတ္တိန္ဒာနိ၊ မပိုင်းခြားနိုင်ကုန်သည်။ အဟောသုံ၊ ကုန်၏။

ယင်းကိုမြဲစေလိုရကား တဒါ-စသည်မိန့်။

ဥပေယျာသောတ္ထန္တရ နျာသော။ ယောညဝါ ကုတ္တသာနေဇ၊ သဗ္ဗဗျာဝိ
ဝိသေသဌောဟိ ဝိသိဌဿ ဘေဒတော-ဟူသော အတ္ထန္တရနျာသ လေးပါး
တွင် အဝိသိဌဝိသေသဌဖြစ်သော အတ္ထန္တရနျာသဖြင့်ရကား ဟိ၊ မရှိသော်
လည်းလောပကြံတွယ်မရှိပြီ။ ။ ကိရကား အနုဿဝန-ဒေရုစိသုစနနစ်ပါးတွင်
ဤ အနုဿဝနတ္ထ။ ကိရဇ္ဇတိအနုဿဝနတ္ထေ အရုစိသုစနတ္ထေ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။
ယင်းကိုလည်း ကြိယာနှင့်သာယှဉ်၍ သမ္ပန်မြ်ဉ်အဟောသိနှင့်ယှဉ်။

ကိရာဒိကေ တုနိပါတော၊ ကာမံ ကြိယေန ယုဇ္ဇတေ။

တဏှာပိ တေ ပယုဇ္ဇန္တေ၊ ကြိယာပဘေဒေဟိ ဝိညုနာ။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

အတိမဟာ၊ အလွန်များသော၊ ဘိက္ခုသမုဒါယော၊ ရဟန်းတို့၏ အပေါင်းသည်။ ဝါ-ဘိက္ခုသမုဒါယောသည်။ အတိမဟာသည်။ ဝါ၊ အလွန်များစွာ။ (ကြိယာဝိသိသ်။ ဝါကျယောဂဝိဘာဂဖြင့် မဟာပြု။ သမာသ်၊ သော်လည်းပေး။ ။ဝေမိဒံ-စသည်ကား နိရုံး)။

တတိယသင်္ဂီတိယံ ပါကဇော ဘဝိဿတိ-ဟူပြီ။ ယင်းသင်္ဂီယနာကို အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း။ မုဒ်ကြောင့် တတိယသင်္ဂီတိ ဝိဇာနနတ္ထံ ပန အယမနုက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗောမိန့် ။ ဒုတိယသင်္ဂီယနာနှင့် တတိယသင်္ဂီယနာသည် စကားစပ်ဖြစ်ရကား တတိယသင်္ဂီယနာကို သိခြင်းငှါ ဒုတိယသင်္ဂီယနာကိုအလျင်သိဦးဟူလို၊ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေဝုတ္တံ ဟူသောစကားမှ အနုသန္ဓေရ၍ ပဌမသင်္ဂီယနာကို ပြသကဲ့သို့ တတိယသင်္ဂီတိယံ ပါကဇောဘဝိဿတိ-ဟူသောစကားမှ အနုသန္ဓေရ၍တတိယသင်္ဂီယနာကိုပြသည်။

ယင်းမှ အနုသန္ဓေရသဖြင့် ဒုတိယသင်္ဂီယနာကိုလည်း ပြခြင်းပြီးလျှင်း အောင် သင်္ဂြိုဟ်သည်။ အကယ်၍ ဒုတိယသင်္ဂီယနာကိုသာ တိုက်ရိုက် ပြလိုသည်ဖြစ်အံ့။ ဒုတိယသင်္ဂီတိဝိဇာနနတ္ထံ ပန အယမနုက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော မဆိုတန်ရာ။ ပဌမသင်္ဂီယနာ၌ ပဌမသင်္ဂီတိနာမစေသာ ဣဒိနာနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော-ဆိုသကဲ့သို့ ဒုတိယသင်္ဂီတိ ပန ဝေဒိတဗ္ဗော-စသည်ကိုသာ ဆိုတန်ရာ၏။ ဤသို့ကြံ၍ တတိယသင်္ဂီတိ ဝိဇာနနတ္ထံ ရှုတ်ကုန်သော ဆရာတို့ဝါဒ၊ အချို့ဆရာတို့ကား ဒုတိယသင်္ဂီတိဝိဇာနနတ္ထံ ရှုတ်ကုန်၏။ ဒုတိယသင်္ဂီယနာကိုပြပြီးသောအဆုံး၌ ဝေမိဒံ ဒုတိယသင်္ဂီတိသင်္ဂီယိတွာ-စသည်ဖြင့် တတိယသင်္ဂီယနာကို တစပ်တည်းပြသည်နှင့် ၎င်း၊ (ဒုတိယသင်္ဂီတိဝိဇာနနတ္ထံ ပန-စသည်ကို ဆိုသကဲ့သို့ တတိယသင်္ဂီတိဝိဇာနနတ္ထံ ပန-စသည်ကို ဒုတိယသင်္ဂီယနာကို ပြပြီးအဆုံး၌မဆိုသည်နှင့်၎င်း၊ နှိုင်းယှဉ်ဆင်ခြင်ကုန်။

ဟိ၊ ကား ဝိတ္ထာရ။ ယောဇနာ၌ကား ဟိသဒ္ဓေါ ဒဠိကရဏဟူ၏။ ။
ယဒါ၌ နိဗ္ဗာယိသူတိ သမ္ပန္နော။ ။ဋီကာ။

သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတရားဟူသော ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို၊ သင်္ဂီယိတွာနစ၊ ချစ်၎င်း။ သဗ္ဗမိ၊ ခပ်သိမ်းသောအရာ၌။ ဇောတယိတွာစ၊ ချစ်၎င်း။ ယာဝ၊ လောက်။ ဇိဝိဘပရိယန္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တာဝ၊

လောကံ၊ ဝါ-ယာဝ ဇိဝိတ ပရိယန္တံ၊ အသက် အပိုင်းအခြား ရှိသမျှ၊
(သမာသ်)။ ၊ဌတွာ၊၍၊ ပဉ္စသဘာ၊ ကုန်သော၊ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်ပြီး
သောအာသဝရှိကုန်သော၊ ဇုတိမန္တော-ပညာတည်းဟူသော အရောင်ရှိ
ကုန်သော၊

ပညာဇုတိသမ္ပန္နာတိ အတ္ထော။ ၊သာရတ္ထ။

ဝါ-ဇုတိမန္တော၊တံခိုးအာနုဘော်ရှိကုန်သော၊

တေဇဝန္တော ဝါ မဟာနုဘာဝါတိ အတ္ထော။ဝိမတိ။ ၊ဇောတိမန္တော
ဟူသင့်လျက် ယဂိုဏ်းလို၍ ဇုတိမန္တော-ဟူသည် တိဉ္စလည်း ဒီသ။ ။
ဇောတိမန္တောတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဂါထာဗန္ဓဝသေန ဇုတိမန္တောတိ ဝုတ္တံ။သာရတ္ထ။

ကဿပအာဒယော၊ အရှင်ကဿပ အစရှိကုန်သော၊ တေဝိထေရာ၊
ထိုမထေရ်တို့ပင်သော်လည်း၊

ပဂေဝဇ္ဇတရာပဇောတိ အဓိပ္ပါယော။

ခိဏသေနဟာ၊ကုန်ပြီးသောဆီရှိကုန်သော၊ပဒိပါ၊တို့သည်၊နိဗ္ဗာယိ'သု
ဇ္ဇဝ၊ သို့၊ အနာလယာ၊ တစုံဘရသော အာရုံ၌မျှ ကပ်ငြိ၊ စေးကပ်ခြင်း
တဗျာကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ရကား၊ သောကြောင့်၊ နိဗ္ဗာယိ'သု၊ကုန်ပြီး၊
တဒတာ၊ထိုအခါမှ၊(ထည့်)။ အထပစ္ဆာ၊နောက်၌၊ ဝိမတိ၊ရတ္တိဒီဝေသု၊
တို့သည်၊ဂစ္ဆန္တေသု၊ လွန်ကုန်လသော်၊သာမန်၊ဘဂဝတိ၊သည်။ ဝဿ
သတပရိနိဗ္ဗုတေ၊နိဗ္ဗာန်သွန်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအားအနှစ်တရာ
ရှိလသော်၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ၊ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်လွန်သည်မှ အနှစ်တရာ ရှိလသော်၊
အဒိပ္ပါယတ္ထ၊ဝိသေသ။

ဝဿသတံ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အဿာတိ ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတော။သာရတ္ထ။
ယင်းနှစ်ပုဒ်ကို ဒီပေသုံမှာစပ်။

ဝေသာလိကာ၊ဝေသာလီပြည်၌နေကုန်သော။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ဝဇ္ဇိတိုင်း
သားဖြစ်ကုန်သော၊

ဝဇ္ဇိတိုင်း ဝေသာလီပြည်၌ အမျိုးတို့၏သားဟူလို။ ၊၎င်း။

သိက္ခိလောဏကပ္ပေါ၊သားမျိုးဖြင့်ဆင်းသက်သောဆင်းသက်သောဆွမ်း
နှင့်ဘုဉ်းပေးခြင်းဟူသောအဘို့အသုံးသည်၊ကပ္ပတိ၊၏။ သန္နိမိကိ၊မပြုတတ်
ဟူလို)။

သိက္ခိလောဏကပ္ပေါ၌ ကပ္ပကား ဝိကပ္ပတ္ထ။ ။ဝိမတိ။

နဂိုလကပေါ့၊ အရိပ်လက်နှစ်သစ်လွန်ပြီး မွန်းလွဲသောအခါဘောဇဉ်ကို
 စားခြင်းဟူသော အဘို့အထူးသည်။ (ဝိကာလဘောဇန-မြေဟူလို)။ ။
 ဂါမန္တရကပေါ့၊ ရွာတပါးသို့သွားအံ့ဟု ပဝါရိတ်သင့်လျက် အနတ်ရိတ္တ
 ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းဟူသော အဘို့အထူးသည်။ (ပဝါရိတ်မြေဟူလို)။
 အာဝါသကပေါ့၊ တထိမ်တည်း၌ နေသောရဟန်းတို့၏ အထူးထူးသော
 ကျောင်းတို့၌ အသီးသီးဥပုသ်စသောသံဃာကံကိုပြုခြင်းဟူသော အဘို့အ
 ထူးသည်။ ။ အနုမတိကပေါ့၊ မလာသေးသောရဟန်းတို့ဆန္ဒကိုလာသော
 ကာသန္နယူအံ့ဟုမလာမိကပင် ဘဂ္ဂဖြစ်လျက် ကံကိုပြုနှင့်၍ နောက်မှ ဆန္ဒ
 ကိုယူခြင်းဟူသော အဘို့အထူးသည်။ (ဝဂ္ဂကံမြေဟူလို)။ ။ အာဝိဇ္ဇာ
 ကပေါ့၊ ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့အလေ့အကျင့်ဟူသမျှ အဘို့အထူးသည်။

သော ပန ဧကစ္စော ကပ္ပတိ ဓမ္မိကော၊ ဧကစ္စော န ကပ္ပတိ အဓမ္မိကောဟု
 မခွဲခြမ်းလေ။ ။ ဇီကာ။

အထိတကပေါ့၊ နို့၏အဖြစ်ကိုလည်းမစွန့်၊ နို့ထမ်းအဖြစ်သို့လည်း
 မရောက်သေးသောနို့ရည်ကိုတုတ်ပေး၍ ပဝါရိတ်သင့်လျက် အနတ်ရိတ္တ
 ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းဟူသော အဘို့အထူးသည်။ ဇလောဂိ၊ သေ၏
 သန္တရာကို တပေါင်းတည်းပြုပြီး သေ၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော
 သေနို့ကို၊ ပါတု၊ ဌာ၊ အဒသကံ၊ အမြတ်အဆာမရှိသော၊ နိသီဒနံ၊ နိသီဒိနံ
 သည်၊ ဇာတရူပရစုတံ၊ သည်၊ ကပ္ပတိ၊ ၏၊ တေသံဘိက္ခုနံ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်း
 သားရဟန်းတို့အားတို့၏၊ သုသုနာဂဗုတ္တော၊ သုသုနာဂမင်း၏ သားဖြစ်
 သော၊ ပက္ခော၊ အပင်းအသင်းသည်၊ ကာကဏ္ဍကဗုတ္တော၊ ကာကဏ္ဍက
 ဗုတ္တော၏သားဖြစ်သော၊ ဝဇ္ဇိသုတို့၌။

ယင်းကား ဇနပုဒ်တခုသာ။ ဇနပဒဝါစီရုဇ္ဇိဖြစ်ရကား ဗဟုဝဏ်။ ။ ဝဇ္ဇိသုတိ
 ဇနပဒဝစနတ္တာ ဗဟုဝစနံကတံ၊ ဧကောပိ ဟိ ဇနပဒေါ ရုဇ္ဇိသဒ္ဓတ္တာ ဗဟု
 ဝစနေန ဝုစ္စတိ။ ။ သာရတ္ထ။ ။ ဝဇ္ဇိသုတိ ဇနပဒနာတ္တော ဗဟုဝစနံ ကတံ။
 ဝိမတိ။ ။ ပုံ ဗဟုတ္တေ ကုရုသတ္တာ-စသည်။ အဘိဓာန်။ ။ ယင်းလည်း
 ယောဘုယျသာ။ အာဠုဝိယန္တိ အာဠုဝိရဋ္ဌေန အာဠုဝိနဂရေ တေနာဟ-အာဠုဝိ
 ရဋ္ဌတိ။ ။ အင်္ဂုတ္တရဇီကာ။

ဒိပေန္တိကိရ၊ ပြကုန်သတတ်။ (ကိရကား အနုဿဝနတ္ထ။ ။ သုတွာ
 စိန္တယန္တောစင်)။ သာသနဝိပဏ္ဍိ၊ သာသနာတောင်၏ပျက်စီးခြင်းကို၊ အဟံ
 ယံ ဘဝေသျံ၊ ဇေတံဘဝနံ မေ နပတိရူပံ၊ သမ္ပန္နံ၊ ။ ယေနဒိသာဘာဂေန
 ဝေသာလိ အဝသရိတဗ္ဗာ၊ တံ-တေနဒိသာဘာဂေန အဝသရိ၊ ဝါ-ယသ္မိံ

ပဒေသေ ဝေသာသိ အတ္ထိ၊ တံ ပဒေသံ အဝသရိ၊ ယောဇနာ၊ ၊ တတြ
တိသံ ဝေသာသိယံ၊ သမ္ပန္နံ။

သုဒ္ဓိ၊ ကား နိပါတ်၊ မဟာဝုန်ကား သယံဇာတအရောပိမတည်း။ ။ ယင်း
လည်း သပရိစ္ဆေဒသာ၊ ကပိလဝတ်အနီး မဟာဝုန်ကား ဟိမဝန်နှင့်တရပ်တည်း
မဟာသမုဒ္ဒရာကိုဆိုက်ရကား အပရိစ္ဆေဒ။ ။ သာရတ္ထ။

ကုဋ္ဌာဂါရသာသယံ၊ စုလစ်မွန်းချွန်တပ်သော တိုက်ခန်းကို အတွင်း
ပြု၍ ဟင်္သာတောင်ကဲ့သို့ လှည့်၍ မိုးအပ်သော ဇရပ်၌။

ယင်းဇရပ်ကား မဟာဝုန်ကိုမှီ၍ တည်သော အရံ၌ စုလစ်မွန်းချွန်
တပ်သော တိုက်ခန်းအတွင်းပြု၍ ဟင်္သာတောင်ကဲ့သို့ လှည့်၍ မိုးအပ်
သော ဝန်းသောအခြင်းအရာဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သည်။

ကုဋ္ဌာဂါရသာသယာ ပန မဟာဝန် နိဿာယ ကတေ အာရာမေ ကုဋ္ဌာဂါရံ
အန္တော ကတွာ ဟံသဝန နန္တန္တေန ဟံသမဏ္ဍလာ ကာရေန ကတာ။ ။
သာရတ္ထ။ ။ ဤ၌ အဂါရဟူသည်လည်း အိမ်၏အစိတ် ခန်းတိုက်သာ၊ အလယ်၌
စုလစ်တင်သောပြာသာဒ်တွင် ဂဠုန်တောင်လံပူးလည်းချသည်ဟု ဆိုကြသည်
ကိုလည်း ဦးကာနှင့်ထောက်။

ကုဋ္ဌာဂါရ သာသယန္တိ စတုရသုသာသယံဟု ယောဇနာ၌ လေးထောင့်
ဇရပ်ဆိုသည်။ ။ ဦးကာပျက်နှင့်မညီ။

ဥပေါသထေ၊ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သော၊ တဒဟု၊ ထိုနေ့၌။

တဒဟုနှင့် ဥပေါသထေကား ဝါကျ။ တဒဟုလည်း သတ္တမုန္တ။ ။ တဒ
ဟုတိ တသ္မိံ အဟနိ။ ။ ဦးကာ။

ကံသပါတိ၊ ရွှေခွက်ကို။

သုဝဏ္ဏပါတိ၊ ဖွင့်။ ။ ၎င်း။

အာဂတာဂတေကား ပိစ္ဆာ၊ အာဂတေအာဂတေပုန်ဖြတ်၊ လာဘိုင်း
လာဘိုင်းကုန်သော၊ ပေး၊ ကဟာပဏံပိ၊ အသပြာကိုလည်း။

ကရိသပမာနေန ရူပေန ကတော ပဏော ပဏိယော ဒဗ္ဗဘေဒေါ ကဟာ
ပဏော၊ ရိသဿ ဟာဒေသော။ အဘိဓာန်ဦးကာ။ ။ သစ်ဆိမ့်သီးပမာဏရှိ
သော ရုပ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ရောင်းဝယ်အပ်သော ဥစ္စာအထူးဟုလို။ ။ ယင်း
လည်း ရုပ်အထူးသာ မုချ၊ တပါးဝတ္ထု၌ကား ဥပစာ။ ။ ဧတေ ဒွေ ရူပဇိကာ
ရော အညဉ္ဇေပစာရာ။ ။ ၎င်း။

အနံပိ၊ အသပြာဝက်ကိုလည်း၊ ပါဒံပိ၊ သပြာ၏လေးဘို့တဘို့ကိုလည်း၊
ဗါ၊ မတ်ကိုလည်း၊ မာသကရူပံပိ၊ ဖဲ့ကိုလည်း၊ (ရူပကား တစ္ဆာဝတ္ထ)။

ကဟာပဏ်ဝီတိ အာဒိသု ကဟာပဏဿ သမဘာဂေါ အဗျော။ ပါဒေါ
စတုတ္ထဘာဂေါ၊မာသကောယေဝ မာသကရူပံ။ ။သာရတ္ထ။

ယာဝ၊လောကံ။ ။ဣမာယ၊ပ။ ဝုတ္တတိတိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ သည်။
အတ္ထိ၊၏။ တာဝ၊လောကံ။ သဗ္ဗံ၊အလုံးစုံသောသတ္တသတိကဓန္ဓကပါဠိကို။
အာနေတွာ၊၍။ ဣဓ၊၌။ ဝတ္တပ္ပံ၊၏။ (ဝါ-ဣမာယ-ဝသည်ကိုအနက်ဆို၍၊
ဣတိဣဒံဝစနံဖော်)။

ယင်းဖြင့် မဇ္ဈေပေယျာလ၊ မိဂပဒဝလဉ္စနနည်းကိုပြသည်။

ဧဝံ ဣဒိနာ ဝုတ္တနယေန၊ဤသတ္တသတိကဓန္ဓက၌ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်။
သမုဿာဟိတာ၊ တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္နိပတိံ၊သု၊ ကုန်၏။
ဝါလိကာရာမေ၊ ဝါလိကာရုံ ကျောင်း၌။ သင်္ဂါယိတသဒိသမေဝ၊သင်္ဂါ
ယနာတင်အပ်သည်နှင့်တူစွာသာသျှင်။ (သင်္ဂါယိံသုမှာစပ်)။

သင်္ဂါယိတသဒိသမေဝ သင်္ဂါယိံသုတိ သမ္ပန္နော။ ။ဋီကာ။

ယာသင်္ဂီတိ၊ကို။ သတ္တဟိသတေဟိ၊ ခုနစ်ရာသော ရဟန္တာတို့သည်။
ယေန၊ကြောင့်၊ကတာ၊၏။ပ၊ကတံ၊ပြုအပ်ပြီးသောပဋ္ဌမသင်္ဂါယနာကို၊ပ။
ဝုတ္တတိ၊၏။ အယံသင်္ဂီတိ၊သည်။ အဋ္ဌဟိမာသေဟိ၊ရှစ်လတို့ခြင်းဖြင့်။ နိဋ္ဌ
တာ၊၏။ သမ္ပန္နံ။

ဒုတိယသင်္ဂါယနာ၌ ဂဏပါမောက္ခမထေရ်ရှစ်ပါး၏ သရုပ်ဂုဏ်ကို
ပြဆိုရကား သာပနာယံ-ဝသည်မိန့်။ (သာပနာယံဖြင့်ဂါထာ၌သင်္ဂီတိ
ကိုစွဲ)။ တေသုထေရေဗျ၊ တို့တွင်၊ပ၊သာဏသမ္ဘူတော၊ သာဏအရပ်၌
နေသော သမ္ဘူတထေရ်၊ ဧတေထေရာ၊ ထိုမထေရ်ခြောက်ပါးတို့သည်။
ဝိဿုတာ၊ဂဏပါမောက္ခအဖြစ်ဖြင့်ထင်ရှားကုန်၏။အာနန္ဒက္ခေရဿ၊၏။
သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ အတူနေတပည့်တို့တည်း။ တထာဂတံ၊ ကို။ ဗိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊
ရှေး၌မြင်ဘူးကုန်၏။ ဝါ၊ပြီ။ ဣမေဇ္ဇေ၊ဤမထေရ်နှစ်ပါးတို့ကို။ ဝိဿုတာ၊
ကုန်၏ဟူ၍။ (လိုက်စေ၊ဧညေယျာမှာစပ်)။

အဒက္ခိံသုတိ ဗိဋ္ဌာ၊ပုဗ္ဗေ ဗိဋ္ဌာ ဗိဋ္ဌပုဗ္ဗာ-ပြု။ ။ယင်းကိုနောက်ပုဒ်ရှေ့နေ
သောကြောင့် ဒုရာဇာနမဂ္ဂသတ္တမိတပျူရိသ်ဟူ၏။ ။အယံ ဥတ္တရပဒဿ ပုဗ္ဗ
နိပါတဘာဝေန ဝုတ္တော ဒုရာဇာနမဂ္ဂေါနာမ၊သဒ္ဓနီတိ။ ။ယောဇနာ၌ကား
ဒဿနံ ဗိဋ္ဌံ ဗိဋ္ဌံ ပုဗ္ဗေ ယေသန္တေ ဗိဋ္ဌပုဗ္ဗာ-ဟူ၏။ရှေး၌မြင်ခြင်းရှိကုန်၏ပေး။
ဒီပဝင်ဋီကာ၌ကား ဗိဋ္ဌော ပုဗ္ဗေ တထာဂတော ဧတေဟိဗိ ဗိဋ္ဌပုဗ္ဗာ-ဟူ၏။

ရှေး၌မြင်အပ်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ပေး။ ။တထာဂတံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ ဟောန္တိ
တိ သမ္ဗုဒ္ဓော။ ။ဒီပဝင်္ဂီကော။

သို့သော် တထာဂတံဟူသော ကံနှင့် မတန်တကားဟူသြားအံ့။ကတ္တု၊
ဝါစကဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ကိဉ္စေရကား တန်၏ဟူပေ။

ကတ္တုဝါစကံ ဟိ မာဟိမတ္ထသမာသံ အပေက္ခိတွာ တထာဂတန္တိ အဝုတ္တ
ကမ္မံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။၎င်း။

ခပ်သိမ်းသောမထေရ်တို့၏ဂုဏ်ကိပြုလိုရကား ဒုတိယော-စသည်မိန့်၊
ဒုတိယော သင်္ဂဟော ပန ယေဟိ ထေရေဟိ သင်္ဂဟိတော၊ သဗ္ဗေပိ တေ
ထေရာ၊သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ။ပန္နဘာရာ၊ချအပ်ပြီးသောခန္ဓာဝန်ရှိကုန်၏။

ဘာရာ ဟေဝ ပဉ္စက္ခန္ဓာ-ဟု ဟောတော်မူရကား ခန္ဓာဝန်ကိုယူ။ ။ဒီကော။

ကတကိစ္စာ၊ မဂ်လေးပါးဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စ တဆဲ့ခြောက်ပါး
ရှိကုန်၏။

မဂ်လေးပါး၌ ပရိညာ၊ပဟာနု၊သန္တိကိရိယာ၊ဘာဝနာ-ကိစ္စလေးပါးစီယူ။
ဒုတိယသင်္ဂီတိသက်သက်ကား ဤမျှသာ။

အကြင်ဝစနသမ္ဗုဒ္ဓကို ပြုခြင်းငှါ ဒုတိယသင်္ဂါယနာကိုဆိုအပ်၏။ ထို
ဝစနသမ္ဗုဒ္ဓကိုလည်း ဒုတိယသင်္ဂီတိဝဏ္ဏနာ၌ သွင်း၍ပြုလိုရကား ဝေမိမံ
စသည်မိန့်။

အနာဂတေပိ၌ အပိ၊ကား ပစ္စုပ္ပန္နာပက္ခ။ ။ယောဇနာ။

အဗ္ဗုဒ္ဓါဘေးရန်သည်။

အဗ္ဗုဒ္ဓန္တိ ဥပဒ္ဓဝံ ဝဒန္တိ။ ။ဒီကော။

ဝါ၊ခိုးမှုသည်။

အဗ္ဗုဒ္ဓါ ဝုတ္တန္တိ စောရာ။ အဋ္ဌကထာ။ ။စောရေကမ္မံပိ၊ဒီကော။ ။ဘုရား
စကားတော်ကို ခိုး၍ မိမိစကားကိုပြသောကြောင့်ဟူလို။ ။၎င်း။

ဝါ-အဗ္ဗုဒ္ဓါ၊အိုင်းနာသည်၊ဂဏ္ဍိ။ ။ဆူဒံကာရဏံ၊ကို။

ဣတော-စသည်ကား သရုပ်၊ အဋ္ဌာရသမေ ဝဿံကို အဗ္ဗုဒ္ဓံ၊ဥပ္ပဇ္ဇံ သ
တိမှာစပ်။ရဇ္ဇံ ကာရေဿတိမှာ မစပ်နှင့်။ ။စပ်သော် အနိဋ္ဌပသင်္ဂဖြစ်သည်။
ကြံလေ။

ရဇ္ဇံ၊ကို။ဒီပဝါသိဟိ၊တို့ကို၊(ကာရိုက်ကံထည့်)။ကာရေဿတိ၊လတံ။

ရန္တံကား ဓာတ်ကံ၊ ဒိပဝါသီဟိကား ကာရိုက်ကံ၊ ဓာတ်ကတ္တားလည်း
ဟူ၏။ ။ရာဇံကား ကာရိုက်ကတ္တား၊ဓမ္မာသောကမင်းသည် မိမိမင်းအဖြစ်
ကို ကျွန်းနေသူတို့ကိုပြုစေသည်ဟူလို။

ဗြဟ္မဒတ္တော ရန္တံ ကာရေတိတိ ဧတ္ထ ဗြဟ္မဒတ္တော အတ္တနော ရာဇဘာဝံ
မဟာဇနေန ကာရယတိတိ အတ္တော။သဒ္ဓနီတိ။ ။စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေ
တိတိ စက္ခုဒွါရဘာဝေ တံဒွါရိကေဟိ အတ္တနော ဣန္ဒြိယဘာဝံ ပရိမိဿရိယ
ဘာဝံ ကာရယတိတိ အတ္တော။တံ ဟိ တေ ရူပဂဟဏေ အတ္တာနံ အနုဝတ္ထေ
တိ၊တေစ တံ အနုဝတ္ထန္တိတိ။ ။မူလဒ္ဓိက။

သမ္ဗုခါ၊ထင်သောမျက်နှာရှိကုန်သည်။

သဒ္ဓိဿမာနမုခါ။ ။ဒ္ဓိက။

ဝါ၊မျက်မှောက်ကင်္ကာ။

ဘာဝနံ။သဒ္ဓနီတိ။ ။ယင်းသို့လည်း ထိုရဟန်းတို့တွင် ရဟန်းငယ်တို့သာ
ကြံကုန်သည်။ ။သမ္ဗုခါ ဘဝိဿာမ န ဘဝိဿာမာတိ စတ္တာရော တေသု
ဒဟရာ ကိရ။ ။ဝဇီရ။

တဒါ၊ထိုသာသနာတော်၏ဘေးရန်ခိုးမှုဖြစ်သောအခါ၌၊ အတ္တနော၊မိမိ
မိမိ၏၊ (ဝိစ္ဆာလောပ)၊ ။အသမ္ဗုခဘာဝံ၊ထင်သောမျက်နှာရှိသည်၏
အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်ကင်္ကာ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဥတုာ
ဩလောကေန္တာဝပ်)။

ဥပရိဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ၊ အထက်ဗြဟ္မာပြည်၌ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊
အထက်ဗြဟ္မာပြည်၌ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၌၊ ဘာဝိတမဂ္ဂံ၊ပွားစေအပ်ပြီးသော
ဈာန်ရှိသော၊

တံတံ ဥပပတ္တိံ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိ ဇနေတိ နိပ္ပါဒေတိတိ မဂ္ဂေါ။ အရကား
စေတနာ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မန္တပီး။ ။ယင်းတွင် ဈာန်ဖြစ်ရကား နောက်သာ။
သာရတ္ထ။

ပရိတ္တာယုကံ၊နည်းသောအသက်ရှိသော၊ (ရတေခါနီးဟူလို၊ ။မဟာ
ဗြဟ္မာနံမှာဝပ်)၊ •၊အဒ္ဓါ၊မချွတ်၊ (ဧကံသတ္တနိပါတ်)၊

ဧကံသေဒ္ဓါ ဗျယံဘဝေ။ ။အဘိဓာန်။

သေဗြဟ္မာ၊ သည်။ မောဂ္ဂလိဗြာဟ္မဏသ၊သားမရှိသည်ဖြစ်၍လူတို့
သည်သမုတ်အပ်သောမောဂ္ဂလိမည်သောပုဏ္ဏား၏။

မောဂ္ဂလိနာမ ဟောသမ္မတော လောကသမ္မတော အပုတ္တကဿ မောဂ္ဂလိနာမ
 မြာဟ္မဏဿ-ဟူသောဒွိကာဉ်ထိုအခါထိုအရပ်၌ ‘သား’ ခေါ်သသူကို မောဂ္ဂလိ
 ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာတို့ ယူကုန်သည်။ ။
 ကဿ မောဂ္ဂလိနာမ လောကသမ္မတော။ ကဿ စ သော လောကသမ္မတော
 အပုတ္တကတ္တာ။ ဤသို့ ဟောတုမန္တကြိ။ ။ ကေစိတို့ကား လောက၌ အပ္ပသမ္မတ
 အပုတ္တကဂုဏ်ကိုပြခြင်းငှါသာ ဆိုသည်ဟူကုန်၏။ ။ ဥပပတ္တိအကျိုးငှါ ရအပ်
 သောသမာဓိရှိသောသူတို့အားလည်း ကာမာဝစရူပပတ္တိ ဖြစ်ကောင်းအံ့လော
 ဟူငြားအံ့။ ကတာမိကာရ မဟာပုညပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စေတောပဏိမိ အစွမ်းဖြင့်
 ကာမာဝစရူပပတ္တိ ဖြစ်ကောင်း၏ဟူပေ။ သာရတ္ထ။ ။ ယင်းသို့လည်း ကတာ
 မိကာရမဟာပုညတို့သာဖြစ်နိုင်သည်။ သူခပ်သိမ်းမဟုတ်။

သာစ ကတာမိကာရနံ မဟာပုညာနံ စေတောပဏိမိသောန ဟောတိ။
 န သဗ္ဗေသန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ၎င်း။ ။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း ဂရုကဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ်
 ကံ၏ အကျိုးကိုမြစ်၍ လဟုကဖြစ်သောပရိတ္တကံသည် မိမိအကျိုး၏ အခွင့်ကို
 အဘယ်သို့ပြုနိုင်အံ့နည်းဟူငြားအံ့။ ကာမာဝ၌ တပ်ခြင်း နိကန္တိအစွမ်းဖြင့် ဖျာန်
 လျှောသောကြောင့် ပြုနိုင်၏ဟူပေ။ ဂဏ္ဍိပုဉ်။ ။ ဣစ္ဆတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော
 စေတောပဏိမိ ဝိသုဒ္ဓါ-ဟူရကား ကာမဘဝ၌ စေတောပဏိမိသည် ဟောဂ္ဂတ
 ကမ္မဝိပါကကိုမြစ်၍ ပရိတ္တကမ္မဝိပါက၏ အခွင့်ကိုပြုသည်။ ကေစိဝါ။ သာရတ္ထ။
 မဂ်လေးတန်။ ။ ပဉ္စာနန္တရိယကံ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံတို့သာ နိယတဖလ။
 မဟဂ္ဂုတ်ကား နိယတဖလမဟုတ်။ ။ ထို့ကြောင့် ပဏိမိအစွမ်းဖြင့် ဟေဋ္ဌပ
 ပတ္တိဖြစ်သည်။ ဝဇီရံ။ ။ ကေစိဝါဒသည် ဝဇီရဗုဒ္ဓိနှင့်ညီရကား ယုတ္တတရ။

တတောဝ၊ ထိုပုဏ္ဏားအိမ်မှလည်း၊ ဝါ၊ ထိုနောင်မှလည်း၊ (ယောဇနာ
 နှစ်ကား တဒါဟူ၏။ မသင့်)။ ။ မန္တေ ဟိ၊ ဗုဒ္ဓမန္တတို့ဖြင့်၊ ပလောဘိတော၊
 ဖြားယောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ များအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ရကား၊ သောကြောင့်၊
 ဣတော၊ ဤယခုနှစ်မှ၊ (ကာလနိဗ္ဗာန၊ ဝဿသတဿ အဋ္ဌာရသမေ
 ဝဿဘွင်စပ်၊ ဥပရိမှာမစပ်နှင့်)။ ။ သမတ္ထံ၊ သောကံ၊ ထိုတယောက်
 သသူကို၊ အဒိသွာ၊ ၍၊ ရကား၊ သောကြောင့်၊ ဝိစိနန္ဒာ၊ စိစစ်ရှာဖွေကုန်
 သည်ရှိသော်၊ ဘဝန္တမေဝ၊ အရှင်မြဟ္မာကြီးကိုသာသျှင်၊ ပ၊ သပ္ပုရိသ၊
 သူတော်ကောင်း၊ တံ၊ ကို၊ သာဓုအာယာစာမ၊ ငါတို့တောင်းပန်ပါကုန်၏။

သာဓုတို့ အာယာစနတ္ထေ နိပါတော။ ။ ဤကား။

ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊ စိတ်မျှသည်၏အစွမ်းဖြင့်အဖန်တလဲလဲနှစ်သက်သည်။
 ဝါ၊ အလွန်ရှင်သန်းသည်။ ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ၊ ကိုယ်ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုဖြစ်စေ
 တတ်သောပီတိ၏အစွမ်းဖြင့် အဖန်တလဲလဲ အထက်သို့တက်သည်။ ဝါ၊
 အလွန်ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍၊ အတိသယတ္ထ၊ ၎င်း။ ။ သာဓု၊

ကောင်းပါပြီ။ ဣတိ၊ သို့၊ ပဋိသုဏ်တော၊ ရှေ့ရှုနာ၍၊ ဝန်ခံ၍၊ စကားဝံ့
ပေး၍၊ ပဋိဝစနံဒတွာ၊ ၎င်း။ ၊ ပဋိညံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝါ၊ သူ့အလိုသို့
ရှေ့ရှုကပ်ခြင်းကို။

ပဋိညာ တု ပဋိဿဝေါ၊ အဘိဓာန်။ ၊ ပဋိပုဗ္ဗော ဇာနာတိ အဘျ၊ ပဂမေ။
ဣတ္ထိယံ အ၊ ပဋိညာ၊ တထာ သုဏောတိစ၊ အ၊ ပဋိဿဝေါ၊ ဌိသုပိ ဘာဝသာဓနံ။
ယင်းဋီကာ။

ဝါ၊ ပဋိညာဉ်ကို၊ နာမသတ်။ ၊ တီရေတွာ၊ ငြီးစေကုန်၍၊ ပုန၊ တဖန်၊
ပစ္စာဂမိံ သု၊ လာခဲ့ကုန်ပြီ။

ပတိကား ဓာတွတ္တာနုတ္တက။ ။ဋီကာ။

သေနသမယေန၊ ဌ။ ဒုတိယသင်္ဂီတိ အကံ သု၊ ကုန်၏။ တေနခေါပန
သမယေန၊ ဌ။ (အနိယတ်ထည့်)။ ၊ ဒွေပိ၊ မထေဂ်နှစ်ပါးတို့သည်၊ နဝကာ၊
သီတင်းငယ်လစ်၊ ရဟန်းသစ်တို့သည်။ ဒဟရဘိက္ခူ၊ အရွယ်ပျိုမြစ်၊ ပဉ္စင်း
သစ်တို့သည်။

နကောကိုပင် ဒဟရဘိက္ခူဖြင့်သည်။ နဝကာတိ ဂုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေတံ
ဒဟရဘိက္ခူတိ ဂုတ္တံ၊ သာရတ္ထ။ ။ အချို့ကား-နဝကာဖြင့် ထေရေဇ္ဈိမကို၊
ဒဟရဘိက္ခူဖြင့် ဂုဏ်ပဗ္ဗဇိတကို စင်စေသည့်ဟူ၏။

တော၊ ထိုမထေဂ်နှစ်ပါးတို့သည်၊ တံအဓိကရဏံ၊ ထိုဝဇ္ဇိတိုင်းသားတို့
ဖြစ်စေအပ်သောအဓိကရဏ်းကို၊ ဝိနိန္ဒိတုံ၊ ဌ။ (ထည့်)။ နသမ္ပာပုဏ် သု၊
မရောက်ကုန်၊ မရှိကုန်၊ ၊ ဣမတ္ထိံ အဓိကရဏေ အမှောက် သံဟာယကာ
နော အဘျာတ္တ၊ သမ္ပနံ၊ ၊ ဂေဟ၊ အိမ်၌၊ ဝါ၊ အိမ်ရှင်ပုဏ္ဏားဝင်း၌၊
ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို၊ ဂဏ္ဌိဿတိ၊ တံ။

မဇ္ဇာ ဥက္ကဋ္ဌိံ ကရောန္တိ သမ္ပော ဂါမော အာဂတောကဲ့သို့ ဌာနူပစာ။ ။
သာရတ္ထ။

တံ၊ ထိုတိဿဗြဟ္မာကို၊ (ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်း၊ ကောတ္တနည်းဖြင့်
တိဿောနာမ ဗြဟ္မာကိုစွဲ)။ ၊ တုမှာကံ၊ သင်နှစ်ယောက်တို့တွင်၊ ဇကော၊
တပါးသည်။

ဝတွာ၊ ဌတွာတို့ကို ဂါထာမှာ ပရိနိဗ္ဗုတာဉ္စစင်။ ။ လောကမိ-စသည်ကို
ဥပမာနု၊ ဥပမေယျဉ္စယဉ်။

သန္ဓေသုဒ္ဓိသာ၊ သာသနာတော်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း၏၊ ဟေတု၊ ကို။

‘တွာ’သုံးချက်ကိုလည်း ပရိနိဗ္ဗာန်တာမှာပင်စပ်။ ။ဋီကာ။ ။ဒီကာသဝါ
စသည်ကား ဩဝါဒပြ။

ဝသိပ္ပတ္တာ၊ ဝသိဘောဝါးပါးသို့ရောက်ကုန်ပြီးသော၊ ဝါ၊ အရိယိဒ္ဓိ-
စသော စိတ္တဝသိဘောသို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော၊ တေပိနာမ ဝေရာ၊ ထို
မထေရ်တို့သည်လည်း၊ အနိစ္စတာဝသံ၊ အနိစ္စတာနှင့်စပ်ခြင်းရှိကုန်သည်
၏အဖြစ်သို့၊ ဋီကာ။ ။ဝါ၊ အနိစ္စတာ၏ အလိုနိုင်ငံသို့၊ ကေဝိ၊ ။ဥပါ
ဂတာ၊ ကပ်ရကုန်သေး၏ရှင်၊ ကာကထာ ဣတရာပဇာ၊ ။ဇေဝံ၊ သို့၊
ဇေဝံ၊ သုတ်မာသော၊ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ၊ လွန်ခြင်းငှါမတတ်နိုင်သော၊ ဝါ၊ နှိပ်
စက်ဖိစီးလွှမ်းမိုးခြင်းငှါမတတ်နိုင်သော၊ အနိစ္စတံ၊ ကို၊ ၂ တွာ၊ ချစ်ယံပဒံ၊
အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်၊ နိစ္စံ၊ ဖြစ်၏၊ အမတံ၊ ပျက်စီးပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ တံပဒံ၊
သို့၊ ပတ္တု၊ ငှါ၊ ဋီကာ။ ။ဝါ-ဒုရဘိသမ္ဘဝံ၊ ရောက်နိုင်ခဲ့သော၊ တံပဒံ၊
သို့၊ ပတ္တု၊ ငှါ၊ မိရော၊ ပညာရှိသည်၊ ဝါယမေ၊ လုံ့လပြုရာ၏၊ ဣတိ၊
ဤသည်လျှင်အဆုံးအမကြောင့်အနုသာသနီတည်း။

ဣဒ္ဓာဝတာစ၊ ဖြင့်ကား သဗ္ဗာကာရေန၊ တစုံတခုမကျန်မကြွင်းအချင်း
ခပ်သိမ်းအားဖြင့်၊ မိုးစဉ်းမျှအကြွင်းအကျန်မရှိသည်ကိုပြသည်၊ သာရတ္ထံ၊

ဒုတိယသင်္ဂီတိယာ ဂဏ္ဍိဌာနံ သမတ္ထံ။

ဒုတိယသင်္ဂီယနာတင်မထေရ်တို့နှင့်ထုတ်အပ်သော တသောင်းသော
ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် မဟာသင်္ဂီတိကိုဂိုဏ်းပြု၍ နေကုန်သည်၊
ထိုမှစ၍ ဂိုဏ်းအသီးအသီး ကွဲပြားသည်ကို ဒီပဝင်၊ ကထာဝတ္ထု၊ အဋ္ဌ
ကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီများမှာရှု။

ဒုတိယသင်္ဂီယနာနှင့် တကွ ဝစနသမ္ပန္နကို ပြပြီး၍ တတိယသင်္ဂီ
ယနာကိုပြလိုရကား မောဠလိပုတ္တ တိဿမထေရ်၏ဝတ္ထုကို ရှေးဦးစွာ
ပြောဆိုသောငှါ တိဿောဝိ ခေါ်-စသည်မိန့်။

တဿတိဿဿဗြဟ္မာနော၊ ။ ပဋိသန္ဓိဂဟဏတော၊ နေ့မှ၊ ပဘုတိ၊
၍၊ သတ္တဝသ္မာနိ၊ လုံး။

ကာလအစွန္တသံယောဂ။ ယင်းလည်း ‘ဒိဝသ’ သာ။ ‘မာသသံဝစ္စရ’
မဟုတ်။

ဥဠုကံမတ္တံ၊ တုဟင်းချိုမျှလောက်သော။ ယာဂုံဝါ၊ ကိုရင်း။

ဥဠုဝိယ နံကွတ္တဝိသေသော ဝိယ ကရိယတီတိ ဥဠုကော-ပြု။

ကဋ္ဌန္တုမတ္တံ၊ တစွန်းတယောက်မျှလောက်သော။ ဘတ္တံဝါ၊ ကိုရင်း။

ကဋ္ဌ-ဂတိယံ ဆု။ ဒွိတ္တာဒိ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ကဋ္ဌတိ ဝိဇ္ဇာံ မဒ္ဒတိ
ဧတေနာတိ ကဋ္ဌန္တု-ပြု။

ဘန္တေ၊ အရှင်၊ အတိ၊ စွယ်၊ ကျော်လွန်၍အလိုရှိလေကုန်။

ဤအိမ်၌ ဆွမ်းမရသာ၊ တပါးအိမ်သို့ သွား၍ဆွမ်းရှာလေကုန်ဟူလို။ ဋီကာ။

ဝါ-အတိ၊ စွယ်၊ ကန်တော့ပါ၏။ အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဣတိ ဝစနမတ္တံ၊ ဤသို့
သောစကားမျှကို။ ။ ပဋိပထေ၊ တူရူသောခရီး၌။ ပဋိပထံလည်းရှိ၏။
ခရီးရင်ဆိုင်၊ ပေး။ ။ အာမ၊ အိမ်းဟုတ်၏။ အဂမိတ္ထ၊ သွားကုန်ပြီ။ ဝါ-
အာမအဂမိတ္ထ၊ အိမ်းသွားကုန်ပြီ။ ဩသွားကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရေန၊
သည်။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်ခုတခုကို။ လဘိတ္ထအပိ၊ ရခဲ့ကုန်၏လော။
ဣတိ၊ သို့၊ ပြာဟ္မဏော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။

အ ကား ပုစ္ဆာ၌ ဥပသာရ။ ။ ပဥေအပိ ဘန္တေ ဘိက္ခု လဘိတ္ထ။ ။
သဒ္ဓနီတိ။

နိဂ္ဂဟေသာသမိ၊ နှိပ်လအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ မနုထိကတွာ၊ ၍။ နိသီဒိ၊ ၏။ ။
ဟိယျော၊ ယမန်နေ၌၊ ပ၊ မသာ ဝါဒေါ၊ မဟုတ်ကောင်း၊ မသားဆိုခြင်းသည်။
ထုညှိစားခြင်းသည်။ ဝုဋ္ဌတိနုခေါ၊ အပ်မည်လော။ ။ အထင်္ဂေလဘာမာနေ၊
ဤသို့အတိ၊ စွယ်ဟူသော စကားမျှကိုရသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝါ၊ ရခြင်း
ကြောင့်။ ထေပဋိသန္ဓာရံ၊ ဤသို့သောအစေ့အစပ်ကို။ ။ (ဣမေစသည်
ကား စိန္တနာကာရ၊ ပထိဒနာကာရပြ၊ အမ္ဘသေစန ဂရုထိနနည်း)။ ။
ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပထိဒိတွာ၊ ၍။ သမ္ပန္နံ၊ ။ ပသံသန္တိ၊
ချီးမွမ်းကုန်သော၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းဘဲရှိကုန်အံ့
နည်း။ ပသံသန္တိဇေ၊ ချီးမွမ်းကုန်လိမ့်သာလျှင်တည်း။

ကသ္မာ၌ ကိံကား သမ္ပုဋ္ဌန္တနတ္ထ၊ ကိံ နကာဟာမိ တေ ဝစေ-စသည်၌
ကဲ့သို့။

ပဋိယာဒိတာဘတ္တတော၊ စီရင်အပ်သောထမင်းမှ။ ဝါ၊ ပြည့်စုံစေ၍
ထားအပ်သောထမင်းမှ။ သာရတ္ထ၊ ။ တဒုပိယံ၊ ထိုထမင်းအားလျော်သော။
(တဒုနုရူပံ-ဋီကာ)။ ။ ဝါ၊ ထိုထမင်းနှင့်အသင့်အားဖြင့်ဖြစ်သော။

ဥပကား ဥပပတ္တိ။ ဣဓာတ်ကား ဂတုတ္ထ။ ဣပစ္စည်း။ ကတ္တုသင်္ခ။ ။
လေးဘုံတဘုံကိုယူ။

ဗျဉ္ဇနဉ္စ၊ ဟင်းလျာကို၎င်း၊ ဥပသင်္ခ၊ ကိုယ်ပိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို၊
ဒိသွာ၊ အဖန်တလဲလဲခြင်း၍။

တကြိမ်မြင်ကာနှင့် အတိရေကပသာဒမဖြစ်ဟူလို။ ။ ဒဿနကား ဉာဏ
ဒဿနကိုယူ။ ပုနပုန္နံ ဒိသွာ ဥတွာဒိအတ္ထော။ ။ သာရတ္ထ။

မက္ကာယ၊ ကြည်ညိုပြီးသော အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော၊
လွန်စွာ။

ဘိယျောသောကား ဘိယျောကဲ့သို့နိပါတ်။ ယင်းနှင့်ယှဉ်ရကား မက္ကာယ၌
ပဉ္စမုတ္တမာ စတုတ္ထိ။ တဉ္စ ဘိယျောသောတိ နိပါတပဒ ယောဂတော ပဉ္စမိ
အတ္ထေ စတုတ္ထိတိ ဝိညာယတိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဘတ္တ ဝိဿဂ္ဂကရဏတ္ထာယ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်း ကိစ္စကို ပြုခြင်း
အကျိုး၌။

ဆွမ်းသည်းသုံးဆောင်လျှင် စွန့်အပ်သော သဘောရှိရကား ဆွမ်းဘုဉ်းပေး
ခြင်းသည် ဝိဿဂ္ဂမည်၏။ ဇူကာ၌ စကားကျကိုသာပြသည်။ ။ ဝိဿဇ္ဇနံ
ဝိဿဂ္ဂေါ၊ ဘတ္တဿဝိဿဂ္ဂေါ တဿ ကရဏံ-ဘွေ။

သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိ ကောယေဝ၊ တဆဲ့ခြောက်နှစ်ရှိ၏ဟု ခေါ်ဝေါ်
အပ်သည်သာဖြစ်၍။

သောဠသ ဝလောတိ ဥဒ္ဓေသိတဗ္ဗော ဝေါဟာရိတဗ္ဗောတိ သောဠသ
ဝဿုဒ္ဓေသော၊ သောယေဝ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကော။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ (၁၆)နှစ်ရှိ၏ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို ထိုက်သည်သာဖြစ်၍။

သောဠသဝသောတိဝါ ဥဒ္ဓိသိ တဗ္ဗတံ အရဟတိတိ သောဠသဝဿုဒ္ဓေ
သိကော။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော (၁၆)နှစ်ရှိသည်သာဖြစ်၍။

သောဠသဝဿုဒ္ဓိ ဥဒ္ဓေသိတဗ္ဗာနိ အဿာတိ သော ပ။ ကော။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ တဆဲ့ခြောက်နှစ်ရှိ၏ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းရှိသည်သာဖြစ်၍။

သောဠသဝသောတိ ဥဒ္ဓေသောဝါ အဿ အတ္ထိတိ သော။ ပ။ ကော။ ။
၎င်း။ ဝိမတိး။

တိဏ္ဍိဗေဒါနံ၊ ဣရ၊ ယဇ၊ သာမ၊ ဟုဆိုအပ်သော ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ ပါရဂူ၊ အလေ့အလာပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ကမ်းအဆုံးသို့ရောက်သည်။

သံဃထေရော မှာကဲ့သို့ နိစ္စသာပေက္ခသမာဓိ။ ။ယင်းကိုသာ တရား စောင့်သော အဋ္ဌကရသေ့-စသည်တို့ လောက၏ သဂ္ဂ၊ မဂ္ဂကို ပြုခြင်းငှါ စီရင် အပ်၏။

တယော ဧဝ ကိရ ဝေဓာ အဋ္ဌကာဒီဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဣသီဟိ လောကဿ သဂ္ဂမဂ္ဂဝိဘာဝနတ္ထာယ ကတော။ ။ဝိမတိ။

အထပ္ပန ဗေဒင်ကိုကား နောက်မှ အဓမ္မိကပုဏ္ဏားတို့ ပါဏဝေ-စသည့် အကျိုးငှါ စီရင်သည်။

အထပ္ပနဗေဒေါ ပန ပစ္ဆာ အဓမ္မိကေဟိ မြာဟ္မဏေဟိ ပါဏဝေခာဒိ အတ္ထာယ ကတော။ ။သို့ ပရူပဃာတနှင့်စပ်ရကား ယင်းကို သူတော် ကောင်းတို့ မလေ့လာကုန်။ ။ထိုကြောင့် တိဏ္ဍိ ဗေဒါနံ ဟူသည်။

နိသဇ္ဇိတာဝါ၊ ထိုင်နေရဘူးသောသူသည်၎င်း၊ နိပ္ပဇ္ဇိတာဝါ၊ လျောင်း စက်ရဘူးသောသူသည်၎င်း၊ နုတ္ထိ၊ မရှိ။

ထိုင်နေလျောင်းစက်သည်ကို မနှစ်သက်ရကား မနေရ၊ မအိပ်ရဟူလို၊ ထိုကြောင့် ယဒါ-စသည်မိန့်။

အဿ၊ ထိုလှသင်၏။ မဉ္ဇုပိဋံ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို။ လဂ္ဂေတွာ၊ ဆွဲကုန်၍။ (ရံခါမဉ္ဇု၊ ရံခါပိဋကိရည်၍ မဉ္ဇုပိဋံဆိုသည်)။ ပဗ္ဗာဇေထုံ၊ ငှါ။ သမယော၊ အခါတန်ပြီ။ ဣခ၊ ဤပုဏ္ဏားအိမ်သို့။ န္ဓ၊ ကာပိ၊ သော၊ ကထာ၊ သည်။ နုဥပ္ပဇ္ဇိ၊ မဖြစ်ဘူးသလျှင်ကတည်း။ (စ၊ ကားအဝံ ဓာရဏ)။

ပလ္လက္ခံ၊ ထိုင်သောနေရာကို။

ပလ္လက္ခံ နိသီဒိတဗ္ဗာသနံ။ သာရတ္ထ။ ။ပလ္လက္ခံမာဘုဇိတွာဋ္ဌကဲ့သို့ ဦးနှုန်း သန၊ မဟုတ်ဟူလို။

ကထာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ။ (ကထာကိုလိုက်စေ)။ ၎င်း။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယာမာနေ၊ သော်။ နဒိဿတိ၊ မထင်။ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ မြင်။ အပေက္ခနတ္ထ၊ တထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ကုပိတော၊ အမျက် ထွက်သည်ဖြစ်၍။ အနတ္တမနော၊ ပီတိသောမနဿကိုယူအပ်သော စိတ်ရှိ သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မိမိစိတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ နှလုံးသောသည်ဖြစ်၍။ အဓိပ္ပါ ယက္ခ။ (ဒေါသ၊ ဒေါမနဿကိုအစဉ်အတိုင်းယူ၊ ၎င်း)။ စက္ခုတ္တဘာဝေ၊ ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ဂူပသန္ဓေ၊ ငြိမ်းလတ်သော်။

တပါး၌ စန္ဒြိက္ကကား ဘာဝပြီးဂုဏ်ဟော။ ။ဤကား ဘာဝသဒ္ဓါတင်း
လင်းရှိရကား ပုဂ္ဂိုလ်ဟောသာ။ ။၎င်း။

ကိစ္ဆိ၊ ဖိုးစဉ်းသော၊ ဝါ၊ အနည်းငယ်သော၊ မန္တံ၊ ဗေဒင်ကို၊ ဇာနာတိ၊
တတ်၏လော၊ ။အညေ ကေ ဇာနိဿန္တိန္တံ ငါမတတ်သော် ဟတ်သူ
ရှိတော့မည်မဟုတ်။ အနိပ္ပါယ်ယူ။ ။၎င်း။

ပုစ္ဆိ မာဏဝ ယဒါ ကမ်သိ-စသည်ဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့သာ
တင်းတင်းဖိတ်မြဲ၊ သာဝကတို့ကား သုတ္တံ ဝေဒိဿာမသက္ကာ ပုစ္ဆိတွာ
ဇာနိတုံ-စသည်ဖြင့် လျော့လျော့ဖိတ်မြဲ၊ ထို့ကြောင့် ပုစ္ဆိ မာဏဝ
ပုစ္ဆိတွာ သက္ကာ ဇာနိတုံ-မိန့်သည်။

သစ်ပင်စသည်တို့၏ ပရိယာယ် ဝေဒင်ကိုပြသော ကျမ်းသည် နိဗ္ဗာဏ္ဍု
မည်၏။ ။နာမလိင်္ဂါနုဿာသနိကျမ်း၊ နာနတ္ထမဉ္ဇေနိကျမ်း၊ ရတနကောသ
ကျမ်း၊ အမရကောသကျမ်း-စသည်ကား ယင်းကိုမှီ၍ နောက်ဆရာတို့
စီရင်ကြသည်။

ဝစနိယ၊ ဝါစက ဘာဝေန အတ္ထံ သဒ္ဓန္တံ ဘိန္ဒုတိ ဝိဘဇ္ဇ ဒသောတိတိ
နိဗ္ဗာဏ္ဍုသောဝေ ခက္ခာရဿ သကာရံ ကတွာ နိဗ္ဗာဏ္ဍု။ ။၎င်း။ သီလက္ခန္ဓ
ဋီကာ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ။

ပညာရှိတို့အား ကျေးဇူးပြုခြင်းငှါ ဝန္တပဒ၊ ဗဒ္ဓပဒ၊ အတ္ထ-စသည်ကို
ဝေဘန်သောအားဖြင့် ဝစိဘေဒ-စသောလက္ခဏာရှိသော အမူအရာကို
အသုံးသုံးအပြားပြား ကြံကြောင်းဖြစ်သော ကျမ်းကား ကေဠုဘမည်၏။
ယင်းကား ဂါထာတသိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော မူလကြိယာကပ္ပကျမ်း
ကိုသာယူ။ ဒေါသလင်္ကာရ၊ ကဗျာလင်္ကာရ၊ ဝိတာသင်္ကာရ၊ မဟာ
ကဗျာကျမ်း-စသည်တို့ကား ယင်းကိုမှီ၍ နောက်ဆရာတို့ စီရင်ကြသည်။

ကိဇ္ဇတိ ဂမေတိ ကြိယာဒိ ဝိဘာဂံ တံဝါ အနဝသေသ ပနိယာဒါနတော
ဂမေန္တော ပူရေတိတိ ကေဠုဘံ။ ၎င်း။ သီလက္ခန္ဓဋီကာ၊ သဒ္ဓနီတိ။

သနိဗ္ဗာဏ္ဍု ကေဠုဘေသု၊ ဝစ္စဝါစကအဖြစ်ဖြင့် အနက်သဒ္ဓါကိုဝေဘန်
၍ ပြတတ်သော နိဗ္ဗာဏ္ဍုကကျမ်း၊ ကြိယာ-စသည်တို့၏ ခွဲခြင်းဝေဘန်
ခြင်းကိုသိစေတတ်သော ကေဠုဘကျမ်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော (နိဗ္ဗာဏ္ဍု
ကကျမ်း၊ ကေဠုဘကျမ်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော-ဟုနာသေဝံသော်လည်း
ပေး)။ ။ သာက္ခရပ္ပဘေဒေသု၊ ဌာန်ကရိုဏ်း-စသည်ကို ဝေဘန်ခြင်း၊

နိဗ္ဗစနကို ဝေဘန်ခြင်းဖြင့် အက္ခရာတို့ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော သိက္ခာကျမ်း၊ နိရုတ္တိကျမ်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။

ဌာန်ကရိုဏ်း၊ ဝိပြိုဟ်ဝစနတ်—စသည်ကို ဝေဘန်သောအက္ခရာပဘောဒကာ၊ သာရသွတ်ဗျာကရိုဏ်း၊ ဗုဗောဓဗျာကရိုဏ်း၊ ပါဏိနိဗျာကရိုဏ်း—စသော သိက္ခာကျမ်း၊ နိရုတ္တိကျမ်း။

ဌာနာကရဏာဒိ ဝိဘာဂတော နိဗ္ဗစန ဝိဘာဂတောစ အက္ခရာ ပဘောဒိ ယန္တိ ဧတေနာတိ အက္ခရာပဘောဒေါ။ ။ ၎င်း။ သီလက္ခနီဒီကာ။

ဣတိဟာသပဉ္စမေသု၊ ဣတိဟာသကျမ်းသျှင်ငါးခုမြောက်ရှိကုန်သော။

အထပုနဗေဒင်ကို စတုတ္ထယူရကား ဣတိဟာသသည် ပဉ္စမမည်သည်။ ။ နရသီဟပူရဏ်၊ သိဝပူရဏ်၊ ဘာရတပူရဏ်-စသည်ကား ဣတိဟာသ။ ။ ဣတိ ဟ အာသ ဣတိဟ အာသဣတိဝစနပဋိသံယုတ္တော ဣတိဟာသော—ပြု။ နိရုတ္တိ နည်းဖြင့်ပြီးစေ။ ။ ၎င်း။

ဣဟ၊ ဤအရာ၌၊ ဣဘိဣဒံ၊ ဤအမှုကို၊ အာသ၊ အလိုရှိလော့၊ ဝါ၊ အလို ရှိအပ်၏၊ ပေး။ ။ မဏိဒိပ။

ဂဏ္ဌိဌာနာနိ၊ အထုံး၊ အဖွဲ့၊ အဆစ်၊ အဖျပ်သော အရာတို့သည်။ ဝါ၊ ဥာဏ်၏ဘည်ရာဖြစ်သော နက်နဲခဲယဉ်းသော အရာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂဏ္ဌိကား အထုံး၊ အဖွဲ့၊ အဆစ်၊ အဖျပ်ဟော။ မုဒ္ဒဇဒုတိယက္ခရာနှင့်သာ လို သည်။ ။ ဗန္ဓနံ ဂဏ္ဌိ ပါသော။ အဘိဓာန်။ ။ ဂန္ဓဗန္ဓနေ။ ဂန္ဓကောငြိလျှ ဝါ။ ဣန္ဒဿဏ္ဏော။ ယင်းဒီကာ။ ။ ပဗ္ဗန္တ၊ ဖဋ္ဌ၊ ဂဏ္ဌိသော။ အဘိဓာန်။ ။ ဂန္ဓ-ဂန္ဓနေ ဣ။ ဂဏ္ဌိဝိကာရော ဂဏ္ဌိ။ ။ ယင်းဒီကာ။

တေသံတေသံ ဂဏ္ဌိဌာနာနံ၊ တို့၏။ ဝိစ္ဆာ၊ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်။ ။ တေသုတေသု ဂဏ္ဌိဌာနေသုစွေ၊ ယင်းလည်းဝိစ္ဆာ၊ ။ ဘားရာ ဝန်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဣတိတဿော၊ ကြောင့်၊ ဝိဿန္တေတွာ၌ စပ်)။ ။ အဟံ၊ ကို၊ တံ၊ သင်ကို၊ မေ၊ ၏၊ ပဉ္စ၊ ကို၊ လိုက်စေ။

ပုစ္ဆာဟူသမျှသည် ဗေဒင်၌သာဝင်သည်ထင်မှတ်၍ 'ပုစ္ဆာဗျာကရိဿာမိ' ဟူလေသည်။ ။ သာရတ္ထ။

ယဿပုဂ္ဂလဿ၊ အား၊ ၏၊ စိတ္တံ၊ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပါဒက္ခဏသမင်္ဂိ အားဖြင့် ဖြစ်ဆဲ၊ နနိရုဇ္ဈတိ၊ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂိအားဖြင့် ချုပ်ဆဲမဟုတ်။

အနုလောပပုစ္ဆာသည် ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏိယဖြစ်ရကား ဣတရေသံ စိတ္တဿ ဥပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ၊ နိရုဇ္ဈိဿတိစေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိစ

ဟု သန္နိဋ္ဌာန်အရ၊ ပစ္စိမိတ္တဿ ဥပါဒကွဏေ တေသံ ဝိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိဿတိစ။ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။ ။ ပဋိလောမပုစ္ဆာအရကို ဖြေသည့်သန္နိဋ္ဌာန် အရမှာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိစေဝ နိရုဇ္ဈိဿတိစ၌ ပစ္စိမိတ်၏ ဥပါဒကွဏ သမင်္ဂီ မတိုင်သေးသမျှ ဘဝတိုင်း၌ယူ။ ထိုဘဝတွင်သာ မယူနှင့်။ ။ အညံ့ ပန တသ္မိံ ဝါ။ န အညသ္မိံ ဝါ အတ္တဘာဝေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိစေဝ နိရုဇ္ဈိဿတိစ။ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ။ ။ ပဋိလောမပုစ္ဆာကား ဧကံသဗျာကရဏိယ ဖြစ်၍ ‘အာမန္တာ’ ဖြေ သည်။

ဥဒ္ဓံဝါ၊ အထက်ပုန်၌၎င်း၊ အခေါ်ဝါ၊ အောက်ပုန်၌၎င်း၊ ဟရိတု၊ အနက် အားဖြင့် ဆောင်ခြင်း၌။ (ကံသော်လည်းပေး၊ ရှေ့နောက် နှိုးနှောသော် လည်း ပြဿနာကိုဖြေခြင်း၌ မတတ်နိုင်ဟူလို)။ ။ ပဗ္ဗဇိတွာပိ၊ ရဟန်း ပြု၍သည်း၊ ဂဏှတု၊ သင်လေစေ၊ (လူပြု၍သည်း သင်ပြီးဟု အပေက္ခပြု)။ နိတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို။

ဤကား မေဒင်၏ ဥပစာ တည်းဟူကြားသည်၊ သာရတ္ထ၊ ။ သောတာပန် တို့အား သီလ၌ ပရိပူရကာရိဖြစ်ရကား သမာဒိန္နသီလမှ ယုတ်ခြင်းမရှိသော ကြောင့် အဘဗ္ဗောဒါနိ သာသနတော နိဝတ္တိတုံ—ဟူသည်။ ။ ဇီကာ။

ဝဇေတွာ၊ အထက်မဂ်အကျိုး၌၊ ပွားစေ၍၊ ရဟန္တာဖြစ်သျှင်၊ ပြာတွယ်ကိစ္စမရှိပြီးရကား အပ္ပေါသုက္ကေခ-သည် မိန့်။

တုမှာကံ ဧကော နိဟရိတွာ ပဗ္ဗာဇေတု၊ ဧကော ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှာ ပေတု-ဟူသော ဝဏှကမ္မနှင့် အညိ၊ မိမိအဘို့ပြီးရကား ဝဏှဝဇ္ဇိထေရ်၏ အဘို့ကိုပြုခြင်း၌ သမယော ဒါနိ-သည်မိန့်။

တတော၊ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုသာမဏေကို၊ ယောဇနာ၊ ။ ထေရဿ၊ ဝဏှာဇ္ဇိထေရ်၏။

ဝေါဟာရဝိမိန္ဒ လိမ္မာစေခြင်း၌ ဥပဇ္ဈာယောဇ-သည်မိန့်၊ သာရတ္ထ၊ မံမေ၊ ။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်၊ မံ၊ ကို၊ ပဟိဏ်၊ ဇေ၏၊ သဗ္ဗနံ၊ ကောနာမော၊ အတိအမည်ရှိသနည်း။

ကိနာမံ ယဿာတိ ကောနာမော—ပြု။ ။ သမာသိ၌ နာမသဒ္ဓါနှောင်း သောကြောင့် ‘ကိ’ သဒ္ဓါကို ‘ကော’ပြု။ ။ ကောဇ္ဇတိ သမာသေ နာမေ။ သဒ္ဓါနိတိ။

ကောမန္တံ၊ အပြစ်(၆)ပါးကင်းသဖြင့် တင့်အပ်လျောက်ပတ်စွာ၊ ဝါ၊
သောအရပ်၌၊ အံ့ဝိပ္ပါယ်၊ ဝါ၊အပြစ်(၆)ပါးကင်းသော တရသော အ
စွန်းအရပ်၌၊သဒ္ဓတ္ထံ၊ ဣတိ၊သို့၊ ပဋိဿုဏီတွာ၊၍၊(ထည့်)၊သာမဏေ
ရော၊သည်၊ပ၊ ဥဒကဒန္တပေါဏံ၊ မျက်နှာသစ်ရေ၊ ဒန်ပူကို၊ ဥပဋ္ဌပေသီ၊
စီရင်၏၊ တည်၏၊ သာရတ္ထံ၊

ဒန္တ ပုဏောန္တိ ဝိသောဓေန္တိ ဧတေနာတိ ဒန္တပေါဏံ၊ဒန္တကဋ္ဌရစေ။ ။
ဋီကာ။ ။ဂုဏဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သဂြိုဟ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာ
မဏေ၏ခန္တိ၊ဝိရိယ၊ဥပဋ္ဌာန-စသောဂုဏ်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါအတိညာဉ်
နှင့် ကင်း၍ ပြကတေ့ စုံစမ်းလိုရကား ပုနသမ္ပဇ္ဇနံ-စသည်ကိုပြုသည်။ ။
သာရတ္ထံ။ ။သာမဏေ၏စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းငှါ ပြုသည်ဟူသောဝါဒကို‘ဝဒန္တ’
ဟူ၏။၎င်း။ ။အဘိနဝ အာဂန္တု တို့အား လဇ္ဈိသဘာဝ ခန္တိ၊မေတ္တာ-စ
သော ဂုဏ်ရှိမရှိကို နှစ်ရက်၊သုံးရက်စုံစမ်းပြီးမှ ‘ဟတ္ထကံ’ စသည်ကို ခံခြင်း၊
သဂြိုဟ်သည်ကိုပြုခြင်းသည် သင့်၏ဟု ‘တိဿ’ သာမဏေအား၎င်း၊ ဒိဋ္ဌာနု
ဂတိ မူကုန်သော ရဟန်းတပါးတို့အား ၎င်း၊ သိစေခြင်းငှါ ယုံသာမဏေ၏။
သဘောအလုံးစုံကို အတိညာဉ်ဖြင့်သိလျက်ပင် ပုနသမ္ပဇ္ဇနံ-စသည်ကိုပြုသည်
ဝိမတိ။။ပုနပုစ္ဆိန္တ ပုဗ္ဗေ ပုစ္ဆိတသဒိသမေဝ-ဟု အတ္ထာပတ္တိအားဖြင့်။ထည့်။ ။
ကထိတသဒိသမေဝ၊ ဖြေခဲ့သည်နှင့် အတူသာလျှင်၊ ဘာဝနပံ။ ။
အယံ၊ ဤသာမဏေသည်၊ ဝတ၊စင်စစ်၊ သောစပြာဟ္မဏော၊ထိုတိဿ
ဗြဟ္မာဖြစ်ဘူးသော ပုဏ္ဏားငယ်ပင်တည်း။

‘ဝတ’ကား ဧကံသတ္တ နိပါတ်။ အာဂတောသိန္တ ဝတ္တမာန်လေးပါးတွင်
သဒိပဝတ္တမာန်၊ယင်းလည်း အတိတ်၊ အနာဂတ်နှစ်ပါး။ထိုတွင် ဤအတိတ်။
တံသဒိပေ တိဓမ္မေ၊သဒ္ဓနီတိ။ ။တကြိမ်မေးပြီးသည့်နောက် ရောက်သနေမှ
ရှစ်ရက်မြောက်သနေ့ကို ပုနဒိဝသတော-ဟူသည်။

ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ကို၊ ဥဂ္ဂဏှာပေတုံ၊သင်စိမ့်သောငှါ၊ ပဋ္ဌပေသီ၊အားထုတ် ၏၊
ဝါ၊အပြားအားဖြင့် ထား၏။ ဝါ၊အစပြု၏။

ဥဂ္ဂဏှာပေတုံ အာရန္တိ-ဖွင့်၊ဋီကာ။ ။သာမဏေတို့အား ဝိနည်းသင်ခြင်း
သည် အလေ့ထူးစံ မဟုတ်ရကား ယင်းကိုထား၍ သင်စေသည်။ ဂဏ္ဍိပုဒ်
သုံးပါး။ ။အလုံးစုံဝိနည်း၌ လာသမျှ-အာစာရပဋိပါတ်ကို ဥပသမ္ပန္နတို့အား
ထားရကား ဝိနည်းကိုသင်ခြင်းသည်လည်း ယင်းတို့အားသာ လျောက်ပတ်၏
ဟု နှလုံးပြု၍ ယင်းကိုထားသည်။ ဝိမတိ။ ။ဝိနည်းငိဋ္ဌကတ်သည် အာဏာ
ဒေသနာ ဖြစ်ရကား ဥပနိသယ သမ္ပတ္တိသာမဏေတို့ ထိတ်လန့်မည်ကြောင့်
မလျောက်ပတ်ဟု နှလုံးပြု၍ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ မှစိမ့်သောငှါ ယင်းကို ထားသည်
နောတက္ကော။

အဝသိကောဝ၊ တဝါမျှမရသေးသည်သာလျှင်၊ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်၊

နှလုံး၌ထားသည်ကိုပင် လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ဟိတ္ထေ သကလံ ဗုဒ္ဓ
ဝစနံ ဌပေတွာ-ဟူသည်။ သာရတ္ထ။ စိတ်၌ထားသော ဗုဒ္ဓဝစနံကိုပင် စောင့်
ရှောက်စိမ့်သောငှါ ဆောင်နှင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြလို၍ ယင်းသို့ဆိုသည်။
ဝိမတိ။

ယာဝတာသုကံ၊ အသက်ထက်ဆုံး၊ ဝါ၊ အသက်ရှည်သ၍၊ ဝါ၊ ယာဝ
တာ၊ အကြိုင်ရှေ့လောက်၊ အာယုကံ၊ အသက်သည်၊ အတ္ထိ၊ ၏၊ တာဝတာ၊
လောက်၊ ထည့်။

ဒုတိယသင်္ဂါယနာတင် မထေရ်တို့ပေးခဲ့သော ‘ဒဏ်’မှလွတ်လျက် နိဗ္ဗာန်
ဝင်ကုန်သည်၊ ယင်းသို့ပေးခဲ့သော ‘ဒဏ်’ကား ပေးကာသာ မဟုတ်ဟူလို။ ။
သာရတ္ထ။

ဝဇေတွာ၊ အထက်မင်္ဂလာကျိုးငှါ ပွားစေ၍၊ (ပဗ္ဗောတွင်စပ်)၊
ဝါစေသိ၊ ပြုချင်တော်မူ၏။

မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်ဝတ္ထုကိုပြုပြီး၍ တတိယသင်္ဂါယနာတင်
ခြင်း၏အကြောင်းဘေးရန်ဖြစ်ဟန်ကို အရင်းမှစ၍ ပြလိုရကား တောနုခေါ
ပန သမယေန-စသည်ကိုမိန့်။

ယေနသမယေန၊ ဤ၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော၊ သည်၊ ဗဟူနံ ဓမ္မ
ဝိနယံ ဝါစေသိ၊ တောနုခေါပန သမယေန၊ ဤ၊ (အနိယတ်ထည့်၊ ။ ထိုမထေရ်
လက်ထက်ဟူလို)။

ဗိန္ဒုသာရမင်းကား ဗိဇ္ဇုဘစစ်တွင် ကပိလဝတ် ပြည်မှ ထွက်ပြေးသော
သာကီဝင် မင်းမျိုးတို့ တည်ထောင်သော ‘မောရိယမြို့’၌ မင်းမျိုး ဖြစ်သော
‘စန္ဒဂုတ္တမင်းသား’သည် ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌မင်းမူသည်။ ။ ထိုမင်း၏ သားတော်
တည်း။ ။ သာရတ္ထ။

ဧကဉ္စ သတဉ္စ ဧကေန ဝါ အဓိကံ သတံ ဧကသတံ၊ ဧကသတံ ပုတ္တာ။
တွဲ။ ။ ၎င်း။

တေသဗ္ဗေဖြင့် ဧကသတ ပုတ္တာ၌ ပုတ္တာ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုသာစွဲ
သည်။ ဧကသတ၌ တကွသော သမာသ်ပုဒ်လုံးကိုမစွဲ ဟု သိစေခြင်းငှါ
အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧကမာတိကံ တိဿကုမာရံ ဌပေတွာ-မိန့်။ စွဲသော်
အနိဋ္ဌပသင်္ဂါ၊ ဧကာဝ မာတာ အဿာတိ ဧကမာတိကော၊ ပြု၊ ၎င်း။

ကောမာတိကံ၊ တယောကံတည်းသာ အသိရှိသော။ (သဒ္ဓိံကို အံတ္ထိ
လောပယာစပ်)၊ ။ဝါ၊တူသော အသိရှိသော၊ (သဒ္ဓိံကိုကောယာစပ်)၊
ဝါ၊တမိသားချင်းဖြစ်သော၊ (လောကဝေါဟာရ)၊ ။ဝါ၊တဝမ်းတည်း
ပေါက်ဖြစ်သော၊ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

အတ္တနော သဟောဒရန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။၎င်း။

ဃာတန္တောစ၊သတ်ပြီးသော်ကား။ (အန္တကား အတိတတ္ထ၊ စ၊ကား
ဝါ၊ကျာရန္တ)၊ ။အနဘိသိတ္တောဝ၊ အဘိသိက်မခံဘဲသာလျှင်၊ ရန္တံ၊ကို၊
ကာရေတွာ၊၍။

ယင်းဖြင့် ကေရာဇ်မင်းအဖြစ်ကို မပြုသေးဟုပြသည်။ ။သာရတ္ထ။

ပရိနိဗ္ဗာနတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်နှစ်မှ၊ အနုဂစ္ဆိာ ဂဏန
ဝသေန၊ (ထည့်)၊ ကောရန္တောဘိသေကံ၊ တဦးတည်းသောမင်းအဖြစ်အား
ဖြင့်ပြုအပ်သော အဘိသိက်ခံခြင်းသို့၊

ကောရဇ္ဇေန ကတံ အဘိသေကံ-ဘွေ။ ။ဋီကာ။

ရှေးကောင်းမှု၏ အစွမ်းဖြင့် ရောက်အပ်သော မင်းတန်းခိုးတို့သည်
ပယောဂသမ္ပတ္တိဖြစ်ရကား အဘိသိက်၏အံနုဘော၌ဖြင့် လာကုန်သည်။
အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပဋိသန္တိဒါ-စသော ရုဏ်အထူးတို့ လာကုန်သကဲ့သို့
တည်းဟုပြခြင်းငှါ အဘိသေကာနုဘာဝေန-စသည်မိန့်။ ။၎င်း။

ရာဇိဒ္ဓိယော၊မင်း၏အဖြစ်သို့အစဉ်လိုက်ကုန်သောတန်းခိုးတို့သည်။

ရာဇဘာဝါနဂတပ္ပဘာဝါ ဖွင့်။ဋီကာ။ ။တထာဖြင့် ယောဇနပ္ပမာဏေ
အာဏာပဝတ္တိကိုငင်။ ။နတ္ထိ ဩတတ္ထံ ဧကောတိ အနောတတ္ထံ-ပြ။ အထက်
ဋီကာ။ ။အဝပုဗ္ဗ တပဇေတိ၊တပစ္စည်းနှင့်ပြီးရကား ပဌမက္ခရာနှင့်လိုသည်။

အဋ္ဌဟိ ကာဇေဟိ၊ထမ်းပိုး၊ ရှစ်စင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ရှစ်ထမ်းတို့ဖြင့်၊

ကဇ္ဈဗျထနေ ကတ္တရိ ဧကော။ ဧတဿ ဇကာရဿ လောပေါ။ကစဗန္ဓနေ
ဝါ အဓိကရဏေ ဧကော၊စဿ ဇော ကာစောပိ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဟူရ
ကား ပဌမက္ခရာ၊တတိယက္ခရာနှစ်ချက်သင့်။

နှစ်ဘက်ဝန်းဖြစ်ရကား သောဠသပါနိယဃာဇေဟူသည်။

ယတောသောဠသဃာဇေတော၊တို့မှ၊ ဝါ၊တွင်။

အသန္တိမိတ္တာ၊ ဟူသည်ကား အမည်မျှသာ။ ဝဇီရ၊ သာရတ္ထ။ ၊ ဗရောင်းကို လုပ်သကဲ့သို့ ကိုယ်၌ အရိုးဆက်၊ အရိုးစပ်မထင်ရကား အသန္တိမိတ္တာ မည်သည်လည်း ဟူကုန်သည်။ ၎င်း၊ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ အချင်းအရင်းနှင့် တကွသု။

နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံနာ ခါကွင်းရိုးဒန်ပူမည်သည်။

နာဂလတာ တု တုဗ္ဗလီ။ အဘိဓာန်။ ။ နာဂလောကေ ဇာတာ လတာ နာဂလတာ။ ယင်းဦးကာ။ ယေဘုယျကိုသာရည်သည်။ ။ ဝါရိုးဒန်ပူလည်း ဟူကြသည်။ သာဓ.၇. မရှိ။ ။ တံနာဂလတာ ဒန္တကဋ္ဌံ ယေန နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌေန စွဲ။ ။ မဟာသိယာလည်း အသန္တိမိတ္တာပင် သဗ္ဗမတ္တာနဉ္စ ဘိက္ခုသဟဿာလည်း တိပိဋကဓရ ဘိက္ခုပင်ဆိုသည်။

ဒေဝသိကံ၊ နေတိုင်းနေတိုင်းသုံးသော၊ ဒန္တ ပေါဏကိစ္စံ၊ ဒန်ပူကိစ္စသည်။ ဝါ-ဒေဝသိကံ၊ နေတိုင်းနေတိုင်း၊ (သုတ္တ-ဝိစ္ဆာလောပ၊ ဝါ-ဝိစ္စတ္ထန္တိ ဏ်က ပစ္စည်း)။

ဒေဝသိကန္တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ ဦးကာ။ ။ ဒေဝသိကန္တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဣကသဒ္ဓေါ ဟိ ဝိစ္စတ္ထော။ ။ ဒိပဝင်ဦးကာ။

အဂဒါမသကဉ္စ၊ ဆေးဖြစ်သော နှစ်ရှားသီးကို၎င်း၊ အဂဒဟရိတကဉ္စ၊ ဆေးဖြစ်သော ကြံဇုသီးကို၎င်း၊ (ယင်းနှစ်ပုဒ်ကား အသီးဟော)။

စမ္ပကမ္ပာဒိကုသုခ၊ ဗလနာမံ နုပုံသကော။ အဘိဓာန်။ ။ ဟရိတကံ၌ ဒန္တဇ-ပဌမက္ခရာနှင့်သာလိုသည်။ ။ ရောဂဘယံ ဟရတုပနေတီတိ ဟရိတကီ၊ တော၊ သက္က ကော၊ နဒါဒိ၊ ဟရိတကီပိ၊ ယင်းဦးကာ၊ ယင်းနှစ်ပါးကား အနည်းငယ်မျှဖြင့်ပင် ကိုယ်ကို သုဓ်သင်နိုင်သည်၊ သဗ္ဗဒေါသကိုပယ်နိုင်သည်၊ ယင်းနှစ်ပါးတွင်လည်း ယဒိစ္စာအားဖြင့် တပါးပါးကိုသာ သုံးဆောင်သည်။ သာရတ္ထ။ ။ တထာဖြင့် ဒေဝတာကိုငင်။

ဆဒ္ဓန္တဒဟတော၊ ဆဒ္ဓန်အိုင်နား-နတ်ဗိမာန်မှ၊ ဝါ၊ ပဒေသာပင်မှ၊ ဝါ၊ ဆဒ္ဓန်အိုင်၌ ရောဂဘသေသစ်ပင်အသူးမှ၊ ငိုကာ၊ ။ သဇိပူဌာန။

ပဉ္စဝဏ္ဏံ၊ အဆင်းငါးပါးရှိသော၊ နိဝါသနပါရုဏဉ္စ၊ ကို၎င်း၊ ဗိတဝဏ္ဏံ၊ ရွှေးသာအဆင်းရှိသော၊ ဟတ္ထပုဉ္ဇနပဒုကဉ္စ၊ လက်သုတ်ပုဆိုးကို၎င်း၊ (တလုဇဘတိသက္ခရာနှင့်သာ ပုဉ္ဇနဟုလိုသည်)။

ပဋေ ဟိ ဟတ္ထော ပုဉ္ဇိယဟိ သောမိယဟိ အနေနာတိ ဟတ္ထ ပုဉ္ဇနန္တိ
ဝုစ္စတိ။ ဒီပဝင်ဇ္ဇိကာ။ ။သမ္မဟတ္ထပုဉ္ဇကား ဘုဝါဒိ။ပုဉ္ဇ ကုစ္ဆာယံ-ဓာတ်နက်
ဖော်။ဤ၌ ပုဉ္ဇကား ရုဓာဒိ။ပုဇိ သောဓနေ-ဓာတ်နက်ဖော်။

ဒိဗ္ဗံ၊နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အသီးရည်ဟုဆိုအပ်သော။ ပါနကဉ္စ၊အပျော်
ကို၎င်း၊ နှာနဂန္ဓဉ္စ၊ ရေချိုးစရာနံ့သာကို၎င်း၊ အနုဝိလေပနဂန္ဓဉ္စ၊ လိမ်း
ကျံစရာ နံ့သာကို၎င်း၊ အသုတ္တမယိကံ၊ ပဒေသာပင်မှ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
ခြည်ဖြင့်မရက်အပ်သော။ သုမနုပုပ္ဖပဋ္ဌဉ္စ၊မုလေးပန်းပြောက်ပုဆိုးကို၎င်း၊

အလုံးစုံပွင့်သေးရှိသော ပုဆိုးဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-အ၊ပ၊ကံ၊ ခြည်ဖြင့်မရက်အပ်သော။ သု၊ပ၊ဋ္ဌဉ္စ၊ နတ်၌ဖြစ်သော
မုလေးပန်းတို့ဖြင့်သာ ပြုအပ်သောပုဆိုးကို၎င်း၊

မုလေးပန်းပြောက်ရှိသည်မဟုတ်။ မုလေးပန်းကိုပင်ပြုသည်ဟူလို။ ။ဝိမဟိ၊

မဟာရဟံ၊မြတ်သောသူတို့အားသာ ထိုက်ရာသော။ အဉ္ဇနဉ္စ၊မျက်စဉ်း
ကျောက်ကို၎င်း၊ (နဂါးသွေ့ကျောက်ကိုယူ)။

ယင်းကား မြစ်မှဖြစ်သော သောတဉ္စနတောင်မှဖြစ်သော-ကာဠဉ္စနတောင်
မှဖြစ်သော၊ နိလဉ္စနသစ်ပင်အစေးနှင့်ရော၍ ပြုအပ်သော ကုတ္တိမဟု လေးပါး
ရှိသည်ကို ရတနကောသကျမ်း၌ ဆိုသည်။

ဥဠိတဿ၊အလိုလိုပေါက်ရောက်သော။ သာလိနော၊ဇာ၊

သမုဒါယပေက္ခ-ဧကဝုဏ်။ ။ဇ္ဇိကာ။

နဝဝါဟသဟဿာနိ၊ဝါဟကိုးထောင်တို့ကို၊ သုဝကာ၊နုကျေးဌာန်တို့
သည်။

တဝါဟသော် လေးတင်းဝင်တို့နှစ်ဆယ်။ ။၎င်း။ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ
စသည်။ ။ဤ၌လည်း နှစ်စီးတိုက်ကို တဝါဟ-ဟူသည်ကို ဝဒန္တိ-ဟူ၏။ ။
သာရတ္ထ။

ကုဉ္စ၊ဝေါ ပသတော ဧကော၊ ပတ္ထော တေ စတုရော ဘိယံ။
အာဠကော စတုရော ပတ္တာ၊ဒေါဏံ ဝါ စတုရဋ္ဌကံ။ ။
မာနိကာ စတုရော ဒေါဏာ၊ခါနိတ္ထံ စတုမာနိကံ။
ခါရိယော ဝိသ ဝါ ဟောတ၊သိယာ ကုမ္ဘော ဒသမ္ပဏံ။ ။
အဘိဓာန်။

နိတ္ထု၊သကဏော၊ ဖွဲ့ဆန်ကွဲမရှိသည်တို့ကို။ နေမက္ခိကာ၊ ပျားကိုပြု
တတ်ကုန်သော ယင်မျိုးတို့သည်။ ဝါ၊ ယင်ပျားတို့သည်။ (မခုံ ကရောဇ္ဇိ
၌ သဗီပဋ္ဌာနေတည်း)။ ။ကမ္ဘာခုသာလာသု၊ ပန်းဘွဲ့တင်းကုတ်တို့၌။

အန္တိ၊ဝံတို့သည်၊ ကုဋ်၊တူကို၊ ဝိကုဇန္တ၊တွန်ကုန်လျက်၊ဝါ၊ကြီးရင့်
ကုန်လျက်၊ဗလိကမ္ပိ၊အခွန်ဆက်သသောအမှုကို၊

ယင်းကမ္ပိဝိတ်တို့ကား မင်းကြားလောက်သော ကောင်းကင်က ကြီး
ရင့်ကုန်လျက် ပျံသွားကုန်သည်ဟူ၏။

သုဝဏ္ဏသင်္ခလိကဗန္ဓနံ၊ရွှေခြေချင်းသာဖြစ်သော အနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ၊
အဓိဂတရူပဒဿနံ၊ ရာဘူးသောအဆင်းတော်ကို ဖူးမြင်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊
အဆင်းတော်ကို ဖူးမြင်ရာဘူးသော၊ ကပ္ပါယကံ၊ အသင်္ချေယူကပ်ပတ်သုံး
အသက်ရှည်သော၊ ပလ္လင်္ကေ၊ရာဇပလ္လင်၌၊ အနောသတဝဇ္ဇောဟိ၊အရာ
ကောအနုပ္ပကန်း အဆင်းရှိကုန်သော၊ ဇလဇထလဇပုဋ္ဌေဟိစ၊ ရေ၌ဖြစ်
သောပန်း၊ ကြည်း၌ဖြစ်သော ပန်းတို့ဖြင့်၎င်း၊ သုဝဏ္ဏပုဋ္ဌေဟိစ၊ ရွှေဖြင့်
ပြုအပ်သောပန်းတို့ဖြင့်၎င်း၊ ပူဇံ၊ကို၊ ကတွာကတ္တ၊ကာမောဟုတွာ၊ပြုလို
သည်ဖြစ်၍၊ (ဝတွာမှာစပ်ကောင်းသောကြောင့် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ပေး
သင့်)၊ ၊နာဠကသဟဿသဟိကား ပရိက္ခိပေတွာ-၌ ကာရိက်ကံ၊ ဝါ-
ဓာတ်ကတ္တား၊

သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တိနော၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော မြတ်
သောစက်ကို လည်စေတော်မူတတ်သော၊ရူပံ၊သဏ္ဌာန်တော်ကို၊မေ၊ဇာ၊
ဆူမေသံ အကျိန်၊ ဤမျက်စိတို့အား၊ အာပါတံ၊တော်ခြင်း၊ထင်ခြင်း၊ရှေ့ရှု
ခြင်းကို၊ဝါ၊ကျက်စားရာကို၊ဋီကာ။ ၊ထေနနာဂရာဇဇန၊သည်၊(နိဗ္ဗိတံ
ဗုဒ္ဓရူပံ ပဿန္တော-စပ်)၊၎င်း၊ ၊သကလ၊ပ၊တာယ၊ကိုယ်တော်အသုံး၌
အထူးထူးပြွမ်းသောကောင်းမှုတော်၏အစွမ်းဖြင့်၊ကြောင့်ဖြစ်သော (၈၀)
သော လက္ခဏာငယ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော သုံးဆွဲ နှစ်ပါးသော
ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီးတို့ဖြင့် တင့်တယ်ခြင်းရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊

ပုညပဘာဝနိဗ္ဗတ္တ-ဟူသည်လည်း နိဗ္ဗိတဗုဒ္ဓရူပသည် ဘုရားရှင် ကောင်းမှု
တော်ကြောင့် မဖြစ်ရကား သဒိသုပစာသာ။၎င်း။ ။တမ္မနဓတုန်နာသ-စသော
လက္ခဏာတော်ငယ်၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒ-စသော လက္ခဏာတော်ကြီးကို သုတ်
မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ-စသည်မှာရှု။

ဝိကသိတ၊ပ၊ မဏ္ဍိတံ၊ နေရောင်နှင့်တွေ့ထိသဖြင့် ပွင့်ခြင်းသို့ရောက်
သော နိသောကြာပဒုခ၊ ကြာညိုစသောဥပ္ပလ၊ ပြူသောကြာပုဏ္ဏရိက်တို့
ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊သလိသတလံဇ္ဇဝ၊ရေအပြင်ကဲ့သို့ဖြစ်သော၊

ပဒုမာကား ရတ္တပဒုမ၊ ဥပ္ပလကား နီလုပ္ပလာဒိဘေဒ၊ ပုဏ္ဏရိကာကား
သေတပဒုမ။ သာရတ္ထ။ ။အရိုးတွင်း၌ အမြင်ရှိသည်ကား ပဒုမမျိုး၊ ပြင်၌
လျော်ရှိသည်ကား ဥပ္ပလမျိုး။

ထာရာဂဏ၊ ပ၊ သ၊ ခန္ဓလိတံ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့၏ ရောင်ခြည်တည်း
ဟူသောစင်ကြယ်သော ကွန်ရက်တို့ဖြင့် ပြန့်သောတင့်တယ်သောအရောင်
ဖြင့် ကောင်းစွာတောက်ပသော၊ ဂဂနတလံ့ဆူဝ၊ ကောင်းကင်ပြင်ကဲ့သို့
ဖြစ်သော၊ နီလ၊ ပ၊ တာယ၊ အညို၊ အရွှေ၊ အနီ-စသောအပြားတို့ဖြင့် ဆန်း
ကြယ်သောအဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တို့ဖြင့် မြွေးယှက်အပ်သောတလံမျှ
လောက်သော ပြကတေ၊ ရောင်ခြည်တော် အခန်းဖြင့် တင့်တယ်ခြင်း ရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဉ္ဇ၊ ပ၊ ပရိက္ခိတ္တံ၊ ဆည်းဆာရောင်တို့ဖြင့်တင့်
အပ်သော သက်ဘန်ခေး၊ လျှပ်စစ်နွယ်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ကနုကဂိရိ
သိခရံဆူဝ၊ ရွှေတောင်ထွန် ကဲ့သို့ဖြစ်သော။

ဆည်းဆာဟူသည်ကား နေ့အဆုံး၊ နောင်ချိန်တည်း။ ။ထို၌ဖြစ်သော
အရောင်ကို 'ဆည်းဆာရောင်'ဟူသည်။ ။သာယော သဉ္ဇ၊ ခဒိ နစ္စယေ။ ။
အဘိခာန်။ ။သဉ္ဇာ ဖျာယန္တိ တံသန္တံ သဉ္ဇ၊ ဝ၊ ယင်းဦးကား။ ။ထိုကြောင့်
စတုတ္ထကွရာ 'ဈ'နှင့်သာလိုသည်။

နာနာ၊ ပ၊ သောဘံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အဆင်းတို့ဖြင့် တပ်အပ်
သောအညှစ်အကျေးကင်းသော ကေတုမာလာဖြင့် ကောင်းစွာတောက်ပ
သော နှစ်သက်ဖွယ်သော ဥက္ခေသင်းတော်၏။ ဝါ-ဖြင့် တင့်တယ်ခြင်းရှိ
သော၊ ဝါ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သော၊ တင့်တယ်သော၊ ဦးခေါင်းတော်ရှိသော။

ကေတု မာလာ-ဟူသည်ကား ဦးခေါင်းတော်မှ ထွက်၍ ဦးထိပ်ထက်၌
အစုအခဲထင်သော ရောင်ခြည်စုတည်း။ ။ဦးထိပ်လယ်၌ ထင်သော မိမြင့်ရာ
အရပ်ထည်း။ ။ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးမျိုး၊ ဝဇီရ၊ ဝိမတိ တို့၌ကား ရှေ့၊ ဒဿ။ ။
သာရတ္ထ၌ကား အထူးမဆို။ ဝါဒကိုသာပြ၏။

ဗြဟ္မ၊ ပ၊ ဂဏာနံ၊ ဗြဟ္မာအပေါင်း၊ နတ်အပေါင်း၊ လူအပေါင်း၊ နဂါး
အပေါင်း၊ ဘီလူးအပေါင်းတို့၏၊ နယနရသာယာတနံ ဆူဝ၊ မျက်စိအရသာ၏
တည်ရာကဲ့သို့ဖြစ်သော။

သဒ္ဓတ္ထသော် 'ဣဝ'သုံးပုဒ်၌ ပာတ္တိ-ဟု ပါဌသေသထည့်၍ပေး။ ဗုဒ္ဓဂူပိမှာ
စပ်။ ။ယောဇနာ၌ကား 'ဣဝ'ကို ပင်ရင်းမှာစပ်ဟူ၏။

အက္ခိပူဇံနာမ၊ မျက်စိတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းမည်သည်ကို။

ပီတိသောမနဿဖြစ်လျက် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အာဟာရကင်း၍ ရပ်တိုင်းပင်
ပျံ့လွင့်သော စိတ်မရှိဘဲ ကြည်သောချမ်းဇေသော မျက်စိတို့ဖြင့် မပြတ်ဖူးမျှော်
သည်ကိုယူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ။မျက်စိတို့ကို ပူဇော်ခြင်းမည်သည်ကို။

မျက်စိတို့အား ထိုသို့သော ဣဋ္ဌာရုံထင်သည်ကိုပင် သို့ဟူသည်။ ၎င်း။ ။
ကာလနဂါးမင်း၏ဗိမာန်သည် တယူဇနာမှ အောက်၌ ဖြစ်လျက် မင်း၏အာ
ဏာဖြင့် မလာတန်ရာဟူခြင်းအံ့။ ယင်းသို့သော်လည်း မင်း၏အာဏာဖြစ်ရာ
အရပ်နှင့် အနီးစပ်၍ဖြစ်ရကား လာရသည်။ နိုင်ငံခြား၌ နေသောလူတို့သည်
ထိုထိုမင်း၏အာဏာသို့ လိုက်ရသကဲ့သို့ ဟူလို။ ၎င်း။ ။ယင်းဝတ္ထုကို ဣဋ္ဌ
အရာ၌ စကားစပ် အလျဉ်းသင့်၍ ပြခြင်းသာ။ ကာလအလျဉ်းသင့်၍ပြသည်
မဟုတ်။ ကာလ အလျဉ်းသင့်ကား အဘိသိက် ခံပြီးနောက် လေးနှစ်မြောက်
သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသောကာလမှသာတည်း။ ။၎င်း။ဝဇီရ။

ယခုအခါ ယင်းသို့သော အစဉ်အတိုင်း သာသနာတော်သို့ သက်ဝင်
ဟန်ကိုပြလိုရကား ရာဇာကိရ-စသည်၌။

ဗါဟိရကပါသဏ္ဌာ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော ငါးထွီတို့ပြအပ်
သော ပါသဏ္ဌာအယူကို၊ ပရိဂ္ဂဏ္ဌိကိရ၊ စုံစမ်းလျက်ယူသတတ်။

ယူကာမတ္တမဟုတ်၊ သင့်မသင့်လည်း စုံစမ်းသည်။ ။စုံစမ်းကာမတ္တမဟုတ်
ခမည်းတော်နည်းတူလည်း မူသည်ဟူလို။

ဝိမံသမာနော ပရိဂ္ဂဟေသိ-ဖွင့်သည်။ ။တဏှာပါသံ ဒိဋ္ဌိပါသဉ္စ ခေတိ
ဩဒ္ဓေတီတိ ပါသဏ္ဌော။ဝါဒရစေ။ ။သာရတ္ထ၊သဒ္ဓနီတိ။

ကြည်ညိုဟန်ကို အကျယ်ပြလိုရကား တဿ-စသည်၌။

ဗြာဟ္မဏဘဒ္ဒော၊ပုဏ္ဏားတို့၌ ဝါ၊တို့သို့ဆည်းကပ်သည်။

ဗြာဟ္မဏေသု သမ္ဘတော။ သာရတ္ထ။ ။စန္ဒကပုဏ္ဏား ချီးပင့်၍ စန္ဒဂုတ္တ
မင်းဖြစ်ရကား ထိုပုဏ္ဏား၌ လေးမြတ်သဖြင့် ထိုမင်းကပင် ပုဏ္ဏားတို့ကို ကိုး
ကွယ်သောကြောင့် ခန္တုသာရမင်းလည်း ကိုးကွယ်သည်။၎င်း။ ။သောဗိန္ဒုသာ
ရောစွဲ။ဗြာဟ္မဏာနန္ဒမှာ ပကတိပုဏ္ဏား၊ဗြာဟ္မဏ ဇာတိယ-စသည်မှာ ပုဏ္ဏား
မျိုးမှပြုသောပဏ္ဏရပ်ပရိဗိုဇ်စသည်။ ။ဤ၌ ပါသဏ္ဌာကား ယခင်ဝစနတ္ထနှင့်
အညီ၊ပုဂ္ဂိုလ်ဟော။ ။၎င်း။

သီဟပဉ္စရေ၊မြတ်သောလေသွန်တံခါး၌။

မြသေ့ခံသောကြောင့် မဟုတ် သေဋ္ဌဝါစိသာ။ မဟာဝါတပါနေ-ဖွင့်သည်။
ထိုကြောင့် ဥတ္တရပဒဟူသည် ယေဘုယျမှတ်။ ။ဝါ-မြသေ့ခံသောလေသွန်

တံခါး၌ ခြံသံခံ၍ ယေဘုယျလုပ်ရကား တာလဝဏ္ဏ၊ တေလ-ဟူသကဲ့သို့
'သီဟပဋ္ဌံရေ'ဟူသည်။ ။သီဟရူပယုတ္တံ ပဋ္ဌရံ။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။

ဥပသမပရိပါဟိရေန၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှအပဖြစ်သော။ (ငြိမ်သက်ခြင်း
ကင်းသည်ဟူလို)။ ။အသန္တိန္ဒြိယေ၊ မငြိမ်သက်သော စက္ခု၊ စသော ဣန္ဒြိ
ရှိကုန်သော။ အဝိနိတ ဣရိယာပထေ၊ မဆုံးမအပ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိ
ကုန်သော။ တေ၊ တို့ကို။ ဥပပရိက္ခိတွာ၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်၍။

အမာသဟဘဝန္တိ ကိစ္စေသုတိ အမစ္စာ။ တိုင်းမှု၊ ပြည်မှုစီရင်သူ ရစေ။ ။
ရန္တကိစ္စဝေါသာပနုကာ။ ။သာရတ္ထ။ ။အမာတွစ္စော။ မောဂ္ဂလာန်သုတ်ဖြင့်
အစ္စပစ္စည်းသက်။ ဘဏေကား နိစ-ပုရိသကို ခေါ်ဝေါ်ရာ၌ ဧကဗဟုဝစနန္တ
နိပါတ်။ ဤ၌ ဗဟုစုစံ၊ ဘဏေဇုတိ ဧကဝစနဗဟုဝစနဝသေန နိစပုရိသာနံ အာ
မန္တနေ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

အတိဟရထ၊ သွင်းကုန်လော့။ ဝါ၊ ဝင်စေကုန်လော့။ (ဆောင်ကြဉ်ချေ
ကုန်ဟူလို)။

ဒေဝကား ဤ၌သမုတိနတ်။

ရာဇာနော ဟိ ဒိဗ္ဗန္တိ ကာမဂုဏေဟိ ကိဋ္ဌန္တိ၊ တေသု ဝါ ဝိဟရန္တိ ဝိဇယ
သမတ္တတာယောဂေန ပစ္စတ္တိကေ ဝိဇေတုံ ဣန္ဒြိန္တိ၊ ဣဿရိယဌာနာဒိသက္ကာရ
ဒါနဂဟဏံ တံတံ အတ္ထာနုသာသနံ ဝါ ကရေန္တိ ဝေါဟရန္တိ၊ ပုညာနု ဘာ
ဝပုတ္တာယ ဇုတိယာ ဇောတေန္တိတိ ဝါ ဒေဝါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ။သာရတ္ထ။

အဖြူဝတ်သောတိတ္ထိကား ပဏ္ဍရံ၊ ဦးပည်းလျက် သင်္ကန်းဝတ်သောတိတ္ထိ
ကား ပရိဗ္ဗာဇက၊ အဝတ်အစား မဝတ်သော တိတ္ထိကား အာဇီဝက။ ။
အနှောင်အဖွဲ့ ကိလေသာ-သံသရာ၌ ကြောင့်ကြခြင်းကိစ္စ။ လယ်ယာ သား
မယား-စသည် အထူး၌ယှဉ်သော ရာဂ-စသည်မရှိပြီ။ ။ကိလေသာဟူသော
အထုံးအဖွဲ့ကင်းသော ရဟန္တာတို့တည်းဟူသောတိတ္ထိကား နိဂန္တိ။

ဥစ္စာဝစ္စာနိ၊ ကြီးကုန်ငယ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဖြတ်ကုန်သုတ်ကုန်သော။
သာရတ္ထ။ ။တေသု၊ ထိုတိတ္ထိတို့တွင်၊ ဧကေဌေ၊ အချို့တို့ကား၊ ဘဒ္ဒဝိဌ
ကေသု၊ ကြိမ်ခက်သောအင်းပျဉ်တို့၌။

ဝေတ္တမဃဝိဌကေသု-၌။ ။ဦးကာ။

ဝါ၊ ဖြတ်သောအင်းပျဉ်တို့၌။

ဘဒ္ဒံ ကလျာဏံ ဘဒ္ဒံ။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။

ဖလကမိဋ္ဌသု၊ ပျဉ်ခင်းသောအင်းပျဉ်တို့၌၊ တံနိသီဒနံ၌၊ ယောဇနာ၊
 သံ၊ ထိုသူတို့၏၊ အား၊ အန္တော၊၌၊ သာရော၊ သီလ-စသောကျေးဇူး
 အနှစ်သည်၊ ဝါ၊ မြတ်သောသီလ-စသောကျေးဇူးသည်၊ ဝါ-အန္တောသာ
 ရော၊ အတွင်း၌ ဖြစ်သော၊ပ၊သည်၊ ဝါ၊သည်၊ (ရှေးနည်းပေး၊ သမာသ်
 ဝါကျနှစ်ချက်သင့်)၊ ကာလေ၊သည်၊ ဂစ္ဆန္တေ၊၍၊ မြင့်မြင့်သို့ရောက်
 လသော်၊ သီဟပဉ္စရေ၊မြတ်သောလေသွန်တံခါးအနီး၌၊ ဝါ၊ခြင်သောသော
 လေသွန်တံခါးအနီး၌၊ သဗ္ဗိပုပစာ၊ ဝါ၊သဗ္ဗိပလောပ၊

မဟာပါတပါနသမိပေ။ ။ဝိမတိ။

ရာဇဂံဏေ၊မင်းရင်ပြင်ဖြင့်နန်းတော်တံခါးဝ၌(ရှင်းရှင်းလင်းလင်းလွတ်
 လင်သောမြေအရပ်ကိုယူ)။

ဘူမိဘာဂေ ကိလေသေစ၊ မလေစင်္ကဏနမုစ္စတေ-ဟူသည်တွင် ဤ၌ ဝိဝဋ္ဌ
 ဖြစ်သော ဘူမိဘာဂ ရာဇနိဝေသန၊ဒွါရေ ဝိဝဋ္ဌေန ဘူမိပဒေသေန၊သာရဋ္ဌ။
 အဘိဓာန်၌ သုံးနက်။ ။သာရဋ္ဌာဌကား ပက်အနက်ထည့်၍ လေးနက်။ ။
 အဉ္စတိ တတ္ထ ဌာတံ အတိသုန္ဓရတာယ အဘိပျဉ္စတိတိ အင်္ဂဏ-ပြု။၎င်း။

ဒန္တံ၊ ကိလေသာဟူသော မှိုလွင့်ခြင်းမှ ကင်းသောစိတ်ရှိသဖြင့် ယဉ်
 ကျေးသော၊ဂုတ္တံ၊မပြတ်ရှေးရှုထင်သော သတိအစောင့်အရှောက်ရှိသဖြင့်
 စောင့်စည်းသော၊ ၎င်း၊ဝိမတိ။ ။ဝါ-ဒန္တံ၊ ကိလေသာကိုဆုံးမသဖြင့်
 ယဉ်ကျေးသော၊ ဂုတ္တံ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် စောင့်စည်းသော၊ ဝဇိရေ။ ။
 သန္တုန္တိယံ၊ငြိမ်သက်သောစက္ခု-စသော ဣန္ဒြိယရှိသော၊ဣရိယာပထသမ္ပန္နံ၊
 ကြည်ညိုတွယ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသော၊

ထိုကို သရုပ်အားဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား ကောပနာယံ-စသည်မိန့်၊
 တတြိကဏ္ဍံ ဝစနေ၊၌၊ အနုပုဇ္ဈိ၊ အစဉ်ဖြစ်သော၊ ကထာ၊ တည်း၊
 (သမာသ်သော်လည်းပေး)။

ယောဇနာ၌ကား တကြာတိ နိဂြောဓောတိဉာပနေ-စွဲ၏။ ။တံဒိဝသ
 မေဝ ပရိပုဏ္ဏဂ ဣဒါဟောသိ စပ်၊ထိုနေ့ကို ပင်ကို ဖွားအံ့သောနေ့ စေ့သည်
 ဟူလို။ ။သနိကုဗိတွာ ဂစ္ဆန္တိသုတွာဂတာ-စပ်။

အညာတကဝေသေန၊မထင်ရှားသောအသွင်အပြင်ဖြင့်၊

ဝေသကား ခုခါကပ္ပပရိယာယ်၊အာကပ္ပေါ ဝေသော နေပစ္စု၊အဘိဓါနံ၊
 ဝေသ ကန္တိယံ ဝိသိ ဗျာပနေဝါ ဣတာ။ ။ယင်းဦးကာ။

ဂစ္ဆန္တိ၊ သေဝံ၊ ဝါ၊ သော၊ သာ၊ ထိုသုမန ဒေဝီသည်။ နိဂြောဓရက္ခေ၊
န္တံ၊ အဝိဝတ္ထာယ၊ မိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာယ၊ နတ်၏။ (သန္တံမှာစပ်)။
ဝါ၊ သည်။ ဝဒန္တိယာ၊ သော်၊ လက္ခဏာဂတာစပ်။ ဝါ-ဝဒန္တိယာ၊ သော၊
ဒေဝတာယ၊ ၏။ တဿာဒေဝတာယ၊ ၏။ သဗိပံ၊ သို့၊ ဂတာ၊ ၏။ တဿာ
သုမနဒေဝီယာ၊ အား၊ ဒေဝတာ၊ သည်။ တံဒိဝသမေဝါန္တိပင်လျှင်။ (လိုက်
စေ)။ အဒါဝိ၊ ၏။ သမ္ပန္နံ၊

ဧည့်သည်တို့ တည်းနေရန် အသွင်ဖြင့် ဖန်ဆင်းသောကြောင့် သာ ဧကံ
သာလံ-ဟူသည်။ ။ အလုံးစုံအရံရှိသော ပြာသာဒ်ပင်။ ။ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္တံ ဧကံ
ပါသာဒံ၊ သာရတ္ထ။ ။ ယင်း၌ လူများမမြင်မထင်ဘဲနေသည်ဟူ၏။

သာသုမနဒေဝီစွဲ။ ။ (ပါဝိသိဝိဇာသိန္တိစပ်)။ ဂတဒိဝသေယော၊ ရောက်
သနေ၌ပင်လျှင်။ (ထွက်ခဲ့သနေ့ကိုပင်ယူ)။ ။ တဿပုတ္တဿ၊ ၏။ (ပရိဂ္ဂဟိ
တတ္တာ၌ ဘာဝသမ္ပန္နံ)။ ။ ပါ၊ ကို၊ ယင်း၌ဘာဝယုဂ်ကံ၊ ဝါ၊ အား၊ အ
ကာသိန္တိ သမ္ပဒါနံ၊

ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာဖြင့် နိဂြောဓေန ပရိဂ္ဂဟိတော နိဂြောဓော-ဟု တဒ္ဓိဘ်ကို
ပြသည်။

တံရာဇမိတရံစွဲ။ ။

အတ္တနောကို 'သာမိ'တွင်သာစပ်။ ယင်းသို့လျက် ဣတရံနှင့် သမာသ်ဖြစ်
သည်ကား ဒေဝဒတ္တဿ ဂရုကုလံ ကဲ့သို့တည်း။

နိဗန္ဓဝတ္တံ၊ အမြဲမပြတ်သောဝတ်ကို၊

ထနေသော် မည်မျှမှတ်၍ တည်သောဝတ်ဟူလို၊ ၎င်း။ ။ နိဂြောဓကုမာရော
ဟူပြီးလျက် 'ဒါရကဿ'ဟူကား 'ကုမာရ'သည် တဆဲ နှစ်နှစ်ရှယ်၌ ဖြစ်၏
ဟူသည်ကား မမြဲဟုမှတ်။

ဟေတုသမ္ပန္နံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏အကြောင်းကောင်းမှု၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊
တတ္ထ၊ ထိုအရင်၌။ ဝိဟာရမာနော၊ နေသည်ဖြစ်၍။ ခုရငွေယေဝ၊ သင်ရန်း
မှု၏အဆုံး၌သာလျှင်။

တစပဉ္စကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်စေ၍ ဆံရိတ်စဉ် ဆင်ခြင်စေသော် အဆုံးစွန်
ဆံလျှင်ကိုချသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရဟန္တာဖြစ်သည်ဟူလို၊ ၎င်း။ ။ ဒန္တကဋ္ဌခါဒနံ၊
မုခဓောဝန-စသည်ကို သရီရံ ဇဂ္ဂိဘွာ-ဟူသည်။ ။ သင်္ကန်းကို ရံ၍ သပိတ်
ကို ပိုက်သည်ကို ပတ္တစိဝရမာဒါယ-ဟူသည်။ ။ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဂစ္ဆာမိ-ဟူသည်
ကား ဝေ၊ ဟာရမျာသာ၊ 'ဂေဟံ ဂစ္ဆာမိ'ပင်ယူ။ ။ 'ဓမ္မရာဇာ'ဟူသည်ကား

ယင်းသို့ သာမဏေသွားသောကာလ ဝေါဟာရမဖြစ်သေး။ နောက်ကာလဖြစ်သည်။ ။ဝေါဟာရကိုစွဲ၍ သို့ဆိုသည်။

စက္ကာသော ကောတိ ဥာယတိ၊ ပုဗ္ဗေ ပါပေန ကမ္မနာ။
ဓမ္မာသောကောတိ ဥာယိတ္ထ၊ ဘန္ဓာပုညေန ကမ္မနာ။ ။
မဟာဝင်။ ။

ယုဂမတ္တံ၊ ရထားထင်းပိုးတပြန်မျှ၊ ဝါ၊ ဖူးသောအရင်ကို၊ ပေက္ခမာနော၊ ရှုလျက်၊ (လေးတောင်ကိုယူ)။

တေနုဂုတ္တံကား ကောပနာယံ-စသော စကား၏ လဒ္ဒဂုဏ်။ ။ဝါ၊ ရှေ့စကားနှင့် မညီတကားစုတ်ရှိ၍ ဦးနှောကောင်း သံသန္ဓနကထာ။ ။ဤအကျယ် စကားကိုရည်၍ ထိုအကျဉ်းစကားကို ဆိုခဲ့သောကြောင့် ညီ၏ ဟူလို။ ။ ထိုအခါ မင်းသွားသော လူအပေါင်းကိုရည်၍ ‘အယံဇနော’ ဟူသည်။ ။ သာရတ္ထ။

ဘန္တမိဂပ္ပဒိုဘာဒေါ၊ မရပ်မာသည် လော်လီလျှပ်ပေါ့သောကိုယ်အမူနှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် တုန်လှုပ်သောတောသား သမင်နှင့်တူ၏။ (အတိဝိယသောဘာတိဝပ်)။

အာလောကိတဝိလောကိတဉ္စ၊ တူရုကြည့်ခြင်း၊ တစောင်းကြည့်ခြင်းသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ရှေ့သို့ကြည့်ခြင်း၊ အထောင့်သို့ကြည့်ခြင်းသည်၎င်း၊ သမိဇ္ဇနပသာရဏဉ္စ၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းသည်၎င်း၊ ။လောကုတ္တရဓမ္မော၊ လောက၌ လွန်မြတ်သောတရားသည်။

သေသဇနေသု အဝိဇ္ဇမာနော ဝိသိဇ္ဇဓမ္မော။၎င်း။ ။လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးမဟုတ်၊ သူတပါး၌ မရှိသော တရားထူးဟူလို။

ဒဿနေန၊ နှင့်။ သဟဇဝ၊ လျှင်၊ သမ္ပနံ၊ ။ဟိယသ္မာ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဝေဓံ သဏ္ဌဟိ၊ သမ္ပနံ၊ ။ဇါဏိဇကော၊ ပျားကုန်သည်သည်။ (ဟိကားဒဋ္ဌိ)။ ။ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးလွန်လေပြီးသောဘဝ၌၊ သန္နိဝါသေနဝါ၊ ဥာတိသာ သောဟိတတော်စပ်ကြံ၍ တကွ နေဘူးသောကြောင့်၎င်း၊ (သံသဒ္ဓါသဟတ္ထ)။ (ဝါကား-ဝါစာသိလိဋ္ဌ-ရဿ၊ ဇိကာ)။ ။ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေနဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌အစီးအပွီးကို ကျင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ (စရဏလောပ၊ ၎င်း)။ ။ဇေဝံ-ဣမေဟိန္ဒိဟိကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ တံပေဓံ၊ ထိုသို့သောချစ်ခြင်းသည်၊ ဇာယတေ၊ ၏။ ကိံဝိယ၊ ကား၊ ဥပ္ပလံဝါ၊ ကြာညှိစသောဥပ္ပလမျိုးသည်၎င်း၊ ပဒုမာဒိကံဝါ၊ ပဒုမာစသောရေ၌ပေါက်ရောက်သော

သစ်ပင်မျိုးသည်၎င်း၊ ဥဒကဉ္စ၊ ကို၎င်း၊ ကလလဉ္စ၊ ညွန်ကို၎င်း၊ ဣမာနိ
ဒွေကာရဏာနိ၊ တို့ကို၊ နိဿာယ၊ ဤ၊ ဥဒကော၊ ဤ၊ ဇာယထေယထာ၊ ရောက်
၏သို့တည်း။

‘ဥပ္ပလံဝ’၌ ‘ဝါ’သဒ္ဒါကို ‘ရဿ’ပြုသည်။ ။ယင်းလည်း အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဏ
နတ္ထ၊ ပဒုမာဒိကံကိုပေါင်းသည်။ အကြွင်းကား ပါဌသေသ။ ။ဝါဏီဇကဝတ္ထု
ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဒီပဝင်ဒီကာများမှာရှု။

အထကား အဝိက္ခေဒတ္ထ၊ အထ၊ ထိုအခါ၌၊ ပေး၊ သမ္ပဟုမာနော၊
အလွန်များစွာမြတ်နိုးခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။

ယောဇနာ၌ကား ‘သုဠဂါရဝေါ’ဟူ၏။

အတိဝိရာယန္တိ၊ အလွန်ကြာမြင့်သည်ကိုပြုကုန်၏။

ယင်းကား ‘နာမ’ဓာတ်။ ။နတ္ထိကား နိပါတ်။ မဟုတ်။ ။

‘ပျားကုန်သည်’ဘဝက အစ်ကိုဖြစ်ခဲ့ဘူးသောကြောင့် ထိုဝါသနာအားဖြင့်
စေခိုင်းလိုရကား ပတ္တဂဟဏ။ ပ။ ဒဿေသိ-ဟူသည်။ ဝဇီရ။ ။ ‘ရာဇာ တံ’
သည်ဖြင့် မင်းသည် ပညာရှိရကား နိမိတ်အခြင်းအရာကို မြင်သဖြင့် တွေးဆ
မိသည်ကို ပြသည်။

ယာဂုဇန္ဓကဘတ္တမိကတိ၊ အထူးသဖြင့်စီရင်အပ်သော ယာဂု၊ ခဲဘွယ်၊
ဆွမ်းကို။

ယင်းဖြင့် မင်း၏ဒါန သံဝိဘာဂဂုဏ်ကိုပြသည်။

ယာပနိသမတ္တကမေဝ၊ ဗျလောကရုံကိုသာလျှင်။

ယင်းဖြင့် သာမဏေ၏ ဘောဇနေ မတ္တညူဂုဏ်ကိုပြသည်။

တုမှာကံ၊ တို့၏။ သတ္ထာရာ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ တို့အား။

ယင်းကား ကာကောလောက္ခန နည်း-စသည်။ ။ သာဝက ဖြစ်ရကား
ဇာနာမိ မဟာရာဇ ကေဒေသေန-ဟူသည်။ ။ ကိုးကျိပ် ကိုးယောက်သော
ညီနောင်တို့ကို သတ်၍ ကြမ်းထမ်းသောသဘောဖြင့် မင်းအဖြစ်၌တည်ရကား
ဤမင်းကား “ပမာဒဝိဟာရီ”တည်းဟု ဟောသည်ကို ရသော အနုရူပံ-ဟု
သည်။ ။ သာရတ္ထ။

အနုမောဒနုတ္ထာယ၊ ဝမ်းမြောက်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ ဆွမ်းအနုမောဒ
နာပြုခြင်းငှါ၊ အဘာသိ၊ ၏။ အပ္ပမာဒေါ၊ သတိနှင့် မကင်းခြင်းဟူသောအပ္ပ
မာဒတရားသည်၊ အမတ်ပဒံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းတည်း။

နိဂ္ဂဟိတကား အာဂုဏ္ဏံ။ ။ ဇီကာ။

ဝါ၊အမတ်အမတ်သ၊၏။ ပဒံ၊တည်း။

မစ္စ၊နောပဒံ-ကဲ့သို့ 'ဆဋ္ဌိ'လိုလျက် ဒုတိယာသက်သည်။အာစရိယဝါဒ။
ပမာဒေါ၊ သတိသွတ်ခြင်းဟူသောပမာဒသည်။ မစ္စ၊နော၊ သေခြင်း၏။
ပဒံ၊တည်း။

အမတ်ဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို၊ 'ပဒံ'ဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကို၊ 'မစ္စ၊နော'ဖြင့် ဒုက္ခ
သစ္စာကို၊ 'ပဒံ'ဖြင့် သမုဒယသစ္စာကိုပြသည်။ ။ဝဇီရ၊ဒီပဝင်ဒီကာ။

ဣတိ-ဣမံ ဥပနုဂါထံ၊ ဤဂါထာဝဂ်ကို။ (ဣတိတလုံးကျေ)။
သုတွာဝ၊လျှင်၊ အညာတံ၊ သိပြီ၊ ပရိယောသာပေဟိ၊ ဆုံးပါစေလော၊
(ဆုံးအောင်ဟောပါလောဟူလို၊)

အညာတံ တာတံပရိယောသာပေဟိတိ ဣဒိနာသဒါ အပ္ပမာဒေန ဟုတွာ
ဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထကေ နေဝ မယာ ဥာတံ၊ တုဗ္ဗေ ဓမ္မဒေသနံ နိဋ္ဌာပေထာတိ
တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္တနော ပဋိပဇ္ဇိတုကာမတံ ဒီပေန္တော ဓမ္မဒေသနာယ ပရိယော
သာနံ ပါပေတွာ ကထနေ ဥဿာဟံ ဇနေသိ။ သာရတ္ထ။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား
ဤမျှ ကြားခဲ့သိပါပြီ၊အဆုံးသတ်အောင် ချစ်သားဟောကာမူဟူလို။

ဝါ-ပရိယောသာပေဟိ၊ပြီးစေလော၊(အဆုံးသတ်၍ရင်ပါလောဟူလို)။

ဤ၌ အဘာသိကို ဟောအံ့ကြိ၏။ပေး။ ဟောမည်သးကြံသည် မဟောရပြီ
ဟူလို။

အဘာသိတိ ဘာသိဿာမိတိ ဝိတက္ကေသိ။ ။ဝဇီရ။ ။နောက်ဝါဒကို
သာရတ္ထ၌ ကေစိ-ဟူသည်။ ။ရှေးဝါဒကိုလည်း ဝဇီရ၌ အပရေး-ဟူသည်။
ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးပါး၌ ဝဇီရ ပယ်သည်။

တာတ၊ချစ်သား။

ဂေဟသိတပေမဖြင့် တာတဟူသည်။ တာတာတိဝစနံ ဂေဟသိတပေမေန
အာဟ။အဋ္ဌကထာ။ ။တာတသဒ္ဓါကား 'အဖ'ကို။ သားကို ချစ်အပ်သသူ
ကိုဟောသည်။

တာတောတိတ္ထောပိ တာယတိတိ တာတော၊ပုတ္တာနံ ပိတုသု ပိတရာနံ
ပုတ္တေသု အညေသဉ္စ အညေသု ပွိယပုဂ္ဂလေသု ဝတ္တုဗ္ဗဝေါဟာရော ဧသော။
သဒ္ဓနီတိ။

ရဝဘတ္တာနိ၊နိဂ္ဂဘတ်တို့ကို။ ဝါ၊အမြဲမပြတ်လှူအပ်သော ဆွမ်းဝတ်
တို့ကို။ ။ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ-အပြစ်ငယ်၊ အပြစ်ကြီးကို၊ စောဒေတာဝ၊စောဒနာ
တတ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ၊အပြစ်တင်တတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။

သာရေတာဝ၊ အောက်မေ့စေတတ်သည်လည်းဖြစ်သောသူသည်။ ဥပဇ္ဈာ
ယောနာမ၊ မည်၏။

ယင်းဖြင့် ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ ဥပဇ္ဈာယော-ကိုပြသည်။ သာရတ္ထ။
'ဓုဝဘတ္တာနိ'ကို နောက်သို့လည်းလိုက်သမ္ပန်။

သိက္ခိတဗ္ဗကဓမ္မေသု၊ သင်အပ်သောပရိယတ္တိဓမ္မတို့၌။ ဝါ၊ ကျင့်အပ်
သောပရိယတ္တိဓမ္မတို့၌။ ပတိဋ္ဌာပေတာ၊ တည်စေတတ်သောသူသည်။ အာ
စရိယောနာမ၊ မည်၏။

ယင်းဖြင့် အာစာရံ သိက္ခာပေတီတိ အာစရိယော-ကို ပြသည်။ ။၎င်း။

ယံသံဃံ၊ ကျိ။ နိဿာယ၊ ဤ။ ဇေယျသံဃော၊ သည်။ ထည့်။

'အမှာကံ'ကို အာစရိယုပဇ္ဈာ ယာနံ-တွင်စပ်။ ယင်းကား ယထာလာဘ
နည်းတည်း။ ။ထို့ကြောင့် အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ ဥပသမ္ပဒါစ။ မမ
ပဗ္ဗဇ္ဇာစ၊ သမ္ပန်။ ။ဝါ၊ နိဂြောဓသာမဏေ၏ ဖြစ်လာဘုံသော ဥပသမ္ပဒကို ရည်
ရကား 'မမ'ကိုလည်း နှစ်ချက်လုံးမှပင်စပ်၊ ၎င်း။ ။သံဃာ၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာနိဿာ
ယအဖြစ်ကား သရဏဂုံဖြင့် ပဗ္ဗဇ္ဇာပြီးခြင်း၊ ဘဏ္ဍုကံပန်ခြင်းများဖြင့်ယူ။ ။
ဋီကာ။

မတ္တာယ၊ နှစ်သိမ့်ပြီးသောအတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ၊

ဧတေနော ဥပါယေန ဖြင့် သုံးကျိပ် နှစ်ပါးမှ ခြောက်သောင်း တိုင်အောင်
နေ့တိုင်း ဆတက်တိုးသည်ကိုပြသည်။

ဒိဝသေဒိဝသေ ဓမ္မာပေန္နောတိ ဂုတ္တနယေနော ဒိဝသေဒိဝသေ တတော
တဟော ဒိဂုဏံ ကတွာ ဝဇ္ဇာပေန္နော။ ။သာရတ္ထ။

သုံးကျိပ်နှစ်မှ သုံးသောင်း၊ နှစ်ထောင်၊ ခုနစ်ရာ၊ ခြောက်ဆယ့်ရှစ်၊ တိုင်အောင်
တဆယ့်တရက် ဆတက်တိုးပြီးလျှင် တဆယ့်နှစ်ရက်မြောက်သည့်နေ့မှာ ခြောက်
သောင်းပြည့်ရုံသာတိုးသည်။

အဝသာနံ ဌိတံ ကတွာ၊ ဒွယေန ဂုဏိတံ ကရေ။
အာဒိနာ လောပယိတွာန၊ သေသံ ဥေယျံ ပမာဏကံ။ ။

ဟူသော ဝဇ္ဇိရတ္ထသင်္ဂဟအတိုင်း အဆုံးဖြစ်သော သုံးသောင်း၊ နှစ်ထောင်၊
ခုနစ်ရာ၊ ခြောက်ဆယ့်ရှစ်ကိုတည်၍ တွက်နှင့်။ ။နိဂြောဓတ္ထေရေ ဂတေနော
ပသာဒေနဖြင့် မူလပသာဒကိုပြသည်။ ။နိဂြောဓတ္ထေရောပိ။ ပပတိဋ္ဌာပေသိ
ဖြင့် သာသနပသာဒကိုပြသည်။

ပေါထုဇ္ဇနိကောန၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်အားလျော်သော၊ ပသာဒေန၊ ဖြင့်၊

နိဂြောမေထေရ်၏အာနုဘာဝကိုကြားရာဖြစ်ရကားဆိုပြီးသည်၊ မဆိုသေးသည်ကို ပေါင်း၍ပြခြင်းငှါ ပုန ရာဇာ-စသည်မိန့်၊ ဗိုကာ၊ သဗ္ဗသဟဿာနံ ဘိက္ခုနံ ဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိကား ဆိုပြီးသည်ပင် ကြွင်းသမျှကား မဆိုသေးဟူလို။

စယိတဗ္ဗံ ပူဇေတဗ္ဗန္တိ စေတိယံ၊ ဣဋ္ဌကာဒီဟိ ဝါ စိနိတဗ္ဗန္တိ စေတိယံ။ ။
သာရတ္ထ။

စတု၊ ပ၊ မဏ္ဍိတာနိ စတု၊ ပ၊ သဟဿာနိ ဓမ္မေ နော ကာရာပေသိ၊ သဗ္ဗနံ၊ ကောဒိဝသံကိရ-စသည်ကား ဝိတ္ထာရ၊ အသောကာရာမေ၊ အာသောကာရုံကျောင်း၌၊

အရံပြုပြီးနောက်မှ မင်းအမည်အစွန်းဖြင့် တွင်သည်ကိုရည်၍ သို့ဟူသည်။
ထိုကာလ အရံမပြုသေး။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ အသောကာမင်း၏မျှော်လျော်ရာဖြစ်သောနန်းတော်၌၊

မင်းသည် နန်းတော်သို့ ပင့်၍ ဆွမ်းလုပ် ကျွေးပြီးလျှင် ယင်း ပုစ္ဆာကိုမေးသည်။ ။ ဒီပဝင်၌လည်း နိဝေသနံ ပဝေသေတွာ၊ နိသာဒေတွာန အာသနေ၊ ပ။ တတောအပုစ္ဆိ ဂန္တိရံ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓံ သုဒေသိတံ-ဟု မိန့်၏။ ။ ယင်းကိုသာရတ္ထ၌ ကေဝိ-ဟူ၏။

မဟာဒါနံ၊ သဗ္ဗပရိက္ခာရအလှူကြီးကို၊ ပ၊ ပဝါရေတွာ၊ ဖိတ်၍၊

အင်္ဂတော မဟာရာဇ နဝင်္ဂါနိ-စသည်ဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် ဖြစ်ဟူသည်ကို သာရတ္ထ၌ ‘ဝဒန္တိ’ဟူ၏။

ဒဝကမ္မာဓိဋ္ဌာယကံ၊ အမှုသစ်ကိုစီရင်စီမံသည်ကို၊ ကတွာ၊ ချံ၊ စတုရာသိတိယာဝိဟာရသဟဿေသု၊ တို့၌၊ (ထည့်)၊ အဒါသိ၊ ၏၊

အသောကာရုံကျောင်း၌သာမဟုတ်၊ အလုံးစုံရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတို့၌ပင်ပေးသည် ဟူလို။ ။ သာရတ္ထ။

ဧဝံဝိ၊ ဤသို့ပြီးစေသဖြင့်လည်း၊

‘အပိ’ဖြင့် လူတို့ပြီးစေသည်ကို ငဲ့သည်။ ။ ယောဇနာ။

တိဟိသံဝတ္ထ ခေဟိ၊ သုံးနှစ်ချင်းတို့ဖြင့်၊ ဝိဟာရကာမ္ပံ၊ ကျောင်း၌ပြုဘွယ်အမှုကို၊ နိဋ္ဌာပေသိ၊ ပြီးစေ၏။

နိပုဗ္ဗ ‘ဌာ’ဓာတ်ကား နိပုတ္တိယတ္ထ။

ဝါ၊အဆုံး၌တည်စေ၏။

‘နိ’ကား အဝသာနတ္ထ။ဌာဓာတ် ဂတိနိဝတ္တနတ္ထ။

ပဉ္စာနိ၊ကမ္ပည်းဆက်စာတို့သည်။ ဝါ၊သံတော်ဦး၊တင်လွှာတို့သည်။

ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကျောင်းကို စ၍ တည်သနွေလည်း‘လ’ကြတ်သည်။
ပြီးသနွေလည်း‘လ’ကြတ်သည်။ထိုကြောင့် တပြိုင်နက်ဆက်စာရောက်သည် ဟု
ကုန်၏။ ။သာရတ္ထ၊

ဘေရိ၊ကိ၊စရာပေသိ၊လည်စေ၏။

ကုန္တာ ပစရန္တိကဲ့သို့ ဌာနူပစာ။

ဣတော၊ဤနေ့မှ။ အစ္စယေန၊၍။ သာမနိ၊ ဝိဟာရမဟော၊ကျောင်းတို့
ကိုပူဇော်သနွေ၌၊ ဝိသေသံ၊ ဝါ၊ ကျောင်းတို့၌ ပူဇော်ခြင်းသည်။ ပူဇော်
သနွေသည်။

ဝိဟာရမဟောတိ ဝိဟာရေသု ပူဇာဟူ၏။ယောဇနာ။ ။သဗ္ဗာလင်္ကာရ
ဝိဘူသိတာယ-ဟူသော်လည်း ဥပုသ်မသုံးသသူကိုသာယူ။ ။သာရတ္ထ။

အခရဝတိယာ၊ မည်သော။ ရာဇဌာနိဟာ၊ နတ်မင်းနေရာဖြစ်သော
တာဝတ်၊သာနတ်ပြည်၏။ သိရိတော၊ တင့်တယ်ခြင်းထက်။ အဓိကတရ
သသိရိကံဝိယ၊ အသူးသဖြင့်လွန်သောတင့်တယ်ခြင်းရှိသကဲ့သို့။ ။ဟော
ဇနေနကား အလင်္ကာတ၌ကတ္တား၊ အလင်္ကာတပဋိယတ္တံ၊ တန်ဆာဆင်အပ်
သည်၏အစွမ်းဖြင့်ထက်ဝန်းကျင်စီရင်အပ်သော။

ပဋိယာဒိယတိတိ ပဋိယတ္တံ-ပြု။ ။‘ဒါ’ဓာတ်ကား သောဓနတ္ထ။ဤ၌‘ပဋိ’
ဟူသော ဥပသာရကြောင့် သဇ္ဇနတ္ထ။ ။အလင်္ကာတ ပဋိယတ္တန္တိ အလင်္ကာတ
ကရဏဝသေန သဗ္ဗသဇ္ဇိတံ။ ။၎င်း။

အနူဝိစရန္တော၊လျော်စွာ လှည့်လည်လျက်။

နန်းတော်မှထွက်၍ ကျောင်းဘက်သို့ ရောက်ရုံလှည့်သည် ဟူလို။

သန္နိပတိတာ၊စည်းဝေးကုန်သောရဟန်းသောကျား၊ ရဟန်းမိန်းမတို့
သည်။ အသိတိဘိက္ခု၊ကောဋိယော၊ ရဟန်းသောကျားတို့၏ ကုဗ္ဗေ ရှစ်
ဆယ်တို့သည်။ ။တေသံ၊ထိုတသိန်းသော ရဟန္တာတို့အား၊အဓိကာရံ၊
လွန်စွာပြုအပ်သောကောင်းမှုကို။ ဝါ၊အလွန်အကဲပြုခြင်းကို။

အဓိကံ ကာရံ အဓိကာရံ၊ အဓိကံ ကြိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။၎င်း။
အဓိပ္ပာယ်။

တတော၊ ထိုသို့ကြံပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌၊ လောကဝိဝရဏံနာမ၊ လောက
ကိုပိတ်ပင် ဆီးတားမရှိ ဖွင့်လှစ်တတ်သောကြောင့် လောကဝိဝရဏမည်
သော။

အထောင်မကသော သင်္ခါရ၊ ဩကာသ၊ သတ္တလောက၏ ဟင်းလင်းအဖြစ်
ကို ပြသော ပြာဠိဟာသည် လောက ဝိဝရဏမည်၏။ ယင်းကိုပြုလျှင် အဝေး
အနီးအလိုရှိတိုင်း ပိတ်ပင်ဆီးတားမရှိ ဖြစ်ကြရသည်။ ။အကျယ်ကို သုတ္တ
နိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီ-စသည်မှာရှု။

ဝိဟာရမဟပူဇာယ၊ ကျောင်းတို့ကိုလှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းဖြင့်၊

ဝိဟာရမဟသင်္ခါတာယ ပူဇာယ။ ။သာရတ္ထ။

တံဝိဘူတိ၊ ထိုစည်းစိမ်ကို၊

သမ္ပတ္တိ-ဖွင့်၎င်း။ ။ဝိသေသတော ဘဝန္တိ သတ္တာ တောယာတိ ဝိဘူ
တိ၊ သမ္ပတ္တိယေဝ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဗီတိပါမောဇ္ဇ၊ ပရိစ္စာဂသျှင် အကြောင်းရှိသော နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်း
မြောက်ခြင်းသည်။ ။သာရတ္ထ။

မဟာနုဘာဝ ဖြစ်ရကား အထက်၌ ဖြော့ယံရှိမူလည်း ထိုမထေရ်သာ
ဖြေနိုင်မည်အမှတ်ဖြင့် ဝန်ပြုသောကြောင့် ဘိက္ခုပ။ မကာသိ-ဟူသည်။ ၎င်း။
ဝါ၊ မဟာနုဘာဝအဖြစ်၊ သံဃပရိဏာယကအဖြစ်ကို မင်းအား သိစေခြင်းငှါ
ယင်းသို့ပြုသည်။ ဝိမတိ။ ။သဒိသော ကောစိ န အဟောသိ-စပ်။

တထာဂတေ၊ သည်၊ ဓရမာနေပိ၊ ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်လည်း၊ ဝါ၊
မူသော်လည်း။

အပိဖြင့် ယခုကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်း၊ ဂရဟာပြု။

သာသနဿ၊ ၏၊ ဒါယာဒေါ၊ အမွေခံသည်၊ (အသွေအမျိုးအတွင်းဝင်
သသူဟူလို)။

သာသနဿ ဥာတုကော အန္တန္တရော၊ ဦးကာ။ ။ဒါယန္တပရိဘောဂကို
ထောက်သော် သေက္ခတို့သာ မုချအေးဖြင့် 'သာသန ဒါယာဒ' ဖြစ်လျက်
'ဟေန္တ' မင်းသား၏ ရဟန်းပြုခြင်းအကျိုးငှါ ရင်၌ဖြစ်သော သား၊ သမီးကို ရဟန်း
ပြုစေက ကိုယ်တိုင်ပြုသကဲ့သို့ပင်ဟူသော လောကဓမ္မပရိယာယ်အားဖြင့် 'နခေါ
ဟောရာဇ' စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။

သေခါဝ ပရမတ္ထတော ဒါယာဒါ၊ တထာပိ ထေရော မဟိန္ဒ ကုမာရေသေ
ပဗ္ဗဇတ္ထံ ဧကေန ပရိယာယေန လောကဓမ္မသိဋ္ဌေန ဧဝမာဟ။ ၊ဝဇီရ။

ဝါ-သာသနာတော်၌ သား၊သွီးတို့ ရဟန်းပြု၍ မရှိက သာသနာတော်၌
ပြုဘယ်ကိစ္စကို မိမိဝန်ပြု၍ မရှက်ဆောင်။ ရဟန်းပြု၍ရှိမှုကား မိဘတို့ ယင်းသို့
ရှက်ဆောင်၏။သည်ကိုရည်၍ သို့မိန့်တော်မူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုစိမ့်သောငှါ သား၊ သွီးတို့ကို စွန့်သသူ
သာသနာတော်၌ ဉာတိသာလောဟိတ-မည်သည်။မစွန့်သသူကား မမည်။ ။
သည်ကိုရည်၍ သို့မိန့်တော်မူသည်။ ။ဝိမတိ။

တ္ထောဝတာ၊ ဤသို့ပစ္စည်းကိုပေးလှူကာမျှတည်းဖြင့်။ ၊ဥပဋ္ဌာကော
တိဝါ၊လုပ်ကျွေးထတ်သသူဟူ၍၎င်း။ ၊(ဟိကားဒဠိ)။ယာဝဗြဟ္မလော
ကပရိမာဏံ၊ ဗြဟ္မာပြည် အတိုင်းအရှည်ရှိသည် တိုင်အောင်၊ သမာသ်။
ဝါ-ယာဝ လောက်၊ ဗြဟ္မလောကပရိမာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊
လောက်၊ ပစ္စယရာသိ၊ ပစ္စည်းအစုအပုံကို။ ၊သောပိ၊ထိုသူစဉ်လည်း။
(အပိသဒ္ဓါကားသမ္ဘာဝနာ)။ ၊ပဂေဝ ဣတရောပြု၊ ၊အထနဂစ္ဆတိ၊
အကယ်၍မရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ၊သော်၊ ကထဉ္စရဟိ-ကောနနာသ
ကရဏေန၊ အဘယ်မည်သောအကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-ကထဉ္စရဟိကံ နာသ
ကတွာ၊ အဘယ်မည်သည်ကို ပြု၍၊ (စရဟိကား အက္ခန္တိ ဇောတက
နိပါတ်)။

ရေဟိတိ နိပါတော အက္ခန္တိံ ဒီပေတိ။ ။ဇွိကာ။

ယော ဟိ ကောသိန္ဒ ဟိကား-အဝဓာရဏတ္ထ၊ အယံနှင့်ယှဉ်၍၊ အယံ
ဟိ အယံဧဝ၊ကိုသာလျှင်၊ ပေး။

သာတိသယ-အားဖြင့် အတ္တနော ဩရသံ ပုတ္တံ-ဟူသည်။ဒိန္နက၊စသည်ကို
ရဟန်းပြုစေသော်လည်း သာသနဒါယာဒ ပင်။ ၊အချို့ကား ဩရသံဖြင့်
'ဒိန္နက'စသည်ကိုနစ်စေသည်ဟူ၏။

ကတွာပိ၊၍ပင်လည်း။

‘အပိ’ကား သမ္ဘာဝနာ။ယောဇနာ။ ။ကိဉ္စာဝိကား အနုဂ္ဂဟတ္ထ။အထ
ခေါ်ကား အရုံငြိသံသူစနတ္ထ။

တတော၊ထိုသို့ကြံပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌။ ၊ယောဇနာ၊

သက္ခယိ၊စွမ်းနိုင်အံ့လော၊ (အနာဂတ်၌ဝတ္တမာနံ)။

သက္ခတိတိ သက္ခိဿသိ။ ။ဇွိကား

ပါမောဇ္ဇဇာတော၊ ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်။ အတ်ငိယ
ဟုတွာ၊ အသွန်ဖြစ်၍၊ (ခွဲ၍သော်လည်းပေး)။

စ၊ ကား ဝါကျာရန္တ၊ နောက်ဝါကျ၌ စ၊ လည်းနည်းတူ။

ယုဝရာဇေန၊ အိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်သော။

‘ယုဝရာဇာ ဥပရာဇာ’ ကား ပရိယာယ်။

တံ၊ ထိုသံဃာမိတ္တာမင်းသမီးကို၊ အမ္မ၊ ချစ်သမီး၊ ဝါ၊ ပိခင်၊ (ပိယာလပန)၊
ပုတ္တာနံ၊ သားသမီးဘုံ၏၊ မနံ၊ နှလုံးကို။

သာမညနိဒ္ဒေသနည်းဖြင့် ယင်းနှစ်ပါးကို ‘ပုတ္တသဒ္ဓါ’ ဟောသည်။

ပုတ္တာနံ မနံ လဘိဘွာတိတ္ထေ ပုတ္တိဒိ သာမညတော ပုတ္တသဒ္ဓေန ပုတ္တာတိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာရတ္ထ။ ။ ပုတ္တောစ ဗီတာစ ပုတ္တာ။ ဧကသိသမ္မု၊ ၎င်း။ ။
ဗီတုသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သော် ‘ပုတ္တသဒ္ဓါ’ သာ ကြွင်း၍ ‘ဗီတုသဒ္ဓါ’ နှစ်မြို့ဟု သဒ္ဓ
ဝိဒူ၊ တို့ဆိုကုန်၏။ ၎င်း။ ။ ဝိရူပေကသေသသည် ပုလ္လိင်အရာ၌သာ ရှိ၍ ဣတ္ထိ
လိင်အရာ၌ မရှိရကား နှစ်ပါး မညီညွတ်သောကြောင့် မရှိသင့်။ ။ ဂစ္ဆထ
တုမေ သာရိပုတ္တာ-စသည်၌ကဲ့သို့ တပါးကိုတပါးနှင့်ပေါင်းလိုသော် ဧကတ္တ၌
မဟုတ်သော။

ယတ္ထ ယေန ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိံ ယံဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမိစ္ဆတိ။ တသ္မိံ ပယောဂေ
တေန ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိံ တဿ ဝတ္ထုနော သမောဓာနိစ္ဆာယံ သတိ ဧကသ္မိံ
အတ္ထေ ဗဟုဝစနံ ဟောဟိ ဝိနာပိ ဝိရူပေကသေသဝိမိနာ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။

သဒ္ဓါတူလျှင် သာမညနိဒ္ဒေသ၊ ဧကသေသနှစ်ချက်။ မတူသော် ဧကသေသ
သာ။ ။ ဣမေ ဒါယကေ၌လည်း နည်းတူ။

သံဃော၊ သည်။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ ဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေ
နစ၊ ဖြင့်၎င်း၊ မဟာရေဝတ္ထေရေန၊ ဟူသော၊ အာစရိယေနစ၊ ဖြင့်၎င်း၊ ပဗ္ဗာ
ဇေသိ၊ ရှင်ပြုစေ၏။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ သော၊ ဥပဇ္ဈာယေနစ၊
ဖြင့်၎င်း၊ မဇ္ဈိကတ္ထေရေန၊ ဟူသော၊ အာစရိယေနစ၊ ဖြင့်၎င်း၊ ဥပသမ္မာ
ဇေသိ၊ ပညွှင်းခံစေ၏။ သမ္ဗုဒ္ဓံ။

ကရိုဏ်းပင်သင့်ရကား ဣတ္ထန္တု၊ တလက္ခဏပေးကြသည်ကား မသင့်။ ။
သံဃော-ဟူသော ကာရိုဏ်ကတ္တား။ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ဥပသမ္မာဇေသိ-ဟူသော
ကာရိုဏ်နှင့်လည်းမတန်။ ။ သရဏဂုံသိက္ခာပုဒ်ပေးသူကား ပဗ္ဗဇေသိအာစရိယ၊
ကမ္မဝါဘတ်သူကား ဥပသမ္မာ၌ အာစရိယ။

တသို့ယေဝ၊ပု၊မဏ္ဍလေ၊ ထိုပဉ္စင်းခံသောသိမ်အပြင်၌သာလျှင်၊
သိက္ခာယ၊ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ စသော သိက္ခာ ခြောက်ပါး၌၊
သတိဋ္ဌာပေသုံ၊ သိက္ခမာန်သမ္မုတိကိုပေး၍ တည်စေကုန်၏။

ဝိကာလဘောဇနံသိက္ခာပုဒ်တိုင်ရုံသော သိက္ခာပုဒ်ခြောက်ပါး၌ ကမ္မဝါ
စာဖြင့် သမ္မုတိပေး၍ ဆောက်တည်သောသိက္ခမာန်အဖြစ်ကိုယူသေသည်။

ဆဗ္ဗဿာဘိသေကော၊ အဘိသိက်ခံသန္တမ်မှ ခြောက်နှစ်ရှိသည်။

ဆဗ္ဗဿာနိ အဘိသေကတော အဿာတိ ဆဗ္ဗဿာဘိသေကော။ အ
ဘိသိက်ခံသန္တံကိုထား၍ ခြောက်နှစ်ဟူလို။ ။အန္တောရတ္ထမဟုဗ္ဗဟိပြေသင့်။

ထေရဝါဒ၊ ပါဠိတော်ကို။ ဝါ၊ အရှင်မဟာကဿပ-စသောမထေရ်
တို့၏ဝါဒကို။

ထေရနံ ဝါဒေါ ထေရဝါဒေါ-ပြု။ ။သင်္ဂါယနာနှစ်တန်တင်သောပါဠိကို
ပင် အရှင်မဟာကဿပ-စသောမထေရ်တို့၏ ဝါဒဖြစ်ရကား ‘ထေရဝါဒ’ဟူ
သည်။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ၊ အရှင်မဟာကဿပ-စသော မထေရ်တို့သည် ဟောသင်္ဂီတိက-
စသောနိကာယ်တို့၏ အယူနှင့် မရောနှက်သောအားဖြင့် စောင့်ရှောက်
အပ်၊ စောင့်အပ်သောဝါဒကို။

ထေရေဟိ အသင်္ကရတော ရက္ခိတော အာနီတောစ ဝါဒေါ ထေရဝါဒေါ
ပြု။ ။ယင်းပါဠိကိုပင် မဟာသင်္ဂီတိက-စသောနိကာယ်တို့၏ အယူမှပိုင်းခြား
ခြင်းငှါ ထေရဝါဒ-ဟူသည်။ ။ဝိမတိ။

သထေရဝါဒ-ဟုလည်း ချေးကြ၏။ အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသောထေရ
ဝါဒနှင့်တကွဖြစ်သောပေး၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဟုပါဌသေသထည့်။

သထေရဝါဒန္တိပိ လိခန္တိ။ တတ္ထ အဋ္ဌကထာသု အာဂတထေရဝါဒသဟိတံ
သာဋ္ဌကထံ တိပိဋကသင်္ဂဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ၎င်း။

တဒါ၊၌။ (အရှင်မဟာမဟိန္ဒထေရ် ပိဋကတ်တတ်၍ ဂဏပါမောက္ခ
ဖြစ်သည်အခါဟူလို)။ ။နဝဝဿာဘိသေကော၊ အဘိသိက်ခံသန္တမ်မှ
ကိုးနှစ်ရှိသည်။ အဋ္ဌဝဿာဘိသေကကာလေယေဝ၊ အဘိသိက်ခံသန္တမ်မှ
ရှစ်နှစ်ရှိသောအခါ၌သာလျှင်၊ ကောန္တပုတ္တတိသံးတ္ထရော၊ ကောန္တမည်
သောကိန္ဒရီ၏ သားဖြစ်သောတိဿမထေရ်သည်။

ဤအရှင်ကား ‘ကောန္တသက္ကဏိ’မည်သော ကိန္တရမျိုး၌ တခုသောကိန္တရီမ
၏ တောလည်မှဆိုးကိုစွဲ၍ တိဿ၊ သုမိတ္တ၊ ဟူသော သားနှင့်ယေဝုဂ်တွင်

နောင်တော်အကြီးတည်း။ ။ယင်းညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ကား မဟာဝရဏ
ထေရ်အသံ ရဟန်းပြုကြ၍ ဆဋ္ဌာဘိညရဟန္တာ ဖြစ်ကုန်သည်။ ။ဂဏ္ဍိပုဏ်
သုံပါး၊မဟာဝင်၊ဒီပဝင်ဦးကာ။

ဝါ။ ကောန္တမည်သော ကဋ္ဌဝါဟနမင်းသို့သွားသော သားဖြစ်သော ဟိဿ
မထေရ်သည်။

ကဋ္ဌဝါဟနမင်းမျိုး၌ ‘ကောန္တ’မည်သော မင်းသွားသည် ‘ဂဏ္ဍန် သန္တရား’
ဖြင့် တောသို့သွားလေသော် မုဆိုးတပောက်နှင့် ကျင်လည်၍ သားညီနောင်
ဖွားသည်။ သားကြီးကား အိမ်အမည်ဖြင့် ကောန္တပုတ္တတွင်သည်။ ။ဤကို
ရည်၍ ‘ကောန္တပုတ္တ’ဟူသည်ကို ကေစိဟူ၏။ ။သာရတ္ထ။

ဗျာဒိပဋိကမ္မတ္တံ၊လေနာကိကုစားခြင်းငှါ။ ၎င်း။ ။ဝါ။ကင်းပြီးကောက်
တုပ်သော အနာကိကုစားခြင်းငှါ။

ပါဒေ ကိဋ္ဌဝိသေနာပိ။ဗုဠော ဇေဠော သဝေဒနော။မဟာဝင်။ ။တေသု
ဇေဠော ကေဒိဝသံ ဂုဗ္ဗဝါသိ။ ကိဋ္ဌံ အက္ကမိ၊တေန တဿ သရီရံ ဝိသံ ပါဝိသိ။
ဒီပဝင်ဦးကာ။ ။ယင်းကို သာရတ္ထ၌ ကေစိဟူ၏။

မင်းအိမ်သို့လည်း မရပ်ရဲ၊မင်း၏ ဆေးပစ္စည်းကိုလည်းမယူရဲ၊ ဆွမ်းစားပြီး
လည်းမခံရဲ၊ဆွမ်းခံချိန်တွင် ဆွမ်းခံသွားဆဲရမှ ယူခဲ့ရမည်ဟု ညီတော် သုမိတ္တ
ထေရ်အား အမိန့်ရှိလေရကား မရနိုင်သည်ကို သပ္ပိအလဘိတွာ-ဟူသည်။ ။
သာရတ္ထ-စသည်။

ပလ္လကော်န၊ထက်ဝယ်ဖြင့်၊ နိသိဒိတွာ၊၍။ ဝါ-ပလ္လကော်နနိသိဒိတွာ၊
ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေ၍။

ဣတ္ထန္တုတလက္ခဏေ စေတံ ကရဏဝစနံ။ ‘သာရတ္ထ။

တေဇောဓာတု၊တေဇောဓာတ်လျှင် အာရုံရှိသောစွာနိကိ၊ (ကောရဏူ
ပစာ၊ ဌာနပစာ)။

တေဇောဓာတု ကသိဏာရမ္မဏံ ဈာနံ။ ၎င်း။

တံပဝတ္တံ၊ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကို၊ ထေရဿ၊၏။ ဓာတုယာ၊အား၊ထည့်၊
၎င်း။ ။ယေနာမ၊ငါသို့စဉ်သည်၊ ရန္တံ၊ကို၊ ကာရေန္တ၊ပြုစေစဉ်၊ (နာမ
ကား ဂရဟတ္ထ)။ ။မတူသုဒ္ဓါရေသု၊ သေးမျက်နှာတံခါးတို့၌၊ ပေါက္ခရ၊
ဏိယော၊လေးခုစီသောကန်တို့ကို၊ ကာရေတွာ၊၍၊ ဘေသန္တဿ၊တင်လဲ၊
ထောပတ်၊ ပျား၊ သကြား-ဟူသည်လေးပါးသောဆေးဖြင့်၊ ပူရာပေတွာ၊
အသီးအသီးပြည့်စေ၍။

ဘေသဇ္ဇသန္တ ပူရိတတ္ထအရှင်ဖြစ်ရကား ကရဏတ္ထိဆဋ္ဌိ။ ။ပူရိတတ္ထ
ယောဂေ ပူရတိ မိရော ပုညဿ၊ပုညေနာတိ အတ္ထော။ သဒ္ဓနီတိ။

သဘာယံ၊ တရားသုံးဖြတ်ရာ သဘင်၌၊ သတ သဟဿံ၊ အသပြာ၊
တထိန်း၊

ယင်းဖြင့် မြို့အလုံးမှ ထွက်သော အခွန်ကိုပြသည်။ ။ပဉ္စသတသဟဿာနိ
ဟူသည်လည်း တိုင်းနိုင်ငံမှဖြစ်သော အခွန်မပါ၊မြို့တွင်းဖြစ်သမျှသာတည်း။ ။
သာရတ္ထ။

တတော၊ထိုငါးသိန်းဘို့မှ၊ ဝါ၊တွင်၊

နံ့သာအုပ်ငါးရာ၊ပန်းအုပ်ငါးရာတို့နှင့် သက်န်းတိစီဝရိက်ကို ဆင်ကျောက်
ကုန်း ထက် တင်၍ တနေ့သုံးကြိမ် အရှင်နိဂြောဓ မထေရ်အား လှူပြီးမှ တနေ့
သုံးကြိမ် ဝတ်လဲဘော် ဆင်သည်။ ။ထိုကြောင့် နိဂြောဓ၊ပ။ဝိဿန္ဓေသိ
ဟူသည်။ ။၎င်း။

ဓမ္မအားပူဇော်သည်ကိုမည်သို့ ဆောင်သနည်း၊ စုန်ကြောင့် တံ-ဝသည်
မိန့်၊

ဥဇ္ဇာရော၊ပြန့်ပြောသော၊ ဝါ၊ များသော၊ လာဘသစ္စာရော၊ လာဘ်
အရှိအသေပြုအပ်သောလာဘ်သည်၊

သာမန်လှ၍ ရအပ်သည်ကား လာဘ်၊မြတ်သည်ထက်မြတ်သည်၊ကောင်း
သည်ထက်ကောင်းသည်၊စီရင်၍ ရအပ်သည်ကား သက္ကာရ။

ပစ္စယာဇေ ဟိ ပဏီတပဏီတာ သုန္ဒရသုန္ဒရာ အဘိသင်္ခမိတွာ ကတာ
သက္ကာရောတိ ဝုစ္စန္တိ။သာရတ္ထ။ ။အချို့ကား ကမ္မဓာရည်းဟူ၏။ပစ္စယာဇေ
ဟိ-စသောဝါကျနှင့်မတန်။

ဝါ၊ လာဘ်အရှိအသေပြုခြင်းသည်၊ (နှစ်ဝိကပ်လုံးခွန်ချည်းမူ)။ ။
အန္တမဒဿ၊အယုတ်သဖြင့်။

အန္တကား လာမကတ္ထ။အန္တောဇေ အန္တမော-ပြု။ အန္တိမောဟူလိုလုက်
‘ဣ’ကို အ၊ပြု၍ သို့ဟူသည်။

ဝါ၊ ခပ်သိမ်းဘို့၏အသုံး၌ဖြစ်သောအပိုင်းအခြားအားဖြင့်။

အန္တကား အဝသာနတ္ထ။ အန္တဘဝေါ အန္တမော-ပြု။ ။ပုဂ္ဂိုလ်များ
ရေးနည်း။ ။အန္တမသောတိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန။ ။အဗ္ဗကထာ။

ဃာသစ္စာဒနိ၊စားရုံဝတ်ရုံကိုမည်လည်း၊ (အပိကား ဂရဟာ)။ ။
ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ မိစ္ဆာအယူဘို့ကို၊ (ဂတကား တးဟ္တာ)။ ။ဝါ၊ အယူဖြစ်

ကံမျှတို့ကို၊ (ဂတကား ပဝတ္တနတ္ထံ၊ သိအပ်သောအနှစ်သာရမရှိ၊ ယူ
ကာသတ္တသာဟူလို)။

ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူအပြားဘို့ကို၊ (ဂတကား ပကာရတ္ထံ)။

လောကိယာ ဟိ ဝိယေတ္တ ဂတ ပကာရသဒ္ဓေ သမာနတ္ထေ နန္ဒန္တိ။ ။
သာရတ္ထ။

မုဒ္ဓတ္တတွာ၊ ဦးပည်းစေ၍၊ အတ္တဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍၊ တံ၊ ထိုအဝိ
ကရုဏ်းသည်၊ ကက္ခဋ္ဌံ၊ ကြိမ်းထမ်းသည်၊ ဣမေသံ၊ ဤရဟန်းတို့၏၊ ဣတိ၊
သို့၊ မိစ္ဆာတွာ၍၊ ထည့်၊

ထိုသူတို့၏ အလယ်၌နေသော် အတွင်းဝင် သင်းပါဖြစ်ရကား ပြောဆိုအပ်
သော ကောင်းကို ယူဘွယ်မရှိသောကြောင့် သို့ကြံသည်။ ။၎င်း။

နိယျာတေတွာ၊ ဆောင်ရှင်း၍၊ (နိပုဗ္ဗယတဓာတ်)။ အဟောဂင်္ဂ
ပဗ္ဗတံ၊ အဟောဂင်္ဂါတောင်သို့၊

ဧဝံနာမကံ ပဗ္ဗတံ။ ။ဋီကာ။

အဗျူကား ဂင်္ဂါအညာတောင်သို့၊ ပေး၏။ ဋီကာနှင့်မညီ၊

အဓောဂင်္ဂံ ရှိသည်ကား မသင့်။ ။အဓောဂင်္ဂံပဗ္ဗတန္တိပိ လိခန္တိ။ တံ န
သုန္တရံ။ ။ဝိမတိ။

ဓမ္မေန၊ ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝိနယေန၊ ဧဝံနာသာရဏာဟူသော
ဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္တု၊ ။၏၊ သာသနေန၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါ၊ အနုသာဝနသမ္ပဒါ-ဟူသော
သာသနာတော်ဖြင့်၊ နိဂ္ဂဟမာနာပိ၊ ဥက္ခေပနိယ-စသောကံဖြင့် နှိပ်အပ်
ကုန်သော်လည်း၊ ဓမ္မဝိနယာနုလောဘယ၊ ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော။ ။
အနုကရူပံ၊ များသောသဘောရှိသော၊ ဝါ၊ များစွာသော၊ (ရူပကား
တက္ခော)။ အဗ္ဗုဒ္ဓေ၊ ခိုးမှုကို၎င်း၊ ဝါ၊ ဘေးရန်ကို၎င်း၊ ဇလဉ္စ၊ အညစ်
အကြေးကို၎င်း၊ ကဏ္ဍကဉ္စ၊ ဆူးပြောင့်ကို၎င်း၊ ပုရိစရန္တိ၊ ပူဇော်ကုန်
၏၊ ဝါ၊ လုပ်ကျွေးကုန်၏။ ပဉ္စာတပေ၊ မီးပုံလေးဘက် အထက်နေပူ
အားဖြင့် ငါးပါးသောအပူတို့ကို၊ တပေန္တိ၊ ပူဇော်ကုန်၏။ ။ဋီကာ။

ပဉ္စာတပန္တိ စတုသု ပဿေသု အဂ္ဂိ ဇာလေတွာ ဥပရိ အာတပေန တ
ပန္တိ။ ။ဇာတ်ဋီကာ။

အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်လိုက်၍လှည့်ကုန်၏။ (နေထွက်သည်မှစ၍နေ့စင်
သည်တိုင်အောင်နေကုန်သောတူရုဇ္ဈေန်ကြည့်၍လှည့်ကုန်သည်ဟူလို)။ ။
ပစ္စသ္မိံသု၊ လုံ့လပြုကုန်၏။ ။ ပဋိပုစ္ဆိတုံ၊ ဆင့်၍မေးခြင်းငှါ။ အဝိသ
ဟန္တော၊ မဝံ့ရကား။ ။ အဟံ၊ ကို။ ပေသိတော၊ စေခိုင်းအပ်၏။ ဝါ-အဟံ၊
ငါကား။ ပေသိတော၊ စေခိုင်းအပ်သောသူတည်း။ (ငါကား လူသာမန်
မဟုတ်ဟူလို)။ ။ တိဿတ္ထေရောနာမ၊ မည်သည်။ ယောဝါသောဝါ၊
မြင်မြင်ဝါးဝါးသောသူသည်။ နာမဟုတ်။ ။ ဘာတာ၊ ညီတော်ဖြစ်သော။
တိဿကုမာရောနာမ၊ မည်သောသူတည်း။ ။ ပတ္တာတိသေကော၊ အဘိ
ထိက်ခံခြင်းသို့ရောက်ပြီးသော။ ရာဇာ၊ သည်။ ဩပရဇ္ဇေ၊ အိမ်ရှေ့မင်းအ
ဖြစ်၌။ ။ ဝနစာရံ၊ တော၌လှည့်လည်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ (ထည့်)။
ဂတော၊ သွားသည်ရှိသော်။ (အဘောဒဘော)။ ။ ဝါ-ဝနစာရံ၊ တော၌
လှည့်လည်ခြင်းငှါ။ (တဒတ္ထန္တိပဋ္ဌမာ)။ ဝါ၊ ကျက်စားရာဒတာသို့။ ဂတော၊
သော်။ ဝိတ္တာယ၊ ဆန်းကြယ်သော။ ကိဋ္ဌိကာယ၊ ကစားဖြူးဘူးကလက်
ခြင်းဖြင့်။ ကိဋ္ဌန္တံ၊ ကစားဖြူးဘူးကလက်သော။ မဟန္တံ၊ သော။ မိဂသံဃံ၊
သားအပေါင်းကို။ ။ တိဏာဘက္ခာ၊ မြက်လျှင် အစာရှိကုန်လျက်။ ဝါ၊
မြက်ကိုသာစားကုန်လျက်။ တာဝကိဋ္ဌန္တိ၊ အလွန်ကစားဖြူးဘူးကလက်
ကုန်၏။ ။ ကိနာမ၊ ဘယ်သို့မူ၍။ ကိဋ္ဌိတံ၊ ကစားဖြူးဘူးကလက်ခြင်း
ကို။ နကိဋ္ဌိဿန္တိ၊ မကစား၊ မဖြူးဘူး၊ မကလက်ကုန်ဘိအံ့နည်း။ ။
ကိဋ္ဌိဿန္တိဇော၊ ကစားဖြူးဘူးကလက်ကုန်အံ့သာလျှင်တည်း။ (အဘောဒ
ပစာ၊ ကတွာသော်သည်ထည့်)။ ။ ကုက္ကုစ္ဆာယိတံ၊ အလိုလို ကိုပြုအပ်
၏။ သတ္တဒိဝသေန၊ ခုနစ်ရက်ခြင်းဖြင့်။ (ကြိယာပဝဂ္ဂ)။ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်
လုံး။ (အဂ္ဂန္တသံယောဂ)။ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်၌။ (ကာလသတ္တမိ)။ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်
အားဖြင့်။ (ဝိသေသနန္တတတိယာ)။

ဤမျှ မင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားတည့်။ ဤမှ လွန်လျှင် သတ်မည်ဟူလို။
တမတ္ထံ၊ ထိုအလိုရှိသောအကြောင်းကို။ ဖိတ္တရူပံ၊ ဖိတ်အားလျော်စွာ၊
(အနုသဒ္ဓါကျသည်)။

စိတ္တရူပန္တိ စိတ္တာနုရူပံ၊ သာရတ္ထ။ ။ ‘အလိုရှိတိုင်းဟူလို’။

အတိဝိယ လူခသရီးရာ၊ အလွန်ခေါင်းပါးသောကုန်သည်ရှိသည်။ ။ အဓေ၊
အောင်အိမ်ရှေ့၊ (တာတဒွင်သည်၊ ၎င်း)။ ။ တွံနာမ၊ နင်သို့စဉ်လည်း။

(နာမကား ဂရဟာ)။ ၊ဝိဿဒတ္တော၊လွတ်လွတ်၊ ဝါ၊ရဲရဲငုံ့၊ (သေခြင်း နှိယံမှားမရှိဟူလို)။ ၊အဿာသပဿာသုပနိဗန္ဓမေဏံ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်နှင့်စပ်သောသေခြင်းကို၊ (ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ)။ ၊ဝါ၊ဝင်သက် ထွက်သက်နှင့်စပ်သောသေခြင်းကို၊ (သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ)။ ၊မိဂဝံ၊သား တို့ကိုသတ်ရာဖြစ်သောတောသို့။

မိဂါနံ ဝါနတော ဟိ သနတော ဗာဓနတော မိဂဝန္တိ လဒ္ဓသမညံ မိဂဝံ။
သာရတ္ထ။

ဝါ၊မိဂဝံ၊သားတို့ကိုသတ်ခြင်းကို၊ ကာရိဿာမိတိ၊ဟု၊ ထည့်၊ နိက္ခ မိတ္တော၊၍၊ (သားတို့ကို သတ်ခြင်း၌ တော၌ သားရှာထွက်သည် ဟူလို၊ ၎င်း)။ ၊အနုဝိစရန္တော၊အစဉ်သဖြင့်ထည့်လည်လတ်သော်၊ ယောနက၊ပ၊ ထေရံ၊ယောနကတိုင်းသားဖြစ်သောမဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်ကို၊

ယွန်းတိုင်းမှလာ၍ ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌ ရဟန်းပြုသည့်ထေရ်ဟူလို။ ၊၎င်း။

ဟတ္ထိနာဂေန၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ ဝါ၊ ဆင်ပြောင်သည်။ သာသ သာခံ၊အင်ကြွင်းခက်ကို၊ ဗိဇီယမေနံ၊ယင်ခတ်အပ်လျက်၊

နာဂကား မဟန္တပရိယာယ်။ ၊ယင်းဖြင့် ဆင်သာမန်ကိုနှစ်စေ၊ဝါ၊ဟတ္ထိ ဖြင့် အဟိနာဂ-စသည်ကိုနှစ်စေ။

ဟတ္ထိနာဂေနာတိ မဟာဟတ္ထိနာ၊မဟန္တပရိယာယောပိ ဟိ နာဂသဒ္ဓေါတိ ဝဒန္တိ။အဟိနာဂါဒိတော ဝါ ဝိသေသနတ္ထံ ဟတ္ထိနာဂေနာတိ ဝုတ္တံ၊၎င်း။

ကုမတော ဂမ္ပတေ တတ္ထ၊ ဝိသေသန ဝိသေသျတာ။ ၊သဒ္ဓဝိဒူတို့ဟု သည်နှင့်ညီ၏။

သောဒိဝသော၊ ထိုရဟန်းပြုရအံ့သောနေ့သည်၊ အာသယံ၊ အလိုကို၊ ပဿန္တသေဝ၊မြင်စဉ်ပင်လျှင်၊

အနာဒရေ သာမိဝစနံ။ ၊သာရတ္ထ။

ပေါက္ခရဇ္ဇိယာ၊၌၊ ဝါ၊ဇ္ဇိ၊ ဗိဝရဉ္စ၊သင်းပိုင်ကို၎င်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂဉ္စ၊ ကိုယ်ဝတ်ကို၎င်း၊ အာကာသေ၊ ၌၊ ကာယဗန္ဓနေ၊ ခါးပန်း၌၊ ထည့်၊ လဂ္ဂေတွာ၊ဆွဲ၍၊

ယင်းပြာဠိဟာကား ဝိကုဗ္ဗနိဗ္ဗိမဟုတ်၊အဓိဋ္ဌာနိဗ္ဗိသာတည်း။ ၊ဝိကုဗ္ဗနိဗ္ဗိ ကား ပြကတေ သဏ္ဌာန်ကိုစွန့်၍ ဘောက်ပြန်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သည်။ လူတို့အားလည်း ဝိကုဗ္ဗနိဗ္ဗိကိုသာပယ်သည်။အဓိဋ္ဌာနိဗ္ဗိကိုကား ပယ်တော်မူ။ ထို့ကြောင့် ယင်းပြာဠိဟာကိုပြသည်။

အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာတိ ဧတ္ထံ အယံ ဝိကုဗ္ဗနိဗ္ဗိ န ဟောတိတိ ဂိဟိသံသာ
ပိ ဣမံ ဣဗ္ဗိံ ဒဿေတိ။ အဓိဋ္ဌာန်ဗ္ဗိယာ အပ္ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ။ ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇ
ဟိတွာ နာဂဝဏ္ဏာဒိဿနံ ဝိကုဗ္ဗနိဗ္ဗိ။ ။ဝိမတံ။

အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာတိဧတ္ထံ အယံ ဝိကုဗ္ဗနိဗ္ဗိ န ဟောတိတိ ဂိဟိသံသာပိ
ဣမံ ဣဗ္ဗိံ ပါဠိဟာရိယံ ဒဿေတိ။ သာရတ္ထ။ ။ဣဗ္ဗိပါဠိဟာရိယန္တိဧတ္ထံ ဝိကုဗ္ဗန
ဣဗ္ဗိယာ ပါဠိဟာရိယံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ အဓိဋ္ဌာန်ဣဗ္ဗိ ပန အပ္ပဋိက္ခိတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
စူဠဝဂ်အဋ္ဌကထာ။

ဆဏဝေသံ၊ နှစ်သက်ဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အသွင်ကို။ ဝါ၊
သတင်သည်အသွင်ကို။

ဆဏဝေသန္တိ တုဋ္ဌိဇနနဝေသံ၊ ဥဿဝဝေသန္တိ အတ္ထော။ သာရတ္ထ။ ။
ဥဿဝေါ တု ဆဏော မတော။ အဘိဓာန်။ ။ဆိ ဆေဒနေ။ ဆိန္ဒတိ သောက
တ္ထောတိ ဆဏော။ ယု။ ဣဿ လောပေ။ သောကံ ပါပဉ္စ ဆိန္ဒန္တာ အဏန္တိ
သဒ္ဓါယန္တိ ဧတ္တာတိ ဝါ ဆဏော။ ဆိ ဆေဒနေ။ အဏသဒ္ဓတ္ထော ဒဏ္ဍကော
ဓာတု။ ။ယင်းဋီကာ။

ပဋိယာဒေသံ၊ စီရင်နှင့်ကုန်၏။ (အပြည့်အစုံထားနှင့်ကြသည်ဟူလို)။
ပဓာနဃရံ၊ ဘာဝနာစီးဖြန်းသဖြင့်အားထုတ်ခြင်းအားလျော်သော ဆိတ်
ငြိမ်သောကျောင်းသို့။

ပဓာနဿ အနုရူပံ ဃရံ ပဓာနဃရံ-ပြု။ ။ပဓာနဃရန္တိ ဘာဝနာနု
ယောဂဝသေန ဝိရိယာရန္တဿ အနုရူပံ ဝိဝိတ္တသေနာသနံ။ ။ဋီကာ။

အနုပဗ္ဗဇိတာနံ၊ နောက်သို့လိုက်၍ ရဟန်းပြုကုန်သောသူတို့၏။ ဝါ၊
အဘုအပရဟန်းပြုကြသူတို့၏။ ။သောပိ၊ ထိုအဂ္ဂိဗြဟ္မာင်းသားသည်
လည်း၊ တံဒိဝသမော၊ ထိုခွင့်ပြုသန့်၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှေ့မင်းရဟန်း
ပြုသန့်၌ပင်လျှင်။

‘ဧဝံ စသည်ကား တံကိရ-သည်၏နိဂုံး။’

ဥဇ္ဇာရဝိဘဝေဒု၊ များမြတ်သောစည်းပိင်ရှိသော၊ ခတ္တိယဇနေန၊ သည်။
အနုပဗ္ဗဇိတော၊ အဘုလိုက်၍ရဟန်းပြုအပ်သော၊ ။ဂန္တိ၊ တံခိုးဖြင့်
သွား၍၊ တဿ၊ ထိုအမတ်၏။

အစဉ်ရောက်သေးသော်လည်း ရဟန်းတို့ပျက်စီးရကား တံခိုးဖြင့်သွား၍
အမတ်အနီးဝယ်နေသည်ဟူလို။

အထ၊ ထိုအခါ၌၊ ပင့်ပါဌ၊ အစဉ်သည်၊ ကိန္န၊ အသို့ဟူ၍၊ အရေ၊
ဟယ်အမတ်၊ အဿ၊ ထိုင်း၏၊ ဣမိနာပါပေ၊ သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံနုခေါ၊ ဖြစ်
ရာသနည်း။

ယင်းကား ဘာဝသစ်။ ။ ပဌမာဇကဝစနန္တနုပုလ္လိင်သာ။

ဘဝိတဗ္ဗပဒံ ဟေတံ၊ သဗ္ဗညုဝရသာသနေး။

ပဌမေကံဝစော ဘာဝ၊ ဝါစကန္တ နပုံသကံ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ကုသလာဓိပ္ပါယော၊ ကောင်းမှုကိုသာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။

မနာပဇ္ဈာသယော-ဟူသောဒီကာ၌ ‘မနာပ’လည်း ကုသလဝါစက။

ဝါ၊ ကောင်းသည်ကိုသာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။

ကုသလ၊ လည်း မနာပဝါစက။

ဒွေဠကဇာတော၊ ဖြစ်သော ယုံမှား သံသယရှိရကား၊ ဝါ၊ နှလုံးနှစ်ခွ
ရှိရကား။

ဤရဟန်းတို့ကား တကြောင်းတည်းဖြင့် မဆိုကုန်ဟု ယုံမှားရှိသည်ဟူလို။

သမတ္ထော၊ ငွမ်းရှင်လတ်သော။ ကောမိ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ဧကေကဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရံ၊ ရဟန်းတထောင်တထောင်မီအခြံအရံ
ကို၊ ကတွာ၊ ၍။ ထည့်။

‘ဧကေကပုရိသသဟဿပရိဝါရံ’၌လည်း နည်းတူ။ ။ ပေသေသိဉ္စစင်။ ။
ဘာဝနံပုံချည်း။ ။ ဧကေကဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရန္တိ ဧကေကဿ ဧကေက
သဟဿပရိန္တိဘိက္ခုပရိဝါရဉ္စ။ ။ သာရတ္ထ။

ယင်းသို့ဆိုလျက် သာသနံ ပဂ္ဂဏိတံ သမတ္ထော-ဟူသည့် ကောင်းကြောင့်
ဓမ္မကံဟုသိ၍ ကြံကုန်သည်။ ။ ဝါ-သာသနာတော်၏ အစီးအဖွား ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် ကြံကုန်သည်။

ဂဏ္ဌိတွာ အာဂစ္ဆ ထာတိ ဝုတ္တေပိ သာသနံ ပဂ္ဂဏိတံ သမတ္ထော တိ
ဝုတ္တတ္တာ ထေရာ ဘိက္ခုဓမ္မကမ္မန္တိ မညမာနာ ဂတာ။ ။ ဤသေသု ဟိ သာသ
နေသုကုတ္တုန္တံ န ကာတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယသာသနံ ဟေတံ။ န ဂိဟိကမ္မဇဉ်သံယုတ္တံ။ ။
သာရတ္ထ။ ။ ဂဏ္ဌိတွာ အာဂစ္ဆ ထာတိ အာဏာကာရေန ပုတ္တေပိ ထေရာ ဘိက္ခု
သာသနဟိတတ္တာ ဂတာ။ ကပ္ပိယ။ ပ။ ယုတ္တံ။ ဝိမတိ။ ။ ကသ္မာ ပန ဓမ္မကထိကာ
ရာဇာနံ ကရောန္တိတိ။ သာသနံ ပဂ္ဂဏိတံ သမတ္ထောတိ ဝုတ္တတ္တာ။ ။ ဝဇီရ။

ရာဇာ ပက္ခောသတိတိ အာဟံသု၌ ကပ္ပိယဝေါဟာရကို ဓမ္မကထိကတို့
အဘယ်ကြောင့် မကြားကုန်သနည်းဟူငြားအံ့။ ထေရံ ဂဏ္ဌိတွာ အာဂစ္ဆထဟု

အမတ်တို့ကိုသာစေခိုင်းသည်။ ။ဓမ္မကထိကတို့ကိုကား ကြွလာသော အခါ အခြံအရံမျှသာ စေခိုင်းသည်။ထိုကြောင့်မကြားကုန်ဟူပေ။ ။ဝါ-မင်း၏ ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းသည် အဖြစ်ကြောင့် မှာလိုက်တိုင်းသော အစီအရင်ဖြင့်သာ ဆိုဝံ့ကုန်သည်။ ထိုကြောင့် မကြားကုန်ဟူပေ။ ။မင်း၏ ရုန့်ရင် ကြမ်းထမ်းသည်အဖြစ်ကိုလည်း ဝါးပင်ကိုဖြတ်၍ သရက်ပင်၌ ရံချေ ဆိုလိုလျက် သရက်ပင်ကို ဖြတ်၍ ဝါးပင်၌ရံချေဟု အမတ်တယောက်အား ဆိုသည်ကို အမတ်လည်း ဆိုမှားလေသည်ဟု ဝါးပင်ကိုဖြတ်၍ သရက်ပင်၌ ရံမိချေရကား ငါဆိုတိုင်းသာ မတည်ကောင်းလောဟု ‘ရာဇဒဏ်’ ထားသော အကြောင်းဖြင့် ပြအပ်၏။ ။ ။ထေရော နာဂစ္ဆိန္ဒ ဓမ္မကံဖြစ်သောကြောင့် လာကောင်းသော်လည်း နှစ်ကြိမ်တိုင် စေလျက်ပင် မလာဟု သမ္ဘာဝနာ ဖြစ်စေလိုသောကြောင့် ‘သမ္ဘာဝနိယ’ဖြစ်သူလည်း ပြုဘွယ်ကိစ္စ ပြီးရာသောကြောင့် အသာရပွ,စကားရိပ်ဖြင့် လာတော်မမူသည်။ သာရတ္ထ။ ။ဝါ-မဟာနဘာဝ သမ္ဘာပဋိပတ္တိက ပမာဏဘူတ ဖြစ်စေ၏ဟု မင်းအား၎င်း, ဥဘယပက္ခိက ရဟန်းတို့အား၎င်း မဟုမာန ဖြစ်သဖြင့် ပြုအပ်လတံ့သောအမှု၏ ပြီးခြင်းကို မြှော်ခေါ်တော်မူရကား အသာရပွ,စကားရိပ်ဖြင့် လာတော်မမူသည်။ ။ဝိမတိ။

ရှေးကမြင်ဘူးသော်လည်း အမည်ကိုမမှတ်မိသောကြောင့် သတိမရှိရကား မဟလ္လကော-စသည်ဖြင့် မေးသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဝယံဝါ၊ ထည်းပေါင်းချုပ်ကို၎င်း၊ (အထက်၌ မဏ္ဍပ်အသွင်ပျဉ်မိုးသောထည်း။ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် အလုံမိုးသောထည်းဟူလို၊ ၎င်း)။ သိဝိကံဝါ၊ ထင်းဝင်ကို၎င်း၊ အဘိရုဟိဿတိ၊ စီးလတံ့လော။ ဂင်္ဂါယ၊ ၏။ ဥပရိ၊အညာ၌၊ (ဝါကျသော)။ နာဝါသဗ္ဗာဠ၊ တးပါင်းတည်းဖွဲ့အပ်သောထွေကို၊ (ထွေနှစ်စင်းတွဲဖေါင်ဟူလို)။

ဝိသေသနပရနိမိတ၊ဋီကာ။ ။သတ္တေ နေတိတိ နာဝါသဗ္ဗာဠာ နာဝါနာဝါသဗ္ဗာဠာ-ပြု၎င်း။ ။သာသနပစ္စတ္တိကများကောင်း အာရေကံ သံဝိဓယဟူသည်။ ။၎င်း။

ယံယေနကာရဏေန၊ ကြောင့်၊ ဗုဗ္ဗဇိတော၊ သည်၊ အမှီ၊ ၏။ တေနကာရဏေန၊ ကြောင့်၊ (ထည့်)။ သောကား ဝစနာသင်္ကာရ၊ ။သမ္မာပုဂ္ဂိုလ်သတိတိကား အဒ္ဓသန္တိအာကာရ၊

ရောက်လတံ့ဟု တိုက်ရိုက်ပင် မြင်သလော ရန်ကြောင့် ဝေရူပပါစသည်၌။ ။ရောက်လတံ့ဟု သိကြောင်း နိမိတ်ကို မြင်သည်၊ တိုက်ရိုက်မမြင်ဟူလို၊

ဒက္ခိဏဟတ္ထေ ဂဏ္ဌိဿတိဟူသတံ့သည်ကား ရောက်သည်မှသာမက ဖက်ခြင်းတည်း၊ရောက်လတံ့ဟူသည်လည်းပြီး၏။ ။ယောဇနာ၌

ကား သမ္မာပုဏ်ဿတီတိ မနသိကတွာဟု ထည့်သည်။ သာသနာ
တော်ကျမ်း၌ လာသောစာတုက္ခောဘ၊ အနုဘူတပုဗ္ဗ၊ ဒေဝတာသိဟာရ၊
ပုဗ္ဗနိမိတ္တ-အားဖြင့် လေးပါး၊

လောကီသုပိနဗျာယကျမ်း၌၊

ဒိဋ္ဌံ သုတနုဘူတဉ္စ၊ ပတ္တိတံ ကပ္ပိတံ တထာ။

ဘာသိတံ ဒေါသဇဉ္ဇေဝ၊ သုပိနော သတ္တပိဓော မတော။ ။

ဟု ဒိဋ္ဌ သုတ အနုဘူတ ပတ္တိတ ကပ္ပိတ ဘာသိတ ဒေါသဇ-အားဖြင့်
ခုနစ်ပါးတွင် အကျိုးမပေးသော အိပ်မက် ဖြစ်ရာသောကြောင့် မသင့်။ ။
သုပိနံ ဗျာယန္တီတိ သုပိနဗျာယကာ၊ သုပိနဗျာယသော။ အိပ်မက်ကြံတတ်သသူ
ရစေ။ ။ အာဂုံ နကရောတီတိ နာဂေါ-ဖြင့်၊ သမဏလည်း ‘နာဂ’မည်ရကား
ဧကောတံ။ ပ။ တီတိ ဟု ဘတ်လေသည်။ ။ ဧကော သမဏနာဂေါ-စပ်။ ။
ယောဇနာ၌ ဧကောတိ ဧကော သုပိနဗျာယကော-ဟူသည်ကား ပမာဒလေခ
သာ။

အတ္တ၊ ဂိစ္ဆန္တော၊ ကြိုဆိုသည်ရှိသော်၊ ဇာဏုမတ္တေ၊ ပုဆစ်မျှလောက်
သော၊ ဝါ၊ ပုဆစ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊

‘မတ္တ’ကား ဖမာဏ်တ္တ။ ။ ဝါ-ယင်း၌ မတ္တပစ္စည်း။ မာနေ မတ္တော။ ။
မောဂ္ဂလာန်။

ထေရဿ၊ အား၊ သည်၊ ဩတရန္တဿ၊ ဆင်းသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ဆင်း
စဉ်။ ဝါ၊ သော၊ ထေရဿ၊ အား၊ အဒါသိ၊ ပေး၏။ ဝါ၊ ထွင်း၏။ တံ၊
ထိုသို့ကိုင်သည်ကို၊ အသိဂါဟာ၊ သန်လျက်စွဲတို့သည်၊ ကောသတော၊
အအိမ်မှ၊ (ကောသံကား တ်လိင်)။

ကောသိတ္ထိတဗ္ဗိဓာနေ တော။ ။ သိယာ ကောသမနိတ္ထိယံ။ ။ အအိမ်
ဟောနှစ်ချက်။ ။ အဘိဓာန်။

အဗ္ဗာဟိံ သု၊ နုတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ငင်ကုန်၏။

အာကနုဝံ သု-ဖွင့်။ ။ ဇွိကာ။

ကဿော ဇေတံ စသည်ဖြင့် ထုံးစံကိုပြသည်။ ကဿော အဗ္ဗာဟိံ သု၊
ဇုတိတဿော၊ ကြောင့်၊ အဗ္ဗာဟိံ သုသမ္ပနံ၊ ။ ဆာယံယေဝ၊ အရိပ်ကိုသာ
လျှင်၊ ပိရဇ္ဇကာရဏာ၊ ပြစ်မှားခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ အဿာ
သံ၊ သက်သာခြင်းကို၊ နုပိန္နာမိ၊ မရ၊

စမ္ပယ်လိုသည်အစွမ်းဖြင့် မင်းလက်ကို ကိုင်ရောင်တကား စုန်ထုတ်သည်။
 သာရတ္ထ။ • 'ရုဇာ'ကို ရှေ့တွာခြောက်ချက်မှာစပ်ဦး၍ 'အာဟ'မှာစပ်။
 ဗာဟိရတော၊ ဥယျာဉ်အပမှ၊ ဥဒါဟု၊ ယင်းသို့မဟုတ်။ ပဒေသပထဝီ
 ကမ္ပနံ၊ တစိတ်သောမြေလှုပ်ခြင်းကို။

ဥဒါဟုကား ဝိကပ္ပတ္တနိပါတ်။ ။ဒိဋ္ဌော အာဟော ဥဒါဟု၊ ဝိကပ္ပတ္တ
 ဝိဘာဝနော။ ။ဘာဂုရိ။

တ္ထေ၊ ဤနှစ်ပါးသောမြေလှုပ်ခြင်းတို့တွင်၊ ကံသပါတိယာ၊ ရွှေခွက်၌။

ကံသပါတိန္တိ သုဝဏ္ဏပါတိ။ ။ဒုတိယသင်္ဂီတီဒ္ဓိကာ။

ဝါ၊ လင်ဘန်း၌။

ကံသောဘုဉ္ဇ န ပတ္တောထ။ ။အဘိဓာန်။

ဝါ၊ ရေသောက်ခွက်၌။

ပါနပတ္တေဝိ ကံသော။ ယင်းဒ္ဓိကာ။ ။မြင်သသူတို့အား ခဲယဉ်း၏သို့ထင်
 သည်ကို ရည်၍ ပဒေသပထဝီကမ္ပနံ ဒုက္ကရံ-မိန့်သည်။ အဓိဋ္ဌာန်၌ကား အသီး
 ခဲယဉ်းသောမည်သည်မရှိ။ ။ဒ္ဓိကာ။

ဧကေနာပက္ကေန၊ ဟုည်းဘီးတဖက်ဖြင့်၊ သီမံ၊ အပိုင်းအခြားအတွင်းကို။
 (အန္တောဝုဒ္ဓိက္ခေ)။ ။ထိုကြောင့် အန္တောသီမာယ-မိန့်လတံ။

သီမံ အက္ကမိတွာတိ အန္တောသီမံ သီမာယ အန္တန္တရံ အက္ကမိတွာ။ ။
 သာရတ္ထ။

ဝိကုပ္ပနိဗ္ဗိကိုသာပဓာရကား ထေရော-စသည်မိန့်၊ ၎င်း။ ။အဘိညာ
 ပါဒကံ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အဘိညာဉ်၏ ထောက်တည်ရာ
 ဖြစ်သော။

အဘိညာပါဒကန္တိ အဘိညာယ ပတိဋ္ဌာနဘူတံ။ ၎င်း။ ။အန္တောသီမာယ
 ဌိတောဝဿါဒေါ စလိဉ္စ ပါဒကား သဒိသူပစာ။ ။ဝါ-ဥပမာတဒ္ဓိတ်အား
 ဖြင့် စက်ဟော။

သက္ခတ်၊ စွမ်းနိုင်လတံ။

သဒိပဝတ္တမာန်။ ဝါ-ကာလဝိပလ္လာသ။ ။သက္ခတိတို့ သက္ခိဿတိ။ ၎င်း။

တေမတ္ထံ၊ ထိုသို့စေတနာနှင့်ကင်း၍ မကောင်းမှု၏ မဖြစ်ခြင်းဟူသော
 အနက်ကို၊ သညာပေသိ၊ ကောင်းစွာသိစေ၏၊ ဝါ၊ မှတ်စေ၏။ ။ပုရိမ

စေတနာယ၊ ရှေ့ဖြစ်သောစေတနာဖြင့်၊ စေတယိတွာ၊ စေတနာ၌၊ ကာယော၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း၊ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း၊ မနုဿ၊ မိတ်ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မံ၊ ပါဏာတိပါဘ-စသောကံကို၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ကရောတိ၊ ၏၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ စေတနံ၊ ပုဗ္ဗစေတနာနှင့်တကွသော သန္နိဋ္ဌာပက စေတနာကို၊ တံစေတနာသဘာဝတ္တာ၊ ထိုသန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ၏ ပုဗ္ဗစေတနာသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကမ္မံ၊ ၌၊ (စေတယိတွာကို ကရောတိ၌ပုဗ္ဗကာလစပ်)။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။စေတယိတွာ၏အရ စေတနာကား စေတနာသာမည်၏။ ကရောတိ၏အရ စေတနာကား စေတနာလည်းမည်၏၊ ကံလည်းမည်၏ဟူလို။

စေတယိတွာ ကမ္မံ ကရောတိတိတ္ထေ ယသ္မာ ပုရိမစေတနာယ စေတယိတွာ သန္နိဋ္ဌာနကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ စေတနာ ပုဗ္ဗကံ ကမ္မံ တံစေတနာသဘာဝမေဝါတိ စေတနံ အဟံ ကမ္မံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။ ။မူလဒီကာ။

ဝါ-စေတနာယ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော စေတနာဖြင့်၊ စေတယိတွာ၊ သဟဇာတ်တရားတို့ကိုစေတော်၍၊ ကာယော၊ မိတ္တသမုဋ္ဌာနိက ကာယဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ရှေးရှေးသော ဇောမိတ်သည်ဖြစ်စေအပ်သော ကာယဝိညတ်ဖြင့်၎င်း၊ ဝါစာယ၊ မိတ္တသမုဋ္ဌာနိကသဒ္ဓါဝါစာဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ရှေးရှေးသော ဇောမိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ဝစီဝိညတ်ဖြင့်၎င်း၊ မနုဿ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သောမိတ်ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မံ၊ စောပနကာယ၊ စောပနာဝါစာ၊ အဘိဇ္ဈာယာ-စသော အမူအရာကို၊ ဝါ၊ နောက်နောက်သော ဇောမိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်၊ အဘိဇ္ဈာ-စသည်အမှုကို၊ ပ၊ စေတနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော စေတနာကို၊ (စေတယိတွာကို ကရောတိ၌ သမာနကာလစပ်)။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။စေတယိတွာ၏ အရလည်း သတ္တမဇော စေတနာ၊ ကရောတိ၏အရလည်း ၎င်းစေတနာပင်ဟူလို။

အထဝါ-သမာနကာလတ္ထေပိ ကာရဏကြိယာ ပုဗ္ဗ ကာလော ဝိယ ငတ္တံ ယုတ္တာ။ ဗလကြိယာစူ အပရကလော ဝိယ။ ယသ္မာစ စေတနာယ စေတယိတွာ ကာယဝါစာဟိ စောပနကြိယံ မနုဿစ အဘိဇ္ဈာနကြိယံ ကရောတိ၊ တသ္မာ တသ္မာ ကြိယာယ ကာရဏံ စေတနံ အဟံ ကမ္မံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။ ၎င်း။ စောပနကြိယန္တိ ဝိညတ္တိဒ္ဓယမာဟု၊ တသ္မာ ဟိ မိတ္တသမုဋ္ဌာနကာယ သဒ္ဓါ ဝါစာဟိ ကာယဝစီဝိညတ္တိဟိဝေ ဝါ ပုရိမပုရိမာဟိ ပဝတ္ထေတဗ္ဗတ္တာ ကာ

ယဝါစာဟိ စောပနကြိယံ ကရောတိတိ ဂုတ္တံ၊ တဗ္ဗိကာရာနံ ဘူတနံ တထာ ပဝတ္တနတော။ ။အနုဂ္ဂိကာ။

ဝါ-ကာယောန၊ ကာယဝိညတ်ဖြင့်၎င်း၊ ဝါစာယ၊ ပဓိပိညတ်ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္ပံ၊ စတုသဒ္ဓါနိကာ ရုပ်၏ထမ္ဘန၊ စလန၊ ဥပါဒိန္နက ပထဝီဓာတ်၏ သံဃာနုန၊ အဘိဇ္ဈာယန-စသောအမူအရာကို။ (အကြွင်း ဒုတိယနည်းနှင့် တူ၏)။

အထဝါ,ကာယဝါစာဟိတိ ကာယဝဇီပိညတ္တိဟိ။စောပနကြိယန္တိ ရူပကာယသယ ထမ္ဘနစလနကြိယံ ဥပါဒိန္နကသန္ဓနကြိယဉ္စ။ သော ဟိ ကြိယာ ရူပကာယံ ထမ္ဘေတုံ စာလေတုံ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သမတ္ထောတိ ဥပါဒိန္နသန္ဓနသပစ္စယဘူတောတိစ ဂုတ္တတ္တာ ကာယဝဇီပိညတ္တိဟိ နိပ္ပန္နတိတိ။၎င်း။ ။တမေဝံ 'ဝေ'ဖြင့် နော အညံ-ဟုကန့်။ ။အတ္တနော နိသိန္နဘာဝံ ဒီပေတိတိ ဒီပကော။ ။ငှက်ပုဆိုးတို့သည် ဇာတ်တူငှက်ဘို့ကို ဖမ်းယူခြင်းငှါ မွေး၍သင်ပြီးလျှင် ညွတ်ကွင်းရှိရာ၌ ထားသော တိန်ညင်ရစေ။ ။ဤ၌'ခါ'ကိုယူ။ ။ဂ္ဂိကာ။

ဘန္တေ၊ ငှင်ရသေ့၊ အဟံ၊ သည်၊ သဒ္ဓံ၊ ကို၊ သစေနကရေယျံ၊ အံ၊ အယံ ဇနော၊ ဤခါအပေါင်းသည်၊ နအာဂစ္ဆေယျ၊ မလာရာ၊ မယိပန၊ ငါသည် ကား၊ သဒ္ဓံ၊ ကို၊ ကရောန္တေ၊ သော်၊ နော၊ တို့၏၊ ဉာတကော၊ သည်၊ နိသိန္နော တိ၊ ဤ၊ ဗဟု၊ သော၊ ဇနော၊ ခါအပေါင်းသည်၊ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏၊ အာဂတာ ဂတံ၊ လာတိုင်းလာတိုင်းကို၊ လုဒ္ဓကော၊ သည်၊ ဂဟေတွာ၊ ဤ၊ ဇိဝိတက္ခယံ၊ သို့၊ ပါပေန္တော၊ သော်၊ မံ၊ ကို၊ ပဋိစ္စ၊ ဤ၊ ကမ္ပံ၊ ပါဏာတိပါဘကံကို၊ ဖုသတိ၊ ရလေ၏၊ ကဿိ၊ ထိုပါဏာတိပါဘကံကို၊ မေ၊ ၏၊ နော၊ သည်၊ သင်္ဂတိ၊ ယုံမှား၏။

ငါ့အားဖြစ်အံ့လောဟု ကုတ္တုစွရှိသည်ဟူလို။ ။သာမိပ္ပါယယောဇနာ။

ဗန္ဓုန္တ၊ ဝါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်မူလည်းဖြစ်စေကုန်၊ ဟညန္တ၊ ဝါ၊ သတ်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်စေကုန်၊ (အတ္တနောပုန်ကို ပရဿပုန်ပြန်)။

‘ဗန္ဓုန္တ၊ ဝါ ဟညန္တ၊ ဝါ’ဟု စေတနာပြဋ္ဌာန်းသောစိတ်ကိုပင် ‘သစေ စောနတ္တိ ဗိတ္တံ’ ဟူသည်။

ယင်းကိုမြဲစေလို၍ စေတယန္တမေဝဟိ။ပ၊ သန္တဿ-မိနိ။

ကာရကတ္တာ ကြိယာယေဝ၊ သတ္တိမုချေနကာရကံ။
‘ဒဗ္ဗ’ ဌာနူပစာရေန၊ တဒါစာရဏဘာဝတော။ ။

ဟူရကား သတ္တိသာ မုချကာရကဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်တခုတည်းကိုပင်
စေတနာယန္တမေဝ အစေတယန္တဿ-ဟူသည်။

အစေတယန္တဿ၊ အား၊ ပါပံ၊ သည်၊ နုယသသိ၊ မရောက်၊ သမ္ပန္၊ ၊
ပါပကြိသာယ၊ ဌ၊ တဝ၊ ဇာ၊ မနော၊ သည်၊ နုပဒသသတိစေ၊ အကယ်၍
မပြစ်မှားအံ့၊ ဧဝံသတိ၊ သော်၊ လုဒ္ဓေန၊ သည်၊ တံ၊ ကို၊ ပဋိစ္စ၊ ဤ၊ ကတံပိ၊
သော်လည်း၊ ကမ္မံ၊ ပါဏာတိပါတကံသည်၊ ထံ၊ သို့၊ နုယသတိ၊ မရောက်၊

ထိုကိုမြဲစေလိုရကား အပရဒ္ဓမိန္နံ၊ ၊ ယင်းကား အတ္တန္တရုဇာသလေး
ပါးတွင် ဟိအဝိသိဋ္ဌသဗ္ဗဗျာဓိတည်း၊ ဝါ-ဟိလောပ၊

ဟိသစ္စံ၊ ဇာ၊ ပါပကြိသာယ၊ ဌ၊ ဝါ၊ ဌ၊ အပ္ပေါသုက္ကဿ၊ ကြောင့်ကြ
ကင်းသော၊ ဘဒ္ဒိဿ၊ စင်ကြယ်သောပိတ်ရှိသဖြင့် ကောင်းသော၊ တဝ၊
အား၊ ဝါ၊ ဇာ၊ ပါဏာတိပါတစေတနာသ၊ ဇာ၊ အဘာဝါ၊ ကြောင့်၊ မိတ္တံ၊
ကို၊ ပါပံ၊ သည်၊ နုဥပလိမ္မတိ၊ လေိမ်းကျံ၊ ဝါ၊ မကပ်ငြိ၊ ၊ သမယံ၊ ဘုရား
ရှင်အယူဘော်ကို၊ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ၊ သင်စေ၏၊ သာရတ္ထံ၊ ၊ ဝါ-သမယံ၊
မိစ္ဆာအယူကို၊

ယင်းကိုသာ သင်စေသည်၊ ထိုကြောင့် ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ပ၊ 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ' ဟု
မေးလတံ၊ ယင်းသို့ မဟုတ်လျှင် မမေးတန်ရာ။

ဝါ၊ အယူခပ်သိမ်းကို၊

အယူခပ်သိမ်းကိုပင်သင်စေသည်။ မေးပြန်သည်ကား မြဲစေလို၍သာ။

သာဏိ ပါကာရံ သာဏိ ပါကာရေန၊ တင်းတိမ် အရံဖြင့်၊ ပရိက္ခိ
ပါပေတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ကာရံစေ၍၊ ဋီကာ၊ ၊ ဝါ-သာဏိပါကာရံ၊
ကို၊ ပရိက္ခိပါပေတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ချစေ၍၊ ၊ သာရတ္ထံ၊

မထေရ်နှင့် မင်းကို တပါးရဟန်းတို့ မမြင်အောင် ကာသည်။ ။ နှင်း။

ကောသဒ္ဓိကော၊ တူသောအယူရှိကုန်သော၊ ၊ ကိံ ဝါဒီ၊ အဘယ်ကိုယူ
လေ့ရှိသနည်း၊

ကိံ ဝဒတိ သီလေနာတိ ကိံ ဝါဒီ။ ။ ဋီကာ။

ဝါ၊ အဘယ်သို့သောအယူရှိသနည်း၊

ကော ကတမော ဝါဒေါ ကိံ ဝါဒေါ၊ သော ဧတဿ အတ္ထိတိ ကိံ ဝါဒီ။
ရှင်း။ ။

သဿတဝါဒိနော၊ အတ္တ၊ လောကကိုမြဲ၏ဟုယူလေ့ရှိကုန်သောတိတ္ထိ
တို့သည်။

သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ဝဒန္တိ ပညပေန္တိ သီလေနာတိ သဿတ
ဝါဒိနော။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ မြဲသောအယူရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်။

ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ။ ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာမန်ရစေ။ ။ သဿတော
ဝါဒေါ သဿတဝါဒေါ။ ။ ဝိသေသ ရစေ။ ။ သော ဧတသံ အတ္ထိတိ
သဿတဝါဒိနော။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်ရစေ။

ဝါဒကို ‘သဿတ’မလိုအပ်။ အတ္တ၊ လောကကိုသာ သဿတလိုအပ်သည်
မဟုတ်လောဟုပြားအံ့။ ကုန္တာပစရန္တိ - ဟူ၏သို့ ‘သဟစရိတ’ဖြစ်သောကြောင့်
ဝါဒကိုပင် ‘သဿတ’ဟူပါသည်။ မုချကား အတ္တ၊ လောကသာ - သာရတ္ထ။

ဝါ၊ မြဲ၏ဟူ၍ အယူရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်။

သဿတောတိ ဝါဒေါ ဧတသန္တိ သဿတဝါဒိနော။ ။ ဣတိသဒ္ဓလော
ပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ၎င်း။ ။ သဿတဝါဒိဋ္ဌိလည်း သုံးနက်နည်းတူ။

ကေစ္စသဿတိကာ၊ သတ္တသင်္ခါရတို့တွင် အချို့မြဲ၏အယူရှိကုန်သော
တိတ္ထိတို့သည်။ အန္တာနန္တိကာ၊ သတ္တလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ အဆုံးမရှိ၊
အဆုံးသည်းရှိ၏၊ အဆုံးသည်းမရှိ၊ အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ အဆုံးမရှိ
သည်လည်းမဟုတ်အယူရှိကုန်သောတိတ္ထိတို့သည်။

အန္တောစ အနန္တောစ အန္တာနန္တောစ နေဝန္တာ နာနန္တောစာတိ အန္တာ
နန္တော။ ။ သာယညနိဒ္ဒေသ။

ဝါ - ကေသိသ်နည်း။ နာမရူပံကဲ့သို့ ၎င်း။ ။ ဝါဒကား ကုန္တာ ပစရန္တိ
ကဲ့သို့ သဟစရဏနည်း။ ဝါ - မဉ္ဇောဥက္ကဋ္ဌိ ကရောန္တိကဲ့သို့ ဌာနပစာဖြင့် အန္တာ
နန္တမည်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရအောင်တဖွတ်ဆင့်။ ။ ၎င်း။

အမရာဝိက္ခေပိကာ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသောအယူစကားဖြင့် အထူးထူး
အပြားပြား ပစ်ပယ်ခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသော အယူ
စကားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြားပစ်ပယ်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အမရာသည်
သော ငါး၏ပစ်ပယ်ခြင်းကဲ့သို့ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်ပယ်ခြင်းရှိကုန်
သောတိတ္ထိတို့သည်။

“အမရ”ကား အပရိစ္ဆေဒဝါစက။ “ဒိပ”ဓာတ်ကား ပေရဏတ္ထ။ ။
အကျယ်ကိုလိုမူ သီလက္ခန်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ သာရတ္ထဒီပနီများမှာယူ။

အိစ္ဆိသမုပ္ပန္နကာ၊ ခပ်သိမ်းသောအကြောင်းကို ကြည့်၍ အလိုရှိတိုင်း အတ္တလောကဖြစ်၍ အယူရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်။ (အိစ္ဆိသမုပ္ပန္န ဝါဒရှေးနည်းယူ)။ သညီဝါဒါ၊ တဆွဲခြောက်ပါးသော သညီအယူရှိကုန် သောတိတ္ထိတို့သည်။ အသညီဝါဒါ၊ ရှစ်ပါးသောအသညီအယူရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်။ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ၊ ရှစ်ပါးသော နေဝသညီနာသညီ အယူရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်။ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ၊ အတ္တကား စုတသည်မှ နောက်၌ပြတ်လစဉ်၊ မဖြစ်ပြီအယူရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အတ္တ၏ ပြတ်ခြင်းကို ယူတတ်ကုန်သောတိတ္ထိတို့သည်။ ဗိဇ္ဇဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောဋ္ဌသာလျှင် နက္ခ၏ ငြိမ်းခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်ဟု အယူ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ရောက်သည်ကိုယူတတ်ကုန်သောတိတ္ထိတို့သည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏အကျယ်ကို သီလက္ခနပိဋိ၊ အဋ္ဌကထာ—စည်မှာရှု။

ဥပ္ပဗ္ဗာဇေသိ၊ လူထွက်စေ၏။ ဝိဘန္ဓဝါဒါ၊ ဝေဒနာယိက-စသောအဖြစ် ကို ဝေဘန်ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏။ (ဝေရဉ္စကဏ္ဍာမှာဟောသည် အတိုင်း)။ ဝါ၊ သောမနဿ-စသောတရား၊ စိဝရ-စသောပစ္စည်းတို့၏ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗ အဖြစ်ကို ဝေဘန်ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏။ (သက္ကပဥသုတ်-စသည်မှာရှု)။ ဝါ၊ သဿတဝါဒ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့ကို ဝေဘန်ပ။ရှိ၏။ ဝါ၊ သဿတော အတ္တာစ လောကောစ-အစရှိသောဥပ နိယပဥ္ဇာကို ထားတော်မူခြင်း၊ ရာဂစသည်တို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ် သော သဿတကိုဟောတော်မူခြင်း၊ ရာဂစသည်၊ ကာယဒုစရိုက်စသည် တို့ကို ဖြတ်ခြင်းကိုဟောတော်မူခြင်းဖြင့် ဝေဘန်ပ။ရှိ၏။ ဝါ၊ သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒဟူသော အယုတ်တရားသို့ကောင်မူ၍ ဓမ္မိမပဋိပဒါဖြစ်သော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ကိုဟောတော်မူခြင်းဖြင့်ဝေဘန်ပ။ရှိ၏။ သာရဏ္ဏ၊ မူလဋီကာ။ ဝါ၊ သဿတဝါဒ-စသော ထိုထိုသောပရိယာယ်ဖြင့် ဝေနေယျဇ္ဈာသဃ အားလျော်စွာ ဝေဘန်ပ။ရှိ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အတ္တိ ဘိက္ခဝေ အဇာတံ အဘတံ အသင်္ခတံ-စသည် ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် သဿတဝါဒီ။ ။သပစ္စယာ ဓမ္မာ အပစ္စယာ ဓမ္မာ-စသည်ကိုကြောင့်-ကေစ္စသဿတိက။

ဂမနေန နပတ္တဓမ္မာ၊ လောကဿန္တောကုဒါစနံ။

နဗ္ဗ အပတ္တာ လောကန္တိ၊ ဒုက္ခာ အတ္တိ ပမောစနံ။ ။

အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗာကောဋိ နပညာယတိ-စသည်
ကို။ကြောင့် အန္တနန္တိက။ ။သဿတော လောကောတိ၊ အဗျာကတမေတံ၊
အသဿတော လောကောတိ အဗျာကတမေတံ-စသည်ကို။ ကြောင့် ၎င်း၊
သမ္ပုတိသစ္စာကို ပြတော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း၊ အမရာဝိက္ခေပိက။ ။လဒ္ဓါ မုခာ
နိဗ္ဗုတိ ဘုဉ္ဇမာနာ-စသည်ကို။ကြောင့် အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိက။ ။သညီဘဝ-စသည်
ကို။ငွေ သညီဝါဒီ။ ။အသညီဘဝ-စသည်ကို။ငွေ-အသညီဝါဒီ။ ။နေဝသညီ
နာသညီဘဝ-စသည်ကို။ငွေ-နေဝသညီ နာသညီဝါဒီ။ ။အဟံ ဟိ ဗြာဟ္မဏ
ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ ရာဂဿ-စသည်ကို။ ကြောင့်-ဥစ္ဆေဒဝါဒီ။ ။ဒီဏာ ဇာတိ
ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ-စသည်။နတ္ထိဒါနိ ပုနန္ဒဝေါ-စသည်ကို။ကြောင့်၎င်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဉ္စ
နိရောဓသမာပတ်ကို ပြတော်မူခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒီ။ ။ဤသို့
ပရိယာယ်အားဖြင့် ထိုထိုဝါဒီဖြစ်၍ ထိုထိုဝါဒဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်
မူလေ့ရှိသည်ဟူလို။ ။ဝဇီရ။

ဝါ-အလုံးစုံသော တရားကို တချသောသဘောဖြင့်မဟောမူ၍သဘော
အလျောက် ဝေဘန်ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏။

အကြင်အခြင်းဖြင့် ဒိဋ္ဌိသန္ဓေဟ-စသည်ကင်း၏။ ။သမ္ပုတိပရမတ္ထဓမ္မတို့
သည် မရောမရှက်ထင်ကုန်၏။ထိုအခြင်းဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူလေ့
ရှိသည်ဟူလို။ ။ဝိမတိ။

ပရပ္ပဝါဒ၊ တဘိယသင်္ဂါယနာတင်သည်ကာလဖြစ်သော မိစ္ဆာဝါဒ၊
ထိုနောက်သာသနာတော်ကွယ်သည်တိုင်အောင်ဖြစ်လတ် သောမိစ္ဆာဝါဒ
ကို၊ ဋီကာ၊ ။မဒ္ဒမာနော၊ နှိပ်နင်းတော်မူလျက်။

ဖြစ်ဆဲသောဝါဒကို မဖျက်ဆီးသည်။ ။ဖြစ်လတ်ဝါဒကို တားမြစ်သည်
ဟူလို။ ။ဘုရားရှင် ပေးတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့် ထားတော်မူခဲ့သော မာတိ
ကာကို ဝေဘန်လျက် သကဝါဒ၌ငါးရာ၊ ပရဝါဒ၌ ငါးရာ၊ သုတ်တထောင်ကို
ဆောင်၍ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။

သင်္ဂါယိ သုသတော၊ ကုန်၏သို့။

ယင်းကား သတ္တာစ သာရိပုတ္တောစ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိကဲ့သို့ ‘အင်္ဂါသိတ’
မဟုတ်။

ယာသင်္ဂီတိ၊ ကိ၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဘိက္ခုသဟဿန၊ သည်၊ ကတော၊
၏၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ လောကော၊ ဌ၊ သဟသိကာတိစ၊ ဤ၎င်း၊ ပ၊ တတိယာ
တိစ၊ ဤ၎င်း၊ ဝုဋ္ဌတိ၊ ၏၊ အယံသင်္ဂီတိ၊ သည်၊ နဝဟိမာသေဟိ၊ ကိုးလချင်း

တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗိတာ၊၏။ ၊ ဂုဏ်တိတိန္ဒ ဣတိကို အောက်၌ တတိယသင်္ဂီဟိ
ဝိစာနုတ္တံ ပန အယမနုတ္တမော ဝေဒိတဗျောသိုပြန်၍သမ္ပန္နံ၊

တတိယသင်္ဂီတိယာ ဂဏ္ဍိဌာနံ သမတ္တံ၊

ဤသို့အပ်ပြီးသော စကားဖြင့် အဘယ်ကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိသနည်း
စုန်ကြောင့် ကြွေဝတာ-စသည်နှင့်။ ၊ လဋ္ဌရုဏ်။

ယံ ဝစနံ မယံ အဝေရိမ္မ၊တဿ ဝစနဿ-သမ္ပန္နံ။ ။ ဇမ္ဗူဒီပေ-စသည်
ကား သရုပ်ပြ။

ဇမ္ဗူဒီပင်၌ အာစရိယ ပရမ္ပရကိုပြုပြီး၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အာစရိယ
ပရမ္ပရကိုပြုလိုရကား တတိယသင်္ဂီတိတော ပန-စသည်နှင့်၊ ပနကား
ပက္ခန္တရ၊ ၊ ဣမံဒိပံ၊ဤသီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ ကိပ္ပိကာလံ၊၌၊ သာရတ္ထ၊ ၊
ဝါ၊ကိပ္ပိကာလံ၊လုံး၊ ဝိမတိ၊ ၊ ပေါရာဏာ၊ရှေးသီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာဆရာ
တို့သည်၊ ဇိကာ၊ ၊ ယထာဟု၌ပေးပြီ၊ ၊ ပေါတ္တကကာလေ ပရိဘုရေ
ဟုယောဇနာ၌အာစာရထည့်၏။ ၊ ပဏ္ဍိတော၊သော၊ ယင်းကိုမထင်
ငါးပါးလုံးမှာယှဉ်၊ ၊ ဘဒ္ဒနာမောစ၊ဘဒ္ဒသာလအမည်ရှိသောမထေရ်၎င်း။

နာယော ဧကဒေသေန ဟိ ဝေါဟာရော ဒိသာတိ။ ဒေဝဒတ္တော ဒက္ခာ
တိစယထာ။ ။ သာရတ္ထ။

တောနာဂါ၊ထိုရဟန္တာတို့သည်၊

အာရုံ န ကရောန္တိတိ နာဂါ-ပို့။

တောနာဂါစွဲ၊ ဝိနယံ ပိဋကံစပ်၊ နိကာယေ ပဉ္စဒ္ဓိဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာမှ
အကြွင်းကိုသာယူ။ ပါရိသေသနည်း။ ဇိကာ၊ ၊ သတ္တဝေဝ ပကရဏေ
ဝါစေသုံစပ်၊ ယင်းကား အဘိဓမ္မာ၊ ၊ ဂဇော၊ ဆင်ပြောင်ကို၊ ဒုပ္ပဓိ
သိယောဇ္ဇော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဌာနီယဉ်း၏သို့၊ ဒုပ္ပဓိသိယော၊သော၊ ၊ ရော
ဟဏေ၊ ရောဟဏဇနပုန်၌၊ သာဓုပုဇိတော၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်
ပူဇော်အပ်သော၊ ၊ တဿ၊ ထိုဓမ္မပါလိတထေရ်၏၊ တိပေဇူကော၊ ပိဋ
ကတ်သုံးပုံကိုဆောင်သော။ ။ သာရတ္ထ။

'တေဇူကော'ဟူသင့်လျက် ဆန်းကြောင့် သို့ဆိုသည်။ ။ ဝိမတိ။

တာရကရာဇာ၊ ကြယ်များသနင်းလမ်းသည်။ နဘော၊ ကောင်းကင်၌။
 ပဘာယ၊ ဖြင့်။ (ယင်းနှစ်ပုဒ်ထည့်)။ အတိရောစထဇ္ဇာ၊ အလွန်တင့်
 တယ်၏သို့။ ဒိပေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ပုဗ္ဗနာမောစ၊ ပုဗ္ဗမာကြာပန်း၏
 အမည်ကဲ့သို့အမည်ရှိသော မဟာပဒုမထေရ်၎င်း။ သာရတ္ထ၊ ဝိပတိ။
 ဝါ၊ မလေးပန်း၏အမည်ကဲ့သို့အမည်ရှိသော သုမနထေရ်၎င်း။ ယခင်ကို
 ကောဟူ၏။ ဝဇိရ။ မဟာကထိ၊ ဖြတ်သောစကားကို ဆိုတတ်သော၊
 (မဟာကထိ ရှိသည်လည်းဟူ၏။ ယောဇနာ)။ သန္တမ္ဘဝသကောဝိဒေါ၊
 သာသနာတော် အနွယ်အဆက်၌ လိမ္မာသော။ ။တဿ၊ ထိုတိဿ
 မထေရ်၏။ သာသနံ၊ ကို။ အနုရက္ခန္ဓော၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်လျက်၊ ဇမ္ဗူ
 ဒိပေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ သော။ ပုဗ္ဗနာမောစ၊ မလေးပန်း၏အမည်ကဲ့သို့
 အမည်ရှိသော သုမနထေရ်၎င်း။

အခါတပါး သီဟိုဠ်၌ သာသနာတော်နှစ်လသော် ဇမ္ဗူဒိပ်သို့ကြွ၍ တရား
 တော်ကို သင်သဖြင့် သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်လျက် တည်တော်မူ
 သည်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

မဂ္ဂကောဝိဒါ၊ သဗ္ဗမဂ္ဂ၊ မောက္ခမဂ္ဂ၌ လိမ္မာကုန်သော၊

တမ္ဗပဏ္ဍိယာ ဒိပေစင်။ ။ယင်းကား ဂုဏ်ဇာပမာဏ်ကဲ့သို့လိင်ပြား။

တတြတိဿံ အာစရိယပရမ္ပရာယံ၊ ၌။ အယံ၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗိ၊ အစဉ်
 ဖြစ်သော၊ ကထာ၊ တည်း။ (သမာသ်သော်လည်းပေး)။ ဝါ၊ အစဉ်
 အားဖြင့်ဆိုခြင်းတည်း။ ယောဇနာ၊ ဥပပရိက္ခတော၊ ဆင်ခြင်စဉ်။ ဝါ၊
 သော၊ အဿ၊ အား။ သောထေရော၊ သည်။ တေသံ တေသံဘိက္ခုနံ၊ တို့
 အား။ ဝါ၊ ၏။ သာသနံ၊ ကို။ (ပကတိကံထည့်)။ ဘာရံ၊ ဝန်ကို။
 ကဝ္ဗာ၊ ချဲ့။

ကိုယ့်တာ၊ ကိုယ့်ဝန်၊ ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သည်ကို ပြသည်ဟူလို။ ။ပဋိဗန္ဓိ
 ကတွာတိ အတ္ထော၊ သာရတ္ထ။ ။မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရံ-စသည်ကား ပိတ္ထာရ။ ။မဟိံ
 သကမဏ္ဍလကား အန္ဓကတိုင်းတည်း။ ၎င်း။ ဝဇိရ။ ။ဆရာတို့ကား အင်
 ကြည်တိုင်းဟူ၏။

ဝနဝါသိံ၊ ဝနဝါသိတိုင်းသို့။ အပရန္တကံ၊ သုနာပရန္တတိုင်းသို့။ (အ
 ပရန္တကနှင့် သုနာပရန္တကား အသူးခရှိ)။ ဟိမဝန္တဒေသဘာဂံ၊ ဟိ
 မဝန္တာအရပ်အဖို့၌တည်သောဝိနိုတိုင်းငါးရပ်သို့။

‘သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်း’ကား ‘သထုံ’တည်း။ ။အချို့ကား ယိုဒယသင်းမယ်
ဟူ၏။ ။သထုံသာ သမုဒြာနှင့်အနီးအစပ်ဖြစ်၍ သင့်သည်။ယခုတိုင် အထင်
အရှားလည်းရှိသည်။

အတ္တပဉ္စမာ၊ ဒိဋ္ဌိကိယံလျှင်ငါးယောက်မြောက်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊

အတ္တာ ပဉ္စမော ဧတေသံ အညေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိန္တိ အတ္တပဉ္စမာ—ပြု။
အတ္တစတုတ္ထော ဂါမံ ပိဏ္ဏာယ ပရိသတိ-စသည်ကဲ့သို့ ဒုက္ကရမဂ္ဂဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ။
သဒ္ဓနိတိ။

ပဉ္စာဂ္ဂေါ၊ ငါးယောက်တို့၏အပေါင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ငါးယောက်မှနှင့်
ယှဉ်သောဝက်ဖြစ်သော၊ ဂဏော၊ ဂိုဏ်းသည်။

ပဉ္စံ ဝဂ္ဂေါ၊ ပဉ္စပရိမာဏယုတ္တော ဝဂ္ဂေါ ပဉ္စာဂ္ဂေါ—ပြု။ ။စတုဉ္စံ ဝဂ္ဂေါ
သမူဟောတိ စတုဝဂ္ဂေါ၊ စတုပရိမာဏယုတ္တော ဝါ ဝဂ္ဂေါ စတုဝဂ္ဂေါ၊ ဧဝံ
ပဉ္စဝဂ္ဂါဒိ။ ။ကင်္ခါဒိကာ။

ညေမာနာ၊ သိကုန်၍၊ အာဂမံသု၊ ကုန်၏။

ထိုမထေရ်တို့ကိစ္စအာနုဘော်ကို ပြုလိုရကား တောနဲ့ ခေါပန-စသည်
မိန့်။ ။

‘အရဝါဠ၊ အရိဝါဠ’နှစ်မျိုးရှိသည်ဟူ၏။ ။ယောဇနာ။

ကရကဝဿနာမ၊ ရှောက်ရွာမိဗန်းမည်သည်ကို၊ ဝေါဟာရတ္ထ၊ ငါ၊
ဆီးခဲကျသော မိဗန်းမည်သည်ကို၊

ကရကဝဿန္တိ ဟိမပါတနကဝဿံ။ ။ဒွိကာ။

ဝါ၊ ကရားမှထွက်သော ရေအယဉ်ကဲ့သို့ အရည်ထန်သောမိဗန်းမည်
သည်ကို၊

ကရကဓာရာသဒိသံ ဝါ ဝဿံ။ ဝိမတိ။ ။‘ကရက’သဒ္ဓါကား ! ကရား၊
ရှောက်ရွာမိဗန်းနှစ်နက်ဟော။ ။ကရကာ မေဃပါသာဏေ၊ ကရကော ကုဏ္ဍိ
ကာယစ။ ။အဘိဓာန်။

ဝါ၊ လက်ယူခံသောအယဉ်မိဗန်းမည်သည်ကို၊

ကရေန ဟတ္ထေန ဂယုပဂတ္တာ ကရကာ။ ။အဘိဓာန်ဒွိကာ။

ဝါ၊ ရေစိုင့်၊ ရေခဲပြုသောမိဗန်းမည်သည်ကို၊

ဇလံ ပိဏ္ဏံ ကရေတိတိ ကရကာ။ ။ငှင်း။ ။ယင်းဖြင့် ခြေရုဏ်၌၊

ဒိဝါ ဝါယုတ္တသံယောဂေါ၊ သံဟတာ ခါပတန္တိယော။

သီလပကာရဝဿာပါ၊ သောကာရကျောမတောပမာ။ ။

ဟု နေ့အခါ လေဟုန်၊ ‘နေရှိန်’ ပေါင်းယှဉ်ခြင်းကြောင့် ကျောက်မြတ်၊
ကျောက်စစ်ကဲ့သို့ ကရကဝဿဖြစ်ကြောင်း ဆိုသည်ကို မုချမှတ်သင့်။

သဿံ၊ ကို၊ ဥဒကောဗောန၊ ရေအယဉ်ကို၊ (ကာရိုက်ကံထည့်)။
ဟရာပေတွာ၊ ဆောင်စေ၍၊ အရဝါဠဒဟဒိဋ္ဌိယံ၊ အရဝါဠဒရိုင်း၏ရေအပြင်
၌၊ (ဥဒကသဒ္ဓါကျေသည်)။ ။ သာရတ္ထ။

ဆိန္ဒုဘိန္ဒုပဗ္ဗေရော၊ ဓါးငယ်ဖြင့်ဖြတ်အပ်သော ဆိုးရည်ဖြင့် အဆင်း
ပျက်သောပုဆိုးကို ဆောင်သော၊ ဝါ၊ ဓါးငယ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်သော လှံတို့
အဝတ်နှင့်မတူသော ပုဆိုးကိုဆောင်သော၊ ဘဏ္ဍု၊ ဦးပည်းသော၊ ကာ
သာဝဝသနော၊ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်သော၊ ဧကော၊ သူတ
ယောက်သည်၊ ဝါ-ဧကောဘဏ္ဍု၊ ဦးပည်းတယောက်သည်။ ။ ဘဝနာ၊
နေရာမှ၊ ထည့်၊ (နိက္ခမိတွာမှာစပ်)။ ။ မက္ခံ၊ မထေရ်ကိုစွဲ၍ မိမိသန္တာန်
၌ဖြစ်သော သူကျေးဇူးကို ချေဖျက်လိုခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်သော ဒေါသကို၊
အသဟမာနော၊ သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍။

ယင်းသို့ပြုသော မထေရ်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်လိုသော ဒေါသမူစိတ်
မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ကို သည်းမခံနိုင်၍ ယင်းသို့ ဖန်ဆင်းသည်ဟူလို။ ။
ဋီကာ။

ဘိသနကာနိ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သောအာရုံတို့ကို၊ နိဗ္ဗိနိ၊ ဖန်ဆင်း၏။
(တတော တတော စသည်ကား သရုပ်ပြ)။ ။ ဘုသာ၊ ပြင်းကုန်သော၊
ဝါတာ၊ တို့သည်။ ။ ဂဇ္ဇန္တိ၊ ကြိုးကုန်၏။ ဝါ၊ ချဉ်းကုန်၏။ အသနိယော၊
မိုးကြိုးတို့သည်၊ ဗလန္တိ၊ ကြိုးကုန်၏။

ဖလ အဗျတ္တသဒ္ဓေ၊ အသနိ ဖလတိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ၊ ကြိုးလျက်ကျကုန်၏။

ဂဇ္ဇန္တိ ပတန္တိတိ ဝတ္တံ ဟောတိ။ ။ ဋီကာ။

ဥဒကံ၊ ကို၊ ပဗ္ဗရတိ၊ သွန်၏။ ဝါ၊ ယို၏။ (ကာရိုက်ပေးကြသည်ကား
မသင့်)။ ။ ပဟရဏုပဋိယော၊ လက်နက်မိသားတို့ကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ လွှတ်၏။
နိဗ္ဗမထ၊ နှင်ထုတ်ကြကုန်။ ။ ဘသဘောရဝံ၊ ငယ်သောဘေး၊ ထိုအောက်
ငယ်သောဘေးကို၊ သာရတ္ထ။ ။ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်း၊ ကြောက်ကော်ဖွယ်
သောအာရုံကို၊ ၎င်း။ ။ ဝါ၊ ငယ်သောကြောက်ခြင်း၊ ကြီးသောကြောက်
ခြင်းကို။

‘ဘေရဝ’ကား မဟာဘယ။ ။ယင်းကို သို့ယူရကား ‘ဘယ’ကို ‘ခုဒ္ဒက
ဘယ’ယူ။ ။ဘိတိတ္ထိဘယမုတ္တာသော၊ဘေရဝန္တ၊ မဟန္တယံ၊အဘိဓာန်။ ။
တာသယေယ၊ စေ၊သစေပိ ခိပေယျာသိ-စပ်။ ။‘ယဒိသစေ’ကား ကြိယာ၏
ရှေ့၊‘စေ’ကား ကြိယာ၏နောက်ယှဉ်မြဲထုံးဟူ၏။

အညဒတ္တ၊စင်စစ်သဖြင့်၊ ဝိဇာတော၊ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ အသံ၊၏။
(ဣတိကိုအာဟသိုပြန်)။ ။ဝိဟတာနုဘာဝေါ၊ ပယ်ဖျောက်အင်သော
အာနုဘော်ရှိသည်။ နိဗ္ဗလဝါယာမော၊ အကျိုးမဲ့အချည်းနှီးသော လုံ့လ
ရှိသည်၊ဟုတွင်၊၏။ထည့်။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မကသမ္ပရာယိကတ္ထံ၊ကို၊သန္ဓသေတော၊
၏။ ကုသလေ၊ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊တို့ကို။ သမာဒါပေတော၊ကောင်းစွာယူစေ
၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ တတ္ထစ၊ ထိုကုသိုလ် တရားတို့၌လည်း။
သမုတ္တေစေတော၊ ကောင်းစွာထက်စေ၏။ ဝါ၊ လုံ့လအားထုတ်ခြင်းကိုပြု
စေ၏။ တာယာစ ဥဿာဟာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ အညေဟိစဝိဇ္ဇမာန ဂုဏေဟိ၊
တို့ဖြင့်၎င်း။ သမ္ပဟံသေတော၊၏။ (သို့ပါဠသေသန္တံသမ္ပန်)။ ။ပဉ္စကော၊
လောကပါလာတို့တွင် ငါးယောက်ခြောက်ဖြစ်သော၊ဝါ၊ဖြစ်၍ပဉ္စကလည်း
မည်သော။ ယက္ခောဝိ၊မဟေသရနတ်ကြီးသည်လည်း။

ပဉ္စကောဝိတိ ပဉ္စကနာမကော မဟာသိဝေါ ပဉ္စကော နာမ ယက္ခောတိ
ဝုတ္တော။ ယောဇနာ။ ။ဘုမ္မဒေဝါနံ ဣဿရိယာဓိပစ္စံ ရဇ္ဇံ ကရောန္တော
မဟာမဟိဿရောနာမ အဟောသိ။သော ပဉ္စကောတိ လဗ္ဘနာမော။ ပဉ္စမော
လောကပါလာနန္တိ ကတွာ အာစရိယာ ပဉ္စကောတိဿ နာမံ ကရိံသု။ ရုဒ္ဓ
ကမ္မတ္တာစ ရုဒ္ဓြောတိနာမံ လောကပညတ္တိ။ဆဂတိဒီပနီ။ ။ယင်းကား အာဠာ
ဝက၊ဝိရူပက္ခ-စသည်ကဲ့သို့ နတ်ဘီလူးတည်း။

အရိယာယ၊သော။ ယက္ခိနိယာစ၊ဥဗ္ဘာဝဘိမည်သော စန္ဒိနတ်သီးနှင့်
၎င်း။ ။နာဂယက္ခရက္ခသေ၊နဂါး၊ဘီလူး၊ ရက္ခိ၊က်တို့ကို။ ပုရေ ကောဓံ
ဇနယိတ္ထယထာ၊သဿဗာတဉ္စ အကတ္ထယထာ။ ။သမ္ပန်။ ။ဣဒါနိစ၊
၌၎င်း။ ဣတော၊ ဤသူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရသည်မှ။ ဥဋ္ဌံ၊ အ
ထက်ဖြစ်သောနောင်အခါ၌၎င်း။ ဟိယသ္မာ သုခကာမာ၊ တသ္မာ သဿ
ဗာတဉ္စ မာအကတ္ထ၊ သမ္ပန်၊ ဗိုကာ၊ ယောဇနာ။ ။ဝါ-တသ္မာ မေတ္တံ
ကရေထ၊သမ္ပန်။ ကေမိ။ ။ဝါ-တသ္မာ သဿဗာတဉ္စ မာ အကတ္ထ၊
မေတ္တဉ္စ ကရေထ၊ သမ္ပန်၊ကေမိ။ ။ယထာနုသိဋ္ဌံ၊ ဆုံးမတိုင်း ဆုံးမ
တိုင်း။ ဝါ၊ ဆုံးမသည်ကိုမလွန်မှု၍။ ဝါ၊ ဆုံးမသည်အားလျော်စွာ။ ။
မဟိဒ္ဓိကတရော၊ အသူးသဖြင့်ကြီးသောတံခိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ကြီးသောတံခိုးရှိ

မြတ်၏။ (လောက၌မြတ်ဟူသောဝေါဟာရကား ပိသိဋ္ဌတည်း)။ ၊ဓမ္မာ
 ဘိသယော၊သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကိုသိသည်။ ဝါ၊ရသည်။ ကုလသတ
 သဟဿဋ္ဌ၌ ယောက်ျားကိုယူ။ သာရတ္ထ။ ၊ကသ္မိရဂန္ဓာရာ၊ တိုင်းတို့
 သည်၊ဗုဒ္ဓဟုတ္တေကုရုသက္ကာ-စသည်နှင့်အညီ၊ဇနပဒဝါ၊မိပုလ္လိင်ဗဟုရစ်။ ၊
 ဝါ၊တိုင်း၌နေသောသူတို့သည်။ ဋီကာ။ ၊ယာဝဇ္ဇတနာ၊ယနေထက်တိုင်း၊
 ကာသာဝပဇ္ဇောတာဇေ၊ရဟန်းတို့ဝတ်ရုံသောသင်္ကန်းတို့ဖြင့် ထွန်းလင်း
 ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဝါ၊သင်္ကန်းရောင်ပြောင်ပြောင်တောက်ကုန်သည်သာ
 လျှင်၊ ဣသိဝါတပရိဝါတာဇေ၊ရဟန်းတို့၏ ဝတ်ရုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
 လေ၊ လက်ခြေကွေးဆန့်ခြင်း-စသည်ကြောင့် ဖြစ်သောလေဖြင့် တလွှဲလွှဲ
 တသျှပ်လျှပ် ယပ်လေယပ်သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှ လာကုန်သည် သာလျှင်။
 အဟေသံ၊ ကုန်၏။ ဒုဋ္ဌံ၊အမျက်ထွက်သော။ ဝါ၊ကြမ်းသော။ ဝါ၊ ဒေါသ
 သည်မျက်သီးအပ်သော။

ဒုဋ္ဌန္တိ ဒေါသေန ဒုဋ္ဌ။ ။ဒီပဝင်ဒီကာ။

ဗန္ဓနာ၊ သံသရာတည်းဟူသောအနှောင်အဖွဲ့မှ၊ မောစေသိ၊ လွှတ်၏။
 ဝါ၊လွှတ်စေ၏။ ဝါ၊ချေချွတ်၏။

‘ဂန္ဓာရတိုင်း’ကား ပစ္စန္နရစ် မဇ္ဈိမဒေသဟုနှစ်ပါး။ ၊သတ္တကနိပါတ်၊
 ဂန္ဓာရဇာတ်။ ၊ပိဘင်းအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသော ဂန္ဓာရတိုင်းကား ပစ္စန္နရစ်၊
 တိကအင်္ဂုတ္တိရ်၌ဆိုသော ဂန္ဓာရတိုင်းကား မဇ္ဈိမဒေသ-ဤ၌လည်း ပစ္စန္နရစ်
 ဟု သိစေခြင်းငှါ ‘ကသ္မိရ’သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုသည်။

ဓမ္မစက္ခု၊အောက်မဂ်ဥာဏ်သုံးပါးဟူသော ဓမ္မစက္ခုကို။

ဟေဋ္ဌာ မဂ္ဂတ္ထယေဉာဏံ။ ဋီကာ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ-စသည်။ ။ကေစိတို့
 ကား သောတာပတ္တိမဂ်ဥာဏ်ဟူ၏။

ဒေဝဒုတေဟိ၊သူငယ်၊သူအို၊သူနာ၊သူသေ-ကမ္မကာရကအားဖြင့်၊ဝါ၊
 ကမ္မကာရဏိကအားဖြင့် ငါးပါးသော သေမင်းဘမန်တို့ဖြင့်၊ စောဒေတွာ၊
 စောဒနာ၍။ ဝါ၊ဆုံးမ၍။ ဝါ၊ထိတ်လန့်စေ၍။

‘ဒေဝ’သဒ္ဒါကား မစ္စုဟော။ ။ဒေဝေါ’ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါဒေါ၊ မေဃမစ္စု
 နဘေသုဇ။ ။အဘိဓာန်။

အနမတဂ္ဂပရိယာယကထာယ၊ အနမတဂ္ဂသံယုတ်ဒေသနာဖြင့်၊ အနမ
 တဂ္ဂိယံ၊အနမတဂ္ဂသံယုတ်ကို။ ၊ဓမ္မာမတံ၊သောကုတ္တံရာတရားတည်း

ဟူသောအမြိုက်အဖျော်ကို၊ ပါယေသိ၊ သောက်စေတော့မူ၏။ ဝါ၊တိုက်
ထောင်မူ၏။

‘သုနာပရန္တတိုင်း’ကိုပင် အပရန္တဆိုသည်။ ။ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊
သဋ္ဌာယတနသံယုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ သုနာပရန္တ။ ။အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊
ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာတို့၌ ‘အပရန္တ’ဆိုသည်။ အနောက်ကျွန်းသားတို့နေရာဖြစ်၍
အပရန္တ၊မည်သည်ဟု သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။ ။မန္ဒာတ်မင်း
သားတော်အကြီး ခုထားသော အနောက်ကျွန်းသားတို့နေရာဖြစ်၍ သုနာပရန္တ
မည်သည်ဟု ရှေးဆရာတို့လည်း မိန့်ကုန်သည်။ ။ထိုအခါ မြန်မာမင်းကား
ပြည်မြို့‘သရေခေတ္တရာ’၌ ‘ရန်အောင်မင်း’ဟူကုန်၏။

သမိဘာနိ၊အလွန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။

သဟတ္ထော ဟေတ္ထ သံသဒ္ဓေါ။ ။သာရတ္ထ။

ယောနုကော၊ ယောနုကအနွယ်ဖြစ်သော။ ။သောဇ္ဇာသိ၊ ထိုရဟန္တာ
သည်။

သီလက္ခန္ဓာဒယော ဓမ္မေ သေဝိ ဂဝေသီတိ ဣသိ။ ။၎င်း။

ယောနုကလောကံ၊ယွန်းပန်းသေးအရပ်ကို၊

ယောနိကလောကန္တိ ယောနုကဒေသံ။ ။ဒီပဝင်ဋီကာ။

ပဉ္စရဋ္ဌာနိ၊ ငါးပါးသောပိန့်တိုင်းတို့ကို၊

ပဉ္စဝိဓပိနဋ္ဌာနိ—၁၉။ ။ဋီကာ။

ဟိမဝန္တံ၊ဟိမဝန္တာ၌ဖြစ်သောပိန့်တိုင်းငါးရပ်သို့၊ ယက္ခသေနံ၊ဘီလူး
စပ်သည်ကိုလည်း။

အဝိ လောပ။ ။လူတို့ကိုသာမဟုတ်၊ ဘီလူးတို့ကို၎င်း ကြည်ညိုစေသည်
ဟူလို။

ဟိမဝန္တံ ဂတိာ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ ပကာသေန္တော ယက္ခသေနံ ပသာဒယီ
တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။သာရတ္ထ။

တောနုစသမယောနု၊ဌိကား။

မထေရ်တို့ မရောက်မီ ကာလကိုယူ။ ။တောသံ ဂမနတော ပုဗ္ဗဘာဂကာ
လေ။ ။၎င်း။

တတ္ထ၊ ထိုသုဝဏ္ဏဘူဒိန္ဒ၊ ရက္ခသီ၊ ရေစောင့်သောဘိလူးမသည်။ ဝါ၊
ရက္ခိ၊ က်မသည်။ ။ ကိ၊ အဘယ်ကြောင့်၊ အာဝုဗဟတ္ထာ၊ လက်၌လက်
နက်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ။ ကောဘတ္တိကာ၊ တထပ်သာစားလေ့ရှိကုန်၏။

‘ဘတ္တဘုဒ္ဓန’ကို ‘အာပုပိကော’ဟူ၏သို့ ဘတ္တဟူသည်။ ။ ဝါ-ဩဠမုခေါ
ဟူ၏သို့ ‘ဘုဒ္ဓနလောပ’။

ကလျာဏဓမ္မာ၊ ကောင်းသောအကျင့်ရှိကုန်၏။ ရက္ခသေဟိ၊ တို့ထက်၊
ဒိဂုဏေ၊ နှစ်ဆဘက်ကုန်သော၊ အတ္တဘာဝေ၊ ကိုယ်တို့ကို၊ ဣဒံဥာနံ၊
ဤအရာကို။ လဒ္ဓံ၊ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းထံမှ ရအပ်သည်။

ဝေဿာဏ္ဏဿ သန္တိကာ လဒ္ဓံ။ ။ ၎င်း။

ဝေဂဿ၊ အဟုန်ဖြင့်။

ယင်းမှ အနီးသမုဒြာနား ကျွန်းတစ်ဖက်ကို ‘ဒီပဿ’ယူ။ ။ ဝါ-သုဝဏ္ဏ
ဘူမိတိုင်း၊ ကိုယူ။

အာရက္ခံ၊ ဤအခါမှစ၍ မဝင်ကြံစေကုန်သတည်းဟု အဓိဋ္ဌာန်အငွင်း
ဖြင့် အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဥပေသိ၊ ၏။ ။ သာရတ္ထ၊

သို့ မိဋ္ဌာန်တော် မူသည်ကိုပင် အစောင့်အရှောက် ထားသည်ဟူလို။ ။
မယေရံဘူ၊ ဗန်ဆင်းအပ်သော ခေါင်း တခု၊ ကိုယ် နှစ်ခု၊ ရှိသော အသွင်ကို
ကျောက်ရုပ်ထု၍ တောင်ထိပ်၌ ထားသည်ဟူ၏။ ။ သောဏုတ္တရ နာမ မေဝ
ကရောန္တိ-၌ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစိမ့်သောငှါ ဖွားစ၊ သနေမှည့်သည်ကိုယူ။

ပိဿာစေ၊ ရေစောင့်ဘိလူးတို့ကို၊ (ယင်းကား ဖြေပုံဘိလူးကို သေ
ဘုယူဟောသည်)။ ။ နိဒ္ဓမ္မိတုဉာန၊ နှင်ထုတ်ကုန်၍၊ ဝါ၊ ပြေးစေကုန်၍။

ပလာပေတွာန-၌။ ။ ဒီကာ။

အဒေသယံ၊ တုန်ပြီ။ (သာရတ္ထ၌အဒေသိသုံဟူ၏)။ ။ ဆင်ခြင်။

အဇ္ဈိဋ္ဌော၊ တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍။ မေ၊ အား၊ ကာလောနုခေါ၊ အခါ
တန်ပြီလော၊ နောကာလောနုခေါ၊ အခါခတန်သေးလော၊ ။ သောသမယော၊
သည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာလတ်။

ယာဝအယျဉ်အနာဂတ်၌ဝတ္တမာန်။ ။ ယာဝပုရေပုရာယောဂေနာဂတေ။
သဒ္ဓနိတိ။ ။ ဒါနိတိနိပါတမတ္တံ။ ။ သာရတ္ထ။

ဣမံဇနပဒံ၊ ဤဒက္ခိဏာဂိရိဇနပုဒ်သို့၊ အာဂစ္ဆေယျာမဝါ၊ လာရကုန်
သည့်မူလည်းရှိ၏။ နဝါအာဂစ္ဆေယျာမ၊ လောရကုန်သည့်မူလည်းရှိ၏။
ရာဇဂဟ နဂရ၊ ခိဝတ္တကော၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို ကြည့်လျက် ထိုမှအပ
လက်ယာရပ်သွည့်သွားသောခရီးဖြင့်၊ ဝါသွားခြင်းဖြင့်၊ ဝိဇာ၊

ယခုအခါ မယ်တော်၏ ဝေဒိသမြို့နှင့်နုကြောင်း၊ ယင်း၏ ဇာတိဘူမိ
ဖြစ်ကြောင်း၊ မထေရ်၏ယင်း၌ ဖွားကြောင်းကိုပြလိုရကား အသောကော-
စသည့်၌။

မြို့လည်းဝေဒိသဂိရိ၊ သူဌေးသွီးလည်း 'ဝေဒိသဂိရိ'ပင်သာရတ္ထ။ ။ဥာတိ
သရေ၊ ကား 'အဖ'သူဌေးအိမ်။ ။တေနုရတ္တံ၊ ကား လဒ္ဓဂုဏ်။

အာရောပေသိ၊ ကင်လှူ၏။

မယ်တော်ကို ဖူးမြင်ခြင်းကိစ္စပြီးရကား 'ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ နိဋ္ဌိတံ'ဟူသည်။

ဆဏတ္ထဉ္စ၊ သဘင်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။

'အတ္ထ'ကား ကာရဏတ္ထ။ သဘင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ ထွက်
သည်။ ကိုယ်ကား သဘင်မကစားလိုဟူလို။ 'ဟိတတ္ထ'ယူမှု မိမိလည်း
သဘင်ကစားသည် ကျခံရကား မသင့်။

ဆဏတ္ထန္တိ ဆဏနိမိတ္တံ၊ ဆဏဟေတူတိအတ္ထော။ သယံ ဆဏကီဠ' အ
ကာတုကာမောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။သာရတ္ထ။

မိဿကပဗ္ဗတံ၊ သို့၊ အဘိရူဟတု၊ တက်နှင့်စေဦး။

မြေကျောက်ရောရကား 'မိဿက'မည်သည်။ ၎င်း။ ။နယံလပြည့်ကား
'ဇေဋ္ဌမူလ'တခုနှင့် ရံခါယှဉ်ရကား 'ဇေဋ္ဌမူလမာသပုဏ္ဏမာယံ'ဟူသည်။

တေသံ၊ ထိုမထေရ်တို့၏၊ သတ္တမော၊ သော၊ ဒိဋ္ဌသစ္စော၊ အနာဂါမိမဂ်
ဖြင့် သိခြင်းအပ်ပြီးသောသစ္စာရှိသော။

မထေရ် မယ်တော်၏ အမ သွီးတွင် မြင်သောသား မထေရ်ဘူ ဖြစ်သော
မယ်တော်အား မထေရ်ဟောသည့်တရားကို နာသည်တွင် အနာဂါမိဖြစ်သည်။
၎င်း။ ။'တသ္မာတိဟ'၌ တ၊ ကား အာရုံ၊ ဣဟ၊ ကား နိပါတ်မျှ၊ ယောဇနာ။

ဂမနာယ၊ ဌ၊ ကာယော၊ ပြီ၊ အဟံဒိဋ္ဌ၊ အဘိကားဘဂဝတောဗျာကရဏာ
ပေက္ခ၊ ။အဿသက္ကဿ၊ အား၊ အာရောစေသိမှာစပ်၊ ။ဣန္ဒြိယပရော
ပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသသာနုသယဉာဏ်ကား ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ ယင်းဖြင့် ဣန္ဒြိ
ယပရောပရ၊ အာသသာနုသယမှတပါးကိုမမြင်ရကား ဩလောကေန္တော

မဟူဘဲ ဩလောကေတွာ ဟူလေသည်။ သာရတ္ထ။ ။ဩလောကေန္တာ
ဟူသော် ယင်းဖြင့် ရှုလျက်ကြားသည်ဟု စကားကျခဲ့။ ဩလောကေတွာ
ဟူမူကား ယင်းဖြင့် ဣန္ဒြိယပရောပရိယ၊ အာသယာနုသယကို ရှုပြီးမှ
အနာဂတံသညာဏ်သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့်မြင်၍ကြားသည်ဟုစကားရောက်
သောကြောင့် စကားကြွင်းနှင့် ဆိုသည်ဟုလို။ ။ဋီကာ ဆရာအာဘော်
ကျနိုင်ခဲ့။

တေမတ္ထံ၊ ထိုသို့နောင်အခါ မဟိန္ဒမည်သောရဟန်း သီဟိုဠ်ကျွန်းကို
ကြည်ညိုစေလတံ့ဟူသော အနက်ကို။ ။ဋီကာ။

‘တွံဝိ’၌ အဝိ၊ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကိုပေါင်း။ ‘ဇုတိစ’၌ စ၊ဖြင့် တေမတ္ထံ
အာရောစေသိ၊ကို ဆည်း။ ။ယောဇနာ။

ယံ ပန မိဿကပဗ္ဗတံ၊ကို။သန္ဓာနန္တိ၊ကုန်၏။တသ္မိမိဿကပဗ္ဗတေ၊
၌၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ။ ။ဝါ၊နိယတာနပေက္ခ။ ။ဝေဒိသမ္ဘိ၊ဝေဒိသဂိရိမည်သော၊
ရာဇဂဟေ၊မင်းဒိရုရားကျောင်း၌၊ တံသရတ္ထိယော၊လုံး။ ဝသိတွာ၊၍။

‘ဝေဒိသမ္ဘိ’၌ ဂိရိဟူသောနောက်ပုဒ်ကျေ။ ။ရာဇဂဟေလည်း မြို့ဟော
မဟုတ်။ဝေဒိသဂိရိမှိဒေဝိယာ ကတဝိဟာရေ-ဖွင့်။သာရတ္ထ။ ။ရာဇဂဟေတိ
ဒေဝိယာ ကတဝိဟာရေ။ဝဇီရ။ ။ဂမနဿ ကာလောဝ ဥတ္တမံ ဒိပံ ဂစ္ဆာမ
ဇုတိ ဝိတက္ကေတွာ-ထည့်သမ္ဗုဒ္ဓံ။

ပဋိနာ၊ပျံ့ကုန်၏။

ပပုဗ္ဗော ဋီဂတိမှိ၊ဇုပစ္စယဿ အနော။ ။ယောဇနာ။

ယင်းသို့ ကောင်းကင်သို့ ပျံ၍ အဘယ်သို့ ပြုသနည်း အဘယ်သို့ပြု
သနည်းရန်ကြောင့် ဇေယျတိတာ၊ပ၊နုတ္တမေ၊မိန့်။ ။ယင်းသို့ကျောင်းကင်
သို့ပျံ၍စေတီယတောင်၌ကျကုန်သည်ဟုလို။ ။သာရတ္ထ။

ဝေ၊သို့။ နုတ္တမေ၊ မြတ်သောစေတီယတောင်၌၊ နိပတိံသု၊သက်ကျ
ကုန်ပြီ။ (ဤကားသာမန်)။

ယင်းတောင်၏မြို့မှ တည်ရာအရပ်၊ယင်း၌မထေရ်တို့၏တည်ရာအရပ်
ကိုပြခြင်းငှါ တတိယဂါထာ-မိန့်။ ။၎င်း။

ပုရသေဋ္ဌဿ၊ မြတ်သောအနုရာဇမြို့၏၊ ပုရတော၊ အရှေ့မျက်နှာ၌၊
ဋီတေ၊သော။ (ထည့်)။ မေဃသန္နိဘေ၊ မိသားစုတို့အဆင်းနှင့်တူသော။

ပဗ္ဗတေ၊ စေတိယတောင်၌၊ သီလကုဋ္ဌ၊ သီလကုဋ္ဌမည်သောတောင်ထွဋ်
၌၊ ပတိံသု၊ ကုန်၏၊ ကိမိဝ၊ မူကား၊ (ထည့်)၊ ဟံသာ၊ တံသည၊ နဂမဋ္ဌနိ၊ ၌၊
ပတိံသုဏ္ဍဝ၊ တည်း၊

ယင်း၌ဘယ်အခါ တည်သနည်း စုန်ကြောင့် ဇေ-စသည်မိန့်၊
ဒက္ခိဏဂိရိဇနပုဒ်သို့ကြွတော်မူစဉ်ခြောက်လ၊ ဝေဒိသဂိရိကျောင်း၌တလ၊
သို့ချနစ်သပတ်လုံး ငုံ့လင့်တော်မူသောကြောင့် သုံးဆဲ့ခြောက်နှစ်သို့ ကူး
ရကား ဆတ္တိံသတိမေ ဝဿ-ဟူသည်။ နယုံလပြည့်နေ့ ဟူသော
ကြောင့် သုံးဆဲ့လေးရတပို့တွဲလပြည့်နေ့မှစ၍ ကိုးလပတ်လုံး သင်္ဂါယနာ
တင်ရကား သုံးဆဲ့ငါးရ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ပြီးသည်။ ကလျာဏီ
သိမ်စာတင်း၌လည်း သောဏုတ္တရ မထေရ်တို့ သုဝဏ္ဏ ဘုမ္မိသို့ သုံးဆဲ့
ခြောက်ချနှစ်မှ ကြွလာသည်ဟူ၏။ ကြွင်းသော မထေရ်တို့ကား သုံးဆဲ့
ငါးချနှစ်ကပင် ယထာရဟကြွတော်မူကုန်သည်။ သုံးဆဲ့ခြောက်ချနှစ်မှာ
ချည်းထင်တတ်၏။ မဟုတ်၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော၌ နိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသနှစ်
ကိုချန်၍ နောက်ကိုသာယူ။ သို့မှ သာသနာတော်နှင့် သက္ကရာဇ်ညီမည်။

ပရိနိဗ္ဗာနတောတိ ပရိနိဗ္ဗာနဝဿတော၊ တံ အဝဓိဘူတံ နန္ဒိတော တတော
ဥဒ္ဓံ ခုဒ္ဓံ ဝဿ သတာနံ ဥပရိ ဆတ္တိံသတိမေ ဝဿတိ အက္ခော ဂဟေ
တဗ္ဗော။ ။ သာရတ္ထ။

အဘယ်ဖြင့်သိအပ်သနည်း စုန်ကြောင့် အဇာတသတ္တ၊ သမ-စသည်မိန့်၊

အဋ္ဌမေ၊ အဘိသိက်ခံသနှစ်မှ ရှစ်နှစ်ခြောက်သော၊ ဝဿ၊ နှစ်သည်၊
သမ္ပတ္တေ၊ သော်၊ ထည့်၊ တသ္မိံယေဝဝဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသ
နှစ်၌ပင်လျှင်၊ (နှစ်သာဘူသည် မဟုတ်၊ ရက်လည်း နိဗ္ဗာန်လွန်တော်
မူသနေ့ပင်၊ ၎င်း)

လင်္ကာယံ ဝိဇယသနာမကော ကုမာရော၊ ဩတိဏ္ဍောတိ ရမတိ တမ္ပပဏ္ဍိ
ဒိပေ၊ သာလာနံ ယမက ဂုဏာ နမန္တရသ္မိံ။ နိဗ္ဗာတုံ သယံ၊ တဒိနေ တထာ
ဂတဿ-ဟု ဟောငင်၌လည်းမိန့်၏။

သီဟကုမာရဿ၊ သီဟဗာဟုမင်း၏၊

ကလိင်္ဂရာဇ်မင်းသို့၌ ခြင်္သေ့ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော မင်းသားကို “သီဟကုမာရ”
ဟူသည်။ ။ သာရတ္ထ။

တမ္ပပဏ္ဍိဒိပဿ၊ဇ္ဇိ၊ အာဒိရာဇာ၊ အဝမင်းဖြစ်သော၊ (ယခုအန္တရ
ကပ်တွင် အစကိုယူ)၊ ၊သင်းဇ္ဇိတမ္ပပဏ္ဍိမည်ကြောင်းကိုဒိပဝင်၌-

ဥဘော ပါဏီဟိ ဇဏ္ဍုဟိ၊ယောဂံ ကတွာ ပုထဝိယံ၊
မဇ္ဈေ တဋ္ဌဿ ဌတွာန၊ပါဏီ° ပဿန္တိ တေ ဇနာ။ ။

ရတ္တပံသုဘူမိဘာဂေ၊ပါဏီတလမ္ပိ မက္ခိတံ။
နာမဇေယျ° တဒါ အာသိ၊တမ္ပပဏ္ဍိတံတံအဟု။ ။မိန့်ဇ်။

ရှေးကလူတို့နေရာ မဟုတ်သောကြောင့် မနုဿာဝါသံအကာသိ-ဟူသည်။
သာရတ္ထ။ ။အဇာတသတ်မင်း နန်းစံ သုံးဆဲ နှစ်နှစ်တွင် အရင်းခုနစ်နှစ်ကို
ပယ်၍ ဥဒယဘဒ္ဒနန်းစံ တဆဲ သုံးနှစ်ထည့်သော် ဝိဇယမင်းနန်းစံ သုံးဆဲ ရှစ်
နှစ်ပြည့်ရကား ဥဒယဘဒ္ဒဿ။ပ။မကာသိ-ဟူသည်။၎င်း။ ၊စုဒ္ဓသမနှစ်ကိုချန်။
ဥဒယဘဒ္ဒစုဒ္ဓသမနှစ်၌ပင် ဝိဇယလွန်ရကား ထိုနှစ်၌ ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝမင်း ဖြစ်
သည်ဟူကောင်းလျက် ယင်းစုဒ္ဓသမနှစ်သည် ရာဇသုညနှစ်ဖြစ်၍ ပဉ္စဒသမေ
ဝဿေ-ဟူသည်။ ။၎င်း။

တက္က၊ထိုဇမ္ပုဒိပ၌၊ ဣဓ၊ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊

ဥဒယဘဒ္ဒ တဆဲ ခြောက်နှစ်တွင် အဆုံးနှစ်နှစ်နှင့် အနုရုဒ္ဓ မုဏ္ဍရှစ်နှစ်၊
နာဂဒါသကအနှစ်နှစ်ဆယ်သော် ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝသုံးဆယ်ပြည့်ရကား ဥဒယ
ဘဒ္ဒဿ။ပ။မကာသိ-ဟူသည်။

နာဂဒါသက နှစ်ဆဲ လေးတွင် အဆုံးလေးနှစ်နှင့် သုသုနာဂ တဆဲ ခြောက်
နှစ်သော် အဘယအနှစ် နှစ်ဆယ်ပြည့်ရကား တသ္မိ°။ပ။‘ပရိပူရိသု’မိန့်။ ။
သတ္တရသမနှစ်ကိုချန်။

သုသုနာဂ တဆဲ ရှစ်နှစ်တွင် အဆုံးနှစ်နှစ်နှင့် ကာဠာသောက တဆဲ ငါး
နှစ်သော် ပဏ္ဍုကာဘယ ဘိသိက်မခံမီ တဆဲ ခုနစ်နှစ် ပြည့်ရကား အထ။ပ။
‘ပရိပူရိသု’မိန့်။ ။သောဠသမနှစ်ကို ချန်ဦး။

ပဏ္ဍုကဿ၊ပဏ္ဍုကာဘယမင်းဇ္ဇိ၊

ပဏ္ဍုကာဘယကိုပင် နာမေကဒေသအားဖြင့် ပဏ္ဍုကဿ-ဟူသည်။ ။
ဒေဝဒတ္တောကို ဒတ္တော-ဟူ၏သို့တည်း။ သာရတ္ထ။ ။ထိုမင်းကိုပင် ဒိပဝင်၌
ပကုဏ္ဍကာဘယ-ဟူ၏။ ။မဟာဝင်၌ကား သာရတ္ထဒိပနိ၌ကဲ့သို့ ပဏ္ဍုကာ
ဘယ-ဟူ၏

ဒါမရိကော၊ခိုးသူခါးမြဲသည်၊

ပဏ္ဍုကာဘယ ကား ခိုးသူ စင်စစ်မဟုတ်၊ အဘယမင်း၏တူပင်။ ပြည်ကို
လုသောကြောင့်သာ ဒါမရိကော-ဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ရာဇသုညနှစ်ကို ပေါင်းလိုရကား တာနိ-စသည်မိန့်။ ၊ ဝိဇယနှင့် ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝတို့အကြား၌ ရာဇသုညတနှစ်ကိုရည်၍ ဟေဋ္ဌာ ဧကေန ဝဿေန သဟ-ဟူသည်။

ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဝိဇယပဏ္ဍု ဝါသုဒေဝတို့အကြား၌၊ ဧကေန ဝဿေန၊ ရာဇသုညတနှစ်နှင့်။

ယင်းတဆဲ့ရှစ်နှစ်ကို ဘိသိက်ခံမင်းမရှိ၍သာ ‘ရာဇသုည’ ဟူသည်။ ။
ထို့ကြောင့် မင်းဟူက အဘိသိက်ခံမြို့မခံသော် ‘မင်းသျှင်း’သည်ပင်။

ပဏ္ဍုကာဘယရညောစ၊ အဘယသ္မစ အန္တရေ။
ရာဇသုညာနိ ဝဿာနိ၊ အဟေသံ ဒသ သတ္တစ။ ။ မဟာဝင်။

ကာဠာသောကနှစ်ဆဲ့ရှစ်နှစ်တွင်အဆုံးတဆဲ့သုံးနှစ်နှင့် ဒဿာတုက မင်းတို့ နှစ်ဆဲ့ရှစ်နှစ်၊ နဝနန္ဒာမင်းတို့လည်း နှစ်ဆဲ့ရှစ်နှစ်၊ စန္ဒဂုတ္တမင်း အစ တဆဲ့သုံးနှစ်သော် ပဏ္ဍုကာဘယရနစ်ဆယ်ပြည့်ရကား တတ္ထ စန္ဒ ဂုတ္တဿ၊ ပ၊ မကာသိ-မိန့်။ ၊ ရဒ္ဒသမနှစ်ကိုချန်ဦး။ ၊ စန္ဒဂုတ္တမင်းနှစ်ဆဲ့ လေးနှစ်တွင် အဆုံးတဆဲ့တနှစ်နှင့် ဖိန္နုသာရနှစ်ဆဲ့ရှစ်နှစ်၊ အသောက မင်းဘိသိက်မခံမီ လေးနှစ်၊ ခံပြီး တဆဲ့ချစ်နှစ်သော် မုဒုထိဝခြောက် ဆယ်ပြည့်ရကား တတ္ထ၊ ပ၊ မကာသိ-မိန့်။

ဇမ္ဗူဒိပ်ရာဇဝင်သက်သက်ကို ပြလိုရကား-ပရိနိဗ္ဗုတေ-စသည်မိန့်။
ဝါ-ပရိနိဗ္ဗာန် လွန်တော်မူသည်နောက် အဇာတသတ်-စသောမင်းတို့ ၏ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ချာသုံးဆဲ့ခြောက်နှစ်ကို ပေါင်း၍ ပြပြန် လိုရကား ပရိနိဗ္ဗုတေ-စသည်မိန့်။ ၊ အဇာတသတ်၌ နိဗ္ဗာန်သွန်တော်မူ သော အဋ္ဌမနှစ်ကို လွှတ်၍ အဇာတ၊ ပ၊ ကာရေသိ-မိန့်။ သာရတ္ထ။ ၊ အနု ရုဒ္ဓမုဏ္ဍမင်းနှစ်ယောက်ပေါင်းရှစ်နှစ်သာယူ။ ၊ ကာဠာသောကမင်းကို ပင် ဤ၌အာသောကဿဟူသည်။ ကာဠာသောကဿ-ခွင့်၊ ၎င်း။

ဘဒ္ဒသေန၊ ကောရဏ္ဍဝဏ္ဏ၊ မင်္ဂိုရ၊ သဗ္ဗဇဟ၊ ဇာလိက၊ ဥဘက၊ မု သဉ္ဇယ၊ ကောရဗျ၊ နန္ဒိ ဝဇန၊ ပဉ္စမက၊ ဤမင်းညီနောင်တကျိုင်အခါကိုပေါင်း မှနှစ်ဆဲ့ ရှစ်နှစ်။

ဥဂ္ဂသေန၊ ပဏ္ဍုက၊ ပဏ္ဍုဂတိ၊ ဘူတပါလ၊ ရဋ္ဌပါလ၊ ဂေါဝိသာဏက၊ သဝိဋ္ဌက၊ ကေဝရက၊ ဓနနန္ဒ ဤနန္ဒမင်းကိုးယောက်အပေါင်းလည်းနှစ်ဆဲ့ နှစ်နှစ်သာ။ ၊ ဤရာဇဝင်နှစ်ကိုပေါင်းသော် နှစ်ချာသုံးဆဲ့ခြောက်နှစ်ဖြစ် ရကား ဝါ၊ နိဂုံးကိုပြလိုရကား ဝေမေတေန-စသည်မိန့်။

ဣတိတေအတ္ထဇာတံ၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေဝ၊ တညး။ သမ္ပန္နံ။ နိဗ္ဗာန်
လွန်တော်မူသနွှစ်နှင့်သော်ကား နှစ်ရသုံးဆဲ ခုနစ်နှစ်။ သာရတ္ထ။

သီဟိဋ္ဌရာဇဝင်ဖြင့်ရေတွက်သော်ကား သီဟိဋ္ဌသို့ဝိဇယမင်းရောက်စ
နိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသနွှစ်ကိုပယ်၍ဝိဇယသုံးဆဲ ခုနစ်နှစ်၊ ရာဇသုညတနွှစ်၊
ပဏ္ဍုဝါသုဒ္ဓေဝသုံးဆယ်၊ အဘယနှစ်ဆယ်၊ ပဏ္ဍုကာဘယအဘိသိက်
မခံမီ ရာဇသုည တဆဲ ခုနစ်နှစ်၊ ခံပြီးခုနစ်ဆယ်၊ မုဒုသိဝခြောက်ဆယ်၊
ဒေဝါနိဇိယတိဿအဘိသိက်ခံစ တနွှစ်-ပေါင်းသော်နှစ်ရသုံးဆဲခြောက်
နှစ်၊ နိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသနွှစ်နှင့်သော် နှစ်သုံးဆဲ ခုနစ်နှစ်။ ၊ ၎င်း။

ဇေဋ္ဌမူလနက္ခတ္တံနာမ၊ ဇေဋ္ဌမူလနက္ခတ်သဘင်မည်သည်။

နယုံလပြည့်ကား ရံခါဇေဋ္ဌနက္ခတ်၊ ရံခါမူလနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်ရကား ယင်းသို့
ဟူသည်။ ဣကာ။ ။ ယင်းနက္ခတ်ကိုမှီရကား သဘင်ကိုလည်း ဌာနပစာအား
ဖြင့် ယင်းသို့ဟူသည်။ ။ ၎င်း။

ဆဏံ၊ ရေဖြန်းသဘင်ကို၊ ဝါ၊ ရေသွန်းသဘင်ကို၊ ဝါ၊ ရေဖြင့်ကစား
သောသဘင်ကို၊

သလိလကီဌာဆဏံ။ ။ သာရတ္ထ။

ရောဟိတမိဂဗ္ဗပံ၊ သမင်ပါးအသွင်ကို၊

ဂေါကဏ္ဍမိဂဇေသံ-ဗွင်း။ ။ ဣကာ။

ဒေဝေါဂေါကဏ္ဍရူပေန၊ ရာဇာနမဘိဒဿယိ။ ။
ဟုဒိပဝင်၌လည်းမိန့်၏။

ဝါ၊ စိုင်အသွင်ကို၊

ရောဟိ သော ရောဟိတောစာထ၊ ဂေါကဏ္ဍော ဂဏိကဏ္ဍကော။ ။
ဟု အဘိဓာန်၌ ‘အထသဒ္ဓါ’ ခြား၍ ‘စိုင်’ ပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်၊ သမင်ပါးပရိယာယ်
နှစ်ပုဒ်ဆိုသည်။

ပမတ္တံ၊ မေ့လျော့စဉ်၊ ဝိဇ္ဇိတုံ၊ ငတ်ခြင်း၌၊ ဇိယံ၊ လေးညို့ ကို၊ ဖေါဇေ
ထိ၊ ဖျင်း၏။ ဝါ၊ ခတ်၏။ ။ အမ္မတ္ထလမ္ပံ၊ သရက်ပင်ဖြင့် မှတ်အပ်သော
ကုန်းလမ်းခရီးကို၊ ဝါ၊ သို့။

အမ္မရက္ခေန ဥပလက္ခိတံ ထလံ။ ။ ယောဇနာ။

အနုဗန္ဓုန္တော၊ ခြေချင်လိုက်သည်ဖြစ်၍၊

ပဒသာ အနုဓာဝန္တော—ဗွဉ်။ သာရတ္ထ။ ။ အများကိုမြင်က ကြောက်ခြင်း
ကြီးလမည်စိုး၍ ‘မေယေဝ ရာဇာ ပဿတု’ ဟု မိဋ္ဌာန်တော်မူသည်။ ။ ၎င်း။

ဣဒတ္ထိဝသည်ကား ဗိန္ဒနာကာရ၊ ။ ထေရာ အာဟန္တိ ပရိဘက္ကံ
ဥတု၊ ထည့်၊ သမ္ပန္၊ ။ ဓမ္မရာဇဿ၊ တရား၏ ခင်းဖြစ်တော်မူသော
သဗ္ဗညုဘုရား၏။

‘ဓမ္မဿ ရာဇာ ပဝတ္တကတ္တာ ဓမ္မရာဇာ’ ဟု တရားကိုဟောတော်မူတတ်ရကား
အစိုးရသည်ဟူလို။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

ဝါ၊ တရားဖြင့် လောက၏ ခင်းဖြစ်တော်မူသော သဗ္ဗညုဘုရား၏။

ဓမ္မတောဝါ သဒေသကဿ လောကဿ ရာဇာ ဇာတော နာဓမ္မဘော
တိ ဓမ္မရာဇာ။ ။ ၎င်း။

တာ၊ အား၊ အနုကမ္မာသဇေ၊ သနားခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်၊ ဝါ၊ စေသ်
မခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်၊ အာဂတာ၊ ကုန်၏၊ ဝိမုခဘာဝတ္ထာယ၊ မျက်နှာ
မသာဖြစ်ခြင်းအ ကျိုးငှါ၊ နအာဂတာ၊ ကုန်၊ (ဟုအဝခရောပြု၊ ။ သာ
ရတ္ထ)။

‘ပုဗ္ဗ’ ဖြင့် အတ္တနော သဘာဝ, ကို အပရေဋ္ဌ ဖြင့် အာဂတကိစ္စကိုပြသည်။

သမဏဟု မသိဘူးသော မင်းအား သမဏာ မယံ မဟာရာဇဟု ဘယ်
ကြောင့် မိန့်လေသနည်း စစ်ကြောင့် အသောကမင်းစေ့နှင်သောသတင်းဖြင့်
သိဘူးသော သမဏသညာကို အောက်မေ့စေလိုသောကြောင့် မိန့်သည်ဟု
ပြလိုရကား တောနုစ သမယေန-စသည်မိန့်၊ ၎င်း။

အဒိဋ္ဌာ ဟုတွာ သဟာယကာ-ပြု။ ။ ၎င်း။

ဆာတပဗ္ဗတပါဒေ၊ ဆာတဝါဟာနည်သောတောင်ခြေ၌၊ (ဧကဒေသ
ဝေါဟာရ၊ ၎င်း)။

ယင်းကား ‘အနုရာခမ္ဘီ’ မှ အရှေ့တောင်၌ နှစ်ယူဇနာမကဝေးသော အရပ်
မှာ တည်သည်။ ။ ၎င်း။

ရထယဋ္ဌိပမာဏာ၊ ရထာနှင်တံပမာ ဘဒ္ဒိကုန်သည်ဖြစ်၍၊

အလျားအလုံး နှစ်ပါးပင် ရထာနှင်တံ ပမာဏရှိသည်ဟူ၏။ ။ ဋီကာ၊
ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးပါး။

ဇာတာ့ ရုထပတောဒေန၊သမာနာ ပရိမာဏတော။ ။
ဟု မဟာဝင်၌လည်း မိန့်၏။

ဝါ၊ရထာ တန်ခွန်ရိုးပမာဏရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ၊ဂဏ္ဍိပုန်၊
ဥပ္ပဇ္ဇိ သု၌ တဿ အဘိသေကသမကာလမေဝ ထည့်။ ၊သာရတ္ထ။

တဿာဘိသေကေန သမံ၊ဗဟုနန္တရိယာနဟံ။ ။မဟာဝင်။

လတာယဉ္ဇိနာမ၊ ရွှေခွယ်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သောကြောင့် လတာ
ယဉ္ဇိမည်၏။ (နောက်နှစ်ပုန်၌လည်း ဤနည်းမို့)။ ၊တံရဇတဝဏ္ဏံ၊ ကိ။
အလက်ရိတုာ၍၊ တတ္ထေဝ၊ ထိုနှင်တံ၌ပင်လျှင်။ ဥပ္ပန္နလထာ၊ ဖြစ်သော
ခြူးခွယ်သည်။(အာဓာရထည့်၊သာရတ္ထ)။ ၊သုဇိဘက္က၊ပ၊ကွာနိ၊ကောင်း
စွာဝေဘန်အပ်သော အညွှာ၊ အရွက်၊ ဝတ်မှုံ ရှိကုန်သည်။ ဟုတော့၍၊
ခါယန္တိ၊ထင်ကုန်၏။

ဗန္ဓိယတေ ယေနာတိ ဝဏ္ဏ - ပြု။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။ ၊ကေ ဥဒကေ
ဇာယတိတိ ကိ၊ကမလာဒိ၊တသ္မိံ ဇာယတိဇလတိတိ ဝါကိဉ္ဇကော။ ခပစ္စယံ
နဿ လဿ ဝါကကာရတ္ထံ နိဂ္ဂဟိတာဂမ္ဘေ ကတော ကိဉ္ဇကောတိ ဂုတ္တံ။ ။
အက္ခရကောသဋ္ဌိကာ။

ဟံသ၊ပ၊ ဒယော၊ ဟင်္သာ၊ ကြက်၊ ဇိဝဗိုးဌက် အစရှိကုန်သော။ ။
သဇိဝါနိဝိသ၊ အသက်ရှိကုန်သကဲ့သို့၊ (ပန်းချီ ဆေးရေး သကဲ့သို့ ထင်
သည်)။ ၊ဘာသု၊တို့တွင်။ ကော၊ တစင်းသောနှင်တံသည်။ (ယင်းပုန်
ကိုထည့်)။ ၊ရဇတယဉ္ဇိဝ၊ ခွေနှင်တံကဲ့သို့။ သေတာ၊ ဖြူ၏။ လတာ၊
ထို၌ထင်သောခြူးခွယ်သည်ကား။ ကဉ္စနသန္နိဘာ၊ရွှေနှင့်တူ၏။ သာရတ္ထ၊
ယာဒိသံ၊သော၊နီလာဒိ၊သော၊ပုပ္ဖံ၊သည်၊လောက၊၌၊အတ္ထိ၊၏။ တာဒိသံ၊
သော၊ နီလာဒိ၊သော၊ ပုပ္ဖံ၊သည်၊ ပုပ္ဖယဉ္ဇိမိ၊၌၊ ခါယတိ၊၏။ ၎င်း။ ။
သကုဏာ၊သားဌက်တို့သည်။ (မိဂပုန်ကျေသည်)။

ဧကော သကုဏယဉ္ဇိ တု၊တဟိံ ပက္ခိ မိဂါ ဗဟူ။
နာနာစ နာနာဝဏ္ဏာစ၊သဇိဝါ ဝိယ ဒိဿရေ။ ။မဟာဝင်။

အဋ္ဌကထာ၌လည်း ‘နာနပ္ပကာရာနိစ စတုပ္ပဒါနိ-မိန့်၏။

သရူပေနေဝ၊မိမိအဆင်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့်သာလျှင်၊

သမုဗြာမှ အလိုလို ကမ်းသို့တက်၍ ကမ်းနား၌ တံပိုးအဟုန်ဖြင့် ဖြစ်သော
အပိုင်းအခြား အစုအပုံကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ကို ‘ရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ’ ဟူသည်။ ။အဋ္ဌ
ပုတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇိ သု၌လည်း နည်းတူ။ ။ဦးကာ။

ဟယမုဒ္ဒာ၊ မြင်းရပ်သဏ္ဌာန်ရှိသောဝုလဲ၊ (နောက်ကိုလည်းနည်းတူ)၊
ဂဇာဆင်း၊ ရထ၊ ရထာ၊ အာမလက၊ ရှိရှားသီး၊ ဝလယ၊ လက်ကောက်၊
အင်္ဂုလိဝေကော၊ လက်ဝှမ်း၊ ကကုဓေလ၊ ဖောက်ကြွဲသီး၊

ယင်းတို့ကား သို့သဏ္ဌာန်ဖြင့် နဂ်ရဇာဘိဖြစ်သည်။ ။ ၎င်း။

ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ၊ မင်းတို့အားသာ ထိုက်သောမြတ်သောဘဏ္ဍာ
တို့ကို၊

ရာဇာရဟဥတ္တမဘဏ္ဍာနိ-ဗွဉ်၊ ဋီကာ။ ။ ယင်းဋီကာတို့၌ အဓိပ္ပါယ်ဣဿာ
ဗွဉ်သည်။ ။ အချို့ကား 'ကကုဓဗ္ဗါ ဥတ္တမတ္တဝါစိ' ဟူ၏။ ဆင်ခြင်။

ဝါ၊ မင်းတို့သွားရာ အခါမပြတ် ဆောင်ယူအပ်သော မင်းဘဏ္ဍာ
တို့ကို၊

ကုကအာဒါနေ-ဓော။ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော၊ ရညော ဂမနကာလေ သဒါ
အာဒါတဗ္ဗတော ကကုဓာနိစ တာနိ ရာဇဓနတ္တာ ဘဏ္ဍာနိ စာတိ ကကုဓ
ဘဏ္ဍာနိ။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

ဝာမရံ၊ ဝာမရိသားမြီးယပ်။

ယင်းကား သား၊ အံထူးသားမျိုးတဦးပင်။ ။ ဥတ္တရပထတိုင်း၌ ထင်ရှား
သောဟူ၏။

စမရော ပသဒေါစေဝ၊ ကုရုဂေါ မိဂမာတုကာ။

'ရုရုရက်၊ စ နိကောစ၊ သရဘာဒိမိဂန္တရာ။ ။ အဘိဓာန်။

စမရာဒယော သရဘာဒယောစ မိဂန္တရာမိဂဝိသေသာ။ စမရော ဥတ္တရပထေ
ချာတော။ ယဿပုစ္ဆံစာမရံ၊ စမု အဒနေ အရော၊ စမရော၊ ထိယံစမရိ။ ။
ယင်းဋီကာ။ ။ ဆရာတို့ကား 'အောင်မည်သော' သားဟူကြ၏။ ဆင်ခြင်။

မောဠိ၊ သင်းကျပ်။ ။ ဣဒံ အယံ ပဏ္ဏာကာရော၊ ဤလက်ဆောင်ပဏ္ဏာ
သည်။ သေယျထာကတမော၊ ကား၊

'သေယျထိဒံ' ကား လိင်သုံးပါး၊ ဝုဗ်နှစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံသော 'သရူပပုစ္ဆာ'
နိပါတ်။

သေယျထိဒံ ဣတိ သော ကတမောတိ ဝါ တေ ကတမောတိ ဝါ သာ ကတ
မောတိ ဝါ တာ ကတမောတိ ဝါ တံ ကတမန္တိ ဝါ တာနိ ကတမာနိတိ ဝါ ဧဝံ
လိင်ဝစနဝံသေန အနိယမိတေ အတ္ထေဝိ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။

သင်္ခံ၊ သမုဒြိယံ ဖြစ်သောလက်ယာရစ်ခရုသင်း၊ ဂင်္ဂေကံ၊ အနဝ
တတ်ရေး။

အနောတတ္တောဒကမေဝ ဂင်္ဂေဒကန္တိ ဂုတ္တံ။ ။သာရတ္ထ။

ဝဇုမာနံ၊ မျဉ်းနှာချေမှုန့်၊ ။ဋီကာ။

ယင်းကား ‘ဧရယန်’လူမျိုးတို့အရပ်၌ အလွန်မြတ်သည်ဟု သမုတ်အပ်သော
အမှုန့်တည်း။ ။အရိယဒေသေ အတိဝ သမ္ပတံ ကိရ။ ။ဝဇီရ။

ဝါ၊ ဝဇုမာနံ၊ ကသယံမှုန့်၊

နှာနုစုဏ္ဏန္တိ ကေမိ။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိမေတိ။

ဝါ၊ ရွှေခွက်၊

‘သရာဇေါ တုစ မလ္လကော’ ဟု အဘိဓာန်၌ ‘ခွက်’ဟောနှစ်ပုဒ်သာ လာ
သည်ကို ဋီကာ၌။ ။ဝဗ္ဗမာနကော ပျတြ၊ ဝဗ္ဗတိ ဝိတ္ထိန္တိ ဘဝတိတိ ဝဗ္ဗမာန
ကော။ သတ္တေ ကော—ဟူသည်နှင့်အညီ။

ဝါ၊ ထမင်းပွဲ၊

စက်တော်ရှိခိုးလင်္ကာဝယ် ‘ဝဗ္ဗမာန’အရာ၌ ‘ထမင်းပွဲတည်ဟန်’စပ်သော
ဆရာတို့ဝါဒ။

ဝါ၊ ယောကျ်ားတို့ တန်ဆာအသုံး။

ဝဗ္ဗမာနကန္တိ ပုရိသဟာရီ ပုရိသင်္ဂံ။ သုတ်မဟာဝါဋီကာ။ ။ယင်းကို
ဆရာတို့ကား ‘ဦးပေါင်း’ယူကြ၏။

ဝဋံသကံ၊ နားတန်ဆာ။ ဝါ၊ နားသွယ်ပန်း။

ဝဋံသကန္တိ ကဏ္ဍပိဋန္တံ။ ။ဋီကာ။

ဝါ၊ နားပန်းဆံဆီ၌ခွဲသောတန်ဆာ။ ကေမိ။ ။ဝါ၊ ဦးဆောက်ပန်း။

ဝဋံသကောတိ အဝိဋ္ဌံ။ ။သုတ်မဟာဝါဋီကာ။

ဥတ္တံသော သေခရာ ဝေဠာ၊ မုဗ္ဗဗာလေျ ဝဋံသကော။ ။အဘိဓာန်။

ဘိကာရ၊ ရွှေဘုရားကြီး။ ။သာရတ္ထ၊ မဟာဝင်ဋီကာ။

ဘိကာရန္တိ သုဇဏ္ဍမယံ ကုဏ္ဍိကံ၊ သာ ဟိ ဘိကာရေနံ ဟတ္ထိပေါတကာနံ
သောဏ္ဍာကာရေန ကတတ္တာ ဘိကာရေတိ ဝုစ္စတိ။ ။ဒီပဝင်ဋီကာ။

ဝါ၊ နတ်ပသခြင်း စသည်အကျိုး၌ ပြုအပ်သော မကန်းခံတွင်းသဏ္ဌာန်

ရှိသော ခွက်အသုံး။ ကေမိ။

နန္ဒိယာဝရံ၊ မင်္ဂလာအလို၊ ဌာ ကျီးခြေသဏ္ဌာန်ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော မင်း
ခမ်းအသုံး၊ သာဓုတ္တ၊ ဒီပဝင်ဋီကာ။ ၊ ဝါ၊ မင်္ဂလာအလို၊ ဌာ စလပ်ပန်း
သဏ္ဌာန်ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သောမင်းခမ်းအသုံး၊ ၊ ဝိမတိ။

ကညံ၊ မင်းသို့။

ခတ္တိယကုမာရိ-ဗွင်္ဂ။ ။ ဋီကာ။

အဓောဒိမံ၊ မဖွင့်ဘဲ စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်သော၊ ညစ်နွမ်းသော် မီးတွင်
ကင်ကာမျှစင်ကြယ်သည်။ သာဓုတ္တ၊ မဟာဝင်ဋီကာ၊ ဒီပဝင်ဋီကာ။

ဝါ၊ ဖွပ်ခြင်းငှါ မလျော်သော၊ ဒုဿယုဂံ၊ ပုဆိုးအစုံ၊ ယောဇနာ။ ၊
ဟတ္ထပုဗ္ဗနံ၊ ရွှေသောအဆင်းရှိသောအဘိုးများစွာထိုက်သော လက်သုတ်
ပုဝါ၊ ဟရိစန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးရွှေ၊ ဝါ၊ စန္ဒကူးနီ။

ယင်းကား ခုံလောက်ထက် ကြိုက်ကြိုက်ဆူသောဆီမှာ ထည့်ကာမျှ ဆီကို
၎င်း၊ မီးကို၎င်း ငြိမ်းစေနိုင်သော ဂေါသီတစန္ဒကူးတည်း။ ။ သာဓုတ္တ၊ မဟာ
ဝင်ဋီကာ၊ ဒီပဝင်ဋီကာ-စသည်။

ဝါ၊ နွားဥကွောင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၌ဖြစ်သောစန္ဒကူးတည်း။

ဂေါသီသဏ္ဌာနော ပဗ္ဗတေ ဇာတစန္ဒနတ္တာ ဂေါသီသစန္ဒနန္တိ ပိ ဝဒန္တိ။
ဒီပဝင်ဋီကာ။

အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကံ၊ အရုဏ်အဆင်းရှိသော နဂါးပြည်၌ ဖြစ်သောမြေ၊

နဂါးတို့ ဆက်သည်။ ။ ဒီပဝင်ဋီကာ၊ မဟာဝင်ဋီကာ။

ဟရိတကံ၊ ဆေးဖြစ်သောကြဉ်း၊ အာမလကံ၊ ဆေးဖြစ်သောရှိခွား။

သရီရမလသောဓနံ-စသည်ကို ရှောင်တခင်ပြီးစေတတ်သည်။ သာဓုတ္တ။ ။

တံခိပ္ပမေဝ သရီရမလသောဓနာဒိကရုဏသမတ္တိ ဟောတိ။ ။ ဒီပဝင်ဋီကာ။

ဝေဠုနံ၊ ဦးရစ်ဦးပေါင်း၊ ပါခင်၊ မြတ်သောစလွယ်၊ ဝဇီရ၊ ၊ ဝါ၊
မြတ်သောရတနာဖြင့်ပြီးသောစလွယ်၊ သာဓုတ္တ၊ ဒီပဝင်ဋီကာ။

ဝတ္ထကောဋိကံ၊ ပုဆိုးအစုံ၊

ဝတ္ထကောဋိကန္တိ ဝတ္ထယုဂမေဝ။ ။ ဋီကာ။

နာဂမာဟဋ္ဌံ၊ နဂါးစဉ်းသည် ဆောင်ယူဆက်သအပ်သော၊

နာဂမာဟဋ္ဌန္တိ နာဂေဟိ အာဟဋ္ဌံ။ မကာရော ပဒသန္တိ ကရော။ သာဓုတ္တ။

ယင်းကို 'အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကံ အဉ္စနံ' မှာ စပ်။ ။ နာဂဘဝနတော အာ
ဟဋ္ဌံ အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကန္တိ အဉ္စနဉ္စာတိ ယောဇနေတဗ္ဗ။ ။ ဒီပဝင်ဋီကာ။

အမတောသဓံ၊ အမတောသမေဉ္ဇသောဆေးခုံချင်း။

ယင်းကား 'အမြိုက်ဆေး' နှင့်တူသော ကိစ္စရှိသောကြောင့် သို့ဟူသည်။ ။ ၎င်း။ သာရတ္ထ။ ။ ယင်းကား ရောဂါဖြစ်အံ့သော ဘေးရန်ကို ပယ်ထုတ်၍ အကျိုးခပ်သိမ်းကို ပြီးစေတတ်သော 'အဆိပ်ဖြေဆေး' အဆောက်အဦတို့နှင့် ယှဉ်လျက် လုံး၍ ပြုအပ်သော ဆေးခုံချင်းတည်း။ ။ ယင်းကို မင်းတို့အား မျက်နှာသပ်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း အဆုံး၌ များစွာသော ပရိဟာရဖြင့် ဆောင်ကုန်သည်။ ။ ယင်းဖြင့် မင်းတို့သည် 'အင်္ဂရာဂ' မည်သည်ကို ယထာရဟ နှစ်ခု၊ သုံးခုသော 'အဂဒေါသဓ' ဆေးခုံချင်းတို့ဖြင့် နဖူး၊ ပခုံးစွန်း၊ ရင်လယ်ကို ဆင်ယင်၍ပြုကုန်သည်။ သာရတ္ထ။ ။ ယင်းကား မြွေ၊ ကင်းစသည်တို့အဆိပ်ကိုလည်း ဖျောက်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် 'အမတောသဓ' ဟူသည်။ ၎င်း။ မဟာဝင်ဋီကာ။

သုဝကာဟဉ္စ၊ ကျေးဌက်တို့သည် ဆောင်ယူဆက်သအပ်သော၊ သဗ္ဗဝါဟသဘံ၊ ဝါဟခြောက်ထောင်ပမာဏရှိသော၊ ။ ဝုညကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုရားရှင်အား ပျားလှူသော ကောင်းမှုကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော၊

ပုညကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တန္တိ အတ္တနော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ မဓုဒါနပုညကမ္မေန အဘိနိဗ္ဗတ္တံ။ ဒီပဝင်ဋီကာ။ ။ ယင်း 'ဝိသေသန' ကို 'ကံပုဒ်' တို့နှင့်ယှဉ်။ ။ ဣမမ္ပိဓမ္မပဏ္ဏာကာရံ၊ ဤတရားတည်းဟူသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကိုလည်း။ ။ ဖက်ဖြင့် ထုပ်၍ပေးအပ်သော ပဏ္ဏာသာ မုချ။ ယင်းကား သဒိသုပစာ။ ။ တံ ဟိ ပဏ္ဏေန ပဏ္ဏပဋ္ဌေန အာကိရိယတိ ပက္ခိယတိတိ ပဏ္ဏာကာရောတိ ဝုစ္စတိ။ အညော ပန ရုဋ္ဌိငသေန ပဏ္ဏာကာရေနာမ။ ။ ၎င်း။

ယင်းကိုပြလို၍ အဟံ ဗုဒ္ဓဉ္စ-စသည်၌။ ။ ဗုဒ္ဓဉ္စ၊ သဗ္ဗညုဘုရားကို ၎င်း၊ ဓမ္မဉ္စ၊ ပရိယတ်နှင့်တကွကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို ၎င်း၊ သံဃဉ္စ၊ အရိယာသာဝကအပေါင်းကို ၎င်း၊ အဟံ၊ သည်၊ သရဏံဂတော၊ ကိုးကွယ်သည်းလျောင်းရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပြီ။

သရန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ သရဏံ-ပြု။ ရတနာသုံးပါးရစေ။ ။ ယင်းသို့ ပင်ရသော်လည်း သဒ္ဓါ၍မဟုတ်၊ ကိုးကွယ် လည်းလျောင်းရာဖြစ်သောကြောင့် သာ ဆည်းကပ်၏ဟု စကားကျသောကြောင့် 'သရဏံ' ကို 'ဗုဒ္ဓ' ၌ ဝိသေသန မစပ်သင့်။ 'ဂမု' ဓာတ်၏ 'ဧကကမ္မက' ဖြစ်ခြင်းကြောင့် 'ဂတော' ၌လည်း ကံ မစပ်သင့်။ ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ 'သရဏန္တိ ဂတော' မိန့်သည်။ ။ ဣတိသဒ္ဓါကား လောပ။ ။ ဣတိလောပေပဌမာပဌမာယ။ ဖာ။ သော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော။ သမာသပဒေသဒေါ။ သရဏံ ဣတိ ဂတောတိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-သရဏံဂတော၊ ကြောက်ခြင်း၊ ထိပ်လန့်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ဒုက္ခတိသို့လားခြင်း၊ ညစ်နွမ်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်၏ဟူ၍သိပြီ။

သရတိ ဟိ'သတိ ဘယံ သန္တာသံ ဒုက္ခံ ဒုဂ္ဂတိံ ပရိပက္ခိလေသံ ဟနဟိ
ဝိနာသေတိတိ သရဏံ—ပျံ။ ။ရတနတ္ထယသေတံ အဓိဝစနံ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-အဟံ၊သည်။ ဗုဒ္ဓဉ္စ၊ကိုလည်း။ သရဏံဂတော၊အစီးအပွားကိုဖြစ်
စေခြင်း၊ အစီးအပွားမဲ့မှလည်း နှစ်စေခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတို့ ဘေးကိုပယ်
ဖျောက်တတ်၏ဟူ၍သိပြီ။ ဓမ္မဉ္စ၊ကိုလည်း။ သရဏံဂတော၊ဘဝကန္တာ
ရကို ကူးမြောက်စေခြင်း၊ သက်သာရာကို ပေးခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၊ ပြီ။
သံဃဉ္စ၊ကိုလည်း။သရဏံဂတော၊များစွာအနုပ္ပကန်းသောကောင်းမှုတို့၏
ပြန့်ပြောသော အကျိုးရသည်ကို ပြုခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၊ ပြီ။ ။သာရတ္ထ၊
အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

မနောဒွါရန္တုဖြစ်သည်ကိုပြပြီး၍ ဝစိဒွါရန္တုဖြစ်သည်ကိုပြလိုရကား ဥပါ
သကတ္တံ-စသည်မိန့်။ ။သကျုပုတ္တဿ၊သင်္ကဏ်ဝင်မင်းမျိုးဖြစ်သောသုဒ္ဓေါ
ဒနမင်းကြီး၏သားဖြစ်တော်မူသောသဠညဘုရား၏၊သာသနောန္တံ။ ။၎င်း၊
ဒီပဝင်ဋီကာ၊

‘တုမ္ဗိ’၌ အဝိ၊ဖြင့် ‘အဟံ’ကိုပေါင်း။ တုမ္ဗိတိ န ကေဝလံ အဟမေ တုမ္ဗိ။
ဒီပဝင်ဋီကာ။

သန္ဓါ၊သန္ဓါယုံကြည်၍။

‘သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာ’စသည်၌ကဲ့သို့ ယကာရလောပ။ ။သာရတ္ထ၊
ဝါ၊သန္ဓါယုံကြည်သဖြင့်။

‘အာဝိကတာ ဟိဿ ဗာသု ဟောတိ’စသည်၌ကဲ့သို့ ယကာရလောပ။
ဥပေဟိ၊ဆည်းကပ်လေလော။ ဝါ၊သိလေလော။

ဥပေဟိတိ ဥပဂစ္ဆ။၎င်း။ဒီပဝင်ဋီကာ။ ။ယောဇနာ၌ကား ဥပေဟိသိတိ
ဥပဂစ္ဆိဿသိ—ဟူ၏။မသင့်။

တံဒိဝသံ၊ထိုနယုန်လပြည့်နေ့၌၊ အဘိသေကေန၊ အဘိသိက်ခံကြောင်း
ဖြစ်သော အဆောက်အဦဖြင့်။

အကြင်အခါ သီဟိုဠ်မှ ‘ဒေဝါနံပိယတိဿ’မင်းသည် ‘ဓမ္မာသောက’မင်း
အား ‘ဝေဠုယဋ္ဌိ’စသော မဟာရဟပဏ္ဍာကို ဆက်သ၏။ ။ထိုအခါ ဓမ္မာ
သောကမင်းသည် ထိုပဏ္ဍာကိုမြင်၍ ကြည်ညိုသဖြင့် အလွန် နှစ်သိမ့်ရကား
ယင်းထက် အလွန်အဘိုးများစွာထိုက်သော အဘယ်ပဏ္ဍာကို ငါ့အဆွေအား
ပြန်လိုက်ရအံ့နည်းဟု အမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် သီဟိုဠ်၌ အဘိသိက်ခံရန်

အဆောက်အဦကို မေးသော် ဤသို့သော ‘အဆောက်အဦ’ မရှိဟုကြား၍ ဧ၊
အဆွေအား ယင်းကို ဆက်သလိုက်သော် ကောင်းစွာ ဟုဆို၍ ‘သာမုပ္ဖိက၊
ရဇတမယ၊ရတနမယ’ဖြစ်သော ‘ခရုသင်း’သုံးလုံး၊ အနဝတတ်ရေး၊ အရုဏ်
အဆင်းရှိသော မြေ၊ ရှစ်ယောက်စီသော မင်းသွီး၊ ပုဏ္ဏားသွီး၊ သူကြွယ်သွီး၊
ရှစ်ခုစီသော ရွှေအိုး၊ ငွေအိုး၊ ကြေးအိုး၊ မြေအိုး၊ ရှစ်ဦးသော သေနိယမျိုးနှင့်
တကွ အမတ်မျိုးရှစ်ဦး ယင်းတို့ဖြင့် ထပ်၍ အဘိသိက်ခံစေခြင်းငှါ များစွာပဏ္ဏာ
ဆက်လိုက်သည်။ ။ထိုကြောင့် အသောကရညာ ပေသိတေန အဘိသေကေန
ဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဧကမာသာ ဘိသိတ္တော၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်သော မင်းအား တသ
ရှိသည်။

ဧကော မာသော အဘိသိတ္တဿ အဿာတိ ဧကမာသာဘိသိတ္တော-ပြု။
အဘိသိက်ခံပြီးသည်ကား တသရှိပြီဟူလို။ ။၎င်း။

ဟောတိနောက်၌ ဣတိ ဝိညာယတိထည့်။ ။ယောဇနာ၊

ကထံ ပန တဿ တဒါ ဧကမာသာဘိသိတ္တတာ ဝိညာယတိ။ ။၎င်း။

ဧကမာသာဘိသိတ္တအဖြစ်ကို အဘယ်ကြောင့် သိသနည်း ရန်ကြောင့်
ဝိသာခါ-စသည်မိန့်။

ဟိကား ကာရဏ၊ ဟိယသ္မာ အကံသု၊ ဓာသ္မာ ဝိညာယတိ၊ သမ္ပန္နံ။ ။
ယောဇနာ၌ကား ဟိတိသမ္ပဟူ၏။ ဗိုကာ အနုသန္ဓေနှင့်မညီ။

ရှေး၌ အဘိသိက်ခံအပ်ပြီးသော်လည်း အသောကမင်း ပို့သအပ်သော
အဘိုးအနုဗ္ဗ ထိုက်သော ပဏ္ဏာဖြင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့ တဖန်အဘိသိက်
သွန်းကုန်သည်ဟူလို။ သာရတ္ထ၊ မဟာဝင်၊ ဒီပဝင်။ ။ဒေဝါနံပိယတိဿ
မင်း ကဆုန်လပြည့်နေ့ အဘိသိက်ခံသည်ကိုစွဲ၍ ယနေ့ထက်တိုင် ယင်း
နေ့၌အဘိသိက်ခံခြင်းကား မင်းတို့၌ထုံး။

တဒါ ပန တဿ ရညော ဝိသာခါပုဏ္ဏမာယ အဘိသေကဿ ကတတ္တာ
တတောပူဘုတိ ယာဝဇ္ဇတနာ ဝိသာခါပုဏ္ဏမာယ မေဝ အဘိသေကကရဏ
မာစိတ္တံ။ ။သာရတ္ထ။

အဘိသိက်အစီအရင်ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်-စူဠသီဟနာဒသုတ်
ဖွင့်များမှာယူ။

အာဂတာနုခေါ၊ ကုန်ပြီလော၊ ဣတိပိန္နေတွာထည့်။ ယောဇနာ၊ ။
သမ္ဘောဒနိယံ၊ နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။

သမ္မောဒိယတေ သမ္မောဒနံ၊ တံ ဇနေတိတိ သမ္မောဒနိယာ-ပြု။

ဝါ၊ နှစ်သိပ်ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော၊ ဝါ၊ နှစ်သိပ်ဝမ်းမြောက်အပ်သော၊

သမ္မောဒိယတိတိ သမ္မောဒနိယာ-ပြု။ ။ သာရတ္ထ၌ သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတောကား အဓိပ္ပါယ်ဣ သာ။

ကထံ၊ ကစ္စိ ဘန္တေ ခခနိယံ-အစရှိသောစကားကို၊ ကထယမာနော၊ ပြောဆိုလျက်၊ ။ ဣတိ နိပဝံသေ အာဟ၊ အာဓာရထည့်၊ သမ္ပနံ၊ ။ ဥပါဝိသိ၊ တည်၏။

ဥပါဝိသိတိ ပတိဋ္ဌာသိ။ ။ နိပဝင်ဋီကာ။

ဝါ၊ ထိုင်၏။

ဥပါဝိသိတိ နိသိဒ္ဓိ။ ။ ယောဇနာ။

အတ္ထုပသညိတံ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာဒကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သော။ ကထံ၊ ကို၊ ဗဟုံ၊ စွာ၊ ကထယမာနော၊ လျက်၊ သမ္မောဒိ၊ တကွနက်နှစ်သိပ်ဝမ်းမြောက်ပြီ၊ (တကွနက် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြောဆိုလျက် နေသည် ဟုလို)၊ ။ တသ္မိ၊ ထိုဒေဝါနိပိယတိသမင်းသည်၊ ကုမ္မောဒေယေဝ၊ ပြုစဉ်သာသျှင်၊ ။ မင်းနှင့်တကွ ယောက်ျားလေးသောင်းတို့အား ဤသူတို့ကား ဘီလူးမဟုတ် လူတည်းဟုသိစေခြင်းငှါ ဘဏ္ဍုကဥပါသကာကိုဆောင်ခဲ့ရကား ယင်းနှင့်တကွ ကြွင်းခြောက်ယောက်သားကိုပြသည်၊ ထိုကြောင့် ဆဇနောဒေသတိ-မိန့်၊ သာဓုတ္ထ၊ ။ တသ္မိ၊ ဇမ္ဗုဒိပေစွဲ၊ တေဝိဇ္ဇာစ၊ သုံးပါးသောဝိဇ္ဇာရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိပတ္တာစ၊ ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဏ်သို့ ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စေတောပရိယကောဝိဒါစ၊ စေတောပရိယဥာဏ်၌လိမ္မာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊

ယင်းသုံးပုဒ်ဖြင့် အဘိညာဉ် ငါးပါးကို သရုပ်အားဖြင့် မိန့်သည်။ ။ ဗိဗ္ဗသောဘကား ယင်းတို့အစွမ်းဖြင့် လာသည်သာ။ ။ ၎င်း။

တေဝိဇ္ဇာ ဣဒ္ဓိပတ္တာစ၊ စေတောပရိယကောဝိဒါ။

ဗိဗ္ဗသောတာစ အရဟန္တာ။ ။ ဟု မဟာဝင်၌ ဗိဗ္ဗသောတ-သည် တိုက်ရိုက်ပင် လာ၏။ ။ နိပဝင်ဋီကာ၊ အဋ္ဌကထာနှင့်အတူသင်္ဂလေသည်။

နိဏာသဝါစ၊ ကုန်ပြီးသောအာသဝရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အရဟန္တာ၊ ခုဟန္တာဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓသ၊ ။ ။ သာဘကာ၊ တို့သည်၊ ဗဟူ၊ ကုန်၏။

ယင်းသို့ ‘ဆဋ္ဌာဘိည’ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည် အများပင် ဂဏန်း သင်္ချာကိုလွန်ကုန်၏။ ။ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအလုံးကို သင်္ကန်းရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင် ထွန်းသည်ကိုမြင်၍ သွားလာကုန်၏ဟူလို။

ဝါ-ဒိဏာသဝါ၊ ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဇာတိ၊ သာဝကာစ၊ တို့သည်၎င်း။ အရဟန္တာ၊ ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဇာတိ၊ သာဝကာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ဗဟူ၊ ကုန်၏။

‘တေဝိဇ္ဇာ’ပ။ဒိဏာသဝါ’ဖြင့် ‘ဆဋ္ဌာဘိည’ကို ‘အရဟန္တာ’ဖြင့် သုက္ခ ဝိပဿက၊ကို ပြသည်။ ။ကေဓိ။

မင်း၏ပညာရှိ မရှိကို စုံစမ်းလိုသောကြောင့်ပင် နေဝ၊ပ။ နထလေနာ တိမိနိသည်။ ။ယင်းမှတစ်ပါး သွားရာမရှိရကား မင်းလည်းစကားကျကို ယူဆနိုင်သောကြောင့် ရာဇာ၊ပ။အညာသိမိနိသည်။

ပညာဝေယျတ္တိယံ၊ ပညာ၏ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ပညာ၏ ထက်သည် သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သည်။

ပညာဝေယျတ္တိယန္တိ ပညာပ၊ ဂ္ဂု ပညာယ တိက္ခဝိသဒဘာဝန္တိ အတ္ထော။ သာရတ္ထ။ ။ယင်း၌ ‘ပဋ္ဌ’သဒ္ဒါကား ဗျတ္တတ္ထ။

ဒက္ခေ တိဒိဏေ ဗျတ္တ၊ ရောဂမုတ္တေ ပဋ္ဌ၊ တီသု။ ။အဘိဓာန်။

ထို့ကြောင့် တိက္ခဝိသဒဘာဝန္တိ အတ္ထောကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထသာ။ ။ထင် ရှား၏ဟူသည်ကား ထက်သည်။ ။ထက်၏ဟူသည်ကား သန့်ရှင်းသည်ကိုယူ ဟူလို။

ဝိသိဋ္ဌာ အတ္တာ ယဿာတိ ဗျတ္တ၊ တာယ ဘာဝေါ ဝေယျတ္တိယံ-ပြီ။

အာသန္တံ၊ အနီး၌တည်သော၊ (ငြိတပုဒ်ကျေ)။ ။ဝါ၊ တဒ္ဓိတ်၊ ဝါ၊ (ဌာနပစာ)။

အာသန္တန္တိ အာသန္တေ ငြိတံ။ ။သာရတ္ထ။

အညေ အမွေစ၌ မေးရင်းသရက်ပင်ကား အညေ၏ အပါဒါနိ၊ အနုမွေစ ၌လည်း အညေလိုက်၍ ယင်းအပါဒါနိကား ယင်းသရက်ပင် ပင်၊ ထိုငွေ အတ္ထိ ပန အညော ရုက္ခော၏ အရ ၎င်းမေးရင်းသရက်ပင်ပင်ဖြစ်ရကား ‘အယမေဝ ဘန္တေ အပ္ပရုက္ခော’ဟုဖြေခြင်းဖြင့် စကားကျအရာ၌ လိမ္မာ ပေစွဟု မင်းကိုချီးမွမ်းလိုသောကြောင့် ‘သာရ မဟာရာဇပဏ္ဍိတောသံ’ မိနိသည်။

တဖန်စုံစမ်းလိုပြန်ရကား အတ္ထိပန-ဝသည်မိနိ။

ယော ပရော နဟောတိ၊ သော အတ္တာတိ ဂုစ္စတိ-ဟူရကား တပါးမဟုတ် သသူသည် ‘အတ္တ’မည်၏။ ။ယော အယံ အမှာကံ ဗန္ဓုတိ ဥာယတိ၊ သော ဥာတကော-ဟူရကား မိမိသည် သမ္ပန်ဖြစ်သောကြောင့် တပါးသူသည်သာ ‘ဥာတက၊ အညာတက’မည်၏။ ။ထို့ကြောင့် ‘သာဓု။ပ။အညာတကောတိ’ မိန့်သည်။ ။ဤသူတို့သည် ရဟန်းမည်ကုန်၏။ ယင်းတို့သီလစသော ပဋိပတ် ကား ဤသို့သဘောရှိ၏ဟု ဤမင်းသည်မသိ၊ ယခုထိုမင်းကို ဤသုတ်ဖြင့် သမဏ ဘာ ဝူပဂမနကို၎င်း၊ သမဏပဋိပတ်ကို၎င်း သိစေအံ့ကြံ၍ စူဠဟတ္ထိပဒေါပမ သုတ်ကိုဟောသည်။ ။သာရတ္ထ။

ယင်းသုတ်၌ ‘ဝေမေဝခေါ မြာဟူဏ။ပ။အဂါရသ္မာ အနာဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ’ ဖြင့် သမဏဘာဝူပဂမနကို ‘သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော။ပ။သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟာရတိ’ဖြင့် သီလ၊စသော သမဏပဋိပတ်ကိုပြသည်။ ။၎င်း။

ရညော၊အား။ ဘတ္တံ၊စားတော်ရန်ထမင်းကို၊ အာဟာနိယိတ္ထ၊ဆောင် အပ်ပြီ၊

ယင်းသုတ်၌ ကောဘတ္တိကော ဟောဘိ ရတ္တု၊ပရတော ဝိရဟော ဝိကာသဘောဇနာ ဟုသာရကား ယင်းသုတ်ကို နာစဉ်ပင် ရဟန်းတို့အား ဝိကာသဘောဇနမအပ်ဟု သိသည်ဟု ပြလိုရကား ရှာဇာ၊ပ၊ကပ္ပတိတိ- မိန့်၊ ။၎င်း။

ယင်းသို့သိလျက် အသံသံကြောင့် ဘုဒ္ဓိဿထ ဘန္ဓေဟုမေးသနည်း ရန်ကြောင့် အပုစ္ဆိတွာ၊ပ။စိန္တေတွာမိန့်၊ ။စားစဉ်၊သောက်စဉ်အနီးရှိသူ တို့အား မပန်ကြားဘဲ စားသောက်ခြင်းသည် မသင့်ဟု ကြံခြင်းကြောင့် မေးသည်။ သောကဝတ်ရှိရကား မန္တရိကာသူထင်မည်ကြောင့်သာဟူလို၊

ပန၊ယင်းသို့သိသော်လည်း၊ ပုစ္ဆိ၊၏။ သမ္ပန်း၊ (ပုစ္ဆိ ရှေ့၌ဘတ္တေန ဟုပါဌသေသထည့်)၊

ပုစ္ဆိတုံယေဝ ယုတ္တန္တိ ဘတ္တေနာပုစ္ဆိ။ ။မဟာဝင်။

‘ကာလေ ဝိကာလသညီ ဘုဉ္ဇတိ’ စသည်၌ ကာလသည် အရုဏ်တက် သည်မှ မွန်းတည့်ရုံကာလကို ဟောပြားသော်လည်း ‘ဣမသ္မိ’ဟူသောသဒ္ဒန္တရ ကြောင့် ဤ၌ ဝိကာလကိုယူ။ ။ဝါ၊ ကာလ၊သာမန်ဟော။

ယာဝဗ္ဗေ၊နိကာသမယာ၊မွန်းတည့်အခါတိုင်ရုံ၊ ဣန္ဒြေ၊ရေ၊ဤအကြား၌၊ ကပ္ပတိ၊၏။ ထည့်၊သမ္ပန်း။

အဟဿ မဇ္ဈိ မဇ္ဈန္တံ၊ မဇ္ဈန္တေ ဘဝေါ မဇ္ဈန္တိကော-ပြီ။ ။‘ပုဗ္ဗ’သော သဒ္ဒါနောင် အဟ၊သဒ္ဒါကို နှု၊ပြု။ ။ပုဗ္ဗာပရသာယာမဇ္ဈေ ဟာဟဿ နော။ မောဂ္ဂလာန်။

ဣဒေဝ၊ ဤဒိဿကတောင်၌ သာသျှင်၊ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်လအံ့၊
(မင်းကြီးကားသွားတော့ဟူလို)။

ယခုလည်းနေဆဲပင်ဖြစ်ရကား ညဉ့်မတိုင်သေးသောကြောင့်သာ 'ဝသိဿာ
မ'ဟု အနာဂတ်ကိုပြောသည်။ ။သာရတ္ထ၊မဟာဝင်ဋီကာ။

အာဂတမလော၊ရောက်လာသောအနာဂါမိဖိုလ်ရှိ၏။

အနာဂါမိဖိုလံ သန္တာယာဟ။ ။၎င်း။

ဝိညာဘဿာသနော၊ ရောက်လာသော အနာဂါမိဖိုလ်ရှိသောကြောင့်
လျှင် အသုံးသဖြင့် လိအပ်ပြီးသောသဗ္ဗညုဘုရားရှင်သာသနာရှိ၏။ ၎င်း။

ဤသူ ဘိုးကား ဘီလူး၊မဟုတ်၊ လူတည်းဟု သိစေခြင်းငှါ 'ဘဏ္ဍုကဥပါသ
ကာ'ကို လူဝတ်ဖြင့် ဆောင်ခဲ့သည်။ ယင်းကိစ္စပြီးရကား 'ဣဒါနိပဗ္ဗဇိဿတိ'
မိန့်သည်။ ။၎င်း။

သွေ ရထံ ပေသေသောဒိ-စသည်ဖြင့် လျှောက်ပြီးလျှင် မင်းသည်
ဘဏ္ဍုကဥပါသကာကိုသင့်တင့်ရာခေါ်၍ မထေရ်၏ အမည်၊အမျိုး၊ ကြွ
လာခြင်းအကြောင်း-စသည်ကိုမေး၍ အလုံးစုံကို ပြောသဖြင့် သိလသော်
အသွန်နှစ်သိမ့်၍ ယခုအခါမှစ၍ လူအပေါင်းနှင့်တကွ ကုသိုလ်ကောင်းမှု
ပြုလမည်၊ ပူဇော်သက္ကာပြုလမည်၊ ငါသည် လူအဖြစ်ကိုရတော်ငွ-စသည်
ကိုကြံစည်လျက် ပြန်သွားသည်ကို ရာဇာ၊ပ၊ပက္ကမိ-ဘူသည်။

ဘဏ္ဍုကံနေတွေကမန္တံ၊ပုစ္ဆိ ထေရာမိကာရံ သော။
ရညော သဗ္ဗမဘာသိ သော၊ထရံ ဥတုတိ တုဋ္ဌော သော။
လာဘော 'မေ'ဣတိ စိန္တယိ။ ။မဟာဝင်။

ရညော၊ သည်၊ အစိရပက္ကန္တဿ၊ ဗဲသောမင်းအား မကြာမြင့်သည်
ရှိလသော်၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ဗဲ၍မကြာမြင့်မီ၊ ။အဝိပ္ပါယ်၊

အစိရံ ပက္ကန္တဿ ယဿာတိ အစိရပက္ကန္တေ-ပြု။

ဝါ၊မကြာမြင့်ခင် ဗဲသွားခြင်းရှိလသော်၊

အစိရံ ပက္ကန္တံ ယဿာတိ အစိရပက္ကန္တေ -ပြု။ ။ပက္ကန္တကား ဘာဝသာန်။
သဒ္ဓနီတိ။

သုမနဿမဏောကို ယင်းသို့ မိန့်တော်မူသည်ကား ဘဏ္ဍုက ဥပါ
သကာကို ပဉ္စင်းခံပြီးမှ မိန့်တော်မူသည်။

ထေရော တံ ဂါမသီမာယ၊တသ္မိယေဝ ခဏေ အကာ။

ဘဏ္ဍုကဿ ဥပါသကဿ၊ပဗ္ဗန္တိ ဥပသမ္ပဒံ။ ။

တသ္မိယေဝ ခဏေ သောစ၊အရဟတ္တံ သမ္မာပုဏိ။

သုမနံ သာမဏေရံတံ၊ထေရော အာမန္တယိ တတော။ ။မဟာဝင်။

သာရ ဘန္တေတိ သာမဏေရောဉ္စ ပဋိသုတွာထည့်။ ၊အဓိဋ္ဌဟိတွာဉ္စ
အန္တောတမ္ပပဏ္ဍိဒိပေ သမာဂတာ သုဏန္တုတိ-ထည့်။ ၊ဒူတံ၊ ကိ၊
ထည့်။ ပေသေသိ၊ဇြိ။

မင်းသည် 'နာဂစက္ကထုံးအိုင်' အနောက်ဘက်၌ နေ၍ ထမင်းစားစဉ် ထို
အသံကိုကြား၍ 'ဥပဒ္ဒဝေါ'ဖြစ်လော-ဟု မထေရ်တို့ထံ 'တမန်'လွှတ်လိုက်၏
ဟူလို။

ရာဇာ နာဂစက္ကကေသော၊သောဏ္ဍိပသေ နိသီဒိယ၊

ဘုဉ္ဇန္တော တံရဝံ သုတွာ၊ထေရန္တိကမပေသယိ။ ။၎င်း။

မဟာ၊ များစွာသော၊ ဒေဝတာသန္နိပါတော၊ သည်။ (ဝါ၊ကျသော၊
သမာသ်မဟုက်၊ မဟန္တံ ဒေဝတာ သန္နိပါတ်ကို ထောက်)။ ၊သာရိ
ပုတ္တဿ၊အား၊ ဝါ၊သည်။ ဣမံသုတ္တန္တံ၊ကို၊ ကထယတော၊ဟောတော်
မူသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊စဉ်၊ ဝါ၊ သော၊ သာရိပုတ္တဿ၊ အား၊ ယာဒိသော၊
သော၊ပ၊အဟောသိဣာ၊ဇြိသို့၊ မဟိန္ဒုတ္တေရဿာပိ ဣမံ သုတ္တန္တံ ကထ
ယတောတာဒိသော ဒေဝတာသန္နိပါတော ဇာတော-ဟု သောဇနာ၊

ပဌမကံ စေတီမည်ကြောင်းကို ပြလိုရကား တံဟိ-စသည်၌န့်။ ၊
ပဌမ ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ ကထက္ကာဖြင့် ပဌမေ ပဋ္ဌမံ ဝါ ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ
ကထံ ပဌမကံ-ဟူသော တဒ္ဓိတ်ကို၊ ဝါ၊ကိတ်ကိုပြသည်။ ၊ဥစ္စာသယန
မဟာသယနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ-စသည်ဖြင့် ဟောသည်ကိုပင် ဥစ္စာ
သယနမဟာသယနံ န ကပ္ပတိဘိ အာဟ-ဟူသည်။

ဘူမတ္ထရဏသင်္ခေပေန၊မြေ၌ခင်းသောအခြင်းအရာဖြင့်၊

ဘူမတ္ထရဏာကာရေန-ဒွင့်။ ။ဋီကာ။

ပဋိပထံ၊ခရီးရင်ဆိုင်၊ (အဗျယိဘော)။ ၊ဝါ၊ရှေးရှုသောလမ်းခရီးသို့၊
တဗျုရိသ်။ ၊တဋ္ဌိကံ၊သခိုင်ပျာကို၊

တဋ္ဌိကံ နာမ တာလပဏ္ဍေဟိ ဝါ ဝါကေဟိ ဝါ ကတတဋ္ဌိကာ။ ။
ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ။

ဥပ္ပါဒပါဠိကာ၊ ကောင်းမကောင်း ဖြစ်လတ်အကျိုးကိုပြ၍ ဖြစ်တတ်
သောထင်ရှားရှိသောဝတ္ထု၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသောအကြောင်းနိမိတ်ကို
ရှုတ်ဘတ်ထတ်ကုန်သမျှတို့သည်။

ဥပ္ပါတော ဘူတဝိကတိယာ သုဘာ သုဘသုစိကာ။ ။အဘိဓာန်။

သုဘာသုဘဇလံ ပကာသေန္တော ပတတိ ဂစ္ဆတိတုပ္ပတော။ ဥပ္ပါဒေါတိ။
ယင်းဦးကာ။ ။ဥပ္ပါဒပါဠိကာတိ နိမိတ္တပါဠိကာ။ ။ဦးကာ။

ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ နေရာခင်းနှိုးတို့ကိုမြေငယ်ခင်းအပ်သောကြောင့်
ယင်းသို့ဆိုသည်။ မုချယူအပ်သည်မဟုတ်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

‘မဟတိယာ’ကို လိင်ပြန်၍ ‘သက္ကာရေန’နှင့်လည်းစပ်။ ။ဝိသေသျှများ
လျက် ရှေ့နောက်၌ ဝိသေသန၊ တခုသာရှိမှု ရှေးဦး၊ နောက်ဖျားဖြစ်သော‘ဝိသေ
သျှ’နှင့် ‘လိင်၊ ဝှစ်’တူမြို့။ အရာတိုင်းမှာ ဤနည်း။

အာသနပညတ္တိံ၊ နေရာခင်းခြင်းကို၊ ဒိသွာ၊ ချစ်၊ ကြောင့်၊ (စိန္တေန္တော
မှာစပ်)။

မြေငယ် ‘နေရာခင်းခြင်း’ ဤမျှလောက် အကြောင်းဖြင့် သာသနာတော်
တည်ခြင်းမရှိသေးရကား မချွတ် တည်လတ်သော သာသနာတော်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်
အဖြစ်ဖြင့် မှတ်တော်မူသည်ကို “ပတိဋ္ဌဟိသ္မာတိတိ စိန္တေန္တော”ဟူသည်။ ။
သို့မြေငယ် နေရာခင်းခြင်းကား တည်လတ်သော သာသနာတော်၏ အကြောင်း
မဟုတ်ဟူလို။ ။၎င်း။

ပဏှိတေန၊ မြတ်သော၊ သဟတ္ထာ၊ မိမိလက်ဖြင့်၊ (ကရုဏာက္ကန္တပဉ္စမိ)။

သဟတ္ထာတိ သဟတ္ထေန။ ။၎င်း။

သန္တပေတော၊ ကောင်းစွာရောင့်ရဲစေ၍။

အပြည့်အစုံ အလိုရှိတိုင်းပြုသည်ဟူလို။

ဓမ္မရတနာသံ၊ တရားတည်းဟူသောရတနာမိနင်းကို၊

ဓမ္မသင်္ခါတရတနဝဿံ။ ။ယောဇနာ။

ဝါ-တရားရတနာဟူသောမိနင်းကို၊

ဓမ္မရတနသင်္ခါတံဝဿံ-ပြီ။

ဝဿန္တော၊ သွန်းလောင်းသည်ရှိသော်၊

ဝဿသေစနေ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-ရွာစေသည်ရှိသော်။ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

‘ပေတဝတ္ထု၊ ဝိမာနဝတ္ထု၊ သစ္စသံယုတ္တန္တ ကထေသ်’၌ မထေရ်သည် ဒေသနာဝိမိ၌ လိမ္မာတော်မူရကား သတ္တဝါတို့အား ပြင်းစွာထိပ်လန့်ခြင်းဖြစ် စိမ့်သောငှါ ရှေ့ဦးစွာ ပေတဝတ္ထုကို ပြင်းစွာထိပ်လန့်သော သတ္တဝါတို့အား သက်သာရာရစိမ့်သောငှါ ထိုအခြားမဲ့၌ ‘သဂ္ဂကယာ’၏အစွမ်းဖြင့် ဝိမာနဝတ္ထုကို သက်သာရာရကုန်သောသတ္တဝါတို့အား ယင်း၌ သာယာခြင်းကို မပြုကုန်လင့်။ နိဗ္ဗာန်ကိုကြည့်၍ အနည်းငယ်မျှ မြဲသော သင်္ခါရမည်သည်မရှိ။ ‘ပရမဿာသက’နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းငှါ အားထုတ်ကြကုန်ဟု သစ္စာလေးပါးကို ထုံးထွင်း၍ သိခြင်းငှါလုံ့လကိုဖြစ်စေလျက် အဆုံး၌ ‘သစ္စသံယုတ်’ကို ဟောတော်မူသည်။ သာရတ္ထ။

ယေဝိတော၌ အဝိကား အဋ္ဌာနယောဂ၊ တေ တေသု တေသု၌တေမှာ ယှဉ်၊ ယင်းဖြင့် အနုဠာဒေဝီ-စသောမိန်းမတို့ကို ပူဇာသက္ကာရကို ပြုစံသောငှါ မင်း၏ ခေါ်စေခြင်းကိုပေါင်း။ ဝါ-အဝိကား ဝါကျာရ၊ ဟ္တ၊ တေကား ဝစနာလင်္ကာရ။ တေနမနုဿာနံစွ၊ သန္တိကာ ထေရာနံ ဂုဏကထံ သုတွာ-ထည့်သမ္ပုနံ။

တေသံ သုတွာတိ တေသံ သန္တိကာ ထေရာနံ ဂုဏကထံ သုတွာ။ ။ ၎င်း။
ဇေယျာသဒ္ဓေါ၊ သည၊ ကိံသဒ္ဓေါ၊ နည်း။

‘ကိံ’ကား ပုစ္ဆနတ္ထု၊ နိပါတ်။ ။ ဟိန္တ၊ ပုစ္ဆာ ဇိဂုစ္ဆာသု။ ။ အဘိဓာန်။
ရာဇာ ပိန္နတ္တတွာ အာဟသမ္ပုနံ။ တတော၊ ထိုအခါ၌၊
ဘတောတိ တဒါ။ ။ ယောဇနာ။
ဝါ၊ ထိုအခါမှ၊ ပရံ၊ ၌၊ ထည့်။

‘ဒုတိယဒီဝသေ’ကား နယုန်လပြည့်ကျော်တရက်ကိုယူ။ ။ ‘အမုတေယျာနံ သဟဿာနံ’၌ ‘အနုဠာဒေဝီ’စသော မိန်းမငါးရာ၊ ဆင်တင်းကုပ်၌ တထောင်၊ နန္ဒနဥယျာဉ်၌ တထောင်ကိုပေါင်းယူ။

ယင်း၌ကြွင်းသော နေ့အချို့၌ ကိစ္စကိုပြုလိုချင်ကား ထေရဿ-စသည်မိန့်။ ကုလိတ္တိဟိဖြင့် အိမ်ရှင်မိန်းမကို၊ ကုလသုဏ္ဍာဟိဖြင့် ထိုအိမ်တွင် ချွေးမဖြစ်သောမိန်းမကို၊ ကုသကုမာဒီဟိဖြင့် ထိုအိမ်တွင် အရွယ်ရောက်သောမိန်းမကိုယူ။

ထေရဿ၊ သည၊ သဗ္ဗောဒမာနသေဝ၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြောဟောစဉ်ပင်။ ။ ခုညော၊ ၏။ သံဝိဒိတံ၊ သိခြင်းကို။ ကတွာ၊ ချစ်။

‘သံဝိဒိတံ’ကား ဘာသာမိန့်ဝေဒနံ-၌။ ။ သာရတ္ထ။

ဥပဂမ္မ ဗြဟ္မိ ထေရ်၊ သာယံ ခုရောစ ပဗ္ဗတော။

ဣဒေဝ နန္ဒနယျာနေ၊ နိဝါသော ဗါသုကော ဣတိ။ ။

ဟု မဟာဝင်ဦးကား မင်းကိုယ်တိုင်လာ၍ လျှောက်ကြောင်းကို—

တသ္မိ နိဝတ္တဋ္ဌာနသ္မိ၊ ကဒမ္မနဒိယန္တိကေ။

နိဝတ္တစေတိယံနာမ၊ ကတံ ဂုစ္စတိ စေတိယံ။ ။

ဟု ယင်းဦးပင် မထေရ်တို့ ကြွလသော် လျင်စွာလိုက်၍ ‘ကဒမ္မမြစ်’ အနီးတွင် မှီလျှင် လျှောက်ထားသဖြင့် ပြန်လှည့်ရာအရပ်၌ ‘နိဝတ္တစေတိ’ တည်ကြောင်းကိုဆိုသည်။ ။ ဥယျာဉ်၏ မြို့နှင့်အလွန်နီးရကား သာရုပ္ပ၊ မဖြစ်သောကြောင့် ပယ်လိုရကား ‘အလံ ဂစ္ဆာမ’ ဟုခန့်သည်။ ။ ‘ကပ္ပေန္တု’ တ်၌ ‘ဣတိ’ တလုံးကျေ။ တလုံးကား အာဟ၊ သ္မိ။ ။ တလုံးကား အာဟံသု၊ သ္မိပြန်။

မေဃဝနံနာမ၊ မဟာမေဃဝနံမည်သော။ ဥယျာနံ၊ သည်။

ယင်းကား ဥယျာဉ်၊ ယာမြေယူသနွဲ့ အကာလမိုဗ်းကြီးတက်၍ အလုံးစုံတဖက်ဆည်ကန်၊ လေးထောင့်ကန်တို့ကို ပြည့်စေလျက် နေ့ပူသည် နှိပ်စက်အပ်သော ‘နွယ်သစ်ပင်’ စသည်တို့အား ချီးမြှောက်ဘိ၏သို့ ပြင်းစွာ ရွာသောကြောင့် ‘မဟာမေဃဝနံ’ မည်သည်။ ။ သာရတ္ထ။

ဥယျာနဋ္ဌာနဂဟဏေ၊ မဟာမေဃော အကာလဇော။

ပါဝသိတေန ဥယျာနံ၊ မဟာမေဃာနံ အဟု။ ။ မဟာဝင်။

မဟာမေဃဿ ဥဋ္ဌိတကာလေ ဂဟိတံ ဝနံ မဟာမေဃဝနံ—ပြု၍ ဤကား မဟာကျေသည်။ ။ ‘မင်းသည် အရှင်တို့ ချမ်းသာစွာကိန်းစက်ရပါကုန်၏လော ချမ်းသာစွာနေရပါကုန်၏လောဟု မေး၍ ချမ်းသာကြောင်းကိုသိလျှင် ဥယျာဉ်ကို လှူအံ့ကြံ၍ ‘ဓာပုတိ။ ပ။ အာရောပေ’ ဟု မေးသည်။ ။ ‘အနုဇာနာမိ’ ဘိက္ခဝေ အာနုမံ’ ကား ‘ဝေဠုဝနံ’ ကိုခံတော်မူခါ ဟောတော်မူသည့်သုတ်တည်း။

ဥဒကံ၊ အဥ္စူပေးသောခါ သွန်းချအပ်သောရေကို။

ဥဒကန္တိ ဒက္ခိဏောဒကံ။ သာရတ္ထ။ ။ ‘မဟာမေဃဝနယျာနံ အဒါသိ’ ၌ ‘ဣဒံ မဟာမေဃဝနယျာနံ သံဃဿ ဒဋ္ဌိတိ ဝတ္တာ’ ထည့်။ ။ မထေရ် မျက်မှောက် မထေရ်ကိုသက်သေပြု၍ သံဃာအား လှူသည်ကိုပင် လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ‘ထေရဿ၊ ပ။ အဒါသိ’ ဟူသည်။ မထေရ်အား ‘ပုဂ္ဂလိက’ လှူသည် မဟုတ်ဟူလို၊ ၎င်း။ ။ ယင်းကို ‘နယုန်လပြည့်ကျော်နှစ်ရက်နေ့’ လှူသည်။ ။ မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်သည် ရောက်သွန်းချသည်နှင့်တပြိုင်နက်တည်သော်လည်း ယင်း၌ ကျောင်းဆောက်၍ မပြီးသေးရကား ‘ဣဒဉ္စ ပဌမံ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ’ ဟူသည်။ ၎င်း။ ။ ‘နယုန်လပြည့်ကျော်နှစ်ရက်နေ့’ ကိုပင် ‘ပုနဒိဝသေ’

ဟူသည်။နောက် ပုနဒိဝသေ,၌ သုံးရက်နေ့ကိုယူ။ ။‘ဧတေနေဝပါယေန’၌ အနမတဂ္ဂသံယုတ်နှင့် ‘အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်’ကိုပင် တနေ့စီလှည့်၍ ဟောသည် ဟူလို။

အမုနဝမာနံပါဏသဟဿာနံ၊ အဗ္ဗေအားဖြင့်ကိုးထောင်သောသတ္တဝါ တို့၏။

အမုန နဝမာနိ အမုနဝမာနိ-ပြီ။ ။အချို့ကား ‘အမုန’၌ ‘သဟတ္ထ’ ဟူ၏မသင့်။ထို့ကြောင့် ‘ပဉ္စသတာမိကာနံ အဋ္ဌသဟဿာနန္တိ အတ္ထော’မိန့်၊ ဇီကာ။ ။သဟတ္ထ-ယူသော် ဘယ်သို့ကြံလေလွယ်၏။

လပြည့်ကျော် တရက်နေ့ နှစ်ထောင့် ငါးရာတွင် အနုဇ္ဈာဒေဝီ အမှူး ရှိသော မိန်းမငါးရာကိုချန်၊ ယင်းတို့ကို နန်းတော်တွင်ဟောသည်။ ။ ထို့ကြောင့် နန္ဒနဉာယျာဉ်၏ အမည်အသုံးရကြောင်းကိုပြလိုရကား တတော ပဉ္စာသ-စသည်မိန့်။

ဇောတိပါတုဘာဝဋ္ဌာနံ၊မဂ်ဉာဏ်၊ဖိုလ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သောအရောင် အလင်း၏ ထင်ရှားရာဖြစ်သော အရပ်တည်း။ ဣတိကတ္တာ ဣဒိနာကာရ ဧကေန၊ကြောင့်။

ဣတိကတ္တာတိ ဣဒိနာ ကာရဧကေန။မဏိမဉ္ဇူ။ ။ဇောတိယာ ပါတုဘာ ဝဋ္ဌာနံ ဝနံ ဇောတိဝနံ-ပြီ။

အဂ္ဂိတ္တရနိကာယေ၊၌၊(ထည့်)။ ။အပ္ပမာဒသုတ္တံ၊မဟာအပ္ပမာဒသုတ် ကို၊ (ရာဇောဝါဒသုတ်ဟူလို၊ ဇီကာ)။ ။မဟဉ္ဇရာဇာနိဘာဝေန၊များ စွာသောမင်း၏အာနုဘော်ဖြင့်၊ အဂမာသိ၊၏။

‘မဟဉ္ဇ’၌ ကရုဏတ္ထမှာ ပဌမာ။ ။မဟဉ္ဇာတိ ကရုဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ မဟတာစ ရာဇာနဘာဝေနာဘိ အနတ္ထာ။ ။သာရတ္ထ။ တုမှေ၊တို့ကို၊ ဇာနနတ္ထံ၊ဌာ၊ အာဂတော၊၏။ သမ္ပနံ၊

တုမှေ ဇာနနတ္ထန္တိ သမ္ပန္နော။ ။ဇီကာ။

အဝိစ၊ စင်စစ်သော်ကား၊ အယံ၊ဘာလော၊ သည်၊ ဝဿုပနာယိက ကာလောနာမ၊ဝါသို့ကပ်ရာကာသမည်၏။ တတြာဘသ္မိကာလေ၊၌။

‘အရိဋ္ဌအမတ်’ဟူသည် မင်းတူတော်ပင်။သာရတ္ထ။ ။ပဉ္စပဏ္ဏာသာယ၌ စတုပဏ္ဏာသာယ၊ဆိုသင့်သည်။ ။သို့မှ အထက်၌ ‘ဒွါသဋ္ဌိ အရဟန္တာ’ မိန့်လတံ့သည်နှင့် ညီမည်။ ။သီဟိဋ္ဌဘာသာဖြင့် စီရင်သော မဟာဝင်၌လည်း

‘စတုပညာသာယ သဒ္ဓိ’ ဟူသည်။ ၎င်း။ ။ ‘အဓိကသင်္ချာ’ ဟူလို။ ။ ယောဇနာ၌ ကား အရိဋ္ဌအမတ်နှင့်တကွ ‘ငါးကျိပ် ငါး’ ဟု နှလုံးပြု၍ ‘ပဉ္စပဏ္ဏာသာယ’ ဆိုသည်ဟူ၏။ ။ မိမိသည်ပင် မိမိနှင့်တကွနေသည်ဟု စကားကျရကား ‘သဒ္ဓိ’ နှင့်မတန်။

ဒသဘာတိကသမာကုလံ၊ ညီနောင်တကျိပ်တို့ဖြင့် ဖြိုင်းသော၊ ရာဇ ဂုလံ၊ မင်းမျိုးကို။ (မုဒုသိဝမင်းသားတော်ညီနောင်တကျိပ်ကိုယူ)၊ ။ ယင်းတို့အမည်ကို ဒီပဝင်၌-

မုဒုသိဝဿ အတြဇာ၊ အထညေ ဒသဘာတုကာ။
အဘယော တိဿော နာဂေါ၊ ဥတ္တိမတ္တာဘယေန။
မိတ္တော သိဝေါ အသေလော၊ တိဿော ကိရေန တေ ဒသ။ ။ ဟူ၏။

စေတိယဂိရိမှ ဝဿံ ဝသိံသု၌ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ မင်းယူအပ်သော ကျောင်းတို့ကို ခံပြီး၍ အထွက်တရက်နေ့၌ ဝါဆိုကုန်သည်၊ သာရတ္ထ။ ။ ပဝါရေတွာ၌ မဟာပဝါရဏာယ ထည့်။ ။ ကတ္တိက ပုဏ္ဏမာယံကို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ယူ၊ ၎င်း၊ ဝဇီရ။ ။ မဟာမဟိန္ဒ မထေရ်သည် ပုရိမိကာဝါ၌ ဝါကပ်၍ ဝါကျွတ်သော် မဟာပဝါရဏာနေ့၌ ပဝါရဏာ ပြု၍ ယင်းမှ တလလွန်သောတန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌ အရိယာအပေါင်း ခြံရံလျက် မင်းနန်းတော်သို့ကြွ၍ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး အဆုံး၌ ယင်းစကား ကိုမိန့်တော်မူသည်။ ထိုကြောင့် ပုဏ္ဏမာယံ မဟာဝီရော၊ စာတုမာသိ နိယာဇ္ဇဝ၊ ဟုမိန့်လတံ၊ ၎င်း။

ဝါ၊ စာတုမာသိနိယာ ပဝါရဏာယ၊ မိဗ်းလေးသအဆုံးတန်ဆောင် မုန်းလပြည့်ပဝါရဏာနေ့၌ ထည့်၊ ပဝါရေတွာ၍၊ ။ ဝဇီရ။

ပုရိမကဝါ၌ ဝါကပ်သောရဟန်းသည် ‘စာတုမာသိနိပဝါရဏာနေ့’၌ ပဝါ ရဏာမပြုရကား ယင်းဝိကပ်မသင့်။ သာရတ္ထ။ ။ သရီရဓာတ်တော်အစိတ်ကို ပင် ဧကဒေသုပစာအားဖြင့် ‘စိရဒိဋ္ဌော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ’ ဟူသည်။ ။ ‘သမုဒ္ဓေါ မဟာဒိဋ္ဌော’ ကဲ့သို့။ ၎င်း။

အနာထဝါသံ၊ ကိုးကွယ်ရာနဲ့နေခြင်းကို၊ ကတွာ၍၊ ထည့်၊ ဝသိမှ၊ ကုန်၏။

မထေရ်ဆိုအပ်သောအမေ့ဟီး၊ ပ၊ ဝသိမှ၊ ဟူသောသွားခြင်း၏ အင်း ကိုထားပြီးလျှင် ဤဝယ်နေခြင်း၌ အကျိုးကိုပြု၍ သွားခြင်းကို မြစ်လို ရကား အဟံ ဘန္တေ-စသည်မိန့်။

ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထ၊ ဆင်းရဲပြုပြင်သဖြင့် အသက်ရှည်ရကုန်သနည်း။

ကဋ္ဌကိစ္ဆ ဇီဝနေ။ ကဋ္ဌတိ၊ ကဋ္ဌော။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်သော် ရှိခိုးခြင်းသည် အဘိဝါဒန၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ နေရာအရပ်သို့ ရှေးရှုလျက်ရှိခိုး၍ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း သည်လည်း အဘိဝါဒန၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို အဝေးမှ မြင်သော် နေရာမှထ၍ ခရီးဦးကြို ဆိုခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန်နာ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို မြင်သော် လက်အုပ် ချီလျက် ဦးထိပ်ထက် တင်၍ ရှိခိုးခြင်း၊ ယင်းတို့ နေရာအရပ်သို့ ရှေးရှုလျက် လက်အုပ်ချီလျက် ရှိခိုးခြင်း၊ သွားသည်၊ ရပ်သည်၊ ထိုင်သည်၊ လျောင်းသည် ရှိသော် လက်အုပ်ချီလျက် ရှိခိုးခြင်းသည် အဉ္စလိကဗ္ဗ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့အား လျောက်ပတ်သော အမှုကိုပြုခြင်းသည် 'သာမိဖိကဗ္ဗ'မည်၏။ ။ သာရတ္ထ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်၊ ကိဉ္ဇာဂိ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ရှင်၊ အထခေါ၊ သော် လည်း၊ အဿသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ဇ၊ သဒ္ဓိရေဝေဘုယော၊ သဒ္ဓိရအပိတ်ခါတ် တော်သို့သည်၊

သရိရာဝယဝါ-ဇှင့်။ ။ ၎င်း။

မယာ၊ သည်၊ ထည့်၊ အညာဘံ၊ သိပါပြီ၊

သိသောအခြင်းအရာကို 'ထူပ'စသည်ဖြင့်ပြသည်၊

ကုတော၊ အဘယ်မှ၊ လစ္ဆာမ၊ ရပါကုန်အံ့၊

ကုတော လဘိဿာမ-ဇှင့်၊ ၎င်း။ ။ မဆွက 'သာမဏေ'အား ပြောဘူး သောကြောင့်သာ ငါတို့အလိုကို သာမဏေသိ၏ ဟု သိ၍ 'သုမနေန သဗ္ဗံ' မန္တေဟိ' မိန့်တော်မူသည်။ ။ ၎င်း။

အပ္ပေါသုက္ကော တွံ မဟာရာဇန္တိ ဓာဘူနံ ပဋိလာဘော ဘဝ-ထည့် သမ္ပနံ၊

သင်သည် 'ဓာတ်တော်'တို့ကို မအံ့သည်၌ လုံ့လပြု၏၊ ယင်း၌ လုံ့လမပြု ပါလင့်။ တပါးသောပြုဘွယ်ကိစ္စကိုသာ ပြုပါဟူလို။

မင်းပြုဘွယ်ကိစ္စကိုပြုလိုရကား ဝိထိယော သောဓာပေတွာ-စသည် မှီနို့၊

သဗ္ဗတာဇ္ဇာဝစရေ၊ အာတတ၊ ဝိတတ-စသောအလုံးစုံသော ဘုရိသာ ဘဏ္ဍာတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ၊ အနီး၌တည်စေ၍၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ။ ဝါ၊ စည်း ဝေးစေ၍၊ အဓိပ္ပါသတ္ထ၊ သာရတ္ထ၊ ။ ဝါ၊ ဥပဋ္ဌာပေဘွာ၊ ပူဇော်ခြင်းကို ပြုစေသည်အစွမ်းဖြင့်စည်းဝေးစေ၍၊ ။ ဝိ၊ တိ။

ကံသတုဇ္ဇာဒိကံ တာဠှံ အဝစရတိ ဧတ္ထာတိ တာဠှာဝစရံ။ ။တူရိယာ
ဘဏ္ဍာရစေ။ သာရတ္ထ။ ။သဗ္ဗ တာဠှာဝစရန္တိ သဗ္ဗံ တူရိယဘဏ္ဍံ။ ။
မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။သဗ္ဗတာဠှာဝစရတိ သဗ္ဗာနံ တူရိယ
ဘဏ္ဍာနိ။ဝိမတိ။ ။ဤကား ‘ကုန္တာပစရန္တိ’ကဲ့သို့ ‘သဟစရဏ’နည်းအား
ဖြင့် တီးမှုတ်တတ်သသူကိုယူ။သာရတ္ထ။ ။‘တံသဟစရိတေ ဝါ ဝါဒကေ’ဟု
ဝိမတိ၌ မုချပင်ယူသေး၏။

ယင်းစကားကို နန်းတော်ဝယ် ပြောဆိုသောကြောင့် ထေရာစေတီယ
ဂိရိမေဝ အဂမံသု-မိန့်သည်။

တာဝဒေဝ၊ထိုခဏ၌လျှင်၊ ပါဠိလိပုတ္တန္ဒါရေ၊ပါဠိလိပုတ်မြို့တံခါး၌၊ ။
ဥပ္ပဇေတွာ၊ ပွတ်သပ်၍၊ ဝရမတ္တသဒိသာနံ၊ ဖြတ်သောပုလဲနှင့် တူကုန်
သော၊ ဓာတုနံ၊ဓာတ်တော်တို့ဖြင့်၊ ပူရေတွာ၊ပြည့်စေ၍။ ။ကိံ၊ကြောင့်၊
အာဟိဏ္ဏသိ၊ထုည့်လည်သနည်း။

အရှင်သုမနကား ရဟန်းတရားကို အားမထုတ်ဘဲ အဘယ်ကြောင့် လှည့်
လည်သနည်းဟူလို။

တသ္မာတိဟ ဝေါ ဘန္တေ ကာလော ဒိပဝရံ ဂမနာယ၊အဟံဝိ ဝေါ
သဟာယော ဘဝိဿာမိ ဟူသော စကားကိုရည်၍ တွံ မဟာရာဇ၊ပ၊
ပမဇ္ဇသိ-မိန့်သည်။

ဒိန္နဓာတုယော၊ပေးအပ်သောဓာတ်တော်တို့ကို၊ စေတီယဂိရိမိယေဝ၊
၌သာလျှင်၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေကုန်၍၊ နောက်ကာလအလုံးစုံသော
ကျောင်းတို့အလို၌၊ စေတီယဂိရိ၌ ထားခဲ့သည်ဟူလို။

ဝဗ္ဗမာနကစ္ဆာယာယ၊နေလွဲအခါ၌၊

ဝဗ္ဗမာနကာ ဆာယာ ဧတ္ထာတိ ဝဗ္ဗမာနကစ္ဆာယာ-ပြု။ပစ္စာဘတ္တံ-ဖွင့်။
ဇိကာ။

ယင်းအခါ၌ ‘အနိပ်’သည် တရွေ့ရွေ့ တိုးပွားသောကြောင့် ယင်းသို့ ဟု
သည်။ ။ပစ္စာဘတ္တမေဝ ဟိ ဆာယာ ဝဗ္ဗတိ။ ။သာရတ္ထ။

အထဿ ဘေဒဟောသိ၌ ခေတ်တော်ပန်းတောင်းကို မြင်၍ ယင်းသို့
ကြံသည်ကိုယူ။

ဆတ္တံ၊သည်။ အပနုမတု၊ဥက္ခောင်းထက်မှ ခေတ်တော်ပန်းတောင်းသို့
အလိုလိုညွတ်စေသား၊ ဓာတုစင်္ကောဋကံ၊ ခေတ်တော်ထည့်သော ပန်း
တောင်းသည်၊ ခေတုယာ၊၌နှင့်၊ သဟ၊ကွ၊ ထည့်၊ မယှံ၊၏၊ ဧတ္ထကေ၊၌၊

ပတိဋ္ဌာတု၊ တညံစေသား။ ၊ အမတေနေဝ၊ အမြိုက်ရေဖြင့်လျှင်၊ အဘိ
သိညဂက္ကော၊ သွန်းလောင်းအပ်သော ကိုယ်ရှိသောသူသည်။ ပရမေန၊
သော၊ ဝိတိပါမောဇ္ဇေန၊ နှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ သည်၊ အဟောသိဝိယ၊
၏သို့။ ပရမေန ဝိတိပါမောဇ္ဇေန သမန္နာဂတော ဟုတွာ၊ သမ္ပနံ၊ ၊
ကောဉ္ဇနာဒံ၊ ကြိုးကြာသံနှင့်တူသောအသံကို။

ဂဇာနံ ကောဉ္ဇနာဒေါယ၊ အဘိဓာန်။ ။ ဂဇာနံ နာဒေါ ကောဉ္ဇနာဒေါ
နာမ၊ ကောဉ္ဇသကုဏနာဒသဒိသော နာဒေါ ကောဉ္ဇနာဒေါ၊ ယင်းဦးကာ။ ။
ဆင်တို့ကား ယင်းအသံကို 'မြည်လိုမှု' နာမောင်းကိုခံတွင်းဝယ် ထည့်၍ မြည်
ကုန်၏။ ။ ကောဉ္ဇနာဒံ ကရောန္တာနန္တိ တိရေ ဌတွာ သောဏ္ဏံ မုခေ ပက္ခိ
ပိတွာ ကောဉ္ဇနာဒံ ကရောန္တာနံ။ ။ အဋ္ဌကထာ။

ပေါက္ခရဝဿံ၊ ကောင်းကင်လယ်၌ ကြာဘက်မျှလောက် တိမ်တိုက်
တက်၍ အစဉ်သဖြင့် ပြန့်ပြီးသော် ငွတ်လိုသူတို့ကိုသာ ငွတ်စေလျက်ကြီး
စွာရွာခြင်းကို၊ ကတွာ၊ ချ၊ ထည့်၊ ဝဿိ၊ ၏။

ပေါက္ခရဝဿံ နာမ ပေါက္ခရပတ္တပမာဏံ ဝလာဟကော မဇ္ဈေ ဥဋ္ဌ
ဟိတွာ ကမေန ဖရိတွာ တေမေတုကာမေယေဝ တေမယမာနံ မဟန္တိ ဟုတွာ
ဝဿတိ။ ။ သာရဏ္ဏ။

ဝါ၊ ကြာဘက်ပေါ်၌ ကျသော ရေပေါက်မတည်ပျောက်သို့ ငွတ်လိုသူ
တို့ကိုသာ ငွတ်စေလျက်ရွာခြင်းကို။

ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿာပေသိ။ တေမေတုကာမာ တေမေန္တိ။ ပေါက္ခရေ
ပတိတဝဿံ ဝိယ ဝိနိဝတ္တိတွာ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ။ စရိယာပိဋကအဋ္ဌကတာ။ ။
ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿာပေသိ။ တတ္ထ ယေ တေမိတုကာမာ၊ တေ တေမေန္တိ။
အတေမိတု ကာမာနံ ဥပရိ သရိရေ ကေမိန္ဒုမတ္တံပိ နပတတိ။ ပဒုမပတ္တတော
ဥဒကံဝိယ နိဝတ္တေတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဣတိ၊ ပေါက္ခရဝနေ ပတိတဝဿံ ဝိယ အ
ဟောသိ။ ။ ဝေဿန္တရာဇာတ်အဋ္ဌကထာ။

သရီရဓာတ်ကြွတော်မူလာသောအခါကို ပြလိုရကား 'ဧဝံ-စသည်မိန့်၊
ဝိတိ'၊ နှစ်သိမ့်ခြင်းကို၊ ဇနယန္တော၊ ဖြစ်စေလျက်၊ (ပတိဋ္ဌိတောမှာ
စပ်)။ ။ ဝါ၊ သော၊ (မဟာဝိရောမှာစပ်)။ ။ မဟာဝိရော၊ ကြီးသော
လုံ့လရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။

'မဟာဝိရာဝယဝ' ဖြစ်သောကြောင့် သတ္တုငေါဟာရဖြင့် 'ဓာတ်တော်'ကို
ပင် ယင်းသို့ဟူသည်။ ဦးကာ။ ။ တဒ္ဓမ္မပစာဟူလို။

စာတုမာသိနိယာ၊ ဖိဗ်းလေးလအဆုံးတန်ဆောင်မန်းလ၌၊ ဝါ၊ ဤ၊

စတုန္ဒ မာသာနံ ပူရဏီ စာတုမာသိနီ-ပြု။ ။ယောဇနာ။

ပုဏ္ဏသယံ၊၌၊ ဒေဝလောကမှာ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ၊ ဣဓ၊သို့၊
ဓာဂံက္ခိာ၊၍၊ ဟတ္ထိဘုဏ္ဍေ၊၌၊ ပတိဗြတော၊ဤ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗိ၊သဗ္ဗနံ၊

‘သရီရဓာတ်တော်’ ကြွလာသည်ကိုရည်၍ ယင်းဂါထာကို ဆိုသည်။ ။
သာရတ္ထ။

ပစ္ဆိမဒိသာဘိမုခေါ၊ အနောက်အရပ်သို့ရှေးရှုသည်သာလျှင်၊ ဟုတွင်၊
၍၊ အပသက္ကန္တော၊ နောက်ဆုတ်သွားလသော်၊

အနောက်ရပ်ကို မကြည့်သော်လည်း အနောက်အရပ်ကိုရည်၍ သွားရကား
‘ပစ္ဆိမဒိသာဘိမုခေါ’ဟူသည်။ ။အနောက်အရပ်သို့ နောက်ဆုတ် သွားသည်
ဟူလို။ ။ဋီကာ။

နဂရံ၊သို့၊ ဥဇုကောနေဝ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ထည့်၊ ပဝိသိတွင်၊၍၊

‘တံခါး’တိုင်ရုံသာ နောက်ဆုတ် သွားသည်။ ။ယင်းသို့ ရောက်သော်
လှည့်၍ မြို့သို့ဖြောင့်ဖြောင့်ဝင်သည်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

မဟေဇဝတ္ထု၊နာမ၊ မဟေဇမည်သောဘိလူးသည် သိမ်းဆည်းအပ်
သောနတ်အရပ်မည်သည်၊ ၎င်း၊ မဟာဝင်ဋီကာ၊ ။ဝါ၊ မဟေဇဝတ္ထု၊
မည်သောနတ်အရပ်သည်၊ ။ဝိမတိ၊

အဘယံ ကြောင့်ဆင်သည် မဟာနာဂ ဝန်ဥယျာဉ်မှထူပါရုံတိုင်အောင်
သွားသနည်း။ မထေရ်ဟို့လည်း ဆင်သွားတိုင်း အဘယံကြောင့် လိုက်
သနည်း စုန်ကြောင့် တေန်စသမယေန-စသည်သိန့်။

ပရိဘောဂစေတီယဌာနံ၊ ပရိဘုတ်တော်မူအပ်သော အဆောက်အဦ
ကို ဌာပနာ၍ စေတီတည်ရာအရပ်သည်၊

‘ပရိဘောဂ၊ စာတု၊ဓမ္မ’အားဖြင့် စေတီသုံးပါး၊ ‘သာရိရိက၊ ပရိဘောဂိက၊
ဥ’၊ဿက’အားဖြင့်လည်း သုံးပါး။ ။ယင်းတို့အထူးကို သာရတ္ထီပနီ၊စသည်
မှာရှု။

စေတီတဗ္ဗန္တိ စေတီယံ-ပြု၊စိတ၊ဓာတ် ကျ၊လွှည်း။ ။စိတပူဇာယံ စေတီ
တဗ္ဗ’ ပူဇိတဗ္ဗန္တိ။ဧကေ၊၁။စေတီယံ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။အဦးမုခ်၊မရှိသည်
ကား စေတီသာမည်၏။ ။အဦးမုခ် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ‘ပုထိုး’
မည်၏။ ။တ္ထေစ ထူပသဒ္ဓေါ သမုခေါ၊ စေတီယသဒ္ဓေါ ပန မုခရဟိတေ
ယေဝ ဝတ္တတိ။ ။၎င်း။

အဘယ်သို့ ဘုရားသုံးဆူတို့ ပရိဘောဂ စေတီတည်ရာအရပ် ဖြစ်
သနည်း စုန်ကြောင့် အဘိတေ ကိရ-စသည်မိန့်။

ပဇ္ဇရကောနု၊ ပျားနာခြင်းဖြင့်။

ယင်းလည်း ဘီလူးတို့ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သည်ကိုယူ။ ဇီကာ။ ။ထို
အခါ ‘ပုဏ္ဏကာလ’မည်သော ဘီလူးသည် မိမိအာနုဘော်ဖြင့် လူတို့ကိုယ်၌
‘ပဇ္ဇရရောဂါ’ကို ဖြစ်စေသည်။ ။သာရတ္ထ၊

ရက္ခသေဟိ ဇနယေတ္ထ၊ ရောဂါ ပဇ္ဇရကော အဟု။ ။မဟာဝင်။

ရက္ခသာစ ဗဟူ တတ္ထ၊ ပဇ္ဇာနာစ သမုဋ္ဌိတာ။ ။ဒီပဝင်။

ပဇ္ဇရောဂါ ကာယတာပေါ ရောဂေါ၊ သော ဟိ အာတုရဿ သတ္တဿ
သီသတော ပဘုတိ အာတာပေါ ဗဟုံ ဇရတိ ဝဗုတိ ဇတေနာတိ ပဇ္ဇရောဂါ
ဂုစ္စတိ။ ။ဒီပဝင်ဇီကာ။

အနုပာဗျသနံ၊ မပ္ပိမကြီးပျက်စီးခြင်းသို့၊ ဝါ၊ မပ္ပိမကြီး ပျက်စီးစေ
တတ်သောဆင်းရဲသို့။ ။သာရတ္ထ၊

‘ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော’ ဟူသော်လည်း ‘သတ္တေ အ
နယဗျသနမာပဇ္ဇန္တေ ဒိသ္မာ’ဟူသောကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့်လောက
ကို ကြည့်ပြီး၍ နောက်မှ သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် ကြည့်လသော် ယင်းသတ္တဝါ
တို့ကို မြင်သည်ဟုယူ။ ။သို့မယူသော် ‘ဣဒ္ဓိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသယာ
နုသယဉာဏ်ဖြင့်ပင် ယင်းသတ္တဝါတို့ကို မြင်သည် စကားကျခဲ့။ ။ဇီကာအာ
ဘော်ခဲစွ။

မေကရဏံ၊ မေကရိဏ်ကို၊

ဓမံ ကရောတီတိ မေကရဏံ—ပြု။ မ၊ သံယုတ်နှင့်မလို။ ။မေကရဏန္တိစ
ဥဒကပရိသာဝနကာလေ ယသ္မာ ဓမံမေနသဒ္ဓံ ကရောတိ၊ တသ္မာ မေကရ
ဏန္တိ၊ ဂုစ္စတိ။ ။ဒီပဝင်ဇီကာ။

ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိကာ၊ မည်မညွတ်ရွာခြင်း စသည်အငွမ်းဖြင့် မကောင်းသောရိပ်
သည်၊ ဝါ၊ ရိပ်မကောင်းသည်၊ ဝါ၊ ရိပ်ခေါင်သည်။

‘ကောက်’ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ‘ရိပ်’သည် အကြင်အခါ အ
ကြင်အရပ်၌ ကောက်၊ ဖြစ်ခြင်းအားလျောက်ပတ်၏၊ သတ္တဝါတို့အား ကျေးဇူး
ပြု၏။ ထိုအခါ ထိုအရပ်၌ ကောင်းစွာ ‘မရွာ’ဟုလို။ ။သာရတ္ထ။

ဒုပ္ပိက္ခံ၊ ထမင်းမရှိသည်၊ ဝါ၊ ထမင်းရခဲသည်။ ဒုသဿံ၊ ကောက်မရှိ
သည်၊ ဝါ၊ ကောက်မပြည့်စုံသည်။

‘မိုမ်းခေါင်’ခြင်းကြောင့် ကောက်မရှိသည်။ ။ထိုကြောင့် ထမင်းရခဲသည်
ဟူလို။ ။တံတောယေဝစ ဒုန္နိက္ခံ ဒုသဿန္တိ ဝုတ္တံ။ ။၎င်း။

ဆာတကရောဂေန၊ မွတ်သိပ်ခြင်းအနာဖြင့်။

ဆာ တက္ခနေ-တော။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။

ဒေဝေါ၊ ခိုဃ်းသည်။

မေဃဿေဝ နာမံ-ဖွင့်။ ။သာရတ္ထ။

သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ၊ ဓာရုံ၊ အယဉ်ကို၊ အနုပဝေတ္ထိ၊ လွှတ်၏၊ ၎င်း၊ ။
ဝါ၊ ပေး၏။

ပဝေတ္ထိတိတိ ဒေတိ။ ။မူလဦးကာ။

ဝါ၊ အစဉ်အဘိုင်းအပြားအားဖြင့် သွန်း၏။

အနု၊ ရှေး-ပ၊ ရှေးရှိသော ‘ဝိသု’ဓာတ်။ ဝိသုသေဝနေ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။သာရတ္ထ
ဒီပနီ၊ ဤ “သမ္မာအနုပဝသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟူသော်လည်း သဒ္ဓတ္ထပင်။

မဟာဝိဝါဒေါ၊ ကြီးစွာသောငြင်းခုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ခိုက်ရန်ငွေ့ခြင်း
သည်။ ဟောဘိ၊ ၎င်း။

ယင်းကား တံကာလာပေက္ခ ဝတ္ထမာန်။ ‘ဝိဝါဒ’ဖြစ်သည်ကား အတိတ်
ကာလသာ။ ။ယင်းကိုလည်း ‘တေန ခေါပန သယေန’ဟူသော သဒ္ဓန္တရ
သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် သိအပ်၏။ ‘ဘသတေ ဝနုတေ တဒါ’စသည်၌ကဲ့သို့တည်း။ ။
ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ၌ ဤသို့သော သုဌာနေသု ဝတ္ထမာနပယောဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ဟောတိ၊ ပြီး။

အတိတ်၌ ‘ယောဂဝိဘာဂ’ဖြင့်စီရင်။ ။ထိုအခါ မဏ္ဍကုန်း၌ ‘ဇယန္တမင်း’
နှင့် ယင်းညီတော် ‘သမိဒ္ဓအိမ်ရှေ့င်း’ စစ်ကြီးယိုးမည်ပြုသည်။ ။၎င်း။

ကလဟာဝိဂ္ဂဟဇာဘာ၊ ဖြစ်သောအထွတ်အဝင်ပျံ့ရောက်သောကိုယ်
ဖြင့်၎င်း နှုတ်ဖြင့်၎င်း ငြင်းခုံခြင်း ‘ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူခြင်း’ကိုကုန်သည်
ဖြစ်၍။

‘မတ္ထကပတ္တ’ဖြစ်သော ‘ကာယကလဟဝါစာကလဟ’သည် ကလဟမည်
၏။ ။ယင်းတွင် လက်ကို သုံးသပ်ခြင်း စသည်အစွမ်းဖြင့် ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော
ခိုက်ရန်သည် ကာယကလဟ၊ မဗ္ဗကိုထိခိုက်ခြင်း စသည်အစွမ်းဖြင့်နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်
သောခိုက်ရန်သည် ‘ဝါစာကလဟ’မည်၏။ ။ကလဟ၏ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သော
အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူခြင်းသည် ‘ဝိဂ္ဂဟ’မည်၏။ ။သာရတ္ထ။

ကလဟောတိ ‘ကာယကလဟောပိ ဝါစာကလဟောပိ။ ပုရိမေဝိဂ္ဂဟော။
ပစ္ဆိမော ဝိဝါဒေါ။ ။အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ ဖြစ်သောနှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သောခိုက်ရန်၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သောခိုက် ရန်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ခိုက်ရန်ကား ကလဟ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ခိုက်ရန် ကား ဝိဂ္ဂဟ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ဖြစ်သော လှံတံစွဲကိုင်ခြင်း စသည်အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ပညတ်ကိုလွန် ကျူးခြင်း စသည်အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်သော ခိုက်ရန်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုဆိုခြင်းအစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောငြင်းခုံခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

ကလဟောတိ ဒဏ္ဍာဒါနာဒိဝသေန ဗဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမဝသေန စ ဝဗ္ဗိတိကလ ဟော။ န တံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိတံ အာဒိကံ ဝိရုဇ္ဈဝစနံ ဝိဝါဒေါ။ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။

ဝေ-စသည်ကား နိဇုံး၊ တာနိ-စသည်ကိုကား ယင်းသို့သော် ယင်းတို့ ကား အဘယ်ကြောင့် ယခုမရှိကုန်သနည်း ၎င်းကြောင့်-မိန့်သည်။

တာနိ စေတိယာနိဋ္ဌေ၊ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓ-ဟူသောသာသနာ တော်သုံးပါးကွယ်သဖြင့် ဓာတ်တော်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလသော် ယင်းတို့လည်း ကွယ်ပျောက်ကုန်သည်ဟူလို။

သာသနာတော်ကွယ်ဟန်၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်ပြုဟန်ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ သမ္မော အဋ္ဌကထာ၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ-စသည်များမှာရှု။ ။တသ္မာ ဂုတ္တံ-စသည် ကား လဒ္ဓဂုဏ်။ ဝါ၊ အထက်အောက်ညှိသည်။

ကဏ္ဍကသမာကိဏ္ဏသာဓေဟိ၊ အသူးတို့ဖြင့်ဖြိုင်းသော အခက်ရှိကုန် သော၊ နာနာဂစ္ဆေတိ၊ အထူးထူးသောချွတ်တို့သည်၊ ပရိဂုတံ၊ ခြံရံအပ်သည် ဖြစ်၍။

‘တံ ဌာနံ’စသည်ဖြင့် နတ်တို့နှလုံးသွင်းကိုပြသည်။

ဥစ္ဆိဋ္ဌသုပိမလကဏ္ဍဝရေဟိ၊ စားကြွင်း၊ မစင်၊ အညစ်အကြေးအမှိုက် တို့ဖြင့်။

‘ဥစ္ဆိဋ္ဌ’ကား စားကြွင်းဟော။ ဥစ္ဆိဋ္ဌန္တိ ပရေဟိ ဘက္ခိတာဝသေသံ။ ဇီကာ။ သဇဝိသဇ္ဇနာလိင်္ဂန နိဗ္ဗာနေသု၊ နိဗ္ဗာနမပိဏ္ဍိကရဏံ။ ဘော။ ဇတနံ ဌာဒေ သော။ သဿ ဆော။ ခွိတ္တမိတ္တဉ္စ။ အဘိဓာန်ဇီကာ။ ။ ‘ဒိဝါဗောဓိရုက္ခဌာနေ ဟတ္ထိသာလာယံ တိဋ္ဌတံ’၌ နေအခါအကျဉ်းစီမိန့်သောငှါ အခွင့်ပြုလျက် ဓာတ် တော်ကိုယူ၍ ဦးကင်းထက်ထားလျက် ဓာတ်တော်နှင့်တကွပင် တည်သည်ကို ယူ။ ။သာရတ္ထ။

ဗောဓိဋ္ဌာနမှိ သာလာယံ၊ဒိဝါ ဌာတိ သဓာတုကော။ ။မဟာဝင်။

‘ရတ္တိယာ ထူပပတိဋ္ဌာနဘူမိ’ ပရိယာယတ်’၌ ဦးကင်းဝယ် ခတ်တော်ကို ယင်း၌ တည်စေ၍ ခတ်တော်နှင့် တကွသော ယင်းကိုညဉ့်အခါ လှည့်သည် ဟိုယူ။ ။သာရတ္ထ။

ရတ္တိ’ နာဂေါ ပရိယာယတ်၊တံ ဌာနံ သော သဓာတုကံ။ ။မဟာဝင်။
ဇာတ်ပွမာဏံ၊ ပန်းတင်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ ပန်းတင်အတိုင်း အရှည်ရှိအောင်။

ပုပ္ဖဋ္ဌာနပ္ပမာဏံ—ဖွင့်။ ။‘ပုထိုးဝမ်းအောက်’အဘို့ကို ပုထိုး၏ ‘သလုံး မြင်းခေါင်း’ဟူကုန်ရကား ‘ဇမ္ဗပမာဏံ’ဟူသည်။

ထူပကုစ္ဆိတော ဟေဋ္ဌာဘာဂံ ဟိ ထူပဿ ဇမ္ဗာတိ ဝဒန္တိ။ ၎င်း။ ။
ဇမ္ဗပမာဏန္တိ ထူပဿ ဇမ္ဗပမာဏန္တိ ဝဒန္တိ။ ။ဝဇီရ။

ဘေတုဩရောပနတ္ထာယ၊ ဆင်ဦးကင်းမှ ခတ်တော်ပန်းတောင်းကို ချခြင်းအကျိုးငှါ။ ။သာရတ္ထ။

‘ခတ်ကရဏ္ဍက ဩရောပနတ္ထာယ’ ဟူလိုလျက် ကရဏ္ဍက-ပုဒ်ကျေသည် ဟူလို။

သကာလံ၊သော။ နဂရဉ္စ၊ မြို့သည်၎င်း။ ဝါ၊ မြို့နေလူသည်၎င်း။ သကာ လော၊သော။ (လိင်ပြန်၍လိုက်စေ)။ ။ဇနုပဒေါစ၊ဇနုပုဒ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ဇနု ပုဒ်နေလူသည်၎င်း။

‘သဗ္ဗော ဂါမေေ အာဂတော၊ မဇ္ဇာ ဥက္ကဋ္ဌိ’ ကရောန္တိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ‘ဌာနဋ္ဌာနံ’မပြားဆိုသည်။ ။၎င်း။

တသ္မိ’မဟာဇနုကာယေ၊ထိုမျှားစွာသောလူအပေါင်းသည်။

‘ကာယ’သဒ္ဓါကား သမူဟပရိယာယ်။ ။၎င်း။

သတ္တတာလပ္ပမာဏံ၊ထန်းပင်၏ချနစ်ချသောပခာဏရှိသော၊(ထန်းပင် ချနစ်ပင်ဆင့်သလောက်မြင့်သည်ဟူလို)။ ။သကေပါဋိဟာရိယံ၊ တချ တချသောခတ်တော်အဖိတ်မှ ခေ၊မီးထွက်ခြင်း စသည်အစွမ်းဖြင့် အစုံ အစုံဖြစ်သောတံခိုးပြာဋိဟာကို။

ယမကံ ယမကံ ဟုတ္တာ ပဝတ္ထံ ပါဋိဟာရိယံ ယကေပါဋိဟာရိယံ—ပြု။ ။
‘ယကေ’တပုဒ်ကျေ။ ။၎င်း။

ဆန္ဒဝဏ္ဏာနံ၊ ခြောက်ပါးသော အဆင်းတို့၏။ ရသို့ယောစ၊ ရောင်ခြည်တို့သည်၎င်း။ (ထည့်စပ်၊ ဇိကာ)။

‘ဆန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ’ကို ‘ဥဒကဓာရာစ’နှင့် စပ်ကြ၏။ ကေစိ။ ။ယောဇနာ၌လည်း “ဝဏ္ဏာနန္တိပဒံ ဓာရာစာတိ ပဒေ သဗ္ဗန္ဓော”ဟူ၏။ ။ဇိကာများနှင့်မညီ။

‘သာဝတ္ထိယံ၊ ပ။ သဒိသမေဝ’ကို “ယမကပါဠိဟာရိယ”၏အလွန်ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း တပါးသော ‘ဗောဓိမူလဉာတိသမာဂမ’စသည်တို့၌ ပြုအပ်သော ပါဠိဟာရိယ၊ တို့ထက် ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းဆိုသည်။

အဘိသံ၊ ပ။ မူလေတိ ဣဒံ ယမကပါဠိဟာရိယဿ သုပါကဋ္ဌ ဘာဝ ဒဿနတ္ထံ အညေဟိ ဗောဓိမူလဉာတိသမာဂမာဒိသု ကတပါဠိဟာရိယေဟိ ငိသေ သနတ္ထဉ္စ ဝုတ္တံ။ ။သီလက္ခန္ဓီဇိကာ။

ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေ နော ကိဗြုစေလိုရကား ဘဂဝါ-စသည်မိန့်။ ။

သဗ္ဗညုဘုရားပင် ပရိနဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသော်လည်း တံခိုးတော်ကြောင့် သို့သဘောရှိသော ပြာဋိဟာဖြစ်သည်သာဟု ပြခြင်းငှါ ဧဝံ အဓိန္ဒြိယာ-စသည့်ဂါထာမိန့်။ ။ဇိကာ။

ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့ကို၊ အဓိန္ဒြိယာ၊ မကြံစည်အပ်ကုန်၊ (မကြံစည်ကောင်းကုန်၊ မကြံစည်နိုင်ကုန်ဟူလို၊ နောက်ကိုလည်းဤနည်း)။

ဗုဒ္ဓဓမ္မာ၊ သဗ္ဗညုဘုရားဂုဏ်တော်တို့ကို။

ဓမ္မ၊ ကား‘ဂုဏတ္ထ’။ ဗုဒ္ဓဓမ္မာတိ ဗုဒ္ဓဂုဏာ။ သာရတ္ထ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ။

အဓိန္ဒြိယေ၊ မကြံစည်အပ်မကြံစည်နိုင်မကြံစည်ကောင်းသော ဘုရား၊ ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတော်၌၊ ပါကော၊ အဘိုးသည်။

ပါ ကာဘိ ဝိပါကော။ ။အပဒါန်အဋ္ဌကထာ။

ဘဂဝါ ကိရ ဓရမာနောဝ အဓိဋ္ဌာသိ-ဟူသည်ကို ဖြစ်စေလိုရကား သဗ္ဗသန္ဓုန္ဓေါ ကိရ-စသည်မိန့်။ ။ဓရမာနကာလေဝိ တိက္ခတ္ထံ အဂမာသိ၌ အကျယ်ကို သာရတ္ထ ဒိပနီ၊ ဒိပဝင်၊ ယင်းဇိကာ၊ မဟာဝင်၊ ယင်းဇိကာ များမှာရှု။

ယင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပြုလိုရကား ပဌမံ-စသည်မိန့်။ ၊ရက္ခံ
ကရောဇ္ဇောန္တိ ယံက္ခာနံ ယုဒ အပဝိသနတ္ထာယထည့် သမ္ပန္နံ။ ဇိကာ၊ ၊
ဒိပံ၊ကို။အာဝဉ္စိ၊ထက်ဝန်းကျင်တွည့်တော်မူ၏။

အာ၊ရှေးရှိသော ဝဉ္စုဓာတ် ဂတုဉ္စ။ ၊ဝဉ္စု၊ စဉ္စု၊တဉ္စု မဉ္စု၊ ဂတိယံ။
ဝဉ္စုဘိ၊ စဉ္စုတိ၊တဉ္စုတိ၊မဉ္စုတိ။ သန္တိ ပါဒါ အဝဉ္စနာ။ အဝဉ္စနာတိ ဝဉ္စိတုံ
ဂန္တု၊ အသမတ္ထာ။ ။သဒ္ဓနိတိ။

ပဌမအကြိမ်မြတ်စွာဘုရားသည်ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်သည်မှ ကိုးလ
မြောက်ပြာသိုလ်လပြည့်နေ့ဘိလူးတို့ကို ဆုံးမခြင်းငှါ ကိုယ်တော်တည်း
ကြွတော်မူလာသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဗောဓိတော နဝမေ မာသေ၊ဗုဿုဏ္ဏဗိယံ ဇိနော။
လင်္ကာဒိပံ ဝိသောဓေတုံ၊လင်္ကာဒိပမုပါဂမိ။ ။ဟောဝင်။

ဒုတိယသ္တု မြတ်စွာဘုရားသည် သမိဒ္ဓိသုမနနတ်သားနှင့်တကွကြွတော်
မူလာသော်သည်း နောက်လိုက်ရဟန်းမပါ ကြွတော် မူလာသောကြောင့်
ကောကောဝ အာဂတ္တိာ-ဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။

သမိဒ္ဓိသုမနနတ်နှင့်တကွကြွတော်မူလာကြောင်းကိုလည်း ဒိပဝင်္ဍ-

အလံ သဗ္ဗေ ပတိဋ္ဌန္တု၊သမိဒ္ဓိယေကောဝ ဂစ္ဆတု။
အဝဂစ္ဆ သဟရက္ခော၊ဓာရယိတွာနပိဋ္ဌိတော။
ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတွာ၊သမိဒ္ဓိသုမနော ဣဒံ။
သမူလံ ရုက္ခမာဒါယ၊သဟာဂစ္ဆိ တထာဂတံ။ ။ဇိနိန္ဒ။

ဒုတိယအကြိမ် အဘိသမ္ဘောဓိမှ ငါးနှစ်မြောက်သနှစ် တန်ခူးလကွယ်
နေ့ကြွတော်မူလာသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဗောဓိတော ပဉ္စမေ ဝဿေ၊ဝသံ ဇေတဝနေ ဇိနော။ပ။ သဗ္ဗုဒ္ဓေါ ဇိတ္တ မာ
သဿ၊ကမ္မဉ္စပက္ခေ ဥပေါသထေ။ ။ဟောဝင်။

တတိယအကြိမ် အဘိသမ္ဘောဓိမှ ရှစ်နှစ်မြောက် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌
မဏိအက္ခိက နဂါးမင်း တောင်းပန်သောကြောင့် ရဟန်းငါးရာနှင့်တကွ
ကြွတော်မူလာသည်။ ။သာရတ္ထ-စသည်။

အဿသမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓဿ၊၏။ ဣဒံအာဂမနံ၊ သည်။ ။နိက္ခန္တ ဥဒက
ဗုသိတေဟိ၊ ထွက်သောရေပေါက်၊ ရေပန်းတို့သည်။ အဗုဠောကာသော

နာမ၊မတွေ့အပ်၊မထိအပ်သောအရပ်မည်သည်၊နအဟောသိ၊မဖြစ်၊ဥဒက
 ဖုသိထေဟိ၊တို့ဖြင့်၊ ပရိဋ္ဌာဟံ၊ကို၊ ဂူပသမေတွာ၊၍၊ (ထိုခဏအားလျော်
 သောဘေးရန်ကို ပျောက်သည်ဟူလို၊ သာရတ္ထ)။ ။မနုဿပဋိလာဘံ၊
 လူအဖြစ်ကိုရခြင်းကို၊ သမ္ပလံ၊အကျိုးရှိ၏ဟူ၍။

ဘာဝ ပစ္စည်း ကင်းသော်လည်း “သနိဒဿနာ ဓမ္မာ”စသည်ကဲ့သို့ ဘာ
 ဝတ္ထုဝါ-ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန။

ရညော၊ဇီ၊ ဘာဘာ၊ညီတော်ဖြစ်သော၊ အဘယောနာမ၊မတ္တာဘာယ
 မည်သော၊ (ကောဒေသဝေါဟာရ)။

‘အနုဋ္ဌာဒေဝီ’ကား မင်းနောင်တော်‘အဘယ’မင်း၏ မယားတည်း။ ။
 ဦးကာ။

ကနိဋ္ဌသောပရာဇဿ၊မဟာနာဂဿ ဇာယိကံ။

ဝသန္တိ° ရာဇဂေဟေဝ၊ပက္ခောသာပေသိစာနုဋ္ဌံ။ ။

ဟု မဟာဝင်၌ ‘မဟာနာဂ’မည်သောညီတော်အိမ်ရှေ့မင်း၏မယားဟူ၏။

ပုရိမကောနံ တိဏ္ဍံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ဗောဓိ ပတိဋ္ဌာသိ၌ ကကုသန္ဓုဖြတ်
 စွာဘုရားသည် ကုဏ္ဍိ၊ဗောဓိမှ လက်ယာကိုင်းကို၊ ရုစနန္ဒာထေရီကို
 ဆောင်ခဲ့စေ၍ မဟာဝင်္ကဏဝန်ဥယျာဉ်၌ အဘယမင်းကို စိုက်စေတော်မူ
 သည်၊ ကောဏာဂုံဖြတ်စွာဘုရားသည် ချေသဖန်းဗောဓိမှ လက်ယာကိုင်း
 ကို ကရကနုတ္တာထေရီကိုဆောင်ခဲ့စေ၍မဟာနာမဝန်ဥယျာဉ်၌သမေဏ္ဍိ
 မင်းကို စိုက်စေတော်မူသည်၊ ကဿပ ဖြတ်စွာဘုရားသည် ပညောင်
 ဗောဓိမှ လက်ယာကိုင်းကို သုဓမ္မာထေရီကိုဆောင်ခဲ့စေ၍ မဟာသာလ
 ဝန်ဥယျာဉ်၌ ဇယန္တမင်းကိုစိုက်စေတော်မူသည်ဟူလို၊ ။အကျယ်ကို
 လိုမူ သာရတ္ထဒီပနီ၊ မဟာဝင်၊ဒီပဝင်၊ ယင်းဒီကာဘိက္ခုမှာ။ ။သရသရံ
 သီဇာလဝိဿန္ဓနကောန၊သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သုယာအပ်သော
 ဩဇာရှိသော အသစ်လော ရောင်ခြည်တည်း ဟူသော ကွန်ရက်ကို
 လွှတ်တတ်သော

ရသိယတိတိ ရသော-ပြု။ဩဇာရစေ။ဩဇေန္တိ-ဖွင့်၊ဦးကာ။ ။သံဝိဇ္ဇတိ
 ရသောတိ သရသံ၊သရသရံသီ ဇာလံ။တံ ဝိဿန္ဓနကောန-တွဲ။၎င်း။ ။သု
 ယာအပ်သော ဩဇာရှိ၏ ဟူသည်လည်း သိမ်မွေ့ရကား ဩဇာရ၏ရှိသည်ကို
 သာယူ။ရသောရံကိုယူလင့်။

ဝါ-သရသ၊ ပါကောန၊ ထိုမှဤမှ ရွှေ့ရှားတတ်သောကြောင့် အသက်ရှိသကဲ့သို့သော ရောင်၊ သော၊ ဝါ၊ ထိုမှဤမှ ရွှေ့ရှားခြင်း ရှိသောကြောင့် အသက်ရှိသကဲ့သို့သောရောင်၊ သော။

ရသ၊ ကား ‘ကာရဏူပစာ’အားဖြင့်။ ဝါ-သာယာအပ်သောကြောင့် မုချအားဖြင့် ‘ဇီဝိတဟော’။ ဝါ-“ကိစ္စဟော”။ ။သံသရဏတော သရသံ သဇီဝံ ဇီဝမာနံ ဝိယ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ၊ သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါ သဗ္ဗညုဘုရားကဲ့သို့ရောင်၊ သော။ အာစရိယဝါဒ။ ၎င်း။ ။ဝါ၊ သက်တော်ထင်ရှားရှိသော သဗ္ဗညုဘုရား၏ ရောင်ခြည်ကဲ့သို့ရောင်ခြည်တည်းဟူသောကွန်ရက်ကိုလွှတ်တတ်သော။

ဓရမာနဿ ဝိယ ဗုဒ္ဓဿ ရံသီသရသရံသီ။ ။ဝဇီရ။

ယထာအာဂစ္ဆေယျ၊ တထာ ပဟိဏေယျာသိ၊ သမ္ပန္နံ။ ။သစေအနုဇာနိဿသိ သက္ခိဿာသိ၊ ယောဇနာ။ ။သော၊ ထိုအရိဋ္ဌအပတ်သည်။

ကေဒိဝသေနော အဂမာသိတိ သမ္ပန္နော၊ ဋီကာ။ ။မင်း၏ရာဇသံအလွှာ။ မထေရ်၏ နှုတ်မှာစကားကို ‘ရညောစ ထေရဿစ သာသနံ’ဟူသည်။ ။ ‘ပဉ္စဟိကညာသတေဟ်’၌ အနုဇ္ဈာဒေဝီ၏အလုပ်အကျွေးကိုယူ။ ။သာရတ္ထ။

ဥပဿယံ၊ ရဟန်းမိန်းမတို့ကျောင်းကို။ ကာရာပေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ တံဒိဝသမေဝ၊ ထိုရောက်သနေ့၌ပင်၊ (သီဟိုဠ်ကထွက်ခဲ့သနေ့ကိုယူ)။ ။ရညော၊ ဒေဝါနံဝိယတ်ဿမင်း၏။ ဝါ၊ ဓမ္မာသောကမင်းအား။ သာသနံ၊ ရာဇသံအလွှာကို။ အပ္ပေသိ၊ သွင်း၏။ ဝါ၊ ဆက်သ၏။

အပ္ပေသိတိ လေခသာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ။ဋီကာ။

မထေရ်၏ နှုတ်မှာစကားကို သိစေလိုရကား ဝေဉ္စအဝေါစံ-ဟူသည်။ သာ၊ ထိုသင်္ခါမိတ္တာထေရီသည်။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌လျှင်၊ တုရိတတုရိတာ၊ ဆောဆောလျှင်လျှင်၊ အာဂမနံ၊ ကို။ ဥဒိက္ခတိ၊ မြှော်လင့်၏။ ဝါ၊ တောင့်တ၏။

ဣတိ၊ ကို ‘ဧဝံ ပဟိဏ်’သို့ပြန်။ ဒိပန္နိ၊ ၌ ဣတိ၊ ကို ‘ဧဝမာဟ’သို့ပြန်။

ဆိန္ဒုဟတ္ထံဝိယ၊ ပြတ်သောလက်ရှိသကဲ့သို့၊ ကရောန္တာ၊ ကုန်လျက်။ ဆိန္ဒုာ ဟတ္တာ စတဿာတိ ဆိန္ဒုဟတ္ထော ဗဟုပ္ပဟိသံမာသ်ပြီ။ သာရတ္ထ။

တဿမယံ၊ အား၊ ဇာ၊ သည်။ ကောပိ၊ ထိုသားတော်၊ မြေးတော်တို့ကို
လည်း၊ အပဿန္တဿ၊ သော်။ တဝ၊ သင်ချစ်သွား၏၊ မုခံ၊ ကို၊ ပဿန္တဿ၊
သော်။ (ဣတိ အာဟ သမ္ပန္)။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေး၏။

မောင်ကြီးစကားကို မကျော်လွန်ဝံ့ ဟူလို။ ပိမတိ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပုရေက္ခရာ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍၊ ရဟန်း အ
ဖြစ်၌ ကောင်းစွာဖြစ်သော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။

ဘယ်နံအခါ ရဟန်းပြုရအံ့နည်းဟု ရဟန်းပြုခြင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းသို့ ရောက်
သည်ဟူလို။

ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပုရံ ကရေတိတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပုရေက္ခရာ-ပြု။ ပုရ၊ ၌ ဧ၊ အက္ခရာနှင့် လို
သည်။ အထေတ္ထံ။ မောဂ္ဂလာန်။

မံ၊ ကို၊ ပဋိမာနေတိ၊ မြော်လင့်၏။ အဟံ၊ သည်။ ဂုစ္ဆာမိ၊ သွားအံ့ စင်
စစ်တည်း။ ဝါ၊ မချွတ်သွားအံ့။ (ကေသတ္ထံ၊ ဝါ၊ အဝဿန္တာဝတ္ထံ)။

အနာဂတ်မှာ ဝတ္တမာန်။ ။ ကေသတ္ထေ အဝဿန္တာဝတ္ထေ အနိယမတ္ထေ စ
ဣစ္စေတေ သုတ္တေသု အနာဂတေ ကာလေ ငတ္တမာနာ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ။
သဒ္ဓနီတိ။

မဟာဗောဓိံ ဂဟေတွာ၊ ဂုစ္ဆာဟိန္တိ ယခုမှ မဟာဗောဓိနှင့် ထေရီကို
ပင့်ဆောင်ခြင်းငှါ အရိဋ္ဌအမတ်လာသည် ယင်းလာမှ ထေရီလည်း သိဟိန္တိ
သို့ သွားလိုကြောင်းကို ဆိုသည်။ ယခုပင်သွားအံ့သည် မဟုတ်သော၊
အဘယ်ကြောင့် ယင်းသို့ဆိုသနည်း စစ်ကြောင့် အရိဋ္ဌအမတ်မလာဇိကပင်
မဟာဗောဓိကို ပင့်ဆောင်၍ ရှိကြောင်းကို ထင်ရှားပြလိုကောင်း ကုတော
ရညော-စသည်မိန့်။

တတော၊ ထိုအရိဋ္ဌအမတ်လာသည်မှ၊ ပုဗ္ဗေဝေ၊ ၌လျှင်၊ သာမန်။

ယင်းကို အထူး ပြုလိုရကား “ ဓာတုဂဟဏက္ခာယ အနာဂတေ
သုမနေ ” မိန့်သည်။

အသတ္တဃာတာရဟံ၊ ဓားဖြင့် ခုတ်ဖြတ်ခြင်းကို မထိုက်သော၊

သတ္တေန သာတံ၊ နအရဟတိတိ အသတ္တဃာတာရဟံ။ သာရတ္ထံ။

ဣတိကား ပုစ္ဆနာကာရ၊ ဥပါယံ၊ ပျံသရန်ဆောင်ယူခြင်း၏အကြောင်း
ကို၊ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်ရကား။

‘ဘဂဝနိ’ကို အဓိဋ္ဌာသိ၊ ငါးချက်နှင့်စပ်။ ‘အဓိဋ္ဌာသိကိရ’သမ္ပန္။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသန္ဓေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူရာ မြတ်သော ညောင်
စောင်း၌။ နိဗ္ဗန္ဓော၊ လျောင်းတော်မူလျက်။ (ယင်းငါးချက်မှာပင်စပ်)။ ။
တတ္ထတတ္ထိံ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟေတွံ၊ ဟိမဝလာဟကဂန္တိ၊ ဆီးနှင်းပြည့်
သောစိမ်တိုက်သို့။

ဟိမလာ ပုဏ္ဏော ဝလာဟကဂန္တော ဟိမဝလာဟကဂန္တော-ပြီ။ ပုဏ္ဏ
လောပ။ ။ပြကတွေဆီးနှင်းရှိသောစိမ်တိုက်ကိုယူ။

ဝါ၊ တံခို၊ ပြာဋိဟာဇ္ဈိအဋ္ဌင်းဖြင့်ဖြစ်သောဆီးနှင်းဟူသောစိမ်တိုက်သို့။
ပြကတွေဆီးနှင်းမဟုတ်၊ တံခိုးပြာဋိဟာကြောင့် ဖြစ်သော ဆီးနှင်းစိမ်တိုက်
သာဟူလို။ ။၎င်း။

ဒေါဏမတ္တာ၊ တစိတ်မျှလောက်ကုန်သော၊

‘ဒေါဏ’တခုကား ‘မဂဓကွမ်းစား’ဖြင့် တဆဲ့ခြောက်ကွမ်းစားမျှရှိသည်။
သာရတ္ထ။ ။ဒေါဏ’ ဝါ စတုရဋ္ဌကံ။ အဘိဓာန်။ ။စတုရဋ္ဌကံ ဒေါဏ’နာမ။
ယင်းဋီကာ၊ သံပျင်။ ။ဝဇိရဋ္ဌကား တဆဲ့နှစ်ကွမ်းစားရှိသည်ဟူ၏။

မဂ္ဂံ၊ ခုနစ်ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိသောခရီးကို။ ။သာရတ္ထ။

သတ္တယောဇနိကံ မဂ္ဂံ၊ သော မဟာဇောဓိဂါမိနံ။ ။မဟာဝင်။

ပဋိဇာဒ္ဓါပေတွာ၊ သုင်သင်စေ၍၊

ဆူး၊ သစ်ငုတ်၊ ခလုပ် စသည်ကို ပယ်စေ၍ ခရီးလမ်း၌ ထူထုပ်အောင် သဲ
လောင်းစေသည်ဟူလို။

ကမ္မာရဝဏ္ဏံ၊ မင်းအိုပြကတွေ၊ ရွှေပန်းတိမ်သည် သဏ္ဌာန်ကို။

မင်းသိလွယ်စေခြင်းငှါ ပြကတွေ၊ စေခိုင်းသော မင်း၏ ‘ရွှေပန်းတိမ်သည်’
သဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းသည်ဟူလို။ ။ဋီကာ။

နဝဟတ္ထပရိက္ခေပံ၊ ကိုးတောင်ပမာဏရှိသော အဝန်းရှိသော၊

နဝဟတ္ထပမာဏော ပရိက္ခေပေါ အဿာတိ နဝဟတ္ထပရိက္ခေပေါ-ပြီ။ ။
အဝန်းအားဖြင့် ‘ကိုးတောင်’ရှိသည်ဟူလို။ ။နောက်၌လည်း ဤနည်း။ ။
သာရတ္ထ။

ပဉ္စဟတ္ထ၊ ဗြေခံ၊ ငါးတောင်ပမာဏရှိသောအစောက်ရှိသော၊ တိဟတ္ထ
ဝိတ္ထတံ၊ သုံးတောင်ပမာဏရှိသောအစရှိသော။ အဋ္ဌဂုံလဗဟလံ၊ လက်ရှစ်
သစ်ပမာဏရှိသောအထူရှိသော။ ဟတ္ထိသောဗျူပ္ပမာဏံ၊ မဂ္ဂဝဋ်၊ ဆင်နှာ

မောင်းပမာဏရှိသောမျက်နှာရေးရှိသော၊ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟံ နိဗ္ဗိနိ၊ သမ္ပန္နိ၊
သေနာယ၊ နှင့်တကွ။ (သဟတ္ထတတိယာ)။ သမုသယိတဓဇပဋ္ဌာကံ၊
စိုက်ထောင်စေအပ်သော အညှီအရွှေစသည်အပြားရှိသော တံခွန်ကုက္ကား
ရှိသော။

၂၉၆ သာပိယတိတိ သမုသယိတံ-ပြု။ သိ-ဗန္ဓုနေ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

နာနာရတနုပိနိတ္တံ၊ ထိုထိုအရပ်၌ချယ်မိအပ်သော အထူးထူးသော ရတနာ
တို့ဖြင့် အထူးသဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ အနေကလင်္ကာရ ပဋိမဏ္ဍိတံ၊
ကြည်ညိုသောလူတို့သည်ပူဇော်အပ်သော ပုတီး၊ လက်ကောက်၊ စသော
အထူးထူးသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ (ပုတီး၊ လက်
ကောက် စသည်ကိုထိုထိုအရပ်၌ဆွဲထားသည်ကိုပဋိမဏ္ဍိတံ-ဟူသည်)။
နာနာပိကေသုမသမာကိဏ္ဏံ၊ ပူဇော်သည်အစွမ်းဖြင့် ဆောင်အပ်သော အ
ထူးထူးသော အပြားရှိသော အဆင်းအနံ့နှင့် ပြည့်စုံသော ကြည်းပန်း၊
ရေပန်းတို့ဖြင့် ဖြိုင်းသော။ အနေကတုရိယာသဃိဋ္ဌံ၊ အာတဘ၊ ပိတတ-
စသောဘူရိယာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ကြွေးကျော်အပ်သော။ ။ ရာဇူနံ၊ တို့၏။
သဟဿေန၊ ကို။ (ပရိဝါရာပေတွာ၌ ကာရိက်ကံစပ်)။

‘အဝသေသံ အဒဿနံ အဂမာသိ’၌ မင်းမြတ် ယခုသင်ယူအပ်လတုံသော
အကိုင်းကား ယင်းသာ။ ။ ယင်း၏မှီရာပင်စည်ကားယင်းသာ။ ငါတို့ကိုကား
သင်ယူအပ်ဟုဆိုကုန်၏သို့ ကြွင်းသော အကိုင်းအခက်ကို ဘုရားတံခိုးတော်
အားဖြင့် မမြင်ရပြီဟူလို။ ။ သာရတ္ထ။

သကလဗဟိဒ္ဓိပ ရဇ္ဇေန၊ ဗဟိဒ္ဓိပိက္ခန္ဓာနိအလုံးမှဖြစ်သော မင်းဘဏ္ဍာ
ဖြင့်၊ ဝါ၊ မင်းဘဏ္ဍာဟုဆိုအပ်သော အခွန်အာဏာ-စသည်ဖြင့်၊ ပူဇေမိ၊ ။

ရညော ဣဒန္တိ ရန္တံ-ပြု။ ။ ဗဟိဒ္ဓိပိက္ခန္ဓာနိအလုံး၌ ဖြစ်သော အခွန်ဘဏ္ဍာ
အာဏာ၊ စသည် ရစေ။ ။ ယင်းဖြင့်သာ ပူဇော်သည်။ အလုံးစုံသော မြေကြီး
ပြာသာဒ်၊ စသည်ဝတ္ထုကို ‘သတ္တာဟံ ဒေဝီ’စသည်ဖြင့် ကာလကို ပိုင်းခြား၍
လှူခြင်းငှါ မသင့်ရကား ယင်းဖြင့် မပူဇော်။ ။ ယင်းသို့ ကာလကိုပိုင်းခြား၍
လှူသော် ဒါနစေတနာ၏ ‘ဝတ္ထုပရိစ္စာဂလက္ခဏာ’ရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ‘မြေ’
စသည်ကို စွန့်ခြင်းဖြင့် တဖန်ယူပြန်ခြင်း၏ မသင့်သောကြောင့်၎င်း “တာဝ
ကာလိက”ပေးသည်သာ မည်၏။

န သကလပထဝီ ပါသာဒါဒိဝတ္ထုနာ၊ တဿ သတ္တာဟံ ဒေဝီတိအာဒိနာ
ကာလပရိစ္စေဒံ ကတ္တာ ဒါတုံ အယုတ္တတ္တာ။ ဧဝံ ဟိ ဒေန္တော တာဝကာလိကံ
ဒေတိ နာမ။ ဝတ္ထုပရိစ္စာဂ လက္ခဏတ္တာ ဒါနဿ ပထဝီဒိ ပရိစ္စာဂေနစ ပုန

ဂဟဏသံ အယုတ္တတ္တာ။ ဝိမတိ။ ။ယင်းသို့ မှတ်အပ်သော ကာလ၌ကား အခွန်ဘဏ္ဍာအာဏာ၊ စသည်ကို စွန့်လှူ၏။ ထိုကြောင့် ယင်းမှ နောက်ကာလ၌ မစွန့်လှူရကား ယူခြင်းငှါ အပ်၏။

နိယမိတကာလေ ပန အာဏာဒယော ပရိစ္စတ္တာဝေါတိ တတော ပရံ အ ပရိစ္စတ္တတ္တာ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ။ ။မဟာဗောဓိံ ပန ယသ္မိံ ဒိဝသေ ရဇ္ဇေန ပူဇေသိ။ တသ္မိံ ပူဇိတဒိဝသေ သကလ ဇမ္ဗုဒိပတော ဥပ္ပန္နံ အာယံ ဂဟေက္ခာ မဟာဗောဓိံ ပူဇံ ကာရေသိ။ ။ သာရတ္ထ။ ။ နောက်၌လည်း ဤနည်းယူ။

သုဝဏ္ဏတုလိကံ၊ ရွှေပုတ်တံကို။ မနောသိလာယ၊ ဆေးဒါန်းခြင်းသီလာ ဖြင့်။ လေခံ၊ အရေးအသားကို။ ကတွာ၊ ချစ်။ (အကာသိမှာစပ်)။ ။ ဂန္ဓ ကာလလပူရဿ၊ နံ့သာဖြင့် ထုံအပ်သော ညွှန်ဖြင့်ပြည့်သော။

အမြစ်ထွက်ရန် ‘အရေးဆယ်ချက်’ သားစိမ့်သောငှါ လူကိုင်၍ ထားဘိ သကဲ့သို့ ရွှေဖျဉ်းအထက်ဝယ် ဟည်သည်ကို ‘သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟဿ၊ ပရိအဋ္ဌာသိ’ ဟူသည်။

ဗောဓိပင်ငယ်၏ ပမာဏကိုပြလိုရကား တဿ ဥဗ္ဗေဓေန-စသည်၌နိ၊ ပုဗ္ဗုဠကာ၊ ဆတ်သွား ပပျဉ်းအညွန့်ကဲ့သို့ ရေငြိက်သဏ္ဌာန် ရှိကုန် သည်။ ဟုတွာ၊ ချစ်။

ပုဗ္ဗုဠကာ ဟုတွာတိ ကေတကိပါရောဟင်္ဂံ၊ ရာ ဝိယ ဥဒကပုဗ္ဗုဠကာရာ ဟုတွာ။ ဝိမတိ။ ။ သို့သဏ္ဌာန်ရှိသော အဖု၊ ပေါက်၍ အမြစ်ထွက်သည်ဟူလို။

ဂဝက္ခဇာလသဒိသံ၊ ကွန်ရက်ကဲ့သို့ ပြုအင်သောလေသွန် တံခါးရွက် နှင့်အဘူ၊ (အနုသိဗ္ဗန္တံ၊ ခန္ဓဘာဝနပုံစပ်)။

ဇာလံ ဝိယ ကတံ ဇာလံ၊ ဂဝက္ခကဝါဠု တံ ဇာလဇ္ဇာတိ ဂဝက္ခဇာလံ-ပြု၊ ဝိသေသနပရပဒ။ ကဝါဠုပုဒ်လည်းကျေသည်။ ။ ဂဝက္ခဇာလသဒိသန္တိ ဘာဝ နပုံသကံ၊ ဇာလကဝါဠုသဒိသံ ကုတွာတိ အတ္ထော။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ လေသွန်တံခါးတို့၌ ကွန်ရက်သဏ္ဌာန်ဖြင့် ထားအပ်သော ပျဉ်ချပ် နှင့်အဘူ၊ ဝါ၊ လေသွန်တံခါး၌ ချည်-စသည်ဖြင့်ငြီးသောကွန်ရက်နှင့်အဘူ၊ ဝိမတိ။

စေလုပေက္ခပ သတ သဟဿာနိ၊ စလျားပုဆိုးတို့ကို ပစ်မြှောက်ခြင်း အသိန်းတို့ကို၊ ပဝတ္တယိံ သု၊ ကုန်၏။

ထိုထိုလူတို့၏ ဥက္ခောင်းပေါ်၌ ဝဲကုန်သော အပေါ်တင် ‘စလျားပုဆိုး’တို့ကို ပစ်မြှောက်ခြင်းအသိန်းတို့ကို ဖြစ်စေကုန်သည်ဟူလို။ ။ သာရတ္ထ။

ရညော၊ သည်၊ ပဿန္တဿ၊ ဖူးမြင်သည်ဖြစ်၍၊ ဖူးမြင်သောကြောင့်၊ ဖူးမြင်စဉ်၊ ဝါ၊ ဖူးမြင်သော၊ ရညော၊ သည်၊ ဖုဋ္ဌသဒ္ဓိရဿ၊ ပြန့်နှံ့သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ရှိသောကြောင့်၊ ရှိစဉ်၊ ဝါ၊ ရှိသော၊ ရညော၊ သည်၊ ဌိတဿေဝ၊ တည်စဉ်ပင်လျှင်၊ မူလသတေန၊ အမြစ်တရောဖြင့်၊

‘တဆယ်သော’ အရေးအသားတွင် တခုတခုမှ ဆယ်ခုဆယ်ခုဖြစ်၍ ထွက် ရကား ‘မူလသတေန’ဟူသည်။ ။ရှေးဦးစွာ သားသော အရေးမှ ထွက်သော အမြစ်ကို ‘ဒဿမဟာမူလာ’ဟူသည်။

ဝနုနကာ၊ ကြီးမားပွားမိုးတို့သည်၊ ဟုတွင်၊ ကုန်၍၊
မဟာဗောဓိဈာန်ပျဉ်းဝယ် တည်သောခဏ၌ အံ့ဘွယ်သရဲဖြစ်သည်ကို ပြလိုရကား ဇဝံ-စသည်၌။

ဒေဝဒုဒ္ဓါဘိယော၊ မိမိစည်းစဉ်တို့သည်၊ ဇလိံသု၊ ဖြည့်ကုန်၏။

ယင်း၌ တစုံတခုသော ‘စည်’ကို မလိုအပ်သော်လည်း ကောင်း၊ မကောင်း သော နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းကင်မှ ဖြစ်သော ဟစ်ကြွေးသံကို ‘ဒေဝဒုဒ္ဓါဘိ’ ဟူသည်။ ။ဒေဝကား မိမိစည်းဟော။ အပိတ်အဖုံးမရှိသော ကောင်းကင်အသွင် မိမိစည်းမရှိဘဲ ‘အခြောက်ထိုက်ကြိုးသံ’၌ ယင်းအမည်ဖြစ်သည်။ ။ယင်းကိုပင် လောက၌ “တော်လည်းသံ”ဟူ၏။ ။ငလျင်လှုပ်၍ ‘တောင်ခါ’ သည်ကိုပင် ပဗ္ဗတာနံ နစွေဟိ-ဟူသည်။ ။ဋီကာ။

ဟိကံသရေဟိ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ပြသည်အငွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဟိဟိ ဟူသော အသံတို့ဖြင့်၊

ယင်းတို့ကား ပြုံးရွှင်ခြင်းဖြစ်ကုန်လသော် ‘ဟိဟိ’ဟူသောအသံကို မြွက် ဆိုတတ်ကုန်ရကား ‘ယက္ခာနံ ဟိကံသရေဟိ’ဟူသည်။

အသုရာနံ၊ အသုရာနတ်တို့၏။

ယင်းတို့ကား မြင်းမိုရ်တောင်အောက်၌ နေသည်။ တာဝတိံသာနတ်တို့ပင် တည်း။

တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဝေပစိတ္တာ သုရာဂတာ။ ။

ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ။ ။

ထုတိဇပေဟိ၊ ချိုးမွမ်းသောစကားတို့ဖြင့်၊ အပ္ပေါဒုနေဟိ၊ လက်ပန်း ပေါက်တီးခတ်သံတို့ဖြင့်၊

‘ဗြဟ္မာ’တို့ကား နှစ်လှိုင်းမြောက်ကုန်လသော် ‘လက်ဝဲမောင်း’ကိုကွေး၍
‘လက်ယာလက်’ဖြင့် မောင်း၌တီးခတ်တတ်ကုန်ရကား ‘ဗြဟ္မာနံ အပ္ပေါဋ္ဌနေ
ဟိ’ဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။

သုကသကပဒိုဘာနေဟိ၊ မိမိ မိမိဥစ္စာဖြစ်သောအတတ်၌ လိမ္မာသော
အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောပဒိုဘာနိတို့ဖြင့်၊ ကောကောလာဟလံ၊ တပြိုင်နက်ဖြစ်
သောအုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သည်။ ကောနိန္ဒာဒံ၊ တပြိုင်နက်ဖြစ်သောငဲ့တင်
ထပ်သောအသံသည်။

အကိုင်းငါးခု၌ ‘ငါးလုံး’ သောအသီးမှ ထွက်သော ရောင်ခြည် တို့သည်
ဖြောင့်ဖြောင့်သွား၍ စကြဝဠာတောင် မျက်နှာရေးကို ခိုက်၍တည်ကုန်ရကား
‘သကလပ။ ကုရုမာနာ’မိန့်သည်။ ။၎င်း။

စ၊ ကား ဝေတ္ထ၊ ပနကား ဝါကျာရ၊ ဣ၊ တံဇဏတော၊ ဝ၊ ထိုရွှေပျဉ်းဝယ်
တည်သော မဟာဗောဓိ ရောင်ခြည်လွှတ်သောအခါမှလျှင်၊ ပဘုတိ၊ ချ်။
ဟိ၊ ခဝလာဟကဂန္တံ၊ ဆီးနှင်းရေပြည့်သောတိုင်တိုက်သို့။ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာ
ဟေနေဝ၊ နှင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗံ၊ ကွ။ ထည့်၊ ၎င်း။

သကဋ္ဌာဟာ မဟာဗောဓိ၊ ဥဂ္ဂတိန္ဒာန တတော နာမံ။
အဋ္ဌာသိ ဟိမဂန္တမ္ပိ၊ သတ္တာဟာနိ အဒဿနာ။ ။မဟာဝင်။

ရညောဆူခံပါဠိဟာရိယံမှစ၍ န ကောပိ မဟာဗောဓိ ပဿတိတိုင်
အောင်သော စကားတွင် ရညော၊ ပ၊ ဩရုယ ဌိတာဖြင့် မဟာဗောဓိ ရွှေ
ပျဉ်းဝယ် တည်သည်ကို ပဉ္စသု သာခါသု။ ပ။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တိ သဖြင့် ရောင်
ခြည်တော်လွှတ်သည်ကို တံဇဏတော၊ ပ၊ ပဝိသိတွာအဋ္ဌာသိဖြင့် ဆီးနှင်း
တိုင်တိုက်သို့ ဝင်၍ တည်သည်ကို ပြသည်။ မဟာဝင်၊ ဗောဓိဝင်တို့၌
မိဋ္ဌာနတော်အစဉ်လည်း ယင်းနှင့်အဘူသာလာသည်။

ဂယုမာနာ မဟာဗောဓိ၊ သာခါ သောကေန ဒက္ခိဏာ။
ဆိန္နိတွာန သယံယေဝ၊ ပတိဋ္ဌာတုကဋ္ဌာဟကေ။ ။
ပတိဋ္ဌဟိတွာ သာ သာခါ၊ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသိယောသုဘာ။
ရာဇယန္တိဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဖလပတ္တေဟိ မုဉ္ဇတု။ ။
သ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟာ သာ၊ ဥဂ္ဂတိန္ဒာန မနောရမေ။
အဒိဇာမာနာ သတ္တာဟံ၊ ဟိမဂန္တမ္ပိ တိဋ္ဌတု။ ။မဟာဝင်။

ဘဂဝါ’ကို။ ပ။ ပတိဋ္ဌာတုတိအဓိဋ္ဌာသိ၊ ဣဒမေကဿိဋ္ဌာနံ။ တတော ပတ္တေ
ဟိစ ဖလဟိစ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသိယော မုဉ္ဇတုတိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အဓိဋ္ဌာနံ။
တတော မဟာဗောဓိဝလာဟကဂန္တံ ပဝိသိတွာ သတ္တာဟံ သန္တိဋ္ဌတုတိ
အဓိဋ္ဌာသိ။ ဣဒံ တတိယံ အဓိဋ္ဌာနံ။ ။ဗောဓိဝင်။

ဤအဋ္ဌကထာ၌ကား ဒုတိယနှင့်တတိယသည် ရှေ့နောက်ပြန်လျက် နောက် စကားနှင့်၎င်း ‘မဟာဝင်၊ ဗောဓိဝင်’ တို့နှင့်၎င်း မညီလာသည်။ ။ ‘ဟိမဝန္တာ ပရိသန’ကို ပဌမ၊ ‘ရံသီဝိဿန္ဓန’ကို ဒုတိယ၊ ‘သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟပတိဋ္ဌာ’ကို တတိယ၊ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုရကား ရှေ့နောက် မညီဟူ၏။ ။ သာရတ္ထ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ‘မိဋ္ဌာန်တော်’ အစဉ်တွင် ‘သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟပတိဋ္ဌာ’ကို ပဌမ၊ ‘ဟိမဝလ္လာဟကဝန္တာ ပရိသန’ကို ဒုတိယ၊ ‘ရံသီဝိဿန္ဓန’ကို တတိယ ဟူရကား သာရတ္ထဒီပနီ စကားကို မယူသင့်။

‘သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟပတိဋ္ဌာဟန္တာ ပဝတ္တဟိစ ဖလေဟိစ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော မုဉ္ဇတု’ကိုလည်း သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟော၌၊ ပတိဋ္ဌဟန္တာ၊ မတုန်မလှုပ်တည်လျက်။ ပ။ မုဉ္ဇတု၊ လွှတ်စေ။ ။ ဤသို့ယောဇနာ၍ ရွှေဖျဉ်း၌တုန်မလှုပ်တည်လျက် ရောင် ခြည်လွှတ်သည်ဟု ယူရမည်။ ။ ရှေးဦးစွာ ရွှေဖျဉ်းဝယ်တည်၍ လွှတ်သည်ဟု မယူသင့်။ ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ရှေ့နောက်ညီညွတ်လေသည်ဟူ၏။ ။ ယောဇနာ။

ယင်းသို့ပင် ဟူသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ မိဋ္ဌာန်တော် အစဉ်ဝယ် ဒုတိယနှင့် တတိယသည် ရှေ့နောက် ပြန်လျက်ပင် နောက်စကားနှင့်၎င်း မဟာဝင်၊ ဗောဓိဝင်တို့နှင့်၎င်း မညီသေး။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ တဿ အဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တော အမိဋ္ဌာနုက္ကမော ယထာ ဝုဗ္ဗေနာပရံ နဝိရုဇ္ဈတိ၊ တထာ ဝိဇံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗော-မိန့်၏။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ မိဋ္ဌာန်တော်အစဉ်ကား ပဉ္စသရုပ်ကိုသာပြသည်။ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်မိဋ္ဌာန် တော်မူတိုင်းသော အစဉ်ကိုပြသည်မဟုတ်။ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်မိဋ္ဌာန်တော် ကိုကား ဖြစ်စဉ်အတိုင်းသာယူ။ ။ ယင်းသို့သော် ဒုတိယံ တတိယံ- ဟူသောသင်္ချာနှင့် ဆန့်ကျင်၏ဟူသြားအံ့။ ယင်းသင်္ချာကိုကား ပဉ္စမဟာ အမိဋ္ဌာနာနိသရုပ်ကို သိလွယ်စေခြင်းငှါသာ ဆိုသောကြောင့် မဆန့်ကျင် ဟူပေ။ ဤကား ယထာ ဝုဗ္ဗေနာပရံ နဝိရုဇ္ဈတိ၊ တထာ ဝိဇံသိတွာ ဂဟေ တဗ္ဗောဟူရကား ရှေ့နောက်မဆန့်ကျင်အောင်ယူသောနည်း၊ နောဘဏ္ဍော။ ဟိမဝန္တာသည့်၎င်း၊ ရံသီယောစ၊ ကိသည့်၎င်း။ အာဝဠိတွာ၊ တုံ့လည် ၍။ မဟာဗောဓိမေဝ၊ သို့သာလျှင်၊ ပရိသိသု၊ ကုန်၏။

‘မဟာဗောဓိ’ကို ဖုံးလွှမ်း၍တည်သော ဆီးနှင်းသည်၎င်း၊ မဟာဗောဓိမှ ထွက်သော ရောင်ခြည်တို့သည်၎င်း တုံ့လည်၍ လက်ယာရစ်ပြုလျက် မဟာ ဗောဓိသို့သာ ပင်ကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်၍ ပျောက်ကုန်သည်ဟုလို။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ။ ပဉ္စရံသိသော၊ ငါးသုံးသောအသီးတို့မှထွက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ငါးပါးသောရောင်ခြည်တို့သည်။

အသီးငါးလုံးမှ ထွက်သောကြောင့် သာ ငါးပါး၊ အဆင်း အားဖြင့်ကား
ခြောက်ပါးပင်။

သဗ္ဗဒိသာဟိ ပဉ္စရံသိယော အာဝဇ္ဇိတွာတိ ပဉ္စဟိ ဖလေဟိ နိက္ခန္တိတ္တာ
ပဉ္စ။တာ ပန ဆဗ္ဗတ္တာဝ။ဝဇ္ဇိရ။ ။အကြိမ်တရာ သုခသင်အပ်ပြီဟု သမုတ်
အပ်သော ‘ပေ’၌၎င်း ယင်းမှ ကြွင်းသော ပေအလုံးစုံတို့၌၎င်း ‘ဟိ’မဉ္စရံသိ
ယောစ’ဟုသာရှိသောကြောင့်၎င်း။

အတိတေ တမ္ပိ သတ္တာဟေ၊သမ္ပေ ဟိမဝလာဟကာ။
ပဓိသိံသု မဟာဗောဓိံ၊သဗ္ဗာတာရံသိယောပိစ။ ။
ဟု မဟာဝင်၌လည်း ဆိုသောကြောင့် ၎င်း၊ ဝဇ္ဇိရမုဒ္ဓိစကားမသင့်ဟူ၏။ ။
သာရတ္ထ။

ပရိပုဏ္ဏ၊ပ၊တောဝ၊အပြည့်အစုံသောပင်စည်၊ခက်သေး၊ခက်မ၊ငါးလုံး
သောအသီးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊
ပတိဋ္ဌိတောဝ၊ တည်လျက်သာလျှင်၊ ။(အဘိသေကံ ဒုတိယ၌ အနော
တတ္ထောဒကောနထည့်သမ္ပန်၊ ဗိုကာ)။ ။မဟာဗောဓိဋ္ဌာနေယောဝ၊ မဟာ
ဗောဓိ၏အနီးဖြစ်သောအရပ်၌သာလျှင်၊ (အာသန္နလောပ)။ ။ဝါ၊မဟာ
ဗောဓိတည်ရာအရပ်၏ အနီး၌သာလျှင်၊ (သဇ္ဇိပူပစာ)။ ။ဝါ၊ အာသန္န
လောပ။

မဟာဗောဓိဋ္ဌာနေ ယေဝ အဋ္ဌာသီတိ မဟာဗောဓိသမိပေယေဝ ဝသိ။ ။
သာရတ္ထ။

ပုဗ္ဗ၊ပ၊ဒိဝသေ၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်းပက္ခပဝါရဏာပြုသနေ့၌။ (သီ
တင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ဟူလို)။ ။၎င်း။

ကတ္တိကမာသကား ‘ပုဗ္ဗ၊ အပရ’နှစ်ပါး။ ယင်းတွင် သီတင်းကျွတ်လကား
ပုဗ္ဗ၊တန်ဆောင်မုန်းလကား အပရ။ယင်းကို နှစ်စေ့ခြင်းငှါ ပုဗ္ဗသန္ဓါဖြင့် အထူး
ပြုသည်။

သာ ဟိ ပစ္ဆိကေတ္တိကံ နိဝတ္တေတုံ ဧဝံ ဂုတ္တာ။ ။ကင်္ခါဋီကာ။

ကာဠပက္ခဿ၊ သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ပက္ခဏိ။ ဥပပါသထဒိဝသေ၊
လက္ခယံစတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့၌။

သီတင်းကျွတ်လဆုတ်ပက္ခလက္ခယံနေ့၏ စတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့ဖြစ်သောကြောင့်
‘ဟိမဂန္ထသတ္တာဟ၊အဘိသေကသတ္တာဟ၊အားဖြင့် နှစ်သတ္တာဟသော်ဥပုသ်
နေ့ရောက်လာရကား ‘ကာဠပက္ခဿ ဥပပါသထဒိဝသေ’ဟူသည်။ သာရတ္ထ

ကတ္တိကုဇဗ္ဗ ပက္ခသန္တ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ပက္ခကိုယူ။ ။
 ပါစိနမဟာသာသမူလေ၊ ခြုံအရှေ့အင်ကြင်းပင်ကြီးအနီး၌၊ ယင်းအောက်
 ကနွားထိုး၍ ကနွား၌ထားသည်ဟူလို၊ ။ သတ္တရသမေဒိဝသေ၌ သီတင်း
 ကျတ်လပြည့်နေ့အရပ်၌ ငယ်တည်ရကား ယင်းနှင့်တကွ လက္ခယနေ့တိုင်
 တသွဲငါးရက်၊ တန်ဆောင်မုန်းသန္တလဆန်းနှစ်ရက်သော် တသွဲခုနစ်ရက်ရှိ
 ရကား ယင်းလဆန်းနှစ်ရက်နေ့ကိုယူ။

ကတ္တိကဆဏပူဇံ၊ ကြတ္တိကာ နက္ခတ်သဘင်အစွမ်းဖြင့် ပြုအပ်သော
 ပူဇော်ခြင်းကို၊ အဒ္ဒသ၊ ဇီ။

မြင်ခဲ့၍ အလုံးစုံသော အခြင်း အရာကို မထေရ်အား လျှောက် ကြား၏။
 ယင်းကိုရည်၍ မထေရ်လည်း ဗောဓိကိုဆောင်စိမ့်သောငှါ စေသည်။ ။ ။
 ‘ဝေ’စသည်ကား နိဂုံး။ ‘ရာဇာ’ကို ဒတွာ၊ နှစ်ချက်နှင့် ‘အာရောပေတွာ အ
 တိက္ကမ္မ’တို့မှာစပ်၍ ‘အနုပ္ပတ္တော’မှာစပ်။

ဒေဝတာကုသာနိ၊ မဟာဗောဓိကိုရံ၍ တည်သောနဂါး၊ ဘိလူး-စသော
 နတ်မျိုးတို့ကို။

ဒတွာတိ သမ္ပန္နော။ ။ ဇီကာ။
 မဟာဗောဓိ၌ ပြာတွယ်စာစွကိုစီရင်စိမ့်သောငှါ အမတ်မျိုးရှစ်ဦးကို၊
 လောကသမုတ်သောကြောင့် ရေသွန်းစိမ့်သောငှါ ပုဏ္ဏားမျိုး ရှစ်ဦးကို၊
 မဟာဗောဓိအား ပြုအပ်သော ပူဇော်အပ်သော အဆောက်အဦကို စောင့်
 ရှောက်စိမ့်သောငှါ သူကြွယ်မျိုးရှစ်ဦးကိုပေးလိုက်သည်။

ဂေါပကမျိုးတို့ကား မင်း၏ ‘အမူလုပ်’လူတို့တည်း။ ။ ဇီကာ၊ မဟာဂဏ္ဌိ။ ။
 တရစ္ဆမျိုးတို့လည်း ထိုအတူ မင်း၏အမူလုပ်လူတို့တည်း။ ။ ။ ။
 တို့ကား ရေ၊ စသည်ကို ဆောင်ယူသော လူတို့တည်း။ ။ ။ ။
 ကို ရေသွန်း စိမ့်သောငှါ ဂေါပကမျိုးတို့ကို ‘နို့သောက် နွားမ’တို့ကို စောင့်
 ရှောက် စိမ့်သောငှါ ‘တရစ္ဆ’မျိုးတို့ကို ‘ကလိင်္ဂ’မျိုးတို့၌ အကျွမ်းဝင်သော်
 ပြဋ္ဌာန်းသောလူမျိုးတို့ကိုပေးလိုက်သည်။ ။ ။ ဂဏ္ဌိပုဒ်။

ဂေါပကမျိုး၊ တရစ္ဆမျိုးတို့ကား ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော
 ကိစ္စရှိသော ယင်းအမျိုးတို့၏ ‘အမည်’ဟူသည်ကို ဝဇီရ၌ ကေစိ-ဟူ၏။ ။
 ကလိင်္ဂမျိုးကား ကလိင်္ဂဇနပုဒ်၌ ‘ဇာတိသမ္ပန္န’မျိုး ဟူသည်ကို သာရတ္ထ၊ ဝဇီရ
 တို့၌ ကေစိ-ဟူ၏။

ဣဓိနာပရိဝါရေန၊ ဤသို့အပ်ပြီးသောအပြားရှိသောအခြံအရံနှင့်တကွ၊
 သဟဇ္ဈေ ကုလုဏဝစနံ။ ။ ဇီကာ။

ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိ၊ လူတို့ဥပစာကိုလွန်၍တည်သောတောအုပ်ကို၊

ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိန္ဒိ မနုဿပစာရံ အတိက္ကမိတွာ ဌိတံ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိ။ ဒီပဝင်ဋီကာ။ ။
ယင်းသို့သော တောအုပ်ကို 'ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိ' ခေါ်သည်ဟူလို။

ဝါ၊ မီးလောင်ခြင်းကင်းသော တောအုပ်ကို၊

ဝိဂတ ဈာယနံ အဂ္ဂိနာ ဥယျနမေတ္တာတိ ဝိဇ္ဇာ။ ပ။ ဝိဇ္ဇာစ သာ အာဠာဝိ
စာတိ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိ။ ၎င်း။ ။ ဝိဇ္ဇာစ သာ အာဠာဝိစာတိ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိ၊ အဂ္ဂိနာ အဒမ္မာ
ဝါတိ အတ္ထော။ ယောဇနာ။ ။ အာဠာဝိသဒ္ဓါကား 'တော' ဟော။ အာ၊ ရှေး
ရှိသော 'ဠာ' ဓာတ်—အ၊ ပစ္စည်း။ အနုဝိဟုလည်း သံယုဂ်နှင့်ရှိ၏။ အနုဝိတိပိ
ပါဌော။ ။ ဒီပဝင်ဋီကာ။

မင်းသည် ကိုယ်တိုင် မဟာဗောဓိကိုလိုက်၍ ပို့သလသော် စစ်သည် အ
ပေါင်းခြံရံလျက် ကုန်းကြောင်းခရီးဖြင့် သွား၍ 'ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာဝိ' မည်သော တောအုပ်
ကို လွန်သည်ဟူလို။

တာမလိတ္တိံ၊ တာမလိတ္တိမည်သောဆိပ်သို့၊ အနုပ္ပတ္တော၊ ဤ၊ အဿ
သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟေ ပတိဋ္ဌိတ မဟာဗောဓိဿ-စွေ၊ ဣဒံဇမ္ပုဒီပရဇ္ဇသမ္ပဒါ
နံ၊ ဤဇမ္ပုဒီပမဖြစ်သော မင်းအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောအခွန်အာဏာ-စသည်
ကိုလှူခြင်းသည်။

ယင်းကိုကား 'ဒက္ခိဏသာခါ မဟာဗောဓိ' ကိုသာ ရည်သည်။ ။ ယင်းမှ
ရှေ့၌ တကြိမ် မဟာဗောဓိကို ယင်းဖြင့် ပူဇော်ဘူးသည်သာ။ ထို့ကြောင့် ယင်းနှင့်
တကွ 'ရဇ္ဇသမ္ပဒါနံ' ကား လေးကြိမ်။ ။ သာရတ္ထ။

ဇမ္ပုဒီပမ မဟာဗောဓိကိုပြုလိုရကား ဇဝံ-စသည်မိန့်။ ။ မိဂသိရဿ၊
နတ်တော်လ၏။

မိဂသိရေန နိယုတ္တော မာဿော မိဂသိရေ-ပြု။

ပဌမပါဠိပဒဒိဝသေ၊ ရှေးဦးစွာသောအထွက်တရက်နေ့၌၊ ဝါ၊ လဆန်း
ပက္ခ အထွက်တရက်နေ့၌၊ (လဆန်းတရက်နေ့ကိုယူ)။

ယင်းကား 'သုက္ကပက္ခ၊ ကဏ္ဍပက္ခ' အားဖြင့် နှစ်ပါးတွင် ကဏ္ဍပက္ခ၌ ပါဠိပဒ
ကို ငဲ့၍ ပဌမ-ဟူသည်။ ယင်းကိုလည်း သီဟိုဠ်၌ဖြစ်သော ဝေါဟာရဖြင့် ဆို
သည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ကား လပြည့်နေ့မှစ၍ နောက်လပြည့်နေ့တိုင်ရုံသည် တလ
ဟူ၏။ ထို့ကြောင့် ယင်း၌ ဝေါဟာရဖြင့် 'ဒုတိယပါဠိပဒဒိဝသေ' ဟူသင့်၏။
ယင်း၌ကား လပြည့်ကျော်တရက်နေ့ကို 'ပဌမပါဠိပဒ' ဟူ၏။ ။ ဋီကာ။ ။

အကြိုင်းပင်ကြီးအောက်၌ လှူအပ်သော 'ဇာတိသမ္ပန္န' အမျိုး တစ်ဆယ့်ခြောက်ဦး
တို့နှင့်တကွ မြောက်ချီသည်ကို 'ဥက္ခိပိတွာ' ဟူသည်။ ။ သာရတ္ထ။

ဥစ္စာရေတုံ မဟာဗောဓိ၊ တေဟိယေဝဋ္ဌအဋ္ဌဟိ။
သာလမူလမှိ ဒိန္နေဟိ၊ ဇာတိမန္တကုလေဟိသေ။ ။ မဟာဝဋ်။

ဝတ၊ စင်စစ်၊ ဂစ္ဆတိအရေ၊ သွားပါပြီတကား။

'အရေ' ကား ခေဒတ္ထနိပါတ်။ ။ အရေတိ ခေဒေ။ ။ ဇွိကား။

ဝါ-အရေ၊ အချင်းတို့၊ ဂစ္ဆတိဝတ၊ ကား။

'ဝတ' ကား ခေဒတ္ထ။ 'အရေ' ကား အာမန္တနတ္ထနိပါတ်။ ။ ဘတဇ္ဇတိ
ကေသခေဒါနုကမ္မာသင်္ကပ္ပေသု။ ။ သဗ္ဗနိတိ၊ ရူပသိဒ္ဓိ။

ဝတေကံသဒယာဟာသ၊ ခေဒါလပနင်္ဂယေ။ ။ အဘိဘေဒ်။
ခေဒါနုကမ္မာသန္တောသ၊ ဝိမ္ပယာမန္တရနေဝတ။ ။ အမေကောသ။

အာဝုသော အဟ္မော ဟဟ္မော ဟရေ အရေ ဟေ ဇ္ဇစ္စေတေ ကေဝဇန ဗဟု
ဝဇနဝသေန ပုရိသာနံ အာမန္တနေ။ ။ သဗ္ဗနိတိ။

မဟာပောမိသမာရုဠာ၊ မဟာပောမိသည်တက်စီးအပ်သော၊ သာရတ္ထ။
မဟာရာဇဿ၊ သည်၊ ပဿတော ပဿတော၊ ရှုစဉ် ရှုစဉ်၊

အနာဒရေ သာမိဝစနံ။ ။ ၎င်း။

မဟာသမုဒ္ဒတလံ၊ မဟာသမုဒ္ဒါ၏ ရေအပြင်သို့။

'ဥဒက' သဒ္ဓါကျေသညံ။ ။ 'ဟောသမုဒ္ဒ' ကား မုဇ္ဈ။ ။ 'တလ' ကား ကေ
ဒေသုပစာ။

ဝါ၊ မဟာသမုဒ္ဒါအပြင်သို့၊ ပက္ခန္ဓာ၊ ပြေးသွား၏၊ (ကေဒေသုပစာ)၊
သမန္တာ၊ မှ၊ ယောဇနံ၊ တယူဇနာ တိုင်တိုင်။

ရှေ့နောက်ဝဲယာနံပါးတဘက်ဘက်မှ တယူဇနာမျှလောက်အရပ်ဟူလို၊ ၎င်း။
ဝါ၊ ရှေ့နောက်၊ ဝဲယာ အောက်အလုံးစုံ တယူဇနာမျှလောက်အရပ်ဟူလို။ ။
ဝိမတိ။

ဝိဝိယော၊ တို့သည်။ ရူပသန္တာ၊ ငြင်းကုန်၏၊ (မထကုန် ဖြစ်ကုန်ဟူလို)၊
တူရိယာနိ၊ တို့သည်။ ပဝဇ္ဇိ၊ သု၊ ဖြည့်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အသံပြုကုန်၏၊ ဝါ၊ အ
သံကိုဖြစ်စေကုန်၏။

နတ်တို့သည် ကောင်းကင်၌နေ၍ 'တူရိယာ' တို့ကို တီးကုန်သည်ဟူလို။

ဇယ၊ပ၊ဟိ၊ ရှေ့ရောက်သော သစ်ပင်၊ကြည်း၌ရောက်သောသစ်ပင်-
အစရှိသည်၌ မှီကုန်သော၊ ဝါ၊အစရှိသည်ကိုမှီ၍ဖြစ်ကုန်သော၊

ဧတ္ထာဒိသဒ္ဓေန ပဗ္ဗတာဒိသန္ဓိသိတာ ဒေဝတာ သင်္ဂဏှာတိ။ ။သာရတ္ထ။

သုဝဏ္ဏရူပေန၊ ဂဠုန်နှင့်တူသောသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊

‘င’အက္ခရာနှင့် သုဝဏ္ဏ၊တတိယက္ခရာနှင့် သုဗဏ္ဏ၊ပဌက္ခရာနှင့်သုပဏ္ဏ။
သုံးချက်အသင့်။

သုဝဏ္ဏံ ကနကေ ဂုတ္တံ၊သုဝဏ္ဏော ဂရုဠေ တထာ။

ပဉ္စမရကာမတ္ထေစ၊ဆဝိ သမ္ပတ္တိယံ ပိစ။ ။အဘိဓာန်။

ဟေမ မယတ္တာ သောဘနံ ပဏ္ဏံ ပက္ခော အဿ သုပဏ္ဏော။ ။အမရ
ကောသဋ္ဌိကာ၊ယင်းဒီပနီ။ ။ကနက ရုစိရတ္တာ သောဘနော ပဏ္ဏော ပက္ခော
ယဿ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ။

‘ရူပ’ကား သဏ္ဌာန်ဟော။ မဟာဗောဓိကိုယူအံ့ငှါ လာသော ‘နဂါး’တို့
ကိုသာ ခြိမ်းချောက်သည်ကို ‘နာဂ ကုလနိ သန္တာသေသိ’ ဟူသည်။ ။
ကြောက်လန့်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၍ ယင်းတို့ကို ပြေးစေသည်ဟူလို၊ဋီကာ။ ။ထိုအခါ
‘သမုဗ္ဗဝါသီနဂါး’တို့ကား မဟာဗောဓိကိုယူအံ့ငှါ လေ၊ မိဗ္ဗဒိ၊ အမိတ်တိုက်
စသည်တို့ဖြင့် များစွာဖောက်ပြန်ခြင်းကိုပြုကုန်သည်။ထိုအခါ‘သံဃမိတ္တာဓထရိ’
သည် ‘ဂဠုန်သဏ္ဌာန်’ဖန်ဆင်း၍ ကောင်းကင်ပြည့်မျှ အမောက်ရောင်ဖြင့် ဝတ်
နက်သော မိုက်မှောင်ကိုပြု၍ ‘တောင်ဟုန်လေ’ဖြင့် ဟောသမုဒြာကို နှောက်
နယ်၍ ကမ္ဘာပျက်ရေးအစုနှင့်တူသော ‘အသံ’ဖြင့် နဂါးတို့၏နှလုံးကွဲအံ့သကဲ့
သို့ ချောက်လှန့်၍ ပြေးစေသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဥတြတ္ထရူပါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ကြောက်လန့်သော သဘော
ရှိကုန်သော။ ။တံဝိဘူတိ၊ထိုတံခိုးပြာဋိဟာဟု ဆိုအပ်သောတင့်တယ်
ခြင်းကို၊ (အံ့အဲစဘွယ်ဟူသို၊ ငိုင်း) ။ ဝါ၊ နတ်တို့ ပြုအပ်သော များ
စွာသော ပူဇော်ခြင်း၊ မဟာဗောဓိ၏ များစွာသော တံခိုး အာနုဘော်ဟု
ဆိုအပ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ပဿိတွာ၊၍၊ သယမ္ပိ တထာ ပုဇိတုကာ
မော ဟုထည့်၍ ထေရ် ယာစိတွာ၌ ယောဇနာ၊ ။ဝိမတိ၊

‘ထေရ်’ ယာစိတွာ’၌ အရှင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည် ‘မုစလိန္ဒနဂါးမင်း’
၏ကိုယ်အစဉ်ကို ကိုယ်တော်၏‘ဂဠုန်တောင်’ပြု၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးယင်းနဂါး
မင်းအား ချီးမြှောက်တော်မူပါသည်-စသည်ဖြင့် တောင်းပန်သည်။ ။အခြင်း
အရာကို သာရတ္ထဒီပနီမှာရှု။

မဟာပေတော၊ မဟာပေမိနှင့်ကွေ့ကွင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော မာနသိကာ ခုက္ခ ခိုသည်ဖြစ်၍၊

သဇ္ဇာတံ ခုက္ခံ အဿာတိ ခုက္ခိတော—ပျံ။

ဝါ၊ မဟာပေမိနှင့်ကွေ့ကွင်းခြင်းကြောင့် မာနသိကာ ခုက္ခသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊

ခုက္ခံ ဣတော ဂတောတိ ခုက္ခိတော—ပျံ။ ။ကန္တိတွာနှင့် ရောဒိတွာကား ပရိယာယ်သာ၊ သာရတ္ထ။ ။ကမိ ကလမိ အပ္ပါနေ ရောဒနေစ။ ။သဗ္ဗနိတိ။

ဝါ-ကန္တိတွာ၊ ငိုကြွေး၍၊ ရောဒိတွာ၊ မြည်တမ်း၍၊

ဂုဏ်ကိုပြောကြားသည်အစွမ်းဖြင့် ‘အထပ်ထပ်မြည်တမ်းသည်’ ဟူလို။ ။ သာရတ္ထ။

ယာဝဒဿနုပိသယံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏ အရာတိုင်အောင်၊ ဩလောကောတွာ၍၊

မြင်သမျှကြည့်၍ မမြင်ကာမှ ပြန်သွားသည်ဟူလို။

ဒေဝါနံ ပိယတိဿော မဟာရာဇာပိကို သောဓာပေတွာ-စသည်နှင့် စပ်၍ ပူဇော်၊ ဝိစာရေသိ များမှာစပ်၊ သောဓာပေတွာ၌ ဆူးငြောင့်၊ သစ်ငုတ်-စသည်ကို ပယ်နှုတ်သည်ကို အလင်္ကာရာပေတွာ-၌ သဲ စသည်လောင်းခြင်း-စသည်ကိုယူ၊ ။သမုဒ္ဓသာလဝတ္ထုသို့၊ သမုဒ္ဓါအနီးဝယ် ဆောက်လုပ်အပ်သောစရပ်၏ တည်ရာအရပ်၌၊

ထိုအရပ်၌တည်လျက် သမုဒ္ဓါကို မြင်ရကား ယင်းအံ့ဘွယ်သရက်ပြခြင်းငှါ ယင်း၌စရပ်တန်ဆောင်းဆောက်သောကြောင့် ယင်းစရပ်သည် အမည်အားဖြင့် ‘သမုဒ္ဓါသန္ဓသာလာ’ ဟု ထင်ရှားသည်။ သာရတ္ထ၊ မဟာငင်။ ။ဤ၌ကား အာသန္ဓပုဂ္ဂိုလ်ကျသည်။

ဝါ၊ သမုဒ္ဓါကို မြင်ရာဝယ် ဆောက်လုပ်အပ်သော စရပ်၏ တည်ရာအရပ်၌၊

ယင်း၌ တည်လျက် မင်းသည် မထေရ်၏အာနုဘော်ကြောင့် သမုဒ္ဓါ၌လာသော မဟာဗောဓိကို မြင်ရသည်။ နောက်ကာလ သမုဒ္ဓါကို မြင်ရာအရပ်ဟု ပြခြင်းငှါ ‘သမုဒ္ဓသာလ’ မည်သော စရပ်ကိုဆောက်လုပ်ရကား ‘သမုဒ္ဓသာလဝတ္ထု’ ဟူသည်၊ ဝိမတိ၊ ဝဇီရ။ ။ ‘သမုဒ္ဓဿဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ ကတာ သာလာတာယဝတ္ထု’ တွေ။

ပုပ္ဖအပ္ပိယာနိ၊ အထွတ်အမွန်းတင်သော အိမ်သဏ္ဌာန်ရှိသော ပူဇော်
ကြောင်းဖြစ်သော ပန်းစေတီတို့ကို၊

ကုဋ္ဌာဂါရသဒိသသဏ္ဌာနာနိ ပုပ္ဖစေတီယာနိ-ဗုဒ္ဓံ။ ။ဋီကာ။ ။အပ္ပိ
ယာနိ။ အတိဓာန်။ ။အပ္ပိပူဇာယံ၊ အဏှုမိ အပ္ပိယံ။ ။ယင်းဋီကာ။ ။
အစုံ၊ မစုံ၊ ယထာ။ အမရကောသ။ ။အစုံ၊ သဗ္ဗါသည် အစုံ၊ ယထာ။ ။ပူဇော်
ကြောင်းဖြစ်သောပန်းစေတီ ၀တ္ထု၌၊ သျှာတ်၊ ဖြစ်၏။ သမ္ပန်။

ယင်းတို့ကို ခရီးနံပါးနှစ်ဘက် အကြားအကြား၌ ပြုလုပ်စေသည်ကို
ရည်၍ အဓိကရုဏ်းရေ ပုပ္ဖအပ္ပိယာနိ ဥပေက္ခာ-ဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဝတ၊ စင်စစ်၊ အာဂတောအရေ၊ ကြွလာပါပြီတကား၊

အရေတိ ပမောဒေ။ ။ဝိမတိ။

ဝါ-အာဂတော၊ သည်။ အရေ၊ ကောင်းလှပေစွာ၊

အရေတိ ပသံသာယံ။ သာဓုဝတာတိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-အရေ၊ အချင်းတို့၊ အာဂတောဝတ၊ ကြွလာပါပြီတကား၊

‘ဝတ’ကား ဟာသတ္ထ။ ။အမတ်မျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့ကို သောဠသဟိ
‘ဇာတိသမ္ပန္နကုလေဟိ’ဟူသည်။ ။ဋီကာ။

သမုဒ္ဒတိရေ၊ သမုဒ္ဒါကင်းနား၌၊ ဝါ၊ သမုဒ္ဒါကင်းအပြင် တန်ဆာဆင်
အပ်သောမဏ္ဍပ်၌၊ သဗ္ဗိပူပစာ၊

မဟာဗောဓိကို သမုဒ္ဒါကင်းအပြင်ဝယ် တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် စပ်
သော မွေ့လျော်ဘွယ်ဖြစ်သော မဏ္ဍပ်၌ထား၍ သီဟိုဠ်ကျွန်းအလုံး၌ ဖြစ်
သော မင်းအဖြစ်ဖြင့် ပူဇော်၍ ထသွေ့ခြောက်ဦးသော ဇာတိသမ္ပန္န အမျိုး
တို့အား မင်းအဖြစ်ကိုဆောင်နှင်း၍ မိမိကား တံခါးစောင့်အရာ၌ တည်
လျက် သုံးခုကပ်ပတ်လုံး အပြားများစွာပူဇော်စေသည်၊ ယင်းကိုပြလိုရကား
တိဏ်-စသည်ရှိ၍၊ ။သာရတ္ထ။

ဇာတိသမ္ပန္နကုလာနံ၊ တို့၏၊ ရန္တံ၊ မင်းအဖြစ်ကို၊ ဝိစာရေသိ၊ စိရင်၏။

မင်းအဖြစ်ကိုစိရင်စိမ့်ငှါ ယင်းတို့အား စွန့်သည်ဟူလို။ ။ဋီကာ။

ဝါ-ဇာတိသမ္ပန္နကုလာနံ၊ တို့ကို၊ ရန္တံ၊ ကို၊ ဝိစာရေသိ၊ စိရင်စေ၏။

‘ကုလာနံ’ကား ‘ဝိစာရေသိ’၌ ကာရိုက်ကံ၊ ရှေးနည်း၌ကား ရန္တံ၌ ဘာ
ဝတ္ထသမ္ပန်၊ သို့ထူးသည်။ ။သာရတ္ထ။

စတုတ္ထဒိဝသေ၊ ပူဇော်သနွေမှ လေးရက်မြောက်သနွေ၌၊ ဝါ၊ ရောက်သနွေမှ လေးရက်မြောက်သနွေ၌၊

နတ်တော်ညွှန်း တရက်နေ့ ဇမ္ဗူဒိပ်မှ ထွက်သည်။ ယင်းနေ့ပင် နဂါးပြည် သို့ပင့်ဆောင်၍ ခုနစ်ရက်ပူဇော်သည်။ ။ယင်းလဆန်းခုနစ်ရက်နေ့ သီဟိုဠ်သို့ ရောက်၍ ယင်းနေ့နှင့်တကွ သုံးရက်ပူဇော်ရကား လဆန်း ဆယ်ရက်နေ့ကို ‘စတုတ္ထဒိဝသေ’ဟူသည်။

စတုတ္ထဒိဝသေတိ မိဂသိရမာသဿ သုက္ကပက္ခဒသမိယံ၊ ၎င်း။ ။ဒသမိယံ သုက္ကပက္ခေ ဝိစာရေတွာန ဘူပတိ။ ။ဟောဝင်။

ယင်းနေ့၌ မဟာဗောဓိကို တန်ဆာဆင်အပ်သော ရထား၌ တင်၍ များငွာ ပူဇော်လျက် ပါစိနပဿ ကျောင်းတည်ရာ အရပ်သို့ ဆောင်၍ ယင်း၌ သဗ္ဗာတော်အား နံနက်ဆွမ်းလုပ်ကျွေး၍ မဟိန္ဒမထေရ်ဟော အပ်သော နာဂဒီပ၌ သဗ္ဗညုဘုရားသည် ပြုအပ်သော နဂါးတို့ကို ဆုံးမ ခြင်းကို ကြား၍ သဗ္ဗညုဘုရားသည် ထိုင်တော်မူခြင်း-စသည်ဖြင့် သုံး ဆောင်တော်မူဘူးသော အရပ်တို့၌ ပုထိုး စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်အံ့ဟု အမှတ်ကိုပြုစေ၍ ယင်းမှဆောင်ပြန်သော် တဝက္ကပုဏ္ဏားရွာ ထံခါး၌ ထားလျက် ပူဇော်၍ ယင်းသို့ ကိုထိုအရပ်၌ ပူဇော်၍ အနုရာခမြို့သို့ ရောက်သည်ကို အနုပုဗ္ဗေန၊ ပ၊ သမ္ပတ္တော-ဟူသည်။ ၎င်း၊ မဟာဝင်။

စာဘုဒ္ဒသဒိဝသေ၊ နတ်တော်ညွှန်းတဆွဲလေးရက်မြောက်သနွေ၌၊ ဝဗ္ဗမာနကန္တာယာယ၊ ပွားဆဲသောအရိပ်ရှိသည့်အခါ၌၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ။ဝါ၊ ညနေချမ်းအခါ၌၊ အဒိပ္ပါယတ္ထ၊ ။နေ့ပဉ္စသတိကေ၊ ညှို့တင်အပ်ပြီးသော ကုလလေးဘို့၏ ငါးရာအတာရှိသော၊ ဌာနေ၊ ၌။ (ဌပေသိမှာစပ်)။

နေနံ သတာနိ ဓနုသတာနိ၊ ပဉ္စဓနုသတာနိ ပဉ္စဓနုသတံ၊ ပဉ္စဓနုသတံ ပမာဏံ၊ ဧတ္ထာတိ ပဉ္စဓနုသတိကံ-ပြု။ ။ညှို့တင်အပ်သောလေးဖြင့်တာအပ်သည်။

အာရောဂိတာနံ အာစရိယဓနနံ ပဉ္စသတံ။ အဘိဓဉ်နိကာ။ ။အပရေတို့ကား ညှို့မတင်ဘဲဟူ၏။

ယင်းဌာနကို မှတ်၍ပြလိုရကား ယတ္ထ-စသည်၌နိ၊ ။သောဇနာ၊

သဿပတ္တိံ၊ ဗလသဿပတ်ကို၊ တိလကဘူဟေ၊ မှန်ကူတန်ဆာသဘွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ရာဇာတ္ထုဒ္ဓါရကောဌကဋ္ဌာနေ၊ မင်းဥယျာဉ်ထံခါး မှန်၏တည်ရာဖြစ်သော၊ တသ္မိံဌာနေ၊ ၌။

ခွါရသမီပေ ကတော ကောဋ္ဌကော ခွါရကောဋ္ဌကော၊ ကုသ-အက္ခော
သေ၊ဋ္ဌကော။သကာရဿ ဋ္ဌကာရော ကောဋ္ဌကောတိ ဂေဟဝိသေသော။ ။
ဟူရကား တံခါးအနီး၌ လိုဏ်ကို 'ခွါရကောဋ္ဌက'ဟူသည်။

မဟာဗောဓိကိုရိုက်သော အခြင်းအရာကို ထင်ရှားပြလိုရကား ကထံ
စသည်၌၊ ။အသုံးစုံသောမင်းအဖြစ်ကို မဟာဗောဓိအား ရှေး၌ လှူဘူး
သောကြောင့် ဥပစာရအလို၌ တံခါးစောင့်အသွင်ကို မင်းယူသည်။ ။
သာရတ္ထ။

အနုပုဗ္ဗ ဝိပဿနံ၊ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်စေအပ်သော ဥဒယဗ္ဗယ-အစရှိ
သော ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွင်၊အားထုတ်၍၊ ဝါ၊ဖြစ်စေ၍။

ဥဒယဗ္ဗယ၊ဘင်္ဂ၊ဘယ၊ အာဒိနဝ၊နိဗ္ဗိဒါ၊ မုစ္ဆိတုကမျတာ၊ ပဋိသင်္ခါ၊သင်္ခါ
ရပေက္ခာ၊အနုလောမဉာဏ်ကို 'အနုပုဗ္ဗဝိပဿနာ'ဟူသည်။

သုခိယေ၊သည်၊ အတ္ထံ၊အတ္ထတောင်သို့၊ ဂမိတေ၊ရောက်သည်ရှိသော်၊

'အတ္ထ'ဟူသည်ကား အပရဂေါယာန်ကျွန်းလယ်၌ တောင်အမည်တည်း။
ယင်းသို့ 'နေ'ရောက်လျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်၌ နေပျောက်ကွယ်ရကား 'အတ္ထံဂမိတေ
ပန သုခိယေ'ဟူသည်။

ဗောဓိပတိဋ္ဌာနာ၊ ဗောဓိပင်မြေ၌ တည်သည်နှင့်၊ သဟ၊ကွ။

'သဟယောဂ'၌ တတိယာ ဖြစ်သင့်လျက် ဝိဘတ်ပြန်၍ 'ပဉ္စမိဝိဘတ်'ဖြစ်
သည်၊ဋီကာ။ ။'မဟာပထဝီ အကမ္ဘိ'ဟူသည်ကား နိဒဿနနည်းမျှသာ။
ယင်းမှတစ်ပါး များစွာသော အံ့ဘွယ်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်သည်သာ။ ။သာရတ္ထ၊
မဟာဝင်။ ။အကျယ်ကို ယင်းတို့မှာရှု။

ဟိမဝဂ္ဂေ၊ ဦး၊ သန္နိသီဒိ၊ နတ်၏။ (ဆီးနှင်းတိုက်အတွင်း၌ တည်သည်
ဟူသို)။ ။နဘံ ဝိဂတဝလာဟကံ ဟောတိ၊သမ္ပန္၊ ။ဇလန္တံ၊တောက်ပ
ကုန်လျက်။ ဝိဇ္ဇ၊ဇန္တာ၊ပြန့်ကုန်လျက်။ ဝါ၊ထိုမှဤမှသွားကုန်လျက်။နိစ္ဆိ
ရိံသု၊ ထွက်ကုန်၏။

နိပုဗ္ဗသရဇိဘ်ကား ဂတုတ္ထ။

ပဿိံသု၊ထင်ကုန်၏။

ဒိသ၊ဓာတ်ကို ပဿ-ပြုသည်။ သက္ကာ၊အနက်ဟော။ ပဿိံသုတိ ပညာ
ယိံသု။ ။ဋီကာ။

ဒိပဝါသိနော၊ သိဟိန္ဒြကျန်း၌နေကုန်သောလူတို့သည်။

‘ဒိပဝါသိနော’ဟု သာမန်ဆိုသော်လည်း သိဟိန္ဒြကျန်းကိုသာယူ။ တမ္ဗ
ပဏ္ဏိဒိပဝါသိနော—ဇွင့်။ ။သာရတ္ထ။

ဥတ္တရသာခတော၊ မြောက်ကိုင်း၌၊ ဌိတံ၊ သော၊ ထည့်၊ ကော၊ သော၊
ဗလံ၊ သည်။ ပစိတွာ၊ ရင့်၍၊ ဝါ၊ မှည့်၍၊ သာခတော၊ မှ၊ မုန့်၊ ၏။

ပဏ္ဏံ ပါစိနသာခါယ၊ ပေက္ခတံ ပဏ္ဏမက္ခတံ။ ။

ဟုမဟာဝင်၌ အရှေ့ဘက်ကိုင်းမှဟူ၏။ ယင်းကိုသာရတ္ထဒိပနိ၌ ကေစိ—ဟူ၏။

မရရပံသု၊ နူးညံ့၊ သိမ်မွေ့၊ သည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်အပ်သောမြေမှုန့်ကို၊

‘မရရ’ကား ပီယ၊ ဟော၊ သာဒုမိ မရရော ပီယေ။ ။အဘိဓာန်။

မဟာအာသနဋ္ဌာနေ၊ အရှေ့နံပါး မဟာသိလာသနတည်ရာအရပ်၌။

‘မဟာသိလာသနဋ္ဌာနေ’ဟုလိုလျက် သိလာပုဒ်ကိုချေ၍ မဟာအာသနဋ္ဌာ
နေ—ဟူသည်။ ။ထို့ကြောင့် ‘မဟာအာသနဋ္ဌာနေတိ ပုဗ္ဗပဿေ မဟာ
သိလာသနေန ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ’မိန့်၊ ဋီကာ။ ။ယင်းမဟာသိလာသနကား
မဟာဗောဓိဓန္ဓာအရှေ့ဘက်နံပါးကိုမှီသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာတို့၌ ‘ပုဗ္ဗပဿေ’
ဟူသည်။ ။ယောဇနာ၌ကား ‘မဟာဗောဓိအာသနဋ္ဌာနေ’ ပါဠိရှိသောဟူ၏။
မဟာဝင်၊ ယင်းဋီကာ။ ဗောဓိဝင်၊ ယင်းဋီကာတို့၌လည်း ဋီကာများနှင့်အညီ
ရှိသောကြောင့် မသင့်။

ဣဿရနိဗ္ဗာနပိဟာရေ၊ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟု ဆိုအပ်သော ကဿပဂိရိ
ကျောင်းတိုက်၌။

ယင်းကို ပုဗ္ဗသင်္ကေတ၊ ပုဗ္ဗဝေါဟာရ—အစွမ်းဖြင့် သို့ဆိုသည်။ ယခုကာလ၌
ယင်းကျောင်းတိုက်ကား ‘ကဿပဂိရိ’ဟုထင်ရှားသည်ဟူ၏။ သာရတ္ထ။ ။
မဟာဝင်၌ ‘ဣဿရသဗ္ဗေဓာရာမ’ဟူသည်ကို ကေစိ—ဟူ၏။ ၎င်း။ ။ကာဇရ
ရွာကား ယခုကာလ၌ ‘ကက္ကရွာ’မည်သည်ဟူ၏။ ။ယောဇနာ။

ယောဇနိယအာရာမေသု၊ အနုရာဓမြို့၏ ထက်ဝန်းကျင် တယူဇနာ
အတွင်း၌ ပြုအပ်သော အရံတို့၌။

ယောဇနဿ အန္တော ကတာ အာရာမာ ယောဇနိယအာရာမာ—ပြု။ ။
သာရတ္ထ။

အကြင်ကြောင့် သင်္ဃမိတ္တာထေရ်ကိုပင့်ခေါ်၏။ ထိုကိုပြုလိုရကား ဧဝံ
စသည်မိန့်။

သမန္တာ၊ မှ။ မဟာဗောဓိ၌၊ သည်။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ သော်၊ သမ္ပနံ၊ ၎င်း။

အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် သိဟိန္ဒုကျန်း၌အရိဋ္ဌမထေရ်-စသည်
တို့သည် မဟာခံဟိန္ဒုမထေရ်ထံသင်၍ ဝိနယပကတညူအဖြစ်ကို ပြခြင်း
၌ တကြာယ မနုပုဇ္ဇိကထာ-စသည်ကို ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့သော အခြင်း
အရာ၏ မထင်ရှားသေးရကား ယင်းကိုထင်ရှားစွာပြခြင်း၌ အထေက
ဒိဝသံ ရာဇာ-စသည်၌။

တဿာရညော၊ အား၊ ၏၊ သည်၊ ပေး၊ လောဟပါသာဒဌာနံ၊
လောဟပါသာဒကိုဆောက်လုပ်အပ်လတံ့သော အရင်သို့။

ယင်းကို ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းပင် ဆောက်လုပ်အပ်လတံ့ဖြစ်သော်လည်း
ပန်းပူဇော်သောအခါ၌ မရှိသေးရကား ‘အနာဂတေ’ဟူသည်။ ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံး
စောင်၊ သာရတ္ထ။ ။ ဗုဒ္ဓဂါမဏိအဘယမင်း ဆောက်စေ၏ဟူသည်ကို ကေစိ
ဟူ၏။ ။ ၎င်း။

တံ ဒိသ္မာ သုမနော ရာဇာ၊ အာဂမ္မာ ရာမမုတ္တမံ။
အလေခ တုလျံ ကာရေသိ၊ လောဟပါသာဒမုတ္တမံ။ ။
ဟု မဟာဝင်၌လည်း ကေစိဝါဒကိုပင်ဆို၏။

စမ္ပကဝုပ္ပါနိ၊ စကားပန်းတို့ကို၊ ပုဇ္ဇဟိ၊ စကားပန်းတို့ဖြင့်၊ ပူဇေတွာ၊
ဝန္တိ၌ အာဂါဒိကာနံ မဟာစေတီယံ၊ ထည့်၊ သဗ္ဗနံ၊ ။ ပိတေ။

အာဂါဒိကာနံ၊ လာလတံ့သော ခေတ်တော်တို့၏၊ မဟာစေတီယံ၊
ကို၊ ပေး။

နောင်တည်လတံ့သော မဟာစေတီကိုသာ ရှိခိုးသည်။ မဟာစေတီ မတည်
သေးသော ‘မြေအပြင်’ကို ရှိခိုးသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ချေးအရာတို့၌ကဲ့သို့
‘ပူဇေသိ’ဟု ပူဇာမျှကို မဆိုမူ၍ ပူဇေတွာ၊ ဝန္တိ-ဟု အထူးဆိုသည်ဟူလို။ ။
ရှေး မဟာဝိဟာရဌာန၌ ပူဇာမျှကိုသာပြုရကား နောင်သင်္ဃာ၏လည်း နဝက
အဖြစ်၊ အဝန္တိတဗ္ဗအဖြစ်ကိုပြသည်။ မဟာစေတီတည်ရာဌာန၌ အထူးပြုရကား
သဘာဝဝိသိဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့် နောင် ‘မေတ္တေယျ’စသော ဘုရား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့ကိုကား ‘ဗုဒ္ဓဘာဝက္ခဏ’ကိုရည်၍ ရှိခိုးထိုက်သည် အဖြစ်ကို
ပြသည်။

ပုရိမေ ပန၊ မဟာဝိဟာရဌာနေ ပူဇာမတ္တဿေဝ ကတတ္တာ အနာဂတေ
သံဃဿာပိ နဝကတာ အဝန္တိတဗ္ဗတာစ ပကာသိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အနာ
ဂတေ ပန မေတ္တေယျာဒိဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ ဗုဒ္ဓဘာဝက္ခဏံ ဥပ္ပိဿ ဝန္တိတဗ္ဗာဝ၊
သဘာဝေန ဝိသိဋ္ဌပုဂ္ဂလက္ခာဟိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။ ပိတေ။

နေတ္တာ၊ မြေးတော်ဖြစ်သော။

န၊ အက္ခရာ၌ သေရနှင့်သာ နေတ္တာဟုလိုသည်။ ။နဟ—ဗန္ဓုနေ၊ ရိတု၊ နိ-နယဝါ။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။

ဒုဠဂါမဏိအဘယမင်းကား ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း၏ ‘မြေးတော်’အရင်း မဟုတ်၊ ယင်းညီတော် မဟာနာမင်း၏ ‘မြေးတော်’အရင်းတည်း။ ။မဟာနာဂ မင်းကား ရောဟဏဇနပုင်ငယ် မဟာဂါမ၌ မင်းမူသည်။ ယင်းသား သဠာ လာယကတို့ဿ။ ယင်းသား အဘယ၊ ယင်းသား ကာကဝဏ္ဏတိဿ၊ ယင်း မင်းလေးယောက်တို့ကား မဟာဂါမ၌ပင်မင်းမူကုန်သည်။ ။ကာကဝဏ္ဏတိဿ မင်းသား ဒုဠဂါမဏိ အဘယမင်းကား ‘အနုရာဇမ္ဗူ’၌ မင်းမူသည်။ အကျယ် ကိုမဟာဝင်မှာရှု။

အဿသသနဿ၊ ဇာ၊ မူလာနိပန၊ အခြစ်တို့သည်ကား၊ နတာဝဩတ ရန္တိ၊ သက်ဆင်းကုန်ပြီးသည်မဟုတ်။

‘ဩတရန္တိ’ကား အတိတ်၌ ဝတ္တမာန်။ သာရတ္ထ၊ ။တာဝကား ငတ္တဗန္ဓ ရာပေက္ခ။

ယခုကား သက်ဆင်းပြီးသည် မဟုတ်၊ သက်ဆင်းသည်ကို သိရအံ့ သော အခါရှိ၏-ဟူသောအနက်ကိုပြသည်၊ ထိုကြောင့် ကဒါ ပန-စသည်မိန့်၊ ဝါ-တာဝကား တာဝဒေဝကဲ့သို့ တံခဏအနက်၌ နိပါတ်၊ ထိုကြောင့် တာဝ၊ ထိုခဏ၌၊ နဩတရန္တိ၊ သက်ဆင်းကုန်ပြီးသည် မဟုတ်၊ သမ္ပန၊ ဩတရန္တိကား ယင်းနှင့်ယှဉ်ရကား အတိတတ္ထကိုပြရှမ်းနိုင်သောကြောင့် ယင်း၌ ဝတ္တမာန်၊

အတ္ထပ္ပကာသနသမေတ္ထ အတိတေ ကာလော ငတ္တမာနာ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဘယံ တဒါ န ဘဝတိ၊ ဘယံ တဒါ န အဟောသီတိ အတ္ထော။ ။သဒ္ဓနီတိ။

‘မူလာနိ ပနဿ တာဝ ဩတရန္တိ’ဖြင့် ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဘုရားရှင် သာ သနာတော်သည် တည်ကာမျှဖြစ်ပြီ၊ မြဲမြံစွာကား မတည်သေးဟုပြသည်။ ။ သာရတ္ထ။ ။ညီနောင် ငါးကျိပ်ငါးနှင့်တကွ ‘စေတီယံတောင်’၌ ဟောင်းပြီ သော ‘အရိဋ္ဌမထရ်’ကိုရည်၍ “မဟာအရိဋ္ဌော ဘိက္ခု”ဟူသည်။ ဦးကာ။

တေသ္မိံကဗ္ဗေ၊ ထိုသီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဝိနည်းကိုချင့်ပြသခြင်းအဖို့၌၊ ဧတ္ထ တေသ္မိံကဗ္ဗေ-စွဲ၊ ။မေဃဝဏ္ဏာဘယဿ၊ မေဃဝဏ္ဏာဘယမင်း၏၊ အမတ္တဿ၊ ။ဦးကာ၊ ယောဇနာ၊ ။ဝါ-မေဃဝဏ္ဏာဘယဿ၊ မည်သော၊ အမတ္တဿ၊ ။ ပရိဝေဏဋ္ဌာနေ၊ ပရိဝေဏတည်ရာအရပ်၌၊

ယင်းကား မဟာနာမမင်း၏ အမတ်တည်း။ ယင်းကား မဟာဝိဟာရ
ကျောင်းတိုက်၌ များစွာသော ပရဝုဏ်တို့ကိုပြုသည်။

အာနေတွာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရုံ၊မေဃဝဏ္ဏာဘယော တု သော။
မဟာဝိဟာရေ နေကာနိ၊ပရိဝေဏာနိ ကာရယိ။ ။မဟာဝင်။

အရှင်‘ဗုဒ္ဓဃောသ’လက်ထက် အစွမ်းဖြင့် အမစ္စဿ ပရိဝေဏဋ္ဌာနေ-ဟူ
သည်။ယင်းစဉ်ကာလ၌ မရှိသေးဟူလို။

အမစ္စဿ ပရိဝေဏဋ္ဌာနေတိ သမ္ပတိ ကာလဝသေနာဟ။ ။ဝဇီရ။

မဏ္ဍပ ပကာရံ၊မဏ္ဍပ်နှင့်အတူ။ ဝါ၊တုသော။

‘ပကာရ’သဒ္ဒါကား သဒိသတ္ထ။သာရတ္ထ။ ။ပကာရော တိုလျဘောဒေသု။
အဘိဓာန်။

သဗ္ဗတာဠာဝစရ၊အလုံးစုံသောတူရိယာဘဏ္ဍာတို့ကို၊(ဌာန။ပစာ)။
သာသနဿ၊ဇာ။ဩတရန္တာနိ၊ကုန်သော၊မူလာနိ၊တို့ကို၊ ပဿိဿာမိ၊အံ့။

ယင်းဖြင့် သာသနာတော်၏ မဖောက်မပြန် မြဲမြံစွာတည်သောအခြင်းအရာ
ကို ကြည့်ရှုအံ့ဟုပြသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဒက္ခိဏာဘိမုခံ၊ ဥတ္တရာဘိမုခံတို့ကား ဘာဝနသုံး ပညတ္တံ ဟောတိ၌
စပ်။ ။ပတ္တာသနေ၊လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌၊ တေနသမယေန၊ပ။နိဒါနံ၊
တေန သမယေန၊ပ။မူလေ-ဤသို့အစရှိသော ငါးနည်းပိဋကတ်၏နိဒါန်းကို၊
အဘာသိ၊ရှုတ်၏။

‘ဣတိ’သုံးလုံး တလုံးကား ဝိပလ္လာသတ္ထ။တလုံးကား နိဒဿနတ္ထ။တလုံး
ကား အာချတ္ထ။ •

အာကာသံ၊သည်။ မဟာဝိရဝံ၊ကြီးစွာသောအသံကို၊ ဝိရဝိ၊ဇာ။

မင်္ဂလာနိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော စိတ်နှလုံးကို ဆောင်တတ်
သော သာယာသောအသံသည် ကောင်းကင်၏ အသံကဲ့သို့ဖြစ်ရကား ယင်း
သို့ဆိုသည်။ ။အသံကိုဖြစ်စေတတ်သော တစုံတခု ‘ကောင်းကင်’မည်သော
တရားမရှိ။ ‘အာကာသဂတ’ဖြစ်သော ‘ဥတု’အထူးသည် ဖြစ်စေအပ်သော
‘မိုဗ်းခြိုးသံ’ ဟုယူ။ ဝိမတိ။ ။မိုဗ်းတိမ်ကင်းသော အညစ်အကြေးမရှိသော
‘ကောင်းကင်’မည်သည်အဖြစ်ကြောင့် ယင်းသို့ဆိုသည်။ ။ကောင်းကင်မည်
သည် အသံမြဲတတ်သော ‘တရား’ဟုတ်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

မဟာအရိဋ္ဌမထေရ်၏ ဝိနယပကာတညူအဖြစ်ကို နိရုံးချုပ်လိုရကား
ဇဝံ-၈သည်။

ဝေဝ ဝတ္ထုသနသု ဝိနယပိဋကံ ပကာသေသိ၊ ပကာသေတွာဝ ပရိ
နိဗ္ဗာသိ-သမ္ပန္နံ။ ပစ္စေကဂဏ္ဍိဟိ၊ အသိးအသိးဂိုဏ်း၏ ငေရာဖြစ်ကုန်
သော၊ ဝါ၊ ဂိုဏ်းရှိကုန်သော။

ပစ္စေကံ ဂဏာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ ပစ္စေကဂဏ္ဍိနော-ပျိ။ ၊ ၎င်း။

‘ပဌမကတ္တိကပဝါရဏဒိဝသေ။ပ။ဝိနယပိဋကံ ပကာသေသိ’ကို ဝိနည်းကို
ပို့ချခြင်းငှါ အားထုတ်သန့်ကိုရည်၍မိန့်သည်။ ။ယင်းနွေပင်အကုန်ပြီးသည်
မဟုတ်။ဝိနယံဝါစေတုံ အာရဇ္ဈဒိဝသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ဝိတေ။

သတ္တု၊ ။ ။ ကရုဏာ ဂုဏ ပရိဒီပကံ၊ မဟာကရုဏာဘော်တည်း
ဟူသော ဂုဏ်ကိုပြတတ်သော။

ဆေးသမားသည် သူနာတို့၌ ကရုဏာဖြင့် ‘ကုစားခြင်း’ကို ရှေးရှု၍ ကင်း
သော ‘ဆန္ဒဒေါသ’ရှိလျက် စက်ဆုပ်အပ်သော ‘အမာ’ လျှို့ဝှက်အပ်သော
အရာတို့၌ ဆေးလိမ်းကျံခြင်း စသည်ဖြင့် ကုသ၏သို့ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း
‘ကိလေသာ’တည်းဟူသော အနာသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၌
ကရုဏာတော်ဖြင့် ကိလေသာတည်းဟူသောအနာမှ လွတ်စေတော်မူလိုရကား
မပြောဆိုထိုက်ကုန်သော လျှို့ဝှက်အပ်သောအရာ၌ မှီကုန်သော မလျောက်ပတ်
သော စကားတို့ကိုလည်း ပြောဆိုတော်မူလျက် ‘ဝိနည်းပညတ်’ဖြင့် သတ္တဝါ
တို့၏ ကိလေသာတည်းဟူသောအနာကို ကုစားတော်မူခြင်းကြောင့် ယင်းသို့
ဟူသည်။သာရတ္ထ။ ။ကရုဏာတော်ကား အကြောင်း၊ ဝိနည်းပိဋကတ်ကား
အကျိုး။ထိုကြောင့် ‘ပရိဒီပကံ’ဟူသည်။

အနုသိဉ္စိ ကရာနံ၊အဆုံးအမတော်ကိုပြုကုန်သော၊ဝါ၊ကျင့်ကုန်သော၊
ဝါ၊လိုက်နာကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကာယ၊ပ၊ဝိနယံ၊ ကာယဒွါရ၌ လွန်
ကျူးသည်၏ အငွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ကမ္မကိလေသာ၊ ဝစီဒွါရ၌ လွန်ကျူး
သည်၏အငွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ကမ္မကိလေသာတည်းဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်း
ကို ဆုံးမတတ်သော။ ဝါ၊ တုန်လှုပ်သော ကာယဒွါရ၌၊ပ၊ဖြစ်သော ကမ္မ
ကိလေသာကို ဆုံးမတတ်သော။

ကာယကမ္မ ဝစီကမ္မာနိစ တာနိ ဝိပုဋ္ဌိတာနိစာတိ တုထာ၊တာနိ ဝိနေတိတိ
တထာ-ပျိ။ ။‘ကမ္မ’ကား စေတနာယုတ္တကမ္မ။ယင်းကား ကာယဝစီဒုစရိုက်။
ထိုကြောင့် ‘ဒုစ္စရိတသံကိလေသ’ကို ကာယဝစီကမ္မ-ဟူသည်။ ။သို့ယူမှ
ဝိနယေ ဒုစ္စရိတသံကိလေသပဟာနံ ဝုတ္တံ-ဟူသည်နှင့်ညီမည်။ ။ထိုကြောင့်
ကာယဝစီဒွါရေသု အဇ္ဈာစာရဝသေန ပဝတ္တဿ ကိလေသဝိပုဋ္ဌိတဿ ဝိနယ
ကရံ-ဇွင့်။ ။သာရတ္ထ။

ယင်းအခါ စည်းဝေးသော မထေရ်တို့ဂုဏ်ကိုပြလိုရကား တေပိ ခေါ်-
စသည်၌။

တေပိခေါ်။ ပ။ သမာဂမေကား-ရုက္ခိယ။ တေပိကိုဂါထာ၌မဟာထေရာ
နှင့် တာသိံ သမာဂမေ သမာဂတာ။ သမ္ပန္နံ။ ၊ ဥတ္တမတ္ထံ၊ မြတ်သော မဂ်၊
ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော သဘောကို။ (အတ္တသဒ္ဓါ သဘာဝတ္ထ)။ ၊ အဘိညာ
ယ။ သုးသောမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ ရာဇိနော၊ ဒေဝါနံ ပိယတိဿ
မင်းကို။

ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ ၊ ဇီကာ။

မဟေသယော၊ ကုန်သော။ တေပိ မဟာထေရာတို့သည်လည်း။ အာ
သောကံ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသောအရောင်အလင်းကို။ ပ။ နိဗ္ဗာယိံ သု၊ ကုန်ပြီ။

ယင်းတွင် အရှင်မဟာမဟိန္ဒထေရ်ကား ‘တဆဲ နှစ်ဝါ’ရှိလျှင် သီဟိုဠ်ကျွန်း
သို့ ကြွလာ၍ ယင်း၌နေ၍ နှစ်ဝါရှိလျှင် ဝိနည်းကိုတည်စေသည်။ ။ ခြောက်
ဆဲ နှစ်ဝါရှိသောအခါ ‘ဥတ္တိယမင်း’လက်ထက် ဧတိယတောင်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြတော်မူသည်။ ။ ဇီကာ၊ မဟာဝင်၊ ဒီပဝင်။

အညေပိ၊ မဟာမဟိန္ဒစသော မဟာထေရ် ခြောက်ကျိပ် ရှစ်ပါးတို့မှ
တပါးသည်းဖြစ်ကုန်သော။ ၊ ဝိတေ။

ထိုမထေရ်တို့သရုပ်ကိုပြလိုရကား တေသံ ထေရာနံ-စသည်၌။ ၎င်း။

တေသံ ထေရာနံ၊ ထိုခြောက်ကျိပ် ရှစ်ပါးသော မဟာမဟိန္ဒ-စသော
မဟာထေရ်တို့၏၊ အန္တေဝါသိကာစ၊ မဟာအနိဋ္ဌစသောတပည့်တို့သည်
၎င်း။ မဟာအနိဋ္ဌထေရ်ဿ၊ ၏။ အန္တေဝါသိကာ၊ ကုန်သော။ တိဿဒတ္တ
ကာဠသုမနဒိဃသုမနာဒယောစ၊ တို့သည်၎င်း။ အန္တေဝါသိကာနံ၊ ရှစ်ပါး
သောအခြင်းအရာဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောတပည့်တို့၏၊ အန္တေဝါသိကာစ၊ တို့
သည်၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့၊ ဝုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော တကြာယံ အာစရိယပရမ္ပရာ
စသည်ဖြင့် ဆရာစဉ်ဆက်ကိုပြရာ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ တတော မဟိန္ဒော
ဣဋ္ဌိယော-စသောဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ တေနုဂုတ္တံ
စသည်ကား လက္ခဂုဏ်၊ ဝါ၊ အထက်အောက်ညှိသည်။

ဤသို့ ဇနုဒိပေ တာဝ အစ၊ ယာဝဇ္ဇတနာ အာနေထိ-တိုင်အောင်သော
စကား အငြိဖြင့် ကေနာဘာတံ-ဟူသော ပြဿနာကို အကျယ်အားဖြင့်

ခွဲခြမ်းဝေတန်ပြီး၍ ယခုအခါ ကတ္တ ပတိဋ္ဌိတံ-ဟူသောပြဿနာကိုဖြေလို
ရကား ကတ္တ ပတိဋ္ဌိတန္တိ-စသည်မိန့်။ ၊သာရတ္ထ။

တေသဒိဝ၊ ခြင်္သေ့ဆီကဲ့သို့။

တေလသဒ္ဓါ နှမ်းဆီ၌ မုချ၊ တပါးသောဆီ၌ကား ဥပစာ။

ဣမိနာ တိလတေလဇေ နိပ္ပနိယာယတော ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အညေ ရေဏှ
တေလာဒယော ရုဇ္ဇိဝသေန တေလန္တိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဒီပဝင်္ဂီကာ။ ။ဤ၌
ကား ခြင်္သေ့ဆီ။ ။တေလမိဝါတိ သီဟတေလမိဝ၊ သာရတ္ထ။ ။ဤသကမ္ပိ၌
အပိကား သမ္ဘာဝနာ။ ။ယောဇနာ။

နပုဗ္ဗရတိ၊ မလျှောကျ၊ ဝါ၊ မမေ့။

န ပုဗ္ဗရတိတိ နဂလတိ၊ န ပမုဿတိတိ အတ္ထော။ ။ဝိမတိ။

အဒိမတ္တသတိဂတိမိတိမန္တေ သု၊ လွန်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပိဋ
ကတ်သုံးခုကိုသင်ပြီး၍ ဆောင်ရွက်နိုင်သောသတိ၊ သင်ရွက်နိုင်သောဂတိ၊
ဆုံးဖြတ်၍ သင်ရွက်နိုင်သော ဥာဏ်ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ပညာဟူသောဂတိ၊
သင်ခြင်း၊ သရဇ္ဈာယင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း၊ လုံ့လရှိကုန်သော။ ၊သာရတ္ထ။

ဣမဿစ ထေရဿ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဂဟေတွာ ဓာရဏကသတိ အညေဟိ ထေ
ရေဟိ ဗလဝတရာ အဟောသိ၊ တသ္မာ သတိမန္တာနံ အဂ္ဂေါ နာမ ဇာတော။
အယမေဝါယသ္မာ ကေပဒေ ဌတွာ သဋ္ဌိပဒသဟဿာနိ ဂဏှန္တော သတ္တာ
ရာ ကထိတနိယာမေနေဝ သဗ္ဗပဒါနိ သဉ္ဇာနာတိ၊ တသ္မာ ဂတိမန္တာနံ အဂ္ဂေါ
နာမ ဇာတော။ တဿေဝ စာယသ္မတော ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှနိရိယံ သဇ္ဈာယန
ဝိရိယဉ္စ သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနာဒိဝိရိယဉ္စ အညေဟိ အသဒိသံ အဟောသိ၊ တသ္မာ
မိတိမန္တာနံ အဂ္ဂေါ နာမ ဇာတော။ ။အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ အဒိ၊ ပ၊ မန္တေ သု၊ လွန်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသော သင်ခြင်း၊ ဆောင်
ခြင်း၌ သတိ၊ သဒ္ဓါအနက်ကိုခွဲခြမ်းဝေတန်၍ယူခြင်း၌ ဥာဏ်၊ သင်ခြင်း၊
ဆောင်ခြင်း-စသည်၌ လုံ့လရှိကုန်သော။ ။ဝိမတိ။ ။လဇ္ဈိသု၊ မကောင်း
မှုမှရှက်တတ်ကုန်သော၊ ကုက္ကုစ္စကေသု၊ အဏုဗြူ၊ မူလောက ကုန်သော
အပြစ်တို့၌ အပြစ်အားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အပ်၊ မအပ်ကို
ရှိ၍ အလို့၊ လို့ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ သာရတ္ထ။ ။ဝါ၊ အပ်မည်၊ မအပ်
မည်ဟု စုံစမ်းသောအားဖြင့် အလို့၊ လို့ကိုပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝိမတိ။ ။
သိက္ခာကာမေသု၊ သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ သိက္ခာသုံးပါး
ကိုနှစ်သက်မြတ်နိုး၍ ကျင့်တတ်ကုန်သော။ ၊သာရတ္ထ။

သိက္ခာ၊ ဘမာနန္တိ တိဿော သိက္ခာ ကာယမာနာနံ ဝိယာယိတွာ
သိက္ခန္တာနန္တိ အတ္ထော။ ။ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

တသ္မာ စသည်ကား လက္ခရုဏ်၊ ဟိကား ဒဠိ၊ ဝါ-ဝိတ္ထာရ။ ။ မာတာ
ပိတုဌာနိယော၊ မအပ်သောအရာမှဖြစ်၍ အပ်သောအရာ၌ တည်စေခြင်း
ကြောင့် မိဘတို့အရာ၌ တည်သည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးတို့ကို မကောင်းသည်မှဖြစ်၍ ကောင်းသည်၌ တည်
စေကုန်၏သို့ ဝိနည်းမှီရသည်လည်း မအပ်သည့်အရာမှဖြစ်၍ အပ်သည့်အရာ၌
တည်စေခြင်းကြောင့် ကုလပုတ္တတို့၏ မိဘသဖွယ်ဖြစ်သည်ဟူလို။

ယင်းကိုမြဲစေလိုရကား တဒါယတ္တော ဟိ-စသည်မိန့်။ ။ ဝိမတိ။

နေသံကုလပုတ္တာနံ-စွဲ၊ ပဗ္ဗန္ဓာ၊ ပ၊ ကုသလတာ၊ ရှင်သာမဏေအဖြစ်၊
ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်၊ ငတ်ကြီးဝတ်ငယ် အာစာရဂေါစရ၌ လိမ္မာသောသူ၏
အဖြစ်သည်။

စုဒ္ဒသခန္ဓကဝဋ်ကား ဝတ္ထုကြွင်းသောဝတ်ကား ပဋိပတ္တိ၊ ဝေဠုဒါန စသော
မိစ္ဆာဇီဝကို၎င်း၊ ကာယပါဂဗ္ဗိယ-စသည်ကို၎င်း၊ မပြုခြင်းဖြင့် အချင်းခပ်သိမ်း
အနာစာရကို ကြဉ်၍ ‘သမဏသာရပွ’ဖြစ်သော ကာယိက၊ ဝါစသိက-အဝီ
တိက္ကမသည်၎င်း၊ သတ္တုဝါရဝ-စသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အဘိသမာ
စာရိကဝတ်တို့၌ အရိအသေ ပြုလေ့ရှိသော သူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း အာစာရ၊
ကလျာဏမိတ္တဟူသော ဥပနိဿယဂေါစရ၊ စက္ခုန္ဓြေ-စသည်ကို စောင့်စည်း
ခြင်းဟူသော အာရက္ခဂေါစရ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော ဥပနိဗန္ဓဂေါစရ သည်
ဂေါစရမည်၏။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။

တဒါယတ္တာ၊ ထိုဝိနည်းမှီရပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်၏။ အဿ ဝိနယဓရဿ-စွဲ။
ဝိနယ ပရိယတ္တိ၊ ဝိနည်းသင်ခြင်းကို၊ ဋီကာ။ ။ ဝါ၊ ဝိနည်းပိဋကတ်ကို။
ဝဇီရ၊ ဝိမတိ။

အလမ္ဘိတာ၊ အညာဏတာ ကုက္ကုစ္စပကတာ၊ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိ
တာ၊ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယ သညိတာ၊ သတိသမ္မောသ ဟူသော ‘အာပတ်’
သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းခြောက်ပါးတို့ဖြင့် ဝိနည်းမှီရပုဂ္ဂိုလ်သည် အာပတ်သို့
မရောက်ရကား မပြတ်၊ မကျိုး၊ မပြောက်၊ မကျားသဲ စင်ကြယ်သော သီလရှိသော
ကြောင့် ‘အတ္တနော။ ပ။ သုရက္ခိတော’ဟူသည်။

ကုက္ကုစ္စပကတာနံ၊ ကုက္ကုစ္စသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ပ။ ပဋိဿ
ရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။

ဝိနည်းစိုရ်သည် ထိုထိုအရပ်မှ လာကုန်သော ‘ကုက္ကုစ္စပကတ’ရဟန်းတို့ကို ကုက္ကုစ္စကိုပယ်ဖျောက်၍ ‘ဒေသနာဂါမ်’ကို ဒေသနာကြားစေ၍ ‘ဂုဠာနဂါမ်’မှ ထစေ၍ သီလစင်ကြယ်သောအဖြစ်၌ တည်စေနိုင်ရကား ‘ကုက္ကုစ္စပ’ဟောတ်’ဟူသည်။

ဝိသာရဒေါ၊ကင်းသောကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။

ဝိဂတော သာရဒေါ ဘယံ ဧတဿာတိ ဝိသာရဒေါ-ဌ။ ။ယင်းသို့ဆိုသော် အပြစ်ရှိ၏။ ။ယင်းသို့ကား အပြစ်မရှိဟုသိ၍ ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းရကား ‘ဝိသာရဒေါ သံဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတ်’ဟူသည်။

ပစ္စတ္တိကော၊ မိမိ၏၎င်း၊ သာသနာတော်၏၎င်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သူတို့ကို။

‘အမူလက’ဖြစ်သော အန္တိမဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာတတ်သော ‘မေတ္တိယ ဘုမ္မဇကရဟန်း၊ ဝနုလိစ္ဆဝီ’တို့ကဲ့သို့ သူသည်၎င်း၊ အလုံးစုံသော ဒုဿီလပါပ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း ‘အတ္တပစ္စတ္တိက’ ဖောက်ပြန်သော အယူရှိသော အင်္ဂုဠရဟန်း၊ ကဏ္ဍကသာမဏေ ဘုရားရှင်သာသနာမဟုတ်သည်ကို ဘုရားရှင်သာသနာဟု ပြောဆို ချီးပင့်တတ်သော ‘ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်း မဟာသင်္ဂီတိဂိုဏ်း’ စသည်တို့ကဲ့သို့ သူသည် ‘သာသနပစ္စတ္တိက’ဉာဏ်။

ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိတိ ပစ္စတ္တိကာ။ အဋ္ဌကထာ။ ။အတ္ထ ပတ္တ ယာစနာယံ၊ အတ္ထေတိ အတ္ထယတိ အတ္ထောပ၊ ပဋိပက္ခမတ္ထယန္တိ ဣန္ဒြိယန္တိတိ ပစ္စတ္တိကာ။ သဒ္ဓနီတိ။

သဟဓမ္မန၊ အကြောင်းနှင့် တကွသော စကားဖြင့်၊ (သိက္ခာပုဒ်ကို ပြသည်ဟူလို)။ သုနိဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာနှိပ်ခြင်းကို၊ ကတော၊ ချစ်၊ ထည့်၊ နိဂ္ဂဏှာဘိ၊ ၏။

မသူတော်တရားကို တည်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်အောင်ပြု၍ နှိပ်သည်ဟူလို။ ဋီကာ။

သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ၊ သာသနာတော်သုံးပါးဟုဆိုအပ်သော ‘သူတော်တရား တည်ခြင်းငှါ။

ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓ အားဖြင့် သဒ္ဓမ္မသုံးပါးတွင် ပိဋကတ်သုံးပုံ ဟူသော ဘုရားရှင် စကားတော်သည် ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ၊ စုတင်တေရသာ၊ စုဒ္ဓသ ခန္ဓကဝတ်၊ ဒွေအသီတိ ဟောဝတ်သည် ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ၊ မဂ်ဖိုလ်သည် ပဋိဝေဓ သဒ္ဓမ္မမည်၏။’ ယင်းတွင် အချို့ မထေရ်တို့ကား ‘ယော ဝေါ အာနန္ဒမယာ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန

သတ္တဝါ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် သာသနာတော်၏ ပရိယတ်သာမူလဟူကုန်၏။ ။ အချို့မထေရ်ဘို့ကား ‘ဣမေစ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခု သမ္မာ ဝိဟရေယျံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဋိပတ်သာမူလဟု ဆို၍ သမ္မာပဋိပန္န ရဟန်းငါးပါးတို့ ရှိသရွေ့ကာလပတ်လုံး သာသနာတော် တည် သည်ဟူကုန်၏။ ပရိယတ္တိဝါဒီမထေရ်ဘို့ကား ပရိယတ်ကွယ်သည်ရှိသော် သုပ ဋိပန္န ပုဂ္ဂိုလ်အားသော်လည်း ‘ဓမ္မာဘိသယေ’ မရှိဟုဆို၍ ရဟန်းငါးပါးတို့ သည် ပါရာဇိကလေးပါးကို အကယ်၍ စောင့်ကုန်အံ့၊ ထိုရဟန်းတို့သည် သဒ္ဓါ တရားရှိသောအမျိုးသားကို ‘ရှင်ပြု’စေ၍ ပစ္စန္ဓရဇ်၌ ‘ပဉ္စင်း’ခံ၍ ဒသဝဂ်ပြည့် သော် မဇ္ဈိမဒေသ၌လည်း ပဉ္စင်းခံစေကုန်လတံ့။ ။ ယင်းသို့သော နည်းဖြင့် ဝိသတိဝဂ်ပြည့်သော် မိမိလည်း ‘အန္တောနကံ’ပြု၍ ‘သာသနာတော်’ စည်ပင် ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်စေကုန်လတံ့။ ။ ဤသို့ ဝိနည်းမှီရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးပါး သောသဒ္ဓမ္မ၏ စိရဋ္ဌိတိအကျိုးငှါ ‘ကျင့်သည်’ဟူကုန်၏။ ။ သာရတ္ထ။

ပရိယတ်သာသနာတော်မူလ၊ ပဋိပေဓနှင့်ပဋိပတ်ကား ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ ရံခါပဋိပေဓကို ဆောင်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် အများ ပင်ရှိကုန်၏။ ။ ဤရဟန်းကား ပုထုဇဉ်ဟု ‘လက်ညှိုး’ထိုး၍ပြရန်မရှိ။ ပဋိပတ္တိ ပူရကရဟန်းတို့လည်း ရံခါအများပင်၊ ရံခါအနည်းငယ်မျှရှိကုန်၏။ ။ ထိုကြောင့် သာသနာတော်၏ စိရဋ္ဌိတိအကျိုးငှါ ပရိယတ်သာ ပမာဏ။ ပညာရှိ ရဟန်း သည် ‘ပိဋကတ်သုံးပုံ’ကိုသင်ကြား၍ နှစ်ပါးသောပဋိပတ်၊ ပဋိပေဓတို့ကိုလည်း ပြည့်စေသည်။ နွားလား ‘အရာ၊ အထောင်’ရှိငြားသော်လည်း ပဝေဏီပါလက ဖြစ်သော ‘နွားမတခုမျှ’မရှိခဲ့သော် ယင်းအနွယ်အဆက်သည် စပ်၏သို့ ‘ရတင်္ဂ ဓရ ရဟန်း’ အရာ၊ အထောင်ပင် ရှိငြားသော်လည်း ‘ပရိယတ်’ ကွယ်ခဲ့သော် ပဋိပေဓမည်သည်မရှိ။ ရွှေအိုး၊ ငွေအိုးတို့ကို သိစိမ့်သောငှါ ကျောက်ဖျာထက်၌ ‘အက္ခရာ’ကို ရေးလွှားသည် ရှိသော် အက္ခရာမပျောက်သရွေ့ ယင်းတို့ ပျောက် သည်မမည်၏သို့ ပရိယတ်တည်သော် “သာသနာတော် ကွယ်သည်”မည်။ တဘက်ဆည်ကန်ကြီး၏ ကန်ရိုး၊ ကန်ပေါင် ခိုင်လုံသော် ‘ရေမတည်’ဟု မဆို သင့်။ ရေရှိသော် ပဒုမာ-စသော ‘ကြာ’မပွင့်ဟုမဆိုသင့်သကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဟူသော ဘုရားစကားတော်ရှိသော် ‘ပဋိပတ္တိပူရကပုဂ္ဂိုလ်’မရှိဟု မဆိုသင့်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ရှိသော် ပဋိပေဓမရှိဟု မဆိုသင့်။ ။ ထိုကြောင့် ကေန်အားဖြင့် ပရိယတ်သာ ပမာဏတည်း။ ။ သမ္မော၊ သဒ္ဓနီတိ။

န ဟိ ပရိယတ္တိယာ အသတိ ပဋိပေဓော အတ္ထိ၊ နာပိ ပရိယတ္တိယာ သတိ ပဋိပေဓော နုဟောတိ။ ။ ဂူဠဝဂ်အဋ္ဌကထာ။

တေနာဟ-စသည်ကား သာခက၊ ပဉ္စကေ အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ-ဟု အာဓာရထည့်၊

ဆိုအပ်ပြီးသည်မှတစ်ပါးသော အာနိသင်ကိုပြုလိုပြန်ရကား ယောစာပိ-
စသည်နှင့်။ ။စကား-ဝါကျချမှတ်၊ အပိကား သမ္ဘိဏ္ဍနံ၊ တေသံနှင့်စပ်၊
တေသံပိ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏လည်း-ပေး၊ (ဆိုခဲ့ပြီးသော အာနိသင် ငါးပါးကို
ပေါင်း)။ ။ဒါယာဒေါ၊ အမွေခံသည်။

‘ဒါယ’ကား ပိတုသန္တက-စသည်၌ မူချ။ ဤ၌ ဥပစာ။ ။ဒါတဗ္ဗောတိ
ဒါယော၊ ဒါယံ အာဒိယတိဘိ ဒါယာဒေါ-ပျံ။

ဝိနယော၊ ဝိနည်းသင်ခြင်းသည်။

‘ဝိနယ’ကား အာပုပိက-စသည်ကဲ့သို့ ဝိနယပရိယာပုဏနဟော။ ။ဝါ၊
နောက်ပုဒ်ကျေ။ ။ဋီကာ။

ဝါ၊ ဝိနည်းပညတ်သည်။

ဝိနတိတိ ဝိနယော၊ စသည်ဖြင့် အောက်ကနည်းပျံ။ ။ဒင်း၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၊
သံဝရတ္ထာယ၊ ကာယ၊ ဝစီဒါရကို စောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှါ၊
ဟောတိ၊ ။၏။

‘ဝိနည်း’တတ်လျှင် ယင်းဒွါရကို စောင့်စည်းရကား ‘ဝိတိက္ကမ’ နှိုသော
ကြောင့် ဝိနည်းသည် အာဇီဝဝိသုဒ္ဓိအဆုံးရှိသော ‘စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ’၏ အား
ကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သည် ဟူလို။ နောက်၌လည်းဤနည်း။ ။သာရတ္ထ၊
ပရိဝါအဋ္ဌကထာ။

သံဝရော၊ သီလသံဝရသည်။ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်း
မှုတို့ကို ပြုအပ်ပြီး၊ မပြုမီဟု အဖန်တလဲလဲစိုးရိမ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် စိတ်၏
ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော သောက၏
မရှိခြင်းဟူသောအကျိုးငှါ၊ ပါမောဇ္ဇံ၊ အားနည်းသောပီတိသည်၊ ပီတိ၊
အားကြီးသောပီတိသည်၊ ပဿဒ္ဓိ၊ ကိုယ်စိတ်၏ပူပန်ခြင်းမျှငြိမ်းခြင်းသည်၊
သုခံ၊ ကိုယ်စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာသည်၊ သမာဓိ၊ စိတ်၏ တည်ကြည်
ခြင်းသည်၊ ယထာဘူတ ဥာဏဒဿနံ၊ မဖောက်ပြန်ဟုတ်မှန်သော အ
တိုင်း သိမြင်တတ်သောဥာဏ်သည်။

အကြောင်းနှင့်တကွသော နာမ်ရပ်တို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ‘ကင်္ခ’ဝိတရဏ
ဝိသုဒ္ဓိ’သည် အားကြီးသောအကြောင်းဟူလို။

သပစ္စယနာမရူပရိက္ခဟော-ဖွင့်။ဋီကာ။ ။တသမေဓစ နာမရူပါနံ ပစ္စယ
ပရိက္ခဟော ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနာမ၊ သပ္ပိဟံ။ ။ဧဝံ နာနာနယေန ဟိ နာမ
ရူပဿ ပစ္စယ ပရိက္ခဟဏေန တီသု အဋ္ဌာသု ကင်္ခံ ဝိတရိတွာ ဌိတံ ဥာဏံ

ကန္တိဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉ္စ ဣန္ဒြိယိ ယံထာဘူတံ ဥဇဏန္တိပိ သမ္ပဒဿနန္တိပိ ဧတဿေဝ ဝေဝစနံ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။

ဝါ။ မဖေါက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိမြင်တတ်သော တရုဏ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုယူ။ သမာဓိသည် တရုဏဝိပဿနာ၏ အားကြီးသော အကြောင်းဟူလို။ ။သာရတ္ထ၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ။

နိဗ္ဗိဒါ။ ခန္တသက်ခြင်း၊ ငြိမ်းငွေ့ခြင်းဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော ဂုဠာနဂါမိနိ ဗလဝိပဿနာသည်။ ဝိရာဂေါ၊ အရိယမဂ်သည်။ ဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။

မဂ်လေးပါးလုံးပင် အရဟတ္တဖိုလ်၏ အားကြီးသောအကြောင်း။ ။ ဇူကာ၊ ၎င်း။

ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုသိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခနာဉာဏ်သည်။ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ၊ တဏှာ၊ ဗိဠိ-အားဖြင့် တစုံသာသော အာရုံကို မယူမူ၍ အပစ္စယ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။

ပစ္စဝေက္ခနာဉာဏ်မဖြစ်သော် ‘အန္တရာပရိနိဗ္ဗာန်’မရှိ။ ယင်းဖြစ်သော် မချွတ်ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုအပ်သောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခနာဉာဏ်သည် အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန်၏ အနန္တရ၊ စသောအကြောင်း ပစ္စည်းဟူလို။ ။ ၎င်း။

ကထာ၊ ဝိနည်းကိုပြောဆိုခြင်းသည်။ တေဒတ္ထာ၊ ထိုအနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးရှိ၏။

ဝိနည်းကို ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်စေတနာသည် အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်တိုင် အကျိုးရှိသည်။ ဇူကာ၊ ။ ယင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်သည့်သာ၊ တပါးသော လူ့နတ်တို့ စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ကား အကျိုးရှိ၏ဆိုတွယ်မရှိပြီ။ နောက်၌လည်း ဤနည်း။

ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထံ။ သာရတ္ထ။ ။ တေဒတ္ထာတိ အယံ ဝိနယကထာ နာမ ဧတဒတ္ထာ။ မရိဝါအဋ္ဌကထာ။ ။ ဧတံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် အတ္ထော ပယောဇနံ ဧတဿာတိ ဧတဒတ္ထာ-ပျံ။ ။ ယောဇနာ။

မန္တနာ၊ ဝိနည်းကိုတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းသည်။

သို့ပြုကုန်အံ့၊ သို့မပြုကုန်အံ့ဟု ဝိနည်းနှင့်စပ်သော နှိုးနှောပြောဆိုခြင်းဟူလို။

ဥပနိဿ၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ-စသော အကြောင်း အဆက်ဆက်သည်။

‘ဥပနိသာ’သဒ္ဓါ အကြောင်းဟော။ ။ဥပနိသိဒတိ ဧတ္ထ ဖလံ တပုဋ္ဌိဗန္ဓံ
 ဝုတ္တိတာယာတိ ဥပနိသာ-ဤဥပ-နိပုဗ္ဗ-သဒ္ဓေတိ။ ကိပိဇ္ဇည်း။ ။ ဝိကာ။

သောတာဝဓာနံ၊ အဆက်ဆက်သောအကြောင်းစကားကိုနားထောင်
 ခြင်းသည်။ တေဒတ္ထံ၊ ထိုအနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးရှိ၏။

‘ဗိနယော သံဝရတ္ထာယ’စသောအကြောင်းအဆက်ဆက်စကားကို ကြား
 နာရ၍ ဖြစ်သော သုတယေညာဏ်သည်လည်း ယင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်သည်သာ
 ဟူလို။ ။ ၎င်း။ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ တေဒတ္ထော ကထာ၊ ပဥပနိသာ-ဟူသော စကားအစဉ်ဖြင့် အတ္တ
 ဟိတ၏ပြီးခြင်းကိုပြပြီး၍ ပရဟိတ၏ပြီးခြင်းကိုပြခြင်းငှါ တေဒတ္ထံ သော
 တာဝဓာနံ-မိန့်သည်။ ။ ဝဇီရ။

သောတာဝဓာနံ၊ မိမိ၏ဝိနည်းကိုပြောဆိုတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကို သင်
 ယူခြင်းငှါ သုတပါးတို့၏ နားထောင်ခြင်းသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ။ ၎င်း။

မိမိ၏ဝိနည်းကို ပြောဆိုခြင်း၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကို သင်ယူခြင်း
 ငှါ သုတပါးတို့ နားထောင်ကြားနာ၍ ဖြစ်သောညာဏ်သည် သုတပါးတို့
 အား အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်သည်ဟူလို၊ ယင်းသို့သော် ယင်း
 နောက်ဥပနိသာကို အဘယ်ကြောင့် မပြသနည်း၊ သုတပါးတို့အား ယထာ
 ဝုတ္တကာရဏ ပရိပရကင်းလျက် သောတာဝဓာနမှဖြင့် ယင်းအကျိုးပြီး
 သလော-ဟူငြားအံ့၊ မပြီး၊ ယင်းသောတာဝဓာနကြောင့် သင်ယူအပ်ပြီး
 သော ဝိနယကထာ၊ ဝိနယမန္တနာ-ရှိကုန်သော သုတပါးတို့၏ယထာဝုတ္တ
 ကာရဏ ပရိပရ-ဟူသော ဥပနိသာကား ပြီးသည်သာ၊ ထိုကြောင့် ယင်း
 ကိုတဖန်ပြတော်မူသည်ဟူပေ၊ ယင်းသို့ မဟူသော် တေဒတ္ထော ဥပနိသာ
 ဖြင့်လျှင် အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို သင်္ဂြိုဟ်အပ်သောကြောင့် ‘အနုပါဒါပရိ
 နိဗ္ဗာန်မှ အထက်၌ သောတာဝဓာနသည် မဖြစ်သင့်သောကြောင့် တေ
 ဒတ္ထံ သောတာဝဓာနသည် အဆုံး၌ မဖြစ်သင့်၊ ထို့ကြောင့် နိရုတ္တက
 ဖြစ်ရာ၏၊ ပရဟိတပြီးခြင်း၏ မူလကာရဏကို ပြခြင်း အကျိုးရှိသောငှာ
 မဖြစ်သင့်ဟူလို၊ ။ ဝဇီရ။

အနုပါဒါ၊ ဥပါဒါနိသေးပါးတို့ဖြင့် မယူမူ၍၊ စိတ္တသံ၊ ဖိတ်၏၊ ယဒိဒ္ဓံ-
 ယော အယံ ဝိမောက္ခော၊ အကြင်ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာ လွတ်ကြောင်း
 ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ သာဓုည၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၊ ။ ဝါ၊ အကြင်
 ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။

ဝိမတိ။ သောဝိပိမောက္ခော၊ သည်လည်း၊ (နှစ်နည်းပေး)။ တဒတ္ထာယ၊
ထိုအနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဝါ-အနုပါဒါ၊ တဏှာ၊
ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် တစုံတခုသောအာရုံကို ယူမူ၍။ ဗိတ္တဿ၊ ဤ။ ယဒိဒံ-ယော
အယံဝိမောက္ခော၊ အကြင်မင်ဖြင့် ကိသသောတို့မှ လွတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊
လွတ်ခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ကထာ၊ သည်။ တေဒတ္ထာ၊ ထို
အနုပါဒါ ဗိတ္တဿ ဝိမောက္ခအကျိုးရှိ၏။

မဂ်ဖိုလ်ဟူသောဝိမောက္ခကို ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသောကြောင့် ‘ယဒိဒံ’ဟူသော
အနိယတ်ကို ‘တေဒတ္ထာကထာ’ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၌ တေ-ဟူသောနိယတ်
နှင့်စပ်၍လည်း ယောဇနာသင့်၏။ နောက်၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်။

အထဝါ ယော အယံ ကိန္နိ ဓမ္မံ အနုပါဒါ ဗိတ္တဿ ဝိမောက္ခော ဝိမုစ္စနံ
ဝိဂမော ပရိနိဗ္ဗာနံ တေဒတ္ထာ ကထာတိ ဧဝံ ဥပသံဟရဏဝသေန ယောဇေ
တံပိ ငနုတိ၊ မဂ္ဂဖလဝိမောက္ခဿ ပုဗ္ဗေ ဂုတ္တတ္တာ။ ။ဝိမတိ။

‘ယဒိဒံ’ကား အလုံးစုံသော လိင်၊ ဝိဘတ်၊ ဝှက်၊ တို့နှင့် မဆန့်ကျင်သော
နိပါတ်။ ထိုထိုအရာ၌ အနက်အားဖြင့် ပြင်သင့်၏။ သာရတ္ထ။ ။တသ္မာ-စသည်
ကား လဒ္ဓဂုဏ်။

ဝိနယပရိသတ္တိဿ၊ ဝိနည်းပိဋကတ်၌။ ဝါ၊ ။ ဝါ၊ ငှါ၊ အာယောဂေါ၊
သင်ခြင်း-စသည်အစွမ်းဖြင့် အထပ်ထပ် အားထုတ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ လွန်စွာ
အားထုတ်ခြင်းကို။ ။ဋီကာ။

‘တ္ထောဝတာ’စသည်ဖြင့် အောက်၌ထားအပ်ခဲ့ပြီးသော မာတိကာဂါထာ
တွင် ပဋ္ဌမဂါထာ၏နိဂုံးကိုပြသည်။ ။ဝိနယဿ-စသည်ဖြင့် ဗေဟိရနိဒါန်း၏
နိဂုံးကိုပြသည်။

ယထာဝိပ္ပါယံ၊ အသိုရှိသောအတိုင်း။

ယင်း ဗေဟိရနိဒါန်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့တိုင်းသာမဟုတ်၊ ဖြစ်သင့်တိုင်း
ထည့်သွင်း၍ပြသင့်၏။

ဧဝံ ယထာ ယထာ ယံသံ၊ သမ္ပဝေယျ ပရံ ဣဓ။

တံတံ တထာ တထာ သဗ္ဗံ၊ သံသယာဇေယျ ဝိက္ခကော။ ။ဝဇီရ။

ဣတိ ဗေဟိရနိဒါနဿ ဂဏ္ဍိဌာနံ သမတ္တံ။

သံသန္တတဗ္ဗအတ္ထအားလျော်စွာ ပြဆိုအပ်ပြီးသော မာတိကာတို့တွင်
ဂုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ-ဝသောဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော မာတိကာ၏
အကျယ်ကိုပြပြီး၍ တေနာတိအာဒိ ပါဠဿ-ဝသော ဂါထာဖြင့် ပြအပ်

သော မာတိကာ၏ အကျယ်ကိုပြလိုရကား ပင့်ညာဉ်ကိုပြ၍ ဖွင့်လိုသော
ကြောင့် ဣဒါနိ-စသည်မိန့်။

ဗာဟိရနိဒါန်းကို ဖွင့်ပြီး၍ အတ္ထတ္တိကနိဒါန်းကိုဖွင့်လိုရကား မိန့်သည်
လည်း ဟူကြ၏။ ဆင်ခြင်။

ဣဒါနိ-ကရိယာသိ၊ သမ္ပန္နံ၊ ဝေရုက္ခကဏ္ဍကို အဘယ်အကျိုးငှါ ဆို
သနည်း၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ-အစရှိ
သောဝိနည်းနိဒါန်းကိုသာ အားထုတ်သင့်သည် မဟုတ်လော ဟူငြားအံ့။
အရင်းမှစ၍ ဝိနည်းနိဒါန်းကိုပြခြင်းငှါ ဆိုသည်ဟူပေ။ ။သို့သော် ပဌမံ
အာရုံသော ဥပါလိ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တန္တိ ဝေသာလိယံ ဘန္ဓေ-
ဟူသောစကားနှင့်မဆန့်ကျင်လောဟူငြားအံ့၊ ကတ္ထ ပညတ္တံ-ဟု နိဒါန်းကို
မေးသောကြောင့် မဆန့်ကျင်ဟူပေ။ ။သို့သော်လည်း ပဌမဿ ပါရာဇိ
ကဿ ကိံနိဒါနံ-ဟုမေးသော် သာဓာရဏမဟာနိဒါန်းကို ဖြေခြင်းသည်
မသင့်ဟူငြားအံ့၊ အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ နိဒါန်းကို အသီးသီးသော
ကြောင့်၎င်း၊ ယင်းကိုလည်း ဖြေသင့်သောကြောင့်၎င်း၊ သင့်၏ဟူပေ။ ။
ထိုကြောင့် သဗ္ဗသာဓာရဏမဟာနိဒါန်းကိုရှေးဦးစွာဆိုသည်၊ ပါရာဇိက
စသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပုစ္ဆာဝိဿန္ဓနာအစဉ်ဖြင့် ကေနိသင်္ဂါယနာတင်
အင်ကုန်သည်၊ မေးအပ်သော်လည်း ဝိနိတဝတ္ထု-သည်သင့်သောတ္ထု
တို့ကို အတွင်းပြု၍ ဝိဿန္ဓနာအစဉ်ဖြင့်လျှင် အပေါင်းသရဏ္ဍာယ်ခြင်းကို
ပြုကုန်သည်၊ သို့မဟူသော် ဝေရုက္ခကဏ္ဍသည် ပဌမပါရာဇိကနိဒါန်းသာ
၎င်း၊ အရာမရောက်သည်၎င်း၊ အကျိုးမရှိသည်၎င်း၊ အသီးသိက္ခာပုဒ်ကို
မေးသည်၏အခြား၌ ယင်းကိုသာဖြေသင့်သည်၎င်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုကြောင့်
အရင်းမှစ၍ ဝိနည်းနိဒါန်းကိုပြခြင်းငှါ ဝေရုက္ခကဏ္ဍကိုဆိုသည်၊ ဝဇီရ၊ ။
ယင်းအကျိုးကို ဝဇီရဗုဒ္ဓိမှာရှု။

ယင်း အတ္ထဝတ္ထုနာကို ကထေတု ကမ္ပတာပုစ္ဆု-ဖြင့် မေး၍ပြလိုရ
ကား သေယျထိဒံ-စသည်မိန့်။

ဣဒံအတ္ထတ္ထဝနံ၊ ခြင်းသည်။ သေယျထာ ကတခံ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူ
ကား၊ တေနာတိ အနိယမနိဒ္ဒေသ ဝစနံ တျာဒိ၊ တည်း။

‘သေယျထိဒံ’ကား သရူပပုစ္ဆာ၊ ယင်းဖြင့် အတ္ထဝတ္ထုနာသရုပ်ကိုမေးသည်။
ယေဟိ ပန ပဏီတေဟိ သံသဋ္ဌာနိ တ-နိ ပဏီတဘောဇနာနီတိ ဝုစ္စန္တိ၊ တေသံ
ပဘောဒုဒဿနတ္ထံ သေယျထိဒံ သပ္ပိနဝနီတန္တိ အာဒိမာဟ။ ။ကနံ။

ဝါ-ဣဒံအတ္ထဝဏ္ဏံ၊ ကိ၊ သေယျထာကထံ၊ အဘယံသို့သောအခြင်း
အရာဖြင့်၊ ကရိဿတိ၊ နည်းဟူမူကား၊ တေနာတိ အနိယမနိဗ္ဗေသဝစနံ
ဇ္ဈာနိနာ၊ ဖြင့်၊ အတ္ထဝဏ္ဏံ ကရိဿာမိ၊ သမ္ပန္၊

‘သေယျထိဒံ’ကား အာကာရပုစ္ဆာ။ ယင်းဖြင့် ‘အတ္ထဝဏ္ဏနကြိယာ’ ကို
မေးသည်။ ။သေယျထိဒန္တိ တံ ကတမံ၊ တံ ကထန္တိ ဝါအတ္ထော။ ။ဋီကာ။

တေနာတိဣဒံ ပဒံ၊ သည်၊ အနိယမနိဗ္ဗေသဝစနံ၊ ရှေးဦးစွာမှတ်ခြင်း
မရှိသော အနက်ကို ညွှန်းပြကြောင်း၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။

နတ္ထိ ဧတဿ နိယမောတိ အနိယမော၊ နိဗ္ဗိသိယတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ
နိဗ္ဗေသော၊ ဝုစ္စတိ အနေနာတိ ဝစနံ၊ နိဗ္ဗေသော ယေဝ ဝစနံ နိဗ္ဗေသဝစနံ၊
အနိယမဿ နိဗ္ဗေသဝစနံ အနိယမနိဗ္ဗေသဝစနံ-ပြု။

ယင်းမှ ရှေးဦး နံနက်အခါ၊ ညချမ်းအခါ-စသည်ဖြင့် မမှတ်အပ်သော သမယ
ကို ညွှန်ပြကြောင်း၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်ဟူလို။

ပဌမံ အနိယမိတဿ သမယဿ နိဗ္ဗေသဝစနန္တိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ။

ပုဗ္ဗဏှာဒိသု အယံ နာမာတိ အနိယမိတွာ ကာလပရိဒီပနဿ သမယ
သဒ္ဓဿ ဥပပဒဘာဝေနပိ ဧဝံ ဝတ္ထုမရဟတိ၊ ဝဇီရ။ ။ဝိသေသျှ-မမြဲသော
ကြောင့် ယင်းလည်း မမြဲသည် စကားကျ၏။

ဝါ-အနိ၊ ပ၊ ဝစနံ၊ ဝိဒိအနက်ကိုသရုပ်အားဖြင့်မှတ်၍ ညွှန်းပြအပ်သည်
မဟုတ်သောအနက်ကိုဟောကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ။ဝိမတိ။

ယင်းကား တိဿ၊ ဒတ္တ-ဟူ၍ သရုပ်အားဖြင့် မှတ်၍ ညွှန်ပြအပ်သောအနက်
ခြံကို ‘မဟောတတ်’ဟူလို။ ။၎င်း။

တေနာတိ ဝုတ္တေန ဃဇ္ဇေန တေန ပဇ္ဇနာတိ သဗ္ဗတ္ထ ပသင်္ဂဏီ ဂါရ
ဏတ္ထံ နိယမံ ကရောတိ သမယေနာတိ၊ ဝဇီရ။ ။ဝိသေသျှမြဲသည်ဖြစ်စေ၊ မမြဲ
သည်ဖြစ်စေ၊ ယင်းကား သဗ္ဗနာမ်ဖြစ်သောကြောင့် ‘မမြဲသည်’စကားကျ၏။

ဝါ-အနိ၊ ပ၊ ဝစနံ၊ ယံသဒ္ဓါဖြင့် မှတ်မူ၍ ညွှန်းပြအပ်သော သဒ္ဓါ
တည်း။

‘ပေန’ဟု မဆိုဘဲ ‘တေန’မျှသာ ဆိုသောကြောင့်၊ ယင်းကား ‘အနိယမ
နိဗ္ဗေသ’ဖြစ်သည်ဟူလို။

ယေနာတိ အဝတွာ တေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ အနိယမံ ကတွာ နိဗ္ဗိဇ္ဇဝစနံ အ
နိယမနိဗ္ဗေသဝစနန္တိ ဝဒန္တိ။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-အနိ၊ပ၊ဝစနံ၊ ယခုအခါရဟန်းတို့အား မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အမှတ်မရှိသော သမယကို ညွှန်းပြကြောင်း၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။

သုတ်၊အဘိဓမ္မ-တို့၌ကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ဝိနည်းငါးရာတို့၌‘ပညတ္တိကာလ’သည် သင်္ခါယနာဘင် မထေရ်ငါးရာတို့အား ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ‘တံသဒ္ဓါ’ဖြင့် ညွှန်းသောကြောင့် နိယမနိဒ္ဒေသဖြစ်သော်လည်း ‘သမ္ပတိကာလ’အစွမ်းဖြင့် ယင်းမထေရ်တို့မှ တပါးသော ရဟန်းတို့အား မထင်ရှားသောကြောင့် ယင်းသို့ ဆိုသည်။

အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနန္တိ ဧတ္ထ ကိန္နာပိ ယထာဝုတ္တနယေန နိယမနိဒ္ဒေသဝစနမေဝေတံ၊တန္တိဒ္ဓေသတ္တာ၊တထာပိ သမ္ပတိကာလဝသေန တဒိတရေသံ ဘိက္ခုနံ အဝိဒိတတ္တာ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။ ။ ၂၆ရ။

ယင်းသို့သော် အံ ဟိ သဗ္ဗတ္ထိ ဝိနယေ ယုတ္တိ-ဟူသောစကားသည် မသင့်ဟူသြားအံ့၊ တေနဟိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေသာ မိ၌၎င်း၊ တေန ခေါပန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ စသည်၌၎င်း ဆိုအပ်သောပုဗ္ဗေပသိဇ္ဇအနက်ရှိသော တေနပုဒ်၏ အနိယမနိဒ္ဒေသမဟုတ်ရကား၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုသောကြောင့်၊ ဝါ-ယင်းမှ ရှေး၌ ယင်းအနက်ကို မပြုခြင်းကြောင့်၎င်း၊ နောက်၌လည်း တံသဒ္ဓါနှင့် စင်သောအားဖြင့် ယန္တိဒ္ဓေသကိုပြုခြင်းကြောင့်၎င်း၊ အနိယမနိဒ္ဓေသဝစနံ ဟုဆိုသည်၊ ထိုကြောင့် သင့်၏ဟူပေ၊ ၎င်း၊ ယ၊တသဒ္ဓါတို့၏ နိစ္စသမ္ပန္နဖြစ်သောကြောင့် တသဒ္ဓါ၏သမ္ပန္န-ယကိုပြုလိုရကားတဿသရူပန စသည်ကိုမိန့်၊ သာဓုတ္ထ၊

တဿ တေနာတိ ပဒဿ ဗွေ၊ ဇိကာ၊ ယောဇနာ၊ ယင်းကို ပဋိနိဒ္ဓသောမှာစင်၊ ယောဇနာ၊ ပါဠိ၌ တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူသလော စုန်ကြောင့် သရူပေန အဝုတ္တေနာပိကိုမိန့်၊ သရူပေန ယေနဟု သရုပ်အားဖြင့် ပါဠိယံ-၌၊ ထည့်၊ သာဓုတ္ထ၊ အပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ယောဇနာ၊ ပါဠိ၌တိုက်ရိုက် မဟောအပ်သော်လည်း သိအပ်သေး၏၊ ဟောတော်မူသော်ကား ဆိုဖွယ်မရှိဟု သမ္ဘာဝနာမူ၊ တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူဘဲပင် အဘယ်ကြောင့် သိသနည်း စုန်ကြောင့် ပရဟာဂေ အတ္ထတာသိဒ္ဓေး-၌၊ အဝုတ္တသိဒ္ဓနည်းဖြင့်သိသည်ဟူသို၊ အဝုတ္တေနာပိ၊ပ၊ သိဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ အဝုတ္တသိဒ္ဓနည်းကိုပြသည်။

အတ္တတော၊ အရှင်သာရိယတ္တရာအား ဖြစ်သောအကြံအစည်ဟုဆိုအပ်
သော အနက်အားဖြင့်။ သာရတ္ထ။ ယောဇနာ။ သိဒ္ဓေန၊ ပြီးသော။ ဝါ၊
မြဲသော။ ဝါ၊ ထင်ရှားသော။

တတ္ထသိဒ္ဓသဒ္ဓေါ တိဝိဓတ္ထောနိစ္စနိဗ္ဗာနသိဒ္ဓဝသေန။ ။ဝိဒကံဋီကာ။ ။
သိဒ္ဓသဒ္ဓေါ ဩနိဗ္ဗတ္တော ပသိဒ္ဓတ္ထော ဝါ။ ။ကလာပ်။

ပရိဝိတက္ကပြီးသော် ယေန သမယေန ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ-ဟူသော
ဝါကျသည် အနက်အားဖြင့် ပြီးသည်။ ထိုကြောင့် ပရတာဂေ ဟိ-စသည်
မိန့်လတံ့။ သာရတ္ထ။

ပဋိနိဒ္ဓေသော၊ တသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ဟဗန်ညွှန်းပြခြင်းကို၊ ဝါ၊ အကျယ်
ပြခြင်းကို။

‘တေန’ဟု ဆိုပြီးသည်မှ နောက်၌ ယင်းအနက်ကိုပင် ‘ယေန’ဟု အနက်
အားဖြင့် ဆိုအပ်လတံ့သောကြောင့် ယေနသည် တေန၏ ‘ပဋိနိဒ္ဓေသ’ဖြစ်သည်
ဟုလို။ ၎င်း။ ။ပဋိနိဒ္ဓေသ-ဟူသည်လည်း ‘ဝိတ္ထာရနိဒ္ဓေသ’ကိုယူ၊ ထပ်၍ပြခါမျှ
မယူလင့်။

ပဋိနိဒ္ဓေသောတိစ ဝိတ္ထာရနိဒ္ဓေသောတိ အတ္ထော။ ။၎င်း။

အဘယ်ကြောင့် ယေနသည် တေန၏ ပဋိနိဒ္ဓေသဖြစ်သနည်း ဖုန်ငွေ
ပရတာဂေဟိ-စသည်မိန့်။ ၎င်း။ ။ဟိကား ကာရဏတ္ထ။ ဟိသသ္မာ
သိဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ ပဋိနိဒ္ဓေသော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။သမ္ပန်။

အဘယ်ကြောင့် ယေနသည် အတ္တတောသိဒ္ဓဖြစ်သနည်း ဖုန်ငွေကြောင့်
မိန့်သည်လည်း ဟူကြ၏။ ဆင်ခြင်၊ ဂြေ့နည်းသမ္ပန်၊ ယောဇနာ၌ကား
ဝိတ္ထာရ-ဟူ၏။

ဝိနယပညတ္တိ ယာစန ဟေတု ဘူတော၊ ဇေဿ ဘဂဝါ ကာလော-
စသည်ဖြင့် ဝိနည်းပညတ်ကိုတောင်းပန်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။
(ဇေဿ ဘဂဝါ ကာလော၊ ပ၊ ဖိရုဠိတိကံကား ယာစနာဘာရ)။ ။
ပရိဝိတက္ကော၊ ကတမေသာနံ ခေါ ဗုဒ္ဓါနံ-စသည်ဖြင့် ကြံစည်ခြင်းသည်၊
(ကတမေသာနံ ခေါ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ပ၊ ဖိရုဠိတိကံ အဟောသိကား ပရိဝိတက္ကနာ
ကာရ)။

ယံတံ သဒ္ဓါနံ နိစ္စသမ္ပန္နော-ဟူရကား တသ္မာ-စသည်မိန့်။ ။သာရတ္ထ။
ဝါ-လဒ္ဓရုဏ်ကိုပြလိုရကား တသ္မာ-စသည်မိန့်။ ။

ယံတံ သဒ္ဓါနံ နိဂ္ဂသမ္ပန္နော-ဟူရကား ယေန-စသည်မိန့်။
အယံဟိကား-ဒဋ္ဌိ၊ ပုဗ္ဗေဝါ၊ ဣသုရ်၊ ပစ္ဆိမဝါ၊ ဣသုရ်၊ အတ္ထတော၊ ဖြစ်
သောအနက်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ သဘောအားဖြင့်၊ သိဇ္ဈေန၊ သော။

‘ဥပ္ပန္န’ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ကျေသည်။ ‘ဋီကာ၊ ယောဇနာ။ ။’ ‘အတ္ထ’ကား
သာမတ္ထိယတ္ထ တည်း။ ။ ‘အတ္ထတော သိဇ္ဈေနာတိ သာမတ္ထိယတော သိဇ္ဈေန။
ဝိမတိ။

သာမတ္ထိ ဒုဝိဇ္ဇံ သဒ္ဓါ။ ဓိကာနုမာနဘေဒတော။
တေသ္မာနုမာနံ တိဝိဇ္ဇံ၊ မဇ္ဈန္တာဒိဝသေနဝါ။
ဟေတုလဗျဘိစာရ၊ ဝသေနာပိ တိဓာ မတံ။

ဟူရကား ယင်းလည်း ‘သဒ္ဓါ’ဓိက အနုမာန’ နှစ်ပါးတွင် အနုမာန၊ အာဒိ
မဇ္ဈန္တအနုမာန သုံးပါးတွင် ပုဗ္ဗေဝါ ပစ္ဆိမဝါ-ဟူရကား ‘အာဒိမန္တ’ နှစ်ပါး
တွင် တပါးပါး၊ ‘ဟေတုလဗျဘိစာရ’ သုံးပါးတွင် တံသဒ္ဓါကို ဆ၍ သိအပ်
ရကား ဖလာနုမာန-တည်း။

ဣတိ၊ သို့၊ ယဒိဒံယံ ဣဒံဝိဇ္ဇာနံ၊ သည်၊ အတ္ထိ၊ ဤ၊ အယံ၊ ဤအစီအရင်
သည်၊ သဗ္ဗသို့၊ ဝိနယော၊ ဤ၊ ယုတ္တိ၊ အသင့်တည်း၊ သမ္ပန္နံ၊ သာရတ္ထ၊ ယော
ဇနာ။ ။ ဝါ-ဣတိ၊ သို့၊ ယဒိဒံ-ယာအယံယုတ္တိ၊ သည်၊ အတ္ထိ၊ ဤ၊ အယံ
ယုတ္တိ၊ သည်၊ သဗ္ဗသို့၊ ဝိနယော ယုတ္တိ၊ သမ္ပန္နံ၊ သာရတ္ထ။ ။ တကြံ တသို့
ယုတ္တိယာ ပရိဒီပနေ၊ ဇွဲ။ ။ မုခမတ္တနိဒဿနံ၊ အကြောင်းဥပါယ်မျှကိုပြု
ခြင်းတည်း။

‘မုခ’သဒ္ဓါကား ဥပါယဝါစီ၊ မုခံ ခွါရံ ဥပါယောတိ အတ္ထတော ဧကံ။ ။
ဋီကာ။

တေနဟိ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခုနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေဿာဒိ-ကား ပါဠိ၊
ယင်း၌ပဋိနိဒ္ဒေသကို ယေန သုဒ္ဓိန္နော-စသည်ဖြင့် မိန့်သည်။ ။ တေနကား
ဟိတ်အနက်၌ တတ်ယာ၊ ထိုကြောင့် တသွာ-စသည်မိန့်။

အတ္ထတော၊ ဖြစ်သောထေရ်ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အနက်အားဖြင့်၊
အတ္ထတော၊ ဖြစ်သောမင်းသည် မဇ္ဈိမသစ်တော်တို့ကို ယူခြင်းဟုဆိုအပ်
သောအနက်အားဖြင့်၊ ဣတိ-ကို မုခမတ္တနိဒဿနံသို့ပြန်၊ ဂုတ္တော-စသည်
ကား နိဂုံး။

ယင်းကိုမဆိုဘဲပင်ပြီးကောင်းလျက် ဆိုပြန်ခြင်းသည် နိယမ-အတ္ထန္တ
ရဝိညာပန အကျိုးနှစ်ပါးတွင် ဝိနည်းပိဋကတ်၌ ရှိသမျှသော တေနသဒ္ဓါ၏

အနက်ကားဤသို့သာတည်းဟူသောနိယာမ၊ ဝါ-တေနသဒ္ဒါကို ဖွင့်ခြင်းကား အကြွင်းပဲ့ပြီးပြီ ဟူသော အတ္ထန္တရ ဝိညာပနအကျိုးရှိ၏။ သိဒ္ဓေ သတျာ ရက္ခော နိယာမာယဝါ ဟောတိ အတ္ထန္တရဝိညာပနာယဝါ။ ဥာသံ။

သမယသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။

‘ဒိဿ’ဓာတ်ကား အပေက္ခနတ္ထ။ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း။ ကတ္တုရုပ်။

ဝါ-သမယသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ဒိဿတိ၊ ရှုအပ်၏။

ကမ္မရုပ်။ သမယသဒ္ဒေါ ဒိဿတိတိ သမ္ပန္နော။ ။ ဝိမတိ။

သမဝါယေစ၊ တကွပြုလေ့ရှိသော အကြောင်းတို့၏ တကွဖြစ်ခြင်း၌ ၎င်း၊ ခဏေစ၊ အခွင့်၌၎င်း။ ကာလေစ၊ ၌၎င်း။ သမူဟေစ၊ ၌၎င်း။ ဟေတု ဒိဋ္ဌိသုစ၊ အကြောင်း၊ အယူတို့၌၎င်း။ ပဋိလာဘေစ၊ ရခြင်း၌၎င်း။ ပဟာနေစ၊ ၌၎င်း။ ပဋိဝေရေစ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၌၎င်း။

တထာဟိဿ-စသည်ကား ဒဋ္ဌိ၊ ဝါ-ဝိတ္တာရ၊ အဿသမယ သဒ္ဓဿ စွဲ။ ။ အတ္ထောမှာစပ်၊ ငိုကာ၊ ယောဇနာ။ ။ ကာလဉ္စ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းအား သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော ကာလကို၎င်း။ ။ သမယဉ္စ၊ ကပ်ရောက် ခြင်းအကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၎င်း။

ဤ၌ ‘ယုတ္တ၊ ပယုတ္တကာလ’ကား ကာလ။ ‘ပစ္စယသမဂ္ဂိ’ကား သမယ တည်း။ ယင်းကား သဘောအားဖြင့် ထိုကပ်ရောက်ခြင်းအားလျော်သောကိုယ်၌ အစွမ်းသတ္တိသည်၎င်း၊ သွားခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသောဘေးရန်၏မရှိခြင်းသည် ၎င်းတည်း။ ။ ဋီကာ၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ။

ဥပါဒါယ၊ ဥာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ၊ မှတ်၍။

‘ဥပါဒါန’ကား တဏှုပါဒါန၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန၊ နိဿယုပါဒါန၊ ဥာဏုပါဒါန စသည်တွင် ဤ၌ ဥာဏုပါဒါန-တည်း။

ဥပါဒါနံ နာမ ဥာဏေန တေသံ ဂဟဏံ သလ္လက္ခဏံ၊ တသ္မာ ကာလဉ္စ သမယဉ္စ ပညာယ ဂဟေတွာ ဥပဓာရေတွာတိ အတ္ထော။ သာရတ္ထ။ ။ ကာ လဉ္စ သမယဉ္စ ဥပါဒါယာတိ ကာလဉ္စသမယဉ္စ ပညာယ ဂဟေတွာ ဥပ ဓာရေတွာတိ အတ္ထော။ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ။ ။ ငါတို့အား နက်ဖြန်သွားခြင်း အား သင့်သောအခါဖြစ်အံ့၊ ကိုယ်၌ ‘ခွန်အား’မျှသည်လည်းဖြစ်အံ့၊ သွားခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့် တပါးသော မချမ်းသာခြင်း သည်လည်း မဖြစ်အံ့၊ သို့သော် တခုသော ကာလကို၎င်း၊ သွားခြင်း အကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းဟု

ဆိုအပ်သော သမယကို၎င်း နှုတ်၍ ‘နက်ဖြန်’ လာရောက် နိုင်ငြားအံ့ မသိ
ဟူလို။ ။၎င်း။

ဝါ၊ဥပါဒါယ-စွဲ၍။

တေ ဥပါဒါယ၊ပဋိစ္စာတိ အတ္ထော။ ။ဝိမတိ။

သဟကာရိကာရဏသန္တိဉ္စ၊ သမေတိ သမဝေတိတိ သမယော-ပြု။ သမဝါ
ယရစေ။ ။သံပုဗ္ဗဇ္ဇဓာတ်၊အပစ္စည်း။ သာရတ္ထ၊ သုတ်ဋီကာ၊အနုဋီကာ။ ။
သင်္ဂမဝသေန ပစ္စယာနံ ဖလုပ္ပါဒနံ ပတိ အယနံ ဧကတော ပဝတ္တိ ဧတ္ထာတိ
သမယော၊သတ္တမီဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ။ဝိမတိ။

ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ မဂ်တည်းဟူသော ဖြတ်သောအကျင့် သီတင်း
ကိုသုံးခြင်း၏။ ခဏောဝ၊ အခွင့်သည်ကား။ သမယော စ၊ကား ယင်း၏
ပရိယာသ်သာ။

ခဏောဝေစ သမယော၊ယော ခဏောတိစ သမယောတိစ ဝုစ္စတိ။ သာ
ရတ္ထ-စသည်။ မူလဋီကာ။ ။သောဝေ သမယော၊ တေနေဝ ဧကောဝါတိ
ဝုတ္တိ။ ။ဝိမတိ။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမခဏ၊ စတုစက္က သမ္ပတ္တိခဏ-သည် ‘ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ’၏
အကြောင်းကို ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အခွင့်။

တထာဂတုပ္ပါဒါဒိကော ဟိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသ ဩကာသော၊ တပုစ္စယ
ပဋိလာဘဟေတုတ္တာ၊သာရတ္ထ-စသည်။မူလဋီကာ။ ။သမေတိ သမာဂစ္ဆတိ
မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ ဧတ္ထ တဒါဓာရပုဂ္ဂလေဟိတိ သမယော။ အဓိကရဏသာဓ်ပြု၊
ခဏရစေ။၎င်း။ ။ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယသင်္ဂမေ သတိ ဧန္တိ ဧတ္ထ သတ္တာ ငတ္တန္တိတိ
သမယော။ ။ဝိမတိ။

ဥဗ္ဗာသမယော၊ပူသောအခါ၊ ပရိဇ္ဇာဟသမယော၊အိုက်သောအခါ။

နယုန်လွန်းတရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်ရုံ ‘တလခွဲ’ကား ဥဗ္ဗာသမယ၊
ဝါဆိုလပြည့်ကျော်တရက်နေ့မှ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တိုင်ရုံ ‘တလ’ကား ပရိဇ္ဇာ
ဟသမယ။ ။ဝိနည်းပါဠိ။

သမေန္တိ ဧတ္ထ ဧတေန ဝါ သံဂစ္ဆန္တိ ဓမ္မာ သဟဇာတဓမ္မဟိ ဥပါဒါဒိဟိ
ဝါတိ သမယော-ပြု။ကာလရစေ။

ဓမ္မတို့၏ ပဝတ္တိမတ္တ၏အဖြစ်ဖြင့် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောကြောင့်
ယင်းသည် ‘ဓမ္မ’တို့ဖြစ်ခြင်း၏အာဓာရသည်၎င်း၊ ကရိုဏ်းသည်၎င်းမဖြစ်နိုင်ရာ
ဟူငြားအံ့။ ဓမ္မတို့၏ ပဝတ္တိမတ္တ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိ
သော်လည်း ယင်းကို ဓမ္မတို့ဖြစ်ခြင်း၏ အာဓာရကဲ့သို့၎င်း၊ ကရိုဏ်းကဲ့သို့၎င်း

ကြိဆခြင်းမျှဖြင့် ပြီးသော သဘောဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ဖြစ်နိုင်၏ ဟူပေ။

ဓမ္မပဝတ္တိမတ္တတာယ အတ္ထတော အဘူတောပိ ဟိ ကာလော ဓမ္မပဝတ္တိ ယာ အဓိကရဏံ ကရဏံ ဝိယစ ပရိကပ္ပနာမတ္တသိဋ္ဌေန ရူပေန ဝေါဟရတိ။ သာရတ္ထ-စသည်။ ။သမေတိ ဧတ္ထ သင်္ခတဓမ္မော သမံ ဝါ ဧတိ ဂစ္ဆတိ ဝိဂစ္ဆတိတိ သမယော၊ ကာလောရ။ ။ဝိမတိ။

ပဝနသ္မိံ၊ တောအုပ်၌။

ပဝဋ္ဌံ ဝနံ ပဝနံ-ပြု၊ ။သာရတ္ထ။

မဟာသမယော၊ များစွာသောအပေါင်း။

သမံ သဟ ဝါ အဝယာနံ အယနံ သယော-ပြု။ ။သမုဒါယောကဲ့သို့။ ။သုတ်ဦးကာ။ ။အပေါင်းဟူသည် အစိတ်အစိတ်တို့၏ တကွဖြစ်ခြင်း မျှပင်။ ။၎င်း။

ဘဒ္ဒါလိ၊ ဘဒ္ဒါလိ။ တေ၊ သင်သည်။ သမယောပိ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုပြည့် ခြင်း၏အကြောင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ခေါ၊ စင်စစ်။ အပ္ပင်္ဂိဝိဒ္ဓေါ၊ မသိအပ်သည်။ ဝါ၊ မြေတ်သည်။ ဘဂဝါ ခေါ-စသည်ကား ကာရဏ၊ သာရတ္ထ-စသည်။ သိက္ခာပာ၊ ကို။ အပရိပူရကာဒိ၊ ပြည့်စုံစွာပြုလေ့ရှိ။ ဣတိ မံ ဇာနိဿတိ၊ ဣတိ သမယောပိ အပ္ပင်္ဂိဝိဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ သမ္ပနံ။

ပစ္စယန္တရသမာဂမေ ဧတိ ဖလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧတသ္မာ ပဝတ္ထတိစာတိ သ မယော-ပြု။ ဟေတုရစေ။ ။၎င်း။ ဝိမတိ။

ဥဂ္ဂဟမာနော၊ အနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှသော အတတ်ကိုသင်ယူတတ်သော ကြောင့် ဥဂ္ဂဟမာနမည်သော။

ယင်း ‘ပရိမိုဇ’အမည်ကား သုမန။ အနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှသော အတတ်ကို သင်ယူတတ်သောကြောင့် ယင်းအမည်တွင်သည်။

ဥဂ္ဂဟမာနောတိ ကိန္နိ ကိန္နိ ဥဂ္ဂဟေတုံ သမတ္တတာယ ဥဂ္ဂဟမာနော။ သုမန ပရိဗ္ဗာဇကဿေတံ နာမံ၊ ဝိမတိ။ ။ဥဂ္ဂဟမာနောတိ တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နာမံ။ သုမနောတိ ပကတိနာမံ၊ ကိန္နိ ကိန္နိ ပန ဥဂ္ဂဟေတုံ သမတ္တတာယ ဥဂ္ဂဟ မာနောတိ နံ၊ သဉ္ဇာနန္တိ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။ ။ဥဂ္ဂဟမာနောတိ အာ ဒိသု သုမနောတိ တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ပကတိနာမံ၊ ကိန္နိ ကိန္နိ ပန ဥဂ္ဂဟေ တုံ သမတ္တတာယ ဥဂ္ဂဟမာနောတိ နံ သဉ္ဇာနန္တိ။ တသ္မာ ဥဂ္ဂဟမာနောတိ ဝုစ္ဆတိ၊ သာရတ္ထ။ ။ဥဂ္ဂဟာတိဘိ ဥဂ္ဂဟမာနော-ပြု။

သမဏ သုတ္တိကာပုဒ်ဌာ၊ ရဟန်းဦးပြည်းမိန်းမ၏သားဖြစ်သော၊ ပရိဗ္ဗါ
ဇကော၊ သုမနပရိဒိုဇ်သည်။ သမယပ္ပဝါဒကော၊ အယူကိုပြောဆိုရာဖြစ်
သော၊

သမယံ ဒိဋ္ဌိံ ပဝဒန္တိ ဧတ္ထာတိ သမယပ္ပဝါဒကော—ပြု။ ဦကာ၊ သုတ်ဦကာ၊
အဘိဓမ္မာဦကာ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။ ။ ယင်း ဥယျာဉ်၌ ‘စင်္ကီ၊ တာ
ရက္ခ၊ ပေါက္ခရသတ်’ စသောပုဏ္ဏား ‘နိဂဇ္ဇအစေလကပရိမိုဇ်’ စသော ရဟန်း
တို့စည်းဝေး၍ မိမိအယူကို ပြောဆိုကုန်ရကား ယင်းသို့ ‘သမယပ္ပဝါဒက’ ဟူ
သည်။ ။ ၎င်း။

တိန္ဒြကာစိရေ၊ တည်ပင် စဉ်ဖြင့် ရံအပ်သော၊ ကေသာလကော၊ တ
ဆောင်တည်းသောစရပ်ရှိသော၊

ရှေးဦးစွာ ‘စရပ်တဆောင်’ သာ ရှိသောကြောင့် ပုဗ္ဗဝေါဟာရအားဖြင့်
‘ကေသာလကေ’ ဟူသည်။ ။ နောက်ကာလ၌ကား ဘုန်းရှိသော ‘ပေါဋ္ဌပါဒ
ပရိမိုဇ်’ ကို အမှီပြု၍ ‘စရပ်’ အများပင်ရှိသတတ်။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ တခုတည်းသောအင်ကြင်းပင်ရောက်သော၊

ကေသာလကေတိ ဧကော သာလရုက္ခော။ ။ ဝဇီရ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌ
ကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီ—စသည်တို့ ဝါဒကို ကေစိ—ဘူ၏။ ။ ကုဋိကာတိပိ
ဝဒန္တိ။ ။ ၎င်း။

မလ္လိကာယ၊ မလ္လိကာဒိဗုရား၏။ (ပသေသနဒိမင်း၏သိဗုရားကိုယူ)။

သမေတိ သံယောဇနဘာဝတော သမ္ပန္နော ဧတိ အတ္တနော ဝိနယေ ပဝတ္တ
တိ ဒဠဂဟဏဘာဝတော ဝါ တံသံယုတ္တာ အယန္တိ ပဝတ္တန္တိ သတ္တာ ယထာ
ဘိနိဝေသံ ဧတေနာတိ သမယော—ပြု။ ဒိဋ္ဌိရစေ။ သာရတ္ထ၊ သုတ်ဦကာ၊ အဘိ
ဓမ္မာဦကာ။ ။ ‘ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်’ သည် သတ္တဝါတို့ကို လွန်စွာဖွဲ့အပ်သည်၎င်း။ ။
သညာဝသေန ဝိပလ္လာသတော ဓမ္မေသု ဧတိ အဘိနိဝိသတိတိ သမယော။
ဝိမတိ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌၊ နိယုတ္တော၊ ယှဉ်သော၊
ထည့်၊ သမ္ပရာယိကော ကိုထောက်)။ ။ ယောအတ္ထောစ၊ အကြင်စီးပွား
သည်၎င်း၊ သမ္ပရာယိကော၊ တမလွန်ဘဝ၌ယှဉ်သော၊

ကမ္မကိလေသဝသေန သမ္ပရာယိယတိ သမ္ပာပုဏိယတိတိ သမ္ပရာယော။
ပရလောကရစေ။ ။ သမ္ပရာယေ နိယုတ္တော သမ္ပရာယိကော။ ပရလောကတ္ထ
ရစေ။ သာရတ္ထ-စသည်။ ။ ယံသဒ္ဓါကား တံသဒ္ဓါနပေက္ခ။ ဝါ-တဒတ္ထဘိသ
မယာ လိုလျက် တံသဒ္ဓါလောပ။

အတ္ထဘိသယော၊ အစီးအပွားနှစ်ပါးကို ရခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ထိုအစီး
အပွားနှစ်ပါးကိုရခြင်းကြောင့်။ ။ပေး။

ပစ္စုပ္ပန်အတ္ထကို ရသင့်တန်စေ။ တမလွန်အတ္ထကို အဘယ်ကြောင့် ရအံ့နည်း
• ဟူငြားအံ့။ ယင်း၏ အကြောင်း ပြီးနှင့်သောကြောင့် ယင်းလည်း ရသည် မည်
သည်။

သမ္မရာယိကော ဝိ ဟိ အတ္ထော ကရုဏဿ နိပ္ပန္နတ္တာ ပဋိလဒ္ဓေါ နာမ
ဟောတိ။ ။၎င်း။

မိရော၊ ပညာရှိကို။

မိယာ ပညာယ ရာတိ ဂဏှာတိတိ မိရော၊ အထဝါ မိ-ပညာ ဧတဿ
အတ္ထိတိ မိရော။ သာရတ္ထ။ ။မိယောဂတော မိရော။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။
သမိတိ သမောဓာနံ သမယော-ပြု။ ပဋိလာဘရစေ။ သာရတ္ထ-စသည်။ ။
သမိပံ အယနံ ဥပဂမနံ သမယော။ ။ဝိမတိ။

သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ စင်စစ်။

ယင်းဖြင့် ‘မာန’ကို သမုဇ္ဈိ ဒပဟာနံဖြင့် ပယ်ခြင်းကိုဆိုသည်။ သာရတ္ထ။

မာနဘိသယော၊ မာနကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ။ ။ဝါ၊
မာန၏ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ။သဒ္ဓတ္ထ။

သမဿ နိရောဓဿ ယာနံ အပဂမော အပဝတ္တိ သမယော-ပြု။ ပဟာန
ရစေ။ ။သမသဒ္ဓုပပဒ ယာဓာတ်၊ အပစ္စည်း။ ၎င်း။ ။သဿ ယာနံ သမ္မာ
ဝါ ယာနံ အပဂမောတိ သမယော။ သုတ်ဋီကာ၊ အနုဋီကာ။ ။သံဗ္ဗဒေဝ သဟိ
တာနံ ဝါ အယနံ ဝိဂမောတိ သမယော။ ။ဝိမတိ။

ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ဝိဇ္ဇနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသစ္စာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို
မှီဝဲစက်တတ်သော အနက်သဘော။

ဝိဇ္ဇနမေဝ အတ္ထော ဝိဇ္ဇနဋ္ဌော ပြု။ ဒန္တဇ ‘တ’သံယုတ်နှင့်တကွ ‘တ္ထ’ကို
မုဒ္ဒ ‘ဋ’သံယုတ်နှင့်တကွ ဋ၊ ပြု။ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်း။ ။သာရတ္ထ။

သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတို့သည် ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်သော အနက်
သဘော။ သန္တာပဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခတာ-စသည်တို့အစွမ်းဖြင့် ပြင်းစွာပူပန်
စေတတ်သော အနက်သဘော။ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၊ မူလဋီကာ။ ။ဝါ၊ ဒုက္ခ
ဝေဒနာဖြင့် ပြင်းစွာပူပန်စေတတ်သော အနက်သဘော။ ဝဇီရ။ ။ဝိပရိ
ဏာမဋ္ဌော ဇရာ၊ မရဏနှစ်ပါးဖြင့်ဖောက်ပြန်စေအပ်သော အနက်သဘော။

သံရတ္ထ-စသည်။ ။ဝါ၊ သုခဝေဒနာဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သော အနက် သဘော၊ ဝဇီရ၊ အဘိသမယဌော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော ဝိဇ္ဇန- စသောအနက်သဘော။

‘ဝိဇ္ဇန’စသော အနက်သဘောကိုပင် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော အဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းဆောင်၍ ‘အဘိသမယဌော’ဟူသည်။ ။ဋီကာ၊ သုတ်ဋီကာ စသည်။

ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော သိကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်၏အာရုံ ဖြစ်သော ဝိဇ္ဇန-စသော အနက်သဘော။ ၎င်း။

သမ္မဒေဝ အယနံ သမယော-ပြု။ ။သကတ်၊ ခြိမ်၊ လိင်၊ သင်္ချာ၊ ကာရက၊ ဟူသောအနက်မျှကိုစွဲ၍ သဒ္ဒါတို့တည်ကုန်သည်။ ။သဒ္ဒါတခုသည် များစွာ သော အနက်တို့ကို မဟောသည်မဟုတ်လော။ ‘သမယ’သဒ္ဒါတခုသည် သမ ဝါယ-စသော ‘ကိုးနက်’တို့၌ ‘ထင်၏’ဟူသောစကားသည် မသင့်ဟူငြားအံ့။ သဒ္ဒါအထူးကို ငဲ့လသော် သဒ္ဒါတခုသည် အနက်အများကို မဟောခြင်းဖြစ်သင့် သောကြောင့် ယင် စကားသည် မှန်၏။ သို့သော်လည်း ဤ၌ ထိုထို‘သမဝါယ’ စသောအနက်တို့၏ သမယသဒ္ဒါ၏ ‘ဝစ္စ’အဖြစ်သာမန်ကိုစွဲ၍ သမယသဒ္ဒါ၏ ‘အနက်ကတ္ထ’အဖြစ်ကိုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် သင့်၏ဟူပေ။

နနစ အတ္ထမတ္တံ ပဋိစ္စ သဒ္ဒါ အဘိနိဝိသန္တိ၊ န ဧကေန သဒ္ဒေန အနေကေ အတ္တာ အဘိဓီယန္တိတိ။ သစ္စမေတံ သဒ္ဓပိသေသေ အပေက္ခိတေ၊ သဒ္ဓပိသေ သေ ဟိ အပေက္ခိယမာနေ ဧကေန သဒ္ဒေန အနေကတ္တာဘိဓာနံ န သမ္ဘဝတိ၊ န ဟိ ယော ကာလတ္ထော သမယသဒ္ဓေါ၊ သော ယေဝ သမ္မဟာဒိအတ္ထံ ငဒတိ။ ဧတ္ထ ပန တေသံ တေသမတ္တာနံ သမယသဒ္ဓဝစနိယတာ သာမညမုဟိဒါယ အနေကတ္တတာ သမယသဒ္ဓဿ ဝုတ္တာ။ ။သာရတ္ထ။

ဧတ္ထစ သမယသဒ္ဓဿ သာမညေန အတ္ထေနကတာ ဝုတ္တာ။ န ဟိ ဧကသ္မိံ အတ္ထပိသေသေ ဝတ္တမာနော သဒ္ဓေါ တဒညေပိ ဝတ္တတိ။ တသ္မာ အတ္တာ ဝိယ တန္တိဝါစကာ သမယသဒ္ဓါပိ ဘိန္နာဒဝါတိ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဝိတေ။ ။သာမည နိဋ္ဌေသ်နည်း ဟူလို။ ။ဝါ-ဧကသိသ်ပြုသောနည်း။ ဝါ-သေတော ဓာဝတိ စသည်ကဲ့သို့ ‘ဘိန္နသတ္တိသမဝေတ’နည်း။ ဝါ-ပဝတ္တိနိမိတ်ကိုမဲ့ဘဲ သုတိမျှကို စွဲ၍ ညွှန်းအပ်သောနည်း။ ဝါ-ပဒီပနည်းအားဖြင့် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် သင့်၏ ဟူပေ။ ။နန္ဒကေန သဒ္ဓေန န ဘယတ္ထော န သမ္ဘဝတိတိ။ သစ္စ၊ ဧတ္ထ ပန ဧကသေသ နိဋ္ဌေသေ၊ ဘိန္နသတ္တိ သမဝေတော ဝါ သေတော ဓာဝတိတိ ယထာ၊ အနပေက္ခိတပဝတ္တိနိမိတ္တ သရူပမတ္တမေဝ ပဋိစ္စနိဋ္ဌေသော။ ပဒီပနျာ ယော ဝါ သန္တိသိတော။ ဉာသ်။

အလုံးစုံသော အတ္ထုဒ္ဓါရ၌ ဤနည်း။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထုဒ္ဓါရေသု၊ ဋီကာ။ ။ ယင်း ဉဒါဟ်ရုဏ်တို့တွင် ‘ပဋိလာဘ-ပဟာန-ပဋိဝေဓ’ ယင်းသုံးပါး၌ အဘိ

သမယသဒ္ဓါကို ဥပသာရပုဒ်တို့၏ ဇောတကမတ္တဿ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုထို အနက်ကို ‘သမယသဒ္ဓါ’သာလျှင် ဟောရကား ယင်းအတ္ထုဒ္ဓါရ၌လည်း အဘိ ဟူသောဥပသာရပုဒ်နှင့်တကွထုတ်သည်။

ဧတ္ထစ ဥပသဂ္ဂါနံ ဇောတကမတ္တတ္တာ တဿ တဿ အတ္ထဿ ဝါစကော သမယသဒ္ဓါဇောတိ သယေ သဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရေဝိ သဥပသဂ္ဂေါ အဘိသ မယသဒ္ဓေါ ဝုတ္တော။ ။သာရတ္ထ။

ကိဉ္စာပိ ဥပသဂ္ဂေါ ကြိယံ ဝိသေသေတိ၊ဇောတကဘာဝတော ပန သတ်ပိ တသ္မိံ သုတသဒ္ဓါဇေ တံတမတ္ထံ ဝဒတိတိ အနုပသဂ္ဂဿ သုတသဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရေ သဥပသဂ္ဂဿ ဂဟဏံ နဝိရုဇ္ဈတိ။ ။သုတ်ဋီကာ။

အတ္ထုဒ္ဓါရ၊မြလက၊စာစိဋ္ဌေတတ္ထကောကံဋြိ။

ဟူသည်နှင့်အညီ၊အဓိပ္ပေတတ္ထကို ပြလိုရကား ဣစ ပနဿ ကာလော အတ္ထော-မိန့်။

ဝါ-ဒေသ၊ဒေသက-စသည်တို့ကို ဝိနည်းနိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ် သကဲ့သို့ ကာလကိုလည်း ညွှန်းပြအပ်၏ဟု ပြလိုရကား ဣစ ပနဿ- စသည်မိန့်။ ။ဝက်ဂင်၊ သာရတ္ထ။

အဿ သမယ သဒ္ဓဿ-စွ။ ။ကာလော၊သော၊အတ္ထော၊တည်း။

‘သမဝါယ’စသောအနက်တို့၏ ဤ၌ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း၊ ဒေသ၊ ဒေသက-စသည်တို့ကဲ့သို့ ကာလကိုလည်း ဝိနည်းနိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ် သောကြောင့်၎င်း-ဟူလို။ ။၎င်း၊သုတ်ဋီကာ။

ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်၎င်း၊သတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့်၎င်း၊ညွှန်းပြမှု၍ တတိယာ ဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်းပြခြင်းအကျိုးကိုထုတ်ပြလို၍ ပရိမုဒအားဖြင့် စောဒနာ ကိုဖြစ်စေလိုရကား ဧတ္ထောဟ-မိန့်။ ၎င်း။

ဧတ္ထေတေသ္မိံ ဌာနေ၊ဤတေန သမယေန-ဟူသောအရာ၌၊ ဝိတဏှဝါဒီ၊ သည်၊ ဌတော၊၍။ အာဟ၊၏။ သမ္ပနံ။

စောဒနာသောအခြင်းအရာကိုပြလိုရကား အထ-စသည်မိန့်။

အထကား ပညာအနက်၌နိပါတ်။ အထ ပုစ္ဆာမိ၊မေးဦးအံ့။ ။ပေး။

အထာတိ စောဒနာယ ကတ္ထုကာ တံ ဒိပေတိ။နန္တတိဇ္ဈမိနာ သမာနတ္ထော။ သာရတ္ထ။ ။ဋီကာ၌ ‘နနသဒ္ဓါ’လည်း ပုစ္ဆာအနက်၌နိပါတ်။

ကစ္စံ န နန ဣစ္စေတေ၊ပုစ္ဆနတ္ထေ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။
အထာတိ နန ပုစ္ဆာမိ။ ။ယောဇနာ။

ကသ္မာ၊ကြောင့်၊ ကရုဏာဝစနေ၊ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော၊ကို၊ ကတော၊နည်း၊
သမ္ပန္နံ။ ။သာရတ္ထ၊ယောဇနာ။

သုတ်အဘိဓမ္မာတို့၌ တပါးသောဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်သော သမယ
ကို ဥပမာပြုလိုရကား ယထာ-စသည်မိန့်။

ဘုမ္မဝစနေ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော ကတော ယထာ-ကို
ဆောင်၍ သမ္ပန္နံ။

‘ဣတိ’ကား အာဟ၏ အာကာရ။ ။ယောဇနာ။

တတ္ထ-တေသု သုတ္တာဘိဓမ္မေသု-စွဲ။ ။တထာ၊ ထိုဒုတိယာဝိဘတ်၊
သတ္တမိဝိဘတ်တို့ဖြင့်၊ အတ္ထသမ္ဘဝတောစ၊၎င်း၊ ဣဓ၊၌၊ အညထာ၊ ဒုတိ
ယာ၊ သတ္တမိဝိဘတ်တို့မှတပါးသော တတိယာဝိဘတ်ဖြင့်၊ အတ္ထသမ္ဘဝ
တောစ၊၎င်း၊ နိဒ္ဒေသော ကတော ဣတိ ပရိဟာရော၊ ထည့်၊ သမ္ပန္နံ။

ယင်းကိုချဲ့လိုရကား ကထံ-စသည်မိန့်။ ။ဟိကား ဝိတ္ထာရ၊ဝါ-ဒဋ္ဌိ၊
ဝါ-ကာရဏ။ ယံသမယံ၊ တံသမယံတို့ကား အဓိပ္ပာယ်သံယောဂ။

အဓိပ္ပာယ်ဝေ၊စင်စစ်သာသျှင်။

ဟောတော်မူခြင်းငှါ ‘အားထုတ်တော်မူသည်မှစ၍ ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်
‘မပြတ်’ဟူလို။

ကရုဏာဝိဟာရေန၊ ကရုဏာတော်၏ အငွင်းဖြင့်ဖြစ်သော သူတပါး
တို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်းဟု ဆိုအပ်သော နေခြင်းအားဖြင့်၊
သာရတ္ထ၊သုတ်ဋီကာ။

ဝိဟရဏံ ဝိဟာရော၊ပရဟိတပဋိပတ္တိရစေ။ ။ကရုဏာဝသေန ပဝတ္ထော
ဝိဟာရော ကရုဏာဝိဟာရော-ဟူ။

ဒေသနာ၏ ကရုဏာလျှင် အကြောင်းရှိသောကြောင့် ပရဟိတပဋိပတ်ကို
၍၌ ‘ကရုဏာဝိဟာရ’ ဟူသည်။ ။မဟာကရုဏာသမဇပတ်ဟုတ်။ ။

ဒေသနာဉာဏ်၏ အာရုံကား ဒေသေတဗ္ဗမ္မ၊ မဟာကရုဏာ၏ အာရုံကား
သတ္တပညဟံ။သို့အာရုံပြားရကား တကွမဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဟူလို။

ဝါ-ကရုဏာတော်၏ အငွင်းဖြင့်ဖြစ်သော သူတပါးတို့၏ အစီးအပွား
ကို ကျင့်တော်မူခြင်းဖြင့်။

ဝိဟရဏံ ပဋိပဇ္ဇနံ ဝိဟာရော၊ ကရုဏာဝသေန ပဝတ္ထော ဝိဟာရော
တထာ။ ။ယောဇနာ။

တဒတ္ထဇောဘနတ္ထံ၊ ထိအက္ခန္တသံယောဂ အနက်ကို ထွန်းပြခြင်းငှါ၊
တတ္ထသုတ္တန္တေ-စွဲ။ ။ဥပယောဂဝဇ္ဇေန နိဒ္ဒေသော ကတော၊ မာသံ
အဇ္ဈေတိကဲ့သို့ ကာလအက္ခန္တသံယောဂဟူလို၊

ဘာဝေန၊ လက္ခဏ ကြိယာဖြင့်၊ ဘာဝလက္ခဏတ္ထောစ၊ လက္ခ
ကြိယာကိုမှတ်ခြင်းဟူသောအနက်သည်၎င်း၊

ဘဝနံ ဘာဝေါ-ပြု။ကြိယာရစေ။ဘာဝေါ နာမ ကြိယာ။ ။ဋီကာ၊သုတ်
ဋီကာ-စသည်။ ။ယင်းကြိယာကိုလည်း—

ဓာတုတ္ထောဝ ကြိယာ နာမ၊ကာစီဟာကာစ ဇေဋ္ဌကာ။
ကာစ ကာရက ဗျာပါရော၊သော ကြိယာတိ ပတိယတေ။ ။
ဟူသောဂါထာအတိုင်းမှတ်။

ယင်းဗျာပါရသည် အဘယ်ကြောင့် ဘာဝဟူ၍၎င်း၊ ကြိယာဟူ၍၎င်း မည်
သနည်းဟူမူကား—

သတ္တာ ကရဏရူပါဟိ၊ဓာတုတ္ထာ သကလာ တတော။
ဘာဝေါ ကြိယာစ သာမညံ၊သကလေသွေဝ ဂမ္မတေ။ ။

ဟူသောဂါထာ။ ။ဘူကရာ သဗ္ဗဓာတုတ္ထဝါစကာ-ဟူသည်တို့နှင့်အညီ
ဖြေ။

ကာလတ္ထော၊ ကာလဟုဆိုအပ်သောအနက်ဖြစ်သော။ သမယောစ၊
သမယသည်၎င်း။ သမူဟတ္ထော၊သမူဟဟုဆိုအပ်သော အနက်ဖြစ်သော။
သမယောစ၊သည်၎င်း။

ကာလသင်္ခါတော အတ္ထော ကာလတ္ထော၊သမူဟသင်္ခါတော အတ္ထော သမူ
ဟတ္ထော-ပြု။ ။သောရတ္ထ။

ဝါ-ကာလတ္ထော၊ ကာလသဒ္ဓါ၏ အနက်ဖြစ်သော။ သမယောစ၊ သည်
၎င်း။သမူဟတ္ထော၊သမူဟသဒ္ဓါ၏အနက်ဖြစ်သော။ သမယောစ၊သည်၎င်း။

ကာလသဒ္ဓဿ အတ္ထော ကာလတ္ထော-ပြု။ ‘သမူဟတ္ထော’၌လည်း နည်း
တူ။ ။ကာလတ္ထော၊ သမူဟတ္ထော-ဟူသော်လည်း အနက်၌ မဖြစ်သင့်ရကား
သဒ္ဓါကိုယူ၊ ‘အဂ္ဂိသိနိ၊တုမှမှာကံ၊တယိမယိ’စသည်ကဲ့သို့။ ။အတ္ထေ အသမ္ဘ
ဝေယေဝ သဒ္ဓေ ဝုတ္တဝိဓာနံ ဟောတိ။ဉာဏ်။ • ။အတ္ထနိဒ္ဒေသောဝ သဒ္ဓနိဒ္ဒေ
သော။ ။သဒ္ဓနိတိ။

တတ္ထအဘိဓမ္မေ-စွဲ။ ။ဗေဿာဒိဓဉ္စာနံ၊တို့၏။ အဘိကရဏံ၊တည်ရာ
တည်း။

ဘုမ္မဝစနေစ ဝတ္တဗ္ဗေ ပစ္စတ္တဝစနဿ ဝစနံ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသောနာမ။ ။
မဏိမဉ္ဇူ။ ။ကေစိတို့ကား မလိုအပ်သောဝိဘတ်ကိုဆို၍ လိုအပ်သောဝိဘတ်
ကို မဆိုခြင်းသည် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသမည်သည်ဟူ၏။

ပရတော၊ နောက်၌၊ (ဣတိပိ သော ဘဂဝါ-စသည်ဖြင့် လာသော
အရာကိုယူ)။

သုတ္တန်၌ ကေသမယံ ဘဂဝါ-ဟူ၏သို့ ထို့အတူ တေနသမယေန
ဘဂဝါ ဝေရဇ္ဇာယံ-ဟူသင့်သည်။ ယင်းသို့ မဟူသော် တထာဂတော
သုဂတော-စသည်တို့ကို ဟူသင့်သည်။ ယင်းနှစ်ပါးကို ယူခြင်း၌ အကျိုး
စိုးစဉ်းမျှရှိမှု ဆိုသင့်၏ဟူငြားအံ့။ ဖြတ်စွာဘုရား၏ အလွန်နက်နဲသော အ
လိုတော်အစဉ်ကို မသိကုန်သော အချို့သူတို့အား အပညတ္တေ သိက္ခာ
ပဒေ အနာဒိနဝဒသော၊ပ။ အဘိညာပေသိ-စသည်။ အထခေါ ဘဂဝါ
အာယသ္မန္တံ သုဒ္ဓိန္နံ ပဋိပုစ္ဆိ-စသည်။ သာဒိယိတုံ ဘိက္ခုတိ နာဟံ
ဘဂဝါ သာဒိယိန္တိ-စသည်။ ထို့အတူ ဝိနိစ္ဆယအမတ် ဖြစ်ဘူးသော
ရဟန်းကိုမေးတော်မူ၍ ယင်းဆိုသောအပိုင်းအခြားဖြင့် နုတ်ယပါရာဇိက
ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၊ ဒေသဒတ်အား ရဟန်းအဖြစ်ကိုခွင့်ပြုတော်မူခြင်း-
စသည်။ ယင်းသို့သော ဝိနည်း ပရိယတ်ကိုမြင်သော ဘုရား၏ သဗ္ဗညုအ
ဖြစ်ကိုစွဲ၍၎င်း၊ ထို့အတူ ကိံ ပန တုယှံ ဆဝဿစေဋ္ဌာသင်္ကဿ-
စသော ကြမ်းကြုတ်သော စကားနှင့် စပ်ယှဉ်သော ဝိနည်း ပရိယတ်ကို
မှီလျက် ရဟန္တာအဖြစ်ကို စွဲ၍၎င်း၊ ယုံမှားသင်္ကာဖြစ်ရာ၏။ ယင်းနှစ်ပါး
သော ယုံမှားသင်္ကာကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ အရှင်ဥပါလိဇဇေရ်
သည် ယင်းနှစ်ပုဒ်ကိုသာ အရာခပ်သိမ်း၌ ပြုအပ်သည်ဟူပေ။ ဝဇီရ။ ။
ယင်းနှစ်ပုဒ်ဖြင့် အလုံးစုံသော ဧညျကိုသိတော်မူတတ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ
သာစင်စစ်မည်သည်မဟုတ်။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော ဒေါသ
ကို ချိုးဖျက်တော်မူပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဘဂဝါလည်း မည်တော်မူ
၏။ နောက်၌လည်း၊ ဇာနန္ဒာပိ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ပ။ အနုတ္တသံဟိတေ
သေတုဃာတော တထာဂတာနံ ဟူ၍၎င်း။ အဟံ ခေါ တေသံ သဏ္ဌေ
နပိ ဝိနေမိ၊ဗရသေနပိ ဝိနေမိ-စသည်ကို၎င်းဟောတော်မူ၏။ သို့အနက်ကိ
ပြသည်။ ၎င်း။ ။ဝိဂတော ရဇော အဿာတိ ဝေရဇ္ဇာဟူ၍၎င်း၊ ဗလိ
နတ်စာပြုခြင်းငှါ ယူခြင်းဖြင့် သတ္တဝါကို နှိပ်စက်ခြင်းမရှိရကား အပြစ်
မြူကင်းသည့်မြို့ဟူလို။

ဝေရံ ဧတ္ထ ဇာတန္တိ ဝေရဇ္ဇာဟူ၍၎င်း။ ၊သေရိဝါဏီဇာတိ၌ ဒေဝ
ဒတ်၏ယင်း၌ ရန်ဖြစ်ဘူးသည်မြို့ဟူလို။ ၊ဝိဝိဇေဟိ ရဇ္ဇယတိတိ ဝေရဇ္ဇာ
ဟူ၍၎င်း။ ဝင်တိုင်းဝင်တိုင်းသော သူတို့ကို ကချေသဘင်-စသည်ခဲဘွယ်
ဘောဇဉ်ဆင်ယင်တန်ဆာ-စသည်အထူးထူးသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့်
တပ်စေတတ်သည့်မြို့ဟူလို။ ၊ဝေရံ အဘိဘဝိတွာ ဇာတာတိ-ဝေရဇ္ဇာ
ဟူ၍၎င်း။ ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူတို့ကို ဖိစီးလွှမ်းမိုး၍ တည်ထောင်အပ်
သည်မြို့ဟူလို။ ၊ဝေရဇ္ဇဿ ဣသိနော အဿမဋ္ဌာနေ ကတာတိ ဝေရဇ္ဇာ-
ဟူ၍၎င်း။ ဝေရဇ္ဇာရသေ့၏ သခံမ်းကျောင်းအရပ်၌တည်ထောင်အပ်သော
မြို့ဟူလို။ ၊ဤသို့စသည်ဖြင့် အချို့ဖွင့်ကြ၏။ သို့ဖွင့်ခြင်းဖြင့် အဘယ်မူစ
အံ့နည်း ယင်းကား ယင်းမြို့၏ အမည်မျှသာဟုပြလိုရကား ဝေရဇ္ဇာတိ။ပ။
ဝစနံမိန့်။ သာရတ္ထ။ ၊အန္တတ္ထသညာမဟုတ်-ရဋ္ဌိသညာဟူလို။ ၊နာမ
မတ္တမေတံ တဿ နဂရဿ၊၎င်း။

သမိပတ္တေ၊၌၊ ဘုမ္မဝစနံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်တည်း။ ဝါ၊ သတ္တမိဝိဘတ်
ရှိသောပုဒ်တည်း။

ဘုမ္မေ ဝိဟိတံ ဝစနံ၊ဘုမ္မေ ဝါ ဝိဟိတံ ဝစနံ အဿာတိ ဘုမ္မဝစနံ-ပြု။ ။
ဂင်္ဂါယံ ဂါဝေါ စရန္တိ၊ကူပေ ဂဂ္ဂကုလံ-စသည်၌ကဲ့သို့ သမိပူပစာဟူလို။

ဝိဟရတိ၌ အန္တိတ်ကား ဝိဟရဏကြိယာ၊ ဗာဟုတ်ကား ဘုရား။
ထိုတွင် အန္တိတ်ဖြစ်သော ဝိဟရဏကြိယာကား ဣရိယာပထ၊ ဒိဗ္ဗ၊ဗြဟ္မ၊
အရိယဝိဟာရ-ဟု လေးပါး။ ဝါ-ဝိဟရတိ၌ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာမိဋ္ဌာန်
အားဖြင့်နှစ်ပါးတို့တွင် ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်ကားဘုရား၊ ဓမ္မာမိဋ္ဌာန်ကား ဝိဟ
ရဏကြိယာ။ ထိုတွင် ဓမ္မာမိဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ဝိဟရဏကြိယာကား ဣရိ
ယာပထ၊ဒိဗ္ဗ၊ဗြဟ္မ၊ အရိယဝိဟာရဟု လေးပါး။ ထိုတွင် ဤ၌ သဒ္ဓန္တရ
သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်ပြီးသော အထူးကို သုံးသပ်ခြင်းကင်းရကား တပါးပါးဟုပြလို
ရကား ဝိဟရတိတိ။ပ။မေတံမိန့်။ ၊သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓာနိဋိကာ။

ဝိဟရတိတိ ဇုတံပဒံ၊သည်။ အဝိသေသေန၊ အထူးမှ ကင်းသောအား
ဖြင့်၊ပေး။

ပါတိမောက္ခသံသရာသံဝုတော ဝိဟရတိ-စသည်၌ ‘ဣရိယာပထ၊ပဌမံဈာန်
ဥပသပ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ’စသည်၌ ဒိဗ္ဗ၊ ‘မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ
ဖရိတွာ ဝိဟရတိ’စသည်၌ ဗြဟ္မ၊ ‘သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ

ကာလကို မလွန်ဘဲ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ယင်းကာလဖြင့်ပင် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်တော်မူ၍ နေတော်မူသည်ဟူလို။ ။ဋီကာ၊ သုတ်ဋီကာ။

သိက္ခာပဒပညတ္တိ ဟေတုဉ္စ၊ ကိုလည်း၊ စ၊ သဒ္ဓါကား၊ အနိယမဝိကင်။

တတိယပါရာဇိက-စသည် တို့၌ကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုထိုဝတ္ထုကို လွန်ကျူးသည့်အခါကိုလင့်တော်မူ၍ ဟိတ်ဖြစ်သော ယင်းကာလသကြောင့် နေတော်မူသည်ဟူလို။ ၎င်း။

သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ အပေက္ခမာနော-ဟူခြင်းကြောင့် တေနသမယေန ကရဏဘူတေန ဟေတုဘူတေန ဟူသင့်သော်လည်း ဤ၌ ဟိတ်အနက်ကို လိုသောကြောင့် ဟေတုဘူတေနကို ရှေးဦးစွာဟူသည်။ ဂဏ္ဍိပုဒ်သုံးပါး။

ဤအရာ၌ သင့်သောအကြောင်းကို ကြံခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ၊ ဤအရာ၌ အဋ္ဌကထာ ဆရာအား အစဉ်ကို ဆိုလိုခြင်းမရှိ။ ထိုကြောင့်လျှင် ဒိဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း တေနသမယေန ဟေတုဘူတေန ကရဏဘူတေန-စသည်ဖြင့် ယင်းအစဉ်ကိုပင် ဆိုသည်။ ယင်းအဋ္ဌကထာ၌ ရှေးဦးစွာ ဟေတုဘူတေနကို ဤဝိနည်းတွင် တေနသမယေန ဝေရဉ္စာယံ ဝိဟရတိ၌ ဟိတ်အနက်ကို လိုအပ်သည်အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဆိုသည်မဟုတ်။ သာဓုတ္ထ။

ဝါ-ကရဏဘူတေန ဟူသောကရိုဏ်းကို ဟိတ်အနက်မှ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဆိုသင့်သော်လည်း နောက်၌ဆိုသည်။ ဂဏ္ဍိပုဒ်။ ယင်းစကားကို မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သည်။ ဟိတ်အနက်မှ နောက်၌ ကရိုဏ်းအနက်ကို ယှဉ်အပ်သည်ရှိသော် အစဉ်သဖြင့်လျှင် ယှဉ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်။ သို့ကားမယှဉ် ကရိုဏ်းအနက်ကို ရှေးဦးစွာယှဉ်၍ ရှေးဦးစွာဆိုသည်။ ယင်းသို့ယှဉ်မှုကား လွယ်သောကြောင့် ဟိတ်အနက်ကိုနောက်မှယှဉ်သည်ဟုနောက်ဆိုအပ်သော ကရဏဘူတေန-ဟူသော ယင်းစကားကိုကား သိအပ်သည်။ ထိုကြောင့် မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သည်။ ကာလသပုရဝါသိ အာနန္ဒာဆရာ။

ဝါ-သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့ကို၊ ပညာပယန္တော၊ ၍။' ဟေတုဘူတေနစ၊ သော၊ ကရဏဘူတေနစ၊ သော၊ တေနသမယေန၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြင့်၊ ဘဂဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဟာသိ၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ၊ ကိုလည်း၊ အ

ပေက္ခမာနော၊ ဤ၊ ဟေတုဘူတော၊ သော၊ တေနသမယေန၊ ကြောင့်၊ ဘဂ
ဝါ တတ္ထ ထတ္ထ ဝိဟာသိ၊ သမ္ဗန္ဓိ။

ဝေမေတ္တ သမ္ဗန္ဓော ကာတဗ္ဗောတိပိ ဝဒန္တိ။ ။ သာရတ္ထ။

တံဒတ္တဇောတနတ္ထံ၊ ထိုဟိတ်အနက်၊ ကရိုဏ်းအနက်ကို ထွန်းပြခြင်း
၎၊ ဣဓ၊ ဤဝိနည်း၌၊

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကို သင်္ဂဟဂါထာဖြင့် ချုံး၍ပြခြင်း၎၊ ဟော
တိဝေတ္ထ-စသည်၎်။

တ္ထေ၊ ဤအရာ၌၊ စ၊ ကား ဝါကျ၊ ရ၊ ဤ။ ။ ဥပယောဂေန သော ဣဓ
ဟူသော၊ အယံဂါထာ၊ သည်၊ ထည့်၊ ဟောတိ၊ ဤ။

‘အဋ္ဌဇော လောဘမူလာနိ-စသော ဝုတ္တ သင်္ဂဟ၊ ဆတ္ထိံသာနုတ္တရေ ဓမ္မာ’
စသော ‘ဝုစ္စမာနသင်္ဂဟ၊ ယထာဝုတ္တာနုသာရေန’ စသော ဥဘယသင်္ဂဟတွင်
ယင်းဂါထာကား ဝုတ္တသင်္ဂဟတည်း။ ယင်းဂါထာကို သင်္ဂဟ၊ ဥဒ္ဓါနံ၊ အနုဂီတိ
ဟူ၏။

သင်္ဂဟိတော ဂယန္တိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝါ သင်္ဂဟော။ မဏိမဉ္ဇူ။ ။ ဝုတ္တသော
ဝ အတ္တဿ ဝိပုတိဏ္ဏဘာဝေန ဒဿိတုံ အဒတွာ ဥဒ္ဓါနံ ဒါနံ ရက္ခနံ ဥဒ္ဓါနံ၊ သင်္ဂဟ
ဝစနန္တိ အတ္ထော။ နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ။ ။ အနုဂီတိတိ ဝုတ္တသော ဝတ္ထဿ သုခ
ဂဟဏတ္ထံ အနုပစ္စံ ဂါယနဂါထာ။ ။ ဇင်း။

ဥပယောဂေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဘုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တံတံအတ္ထံ၊ ထိုထိုအစွန္န
သံယောဂအနက်၊ အဓိကရဏအနက်၊ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက်ကို၊
အပေက္ခိယ၊ ဤ။ အညတြ၊ ဝိနည်းမှ တပါးသော သုတ်အဘိဓမ္မာတို့၌၊ သမ
ယော၊ သမယသဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တော၊ ဤ။ ဣဓ၊ ဤဝိနည်း၌၊ တံတံအတ္ထံ၊ ထိုထို
ဟိတ်အနက်၊ ကရိုဏ်းအနက်ကို၊ အပေက္ခိယ၊ ဤ။ ကရဏေနော၊ ဖြင့်လျှင်၊
သော၊ ထိုသမယသဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တော၊ ဤ။ ။ သမ္ဗန္ဓိ။

ဆရာကား သို့၌၎င်း၊ တပါးသောဆရာတို့ကား အဘယ်သို့ ဖွင့်ကုန်
သနည်း စစ်ကြောင့် ပေါရာဏာ-စသည်၎်။

ဧကံသမယန္တိ ဝါ ဧသောသဒ္ဓါ၊ သည်၎င်း။ ။ အဘိလာပမတ္တဘောဒေါ၊
သဒ္ဓါမှဖြင့်သုံး၏။ သာရတ္ထ။ ။ ဝါ၊ ဒေသနာဝိသုသအားဖြင့် သဒ္ဓါမှဖြင့်
သာ ထူး၏။ ။ ဝိမတိ။

ဝိဘတ်မှဖြင့်သာ ထူးသည်။ အနက်အားဖြင့် မထူးဟူလို။ ။ ယင်းဖြင့် သုတ်၊
ဝိနည်းတို့၌ ‘ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ’ ဟုပြသည်။ သာရတ္ထ။ ။ သတ္တမိဝိဘတ်ဆိုအပ်
သည်ကို ဒုတိယာ၊ တတိယာဝိဘတ်ဆိုခြင်းသည် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသမည်၏။

ဝိဝါဒါဒေါမိကရဏံ သိယာဓာရေစ ကာရဏေ-ဟူသည်တွင် ဤ၌ အာ
ဓာရတ္ထ။ ၊ အမိကရိယတိ အာဓာရိယတိ ဧတ္ထာတိ အမိကရဏံ-ပြီ။ ။
ယောဇနာ။ ။ ဓမ္မတို့၏ 'ခဏတ္ထယ'ကို၎င်း အစိတ်အစိတ်သော 'ဓမ္မ'တို့ကို၎င်း
စွန့်ပညတ်အပ်သော ကာလသမူဟသည် ဝေါဟာရမျှသာ မဟုတ်လော။ ယင်း
သည် အဘယ်သို့ ဓမ္မတို့၏ 'အာဓာရ'ဖြစ်နိုင်အံ့နည်းဟူငြားအံ့။ 'ပုဗ္ဗေန ဇာ
တော သာယနေ ဂစ္ဆတိ'စသည်တို့၌ ထိုခဏ၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုတို့၏ ယင်းခဏမှ
ရှေး၌၎င်း၊ နောက်၌၎င်း မရှိခြင်းကြောင့် သဘာဝဓမ္မတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော
ကာလသည် မိမိသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော်လည်း အာဓာရအ
ဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသကဲ့သို့၎င်း၊ 'ရုက္ခေသာခါယဝရာသိယံ သမ္ဘူတော'စသည်
တို့၌ အစိတ်အစိတ်မှ လွတ်သော အပေါင်းမရှိသော်လည်း ကပ္ပနာမတ္ထအား
ဖြင့်ပြီးသော အပေါင်းကို အစိတ်အစိတ်တို့၏ အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် ပညတ်အပ်
သကဲ့သို့၎င်း၊ ထို့အတူ ဤ၌လည်း ထင်ရှားသောကြောင့်၎င်း၊ ပညတ်အပ်သော
ကြောင့်၎င်း အပြစ်မရှိဟူပေ။ ။ ဋီကာ၊ သုတ်ဋီကာ။

အမိကရဏတ္ထဖြစ်သင့်သည်မှတစ်ပါး ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏတ္ထဖြစ်
သင့်သည်ကိုပြုဆိုရကား ခဏသမဝါယ-စသည်၌၊ ၊ စကား ပက္ခန္ဓာ၊
ခဏ သမဝါယ ဟေတု သင်္ခါတဿ၊ သော။

'ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဇမခဏ၊ စတုစက္ကသမ္ပတ္တိ'သည် 'ဩကာသ'ဟူသော အနက်
ကြောင့် 'ခဏ'မည်၏။ ။ 'စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခင်ညာဏံ'
စသည်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်သော စက္ခုပညာဏံ-စသည်ဟု ဆိုအပ်သော သာဓာ
ရဏအကျိုးကိုပြီးစေတတ်သော အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာတည်သော စက္ခုပညာဒ
ရူပါရုံ-စသော အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းသည် 'သမဝါယ'မည်၏။ ။
ဇနကဟိတ်သည် ဟေတု-မည်၏။

သမယဿ၊ ဇနိ၊ ဘာဝေန၊ ဖြင့်၊ တေသံ ဗသ္မာဒိ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏၊ ဘာဝေါ၊
ကို၊ လက္ခဏသတိ၊ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ သိအပ်၏။

'ဂါဝိသု ဒုယုမာနာသု ဂဘော၊ ဒုဒ္ဓါသု အာဂတော'၌ ဝေါဟနကြိယာ
ဖြင့် ဂမနကြိယာကို မှတ်အပ်၏သို့ ဤ၌လည်း 'ယသ္မိ' သမယေ တသ္မိ' သမ
ယေ'ဟု ဆိုအပ်သော ကြိယာတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းရှိသော ပုင်အနက်၏ သက္ကာ
ကြိယာမှ မကင်းရကား 'သတိ'ဟူသော 'သတ္တဝ'အနက်ကို သိအပ်သော
ကြောင့်သာလျှင် သမယ၏ သက္ကာကြိယာဖြင့် စိတ်၏ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာ၊ ယော
စသည်တို့၏ ဘဝနကြိယာကို မှတ်အပ်၏ဟူလို။ ။ ၎င်း၊ မူလဋီကာ။

တဒတ္တဇောဘနတ္ထံ၊ ထိုအခါကရဏအနက်၊ ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏ
အနက်ကို ထွန်းပြခြင်းငှါ၊ တတ္ထအတိဇ္ဇေ-ငဲ့၊ ၊ ဣဝေိနယော၊ ၌။ ပနကား၊
ပက္ခန္ဓာ၊

ဟိတ်အနက်ကား အနွေန ဝသတိ၌ကဲ့သို့။ ကရိုဏ်းအနက်ကား ဖရ သုဒ္ဓါ ဆိန္ဒတိ၌ကဲ့သို့။ ဟိတ်အနက်၊ ကရိုဏ်းအနက်-အဘယ်သို့ဖြစ်သင့် သနည်း ဝုဒ္ဓိကြောင့် ယောဟိ-စသည်မိန့်။

ဟေတုဘူတေန၊ သော၊ တေနသမယေန၊ ကြောင့်၎င်း၊ ကရုဏ ဘူတေန၊ သော၊ တေန သမယေန၊ ဖြင့်၎င်း၊ သမ္ပန္နံ။

အနွေန ဝသတိ-စသည်၌ 'ထမင်း' ကိုဝံ့၍ ထမင်းအလိုငှါ နေ၏။ ။ မြတ် စွာဘုရားသည် ထိုထိုမြို့ရွာ၌ ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အ ကြောင်းဖြစ်သော 'ဝိတိက္ကမ'ကို ဝံ့၍ ဝိတိက္ကမ အလိုငှါ နေတော်မူရကား ဝိတိက္ကမသာ ဟိတ်အဖြစ် ပြီးသောကြောင့်၎င်း၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူ သည့်အခါ၌ကား ရှေး၌ပြီးသော ထိုထိုဝိတိက္ကမဖြင့်သာ ပညတ်တော်မူရကား 'အသိနာ ဆိန္ဒတိ' စသည်၌ကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်းကို အထူးသဖြင့်ပြီးစေ တတ်သောကြောင့် 'ဝိတိက္ကမ'သာ ကရိုဏ်းအဖြစ် ပြီးသောကြောင့်၎င်း။ ။ ကာလအနက်ဖြစ်သော သမယသည် အဘယ်ကြောင့် ဟိတ်ကရိုဏ်းဖြစ်နိုင်အံ့ နည်းဟူသြားအံ့။ ဝိတိက္ကမကိုဝံ့သော် ယင်းနှင့်တကွ ယင်းမှီရာဖြစ်သော ကာလ ကိုဝံ့၍ နေတော်မူရကား ကာလ၏လည်း ဤ၌ ဟိတ်အဖြစ်ကို၎င်း၊ သိက္ခာပုဒ် ကို ပညတ်တော်မူသော ထိုထို 'ဝိတိက္ကမကာလ'ကို မလွန်မှီ၍ ယင်းကာလဖြင့် ပင် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရကား ယင်း၏မှီရာဖြစ်သော ကာလ၏လည်း ကရိုဏ်းအဖြစ်ကို၎င်း ဆိုသောကြောင့် 'ဌာနုပဇာ' အားဖြင့် ကာလသည်လည်း 'ဟိတ်ကရိုဏ်း' ဖြစ်သင့်၏ဟူပေ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ-ကရုဏံ ကာရော၊ ကာရောဇဝ ကာလော-ဟူရကား ကာလနှင့် ဝိတိက္ကမသည် 'အရ' တူသောကြောင့် ကာလသည် ဟိတ်၊ ရောက်လာသောအ ခါဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်လျက် ထိုထိုမြို့ရွာ၌ နေတော်မူသောကြောင့် ရောက် လာသောကာလသည် ကရိုဏ်းဖြစ်သင့်၏ဟူပေ။ ။ ဝဇီရ။

'သုဒိန်' စသည်တို့၏ ဝိတိက္ကမသာဟိတ်၊ ယင်း၏မှီရာဖြစ်သော ကာလကား ယင်းကာလကိုမလွန်မှီ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသောကြောင့် "ကရိုဏ်း" သာမည်၏။ ဂဏ္ဍိပုဒ်။

မုချအားဖြင့် ဝိတိက္ကမသာ ဟိတ်ကရိုဏ်းဖြစ်၏။ ယင်းဝိတိက္ကမသည် လွန် ကျူးသော 'ခဏဟိတ်' ဖြစ်၍ နောက်သိက္ခာပုဒ်ကိုပညတ်သောအခါ၌ ကရိုဏ်း လည်းဖြစ်သည်။ ။ သာရတ္ထ။

သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့ကို၊ ပညာပယန္တော၊ ဤ၊ ဘာဝါ၊ သည်၊ တတ္ထ ကတ္ထ၊ ထိုထိုမြို့ရွာနှင့်၎င်း၊ ဝိဟာသိ၊ ဤ။

ဝိတိက္ကမကိုမေး၍ ရဟန်းအပေါင်းကို စည်းဝေးစေပြီးလျှင် 'ဩတိဏ္ဍဝတ္ထ၊ က' ပုဂ္ဂိုလ်ကို တဘန်မေးတော်မူ၍ ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီးလျှင် ထိုထိုဝတ္ထုသက်သည့်

စေတောသမာဓိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝိဟရတိ'စသည်၌ အနိယဝိဟာရ၊ ယင်းကဲ့သို့ သဒ္ဓန္တရသန္တိဋ္ဌာန်ဖြင့်ပြီးသော အထူးကိုသုံးသပ်ခြင်းကင်းသည်ဟူလို။

ဝိသေသေတိတိ ဝိသေသော၊ န ဝိသေသော အဝိသေသော—ပြီ။

ဝါ-တို့တွင် ဤ၌ အထူးမပြုရကား သာမညအားဖြင့် တပါးပါးဟု ပြလိုရကား ဝိဟရတိ၊ ပ။ မေတံ-ဒိန္နံ၊ ၊ ၎င်း၊ ဝိမတိ၊ ၊

အဝိသေသေန၊ မထူးသောအားဖြင့်၊ ဝါ-အထူးမပြုသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သာမန်အားဖြင့်၊ ပေး။

ဧကဒေသဿ ဂဟဏေ အသတိ ဂဟေတဗ္ဗဿ နိပ္ပဒေသတာဝ ဝိညာ ယတိ-ဟူသည်နှင့်အညီ ယင်းကဲ့သို့အထူးမပြုရကား တစိတ်တဒေသကိုယူခြင်း မရှိသောကြောင့် ဝိဟာရသာမန်ဟူလို။

ဝိသေသနံ ဝိသေသော၊ န ဝိသေသော အဝိသေသော—ပြီ။

ဣရိယာ၊ ပ။ ဝိဟာရေသု၊ ဣရိယာပထ ဝိဟာရ၊ ပ။ အနိယဝိဟာရတို့ တွင်၊ ပေး။

ခန္တတောပရပုဒ်တည်း။ ။ ဣရိယနံ ပဝတ္တနံ ဣရိယာ။ အရ ဓာတ်၊ ဣရိယ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း။ ဣ၊ အက္ခရာ အာဂု'။ ။ ကာယပယောဂ-ကာယိကကြိယာကိုယူ။ ။ ဣရိယာယ ပထော-ဘွဲ့၊ ။ ဌာနနိသဇ္ဇ-စသောအခိုက်အတန့်မှ ကင်း၍ တစုံ တခုသည် ကာယပယောဂ ကာယိကကြိယာကို မဖြစ်စေနိုင်ရကား ဌာနနိသဇ္ဇ စသည်ကိုယူ။ ။ ဝိဟရဏံ ဝိဟရတိ ဧတေနာတိ ဝါ ဝိဟာရော၊ ဣရိယာ ပထဿ ဣရိယာပထော ဝါ ဝိဟာရော-ဘွဲ့၊ ။ ယင်းကား သဘောအားဖြင့် ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း-စသော အခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော 'စတုသန္တတိ'ရပ် အစဉ် တည်း။

ဒိဝိ ဘဝေါ ဒိဗ္ဗော-ပြီ။ ။ ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော်လည်း ယင်း၌ များသော အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ-စသော 'ဗြဟ္မာ့ပြည်'၌ ဖြစ်သည်ကို ယူ။ ။ ယင်း၌ ဖြစ်သော အာနုဘောဇ်ကိုယူ။ ။ 'ဒိဗ္ဗာယံ သံဝတ္တတိတိ ဒိဗ္ဗော' ဟု တဒ္ဓိတ်ဆင့်မှ ဝိဟာရကိုယူ။ ။ ဝါ-ဒိဗ္ဗတိ အဘိညာဉ်နိဟာရ ဝသေန ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ ဒိဗ္ဗော-ပြီ။ ။ အဘိညာဉ်သို့ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ကြီးသောဖြစ်ခြင်းအလားရှိသည်ဟူလို။ ။ ဒိဝုဓာတ်၊ ဣ၊ ပစ္စည်း။ ဒိဝုဂတိမှိ။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ဒိဗ္ဗောစ သော ဝိဟာရောစ၊ ဒိဗ္ဗဘာဝါ ငဟော ဝါ ဝိဟာရောတိ ဒိဗ္ဗဝိဟာ ရော-ပြီ။ ။ မေတ္တာဈာန် စသည်လေးပါးမှ တပါး မဟာဂ္ဂုတ်ဈာန်ကိုယူ။ ။ အရူပသမာပတ်ကိုလည်း ယင်း၌ပင် သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ အာရူပသမာပတ္တိယောဂိ ဧတ္ထေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ သာရတ္ထ၊ အင်္ဂုတ္တရဋီကာ။ ။ နေတ္တိ၌ အရူပသမာပတ်

လေးပါးကို ‘ဒုဿနဗ္ဗိဟာရ’ဟူ၏။ ။ယင်းကို မေတ္တာဈာန် စသည်တို့၏ ဗြဟ္မဝိဟာရအဖြစ်ကဲ့သို့ ယင်းတို့၏ ‘ဘာဝနာ’အထူးကို ရည်၍ ဆိုသည်။ ။ အဋ္ဌကထာတို့၌ကား ‘ဒိဗ္ဗဘာဝ’ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်သာမန်အား ဖြင့် ယင်းတို့ကိုလည်း ‘ဒိဗ္ဗဝိဟာရ’သာဟူ၏။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓီကား။ ။ ဗြဟ္မာနံ ဗြဟ္မာနော ဝါ ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ-ပြု။ ။မေတ္တာဈာန် စသော အပ္ပမညာလေးပါးကိုယူ။ ။ယင်းတို့ကား ‘ဟိတုပသံဟာရ’စသည်အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ‘ဗြဟ္မဝိဟာရ’မည်သည်ဟူလို။

အရိယာ ဥက္ကမာ ဝိဟာရာ အရိယာနံ ဝါ ဝိဟာရာ အရိယဝိဟာရာ-ပြု။ ဖလသမာပတ်လေးပါးကိုယူ။ ။ယင်းတို့ကား တပါးသော ပုထုဇဉ်နှင့်မဆက် ဆံသောကြောင့် အရိယ ဝိဟာရမည်သည်ဟူလို။

ဣရိယာပထဝိဟာရောစ ဒိဗ္ဗဝိဟာရောစ ဗြဟ္မဝိဟာရောစ အရိယဝိဟာ ရောစတွေ။ ။ရှေ့ပုဒ်၌ နောက်ပုဒ်ကျေ။ ဤ၌ အထူးအားဖြင့် ရှုစတုတ္ထဈာန်၊ အပ္ပမညာလေးပါး၊ စတုတ္ထဈာန်ကဖလသမာပတ်သည် ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရ။ ၎င်း။

အညတြိဟာရသမဂ္ဂိပရိဒိပနံ၊ တပါးပါးသောဝိဟာရနှင့်ပြည့်စုံသော သဗ္ဗညုဘုရား၏အဖြစ်ကိုပြတတ်သော၊ ဝါ၊ ပြကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။

သမ္မာ အင်္ဂနံ သမင်္ဂေါ၊ သမင်္ဂေါ အဿ အတ္ထိဟိ သမဂ္ဂိ။ ဘုရားရစေ။ ။ ဘာဝပုဋ္ဌာန။ ။သမဂ္ဂိဘာဝပရိဒိပနံ-ဖွင့်။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓီကား။

မြတ်စွာဘုရားသည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ပြောသောအခါ သော က၌ ယင်းကို မိမိပရိပတ်ဖြင့် ပယ်တော်မူခြင်းငှါ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရ တို့ကို ကပ်၍ နေတော်မူသည်။ အကျယ်ကို “သာရတ္ထဒိပနိမ္မာရူ”။ ။ ဣရိယာပထဝိဟာရဖြင့်ကား ယင်းကိုကြည့်၍ အတ္တဘောကို ဆောင်ခြင်း မရှိသောကြောင့်တရံတဆစ်မျှမဆောင်သည်မဟုတ်၊ ဆောင်တော်မူသည် သာ။ ထို့ကြောင့် ယင်း၏ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ-စသည်တို့နှင့် ဆက်ဆံရကား ဣဓ ပန-စသည်ကိုမိန့်။ ၎င်း။

ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မ၊ အရိယဝိဟာရဖြင့် အထူးထူးသော သတ္တဟိတကိုဆောင် ခြင်းသည် ဣရိယာပထ ဝိဟာရနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် သာမန်ဆို ရကား ဤ၌ ယင်းကိုလိုအပ်၏ဟုပြုခြင်းငှါ ဣဓပန-စသည်ကိုမိန့်။ ။နော တက္ကော။

ဒိဗ္ဗဝိဟာရ-စသည်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကို ပြတတ်သောသဒ္ဓါထူး၏ မရှိခြင်း ကြောင့်၎င်း။ ယင်းနှင့်ယှဉ်ခြင်းကိုပြခြင်း၏အနက်အားဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ၎င်း ယင်းသို့ဆိုသည်။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓီကား။ ။ဣရိယာပထအတို့၌

ဝိဟရတိန္ဒ ဝိဥပသာရသည် ဝိစ္ဆေဒတ္ထဇောတက။ ဟရတိ သဒ္ဓါသည် ပဝတ္တေတိအနက်၊ ဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ထဟရတိဟူလိုသည်။ ၎င်း။ အဘယ်ကို အဘယ်ဖြင့် ဖြတ်သနည်း၊ အဘယ်သို့ အဘယ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းနည်းဟူသော လိနန္တရစောဒနာ-ကြောင့် သော ဟိ-စသည်မိန့်။ ကေံ၊ ပ၊ ဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ထံ ဖြင့် ကဿ ကေန ဝိစ္ဆိန္ဒိနံကို အပရိပတန္တံ၊ ပ၊ ဟရတိဖြင့် ကထံ ကဿ ပဝတ္တနံကို ဖြေသည်။ လိနန္တရစောဒနာ ဟူသည်ကား ပရိဟာရသာရှိ၍ ရှေးဝါကျဝယ် စောဒနာမထင်ရှားသော အရာ၌ ထုတ်အပ်သော စောဒနာ တည်း။ အန္တောသိနစောဒနာလည်းဟူ၏။

သောဘဂဝါသည်၊ ဟရတိမှာစင်၊ ဝါ၊ ကို၊ ၎င်းတိမှာစင်၊ ဟိကား ဒဠိ၊ ဝါ၊ ကာရဏ။

သဗ္ဗညုဘုရားသည်တရုတည်းသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့်မြင့်ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အတ္တဘောတော်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်တော်မူသော် လည်း ယင်းကား ဥပါဒိန္နကကိုယ်မည်သည်၏ သဘောတည်းဟုပြခြင်း ငှါ ကေံ ဣရိယာပထဗာဓနံ-စသည်မိန့်။ ၎င်း။

အပရိပတန္တံ၊ မကျအောင်၊ ဝါ၊ မကျသည်ကို၊ ကတွာ၊ ချွံ၊ ထည့်။

သဗ္ဗညုဘုရားသည်တရုဟူသောအရပ်၌နေတော်မူသည်ရှိသော် ဝေနေ ယုတို့အား တရားဟောတော်မူ၍၎င်း၊ အထူးထူးသော သဘာပတ်တို့ဖြင့် ကာလကိုလွန်စေတော်မူ၍၎င်း နေတော်မူရကား သတ္တဝါတို့၏၎င်း၊ ကိုယ် တော်၏၎င်း၊ အထူးထူးသောစီးပွားချမ်းသာကိုဆောင်တော်မူသည်၊ ထိုငွေ ဝိဟရတိန္ဒ “ဝိဝိဓံဟရတိတိ ဝိဟရတိ”ဟု အနက်ကိုသိစေအပ်၏ဟူ၏။ သာရတ္ထ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဝိသဒ္ဓါသည် ဝိစ္ဆေဒဒုတ္တ၊ ဟရတိသည် ပဝတ္တ နုတ္တ၊ ဗိုကာဠိကား ဝိသဒ္ဓါသည် ဝိဝိတ္ထေ၊ ဟရတိသည် ဥပနုယနုတ္တ၊ ဤကားအထူး။

နဇ္ဇေရုဿ ပုပ္ဖိမန္ဒော နဇ္ဇေရုပုပ္ဖိမန္ဒော-ဟူ၍၎င်း၊ နဇ္ဇေရုကား ယင်းသစ် ပင်၌ စိုးအုပ်၍နေသော ဘိလူးအမည်တည်း။ ထိုကြောင့် ယင်းစိုးအုပ်၍ နေရကား ယင်းသစ်ပင်သည် နဇ္ဇေရုပုပ္ဖိမန္ဒမည်သည်ဟူလို၊ နဇ္ဇေရုကွ သုသိဓေ ရဟတိတိ နဇ္ဇေရု၊ နဇ္ဇေရုစ သော ပုပ္ဖိမန္ဒောစာတိနဇ္ဇေရုပုပ္ဖိမန္ဒော ဟူ၍၎င်း။ နဇ္ဇေသဒ္ဓါကား သစ်ခေါင်းဟော၊ ယင်းသစ်ပင်ကား ယင်း၌ပေါက် ရောက်သည်၊ ထို့ကြောင့် နဇ္ဇေရု ပုပ္ဖိမန္ဒမည်သည်ဟူလို၊ နဇ္ဇေဝနေ ရဟ တိတိ နဇ္ဇေရု၊ နဇ္ဇေရုစ သော ပုပ္ဖိမန္ဒောစာတိ တထာ-ဟူ၍၎င်း၊ နဇ္ဇေသဒ္ဓါ

ကား ကျူတော့ဟော။ ယင်းသစ်ပင်ကား ယင်း၌ ပေါက်ရောက်သည်။
ထို့ကြောင့် ယင်းသို့မည်သည် ဟူလို။ ။နဋ္ဌော ဥရု အဿာတိ နဋ္ဌောရ၊
နဋ္ဌောရစ သော ပုစိမန္တောဝာတိ တထာ-ဟူ၍၎င်း။ ။နဋ္ဌသဒ္ဓါ သုသိရတ္ထ၊
ဥရုသဒ္ဓါ မဟန္တတ္ထ။ ယင်းသစ်ပင်ကား ကြီးသောအခေါင်းရှိသည်။ ထိုငွေ
ယင်းသို့မည်သည်ဟူလို။ ။ဤသို့ဖွင့်ကြသည်။ ။အဋ္ဌကထာဆရာကား
များစွာဆိုသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်းဟု တခုသောအနက်ကိုသာပြုလို
ရကား နဋ္ဌောရနာမ ယက္ခော-စသည်မိန့်။ ။သာရတ္ထ။

‘နိဗ္ဗော ရိဋ္ဌော ပုစိမန္တော’ဟူရကား ပုစိမန္တသဒ္ဓါကား တမာပင်ဟော။ ။
ထို့ကြောင့် ပုစိမန္တောတိ နိဗ္ဗရက္ခော-ဟူသည်။ ။ပုစိ ဂုစ္စတေ ကုဋ္ဌာ။တေမန္တ
ယတိ နာသယတိတိ ပုစိမန္တော။ဝဇီရ။ ။ပုစိကုဋ္ဌံ မဒ္ဒတိတိ ပုစိမန္တော။ဗိန္ဒာ
ဂမော။အဘိမာန်ဦကော။ ။နိဗ္ဗ,ဟု ‘မ’သံယုတ် တတိယကွရာ ဗ, နှင့်သာ
လိုသည်။ ။နိနယေ ဗော မန္တောစ။၎င်း။ ။နိဗ္ဗအာဒယော သဒ္ဓါ ဗန္ဓာ
နိပ္ပဇ္ဇန္တ၊နမိဿ အဿိ။နမတိ ဖလဘာရေနာတိ နိဗ္ဗော။အရိဋ္ဌော။ ။မောဂ္ဂ
လာန်။

မူလံ ဘောသန္တိကော မူလ။မူလေ ဟေတုမှိပါဘတေ-ဟူသည်တွင်ဤ၌
သမိပဝါစကကိုသာ လိုအပ်၏ဟုပြုလိုရကား မူလန္တိ သမိပံ-စသည်မိန့်။
သာရတ္ထ။

ဟိကား ဝိတ္ထာရ၊ဒဠိကာရဏလည်း ဟူကြ၏။

ဥသီရနာဠိမတ္တာနိဝိ၊ပန်းရင်းအကျည်မျှတို့ကိုသော်လည်း။

အကိုင်း,အခက်-စသည် အစိတ်ရှိသော အပေါင်းဖြစ်သော သစ်ပင်၏ မြို့မြို့
စွာ တည်တန့်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော ‘အမြစ်’ ဟူသော အစိတ်
အထူး၌မူချအားဖြင့်ဖြစ်သော မူလသဒ္ဓါသည်ယင်းနှင့်တူသော တရားတို့၌၎င်း၊
ယင်း၏မှီရာအရပ်အစိတ်၌၎င်း တင်စားသည် အစွမ်းအားဖြင့် ပရိယာယ်အား
ဖြင့်ဖြစ်ရကား ဤ၌ မူချအဖြစ်ကိုလိုအပ်၏ဟု မူလသဒ္ဓါတရုဖြင့် အထူးပြု၍ ‘ဒုက္ခ
ဒုက္ခရူပရူပံ’ဟူ၏သို့ ‘မူလမူလေ ဒိဿတိ’ဟူသည်။ •။သာရတ္ထ။ ။ရုက္ခာဒိ
မူလ၌သာ‘မူလသဒ္ဓါ’ထင်သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ မူလသဒ္ဓါတရုဖြင့် အထူး
ပြု၍ ‘ဒုက္ခဒုက္ခံ’ဟူ၏သို့ ‘မူလမူလေ’ဟူသည်။ ။ဝိမတိ။

အသာဓာရဏဟေတုမှိ၊ ဒေါသမူစိတ်-စသည်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော
အကြောင်း၌။

လောဘသည် လောဘသဟဂုတ် အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့်သာ ဆက်ဆံ
ရကား ယင်းတို့၏အသီးဖြစ်သော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အသာဓာရဏ
ဟေတု-မည်သည်ဟူလို။ ။၎င်း။သာရတ္ထ။

ဝါ၊ကုသိုလ်အဗျာကတဘိန့်နှင့် မဆက်ဆံသောအကြောင်း၌၊

အလောဘ-စသည် တို့ကဲ့သို့ ကုသိုလ် အဗျာကတတို့နှင့် မဆက်ဆံ သော
ကြောင့် လောဘသည် 'အသာဓာရဏဟေတု'မည်သည်ဟူလို။သာရဏ္ဏ။ ။
ဝါ၊အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် 'အလောဘ' စသည်တို့ကိုလည်း သိရှိဟံသင့်သည်။ထိုငှေ
အကုသလမူသည် အကုသလမူသာ၊ ကုသိုလ် အဗျာကတတို့နှင့် မဆက်ဆံ။
ကုသလမူသည်လည်း ကုသလမူသာ အကြွင်းနှင့် မဆက်ဆံ၊အဗျာကတမူသည်
လည်း အဗျာကတမူသာ အကြွင်းနှင့်မဆက်ဆံ။ ထိုကြောင့် 'အသာဓာရဏ
ဟေတု'ဟူသည်ဟူလို။ ။၎င်း၊ဝဇီရ။

နိဝါတေ၊ သေကင်းသောအရပ်၌၊ ဝါ၊လေမရှိသောအခါ၌၊ ပဏ္ဏာနိ၊
တို့သည်၊ ပတန္တိ၊ကျကုန်၏။

ပဋန္တိ၊ပတန္တိ-ဘုန့်ချက်သင့်။ ။ပဋန္တိတိပတန္တိ။အယမေဝ ဝါပါဌော။
သာရဏ္ဏ။

အဘယ်ကြောင့် ယင်းသို့နေတော်မူသနည်း၊ ယင်းမှတစ်ပါး နေတော်မူ
ရာမရှိသလော စဉ်ကြောင့် သော ကိရ-စသည်မိန့်၊

ရမဏီယော၊မွေ့လျော်အပ်၏၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊နှစ်သက်အပ်၏၊ အဒိပ္ပါ
ယတ္ထ။ ။ပါသာဒိကော၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကိုဆောင်တတ်၏၊ ဝါ၊ဖြစ်စေ
တတ်၏၊ ၎င်း၊ အာဒိပစ္စံ၊အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ကို၊ ကုရုဗာနောပိယ၊
သို့၊ သမ္ပန္နံ၊ ၎င်း၊

ကုလလေးအတာ၊ ငါးရာ ကွာသော အရပ်ကို 'အဒိဒူရေ။ပ။အဟောသိ'
ဟူသည်။

တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဗ္ဗာယံ ဝိဟရတိ နဋ္ဌေရုပုပ္ဖိမန္တ
မူလေတိ၊၍၊ ယံဝစနံ၊ကု၊ ဝုတ္တံ၊၏၊ တတ္ထ-တသ္မိံ ဝစနေ၊၌၊ကဿပိ၊၏၊
ဝေံ၊သို့၊ ပရိဝိတက္ကော၊သည်၊ သိယာ၊၏၊ ။၎င်း၊

'သိယာ'ကား အာချာတ်ပုဂ္ဂံ၊ အသ၊ဓာတ်။ ဇယျဝိဘတ်။ ။တတော
အသဓာတုတော ဇယျံ၊ ဇယျ ဣစ္စေတာသံ ဝိဘတ္တိနံ ယထာက္ကမံ ဣယံ ဣယာ
ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ၊တေ သိယံ၊သော သိယာ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-သိယာ၊ရံခါ၊ဝေံ၊၍၊သို့သိုလတံ သောအခြင်းအရာဖြင့်၊စောဒေယျံ၊
အံ၊ ။သာရဏ္ဏ။

'သိယာ'ကား သိယာ ကုသလံ သိယာ အကုသလံ-စသည်ကဲ့သို့နိပါတ်။
သိယာ ကုသလံ သိယာ အကုသလန္တိ အာဒိသု ပန သိယာသဒ္ဓေါ အဗျယ
ပဒန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ-တတ္ထတေသုပဒေသု၊ လိုဝေရဇ္ဇာယံ အာဂ္ဂိသောပုဒ်တို့၌။ ကဿမိ၊
၏။ စောဒနာ၊ သံညံ၊ သိယာ၊ ၏။ ။ဝိမတိ။

‘ယဒိ တာဝ’စသည်ကား စောဒနာသောအခြင်းအရာ။ ။ ‘ပါဠိလိပုတ္တေ
ပါသာဒေ ဝသတိ’စသည်၌ကဲ့သို့ အဓိကရဏ၏ အဓိကရဏဖြစ်အံ့။ ‘ဝေရဇ္ဇာ
ယံ ဝိဟရတိ နဋ္ဌေရုပုဗ္ဗိမန္တမူလေ’ဟု အဓိကရဏနှစ်ပါးကိုညွှန်းခြင်းသည် သင့်
တန်စေ။ ။ယင်းနှစ်ပုဒ်၏ အရာပြားသောကြောင့် နှစ်ပုဒ်ညွှန်းခြင်းသည်မသင့်
ဟူလို။ ။သာရတ္ထ။

တတ္ထ နဋ္ဌေရုပုဗ္ဗိမန္တမူလေစွဲ၊ အထဝိဟရတိ၊ အံ့။

‘အထ’ကား ယဒိသဒ္ဓါ၏ သင်္ကာဝတ္ထနအနက်၌ နိပါတ်။ ။အထ တတ္ထ
ဝိဟရတိတိ ယဒိနဋ္ဌေရုပုဗ္ဗိမန္တမူလေ ဝိဟရတိ။ ။၎င်း။

နဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အပ်။

ဝေရဇ္ဇာနဋ္ဌေရုပုဗ္ဗိမန္တမူလတို့၏ ဌာနအသီးအသီးဖြစ်ခြင်းကြောင့် တေနသမ
ယေန-ဟု ကာလကိုမှတ်၍ ဆိုခြင်းကြောင့်ဟူလို။

ယင်း မိမိအလိုကို ပြလိုသော စောဒကသည် နဟိ-စသည်၌။ ။
ဟိကား တပ္ပါကဋီကရဏ။ ။၎င်း။

ဝါ၊ အဘယ်ကြောင့် မဆိုသင့်သနည်း ရှစ်ကြောင့် နဟိ-စသည်၌။ ။
ဟိကား ကာရဏ။

အပုဗ္ဗံအာဂ္ဂိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဝိဟရိတုံ န သက္ကာ။ ။သမ္ပန္နံ။

အာဓာရနှစ်ပုဒ်၏ ‘မြေ’အဘို့အားဖြင့် ပြားသောကြောင့် ဟူလို။ ။စရိမ
ကား ပစ္စိမအနက်။ စရတိ ဟိနတ္ထံ ယာတိတိ စရိမံ၊ ပစ္စိမံ။ ။မောဂ္ဂလာနံ။

ဥဘယတ္ထ တေနေဝ သမယေန-ဟူရဟာ၊ အသူးထူးသောကာလ၌
နေတော်မူခြင်းကိုမမြင်၊ သာရတ္ထ။ ။ယင်းကို ပယ်လိုရကား နခေါပနေ
တံ ဇဝံ ဒဠဗ္ဗံ-၌။

‘ဇေတံဝစနံ၊ ဤဝေရဇ္ဇာယံ၊ ပ။ မူလေဟူသော စကားကို၊ ဇဝံ၊ သို့။ ဝါ၊
ဤသို့သင်စောဒက ဆိုအပ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နခေါပနဒဠဗ္ဗံ၊ အပ်။

မဖောက်မပြန်သော အနက်ကို မသိ၍ အလုံးစုံသော ယင်းစကားကို သင်
ဆိုသည်။ ။ယင်းနှစ်ပုဒ်ကိုကား နှစ်ပါးစုံ၌ မရှေးမနှောင်း နေတော်မူခြင်းကို
ပြခြင်းငှါ ဆိုသည်မဟုတ်ဟူလို။

ယခုအခါ မိမိလိုအပ်သော မဖောက်မပြန်သော အနက်ကို ယင်း၏
လည်းမဆွဲကာ ဆိုအပ်ပြီးသည်အဖြစ်ကို ပြလိုရကား နန္ဒအဘိဓမ္မာ သမိ

ပတ္တေ ဘုမ္မာစနန္ဒိ-မိန့်။ ၊ အဝေါရမ္ပန္တိမှာဝိဘတ်ကား၊ သာ။ ၊ ဝိဘတ္တိ
သရော ရသော၊ သဒ္ဓနိတိ။ ၊ တသ္မာ-စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်။ ၊ ဥပမာယ
မိဂေကဏ္ဍေ၊ အတ္ထံ ဇာနန္ဒိ ပဏ္ဍိတာ-ဟူရကား သိလွယ်စေခြင်းငှါ ဥပမာ
ကိုပြလိုသောကြောင့် ယထာ-စသည်မိန့်။

ဂေါယုထာနိ၊ နွားအပေါင်းတို့ကို။

ဇာတ်တူဖြစ်သော 'တိရစ္ဆာန်'တို့အပေါင်းကို 'ယုထ'ဟူသည်။

ယုထော နိတ္ထိ သဇာတိနံ၊ တိရစ္ဆာနာနမုစ္စတေ။ ။ အဘိဓာန်။

သဇာတိယတိရစ္ဆာနာနံယော ဂဏော ယုထော တု၊ စတေ။ သောစနိတ္ထိ။
ယထာ ဟတ္ထိယုထော မိဂယုထမိစ္စာဒယော။ ယုမိဿနေ။ ထော။ ဒိဃာဒိ။
ယုထော။ ။ ယင်းဦးကာ။

ယင်းသို့ဝေရဇ္ဇာယံ၌ သမိပါဓာရဖြစ်သော်လည်း နုဇ္ဇေရ ပုဗ္ဗမန္တမူလေ
ဟုသာဆိုသင့်၏။ ဝေရဇ္ဇာယံကိုမဆိုသင့်။ ထိုကြောင့် သမိပါဓာရဏ
အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-နှစ်ပါးစုံသော နိဒါန်းကိုကြားခြင်း၌၊ သာရတ္ထ။ ၊ ဝါ-
နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် နိဒါန်းကိုကြားခြင်း၌၊ ငါမတိ။ ၊ အ
ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ စုန်ကြောင့် ဂေါစရဂါမနိဒဿနတ္ထံ-စသည်မိန့်။

အဿာဂဝတော၊ ။ ဂေါစရဂါမနိဒဿနတ္ထံ၊ ဆွမ်းခံရွာကိုညွှန်းပြ
ခြင်းအကျိုးရှိ၏။

ဂါဝေါစရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရော။ နွားတို့ကျက်စားရာဌာနရစေ။ ။ ဂေါစရ
ဂါမကား သဒ္ဓိသူပစာ။ ။ ဝါ-ဥပမာတဗ္ဗိတ်အားဖြင့် 'ဂေါစရ'မည်သည်။ ။
ဝါ-ဂါဝေါ နုဇ္ဇိပာနိ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရော။ အာရုံရစေ။ ။ ဂေါစရော
ဂါမော၊ တဿ နိဒဿနံ။ တံ အတ္ထော ဧတဿာတိ ဂေါစရဂါမ နိဒဿ
နတ္ထံ-ပြ။ ။ မချွတ် "ဂေါစရဂါမ" ကိုကြားသင့်ရကား 'ဝေရဇ္ဇာယံ' ကိုဆိုသင့်၏
ဟူလို။

ဝါ၊ ဆွမ်းခံရာရွာကို ညွှန်းပြခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂတ္တံ၊ ။
ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟနိဝါသနိဒဿနတ္ထံ၊ ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သော နေ
တော်မူခြင်းကို ညွှန်းပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။ ဝါ၊ ညွှန်းပြခြင်းငှါ။ ဂတ္တံ၊ ။

ထိုကြောင့် သမိပါဓိကရဏအစွမ်းဖြင့် နိဒါန်းကို။ ဝါ-နှစ်ပါးစုံသောနိဒါန်း
ကို။ ဝါ-နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် နိဒါန်းကိုကြားသည်ဟူလို။

ဝေရဇ္ဇာကို ကြားခြင်းသည် ယင်းမျှသာ အကျိုးရှိသည်မဟုတ်။ နုဇ္ဇေရ
ပုဗ္ဗမန္တမူလကို ကြားခြင်းသည် ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟကရဏ-စသည်များသော

အကျိုးရှိ၏။ ထို့ဟောဌာနုဂ္ဂဟကရဏစသည် အထူးထူးသော အကျိုးရှိ၏ ဟုပြလိုရကား တတ္ထ-စသည်မိန့်။ ၊သာရတ္ထ။

တတ္ထ-တေသု နိဗ္ဗာနံ ဝစနေသု-စွ။ နိဗ္ဗာရဏ၊ တတ္ထအစွဲကို အောက်၌ အစိတ်ကိုပေါင်း၍ဆို ဟူသည်နှင့်အညီ။ ၊ဂေဟေ တိဋ္ဌန္တိတိ ဂဟဠာ၊ ဧ,ကို အ,ပြု၍ ‘ဂဟဠာ’ဟူသည်။ ၊ဂေဟသေကာရော အကာရမိကာ ရဉ္စ သမာသတဒ္ဓိတေသု၊ ဂဟကုဋ် ဂဟပ္ပတိ ဂဟဋ္ဌော ဂိဟိ၊ သဒ္ဓနိတိ၊ ထိုသူတို့ ပစ္စည်းကို ခံယူတော်မူခြင်း၊ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်း-စသည် တို့အခွင့်ကိုပေးခြင်း၊ တရားဟောတော်မူခြင်း၊ သရဏဂုဏ်သီလ၌ တည်စေခြင်း၊ ဥပနိဿယ ရှိသည်အားလျော်စွာ အထက်ဖြစ်သောတရားအထူးကို ရစိမ့်သောငှါ ဆောင်ခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသည် ‘ဂဟဠာနုဂ္ဂဟရဏ’မည်၏။ “ဂေါစရဂါမ”ဖြစ်သောကြောင့် ဟူလို။ ၊ပါဠိသင်ခြင်း၊ အဋ္ဌကထာသင်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းငှါ လျော်သောနေရာအရပ်ကို သိမ်းယူခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသည် “ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟကရဏ”မည်၏။ ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟပနိဝါသ-ဖြစ်သောကြောင့် ဟူလို။

ဝေရဉ္စာ၏ နုဋ္ဌေရုပုစိမန္တနှင့် နီးသည်အဖြစ်ကား ဘာဝ၊ ဂေါစရဂါမ အဖြစ်ကား ဝိဘာဝ၊ ဂဟဠာနုဂ္ဂဟကရဏအဖြစ်ကား အနုဘာဝ၊ ယင်း အနုဘာဝကို ‘ဂေါစရ ဂါမ’အဖြစ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ရကား ယင်းကို ထောက်၍ မချအရာ၌ တည်သောကြောင့် ဒသေတိ ဟူသည်။ ၊ဝါ၊ ဝေရဉ္စာ၏ သမိပဘာဝကား ဒဿန၊ ဂဟဠာနုဂ္ဂဟကရဏဘာဝကား ဒိပက၊ ဂေါစရ ဂါမ ဇာဝကား ပကာသန၊ ပစ္စယ ဂဟဏ ဘာဝကား ဝိဘာဝ၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနဘာဝကား ‘အနုဘာဝ’တို့တွင် ဒိပကတ္ထကို ဂေါစရ ဂါမ ဘာဝ၏ အကြောင်းဖြစ်ရကား ဒသေတိ-ဟူသည်။ ၊နုဋ္ဌေရုပုစိမန္တမူလ၌လည်း ဤနည်း၊ နောက်ကိုလည်း နည်းတူ ကြီး ကျယ်အံ့စိုး၍ မဆိုပြီ။

အတ္တ၊ ပ၊ ဝဇ္ဇနံ၊ အတ္တဘော၏ပင်ပန်းခြင်းကို ပြုခြင်းကို ကြဉ်ခြင်းကို၊ ဒသေတိ၊ ။ (ဇဗ္ဗိကသမ္ပန္နံ၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ)။

အာဟိတော အဟိမာနော ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ ကိလမနံ ကိလမထော၊ အတ္တနော ကိလမထော တထာ၊ အနုယုဉ္ဇနံ ကရဏံ အနုယောဂေါ၊ ဝ၊ သ၊ အနုယောဂေါ အတ္တကိလမထာ နုယောဂေါ၊ ဥပဝါသ ကဏ္ဍကပဿယသေယျ-စသည်ဖြင့် အတ္တဘော၏ ဆင်းရဲခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်းဟူလို၊ သာရတ္ထ၊ သံယုတ်

အဋ္ဌကထာ။ ။အတ္တကိလမထာနုယောဂဿ ဝိဝဇ္ဇနံ တုထာ။ ။ပစ္စည်းကို မသုံးဆောင်လိုလျှင် မခံယူသောကြောင့် ပစ္စည်းကို ခံယူခြင်းဖြင့်ပင် သုံးဆောင်ခြင်းပြီးသည်။ ယင်းဖြင့် ‘အနတ္တန္တပ’အဖြစ် ပြီးသောကြောင့် ပစ္စယ။ပ။ဝဇ္ဇနံ-ဟူသည်။

ဝါ။အတ္တဘောဇာ၏ ပင်ပန်းခြင်းကို အဖန်တလဲလဲဖြစ်စေခြင်းကို ကြဉ်ခြင်းကို။ ။ဝိမတိ။

ဝတ္ထုကာမပ္ပဟာနတော၊ ဝတ္ထုကာမဂုဏ် အာရုံငါးပါးကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ကာမ။ပ။ဒဿနံ၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌ ကိလေသာကာမနှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကိုခံစားခြင်းကိုကြဉ်ခြင်း၌ အကြောင်းကိုပြခြင်းကို။

ကာမိယန္တိတိ ကာမာ၊ ဝတ္ထုကာမရစေ။ ကာမေန္တိတိ ကာမာ၊ ကိလေသာ ကာမရစေ။ ကာမေသု ကာမေဟိ ဝါ သမ္ပယုတ္တံ သုခံ ကာမသုခံ၊ ကာမသုခံ ဝေ ကာမသုခလ္လိကံ၊ ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာ သိဇ္ဈန္တိ-သုတ်ဖြင့် လ္လိကပစ္စည်း။ ။ ယောဇနာ။ ။ကာမသုခလ္လိကံ ယ အနုယောဂေါ အနုဘဝေါ တဿ ဝိဝဇ္ဇနံ။ တသ္မိံ ဥပါယဒဿနံ-ဘွဲ့။ ။သာရတ္ထ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။

ရွာတွင်း နေသသူတို့အား အလိုမရှိသော်လည်း ‘ဝိသဘာဂရှုပါရုံ’စသည်ကို ‘မြင်ခြင်း’စသည်ဖြစ်သောကြောင့် ‘ရွာပဝယ်’ လျှောက်ပတ်သည်အရပ်၌ နေသသူတို့အားလည်း ယင်းမရှိသောကြောင့် ‘နဇ္ဇရုပုဗ္ဗမန္တမူလ’၌ နေတော်မူခြင်းကား ‘ကာမသုခလ္လိကနုယောဂဝိဝဇ္ဇနပယဒဿန’ဟူလို။

ဝါ။ ဝတ္ထုကာမလျှင် အာရုံရှိသော သုခ၌ သမ္ပယောဂအစွမ်းဖြင့်ငြိကပ်သော ကာမတဏှာကို။ ဝါ။ ဝတ္ထုကာမလျှင် အာရုံရှိသော သုခနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကာမ၌။ ဝါ။ ဝတ္ထုကာမလျှင် အာရုံရှိသော ကာမတဏှာ၏ အာရုံ ဖြစ်သော သုခ၌ငြိကပ်သော တဏှာ၏ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်ခြင်းကို ကြဉ်ခြင်း၌ အကြောင်းကိုပြခြင်းကို။

ကာမာ အာရမ္မဏံ အသာတိ ကာမံ။ နောက်ပုဒ်ကျေ။ ။ကာမဉ္စ တံ သုခဉ္စာတိ ကာမသုခံ၊ ကာမသုခေ သမ္ပယောဂဝသေန အလ္လိယကိတိ ကာမသုခလ္လိကာ။ ကာမတဏှာရစေ။ ။ဝါ-ကာမသုခနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာကာမကို ‘သဟရုဏ’နည်းအားဖြင့် ‘ကာမသုခ’ဟူသည်။ ။ကာမသုခေ အလ္လိယကိတိ ကာမသုခလ္လိကာ-ပြု။ ဝါ-‘ကာမသုခ’ကား ကာမတဏှာ၏ အာရုံတည်း။ ။ဝစနတ္ထမှာ ယခင်နည်းပြု။ ကာမတဏှာ၎င်းရစေ။ ။ကာမသုခလ္လိကာယ အနုအနုယောဂေါ ကာမသုခလ္လိကနုယောဂေါ။ ။အကြွင်းရှေးနည်းဘွဲ့။ ။ဝိမတိ။

ဝေရဇ္ဇသဒ္ဓါ၏ ပစ္စယဂဟဏအားဖြင့် ဂဟဋ္ဌာနုဂ္ဂဟအကျိုးအစိတ်ကို ပြပြီး၍ ဓမ္မဒေသနာအားဖြင့် အကျိုးအစိတ်ကို၎င်း၊ ထို့အတူ နုဇ္ဈေရပုဗ္ဗိ မန္တမူလသဒ္ဓါ၏ ပဗ္ဗဇိဘာနုဂ္ဂဟအကျိုးအစိတ်ကို၎င်းပြလိုရကား ပုရိမေန-
'စသည်မိန့်။

ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂံ၊ တရားဟောခြင်းငှါ အားထုတ်တော်မူခြင်းကို။

သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့ကား 'ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်'ကို မြင်လျှင် အခါရောက်က တရား ဟောတော်မူသည်သာ၊ ယင်းကိုမြင်ရခြင်းသည်လည်း 'ဂေါစရဂါမ'သို့ ကပ် တော်မူမှသာ၊ ယင်းသို့ကပ်တော်မူခြင်းသည်လည်း ချီးမြှောက်တော်မူလိုမှသာ။ ထို့ကြောင့် 'ပုရိမေန။ပ။ယောဂံ'ဟူသည်။ ။သာရတ္ထ။

ဝိဝေကာမိမုတ္တိံ၊ ကာယစိတ္တဥပမိဝေကာန္တိန္နလုံးသွင်းတော်မူခြင်းကို။ (အောက်ဂိဋ္ဌကတ်၌စွဲ ဂဏ္ဌိပုဒ်)။ ။ဝါ၊ ကာယစိတ္တဥပမိဝေကာန္တိ နှစ် သက်တော်မူခြင်းကို၊ ယင်း၌ ဝိမတိ၊ သုတ်ဇိကာ။ ။ဝါ၊ ကာယစိတ္တ ဥပမိဝေကာန္တိ ကိုင်းညွတ်တော်မူခြင်းကို။ ။သာရတ္ထ။

သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့ကား 'ဝိဝိတ္တ'၌ မွေ့လျော်တော်မူသည်သာ၊ ယင်း ဝိဝိတ္တသည်လည်း 'ပဗ္ဗဇိတာနုရူပဋ္ဌာန'၌ နေတော်မူမှသာ၊ ယင်း၌ နေတော် မူခြင်းသည်လည်း ချီးမြှောက်တော်မူလို၍သာ။ ထို့ကြောင့် 'ပစ္စိမေန။ပ။မုတ္တိ' ဟူသည်၎င်း။

ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂ၊ ဝိဝေကာမိမုတ္တိတို့အကြောင်းဖြင့် ယင်းနှစ်ပုဒ် ၏အကျိုးကို ပြလိုရကား ပုရိမေန။ပ။အပဂမနံ၊ မိန့်။ ၎င်း။ ။ကရုဏာ တော်ကား တရားဟောခြင်းငှါ ကပ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်း၊ ပညာ တော်ကား မြို့ရွာနိဂုံးမှ ဖခွါတော်မူခြင်း၏ အကြောင်း ယင်းဒုကဖြင့်ကား ကရုဏာတော်ဖြင့်သာ ကပ်တော်မူသည်။ လာဘ် စသည်အကြောင်းငှေ့ မဟုတ်၊ ပညာတော်ဖြင့်သာ ဖခွါတော်မူသည်။ ဆန့်ကျင်ခြင်း-စသည် အကြောင်းကြောင့်မဟုတ်-ဟု ကပ်တော်မူခြင်း၊ ဖခွါတော်မူခြင်း၏ ညစ် နွမ်းခြင်းမရှိသည့်အဖြစ်ကိုပြသည်။ ၎င်း။ ။ဓမ္မဒေသနာဟူသောဂဟဋ္ဌာ နုဂ္ဂဟအကျိုးဖြင့်ပြလိုရကား ပုရိမေန-စသည်မိန့်။

ဟိတသုခနိပ္ပါဒနာမိမုတ္တတံ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာစီးပွားချမ်းသာ ကို ပြီးစေခြင်း၌ ကိုင်းညွတ်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၊ (တရားဟောတော် မူခြင်းကား ဟိတသုခနိပ္ပါဒအကျိုးရှိသည်ဟူလို)။

ပရဟိတသုခကရဏေ၊ သူတပါးတို့၏ လောကီ၊ လောကုတ္တရာစီးပွား
ချမ်းသာကိုပြုခြင်း၌၊ နိရူပလေပနံ၊ လိမ်းကျက်ပြီတော်မူခြင်းကို၊ ဝါ၊
လိမ်းကျက်ပြီသောတဏှာ၏ မရှိခြင်းကို၊

‘ဝိဝေက’ကား ‘အနုပလေပနံ’အကျိုးရှိသည်ဟူလို။

ဓမ္မိက၊ ပ၊ နိမိတ္တံ၊ တရားသဖြင့် ရအပ်သော လာဘ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောအ
ပြစ်မရှိသော ချမ်းသာကို မစွန့်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော၊

ဓမ္မေန လဗ္ဗဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ။ လာဘရစေ။ ။ ဓမ္မိကံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ သုခံ ဓမ္မိကသုခံ။
မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်း၏မရှိခြင်း စသည်၊ အချမ်းအပူ၏မရှိခြင်း စသည်ဖြင့်
ဖြစ်သော အပြစ်မရှိသော ကိုယ်စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာရစေ။ ။ အပရိစ္ဆာဇနံ
အပရိစ္ဆာဂေါ၊ ယင်းကို မှီဝဲသုံးဆောင်ခြင်းရစေ။

ဂေါစရဂါမ၏အနည်း၌ နေတော်မူခြင်းကား နိဒိတ်၊ ထို့ကြောင့် ပုရိ
မေန၊ ပ၊ ဝိဟာရံ မိန့်သည်။

ဥတ္တရိ၊ ပ၊ နိမိတ္တံ၊ လူတို့၏ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးထက် လွန်
မြတ်သော၊ ဝါ၊ မြတ်သောလူဖြစ်ကုန်သော ဈာနသာသင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
ဥစ္စာဖြစ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊
ဖာသုဝိဟာရကို သမ္ပန္နံ၊ ။ သာရတ္ထံ။

အဘိယုဉ္ဇနံ အဘိယောဂေါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၊ သမာပတ်ဝင်စားခြင်း
စသည် ရစေ။

ပဗ္ဗဇိတာနုရူပဋ္ဌာနံ နေတော်မူခြင်းကား နိဒိတ်၊ ထို့ကြောင့် ပဗ္ဗိ
မေန၊ ပ၊ နိမိတ္တံမိန့်သည်။ ။ သတ္တာနံ ဟိတသုခနိပ္ပါဒနာမိမတ္တတံ-ဟု သာ
မန်ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးကို နှစ်ဖြာခွဲ၍ ပြခြင်း၌ ပုရိမေန၊ ပ၊ ဒေဝတာနံ-
မိန့်။ ။ ဝဇိရံ။

ဥပကာရဗဟုလံတံ၊ များသောကျေးဇူးပြုခြင်း ရှိတော်မူသည်၏ အ
ဖြစ်ကို၊

ပစ္စည်းကို ခံယူတော်မူခြင်း၊ တရား ဟောတော်မူခြင်း စသည်ဖြင့် များစွာ
ကျေးဇူးပြုတော်မူသည် ဟူလို။

ဒေဝတာနံ၊ နုတ်ပြဟွာတို့အား၊ ဥပကာရဗဟုလံတံ၊ ကို၊ သမ္ပန္နံ၊

လူကင်းသောအရပ်သို့ ယင်းတို့ကပ်တတ်ရကား လူကင်းသည်အဖြစ်
ကြောင့် ပဗ္ဗိမေန ဒေဝတာနံ-မိန့်သည်။ ။ သာရတ္ထံ။

ဇာတဿ၊ ပွားတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ ပ။ သံဝဇာတာဝံ၊ အာမိသ
အသုံးအဆောင်ဖြင့်ကောင်းစွာကြီးပွားတော်မူစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။

အာမိသောပဘောဂေန သံဝဇာတာဝံ-ဖွင့်။ ဇွိကာ။ ။ပစ္စည်းကိုခံယူ
လျှင် သုံးဆောင်ခြင်းပြီးသောကြောင့်ဟူလို။

လောကေန၊ ဖြင့်။ အနုပလိတ္တတံ၊ လိမ်းကျံတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို။
ဝိဝိတ္တောကာသန္တ နေတော်မူသောကြောင့်ဟူလို။ ။ပုရိမေန တဒတ္ထပရိ
နိပ္ပါဒနံ ဒဿေတိ၊ သမ္ပန္နံ။ ။အကျိုးကိုမပြီးစေနိုင်က အနီးဝယ်နေတော်
မူသောကြောင့်ဟူလို။

ယင်းအကျိုးကို ပြီးစေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို အဘယ်ကြောင့်သိသနည်း
စုန်ကြောင့် ကောပုဂ္ဂလော၊ ပ။ ဝစနတော-မိန့်။

ကောပုဂ္ဂလော၊ တုဘက်ကင်းမြောက်တယောက်ကည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။

ဧကသဒ္ဓါသည် ‘အသဒိသဂုဏ်ဝိသိဋ္ဌအသမသမ’ အနက်အင်းဖြင့် သေဋ္ဌ
ဝါစက။

လောကေ၊ သတ္တလောကန္တံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဗဟုဇနဟိ
တာယ၊ များစွာသောသတ္တဝါ၏စီးပွားအကျိုးငှါ၊ ဗဟုဇနသုခါယ၊ ချမ်းသာ
အကျိုးငှါ၊ (တဒတ္ထန္တစတုတ္ထိ)။

ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမုရာယိက-ဖြစ်သော ‘ဟိတောပဒေသ’ ဖြစ်တော်မူရကား
ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ‘ဗဟုဇနဟိတ’အကျိုးငှါ ‘ဥပကရဏသုခ’ကို ပေး
တော်မူတတ်ရကား ‘စာဂ’၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ဗဟုဇနသုခ အကျိုးငှါ ဖြစ်တော်
မူသည်ဟူလို။ ။ဝဇိရ။

လောကာနုကမ္မာယ၊ သတ္တလောကကို သနားတော်မူခြင်းငှါ၊ (တုတ္ထန္တ
စတုတ္ထိ)။

တုမဇိတ္တ လောကာနုကမ္မာယ၊ လောကံ အနုကမ္မိတုန္တိ အတ္ထော၊ ရူပသိဒ္ဓိ၊
သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ၊ သတ္တလောကကို သနားခြင်းကိုပြုတော်မူခြင်းငှါ။

လောကာနုကမ္မံ ကာတုန္တိ အတ္ထော၊ နိဒ္ဒေသ။ ။တုံပစ္စယန္တနှင့် မယှဉ်
သော် သမ္ပဒါနံ၊ ယင်းနှင့်ယှဉ်သော် ‘ကံသာ’ဟူ၏။ ၎င်း ။ယင်းကား သကတ္ထ
ကို အတွင်းသွင်း၍ ‘သယတိ သယနံ ကရောတိ’စသည်ကဲ့သို့ သကမ္မကဓာတ်
နှင့်ဖွင့်လျှင် ကံ၊ သယတိ သယနံ ဘဝတိ-စသည်ကဲ့သို့ အကမ္မကဓာတ်နှင့်ဖွင့်

လျှင်ကတ္တာပင် ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ ဆင်ခြင်။ ။ တဒတ္တနှင့် တုမတ္တ အထူး
ကား၊ ကြိယာ၏အကျိုးဖြစ်သည်ကား တဒတ္တ၊ ကြိယာ၏အကျိုးမဖြစ်သည်ကား
တုမတ္တ။

တဒတ္တဿ တုမတ္တဿ၊ လက္ခဏမာဒိသေ ဗုဓော။

ယဿ ပယောဇနံ ယံယံ၊ သော တဒတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

နဟိ ပယောဇနံ ယံယံ၊ သော တုမတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

အချို့လည်း သမ္ပဒါန်သည် ‘ကံ’ကင်းသောအနက်၌ တဒတ္တ၊ ကံနှင့်တကွ
သောအနက်၌ကား ‘တုမတ္တ’ဟူ၏။ ။ အချို့လည်း ခြိမ်အနက်၌ တဒတ္တ၊
ကြိယာအနက်၌ကား ‘တုမတ္တ’ဟူ၏။ ။ အချို့လည်း တုံပစ္စည်းနှင့်မယှဉ်အပ်
သော အနက်၌ တဒတ္တ၊ ယှဉ်အပ်သောအနက်၌ကား ‘တုမတ္တ’ဟူ၏။ ။ လော
ကာနုကမ္မာယ-ဟူသော်လည်း ကရုဏာတော်အာရုံဖြစ်သော သတ္တလောက
ကိုသာ၊ ယင်းလည်း ‘ဘဗ္ဗ’ကိုသာယူ၊

လောကာနုကမ္မာယာတိ သတ္တလောကဿ အနုကမ္မံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ကတရသတ္တလောကဿာတိ။ ယော တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ အ
မတပါနံ ပိဝိ၊ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဇိ။ သာရတ္ထ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကတာ။ ။ မိဘတို့ကဲ့သို့
လောကကိုစောင့်ရှောက်တော်မူတတ်ရကား မေတ္တာ၊ ကရုဏာတော်၏ ပြည့်စုံ
ခြင်းဖြင့် ‘လောကာနုကမ္မအလို့ငှါ ဖြစ်တော်မူသည်ဟူ၏။ ဝဇီရ။ ။ လောကာ
နုကမ္မအကျယ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာများမှာရှု။

ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့၏။

မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ထိုက်သော သဟိက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြခြင်း
ငှါသာ ယင်းသို့ဟူသည်။ ကြွင်းသော ‘နဂါး၊ ဂဠုန်’ စသည်တို့၏ အလို့ငှါ
လည်း ဖြစ်တော်မူသည်သာ။ ။ ဒွီကာ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။ ။ သတ္တဒေဝ
မနုဿာနံ-ကဲ့သို့ ဥက္ကဋ္ဌနည် ဟူလို။

အတ္ထာယ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာအကျိုးအလိုငှါ။ ဟိတာယ၊ လော
ကီ၊ လောကုတ္တရာစီးပွားအကျိုးငှါ။ သုခါယ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်း
သာအကျိုးငှါ။

လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာပြီးစိန်ငှါ ဖြစ်တော်မူသည်
ဟူလို၊ အင်္ဂုတ္တဒွီကာ။

ဝါ-အတ္ထာယ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရမတ်အကျိုးငှါ။ ဟိတာယ၊ မဂ်ဟူ
သောစီးပွားအကျိုးငှါ။ သုခါယ၊ ဗလသမာပတ်ဟူသောချမ်းသာအကျိုးငှါ။

ပရမတ္ထအတ္ထ ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကိုအတ္ထ၊ ယင်းသို့ ရောက်စေတတ်ရ
ကား မဂ်ထက်လွန်သော ‘ဟိတ’မရှိသောကြောင့် မဂ်ကိုဟိတ၊ ယင်းထက်

လွန်သော သုခ မရှိရကား ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ‘သုခ’ဟူသည်။ ။
ဝဇီရ၊

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ထော်မှုဆဲ။

ဝတ္ထမာနေ မာနန္တာ-ဟူရကား ‘ဥပ္ပဇ္ဇမာနော’လည်း ပစ္စုပ္ပန်၊ ဝတ္ထမာနာ ပစ္စုပ္ပန္န-ဟူရကား ‘ဥပ္ပဇ္ဇတိ’လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ ‘ဝိပုကတသဒ္ဓါ’ချည်းပင်။ ထို့ကြောင့် ဧကပုဂ္ဂလော၊ သည်။ လောကေ၊ ဌ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်ဆဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ-ဟု သမ္ပန်လျှင် ဥပ္ပဇ္ဇမာနောသည် ဥပ္ပဇ္ဇတိနှင့်အရ မပြားသောကြောင့် ‘ဝိကတိကတ္တား’မဖြစ်နိုင်ရကား ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူသည်နှင့်တူသောကြောင့် ‘နိရတ္ထက’ဖြစ်ခဲ့။ ။ ဝါ-လောကေ၊ ဌ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဧကပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ-ဟု သမ္ပန်လျှင် ‘ဧကပုဂ္ဂလော’သည် မိမိ ဖြစ်ဆဲသာဖြစ်၍ ‘ဗဟုဇနဟိတ’စသည် အကျိုးကို မပြီးစေနိုင်ရကား ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကတ္တား၊ မဖြစ်သောကြောင့် နိရတ္ထက ဖြစ်ခဲ့ဟူငြားအံ့။ သို့သော်လည်း ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၌ မာနပစ္စည်းကား ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ကတ္တားကို ဝါစက။ လက္ခဏာကို ဇောတကတပ်ရကား ဝတ္ထမာနေ မာနန္တာ၊ ကတ္တရိကိတ်-စသောပုဒ်တပါးဖြင့် မတားဖြစ်သောကြောင့် ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ သော်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ ဌ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ-ဟု သမ္ပန်။ ထို့ကြောင့် နိရတ္ထကမဖြစ်ဟူပေ။

သိဒ္ဓေ သတျှာရမ္ဘော နိယမာယ ဝါဟောတိ အတ္တန္တရဝိညာပနာယ ဝါ ဟူသည်နှင့်အညီ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် ‘ဥပ္ပဇ္ဇမာနော’ဟူပြန်သောကြောင့်တပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တော်မူသည်မဟုတ် ‘ဗဟုဇနဟိတ’ စသည်အကျိုးငှါသာဖြစ်တော်မူသည်ဟူလို။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဣဒမ္ပန ဥဘယမ္ပိ ဝိပုကတဝစနမေဝ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာ ဗဟုဇနဟိတတ္တာယ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အညေန ကာရဏေနာတိ၊ ဧဝံပနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပဇ္ဈတ္ထ လက္ခဏံ န သက္ကာ ဧတံ အညေန သဒ္ဓလက္ခဏေန ပဋိဗာဟိတုံ။ သာရတ္ထ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဗဟုဇနဟိတာတိအတ္ထာယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ယေဉ္ဇနာ၊ ဝိပတိ။

ဝါ-ဥပ္ပဇ္ဇမာန၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္န-ဟု သုံးပါးတို့တွင် ပါရမီဖြစ်စမှစ၍ အင်္ဂါမိ ဖိုလ်တိုင်အောင် ဥပ္ပဇ္ဇမာန၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ကား ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ခဏ၌ကား ဥပ္ပန္န၊ ဤ၌ ဥပ္ပဇ္ဇတိကား ‘ဥပ္ပန္န’ကို ဟောသည်။ ထို့ကြောင့်—

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်ငွမ်းနိုင်သော၊ ဧကပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ထော်မှုဖြင့်၊ သမ္ပန်။

ဣမသ္မိံပိ သုတ္တေ အရဟတ္တဖလက္ခဏံ ယေဝ သန္ဓာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ။ ဥပ္ပန္နော ဟောတိတိ အယံ ဟေတ္ထိ အတ္ထော။ ။ သုာရတ္ထ၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဋ္ဌ မာနပစ္စည်းကား ကတ္တားကိုဝါစက၊ သတ္တိကို ဇောတက တပ်သည်။ ပစ္စိမာဝဋ္ဌ ဖြစ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ‘ဗောဓိသမ္ဘာရ’နှင့် ပြည့်စုံ သည်ဟူလို။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနောတိ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိတံ သမက္ခော သတ္တိအက္ခောစာယံ မာနသဒ္ဓေါ။
ယာဝတာ ဟိ သာမတ္တိယေန မဟာဗောဓိသတ္တာနံ စရိမဘဝေ ဥပ္ပတ္တိ ဣန္ဒြိ
တဗ္ဗာ၊ တတ္ထ ကေန ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘူတေန ပရိပုဏ္ဏေန သမန္တာဂတောတံ
အက္ခော။ ။ အင်္ဂုတ္တရဋီကာ။

ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကိုမေး၍ထင်စွာပြခြင်းငှါ ကတမော-စသည်မိန့်။

ယဒတ္ထိ၊ အကြင်လောကတ္ထအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓကိစ္စအကျိုးငှါ။ တဒတ္ထ
ပရိနိပ္ပါဒနံ၊ ထိုလောကတ္ထ၏ပြီးခြင်းကို။ ဝါ၊ ထိုဗုဒ္ဓကိစ္စ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။
ယတ္ထ၊ အကြင်တော၌၊ တဒနူပပိဟာရံ၊ ထိုဖြစ်တော်မူရာ တောအား
လျော်သော နေတော်မူခြင်းကို။

တဒနူပပိဟာရအဖြစ်ကိုပြီးစေလိုသောကြောင့် ဘဂဝါ ဟိ-စသည်
မိန့်။

လုဒ္ဓိနိဝနေ၊ ဝါးတောဥယျာဉ်၌။

လုဒ္ဓိနိဝနေတိ ဝေဠုဝနေ။ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂဏ္ဌိ။ ။ လုဒ္ဓိယတိ တဒတ္ထိ
ကေဟိ အဋ္ဌိယတိ ဂမိယတိ အာယာစိယတိတိ ဝါ လုဒ္ဓိနိဝေဠု-ပြု။ ။ ဝါးပင်
ရံသောကြောင့်သာ ‘လုဒ္ဓိနိဝန်’ဟူသည်။ ။ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကဲ့သို့ယူ။

ဝါ၊ လုဒ္ဓိနိဝနေ၊ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌။

သာလဝနေဝါ-ဖွင့်။ ၎င်း။ ။ လုဒ္ဓိယတိ ပုပ္ဖတ္တိကေဟိ ဂမိယတိ အာယာ
စိယတိတိ ဝါ လုဒ္ဓိနိ၊ သာလော-ပြု။ ခဒိရဝန်ကဲ့သို့ ယေဘုယျသာ။

လုဒိ တုမိ အဒ္ဓနေ။ လုမ္ပတိ-လုမ္ဗိနိဝန်။ တုမ္ပတိ၊ ဥဒကတုမ္ပော။ ။ သဒ္ဓနီတိ။

ရူပကာယေန ဇာတော၊ ဗောဓိသက္ခေ ဓမ္မကာယေန ဇာတော-ဟု
ထည့်သမ္ပုန့်၊ သာဓုတ္တ။

အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သဒ္ဓါနှစ်ပါးဖြင့် ရူပကာယကို၊ ဓမ္မကာယကို
ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ သူတပါးနှင့်စပ်သော အမူအရာကို ကိုယ်တော်နှင့်စပ်သော
အမူအရာကိုပြခြင်းကို၊ ကရုဏာတော်၏ကိစ္စကို ပညာတော်၏ကိစ္စကို၊ သဗ္ဗညု
ဘုရား၏လွန်မြတ်သော သနားတော်မူခြင်းနှင့် လျစ်လျူရှုတော်မူခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ
သည်ကို ပြတော်မူ၏။ ဤသို့ စသည်ကိုယူ။ ၎င်း။ ။ ဤကား အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်
မနုဿေသု အန္တောဂတဘာဝံ၊ တေဟိ အဓိကဘာဝံ။ ။ ဥပဂတာနံ အစ္စန္ဒ၊
ပကာရကဘာဝံ လောကေဟိ အစ္စပဂမနီယဘာဝံ။ ။ ရူပကာယေန အနော
ပမဘာဝံ၊ ဓမ္မကာယေန အနောပမဘာဝံ ဤသို့စသည်ကိုယူ။

ပူဇုတ္တမပရုရေသု၊ သမ္ပတ္တိသမ္ပိယေသု။

ရုဗ္ဗေစေဝါတိ အတ္ထေသု၊ မဟန္တော ဆသု ဝတ္တတိ။ ။

ဟူသည်တွင် ဤဥတ္တမတ္တ၊ ပရုရတ္တဟု ပြလိုရကား မဟတာ၊ ပ။
မဟတ္တေနပိ-မိန့်။

ယင်းကိုပြီးစေလိုရကား ဝါ-မြဲစေလိုရကား သော ဟိ-စသည်မိန့်။
ဟိကားသမတ္တန၊ ဝါ-ဒဋ္ဌိ။ ။ သဿော၊ ကြောင့်၊ တတ္ထတသ္မိံ ဘိက္ခု၊
သံဃော၊ ဌ။ ။ ယောနန္တအပေါင်းအစိတ်အဖြစ်ဖြင့်စပ်၊ ရုက္ခေ သာခါကဲ့သို့။
ဝါ၊ တွင်။

ယင်းနှင့် နိဗ္ဗါရဏစပ်။ ။ နိဗ္ဗါရဏ၌ ဧကဝုဏ်လည်း သင့်၏ဟူသော ဆရာ
တို့ဝါဒ။

ဂုဏေန၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိ-စသောဂုဏ်အားဖြင့်၊
ထည့်၊ ပစ္စိ မကော၊ နောက်၌ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ငယ်၏။

ပစ္စိမကောတိ ဂုဏေန ပစ္စိမကော၊ သာရတ္ထ။ ။ ဂုဏဝသေန ပစ္စိမကော
သဗ္ဗ ပရိတ္တဂုဏော၊ အဋ္ဌကထာ။ ။ လောကုတ္တရာဂုဏ်အားဖြင့် ‘ငယ်သည်’
ကိုသာ ‘ပစ္စိမကော’ဟူသည်။ ။ လောကီဂုဏ်အားဖြင့်ကား ‘ကြီးသည်’သာ
ဟူလို။ ။ အရှင် ‘အာနန္ဒာ’ကိုရည်၍ ယင်းကိုဆိုသည်။ ။ ၎င်း၊ သာရတ္ထ။

သော သောတာပန္နော၊ တဿှာ ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ၊ သမ္ပန္နံ၊
ဘိက္ခုနံ သံဃေန ဘိက္ခု၊ သံဃေနကား ဝါကျ၊ ဝဓိကန္တ အားဖြင့်ဆိုသည်။
ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတောတိ သံဃောကို ပြလိုသောကြောင့်
ဒိဋ္ဌိ၊ ပ။ အတ္ထောကုမိန့်။ ။ ငိုကော။

ဝါ-သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခတီတိ ဘိက္ခုဟူရကား ပရိသတ်လေးပါး
နှင့်ဆက်ဆံသောကြောင့်၎င်း၊ သံဃော သတ္တောတု ဇန္တုနံ-ဟူရကား တူ
မတူ သတ္တဝါအပေါင်းကို သံဃဟူသောကြောင့်၎င်း၊ သမဏဂဏေန-
မိန့်။ ။ ရဟန်းတို့ အပေါင်းသာ။ ယင်းလည်း ဇာတ်မတူသော်လည်း
ဂုဏ်တူအပေါင်းသာဟူလို။

ယင်းဂုဏ်တူအပေါင်း အဖြစ်ကို ထင်စွာ ပြလိုရကား ဒိဋ္ဌိ၊ ပ။ သဗ္ဗာ
တေန-မိန့်။ ။ ယင်းဖြင့် ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတောတိ သံဃော
ကိုပြသည်။ သမဂ္ဂံ ကမ္မံ ဥပဂစ္ဆတိ ကြောင့်သာမဟုတ်ဟူလို။

ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတသဗ္ဗာတေန၊ အယူသီလတို့၏ တူမျှသည်၏
အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော သဒိသဘောဂုဏ်ဖြင့် ပေါင်းအပ်သော။

ပဿတိတိ ဒိဋ္ဌိ၊ ပဿန္တိ ဝါ တောယာတိ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒဿနံ ဝါ ဒိဋ္ဌိ-ပြု။ ။
 ယင်းကား ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ဟု နှစ်ပါးတွင် ဤ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ယင်းလည်း
 လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ပါးတွင် ဤ၌ ‘‘ယာယံဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ
 နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမည
 ဂတောဝိဟရတိ’’ဟု ကောသမ္မကသုတ်၌ ဟောတော်မူသော လောကုတ္တရာသာ။

သီလတိ ကုသလာဒိဓမ္မော။ သီလယန္တိ ဝါ တေ ဧတ္တာတိ သီလံ၊ သီလနံ ဝါ
 သီလံ-ပြု။ ။ ယင်းလည်း လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ပါးတွင် ဤ၌ ‘‘ယာနိ
 တာနိ သီလာနိ အဓဏှာနိ အစ္စိန္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘူတိဇာနိ
 ဝိညူပသဋ္ဌာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ယထာရူပေဟိ သီလေဟိ
 သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ’’ဟု ယင်းသုတ်၌ ဟောတော်မူသော လော
 ကုတ္တရာသာ။ ။ ဇီကာ။

သမာဓိပညာကိုလည်း မယူမူ၍ ဒိဋ္ဌိသီလမျှကိုသာ အဘယ်ကြောင့်
 ယူသနည်းဟု ငြားအံ့။ ယင်းဘို့သာ အလုံးစုံသေက္ခ၊ အသေက္ခအဖြစ် တူ
 သော-ဟူပေ။ ။ ဝဇီရ။

ဒိဋ္ဌိသဒ္ဓါဖြင့်ပညာကိုလည်း ယူအပ်သည် မဟုတ်လော ဟု ငြားအံ့။
 သောတာပန် စသည်တို့၏ ပညာယ ပရိပူရကာရီအဖြစ် လျဉ်းပါးသော
 ကြောင့် မယူအပ်။ ထိုကြောင့် ယင်းပညာဒိဋ္ဌိတို့၏ တူသောလက္ခဏာ
 ရှိကုန်သော်လည်း အဝတ္ထန္တရအားဖြင့် အသုံးရှိသည် မိတ်-သမာဓိမြေ့၊
 သမ္မာသမာဓိတို့ကဲ့သို့ဟူလို။ ။ ၎င်း။

သမာနာ နံဘာဝေ၊ သာမညံ၊ ဒိဋ္ဌိသီလာနံ သာမညံ၊ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညံ။ ယင်း
 တို့၏ သဒ္ဓိသဘောဂုဏ်ရစေ။ ။ သံဟနိယတိတိ သဃံဘတော၊ ဒိဋ္ဌိသီလသာမည
 သင်္ခါတေန သဃံဘတော ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတသဃံဘတော-ပြု။ ဇီကာ။

အဋ္ဌာနုဓေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကဿော၊ ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော
 သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာံ ဝေါရောပေယျာတိ နေတံ ဋ္ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ-စသည်ကို
 ဟောတော်မူရကား ဒိဋ္ဌိသီလတို့၏ နိယာတသဘောရှိသောကြောင့် သော
 တာပန်တို့သော်လည်း အချင်းချင်း ဒိဋ္ဌိသီလသာမန်အားဖြင့် ပေါင်းအပ်
 ကုန်သည်။ သကဒါဂါမ်စသည်တို့ကား ဆိုဘွယ်မရှိဟူလို။ ၎င်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အမှတ်မရှိ၊ ဝေးသောအရပ်၌
 တည်ကုန်သော်လည်း လူပြည်က အရိယာနှင့် ဘဝ၌ အရိယာတို့ကို
 မိမိ၏ ဂုဏ်သာမဂ္ဂိအားဖြင့် ပေါင်းအပ်ကုန်သည်သာ၊ ဟူလို။

အနိယပုဂ္ဂလာ ဟိ ယတ္ထကတ္ထမိ ခူရေ ဌိတာမိ အတ္တနော ဂုဏသမဂ္ဂိယာ သံဟတာယေဝ။ သာရတ္ထ။ ။ ‘ဒိဋ္ဌိသီလသမညသင်္ခါတသင်္ခါတေန’ ဟု သာ ပါဠိရှိသင့်သည်။

အချို့၌ သင်္ခါတသင်္ခါတေန-ဟု၎င်း၊ သင်္ခါတေနတွင်၍သာ၎င်း။ ။ သင်္ခါတေနတွင်၍သာ၎င်းရှိတတ်သည်မလို။

‘ဒိဋ္ဌိသီလ သမညသင်္ခါတ သင်္ခါတေနာတိ ပါဠိနေတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ။ ဝိမတိ။

တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသမညဂတော ဝိဟရတိ၊ တထာရူပေဟိ သီ လေဟိ သီလသမညဂတော ဝိဟရတိ-ဟုဟောတော်မူသောကြောင့် ပုထုဇဉ် တို့၏လည်း ဒိဋ္ဌိသီလသမည အားဖြင့် ပေါင်းအပ်သည်အဖြစ်ကို ရအပ်၏။ သို့သော်လည်း ‘ယော တတ္ထ ပစ္ဆိမကောသော သောတာပနော’ ဟု ဟော တော်မူသောကြောင့် ဤ၌ အနိယာသင်္ခါတကိုသာလိုအပ်၏။ ။ သာရတ္ထ။

သဒ္ဓိကား ကြိယာသမဝါယ၌ နိပါတ်ဟု ပြလိုသောကြောင့် သဒ္ဓိန္ဒြ ကေတော-မိန့်။

ပမာဏီသမိယေမတ္တာ၊ အက္ခရာ ဝယ ဝပ္ပကေ-ဟူသည်တွင် ဤ၌ ပမာဏဟုပြလိုရကား မတ္တာ၊ ပ၊ ဝပ္ပဟိ-မိန့်။

ဘိက္ခုသတေဟိ၌ သတကား သင်္ချာပဉ္စာန နပုလ္လင်၊ ရာသီဘေဒဖြစ် ရကား ဗဟုဝစ်။ သတံ နပုံသကကေဝစနန္တိ၊ တထာ သဟဿံ၊ ဝဂ္ဂ ဘေဒ၊ သဗ္ဗံ ဗဟုဝစနံပိ ဘဝတိ၊ ရူပသဒ္ဓိ။ ။ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနံ သတာနိ ဘိက္ခုသတာနိ-မိန့်။

ယင်းပဉ္စ၊ ပ၊ သတေဟိကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သနည်း မဟတာ ဘိက္ခုသံစေနေဖြင့်ပင် ပြီးပြီမဟုတ်လော။ ။ ဝါ၊ မဟတာ၏ သင်္ချာမဟတ္တအဖြစ်ကို အဘယ်ကြောင့် သိသနည်း စုန်ကြောင့် စောနု- စသည်မိန့်။

တေနဝစံနေ၊ ဤပဉ္စ၊ ပ၊ သတေဟိ-ဟူသောသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဒသိတံ ဟော တိ၊ သမ္ပန္နံ။

ယင်းသို့ ပြလိုသောကြောင့် ဟောပြန်သည်။ ဝါ၊ ယင်းသို့ပြသောကြောင့်သိ သည်ဟူလို။

ယင်းဖြင့် သင်္ချာမဟတ္တကို၊ ယင်းကြောင့် သိသော် ဂုဏမဟတ္တကို အဘယ်ဖြင့် အဘယ်ကြောင့် သိသနည်း စုန်ကြောင့် ပရေတာ-စသည်မိန့်။

• ပနကား ဝါကျာရတ္တ၊ ယောဇနာဒ္ဓိကား ဝိသေသဇောတကဟူ၏။
ဆင်ခြင်။ အဿ မဟတော ဘိက္ခုသံဃဿ-စွ။ ဝိမတိ၊ ယောဇနာ၊
ဝါ၊ ပဉ္စမတ္တဿ ဘိက္ခုသတဿ-စွ။ သာရတ္ထ။

ယင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ‘တဿ မဟတော ဘိက္ခုသံဃဿ’နှင့် ညှိသော
ကြောင့်၎င်း၊ ပါဠိ၌ ‘ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ’ဟု ဗဟုဝင်ဖြင့် ဟောတော်
မူသောကြောင့် ၎င်း၊ ဆင်ခြင်။ ။ဂုဏမဟတ္တံမှာစစ်။

အသောသိ ဌ သုခတ် အဇ္ဈတ္တနိ-ဤဝိဘတ်၊ အ-အက္ခရာကား
အာဂုံ၊ သ-အက္ခရာအာရုံဟုပြလိုရကား အသောသိတိ သုဏိ-မိန့်။

သုဏိ၌သဝနဟူသည်၊ ဥပလန္တ၊ ယင်းဥပလန္တဟူသည်ဥာဏ၊ ယင်း
ဥာဏသည်း ကြားသည်အဖွင်းဖြင့်သာဟုပြလိုရကား ဥပလသိ၊ ပ၊ အညာ
သိ-မိန့်။

သောတဒ္ဓါရသမ္ပတ္တဝစနနိဋ္ဌေသာသနဿရေန၊ သောတဒ္ဓါရသို့ရောက်
သော စကားတည်းဟူသော အသံကို အစဉ်သျှောက်၍ ကြီးအောက်မေ့
သဖြင့်၊ (သောတဒ္ဓါရသို့ ရောက်လာသော သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြု၍ သိသည်
ဟူလို)။

သဗ္ဗမ္ဘိ ဝါကျံ အန္တောဂဓာဝ ဓာရဏံ-ဟူရကား အသောသိသဒ္ဓါ
သည်ပင် အသောသိဝေ၊ နာဿ ကောမိ သဝနန္တရယော အဟောသိ-
ဟုအဝဓာရဏအကျိုးရှိသောကြောင့် ခေါ်ကား ပဒပူရဏဟု ပြလိုရကား
ခေါ်တိပဒပူရဏမတ္တေ-မိန့်။

ခပ်သိမ်းသော ဝါကျသည် အဝဓာရဏ အတွင်းရှိသော်လည်း ခေါ
သဒ္ဓါသည် လိုအပ်သောအနက်မှ ပိုင်းခြားခြင်းအနက်ရှိ၏ဟု ပြလိုရကား
အဝဓာရဏတ္ထေဝါ-မိန့်။ သာရတ္ထ။

အဝဓာရဏတ္ထေတိ ဣမိနာ ပန ဣဋ္ဌတောဝဓာရဏတ္တံ ခေါသဒ္ဓ ဂဟဏန္တိ
ဒသေတိ။ ။သီလံကွန်ဋိကာ။

ဝါ၊ သဒ္ဓန္တရတ္တာ ပေါဟနဝသေန သဒ္ဓေါ အတ္ထံ ဝဒတိ ဟူရကား
အသောသိသဒ္ဓါသည်ပင် နော န အသောသိဟု အညတ္တာပေါဟန အ
နက်ရှိသောကြောင့် ခေါ်ကား ပဒပူရဏဟု ပြလိုရကား ခေါ်တိပဒပူရ
ဏတ္ထေ-မိန့်။ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၊ ကင်္ဂါဒိကာ။

နော န အသောသိဟုအညတ္ထာပေါဟနအနက်ရှိသော်လည်းခေါသဒ္ဓါ
လိုအပ်သောအနက်မှ ပိုင်းခြားခြင်းအနက်ရှိ၏ဟု ပြလိုရကား အဝဇာရ
ဏတ္ထေ-မိန့်။ အရာတိုင်းမှာ ဤနည်း။

ယင်းဣဋ္ဌထောဝဇာရဏအနက်ကိုပြလိုရကား တတ္ထ-စသည်မိန့်။
သာရတ္ထ။

အာဇာရဏတ္ထေန၊ အဝဇာရဏအနက်ရှိသော ခေါသဒ္ဓါဖြင့်၊ အတ္ထော
ပေဒိတဗ္ဗောမှာဝပ်။ ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် အဝဇာရဏတ္ထကိုရှေးဦး
စွာပြသည်။ အဝဇာရဏတ္ထ ခေါသဒ္ဓါသည် ယင်းသို့အနက်ရှိသော် ပဒပူရ
ဏတ္ထ ခေါသဒ္ဓါဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း ရန်ကြောင့် ပဒပူရဏေန-
စသည်မိန့်။

ပဒပူရဏေန၊ ပဒပူရဏအနက်ရှိသော ခေါသဒ္ဓါဖြင့်။

ပဒဿ ပူရဏံ ပဒပူရဏံ၊ ပဒပူရဏံ အတ္ထော အသောသိ ပဒပူရဏတ္ထော
ဟုလိုလျက် နောက်ပုဒ်ကိုချေ၍ ‘ပဒပူရဏ’ဟူသည်။

ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ မတ္တမေဝ၊ ရှေ့ပုဒ် နောက်ပုဒ်တို့၏ ပြေပြစ်သည်၏
အဖြစ်မျှသည်သာလျှင်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ထည့်။ သမ္ပန္နံ။

တသ္မံ ပဒပူရဏေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ ပယောဇနံ။ သာရတ္ထ။

‘အသောသိ’ပုဒ်သည် ‘ခေါသဒ္ဓါ’ကို ယူအပ်သော် ယင်းဖြင့် ဖွင့်သကဲ့သို့
တန်ဆာဆင်သကဲ့သို့ဖြစ်၍ပြည့်သည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ‘အသောသိ’ဟူသော
ရှေ့ပုဒ်၊ ဝေရဉ္ဇာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်တို့ပြေပြစ်ကုန်သည်။ ။ ယင်းကိုယူသော်
မပြေပြစ်။ ။ ထို့ကြောင့် “ပဒပူရဏခေါသဒ္ဓါ”ဖြင့် ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တသည်
ပင် အကျိုးဟုလို။ ။ ၎င်း။ သီလက္ခန္ဓိက။

နိမိတ္တက္ခရာသုပသု၊ ဗျဉ္ဇနံဝိဟနေပဒေ-ဟူသည်တွင် ဤဗျဉ္ဇနကား ပဒတ္ထ။
ယောဇနာ၌ ‘ပဒဗျဉ္ဇန’ရှိသည်ဟူ၏။ ဋီကာနှင့်မညီ။ ။ မတ္တသဒ္ဓါကား ဝိသေသ
နိဝတ္တိအနက်။ ယင်းဖြင့် ခေါသဒ္ဓါ၏ အနက်အထူး မပြတ်သ်အဖြစ်ကို ပြ
သည်။ ၎င်း။ ။ ဝေသဒ္ဓါကား သန္နိဋ္ဌာန်အနက်။ ယင်းဖြင့် ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ၏
ဧကန္တိကအဖြစ်ကိုပြသည်။ ၎င်း။ ။ ယင်းသို့ဖြစ်သော် ဘဂဝတော ပါရမီတာ
နုဘာဝေနေဝ နိရတ္ထကမေကမက္ခရံပိ မုခံ နာရောဟတိ။ သကလဉ္စ သာသနံ
ပဒေပဒေ စတုသစ္စ ပကာသနံ ဟူသည်နှင့် ဆန့်ကျင်သောဟူငြားအံ့။ ‘ပဒ
ပူရဏခေါသဒ္ဓါ’သည်လည်း ပုဒ်တပါးသည် ဟောအပ်သော အနက်၏ ဝိသေ
သနအစွမ်းဖြင့် ‘အနန္တရာတိတ’ဖြစ်သော ‘အသောသိ’ပုဒ်၏အနက်ကို ဟော
သည်ပင် ယင်းကိုကား ခေါသဒ္ဓါကို ကြည့်၍လည်း ပုဒ်တပါးဖြင့်ပင် သိကောင်း
ရကား ‘ပဒပူရဏ’ဟူသည်သာ။ ထို့ကြောင့် မဆန့်ကျင်ဟူပေ။

နနစ ဘဂဝတော ပါရမိတာ နဘာဝေ နေဝ နိရတ္တက မေကမက္ခရံပိ မုခံ
နာရောဟတိ၊ သကလဉ္စ သာသနံ ပဒေပဒေ စတုသစ္စပကာသနန္တိ ဝုတ္တံ။ ကယံ
တဿ ပဒပူရဏသမ္ဘဝေါတိ၊ သစ္စံ၊ ပဒပူရဏမ္ပိ၊ ပဒန္တရာဘိဟိတဿ အတ္ထဿ
ဝိသေသနဝသေန အနန္တရာဘိတံ အတ္ထံ ဝဒတိဝေ၊ သော ပန ဝိနာ တေန
ပဒန္တရေနော သက္ကာ ဝိညာပေတုန္တိ ပဒပူရဏမိစ္ဆဝ ဝုတ္တန္တိ။ ။ သဒ္ဓနီဘိ။

ဝါ-သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ ဒေသနာတော်သည် ဝေနေယျဉ္စာသယအား
လျော်သည် အငွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏။ ၊ ဝေနေယျတို့လည်း အစမထင်သော
သံသရာဝယ် လောကီသဒ္ဓါတို့၌သာ လေ့ကျက်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။
လောက၌လည်း အနက်အသုံးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းမရှိသော်လည်း ဝါ
စာသိလိဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် လန္တတိ ပလန္တတိ၊ ခညတိ နိခညတိ၊ အာဂစ္ဆ
တိ ပစ္ဆာဂစ္ဆတိ-စသောသဒ္ဓါပြယုဂ်ထင်သည်။ ယင်းသို့ လေ့ကျက်သော
ဝေနေယျတို့အား ယင်းသို့သော သဒ္ဓါပြယုဂ်ဖြင့်သာ အနက်ကို သိလွယ်
ရကား ပဒပူရဏပြယုဂ်ကို ယှဉ်သင့်သည်သာ။ ထို့ကြောင့် ဆေန့်ကျင်
ဟူပေ။

အထဝါ-ဝေနေယျဉ္စာသယာနုပဝသေန ဘဂဝတောဒေသနာ ပဝတ္တတိ
ဝေနေယျာစအနာဒိမတိသံသာရေလောကီယေသုယေဝ သဒ္ဓေသု ပရိဘာဝိတ
စိတ္တာ။ လောကေစ အသတိ အတ္ထဝိသေသာဓမ္မော ဝါစာသိလိဋ္ဌတာယ
သဒ္ဓပယောဂေါ ဒိဿတိ။ လန္တတိ၊ ပလန္တတိ၊ ခညတိ နိခညတိ၊ အာဂစ္ဆတိ
ပစ္ဆာဂစ္ဆတိတိတထာ ပရိစိတာနံ မောဓာဝိဓေနော သဒ္ဓပယောဂေန အတ္ထာ
ဝဂဓော သုခေါ ဟောတိတိ ပဒပူရဏပယောဂေါ နောနယုဇ္ဈတိ။ ၎င်း။ ။

တဇ္ဇာတ၊ တန္တဝ၊ တန္ဒဝါသအနက်၌ ဣ-ပစ္စည်းကို သဒ္ဓါကျမ်း၌
စီရင်ရကား ဣရာဂါတသေသဒ မညက္ခေသုစ-စသော သဒ္ဓလက္ခဏာကို
အစဉ်လျှောက်သဖြင့် အနက်ကိုပြလိုရကား ဝေရဉ္စာယံဘဝေါ-စသည်မိန့်။
ဒေသကိုစွဲ၍ ယင်းသို့မည်သော် ယင်းငယ်မည်ကား အဘယ်နည်း
စုန်ကြောင့် မာတာပိတုဟိ-စသည်မိန့်။ ၊ ဇိကာစကားကျ။

ဝိတာ မဟေ ဝိနေ သေဋ္ဌေ၊ ပြာဟ္မဏေစ ပိတုသ္မပိ။
ဗြဟ္မာ ဝုတ္တော တထာ ဗြဟ္မံ၊ ဝေဒေ တပသိဝုစ္စတေ။ ။

ဟူသည်တွင် ဤ၌ နုပုလ္လင်ဗြဟ္မသဒ္ဓါကား ဝေဒအနက်၊ အဏဓာတ်
လည်း သဒ္ဓအနက်ဟုပြလိုရကား မန္တေ သဉ္စာသတိတိ အတ္ထော-မိန့်။

ဝေဒေစ မန္တနေ မန္တော၊ မန္တံ ပညာယမုစ္စတေ။

ဟူသည်တွင် ဤ၌ ပုလ္လိမန္တသဒ္ဒါကားဝေဒအနက်၊ ၊ယင်းဝေဒသည်း မန္တ၊ဗြာဟ္မဏ၊ကပ္ပ-ဟု သုံးပါးတို့တွင် အဋ္ဌကစသောရသေ့တကျပ်တို့ သည် ပုဒ်တို့၏အကြောင်းရင်းအဖြစ်အားဖြင့် ဟောအပ်သော ဣရ၊ယဇ၊ လာခ-ဟူသောဗေဒင်သုံးပုံသည် ဂုတ္တ၊ဘာသိတဗ္ဗအနက်ကြောင့် မန္တမည် ၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ကပ္ပတို့ကား ယင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန အားဖြင့် မန္တေ သဏ္ဌာယတိ-ဟူသည်။ ၊ဇိကာ၊

ဗြဟ္မဏောဇာတာဗြာဟ္မဏာ၊ဗြဟ္မုနောအပစ္စာနိဗြာဟ္မဏာ-စသည် ဖြင့်ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို များစွာဆိုကြ၏၊အဘယ်ကြောင့်ဗြဟ္မ အဏတီတိ ဗြာဟ္မဏောကိုသာ ဆိုသနည်း ရန်ကြောင့် ဣဒမေဝ ဟိ- စသည်၌။

ဣဒမေဝနိရုတ္တိဝစနံ၊ဤဝိဂြိုဟ်ဝစနတ္ထသည်သာလျှင်၊

ဝေသဒ္ဒါဖြင့်‘ဗြဟ္မဏော ဇာတာ’စသောဝစနတ္ထကိုပယ်သည်။ သာရတ္ထ။ ‘ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ’ဖြင့် ယင်းမှတစ်ပါး‘ဗြာဟ္မဏ’ရှိသေး၏ဟုပြသည်။ ၊၎င်း။

ဗြာဟ္မဏကားဇာတိဗြာဟ္မဏ၊ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏဟုနှစ်ပါးတို့တွင် ဝိသုဒ္ဓိ ဗြာဟ္မဏတို့၏နိရုတ္တိကိုပြလိုရကား အရိယာမန-စသည်ကိုမိန့်။ ၊၎င်း။ ဗာဟိတပါပတ္တာ၊ပယ်အပ်ပြီးသောမကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ငွေ့။

ဗာမိယိတ္တာတိ ဗာဟိတံ၊ဗာဟိတံ ပါပံ ယေဟိတိ တထာ၊တေသံ ဘာဝေါ ဗာဟိတပါပတ္တံ-ပျူ။

ယင်းဖြင့် ဗာမိယိသု ပါပါနီတိ ဗြာဟ္မဏာကိုပြသည်။ ၊အဘယ်ကြောင့် သမဏော ခလု ဘောဂေါတမော-စသည်ကိုဟောသနည်းအထ ခေါ ဝေရဇ္ဇာဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ-စသည်ကိုသာဟောသင့်သည် မဟုတ်လော ရန်ကိုပယ်ခြင်းငှါ ဣဒါနိ-စသည်ကိုမိန့်။

သဒ္ဓိတပါပတ္တာ၊ စင်စစ်အကြွင်းခွဲ ဝါသနာနှင့်တကွ ငြိမ်းစေအပ်ပြီး သော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဝါသနာနှင့်တကွ ‘ငြိမ်းစေသည့်’ကိုသာယူ။သို့မှ ဗာဟိရကဖြစ်သောရသေ့ ဝိတရာဂဖြစ်သောသေက္ခ၊အသေက္ခတို့၏ပါပကိုငြိမ်းစေခြင်းမှ သဗ္ဗညုဘုရား၏ ပါပကိုငြိမ်းစေခြင်းကို အထူးပြုအပ်သည်။ ၊၎င်း၊သီလက္ခနံဇိကာ။

ယင်းဖြင့် ပါပါနိ သမေတီတိ သမဏောကိုပြသည်၊ ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဂုစ္စတိဟူ၍၎င်း၊သဒ္ဓိတပါပတ္တာ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော

ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်နှစ်ပါးကို ဥဒါဟရုဏ်နှစ်ပါးဖြင့် ထင်ရှားစေ
လိုရကား ဂုတ္တံဟေတံ၊ ပ၊ ဂုတ္တတိတိဒိန္နံ၊ ဋီကာ၊ ဗာဟိတပါပေါတိ ဗြာဟ္မ
ဏော၊ သမစရိယာ သမဏောတိ ဂုတ္တိ၊ ပဗ္ဗာဇယမတ္တနောမလံ၊ တသ္မာ
ပဗ္ဗာဇိတော ဂုတ္တိ-ဟု၎င်း။

ယောစ သမေတိ ပါပါနိ၊ အဏှံ ထုလာနိ သဗ္ဗသော၊

သမိတတ္တာ ဟိ ပါပါနံ၊ သမဏောတိ ပဂုတ္တိ၊ ဟု၎င်း။

ဓမ္မပဒန္တဟောအပ်သော ဗာဟိတပါပေါတိဗြာဟ္မဏော-ဟူသောပါဒ၊
သမိတတ္တာ ဟိ ပါပါနံ၊ သမဏောတိ ပဂုတ္တိ၊ ဟူသောပါဒတို့ကိုယူ၍
ဗာဟိတပါပေါတိ ဗြာဟ္မဏော၊ သမိတတ္တာ သမဏောတိ ဂုတ္တိ-ဟုဆို
သည်။ ဋီကာ၊ ဂဏ္ဌိပုဒ်သုံးပါး၊ တေန စသည်ကား လဒ္ဒဂုဏ်။

အဿာဘဂဝတော၊ ဣ၊ သမဏောတိ၊ သော၊ ယဒိဒံနာမံ၊ သည်၊ အတ္ထိ၊
ဣ၊ ဧတံနာမံ၊ သည်၊ ယထာဘုစ္စဂုဏာဓိဂတံ၊ မဖေါက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော
အတိုင်းဂုဏ်တော်အားဖြင့် ရအပ်သော၊ ဝါ၊ မဖေါက်မပြန် ဟုတ်မှန်တိုင်း
သောဂုဏ်တော်အားဖြင့် ရအပ်သော၊ နာမံ၊ တည်း။ သမ္ပန္နံ၊

ယထာဘူတမေဝ ယထာဘုစ္စံ၊ သကတ္တန္တံ ဣ၊ ပစ္စည်း၊ ဝိမေတိ၊ ယောဇနာ။ ။
ယထာဘုစ္စံ ဂုဏေန အဓိဂတံ၊ ယထာဘုစ္စန္တံ တံ ဂုဏောစာတိ ဝါ၊ ယထာ
ဘုစ္စဂုဏော၊ တေန အဓိဂတံ-တွဲ။

ဥပသဂ္ဂနိပါတာစ၊ ပစ္စယာစ ဣမေ တယော၊

နေကောနေကတ္ထဝိသယာ၊ ဣတိ နေရုတ္တိကာ ဖြဝံ၊ ။

ဟူရကား ခလုနိပါတ်ဣ၊ အနုဿဝန၊ ပဋိသေခ၊ အဝဓာရဏ၊ ပသိဒ္ဓ၊
ပဒပူရဏ-အနက်တွင် ဤ၌ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ပြလိုရကား ခလု
တိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတောဒိန္နံ၊ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခန္ဓိဋီကာ။

ဘောတိ ဣဒံပဒံ၊ သည်၊ ဗြာဟ္မဏဇာတိကာနံ၊ ပုဏ္ဏားဇာတ်ရှိကုန်
သောသုတို့ဣ၊ ဇာတိသမုဒါဂတံ၊ ဇာတ်အားဖြင့်လာသော၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။
ဝါ၊ ဇာတ်အားဖြင့်ပြီးသော၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ။ အာလပနမတ္တံ၊ ချစ်ခင်မြတ်
နိုးအပ်သသူတို့ကို ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်သာတည်း။

‘မတ္တသဒ္ဓါ’ကား အဝဓာရဏတ္ထ။ ယင်းဖြင့် ‘ပုဏ္ဏားဇာတ်’ရှိသသူတို့၏ဇာတ်
အားဖြင့် ပြီးသော အာလုပ်သာ၊ ယင်းဖြင့် အနက်အထူးရှိသည် ဟုတ်ဟု ပြ
သည်။

ဘောဟူသော၊ အာရသောဟူသော၊ ဒေဝါနံပိယဟူသောပုဒ်တို့ကား ပိယ
သမုဒါဟာရပုဒ်တို့တည်း။ ၎င်း။ ။ ယင်း‘ဘော’သဒ္ဒါကား နာမ်နိပါတ်နှစ်ပါး
တွင် နာမ်သော် ပုလ္လိ၊ နပုလ္လိ၊ နကေရုဏ်။ နိပါတ်ကား တိလိင်ဒ္ဒိရုဏ်။

ဘောတိ အာဒိသု တေသံ နိပါတာနိပါတဘာဝေ ပိဝါဒေါ န ကရဏီယော။
‘ကစ္စာယနသ္မိ’ ဟိ ဘောဂေတူတိ ဝုတ္တံ။ အညတ္ထ ပန အာမန္တနတ္ထေ နိပါတော
‘တိ’ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ။ သဒ္ဒနီတိ။

ယင်းဘောသဒ္ဒါကား ‘ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဓမ္မ၊ နိဇ္ဈိဝ’ အာလုပ်အားဖြင့် သုံးပါးဖြစ်၏။
ထိုတွင် ‘ဓမ္မ’၌ ကေရုဏ်သာ၊ ကြွင်းနှစ်ပါး၌ကား ဒ္ဓိရုဏ်။

ပုဂ္ဂလာလပနေ စေဝ၊ ဓမ္မဿာလပနေ ပိစ။
နိဇ္ဈိဝါလပနေ စာတိ၊ ဘောသဒ္ဒေါ တိသု ဝိဿတိ။ ။

တတြ ဓမ္မာလပနမှိ၊ ကေဝစောဝ လန္တတိ။
ဣတရေသု သိယာဒေက၊ ဝစော ဗဟုဝစော ပိစ။ ။ ၎င်း။

ဤ၌ကား ဓမ္မာလပန ကေရုဏ်၊ အတ္တရိယံ ဝတ ဘော—စသည်၌ကဲ့သို့ ဂုဏေ
ပုဒ်ကို မထုတ်ဆောင်ဘဲ ‘ဘော၊ အရှင်’ဟုပေး။

နိစ္ဆိတဗ္ဗံ ဂုဏိပဒံ၊ ဓမ္မဿာလပနေ ဝုဓံ။
အတ္တရိယံ ဝတ ဘောတိ၊ ဣဒမေတ္ထ နိဒဿနံ။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ ပုဂ္ဂလာလပန-ဒ္ဓိရုဏ်။ ဧဟိ ဘော-စသည်၌ကဲ့သို့ ဂုဏေပုဒ်ကို
မရှိသော်လည်း ထုတ်ဆောင်၍ ဘောဇနကာယာ၊ အိုသတ္တဝါအပေါင်း။
ဝါ၊ တို့၊ ဟုပေး။

ဂုဏိပဒံ အသန္တိ၊ ပုဂ္ဂလာ လပနမှိတု။
အဇ္ဈာဟရိက္ခာ ပဝဒေ၊ အတ္ထိ ဘော ဧဟိအာဒိသု။ ။ ၎င်း။

ယောပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သကိဉ္ဇနော၊ နှိုင်းနယ်တတ်သော ရာဂစသည်နှင့်
တကွဖြစ်သည်။

သတ္ထေ ကိဉ္ဇန္တိ ပလိဗုဒ္ဓန္တိတိ ကိဉ္ဇနာနိ။ ရာဂ-စသည်ရစေ။ ။ လူတို့သည်
နှားတို့ကို ကောက်နယ်စေကုန်သော် ‘ကိဉ္ဇေဟိ ကပီလကိဉ္ဇေဟိ ကာဠက’ဟု
ဆိုတတ်ကုန်ရကား ‘ကိဉ္ဇန’ဟူသည် မဒ္ဒနပဇ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ အပြစ်ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သည်။ ပိတိ။ ။ သောပုဂ္ဂလော၊ သည်။
ဘောဝါဒိနာမ၊ ဘောဘောဟုပြောဆိုလေ့ရှိသောသူမည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ။ ဂေါတ္ထဝသေန၊ အနွယ်တော်၏အငွင်းဖြင့်။

ဂံ တာယတိတိ ဂေါတ္ထံ-ပြု။ ။ ဝိကာ။

ဂေါ ဂေါဏေ ဣန္ဒြိယေ ဘူမ္မံ၊ဝစနေစေဝ ဗုဒ္ဓိယံ။

အာဒိစ္စေ ရံသိယဉ္ဇော၊ပါနိယေဝိစ ဝတ္တတေ။ ။

ဟူသည်တွင် ဤ၌ ဂေါသဒ္ဓါကား သဒ္ဓတ္ထ-ဥာဏတ္ထ။ထိုကြောင့် တပါးသော မျိုးနွယ်စဉ်ဆက်နှင့် မဆက်ဆံသော ယင်းအမျိုး၏ ‘အာဒိပုရိသ’မှ လာသော ယင်းအမျိုး၌ အကျွမ်းဝင်သော ယင်းအမျိုးနှင့်ဆက်ဆံသော သာမညသဘော ဖြစ်သော အနွယ်ဟူသော သင်္ကေတပညတ်အနက်သည် အသိဥာဏ်၏အာရုံ ဖြစ်သောအနက်နှင့်ကင်း၍မဖြစ်၏သို့ ဟိုသဒ္ဓါလည်း ‘ဝစ္စ’ဖြစ်သောအနက်နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ရကား ‘ဂေါတမော’ဟု ဖြစ်သော ယင်းသဒ္ဓါအသိဥာဏ်တို့ကို ကေနိယင်းတို့လျှင် အရာရှိသည်အဖြစ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် ‘ဂေါတ္ထ’မည်သည်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ၊သီလက္ခနိဒ္ဓိကာ။

တသ္မာ-စသည်ကား လဒ္ဓါ့ဇာတ်၊ ထိုကြောင့် ပါဠိ၌၊ ဂေါတမော-ဂေါ တမအနွယ်ဖြစ်တော်မူသော၊ ဟုပေး။

သကျပုတ္တောကား သဗ္ဗညုဘုရား၏‘သုဒ္ဓေါဒနမင်း’၏ သားတော်ဖြစ်သော ကြောင့် သာကီဝင်မင်းသားအဖြစ်ကား ဒဿန၊ မြင့်မြတ်သော အမျိုးမဟုတ် လျှင် ယင်းသို့မချီးမွမ်းသင့်သောကြောင့် “မြင့်မြတ်သော အမျိုးတော်”၏ အ ဖြစ်ကား ဒီပန၊ အလွန်ထင်ရှား ကျော်စောပြန့်နှံ့သော “မင်းမျိုး”အဖြစ်သာ ဥစ္စာကုလဖြစ်သောကြောင့် အလွန်ထင်ရှားကျော်စောပြန့်နှံ့သော အမျိုး၏ အဖြစ်ကား ဝိဘာဝ၊ ‘အသမ္ဘုန္နခတ္တိယ’အဖြစ်သာ ‘ဥဒိတောဒိတ ဝိပုလ ခတ္တိယ’ဖြစ်သောကြောင့် “မဟာသမ္ဘတမင်း”မှ စ၍ အသမ္ဘုန္နခတ္တိယမျိုး၏ အဖြစ်ကား အနုဘာဝ။ သာကီဝင်မျိုးသာ ဇာတ်အားဖြင့် မြတ်သောကြောင့် ဇာတ်မဟတ္တအဖြစ်ကား ပကာသန-ဘို့တွင် ဖလူပစာရဖြစ်သော ဥစ္စာကုလ အဖြစ်ကို ‘သကျပုတ္တောတိ။ပ။ဒီပနံ’ဟူသည်။

ဥစ္စာကုလဒီပနံ၊မြင့်မြတ်သောအမျိုးရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကိုပြတတ် သော၊ ဝါ၊ပြကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။

ဥစ္စာကုလံ စေဿာတိ ဥစ္စာကုလော-ပြု။ဘောပဋ္ဌာန။

ဥစ္စသဒ္ဓါ နာမ်၊နိပါတ်နှစ်ပါးတို့တွင် နာမ်ကား ဥဏ္ဏတတ္ထ၊ သုဥစ္စာရဏအ လို့ငှါ ဒီဃပြု၍ ‘ဥစ္စာကုလ’ဟူသည်။

ဥစ္စာသဒ္ဓမဟာသဒ္ဓါတိ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂတဋ္ဌေန ဥစ္စော သဒ္ဓေါ ယေသန္တေတိ ဥစ္စာ သဒ္ဓါ။အကာရဿ အာကာရံ ကတွာ-ဟူသော ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာနှင့် လျော် စေ။ဥစ္စော တု ဥဏ္ဏတော တုဂေါ။အဘိဓာန်။ ။ဝိစယေ၊ဥပိနောတိ တု၊စ္စော။ အ။ယင်းဒ္ဓိကာ။ ။နိပါတ်ကား နိဂ္ဂဟိတန္တသတ္တမျန္တံသ။

‘သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော’ကား သဗ္ဗညုဘုရား၏ သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ ဖြစ် တော်မူသောကြောင့် သာကီဝင်မျိုး ရဟန်းအဖြစ်ကား ဒဿန၊ ဘုရားရှင်

ပဋိသန္ဓေ၊ နေတော်မူသည့်အခါ ယင်းအမျိုး၏စိုးစဉ်းမျှ ဆုတ်ယုတ်သည်မရှိ။ စည်ပင် တိုးပွားသည်ဖြစ်ရကား သို့စဉ်အမျိုးကို ပယ်စွန့်တော်မူခြင်းသည် လွန်စွာ သဒ္ဓါတရားနှင့် မြည့်စုံမှ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ‘သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ’အဖြစ်ကား ဒီပန၊ ဘုရားရှင် တောထွက်တော်မူသည့်အခါ ထို့ထက်အလွန် ယင်းအမျိုး၏ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သည် လောက၌ ထင်ရှားသောကြောင့် ယင်းအမျိုး၏ ဂုဏ်တရ အဖြစ်ကား ဝိဘာဝ၊ တစုံတခုသော ပါရိဇုညသည် မနှိပ်စက်အပ်သည် အဖြစ်ကား အနုဘာဝ၊ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဖြစ်သောသူသည်သာ သီလက္ခန္ဓ-စသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြည့်စုံစွာပြုလေ့ရှိသောကြောင့် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ ‘ဂုဏမဟတ္ထ’ အဖြစ်ကား ပကာသန-တို့တွင် ဖလူပစာဖြစ်သော သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ အဖြစ်ကို ‘သကျ။ပ။ဒီပနံ’ဟူသည်။

ကောနိ၊ တစုံတခုသော။ ပါရိဇုညေန၊ ဆွေမျိုး၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း-စသော ဆုတ်ယုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အနဘိဘူတော၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။

ပရိဟိယတိတိ ပရိဟာနိ၊ ပရိဟာနိယာ ဘာဝေါ ပါရိဇုညံ-ပြု။ ဣပစ္စည်း။ ဟအစိတ်၊ အာကို ဥ။ ဟကိုလည်း ဇု။ နျကိုလည်း ညပြု၍ ‘ပါရိဇုည’ဟူသည်။ ပရိဟာနိယာ-ဖွင့်။ ဇီကာ။ ။ ‘ယောဇနာ၌ကား ပါရိဟာနိဇေ ပါရိဇုညံ။ သကတ္ထေဣပစ္စယော’ဟူ၏။

ကတော၊ ထိုသဘဏောလေ။ ပ။ သကျကုလာ ‘ပဗ္ဗဇိတော’ ဟူသော စကားမှ။ ပရံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ-အစရှိသော စကားသည်၎င်း။ ၊ တံခေါပနာတိ ဇေတံဝစနံ၊ တံခေါပန-ဤသို့ အစရှိသောပုဒ်၌ ဝိဘတ်သည်။ ဝါ၊ တံခေါပနာတိဇေတံပဒံ၊ တံခေါပန-ဤသို့အစရှိသောပုဒ်သည်။

‘ဣတိသဒ္ဓါသုံးလုံး’ တလုံးကား ဝိပလ္လာသတ္ထ၊ တလုံးကား နိဒဿနတ္ထ၊ တလုံးကား အာချတ္ထ၊ ယင်းဖြင့် ‘ဘဝန္တံ ဂေါတမံ’ကိုယူ။

ဣတ္ထန္တု၊ တောချားတ္ထေ၊ ဤဥဂ္ဂမနကြိယာဟူသောအပြားသို့ရောက်သော ကိတ္တိသဒ္ဓါဟုဟောကြားခြင်းအနက်၌။

ဣမံပကာရံ ဣတ္ထိ၊ ဣတ္ထိ ဘူတော အာပန္နော ဣတ္ထန္တု၊ တော၊ ဣတ္ထန္တု၊ တဿ အာချာနံ ဣတ္ထန္တု၊ တာချာနံ၊ ဣတ္ထန္တု၊ တာချာနမေဝ အတ္ထော ဣတ္ထန္တု၊ တာချာနတ္ထော၊ ပြု။ သုတ်ဇီကာ။

ဝါ၊ ကိတ္တိသဒ္ဓါသည်ဤသို့ဥဂ္ဂမနကြိယာဟူသောအပြားဖြစ်၏ဟုဟောခြင်းအနက်၌။

အယံ ပကာရော ဣတ္ထိ၊ ဣတ္ထိ ဘူတော ဇာတော ဣတ္ထန္တုတော ဣတ္ထန္တု-
တော ဣတိ အာချာနံ ဣတ္ထန္တုတာချာနံ၊ ဣတ္ထန္တုတာ ချာနမေဝ အတ္ထော
တထာ-ပျံ။ ။၎င်း။

ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း၊ ဝါ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော
ဝုဒ္ဓိတည်း။

တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အပ္ပမ္ပု
တောဝယံ အပ္ပမ္ပုတောဉ္စဥဂ္ဂဘောကား၊ ဣတ္ထိ၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါကား၊ ဣတ္ထန္တု-
တံ၊ တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံကား၊ ယင်းဖြင့် ဣတ္ထန္တုတာကို ဟော
ကြားကြောင်းဖြစ်သော်လည်း နိဒ္ဒါရဏကိနိဒ္ဒါရဏသဒ္ဓေါယန္တံ ကင်း၍
မထိကောင်း၏သို့ယင်းနှင့်ကင်း၍ အာချာနကြိယာကို မထိကောင်းသော
ကြောင့် ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထု၊ ယင်းကား သာမိအနက်သာ၊ အဘိသဒ္ဓါကား
ဥဂ္ဂမနကြိယာဟူသော အပြားကို ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ထွန်းပြတတ်သောင့်
ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထုဇောတက၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ကား သာမိအနက်၌ဖြစ်
သော်လည်း ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထုကို အပဋ္ဌာနအားဖြင့် ထွန်းပြတတ်သော
င့် ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထော ဥပယောဂဝစနံ-ဟူသည်။ ထို့ကြောင့် တဿ
ခေါပန ဘောတော ဂေါတမဿာတိ အတ္ထော-မိနိသည်။ သာဓု ဒေဝ
ဒတ္ထော၊ မာတရမာတိန္တံ မာတရံနှင့် အဘိသဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါအနက်အားဖြင့်
စပ်သောကြောင့် ဒေဝဒတ္ထော၊ သည်။ မာတရမာတိ မာတုယာ ဝိသယေ၊
အမိ၏အရာ၌၊ ဝါ-မာတရံ၊ သာဓု၊ ။ ဟုသာမိအနက်၌ဆဋ္ဌိ၊ ဝါ၊ အမိ
ကရဏအနက်၌၊ သတ္တမိဝိဘတ်သက်သင့်သော်လည်း ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထု
ကိုထွန်းပြတတ်သောအဘိသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထု၌
ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၏သို့ ဤ၌လည်း တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံနှင့်
အဘိသဒ္ဓါ ချင်းပင် ဝေးသော်လည်း အနက်ချင်း စပ်သောကြောင့် တံ
ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တဿ ခေါပန ဘောတော ဂေါတမဿ ဝိသ
ယေ၌၊ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်လတ်သော အပြားအားဖြင့်၊ ကလျာဏော၊ သော၊
ကိတ္တိသဒ္ဓေါ သည်။ ဥဂ္ဂတော၊ ။ ဟု သာမိအနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သက်သင့်
သော်လည်း ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထုကိုထွန်းပြတတ်သော အဘိသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်
ခြင်းကြောင့် ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထု၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်သည် ဟူလိ၊
ဋီကာ။ ။ ယင်းပြယုဂ်၌ ဒေဝဒတ်သည် အမိအရာ၌ ဝါ၊ အမိ၏သမ္ပန္နိ
ဖြစ်သောကောင်းသည့်အဖြစ်ဟူသော အပြားသို့ရောက်၏ဟူသော အနက်

ကိုသိအပ်၏သို့ ဤ၌လည်း သဗ္ဗညုတဘုရား၏ သမ္မုဒ္ဓိဖြစ်သော ကိတ္တိသဒ္ဓါသည် ဥဂ္ဂမနုကြိယာဟူသော အပြားသို့ရောက်၏ဟူသော အနက်ကို သိအပ်၏။ ဒေဝဒက္ခောကဲ့သို့ ကိတ္တိသဒ္ဓါကို မာတရ်ကဲ့သို့ တံခေါပနဘဝန္တံ ဂေါတမံကို သာရကဲ့သို့ ဥဂ္ဂတောကို ယူ၎င်း၊ ရူပသိဒ္ဓိ နိဒ္ဒေသတို့၌ ကမ္မပ္ပဝစနိယ ယုတ္တေသုတ်ဖြင့် ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္တံ နုတိယာဝိဘတ်သက်၏။ သဒ္ဓနိတ်၌ကား ဣတ္ထန္တုတာလက္ခဏ၌ဟူ၏။ တံခေါပနဘဝန္တံ ဂေါတမံ-စသောပြယုဂ်၌ သာရ ဒေဝဒက္ခော မာတရ်မဘိဟူသောပြယုဂ်ကဲ့သို့ အဘိသဒ္ဓါနှင့် မယှဉ်သောကြောင့် နုတိယာဝိဘတ် မဖြစ်သင့်ဟူခြားအံ့။ သဒ္ဓါအနက်နှစ်ပါးတွင် အနက်သာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းရကား အနက်အားဖြင့်ယှဉ်သောကြောင့် ဖြစ်သင့်၏ဟူပေ။

ယေန ယဿ ဟိ သမ္မုဒ္ဓော၊ ခုရဋ္ဌံပိစ တဿ တံ။
 အတ္တတောဟု၊ သမာနာနံ၊ အာသန္တတ္ထမကာရဏံ။ ။ ဥာသံ။

ကလျာဏကား ဘဒ္ဒကအနက်ကိုဟောသော ရုဏသဒ္ဓါ၊ ကိတ္တိသဒ္ဓါ၏ ကလျာဏဘာဝကား ယင်းဂုဏ်လျှင် အရာရှိသောကြောင့်ဟု ပြလိုရကား ကလျာဏောတိ၊ ပ။ ဂတော-မိန့်။

ကလျာဏဂုဏသမန္တာဂတော၊ ကောင်းသောဂုဏ်တို့လျှင်အရာရှိသောကြောင့် ကောင်းသောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော။

တံဝိသယတောဟေတ္ထ သမန္တာဂမော။ ၎င်း။ ။ သမန္တာဂန္တုတိ ယုဇ္ဇတိတိ သမန္တာဂတော-ပြီ။ ။ သံအနု အာရှေးရှိသော ‘ဂမု’ ဇာတ်၊ တ၊ ပစ္စည်း။ ။ ထိုကြောင့် ဥ၊ ကို ခ၊ ပြုသော် သမန္တာဂတော၊ ဥ၊ ကိုချေသော် ‘သမနာဂတော’ ဟုသာလိုသည်။ ။ သမနာဂတောတိ သံအနု အာဂတာ ပဝတ္တာ ယုတ္တာစ။ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။

ကလျာဏဂုဏေဟိ သမနာဂတော ကလျာဏဂုဏသမနာဂတော-ပြီ။

ကိတ္တိသဒ္ဓါ၏အရ သဒ္ဓါရုံကား စိတ္တဇသဒ္ဓါ၊ စိတ္တပဋ္ဌယသဒ္ဓါ၊ စိတ္တပစ္စယပရမ္ပရသဒ္ဓါဖြစ်သောကြောင့် အထူးမဆိုသာ၊ ကောင်းသောသဗ္ဗညုတဘုရားရှင်ဂုဏ်တော်တို့လျှင် အရာရှိသောကြောင့် ယင်းကိုမှီ၍ဖြစ်သည်ဟူလို။ ။ သာရတ္ထ၊ သီလက္ခနိဒ္ဓိကား။ ။ သေဋ္ဌော၌သည်။ ဤနည်း။

ဘဂဝါတိဝစံနံ သေဋ္ဌာသည်၌ကဲ့သို့ သေဋ္ဌဂုဏ်လျှင် အရာရှိသောကြောင့် ကိတ္တိသဒ္ဓါ၏ သေဋ္ဌအဖြစ်သာ။ ။ ကိတ္တိယတိတိ ကိတ္တိ၊ သဒ္ဓိယာတိတိ သဒ္ဓေါ၊ ကိတ္တိဝေ သဒ္ဓေါ၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ပြီ။ ကိတ္တိနှင့်သဒ္ဓါကား

ပရိယာယ်ဟုပြလိုရကား ကိတ္တိသဒ္ဓေါတိ ကိတ္တိဇေဝ-မိန့်။ ဥဇ္ဇာရသဒ္ဓါ၊
 ဣသယော၊ ဂုဏဝန္တော၊ တပဿိနော-စသည်၌ကဲ့သို့ သံဒ္ဓကား ကိတ္တိ၏
 ပရိယာယ်သာ။ ၎င်း။ ၀၁-ကိတ္တိဘူတော သဒ္ဓေါ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ပြု။ ယင်း
 သဒ္ဓကား အသံဖြစ်ကာမျှမဟုတ်ဟု ပြခြင်းငှါ ကိတ္တိသဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု
 သည်ဟု ပြလိုရကား ကိတ္တိဇေဝ-မိန့်။ ။ဝိမတိ။

တပ္ပါကဋိကရဏ။ ဗျဝစ္ဆေဒက ဝိသေသန နှစ်ပါးတွင် ကိတ္တိကား
 ဗျဝစ္ဆေဒက ဝိသေသနဟူလို။ ။ရှေးနည်းကား တပ္ပါကဋိကရဏဝိသေ
 သန။ ။ထို့ကြောင့် ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ ချီးမွမ်းအပ် ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်
 ကျေးဇူးသည်။ ၀၁၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အသံသည်ဟုပေး။ ။
 ဋီကာနှစ်စောင်အစဉ်အတိုင်းယူ။

ကိတ္တနံ ကိတ္တိ၊ ချီးမွမ်းခြင်းရစေ။ သန္နိယတိတိ သဒ္ဓေါ၊ ဟောသရစေ။
 ကိတ္တိယာ ပဝတ္တော သဒ္ဓေါ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ဟု ပြလိုရကား ထုတ်ဖော
 သော ၀၁-မိန့်။ ။သာရတ္ထ။

ထာနံ ထုတိ၊ ဟောသိယတိတိ ဟောသော၊ ထုတိယာ ပဝတ္တော
 ဟောသော ထုတိဟောသော-ပြု။ ။၀။ ကိတ္တနံ ကိတ္တိ၊ သန္နိယတိတိ
 သဒ္ဓေါ၊ ကိတ္တိယာ ပကာသကော သဒ္ဓေါ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ဟု ပြလိုရကား
 ထုတ်ဖောကောဝါ-မိန့်။ ။ဝိမတိ။ ။ထာနံ ထုတိ၊ ထုတိယာ ပကာ
 သကော ဟောသော ထုတိဟောသော-ပြု။ ။ထို့ကြောင့် ကိတ္တသဒ္ဓေါ၊
 ချီးမွမ်းအပ်သောအားဖြင့်ဖြစ်သောအသံသည်။ ၀၁၊ ချီးမွမ်းခြင်းကိုပြတတ်
 သောအသံသည်။ ဟုပေး။ ။ရှေးနည်းယူ။

ယခုအခါ ဂုဏ်တော်ပါဠိ၌ ပုဒ်ကို ယောဇနာခြင်းလျှင် ရှေးရှိသော
 အနက်ကို ပြလိုရကား ဣတိပိ သော ဘဂဝါတိ အာဒိသု-စသည်မိန့်။
 သာရတ္ထ။ ။ယုဇ္ဈတ သောဇနာပြု၊ ဝိဘာသနဝိသေသျှ၊ ကြိယာကာရက၊
 အကြောင်းအကျိုး-စသောအားဖြင့် ပုဒ်တို့ကိုစပ်ယှဉ်ခြင်းဟူလို။

‘သောဘဂဝါ’တွင် သော၌ တ၊ သဒ္ဓါကား ‘ပက္ခန္တရ ပသိဒ္ဓ၊ အနုဘူတ’
 ဟူသောဝိသယသုံးပါးတွင် ‘နမော တဿ ဘဂဝတော’စသည်၌ကဲ့သို့ ပသိဒ္ဓ
 ဝိသယ။ ။သောဘဂဝါတိ ဧတ္ထ သောတိ ပသိဒ္ဓိယံ။ ။ဝိမတိ။

အကြင်ဘုရားရှင်သည် ပါရမီသုံးဆယ်ကိုဖြည့်၍ ကိလေသာအလုံး
 ကို ဖျက်ဆီးပြီးလျှင် တသောင်းသောလောကဓာတ်ကို တုန်လှုပ်စေလျက်
 အတုခရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိ

တော်မူ၏။ ထိုသို့သောဘုရားရှင်သည် လောက၌ အလွန်ထင်ရှားသော
ကြောင့် သောဘဂဝါဟူ၏ ဟူလို။ ဘဂဝါကား ဒဗ္ဗ၊ ဂုဏ၊ ကြိယာ၊
ဇာတိ၊ နာမ-သဒ္ဓါငါးပါးတွင် နာမ။

ဘဂဝါတိ ဟိ ဣဒံ သတ္ထု နာမကိတ္တိနံ။ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ ဘဂဝါတိ
နေတံ နာမံ၊ နမာတရာ ကတံ-စသည်။ ။ မဟာနိဒ္ဒေသ။

နောက်၌ဘဂဝါကား ဂုဏ။

ပရတော ပန ဘဂဝါတိ ဂုဏကိတ္တနမေဝ။ ဋီကာ၊ သုတ်ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဋီကာ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟံ-စသော
ကိုးဋ္ဌာန၌အသီးအသီး ဣတိဝိသဒ္ဓါကို ယှဉ်၍ ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုအောက်
မေ့၏သို့ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သည်း အရဟံ-
စသောကိုးဋ္ဌာန၌အသီးအသီး ဣတိဝိသဒ္ဓါကို ယှဉ်အပ်၏ဟု ပြုလိုရကား
ဣတိဝိအရဟံ၊ ဣတိဝိ သဗ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ပ။ ဣတိဝိ ဘဂဝါတိ မိန့်၊ သာရတ္ထ၊
သီသက္ခနိဋီကာ။

ယထာရတပါဠိ ရှိတိုင်းသာ ယောဇနာသင့်၏။ ဤသို့ အသီးအသီး
ဣတိဝိသဒ္ဓါကို မယောဇနာအပ်ဟူသြားအံ့။ ယင်းသို့ အသီးအသီး ယော
ဇနာသည်ရှိသော် အရဟံ-စသောကိုးပုဒ်တို့ဖြင့် နတ်၊ ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော
လောက၌ အလွန်ထင်ရှားသော ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ကို အထူးထူးအပြား
ပြားအားဖြင့် ထင်ရှားပြရကား အသီးသီးယောဇနာအပ်၏ ဟူပေ။

ဧဝံ ဟိ သတိ အရဟန္တိ အာဒိတိ နဝဟိ ပဒေဟိ ယေ သဒေဝကေ လောကေ
အတိဝိယ ပါကဋ္ဌာပညာတာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ တေ နာနပ္ပကာတော ဝိဘာဝိတာ
ဟောန္တိ။ ၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဣတိ ဟေတုပကာရေသု၊ အာဒိဒိစာဝဓာရဏေ။

နိဒဿနေ ပဒတ္တဿ၊ ဝိပလ္လာသေ သမာပနေ။ ။

ဟူသည်တွင် ဤ၌ ဣတိ၊ သဒ္ဓါကား နိဒဿန၊ ယင်းနိဒဿနဟူသည်
ဂုဏ်တော်တို့ကို ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနီးမျက်မှောက်ပြု၍ ပြခြင်း
တည်း။ ထို့ကြောင့် ဣတိပေတံ ဘူတံ ဣတိပေတံ တန္တံ-စသည်ကဲ့သို့
ဤ၌ ဣတိသဒ္ဓါသည် အာသန္နပစ္စက္ခကရဏအနက်ရှိ၏။ ဝိသဒ္ဓါကား သမ္ပိဏ္ဏ
နတ္ထံ၊ ယင်းဖြင့် ယင်းဂုဏ်တော်တို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကိုပြသည်။

ဣတိပေတံ ဘူတံ၊ ဣတိပေတံ တစ္ဆန္တိအာဒိသု ဝိယ ဣမ ဣတိသဒ္ဓေါ၊ အာသန္တပစ္စက္ခကရဏတ္ထော။ ဝိသဒ္ဓေါ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော။ ။ တေနစ တေသံ ဂုဏာနံ ဗဟုဘာဝေါ ဒီပိတော။ ။ ၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂါနိကာ။

ဂုဏ်တော်တို့ကို မှတ်ခြင်း၏ ယင်းအကြောင်းတို့သည် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိတို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်ရကား ယင်းအကြောင်းတို့ကို ကြားသော ပညာရှိသည် စိတ်၏မျက်မှောက်တို့ကို ပြု၍သာ ကြားအပ်ကုန်၏ဟု ပြလိုရကား ဣမိနာစ ဣမိနာစ ကာရဏေနာတိ ငုတ္တံ ဟောတိ-မိန့်။

‘ဣမိနာစ ဣမိနာစ’ကား ဂုဏဝိစ္ဆာ၊ ယင်းဖြင့် ‘အရဟံ’စသော ပုဒ်တို့၏ အသီးအသီးများစွာသော ဂုဏ်အပေါင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ခြင်းကိုပြသည်။ ။ ဣမိနာစ ဣမိနာစာတိ တေန အရဟန္တိအာဒိပဒါနံ ပစ္စေကံ အနေကဂုဏဂဏံ ပဋိစ္စပဝတ္တိဘာဝံ ဒဿေတိ။ ။ ဝိမတိ။

ဆရာတို့ကား ယင်းအနက်ကို ဝိသဒ္ဓါဖြင့်ပြအပ်သောကြောင့် ကိုးဌာနလုံးကိုနှ့် စေခြင်းငှါသာ ဝိစ္ဆာဖြင့် ဖွင့်သည်ဟူ၏။

ဝိသဒ္ဓေါ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ တေနစ တေသံ ဂုဏာနံ ဗဟုဘာဝေါ ဒီပိတော။ ။ ဟု၊ သာရဏ္ဏဒီပနီ၊ သီလုက္ခနိကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂါနိကာတို့၌ မိန့်သောကြောင့် နောက်နည်းသာ သင့်အံ့ထင်သည်။ နော တက္ကော။

သုတ္တန္တိကာနံ ဝစနာနမတ္ထံ၊ သုတ္တာနုရူပံ ပရိဒီပယန္တိ၊ ဟု အောက်က ဆိုအပ်ပြီးသည်အဖြစ်ကြောင့် ယင်းပုဒ်၏ အနက်ကိုဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂါ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖွင့်အပ်ပြီးသော်လည်း ဤ၌ချဲ့၍ပြလိုရကား အကျိုးကိုပြခြင်းငှါ ဣဒါနိ ဝိနယဧရောနံ-စသည်မိန့်၊ သာရဏ္ဏ။ ။ သုတ္တန္တိနယကောသလ္လက္ခဏမိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထု၊ သမ္ပန္နံ၊ ။ မိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထု၊ စိတ်ကိုကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရှင်းစေခြင်းအကျိုးငှါ ၎င်း၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဝါ၊ စိတ်ကိုကောင်းစွာနှစ်သိမ့်စေခြင်းအကျိုးငှါ ၎င်း။

မိတ္တသန္တောသနတ္ထ-ဖွင့်။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ စိတ်၏ကြည်ခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်းအ ကျိုးငှါ ၎င်း၊ အဒိပ္ပါယတ္ထ၊ ၎င်း၊ တဿှာစသည်ကား လန္တရဏ်။ ။ တဿှာ ထတ္ထ ဝိနိစ္စယော ဝေဒိတဗ္ဗော ထည့်၊ သမ္ပန္နံ၊ ။ ယောဇနာ၊ ။ အဓိနံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသောရန်သူတို့မှ၊ အာရကတ္တာစ၊ ဝေးတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း၊ အနိနံ၊ တို့ကို၊ ဟတတ္တာစ၊ ပယ်သတ်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း၊ ။ သမ္ပန္နံ။

အရိနံ,ကုား ‘အာရကတ္တာ’နှင့်စပ်ခိုက် အာရကောအယဉ်ဖြစ်၍ ‘ပဉ္စမုတ္တ’၌ ဆဋ္ဌိ။ ။အာရကောသဒ္ဓယောဂေ ဒုတိယာ တတိယာ ဆဋ္ဌိစ။အာရကော ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ။အနေန ဓမ္မေန ဝိနယေန။အာရကောမန္တဗုဒ္ဓိနံ ဣစ္စေဝမာဒိ။သဒ္ဓနီတိ။ ။ ဟတတ္တာနှင့်စပ်ခိုက် ကမ္မတ္တ၌ ဆဋ္ဌိ။ ။ယင်းကား ကာကောလောကနည်း စသည်။ ။ဝေရံ အရန္တိတံ အရယော-ပြု။အရ,ဓာတ်၊ဣပစ္စည်း၊ဥပမာတန္တိတံ ဆင့်မှ ‘ကိလေသာ’ရစေ။ ။အရ ဂမနေ၊ဝေရမရတိတိ အရံ။ ။အဘိဓာန် ဝိကာ။

အရာနံ၊ သံသရာတည်းဟူသော စက်၏အကန့်တို့ကို၊ ဟတတ္တာစ၊ ၎င်း၊ ။ပစ္စယာဒိနံ၊သင်္ကန်းစသောပစ္စည်းတို့ကို၊

အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ‘ပူဇာဝိသေသ’ကိုယူ။သာရတ္ထ။ ။စီဝရာဒိပစ္စယေ အရ ဟတိ ပူဇာဝိသေသဉ္စ။ ။အဋ္ဌကထာ။

ရဟာဘာဝါ၊ဆိတ်ကွယ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊

သူတပါးတို့၏‘စက္ခုရဟ၊သောတရဟ’၌သော်လည်းမကောင်းမှုကိုငြိတော် မူခြင်း မရှိသောကြောင့် ‘ရဟော ပါပကရဏာဘာဝါ’ ဟူသင့်လျက် ပုဒ်ပြီးသို့ လိုက်၍ ‘ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါ’ဟူသည်။

ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကိုချဲ့လိုကောင်း အာရကောဟိ-စသည်၌။ ၎င်း၊ ယောဇနာ၊ ။အာရကောဟူကာမျှဖြင့် ကိလေသေဟိဟု အပါဒါနိဝိသေသ ကို အဘယ်ကြောင့် သိအပ်သနည်း၊ ဧကဒေသဿ ဂဟဏေ အသတိ ဂဟေတဗ္ဗဿ နိပ္ပဒေသတာဝာ ဝိညာယတိ ဟူရကား သာမန်သာဆိုသင့် သည်မဟုတ်လောဟူငြားအံ့။

သာမညစောဒနာယ ဝိသေသေ အဇဇ္ဇာနတော ဝိသေသတ္ထိနာစ ဝိသေ သဿ အနုပယုဇ္ဇိ တဗ္ဗတော-ဟူရကား ‘အာရကဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ’စသောသုတ်ပုဒ်လျှင် ဥဒါဟရုဏ်ရှိသောကြောင့် သိအပ်၏ ဟူပေ။ ။သာရတ္ထ,ဝိသုဒ္ဓိ,ဂ်ဝိကာ။

အာရကောသဒ္ဓါကား အာရကောဝ ဝိဇာနတံ-ရသည်၌ အာသန္နတ္ထ။ ။ ဣတ္ထ ပန အာရကောသဒ္ဓေါ သဗေပဝါစကော ဒဠဗ္ဗော၊ ဘဂဝါ ဟိ ဝိဇာ နတံ သန္တိကေတိ အဋ္ဌတ္တာ၊ သဒ္ဓနီတိ။ ။အာရကော မန္တဗုဒ္ဓိနံ-စသည်၌ ခူရတ္ထ၊ ဤ၌လည်း ခူရတ္ထ။ ။ယင်းအရအဖြစ်မည်သည် အာသန္နအဖြစ်ကဲ့သို့ ဥပါဒါပညတ်တည်း၊ ထိုကြောင့် သဗ္ဗညုဘုရား၏ အလွန်အကဲသို့ရောက် သော ကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကိုပြလိုသောကြောင့်

သုဝိဒ္ဓုရိဒ္ဓုရေ ဌိတော-မိန္ဒ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ ၊ သုဝိဒ္ဓုရိဒ္ဓုရေ
ကောင်းစွာဝေးသောအဖြစ်ဖြင့်လျှင်ဝေးသောအရာ၌၊ ဌိတော၊ ၏။ ၊ ၎င်း။

သုဋ္ဌ၊ ဝိဒ္ဓုရော သုဝိဒ္ဓုရော-ပြု။ ဘောပဋ္ဌာနယူ။ ။ သုဝိဒ္ဓုရေနောဝ ဝိဒ္ဓုရေ
ရော-တွဲ၊ မဇ္ဈေ ဧဝပဒလောပ။

ဝါ၊ ကောင်းစွာဝေးသည်ဖြစ်၍ ဝေးသောအရာ၌၊

သုဝိဒ္ဓုရော ဟုတ္တာ ဝိဒ္ဓုရော-တွဲ။ ။ သုဝိဒ္ဓုရတာဧဝ ဟိ ဝိဒ္ဓုရတာ။ ။
ဝိမတိ။

ဝါ၊ ကောင်းစွာအလွန်ဝေးသောအရာ၌၊ အဓိပ္ပါယ်ဉာဏ်။

သုဝိဒ္ဓုရ ဝိဒ္ဓုရေတိ ဒွိဟိ သဒ္ဓေဟိ အတိဝိယ ဒူရတိ ဒသေတိ။ ။ ၎င်း။

ယင်းကိလေသာတို့မှ ဝေးသောအရာ၌ တည်တော်မူသည်၏ အဖြစ်
စသည်ကား အရပ်အဝိုက်အငွမ်းဖြင့် မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ယင်းတို့ကို
အချင်းခပ်သိမ်း ပယ်အပ်သည်အဖြစ်ကြောင့် ဟုပြုဆိုရကား မဂ္ဂေန၊ ပ။
တတ္တာ-မိန္ဒ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ယင်းသို့သော် သဗ္ဗညုဘုရားမှ တပါးသော ရဟန္တာတို့သည်လည်း
ယင်းတို့ကို ပယ်ကုန်သည်သာမဟုတ်လော၊ ရှစ်ကြောင့် သဝါသနာနိ-
မိန္ဒ၊ ဋီကာ၊ ၎င်း။ ။ သဗ္ဗညုဘုရားမှတစ်ပါး ရဟန္တာတို့သည် ပယ်အပ်
ကုန်ငြားသော်လည်း ဝါသနာနှင့်တကွ မပယ်နိုင်ကြကုန်ဟူလို၊

ယင်းဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရား၏ အရဟတဖြစ်သည် တပါးသော ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါသာဝကတို့နှင့် မဆက်ဆံဟုပြုသည်၊ ၎င်း။ ။ ဝါသနာဟူသည်ကား
ကိလေသာတို့ကို ပယ်အပ်ပြီးသော်လည်း ကိလေသာတို့ကို မပယ်အပ်
သေးသော ပုထုဇဉ်၏ ကာယ၊ ဝစီပယောဂနှင့်တူသော ကာယ၊ ဝစီ
ပယောဂ၏အကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာကိုစွဲ၍တည်သောသတ္တိအသုံး
တည်း။ ။ ဝိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်၏ ဝသလဟုပြောဆိုခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်
ကဲ့သို့ဟူလို၊ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ ကိလေသာ ကင်းသော်လည်း ဥပယုတရား အလုံးကို သေခြင်း
စသည်ခွါရသုံးပါး၌ ဖြစ်သောပယောဂ၏ရုဏ်းသည်အဖြစ်၏အကြောင်း
ဖြစ်သော ကိလေသာကိုစွဲ၍ တည်သော အခြင်းအရာဟည်း။ ကြာမြင့်စွာ
လျှောသက်သော ခြေတို့၏ လျှောသက်ခြင်းမှ လွတ်သော်လည်း ကွေး
ကောက်လျက် ဘွားခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော လျှောသက်ခြင်းကို စွဲ၍

တည်သောအခြင်းအရာကဲ့သို့တည်း။ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ပိလိန္ဒဝန္တ
စသောထေရ်တို့၏ ဝသလဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း-စသော ရုဏ်မဲ့သည် အဖြစ်
သည်ဖြစ်၏။ ယင်း အခြင်းအရာကို ဝါသနာဟုယူ။ ပိမတိ။

ဝါ၊ နိရာနုသယသန္တာန်၌ ဖြစ်သော်လည်း သာနုသယသန္တာန်စဉ်က
အလေ့အကျက်နှင့်တူသော အလေ့အကျက်၏အကြောင်းဖြစ်သောကိလေ
သာတို့ဖြင့် တည်သောသတ္တိအထူးသည် ဝါသနာမည်၏။

တတ္ထ ကတမာ ဝါသနာနာမ။ နိရာနုသယ သန္တာနဿာပိ သာနုသယ
သန္တာနကာလေ သမာစာရ သဒိသ သမာစာရနိမိတ္တံ ကိလေသေဟိ အာဟိ
တသတ္တိဝိသေသော။ သံပျင်။ ။ အကျယ်ကို ယင်းမှာရှု။

တသ္မိံ တသ္မိံ ကိစ္စေ သေတိ ပရိစယံ ဂစ္ဆတိ ပါပုဏ္ဏာတိ ဧတာယာတိ
ဝါသနာ။ ဧကိမဉ္ဇူ။ ။ ဝါသနာယ သဟ ဝတ္တန္တိတိ သဝါသနာ-ပြု။

ဣတိဘသ္မာ အာရကတ္တာ အရဟံ-သမ္ပန္နံ။ ။ နောက်၌လည်းနည်းတူ။

‘အာရကာ’၌ အာ,ကို အ,ပြု။ က,ကိုလည်း ဟ,ပြု။ နိဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၍
နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ‘အရဟံပုန်’ပြီးသည်။

အာရကတိစေတ္တ အာကာရဿ ရဿတ္တံ ကတွာ ကကာရဿစ ဟကာရံ
ကတွာ သာနုသာရံ ကတွာ နိရုတ္တိနယေန အရဟန္တိ ပဒေသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။
ဋီကာ,ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သော တတော အာရကာနာမ၊ ယဿယေနသမမ္ပိတော။

အသမ္ပိပဒေါသေဟိ၊ နာထော တေနာရဟံ မတော။ ။

ယင်းအနက်၌ သင်္ဂဟဂါထာ။ သာရတ္ထ,ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ နောက်နောက်၌
သင်္ဂဟဂါထာလည်း ယင်းတို့၌လာသည်သာ။

အာရကတ္တာ အရိနံ၏အကျယ်ကိုပြုပြီး၍ အရိနံ ဟတတ္တာ၏အကျယ်
ကိုပြုလိုရကား တေစာနေန-စသည်မိန့်။

စ,ကား ပက္ခန္တရ၊ အနေနဘဂဝတာစွဲ၊ တေ ကိလေသာရံယော၊ ထို
ကိလေသာတည်းဟူသောရန်သူတို့ကို။

ကိလေသာစ တေ အရယောစာတိ ကိလေသာရယော - ပြု။ ။ ဋီကာတို့၌
‘အနတ္ထစရဇ္ဇေန’ဟူသည်ကား သဘာဝတ္ထသာ။ ဝစနတ္ထကိုကား အောက်က
အတိုင်းပြု။ ။ ‘အရိနံဟတတ္တာ’ဖြင့် ‘အရယော ဟနိတ္တာတိ အရိယော’ကိုပြု
သည်။ ။ အရိသဒ္ဓါပပဒဟန,ဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း။ အရိယော-ဟူသင့်လျက် ဣ,ကို
အ,ပြု။ ဟ,ထက်နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ‘အရဟံ’ဟူသည်။ ။
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ယသ္မာ ရာဂါဒိသင်္ခါတာ၊လဗ္ဗေပိ အရယော ဟကာ။
ပညာသတ္တေန နာထေန၊တသ္မာပိ အရဟံ မတော။ ။
ယင်း၌ သင်္ဂဟဂါထာ။

အရာနံ ဟတတ္တာ၏ အကျယ်ကိုပြလိုရကား၊ ယဉ္ဇေတံ-စသည်မိန့်၊
အဝိဇ္ဇာ။ပ။နာဘိ၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာဖြင့် ပြီးသော ပုံတောင်းရှိသော။
(မယပစ္စည်းအနက်ရှိ၊ ပကတိတဒ္ဓိတ်မူ)၊ ၂၀၂၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ
ဟူသောပုံတောင်းရှိသော။ (မယပစ္စည်းကား သွတ္တ၊ သောဇနာ)။

ရထားစက်၏ ‘ပုံတောင်း’သည် အရင်းအစိတ်ဖြစ်၍ အတွင်းပြင်၌ အမျှ
သက်ဝင်၍တည်၏သို့ ‘အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ’နှစ်ပါးသည် သံသရာစက်၏ အရင်း
အစိတ်ဖြစ်၍ အတွင်းပြင်၌သက်ဝင်၍တည်ရကား ပုံတောင်းနှင့်တူသောကြောင့်
ဟူလို။ ။သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။

နဘတိ ဟိသတိတိ နာဘိ၊သရိယာဝယဝေါ။ ။မောဂ္ဂလာနံ။ ။နာဘိ
ဝိယာတိ နာဘိ၊အဘိဓာန်ဒီကာ။ ။နာဘိကား ဣတ္ထိလိင်-ဣကာရန်။ဤပစ္စည်း
သက်မှု ဤကာရန်။ ။ဝိဇ္ဇိကာသာဟစရိယာ နာဘိဣတ္ထိ။ဤပစ္စယေ နာဘိစ။
၎င်း။ ။ဤ၌ကား ‘အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာမယာ နာဘိ အသာတိ အဝိဇ္ဇာ
ဘဝတဏှာမယနာဘိ’ဟူသင့်ရကား ‘သံသာရစက္က’နှင့် တုလျာဓိကရဏဖြစ်၍
အညရစ်လိင်သို့လိုက်သောကြောင့် နပုလ္လိင်။

ကမ္မဓာရိယော ဒွန္နောစ၊တပ္ပုရိသောစ လာဘိနော။
တယောပရပဒေလိင်္ဂံ၊ဗဟုဗ္ဗဟိ ပဒန္တရေ။ ။သဒ္ဓါငယ်။
အရာတိုင်းမှာဤနည်း။

ပုညာဒိအဘိသင်္ခါရာရံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော အဘိသင်္ခါရတည်း
ဟူသော အကန့်ရှိသော။

အကန့်တို့သည် ‘ပုံတောင်း’နှင့် ၎င်း ‘အကွပ်’နှင့်၎င်း စပ်၏သို့ ‘ပုညာ
ပုည အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရ’ တို့သည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ-ဟူသော အကြောင်း
ဇရာမရဏ-ဟူသောအကျိုးနှင့် အကြောင်းအကျိုးဖြစ်၍ စပ်ကောင်း အကန့်နှင့်
တူသောကြောင့် ဟူလို။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။ ။အဘိဖြင့် အပုညာဘိ
သင်္ခါရ၊အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရကိုယူ။ ။ဒီကာ။

ဇရာမရဏ နနမိ၊ဇရာမရဏဟူသောအကွပ်ရှိသော။

ရထားစက်၏ အကွပ်သည် အဆုံး၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှား၏သို့‘ဇရာမရဏ’
သည် ထိုထိုဘဝ၌ အဆုံး၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရကား ‘အကွပ်’နှင့် တူသော
ကြောင့်ဟူလို။ သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။ ။ယင်းသုံးပုဒ်ကို သံသာရစက္ကံမှာ
စပ်။ ။ယောဇနာ။

အာသဝ သမုဒယသယောန၊ အာသဝ တရားတည်းဟူသော အဝိဇ္ဇာ-
စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြင့်ပြီးသော၊ အက္ခော၊ ဝင်ရိုးဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇာတွာ၊ ထိုး၍။

ဝင်ရိုးသည် ရထားလိမ့်ခြင်း၊ လည်ခြင်း၏ ပြဋ္ဌာန်းသောအကြောင်းဖြစ်၏သို့
အာသဝသမုဒယ'သည် သံသရာစက်လိမ့်ခြင်း၊ လည်ခြင်း၏ပြဋ္ဌာန်းသော အ
ကြောင်းဖြစ်ရကား “ဝင်ရိုး”နှင့်တူသောကြောင့်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဦးကာ။

အာသဝါစ တေ သမုဒယောစာတိ အာသဝသမုဒယော ပြု။ ။အာသဝ
သမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော-ဟု ဟောတော်မူရကား ‘အာသဝတရားတို့ပင်
အဝိဇ္ဇာ-စသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ‘သမုဒယ’မည်သည်။ ၎င်း၊
ဝိမတိ။ ။အကတိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ အက္ခော-ပြု။အက၊ ဓာတ်၊ ၁၃၊ ပစ္စည်း။
အက-ဂမနေ။ ခေါ-အက္ခော။ ခြိန္တံ ရထစက္ကာနံ အန္တရဂတော ကဠုပိသေသော။
အဘိဓာန်ဦးကာ။

တိဘာဝရထေ၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကုတ္တာရုပ်အပြားရှိသောဘဝသုံးပါး
တည်းဟူသောရထား၌။

ဘဝတိတိ ဘဝေါ၊ ‘ဥပပတ္တိဘဝ’ရစေ။ ဧတ္ထူပပတ္တိ ဘဝတိတိ ဘဝေါ။ ။
သဒ္ဓနီတိ။ ။ဘဝေါစ ဘဝေါစ ဘဝေါစ ဘဝေါ။ ဧကသိသံပြု။ ဝါ-ဘဝန္တိတိ
ဘဝါ-ဟု ဗဟုဝစနန္တ-ပြု။ တယော ဘဝါ တိဘဝါတွံ။ ။တိဘဝေါ ခါယ
တေ တဒါဉ္စကဲ့သို့ ပုလ္လင်ဧကဝုဏ်။

ဝိပါကကုတ္တာ ရူပပဘောဒေါ ကာမဘဝါဒိကော တိဘဝေါဧဝ ရတော၊
တသ္မိတိဘဝရံထေ။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။

ဒိဂုသမာသံဉ္စ နပုံလိင် ဧကဝုဏ်ကား ယေဘုယျသာ။ ပုလ္လင် ဝုဏ် နှစ်ပါး။
နပုံလိင်ဗဟုဝုဏ်လည်းရှိ၏။

ယေဘုယျေနာဘိ ကိမေတ္ထိ။ တိဘဝေါ ခါယတေ တဒါတိ။ ဥဒ္ဓံ နမိတွာ တိ
ဘဝေသု အဂ္ဂန္တိစကပိသယေ ပုလ္လင်ကံ ကဝစနံ နပုံသကလိင်္ဂံ ဗဟုဝစနံဟော
တိတိ ဒဿနတ္ထိ။ သဒ္ဓနီတိ။ ။ယင်း၌ ပုလ္လင်ကံ ကဝစနံ နပုံသကလိင်္ဂံဗဟုဝစနံ
ကား ‘ဧကတ်’သာဇွဲ၍ နပုံမဇွဲသောအရာ။ နပုံသာဇွဲ၍ ဧကတ်မဇွဲသောအရာကို
ရည်သည်။ ။တိဘဝါ စတုဒ္ဓါသာ-စသော အသမာဟာရဒိဂုအရာ၌ ပုဗ္ဗိတ္ထိလိင်
ဗဟုဝုဏ်လည်းရှိ၏။

သမယောဇိတံ၊ မိမိ၏အကြောင်းတို့သည်အံ့မျှအစမှစ၍ ယှဉ်စေအပ်
သော၊ ဝါ၊ အချင်းခပ်သိမ်းအစမှစ၍ယှဉ်စေအပ်သော။

သမံ အယောဇိတံ။ ဝါ-သံ အာယောဇိတံ-ပုဒ်ဖြတ်။ ။သံသဒ္ဓါသမန္တတ္ထ။
‘အာ’သဒ္ဓါကား အာဒိကမ္မတ္ထ။ •။ အတ္တနော ပစ္စယေဟိ သမံ သဗ္ဗသော ဝါ

အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယောဇိတန္တိ သမာယောဇိတံ။ သောရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဋီကာ။

အနာဒိကာလပ္ပဝတ္တံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသော ကာလပတ်လုံးဖြစ်သော။

အ၊ ကား ဝိရဟတ္ထ။ အာဒိ၊ ကား မရိယာဒတ္ထ။ ၊ နတ္ထိ အာဒိ အဿာတ်
အနာဒိ၊ အနာဒိစ သော ကာလောစာတိ တထာ၊ အနာဒိကာလံ ပဝတ္တတိတိ
အနာဒိကာလပ္ပဝတ္တံ-ပြု။

ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းဟူသော သံသရာစက်
ကား 'ဤကမ္ဘာ၊ ဤဘုရား'၌ 'ဤမင်း'လက်ထက်တွင်မှ စ၍ ဖြစ်သည်၊ ဆုံး
သည်ဟု အပိုင်းအခြားမှ ကင်းသည်ဟူလို။ ၊ အာဒိရဟိတံ ကာလံ ပဝတ္တ
တိတိ ကတွာ အနာဒိကာလပ္ပဝတ္တံ။ ။ ၎င်း။

ယဉ္ဇေတံ သံသာရစက္ကံ၊ သည်ကား။

ယဉ္ဇေတံ သံသာရစက္ကန္တိ သမ္ပန္နော။ ၊ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

အတ္ထိ၊ ဇာတိ၊ ထည့်သမ္ပန်၊

သံသရာစက်ဟူသည် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်သော အစဉ်
တည်း။

ခန္ဓာနုပ္ပပါဒ်၊ ဓာတုအာယတနာနုစ။

အန္တောဇ္ဈိန္တံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိတိ။ ။

ဧဝံ ဝုတ္တသံသာရောဝ သံသာရစက္ကံ။ ၎င်း။ ။ ယင်း ခန္ဓာ၊ အာယတန၊
ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်သောအစဉ်ဟူသည်။ ။ ဆိုအပ်ပြီးသော ကိလေသာ ကံ
ဝိပါက်တို့အပေါင်းတည်း။ ဝိမတိ။ ။ ထိုကြောင့် သံပုနပ္ပုနံ သရန္တိ ခန္ဓာဒယော
ဧတ္တာတိ သံသာရော၊ သံသာရောဧဝ စက္ကံ သံသာရစက္ကံ-ပြု။

တဿ သံသာရစက္ကဿ-စွဲ။ အရာမှာစပ်။ ၎င်းယောဇနာ၊ အနုနု
ဘဂဝတာ-စွဲ။ ဋီကာ။ ။ ယင်းကို ပတိဋ္ဌာယဂဟေတွာ ဟတာဘို့မှာ
လည်းစပ်။ ယောဇနာ၊ ။ ပတိဋ္ဌာယ ဂဟေတွာတို့မှာစပ်သော်လည်း။
အပဋ္ဌာန ဖြစ်သောကြောင့် ပဋ္ဌာနကိုငဲ့၍ ဝုရိသေနုဩဒနာပစိတွာ ဘုဒ္ဓ
တေဋ္ဌိက္ခေသို့၊ အဝုတ္တက္ကဒဘည်း၊ သို့သော်လည်း ယင်းတို့၌ တွာပစ္စည်း
သည် ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့်ဟောအပ်၏သို့ထင်သည်။

ကိတာချာတဝိသေသျေဟိ၊ ယံ ဝုတ္တံ တံ ပကာသတိ။

ဝိသေသနာနုတ္တမပိ၊ ဝုတ္တံ ဝါ ဗုဒ္ဓဘေဒတော။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

ဗောဓိမဏ္ဍေ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ ကြည်ရာဖြစ်
သော ဗောဓိပင်ရင်း၌၊ ဝါ၊ ဖြစ်သောဗောဓိပလ္လင်အခါ၌။

ဗောဓိမဏ္ဍေတိ ဗောဓိသင်္ခါတဿ ဉာဏဿ မဏ္ဍဘာဝပ္ပတ္တေ ဌာနကာ
လေ ဝါ။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဗောဓိတိ ဉာဏံ၊ တံ ဧတ္ထ မဏ္ဍံ ပသန္တံ ဇာတန္တိ ဗောဓိမဏ္ဍော။ ဝိမတိ။ ။
ဗောဓိ မဏ္ဍတိ ဧတ္တာတိ ဗောဓိမဏ္ဍော-ပြု။

ဝိရိယပါဒေဟိ၊ ကိုယ်တော်၏ဝိရိယဘည်းဟူသောခြေတော်တို့ဖြင့်။

သံကိလေသပက္ခ၌ ကောင်းစွာနင်းထောက်ခြင်း၊ ဝေါဒါနပက္ခ၌ ကောင်း
စွာ ချီကြခြင်း ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ်တတ်သောကြောင့် 'ဝိရိယ
တော်'ကား 'ခြေတော်'နှင့်တူသည်။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သီလပထဝိယံ၊ ဌံ၊ ပတိဋ္ဌာယ၊ ပြည့်စုံသည်၏အစွမ်းဖြင့် တည်၍၊ သဒ္ဓါ
ဟတ္ထေန၊ သဒ္ဓါတရားဘည်းဟူသောလက်တော်ဖြင့်။

သဒ္ဓါတရားသည် အပြစ်ကင်းသော တရားတို့ကို ယူခြင်းကို ပြီးစေတတ်
သောကြောင့် 'လက်'နှင့်တူသည်။ ။ ၎င်း။

ကမ္မက္ခယကရံ၊ ကာယကံ-စသောကံ၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော။
ဉာဏဗရသုံ၊ သမာဓိတည်းဟူသော ကျောက်ညို၌ သွေးအပ်သော မဂ်
ဉာဏ်တည်းဟူသောပေါက်ဆိန်ကို။ ၎င်း။ ။ ဝါ-ကမ္မက္ခယကရံ၊ အဘိ
သင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော ကံ၏ကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သော။ ဉာဏဗရသုံ၊ အရ
ဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသောပေါက်ဆိန်ကို။

'ဉာဏဗရသုံ'ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ဆိုသည်။ ယင်းသည် ဖြတ်အပ်
သော 'အဘိသင်္ခါရ'ဟုဆိုအပ်သော 'ကံ'ကိုဖြတ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ 'ကမ္မက္ခယ
ကရံ'ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် မ၊ ၍ ဆိုသည်။ ။ ဝိမတိ။

ဤသို့ အရာနံ ဟတတ္တာ-ဟူသောဝိကင်၌ ဆိုအပ်သော အရဃာတ၌
သံသရာကို စက္ကံဝိယာစက္ကံဟု စက်ကဲ့သို့ယူ၍ အနက်ယောဇနာခြင်းကို
ပြပြီး၍ ယခုအခါပုဂ္ဂိုလ်သမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်အစဉ်အားဖြင့်လည်း ယင်းကို
ပြခြင်းငှါ အထဝါ-စသည်၌၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ ဝါ၊ ဤသို့
တရုဏ်ရသော အင်္ဂါတို့ဖြင့် သံသရာစက်ကို၎င်း၊ အကျိုးဖြစ်သော နာမ်
ရုပ်တရားဟူသောသင်းမှကြွင်းသောအင်္ဂါတို့ဖြင့် သုံးဘဝတည်းဟူသော
ရထားကို၎င်း၊ ယင်းရထား၌ ယဉ်အပ်သော သံသရာစက်အကန့်တို့ကို

ပယ်ဖျက်သောအခြင်းအရာကို၎င်း၊ ငြိပြီး၍ ယခုအခါ အလုံးစုံတစ်ဆွဲနှစ်ပါး
သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် ရထားမှ ကင်းသော သက်သက်သံသရာ
စက်မျှကို၎င်း၊ ယင်း၏အကန့်ပယ်ဖျက်သောအပြားအသူးကို၎င်း ပြခြင်းငှါ
အထဝါ-စသည်မိန့်၊ ။ဝိမတိ၊

အနုမတဂ္ဂံ၊ အဖန်ဖန်အထင်ထင်မသိအပ်သော ချေးအစွန်းအစရှိသော။
သံသာရဝဇ္ဇံ၊ ကို။

အနုသဒ္ဓါဝိစ္စတ္ထ၊ အဂ္ဂသဒ္ဓါကား ကောဋိအတ္ထ၊ ဝဇ္ဇသဒ္ဓါကား ဣန္ဒြေလတ္ထ။ ။
အနုအနုအမတဂ္ဂံ အဝိညာတပုဗ္ဗကောဋိကံ သံသာရမဏ္ဍလံ-ဗွင်။ ။ သာရတ္ထ၊
ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂါနိကာ၊

ဝါ-အနုမတဂ္ဂံ၊ အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့် အစဉ်သျှောက်သော သူတို့
သည်လည်း မသိအပ်သောအစွန်းအစရှိသော၊ ။ အဝိပ္ပါယတ္ထ၊

သဗ္ဗသာ အနုဂစ္ဆန္တေဟိ အဝိညာတကောဋိကန္တိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ။ ။
အနုသဒ္ဓါကား ချေးနည်း ဝိစ္စတ္ထပင်။ ။ အနုမတဂ္ဂန္တိ အနုအနုအမတဂ္ဂံ၊ ၎င်း။

ဝါ-အနုမတဂ္ဂံ၊ မသိအပ်သောအစွန်းအစရှိသော။

အ၊ အက္ခရာကား ‘အနဝဇ္ဇံ’၌ကဲ့သို့ တဇ္ဇော။ အနုမတဂ္ဂေါတိ အညာ
တဂ္ဂေါ။ ။ မူလဒီကာ။

ယင်း သံသရာစက်၏ ပုံတောင်း၊ အကွပ်၊ အကန့်-ဟုဆိုအပ်သော အ
လုံးစုံသော အခြင်းအရာကိုပြလိုရကား တဿ-စသည်မိန့်၊

သေသ၊ ။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့မှကြွင်းကုန်သော၊ ဒသ၊ ကုန်သော၊
ဇမ္ဗော၊ သင်္ခါရအစ ဇာတိအဆုံးရှိသောတရားတို့သည်၊ အရာ၊ ကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့် ယင်းတို့သည် အရ၊ မည်ကုန်သနည်း၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ဇရာ၊
မရဏတို့နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် အတူတူဟုတ်လေဘူ၊ ရန်ငွေ
အဝိဇ္ဇာ-စသည်မိန့်၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂါနိကာ၊

ကဿကားထည့်၊ ‘အဝိဇ္ဇာမူလကတ္တာစ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ပြဋ္ဌာန်း
သောအကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဇရာမရဏပရိယန္တတ္တာစ၊
ဇရာမရဏဟူသောအဆုံးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

ပုံတောင်းဖြစ်သော ‘အဝိဇ္ဇာ’နှင့် အရင်းမှ၊ အကွပ်ဖြစ်သော ‘ဇရာမရဏ’
နှင့် အဆုံးမှ ‘သင်္ခါရ’စသောတရား ဆယ်ပါးတို့ စပ်ခြင်းကြောင့် ‘အရ’မည်
သည်ဟူလို။ ။ ၎င်း။

ယင်းသို့သော အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရ၏သာ အကြောင်း၊ ဝိညာဉ်စသည်
တို့၏အကြောင်းမဟုတ်။ ဇရာမရဏလည်း ဇာတိ၏သာအဆုံး၊ ဘဝ
စသည်တို့၏ အဆုံးမဟုတ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါန် ပါဠိ၌လည်း အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
'သင်္ခါရာ၊ ပ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-ဟုသာဟောတော်မူသည်။ ထိုငှေ့
အဝိဇ္ဇာမူလကံတ္တာ ဇရာမရဏပရိယန္တတ္တာ-စကားသည် မသင့်ဟူသြား
အံ့။ သင်္ခါရအစ ဇာတိအဆုံးရှိသော တရားဆယ်ပါးတို့ကို အကန့်အဖြစ်
ဖြင့် တခုတည်းအဖြစ်သို့တင်၍ ဆိုခြင်းကြောင့်သင့်၏ဟူပေ။ ။ ဝိမတိ။

ဝါ။ ယင်းသင်္ခါရ စသည်တို့၏လည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာအနက်
သဘောအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း၊ မိမိမိမိ၏
လက္ခဏာဖြစ်သော ခဏိကဇရာမရဏ ၏အစွမ်းဖြင့် ယင်းအဆုံးရှိသည်၏
အဖြစ်ကို၎င်းရည်၍ ယင်းကိုဆိုသောကြောင့် သင့်၏ဟူပေ။ ၎င်း။ ။
ယင်းသို့ယူမှ ယင်းသင်္ခါရ-စသည်တို့၏ အသီးအသီးအကန့်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ပြီးသည်။ ယင်းသို့မယူသော်မပြီး။

ဝေဠု ထေသံ ပစ္စေကံ အရဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။ ၎င်း။ ။ ဤသို့
အလုံးစုံသော အခြင်းအရာရှိသော သံသရာစက်ကို ပြုပြီး၍ ယခုအခါ အ
ကြင်ညာဏ်ဖြင့် ယင်းသံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို သဗ္ဗညုဘုရား၏ ဖြတ်
ခြင်းပြီး၏။ ယင်း ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်၏ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်-
ဟုပဋိသန္တိဒါဏ် ပါဠိ၌ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘာ
စက်၏အစိတ်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ-စသည်တို့၌ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်၏ အဖြစ်
ကိုသိမ်းဆည်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကိုပြုပြီး၍ နောက်
၌ယင်းအနက်ကို နဂုံးအုပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် မိန့်အပ်သော ဝေဠု
အဝိဇ္ဇာဟေတု-အရာရှိသော ပဋိသန္တိဒါဏ် ပါဠိနှင့် တကွဖြစ်သော ပါဠိ
ဖြင့် 'သရုပ်အားဖြင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်ကို၎င်း၊ ယင်းညာဏ်၏ စိတ်အဝိဇ္ဇာ-
စသည်တို့၌ပင် စတုသင်္ခေပ-စသည်တို့ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဝေဘန်ခြင်း
ကို၎င်း ပြုပြီး၍ ယင်းမှနောက်၌ ဣတိ ဘဂဝါ-စသောပါဠိဖြင့် သဗ္ဗညု
ဘုရား၏ ယင်းဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်ကိုခင်သိမ်းသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသည်အဖြစ်ကိုပြုပြီး၍၊ တဖန်ဣဒိဒံ
ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏေန-စသောပါဠိဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရား၏ ယင်းညာဏ်ဖြင့် သံသ
ရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ပျက်ဆီးသည် အဖြစ်ကို ပြအံ့သောငှါ တတ္ထ-
စသည်မိန့်။ ။ ဝိမတိ။

ယင်းသံရာစက်၏ ဟုံတောင်း၊ အကွပ်၊ အကန့်ဟုဆိုအပ်သော အခြင်း အရာတို့ဖြင့် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပါန်အဖြစ်ကိုပြလိုရကား တတ္ထ-စသည်မိန့်။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။

ဝေမယံ-စသည်မှာ အနုသန္ဓေနှင့်အညီ။ ယင်းအနုသန္ဓေကို ဝိတိန္တိ ယင်းပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပါန်အဖြစ်ကို အဝိဇ္ဇာနာဘိ မူလကတ္တာ-စသည်ဖြင့် ရှေး၌ပင် ပြအပ်ပြီးသောကြောင့်၎င်း၊ အထက်ဝယ်စက်သရုပ်အဖြစ်၌ပွဉ် သောအားဖြင့် ဆောင်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း မသင့်ဟူ၏။ ဝိတိန္တိ အထက်မှာရှု။

ဝါ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည် အကြင်သံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ပျက်ဆီး ခြင်းငှါ ဇွမ်းနိုင်၏ ယင်းသံသရာစက်၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ ကို ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း၊ ဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ပြလိုရကား တတ္ထ-စသည်မိန့်။

တသ္မာ ဒေသနာကုသလော သတ္တာ သင်္ခါရာဒိနံ ဇနကဋ္ဌေန ပိတုသဒိ သံ အဝိဇ္ဇံ တာဝ ဒသေတုံ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိ အာဒိမာဟ-ဟူသော သမ္မောအဋ္ဌကထာနှင့် အညီ။ နောတက္ကော။

တတ္ထတေသု အဝိဇ္ဇာဒိသုစွ။ နိဒ္ဒါရဏ။ ယောဇနာ။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခ သစ္စာအစရှိသည်တို့၌။

အာဒိဖြင့် သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ ကိုယူ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။ ။ဝါ။ သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ၊ ပုဗ္ဗန္တ၊ အပရန္တ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ၊ ဇစ္စယာကာရ-ကိုယူ။ ။ ဒုက္ခေ အညာဏံ။ ပ။ ပစ္စယာကာရေ အညာဏံ။ ။ဟုံသောဝိဘင်းပါဠိ။ ။ ဥပ္ပန္နမာနာပိစ္စ ဣမေသု အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသော ယင်းအဋ္ဌကထာ နှင့်အညီ။ နော တက္ကော။ ။ဒုက္ခကား ဒုက္ခအရိယသစ္စာ။ ။သာရတ္ထ။

ဒုက္ခန္တိ စေတ္ထ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အဓိပ္ပေတံ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။

အညာဏံ၊ သိတတ်သော။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ သိခြင်း၏ ဟူသောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောမောဟသည်။

အ၊ ကား ပဋိပက္ခတ္ထ၊ ယင်းဖြင့် ဉာဏ်မှတစ်ပါး ဉာဏ်၏ အဘာဇမျှ မဟုတ် သည်အဖြစ်ကိုပြသည်။ ။အညာဏန္တိ ဉာဏပဋိပက္ခတ္တာ ဇောဟော အညာ ဏံ။ န ပန ဉာဏတော အညံ။ န ဝိညာဏသေ အဘာဇမတ္တံ။ သာရတ္ထ။ ။ ဒုက္ခ-စသည်၌ အညာဏသည် သဘောအားလျော်စွာ တိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို မပေးခြင်းကြောင့် ယင်းဒုက္ခစသည်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ဖြစ်သည်။ အကျယ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်များမှာရှု။ ။ဒုက္ခ၌ အညာဏ သည် ယင်း၌ အတွင်းဝင်သည်အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ယင်းကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်

အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ကြွင်းသည်တို့၌ကား ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်အဖြစ်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ။တတ္ထဒုက္ခေ အညာဏံ တဒန္တောဂတ္တော တမ္ပဒိန္နာဒနတောစ၊ သေသေသု ပဒိန္နာဒနတောဝ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။

ယင်း ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၏ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကို သိမ်းဆည်းသော အားဖြင့် ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဝါ၊ပုံတောင်း၊အကွပ်၊အကန့်ဟူသော အခြင်းအရာတို့၏ ပစ္စည်း၊ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကိုပြလိုတပြီးကား ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ-စသည်တို့သိသင့်၏။တတ္ထ ဒုက္ခာဒိသု အဝိဇ္ဇာဟူသော ဝါကျကို မဆိုသင့် ဟူငြားအံ့။ သားကိုဆိုလျှင် အဖကိုရှေးဦးစွာဆိုမှ သားကို မိတ္တဿ ပုတ္တော ဒတ္တဿ ပုတ္တော-ဟု ကောင်းစွာဆိုအင်၏သို့ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုဆိုလျှင် အဖနှင့်တူသော အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ရှေးဦးစွာ ဆိုမှ သားနှင့်တူသော သင်္ခါရစသည် ထင်ရှားရကား ယင်းအ ဝိဇ္ဇာကို ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း ဇာတ်အားဖြင့်ပြခြင်းငှါ ဆိုသောကြောင့်သင့် ၏ဟူပေ။

ဃသ္မာ ပုတ္တော ကထေတဗ္ဗေ ပဋ္ဌမံ ဝိတာ ကထိယတိ၊ဇေံ ဟိ သတိ မိတ္တဿ ပုတ္တော ဒတ္တဿ ပုတ္တောတိ ပုတ္တော သုကထိတော ဟောတိ၊ တဿ ဒေသနာကုသလော သတ္တာ သင်္ခါရာဒိနံ ဇနကဋ္ဌေန ဝိတုသဒိသံ အဝိဇ္ဇံ တာဝ ဒသေတုံ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေအညာဏန္တိ အာဒိမာဟ-ဟူသောသမ္မောအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ။ ။ယင်းဖြင့် ဒုက္ခစသည် တို့ကို သိခြင်း၊မြင်ခြင်း ထိုးထွင်းခြင်းငှါ မပေးတတ်သောကြောင့် ကိစ္စ အားဖြင့်ဖြစ်သော်ကား ယင်းဒုက္ခ-စသည်တို့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ် အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာကိုပြသည်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ ဣမေနိ အဋ္ဌ ဌာနာနိ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နဒေတိတိ ကိစ္စတော ကထိတာ။ ဥပ္ပန္နာနာပိစ ဣမေသု အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဥပ္ပန္နတိတိ ဇာတ်တောတိ-ဟူသော ယင်းအဋ္ဌ ကထာနှင့် အညီ။ ။ယင်းဒုက္ခသစ္စာကို ကာမဘဝစသည်၏အဖွင့်ဖြင့် သုံးပါးခွဲ၍ ထိုအတူ ယင်းကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝိဇ္ဇာကိုလည်းသုံးပါး ပြ၍အဝိဇ္ဇာသည်အကြောင်းရှိကုန်သော သုံးဘဝ၌ သင်္ခါရစသည်တို့ကို အစဉ်အားဖြင့်ပြလိုရကား ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာစသည်၌။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။ .

ဝါ၊သံသရာစက်၏အကန့်တို့ကိုဖျက်ဆီးခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်၏ အဝိဇ္ဇာ-စသောအကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသောအခြင်းအရာကို

ပြခြင်းငှါ ကာမဘဝေ အဝိဇ္ဇာ-စသည်မိန့်၊ ဝိမတိ၊ အထက် ဝေယံ
စသည်မှာ အနုသန္ဓေနှင့်အညီ၊ ဝါ၊ သံသရာစက်၏အကန်တို့ကို ဖျက်
ဆီးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည် အဝိဇ္ဇာသစ် ၂၃-စသည်တို့၌
အကြိမ်အကြောင်းပစ္စည်းကိုသိမ်းဆည်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်၏။
ထိုအခြင်းအရာကိုပြလိုရကား ကာမဘဝေ အဝိဇ္ဇာ-စသည်မိန့်၊ နော
တက္ကော၊

ကာမဘဝေ အဝိဇ္ဇာ၌ အာဒိနဝပဋိစ္ဆာဒိကာကိုထည့်သမ္ပန်၊ ရူပ
ဘဝေ အဝိဇ္ဇာ၊ အရူပ ဘဝေ အဝိဇ္ဇာတို့၌လည်း နည်းတူ၊ သာရတ္ထ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊

ကာမဘဝေ၊ ဌ။ ပရိယာပန္နာနံ၊ ကုန်သော၊ ထည့်၊ သင်္ခါရာနံ၊ ပုညာ
ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား၊ ဝါ၊ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗာဒေတဗ္ဗာနံ၊ ကုန်သော၊
သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား၊

ကာမဘုံ၌ ‘ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ်’ ကိုဖြစ်စေတတ်သောကုသိုလ်
အကုသိုလ် သင်္ခါရတို့အား ဟူလို၊ ၎င်း။ သင်္ခတံ အဘိသင်္ခရေန္တိတိ သင်္ခါ
ရာ-ပြု။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား ‘အာရမ္မဏ၊ ဥပနိဿယ’
ပစ္စည်းနှစ်ပါးဖြင့် အပုညာဘိသင်္ခါရတူင် သဟဇာတ်အား ‘သဟဇာတပစ္စည်း’
စသည်တို့အစွမ်းဖြင့် သဟဇာတ်မဟုတ်သည့် အပုညာဘိသင်္ခါရအား ‘အနန္တရ
သမနန္တရပစ္စည်း’ စသည်တို့အစွမ်းဖြင့် အနန္တရမဟုတ်သည့် အပုညာဘိသင်္ခါရ
အား ‘အာရမ္မဏ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း’ နှစ်ပါးဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ။ သာရတ္ထ၊
သမ္မော၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ယင်းဋီကာ။

ရူပဘဝေ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော ဟောတိ၌လည်း နည်းတူ၊ အရူပ
ဘဝေ၊ ဌ။ ပရိယာပန္နာနံ၊ ကုန်သော၊ ဝါ-နိဗ္ဗာဒေတဗ္ဗာနံ၊ ကုန်သော၊ ထည့်၊
သင်္ခါရာနံ-အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

အရူပဘုံ၌ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သော ‘အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ’
တို့အားဟူလို။ ။ ရူပါရူပဘဝတို့၌ ‘ဒေါသမူဇ္ဈေ’မှ တပါးသော အပုညာဘိ
သင်္ခါရဖြစ်သော်လည်း ယင်း၌ ပဋိသန္ဓေကို မငင်တတ်ရကား ကာမာဝစရ
သာ။ ။ ကာမာဝစရာတိ ကိဉ္ဇာပိ တတ္ထ ဌပေတွာ ဒွေ ဒေါမနဿသဟဂတ
စေတနာ သေသာ ရူပါရူပဘဝေပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ ပန ပဋိသန္ဓေ နာကုန္တိ။
ကာမာဝစရေယေဝ ပဋိသန္ဓေဝသေန ဝိပါကံ အဝစရေန္တိတိ ကာမာဝစရာ
တွေဝ ဝုတ္တာ။ ။ သမ္မော။

ပစ္စယော၊ သည်၊ ဟောဘိ၊ ၏။

ဥပနိဿယပစ္စည်းအစွမ်းဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသည်။ ။ ၎င်း၊ သာရတ္ထ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ယင်းဦးကာ။

အကျဉ်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာသည် ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား နှစ်ပါးအပြား
အားဖြင့် အပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား များသောအပြားအားဖြင့် အာနေဉ္ဇာဘိ
သင်္ခါရတို့အား တပါးသောအတို့အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

ပစ္စယော ဟောတိ ပုညာနံ၊ ခုရိဓာနေကဓာပန။
ပရေသံ ပစ္စိမာနံ သာ၊ ဧကဓာ ပစ္စယော မတာ။ ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သမ္မော။ ။ အကျယ်ကို ယင်းအဋ္ဌကထာ၊ ယင်းဦးကာများမှာရှု။
ဣတ၊ ရေသု၊ ကာမဘာဝမှတစ်ပါးသော ရူပဘာဝတို့၌။ ။ သာရတ္ထ။
ယင်းသင်္ခါရတို့သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား ‘ကမ္မဥပနိဿယပစ္စည်း’ နှစ်ပါး
ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။

တကြာသာ တေတေသင်္ခရာ ကမ္မပစ္စယေနစ ဥပနိဿယ ပစ္စယေနစ ပစ္စ
ယော ဟောန္တိ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သမ္မော။

တထာသဒ္ဓါကား အတိဒေသ။ ဝါ၊ ‘အနုကမ္မန’ နှင့် နိပါတ်။ ယင်းဖြင့် ပဋိသန္ဓေ
ဝိညာဏ် နာမရူပဿ ပစ္စယော ဟောတိ—ကို ညွှန်းသည်။ ဝါ၊ ငင်သည်။

အရူပဘာဝေ၌၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်၊ ထည့်သမ္ပန်၊ ။ ယောဇနာ၊

ယင်းပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နာမ်အား သဟဇာတ၊ အညမည၊ နိဿယ၊ သမ္မ
ယုတ္တ၊ ဝိပါက၊ အာဟာရ၊ ဣန္ဒြိယ၊ အတ္တိ၊ အဝိဂတ-ပစ္စည်းကိုးပါးဖြင့် ဝတ္ထုရုပ်
အားသမ္ပယုတ္တကိုယ်။ ဝိပဿယုတ္တကိုထည့်၍ ကိုးပါးဖြင့်ကြွင်းသောကမ္မဇရုပ်အား
ယင်းတွင် ‘အညမည’ကို ငယ်၍ ကြွင်းရှစ်ပါးဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

နာမဿ ပါကဝိညာဏံ၊ နုဓာ ဟောတိ ပစ္စယော။
ဝတ္ထု ရူပဿဝါ နာဓာ၊ သေသာ ရူပဿ အဋ္ဌဓာ။ ။
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သမ္မော။

တိဏ္ဍိ၊ ကုန္တိသော၊ အာယတနာနံ၊ စက္ခု၊ သောတ၊ မနာယတနတို့အား၊
ဗိုကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဗိုကာ။

ယင်း၌ ဃာနာဒိတ္တယ၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့် ယင်းသုံးပါးသာဟူလို။ ။
သာရတ္ထ။ ။ ရှု၊ လောကေ ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်။

ဧကဿ၊ သေဝံ၊ အာယတနဿ၊ မနာယတနအား။

ယင်းမှတစ်ပါးသော အာယတနတို့၏ ယင်း၌ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ဟူလို။
သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဗိုကာ။ ။ အရူပဘုံ၌ နာမ်သည် ပဋိသန္ဓေပစ္စည်းနှစ်ပါးလုံး၌

ပင် အယုတ်အားဖြင့် ‘မနာယတန’အား သဟဇာတ, အညမည, နိဿယ, ဝိပါက, သပ္ပယုတ္တ, အတ္တိ, အဝိဂတပစ္စည်းခုနစ်ပါးဖြင့် အလွန်အားဖြင့် ရံခါ ဟေတုပစ္စည်း၊ ရံခါအာဟာရပစ္စည်းကိုထည့်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။ ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌လည်း နာမ်သည်ပဋိသန္ဓေအခါ ဟဒယဝတ္ထုကို သဟဲပြု၍ မနာယတန အား အရူပဘုံ၌ကဲ့သို့ ကျေးဇူးပြုသည်။ တပါးသော ‘စက္ခာယတန’စသည်တို့ အားကား မဟာဘုတ်ကို သဟဲပြု၍ အယုတ်အားဖြင့် သဟဇာတ, နိဿယ, ဝိပါက, သပ္ပယုတ္တ, အတ္တိ, အဝိဂတ ပစ္စည်းခြောက်ပါးဖြင့် အလွန်အားဖြင့် ရှေး နည်း ‘ဟေတုအာဟာရ’ကိုထည့်၍ ပဝတ္တိအခါ ဝိပါကနာမ်သည် ပဋိသန္ဓေ၌ ကဲ့သို့ပင် ဝိပါကမဟုတ်သော နာမ်သည် ဝိပါကမဟုတ်သော မနာယတနအား ဝိပါကပစ္စည်းကို နှုတ်၍ အယုတ်အားဖြင့် ခြောက်ပစ္စည်း အလွန်အားဖြင့် ရှေး နည်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ပင် ပဝတ္တိအခါ ဝိပါကနာမ်သည် ‘စက္ခာယတန’ စသည်ငါးပါးအား ပစ္စာဇာတ, သပ္ပယုတ္တ, အတ္တိ, အဝိဂတ-ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ဝိပါက မဟုတ်သော နာမ်သည်လည်း ဝိပါကနာမ်ကဲ့သို့ပင်။ ပဋိသန္ဓေအခါ ဟဒယဝတ္ထုသည် မနာယတနအား သဟဇာတ, အညမည, နိဿယ, သပ္ပယုတ္တ, အတ္တိ, အဝိဂတပစ္စည်းခြောက်ပါးဖြင့် ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိနှစ်ပါးလုံး၌ပင် မဟာ ဘုတ်လေးပါးသည် သာမညအားဖြင့် စက္ခာယတနစသည် ငါးပါးအား အည မည, သပ္ပယုတ္တနှစ်ပစ္စည်းကိုနှုတ်၍ လေးပစ္စည်းဖြင့် ‘ရူပဇီဝိတ’သည် ယင်းငါးပါး တို့အား ဣန္ဒြိယ, အတ္တိ, အဝိဂတပစ္စည်းသုံးပါးဖြင့် ရုပ်အာဟာရသည် ပဝတ္တိ အခါ အာဟာရ, အတ္တိ, အဝိဂတပစ္စည်းသုံးပါးဖြင့် စက္ခာယတန စသည်ငါးပါး သည် ပဉ္စဝိညာဉ်ဟူသော မနာယတနအား နိဿယ, ပုရေဇာတ, ဣန္ဒြိယ, သပ္ပယုတ္တ, အတ္တိ, အဝိဂတ ပစ္စည်းခြောက်ပါးဖြင့် ဟဒယဝတ္ထုသည် ပဝတ္တိအခါ ပဉ္စဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသော ‘မနာယတန’အား ဣန္ဒြိယကို နှုတ်၍ ငါးပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

နာမမေဝ ဟိ အရူပေ၊ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိသု။

ပစ္စယော သတ္တဓာ ဆဋ္ဌဿ၊ ဟောတိ တံ အာကံသတေ။ ။

အညသ္မိံ ပိ ဘဝေ နာမံ၊ တထေဝ ပဋိသန္ဓိယံ။

ဆဋ္ဌဿ နုတရေသံ တံ၊ ဆဟဒ္ဓကာရေဟိ ပစ္စယော။ ။

ပဝတ္တေပိ တထာ ဟောတိ၊ ပါကံ ပါကဿ ပစ္စယော။

အပါကံ အဝိပါကဿ၊ ဆဓာ ဆဋ္ဌဿ ပစ္စယော။ ။

တတ္ထေဝ သေသပဉ္စန္ဒိယံ၊ ဝိပါကံ ပစ္စယော ဘဝေ။

စတုဓာ အဝိပါကံ ပိ၊ ဧဝမေဝ ပကာသိတံ။ ။

ရူပတော သန္ဓိယံ ဝတ္ထု၊ ဆဓာ ဆဋ္ဌဿ ပစ္စယော။

ဘူတာနိ စတုဓာ ဟောန္တိ၊ ပဉ္စန္ဒိ အဝိသေသတော။ ။

တိဓာ ဇီဝိတမေတေသံ၊ အာဟာရေစ ပဝတ္တိယံ။

တာနေဝ ဆဓာ ဆဋ္ဌဿ၊ ဝတ္ထုတသေဝ ပဉ္စဓာ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်, သမ္မော။

ဆဗ္ဗိဿ၊ စက္ခု၊ သောတ၊ ဗာန၊ ဇိဌ၊ ကာယ၊ မနောသမ္ပဿအား
ဖြင့် ခြောက်ပါးအံ့ပြားရှိသော၊ သာရတ္ထ။ ၊ တိဏ္ဍိ၊ စက္ခု၊ သောတ၊ မနော
သမ္ပဿအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိမတိ။ ၊ ဧကဿ၊ မနောသမ္ပဿ
အားဖြင့် တပါးသော၊

စက္ခုယတန-စသည် ငါးပါးသည် စက္ခုသမ္ပဿ-စသည် ငါးပါးအား
နိဿယ၊ ပုရေဇာတ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း ခြောက်ပါးဖြင့်
ဝိပါက်မနာယတနသည် 'ဝိပါက်မနောသမ္ပဿ'အား သဟဇာတ၊ အညမည၊
နိဿယ၊ ဝိပါက၊ အာဟာရ၊ ဣန္ဒြိယ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတပစ္စည်းကိုးပါး
ဖြင့် ရူပါယတန-စသည် ငါးပါးသည် စက္ခုသမ္ပဿ-စသည် ငါးပါးအား
အာရမ္မဏ၊ ပုရေဇာတ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်။ ဗာဟိရာယတန
ခြောက်ပါးသည် မနောသမ္ပဿအား ယင်းလေးပါးပစ္စည်းဖြင့်၎င်း အာရမ္မဏ
ပစ္စည်းမျှဖြင့်၎င်း ကျေးဇူးပြုသည်။

ဆရာ ပဉ္စ တတော ဧကံ၊ နဝဓာ ဗာဟိရာနိ ဆ။
ယထာသမ္ပဝမေတဿ၊ ပစ္စယတ္ထေ ဝိဘာဝယေ။ ။
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-သမ္မော။

ဆန္တံ၊ စက္ခု၊ သောတ၊ ဗာန၊ ဇိဌ၊ ကာယ၊ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ
အားဖြင့် ခြောက်ပါးကုန်သော၊ တိဿန္တံ၊ စက္ခု၊ သောတ၊ မနောသမ္ပဿ
ဇာဝေဒနာအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော၊ ဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ လိုက်သမ္ပန်။

ပဉ္စဒါရ၌ စက္ခုသမ္ပဿ-စသော ဖဿသည် စက္ခုပသာဒ စသည်ဝတ္ထု
ရှိသော ဝေဒနာငါးပါးအား သဟဇာတ၊ အညမည၊ နိဿယ၊ ဝိပါက၊ အာ
ဟာရ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း ရှစ်ပါးဖြင့် တပါးပါးသော ဒွါရ၌
သမ္ပုဉ်္စိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ တဒါရုံ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ကြွင်းသော ကာမဝိပါက်
ဝေဒနာအား ယင်းဖဿသည် ဥပနိဿယ တပစ္စည်းဖြင့် မနောဒွါရ၌လည်း
မနောသမ္ပဿ-ဟူသော ဖဿသည် တဒါရုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ကာမ
ဝိပါက် ဝေဒနာအား ယင်းရှစ်ပစ္စည်းဖြင့်ပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိ၏အစွမ်းဖြစ်သော
တေဘူကေ ဝိပါက် ဝေဒနာအားလည်း ယင်းရှစ်ပစ္စည်းဖြင့် မနောဒွါရ၌ အာ
ဝဇ္ဇန်းနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မနောသမ္ပဿသည်တဒါရုံ၏အစွမ်း ဖြင့်ဖြစ်သော
ကာမဝိပါက် ဝေဒနာအား 'ဥပနိဿယတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

အဋ္ဌဓာံ တတ္ထ ပဉ္စန္ဒံ၊ ပဉ္စဒါရမိ ပစ္စယေ။
သေသုာနံ ဧကဓာ ဖဿော၊ မနောဒွါရေပိ သောတထာ။ ။၎င်း။

ဆန္တံ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မတဏှာ ကာယအားဖြင့် ခြောက်
ပါးကုန်သော၊ ၊ တိဏ္ဍိ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဓမ္မ တဏှာကာယအားဖြင့် သုံးပါး

ကုန်သော၊ တဏှာကာယာနံ၊ တို့အား၊ သိုက်သမ္ပန်၊ ၊ ဧကဿ၊ မေ
တဏှာကာယအားဖြင့် တပါးသော၊

ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယအား ကျေးဇူးပြုသော ဝေဒနာကို ဝိပါက်
'သုခဝေဒနာ'ကိုသာ လိုရကား ယင်းဝေဒနာသည် တဏှာကာယအား ဥပ
နိဿယ တပစ္စည်းဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသည်။

ယသ္မိံစေတ္တ အဓိပ္ပေတာ၊ ဝိပါကသုခဝေဒနာ။

ကောဝ ကေဓာဝေသာ၊ တသ္မာ တဏှာယ ပစ္စယော။ ။ ၎င်း။

ဝါ-ဆင်းရဲသော သူသည်ချမ်းသာကို တောင့်တသည်။ ချမ်းသာသောသူ
သည် ထိုထက် လွန်သော ချမ်းသာကို အလိုရှိသည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုကား
ငြိမ်သက်သည် အဖြစ်ကြောင့် 'သုခ' ဟူ၍ပင် ဆိုအပ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့်
ဝေဒနာ သုံးပါးလုံးပင် တဏှာအား ကျေးဇူးပြုသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္ပည၊
ဘုရားသည် 'ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ' ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဒုက္ခိ သုခံ ပတ္တယတိ၊ သုခီ ဘိယျောပိ ဣစ္ဆတိ။

ဥပေက္ခာ ပန သန္တတ္တာ၊ သုခမိစ္ဆေဝ ဘာသိတာ။ ။

တဏှာယပစ္စယာ တသ္မာ၊ ဟောန္တိ တိဿောပိ ဝေဒနာ။

ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ ဣတိ ဂုတ္တာ မဟေသိနာ။ ။ ၎င်း။

တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုဘုံ၌၊ သာသတဏှာ၊ ထိုထိုတဏှာသည်၊ တဿ
တဿ ဥပါဒါနဿ၊ ထိုထိုဥပါဒါနအား၊ ပစ္စယော၊ သည်၊ ဟောတိ၊ ၍၊
သမ္ပန်၊

တဏှာသည် 'ကာမုပါဒါန'အား ဥပနိဿယ တပစ္စည်းဖြင့် ကြွင်းသော
ဥပါဒါနသုံးပါးအားကား သဟဇာတ၊ အညမည၊ နိဿယ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊
အဝိဂတ၊ ဟေတု-ပစ္စည်း ခုနစ်ပါးဖြင့် ဥပနိဿယကို ထည့်၍ ရှစ်ပစ္စည်းဖြင့်
လည်း 'သဟဇာတ်' မဟုတ်သော ဥပါဒါနအား ဥပနိဿယ တပစ္စည်းဖြင့်
ကျေးဇူးပြုသည်။

တဏှာစ ပုရိမသတ္တေ၊ ကေဓံ ဟောတိ ပစ္စယော။

သတ္တဓာ အဋ္ဌဓာ ဝါပိ၊ ဟောတိ သေသတ္တယဿ သာ။ ။ ၎င်း။

'ဥပါဒါနာဒယော'၌ အာဒိ-ဖြင့် 'ဘဝဇာတ်'ကိုယူ။ ဘဝါဒီနံ၌ အာဒိဖြင့်
ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ-ကိုယူ။ ။ ဥပါဒါနလေးပါးသည် ရူပါရူပဘဝအား၎င်း၊
ကာမဘဝ၌ အကျွမ်းဂင်သော ကမ္မဘဝ၌ ကုသိုလ်ကမ္မဘဝအား၎င်း ဥပပတ္တိ
ဘဝအား၎င်း၊ ကာမဘဝ၌ မိမိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကမ္မဘဝအား
သဟဇာတ၊ အညမည၊ နိဿယ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတပစ္စည်း ခြောက်ပါး
ဖြင့် ကာမုပါဒါနဖြစ်အံ့။ ဟေတုကိုထည့်၍ ခုနစ်ပစ္စည်းဖြင့် ဝိပဿနာဖြစ်သော
အကုသိုလ် ကမ္မဘဝအား ဥပနိဿယ တပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

ရူပါရူပဘဝါနံ၊ ဥပနိဿယပစ္စယော ဥပါဒါနံ။

သဟဇာတာဒိဟိပိတံ၊ ကာမဘဝဿာတိ ဝိညေယျံ။ ။ ၎င်း။

ဇာတိ၏အကြောင်းဘဝကား ကမ္မဘဝဿာ၊ ယင်းလည်း ဥပနိဿယ
'ကမ္မပစ္စည်းနှစ်ပါးဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသည်။

ဘဝေါတိ ပနေတ္ထ ကမ္မဘဝေါဝ အဓိပ္ပေတော။ သော ဟိ ဇာတိယာ ပစ္စ
ယော။ န ဥပပတ္တိဘဝေါ။ သောစ ပန ကမ္မပစ္စယာ ဥပနိဿယပစ္စယဝသေန ဋ္ဌိခေါဝ
ပစ္စယော ဟောတိ။ ။ ၎င်း။

ဇာတိသည် ဇရာ၊ မရဏအား ဥပနိဿယဟပစ္စည်းဖြင့်သာ ကျေးဇူး
ပြုသည်။

သာ ပန ဥပနိဿယကောဋိယာ ဧကဓာဝ ဟောတိ။ ။ ၎င်း။

ယင်းတဏှာမူလကဖြစ်သော စကားသည် အလွန်ကျဉ်းရဲကား ယင်း
ကို၎င်း၊ ဥပါဒါနံဘဝတို့ကို၎င်း ဝေဘန်ခွဲခြမ်းလျက်ချဲ့၍ ပြခြင်းငှါ ကတံ
စသည်မိန့်။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ကာမေ ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိဖြင့် ကာမတဏှာဖြစ်ခြင်းကိုဆိုသည်။ သဂ္ဂ
သမ္ပတ္တိ အနုဘဝိဿာမိ-စသည်တို့ဖြင့်လည်း နည်းတူ၊ ၎င်း။ ယင်း
ကာမတဏှာသည် ပြင်းစွာစွဲသမ်းသည် အငွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော် ကာမုပါဒါနံ
မည်ရကား ကာမုပါဒါနပစ္စယာဟူသည်။ ၎င်း။

သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ကာမသုဂတိနုတ်ပြည်တို့၌စည်းစိမ်ကို။

‘သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ’သာမန်ဆိုသော်လည်း ကာမသုဂတိသာ။ ‘ရူပါရူပသုဂတိ’
မဟုတ်။

သဂ္ဂသမ္ပတ္တိန္တိ ကာမသုဂတိသု သမ္ပတ္တိ။ ။ ဝိမတိ။

တထေဝ၊ ထိုအတူကာမုပါဒါနံဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်၊
ဋီကာ။

တဏှောတိ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ ဧဝ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဗြဟ္မလောကသမ္ပတ္တိ၊ ရူပဗြဟ္မာပြည်၌စည်းစိမ်ကို။

ဤ၌ ‘ဗြဟ္မလောက’ကား ‘ရူပဗြဟ္မာပြည်’သာ။ ဗြဟ္မလောကသမ္ပတ္တိန္တိ
ရူပဗြဟ္မလောက သမ္ပတ္တိ။ ။ ၎င်း၊ ဋီကာ။

မေတ္တာ၊ မေတ္တာကို၊ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။

‘မေတ္တာ’ကား မေတ္တာဟူသော ‘အဒေါသ’ကို ဟောသည်။ စိတ်ကို ထိုနှင့်
သမ္ပယုတ်စွာကို ဟောသည်မဟုတ်။

မိစ္ဆတိ သိနိယုတိတိ မေတ္တာ၊ တံ ဘာဝေတိ ဝဇေတိတိ အတ္ထော။
သာရတ္ထ။

ဝါ-မေတ္တာ၊ မေတ္တာရှိသောစိတ်ကို၊ ဝါ၊ ဈာန်ကို။

မေတ္တာ ဧတဿ အတ္ထိတိ မေတ္တာ-ပြုစိတ်ရစေ။ ။ဝါ-ထိုနှင့်သမ္ပယုတ်
ဖြစ်သော ဈာန်ရစေ။ ။ဘူ၊ ဓာတ်ကား ဝဇနအနက်၊ သတ္တာအနက်။

အထဝါ မေတ္တာ ဧတဿ အတ္ထိတိ မေတ္တာစိတ္တံ။ တံ သမ္ပယုတ္တဈာန် ဝါ၊
တံ ဘာဝေတိ ဝဇေတိ ဥပ္ပါဒေတိစာတိ အတ္ထော။ ။၎င်း။

ကရုဏံ ဘာဝေတိစသည်၌လည်း နည်းဘူ၊ ၎င်း။ ။ဘဝရာဂကို
အဘယ်ကြောင့် ကာမပါဒါန်ဟူသနည်း၊ ကာရာဂသည်သာ ကာမ ပါ
ဒါန်မဟုတ်လော ဟူငြားအံ့။ သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မာ ကာမနိယဋ္ဌေန
ကာမာ-ဟူရကား ဘဝရာဂသည်လည်း ကာမပါဒါန်ပင် ဖြစ်သောငှာ
ကာမပါဒါန်ဟူသည်ဟူပေ။

သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မာ ကာမနိယဋ္ဌေန ကာမာတိဝစနတော ဘဝရာဂေါပိ
ကာမပါဒါနမေဝ။ ။သိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဗြဟ္မလောကေပိ ကာမနိယဋ္ဌေန ကာမာ။ ။ဝဇီရ။

ဝါ-တေဘူမကဓမ္မလျှင် အာရုံရှိသော အလုံးစုံသောရာဂ၏လည်း ကိ
လေသာကာမ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘဝရာဂသည်လည်း ကာမ ပါဒါန်ပင်
ဖြစ်ရကား ဟူသည်ဟူပေ။

တေဘူမက ဓမ္မဝိသယဿ သဗ္ဗဿာပိ ရာဂဿ ကိလေသာကာမဘာဝ
တော ဘဝရာဂေါပိ ကာမပါဒါနမေဝ။ ။ဝဇီရ။ ။တဒါရမ္မဏတ္တာ တဏှာ
ကာမပါဒါနန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။ ။ဝဇီရ။

ယင်းဝါဒကို ဝဇီရဋီ၌ ‘ဝိမံသိတဗ္ဗ’ဟူ၏။

ကြွင်းဥပါဒါန်တို့၌ ယောဇနာနည်းကို အတိဒေသနည်းအားဖြင့် ပြလို
ရကား သေ နယော-စသည်မိန့်။

သေသုပါဒါနမူလိကဒသု၊ ကာမပါဒါန်မှကြွင်းသောဒိဋ္ဌုပဒါန်၊ အတ္တ
ဝါဒုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်လျှင် မူလရှိကုန်သော။ ယောဇနာသုတို့၌၊
သေနယော၊ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၏။ ။သမ္ပန္နံ။

ဣဒေကောဋ္ဌော နတ္ထိ ပရလောကောတိ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ သေ
ဒိဋ္ဌုပါဒါနပစ္စယာ ကာယောန ဒုက္ခရိတံ စရတိ-ဟူ၍၎င်း၊ အပရာ အသု
ကသ္မိံ သမ္ပတ္တိဘဝေ အတ္တာ ဥန္တိဇ္ဇကိတိ ဥန္တိဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ သေ

တကြိုပပတ္တိယာ ကာယေန သုစရိတံ စရတိ-ဟူ၍၎င်း၊ အပရော ရူပိ
မနောမယော ဟုံတွာ အတ္တာ ဥန္တိန္တတိတိ ရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊
ဘာဝနာပါရိပုရိယာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိ-ဟူ၍၎င်း၊ အပရော အရူပဘာဝေ
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ အတ္တာ ဥန္တိန္တတိတိ အရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ဘာဝနာ
ပါရိပုရိယာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိ-ဟူ၍၎င်း၊ ဒိဋ္ဌပါဒါနိန္ဒ ယောဇနာနည်း၊ ယင်း
ယောဇနာနည်းဖြင့်ပင် အတ္တဝါဒပါဒါနိလျှင် မူလရှိသောယောဇနာနည်း
ကို ဖွင့်အပ်၏။

ဧတာဟိယေဝ အတ္တဝါဒပါဒါန မူလိကာပိ ယောဇနာ သံဝဏ္ဏိတာတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊

ယင်းဥပါဒါနိနစ်ပါး၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒအစွမ်းဖြင့်လည်း ယောဇနာ
အပ်၏။

ဧဝံ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒဝသေနာပိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ ၎င်း။

အပရော သီလေန သုဒ္ဓိတိ အသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ သုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ ပရာမသန္တော
သီလဗ္ဗတုပါဒါနပစ္စယာ ကာယေန သုစရိတံ စရတိ၊ ပ။ ကာယေန သုစရိတံ
စရတိ၊ ပ။ မေတ္တံ၊ ကရုဏံ၊ မုဒိတံ၊ ဥပေက္ခံ ဘာဝေတိ၊ ပ။ အာကာသာနဉ္စာ
ယတနာဒိသမာပတ္တိယော ဘာဝေတိ။ အကြွင်းမှာ ရှေးနည်း၊ သီလဗ္ဗတု
ပါဒါနိန္ဒယောဇနာနည်း။

ယခုအခါ သံသရာစက်ကိုပြသော ဆရာသည် ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ
ကာမဘဝ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော ဟောတိ-စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ-စသည်
တို့၏ပစ္စည်းအဖြစ်ကို၎င်း၊ သင်္ခါရာသည်တို့၏ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကို၎င်း ပြ
အပ်၏။ ယင်းပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကိုပင် ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိကိုဆောင်
၍ နိဂုံးချုပ်သည်အစွမ်းဖြင့် ပြလိုရကား ဝေမယံ-စသည်မိန့်။ ။ သာရတ္ထ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ။ ယခုအခါ သံသရာစက်၏ အံကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
သော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၏ အဝိဇ္ဇာ-စသောအကြော၎င်းကို သိမ်းဆည်းသော
အခြင်းအရာကိုပြခြင်းငှါ ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ ကာမဘဝ သင်္ခါရာနံ
ပစ္စယော ဟောတိ-စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာသည်တို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အ
ဖြစ်ကိုပြအပ်၏။ ယင်းဉာဏ်ကိုပင် အဝိဇ္ဇာသည်တို့၌ဖြစ်သော အခြင်း
အရာနှင့်တကွ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိကိုဆောင်၍ နိဂုံးချုပ်သည်၏ အစွမ်း
ဖြင့် ပြလိုရကား ဝေမယံ-စသည်မိန့်။ ။ ဝိမတိ။

သံသရာစက်ကိုပြသော ဆရာသည် ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ-စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကို ယင်း၏ အဝိဇ္ဇာ နာဘိ မူလကတ္တာ-စသည်ဖြင့် ရှေး၌ပင် ပြအပ်ပြီးသည် အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ အထက်၌ စက်သဘောအဖြစ်၌ ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ခြင်းခရှိသည်။ ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဝါ၊ တမော ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန် ဘာဝံ ဒဿေန္တော-ဟူ၏။ ယင်း၌လည်း ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကို နှိပ်စား ၏အငွမ်းဖြင့် ပဋ္ဌာနအဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်သည်မဟုတ်။ စင်စစ်ကား ပစ္စည်း ကိုသိမ်းဆည်းသည်၏အငွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်ကိုသာ ဆိုအပ် ပြီးသည်အတိုင်း ပစ္စယပရိဂ္ဂဟာကာရ၏ နှိပ်စား၏အငွမ်းဖြင့်ပြအပ်၏။ ထိုငွေ သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာတို့၌ အနုသန္ဓေကား မသင့်ဟူ၏။ ၎င်း။ ။ အကျယ်ကိုယင်းဝိမတိမှာရှု။

ဝါ၊ သံသရာစက်၏အကန့်ကို ဖျက်ဆည်းခြင်းငှါ ငွမ်းနိုင်သော အကြင် ဉာဏ်သည် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ စသည်တို့၌ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ အခြင်းအရာအား ဖြင့် ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာကို နှိပ်စား၏အငွမ်းဖြင့် ယင်းဉာဏ်ကို ပဋိသန္တိ ဒါမဂ်ပါဠိနည်းအားဖြင့် ပြုလိုရကား ဝေမယံ-စသည်၌။ ။ နောတက္ကော။

အဋ္ဌကထာ၌ ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ-စသည်ဖြင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်၏ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟအခြင်းအရာကိုသာ ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ပြသည်။ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အ ဖြစ်ကိုကား ပဋ္ဌာနမဟုတ်။ ယင်းဉာဏ်ကို ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိနည်းဖြင့် သာ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟအခြင်းအရာ၏ နှိပ်စားအားဖြင့်ပြသည်။ ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိကိုပင် ဆောင်သည် မဟုတ်။ ယင်းပါဠိ၌ အဝိဇ္ဇာဟေတု သင်္ခါရာ ဟေတု သမုပ္ပန္နာ ဥဘောပေတေ ဓမ္မာ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ-ဟူရှိသည်။ အဋ္ဌ ကထာ၌ကား အယံ အဝိဇ္ဇာ ဟေတု၊ သင်္ခါရာ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ၊ ဥဘော ပေတေ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ-ဟု ရှိသည်။ ထိုကြောင့် ဋီကာတို့၌ တမော ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန်ဘာဝံ ဒဿေန္တော 'ဟူသည်ကို၎င်း၊ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိ' အာနေတော ဟူသည်ကို၎င်း ဆင်ခြင်သင့်၏။

ဝေ၊ ဤသို့အခြား၌ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။

'ဝေ'ကား နိဒဿနတ္ထ။ ။ ယင်းဖြင့် အခြားမဲ့၌ 'ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ' စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော 'ပစ္စယပရိဂ္ဂဟာကာရ'ကို ညွှန်းသည်။ ။ ဝေန္တိ အနန္တရေ ဝုတ္တနယေန။ ဝိမတိ။ ။ ယင်းကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟမှာစပ်၊ ယောဇနာ။ ။ ဝါ-ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကို ညွှန်းသည်။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ ဤအလိုမူ 'ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နာ' ဟိုမှာစပ်။

အယံအဝိဇ္ဇာသေသည်။ ဟေတု၊ သင်္ခါရတို့၏အကြောင်းတည်း။ သင်္ခါရာ၊
တို့သည်။ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။
သင်္ခါရတို့သည်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအဝိဇ္ဇာ သည်လည်း အကြောင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ
ဥဘောပေတေ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ-မိန့်။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သင်္ခါရတို့သည် အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ အာ
သဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော ဟူသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည်လည်း
ကာမာသဝ - စသည်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏ ဟူလို၊ ၎င်း။ ။ ငါ၊ ယင်း
အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကာသာမဟုတ်။ မိမိသည်လည်း
အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏ဟုပြခြင်းငှါ ဥဘော၊ ပ၊ သမုပ္ပန္နာမိန့်၊ ဝိမတိ။ ။
ယင်းအဝိဇ္ဇာသည်ဘိတ္တိတို့သည်ကြံဆအပ်သော ပကတိဣဿရ-စသည်
တို့ကဲ့သို့အဟေတုက နိစ္စခုဝဖြစ်သည်မဟုတ်။ စင်စစ်သော်ကား အာသဝ
သမုဒယာအဝိဇ္ဇာသမုဒယောဟူသောကြောင့်မိမိသည်လည်းသဟေတုက
သင်္ခါတအနိစ္စပင်ဖြစ်၏ဟူလို၊ ၎င်း။

ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏သာ အကြောင်းကိုသိမ်းဆည်းသည်မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ
၏လည်းအကြောင်းကိုသိမ်းဆည်း၏ဟုပြခြင်းငှါဥဘော၊ ပ၊ သမုပ္ပန္နာ မိန့်။
အဝိဇ္ဇာယဂိ ပစ္စယ သန္တု၊ တတ္တာ တဿာ အပိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဏ ဒဿ
နတ္ထံ ဥဘောပေတေ ဓမ္မာ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာတိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ယညာတိ
ဝုတ္တံ-ဟူသော ပဋိသန္တိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ၊ အဝိဇ္ဇာဟေတုဖြင့်
သင်္ခါရတို့၏အကြောင်းကို ဥဘောပေတေ ဟေတုသမုပ္ပန္နာဖြင့် အဝိဇ္ဇာ
၏လည်းအကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည်ကိုပြသည်ဟူလို၊

ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဣတိဇေယထာ ဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးတိုင်းသော
နည်းဖြင့်။

‘ဣတိ’ကား နိဗ္ဗာနနတ္ထ။ ။ ယင်းဖြင့် ‘အယံအဝိဇ္ဇာ။ ပ၊ သမုပ္ပန္နာ’ကိုညွှန်း
သည်။ ဣတိ ဇေယထာဝုတ္တနယေန။ ဝိမတိ။ ။ ယင်း ဝိမတိနှင့်သော် “အတခေါ
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဝသပ္ပဝတ္တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏမေဝ ယထာဝုတ္တပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟာ ကာ
ရဿ နိဂမနံဝသေန ဒဿိတံ”ဟု ၎င်း။ ‘တဗ္ဗာ ဧတဿ ဉာဏဿ ပစ္စယ
ပရိဂ္ဂဟာကဒုရ ဒဿနတ္ထမေဝ ဟေဋ္ဌာ ကာမဘဝေ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိနာ အ
ဝိဇ္ဇာဒိနံ ပစ္စယာဒိဘာဝေါ ဝုတ္တော ဣဓာပိ နိဂမနံဝသေန ဥပသံဟေဋ္ဌာ’ဟု၎င်း
ဆိုအပ်သောစကားနှင့် ဆန့်ကျင်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ယင်းစကား၌
ယထာဝုတ္တပစ္စယပရိဂ္ဂဟာကာရဿ နိဂမနံဝသေန-ဖြင့်၎င်း။ ဧတ. ထာ. ပ ဥပ

သံဟဇ္ဇော-ဖြင့်၎င်း၊ အယံ အဝိဇ္ဇာဟေတု၊ပ။သမုပ္ပန္နာထိ-ဟူသော ဝါကျ၏ ‘ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ’၌ ပရိဂ္ဂဟာကာရ-အဖြစ်ကိုပြသောကြောင့်၎င်း၊ဣတိသဒ္ဓါ၏ ယင်းအနက်ကို ‘ဝေယံ’၌ ဧဝံသဒ္ဓါ-ဟောအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ယင်း သဒ္ဓါနှစ်လုံးကိုပင် ‘ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ’၌ချည်း စပ်ရသောကြောင့်၎င်း၊ နှစ်ကြိမ် ပြခြင်း၌ အကျိုးမရှိသောကြောင့်၎င်းတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဝိသုဒ္ဓိခင်ဒီကာတို့ အလိုမျှ ယင်းသို့ဖွင့်သင့်၏။ ၊ဣတိသဒ္ဓါကား အာကာရတ္ထ။ထိုကြောင့်—

အယံအဝိဇ္ဇာ၊ပ။သမုပ္ပန္နာတိ၊အယံအဝိဇ္ဇာ၊ပ။သမုပ္ပန္နာဟူ၍၊ ၊သမ္ပန္နံ၊ ယင်းသို့မှ အထခေါ၊ပ။ဒသိတံ၊ တဿ ဇတဿ၊ပ။ဥပသံဟဇ္ဇော၊ ဟူသောစကားနှင့်ညီအံ့ ထင်သည်၊ ဆင်ခြင်ကြပါကုန်၊ ၊ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊နာမ်ရုပ်တို့၏အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူခြင်း၌၊

ယင်းကား ပညာ၌ ‘နိပ္ပတ္တိကံ’ဖြစ်သင့်လျက် ‘သတ္တမိဝိဘတ်’တည်း။ ။ နိပ္ပာဒေတဗ္ဗေ ဘုမ္မံ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိခင်ဒီကာ။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား ပညာ၌ ပပုဗ္ဗဉာဓာတ်၏ ကံဖြစ်လျက် ‘ဝိသယာဓာရ’၌ သတ္တမိဝိဘတ်ကို စီရင်သည် ဟူလို။

ပညာ၊ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဟူသောအပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည်၊ဝါ။ သိတတ်သော၊ ဝါ။သိကြောင်းဖြစ်သော ပညာသည်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကျိုးတရားတို့၏တည်ရာဖြစ်သောအကြောင်း၌ဉာဏ်တည်း။

တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ ဖလဓမ္မာ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ ဌိတိ၊ကာရဏရစေ။ ။ ဓမ္မာနံ ဌိတိ ဓမ္မဋ္ဌိတို့၊ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ဉာဏံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ—ပြု။ ။၎င်း။

ဝါ၊ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုထိုးထွင်း၍သိတတ်သော၊ဝါ။သိကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်တည်း၊အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ ၊သာရတ္ထ၊

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဗေဓာဓေါ။ ။ဝိသုဒ္ဓိခင်ဒီကာ။

ဝါ၊ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊၌၊ ယာပညာ၊သည်၊ အတ္ထိ၊၏၊ သာပညာ၊သည်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကျိုးတရားတို့၏တည်ရာဟူသောအကြောင်း၌မဖောက် မပြန်ဖြစ်ဘတ်သောကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်မည်၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန ယာ ပညာ တံ ဓမ္မာနံ ဌိတိသင်္ခါတေ ကာရဏေ ယာထာ ဝတော ပဝတ္တက္ခာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ နာမာတိ။ ။ဝိမာဘိ။

ယင်းဝါကျ၌ ဉာဏ်၏အာရုံကို ထင်ရှားပြသည် ‘အငွမ်းဖြင့်သာ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ ပစ္စည်း စသည်အဖြစ်ကိုဆိုသည်၊ ပဋ္ဌာနနည်းအားဖြင့် မဟုတ်၊ ပဋ္ဌာနအားဖြင့်ကား ယင်း၌ ဉာဏ်ကိုသာ ဆိုသည်၊ထိုကြောင့်

ယင်းဥာဏ်၏ မစ္စယပရိဂ္ဂဟာကာရကိုပြခြင်းငှါသာ အောက်၌ ကာမ
ဘဝ အဝိဇ္ဇာ စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ ပစ္စည်းစသည်အဖြစ်ကို
ဆိုသည်။ ဤ၌လည်း နိဂုံးအစွမ်းဖြင့် ယင်းအဖြစ်ကို ဆောင်အပ်၏။ ဘဝ
စက်ကိုပြခြင်းငှါမဟုတ်ဟု အတ္တနောမတိကို ဝိမတိ၌ပြ၏။ ယင်းသို့ပစ္စယ
ပရိဂ္ဂဟေ ပညာသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဥာဏ်မည်သော အဝိဇ္ဇာဟေတုဟု အ
ကြောင်းကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကိုပြသင့်၏။ သင်္ခါရဟေတု သမုပ္ပါဒ်ဟု အ
ကျိုးကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကိုပြသင့်ဟူသြားအံ့။ သို့သော်လည်း အကျိုးကို
မမြင်လျှင် အကြောင်းကိုလည်း မမြင်နိုင်ရကား ယင်းသို့အကျိုးကို သိမ်း
ဆည်းခြင်းကိုပြအပ်၏ဟူပေ။ ။ဋီကာ။

သို့သော်လည်း ပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းသောအရာဖြစ်ရကား ဥဘော
ပေတေ ဟေတုသမုပ္ပါဒ်ကိုမဆိုသင့်ဟူသြားအံ့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရနှစ်ပါးတို့
၏လည်း ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ကိုပြလိုရကား ဆိုသည်ဟူပေ။

ဥဘောပေတေ ဟေတုသမုပ္ပါဒ်တိ ဣဒမ္ပန ဥဘိန္တံ ပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝံ ဒဿေ
တုကာမတာယ ဝုတ္တံ။ ။သာရတ္ထံ။

ယင်းဓမ္မဋ္ဌိတိဥာဏ်သည် ကာလသုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်း အညစ်အကြေး
ကိုလွန်မြောက်ခြင်း အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ရကား အတိတံပိ အဒ္ဓါနံ-စသည်မိန့်။
၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓိ-ဂ်ဋီကာ။

အတိတံ၊ သော၊ အဒ္ဓါနံပိ၊ ကာလပတ်လုံး၎င်း၊ အနာဂတံ၊ သော၊ အဒ္ဓါ
နံပိ၊ ၎င်း။

အဒ္ဓေါဘာဝေ၊ မတေ ကာလေ၊ ဧကံသေဋ္ဌါမျယံ ဘာဝေ။ ။ဟူသည်တွင်
ဤ၌ ကာလတ္ထ။ ။အတိတံပိ အဒ္ဓါနန္တိ အတိတ္တန္တံပိ ကာလံ။ အနာဂတံပိ
အဒ္ဓါနန္တိ အပ္ပတ္တံပိ ကာလံ။ ။ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂအဋ္ဌကထာ။

ယင်းနှစ်ပါးလုံး၌ပင် အစ္စန္တသံယောဂံ၌ ဒုတိယာ။ ။ဥဘယုတ္တာပိ အစ္စန္တ
သံယောဂက္ခေ ဥပယောဂဝစနံ။ ၎င်း။ ။ဓဏမုဟုတ္တံ-စသော ကာလသည်
အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ-စသော ဓမ္မတို့နှင့် မပြတ်ယှဉ်သည်ဟူလို။ ။ဓဏမုဟုတ္တာပိ
ကာလဿ ဓမ္မေဟေဝ ယုတ္တတ္တာ အစ္စန္တသံယောဂက္ခေတိ ဝုတ္တံ။ ။ပဋိ
သန္တိဒါမင်္ဂဂဏ္ဌိ။ ။ယောဇနာ၌ကား ‘အဝိဇ္ဇာ’စသောပုဒ်၌ ‘ဝိသေသန’
ဟူ၏ ယင်းအဋ္ဌကထာဂဏ္ဌိများနှင့် မညီရကား မသင့်။ ။ဓမ္မဋ္ဌိတိဥာဏ်၌
ဣတိကား ဝိသုဒ္ဓိမာပန။ ။ယောဇနာ။

သံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ပျက်ဆီးနိုင်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဥာဏ်ကား
ဤမျှသာလော။ ကာမဘဝ အဝိဇ္ဇာ-စသော အကျယ်နှင့် ဆန့်ကျင်၏

ရန်ကြောင့် တောနဲ့ နယောန သဗ္ဗပဒါနိ ဝိတ္ထာရေ တဗ္ဗာနိ-မိန့်။ အာဒိ ပေယျသနည်း၊ နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ယင်းသို့ပြသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ကုန်အောင်ချဲ့လေ။ သို့မှ အကျယ်နှင့် နိရုံးညီမည်ဟူလို။ သင်္ခါရာဟေတု၊ ဝိညာဏံ ဟေတုသမုပ္ပန္နံ။ ဥဘောပေတေ ဟေတုသမုပ္ပန္နာတိ ပစ္စယ၊ ပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ-စသည်ဖြင့် အလုံးစုံ ဇာတ်အဆုံးရှိသော ရန်တို့ကိုချဲ့လေ။ ဤသို့ ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂါပါဠိဖြင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၏ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၌ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ယင်းဉာဏ်၏ ယင်းပစ္စည်းတို့၌ တပါးသော အားဖြင့်လည်း ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှါ တတ္ထ-စသည်မိန့်။ ၊ ဝိ တိ။

ဝါ။ ဤသို့ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂါပါဠိနည်းအားဖြင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၏ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ-စသည်တို့၌ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ယင်းပါဠိ၌ကဲ့သို့ ယင်းဉာဏ်၏ ယင်းတို့၌ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ကိုပြခြင်းငှါမိန့်သည်။ ဣတိဘဂဝါစသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ။ ၊ နောတက္ကော။

ယင်း၌ သဗ္ဗာကာရဘောဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် ယင်းတို့၌ စတုသင်္ခေပ တိသဒ္ဓဝိသဘာကာရ တိသဒ္ဓိအားဖြင့်လည်း ယင်းဉာဏ် ဖြစ်သည်ကို ပြသည်။

တတ္ထတေသု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂေသုစွေ၊ နိဒ္ဒါရဏန္တ သတ္တမိ၊ ဝိမတိ၊ ယော ဇနာ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာတို့သည်။ ကော၊ သော၊ သင်္ခေပေါ၊ အပေါင်း တည်း။ ဝါ၊ အပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိကတိကတ္တားကိုဇွဲ၍ ထည့်။ ဝါ-ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပကတိကတ္တားကိုဇွဲ၍ထည့်။

ယင်းတို့တွင် ထိုထိုပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ‘ဥပေါသထဿ တောနိ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုစ္စတိ’ စသည်ဖြင့် ဝိကတိကိုသာဇွဲ၍ ဝါစကရှိသည်။ သဒ္ဓဝိဇ္ဇာတို့ကား ‘ဝါစကော ပကတိသင်္ခါ’၊ ဂဏှာတိဿာပဓာနတော’ ဟူ၏။ ၊ အရာတိုင်းမှာ ဤနည်း ယူ။

သင်္ခေပန္တိ ဧတ္တဘိ သင်္ခေပေါ-ပြု။ သင်္ဂဟ၊ ရစေ။ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ မူလဋီကာ။ ၊ ဝါ-ဟေတုပေါကောတိ သင်္ခေပုတိတိ သင်္ခေပေါ-ပြု။ အဝိဇ္ဇာ စသည်၊ ဝိညာဉ်စသည် အပေါင်းရစေ။ ၊ သာရတ္ထ၊ ၎င်း။

ဝါ၊ သင်္ခေပေါ၊ အတို့သည်။

‘သင်္ခေပသဒ္ဓါ’ ကား ဘာဂတ္ထ။ ၊ သင်္ခေပသဒ္ဓေါ ဝါ ဘာဂါမိဇနံ။ ၊ မူလဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ၊ ‘အဋ္ဌာ’ ဟူကြသည်ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထသော။

အကြောင်း သာမန်၊ အကျိုး သာမန် အာ ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ-စသည်၊ ဝိညာဉ် စသည်တို့၏ တခုသောအပေါင်းဟူလို။ ။သင်္ဂဟော ကောဋ္ဌာသော ရာသီတိ အတ္ထော။ ။ဝိမတိ။

ဓမ္မဒြဝိကိဌ်၍ သင်္ခေါဟုသင့်လျက် သင်္ခေါပအဖြစ် သာမန်အားဖြင့် သင်္ခေါပေါဟုကောဝုဟူသည်။ သင်္ခေါပဘာဝသာမညေန ကောဝစနံ ကတံ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိဧကိဋ္ဌိကာ၊ မူလဋီကာ။ ။ဇာတျာပေက္ခ ကောဝုဟူလို။ ယင်းသင်္ခေါပသည် သင်္ခေါပဘာဝသာမန်အားဖြင့်တပါး၊ အကြောင်းအကျိုး ဇာတ်အားဖြင့် နှစ်ပါး၊ ကာလဘေဒအားဖြင့် လေးပါးတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝုရိမသင်္ခေါပေါစေတ္ထ-စသည်မိန့်သည်။ ၎င်း။

ယခုအခါဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၏ ယင်းတို့၌ ကာလကိုသိမ်းဆည်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ကိုပြခြင်းငှါ ဝုရိမသင်္ခေါပေါ-စသည်မိန့်။

တ္ထေတေသု စတုသု သင်္ခေါပသု-စွဲ၊ နိဒ္ဒါရဏ၊ နောက်ဝါကျ၌ တတ္ထ၊ ဧတ္တိမူ ရှေးဝါကျ၌ ပေါင်းလျက်ရှိကအပေါင်းကိုစွဲ အစိတ်ရှိက အစိတ် ကိုပေါင်း၍စွဲခြဟူသည်နှင့် စ၊ ကား ပက္ခန္တရ၊ ။ပစ္စုပ္ပန္နောအဒ္ဓါ၊ သမ္ပန္၊ ဋီကာ။ ။အနာဂတော၌လည်း အဒ္ဓါသဒ္ဓါလိုက်သမ္ပန္၊

ယင်းတို့၌ အာကာရကို သိမ်းဆည်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ် သည်ကိုပြခြင်းငှါ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန-စသည်မိန့်။ ။သာရတ္ထဒိပနိ ဌ်ကား အလုံးစုံ အဝိဇ္ဇာ စသော တရားတို့ကို ဝန်နှစ်ပါးဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်၍ ပြခြင်းငှါ မိန့်သည်ဟု တက်လိုရိပ်ရှိ၏။ ဆင်ခြင်။ ။လိုရင်းကား ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ-စသည်တည်း။

ဝုရိမသင်္ခေါပသည် အတိတ်၌ ကမ္မဝဋ် မဟုတ်လော ယင်းသည်နှစ် ပါးသာဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ပဉ္စဓမ္မာဟူသနည်း ရန်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ စသည်မိန့်။

တ္ထေတေသုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဧကိသု-စွဲ၊ နိဒ္ဒါရဏ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန စသည်မှာစပ်၊ ယောဇနာ၌ကား ဝုရိမသင်္ခေါပကိုစွဲ၍ ဂဟိတာ၌အာဝါရ ဟူ၏ မသင့်။ ။အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ ယင်းတို့နှင့်ကင်း၍ မိမိကိစ္စကို မပြု ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာကိုယူလျှင် ကိလေသာအဖြစ်သာမန်ကြောင့်၎င်း တဏှာဥပါဒါန်ကို သင်္ခါရကိုယူလျှင် ကံအဖြစ်သာမန်ကြောင့်၎င်း ဘဝ ကိုယူအပ်သည်။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိဧကိဋ္ဌိကာ။

ဝါ၊မလိဒ္ဓာသောသုသည် ပြင်းစွာတပ်သည်၊ပြင်းစွာတပ်သောသုသည်
 ပြင်းစွာစွဲလမ်းသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းငှေ
 ဘဝသည်ဖြစ်ရကား တဏှာ၊ဥပါဒါန်ဘဝတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည်။ ။
 သာရတ္ထ။

အထဝါ-အဝိဒ္ဓါ ပရိတဿတိ၊ပရိတဿိတော ဥပါဒိယတိ၊တဿုပါဒါန
 ပစ္စယာ ဘဝေါ။တဿှာ တဏှပါဒါနဘဝါမိ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။သမ္မော။ ။
 ယဿှာ ပန အဝိဒ္ဓါ ပရိတဿတိ၊ ပရိတဿိတော ဥပါဒိယတိ၊ တဿုပါဒါန
 ပစ္စယာ ဘဝေါ။ တဿှာ တေဟိ ဒ္ဓိဟိ ဂဟိတေဟိ တဏှပါဒါနဘဝါမိ ဂဟိ
 ကာဝ ဟောန္တိ။ ။ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ကိလေသကမ္မသာမညအဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ယင်းတို့နှင့် မကင်းခြင်း
 ကြောင့်၎င်း တဏှာ၊ဥပါဒါန်၊ဘဝတို့ကိုယူအပ်ကုန်သည်။ ။ဝိမတိ၊
 ကမ္မဝဋ်၊ ကံသာလျှင် အချင်းချင်းစပ်၍ အထင်ထင်လည်တတ်သော
 ကြောင့်ဝဋ်မည်၏။

ဝဋ်တိ အညမညသမ္ပန္နံ ဟုတွာ ပုနပျုနံ ပရိဝတ္တတိတိ ဝဋ်။ ကမ္မမေဝဋ်
 ကမ္မဝဋ်-ပြု။ ။ကမ္မမေဝ အညမညသမ္ပန္နံ ဟုတွာ ပုနပျုနံ ပရိဝတ္တနတ္ထေန
 ကမ္မဝဋ်။ ။သာရတ္ထ။

ကိလေသကမ္မဝိပါဏာ ဝိပါကကိလေသကမ္မေဟိ သမ္ပန္နာ ဟုတွာ ပုနပျုနံ
 ပရိဝတ္တန္တိတိ တေသံ ဝဋ်နာမံ အာရောပေတွာ တိ ဝဋ်န္တိ ဝုတ္တံ။ ။မူလဒီကာ။

ဝါ-ကံသည်လျှင် မတန့်မချပ် အထင်ထင်လည်တတ်သောကြောင့်ဝဋ်
 မည်၏။

ဝဋ်ကိ အနုငဋ္ဌိတံ ဟုတွာ ပုနပျုနံ ပရိဝတ္တတိတိ ဝဋ်-ပြု၊ကမ္မနှင့် ရှေးနည်း
 တွဲ။ ။တိဝဋ်မိဒိ ဘဝစက္ကံ ယာဝ ကိလေသဝဋ် န ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊တာဝ အနု
 ပစ္ဆိန္နပစ္စယတ္တာ အနုငဋ္ဌိတံ ပုနပျုနံ ပရိဝဋ်နတော ဘမေယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 သမ္မော။

ဝါ၊ကံသည်လျှင် တဏှာကဲ့သို့ ‘ယင်း၏ဘက္ခပြုလေ့ရှိသောအကြောင်း
 ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ဝဋ်မည်၏။

ကမ္မံ တဏှာဝ တဿ သဟကာရီ ကာရဏံ ဟုတွာ ဝတ္တတိတိ ဝဋ်။ ။
 ‘ဒန္တဇ’ကို မုဗ္ဗေ၊ပြု၊ ကမ္မနှင့်ရှေးနည်းတွဲ။ ။ကမ္မံ တဏှာဝ တဿ သဟ
 ကာရီ ကာရဏံ ဟုတွာ ဝတ္တနဋ္ဌေန ကမ္မဝဋ်။ ။ဝိသုဒ္ဓိ၊ဂီတိကာ။

သင်္ခါရနှင့် ဘဝသည်သာ ကမ္မဝဋ်မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ၊ဥပါဒါန်
 တို့ကား စေတနာမဟုတ်သောကြောင့် ကမ္မဝဋ်မမည်။ထိုကြောင့်ဣမေ၊ပ။

ဝနံသည်မသင့်ဟူငြားအံ့။ သင်္ခါရနှင့်တဝကား မချ၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့
ကား၊ ဝိပါက မွေ့မွေ့အဖြစ်ဟူသော ကမ္မသဟာယအဖြစ်ဖြင့် ကံနှင့်တူ
သည်။ သဟဇာတ၊ ဥပနိဿယအားဖြင့် ယင်းအား ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်ဖြစ်ရကား ဥပစာအားဖြင့် ကမ္မဝနံမည်သည်။ ထိုကြောင့် ဣဒေ။ပ။
ဝနံသည်မသင့်၏ဟူပေ။ ၊သာရတ္ထ။

အဝိဇ္ဇာဒယောပိ ကမ္မသဟာယဘာယ ကမ္မ သရိက္ခကာ တဒုပကာရကာ
စာတိ ကမ္မန္တိ ဝုတ္တာ။ ၊မူလဒ္ဓိကာ။

ဝါ။အဝိဇ္ဇာ စသော ကိလေသာဝနံသည်လည်း ဝိပါကမွေ့မွေ့အဖြစ်
အားဖြင့် တူသောကြောင့် ဤကမ္မဝနံမည်သည်ပင်။ ထို့ကြောင့် ဣဒေ။ပ။
ဝနံသည်မသင့်၏ဟူပေ။

အဝိဇ္ဇာဒိ ကိလေသ ဝနံပိ ဝိပါကမွေ့ မွေ့တာ သရိက္ခတာယ ဣဒေ ကမ္မ ဝနံ
မေဝိတိ။ ၊ဝိမတိ။

တေရဟိ၊ယခုအခါ၌၊သဒ္ဓတ္ထ။ ၊ဝါ။ဤအတ္တဘော၌၊အပ္ပိပ္ပါယ်။ သာ
ရတ္ထ၊ဝိပါကဝနံကို ကမ္မဝနံကဲ့သို့ပေ။ ၊ဝါ။ဝိပါကဝနံ၊ဝိပါကပြဋ္ဌာန်း
သောဝနံမည်၏။ ဝါ။ဝိပါကများသောဝနံမည်၏။

ဝိပါကပဋ္ဌာနံ ဝနံ ဝိပါကမဟုလံ ဝါ ဝနန္တိ အတ္ထေ။ ၊ဝိမတိ။

ဝိပါက၊မွေ့'စသည်တို့၌ ကမ္မဖြစ်သော 'နာမက္ခန္ဓာ'တို့ကိုသာ ဝိပါက၊
သဒ္ဓါ-သည် ဟောအပ်သည် အဖြစ်မြဲသော်လည်း 'နာမရူပ'စသော ပုဒ်တို့၌၊
ရုပ်နှင့်ရောသော 'ဖလပဉ္စက'သည်လည်း နာမ်ပြဋ္ဌာန်းသည်အဖြစ်၊ နာမ်များ
သည်အဖြစ်ကြောင့် 'ဝိပါကဝနံ'မည်သည် ဟူလို။ ၊၎င်း။ ၊ဝါ။ဝိပါကသဒ္ဓါ
သည် 'ကမ္မဇသဒ္ဓါ'နှင့် ပရိယာယ်။ ၊ထိုကြောင့် ကမ္မဖြစ်သော ရုပ်နာမ်
နှစ်ပါးကိုပင် ဟောသည်။ ၊ကမ္မဇပရိယာယော ဝါ ဧတ္ထ ဝိပါကသဒ္ဓါ
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ၊၎င်း။

အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ ဂဟိတာဝ ဟောနိဋ္ဌသည်း ရှေး၌ကဲ့သို့ ကိလေသ
ကမ္မအဖြစ်သာမန်ကြောင့် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကိုယူ၍ အဝိဇ္ဇာကို၊ တဝ
ကိုယူ၍ သင်္ခါရကိုယူအပ်သည်။ သာရတ္ထ။ ၊ဝါ။တဝကို ယူ၍
ယင်း၏ ရှေးအတို့၌ ဖြစ်သော။ ဝါ။ယင်းနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောသင်္ခါရကို၊
တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကို ယူ၍ ယင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဝါ။ အကြင်
မောဟဖြင့် တွေဝေသောသည် ကံကိုပြု၏။ ထို့မောဟသည် အဝိဇ္ဇာပင်

ဖြစ်ရကား အဝိဇ္ဇာ၊ ဟိယူသည်။ ၎င်း၊ ၊သမ္မော၊ ပဋိသန္ဓိဒါမင် အဋ္ဌကထာ၊

ဣဓ ပရိပက္ခတ္တာ အာယတနာနံ မောဟော အဝိဇ္ဇာ၊ အာယုဟနာ သင်္ခါရာ၊ နိကန္တိတဏှာ၊ ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံ၊ စေတနာ ဘဝေါ-ဣတိ ဣမေ ဓမ္မော ဣဓ ကမ္မဘဝသ္မိ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓိ ဒါမင်ပါဠိ၊ ၊အနာဂတဒ္ဓန္တိလည်း ဇာတိဇရာမရဏသာ၊ ယင်းသို့လျက် အဘယံ ကြောင့် ဝိညာဉ်-စသည်ငါးပါးသည် အာယတိံ ဝိပါက ဝဋ်မည် သနည်း၊ စုန်ကြောင့် ဇာတိ၊ ပ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ-မိန့်၊

အဓိပ္ပါယ်ကား ဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်သဠာယတနုဗဿဝေဒနာတို့၏ ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ တင်ဟူသော အခိုက်အတန့်ကို ဇာတိဇရာမရဏ ဟူရကား အဝတ္ထာ ကိုယူလျှင် အဝတ္ထာဝန္တကို၊ ယင်းနှင့်မကင်းသောကြောင့် ယူအပ်သည်၊ ထိုကြောင့် ဇာတိဇရာမရဏကိုဆိုလျှင် ဝိညာဉ်စသည်ငါးပါးကို ညွှန်းပြ အပ်သောကြောင့်ဟူလို၊ ၊သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်ဒီကာ၊

ဝါ၊ ပရမတ္ထဓမ္မမှလွတ်သော ဇာတိဇရာမရဏမည်သည် မရှိရကား ယင်းတို့ကိုဆိုလျှင် ယင်းတို့ကို ညွှန်းပြအပ်သောကြောင့်ဟူလို-ဝိမဘိ၊ ၊ စကားကျကား အဝိနာဘာဝနည်းဖြင့်ယူသည်ဟူလို၊

ဇာတိ၊ ပ၊ သေဒ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့ကိုဆိုခြင်းဖြင့်၊

အပဒေသော နိမိတ္တေစ၊ ဆလေစ ကထနေ မတော။ ။

ဟူသည်တွင် ဤကထနတ္ထ။ ။ ဋီကာ။

ဣမေဓမ္မော၊ ဤဝိညာဉ်စသောတရားတို့သည်၊ အာယတိံ၊ ။ ဝိပါက ဝဋ်၊ ။

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်လေ့ရှိသော ‘အနာဂတ်’တို့ကို ယူအပ်သော ကြောင့်ဟူလို၊ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်ဒီကာ။

တေအဝိဇ္ဇာဒယော၊ တို့သည်၊ အာကာရတော၊ သဏ္ဌာန်တို့အားဖြင့်၊

အာကာရော ကာရဏေ ဝုတ္တော၊ သဏ္ဌာနေ ဣဓံ တေပိစ။ ။ ဟူသည် တွင် ဤသဏ္ဌာနတ္ထ။ ။ အာကိရိယန္တိ ပကာသိယန္တိတိ အာကာရာ-ပူ၊ ဋီကာ။ ။ အရူပဟော အဝုတ္တာပိ တသ္မိံ တသ္မိံ သင်္ဂဟေ အာကိရိယန္တိ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိ ဂဟဏေဟိ ပကာသိယန္တိတိ အာကာရာ။ ။ မူလဒီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်ဒီကာ။ ။ အာပုဗ္ဗကိရဇာတ်၊ ဣ၊ ပစ္စည်း၊ ဣ၊ ကို အ၊ ပြု၊ အ၊ ကိုလည်း အာဝုဒ္ဓိပြု၍ ‘အာကာရာ’ဟူသည်။ ။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ-စသော သရုပ်အားဖြင့် ဟူလို၊ အဝိဇ္ဇာဒိသရူပါ။ ။ ဝိမတိ။

ဝါ။ အတိတ်အကြောင်းသည်တို့၏အပြားတို့အားဖြင့်။

အတိတ်ဟေတုအာဒိနံ ငါ ပကာရာ အာကာရာ။ ။ သာရတ္ထ၊ မူလဒ္ဓိကာ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒ္ဓိကာ။

ဝိသတိဝိသေ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အတိတေ ဟေတုယော ပဉ္စ၊ ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ။
ဣဒါနိ ဟေတုယောပဉ္စ၊ အာယတ်ံ ဖလပဉ္စကံ။ ။

ဤသို့အားဖြင့် နှစ်ဆယ်အပြားရှိကုန်သည်ဟူလို။ ၎င်း၊ သမ္မောဒဋ္ဌကထာ
စသည်။

ယင်းဉာဏ်၏ ယင်းတို့၌ သန္တိကိုသိမ်းဆည်းသော အခြင်းအရာအား
ဖြင့် ဖြစ်သည်ကိုပြခြင်းငှါ သင်္ခါရဝိညာဏာနဇ္ဈတ္ထ-စသည်မိန့်။

ဧတ္ထတေသု ပဋိစ္စ သမုဒ္ဓါဒင်္ဂေသု-စွဲ။ သန္တိ၊ အကြောင်းမှ အကျိုး၏
မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းအကျိုး၏ စပ်ခြင်းတည်း။ ဘဝဇာတိ
နမန္တရာ ဧကောသ္မိလည်း နည်းဘူ။ ဝေဒနာတဏှာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာ၊ ၌။
ဧကော၊ သော။ သန္တိ၊ အကျိုးမှအကြောင်း၏ မပြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် အကျိုးအကြောင်း၏စပ်ခြင်းတည်း။

ပဌမကား အကြောင်းမှ အကျိုး၏ မပြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
'ဟေတုဖလသန္တိ' မည်၏။ တတိယလည်းနည်းတူ။ ။ ဒုတိယကား အကျိုးမှ
အကြောင်း၏ မပြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် 'ဖလဟေတုသန္တိ' မည်၏။
ဒ္ဓိကာ-စသည်။

ပဌမနှင့်တတိယကား အကြောင်း၏ အကျိုးနှင့်စပ်သောကြောင့် သင့်
တန်စေ။ ဒုတိယကား အကျိုး၏ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ရကား ပြန်၍ အ
ကြောင်းဖြစ်ခြင်းငှါ မတန်သောကြောင့်ဟူငြားအံ့။ အကျိုးဖြစ်သော ဓမ္မ
စသည်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းသဘောရှိသော ဓမ္မ၏အကြောင်းဖြစ်
ပြန်သောကြောင့်သင့်၏ဟူပေ။ ။ သာရတ္ထ။

ဖလဘူတတာပိ ဟိ ဓမ္မော အညဿ ဟေတုသဘာဝဿ ဓမ္မဿ ပစ္စယော
ဟောတိတိ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒ္ဓိကာ။

ဤသို့ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၏ အဝိဇ္ဇာသည်တို့၌ များစွာသော အပြားတို့ဖြင့်
ဖြစ်သော အခြင်းအရာကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ ဆိုအပ်ပြီးသော ယင်းအခြင်း
အရာတို့ဖြင့်၎င်း၊ မဆိုအပ်သေးသောအလုံးစုံသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၎င်း၊

သဗ္ဗညုဘုရား၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသည် အဖြစ်ကို ၎င်း ယင်းဥာဏ်၏ ဓမ္မဋ္ဌိတိဥာဏဟူသော သဒ္ဓပဝတ္တိနိဒါတ်ရှိသည်အဖြစ် ကို၎င်း ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂ ပါဠိနည်းအားဖြင့် ပြခြင်းငှါ ပေါင်းစည်းချဉ်းချုံး အကျဉ်းရုံးသည်အငွင်းဖြင့် ဣတိ ဘဂဝါ-စသည်နှင့်၊ ၊ဝိမတိ၊

ဣတိဣဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရရန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားဖြင့်၊ ၊
ယောဇနာ၊

‘ဣတိ’ကား နိဒဿနတ္ထ၊ ယင်းဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားကို ညွှန်းသည်။
ဣတိတိ ဝုတ္တပ္ပကာရပရာမသနံ။ ။ဋီကာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဇေတပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊သမ္ပန္နံ၊ ယောဇနာ၊ ၊သဗ္ဗာကာရတော၊ အလုံးစုံ ဤသို့ဆိုအပ်မဆိုအပ်သောအခြင်းအရာဖြင့်၊

‘ဝုတ္တဘကာရ’ကား ပစ္စည်း၊ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ် “စတုသင်္ခေပ၊တိယဒ္ဓ္မ၊ဝိသတာ ကာရ၊တိသန္ဓိ”တည်း။ ။အဝုတ္တဘကာရကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၊ပဋ္ဌာန်း စသည်တို့၌ လာသော အခြင်းအရာတည်း။ ။ဋီကာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဇာနာတိ၊သိတော်မူတတ်၏။ ပဿတိ၊ မြင်ကြောင်းဖြစ်သော ဥာဏ ဝက္ခုဖြင့် မျက်မှောက်အားဖြင့် မြင်တော်မူ၏။

‘အညာတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ’ကား ယင်းတို့၏ ဝေရစ်သာ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ။ ။ဤတွင် အချို့ပေ၌ အဇ္ဇတ္တနီ ဤဝိဘတ် သအက္ခရာအာဂုံနှင့် အညာ သိ-ဟု ရှိတတ်သည်။မသင့်။ ။ဝတ္ထမာန်ဝိဘတ်ဖြင့် ‘အညာတိဟု’ သာ ရှိရမည်။ ။အညာတိတိဇ္ဈေ အာဇုတိ ဥပသဂ္ဂေါ၊ သော ပရဿက္ခရဿ သညောဂုစ္ဆာဂုဏိစ္ဆာယ ရဿ၊ ကတွာ နိဗ္ဗဋ္ဌော၊ ညာတိတိ သာသနေ အာ ညာတိကပဒံ ဒိဋ္ဌံ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဇာနာတိ၊ ကြားဘူးသည်ကိုအစဉ်သျှောက်သဖြင့် ဘာဝနာကို အား ထုတ်သောဥာဏ်ဖြင့်သိတော်မူ၏။ ပဿတိ၊ သိဘူးသည်ကိုပင် မျက်စိ ဖြင့် မြင်အပ်သကဲ့သို့ လက်ဝါးပြင်ဝယ်ရှစ်ရှားသီးကဲ့သို့ အပေါင်းအထုပ် ပြု၍ ဥာဏ်ဖြင့်သာ မြင်တော်မူ၏။ အညာတိ၊မြင်အပ်သော အပိုင်းအခြား ဖြင့်လျှင် အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲထုံခြင်းကိုပြုလျက် ဥာဏ်ဖြင့်သာ သိတော် မူ၏။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဘာဝနာပြည့်သဖြင့် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေလျက် ဥာဏ်ဖြင့်သာ ထိုးထွင်းတော်မူ၏။

ဇာနာတိတိသုတာနုသာရေန ဘာဝနာရမ္မဥာဏေန ဇာနာတိ။ပဿတိတိ ဥာဏမေဝ စက္ခုနာ၊ဒိဋ္ဌံပိယ ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယစ ပုဋိ ကတွာ ဥာ

ဧကေနဝ ပဿတိ။ အညာတိတိ ဒိဋ္ဌမရိယာဒေနဝ အာသေဝနံ ကရောန္တော
ဥာဏေနဝ ဇာနာတိ။ မရိယာဒတ္ထောဟိ ဧတ္ထ အာကာရော။ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ
ဘာဝနာပါရိပူရိယာ နိဋ္ဌံ ပါပေန္တော ဥာဏေနဝ ပဋိဝေဓံ ကရောတိ။ ။
ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂအဋ္ဌကထာ။

ငါ၊ ဇာနာတိ၊ မိမိလက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဿတိ၊ မိမိကိစ္စ၏ အ
စွမ်းဖြင့်၊ အညာတိ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ပဒဋ္ဌာန်၏
အစွမ်းဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။

သလက္ခဏဝသေန ဝါ ဇာနာတိ၊ သရသဝသေန ပဿတိ။ ပစ္စုပ္ပန်
ဝသေန အညာတိ၊ ပဒဋ္ဌာနဝသေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ။ ၎င်း။

တံစာနံ၊ ထိုသိခြင်းသည်။ ဝါ၊ သိတတ်သော ဥာဏ်သည်။ ဥာတဋ္ဌေန၊
သဘောအလျောက်သိခြင်း။ ဝါ၊ သိတတ်၏ ဟူသော အနက်သဘောအား
ဖြင့်၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ ဝါ-တံဥာဏံ၊ ထိုသိကြောင်းဖြစ်သော
ဥာဏ်သည်။ ဥာတဋ္ဌေန၊ သိခြင်း။ ဝါ၊ သိတတ်၏ ဟူသော အနက်သဘော
အားဖြင့်၊ ဝိမတိ။ ။ သာပဇာနနာ၊ သည်၊ (တံ-ကိုလိင်ပြန်၍ သိုက်သမ္ပန်)။
ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အဝိဇ္ဇာစသော အပြားတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း။ ဝါ၊ သိ
တတ်၏ ဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်၊ သံရတ္ထ။ ။ ဝါ၊ အနိစ္စ-စသော
အပြားတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း။ ဝါ၊ သိတတ်၏ ဟူသော အနက်သဘော
အားဖြင့်။

အနိစ္စာဒိဟိ ပကာရေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန-ဗ္ဗုဒ္ဓံ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ ယင်း
နှစ်နက်ကား ‘ပဉ္စသမာရ’သည် ဓာတုတ္ထဝိသေသက။

ဝါ-ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း။ ဝါ၊ သိတတ်၏ ဟူသော အနက်
သဘောအားဖြင့်။

ယင်းကား ဓာတုတ္ထာနုတ္တက၊ ဝိမတိ။ ။ သုံးနက်လုံးပင် ‘ဥာ’ ဓာတ်ကား
အဝဗောဓနတ္ထ။

ယခုအခါ အကြင်အကျိုး၌ ယင်းဘဝစက်ကို ဤသို့ဆောင်အပ်၏။ ထို
အကျိုးကို ပြအံ့သော၌ ဣမိနာ-သည်မိန့်။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ ‘ယခုအခါ အကြင်အကျိုး၌ ယင်းဓမ္မဋ္ဌတိ ဥာဏ်ကို ပစ္စည်းကို
သိမ်းဆည်းသော အခြင်းအရာအပြားတို့နှင့် တကွ အကျယ်အားဖြင့် ပြအပ်
၏။ ထိုသံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ပျက်ဆီးခြင်း၌ ထိုအကျိုး၏ ယှဉ်

ခြင်းရှိသည်အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဣမိနာ-စသည်မိန့်၊ ဝိမတိ၊ ၊ ဣမိနာ
ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေနကို ဟနိမှာစပ်။ ၊ ၎င်း။

ယင်းဉာဏ်ဖြင့်စက်၏အကန့်ဘို့ကိုအဘယ်သို့ဖျက်ဆီးတော်မူသနည်း
စုန်ကြောင့် တေ ဓမ္မေ-စသည်မိန့်။ ၊ ၎င်း။

ဣမိနာဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန၊ ဤမဟာဝဇီရဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သောဓမ္မဋ္ဌိတိ
ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေဓမ္မေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ စသောတရားတို့ကို၊
ယထာကူတံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း၊ ဥတွာ၊ ဤ၊ တေသု
ဓမ္မေသု၊ တို့၌၊ ဣမိနာဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန၊ ဤဗလဝဝိပဿနာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်
သောဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗန္တန္တော၊ ငြိမ်းငွေတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ဣမိနာဓမ္မ
ဋ္ဌိတိဉာဏေန၊ ဤအနိယမဂ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်ဖြင့်၊
ဝိရုဇ္ဈန္တော၊ တင်ခြင်းကင်းတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ဝိရုဇ်န္တော၊ လွတ်တော်မူ
သည်ဖြစ်၍၊ ပ၊ အရေ၊ တို့ကို၊ ဟနိ၊ ပယ်ဖျက်တော်မူပြီး၊ သမ္ပနံ၊ ဋီကာ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန ပုဒ်သည် ‘ဥတွာ’၌ ကရိုဏ်းဖြစ်ခိုက် အရဟတ္တဂ်ဉာဏ်
ကို၊ ‘နိဗ္ဗန္တန္တော’၌ ကရိုဏ်းဖြစ်ခိုက် ‘ဗလဝဝိပဿနာဉာဏ်’ကို၊ ‘ဝိရုဇ္ဈန္တော’
ဝိမုစ္စန္တော’၌ ကရိုဏ်းဖြစ်ခိုက် အနိယမဂ်ဉာဏ်လေးပါးလုံးကို၊ ‘ဟနိ’၌ကရိုဏ်း
ဖြစ်ခိုက် ယခင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဉာဏ်တို့ကို ဟောသည်။ ၊ ၎င်း။

ယင်းသို့သော်အဘယ်ကြောင့် ဝိမတိ၌ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန အရေ ဟနိ
တိ သမ္ပန္နောဟုအစပ်ကိုပြသနည်း။ ယင်း၌၎င်း သာရတ္ထဒီပနီ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဋီကာတို့၌၎င်း၊ ဥတွာစသည်တို့၌ အသီးအသီးကရိုဏ်းထည့်၍ ဖွင့်အပ်
သနည်းဟူငြားအံ့။ ဝိသေသုကြိယာ၏ပြဋ္ဌာန်းသည်အဖြစ်ကြောင့် ယင်း၌
အစပ်ကိုပြသည်။ ကြိယာကိုငဲ့၍ ယင်းဉာဏ်ပြားသောကြောင့် ယင်းသို့
ဖွင့်သည်ဟူလို၊ ၊ ဟနိကို ဥပသာရထည့်၍ ဝိဟနိဖွင့်သည်။

ဝါ-ဝိဟနိ၊ အသုံးသဖြင့်ပယ်ဖျက်တော်မူပြီး။

ရှေးပုဒ်ဖြင့် သာမန်။ ဤပုဒ်ဖြင့် ဝါသနာနှင့်တကွ အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖျက်ခြင်းကို
ပြသည်။

ငန္ဒသသိ၊ ဖျက်ဆီးတော်မူပြီး။

ဤပုဒ်ဖြင့် ‘ဟနိ’စာတ်၏ ‘ဟိ’သတ္ထ’ကို ပြသည်။

ဝါ-ဟနိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဖြင့် ပယ်
 ဖျက်တော်မူပြီ။ ဝိဟနိ၊ အောက်မဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်
 ဖြင့် အသူးသဖြင့် ပယ်ဖျက်တော်မူပြီ။ ငိဒ္ဓံသေသိ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟု
 ဆိုအပ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးတော်မူပြီ။ သဗ္ဗနံ။
 ဝိရဇ္ဇန္တော ဝိမုက္ခန္တော-ဟနိန္တံ။ အန္တကား ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကြောင့်ဖျက်
 ဆီးသောမည်၏။ ယင်းမှ နောက်ကာလ၌ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး အခါကို
 ယူ၍ ဟနိဝိဟနိဝိဒ္ဓံသေသိ-ဟုအတိတ်ကိုဆိုသည်။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
 ဇိုကာ။

ဝိပဿနာဉာဏ်သာ တောဘူမိကကို အာရုံပြုသောကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိ
 ဉာဏ်မည်တန်စေ။ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကား နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုရကား
 အာဟိ၊ ကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် မည်သင့်အံ့နည်းဟူမူ။ အရိယမဂ်ဉာဏ်
 သည်သည်း ကိစ္စအားဖြင့် သမုဒယသစ္စာ-၈သည်ကို သိသောကြောင့် ဓမ္မ
 ဋ္ဌိတိဉာဏ်မည်၏ဟူပေ။

အရိယမဂ္ဂဉာဏမ္ပိ ဟိ ကိစ္စတော သမုဒယသစ္စာဒိဗောဓတော ဓမ္မဋ္ဌိတိ
 ဉာဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ ။ဝိမတိ။

ဝေဝိ၊ ဤသို့သောအပြားအားဖြင့်လည်း။

အရာသံသာရစက္ကဿ၊ ဟတာ ဉာဏာသိနာ ယတော။
 လောကနာထေန တေနေသ၊ အရဟန္တိ ပဝုစ္စတိ။ ။
 ယင်း၌ သင်္ဂဟဂါထာ။

ပစ္စယာဒိနံ အရဟတ္တာ၏ အကျယ်ကို ပြလိုရကား အဂ္ဂဒက္ခိဏေ
 ယုတ္တာ-၈သည်မိန့်။ စကားပက္ခန္တရ။

အဂ္ဂဒက္ခိဏေယုတ္တာ၊ မြတ်သောအလှူကိုခံတော်မူထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။

ဒါတဗ္ဗာတိ ဒက္ခိဏာ-ပြု။ ။ဒါဓာတုတော ကိဏ္ဍပစ္စယော ဟောတိ၊
 ဒါတဗ္ဗာတိ ဒက္ခိဏာ။သဒ္ဓနီတိ။ ။ဝါ-ဒက္ခိန္တံ ဝေုန္တိ သတ္တာ တောယာတိ
 ဒက္ခိဏာ-ပြု။ ။ဒက္ခဓာတုတော ဣဏ္ဍပစ္စယော ဟောတိ။၎င်း။ ။အဂ္ဂါစ
 သာ ဒက္ခိဏာစာတိ အဂ္ဂဒက္ခိဏာ-ပြု။ ။အဂ္ဂဒက္ခိဏံ အရဟတီတိ အဂ္ဂ
 ဒက္ခိဏေယျော-ပြု။ ။၎င်း၊ ကင်္ခါဇ္ဇိကာ။

ဝါ၊ မြတ်သောအလှူကိုအစီးအပွား၌ ဘူသောအကျိုးကြီးသည်ကို ပြ
 မြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စင်ကြယ်စေတတ်သည့်၏အဖြစ်ကြောင့်။

တံ ဒက္ခိဏံ အရဟတိ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဟိတာယ သမာနမဟဗ္ဗလကာရိ
တာယ ဝိသောဓေတီတိ ဒက္ခိဏေယျော။ ။ကင်္ခါဒ္ဓိကာ။

ဝါ၊ မြတ်သောအယူကို ခံတော်မူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊
မြတ်သော အယူကို အစီးအပွား၌ တူသော အကျိုးကြီးသည်ကို ပြုခြင်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စင်ကြယ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

အဂ္ဂေါစ သော ဒက္ခိဏေယျောစာတိ အဂ္ဂဒက္ခိယျော-ပြု။

ဝါ၊အယူကိုခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ဝါ၊အယူကိုအစီးအပွား၌ တူသောအကျိုးကြီးသည်ကို ပြုခြင်းရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် စင်ကြယ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် မြတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။

ဒက္ခိဏေယျာနံ အဂ္ဂေါ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော-ပြု။ ။‘ပုဗ္ဗကာယော ပစ္ဆိမ
ကာယော’စသည်ကဲ့သို့ နောက်ပုဒ်ရှေ့နေသော ဒုရောဇာနဂ္ဂတပ္ပုရိသ်သမာသ်
တည်း။ ။ကာယဿ ပုဗ္ဗံ ပုရိမော ကာယော ပုဗ္ဗကာယော။ ဧဝံ ပစ္ဆိမ
ကာယော။ အယံ ဥတ္တရပဒဿ ပုဗ္ဗနိပါတဘာဝေန ဝုတ္တော ဒုရောဇာနဂ္ဂေါ
နာမ။သဒ္ဓနီတိ။ ။တဒနုပရောဓေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ ယထာဘိဓာနံ တပ္ပုရိသေ
ကွမိ အစ္စန္ဒာဒိသု အမာဒိဝိဘတုန္တိ ပရံ သမ္ဘဝတိ။ ။ရူပသိဒ္ဓိ၊

သင်္ဂြိုဟ်ဒ္ဓိကာ၌ကား ‘ဒက္ခိဏာရဟေသု အဂ္ဂတ္တာ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော’ဟု
နိဒ္ဒါရဏတ္ထသမာသ်ကို ပြသည်။ နိဒ္ဒါရဏနှင့် သမာသ် မဖြစ်သင့်ကြောင်းကို
အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီ။

ပူဇာဝိသေသဉ္စ အရဟတိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊

ယင်းပူဇော်အသုံးကိုခံထိုက်သည်အဖြစ်ကိုပြီးစေလိုရကား တေနေဝ
စသည်မိန့်။

စ၊ကားသမတ္တနံ၊ စသဂ္ဂံ၊၏၊ ပေး၊

စကြဝတေးမင်းအား အဝိညာဏကဖြစ်သော စကြာရတနာ ဖြစ်လ
သော်ထိုစကြဝတေးမင်း၌သာလောကသည်ပူဇော်အသုံးကိုပြု၏။တပါး၌
ပူဇော်အသုံးတို့သည် ပြတ်ကုန်၏။ သဗ္ဗညုဘုရား ပွင့်တော်မူသော်ကား
ဆိုဘွယ်အကြောင်းအဘယ်ရှိအံ့နည်းဟုပြလိုရကား ဥပ္ပဇ္ဇေတထာဂတေ-
စသည်မိန့်။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိဝေဒ္ဓိကာ၊

ယေကေဝိ၊အလုံးစုံကုန်သော၊

‘ယံသဒ္ဓါ’ကား အနိယမဝါစက။ ‘ကိ’သဒ္ဓါ’လည်း အနိယမဝါစက။
စိ၊ကား နိပါတ်၊ထိုတွင် ‘ကိန္နိ’ကား အပ္ပကဝါစက။ ‘ယံကိန္နိ’ကား သကလ
ဝါစက။ ။ယံကိန္နိဘိ အနဝသေသမရိယာဒါနဝစနံ။ ။သမ္မော။

စိန္တောကာကောစ ကိသဒ္ဓေါ၊အပ္ပကတ္ထဿ ဝါစကော။

အာဒိဒ္ဓိ စေ ယကာရေန၊ယုတ္တော သကလဝါစကော။ ။သဒ္ဓါငယ်။

‘ယင်းကား ပုဒ်အများပင်ဖြစ်သော်လည်း စိ၊နိပါတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော
ကြောင့် တခုတည်းသော အနက်သာရှိသည်၊ထိုကြောင့်လည်း“တပုဒ်တည်း”
ဟုဆိုသင့်သည်။

အနေကေဝ သမာနေပိ၊ပဒမေကမိတု၊စူတေ။

ဆိန္တတ္တာ စိနိပါဘေန၊ တေသဉ္ဇေကတ္ထ ဘာဝတော။ ။၎င်း။

မဟေသက္ခာ၊ ကြီးသောတံရိုး အခြံအရံအကျော်အစော လက္ခဏာ
ရှိကုန်သော။ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

မဟေသက္ခောတိ မဟာတေဇော မဟာယသော လက္ခဏသမ္ပန္နော။ ။

သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ။ ။မဟာတေဇောတိ မဟာနုဘာဝေါ။ မဟာ
ယသောတိ မဟာပရိဝါရော ဝိပုလကိတ္တိဃောသောစ။ ။ယင်းဦးကာ။

ဝါ၊ ကြီးသောအစိုးရသည်၏ အဖြစ်အခြံအရံရှိကုန်သော။ ။အဓိပ္ပါ
ယတ္ထပင်။

မဟေသက္ခ တရောတိ ဣဿရိယပရိဝါရဝသေန မဟာယသတရော။ ။

သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌကထာ။ ။ယသ္မိံ ပန သော မဟေသက္ခဘာဝေါ အဓိပတေယျ
ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ ဣဿရိယပရိဝါရဝသေန မဟာယသ
တရောတိ ဝုတ္တံ။ ။ယင်းဦးကာ။

ဝါ၊ကောင်းစွာတည်သောကြီးသော အစိုးရ၏အဖြစ်ကြောင့် သူတပါး
တို့သည် ကြီးသောအစိုးရဟုပြောကြားအပ်ကုန်သော။ ။သဒ္ဓတ္ထ။

ဤသန္တတိ ဤသာ၊ မဟန္တော ဤသာ မဟေသ။ မဟေသတိ အက္ခာ
ယန္တတိ မဟေသက္ခာ-ပြု။ ။ဤသတိတိ ဤသော၊အဘိဘူတိအတ္ထော။မဟာ

ဤသော မဟေသော၊ သုပတိဋ္ဌိတမဟေသတာယ၊ ပန ပရေဟိ မဟေသောတိ
အက္ခာတဗ္ဗတာယ မဟေသက္ခော၊အဘိသယေန မဟေသက္ခောတိ မဟေသက္ခ
တရောတိ ဝစနတ္ထော။သီလက္ခန္ဓဦးကာ။ ။သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ “မဟာ
တေဇော မဟာယသော”အနက်ရှိသော “မဟေသက္ခ”လည်းဤနည်း။ ။

‘လက္ခဏသမ္ပန္န’အနက်ကား ဤသီယတိ ပသီယတိတိ ဤသော-ပြု။ ဝိဘူတိ
ရစေ။ ။ဤသ ဟိံသာဂတိဒဿနေသု၊ ဤသတိ ဤသော။သဒ္ဓနီတိ။ ။
မဟန္တော ဝါ ဤသော ဝိဘူတိ အဿတ္တိတိ မဟေသိ။ ။အဘိဓာန်ဦးကာ။

တထာဟိစသည်ကား ဒဋ္ဌိ၊ ယောဇနာ၊ ဖိဗ္ဗိ၊ ပ၊ ဒယောဝ၊ တို့သည်
၎င်း၊ ပူဇော်သုံး၊ ကုန်ပြီ၊ သမ္ပန္နံ၊ ၎င်း။ ပရိနိဗ္ဗုတံပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်လွန်တော်
မူပြီးသော်လည်း။

‘ပိသဒ္ဓါ’ကားသမ္ဘာဝနာ။ ယင်းဖြင့်သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ‘ဘဏ္ဍုးရှင်’
၌ကားဆိုဘွယ်မရှိဟု သမ္ဘာဝနာမူ။

ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဓိဿ-စသောစကားသည် အောက်၌ ဧကေကံ ဓမ္မက္ခန္ဓံ
ဧကေကရိဟာရေန ပူဇော်သောဝိ-ဟူသော ကောင်းနှင့် မညီရကား မသင့်
ဟူငြားအံ့။ သို့သော်လည်း ဘုရားရှင်ကိုပင် ရည်၍ ပြုအပ်သောကြောင့်
သင့်၏ဟူပေ။

သတ္ထာရံ ယေဝ ဥဒ္ဓိဿ ကတတ္တာ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းတို့ကိုဆောက်၍
ပူဇော်ခြင်းသည် ဘုရားရှင်၌ ချစ်ခြင်းဖြင့်သာဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ သဓာ
တုက-စသောစေတီတို့ဖြင့် တံဆာဆင်အပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဘုရား
ရှင်အားလည်း ပူဇော်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်သင့်၏ဟူပေ။

ဓမ္မက္ခန္ဓံ အာရန္တ ပဝတ္တာပိ ဝိဟာရ ကရဏပူဇာ ဘဂဝတိ ပေမေနေဝ
ပဝတ္တတ္တာ သဓာတုကာဒိ စေတိယပဋိမဏ္ဍိတတ္တာစ ဘဂဝတောစ ပူဇာတိ။
ဝိမတိ။

အညေသံ၊ မဟောသက္ခဖြစ်သောနတ်လူတို့၏ပူဇော်ခြင်း အသုံးမှတစ်ပါး
ကုန်သော၊ ပူဇာဝိသေသာနံ၊ အမဟောသက္ခဖြစ်သောနတ်လူတို့ ပြုအပ်သော
မထူးမြတ်လွန်းသောပူဇော်အသုံးတို့ကို၊ အရဟဏာဝေ၊ ခံတော်မူထိုက်
သည်၏အဖြစ်၌၊ ထည့်၊ ဝါဒေါ၊ စကားသည်။ ကောပန၊ အဘယ်မည်သော
စကားနည်း။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိခင်ဦးကာ။

‘ကိ’သဒ္ဓါ’ကား နိဗ္ဗာအနက်။ စကားမဟုတ်ဆိုရန်မရှိဟူလို။

ပူဇာဝိသေသံ သဟ ပစ္စယေဟိ၊

ယသ္မာ အယံ အရဟတိ လောကနာထော။

အတ္ထာနုရူပံ အရဟန္တိ လောကေ။

တသ္မာ ဇိနော အရဟတိ နာမမေတံ။ ။

ယင်း၌ သင်္ဂဟဂါထာ။

ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါ၏ အကျယ်ကို ပြလိုရကား ယထာ-
စသည်မိန့်။

ပဏ္ဍိတမာနိနော၊ မိဒိကုယံကို မိမိသည်ပင် ငါပညာရှိဟုမှတ်ထင် ကုန်သော၊ ဗာလော၊တို့သည်။

‘ပဏ္ဍိတမာနိနော’ဖြင့် ဗာလမာနိဗာလ။ ‘ပဏ္ဍိတမာနိဗာလ’ နှစ်ယောက် တွင်နောက်ဗာလကိုပြသည်။ယင်းကား ‘ဗာလ’အစစ်တည်း။

•ယော ဗာလော မညတိ ဗာလံ၊ပဏ္ဍိတောဝါပိ တေနသော။
ဗာလောဝ ပဏ္ဍိတမာနိ၊သဝေ ဗာလောတိ ဝုစ္စတိ။ ။ဓမ္မပဒ။

အသိလောကဘယောန၊ အကျော်အစောမရှိသည်၏အဖြစ်မှ ကြောက် သောကြောင့်။ ။သဒ္ဓတ္ထ။

နတ္ထိ သိလောကော အဿာတိ အသိလောကော-ပြု။ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန။
ဝါ၊ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှကြောက်သောကြောင့်။အဓိပ္ပါရတ္ထ၊ သာရတ္ထ၊
သောဝဂါ၊ သည်။ ကဒါမိ၊ တရံတဆစ်ချ။ နကရောတိ၊ ပြုတော် မမူတတ်။

ပါပ၏ အကြောင်းတို့ကို ‘ဗောဓိမဏ္ဍိုင်’၌ ကောင်းစွာ ပယ်အပ်ပြီးသော ကြောင့် ဟူလို။ ။၎င်း။

ယသ္မာ နတ္ထိ ရဟောနာမ၊ပါပကမ္မေသိ တာဒိနော။
ရဟာဘာဝေန တေနသ၊အရဟံ ဣတိ ဝိသုတော။ ။
ယင်း၌ သင်္ဂဟဂါထာ။

ယခုအခါ ယူသွယ်ခြင်း အကျိုးငှါ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အလုံးစုံကို ပင် ဂါထာသီကုံး၍ပြအံ့သောငှါ ဟောတိစေတ္တ-စသည်၌နို့။

က္ကေပဒေသေ၊ဤအရဟံပုဒ်ကိုအကျယ်ပြသောအရာ၌၊အာရုကတ္တာ၊ပ။
ဝုစ္စာတိ၊ဟူ၍။ ဝါ၊သော၊သင်္ဂဟဂါထာ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ယောအနာ၊
သောမနိ၊ကို၊အာရုကတ္တာစ၊၎င်း၊ ကိလေသာရိနံ၊တို့ကို။

ယင်း၌ ‘ဆန်းဂိုဏ်း’အလိုငှါ နိဂ္ဂဟိတ်ကျေသည်။ ‘ပစ္စယာဒိနစာရဟော’၌ လည်း နည်းတူနိဂ္ဂဟိတ်ကျေသည်။ ။ဋီကာ။

ဟတတ္တာစ၊ ၎င်း။ သောမနိ၊ သည်။ ယေန၊ ကြောင့်။ ဟတသံသာရ စက္ကာရော ၏။ တေနစ၊ ကြောင့်၎င်း။ ပစ္စယာဒိနံ၊ တို့ကို။ အရဟော၊၏။ တေနစ၊ကြောင့်၎င်း။ ရဟော၊၌။ ပါပံ၊တို့ကို။ နကရောတိ၊တတ်။ တေနစ၊ကြောင့်၎င်း။ အရဟံ၊ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊၏။ သဗ္ဗနံ။

တနည်းလည်း အရဟံသဒ္ဓါ၏အနက်ကို-

သမ္မာနပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ယေနိဟိနာ သယာနရာ။
 အာရကာ တေဟိ ဘဂဝါ၊ဗုရေ တေနာရဟံ မတော—ဟူ၍၎င်း။
 ယေ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊သုပဏီတာမိမုတ္တိကာ။
 အာရကာ ဘေဟိ အာသန္ဓေ၊တေနာပိ အရဟံ ဇိနော—ဟူ၍၎င်း။
 ပါပဓမ္မာ ရဟာနာမ၊သာရူဟိ ရဟိတဗ္ဗတော။
 တေသံ သုဠု ပဟိနတ္တာ၊ဘဂဝါ အရဟံ မတော—ဟူ၍၎င်း။
 ယေ သန္တိကတသဒ္ဓမ္မာ၊အရိယာ သုဒ္ဓဂေါစရာ၊
 န တေဟိ ရဟိတော ဟောတိ၊နာထော တေနာရဟံ မတော—ဟူ၍၎င်း။
 ရဟောဝါဂမနံ ယဿ၊သံသာရေ နတ္ထိ သဗ္ဗဒဿ။
 ပဟိနဇာတိမရဏော၊အရဟံ သုဂတော မတော—ဟူ၍၎င်း။
 ဂုဏေဟိ သဒိသော နတ္ထိ၊ယဿ လောကေ သဒေဝကေ။
 တဿ ပသံသိယတ္တာပိ၊အရဟံ ဒွိပဒုတ္တမော—ဟူ၍၎င်း သိအပ်၏။ ။
 သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂိကာ။ ။အကျယ်ကိုယင်းဦးကာတို့မှာ။
 အာရကာ မန္တဗုဒ္ဓိနံ၊အာရကာဝ ဝိဇာနတံ။
 ရဟာနံ သုပဟိနတ္တာ၊ဝိဇ္ဇနမရဟေယျတော။
 ဘဝေသုစ ရဟာဘာဝါ၊ပါသံသာ အရဟံ ဇိနော။ ။
 သဗ္ဗသင်္ဂဟဂါထာ။ ။၎င်း။

ယခုအခါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို ဝေဘန်၍ ပြုလိုရကား သမ္မာ
 သာမဉ္ဇ-ဝသည်၌။ ။သာရတ္ထ၊

သမ္မာဝ၊မဖေါက်မပြန်သာသျှင်၊ သာမဉ္ဇ၊ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်၊

‘သမ္မာ’ကား အဝိပရိတတ္ထဒုတိယန္တ၊နိပါတ်။ ။‘သာမံ’ကား သဟမတ္တ
 ပဌမန္တ၊နိပါတ်။ ။စ၊ကား အဝဓာရဏတ္ထ၊၎င်း၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂိကာ။ ။သမ္မာတိ
 အဝိပရိတတ္ထဝါစကော ဒုတိယန္တနိပါတော။ သာမန္တိ သန္တ၊ပသဂ္ဂဿ အတ္တ
 ဒီပကော ပဌမန္တနိပါတော။ဇောနု။ ။စသဒ္ဓေါ အဝဓာရဏတ္ထော။ သာမံ
 ဧဝါတိ အတ္ထော။၎င်း။ ။‘သာမံ’ကား ပဌမာအနက်၌ တဖီယာဧကဝစနန္တ
 နိပါတ်လည်းဟူ၏။၎င်း။ ။အဝဓာရဏ၊အနက်ရှိသော စ၊သဒ္ဓါကိုနှစ်ပုဒ်လုံး
 မှာယှဉ်၊ထိုတွင် သမ္မာ၊နောင် ဧဝံဖြင့် ‘ဝိပရိတာဝဓောမ’ကိုကန့်။သာမံ၊နောင်
 ဧဝံဖြင့် ‘အပရနေယျ’ကိုကန့်။ ။သမ္မာသဒ္ဓေန သဗ္ဗညုတ ဉာဏဿ ဂဟိ
 တတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နိဝတ္တေတိ။ သံသဒ္ဓေန အရဟတ္တဂ္ဂေဘူတဿ သယမ္ပ။
 ဉာဏဿ ဂဟိတတ္တာ သာဝကာဒယော နိဝတ္တေတိ—ဟူသောသမ္မေပဝဏ္ဏနာ
 နှင့်အညီ။ ။ထို၌ ‘ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နိဝတ္တေတိ’ဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရားသာ အဝိပရိတာ
 ဝဓောမ၊ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကား ‘အဝိပရိတာဝဓောမ’မဟုတ်ဟုပြသည်။ ‘သာဝကာ

ဒယော နိဝတ္တေတိ'ဖြင့် သဗ္ဗညုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကား အပရနေယျ။ သာဝက၊ စသည်တို့ကား “အပရနေယျ” မဟုတ်ဟုပြသည်။

‘အဗေဂ္ဂုသာရ’ကား န ကေဝလံ သာမံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အထခေါ သမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ စ ဟောတိ။ န ကေဝလံ သမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အထခေါ သာမံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ စ ဟောတိတိ သဒ္ဓိဏ္ဏေတိ—ဟု ‘သဒ္ဓိဏ္ဏနတ္ထ’ ဟူ၏။

ဇိကာဝဆရာတို့ပင် အပရနေသျှော ဟုတွာဟု ဝေဇလဘိ ပြဿာ ကြောင့်၎င်း၊ ယင်းသို့သော သဒ္ဓိဏ္ဏနအနက်သည် ဘုရား၌မဖြစ်သင့်သော ကြောင့်၎င်း၊ သင့်အံ့သို့မထင်။

သံသမောခာနသင်္ခေပ၊ သမန္တေက္ကေစ ပူဇာယံ။
သမာဘုသေ သဟပ္ပတ္ထေ၊ သဒ္ဓိံဘိပုခတ္ထေသု။ ။

ဝိခာနေ သင်္ဂဟေစေဝ၊ ပဘဝေ ဓနသာမေစ၊

ပုနုပ္ပန္နကြိယာဒိသု-ဟူသည်တွင် ဤ၌ ‘သံသဒ္ဓိ’ကား ‘သယမတ္တ’ဟု ပြခြင်းငှါ ‘သာမံ’မိန့်၊ ပုကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိင်္ဂဋ္ဌိကာ၊

သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အသုံးရုံသော ဧညယုတရားတို့ကို။

ဗုဒ္ဓ၊ ဓာတ်သည် သကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၍ ကံ၊ ထည့်သင့်သော်လည်း ‘သာမည ဧဝံဒနာ ဝိသေသေ အဝတိဋ္ဌတိ’ဟူရကား အစိတ်အစိတ်ကို ကံ၊ ထည့်သင့် သည်မဟုတ်လော့။ အဘယ်ကြောင့် ဤ၌ ‘သဗ္ဗဓမ္မာနံ’ဟူသော ကံ၊ အထူးကို ရအပ်သနည်းဟူမူ၊ ‘ပဒေသဿ ဂဟဏေ အသဘိ ဂဟေတဗ္ဗဿ နိပ္ပဒေသ တာဝ ဝိညာဿတိ’ဟူရကား ‘ဒက္ခိဏေန ဒဒါတိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ အစိတ်ကို ယူခြင်း မရှိသော် ယူအပ်သော အနက်၏ အလုံးစုံ အဖြစ်ကိုသာ သိရသော ကြောင့် “သဗ္ဗဓမ္မာနံ” ဟူသော ကံ၊ အထူးကို ရအပ်၏ဟူပေ၊ ၎င်း။ ။ သကမ္မက ဓာတုတော ကမ္မနိ တပစ္စယော—ဟူရကား အဘယ်ကြောင့် ကတ္တားအနက်၌ ‘ဗုဒ္ဓသဒ္ဓိ’ပြီးနိုင်အံ့နည်း ဟူငြားအံ့၊ ကံ၊ ကို ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသောကြောင့် ကတ္တား၌ပင် ကံ၊ ဟူသောအနက်အထူးကို ခြင်းမရှိသောကြောင့် ဗုဒ္ဓသဒ္ဓိ ပြီး ခြင်းကို သိအပ်၏ဟူပေ။ ၎င်း ။

ဗုဒ္ဓသဒ္ဓိ ပန အညတ္တ မဟုစာ ပပဉ္စယန္တိ သကမ္မကဓာတုတော ကမ္မနိတပစ္စ ယော ဟောတိတိ။ ဗုဒ္ဓ ပန ဗုဒ္ဓဂမာဒိတ္ထေ ကတ္တနိတိ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓဇ္ဇေဟသ္မာ ကတ္တရိ တပစ္စယော လန္တကောတိ နဝိစာနံ။ ။ ညာယံ။

‘သဗ္ဗာ သာမည ဗုဒ္ဓတ္တာ သမ္ဗုဒ္ဓသမ္ဗုဒ္ဓေါ’ ဟူသော ဤ၌ သဒ္ဓိအားဖြင့် ရသော်၏။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ ကံကား ဗုဒ္ဓနုကြိယာ စသည် ‘ဝိသယ’ဖြစ်သော ကံနှင့် မကင်းသင့်သောကြောင့် အနက်အားဖြင့် ရသော်သည်ကိုယူ၍ ရှိသည်။ ။ ဇိကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိင်္ဂဋ္ဌိကာ။

တထာဟိကား ဒဠိ။ ဝါ-ဝိတ္ထာရ၊ သဗ္ဗဓမ္မေဟု သာမန်ဆိုအပ်သော ဗုဒ္ဓါနုကြိယာ၏ ဝိသယဖြစ်သော ကံကိစ္ဆေခြမ်းဝေဘန်၍ ပြခြင်းငှါ အဘိညေဃေ ဓမ္မ-စသည်မိန့်။ ၊၎င်း။

အဘိညေဃေ၊ အနိစ္စအစရှိသောအားဖြင့်၎င်း၊ လက္ခဏာ အစရှိသော အားဖြင့်၎င်း ထူးသောလောကီ၊ လောကုတ္တရာဥာဏ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ အဘိညေဃေတော၊ ထူးသောလောကီ၊ လောကုတ္တရာဥာဏ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန၊ ဗုဒ္ဓ၏ သိတော်မူပြီ။

‘ပုဗ္ဗဘာဂ’၌ ‘ဝိပဿနာပညာ’ စသည်ဖြင့် ‘အဓိဂမက္ခဏ’၌ မဂ်ပညာ ဖြင့် နောက်အဘို့၌ သဗ္ဗညုတညာဏ်စသည်တို့ဖြင့် သိတော်မူပြီဟူလို။ ၎င်း။ ။ နောက်၌လည်း ဤနည်းပင်။ ၎င်း။

ပရိညေဃေ၊ အနိစ္စ-စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ နက္ခသစ္စာတရားတို့ကို။ ပရိညေဃေတော ဗုဒ္ဓေါ-သမ္ဗုဒ္ဓံ။ ၊ (နောက်၌လည်းဤနည်း)၊ ပဟာကဗ္ဗေ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ သမုဒယသစ္စာတရားတို့ကို။ သန္တိကာတဗ္ဗေ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ နိရောဓသစ္စာတရားတို့ကို။

ဤ၌ ‘သန္တိကာတဗ္ဗ’ကား နိဗ္ဗာန်တခုတည်းဖြစ်လျက် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် စသော ပရိယာယ်အားဖြင့် ပြီးသောအပြားအထူ ကိုခွဲ၍ ဗဟုဝစ် သက်သည်။ ၎င်း။ ။ ဝါ၊ ဤ အဘိညေဃေ စသော ပဋိကား သစ္စာလေးပါးတို့၏လည်း ဥဒ္ဓေသ၊ ထိုကြောင့် ‘စက္ခုဒုက္ခသစ္စံ’စသည်ကိုမိန့်တုံ။ ။ ဥဒ္ဓေသကိုလည်း ဆုံးဖြတ်အပ်သော အနက်ကိုပိုင်းခြားခြင်းမရှိသော ဓမ္မ၏အစွမ်းဖြင့် ပြုအပ်၏။ ဥဒ္ဓေသဖြင့်ကား အကုဉ်းသရုပ်ပြအပ်သော ဓမ္မတို့၏ရှိသည်အဖြစ်မျှကိုသာ ဆိုအပ်၏။ အပိုင်းအခြားကိုမဟုတ် ထိုကြောင့် ‘အဗ္ဗယာ ဓမ္မာ၊ အသင်္ခတာ ဓမ္မာ’ စသည်ကဲ့သို့ ‘အပရိစ္ဆေဒ’ဖြစ်သော ဗဟုဝစ်ဖြင့်ဆိုသည်။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ-သန္တိကာတဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို၊ ၎င်း။

သန္တိကာတဗ္ဗေဖြင့် ‘ဖိုလ်ဝိမုတ္တိ’တို့ကိုလည်းယူသည်။ နိဗ္ဗာန်ကိုသာမဟုတ်။ ထိုကြောင့် ဗဟုဝစ်ဖြင့် ညွှန်းသည်ဟူလို။

ဘာဝတဗ္ဗေ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ စွန့်မက်ဘရားတို့ကို။

ဝေဉ္စ ဟာဝေတဗ္ဗေတိတ္ထေ ဈာနသမ္ပိ ဂဟဏံ ဒဠဗ္ဗံ။ ၎င်း။

ဆိုအပ်ပြီးသော စကား၏ သာဓကကို ပြလိုရကား ‘တေနေဝစာဟ’
စသည်နှင့်၊ စသစ္စ၊၏၊ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘဂဝါ၊ သည်၊
မဇ္ဈိမနိကာယေ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသေ သေလသုတ္တေ၊၌၊ ဟုထည့်သမ္ပန်၊ ဗြဟ္မာ
ယုသုတ်သည်းပါရကား ဗြဟ္မာယုသုတ္တေဟုသော်လည်းထည့်။

ဗြာဟ္မဏ၊သေလပုဏ္ဏား၊ ဝါ၊ဗြဟ္မာယုပုဏ္ဏား၊ မေမယာ၊သည်၊ အ
ဘိညေယျံ၊ထူးသောဥာဏ်ဖြင့်သိအပ်သောဒုက္ခသစ္စာကို။ အဘိညာတံ၊ပြီ။
ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ၊ ပွားစေအပ်သောမဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း။ ဘာဝိတံ၊ ပြီ။ သန္တိ
ကာတဗ္ဗဉ္စ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သောနိရောဓသစ္စာကိုသည်း။ သန္တိကတံ၊
ပြီ။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ပယ်အပ်သောသမုဒယသစ္စာကို၊ ပဟိနံ၊ပြီ။

‘အဘိညေယျံ’ ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ‘ဘာဝေတဗ္ဗံ’ဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကို၊စသဒ္ဓါ
ကား အရတ္တသမုစ္စယတ္ထံ၊ ယင်းဖြင့် ‘သန္တိကာတဗ္ဗံ’ကိုသည်း။ ပဟာတဗ္ဗံဖြင့်
‘သမုဒယသစ္စာ’ကိုဆိုသည်။ ၊၎င်း။

ဝါ-အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဥာဏ်ဖြင့်သိအပ်သောဒုက္ခသစ္စာ၊ နိရောဓ
သစ္စာကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ၊ကိုလည်း။

စ၊သဒ္ဓါကား ရတ္တသမုစ္စယတ္ထံ။ အဘိညေယျံ-ဖြင့် ‘ဘာဝေတဗ္ဗံပဟာတဗ္ဗ
ဓမ္မ’တို့မှ ကြွင်းသော ‘ပရိညေယျ သန္တိကာတဗ္ဗဓမ္မ’တို့ကို ‘ပါဒိသေသ’နည်း
အားဖြင့်ပြသည်။ ။သာရတ္ထ။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓေါသိ၌ သစ္စာမှလွတ်သော ဂေယျတရား မရှိရကား
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။’စတ္တာရိ၊ ကုန်သော၊ သစ္စာနိ၊တို့ကို၊ မေမယာ၊ သည်။
ဗုဒ္ဓါနိ၊သိအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ကြောင့်၊ သဗ္ဗိ၊သော၊ ဂေယျံ၊ကို၊ ဗုဒ္ဓေါ၊
သိတော်မူတတ်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည်၊ အသ္မိ၊၏၊ သမ္ပန်၊ ၎င်း။ ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိကာ။

ဝါ-အဘိညေယျံ၊ထူးသောဥာဏ်ဖြင့်သိအပ်သောတရားကို၊အဘိညာ
တံ၊ပြီ။

ယင်းဖြင့် ဂေယျသာမာန်ကိုပြသည်။

ယင်းသရုပ်ကိုပြအံ့သောဌာ၊ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ ဘာဝိတံ-စသည်နှင့်၊
ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ၊ကိုသည်း။ ပဟာတဗ္ဗဉ္စ၊ကိုလည်း။

• ပဟာတဗ္ဗံ၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ-ဖြစ်သော ‘သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ’ ဟူသော
အကြောင်းတို့ကိုယူခြင်းဖြင့်လျှင် ထို၏ အကျိုးဖြစ်သော ‘ဒုက္ခသစ္စာ၊ နိရောဓ
သစ္စာ’တို့ကိုလည်း ယူခြင်းပြီးသောကြောင့် ‘‘ပရိညာတဗ္ဗဉ္စ ပရိညာတံ သန္တိ

ကာတဗ္ဗံ သန္တိကတံ” ဟူသော အနက်ကို ဤသို့ သပြီဟ်အပ်သည်။ ထိုကြောင့် ‘တသ္မာ ဗုဒ္ဓေ’သို့ မိန့်တော်မူသည်။ အနက်ကိုရှေးနည်းသမ္ပန်။ ဝိမတိ။

ဝါ-ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ မေမယာ၊ သည်၊ အဘိညေယျဉ္စ၊ ထူးသောဥာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိကိုလည်း၊ ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ၊ ပွားစေအပ်သောမဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း၊ ပဟာတဗ္ဗဉ္စ၊ ပယ်အပ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ အဟံ၊ သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ သိအပ်သိထိုက်သော စတုသစ္စဘာဝနာဟူသောမဂ်၊ ဝိမုတ္တိဟူသော ဖိုလ်ကိုသိတတ်သောသဗ္ဗညုဘုရားသည်၊ ဟုတွင်၊ ဤ၊ ဇာတော၊ သည်၊ အသ္မိ၊ ဤ၊ သမ္ပန်၊ ခေါ်မပဏ္ဏာသ-သေလသုတ်အဋ္ဌကထာ။

ယင်းဂါထာ၌ ‘အဘိညေယျ’ ကား ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ၊ ‘ဘာဝေတဗ္ဗ’ ကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ‘ပဟာတဗ္ဗ’ ကား သမုဒယသစ္စာအကြောင်းကို ဆိုသဖြင့် အကျိုးပြီးသောကြောင့် ထိုမဂ္ဂ၊ သမုဒယသစ္စာတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော ‘နိရောဓသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ’တို့ကိုလည်း ဆိုအပ်ကုန်သည်။ ဤသို့ယူသော် ‘သန္တိကာတဗ္ဗ’ သန္တိကတံ၊ ပရိညာတဗ္ဗ’ ပရိညာတံ’ဟူသော နှစ်ပါးကို ဤသို့ သပြီဟ်အပ်သည်။ ထိုကြောင့် စတုသစ္စ ဘာဝနာ-ဟူသော ‘မဂ်’ကို၎င်း ဝိမုတ္တိ-ဟူသော ‘ဖိုလ်’ကို၎င်း ပြတော်မူ၍ “သေလပုဏ္ဏား” ငါဘုရားသည် သိအပ် သိထိုက်သော ‘စတုသစ္စဘာဝနာ’ဟူသောမဂ်၊ ‘ဝိမုတ္တိ’ဟူသော ဖိုလ်ကိုသိ၍ ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်သည်ဟု သင့်သောအကြောင်းဖြင့် ‘ဗုဒ္ဓဘာဝ’ကို ပြီးစေတော်မူသည်။

အဘိညေယျန္တိ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိစ။ ဘာဝေတဗ္ဗ’ မဂ္ဂသစ္စ’။ ပဟာတဗ္ဗ’ သမုဒယသစ္စ’။ ဟေတုဝစနေန ပန ဖလသိဒ္ဓိတော တေသံ ဖလာနိ နိရောဓသစ္စ ဒုက္ခသစ္စာနိပိ ဝုတ္တာနေဝဟောန္တိ၊ ဧဝံ သန္တိကာတဗ္ဗ’ သန္တိကတံ၊ ပရိညာတဗ္ဗ’ ပရိညာတန္တိ ဣဒမေတ္ထ သင်္ဂဟိတမေဝါတိ စတုသစ္စဘာဝနံ ဖလဉ္စ ဝိမုတ္တိ’ ဒသေန္တော ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗ’ ဗုဇ္ဈိတွာ ဗုဒ္ဓေ’ ဇာတောသ္မိပိ ယုတ္တဟေတုနာ ဗုဒ္ဓဘာဝံ သာဓေတိ။ ။ ၎င်း။

ဤသို့သစ္စာ၏အစွမ်းဖြင့် သာမန်အားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ခွဲ၍ အာရုံတို့နှင့် တကွ နှိုင်းနှိုင်းဖြစ်သော ဘုရားတို့ဖြင့်၎င်း ခန္ဓာစသည်တို့ဖြင့်၎င်း သစ္စာ၏အစွမ်းဖြင့်လျှင် ခွဲခြမ်းဝေစာန်၍ ပြခြင်းငှါ အပ်စ-စသည်မရှိ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိုကာ၊

အပိစအပရောနယော့ကို၊ ဧဝံ၊ သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤ၊ သမ္ပန်၊

အပိစာတိ အပရော နယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ ဇနိမဉ္ဇူ။

ဝါ-အပိစာတိ မညံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုတွယ်စကားတပါးအဘယ်နည်း။ သမ္ပန်၊

အပိစာတိ ကိမညံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ။ သံပျင်။

အပိစ အပရော နယော မယာ ဂစ္ဆတေ၊ ဟုလည်း ဆရာတို့သမ္ပန္တ
ကြ၏။

ဝါသဒ္ဓါ၊ အထဝါသဒ္ဓါ-နှင့် ဆိုသော် ရှေးဝိကပ်နှင့် နောက်ဝိကပ်သည် အ
ကြောင်းသည်၎င်း၊ အကျိုးသည်၎င်း တူသည်ဖြစ်ရကား ရှေးနည်းကို မစွန့်မူ၍
တစိတ်ကိုမှီသည်။ 'အပိစသဒ္ဓါ' နှင့်ဆိုသော်ကား ရှေးနည်းကိုစွန့်၍ တစိတ်ကိုမျှ
မှီဟူ၏။

ဝါ၊ အထဝါတိ ဝုတ္တေ ပုဗ္ဗနယာဝလမ္ပကော နယောဝ ဂမ္မတေ။ အပိစာတိ
ဝုတ္တေ ပုဗ္ဗနယပရိစ္စာဂေါ နယောဝ ဂမ္မတေ။ မဏိဒိပ။ ။ ယင်းနှစ်ပါးလုံးပင်
အချို့ အရာ၌သင့်၊ အချို့ အရာ၌မသင့်သောကြောင့် ယေဘုယျသာ။

တဒုဘယံပိ ကတ္တစိယေဝ ယုဇ္ဇတိ၊ န သဗ္ဗတ္ထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ ၎င်း။

ဝါ-အထဝါတိ ဝိကဗ္ဗေါ၊ ဝုတ္တော ပုဗ္ဗာဝလမ္ပကော။
ပရိစ္စာဂေပိ ဘာသန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ နယကောဝိဒါ။ ။

အပိစ အပရော ဒွေစ၊ ဝုတ္တာ တေနာဝလမ္ပကော။
နာနတ္ထံ ဝိကပ္ပတ္တာစ၊ ဇာနိတဗ္ဗာ သုမိမတာ။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

ဤ၌ ရှေးနည်းကိုမစွန့်။ အကျဉ်းအကျယ်မျှသာထူးသည်။ ။ သာရတ္ထဒိပနီ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာတို့အနုသန္ဓေကိုထောက်။

တဏှာသည် စက္ခုဟူသောဒုက္ခသစ္စာကို အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်စေအံ့
နည်း။ ကံသာဖြစ်စေသည်မဟုတ်လော၊ ဖုန်ကြောင့် တဿ မူလကာရဏာ
ဘာဝေန-မိန့်။

တဏှာသည် ကံဆန်းကြယ်သောအဖြစ်၏ အကြောင်းအဖြစ်ကြောင့်
၎င်း၊ ကံ၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း ဒုက္ခဆန်း
ကြယ်သည်အဖြစ်၏ ပြဋ္ဌာန်းသော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ဟူလို။ ။
သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော အာရုံကိုတောင့်တသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်
ခြင်းကြောင့် တဏှာသည် ဒုက္ခဆန်းကြယ်သည်အဖြစ်၏ ပြဋ္ဌာန်းသောအ
ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ဟူလို။

ဝိစိတ္တဝိသယပတ္တနာကာပေဝတ္တိယာ တဏှာဒုက္ခဝိစိတ္တတာယ ပဓာနကာရ
ဏန္တိ။ ။ ပီမတိ။

တဿစက္ခုနောစွ၊ မူလကာရဏဘာဝေန၊ အရင်းဖြစ်သောအကြောင်း
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဝါ၊ ပြဋ္ဌာန်းသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊
အဓိပ္ပါယတ္ထ။

တဏှာသည် အဘယ်ကြောင့် စက္ခု၏မူလအကြောင်းဖြစ်သနည်း၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်အကြောင်းတပါးတို့ရှိကုန်သည်မဟုတ်လောဟူသြားအံ့။ သို့သော်လည်း တဏှာသည် ယင်း ‘အဝိဇ္ဇာ’ စသည်တို့၏လည်း ‘မူလ’ အကြောင်းတို့ကြောင့် စက္ခု၏မူလအကြောင်းဖြစ်သည်ဟူပေ။

သန္တေသုပိ ၊ အဝိဇ္ဇာဒီသု အညေသု ကာရဏေသု တေသမ္ဘိ မုယဘူဟ ကာရဏဘာဝေန။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

၀၁။ ကံသည် စက္ခု၏ တဏှာသည် ကံ၏ဇနကအကြောင်း၊ ထိုကြောင့် ဇနကဖြစ်သောမူလအကြောင်းဖြစ်သည်ဟူပေ။

ကမ္မဉ္စ စက္ခုဿ ဇနကကာရဏံ ကမ္မဿ တဏှာ၊ တဿှာ မူလကာရဏံ ဟောတိ ဇနကံ။ ။ ဝဇီရ။

တံသမုဋ္ဌာပိကာ၊ ထိုစက္ခုကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ ပုရိမဘဏှာ၊ ချေးဘဝဋ္ဌိပြီးသောတဏှာသည်၊

ပုရေ ဘဝေ သိဒ္ဓါ ပုရိမာ။ ပုရိမာစ သာ တဏှာစာတိ ပုရိမဘဏှာ-ပြု။ ။ ဋီကာ။

ဥဘိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော စက္ခု၊ စက္ခုသမုဒယဘိဇ္ဇာ၊ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သည်။

အပ္ပဝတ္တနံ အပ္ပပတ္တိ၊ အပ္ပဝတ္တိယာ နိမိတ္တံ အပ္ပဝတ္တိ-ပြု။ ။ နိမိတ္တပုဒ်ကျေသည်။ ။ အပ္ပဝတ္တိဘိအပ္ပဝတ္တိ နိမိတ္တံ။ ။ ၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

၀၁-အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သည်၊

န ပဝတ္တန္တိ ဧတ္တာတိ အပ္ပဝတ္တိ-ပြု။ နိဗ္ဗာန်ကိုစွန့်၊ ယင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်။ ထိုကြောင့် ‘နိဗ္ဗာန်ကား’ ယင်းတို့ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဟု ဋီကာတို့၌ “အပ္ပဝတ္တိ နိမိတ္တံ” ဖွင့်သည်။ မဖြစ်ခြင်းအဘာဝမျှမဟုတ်ဟူလို။

နိရောပေဇာနနာ၊ မျက်မှောက်ပြုရှုသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအစွမ်းဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို သိကြောင်းဖြစ်သော။ ဧကေကပဒုန္နါရေနာပိ၊ တခုတခုသောအရာအတို့ကိုထုတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။

‘ပဒသဒ္ဓါ’ ကား ကောဠာသတ္ထ။ စက္ခု၊ စက္ခုသမုဒယ၊ စက္ခုနိရောဓ၊ စက္ခုနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ-ဟု ‘တစုတဘို့’ဟူလို။ ။ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ ‘အဝိ’ ကား သမ္ဘိဏ္ဍနတ္ထ။ ယင်းဖြင့် ‘ဒုက္ခသစ္စာ’ စသော သမန်အားဖြင့်သာ သိတော်မူသည် မဟုတ်၊ ‘ဧကေကပဒုန္န’ ရ’ အားဖြင့်လည်း သိတော်မူသည်ဟု ပြသည်။

န ဒုက္ခသစ္စာဒိသာမညတောဇဝါတိ အဓိပ္ပါယော။ ။ဝိမတိ။

ဇေတနဝနယေန၊ ဖြင့်သာလျှင်၊ ရူပါဒိနိ၊ ကုန်သော၊ ဆ၊ ကုန်သော၊ အာယတနာနိ၊ တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ါနိ ယောဇေတဗ္ဗာနိက၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ'ကို ဆောင်၍ ဤနည်း နောက်နောက်ဝါကျမှာလည်းသမ္မန်။ ဤအတူ 'ဇေတနဝနယေန'ကို လည်းသမ္မန်။ ယင်းကား အာဒိဒီပက၊ 'ယောဇေတဗ္ဗာနိ'ကား အန္တဒီပက။ ။ 'ဆတဏှာကာယာ'၌ "ဒုက္ခံ တေဘူမကံ ဝဇ္ဇံ၊ တဏှာ သမုဒယော ဘဝေ" ဟူရကား တဏှာကား သမုဒယသစ္စာ၊ ယင်းမှတပါးသော 'တေဘူမကဓမ္မ' ကား ဒုက္ခသစ္စာမဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် တဏှာကို ဒုက္ခသစ္စာ၌ သင်္ဂြိုဟ် အပ်သနည်းဟူငြားအံ့။ တဏှာ၏လည်း 'ပရိညေယျ'အဖြစ်ရှိသောကြောင့်၎င်း 'ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ'တို့အတွင်း ငင်သည် အဖြစ်ကြောင့်၎င်း 'သင်္ခါရဒုက္ခ' အဖြစ် ကြောင့်၎င်း ဒုက္ခသစ္စာ၌သင်္ဂြိုဟ်အပ်သည်ဟူပေ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။ ။ ဝါ-တဏှာ၏လည်း 'သင်္ခါရဒုက္ခ'၌ အကျွမ်းဝင်သည်အဖြစ်ဖြင့် 'ပရိညေယျ' အဖြစ်ကြောင့်သင်္ဂြိုဟ်အပ်သည်ဟူပေ။

တဏှာယပိ သင်္ခါရဒုက္ခပရိယာပန္နတာယပရိညေယျတ္တာ။ ။ဝိမတိ။

ဝါ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၌ အကျွမ်းဝင်သည် အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ယံပိန္တံ နုလဘတိ၊ တံပိ ဒုက္ခံဟုဟောထော်မူသောကြောင့်၎င်း၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်သည် ဟူပေ။

ရူပတဏှာဒယော ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓပရိယာပန္နတ္တာ ယံပိန္တံ နုလဘတိ၊ တံပိ ဒုက္ခန္တိဝစနတောစ။ ဝဇ္ဇိရ။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ တဏှာသည် 'ခန္ဓာ'၌အကျွမ်းဝင် သည်အဖြစ်ကြောင့်၎င်း သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဒုက္ခသစ္စာ အကြင် အတ္တဘော၌ ယင်းတဏှာဖြစ်၏။ ဟိုအတ္တဘောကို 'မူလကာရဏ'အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သော ပုရိမဘဝ၌ ပြီးသောတဏှာသည်ကား သမုဒယသစ္စာ ဤသို့ ယူ။ ။ ဒီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။

ကသိဏာနိ၊ ကသိုဏ်းလျှင်အာရုံရှိသောဈာန်တို့ကို။

'ကသိဏ'ကား ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို၎င်း 'တဒါရမ္မဏိကဈာန်' ကို၎င်း ဟောသည်။ ဤ၌ကား တဒါရမ္မဏိကဈာန်ကိုဟောသည်။

ကသိဏာလမ္ပဏကဈာနာနိ-၌။ ။ ဒီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။

ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်သောကသိုဏ်းတို့ကို။

ကေမိ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တပဋိဘာဂနိမိဒတ္တ သန္ဓာယေဝ ဝုတ္တန္တိဝဒန္တိ။ ဝဇ္ဇိရ။ ။ ယင်းကား မကောင်းဟုပယ်၏။ ဝံ နုသုန္တရံ။ ။ ၎င်း။

ဒွတ္တိံသာကာရာ၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ကောဠာသ ထိုသျှင် အာရုံ
ရှိသောဈာန်တို့ကို။ ဇိကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇိကာ။ ၊နဝ၊ ကုန်သော၊ ဘဝါ၊
တို့ကို။

ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဘဝ၊ သညီ၊ အသညီ၊ နေဝသညီနာသညီဘဝ၊ ကေစတုပဉ္စ
ဝေါကာရဘဝ-တို့ကို ‘နဝဘဝါ’ဟူသည်။ ။၎င်း။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော၊ ဈာနာနိ၊ အာရုံအထူးကိုမယူသောရှုပါဝစရဈာန်
တို့ကို။ ၊သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇိကာ။

ကသိုဏ်းစသော ‘အာရုံ’အထူးဖြင့် မမှတ်အပ်သောဈာန်ဟူလို။

ဝါ-ဈာနာနိ၊ ဝိပါကဈာန်တို့ကို။

ဝိပါကဈာနာနံ ဝါ ဧတံ ဂဟဏံ။ ။၎င်း။

ဝါ-ဈာနာနိ၊ အာရုံအထူးကိုမငဲ့မူ၍ သာမန်အားဖြင့် ဆိုအပ်သောဈာန်
တို့ကို။ ၊ဝိမတိ။

ဒသကသိဏာနိ-စသည်၌ အာရုံအထူးကိုငဲ့၍ ‘ဝိသေသ’ဆိုသည်။ ဤ၌ကား
သာမန်ဆိုသည်ဟူလို။ ‘ဝိပါကကြိယာ’တို့ကိုလည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ
အရာတိုင်းမှာ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ၎င်း။ ။ဤ၌ကား တဏှာသည် ကုသိုလ်ဓမ္မ
တို့၏ ‘ဥပနိဿယ’ဖြစ်သည်ကား သမုဠာပိက၊ ကြိယာဓမ္မတို့၏ကား အကြင်
အတ္တဘော၌ ယင်းကြိယာဓမ္မတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတ္တဘော၏ အကြောင်းဖြစ်
သည်ကား ‘သမုဠာပိက’ယူ။ ။ဇိကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇိကာ။

အနုလောမတော၌ ‘သင်္ခါရာ ဒုက္ခသစ္စ’၊ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယသစ္စ’၊ ဤသို့
အစဉ်ဖြင့် ယောဇနာလေ ဟူလို။ သာရတ္ထ။ ။ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခသစ္စ’၊ တံ
သမုဠာပိကာ ပုရိမတဏှာ။ အာသဝါ ဝါ သမုဒယသစ္စ’၊ ဤသို့ယောဇနာ
အပ်၏။ ‘သင်္ခါရ’စသည်တို့၌ကား ‘အဝိဇ္ဇာ’စသည်တို့ကိုပင် သမုဒယသစ္စာ
အဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာအပ်ကုန်၏။ ။ဝိမတိ။

အနုပုဋ္ဌေါ၊ ဗုဒ္ဓိဟဗ္ဗဓမ္မအား လျော်သောအားဖြင့် သိတော်မူပြီ။ ၊
သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇိကာ။

ဘေဒစသည်ကား လိဒ္ဓဂုဏ်။ တေဒ၊ ထို့ကြောင့်၊ ပေး။

အဘိညေယျဓမ္မေ အဘိညေယျတော-စသောသာမန်။ စက္ခု ဒုက္ခသစ္စ’၊
စသော ‘ဝိသေသ’ကိုပင်ရည်၍ ‘ဤသမ္မာ။ပ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ’ဟူသော ဝိပြုတ်
ပြဆိုခဲ့သည်ဟူလို။ ။ယင်းဝိပြုတ်ဖြင့် ‘ပရောပဒေသ’မှ ကင်းတော်မူသော
ဘုရားရှင်၏ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ‘ဥေယျဓမ္မ’အလုံးစုံကို သိ
ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ‘အလိုတော်’နှင့် စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ‘အနာဝရဏ’

ဥာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ရတော်မူခြင်းကိုပြသည်။ ၎င်း။ ။
အနာဝရဏဥာဏ်နှင့် သဗ္ဗညု တညာဏ်၏ ထူး၊ မထူးသည် အဖြစ်ကို၎င်း၊
သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ ‘သင်္ကံသဗ္ဗညု၊ ကမသဗ္ဗညု’ မဟုတ်သည်အဖြစ်ကို၎င်း၊
သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ ဣတိဂုတ်အဋ္ဌကထာများမှာရှု။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၏ အနက်ကိုပြလိုရကား ဝိဇ္ဇာဟိ ပန-စသည်မိန့်။
ဝိဇ္ဇာဟိစ၊ ရအပ်သောဓမ္မတို့၏ လက္ခဏာကို မဖောက်မပြန်ရတတ်
သောဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးတို့နှင့်၎င်း။

ဝိန္ဒိယံ ဝိန္ဒန္တိတိ ဝိဇ္ဇာယော-ပြု။ ။ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ဝိန္ဒိယဓမ္မာနံ
လက္ခဏံ သာမညလက္ခဏန္တ ဝိန္ဒတိတိ ဝိဇ္ဇာ။ ။နေတ္ထိဋီကာ။

ဝါ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တမောခန္ဓ-စသည်ကို ဖောက်ခွဲ
တတ်သော။ ပ။ ၎င်း။

ဝိဇ္ဇာ၊ သဒ္ဓါကား ‘ဝိဇ္ဇနဋ္ဌဝါစက အနိပ္ပန္နပါပိပဒိက’ ပုဒ်။ ဝါ-ဝိပုဗ္ဗဒလဓာတ်။
ဣပ္ပပစ္စည်း။ နိရုတ္တိနည်း။ ။အတ္တနော ဝါ ပဋိပက္ခဿ ဝိဇ္ဇနဋ္ဌေနဝိဇ္ဇာ၊ တမော
ခန္ဓာဒိကဿ ဒါလနဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ မိမိ၏အာရုံကို ထင်ရှားသည်ကိုပြုတတ်သော။ ပ။ ၎င်း။

ဝိဒိတံ ကရောတိတိ ဝိဇ္ဇာ-ပြု။ ‘ဝိဒိတုကရော’ ဟူလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့်
ဝိဇ္ဇာ-ဟူသည်။ ။၎င်း၊ ဝိမတိ။

စရဏောနစ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်း ဖြစ်သော သီလသံဝရ-စသော
ထရားတဆဲ့ငါးပါးနှင့်၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ။ ။သမ္ပန္နတ္တာ၊ တကွဖြစ်တော်
မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

သမ္ပန္နော တီသု သမ္ပုဏ္ဏေ၊ မရစရစ သမင်္ဂီနိ-ဟူသည်တွင် ဤ၌ သမင်္ဂီ
သမ္ပန္န။ ။သမ္ပန္နတ္တာတိ သမနာဂတတ္တာ။ ။ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ ပြည့်စုံတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊ မချိုသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

အဝိကသတ္တာတိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ယင်းဖြင့်
‘ဝိဇ္ဇာစ စရဏန္တ ဝိဇ္ဇာစရဏံ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏေန သမ္ပန္နော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော’
ကိုပြသည်။

တတ္ထတေသု ဝိဇ္ဇာစရဏသုစွဲ၊ နိဒ္ဓါရဏ၊ ယောဇနာ။ ။ဝိဇ္ဇာတိ
တ္ထေ၊ ဤ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဂုတ္တနယောနော၊ ဝေဒိတဗ္ဗာကဆောင်၍။
ဝါ-ပန္နရသဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာက ဆောင်၍သမ္ပန္နံ။

ဝိဇ္ဇာဘို့ကိုသုံးပါးတွင်၍သာ၌ပါးတွင်၍သာ မဟုတ်၊ နှစ်ချက်လုံးယူ
 သည်ကား သုတ်၌လာသည်အတိုင်းဟုပြလိုရကား တိသော-စသည်မိန့်၊
 တကြိမ်ထို့ အဗ္ဗဗ္ဗသုက္ကေစ္စ၊ ဇိကာ။ ၊ ဟိကား ဒဠိ။ ၊ မနော
 မယိဒ္ဓိယာစ၊ ကိုယ်တွင်း၌ ဖျာန်ပိတ်ဖြင့် ပြီးသော တပါးသောကိုယ်ဖြစ်
 ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တံခိုးနှင့်၎င်း၊

မနေန နိဗ္ဗတ္တံ မနောမယံ။ သရီရရစေ။ မနောမယသံ နိဗ္ဗတ္တိဝသေန ပက္ခော
 ဣဒ္ဓိ မနောမယိဒ္ဓိ။ ။ ဝါ-မနေန နိဗ္ဗတ္တိတာ မနောမယာ၊ ဣဒ္ဓိရစေ။ ။ မနော
 မယာ ဣဒ္ဓိ မနောမယိဒ္ဓိ-ပြု၊ 'ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံအဘိ
 နိဗ္ဗိနာတိ ရူပိ' မနောမယံ သမ္ပင်္ဂဗ္ဗင်္ဂအဟိနိဗ္ဗိယံ' ဟူသောနည်းဖြင့် လာသော
 ဣဒ္ဓိကိုယူ။ ၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ယင်းဦးကာ။ ။ ယင်းကား သရုပ်အားဖြင့် ဖျာန်သမ္ပ
 ယုတ်ပညာပင်တည်း။ သာ အတ္တတော ဖျာန်သမ္ပယုတ္တာ ပညာယေဝ။ ဝိမတိ။ ။
 ဆအဘိညာဉ် အာသဝက္ခယဉာဏ်နှင့်တကွ ဣဒ္ဓိဝေ-စသောအဘိညာဉ်ငါးပါး
 ကိုယူ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာ၌ပါးတို့ကို ထိုထိုသုတ်၌ အဘယ်သို့မူ၍ ယူသ
 နည်း၊ သုံးပါးကိုသာ ၌ပါးကိုသာယူတော့လောဟူမူ၊ ဝေနေယျဏှာသသ
 အားဖြင့်ယူသည်ဟူပေ။ ၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။ ၊ စရဏန္တိက္ခေန္တိ၊ ဝေဒိ
 တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏၊ သမ္ပန္နိ။ ။ သတ္တ၊ ကုန်သော၊ သဒ္ဓမ္မာ၊ သူတော်တရားတို့၊

ဣဓ ဘိက္ခု၊ သဒ္ဓေါဟောတိ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပိ မဟုသုတော အာရဒ္ဓဝီရိယော
 ဥပဋ္ဌိတသတိ ပညာဝါ ဟောတိ-ဟူသောသုတ်နှင့်အညီ၊ သဒ္ဓါ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊
 ဗာဟုသာစွ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ပညာ-တို့ကိုယူ။ ဦးကာ၊ ၎င်း။ ။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊
 စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ-တို့ကိုမယူလင့်ဟူလို။ ၊ စတ္တာရိရူပါဝစရဈာနာနိဉ္စ
 အမှတ်မဲ့ ရူပါဝစရဈာန်လေးပါးကိုယူ။ ။ သာရတ္ထ၊ ၎င်း။

ဤ၌အဘယ်ကြောင့် သီလ-စသည် တဆဲ့ငါးပါးသော တရားတို့ကို
 သာ စရဏဟုဆိုအင်ကုန်သနည်း၊ ရန်ကြောင့် ဣမေယေဝ ဟိ-စသည်
 မိန့်၊ ၎င်း။ ။ ယင်း၌အဘော်ကို ယင်းတို့မှတစ်ပါး တရားတို့ကို ဆိုသင့်
 သည် မဟုတ်လော၊ ယင်းတို့ထက် အလွန်တို့ကို ဆိုသင့်သည် မဟုတ်
 လော၊ ဝါ၊ ယင်းတို့အောက်အယုတ်တို့ကို ဆိုသင့်သည် မဟုတ်လောဟု
 အည၊ အဓိက၊ ဦးသုံးချက်ထုတ်ရမည်ဟူ၏။

တ္ထောဝတာတိအာဒိနာ အညစောဒနံ ဝါ အဓိကစောဒနံ ဝါ ဦးစောဒနံ
 ဝါ နိဝါရေတိ။ အဗေဂ္ဂ။

အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သောသာဝကသည်။

အတ္ထိ အရိယောစေဝ သာဝကောစ။ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။ ။ အရိယောစ
သော သာဝကောစာတိ တထာ။ သဗ္ဗေ အရိယပုဂ္ဂလာ။ ။ မဏိဒီပ။

ဝါ။ အရိယာဖြစ်တော်မူသောသဗ္ဗညုဘုရား၏သာဝကသည်။

အရိယဿ သာဝကော အရိယသာဝကော—ပြု။ ယင်းကား ‘အရိယာ၊ အန
ရိယာ’ နှစ်ပါးတွင် ဤ၌ အရိယာသာ။ နှစ်ပါးလုံးလည်းဟူကြ၏။ ဆင်ခြင်။ ။
အရိယဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကောတိ အတ္ထေ ပန သတိ အရိယာ အန
ရိယာစ သာဝကော နာမ။ ၎င်း။ ။ အရိယဿ ဘာဝိတတ္ထဿ ပတ္တဿ။ ပ။
ဘဂဝတော သာဝကော ဟေသိ။ ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ-ဥပါလိသုတ်။

ဝါ။ အရိယာအဖြစ်သို့ရောက်သောသာဝကသည်။

အရိယံ အရိယဘာဝံ ပတ္တော သာဝကော အရိယသာဝကော—ပြု။ မဇ္ဈေ
လောပ။ အရိယလည်း ဘာဝပုဋ္ဌာန။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပိ—ဟူသောသမ္မော
အဋ္ဌကထာ။ ။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပိတိတ္ထေ အရိယသာဝကောနိ သစ္စာနိ
အရိယသစ္စာနိတိ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဥတ္တရပလောပေါ ဒဠဗ္ဗော—ဟူသောမူလဒီကာ
များနှင့်အညီ။

အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ ဒိသံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်လိုသော
သူတို့သည် ရှုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသောဒိသာသို့။

ဒုက္ခနိက္ခရဏတ္ထိကေဟိ ဒဠဗ္ဗာတိ ဒိသံ—ပြု။ နိဗ္ဗာန်ရစေ။ မုချ။ ။ ဝိမတိ။

ဝါ-ဒိသံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ ပ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအရပ်သို့။

‘ဒိသာ’ကားအရပ်မျက်နှာကိုမုချ။ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကြောင့်နိဗ္ဗာန်ကို
ဥပစာ။ ဝါ။ ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဖြင့်ဟောသည်။ ‘နဟိ ဧကေဟိ ယာနေဟိ၊ ဂစ္ဆေယျ
အဂတံ ဒိသံ’ ဤကဲ့သို့တည်း။ ။ ယင်း ဝစနတ္ထဖြင့် တဆင့်ငါးပါးသော ဓမ္မ
တို့၏ သိက္ခာသုံးပါးဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သို့ကပ်ရောက်
ခြင်း၌ ဧကန်အားဖြင့်ပြီးစေတတ်သောအဖြစ်ကိုဆိုသည်။ ။ သာရတ္ထံ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဒီကာ။ ။ ယင်းဝစနတ္ထဖြင့် ‘စရေဏ’တို့၏ သိက္ခာသုံးပါးဖြင့်သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော
အရိယမဂ်၏ အဖြစ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဖြင့် အလိုရှိသူတို့ ဧကန် အလိုရှိအပ်သည်
အဖြစ်ကိုပြသည်။ ။ ဝိမတိ။

ယခုအခါ ယင်းအနက်ကို ပြီးစေခြင်းငှါ အာဂုံပါဠိကို ပြလိုရကား
ယထာဟ-စသည်နှင့်၊ သာရတ္ထံ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ။ ။ ဣတိဝိတ္ထာရော၌
ဝေဒိတဗ္ဗော-ထည့်သမ္ပန်။ ။ ယောအနာ။

အာဒိပေယျာလ နည်း၊ နိဒဿနနည်းဖြင့် သို့ပြသည်။ မဟာနာမ သုတ်
အကျယ်ဆောင်လေ။ သို့မှ ‘သာရုနှင့်သာဓက’ဆန့်ကျင်မည်ဟူလို။

ဘဂဝါစသည်ကား နိဂုံး။ ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါကိုသာဝကတို့နှစ်ရအပ်
သော်လည်း သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကဲ့သို့ မဟုတ်ဟုပြခြင်းငှါ တတ္ထ-စသည်
မိန့်။ ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ ယခုအခါ ယင်းဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပဒါ၏ သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံ
သည်အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ မိန့်သည်။ ဝိမတိ။ ၊ ဝါ၊ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါသာဝက၊
စရဏသမ္ပဒါသာဝက မဆိုမူ၍ နှစ်ပါးလုံးကို ဆိုခြင်း၏ အကျိုးကိုပြလို
ရကား မိန့်သည်။ ၊ နော တက္ကော။

တတ္ထတာသု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါသု-စွ။ နိဒ္ဒါဓဏ။ ယောဇနာ။ ၊
ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးရှိသည် အဖြစ်သာ
ပြည့်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့်ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ ဘဂဝတော သဗ္ဗညု
တံ ပူရေတွာ ဌိတာ-ဟူသနည်းဟုငြားအံ့။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာဖြင့်
သဗ္ဗညုအဖြစ်ပြီးသောကြောင့်ဟူပေ။ ၊ ဋီကာ။

အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏပဒဋ္ဌာနံ သဗ္ဗညုတညာဏံ-ဟူရကား အကြောင်းကိုဆိုလျှင်
အကျိုး ပြီးသောကြောင့် ဟူလို။ ၊ စရဏသမ္ပဒါဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ‘စရဏ’
တဆူငါးပါးရှိသည်အဖြစ်သာ ပြည့်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် ‘စရဏ’
သမ္ပဒါ မဟာကာရဏီကတံ’ဟူသနည်းဟုငြားအံ့။ ဈာန်လေးပါးတို့၌ အကျွမ်း
ဝင်သည်အဖြစ်ကြောင့် ‘ကရုဏာဠိဟ္မဝိဟာရ’၏ စရဏတို့၌ အကျွမ်းဝင်သည်
အဖြစ်ကြောင့်၊ ယင်း၏လည်း မဟာကာရဏာသမာပတ် အစွမ်းဖြင့် ‘အသာဓာ
ရဏ’ သဘောကို ဘုရားရှင်၌ ရအပ်သောကြောင့် ဟူပေ။ ၊ သာရတ္ထ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ၊ ဝါ-စရဏတရားဖြစ်သောဈာန်တို့၌ အကျွမ်းဝင်သော မဟာ
ကာရဏာသမာပတ်အစွမ်းဖြင့် ‘မဟာကာရဏီက’အဖြစ်ပြီးသောကြောင့်ဟူပေ။
ဝိမတိ။ ၊ အဝယဝဝိနိမုတ္တံ သမူဟံ နာမ နတ္ထိ-ဟူရကား အပေါင်းကိုဆိုလျှင်
အစိတ်ပြီးသောကြောင့်ဟူလို။

ဘဂဝတော၊ ၊ မဟာကာရဏီကတံ၊ ကို၊ ပူရေတွာ၊ ၍၊ ဌိတာ၊ ၊
လိုက်သမ္ပန်၊ ၊ ယောဇနာ၊

သတ္တဝါတို့ကိုအကျိုးမဲ့ကိုကြည့်၍ အကျိုး၌ယှဉ်စေခြင်းသည်ပညာနှင့်
ကင်း၍မဖြစ်၏သို့ ထိုအဘူသတ္တဝါတို့၏ အကျိုးဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်
ကို သိခြင်းသည် ကရုဏာနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်။ ထိုကြောင့် နှစ်ပါးစုံသည်
လည်း နှစ်ပါးသောအရာ၌ မိမိကိစ္စရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်အရာ၌ကား
အကြင်တရား၏ ပြဋ္ဌာန်းသည်အဖြစ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုအရာ၌ ထိုတရားကို
ပြခြင်းငှါ သော သဗ္ဗညုဘာသ-စသည်မိန့်။ ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ၊ အကျိုးတပါးသည်လည်းအကျိုးတပါး၏အကြောင်းဖြစ်ပြန်ရကား သဗ္ဗညုအဖြစ်၊ မဟာကာရဏ်ကအဖြစ်၏ အကျိုးကိုပြလိုသောကြောင့်မိန့်သည်။ ။နော ကနော။

သော ဘဂဝါစွဲ။ နိယောဇေသိယာစင်၊ ယောဇနာ၊ ။ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နံ၊ သော၊ အညောဝိ၊ ငါတို့သဗ္ဗညုဘုရားမှတပါးသော ဘုရားသည်လည်း၊ ထည့်၊ နိယောဇေသိယထာ၊ ၏သို့၊ တထာ၊ တူ၊ အယံဘဂဝံ ။ သည်၊ နိယောဇေသိ၊ ၏၊ သမ္ပန္နံ၊ ငိုကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ငိုကာ၊

ဝါ-ကော၊ အဘယ်သူသည်၊ နိယောဇေသိယထာ၊ ယှဉ်စေ၏သို့နည်း ဟူမူကား၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ သော၊ အညောဝိ၊ သည်လည်း၊ နိယောဇေသိယထာ၊ ယှဉ်စေ၏သို့သည်၊ ။သမ္ပန္နံ။

‘ယထာတံ’၌ တံ၊ ကား နိပါတ်မျသး၊ ငိုကာ၊ ကင်္ခါဆရာတို့လည်း ‘ယထာတံ’ရှိမူ တံ၊ ကား အနက်မရှိ၊ နိပါတ်မျသဟူကြ၏။ ယင်းဝါကျဖြင့် ဤပဋိပတ်ကား ‘ဝိဇ္ဇာစရဏ’နှင့်ပြည့်စုံသောဘုရားရှင်၏ ‘အာဝေနိက’ဖြစ်သော ပဋိပတ်ဟုပြသည်။ ။သရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ငိုကာ။

သဗ္ဗညုဘုရား၏ ယင်းဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါသည်သာသနာတော်၏နိယျာနိကအဖြစ်ဖြင့် သာဝကတို့ သမ္မာပဋိပတ်၏ ကေနိအကြောင်းတည်းဟု ပြအံ့သောငှါ တေနဿ-စသည်မိန့်။ ။၎င်း၊

တေနအနတ္တ ပရိဝဇ္ဇနအတ္တနိယောဇနေန-စွဲ၊ ဝိတိ၊ ။အဿဘဂဝတော စွဲ၊ ။ယောဇနာ၊

သဗ္ဗခါကျ သာဝဓာရဏံ-ဟူရကား ‘သုပ္ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ’၌ဝေ၊ အနက် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ယင်း‘ဝေဖလ’ကို ပြအံ့သောငှါ။ ဝါ-သဒ္ဓန္တရတ္ထာ ပေါဟနေန သဒ္ဓေါ အတ္တံ ဝဒတိ’ဟူရကား ‘သဒ္ဓန္တရတ္ထာပေါဟန’ကိုပြအံ့သောငှါ “နော ဒုပ္ပဋိပန္နာ”မိန့်။

ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ မပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ သာဝကတို့သည် သုပ္ပဋိပန္နချည်း မဟုတ်လော စင်ကြောင့် ဝိဇ္ဇာစရဏဝိပန္နာနံ ဟိ သာဝက-မိန့်။

ဟိကား ဒဠီ၊ ။ဗျတိရိက်ဟူကြ၏၊ မသင့်၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ ဝိပန္နာနံ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် မပြည့်စုံကုန်သောတိတ္ထိတို့၏၊ သာဝက၊ တို့သည်၊ ဒုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏၊ သမ္ပန္နံ၊ ။အတ္တန္တပါဒယော ဝိယကား ဥပမာ၊

‘အာဒိ’ဖြင့် ‘ပရန္တပ,ဥဘယန္တပ’ကိုယူ။ဋီကာ,ဝိသုဒ္ဓိခင်ဋီကာ။ ‘ယော
ဇနာဉ်ကား’ ‘ဝိဇ္ဇာစရဏဝိပန္နာနံ သာဝကာ အတ္တန္တပ၊ဒယော ဒုပ္ပဝိပန္နာနံ
ဝိယ အဿ ဘဂဝတော သာဝကာ နော ဒုပ္ပဝိပန္နာ ဟောန္တိ’ဟု သမ္ပန၏။
ဆင်ခြင်။ ။‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ’၏ ‘ပညာမဟတ္တ, ကရုဏာမဟတ္တ’စသော
အကျိုးကို သာရတ္ထဒီပနီ,ဝိသုဒ္ဓိခင်ဋီကာများမှာအကျယ်ယူ။

ယခုအခါ သုဂတော၏ အနက်ကိုပြုလိုရကား သောဘနဂမနတ္တာ-
စသည်မိန့်။ ။သောဘနဂမနတ္တာစ၊တောက်ပထွန်းလင်းသော သွားခြင်း
ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ။သဒ္ဓတ္ထ။

သုဘ ဒိတ္တိဒ္ဓိ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ဝါ၊ စင်ကြယ်သော၊ ဝါ၊အပြစ်ကင်းသောသွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ၊ အဋ္ဌကထာ,ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။ ။ဝါ၊တင့်တယ်
သော၊ပ၊ကြောင့်၎င်း၊ သင်္ကေတတ္ထ။

သောဘနံ ဂမနံ အဿာတိ သောဘနဂမနော-ပြု၊ယောဇနာ။ ။အချို့
ကား ကတ္ထုသင်္ခယသမ္ပန၏။အဋ္ဌကထာများနှင့်မညီ။

ယင်း ဟိတ်လေးချက်ကို အစဉ်အတိုင်းချဲ့လိုရကား ဂမနံဝိ ဟိ-စသည်
မိန့်။ ။ဟိကားဝိတ္ထာရ၊အချို့ကား ဒဋ္ဌိဟူ၏။ သဘောယုတ္တိမရှိ။

ဂတေ ဌိတေ-စသည်၌ကဲ့သို့ ဂမနံကိုပင် ဂတဟူသောကြောင့် ဂမနံဝိ
ဟိ ဂတန္တိ ဝုပ္ပတိ-မိန့်။ ။သာရတ္ထ, ဝိသုဒ္ဓိခင်ဋီကာ။ ယင်းဖြင့် ဘာဝ
သင်္ခကိုပြသည်။

ဘောအနက်၌ တ,ပစ္စည်းကား နပုလ္လိင်။ဘာဝသို့ ကိစ္စတောစ နပုံသကေ။
သဒ္ဓါငယ်။ ။တဉ္စဂမနံ-စွဲ၊စ,ကား ဝါကျာရန္တ။ ။ယောဇနာ။

တောက်ပထွန်းလင်းသော၊ ဝါ၊တင့်တယ်သောအဖြစ်သည် စင်ကြယ်
သောအဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊စင်ကြယ်သည်အဖြစ်သည် အပြစ်ကင်းသည်အဖြစ်ဖြင့်
ဟုပြုလိုရကား ပရိသုဒ္ဓမနဝဇ္ဇိမိန့်။ ။သာရတ္ထ,ဝိသုဒ္ဓိခင်ဋီကာ။

ယင်းဖြင့်အလိုရှိအပ်, နှစ်သက်အပ်ကာမှ၊ ဝါ၊ ကွန့်မြူးငမ္ပယ်ကာမှ
ဖြင့် သောဘနဖြစ်သည် မဟုတ်ဟု ပြသည်။ ။ယင်း ဂမနံသည်လည်း
ဣရိယာပထ,ပဝတ္တန,ဥပါသဂမနဟုသုံးပါးတွင်ဥပါသ၊ယင်းသည်လည်း
ပါရမီဥာဏ်,ဝိပဿနာဥာဏ်, မဂ်ဥာဏ်,ဖိုလ်ဥာဏ်-စသောအားဖြင့် အ
များတွင် ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော ဂမနံကိုပြလိုရကား ကံ ပန တန္တိ၊ အ
ရိယမဂ္ဂေါ-မိန့်။

နိဗ္ဗာနဿ ဂတိ အဓိဂမာဂတံ-ဟု၎င်း၊ ဂမနံ-ဟု၎င်း ဘာဝသာမ်ပြု။ ။
ယင်းဝစနတ္ထကြောင့် အရိယမဂ်ကို 'ဂတံ ဂမနံ' ဟူသည်ဟူလို။ ။ ၎င်း။

ယခုအခါ ယင်းကိုသာယူခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြခြင်းငှါ တေန
ဟောသု-စသည်မိန့်၊ ၎င်း၊ ' ဟိကား ကာရဏ၊ ဟိယသွာ၊ ကြောင့်ပေး။ ။
သောဒဇနာ၌ ဟိသစ္စံဟူ၏။ ငိုကာများနှင့်မည်။ ။ သောဘဂဝါသည်။
ဘေန ဂမနေ၊ ထိုအရိယမဂ်တည်းဟူသောသွားခြင်းဖြင့်၊ ခေမံ၊ ယောဂ
တရားလေးပါးတို့မှ ငြိမ်းသော။

စဟူဟိစ ယောဂေဟိ ခေမတ္တာ ခေမံ။ ။ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊ ဘေးမရှိရာဖြစ်သော။

နိန္ဒယဇဉ္ဇန ခေမံ။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

ဝါ၊ ရာဂစသည်တို့၏ ကုန်ခန်းကြောင်းဖြစ်သော။

ခယန္တိ ဝါ ဧတေန ရာဂါဒယောတိ ခေမံ။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ ဘေးရန်စသည်တို့၏ ကုန်ခန်းရာဖြစ်သော။

ခယန္တိ ဥပဒ္ဓုပသဂ္ဂါဒယော ဧတ္တာတိ ခေမော၊ သဒ္ဓနီတိ။ ။ နိယနံ နိရ
ပဒ္ဓာကရဏတာယာတိ ခေမော၊ နိရုပဒ္ဓဝေ၊ ။ ။ မောဂ္ဂလာနံ။

ဒိသံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအရပ်သို့။

သဒိသူပစာ။ ဝါ၊ ဥပမာတဗ္ဗိတံ။ ။ ခေမံ ဒိသန္တိ နိဗ္ဗာနံ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဋီကာ။ ။ ၁-နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဒိသ-ပြု။ ။ 'သုချ' အောက်၌ဝိမတ်။

အသဇ္ဇမာနော၊ ဆည်းဘားတတ်သောဘေးရန်မရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်
သုဂတိသို့ သွားခြင်း၌သော်လည်းမငြိမကပ်မှု၍။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဋီကာ။

သုဂတိသို့ သွားခြင်း၌သော်လည်း ငြိမ်ခြင်းကို မပြုတုံသေး၏။ ဒုဂ္ဂတိ၌
ကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်းဟူလို။ ။ ၎င်း။

ဝါ၊ တနေရာတည်း၌ နေတော်မူ၍ ဝိပျာဘိည၏ အစွမ်းဖြင့်သာ မဂ်
လေးပါးကို ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မတွယ်ငြိမမှု၍။ သာရတ္ထ။ ။ ဝါ၊
ဘဝတို့၌ မတွယ်မစပ်မကပ်ငြိမမှု၍။ ။ ဝိမတ်။

အကြိုင် သွားခြင်းသို့ သွားသာသည် အံကျိုးမဲ့အလုံးကိုပယ်၏။ အ
နုတ္တရဖြစ်သော သမ္ပတ္တိအလုံးကိုလည်းဆောင်၏။ ထိုသွားခြင်းသည်သာ
သောဘနမည်၏။ ယင်းသောဘန ဂမနဖြင့် ဘုရားရှင်ကြွတော်မူရကား

သုသဒ္ဓါသည် သောဘနအနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဣတိ၊ပ၊သုဂတော-မိန့်၊
သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သောဘနံ ဂတံ အဿာတိ သုဂတော-ပြု။

မကောင်းသောဒုက္ခသစ် ၂၇ ဖြစ်ခြင်းတို့မရှိရကား စင်စစ်ချမ်းသာသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့် ကေနအားဖြင့် ကောင်းသောဌာနမည်သည် အသစ်တ
ဓာတ်တည်း။ ထိုကြောင့် သုန္ဒရံ၊ပ၊ နိဗ္ဗာနံ-မိန့်။ ၊ ထိုကြောင့် သုရားရှင်
သည်ဓမ္မပဒ၌ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ-ဟုဟောတော်မူသည်။ ၎င်း။ ၊ အမတ်
နိဗ္ဗာနံဖြင့် သုန္ဒရံ ဌာနံ၏ သရုပ်ကိုပြသည်။ ၊ ယောဇနာ။

သုန္ဒရံ ဌာနံ ဂတောတိ သုဂတော-ပြု။

သမ္မာ ဌာသာဝိပနီတော၊ အစ္စန္တေ ကာရဏေ သုဘေ။

ဝိသိဋ္ဌတ္ထေ ပသံသာယံ၊ သုန္ဒရေ တတိယာဒိကေ။ ။

ဟူသည်တွင် ဤ၌ သမ္မာကား သုဋ္ဌ၊အနက်၊ သမ္မာ၊ကောင်းစွာ၊ပေး၊

သမ္မာတိ သုဋ္ဌ။ ။ သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဆန့်ကျင်ဘက်သည် မနှိုက်စက်အပ်သောသူ၏သွားခြင်းသည် ကောင်း
စွာသွားခြင်းမည်ရကား ပဟိနေး၊ပ၊ အပစ္စာဂစ္ဆန္တော-မိန့်။ ၎င်း။

ပုန၊တဖန်၊ အပစ္စာဂစ္ဆန္တော၊ ပယံပြီးသော ကိလေသာတို့ကို တဖန်
မဖြစ်စေသည်၏ အငွမ်းဖြင့် မရောက်သည်။

‘ပုနသဒ္ဓါ’သည်ပင် ‘ပဋိသဒ္ဓါ’၏ အနက်ကို ဟောရကား ‘ပဋိသဒ္ဓါ ကား
ဓာတုတ္ထာနုကုလ။ ။ ၎င်း။

ဝါ-ပုန၊ဖန်၊ အပစ္စာဂစ္ဆန္တော၊ ပယံပြီးသော ကိလေသာတို့၏ တဖန်
မဖြစ်ခြင်းဖြင့် မကပ်သည်။

‘ပဋိ’ကား ဥပဂနေတ္ထ။ ။ ဝိမတိ။

ဟုတွင်၊၍၊ ဂတော၊၏၊ ဣတိသမ္မာဂတတ္တာပိ သုဂတော၊ဟု ရှေ့မှာ
စပ်၍ယောဇနာ။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကိုပင် အာရုံပါဠိကိုပြ၍ ထင်စွာပြလိုရကား
ဂုတ္တဓဉ္စတံ-စသည်မိန့်။ ။ သာရတ္ထ။

တေ-တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟိနကိလေသာနံ ပုန အပစ္စာဂမနံ-စွဲ၊ ၎င်း။
သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေန၊ပ၊ သုဂတောတိ ဣမိနာဝစနေ၊ ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသေ၊၌။

ထည့်၊ ဂုတ္တံ၊ ဇာ၊ သမ္ပန္နံ၊ နုပုဇ္ဇေတိ၊ တဖန်မရောက်၊ နုပဇ္ဇေတိ၊ တဖန်ဖြစ်
စေ၍ အထင်ထင်မရောက်၊ ဝါ၊ တဖန်ဖြစ်စေ၍ ရှေးရှုမရောက်၊ နုပဇ္ဇာ
ဂုတ္တိ၊ တလွန်ဘဝ၌မရောက်။

န ပဇ္ဇေတိတိ ပုန နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပတိ နဇေတိ၊ န ပဇ္ဇာဂုတ္တိတိ ပဇ္ဇာဘဝ
နဂုတ္တိတိ။ ။ မဟာနိဗ္ဗေသအဋ္ဌကထာ။

ဝါ-နုပဇ္ဇာဂုတ္တိတိ၊ ပယံပြီးသောက်လေသာတို့ကို တဖန်မဖြစ်စေသည်
၏အစွမ်းဖြင့်တဖန်မရောက်။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ပယံပြီးသောက်လေသာတို့၏ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဖြင့်တဖန်မရောက်၊
ဝိမတိ။

အထွတ်အထိပ်သို့ မရောက်သော ယင်း ‘သမ္မာဂမန’ ကား အကြင်
နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ‘ပဋိပဒါ’ ဖြင့်ပြီး၏။ ထိုပဋိပဒါသည်
လည်း သမ္မာဂမန၊ သာပင်ဖြစ်ရကား ဤသို့ပင်လည်း ဘုရားရှင်သည်
‘သုဂတ’မည်တော်မူ၏ဟုပြခြင်းငှါ ‘သမ္မာ ဝါ ဂတော’စသည်မိန့်။ ။ သာ
ရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိခင်ဋီကာ။

သမတိံ သပါရမီပူရိတာယ၊ အယုတ်၊ အသတ်၊ အမြတ်အားဖြင့် အမျှ
သုံးဆယ့်သော ပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော၊
နာမသတ်၊ ဝါ၊ အမျှသုံးဆယ့်သောဒါန-စသောဂုဏ်တို့ကို စောင့်တတ်၊
ဖြည့်တတ်သော ဗျာဓိသတ်၏ ဥပ္ပာ၊ ဝါ၊ အဖြစ်၊ အမှုတည်းဟူသော
ပါရမီတို့ကို။ ပ။ သော။

ပရတိ ပါယေတိ ပူရေတိစာတိ ပရမေ၊ ပရမဿ အယံ၊ ဘာဝေါ ဝါ၊ ကမ္မံ
ဝါ ပါရမီ-ပြု။

ဝါ၊ ဂုဏ်သုံးနှင့်သွဉ်ခြင်းကြောင့် တပါးသောသတ္တဝါကို မိမိ၌ဖွဲ့တတ်
သောဗျာဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

ပရံ သတ္တံ အတ္တနိ မာတိ ဗန္ဓတိ ဂုဏ်ဝိသေသယောဂေနာတိ ပရမေ။ ။
အကြွင်းရှေးနည်း-ပြု။

ဝါ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးမှ လွန်စွာစင်ကြယ်သော
ဗျာဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

ပရံ အဓိကတရံ မဇ္ဇတိ သုန္ဒတိကိလေသမလုတာတိ ပရမေ-ပြု။

ဝါ၊ ဖြတ်သောနိဗ္ဗာန်သို့ သွားဘတ်သော ဗောဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

ပရံ သေဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ မယတိ ဂစ္ဆတိတိ ပရမော-ပြု။

ဝါ၊ တမသွန်လောကကို နှိုင်းယှဉ်တတ်သော ဥာဏ်အသုံးဖြင့် ပဌုပ္ပန် လောကကဲ့သို့ ပိုင်းခြားတတ်သော ဗောဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

ပရံ လောကံ ပမာဏဘူတေန ဥာဏဝိသေသေန ဣလောကံ ဝိယ မုနာတိ ပရိစ္ဆိန္နတိတိ ပရမော-ပြု။

ဝါ၊ လွန်စွာသီလ-စသော ဂုဏ်အပေါင်းကို မိဒိသန္တာန်၌ ထည့်သွင်း တတ်သော ဗောဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

ပရံ အတိဝိယ သီလာဒိဂုဏာဏံ အတ္တနော သန္တာနေ မိနောတိ ပက္ခိ ပတိတိ ပရမော-ပြု။

ဝါ၊ အကျိုးဖြစ်သော တရားအပေါင်းမှ တပါးသော။ ဝါ၊ အပေါင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ထိုဒါန၊ သီလ-စသည်၏ အကျိုးခွဲကို ပြုတတ်သော ကိလေသာတည်းဟူသော ခိုးသူအပေါင်းတို့ နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲဘတ်သော ဗောဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

ပရံ အတ္ထဘူတတော “ဓမ္မကာယတော အညံ ငြိပက္ခံ ဝါ တဒနတ္ထကရံ ဟိလေသ စောရဂဏံ” မိနာတိ ဟိံသတိတိ ပရမော-ပြု။

ဝါ၊ ဒါန၊ သီလ-စသော ဂုဏ်အသုံးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ ထက် ဖြတ်သော ဗောဓိသတ်၏။ ပ။ သော။

‘ပရမ’ကား ‘ဥတ္တမတ္တဝါစီ-အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိက’ပုဒ်။ ။ ပရသေ အယံ ဘာဝေါ ဝါ ကမ္မံ ဝါ ပါရမီ-ပြု။ ။ သီလက္ခန္ဓီကော။

ပရဘတုဝသာဝါပိ၊ ပရူပဒဇောပိဝါ။

မုတော ‘တထာ မဇတော၊ မယတော မုနတော မိတော။ ။

ပုန မိတောတိ ဧတေဟိ၊ ဓာတုဟိ ခလု သတ္တဟိ။

ဝဒေ ပရမသဒ္ဓဿ၊ နိပ္ပတ္တိံ ဇိနဿသနေ။ ။

ဥတ္တမဝါစီ ပရိမ၊ သဒ္ဓေန သဟ အဋ္ဌဟိ။

ပဒေဟိ ပါရမီသဒ္ဓံ၊ ဝဒေ တဒ္ဓိတပစ္စယံ။ ။ သဒ္ဓနိတိ။

အကျယ်ကိုလိုမူ သီလက္ခန္ဓီကောမှာ ရှုယင်းကို ‘သမ္မာပဋိပတ္တိယာဉ် ဝိသေသန စပ်။ ။ ယောဇနာ။

သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့ကောင်းစွာ ရောက်စေခြင်း၌ မဖောက်မပြန်သောပဋိပတ်ဖြင့်၊ သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ၊ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မဖောက်မပြန်သောပဋိပတ်ဖြင့်၊ အာစရိယဝါဒ။ ။ (ယင်းကို ကရောဇ္ဇော အနုပဂစ္ဆန္တော ဂတောမှာစပ်)။

‘သဗ္ဗလောကဿ’ပ။ အနုပဂစ္ဆန္တော’ဖြင့် သမ္မာသဒ္ဓါ၏ အနက်ကိုပြသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မာပဋိပတ်ဖြင့် သဗ္ဗလောက၏ ‘ဟိတသုခ’ကိုသာ ပြု၍ အယုတ် တရားတို့သို့လည်း မကပ်မူ၍ သွားခြင်းသည် ‘သမ္မာဂမန’မည်၏။ ။ ရှေးနည်း၌ကား မဂ်ဖြင့်ပယ်အင်ပြီးသော ကိလေသာတို့သို့ တဘန်မကပ်မူ၍ ‘သွားခြင်း’သည် ‘သမ္မာဂမန’မည်၏။ ဤကား အထူး။

ယင်းသို့မျှသော ကာလပတ်လုံး မိမိ၏ ဟိတသုခဖြစ်သော ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယကိုသာပြု၍ သွားတော်မူသလော၊ ရှစ်ကြောင့် သဗ္ဗ၊ ပ။ ကရောဇ္ဇော-မိန့်။

ယင်းဖြင့် မဟာဗောဓိအလို ဌာ၊ ပဋိပဒါသည် မဝေဘန်သောအားဖြင့် သတ္တဝါအလုံးစုံတို့၏ အခါခင်သိမ်း ဟိတသုခကိုသာ ဆောင်သည်အဖြစ် ဖြင့်သာဖြစ်သည်ဟုပြသည်။ ။ သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

မိမိ၏ ဟိတသုခဖြစ်သော ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ ဟိတသုခဖြစ်သော ဉာတတ္ထစရိယကို ဆောင်သည် အဖြစ်ဖြင့်သာ ဖြစ်သည် မဟုတ်ဟူလို။

သဿကံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ။ ဥစ္ဆေဒံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ (ယင်းနှစ်ပုဒ်၌ ဒိဋ္ဌိပုဒ် ကျေသည်)။ ။ ဣ၊ ဣမေဝ အဇ္ဇေ အနုပဂစ္ဆန္တော ဂတော-သမ္ပန်၊ ၎င်း။

ယင်းဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြင့် သွားတော်မူခြင်းကိုပြသည်။ ။ ၎င်း။

ကာမသုခံ၊ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ။ အတ္တကိလေထံ၊ အတ္တကိလေထာနုယောဂ။ (ယင်းနှစ်ပုဒ်၌ နှေးပုဒ်မှာ အလ္လိကာနုယောဂ၊ နောက်ပုဒ်မှာ အနုယောဂပုဒ်ကျေသည်)။

ယင်းဖြင့် အရိယမဂ်ဖြင့် သွားတော်မူခြင်းကိုပြသည်။ ။ သမ္မာ ဂတောတိ သုဂတော-ပြီ။

သေဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ၊ ဂဒဟိ၊ ဆိုတော်မူ၏။

သမ္မာကား သံဠုအနက်၊ ယင်းသုဠုဘာဝကား ယုတ္တဘာသနတည်း ဟုပြလိုရကား ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ပ။ ဘာသတိ-မိန့်။ ။

ယင်း၌ သာဓကကိုပြလိုရကား တတြိဒံ-စသည်၌။

တတြိယတ္တဋ္ဌာနေ-ယုတ္တသေဝ ဘာသနေ၊ ထိုသင့်သော အရာဝယ်
သင့်သောစကားကိုသာဆိုထော်မူခြင်း၌၊

ယင်းကား နိပ္ပတ္တိကံအရာ၌ သတ္တမိ။ ။ဇွိကာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇွိကာ။

အဘူတံ၊မဟုတ်သော၊ ဝါ၊မဟုတ်သောအနက်ရှိသော၊

အနက်သာ ဘူတ၊အဘူတ၊သဒ္ဓါ၏ ‘ဘူတ၊အဘူတ’ကား အနက်ကို အ
ကြောင်းပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သည်၊ထိုကြောင့် ‘အဘူတံ’ကား ကာရဏုပစာ။
ဝါ-အတ္ထလောပ၊သာရတ္ထ၊၎င်း။ ။အဘူတန္တိ အဘူတတ္ထံ၊ ။မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ
အဋ္ဌကထာ။

အတန္တံ၊မမှန်သော၊ ဝါ၊မမှန်သောအနက်ရှိသော-ဟု သုတ်ကွဲအောင်
သာပေး၊

ယင်းကား ‘အဘူတံ’၏ပရိယာယ်သာ။ ။၎င်း။

အနတ္တသံဟိတံ၊မျက်မှောက်၌၎င်း တမလွန်၌၎င်း ဖြစ်သောအစီးအပွား
၏ဆန့်ကျင်ဘက်၌၎င်း မရှိခြင်း၌၎င်း စပ်သော၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊မျက်
မှောက်၌၎င်း၊ပ။ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို၎င်း မရှိခြင်းကို၎င်း ဆောင်သော၊
အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ ၎င်း။ ။ဝါ၊ဝိသုဏ-စသောအပြစ်၌စပ်ယှဉ်သော၊ဝိမတ်၊
ဝါ၊အစီးအပွား၏ဆန့်ကျင်ဘက်ကို၎င်း မရှိခြင်းကို၎င်း မှီသော၊ ။မဇ္ဈိမ
ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊

‘အနတ္တ’၌ အ,ကား ပဋိပက္ခတ္ထ, အဘာဝတ္ထ။ န အတ္ထော အနတ္ထော
အနတ္ထေန သံဟိတာ-တွဲ၊ ။ဝိသုဏာဝါစာ၊သပ္ပပ္ပလာပ-ရစေ။ ။ယင်းသို့မှ
ဤ၌ ဝစီဒုစ္စရိုက်လေးပါးကို သမ္ပိတ်အပ်မည်။ ။သာရတ္ထ,ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇွိကာ။

ယံဝါစံ၊ကို၊ သာဝါစာ၊ကိုကား၊ ဝါ၊သည်ကား၊ ပရေသံ၊တို့သည်၊
ဝါ၊တို့၏၊ အပ္ပိယာ၊ချစ်အပ်၊ အမနာပါ၊စိတ်ကိုပွားစေတတ်၊

ယင်းကား ‘သီလဝန်’ကို ဒုဿီလံ၊စက္ကာလမဟုတ်သူကို‘စက္ကာလ’စသည်
ဖြင့် ဆိုသည့်စကားတည်း။၎င်း။ ။ဝါ၊‘ခိုးသူ’မဟုတ်သူကို‘ခိုးသူ’ ‘ကျွန်’မဟုတ်
သူကို ကျွန်၊‘အားထုတ်သူ’ကိုအားမထုတ်ဟု ဖြစ်သည့်ကားတည်း။ ။မဇ္ဈိမ
ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။

ဒုတိယကား ‘ဒုဿီလ’ကို ဒုဿီလ၊ ‘စက္ကာလ’ကို စက္ကာလ-စသည် အ
ဝိနယဖြင့် ဆိုသည့်စကားတည်း။ ။သာရတ္ထ,ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇွိကာ။ ။‘စောဒနာ
သာရဏာဝိနည်း’ဖြင့်ဆိုက ယင်းစကားမဟုတ်ဟုဆိုလို၊ ။ဝါ၊ခိုးသူကိုပင်
ယင်းကား ‘ခိုးသူ’စသောအားဖြင့် ဖြစ်သည့်စကားတည်း။ ။မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ
အဋ္ဌကထာ။

တတိယသံ၊ တတြတသ္မိံတတိယဗျာကရဏေ၊ ထိုတတိယစကားကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ တဿာဝါစာယ၊ ထိုတတိယ စကားကို၊ ဝေယျာကရဏာယ၊ ဟောပြောတော်မူခြင်းအကျိုး၌၊ ကာသညူ၊ အခါကိုသိတော်မူသည်၊ ဟောတိ၊ ၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ။

တတြ ကာလညူ တထာဂတောတိ တသ္မိံ တတိယဗျာကရဏေ တဿာဝါစာယ ဗျာကရဏတ္ထာယ တထာဂတော ကာလညူ ဟောတိ။ ၎င်း။ ။ သတ္တဝါများ၏ အကြောင်းကို ယူခြင်းကာလ၊ အကျိုးကို ယူခြင်းကာလကို သိတော်မူ၍သာ ဟောပြောတော်မူသည်ဟူလို။

မဟာဇနဿ အာဒါနကာလံ ဂဟဏကာလံ ဇာနိတွာဝ ဗျာကရောတိတိ အတ္ထော။ ၎င်း။ ။ ယင်းကား ယခု 'အကတပုည' ကြောင့် 'ဒုဂ္ဂတ၊ နုဗ္ဗဏ္ဏ၊ အပ္ပေသက္ခ' ဖြစ်သည်။ ဤ၌ တည်၍လည်း တစုံကောင်းမှုကို သင်မပြု။ ဒုတိယစိတ်ဝါရ၌ အပါယ်လေးဘုံမှ အဘယ်သို့လွတ်အံ့နည်းဟု သတ္တဝါများအား 'အတ္ထပုရေက္ခာရ၊ မေပုရေက္ခာရ၊ အနုဿာသနပုရေက္ခာရ' ဖြင့် ဆိုသည့် စကားတည်း။ ၎င်း။ ။ အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တော နေရယိကော—သည်ကဲ့သို့ 'နေရယိက' စသည်အဖြစ်ကို ထင်စွာပြုသည့်စကားတည်း။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။

စတုတ္ထစကား၊ ကား 'ဗေဒင်' ၌ စီရင်အပ်သော ယဇ်ပူဇော်သော အစီအရင်ဖြင့် 'ပါဏာတိပါတ' စသည်ကိုပြုခြင်းသည့် 'သုဂတိ' သို့ 'ဆောင်၏' ဟူသော လောက၏ ပြင်းစွာတွေဝေကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ၎င်း။ ။ ရှစ်ပါးသော 'အနရိယကထာ' သည် 'ရွာသားသူအိုနှင့် မြို့သားသေသောက်ကြ။' တို့သေသောက်ရာ၌ ဆိုကြသော စကားကဲ့သို့တည်း။ အကျယ်ကို မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ အဘယသုတ်အဖွင့်မှာရှု။

'ပဉ္စမစကား' ကား ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့် 'ဂိုးချောသော' စကားတည်း။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။ ။ အာမိသဟေတု-စာတုကမျတာ—စသည်အစွမ်းဖြင့် များသောအပြားရှိသော သူတပါးတို့ကို 'ချီးမွမ်းသော' စကား၎င်း၊ စောရကထာ၊ ရာဇကထာ၊ စသော တိရစ္ဆာန်ကထာ၎င်းတည်း။ ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ။

ဆဋ္ဌကား 'အနိယသစ္စာ' ကို မှီသောစကားတည်း။ ယင်းကို အနှစ်တရာပတ်လုံး နာကုန်သော်လည်း 'ပညာရှိ' တို့ မရှေ့ငဲ့ရဲကုန်။ ၎င်း။ ။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရာ၌ ဖြစ်စေအပ်သော 'ဒါန-သီလ' စသောကထာတည်း။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။

သမ္မာ ဂုဒတိတံ သုဂတော—ပြု။ 'သုဂတေ' ဟူသင့်လျက် ဒ၊ ကို တ၊ ပြု၍ သုဂတော—ဟူသည်။ ၎င်း။ ။ ဝါ-ဂဒနံ ဂဒေါ၊ သုန္ဓရော ဂဒေါ ဝစနံ အဿာတိ သုဂတော—ပြု။ သုဂတော-ဟူသင့်လျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဒ၊ ကို တ၊ ပြု၍ 'သုဂတော' ဟူသည်။ ။ ဝိမတိ။

ယခုအခါ လောကဝိဒူ၏ အနက်ကိုပြလိုရကား သဗ္ဗထာ ဝိဒိတလောကတ္တာ-စသည်မိန့်။

သဗ္ဗထာ၊ ခပ်ထိမ်းသောအပြားအားဖြင့်၊ ဝိဒိတလောကတ္တာ၊ ထိအပ်သောလောကရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဝိဒိတော လောကော အဿာတိ ဝိဒိတလောကော-ပြု။ ။ယောဇနာ။
ဝါ၊လောကကိုထိတော်မူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဝိဒိတော လောကော ယေနာတိ ဝိဒိတလောကော-ပြု။ နော တက္ကော၊
'သဗ္ဗေန ပကာရေန သဗ္ဗထာ-ပြု။ ။'လောက'ကို အကြင်အကြင် အပြားဖြင့်ထိအပ်၏။ ထိုထိုအပြားဖြင့် သိတော်မူသည်ဟူလို။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သောဟိ-စသည်ကား ဝိတ္ထာရ၊ယောဇနာ၊ ။ယင်းအပြားတို့ကိုပြခြင်းငှါ သဘာဝတော-စသည်မိန့်။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သဘာဝတော၊ဒုက္ခသဘောအားဖြင့်၎င်း၊ ။ဝိမတိ၊

သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ-ဟူရကား 'လောကအလုံးသည် ဒုက္ခသဘောရှိ၏။ ။၎င်း။

သမုဒယတော၊ လောက၏ဖြစ်ရာတဏှာစသော အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း၊ နိရောဓတော၊လောက၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်အားဖြင့်၎င်း၊ နိရောဓပါယတော၊ နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအရိယမဂ်အားဖြင့်၎င်း။

ယင်း၌ သမုစ္စည်းအနက်ရှိသော 'စသဒ္ဓါ၊ဝါသဒ္ဓါစသည်ကား လုတ္တနိပ္ပိဋ္ဌ၊
ဝါ၊ဂဗျမာန်။ဝါ၊ပါဌသေသ။ဝါ၊အတ္ထပူရဏ။

ယင်းမှ တပါးသော ထိရန်အပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့် ဣတိ သဗ္ဗထာလောကံ အဝေဒိ-မိန့်၊ ၎င်း။ ။သစ္စာမှသွတ်သော ဥယျာတရားမရှိသောကြောင့်ဟူလို။

လောကံ၊သင်္ခါရလောကကို၊ ဝါ၊ခန္ဓာ-စသောသောကကို၊ ။ဝိမတိ၊
ယင်းအနက်ကိုပြီးစေတတ်သောသာကေသုတ်ကိုပြလိုရကား ယထာဟ-စသည်မိန့်။

အာဝုသော၊အချင်းနတ်သား၊

'ရောဟိတ'နတ်သားသည် 'ကာယဂတိ'ဖြင့် လောက၏အဆုံးသို့ သွားခြင်းကို မေးလျှောက်သောကြောင့် ယင်းသုတ်ကိုဟောသည်။၎င်း။ ။ဩကာသ

လောကကို သွားခြင်းကိုရည်၍ ရောဟိတနတ်သား မေးလျှောက်သောကြောင့်
ယင်းသုတ်ကိုဟောသည်။ ။သာရတ္ထ။

ယတ္ထ လောကဿန္တသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ။ ။ဝိမတိ။

၇၁-ယတ္ထလောကဿန္တန္တိ။ ။ယောဇနာ။

နဇာယတိ နဇီယတိ နဗိယတိ—ဖြင့် ဖြောင့်ဖြောင့် ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏတို့ကို
ပယ်၍ ‘နစဝတိ နဥပ္ပဇ္ဇတိ’နှစ်ပုဒ်ဖြင့် အပြန်ပြန်‘စုတေ’ခြင်း‘ပဋိသန္ဓေ’နေခြင်း
တို့ကိုပယ်သည်။ သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ဝါ-နဇာ
ယတိ စသည်ကို ‘ဂန္ထသေယျက’စသည်တို့အစွမ်းဖြင့် ‘နစဝတိ နဥပ္ပဇ္ဇတိ’ကို
‘ဩပပါတိက’အစွမ်းဖြင့် ဆိုသည်။ကေစဝါဒ။ ။ဇီရမုဒ္ဓိန္ဒကဿ ‘နစဝတိတိ
ဒေဝေ သန္ဓာယ’ဟု ကေစဝါဒကိုဆို၏။

လောကဿ၊သင်္ခါရလောကု၏။ တံ၊ထိုသို့ဇာတိ စသည်မှကင်းသော
သဘောရှိသော။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ ဂမနေန၊ ခြေခြင်သွား
ခြင်းဖြင့်။ ။သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဝါ-လောကဿ၊ခန္ဓာ-စသောလောက၏။ တံအန္တံ၊ထိုအဆုံးဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်သို့။ ဩကာသလောကော၊၌။ ထည့်။ ဂမနေန၊ ကိုယ်ဖြင့်သွားခြင်း
ဖြင့်။ ဝိမတိ။ ယောဇနာ။ ။ဘာတေယျံ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌေယျံ၊ ၏။ ပတ္တေယျံ၊
ရောက်အပ်၏။ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။

ဥာတာယံ ဒိဋ္ဌာယံ ပတ္တာယံ—ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏။

အသံ နိဗ္ဗာနုတ္တိကော၊သည်။ ဥာတာ၊သိတတ်၏။ ဒိဋ္ဌာ၊မြင်တတ်၏။
ပတ္တာ၊ရောက်တတ်၏။ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ (ယင်းပါဠိ
ကား သံယုတ်အဋ္ဌကထာနှင့်ညီ)။ ။ဣတိ အဟံ နဝဒါမိ-သမ္ဗုဒ္ဓံ။ ။
ဋီကာ၊ ယောဇနာ။

ယင်းသို့ခြေခြင်သွား၍ မရောက်ငြားသော်လည်း ယင်းသို့မရောက်ကာ
ဇာတိဒုက္ခ-စသည်မှ မလွတ်ဟုပြတော်မူခြင်းငှါ နဇာယံ-စသည်နှင့်၊
လောကဿန္တံ၊သို့။ အပတ္တာ၊မရောက်မူ၍။ ။သမ္ဗုဒ္ဓံ။

‘အပတ္တာန’ပါဠိ၌လည်း ဧဝ၊မရှိ။ အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာတို့၌လည်း မဖွင့်။ ။
ယောဇနာ၌ကား ဧဝ၊ရှိ၏။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တို့၌လည်း အချို့ပေမာ
ရှိ၏။အချို့ပေမာ မရှိ။

ဒုက္ခဿ၊ဝနုဒုက္ခ၏။

ဝနုဒုက္ခဿ—ဖွင့်။ ။သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။

အန္တကြိယံ၊ အဆုံးပြုခြင်းကို၊

ပရိယန္တကရဏာ-ဖွင့်။ ။၎င်း။

ခြေခြင်သွားခြင်းဖြင့် သွား၍ လောကဿန္တကို သိခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ ရောက်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသော်လည်း စင်စစ်နှိုင်းယှဉ်အပ် ပိုင်းခြား အပ်သော အရာ၌ ယင်းကိုပညတ်၍ ပြအံ့ဟု ပြတော်မူလိုရကား အပိ စာဟံ-စသည်မိန့်။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊

ခြေဖြင့်ဩကာသလောကကို လှည့်သည်ခြင်းဖြင့် သင့်အား အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ နှိုင်းယှဉ်အပ်သောအရာ၌သာ ယင်းလောကဿန္တကို ဥာဏဂမနုဖြင့် သွားကြသသူတို့အား ငါပြအံ့ဟု ပြတော်မူလိုရကား မိန့် သည်။ ။ဝိမတိ။

သသညိမ္မိ၊ သညာနှင့်တကွဖြစ်သော။

‘သဟ’ကား သမဝါယတ္တ။ ဤပစ္စည်းကား သွတ္တ။ ။ဋီကာ။

ဝါ၊ သညာရှိသော။

‘သဟ’ကား ဝိဇ္ဇမာနတ္ထ။ ဤပစ္စည်းကား ရှေးနည်း။

ယင်းဖြင့် သညာကို အဦးမူ၍ ဝေဒနာ-စသောခန္ဓာသုံးပါးကိုပြသည်။ ၎င်း။ ။သမနကေ၊ သညာနှင့်တကွဖြစ်ခြင်းကြောင့်လျှင် ဝိညာဉ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဝိညာဉ်ရှိသော။

‘သသညိမ္မိ’ကား သမနကေ၏အကြောင်း၊ သာရတ္ထ။ ။ယင်းဖြင့် ‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာ’ကိုပြသည်။ ဋီကာ။ ။အဝိညာဏကဖြစ်သော ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်အစု မျှ၌ ပညတ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းဟူလို။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ဗျာမမက္ခေ၊ တသံအဘိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဣမသ္မိံသော ကဋ္ဌေဝရေ၊ ဤကိုယ်၌ပင်လျှင်။

နံပါးနှစ်ဘက်တို့ဖြင့် ဖြန့်အပ်သောလက်နှင့်တကွသော မောင်းသည် ‘ဗျာမ’ မည်၏။

ဗျာမော သဟကရာ ဗာဟု၊ ဧဒဿဒ္ဓယဝိတ္တတာ။ ။အဘိဓာန်။

ဗျာမိယတေ အနေနာတိ ဗျာမောပြု။ ဝိပုဗ္ဗော ယာမ-အဇ္ဈေ၊ ယင်းဋီကာ။ ။ ‘ကဋ္ဌေဝရ’ကား ကိုယ်ဟော။ ဋီကာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ကဋ္ဌေဒေဝသ္မိံ ဝရံ ကဋ္ဌေဝရံ၊ အလုတ္တ သမာသောယံ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ။

ကဋ္ဌဒေဝသ္မိံ၊ သေခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်၊ ဝရံ၊ နည်းသောချစ်ခင်မြတ်နိုး
ခြင်းရှိသည်တည်း။ သမ္ပန္နံ၊

‘ဝရံ’ကား မန္တပိယဟော-နိပါတ်။ ဝရံ မန္တပိယေ ဗျယ်။ ။ အဘိဓာန်။

ကဋ္ဌဒေဝသ္မိံ၊ ရှေးကံကြောင့်၊ ဝရံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဟုလည်းပေး
ကြ၏။ ။ ဆင်ခြင်။

ယင်းဖြင့် ‘ရူပက္ခန္ဓာ’ကိုပြသည်။ ။ ဇီကာ။

လောကဉ္စ၊ ခန္ဓာဒိလောကကိုလည်း။ (ဒုက္ခသစ္စာဟူလို၊ ပိမတိ)။ ။
လောက နိရောဓဉ္စ၊ ခန္ဓာဒိ လောက၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်း။ ဝါ၊ ခန္ဓာဒိ
လောက၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း။

ကဋ္ဌဝရဖြင့် ‘လောက၊ လောကသမုဒယ’တို့၏ ခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ ပညတ်ခြင်း
ကြောင့်အပေါင်းအစိတ်အဖြစ်ဖြင့် ယင်း၌ ယင်းတို့ကို ပညတ်ခြင်းသည် သင့်တန်
စေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ယင်း၌ပညတ်ခြင်းသည် အပေါင်း အစိတ် မဟုတ်သောကြောင့်
မသင့်ဟူခြားအံ့။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ‘ခန္ဓာ’တို့ကိုပင်စွဲ၍ ပညတ်ခြင်းကြောင့် သင့်၏
ဟူပေ။

နိဗ္ဗာနဗ္ဗိ ဟိ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ပညာပနတော၊ သရီရသ္မိံ ယေဝ ပညာပေသိ။ ။
သာရက္က။ ။ ယင်းသို့သော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည် ‘ဒေသ’မရှိသည့်မဟုတ်လော။
အဘယ်ကြောင့် ‘ကဋ္ဌောရ’သည် နိဗ္ဗာန်၏ဒေသ ဖြစ်အံ့နည်းဟူမူ၊ နိဗ္ဗာန်ကို
ဒေသမရှိသော်လည်း အကြင်‘လောက၊ လောကသမုဒယ’တို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်၏။
ထိုလောက၊ လောကသမုဒယတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဒေသအားဖြင့်လည်း ဥပစာအ
စွမ်းဖြင့် ညွှန်းအပ်သောကြောင့် ‘စက္ခု၊ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ ဧတ္ထ
သာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ’ကဲ့သို့ ဒေသ
ဖြစ်၏ဟူပေ။ ။ ၎င်း၊ ပိသုဒ္ဓိမဂ်ဇီကာ။ ဌာနူပစာဟူလို။

ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဒေသမရှိသော်လည်း အကြင်လောက၊ လောကသမုဒယ
တို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုလောက၊ လောကသမုဒယတို့ကို မှီသကဲ့သို့ ဥပစာ
အားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ‘စက္ခု၊ လောကေ၊ ပ။ နိရုဇ္ဈတိ’ကဲ့သို့ ‘ဒေသ’ဖြစ်၏
ဟူပေ။ ပိမတိ။ ။ ဥပစာနည်းတူယူ။

ဂမနေန၊ ပြုကာတေ သွားခြင်းဖြင့်၊ (ခြေမြှင်သွားခြင်းကိုယူ၊ ဇီကာ၊
ပိသုဒ္ဓိမဂ်ဇီကာ)။

ဝါ-ဂမနေန၊ အဂတိသို့လိုက်ခြင်းဖြင့်၊ ဝဇီရ၊ ။ လောကဿ၊ သင်္ခါရ
လောက၏၊ အနန္တာ၊ အဆုံးသို့၊ ဝါ၊ အဆုံးပြုခြင်း အကြောင်း ဖြစ်သော

နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဗလူပစာဟူလို၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ ။ ကုဒါစနံ၊ တရံ တဆစ်သည်း။

‘ဂရဟာ’အနက်ရှိသောပိကား လုတ္တနိပ္ပဋ္ဌ။ ဝါ၊ ဂမ္ပမာန်။ ဝါ၊ ပါဌသေသ။
ဝါ၊ အတ္ထပူရဏ၊ ကုဒ်စနန္တိ ကဒါစိဝိ။ ။ ၎င်း၊ ဝိမတိ။

အဂ္ဂမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တင်္ဂဖြင့်၊ ထည့်၊ အပတွာ၊ မသိမူ၍၊ ဋီကာ၊ ။
ဝါ၊ အရိယဂမနေန၊ အရိယာတို့၏သွားခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ မြတ်သောဖြူစင်သော
အပြစ်ကင်းသောသွားခြင်းဖြင့်၊ ထည့်၊ အပတွာ၊ ၍၊ ဘဇိရ၊ ။ ဒုက္ခာ၊
ဝဋ်ဒုက္ခမှ၊ ပမောစနံ၊ သည်၊ နဝအတ္ထိ၊ ရှိ၊ သမ္ပန္နံ၊ ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
လောကဿန္တသို့မရောက်မူ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်၊
နဝအပတွာ၊ ပ၊ ပမောစနံကိုစွဲ၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ ။ ဝါ၊ ထိုသို့
လောကဿန္တကို သွားခြင်းဖြင့် ရောက်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောငှာ
ဂမနေန၊ ပ၊ ကုဒါစနံကိုစွဲ၊ ဝိမတိ၊ ။ ယင်းကို ဥတုာနာသိသတိမှာစပ်၊ ။
ဟဝေကား၊ နိပါတ်မျှသာ၊ ဋီကာ၊ ။ ဝါ၊ ကေသတ္ထနိပါတ်၊ ဟဝေ၊
စင်စစ်၊ ပေး၊ ဝိမတိ၊ ။ ယင်းနှစ်ပုဒ်မှာပင်စပ်၊

လောကဝိဒ္ဓ၊ သဘာဝ-စသောအားဖြင့် လောကအလုံးကို သိသော၊
သုမေဓော၊ ကောင်းသောပညာရှိသော၊ လောကန္တရူ၊ ပရိညာဘိသမယ
ဖြင့် လောကကိုသိ၍ ပဟာနာဘိသမယဖြင့် လောက၏အဆုံးသို့ရောက်
သော၊ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော၊ မဂ်ဘည်းဟူသောမြတ်သောအကျင့်၏ပြီးစီး
ခြင်းသို့ရောက်သည်အဖြစ်ကြောင့်သုံးပြီးသော မဂ်ဘည်းဟူသောအကျင့်
ရှိသော၊ သမိတာဝိ၊ ခပ်သိမ်းသောကိလေသာတို့ကို ငြင်းစပြီးသောသူ
သည်၊

ကိလေသေ သမယိတ္တာတိ သမိတာဝိ-ပျှ။ သမုဓာတ်-တာဝိပစ္စည်း။

ဝါ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကိုသိပြီးသောသူသည်၊

စတုသစ္စဓမ္မေ သမယိတ္တာတိ သမိတာဝိ-ပျှ။ သံပုဗ္ဗ-ဇုဓာတ်-တာဝိပစ္စည်း။

လောကဿ အန္တံ ဥတုာ ဣမဉ္ဇလောကံ ပရဉ္စလောကံ နသိသတိ၊
မတောင့်တ၊ သမ္ပန္နံ၊

ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမရှိသောကြောင့်ဟူလို။ ။ ယင်းဂါထာဝယ် ဒုတိယပါဒ၌
စရိယသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ‘အက္ခရာတလုံး’လွန်သည်၊ တတိယပါဒတွင်
‘သမိတာဝိ’၌ ဆန်းကြောင့် ဝိဟုရဿ၊ စတုတ္ထပါဒ၌ ‘တိဟုဒိဿ’နှင့်ရှုတ်။ ။
ဣန္ဒဝဇိရဂါထာ။

ဤသို့လောကဝိဒ၏ အဖြစ်ကိုသဘာဝစသောအားဖြင့် ပြအပ်ပြီးသောကြောင့် အကြွင်းမဲ့ပြအပ်ပြီးသော်လည်း လောကကိုကား ကောဒေသအားဖြင့်သာ ဆိုအပ်သောကြောင့် ယင်းကို အကြွင်းမဲ့ပြခြင်းငှါ အပိတေယောလောကော-စသည်မိန့်။ သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိကာ။

ဝါ-ဤသို့အကျဉ်းအားဖြင့် လောကကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ အကျယ်အားဖြင့် ယင်းကိုပြခြင်းငှါ မိန့်သည်။ ဝိမတိ။

ရူပါဒီသု သတ္တော ဝိသတ္တောတိ သတ္တော၊ လောကယတိ ဧတ္ထ ကုသလာကုသလံ တဗ္ဗပါကောစာတိ လောကော၊ သတ္တောစ သော လောကောစာတိ သတ္တလောကော-ပြ။ ‘ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ’ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏အပေါင်းသည်၎င်း၊ အစဉ်သည်၎င်း၊ ရစေ။ ။ အဝကသန္တိ ဧတ္တာတိ ဩကာသော၊ လောကယန္တိ ဧတ္ထ ဇင်္ဂမာ ထာဝရာစာတိ လောကော၊ ဩကာသော၊ လောကော-တွဲ။ ။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ‘ရူပါရုံ’ စသည်တို့၏ အပေါင်းသည်၎င်း၊ ရစေ။ ။ သင်္ခရိယန္တိတိ သင်္ခါရာ၊ လုဇ္ဇတိတိ လောကော၊ သင်္ခါရာစ တေ လောကောစာတိ တထာ-ပြ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ-ဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရစေ။ ။ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိကာ၊

ယင်းကိုချဲ့လိုရကား ဧတ္ထ-စသည်မိန့်။

အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အကြောင်းဖြင့်တည်ခြင်းရှိကုန်၏။

အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမတ္ထန္တဿ ဥပ္ပါဒါယ - သည်၌ကဲ့သို့ ‘အာဟာရ’ ကား ပစ္စယတ္ထ၊ သာရတ္ထ၊ ၎င်း။ ။ အာဟာရတိ အတ္တနော ဖလန္တိ အာဟာရော၊ အာဟာရေန ဌိတိ ဧတေသန္တိ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ-ပြ။ က၊ ကား သမာသန္တိ။ ။

ဝါ၊ အကြောင်းဖြင့်တည်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။

အာဟာရေနဋ္ဌိတိ အာဟာရဋ္ဌိတိ၊ အာဟာရဋ္ဌိတိသီလံ ဧတေသန္တိ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ-ပြ။ ဝိမတိ။

ဝါ၊ အကြောင်းနှင့် စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ အနိပ္ပါယတ္ထ။

သတ္တဟုဆိုအပ်သော သင်္ခါရတို့၏ ဥပါဒ်မှ ‘ဘင်’ တိုင်အောင်ရှိသည့်အဖြစ် သည် ‘ဌိတိ’ မည်၏ဟူလို။ ။ ဌိတိစေတ္တ သလက္ခဏေ အတ္ထိတာ အဓိပ္ပေတာ။ ပဋိသန္တိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာ။

ယင်းကို အာဟာရသဒ္ဓါ၏ ပစ္စယတ္ထကိုယူသော် သဗ္ဗေ သတ္တာဖြင့် အသညသတ်တို့ကို သိမ်းအပ်ကုန်သည်။ သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိကာ။ ။

ယင်းအာဟာရဥတိကအဖြစ်ကား မချအားဖြင့် သစ်၊ရေမွှာည်း၊ သတ္တဝါမဟုတ်ဟုပြုလိုရကား အာဟာရ၊ပ၊ဝေဒိတဗျော-မိန့်၊

ယင်းသို့သော် သဗ္ဗေ သတ္တာနှင့် ဆန့်ကျင်၏ဟုငြားအံ့၊ ဒေသနာ၏ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန် အဖြစ်ကြောင့် ဆေန့်ကျင် ဟူပေ၊ ၎င်း။ ၊အချို့အရာ၌ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်၊ အချို့အရာ၌ ချောခိဋ္ဌာန်ဟောခြင်း၏ အကြောင်းကို သာ ရေတ္တုဒိပနီ-သမည်မှာရှု၊ ဗန္ဓာဒိဗ္ဗိအယူရှိသောသူတို့၏ သဿတစသည် တို့၏အဖွင်းအားဖြင့် အတ္တလောကဟုကြံခြင်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် သတ္တဝါ ပွင် အရာ၌၏၊ သစ်၊ရေသွင် အရာရှိသည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် သဿဘော၊ပ၊သတ္တလောကော-မိန့်၊

သတ္တလောကော၌ ဝေဒိတဗျောလိုက်သမ္ပန်၊ ကြိကာသလောကော၌ နည်းဘူ၊ ။ယာဝတာသတ္တကောဌာနေ၊၌၊

‘ယာဝတာ’ကား ပရိစ္ဆေဒတ္တနိပါတ်၌ သတ္တမုန္တ၊သတ္တကောဌာနေ-ဇွင့်။ ဇွိကာသေည်။

ဝါ-ယာဝတာ-သတ္တကံဌာနံ၊ အကြင်သူလောက်သော အရပ်ကို၊ ဝါ၊ အရပ်တိုင်အောင်။ ဒုတိယန္တူ။

ယာဝတာတ် သတ္တကံ ဌာနံ၊ ။အရံဗ္ဗရအဋ္ဌကဘာ၊

ပဋိမသုရိယာ၊သ၊နေတို့သည်။ (ဗိမာန်ကိုသဿယူ)၊

‘စန္ဒိမာ’ကား ‘တထာဂတံ အရဟန္တံ၊စန္ဒိမာ သရဏံ’ ဂတော’စသည်၌ နတ်သားကို၊ “သော မံ လောကံ ပဘာသေတိ၊အန္တာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ” စသည်၌ မိမာန်ကို၊ဤ၌လည်း ‘မိမာန်’ကိုဟောသည်။ ။သုရိယလည်း ‘တထာဂတံ အရဟန္တံ၊သုရိယော သရဏံ’ ဂတော’စသည်၌ ‘နတ်သား’ကို၊ သုရိယောဝ ဩဘာသယမန္တလိက္ခေ’ စသည်၌ မိမာန်ကို ဤ၌လည်း ‘မိမာန်’ကို ဟောသည်။

ပရိဟရန္တိ၊လည်ကုန်၏၊ဒိသာ၊အရပ်မျက်နှာတို့သည်၊ဝိးရာစသော၊ ထုန်းလင်းတောက်ပကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဘန္တိ၊တင့်တယ်ကုန်၏၊ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိခံရရှိကာ၊ ။ဝါ-ဒိသာ၊တို့ကို၊ ဝိရာစသော၊ မိမိတို့တင့်တယ်ကုန် သည်ဖြစ်၍၊ ဘန္တိ၊ထွန်းလင်းတောက်ပစေကုန်၏၊

‘စန္ဒိမသုရိယာ’ကို ဤမှာလည်းစပ်။ ‘ဒိသာ’ကား ဒုတိယာ ဗဟုဝစနံန္တူ။ ။ ဇွိကာ။၎င်း။

ဝါ-ဒိသာ၊တို့၌။ ဝိရောစမာနာ၊၍။ ဘန္တိ၊ကုန်၏။

‘ဒိသာ’ကားသတ္တမုန္တ၌ ပဌမာ။ ။ဒိသာသု ဝိရောစမာနာ ဩဘာသန္တိ။
မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။

ဝါ-ဒိသာ၊တို့သည်။ ဝိရောစမာနာ၊တင့်တယ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘန္တိ၊
ထွန်းလင်းတောက်ပကုန်၏။

ဒိသာ ဘန္တိတိ သဗ္ဗဒိသာ ဩဘာသန္တိ ဝိရောစမာနာ။ ။အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌ
ကထာ။

ဝါ-ဝိရောစမာနာ၊ လ၊ နေတို့၏ ထွန်းလင်း တောက်ပခြင်းကြောင့်။
ဒိသာ၊တို့သည်။ ဘန္တိ၊ထင်ရှားကုန်၏။

‘ဝိရောစမာနာ’၌ မာနပစ္စည်းကား ဘောဉ္စ ပဉ္စမိဝိဘတ်ကား ဟိတ်၌သက်
သည်။ ။ဝိမတိ။

တာဝ တတ္တကေန ပမာဏေန၊ဖြင့်။ သဟဿဓာ၊ တထောင်အပြား
ရှိသော။ လောကော၊ဩဘာသလောကသည်။ ဟောတိ၊၏။

ဓာ၊ပစ္စည်းကား ပကာရတ္ထ။အဿတ္ထိအနက်၌ဖြစ်သည်။ ။ဇီကာ။

ဝါ-တာဝတတ္တကံ၊သော၊ အကြွင်းမှာရှေးနည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇီကာ။ ။
ဝါ၊တာဝ သဟဿဝါဟုသည်း ရှိ၏။

တာဝ တတ္တကံ သဟဿံ တာဝ သဟဿံ၊တာဝသဟဿံ အဿတ္ထိ
တိ တာဝသဟဿဝါ-ပြု။ထိုမျှလောက်သော ‘တထောင်’ရှိသော။ပေ။ ။
သာရတ္ထ၊၎င်း။

တ္ထေ၊ ဤတထောင်သော လောကဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဩဘာသ
လောက၌။ တေ၊၏။ သာမနံ။ အရဏဝတီသုတ်။ ဝါ-တေ၊သင်ဗကုဗြဟ္မာ
၏။ ဝိသေသ၊ဗြဟ္မမန္တန်နိယသုတ်။ ။ဝသော၊တံခိုးဟုဆိုအပ်သောအငွင်း
သည်။ ဝတ္တတို့၊၏။

ပဘုတ္တာယတ္တတာယတ္တာ၊ ဘိလာသေသုဝသောဘဝေ ဟူသည်တွင် ဤ၌
ပဘုအနက်။ ။ဝသောတိ ဣဒ္ဓိသင်္ခါတော ဝသော ဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ ။
ဝိမတိ။

တံဝိ၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသောလောကကိုလံည်း။ သဗ္ဗဏာ၊ ခပ်သိမ်း
သောအပြားအားဖြင့်။ အဝေဒိ၊ပြီ။

အဘယ်သို့ထိတော်မူသနည်း၊ နှစ်ကြောင့် တထာဟိ-စသည်မိန့်။

တသဟိကား ပိတ္တာရ၊ သောဇနာဒ္ဓိကား ဒဠိဟူ၏။ ။အသအနေန
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝိဒိတော၊၏။ သမ္ဗန္ဓ၊ ဗိုကော။ ။သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော၊
သတ္တာ၊တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ကုန်၏။ (ရှေးနည်းပေး)။ ။ဣတိ၊
သို့။ ဝုတ္တာယ၊သော။ ကထာယ၊ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်ဒေသနာဖြင့်။ (ယင်းသုံးပုဒ်
ကိုထည့်)။ ။လောကော၊ သင်္ခါရလောကအလုံးသည်။ ဧကော၊ တပါး
တည်း။ ဝါ၊တပါးသောအတို့ရှိ၏။(တပါးသောအပြားမရှိပြီးသောကြောင့်
ဟူလို၊ သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဗိုကော)။ ။ဝါ-ဣတိ၊သို့။ ဝုတ္တေန၊သော၊ပစ္စယာ
ယတ္တဝုတ္တိဘာဝေန၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
သာမညေန၊ သာမန်အားဖြင့်၊ (ယင်းလေးပုဒ်ကိုထည့်)။ ။လောကော၊
သင်္ခါရလောကသည်။ ဧကော၊ တည်း။ ဝါ၊ ၏။ ဝိမတိ။ ။ဝါ-သဗ္ဗေ၊
ကုန်သော၊ သတ္တာ၊ မိမိမိ၏အကြောင်း၌ ကပ်ငြိကတ်ကုန်သောသင်္ခါရ
တရားတို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ကုန်၏။ တေသတ္တာ၊တို့သည်၊ထည့်။
ဧကော၊သော၊ လောကော၊၏။

ယေကေပိပစ္စယဋ္ဌိတိကော၊ သဗ္ဗေ တေ လုဇ္ဈနဋ္ဌေန ဧကော လောကောတိ
အဓိပ္ပာယ်ော။ ။ဝဇိရ။

သကသကပစ္စယေသု သတ္တာ ဝိသတ္တာတိ သတ္တာ-ပြု။ သင်္ခါရရစေ။ ။
သင်္ခါရာ ဟိ သကသကပစ္စယာယတ္တတာယ သတ္တာဝိသတ္တာတိ သတ္တာနာမ။
၎င်း။ ။‘သတ္တသဒ္ဓါ’သည် သင်္ခါရကိုမူချဟောရာ၌ အဋ္ဌကထာများနှင့်လည်း
ဆန့်ကျင်သည်။လောကဝေါဟာရလည်းမရှိ၊ထိုကြောင့် ဆင်ခြင်။ ဝါ-ဧကော
လောကောကား သရူပဝန်။‘သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကော’ကား သရုပ်။
ဝါ-ပဌမကား ဥဒ္ဒေသ၊ဒုတိယကား နိဒ္ဒေသ။

ထိုကြောင့် လောကော၊သည်။ ဧကော၊တည်း။ ဝါ၊၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်
သော၊ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ ကုန်၏။ ပေး။ အာဝရိယ
ဝါဒ။ ။ဝါ-သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော၊ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊
ကုန်၏။ ဋ္ဌိတိကောရဏဘူတော၊တည်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော၊အာဟာ
ရော၊သည်။ ဝါ-တေသံသတ္တာနံ၊တို့၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတ္တံ၊ အကြောင်း
ဖြင့်တည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဧကော၊သော၊ လောကော၊တည်း-ဟု
ထည့်၍သမ္ဗန္ဓ။

တတော ယေန ပစ္စယာချေန အာဟာရေန သဗ္ဗေ သတ္တာ တိဋ္ဌန္တိ၊ သော
အာဟာရော၊တံ ဝါ နေသံ အာဟာရဋ္ဌိတိကတ္တံ ဧကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ဟူသော
ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ၊နော တုက္ကော။ ။ဝါ-ဧကောလောကောကား

ပုစ္ဆာ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရ ဌိတိကာကား ဝိဿန္ဓနာ။ လောကဒီပက။
ပဋိသန္တိဒါမင်္ဂါဌိန္တ 'ပုစ္ဆာ,ဝိဿန္ဓနာအရာ'မထင်သောကြောင့် ဆင်ခြင်။ ။
ကြွင်းသော 'ရွှေလောက'စသည်တို့၌လည်း နည်းဟူ၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်မျှသာထူး၏။

နာမဉ္စ ရူပဉ္စ 'နာမသဒ္ဓါ'ဖြင့် လောကသဘော မရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်
မယူသင့်။ ယင်းသို့သော် 'အာဟာရဌိတိကာ'၌ မင်္ဂါလ်တို့၏လည်း 'ပဏ္ဍယာ
ယတ္တဝုတ္တိ'အဖြစ်ကြောင့် လောကအဖြစ်သည်ဖြစ်၏ဟူခြားအံ့။ ပရိညေယျဖြစ်
သော ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို ဤ၌ 'လောက ဟုဆိုအပ်သောကြောင့်။ ဝါ-နလုဇ္ဇတိ
နပလုဇ္ဇတိ-ဟု ယူအပ်သော အကြင်တရားသည် ထို 'နလုဇ္ဇတိ နပလုဇ္ဇတိ'
အခြင်းအရာဖြင့် မဖြစ်။ ထိုတရားတို့ကို လောကဟုယူအပ်ရကား ထိုသို့ယူခြင်းမှ
ကင်းသော လောကုတ္တရာတရားတို့အား လောကအဖြစ်မရှိသောကြောင့် မဖြစ်
ဟူပေ။ သာရတ္ထ,ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂါဌိကာ။ ။ ဝါ လောကုတ္တရာတရားတို့၏ပရိညေယျ
အဖြစ်မရှိသောကြောင့် မဖြစ်ဟူပေ။ ဝိဝေတိ။ ။ အလုံးစုံသောအရာတို့၌ လောကီ
တရားတို့ကိုသာ လောကဟုယူ။ ၎င်း။ ။ တိဿော ဝေဒနာ၌ 'သုခ,ဒုက္ခ,
ဥပေက္ခာ'ကိုယူ။ ။ စတ္တာရော အာဟာရ၌ 'ကဗဠိကာဟာရ,သောဟာရ,
မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ,ဝိညာဏာဟာရ'ကိုယူ။ ။ ဝစနတ္ထကို သာရတ္ထမိမိ
မှာရ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနိတို့၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့တည်း။

ဥပါဒါနာနံ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ပြု။ ။ မဇ္ဈေလောပ
ဆဋ္ဌိသမာသ်။ ။ ဋီကာ။

ဝါ၊ ဥပါဒါနိတို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဥပါဒါနိတို့သည် စီရင်အပ်သော။
ဝါ၊ ဥပါဒါနိတို့၏အမွန်ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့တည်း။

တိဏဂ္ဂိသုသက္ကံ စသည်ကဲ့သို့ ဥပါဒါ ပန ဟိ သမ္ပူတာ ခန္ဓာ။ ဝါ၊ ဣဇ
ပရိသော-စသည်ကဲ့သို့၊ ဥပါဒါနေဟိ ဝိယျော ခန္ဓာ။ ဝါ၊ ပုပ္ဖရက္ခော၊ လေ
ရက္ခော-စသည်ကဲ့သို့ ဥပါဒါနာနံ ဟောဝါ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ပြု။ ။ ပဋိ
သန္တိဒါမင်္ဂါ အဋ္ဌကထာ။

အာယတနာနိန္ဒိ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန,ဇိဝှါ,ကာယ၊ နောယတနကို
ယူ။ သတ္တ၊ ကုန်သော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဝိညာဉ်၏တည်ရာဖြစ်သော
သတ္တဝါတို့တည်း။

ဝိညာဏံ တိဋ္ဌတိ ဧတ္တာတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော-ပြု။ ။ 'လူ,ကာနေဝ်,
ဝိနိပါတိကအသုရာ'ဟူသော 'နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီ,ပဌဈေးနံဘုံ,ဗြဟ္မာ,
အပါယ် သတ္တဝါ'ဟူသော 'နာနတ္တကာယ ကေတ္တသညီ, ဒုတိယဈေးနံဘုံ,
ဗြဟ္မာ'ဟူသော 'ကေတ္တကာယနာနတ္တသညီ,တုတိယဈေးနံဘုံ-အသညသတ်မှ

တပါး စတုတ္ထဈာန်ဘုံ-ဗြဟ္မာ'ဟူသော ဧကတ္တကာယဧကတ္တသညီ၊ဘဝဂ်ဘုံ
ဗြဟ္မာ ကြဉ်သော အရူပဘုံ-ဗြဟ္မာသုံးယောက်၊ ယင်းခုနစ်ပါးကိုယူ။ ဝိညာဉ်
မရှိသောကြောင့် အသညသတ်ကို'ပဋိတရ'ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏ကိစ္စ မရှိသော
ကြောင့် 'နေဝသညာနာသညာယတန'ကို ဤ၌ ကြဉ်၊ဋီကာ။ ။အကျယ်ကို
ဋီကာ၊အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၊ပဋိသမ္ဘိဒါမင်္ဂအဋ္ဌကထာစသည်မှာရှု။

အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ၌ လာဘ၊အလာဘ၊ယသ၊အယသ၊နိစ္ဆာ၊ပံသံသာ၊
သုခ၊ဒုက္ခကိုယူ၊ အဆက်ဆက်ယင်းတို့သည် ရံခါလောကသို့၊ လောက
သည် ရံခါယင်းတို့သို့ လိုက်တတ်ရကား၊ ယင်းတို့မှ လွတ်သော သတ္တ
လောက မရှိသောကြောင့် ယင်းတို့ကား မချွတ်လောကဓမ္မ ညော်၏။ ။
သံသရတ္ထ၊အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၊

အဋ္ဌိမေ တိက္ခဝေ လောကဓမ္မာ ဇောကံ အနုပရိဝတ္တန္တိ။ လောကောစ
အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တတိ။ ။အဋ္ဌအင်္ဂုတ္တရပိဋိ။ ။လာဘာလာဘ
သောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော လောဘ၊ဒေါသတို့ကိုပင် လာဘာလာဘ
စသော'သဒ္ဓါ'ဖြင့် ဤ၌ဆိုသည်၊ဋီကာ၊အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ။ ။ကောရဏူပစာ
ဟူလို။

နဝသတ္တာဝါသာ၌ ဝိညာဉ်ဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါးတို့ကိုပင် အသညသတ်နှင့်
စတုတ္ထာရူပကိုထည့်၍ယူ။ ၎င်း။

သတ္တာ အာဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ သတ္တာဝါသာ-ပြု။ ။နာနတ္တကာယနာနတ္တ
သညီ-စသော သတ္တန်ကာယရစေ။၎င်း။ ။ယင်းသို့သော သတ္တနှင့် 'အာဝသ'
မတူရကား 'အာဓာရ၊ အာဓဉ်'အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်းဟူငြားအံ့၊ ရုက္ခ
သာခါ-စသည်ကဲ့သို့ အစိတ်၏ အပေါင်းကို 'အာဓာရ'အဖြစ်ဖြင့် ယင်းအ
ပေါင်း၌ အကျွမ်းဝင်သော အစိတ်သတ္တဝါတို့၏ ယင်း၌ အကျွမ်းဝင်ရကား
အာဓာရကဲ့သို့ဆိုထိုက်သောကြောင့်ဖြစ်၏ဟူပေ။သာရဏ္ဏ။ ။သရဉ်အားဖြင့်
လိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကိုပင် ဤ၌ သင်္ခါရ
လောကံအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်၏။ ။ဒိဇေတိ။

ဒဿာသတနာနိ၌ အရူပ သဘောရှိသောကြောင့် နောသတနကို ရုပ်
နာမ်ရောသော ကြောင့် ဓမ္မာသတနကိုပယ်၍ ရုပ်သက်သက်အငွမ်းဖြင့်
ဒဿာသတနာနိ ဟူသည်၊ သာရဏ္ဏ။ ။ဝါ-သောကုတ္တရာနှင့် ရောသော
ကြောင့် ယင်းနှစ်ပါးကို ပေယူသည်။

မနာယတနဓမ္မာယတနာနိ ပန လောကုတ္တရဓိဿကတ္တာ န ဂဟိတာနိ။ ။
ပဋိသမ္ဘိဒါမင်္ဂအဋ္ဌကထာ။

ဒွါဒသာယတနာနိစ္စ မနာယတနနှင့်ဓမ္မာယတနကိုထည့်ယူ။

အာယတန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ဥဋ္ဌဟန္တိ ခန္ဓန္တိ ဝါယမန္တိ။ အာယတူတေ ဝါ ဓမ္မေ တနောန္တိ ဝိတ္တာရေန္တိ အာယတံ ဝါ သံသာရဒုက္ခံ နယန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ အာယတံနာနိ-ပြု။ သာရတ္ထ၊ အဋ္ဌသာလိနိ-စသည်။ ။ဝါ-နိဝါသ အာကာရ၊ သမောသရဏ၊ သဉ္ဇာတိဒေသ၊ ကာရဏ-အနက်အားဖြင့်လည်း ‘အာယတန’မည်၏။ ယင်းငါးနက်ရှိသော ‘အာယတန’ကား အနိပ္ပန္နပု၊ ဝိပဒိက။ အကျယ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ သမ္မောအဋ္ဌကထာ-စသည်မှာရှု။

အဋ္ဌာရသဓာတုယောဉ္စ အာယတန တသ္မေန္တိပါးတွင်-မနာယတနကို သတ္တဝိညာဏဓာတ်အစွမ်းဖြင့် ခွဲ၍ တသ္မေန္တိပါးယူ။ ။ သာရတ္ထ။

မနာယတနံမေဝ သတ္တဝိညာဏဓာတုဝသေန ဘိဇ္ဇတိ။ သဂြိုဟ်။ ။ဝစနတ္ထ ကို သာရတ္ထဒီပနီ-စသည်မှာရှု။

ဤသို့ကား အာဟာရဗြူတိကာဟုအကြောင်းနှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည် အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စအဖြစ်ကို ယင်းဖြင့်လည်း ယူဒ နိဗ္ဗာန်၊ တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ။ တဒနတ္ထာ-ဟူခြင်းကြောင့် ဒုက္ခ၊ အနတ္တအဖြစ်ကို ပြအပ်ရကား သုံးပါးသော သာဓုညလက္ခဏာတို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ နာမ် ဟူသည် လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာတို့ပင်၊ ယင်းတို့ကား အနက်အားဖြင့် ဖဿ-စသည်တို့ပင်၊ ရုပ်ဟူသည် ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့ပင်၊ ယင်းတို့ကား အနက်အားဖြင့် ပထဝီ-စသည်တို့ပင်ဖြစ်ရကား သာဓုညအားဖြင့်ပင် မိမိ လက္ခဏာအားဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ယင်းတို့ကို ယူခြင်းဖြင့် အထူးအပြားနှင့်တကွ ကုန်သော ကုသိုလ်-စသည်၊ ဟေတု-စသည်တို့ကို လည်း ယူအပ်ကုန်သည်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဣတိအယံ သင်္ခါရလောကောပိ သဗ္ဗထာ ဝိဒိတော ဖနိ။ ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

ငါ-ဤသို့ကား ဘဝသုံးပါး၌ အဿာဒကိုပြခြင်းအစွမ်းဖြင့် ဝေဒနာ သုံးပါးကို၊ အကြောင်းပစ္စည်းကိုပြခြင်းအစွမ်းဖြင့် အာဟာရလေးပါးကို၊ ကိုယ်ဟူခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကိုပြခြင်းအစွမ်းဖြင့် အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးကို၊ ရုန့်ရင်းသောသညာရှိသော ဘဝကိုပြခြင်းအစွမ်းဖြင့် ဝိညာဏဗြူတိသုနစ်ပါးကို၊ အနုရောဓဝိရောကို ပြခြင်းအစွမ်းဖြင့် လောကဓမ္မ ရှစ်ပါးကို၊ ရုန့်ရင်းသောအာယတနကိုပြခြင်းအစွမ်းဖြင့် အာယတနဆယ် ပါးကို၊ ယင်းတို့ကိုယူခြင်းဖြင့်ပင်ယင်းတို့၏ ဗြူတိဖြစ်သော ယင်းတို့နှင့်စပ် သော ယင်းတို့၏အာရုံဖြစ်သော အလုံးစုံတေဘူမိက နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို

အနက်အားဖြင့် ယူအပ်ကုန်သည်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် လောကအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သည်။ ကြွင်းသော ကေဝိဓ၊ ဗြိ၊ ပဉ္စ၊ နဝ၊ န္ဒါဒသ၊ အဋ္ဌာရသဝိဓ- အစုအဖွဲ့တို့ဖြင့်ကား သရုပ်အားဖြင့်ပင် ယင်းနံဝရုပ်တရားတို့ကိုယူအပ် ကုန်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဣတိ အယံ၊ ပ၊ ဝိဒိကော-မိန့်၊ ဝိမတံ။

ဤသို့ သင်္ခါရလောကကို အချင်းခပ်သိမ်း သိတော်မူအပ်သည်အဖြစ် ကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ သတ္တလောကကိုလည်း အချင်းခပ်သိမ်း သိတော် မူအပ်သည်အဖြစ်ကိုပြလိုရကား ယသ္မာ ပနေသ-စသည်မိန့်၊ သာရတ္ထ။

သတ္တံနံ၊ တို့၏။ ၊ (အာသယံ စသောကံလေးပုဒ်နှင့်စပ်)။ အာသယံ၊ လောဘ်စိတ်၏ ကိန်းရာဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ အနုလောမိကဓန္တိ၊ ယထာဘူတဉာဏ်ကို။

အဓိပ္ပါယ်ဝအာဓာရ၊ အာသယော ကထိတောထစ၊ ။
ဟူသည်တွင် ဤသို့ အာဓာရ။

အာဂမ္မ စိတ္တံ၊ သေတိ ဧတ္ထာတိ အာသယော၊ မိဂါသယော ဝိပာ၊ ၎င်း။ ။
‘သား’ သည် ကျက်စား ခြင်းငှါ သွား၍ ယင်းတောအုပ်၌ပင် အိပ်ရကား ယင်းတောအုပ်သည် ယင်းသား၏တည်ရာဖြစ်၏သို့ တပါးအာရုံ၌ ဖြစ်၍သော် လည်း စိတ်၏လာ၍ ဝင်၍ မိဂါသိက္ခအားဖြင့် ကိန်းရာဖြစ်သောကြောင့် သဿတ ဒိဋ္ဌိ-စသည်ကို ‘အာသယ’ဟူ၏ဟူလို။ ။ ဤကား။

သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစ၊ ဓန္တိစေဝါနုလောမိကံ။
ယထာဘူတဉ္စ ယံ ဉာဏံ၊ ဧတံ အာသယသဒ္ဓိတံ။ ။

ဟူရကား ယင်းသည် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ အနုလောမိကဓန္တိ၊ ယထာဘူတဉာဏ်ဟု လေးပါးတည်း။ ထိုတွင် သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့် ဒိဋ္ဌိအလုံးကို သင်္ဂြိုဟ်အပ်သောကြောင့် အလုံးစုံဒိဋ္ဌိသဒ္ဓိ အယူရှိ သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ဤဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို မှီကုန်သည်။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ သမ္မော။

ဒွယနိဿိတော ခေါပနာယံ ကစ္စာန လောကော ယေဘုယျေန အတ္ထိတဉ္စ နတ္ထိထဉ္စ၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိ။ ။ ယင်းပါဠိ၌ ‘အတ္ထိတာ’ဖြင့် သဿတအယူ။ ‘နတ္ထိတာ’ဖြင့် ဥစ္ဆေဒအယူကိုလိုအပ်၏။ ။ သမ္မော၊ သာရတ္ထ-စသည်။

အတ္ထိတန္တိ သဿတံ၊ နတ္ထိတန္တိ ဥစ္ဆေဒံ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ ဤကား ‘ဝဠုနိဿိတ’ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ အာသယ၊ ‘ဝိဇ္ဇနိဿိတ’ဖြစ်သော စင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့၏ အာသယကား “အနုလောမိကဓန္တိ၊ ယထာဘူတ

ဉာဏ်”နှစ်ပါးတို့တွင် ‘အနုလောမိကခန္တီ’ကား ဝိပဿနာဉာဏ်၊ ‘ယထာ ဘူတဉာဏ်’ကား မဂ်ဉာဏ်။ ။သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။

အနုလောမိကခန္တီတိ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ယထာဘူတဉာဏ်န္တိ ဂ္ဂေဉာဏ်။ ။ သမ္မော၊ဝိမတိဉ္စလည်း အဆိုသာထူးသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား မထူး။ ။ယင်း အာသယကို ယင်းဒိဋ္ဌိဉာဏ်တို့မဖြစ်သောခဏဉ္စလည်း သိတော်မူ၏။ ။ဦးကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ၊သမ္မော။ ။ကမံ သေဝန္တိယေဝ ဇာနာတိ အယံ ပုဂ္ဂလော ကာမဂရုကော ကာမာသယော ကာမာဓိမုတ္တောတိ။ ကမံ သေဝန္တိယေဝ ဇာနာတိ အယံ ပုဂ္ဂလော နေက္ခမဂရုကော နေက္ခမာသယော နေက္ခမာ ဓိမုတ္တောတိ—စသည်။ ။ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိ။

အနုသယံ၊ အထပ်ထပ် ကိန်းတတ်သော ကာမရာဂ-စသည်တရား ခုနစ်ပါးကို၊ သဒ္ဓတ္ထ။ ။ဝါ၊လျော်သောအကြောင်းကိုချေ့ ဖြစ်တတ်သော ကာမရာဂ-စသည်တရားခုနစ်ပါးကို၊ ။အဓိပ္ပါယတ္ထ။

အနုအနု သယန္တီတိ အနုသယာ—ပြု။ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသောကြောင့် လျောက်ပတ်သောအကြောင်းကို ရသော် ဖြစ်ထိုက်သော ‘ကာမရာဂ’စသော အနာဂတ်ကိလေသာခုနစ်ပါးရစေ။

ယင်းသို့သော် အတိတ်၊ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ‘ကိလေသာ’တို့သည် အနုသယ မမည်ကုန်သည် မဟုတ်လောဟူမူ၊ခမ္မတို့၏‘ကာလ’ပြားကာဖြင့် သဘောအထူး အပြားမရှိရကား ယင်းသဘောရှိသောကြောင့် မည်ကုန်၏ဟူပေ။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ-စသည်။ ။ယင်းအနုသယခုနစ်ပါးကို ထိုထိုသတ္တဝါသန္တာန်၌ လွန်ကဲသည်၊ယုတ်ညံ့သည်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သည်ကို သိတော်မူသည်။

စရိတံ၊သုစရိတ်၊ ဒုပ္ပရိတ်ကို။ ။ဦးကာ၊ နိဒ္ဒေသ။

ကတဗ္ဗေ သတ္တာနံ စရိတံ၊ပုညာဘိသင်္ခါရော။ပ။ဇူဒံ သတ္တာနံ*စရိတံ။ဝိဘင်း ပါဠိ။ ။စရိတန္တိ ကာယာဒီဟိ အဘိသင်္ခတံ ကုသလာကုသလံ။ သမ္မော။ စရိတဗ္ဗန္တိ စရိတံ—ပြု။

ဝါ၊ခြောက်ပါးသောရာဂစရိတ်စသည်ကို၊ ဦးကာ-စသည်။

စရိတိ အဘိဏ္ဍာ’ ပာတ္တတိတိ စရိတံ—ပြု။မဏိမဉ္ဇူ။ ။ယင်းကား ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊သဒ္ဓါ၊ဗုဒ္ဓိ၊ ဝိတက္ကအစွမ်းဖြင့် မူလစရိတ်ခြောက်ပါး၊ အန္တရ ဘေဒကား အပိုင်းအခြားမရှိ။ ‘သံသဂ္ဂဘေဒ’ကား ခြောက်ဆဲ့သုံးပါး။ ။ ဦးကာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။

ရာဂါဒိကေ တိကေ သတ္တ၊သတ္တသဒ္ဓါဒိကေတိကေ။
ကေဒ္ဓိတိကမူလဒ္ဓါ၊မိဿတော သတ္တသတ္တကံ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။
ယင်းစရိတ်ကိုသာ ‘ဘာဝသံကိလေသ ဝေါဒါနသမုဋ္ဌာန ဖလနိသန္ဓ’ စသော အပြားဖြင့် သိတော်မူသည်။

အမိမုတ္တိ၊ ရှေးအလေ့အကျက်အားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်း အလို ဆန္ဒကို။

အမိမုတ္တိဘိ အဇ္ဈာသယဓာတု။ ဇီကာစသည်။ ။အမိမုန့် တတ္ထ တတ္ထ စိတ္တဿ အဘိရစ္စနံ အမိမုတ္တိ-ပြု။ ။တတ္ထ တတ္ထံ စိတ္တဿ အဘိရစ္စဝသေန နိန္ဒတာ။ဝိမတိ။ ။ယင်းကား ‘ဟိနာမိမုတ္တိ ပဏီတာမိမုတ္တိ’ဟု နှစ်ပါး၊ ယင်း ဖြင့် ဟိနာမိမုတ္တိကသတ္တဝါ’တို့သည် ဟိနာမိမုတ္တိကသတ္တဝါတို့ကိုသာ။ ‘ပဏီ တာမိမုတ္တိသတ္တဝါ’တို့သည် ပဏီတာမိမုတ္တိက သတ္တဝါတို့ကိုသာ ဆည်းကပ် မှီဝဲကုန်သည်။အကျယ်ကို သာရတ္ထဒီပနီစသည်မှာရှု။ ။ယင်းအမိမုတ္တိကို ဟိန၊ ပဏီတ၊ မုဒု၊ မုဒုတရ၊ မုဒုတမ-စသောအပြားဖြင့် သိတော်မူသည်။ အမိမုတ္တိ၏ တိက္ခမုဒုအဖြစ်-စသည်ကိုကား ဣန္ဒြေတို့၏ တိက္ခမုဒုအဖြစ်-စသည်ဖြင့် သိအပ် ၏။ ။သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇီကာ-စသည်။

အပ္ပရဇကော၊ ပညာတည်းဟူသောမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ဟူသောမြူရှိကုန်သော။

ပညာမယော အက္ခိအပ္ပံ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ ဧတေသန္တိအပ္ပရဇကော၊ ပြု၊ ၎င်း။

ဝါ၊ နည်းသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ဟူသောမြူရှိကုန်သော။

အပ္ပံ ရဇံ ဧတေသန္တိ အပ္ပရဇကောပြု။ ‘အက္ခိ’ကား တန္တော။ ။ဇီကာ၊

ဝါ၊ နည်းသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ဟူသောမြူရှိသော ဣန္ဒြေရှိကုန် သော။

အပ္ပရဇံ အက္ခိ ဧတေသန္တိ အပ္ပရဇကော-ပြု။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇီကာ။

ရထင်္ဂက္ခော သုဝဏ္ဏသ္မိံ၊ ပါသကေ အက္ခိဗိဇ္ဇိယေ။’ ။

ဟူသည်တွင် ဤ၌ ‘အက္ခိ’ကား ဣန္ဒြေဟော။ ‘မဟာရဇကွ’၌ ဤနည်း။ ။

ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ဟူသော မြူနည်းသည်၊ များသည်ဟုသိတော်မူသည်။

တိက္ခိန္ဒြေယော၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပုနိဿယဖြစ်သော ထက်သောသဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။ မုဒုန္ဒြေယော၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပုနိဿယဖြစ် သောနုသောသဒ္ဓါ-စသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော အာသယ-စသောအရာအဘို့ ရှိကုန်သော။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော အာ သယ-စသောအရာအဘို့ရှိကုန်သော။

‘အာကာရ’ကား ကောဠာသတ္တ၊ ယင်းကား ‘အာသယ’စသည်တည်း။ ။

ဇီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဇီကာ။ ။ယေသံ အာသယာဒယော ကောဠာသာသနုရာ၊ တေ သွာကာရာ၊ ဝိပရိတာ ဒွါကာရာ၊ ဣဓေ။ ။ဤ၌ အာသယ၊ အနုသယ၊

စရိတ၊ အဓိမုတ္တိ၊ မဟာရဇက္ခ၊ မုဒိန္ဒိယဤခြောက်ပါးကား ခွါကာရ။ အနုသယမှ
တပါး ကြွင်းငါးပါးကား သွာကာရ။ ။ကတမေ တေ သတ္တာ ခွါကာရ။
ယေ တေ သတ္တာ ပါပါသယာ-စသည်ဝိဘင်းပါဠိ။ ။ ‘သွာကာရ’၌ ‘အနု
သယ’မည်သည် ကောင်းသည့်ရှေ့သောကြောင့် မရအပ်။ ။သွာကာရနိဒ္ဒေ
သေ ယသ္မာ ကလျာဏကောနာမ အနုသယော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ကလျာဏာ
နုသယံတိ န ဂုတ္တံ။ ။သမ္မော။

ဝါ-သွာကာရေ၊ ကောင်းသောအခြင်းအရာရှိကုန်သော။ သဒ္ဓတ္ထ။ ။
ဝါ၊ ကောင်းသော ပြုကတေ့ ဝိဝဇ္ဇကိုမှီသော အဇ္ဈာသယ ရှိကုန်သော။
အဓိပ္ပါယတ္ထ။ ။ခွါကာရေ၊ မကောင်းသောအခြင်းအရာရှိကုန်သော။ ဝါ၊
မကောင်းသော ပြုကတေ့ ဝဇ္ဇကို မှီကုန်သော အဇ္ဈာသယ ရှိကုန်သော။
သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။ ။သုဝိညာပယေ၊ သမ္ပတ္တနိယမကိုသိစေခြင်း
ငှါ လွယ်ကုန်သော။

‘သဒ္ဓါ၊ ပညာ’နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဟူလို။ ဤမှ ဝိပရိတ်ကား ဒုဝိညာပယ။
ဦးကာ၊ ၎င်း။

ဝါ၊ သုဝိညာပယေ၊ ဟောအပ်သောအကြောင်းကိုကောင်းစွာမှတ်နိုင်၍
သိစေခြင်းငှါ လွယ်ကုန်သော။

ဤမှ ဝိပရိတ်ကား ဒုဝိညာပယ။ ။သာရတ္ထ၊ သမ္မော။

ဘဗ္ဗေ၊ အရိယမဂ်ကိုထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအားလျော်ကုန်၊ ဥပနိဿယ
နှင့်ပြည့်စုံကုန်၊ ကမ္မကိလေသ ဝိပါကာဝရဏမှ ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍
ကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ သာရတ္ထ။ ။ဝါ၊ အရိယမဂ်ကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်း
အားလျော်ကုန်၊ ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျွတ်ထိုက်ကုန်
သော။ သမ္မော။ ။ဝါ၊ ကမ္မကိလေသ ဝိပါကာဝရဏမှ ကင်းကုန်သည်
ဖြစ်၍ ကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။ ။ဝါ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုထိုး
ထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျွတ်ထိုက်
ကုန်သော။ ။ဝိသတိ။

ဤမှ ဝိပရိတ်ကား အဘဗ္ဗ။ ဘဝိတုံ အရဟန္တိတိ အဗ္ဗာ ပြု။ ။ဘူ၊ ဓာတ်၊
ဏျပစ္စည်း၊ ယင်းကား ကိစ္စပစ္စည်းဖြစ်၍ ‘အရဟတ္ထ’ကိုထွန်းသည်။ ယင်းလည်း
ကတ္တား၌သာဖြစ်သည်။ တထာ အရဟသတ္တိဝိသိဇ္ဇေ ကတ္တရိ။ ။ခေဂ္ဂလောနိ။

တသ္မာကို ‘အာသယံ ဇာနာတိ စသည်’မို့-၌၊ ထိုကြောင့်၊ တသ္မာ၊
ထိုသို့အတိုင်းမသိသောသတ္တဝါတို့ကိုအာသယစသောအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့
သိတော်မူသောကြောင့်၊ ပေး။ ။အာသကို ဤ၌လည်း အာသဘဂဝ

တော သတ္တလောကောပိ သဗ္ဗထာ ဝိဒိတော-ဟုသမ္ပန္နံ။ သဗ္ဗထာ၊ အာသယာသောဝပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။

သတ္တဝါတို့၌ ပမာဏ-စသည်ကိုသိထိုက်သော တရားလည်း ရှိသေးသည် ဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် အာသယံ ဇာနတ်-စသည်ကိုသာ ဆိုသနည်း၊ ဟူမူရှိသော်လည်း၊ ယင်းကိုသိခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ရောဂနိရောဂအကျိုးငှါ မဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌မယူအပ်သည်ဟူပေ။ သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကား ယင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိတော်မူသည်။ ပိုင်းခြားအပ်သည်သာ။ သို့သော်လည်း အကျိုးမရှိသောကြောင့် ဒေသနာသို့ မတင်သည်။ ၎င်း။ ဤ၌အာသယာစသည်ကို သိခြင်းသည် မသင့်။ သတ္တလောကအရာဖြစ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့ကိုသာ သိသင့်သည်ဟုတ်သောဟူငြားအံ့။ ဓမ္မမှ လွတ်သောသတ္တဝါ၏ မရှိခြင်းကြောင့် ယင်းသို့ သတ္တဝါသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဓမ္မအသုံးကို သိခြင်းဖြင့်ပင် သတ္တလောကကိုလည်း သိအပ်သောကြောင့် သင့်၏ဟူပေ။

ဧဝံ သတ္တသန္တာနဂတ ဓမ္မဝိသေသ ဇာနနေ နေဝ သတ္တလောကောပိ ဝိဒိတော။ ဓမ္မဝိနိမုတ္တဿ သတ္တဿ အဘာဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိတေ။

ဤသို့သတ္တလောကကိုလည်း ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့် သိတော်မူအပ်သည်အဖြစ်ကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ ဩကာသလောကကိုလည်း ထို့အဘူ သိတော်မူအပ်သည် အဖြစ်ကို ပြထော်မူလိုရကား ယထာစ သတ္တလောကော-စသည်နှင့်၊ စကားဝါကျချမှတ်။

သတ္တလောကော သဗ္ဗထာ ဝိဒိတောယထာ။ ဧဝံ ဩကာသလောကောပိ သဗ္ဗထာ ဝိဒိတော-သမ္ပန္နံ၊ သာဓုတ္တ။ ယင်းကို ချဲ့လိုရကား တထာဟေသစသည်နှင့်၊ ယောဇနာ။ ဝါ၊ ယင်းကိုမြဲစေလိုရကား မိန့်သည်။ နောတက္ကော။ သေကိုအထက်ဘဝဝါအနန္တနုဗ္ဗညာဇောနအဝေဒိ၌ ဘဝဝါနှင့်သွဉ်၍ သေဘဝဝါ၊ ပ၊ အဝေဒိဟုသမ္ပန္နံ။ ယောဇနာ။

သိသော အခြင်းအရာကို ပြအံ့သောငှါ ကေ စက္ကဝါဠိမှစ၍ ဧဝံတိုင်အောင်-မိန့်။

ကေ၊ သော၊ စက္ကဝါဠိ၊ သည်၊ ပ၊ ပညာသဗ္ဗယောဇနာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောဘိ၊ ဤ၊ သမ္ပန္နံ၊ ယောဇနာ။

ဧတ္ထံဟာတိတိ သေသော။ ဝိမတိ။ ။ ‘ပကတိ၊ ဝိကတိ’ နှစ်ပါးတွင် ပကတိ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဝါစကသည် ‘ပကတိသန္နံ’ ကို ယူသည် ဟူလို။ ။ ဝါစကော ပကတိသန္နံ၊ ဂဏှာတိဿာ ပဓာနတော။ ။ သဒ္ဓါငယ်။

စက္ကဝါဠဟူသည် လောကဓာတ်တည်း။ ယင်းကို အကွပ်အခန်းနှင့် တူသောစကြဝဠာတောင်ဖြင့် ဝန်းကျင်ခြံရံအပ်ရကား။ စက္ကဝါဠဟူသည် သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ ။ စက္ကကား မဏ္ဍ သတ္တ၊ အာဝါဠကား ကူပတ္တ။ ယင်းကား ရထားဘီးစက်ကဲ့သို့ အညီအညွတ် လုံးသောတွင်းကဲ့သို့တွင်း သဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စက္ကဝါဠ ဟူသင့်လျော် စွာကို ဖြေ၍ စက္က ဝါဠဟူသည်။

တတ္ထ စက္ကဝါဠန္တိ စက္ကဝါဠန္တိ ဝတ္ထဗေ စက္ကဝါဠန္တိ ဝေါဟာရံ ဂတံ။ ယသ္မာ ရထစက္ကံ ဝိယ သမဝဋ္ဋကူပံ ဝိယ အာဝါဠာကာရံ၊ ဣကာရဉ္စ ဣကာရံ ဂတံ၊ တသ္မာ စက္ကဝါဠန္တိ ဝုစ္စတိ။ ။ ဖိနာလင်္ကာရဋီကာ။

စတုတ္ထံ သသတာနိစ၊ သုံးထောင်လေးရာရှိသည်၎င်း။

‘စတုတ္ထံ သနန္တ သတာနိ’ ကား သမ္ပန္နသန္နံ။ ။ တိဏိ သဟဿာနိ စက္ကာရိ သတာနိစာတိ အတ္ထော။ ။ သာဓုတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာသည်။ ပရိမဏ္ဍလံ၊ ဝန်းသောသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ပရိက္ခေပတော၊ အဝန်းအားဖြင့်၊ ဆတ္တံ သ သတ သဟဿာနိစ၊ သုံးသန်းခြောက်သိန်းတို့သည်၎င်း၊ ဒသစေတသဟဿာနိ၊ တို့သည်၎င်း၊ အနုဗ္ဗာနိ သဘာနိစ၊ တို့သည်၎င်း၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သဗ္ဗန္တိ သကဏီ စက္ကဝါဠံ၊ ပရိမဏ္ဍလံ ပရိမဏ္ဍလသဏ္ဌာန်၊ ပရိက္ခေပတော ဆတ္တံ သသတသဟဿာနိ ဒသစေတသဟဿာနိ အနုစတုတ္တာနိစ ယောဇန သတာနိ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ။ မူလဋီကာ။

ဝါ-ပရိက္ခေပတော၊ ဖြင့်၊ ပမာဏံ၊ ကို၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏၊ ထည့်၊ သမ္ပန္နံ။ ပရိက္ခေပတော ပမာဏံ ဝုစ္စတိတိ သေသော။ ဝိမတိ။ ။

စက္ကဝါဠဿ၊ ၏၊ သဗ္ဗံ၊ သော၊ ပရိမဏ္ဍလံ၊ အဝန်းသည်၊ ဆတ္တံ သ သတသဟဿာနိစ၊ တို့သည်၎င်း၊ ပ၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏၊ ၎င်း၊ ယောဇနာ၊ ။ သဗ္ဗံ၊ သည်၊ သတသဟဿာနိဆတ္တံ သတို့ခြားသော်လည်း ပရိမဏ္ဍလံ မှာစပ်၊ ဆတ္တံ သလည်း ပရိမဏ္ဍလံနှင့်နီးသော်လည်း သတသဟဿာနိ မှာစပ်။

သဗ္ဗန္တိံ ပရိမဏ္ဍလန္တိမိနာ သဗ္ဗန္တိတဗ္ဗံ။ ဆတ္တိံသာတိံဒံ ပန သဟဿာ
နီတိမိနာ သဗ္ဗန္တိတဗ္ဗံ။ ။သဒ္ဓနီတိ။

ယေန ယဿ ဟိ သဗ္ဗန္ဓော၊ ခုရဋ္ဌံပိစ တဿ တံ။
အတ္ထတော ဟု၊ သမာနာနံ၊ အာသန္တတ္ထံ မကာရဏံ။ ။ဥာသံ။

ပရိမဏ္ဍလံ အာလောပံ-စသည်၌ ပရိမဏ္ဍလကား ကြက်ဥသဏ္ဌာန်
ဝန်းသည်၌ ဤ၌ကား စက်ဝန်းသဏ္ဌာန်လုံးသောအဝန်း၌ဖြစ်သည်။

တ္ထစ ဝဋ် ပရိမဏ္ဍလန္တိ ဂုတ္တံ။ မူလဒီကာ။ ။ ကိဉ္ဇာပိ အညတ္ထ ကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍ
သဏ္ဌာနေ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓေါ ဒိသာတိ။ စက္ကသဏ္ဌာနတ္တာ ပန ဝဋ်သဏ္ဌာနေ
စက္ကဝါဠေ ဝုစ္စမာနော ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓေါ ဝဋ်ပရိယာယော သိယာ။ အနေ
ကတ္တာ ဟိ သဒ္ဓါတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ ဝဋ် ပရိမဏ္ဍလန္တိ။ ။အနုဒီကာ။

တတ္ထတသ္မိံ စက္ကဝါဠေ-စွဲ၊ ဝိမတိ၊ ဝိသုဒ္ဓရာ၌အာဓာရဝပ်၊ ယော
ဇနာ၊ ဒုဝေသတသဟဿာနိ၊ နှစ်သိန်းကုန်သော၊ ယာနိယောဇနာနိစ၊
တို့သည်၎င်း၊ စက္ကာရိ၊ နဟုတာနိ၊ လေးသောင်းကုန်သော၊ ယာနိယောဇနာ
နိစ၊ တို့သည်၎င်း၊ အတ္တိ၊ ကုန်၏၊ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှလောက်၊ ဗဟလတ္တေန၊
အသုအားဖြင့်၊ အယံဝသုန္ဓရာ၊ ဤမြေကြီးကို၊ သင်္ခါတာ၊ ဆိုအပ်၏၊ ဝါ၊
ရေတွက်အပ်၏၊ ဝိမတိ၊ ယောဇနာ။

‘သတသဟဿာနိ နဟုတာနိ’တို့ကား သင်္ချေယျပဋ္ဌာန ‘ယောဇနာနိ’ဟု
ထည့်စပ်ဟူလို။ ။ ‘ဧတ္တကံ’ကား ကြိယာဝိသိသ် ထိုကြောင့်ကေရုန်ဖြင့်ဆိုသည်။
‘ယာနိယောဇနာနိ’နှင့် ‘နိယတ်၊ အနိယတ်အဖြစ်ဖြင့်စပ်။ ။ ၎င်း။

ဝါ-အယံဝသုန္ဓရာ၊ ကို၊ ဗဟလတ္တေန၊ ဖြင့်၊ လောဇနာနံ၊ တို့၏၊ ဒုဝေ၊
ကုန်သော၊ သတသဟဿာနိစ၊ တို့၎င်း၊ စက္ကာရိ၊ ကုန်သော၊ နဟုတာနိစ၊
တို့၎င်း၊ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှလောက်၊ သင်္ခါတာ၊ ၏၊ သဗ္ဗန္တိ၊ ။ သဒ္ဓနီတိ။

‘ဧတ္တကံ’ကား ပမာဏ ကြိယာဝိသိသ်။ ‘ဒုဝေ သတသဟဿာနိ စက္ကာရိ
နဟုတာနိ’တို့နှင့် ‘တုလျာဓိကရဏ’မဟုတ်။ ‘ဗဟလတ္တေန’ကား တတိယာ
ဝိသေသန၊ ၎င်း။ ။ ‘သတသဟဿာနိ နဟုတာနိသဒ္ဓါ’တို့သည် ‘ဒုဝေ စက္ကာရိ
သဒ္ဓါ’တို့ဖြင့် အထူးပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ ‘ဒွိသတ သဟဿစတုနဟုတ’အနက်ကို
ပြတတ်ငြားသော်လည်း ‘ဒုဝေ ပုထုဇနာ ဝုတ္တာ၊ သတသဟဿံ ဘိက္ခူ’
စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ‘ဝိသေယျ’ပုဒ်တို့၏ ခြိမ်ကို မဟောသောကြောင့် ‘တုလျာဓိ
ကရဏ’အဖြစ်ကို မရအပ်။ ဝိသေသန၊ ဝိသေယျအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သောကြောင့်
‘ကုသလာ ရူပံ စက္ခုမာ’စသည်တို့ကဲ့သို့ အညမညသဗ္ဗန္ဓမှ ကင်းသည်လည်း
မဟုတ်။ ဂုဏ်၊ ဂုဏေတို့၏သလျှင် တုလျာဓိကရဏအဖြစ်ကို ကေနရအပ်သော

ကြောင့် ဤ၌ 'ဝိသေသန, ဝိသေသျှ' အဖြစ်ရှိသော်လည်း သင်္ချာပဋ္ဌာနချည်းဖြစ်၍
'ဂုဏ်, ဂုဏေ' အဖြစ်မသင့်ရကား တုလျာဓိကရဏအဖြစ်ကို ရှေးဆရာတို့ မဆို
အပ်။ ။ ၎င်း။

ဂေါဿ သုက္ကော ဂုဏောစွာဒေါ၊ ဂုဏောဝ ဂုဏဇာတိယာ။ ။

ဟူရကား 'ဂေါဿ သုက္ကော' စသည်၌ ဂုဏ်, ဇာတ်, ဂုဏ်ဝိသေသနှစ်ပါး
တွင် 'ဂုဏ်ဝိသေသ' ကို ဂုဏ်ဇာတ်၏တည်ရာခြံအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်၏သို့၊ 'ဒုဝေ
စက္ကာရိသဒ္ဓါ' တို့ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော 'သတသဟဿာနိ နဟုတာနိသဒ္ဓါ'
တို့ကို 'ဝိသေသန, ဝိသေသျှ' နှစ်ပါးလုံးပင် သင်္ချာချည်း ဟောသော်လည်း
ခြံအဖြစ်ဖြင့် ယူကောင်းသောကြောင့် ဆင်ခြင်။ 'နဟုတသဒ္ဓါ' ကား ဒသ
သဟဿာဝါစက၊ 'နဟုတဝါစက' ဟု နှစ်ပါးတွင် ဤ၌ ဒသသဟဿဝါစက။

ဧကံ ဒသသတညေဝ၊ သဟဿံ နဟုတံပိစ။
လက္ခံ တထာ ဒသသတ၊ သဟဿညတတော ပရံ။ ။

ကောပိပကောပိဗုဒ္ဓိစွာဒိ၊ ကဟော နိဗ္ဗိသေ ပိဗု။
နဟုတံ ပညံ ဧကံ၊ ဟောတကောဒသမံစ။ သဒ္ဓနိတိ။

အဘိဓာန်ဦးကာဉ္စကား ယုဇ ယောဂေ နိယုတံ အယုတံပိစ။ ယုဗိဿနေ
ဝါ တော-ဟု 'ဒသသဟဿဝါစက' ၌ နှဟ ဗန္ဓနေ။ တော အဂမသု-ဟု
'နဟုတဝါစက' ၌ ဤသို့အထူးဆို၏။

စကြဝဠာဘောင်တို့ဖြင့် ထိုထိုစကြဝဠာမြေကို ပိုင်းခြားအပ်သည်
မဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် ဣတ္ထကံ ဗဟုလက္ခေန ဟူသနည်းဟူမူ။
မြေကြီးမည်သည်ကို ဖိလာပိုင်းခြားကောင်းသောကြောင့်၊ သာရတ္ထ။ ။
ဝါ၊ ယင်းမှတစ်ပါးသော စကြဝဠာမြေနှင့် တစ်တည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်
ဟူပေ။ ၎င်း။ ။ အကျယ်ကိုသာရတ္ထဒီပနီစသည်မှာရှု။

တဿာ ဧဝ ဝသုန္ဓရာယ၊ ကိသျှင်၊ သန္ဓာရကံ၊ ကေဒင်းဣာဆောင်
တတ်သော။ ဇါ၊ ခံတတ်သော။ ဇလံ မှာစပ်၊ ဝိမတိ၊ ယောဇနာ၊ ။ စက္ကာရိ
သတသဟဿာနိ အဠေဝ နဟုတာနိစ၌ ယာနိယောဇနာနိ ထည့်၊ ဣ
ကံ၌လည်း ဟုတ္တာထည့်သမ္ပန်၊ ၎င်း။ ။ ဝါ-ယောဇနာနိ ထည့်၍ ရှေး
ဂါထာကဲ့သို့သမ္ပန်၊ သဒ္ဓနိတိ။ ။ ဣတ္ထကံ ဗဟုလက္ခေန၌ ရှေးည်းယူ၊
တဿာပိ၊ ဇလဿ၊ ကိလည်း၊ သန္ဓာရကော၊ သော၊ မာလုဒတာ၊ လေ
သည်၊ ယောဇနာနိ၊ တို့၏၊ ထည့်၊ နာသတသဟဿာနိစ၊ တို့တိုင်တိုင်
၎င်း။ သဒ္ဓိစေဝသဟဿာနိစ၊ တို့တိုင်တိုင်၎င်း။

အစ္စန္ဒသံယောဂ။ယောဇနာ။ ။‘မာလုတသဒ္ဓါ’ကား လေဟော။ ။
 မာလုတော ပာနော ဝါယု-စသည် အဘိဓာန်။ ။အာဟာရော ဝိယ ပါလ
 ဘူတောဝိ ကဒါမိ သက္ကေ မာရေတိတိ မာရုတော။သောဝ မာလုတော။ ။
 ယင်းဇွိကာ။

ဘိ။ အောက်ဖြစ်သောအဇ္ဈာကာသကောင်းကင်သို့၊ ဥဂ္ဂတော၊သက်
 ဝင်၏။ သော၊ဤနှစ်သိန်းလေးသောင်း၊ ဖြေလေးသိန်းနှစ်သောင်း၊ ရေကရိုး
 သိန်းခြောက်သောင်းလေသည်။ လောကဿ၊ဩကာသလောက၏၊ သဏ္ဌိ
 တ်၊အောက်အထက်အားဖြင့် အချင်းခပ်သိမ်းတည်ခြင်းတည်း။

‘သံ’ကား သန္တေတ္ထ။ယင်းဖြင့် ဖိသာကား အပိုင်းအခြားမရှိသောကြောင့်
 အောက်အထက်အားဖြင့် အချင်းခပ်သိမ်း ‘တည်ခြင်း’ကိုပြသည်။

သဏ္ဌိတိတိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိတောစာဟိ သဗ္ဗသော ဌိတိ။ ။သာရတ္ထ၊
 ဝိသုပ္ပမင်္ဂါကာ။

ယင်းသို့တည်သော လောကဓာတ်တခုတွင် မှီသော အပိင်အပိတ်
 ဝတ္ထုကိုပြလိုရကား ဇေဝံ သဏ္ဌိဘေ-ဝသညသိနိ။

ဇေဝံ သဏ္ဌိဘေဝတ္ထ သောဇနာနံကား ဂုဏ္ဏိယ၊ စ,ကား ဝါကျာခန္ဓာ၊
 ဇေဝံသို့၊ ဝါ၊ဤသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဏ္ဌိဘေ၊တုန့်လှောင်မြဲမြဲ
 ခိုင်ခန့်စွာတည်သော၊ ဇ္ဈေ-တေသ္မိ၊ စက္ကဝါဇ္ဈေ၊ နှိ၊ (သိနေရူ ပဗ္ဗတော
 စသည်နှိ အပေါင်းအပိတ်အဖြစ်ဖြင့် ရုက္ခသမာဓိနှိကဲ့သို့စပ်)၊ယောဇနာ၊
 ဝါ-ဇ္ဈေ တေသ္မိ၊စက္ကဝါဇ္ဈေ၊တွင်း၊ (သိနေရူပဗ္ဗတောဝသညသိနိပင်နိဇ္ဈိနုဏ
 စပ်)၊ သိနေရူပဗ္ဗဘုတ္တသော၊ တောင်တို့တွင် ဖြစ်သော ဖြင့်မိုရ်တောင်
 သည်၊ ဝါ၊မြိတ်သောတောင်ဖြစ်သောဖြင့်မိုရ်တောင်သည်။

ပဗ္ဗတေသု ဥတ္တသော၊ ပဗ္ဗတော ဝါ ဥတ္တမော ပဗ္ဗဘုတ္တမော။ သိနေရူသင်္ခါ
 တော ပဗ္ဗဘုတ္တမော-ဘွဲ့။ ။သာရတ္ထ။

ဝါ-ပဗ္ဗဘုတ္တသော၊တောင်တို့ထက်မြတ်သော၊ သိနေရူ၊သည်။ ။နော
 တက္ကော။

‘သိနေရူ’ဟု နှ၊သံယုတ်နှင့်ပို့တတ်သည် မလို။
 သိနာဇေ၊သိနသောစေယျ။တေသ္မာ ရှေ့ဟောတိ၊သိနာတို သုစ်* ကရော
 တိတိ သိနေရူ၊ပဗ္ဗဘရာဇော။ ။မောဂ္ဂလာနိ။

ဟေဏ္ဌဝေ၊ကြီးသောသမုဒ္ဒရာ၌၊

အဏ္ဏဝ်သဒ္ဓါ သမုဒ္ဓရာဟော။ ။အဏ္ဏဝေါ သာဂဗျေ သိန္ဓု-စသော
ဂါထာအဘိဓာန်။ ။အဏ္ဏော ဇလံ၊ သော ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ယသ္မိံ အဏ္ဏဝေါ၊
အဏ္ဏော ယသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိတိ ဝါ အဏ္ဏဝေါ။အဿတ္ထတ္ထေ ဝေါ။ယင်းဦးကာ။ ။
သီဒန္တရသမုဒ္ဓါချင်းကိုထောက်၍ ‘မဟဏ္ဏဝ်’ဟူသည်။

တိ-မဟဏ္ဏဝေ၊မဟာသမုဒ္ဓါ၌။

‘မဟန္တ’ကား ပသံသာမျှသာ။ ‘မဟာမောဂ္ဂလာနော’ စသည်၌ ကဲ့သို့
တည်း။

အဇ္ဈောဂါဠော၊သက်ဝင်၏။ တာဝဒေဝ၊ ထိုမျှလောက် ယူစနာ၌
သောင်းလေးထောင်တို့တိုင်တိုင်သာလျှင်၊အစ္စဂ္ဂတော၊တက်၏၊(မြင့်သည်
ဟူလို)။

‘တာဝ’ကား ပရိစ္ဆေဒတ္ထနီပါတ်။ ။မြင့်ရှိတောင်ကား အစောက်အား
ဖြင့်သာ ‘ရှစ်သောင်း လေးထောင်’ မြင့်သည် မဟုတ် အလျား အနံအားဖြင့်
လည်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချည်းပင်။

နကေဝလဓမ္မတ္ထ ဥဗ္ဗေခော၊အထခေါ အာယာမဝိတ္တာရာဇိဿ တတ္တကာ
ယေဝ။သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။ ။တ္ထေစ သိနေရယုဂန္ဓရာဒိနံ သမုဒ္ဓတော
ဥပရိ အဓောဘာဂါနံ ဝသေန ဥဗ္ဗေခော ဝုတ္တော။ အာယာမ ဝိတ္တာရေဟိဝိ
သိနေရ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿပရိမာဏောဝ၊အနုဦးကား ။သိနေရ
ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗာရာဇော စတုရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ အာယာမေန စတု
ရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ ဝိတ္တာရေန။ ။အင်္ဂုတ္တရပါဠိ။

တတော သိနေရဿ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိစ ဝုတ္တပ္ပမာဏတော-စွ၊သာရတ္ထ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦးကာ။ • ။ဥပဗျူပဗျေန၊ထက်ဝက်ထက်ဝက်သော၊ ဂုဏ်ဝိစ္ဆာ။

‘ဥပဗျေန’တပုဒ်ကို ဒွေဘော်ပြု။ရှေးပုဒ်၌ဝိဘတ်ကိုချေ၍ ယင်းသို့ဆိုသည်။

အဇ္ဈောဂါဠုဂ္ဂတာ၊သက်ဝင်ကုန်ဘက်ကုန်သော။

ယူဇနာလေးသောင်း နှစ်ထောင်သမုဒ္ဓါ၌ သက်ဝင်သည်။’ ထိုမျှလောက်
အထက်သို့တက်သည်ကား ယုဂန္ဓရ၊ ယူဇနာနှစ်သောင်း တထောင် သမုဒ္ဓါ၌
သက်ဝင်သည်။ ထိုမျှလောက် အထက်သို့ တက်သည်ကား ဤသံမဓ၊ ဤနည်း
ကြွင်းသော တောင်တို့၌ ထက်ဝက်ထက်ဝက်သော ‘ပမာဏ’ကို အင်္ဂေအတိုင်း
ယူ။

ဒိဗ္ဗာ၊ထွန်းတောက်ပကုန်သော။

ဒိဗ္ဗန္တိတိ ဒိဗ္ဗာ-ပြု။ ။‘နာနာရတနုဗိတ္တ’ကား ဒိဗ္ဗာ၏အကြောင်း။

ဝါ၊နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။

လူတို့ကား မရောက်နိုင်ကုန်၊ ‘နတ်ဘီလူး’သည်တို့သာ ရောက်နိုင်သော
ကြောင့် ‘ဒိဗ္ဗ’ဟူသည်။

ထို့ကြောင့် မဟာရာဇာနာမဝါသာ၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ-မိန့်သည်၊
ယုဂန္ဓရာ ဂိရိ၊ ၎င်း၊ ပ၊ အဿကဏ္ဍောဂိရိ၊ ၎င်း ဟုဂိရိသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သမ္ပန်၊
ယောဇနာ၊ ။ ဗြဟ္မာ၊ ကျယ်ကုန်သော၊ မဟာရာဇာနံ၊ နတ်မင်းကြီးတို့
၏၊ အာဝါသာ၊ ကုန်သော၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ၊ နတ်ဘီလူးတို့သည်
အမြဲပြတ် မှီခိုအပ်ကုန်သော၊ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဇေတဝဟာသေသာ၊
ထိုတော၌ကြီးတို့သည်၊ သိနေရ၊ သာ၊ ၎င်း၊ သန္တတော၊ မှ၊ ပရိက္ခေပဝသေန၊
အခြံအရံ၏ အတွင်းအားဖြင့်၊ ဗြဟ္မာ၊ ကုန်၏။ (ယင်းနှစ်ပုဒ်ကိုထည့်၊
ပိုကာ)။

မြင့်၍တောင်ကိုရံ၍ ယုဂန္ဓရံ၊ ယင်းကိုရံ၍ ဤသံဓရာ၊ ယင်းကိုရံ၍ ကရဝိက၊
ယင်းကိုရံ၍ သုဒဿန၊ ယင်းကိုရံ၍ နေမိန္ဒရ၊ ယင်းကိုရံ၍ ဝိနတက၊ ယင်းကိုရံ၍
အဿကဏ်တောင်တည်သည်။ ဤအဋ္ဌကသာ၊ ပိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သမ္ဗောဒဋ္ဌကသာ၊
ဖိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ အဘိဓာန်တို့၌လည်းတည်း။

သုဒဿနောကရဝိကော၊ ဤသံဓရာ ယုဂန္ဓရာ။
နေမိန္ဒရာ ဝိနတကော၊ အဿကဏ္ဍော ဂိရိဗြဟ္မာ။ ။

ဟု ‘နေမိ’ ဇာတ်၌ကား တာဝါသောအားဖြင့်အဋ္ဌေလင်္ကာ။ ဇာတ်အဋ္ဌကသာ
၌လည်း ‘အယံ မဟာရာဇ ဇေတသံ သဗ္ဗဗဟိရော သုဒဿနပဉ္စတောနာမ။
တဒန္တရံ ကရဝိကောနာမ။ သော သုဒဿနတော ဥစ္စတဓရာ’ စသည်ဖြင့်
မြင့်၍တောင်ရံသော ‘တောင်’တွင် အလုံးစုံတို့၏ အပြင်ကား သုဒဿန၊
ယင်းအတွင်း ကရဝိက၊ ယင်းအတွင်း ဤသံဓရာ၊ ယင်းအတွင်း ယုဂန္ဓရ၊ ယင်း
အတွင်း နေမိန္ဒရ၊ ယင်းအတွင်း ဝိနတက၊ ယင်းအတွင်း အဿကဏ္ဍ၊ ဟု ဆို၏။

မာတလိနတ်သားသည် ရထားကိုနတ်ပြည်သို့ ရှေးရှုနိုင်စဉ် သုဒဿန
တောင်တံပေါ်သို့ရောက်သည့်အခါ။ နေမင်းကြီးသည် ရှေ့နောက်ကိုကြည့်
လသော် အဝဉ်အတံ့င်းသည်သော် ယင်းတောင်တို့ကို မြင်၍ မေးအပ်
သော မာတလိနတ်သားသည် တောင်ချစ်သုံးတို့၏ အသယံ၌ တည်သော
သုဒဿနတောင်မှစ၍ ရှေ့၌တည်သော တောင်တို့ကို ကြားလိုရကား
သုဒဿနောကရဝိကော ဤသံဓရာ၊ ယုဂန္ဓရာဟု ပဋိသောမအားဖြင့်
တည်ရာအရပ်မှစ၍ပင် လွန်ခဲ့သောတောင်တို့ကို ကြားလိုရကား နေမိန္ဒ
ရောဝိနတကောအဿကဏ္ဍောဂိရိဗြဟ္မာဟုအနုသောမအားဖြင့်ဆိုသည်၊
သဗ္ဗညုဘုရားလည်း မာတလိနတ်သားနှင့်သော အမှတ်ဖြင့် ပြတော်မူလို

သောကြောင့် ယင်းတို့ပင် ဟောတော်မူသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သည်တို့၌ကား အတွင်းမှစ၍ အစဉ်အတိုင်းပြုလိုရကား ယုဂန္ဓရော-စသည်ဂါထာကိုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် 'ဇာတ်ပါဠိနှင့် ယင်းအဋ္ဌကထာတို့ ညီညွတ်ကြသေးသည်။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌ကား သတိသမ္ဗောဓိဖြင့် ယင်းသို့ ဆိုမှားလေသည်။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ။ ။ နေမိဇာတ်၌ ထိုအခါတွင်သော အမည်အစွမ်းဖြင့် သုဒဿနော ကရဝိကော စသည်အစဉ်ကိုဆိုသည်။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ-စသည်တို့၌ကား ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်သောအမည်ရင်း အစွမ်းအားဖြင့် ယုဂန္ဓရော ဤသံရော-စသည်အစဉ်ကိုဆိုသည်။ ယင်းတောင်တို့၏ အမည်ပြန်ခြင်းသာ အဋ္ဌကထာချင်း ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ်။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကို ကော်မိဟူ၏။ ။ မဏိဒီပ။

သဗ္ဗံ ဗာဟိရောစေတ္ထံ အဿကဏ္ဍော။ နေမိဇာတကေ ပန သုဒဿနော ကရဝိကော။ ပ။ အဿကဏ္ဍောဂိရိ မြဟာတိဝတော သိနေရုံ ပရိက္ခိပိတွာ အဿကဏ္ဍောနာမ ပဗ္ဗတော ပတ်ဋ္ဌိတော။ တံ ပရိက္ခိပိတွာ ဝိနတကောနာမ ပဗ္ဗတောတိ ဧဝံ အညောယေဝါနုက္ကမော ကထိတော။ ကိညာပိ ကထိတော၊ နာမဇောဒမတ္တကတောယေဝ ပနေတ္ထ ဘေဒေါ၊ နာတ္ထသောဒကတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

ဟိမဝါ၊ ဇိနာလင်္ကာရဆောင်းတွင် ဆီးနှင်းယဉ်ရာနေ့အခါ၊ ကွေးအန်တတ်သည်အစွမ်းကြောင့် ဟိမဝါ အမည်ရှိသော၊ ပဗ္ဗတော၊ သည်၊ ယောဇနာနံ၊ တို့၏၊ ပဗ္ဗသတာနိ၊ ငါးရာတို့တိုင်တိုင်၊ ဥစ္စော၊ မြင့်၏၊ သဗ္ဗနံ၊ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား။

ဧတ္ထ ပညာတိသဒ္ဓံ သတသဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ သိပ္ပိကာနံ သတံ နုတ္တိတံ ဧတ္ထ ဝိယ ဟိမဝါပဗ္ဗတော ယောဇနာနံ ပဗ္ဗသတာနိ ဥစ္စောတိ သင်္ချာပဓာနဝသေန အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ သဒ္ဓနိတိ။ ။ ပဗ္ဗသတာနိကား အစွမ်းသံယောဂ၌ ဒုတိယာ။ ၎င်း။ ။ ဆီးနှင်း ကျသည်အခါ၌ 'ဟိမံ အဿတ္ထိတိ ဟိမဝါ'။ နေ့အခါ၌ ဟိမံမဝဟိတိ ဟိမဝါ-ပြု။ သာရတ္ထ။ ။ ဟိမပရုရတာယ၊ ဟိမဝါ၊ ဟိမံ ဝါ ဝမတိတိ ဟိမဝါ။ ကိစ္ဆာဇာဒိပက္ခေ ပတ္တာသိဿာ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ နောက်ပိုက်၌ ဟိမသဒ္ဓုပပဒ ဝမုဓာတ်။ ကိစ္ဆာဇာဒိပက္ခေ သွင်းခြင်းကြောင့် သိ၊ ဝိဘတ်ကိုအာဠာဟူလို။ ။ 'ဗဗ္ဗံ' ကား ဗုဒ္ဓဝါကေ၊ ပဗ္ဗာနိ ဧတဿတ္ထိတိ ပဗ္ဗတော-ပြု။ ။ သေလော ဟိ သန္ဓိသင်္ခါဝေဟိ ပဗ္ဗေဟိ သဟိတတ္တာ ပဗ္ဗတောတိ ဝုစ္စတိ။ သာရတ္ထ။ ။ ပဗ္ဗာဒိတော တော၊ ပဗ္ဗုဇ္ဇေဝ မာဒိတော တပစ္စယော ဟောဟိ တဒဿ အတ္ထိဇ္ဇုစေတသ္မိံ အတ္ထေ။ ပဗ္ဗံ အဿတ္ထိတိ ပဗ္ဗတော၊ ။ သဒ္ဓနိတိ။

အာယာတဝိတ္တတော၊ အလျားအနံအားဖြင့်။
9-58

အာယတ၊ အာယာမပရိယာယ်သာ သင့်သည်ချည်း။ အာယာမဝိဋ္ဌတော
တိပိ ပါဌော။ ။ယောဇနာ။

ယောဇနာနံ၊ တို့၏။ တိဏိ သဟဿာနိ၊ သုံးကောင်တို့သည်။ (ပကတိ
ကိုဝံ့ဟောတိ၊ ဝိကတိကိုဝံ့ဟောန္တိဟုထည့်)။ ။ကူဇေဟိ၊ သုဒဿန
စသောတောင်ထွန်တို့သည်။ ပဋိမဏ္ဍိတော၊ တံဆာဆင်အပ်၏။ သဒ္ဒတ္ထ။
(ပဗ္ဗဘောကိုကံပေး)။ ။ဝါ၊ ကူဇေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိမဏ္ဍိတော၊ တင့်တယ်
၏။ ။အဓိပ္ပါယတ္တ၊ သာရတ္ထ။

၊ သုဒဿန၊ စိတြ၊ ကာလ၊ ဂန္ဓမာဒန၊ ကေလာသ-စသောရှစ်သောင်း လေး
ထောင်သော ‘တောင်ထွန်’တို့၏ အခြင်းအရာအကျယ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ လော
ကုပ္ပတ္တိ-စသည်မှာရှု။

ယဿာဇမ္ဗုယာ၊ ။ အာနုဘာဝေန၊ မဟံတ္တဘပ္ပဋ္ဌိတိ-စသည်အပြား
ရှိသောအာနုဘော်ဖြင့်။

အာနုဘော်ငါးပါးတွင် “တေဇ၊ ပဘူ၊ သတ္တိ” ဤသုံးပါးကိုယူ။

ဒိပေါ၊ ကိုသည်၊ ထသ္မ၊ ဇမ္ဗုဒိပေါ၊ ဇမ္ဗုဒိင်ကျွန်းဟူ၍၊ ပကာသိတော၊
ပြအပ်၏။ ဝါ၊ ထင်ရှား၏။

ယင်းဖြင့် ‘ဇမ္ဗုယာ ပကာသိတော ဒိပေါ ဇမ္ဗုဒိပေါ’ ကိုပြသည်။

နဂဂ္ဂဿ၊ နဂသဒ္ဓါဖြင့်ခေါ်ဝေါ်အပ်သော။

နဂသဒ္ဓေန အဂ္ဂိတဗ္ဗာတိ နဂဂ္ဂဿ-ပြု။ ။ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋီကာ။

ဝါ၊ နဂဟူသောအမည်ရှိသော။

အဂ္ဂိယတိ ဧတေနာတိ အဂ္ဂယော၊ နဂဇ္ဇတိ အဂ္ဂယော အဿာတိ နဂ
ဂ္ဂဿ-ပြု။ ရုက္ခဘိဓာနာ ဖွင့်။ ။ဋီကာ၊ ၎င်း။ ။ ‘နဂသဒ္ဓါ’ ကား ရုက္ခဝါစက၊
နဂဇ္ဇတိတိ နဂေါ-ပြု။ သာရတ္ထ။ ။ သညာသဒ္ဓါဖြစ်ရကား အ၊ မပြုသင့်။
သညာသဒ္ဓတ္တာ န အတ္တံ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ယင်းကို ဇမ္ဗုမှာစပ်။ ဋီကာ၊
ယောဇနာ။

သာဇမ္ဗု၊ သည်။

‘ယတသဒ္ဓါနံ နိစ္စသမ္ပန္နော’ ဟူရကား သာသဒ္ဓါထည့်သမ္ပန္နံ၊ ယင်းသဒ္ဓါ
မရှိသော်လည်း နောက်၌ ကျက ‘ယသဒ္ဓါ’ ပြည့် သိအပ်၏။ ။ဥတ္တရာဝါကျ
ဋီတောယံသဒ္ဓါ ပုဗ္ဗဝါကျ တံသဒ္ဓေ အသတိပိ တမေဝ ဒိပေတံ။ ။
အသက်ာဋီကာ။ ။ဇာယတိဇနိယတိဝိ ဝါ ဇမ္ဗု-ပြု။ တာလုဇတတိယက္ခရာ
တြိဋ္ဌဇတတိယက္ခရာ၊ ဤဒီသနှင့်လိုသည်။ ။ဇနိသ္မာ။ ဦးမုန်စာဂမော။ မနာနံ

နိဂ္ဂဟိတန္တိ နဿ နိဂ္ဂဟိတံ။ ဝဂ္ဂေ ဝဂ္ဂန္တောတိ နိဂ္ဂဟိတဿ မော။ ။မောဂ္ဂ
လာန်။ ။ဇမ အဒနေ။ဗူ။ဇမ္မ။အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ယင်းအလိုကား ‘ဇမိယတိ
အဒိယတိတိ ဇမ္မ’ပြီ။

တိပဉ္စ ယောဇနက္ခန္ဓံ ပရိက္ခေပါ။ တသ္မဲငါးယူဇနာ အတိုင်းအရှည်
ရှိသောပင်စည်၏အဝန်းရှိ၏။

တိဟိ ဂုဏိတာ ပဉ္စ တိပဉ္စ။ တိပဉ္စယောဇနာနိ ပမာဏံ ယဿ သောတိ
ပဉ္စယောဇနော။ ခန္ဓဿ ပရိက္ခေပေါတထာ၊ တိပဉ္စယောဇနော ခန္ဓပရိက္ခေ
ပေါ ယဿာ သာတိ တထာ—ပြီ။ ‘တိပဉ္စ’ကား ဂုဏိတသင်္ချာ။ ။ခန္ဓဿ
ပရိဏာဟော ပန္နရသယောဇနပမာဏောတိ ဂုတ္တံ ဟောတိ။ ။သာရတ္ထ။

ပညာသ ပ။ ယာမာ၊ ငါးဆယ်သော ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော
ပင်စည်ခက်မာသို့၏ အသျှားရှိ၏။

ပညာသံ ယောဇနာနိ ပမာဏံ ယဿ သော ပညာသ ယောဇနော၊
ခန္ဓောစ သာခါစ တထာ၊တာသံ အာယာမော တထာ။ပညာသယောဇနော
ခန္ဓသာခါယာမော ယဿာ သာတိ တထာ—ပြီ။

သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့်။ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ။ ။ဝါ၊အလုံးစုံ
သောအဘို့အားဖြင့်။ ။သဒ္ဒတ္ထ။

သဗ္ဗသောဘာဂေန—ဇွင့်။ ။ဝိမတို့။

သတယောဇနဝိတ္တိဏ္ဏာ၊ယူဇနာတရာတိုင်တိုင်ပြန့်၏။ တာဝဒေဝစ၊
ထိုမျှလောက်ယူဇနာတရာတိုင်အောင်လည်း၊ ဥဂ္ဂတာ၊ထက်၏။ ဝါ၊မြင့်၏။

သပြေပင်၏ ပင်စည်ကား ‘အမြစ်ရင်းမှစ၍ အခွတိုင်’ ယူဇနာငါးဆယ်၊
ထိုမှထက်ဝန်းကျင် တခုတခုသောအခက်လည်း ယူဇနာငါးဆယ်စီ။ ထို့ကြောင့်
‘သမန္တတော သတယောဇနဝိတ္တိဏ္ဏာ၊ တာဝဒေဝစ ဥဂ္ဂတာ’ဟူသည်။ ။
သာရတ္ထဒီပနီ၌ကား ‘ဥဂ္ဂတာ သ္မာခါ’လည်း ယူဇနာ ငါးဆယ်၊ သမန္တ
ဝိတ္တိဏ္ဏသ္မာခါ’လည်း ယူဇနာငါးဆယ်စီဟူ၏။

ဝါ-ငါးဆယ်သုံးလိဖြစ်၍ ‘တရာငါးဆယ်’ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ‘သမန္တတော
သတယောဇန ဝိတ္တိဏ္ဏ’နှင့်မတန်ရကား ဆင်ခြင်။

စက္ကဝါဠ သီလုက္ခယော၊ စကြဝဠာတောင်သည်။ပ။ အန္တောဂါဠော၊
၏၊ပ။အဂ္ဂုဂ္ဂတော၊၏။ ဝါ၊အန္တောဂါဠော၊သော။ အဂ္ဂုဂ္ဂတော၊သော၊စက္က
ဝါဠသီလုက္ခသော၊သည်၊တံသဠံ၊ထိုအောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအလုံးစုံကို။
ပရိက္ခိပိတွာ၊ ဝန်းရံ၍၊ ဌိတော၊၏။ အယံ၊ဤသည်ကား၊ ဧကော၊ သော၊

ထည့်။ လောကဓာတု၊ တည်း။ သမ္ပန္နံ (မ, ကားအာဂုံမျှသာ)။ ဝါ-လောကဓာတုမယံ၊ ကို။ လောကဓာတု အယံ ဖြတ်၊ အယံစက္ကဝါဠ သိလုဂ္ဂယော၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော၊ တံလောကဓာတု၊ ကို။ ပရိက္ခိပိတ္တော၊ ချီ၊ ဌိတော၊ ဤ၊ သမ္ပန္နံ၊ ၎င်း၊ ယောဇနာ၊

ယင်းသို့သော်စကြဝဠာတောင်သည် လောကဓာတ်မှ လွတ်၏ဟူငြားအံ့။ ၊ ဝေဝိရတ္တေပိ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေပိ လောကဓာတုယောဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗိဟုသာ သာရတ္ထဒီပနိန္ဒာဏံ၊ အကြောင်းကိုမဆို၊ ၊ ယင်းသို့ပင် သမ္ပန္နံသော်လည်း စကြဝဠာတောင်သည်လည်း သိသာပထဝီ အစိတ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် သိသာပထဝီသည်လည်း လောကဓာတ် ဖြစ်သောငှ လောကဓာတ်မည်သည်ပင် ဟူပေ။ ယင်းသို့သော ကံနှင့်ကတ္တား မပြားခဲ့ဟူငြားအံ့၊ အပေါင်းအစိတ် ဖြစ်သောကြောင့် ပြား၏ဟူပေ။ ၊ ယင်းသို့သော် သဗ္ဗန္တံ တေနဟူငြားအံ့၊ ကောဒေသသဗ္ဗဖြစ်သောကြောင့် တန်၏ဟူပေ။ ၊ နော တက္ကော၊

ဝါ-အယံစက္ကဝါဠသိလုဂ္ဂယော၊ သည်၊ ပ၊ သဗ္ဗံ၊ သော၊ တံလောကဓာတု၊ ကို။ ပရိက္ခိပိတ္တော၊ ချီ၊ တာဝဒေဝ၊ လျှင်၊ အစ္စဂ္ဂတော၊ ဤ၊ ဝါ၊ သည်၊ ဟုတွာ၊ ချီ၊ ထည့်၊ ဌိတော၊ ဤ၊ သမ္ပန္နံ၊

ပရိက္ခိပိတ္တော အစ္စဂ္ဂတော။ ။ ဝဇီရ။

တတ္ထတိသံ လောကဓာတုယံ-ဗွေ၊ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လင်းသည်၊ (မဏ္ဍလကား မိမ္မတ္ထ)၊

မိမ္မန္တ၊ မဏ္ဍလံ ဘဝေ၊ အဘိဓာန်။ ၊ စဏ္ဍဿ မဏ္ဍလံ-တွေ၊ သူရိယမဏ္ဍလံ၌ လည်း နည်းတူ။ ။ “လဝန်း” ကား အလျား၊ အနံ၊ အစောက်အားဖြင့်လေးဆွဲ ကိုးယူဇနာ၊ အဝန်းအားဖြင့်ကား ဝါရံလေးဆွဲ ခုနစ်ယူဇနာ။ ။ ‘နေဝန်း’ ကား အလျား၊ အနံ၊ အစောက်အားဖြင့် ယူဇနာငါးဆယ်၊ အဝန်းအားဖြင့်ကား ယူဇာတရာငါးဆယ်။ ။ လဝန်းကား အောက်၊ နေဝန်းကား အထက်၊ နှစ်ခုအကြား ထယူဇနာ၊ ‘လ-နေတို့၏အခြင်းအရာကို သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ လောကုပ္ပတ္တိ-စသည်များမှာရှု။

‘လောကပညတ္တိ’၌ကား လဝန်း ယူဇနာငါးဆယ်၊ နေဝန်း ငါးဆယ်တယူဇနာဟူ၏။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကြီးများနှင့်မညီ။ ။ ဆန္ဒ ဇနေတိတိ စန္ဒော-ပြုဆဲ၊ ကို စ၊ ပြု၍ ‘စန္ဒ’ဟူသည်။

။အထ နေသံ ဆန္ဒံ ဥတ္တာ ဝိယ စန္ဒမေဏ္ဍလော ဥဠဟိ၊တေနေဝဿ စန္ဒော
 တိနာမံ အဟောသိ။သာရတ္ထ၊လောကုပ္ပတ္တိ။ ။ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ စန္ဒော၊သံယုတ်
 အဉ္ဇကထာ။ ။ဝါ-စန္ဒယတိ ဟိလာဒယတိ သီတ ဂုဏ သမ္ပတ္တိယာ အတ္တ
 နော ပဇာယ သတ္တာနံ ဗရိဋ္ဌာဟံ ဂူပသမေန္တော သုခယတိတိ စန္ဒော၊ စန္ဒတိ
 ဝါ ဒိဗ္ဗဟိ သိရိယာ ဝိရာစတိတိ စန္ဒော-ပြု။ ။စဒိတိလာဒနေဒိတိတ္တိယဉ္ဇ
 သဒ္ဓနီတိ။ ။သုရံ ဇနေတိတိ သုရိယော-ပြု။ ။တတော မဟာဇနဿ သုရိယ
 ဘာဝံ ဇနယမာနံ သုရိယမဏ္ဍလံ ဥဠဟိ၊ တေနေဝဿ သုရိယောတိ နာမံ
 အဟောသိ။ ။သာရတ္ထ၊လောကုပ္ပတ္တိ။

တာဝတိံသဘဝနံ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်သောကုသိုလ်ပြုစက်သုတို့
 ဖြစ်ရာနေရာရှိသောနတ်တို့၏ဘုံသည်။

တေတ္ထိံသ သဟပညကာရိနော ဧတ္ထ နိဗ္ဗဘာတိ တေတ္ထိံသံ၊ဘဒေဝ တာ
 ဝတိံသံ၊ ယင်းတို့ဖြစ်ရာဌာနရစေ။ ။တာဝတိံသံ နိဝါသော ဧတေသန္တိ
 တာဝတိံသ၊နတ်တို့ရစေ။တာဝတိံသာနံ ဘဝနံ-ဘွဲ့။ ။သာရတ္ထ၊သဂြိုဟ်
 ဦးကာ။

‘မာဃ’နှင့်ဘက္ခ ‘မစလရွာ’မှ စုတေ၍ ယင်း၌ဖြစ်သော သုံးကျိပ် သုံး
 ယောက်သောနတ်သားတို့ကိုစွဲ၍ ယင်းနတ်ပြည်၏ ယင်းသို့ပညတ်ဖြစ်သည်။ ။
 ရှင်‘အရိယာဝံသ’ကား မာဃကိုလွှတ်၍ ‘သုံးကျိပ်သုံးယောက်’လည်းဟူ၏။ ။
 ယင်းမာဃနှင့်ဘက္ခသာ သုံ ကျိပ်သုံးယောက်ယူ။ ။သဗ္ဗေပိ တေတ္ထိံသဇနာ
 ဇာတဿ။ ။ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ။

ဝါ၊တာဝတိံသာနတ်ပြည်သည်။

ယင်းကား ကြွင်းသော “စကြဝဠာ”တို့၌လည်း ပို့သောကြောင့် ဒုက္ခိယ
 နတ်ပြည်၏အမည်မျှသာ။ သာရတ္ထ၊သဂြိုဟ်ဦးကာ။ ။သဟဿ စာတုဟော
 ရာဇိကနံ၊သဟဿတာဝတိံသာနံ။ ။အင်္ဂုတ္တရပါဠိ။

ဒသသဟဿယောဇနံ၊တသ္မေသင်းသောယူဇနာရှိ၏။

ယင်းကိုကား ‘သိကြားပြည်’ဆိုရသည်။တာဝတိံသာနတ်တို့ကား စကြာဠာ
 တော်စီဆိုင်အောင် ရောက်ကုန်သည်ချည်း။ ကြွင်းသော နတ်ပြည်တို့၌လည်း
 နည်းတူပင်။ သာရတ္ထ၊ ဇိနာလင်္ကာရဦးကာ။ ။ကြွင်းသော အခြင်းအရာကို
 သာရတ္ထဒီပနီ-စသည်မှာရှု။

အသုရဘဝနံ၊ နတ်အသုရာတို့ပြည်သည်။ တထာ၊တူ။ ဒသသဟဿ
 ယောဇနံ၊၏။

တထာဖြင့် ‘ဒသသဟဿယောဇနံ’ကို၎င်း။ ။‘အသုရာ’ကား ပိတ္တာ
 အသုရာ၊နတ်အသုရာနှစ်ပါးတွင် ဤ၌ ‘နတ်အသုရာ’။

ဒေဝါဝိယ န သူရန္တိ န ဤသရန္တိ န ဝိရောဓန္တိ အံသုရာ-ပြီ။ ။
 သာရတ္ထ။ ။ သုရာဇသရိယဒိတ္ထိသု၊ သုရတိ။ သုရောအသုရော။ သဒ္ဓနိတိ။ ။
 ‘သုရ’ကား နတ်၊ ယင်းတို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် အသုရာမည်သည်၊
 နသုရာ အသုရာ-ပြီ။ သာရတ္ထ။ ။ သူရနံ ဝါ ပဋိပက္ခော မိတ္တပဋိပက္ခော ‘အ
 မိတ္တော ဝိယာတိ အသုရော၊ ဒါနဝေ။’ ယော ပုဗ္ဗဒေဝါတိပိ ဝုစ္စတိ။ သဒ္ဓနိတိ။ ။
 ယင်း၌လည်း အခြင်းအရာအကျယ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ စသည်မှာရှု။ ။ နောက်၌
 လည်းနည်းဟူ။

အဝိစိမဟာနိရယော ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါစဉ်လည်း တထာသဒ္ဓါလိုက်စေ၊ နိကာ၊
 ယင်းဖြင့် ဤ၌လည်း ဒသသဟဿ ယောဇနံကိုပင် ငင်း၊ ဒသသဟဿ
 ယောဇနောဟုလိင်ပြန်၊ ဝိမတိ။ ။ အဝိစိမဟာနိရယော၊ မီးလျှံသတ္တဝါ
 ဆင်းရဲတို့၏ အကြားအလတ်မရှိတပ်၍ အဝိစိမည်သောငှဲကြီးသည်။

‘ဝိစိ’ကား အန္တရတ္ထ။ ‘မီးလျှံသတ္တဝါဆင်းရဲ’တို့၏ အပေါက် အကြားမရှိ
 သောကြောင့် ‘အဝိစိ’ဟူသည်။ သာရတ္ထ။ ။ ဇာလာနံ ဝါ ပန သတ္တာနံ
 တေသံ ဒုက္ခဿ ဝါ ဝိစိအန္တရံ နတ္ထိတ္ထောတိ အဝိစိ။ သဋ္ဌိနိပါတ်၊ သံကိစ္စဇာတ်
 အဋ္ဌကထာ။ ။ ဤ၌ ‘မီးလျှံသတ္တဝါ’တို့၏ ‘အဝိစိဘာဝ’ကား သင့်တန်စေ။ ။
 ဇောဝါရတကြိမ်၌ ဒုက္ခသဟဂုတ်တချက်သာ ပါသောကြောင့် ဒုက္ခ၏အဝိစိ
 ဘာဝကား မသင့်ဟူခြင်းအံ့။ သို့သော်လည်း ‘လျှာဖျား’၌ ဖျားရည်ပေါက်
 မြောက်ခုထား၍ တပေါက်သော ‘သံရည်ပူ’ကို ထားသော် ပူလောင်ခြင်းအား
 ကြီးသောကြောင့် ယင်းသာ ထင်ရှား၏သို့ ‘ပူလောင်ခြင်း’ အားကြီးသော
 ကြောင့် သင့်၏ဟူပေ။ ။ သာရတ္ထ။

ဝါ၊ ချမ်းသာ၏နည်းသော အမြွက်မျှလည်း မရှိရာ ဖြစ်၍ အဝိစိမည်သော
 ငှဲကြီးသည်။

နတ္ထိ သုခဿ ဝိစိလေသော ဗျုတ္တေတု ဝိစိ။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ ‘ဝိစိ’ကား
 ဤ၌ အပ္ပတ္တ။ ။ ‘ဝိစိတရဏံ အပ္ပေစ’ ရခြေကျမ်း။

ဝါ၊ ချမ်းသာ၏မရှိရာဖြစ်၍ အဝိစိမည်သောငှဲကြီးသည်။

နတ္ထိ ဝိစိသုခမေတ္တာတု ဝိစိ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ ဝိစိကား ဤ၌ သုခတ္ထ။ ။
 ဝိစိသုခတရဏံသု။ ကဏ္ဍသေသ။ ။ ‘အဝိစိငှဲ’ကား ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါက်အောက်၌
 ‘တည်သုည်’ဟူ၏။ ။ သာရတ္ထ။ ။ အသုရဘဝနံ သိနေရဿ ဟေဋ္ဌာ။ အဝိစိ
 ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါက်သုခသုတ္တံ။ ။ အဝိစိငှဲကား ‘တံတိုင်းအဟွင်း’၌ အလျား
 အနံယူဇနာ ‘တရာ’သာ။ ‘ဥဿဒေရဲ’နှင့်တကွသာ ‘ယူဇနာတသောင်း’ရှိ
 သည်။ ဋီကာ။ ။ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါက်ကွန်းကား အလျား၊ အနံအားဖြင့် ယူဇနာတသောင်း။
 သဏ္ဌာန်အားဖြင့် လည်းသဏ္ဌာန်၊ ‘အပရဂေါယာနကွန်းနှင့်ပုဗ္ဗဝိဒေဟကွန်း’
 ကား ယူဇနာခုနစ်ထောင်၊ သဏ္ဌာန်အားဖြင့် အပရဂေါယာနကား ‘ကြေးမျှ’

သဏ္ဌာန်၊ ‘ပုဗ္ဗဝိဒေဟ’ကား လ,ထက်ဝက် သဏ္ဌာန်၊ ‘ဥတ္တရဂုဏျန်း’ကား ယူဇနာရှစ်ထောင်၊သဏ္ဌာန်အားဖြင့်ကား ‘အင်းပျဉ်’သဏ္ဌာန်ရှိသည်။

တဒန္တရေသု၊ထိုစကြဝဠာတို့၏အကြားတို့၌၊

တေသံ စက္ကဝါဠာနံ အန္တရာနိ တဒန္တရာနိ-တွဲ။ ။တေသံ စက္ကဝါဠာနံ အန္တရေသု-ဖွင့်။ဋီကာ။ ။အချို့ပေ၌ ‘တဒန္တရေသု’ဟု ပဋိသေခန့်၍၏ မသင့်။ ။လောကန္တရိကကိုထောက်။ ။တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ ဟိ စက္ကဝါဠာနံ အန္တရေ ဧကေကော လောကန္တရိက နိရယော နာမ ဟောတိ-ဟူသော သမ္မောအဋ္ဌကထာကိုလည်းထောက်။

လောကန္တရိကနိရယော၊ သောကဓာတ်တို့၏အပေါက်၌ဖြစ်၍ လောကန္တရိကမည်သောငဲ့တို့သည်။ သာရတ္ထ။ ။ဝါ၊စကြဝဠာတို့အပေါက်၌ ဖြစ်၍ လောကန္တရိကမည်သောသီတငဲ့တို့သည်။ ဝိမတိ။ ။ဟောဋ္ဌ၊ ကုန်၏၊ ကည့်။

ယင်းငဲ့ကား အချင်းချင်း အနီးအစပ်ထားအပ်ကုန်သော သုံးခုသောလှည်း ဘီးစက်ခွက်တို့၏ အကြားအပေါက်နှင့်တူသော သုံးခုသုံးခုသော ‘စကြဝဠာ’ တို့၏ အကြားအပေါက် တခုတခုစီတည်သည်။ ။ပမောဏအားဖြင့် ယူဇနာ ‘ရှစ်ထောင်’မျှလောက်ရှိသည်။အထက် အောက်,အဝိတ်,အဆို,မရှိ အမြဲဟင်း လင်းပင် ‘မှောင်အတိ’ဖြစ်၍ တည်သည်။ ။ဋီကာ-စသည်။

ဤစကြဝဠာအတူ ကြွင်းသော စကြဝဠာအနန္တကိုသိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကိုပြလိုချက်ကား ဇေ-စသည်မိန့်။

အနန္တာနိ၊ဇီလာအားဖြင့်အဆုံးမရှိကုန်သော၊ဝါ၊အခြားအခြားမရှိကုန် သော၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ ဝိမတိ။ ။(အန္တကား အသေဒုတ္တ။ ဝါ၊သိမတ္ထ)။ ။ ဝါ၊အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ။ သာရတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိခင်ဋီကာ၊ အနန္တနု၊သော။ ဝါ၊အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ယင်းကား ဟေတွန္တောဂဓင်သေသန။ ။သသမ္ပိ အနန္တတ္ထ။ ။၎င်း။ ။ ယင်း ဗုဒ္ဓဉာဏ်၏ ‘အနန္တ’အဖြစ်ကိုကား အနန္တဥယျတရားကို ထိုထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်သာ သိအပ်၏။၎င်း,ဝိမတိ။ ။ယံဝတကံ ဧဥယျံ၊ တာဝတကံ ဉာဏံ၊ယာဝတကံ ဉာဏံ၊ တာဝတကံ ဧဥယျံ။ ဧဥယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ ဉာဏပရိယန္တိကံ ဧဥယျံ။ဟောနိဒ္ဒေသ။ ။ယင်းကား ‘ဝဏတ္ထယသမ္ပိ’ဖြစ် သောကြောင့် အနန္တမဟုတ်သော်လည်း အနန္တဖြစ်သော အာရုံကိုသိစွမ်း နိုင် သောကြောင့် ကာရဏပစ္စာအားဖြင့် ‘အနန္တ’မည်သည်ဟူလို။

ယခုအခါ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို နိဂုံးအုပ်လိုရကား ဇေမဿ-
စသည်နှင့်၊ သာရတ္ထ၊ 'ဝိဝဋ္ဌကပ် စသည်ကိုလည်း သိတော်မူသည်
အဖြစ်ကို သာရတ္ထိပနိ-စသည်မှာ။ 'သဗ္ဗဏ္ဍာ ဝိဒိဿလောကတ္ထံ၊
လောကဝိဒု-ဟု အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို နိဂုံးအုပ်လိုရကား
ဇေမဿ-စသည်နှင့်၊ ၎င်း၊ 'အချို့ပေ၌ ဇေနောင် အဝိသဒ္ဓါရှိသည်၊
ယင်းအနုသဗ္ဗေနှင့် တော်ရကား မသင့်၊

သဗ္ဗဏ္ဍာ၊ လက္ခဏာ-စသည်၊ အာသယ-စသည်၊ ပရိမာဏသဗ္ဗာန်-
စသည် ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်၊ ပေး၊

'လက္ခဏာ'စသည်အပြားအားဖြင့် 'သင်္ခါရလောက'ကို အာသယ စသည်
အပြားဖြင့် 'သတ္တလောက'ကို ပရိမာဏသဗ္ဗာန်-စသည်အပြားဖြင့် 'ဩကာသ
လောက'ကို သိတော်မူသည်ဟုလို။ ။ ၎င်း၊ ပဇိရ။

ဤတွင် ပဌမတွဲ ဖြစ်၏၊

